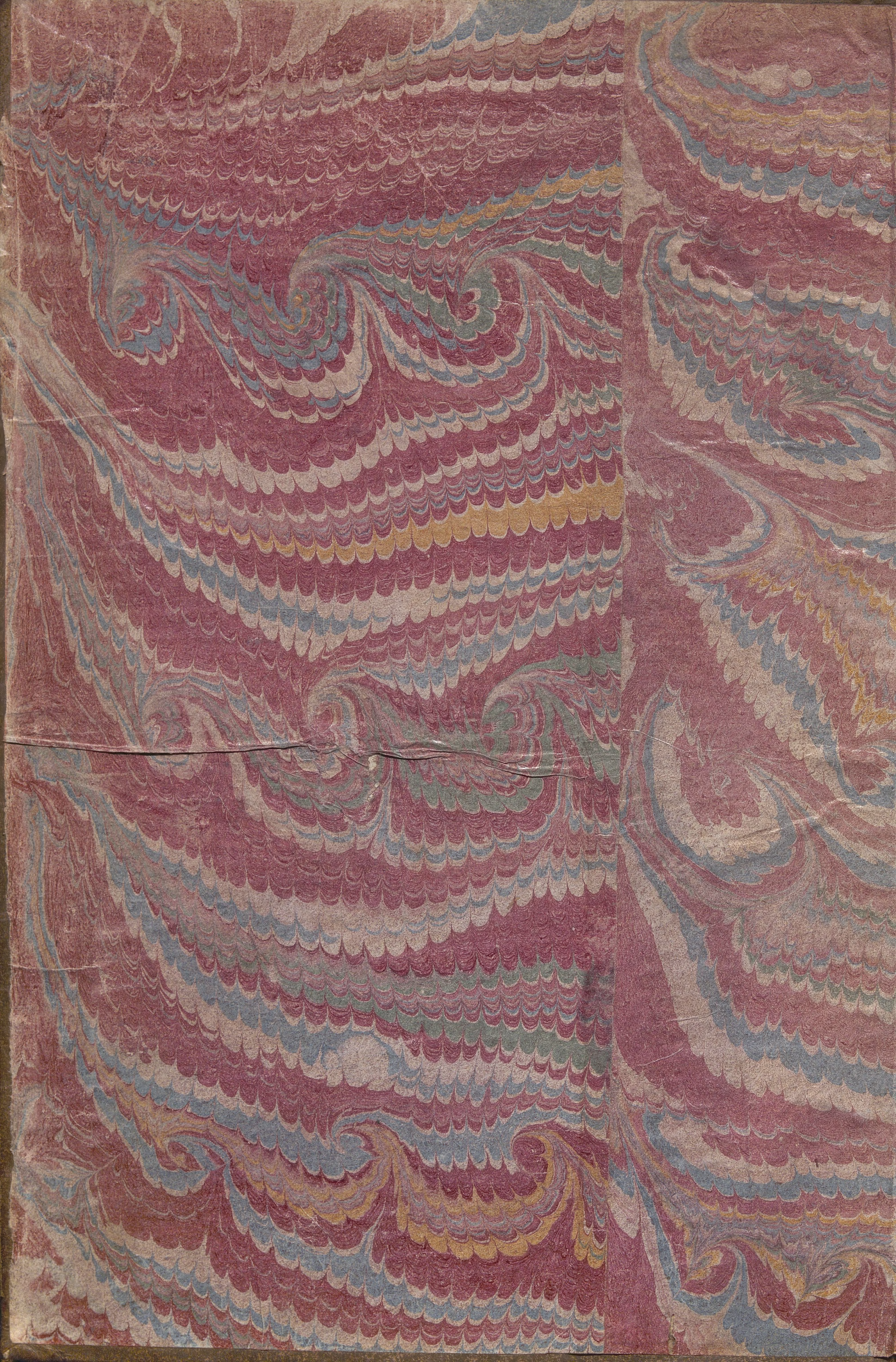

BIBLIOTECA · DEL · DUQUE · DE · OSUNA

BULLARUM
PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM
Romanorum Pontificum
AMPLISSIMA COLLECTIO

Cui accessere Pontificum omnium Vitæ, Notæ, & Indices opportuni.

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES.

TOMUS QUARTUS

PARS TERTIA.

Ab anno tertio PII V. usque ad annum nonum GREGORII XIII. scilicet ab anno 1568. ad 1580.

ROMÆ, MDCCXLVI.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI.

SUPERIORUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SANCTISSIMI.

Eño, & Rño Domino

D. JOANNI BAPTISTÆ

TIT. S. MARIÆ ANGELORUM AD THERMAS

S. R. E. PRESBYTERO

CARDINALI SPINOLA.

HIERONYMUS MAINARDUS F. P.

JAM diu CARDINALIS AMPLISSIME, tua præclara cogitans merita, constitueram præcipuæ meæ erga Te venerationis, & observantiæ publicum aliquod testi-

monium edere, quod viventibus monimento esset, & perennaret apud Posteros. Sed aliis atque aliis intercedentibus caussis, implere hactenus minime potui, quod tot nominibus debitum erat, ac vehementer optabam. Occasionem nunc præbuit Pars Tertia Tomi IV. Bullarii Romani, complectens, & exhibens Apostolicas Constitutiones tertii, quarti, quinti, & sexti anni Pontificatus S. PII V., atque integram seriem illarum, quas novem annorum spatio publicavit GREGORIUS XIII. Successor. Universæ res longe gravissimas, & utiles spectant, dignæque habentur tantis Pontificibus prudentia, rerum usu, rebus gestis, atque Ecclesiasticæ disciplinæ studio summopere spectatis, & venerandis. Æquum proinde, ac congruens putavi, eas Tibi sacro Principi non minus genere, quam animi dotibus illustri: eruditione præterea, & multis gravibusque muneribus præclare obitis potissime commendato. Enim vero communi ac publico bono natus, quum religione, mentis amplitudine, & ingenii acumine, tum etiam singulari humanitate ab ætate ineunte præstares, nemo unus Te probe novit, qui non simul debitis laudibus efferret, & ad magna natum prædicaret. Ubi primum, CARDINALIS EMINENTISSIME, tua virtus Summis Pontificibus innotuit, meritum novere: ac ne tanto res publicæ carerent bono, difficilibus, atque honorificis Te admovere ministeriis. Dum Benevento, totique amplæ ipsius Ditioni Guberna-

bernator præsideres, omnium in Te amorem, & præconia convertisti: discedens vero, quod admodum paucis, iisdemque meritissimis solet accidere, flagrantissimum Tui desiderium subjectis populis reliquisti: nec satis illis fuit honorificentissima testimonia privatim, ac publice tunc edidisse, spectatarum virtutum memores, hodieque celebrare non cessant, quem amiserant. Mature Romam revocatus, in hac Urbe velut in ampliore Theatro, longe clarius ac magnificentius eximia præstantis animi ornamenta explicuisti: mox inter sapientium, ac bonorum omnium auctum in dies plausum a Secretis Congregationis Cardinalium Sacræ Consultationis, deinde Urbis Gubernator renunciatus fuisti. Quibus muneribus ita functus es, ut majoribus dignissimus prædicareris. Audivimus sæpenumero omnium ordinum Viros graves, prudentesque integritatem, morum innocentiam, incorruptæ justitiæ studium, pietatem, vigilantiam, ceterasque egregias virtutes tuas extollere. Non dispar Populi late fusa erat commendatio: idem denique Summorum Pontificum CLEMENTIS XI., INNOCENTII XIII., ac CLEMENTIS XII. luculentissimum testimonium. Ab ipso CLEMENTE Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis creatus, Bononiam Legatus missus, & deinde a BENEDICTO XIV. Congregationi Immunitatis Ecclesiasticæ Præfectus, tui semper similis, meritorum cumulum, & no-

men auxiſti. Quod ad exteras quoque, & a nobis remotas Nationes delatum, Eminentiſſimæ in Eccleſia dignitati decora amplificaſti. Impeditiſſima tempora maturæ virtutis præſtantiam ſplendidiorem reddiderunt: unaque fere omnium vox exſtitit, Te ad magna natum, mente, animo, judicii maturitate, dexteritate, atque prudentia quovis negotio majorem eſſe, & cuivis Dignitati parem. Tanto, nec una quidem de cauſſa, Cardinali congruens Volumen eximium, complectens Leges, & Conſtitutiones duorum inclytorum Pontificum Romanorum, conſulto Tibi dicatum, PRINCEPS AMPLISSIME, non dubito, quin ingenita humanitate, atque benignitate, qua tantopere celebraris, excipias: noviſque argumentis ſingularem tuum amorem, ac ſtudium erga res ſacras, Eccleſiaſticam diſciplinam, rectumque Populorum regimen palam facias. Hoc nomine non venerandæ dumtaxat Dignitati Tuæ, verum etiam Perſonæ ſplendorem augebis. Decet enim ſacrum Principem, non ſolum recta facere, ſed & juſtas, piaſque leges, eadem imperantes complecti, tueri, atque provehere. Quod ſi benigno erga munus animo demiſſe idipſum offerenti, Patrocinium dignaberis adijcere, meum in te obſequium, & obſervantiam omnibus numeris cumulabis.

IMPRI-

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Magistro.

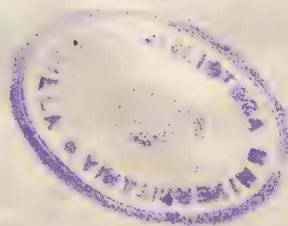
F. M. de Rubeis Archiep. Tarsi Vicesgerens.

IMPRIMATUR,

Fr. Aloysius Nicolaus Ridolfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.

INDEX
CHRONOLOGICUS,
ET
ALPHABETICUS
PONTIFICUM,

Quorum Bullæ in hac Quarti Tomi Parte Tertia continentur.

INDEX

INDEX RUBRICARUM
BULLARUM ET PRIVILEGIORUM OMNIUM,
Quæ in hac Tomi Quarti Parte Tertia continentur.

Quæ hoc Indice ☞ designantur, erant in editione Cherubini.

PIUS QUINTUS

APPENDIX

GREGORIUS PAPA XIII.

INDEX

INDEX INITIALIS
BULLARUM,

Quæ in hoc Volumine referuntur.

A

B

C

D

E

Ex

Quan-

CON-

CONSTITUTIONES PII QUINTI ANNO TERTIO.

LXXIII.

Prohibitio signandi, & expediendi commissiones causarum, & inhibitiones in causis spoliorum, & illicitæ negotiationis non citato prius Commissario Reverendæ Cameræ Apostolicæ.

De munere, & auctoritate Commissarii, vide plene in Const.CI. Pii IV. Cum inter. *Tom.IV. Par.II. fol.*193.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causæ hujus prohibitionis.

ATTENDENTES quam frequenter contingat, quod qui bona ad Cameram Apostolicam spectan. & signanter spolia per Clericos deceden. relicta detinent, variis prætextibus, & calumniis dilationes, & subterfugia quærentes, illorum consignationem facere, & debitam satisfactionem impendere recusant, & ut se in hujusmodi injusta detentione confoveant, modo frivolas appellationes confingunt, modo inhibitiones summa malitia extorquent, quibus causas ad Judices non informatos, & ubi non est, qui causarum hujusmodi expeditioni vacet, trahunt in grave animarum suarum præjudicium, & Cameræ præfatæ læsionem.

Prohibitio decernendi inhibitiones per quoscumque Judices in causis spoliorum, & illicitæ negotiationis, non citato Commissario Cameræ.

§.1. Et propterea incommodis hujusmodi obviare volentes, dilectis filiis Vitellotio S. R. E. Card. Camerario, ac omnibus Romanæ Curiæ Judicibus, tam ordinariis quam delegatis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna præcipimus, & mandamus, ne in causis spoliorum, vel illicitarum negotiationum per Clericos factarum, inhibitiones aliquas tam auctoritate sua ordinaria, quam etiam vigore rescripti extra Romanam Curiam ad quasvis Mundi partes, & contra quosvis collectores decernant, & relaxent, nisi prius in ipsa Romana Curia ad illas decerni videndum dilectus filius Cameræ Apostolicæ Commissarius generalis fuerit citatus, & de citatione hujusmodi in actis appareat, & de ea in inhibitione ipsa mentio fiat.

Prohibitio commissiones causarum per Referendarios, & alios expediendi non citato eodem Commissario.

§.2. Porro Signaturæ nostræ tam gratiæ quam Justitiæ Referendarii, ac Cancellariæ Apostolicæ Corrector, & Auditor contradictarum, similiter commissiones in causis hujusmodi nullo modo, nisi prævia citatione ejusdem Commissarii expediant.

Annullatio Inhibitionum emanatarum vigore commissionum, ex quibus clare non dignoscitur, an de prædictis causis agatur.

§.3. Et si quandoque contingat ita sub verborum involucro, vel alia narrativa commissiones concipi, ut discerni non possit, an de causis spoliorum, vel illicitarum negotiationum agatur, tunc tam Nuncii Apostolici in Provinciis residentes, de causis hujusmodi cognoscentes, quam a dilecto filio Thesaurario nostro generali spoliorum collectore, & eisdem Nunciis deputati subcollectores, quibus inhibitiones hujusmodi præsentari contingat, illis minime parere teneantur, sed absque aliquo scrupulo, aut pœnarum incursu, illis rejectis, ad ulteriora procedere possint, & debeant, partibus alias justitiam ministrando, & nihilominus irritum, & inane decernimus, quicquid contra præsentium tenorem fuerit decretum, vel attentatum.

Forma, & effectus publicandi.

§.4. Volumus autem quod præsentis Motus proprii cedula, valvis Cancellariæ, & Cameræ Apostolicæ per unum ex Cursoribus nostris, ut moris est, publicata, ita omnes Romanæ Curiæ Officiales, & Judices afficiat, ac si personaliter singulis intimata foret.

Sola sufficit signatura.

§.5. Et quod illius sola signatura, etiam absque data, & registratura sufficiat, & ubique fidem faciat, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Papæ subscr. D. P. An.III. 5. Januarii.

Placet Motu proprio. M.

Die 5. *Januarii* 1568. *retroscriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Cancellariæ Apost. per me Nicolaum de Mattæis Curs.* *Franciscus Sottocasa Mag. Curs.*

LXXIV.

Quod Fratres Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia semper possint extra tempus Quadragesimæ, & Adventus, in feria quinta, in qua non occurrit aliquod festum, aut ejus octava, recitare Officium Sanctissimi Corporis Christi.

Alia de hoc Ordine vide in Const. XXVI. Leonis X. Ite. *Tom. III. Par. III. fol.* 450.

PIUS PAPA QUINTUS

Dilectis filiis Ministro Generali, & universis Fratribus Ordinis Minorum de Observantia.

Fratres Minores de Observantia supplicarunt Papæ pro licentia celebrādi qualibet 5. feria officium Corporis Christi.

§.1. EXponi Nobis nuper fecistis, quod cum vos mente recolentes Dominum nostrum Jesum Christum transiturum de hoc Mundo ad Patrem in ultima cœna, qua Pascha cum discipulis manducavit, admirabilem Sacramentum pretiosissimi Corporis, & Sanguinis Sui instituisse, ut universi Christicolæ illud tamquam suæ Caritatis, quam in Cruce ostendit, memoriale recolerent, pro ipsius Dominici Corporis solemniori, & specialiori veneratione, desideratis qualibet quinta feria Officium Christi Corporis, prout in Breviario Romano ipsius solemnitatis die habetur, recitare, si vobis ad id Sedis Apostolicæ suffragaretur auctoritas. Quare Nobis humiliter supplicare fecistis, ut vobis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ergo Pōtifex d. licentiam concedit, præterquam in quadragesima, & adventu, & in festo, vel octava occurrente in d. 5. feria.

§.2. Nos pium hoc vestrum desiderium plurimum in Domino collaudantes, ac hujusmodi supplicationibus inclinati, vobis, & vestrum cuilibet ubilibet existentibus, ut qualibet quinta feria, quæ toties Quadragesimæ, & Adventus Domini non fuerit, aut in qua aliquod festum, seu octava non inciderit, omisso occurrenti Officio, illud de Corpore Christi, juxta illud quod in præsenti Breviario Romano, in ejus solemnitatis die recitandum proponitur, recitare libere, & licite valeatis, ita tamen quod illud sic recitando, debito ad quod adstricti estis, in omnibus, & per omnia perinde satisfacere censeamini, ac si officium pro tempore currens, & vobis a Romana Ecclesia propositum recitaretis; nec propterea illo recitato ad occurrentes hujusmodi, vel alicujus alterius Officii recitationem teneamini, nec ad id a quoquam inviti cogi, aut compelli possitis, minusve aliquas sententias, censuras, & pœnas quomodolibet latas incurrentes, auctoritate Apostolica per præsentes indulgemus.

Ordinariis, & aliis mandat ne Fratres desuper molestent.

§.3. Districtius inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, & quibusvis aliis, quacumque auctoritate fulgentibus, vel cujuscumque gradus existentibus, ne vos, & vestrum quemlibet quovis prætextu super præmissis, quomodolibet molestare, perturbare, aut inquietare sub excommunicationis sententia, aliisque arbitrio nostro moderandis, & infligendis pœnis audeant, vel præsumant.

Contrariis derogat.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus Constitutionibus, & Ordinationibus generalibus ac synodalibus Conciliis editis, atque ordinis præfati, & quibusvis aliis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate roboratis statutis, consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§.5. Ceterum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, in quibus expediens foret, deferre, volumus, & similiter Apostolica auctoritate prædicta decernimus, quod illorum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Apostolica constitutæ munitis, eadem prorsus in judicio, & extra, ac alias ubilibet fides indubia adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. An.III. 8. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die octava Januarii, 1568. Pontificatus nostri Anno tertio.

LXXV.

Unio Fratrum Amadeorum, & Clarenorum, Ordini Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia.

De Ordine Franciscano vide Const. LXVII. Honorii III. Solet. *Tom. III. Par. I. fol.* 229.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

S. Franciscus in humanis existens multos Fratres sub unica regula collegit.

BEatus Christi Salvatoris Confessor Franciscus dum adhuc mortalis hujus vitæ spatia decurreret, ardentissimo Cœlestium amore captus, nec sibi tantum illa, sed quamplurimis hominum fieri potest, quæsita cupiens, totusque in idipsum incumbens, quæ Ordinis Minorum initia fuerunt, confluentes ad se veluti ad meliorem frugem undique Fratres suos in unam familiam collegit, collectosque ipsorum omnium vitam & mores ad unam eamdemque regulam dirigens, iis præceptis instituit, ea disciplina formavit, quæ ad conjunctionem, atque adeo unionem inter illos conciliandam ac tuendam maxime pertinerent, humilitatem illis præcipue amplectandam proponens, qua humana hæc omnia, & fluxa, quod eisdem Salvatoris Consilium fuerat, aspernati, solidam ac permanentem a Deo felicitatem expectarent. Itaque hac ipsa familia suas operas ad præscriptam rationem graviter conferente, Domini Dei nostri ager egregie cultus uberrimos, & præstantissimos fructus continuo protulit, & subinde profert, atque, ut speramus, proferet in dies suaviores, & largiores.

§.1. Verum quoniam eadem familia,

Sed dicta regula in plures Congregationes segregata fuit.

quæ una ab uno constituta fuerat, in quasdam quasi partes paulatim ita concessit, ut jam non una, ne ipso quidem, quo a patre suo vocata est, nomine consistat, sed variis agnominibus, cum de illa, vel illa parte agitur, sit distinguendum. Propterea Nos ne animorum quidem, aut mentis inter eos, quos exterius ita rebus sejunctos cernimus, interiorem coniunctionem sperare tuto valemus, quin etiam quando in eam de qua supra diximus, spem erecti ab ejusdem Ordinis Fratribus optima quæque, & maxima ad Dei gloriam, & militantis Ecclesiæ utilitatem, & optamus, & sane pro ea, quam in hoc præcelsæ dignitatis fastigio collocati, nostro muneri debemus, diligentia exigimus, non finimus carere cura, ne forte rebus ita neglectis, quod Deus Opt. Max. avertat, magna inde sensim incommoda subeamus.

Ideo hic Pontifex interdicit, omnes Congregationes discrepantes ab institutis regulę fratrum Minorum de Observantia.

§.2. Id igitur qua possumus ope post petitum a Deo auxilium cavere volentes, atque hic potissimum incipientes, Motu proprio atque ex certa scientia, & matura deliberatione nostra Apostolica auctoritate, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Amedæorum, & Clarenorum, etiam della Becca nuncupatorum S. Petri in Monte Aureo, & S. Hieronymi, sive S. Bartholomæi in Insula de Urbe, aliarumq. quarumlibet provinciarum respective Fratrum Or. S. Francisci eorumdem institutiones, congregationes, conventus, denominationes, nomina, & vocabula quæcumque, necnon quatenus regularibus institutis Fratrum dictis S. Francisci Ordinis familiæ, Minorum de Observantia vocatorum discrepant, eorum regula, instituta, constitutiones, statuta, consuetudines, & ritus, modumq., & normam vivendi interdicimus, & prohibemus; illaq. necnon illorum promissiones, confirmationes, & approbationes Apostolica auctoritate factas, & illorum causas, privilegia, indulta, gratias, & literas, etiam a Sede Apostolica, & forsan occasione concordiarum inter ipsos Fratres initarum confirmatorias, ac Motu, scientia, potestatisq. plenitudine similibus, vel etiam consideratione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum concessa, & quibuscumque concepta formulis, ac suffulta decretis, quorum omnium tenores iis literis haberi volumus pro expressis, extinguimus, supprimimus, revocamus, cassamus, & in perpetuum penitus, & omnino omnia tollimus.

Omnesque illas Congregationes unit sub ordine dictorum Minorum de Observantia.

§.3. Eos autem omnes, & singulos Fratres, qui ejusmodi Congregationum, & denominationum erant, cum eorum omnibus domibus, Ecclesiis, Oratoriis, Minorum familiæ de Observantia vocatis, eorumque Congregationi aggregamus, atque unimus. Et sic in posterum ex nunc perpetuo aggregatos, & unitos esse, dictis de Observantia adhærere, & eisdem, quibus illi utuntur, regula, regularibus institutis, professione, moribus, habitu, ac vivendi forma, ac agnominibus, & denominationibus uti, ac unam familiam tantum de cetero esse, eisdemque Generalibus, seu Provincialibus Ministris, ceterisque superioribus, aut officialibus, quibus illi subsunt, aut pro tempore suberunt, subiectos esse, & in eadem immediate cum illis obedientia Deo servire, pure, ordinarie, & uniformiter, nullaque prorsus re, nulloque discrimine sejunctos, aut dissimiles habere decernimus.

Et juramenta, vota, & promissiones quæ eos impedire possunt, remittit.

§.4. Quinimmo ut hæc puriore conscientia, ac tranquilliore animo præstare valeant, debeantque, & non aliter, eosdem priorum institutorum, rituumq.; & aliorum supradictorum, iis scilicet dumtaxat, quibus ab institutis, & ritibus Fratrum de Observantia differebant, necnon si quibus quavis ratione, aut modo, jureve aut facto iis tenebantur, vel etiam tenentur, aut teneri se opinantur, promissione, professione, juramento, aut voto, quorum observatio scandalum, aut perturbationem judicio superioris ceteris allatura esset, absolvimus, & liberamus, mandantes ipsorum universis, & singulis, ut præmissa non impediant, neque eis ulla ex parte ulla ratione, ulloque modo resistant, vel adversentur, ac nihil faciant, vel experiantur, aut tententent, quo minus plene, aut celeriter, aut facile suos effectus consequantur. Neque ut ea vitent, sæcularium habitu lateant, vel tamquam Clerici sæculares ad aliquos Ordines minores, vel majores promoveri præsumant. Neque vero ad alias religiones, aliosve Ordines etiam paris, vel arctioris regulæ, regularisque Observantiæ transeant sine licentia Sedis Apostolicæ speciali, sed præfatis Fratribus de Observantia, eorumque congregationi, & obedientiæ adhæreant, & omnibus aliis supradictis quam primum pareant, & obsequantur re ipsa.

Fratribusque præmissa adimplere recusantibus pœnas hic descriptas imponit.

§.5. Quod si eorum quispiam secus fecerit, omnes illasmet sententias, censuras, & pœnas eo ipso incurrat, & patiatur, quæ mere Apostatæ ipsi, tam juxta canonicas sanctiones, quam dicti Ordinis regularia instituta incurrant, & patiantur, ac perinde contra illum, sive ab Ordinariis locorum, sive ab ipsis superioribus Fratrum de Observantia, ad quos pertinet, procedatur, & severe animadvertatur, atque contra vere Apostatam procederetur, & animadverteretur. Et si quando ad obedientiam reversus in aliorum consortium receptus fuerit, vocis tam activæ quam passivæ, suorumque Ordinum omnium perpetuo careat.

Et Fratres sic aggregatos alio, quam de Observantia nomine appellari prohibet, & eorum antiqua privilegia regulæ de Observantia non contraria retinere posse decernit.

§.6. Ceterum ut universa Congregatio Fratrum hujusmodi de Observantia hoc additamento quasi colonis aucta, placida simul perpetuaque pace fruantur, & conquiescant, neque uno tantum nomine, sed una, etiam mente consistant, nullaque ibi altercandi occasio subrepat, eisdem Motu, scientia, & potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, ut nullus ex veteribus Fratribus de Observantia quemquam sic noviter aggregatorum recordatione priorum nominum, aut vitæ, vel alias quocumque modo irritare, aut Amadæum, vel Clarenum, seu alia, quam de Observantia nuncupatione appellare audeant. Qui contra ausus fuerit-

rit, a suo superiore graviter puniatur, ipsi quin etiam sic aggregati Fratres suos gradus, & quæ ratione suorum graduum privatim habent, privilegia, facultates, & auctoritates, institutis tamen regularibus de Observantia expresse non contraria, ut prius retineant.

Universorum autem privilegia & præcedentiam declarat.

§.7. Universis vero iisdem privilegiis, facultatibus, immunitatibus, prærogativis, indultis, & gratiis indistincte fruantur, & potiantur, quibus, & ipsi veteres; ac quoties provincialia, vel generalia Capitula habebuntur, ita horum quisque pro ea, in qua ipse fuerit, provincia, si tamen alias vocem in Capitulo habiturus fuisset, illis intersit, quemadmodum & veterum quilibet interesset, vel interesse poterit, & pariter ut illi, tam in eisdem capitulis ipsorum capitulorum electione, quam extra capitula, superiorum, ad quos pro tempore pertinebit, dispositione, ad quoscumque gradus, & quæcumque officia, in quibuslibet provinciarum, sub quibus deget, Conventibus, & domibus regularibus, tam antiquis quam noviter unitis de Observantia promoveri, & assumi valeat. Denique ita utrique semper inter se agant, ut ceteris pares, sola antiquitate alteri alteris præferantur. Ita scilicet, ut inter gerentes pares gradus, vel pares ordines, suscepti gradus, vel ordinis, inter alios vero emissæ professionis tempora inspiciantur, & prout quisque antecedit tempore, sive sit ex veteribus, sive ex noviter aggregatis, loco in Choro, & Capitulo, processionibus, ac quibuscumque aliis prærogativis antecedat, servata interim graduum, & ordinum majoritate.

Loca regularia non deserantur absque permissione Pontificis.

§.8. Præterea nulla omnino domus, quamvis parva, & exigua, nullusque locus regularis, ubi dicti Fratres hactenus ante aggregationem de ipsis, ut supra factam habitare soliti sunt, ad ipsos quacumque ratione pertinens, relinquatur absque permissione nostra expressa, sed a tot Fratribus unaquæque continuo habitetur, quot ibi commode esse, & alii poterunt, & quæ eisdem domibus eleemosynæ, vel alio nomine pia hominum largitione offeruntur subsidia, pariter si quæ ad restaurationes, fulcimenta, vel alium usum fabricarum, necnon ad Ecclesiarum lumina, & ornatum, vasorumq., ac ceteræ suppellectilis comparationem tradita, legata, relicta, aut quocumque nomine donata sunt, etiam consideratione prioris institutionis, quæ ibi tunc vigebat, ac contemplatione Congregationum, quarum tunc temporis erant, illarumq. nomine expresso, eadem omnia, & alia insuper quæcumque, quavis aliter donantium hujusmodi dispositione absumenda, novis habitatoribus, in supradictos tantum, neque alios ullos convertenda usus, omni prorsus quantum ad unionem præfatam pertinet, caducitate, ejusve prætensione seclusa, integre debeantur.

Gubernatio Monialium ad quos spectet.

§.9. Gubernatio quoque, & cura quorumcumque Monasteriorum Monialium, quæ antea Conventibus, aut Superioribus hujusmodi domorum,&locorum demandata erat, ad illos pertineat, qui ibi erant, in posterum.

Ministri Generalis facultas circa deputationẽ Officialium, & Fratrum, usque ad celebrationẽ Capituli.

§.10. Proinde possit Generalis Minister in omnibus quarumcumque Provinciarum domibus, sicut supra, unitis, donec Generalem, vel in ipsa Provincia, in qua illæ sitæ fuerint, ProvincialeCapitulum celebretur, officiales, & Fratres, sive ex veteribus, sive ex nunc aggregatis, sive etiam ex utrisque, quo, & qui sibi visi fuerint arbitrio suo libere deputare, & ad illarum regimen, & directionem mittere: interea vero temporis ipsi Fratres sic noviter aggregati, si citramontani, in illius, in qua nati sunt, si vero ultramontani, in illius, cujus maluerint Provinciarum domibus regularibus sint, & maneant, usquequo aliter constituatur, & ipsos ad aliam domum, aliumve locum mitti, sive Capituli, sive Generalis Ministri hujusmodi ordinatione contingat. Porro in Capitulo Provinciali Mediol. Fratrum de Observantia, quod Mediolani proxime celebrabitur, omnibus Provinciæ Mediol. regularibus domibus de Observantia, tam antiquis quam nunc unitis, ut præfertur, de Guardianis, aliisque officialibus, & superioribus, ac Fratribus, qui illas regere, & in illis esse debeant, ex utrorumque Fratrum veterum scilicet, & nunc aggregatorum numero indifferenter, alias tamen ex more inter Fratres de Observantia prius observato provideatur, idem deinceps in ceteris, quæ per Provincias subinde celebrabuntur capitulis, quoad ipsarum Provinciarum domos observetur, ac in Provinciarum numero, terminisq., & denominationibus ea ratio atque distinctio habeatur, quæ inter Fratres de Observantia ante has ipsas literas habebatur.

Loca aggregata sint ejus Provinciæ intra cujus fines existunt.

§.11. Nuper autem aggregatæ domus in eam Provinciam transeant, & in ea numerentur, intra cujus fines quæq. consistit; & cum pro tempore Provinciale Capitulum celebrandum erit, ii tantum ad illud conveniant, qui ex illa Provincia fuerint, in qua tunc capitulum celebrabitur. In ipso vero Mediolanensi, quod primum omnium post has literas propediem celebrandum est, quicumque ex Fratribus aggregatis, qui ante aggregationem a Nobis, ut supra factam, ubicumque locorum degentes erant, & Provincia S. Petri in Monte Aureo de Urbe, & illa comprehendebantur, & idcirco vocem in Capitulo habeant, quoniam literarum ignari illuc forte omnes se conferent, possint quidem libere omnes hac vice celebrationi adesse, sed ii tantum ex eis jam nunc ibi vocem habeant, & suffragia ferant, qui sunt ex illis domibus, quæ juxta aggregationem prædictam intra antiquos limites, & fines provinciæ Mediolanensis Fratrum de Observantia sunt sitæ.

Clausulę præservativæ.

§.12. Has porro literas, & his literis contenta, decreta, statuta, ordinationes, & alia omnia usque adeo firma, & valida, atque observanda esse volumus, ut numquam revocari, aut infringi, vel suspendi, numquam de voluntatis, aut mentis nostræ de-

defectu oppugnari possint, numquam adversus restitutionem in integrum, reductionem ad terminos juris, aut aliud quodcumque gratiæ, vel justitiæ remedium quisque impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut Motu simili concesso uti valeat ex quavis causa quantumlibet rationabili, & ita de his omnibus, & singulis, ac simul quod hæc eadem aliquibus ejusmodi statutorum, & ordinationum revocationibus, suspensionibus, & aliis contrariis dispositionibus, generalibus, vel specialibus, ab eadem Sede Apostolica pro tempore factis, non comprehendatur, sed ab aliis semper excepta sit.

Decretum irritans.

§.13. Sicq. a quibuscumque Judicibus ordinariis, & delegatis, & causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, & auctoritate, interpretari, & judicari debeat, necnon quicquid secus a quoqam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.14. Propterea dilectis filiis Carolo tit. S. Praxedis presbytero Card. Borrhomæo nuncupato, dicti Ordinis Protectori, & correctori, necnon pro tempore existenti ejusdem Ordinis Generali Ministro mandamus, ut ambo, vel ipsorum alter has literas, & quicquid in proxime Provinciali Capitulo Mediolanensi utroque, vel altero ipsorum præsidere pro suprascriptorum omnium executione, & observatione ordinabitur, faciant per se, vel alium, seu alios, ab omnibus, & singulis Fratribus præfatis exactissime observari. Contradictores quoslibet, & non parentes, ac rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam graduum, officiorum, & vocis tam activæ quam passivæ privationem, ac cetera, quæ sibi videbuntur opportuna, juris, & facti remedia, quacumque prorsus appellatione postposita, & etiam rejecta, compescendo, atque eosdem in sententias, censuras, & pœnas prædictas incidisse declarando, easq. sæpius aggravando, adhibita etiam, si opus fuerit, manu militari, & invocato auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.15. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, ac piæ mem. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisq. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Congregationum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, & quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, & indultis Apostolicis, illis per quoscumque Romanos Pontifices, ac Sedem Apostolicam, & etiam Nos sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, & in specie concessis, & quotiescumque confirmatis, & innovatis, & Mare Magnum nuncupatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apostolicis, per quæ his literis, non expressa, vel etiam non inserta harum effectus, executio impediri valeret, vel tardari, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda esset mentio specialis.

Transumptorum fides.

§.16. Volumus etiam, quod harum literarum exempla, etiam impressa dicti Caroli Cardinalis, & Protectoris, aut Generalis, seu alicujus Provincialis Ministri Fratrum sigillo, & ejusdem Caroli Cardinalis Secretarii, vel ipsiusmet Generalis, aut Provincialis Ministri manu obsignata, eamdem fidem in judicio, & extra judicium ubique locorum faciant, quam hæ literæ ipsæ facerent, si ostenderentur, vel exhiberentur.

Nulli ergo &c.

D. P. An.II.I 23 Januarii.

Datum Romæ, apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568., 10. Kal. Febr., Pontificatus nostri Anno III.

LXXVI

Jurisdictio, & facultates S.R.E. Cardinalis Protectoris, ac Judicis causarum Monasterii S. Catherinæ de Rosa nuncupatæ, & Congregationis in Urbe institutæ ad ibi recipiendas, pieq. educandas Virgines miserabiles, in periculo amittendæ pudicitiæ commorantes.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Facultas Protectoris & deputatorum, puellas in periculo amittendæ pudicitiæ existentes invitis parentibus capiendi, illasque & alios eas occultantes & coercendi.

CUpientes ut Monasterium Beatæ Catharinæ della Rosa nuncupatæ de Urbe, jamdudum pro receptandis, & advocandis miserabilibus puellis, quæ in periculo pudicitiæ subvertendæ, in dicta Urbe reperiuntur erectum, & Confraternitas ibidem pro gubernio dicti Monasterii canonice instituta, non solum manuteneantur, verumetiam in dies incrementum suscipiant, Monasteriumque, & Confraternitatem hujusmodi specialibus gratiis, & favoribus prosequi volentes, Motu simili, ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, dilecto filio nostro Hippolito tit. S. Mariæ Novæ presbyt. Card. Ferrarien. nuncupato, nunc, & pro tempore Monasterii, & Confraternitatis hujusmodi existen. Protectori, seu Confraternitati prædictæ, illiusque Administratoribus, Gubernatoribus, & deputatis, quod quascumque puellas in periculo pudicitiæ existen. amittendæ, & si bene visum fuerit, propria auctoritate, etiam invitis parentibus capere, & in dictum Monasterium introducere, illasque tam dum in dicto Monasterio manserint, quam etiam inde egressæ sive nuptæ, sive viduæ fuerint, necnon occultantes, & latitare facientes carcerare, punire, corrigere, & castigare, eorum arbitrio, seu alias juxta eorum statuta, & providas ordinationes possint, & valeant, concedimus, statuimus, decer., & mandamus.

§.1. Nec-

Facultas Protectoris & Judicis causas civiles & criminales, Monasterii S.Catherinæ, ejusque Confraternitatis, Monialium, & Puellarum etiam e Monasterio egressarum, & nuptui traditarũ in quacumque instantia summarie &c. cognoscendi.

§.1. Necnon pro ipsius Monasterii, Confraternitatisque, Monialium, & puellarum minori dispendio, nec cogatur per diversa Tribunalia litigare; omnes, & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias Civiles, Criminales, profanas, Spirituales, meras, & mixtas inter Confraternitatem, seu ejus Administratores, Gubernatores, & Deputatos hujusmodi, Moniales, seu puellas in dicto Monasterio degentes, seu quæ inde egressæ, & nuptui traditæ sunt ex una, & quascumque alias personas cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, & præeminentiæ existentes, Universitates, Societates, Congregationes, & Monasteria, aut alia loca pia, ex altera partibus, etiam si coram S.R.E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & ejusdem Cameræ generali Auditore, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Urbis, illorum Locatenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis causarum Appellationum Capitaneo, & Sacri Palatii Apostolici Auditoribus, & ejusdem S. R. E. Cardinalibus, aliisq. Judicibus ordinariis, seu delegatis, hujusmodi motas, & pendentes, & desuper statu, & bonis, tam Monialium, quam puellarum, necnon quibuscumque locationibus, venditionibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, atque illorum discussionibus, atque quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus ad Confraternitatem prædictam, ejusq. Gubernatores, Administratores, & deputatos, Moniales, & puellas prædictas, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive spectantibus, & pertinentibus, in quacumque instantia, (quarum omnium & singularum statum, & merita, necnon judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, ac qualitates, ceteraq. de necessitate exprimenda pro expressis haben.) in statu, & terminis, in quibus nunc reperiuntur, harum serie ad Nos advocantes, illasque omnes, & singulas, motas, & pendentes, ac quam, & quas Confraternitas Gubernatores, Administratores, & deputati, necnon Moniales, & puellæ ibi degentes, & illæ quæ exinde egressæ, & nuptui traditæ sunt, & pro tempore fuerint, habere volent contra easdem personas, Universitates, & Collegia, Congregationes, Confraternitates, Monasteria, & alia huiusmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus, & actionibus hujusmodi, nunc, & pro tempore Monasterii, Confraternitatis præfatarum existenti Protectori præfato, una cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu, & figura judicii, per seipsum, seu alios a se deputandos, in quacumque instantia usque in finem audien. cognoscen. & fine debito terminandum, auctoritate Apostolica tenore præsentium committimus, & mandamus. Ipsumq. Protectorem nunc, & pro tempore existen. in dictis causis motis, pendentibus, & in futurum movendis, in judicem ordinarium cum facultate easdem causas, in quacumque instantia usque ad finem per seipsum vel alium, seu alios ejus Auditores, illas cognoscen. deciden., & terminan., & aliis facultatibus prædictis, facimus, constituimus, & deputamus.

Inhibendique in Curia, & extra, & inobedientes coercendi. Necnon singulis diebus, & boris procedendi.

§.2. Necnon cum potestate citandi, & inhibendi, quos, quibus, & quoties, in Curia, & extra eam, etiam per edictum publicum constito, etiam de non tuto accessu eisdemque, quam, & quibusvis aliis ejusdemq., Urbis judicibus, & personis, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus, quibus, & quoties opus sit, & sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & pecuniariis, quibus sibi, seu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur, inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, & alias juxta morem, & stylum Curiarum Urbis in similibus servari solitum & prout sibi videbitur, proceden. sententiasque suas debitæ executioni demandare, sive demandare facien. auxiliumq. brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque, & singula alia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, & exercendi, ac in omnibus, & singulis eis prædictis ad dictam Societatem, Moniales, & puellas, ut præmittitur, spectantes, singulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob necessitatem hominum indictarum, & indicendarum procedere.

Notarium deputan.

§.3. Ac quemcumque Notarium sibi bene visum in causis hujusmodi deputare possit, & valeat.

Mandatarii omnes citant.

§.4. Quodq. citationes, & inhibitiones, quæ in eis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Capitolii, & quoscumque alios Mandatarios fieri possint.

Executoresque exequantur.

§.5. Et quicumque executores Urbis possint, & debeant effectualiter executioni demandare omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata prædicti Card. Protectoris, sive ab eo deputatorum, quæ non obstan. regula Cancellariæ sub ejus parvo sigillo expediri possint.

Confraternitas, Moniales puellæ, & Administratores coram Protectore dumtaxat conveniri, & conveniri possunt.

§.6. Ac insuper Confraternitatem prædictam, ejusque Administratores, Gubernatores, & deputatos necnon Moniales, aut puellas ibidem degentes, & inde egressas, nuptas, seu viduas hujusmodi ex nunc deinceps occasione præmissorum alibi quam coram prædicto Protectore convenire, aut ad alios convenientibus constringi non posse; ac processus, sententias, & decreta, per alium, seu alios, tam ordinarios quam delegatos Judices, in omnibus prædictis quomodolibet pro tempore formatos latas, & facta, cum inde secutis quibuscumque nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

§.7. Præ-

Clausulæ præservativæ.

§.7. Præsentemque cedulam sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, seu renovationibus, similium vel dissimilium concessionum,& gratiarum, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, etiam per Regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus & omnino exceptas, & quoties illæ emanabunt, præsentem cedulam in pristinum statum restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ per quascumque literas, etiam quasvis clausulas generales vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque, & alia decreta sub quacumque verborum expressione continentes, derogari posse, etiam si ullo umquam tempore ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor ejusdem cedulæ de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas eumdem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus, administratoribus, gubernatoribus, deputatis, & Confratribus hujusmodi, omnibus, & singulis legitime insinuata, & intimata fuerit, eorumque expressus ad id accesserit assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragare, nullius esse roboris vel valoris, & sic per quoscumque Judices quavis auctoritate fungen. etiam prædictæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata &c. ac irritum &c. judicari & definiri debere.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstan. præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & ordinum, juramento &c. roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis Conservatoribus exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Nos ad dictam Sedem, etiam motu, & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis, etiam disponentibus, & causæ hujusmodi ad forum, sed Curiam Capitolii reassumi debeant, quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma illius contenta, observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si præfatis, aut quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici suspendi, aut excommunicari; vel extra, aut ultra certa loca Curias, & Tribunalia ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis Apostolicis, generalibus vel specialibus quorumcumque tenorum existen. per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in præsentibus mentio specialis.

Sola signatura sufficit.

§.9. Volumus autem præsentium solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere in judicio, & extra, regula contraria non obstante; & earumdem transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, seu Confraternitatis hujusmodi munitis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus manu nostra subscriptis.

Placet M. Romæ, apud Sanctum Petrum, quarto Idus Februarii, Anno III.

D.P. An.III. 10.Februar.

LXXVII.

Reservatio beneficiorum omnium vacantium, Sede Episcopali vacante.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Pius divina providentia Papa V.

Reservatio beneficiorum omnium vacantium, Sede Episcopali vacante.

§.1. Cupiens pauperibus Clericis,& aliis benemeritis personis, de beneficiis Ecclesiasticis providere, omnia & singula beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, qualitercumque qualificata, & ubilibet existentia, Sede Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & primatiali quarumcumque Ecclesiarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Patriarchalium, ac Primatialium pro tempore Pastoribus destitutarum vacante, quomodolibet vacantia & vacatura, tam in prædictis quam aliis Ecclesiis, necnon Civitatibus, & Diœcesibus quibuscumque, ad eorumdem Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum, & Primatum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem quomodolibet pertinentia, dispositioni suæ reservavit.

Decretum irritans.

§.2. Sicque in præmissis per quoscumque &c. sublata &c. judicari debere, irritum quoque &c. decrevit.

Papæ subscr.

Placet, publicetur, & describatur. M.

Publ. Pontif. An III. die 9. Martii.

Lecta & publicata fuit suprascripta regula Romæ in Cancellaria Apost. Anno Incarnationis Dominicæ 1568. *die vero* 9. *mensis Martii, Pontif. prælibati SS.D.N. Papæ Anno III.*

Facul-

LXXVIII.

Facultas Collegii Fabricæ S. Petri Apostolorum Principis de Urbe, circa legata, quæ fiunt Ecclesiæ B. Mariæ Lauretanæ, si ejus Ministri in illis exigendis fuerint negligentes.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romani Pontificis spectat officium opportunis providere remediis, ne Ecclesia, & alia pia loca, præsertim Romanæ Ecclesiæ immediate subjecta, & in honorem Gloriosissimæ Dei genetricis dedicata, suis tam spiritualibus, quam temporalibus bonis aliquorum malitia, vel negligentia fraudentur.

Causa hujus Cõstitutionis.

§.1. Sane nuper ad aures nostras non sine dolore pervenit, complures Christifideles personas, diversarum Civitatum, & locorum, tam in Italia, quam extra eam, multas variasque pecuniarum summas, & res ac bona Ecclesiæ B. Mariæ Virginis de Laureto nuncupatæ illius Diœcesis, devotionis causa reliquisse, donasse, aut alias concessisse, de quibus certa notitia propter injuriam, & negligentiam Notariorum, qui in dictis Civitatibus, & locis derelictis, donationibus, & concessionibus hujusmodi rogati fuerunt, aut aliarum personarum, quæ de illis scripturas confecerunt, hactenus haberi non potuit, nec potest in præsenti, unde dicta Ecclesia non modicum sentit detrimentum.

Notarii infra tempus hic expressum notificent officialibus, vel deputatis Ecclesię B. Marię de Laureto, omnia ei relicta.

§.2. Nos igitur ne Ecclesia præfata, pecuniis, rebus, ac bonis hujusmodi defraudetur, atque immodicis sumptibus per Commissarios pro eorum exactione fieri solitis exoneretur, ipsasque pecunias, res, & bona eadem Ecclesia facilius consequatur, de aliquo opportuno remedio providere, ipsiusque Ecclesiæ indemnitati, quantum cum Deo possumus, prout tenemur, consulere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus & singulis Civitatum, Terrarum, Castrorum, & aliorum locorum quorumcumque Notariis, aliisque personis, ex quorum tam publicis, quam privatis scripturis constare quovis modo potest, aut poterit in futurum de aliquibus pecuniarum summis, rebus, ac bonis cujuscumque quantitatis, qualitatis, generis, ac valoris extiterint, quæ Ecclesiæ præfatæ, pure vel conditionaliter, aut alias quomodocumque, saltem a triginta annis citra, in aliqua ultima voluntate relicta, vel inter vivos donata, vel quomodolibet concessa, aut promissa fuerint, aut in posterum relinquentur, donabuntur, concedentur, aut promittentur, in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo, & sub privationis suorum Officiorum, ac solutionis dupli pecuniarum, rerum, ac bonorum præfatorum, pro una videlicet ipsi Ecclesiæ, & altera medietatibus solutionis dicti dupli accusatori, & executori æqualiter inter eos dividendis, & applicandis pœnis præcipimus, & mandamus, & insuper hac nostra in perpetuum valitura Ordinatione, & Constitutione sub eisdem pœnis statuimus, & ordinamus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, Notarii, & personæ præfatæ omnes, & singulas dispositiones in favorem dictæ Ecclesiæ a quocumque, & quomodocumque faciendas, de quibus, tam per suas proprias, quam per aliorum etiam defunctorum scripturas penes ipsos existentes, quomodocumque constare potest, in Italia intra trium, extra vero eam infra octo mensium spatium, si eas per viam ultimæ voluntatis fieri contigerit, a die mortis disponentium, si vero inter vivos a die solutionis faciendæ computandum, dispositiones autem jam factas infra simile spatium, a die tamen intimationis præsentium, vel earum transumptorum, ut infra subscriben. ac sigillandorum affixionem ad valvas Cathedralium Ecclesiarum in Civitatibus, & insigniorum Ecclesiarum in terris, castris, & locis præfatis facien. computan. Gubernatori pro tempore existenti ipsius Ecclesiæ, seu personis ab eo pro majori commoditate eorumdem Notariorum, & aliarum personarum in certis præcipuis Civitatibus, seu locis, ejus arbitrio ad hoc deputan. revelare ac notificare.

Deputati prędicti notificationes istas describãt, &c.

§.3. Præfati vero deputandi, ipsum Gubernatorem notificationum, & denunciationum sibi per Notarios factarum hujusmodi singulis quibuscumque mensibus certiorem facere, & easdem notificationes, ac denunciationes in libris suis, etiam ad hoc specialiter confectis vel conficiendis, manu propria adnotare, eosdemque libros ad Gubernatorem præfatum, quoties ab eo super hoc requisiti fuerint, mittere, aut deferre, necnon ut idem Gubernator denunciationes, & notificationes non solum Notariorum, & aliarum personarum, sed etiam deputandorum prædictorum adnotare, seu manu Cancellarii ipsius Ecclesiæ adnotari facere in libro ad hoc etiam specialiter confecto vel conficiendo, dictosque libros in fine sui Officii, suo in Officio Gubernatori immediato successori coram Notario ad hoc specialiter vocato, & rogato consignare respective teneantur, & debeant, & unusquisque eorum teneatur, & debeat.

Fabrica S.Petri de Urbe, non potest quintam partem dictorum relictorũ prętendere, nisi probata negligentia Ministrorum dictę Ecclesię.

§.4. Quoniam vero Commissarii Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, vigore nonnullorum privilegiorum a diversis Romanis Pontificibus, eidem Fabricæ super exactione certorum legatorum concessorum quintam partem legatorum ipsi Ecclesiæ de Laureto relictorum exigendi facultatem habere prætendunt, volumus, & eisdem Fabricæ prædictæ Commissariis nunc, & pro tempore existentibus, Motu, & scientia, ac potestate similibus, etiam districte præcipiendo mandamus, ne in posterum vigore præfatorum, aut quorumcumque aliorum privilegiorum quintam partem præfatam, nisi postquam de Ministrorum ipsius Ecclesiæ in exigendis dictis lagatis negligentia constiterit, exigere possint, aude-

deantve aut præsumant. Quodque negligentiam prædicti Ministri non aliter, quam si infra annum in Italia, vel infra biennium extra eam, a die quo denunciationes, & notificationes Gubernatori, vel deputandis prædictis factæ fuerint; vel si denunciationes, & notificationes prædictæ factæ non fuerint, infra biennium in Italia, & quinquennium extra eam, a die mortis testatorum, seu alias disponentium computan. legata hujusmodi non exegerint, aut desuper litem contra hæredes, seu alios eorumdem legatorum debitores non moverint, incurrisse censeantur.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis dictæ Fabricæ concessis, quorum omnium tenores haberi volumus pro sufficienter expressis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.6. Et quia difficile esset earumdem præsentium notitiam, ad singulos Notarios, aliasque personas Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum hujusmodi pervenire, & ubique illas affigi, vel intimari, etiam motu, & scientia similibus volumus, & decernimus, quod illarum transumptis, etiam per impressionem factis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo dictæ Ecclesiæ, aut alicujus Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis, ea prorsus fides indubia, in judicio, & extra, ac alias ubilibet adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.III. 10. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die decima Martii, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus nostri Anno tertio.

LXXIX.

Fructus beneficiorum lite pendente deponendi apud idoneam personam a Judice eligendam, deponi debent non obstantibus quibuscumque statutis disponentibus, quod Capitula, & Canonici eos recipiant.

De sequestris autem a Judicibus decernendis super fructibus beneficiorum lite pendente, vide Pii IV. Constit.XX. Sanctissimus. *Tom.IV. Par.II. fol.48.*

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Cordi Nobis est lites minuere, & a laboribus subditos, maxime personas Ecclesiasticas divino cultui deditas relevare.

Beneficiorum litigiosorum fructus lite pendente percipiebantur a Capitulis, & Canonicis, vigore eorũ statutorum, unde lites efficiebantur immortales.

§.1. Sane cum sicut accepimus, in plerisque Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis earum constitutionibus, & statutis, etiam a Sede Apostolica approbatis, & confirmatis, cautum sit, quod occurrentibus litibus, & controversiis inter provisos de dignitatibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, portionibus, & præstimoniis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis qualitercumque qualificatis, tam ordinaria quam Apostolica auctoritate, tam super illorum provisione seu institutione, aut possessione, quam illorum idoneitate, & habilitate, aut ex quavis causa, & eorumdem ad dignitates, canonicatus, & præbendas, ceteraque beneficia Ecclesiastica prædicta admissione, & receptione, & Capitulum, & Canonicos, cetera sque capitulares personas, ad quos admissio, & receptio, tam de jure quam ex consuetudine spectat, & pertinet, aut etiam alias personas Ecclesiasticas asserentes beneficia prædicta ad se de jure spectare, ipsi sic provisi interim beneficiorum hujusmodi fructus, ac distributiones non percipiant, sed Capitulum, & Canonici illas, vel in suos usus, & utilitatem convertendas, seu restituendas ei, cui de jure restituendæ erunt, recipiant, prout in dictis constitutionibus, & statutis, seu consuetudinibus continetur, quo factum est, ut lites hujusmodi immortales efficiantur, nec earum optatus finis videri possit.

Hic Pontifex modo decernit eos deponi debere penes idoneam personam a Judice eligendam.

§.2. Hinc est quod Nos hac nostra perpetuo valitura Constitutione, auctoritate Apostolica statuimus, atque decernimus, quod fructus, redditus, & proventus, ac distributiones, ceteraque emolumenta, quæ vigore constitutionum, consuetudinum, & statutorum prædictorum, a Capitulo, & Canonicis recipienda, ut præmittitur, erant, amplius non ab eisdem Capitulo, & Canonicis recipiantur, sed penes personam fide, & facultatibus idoneam per Judicem, coram quo causæ hujusmodi pendere repertæ fuerint, eligendam, & nominandam deponantur, restituenda ei, cui de jure postea restituenda fuerint.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes in quavis instantia judicari debere, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate; irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & quarumvis Ecclesiarum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Capitulis, & superioribus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac quavis etiam Imperiali, vel

vel Regali consideratione, vel instantia, & alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, perinde ac si tenores hujusmodi de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserti, & forma in illis tradita observata foret, pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§.5. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Forma publicandi, quæ mox sequitur.

§.6. Quodque literæ ipsæ in Cameræ, & Cancellariæ Apostolicarum, & Audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis, publicatæ, & affixæ omnes ita afficiant, & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergo &c.

D. P. An. III. 30. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, tertio Kalen. Aprilis, Pontificatus nostri Anno tertio.

LXXX.

Quæ beneficiorum Ecclesiasticorum resignationes per Episcopos, & alios Collatores admitti possint.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUanta Ecclesiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat ministrorum in eam ingressio vitiosa, jam late perspiciant, & cum mœrore expendant Præsules omnes, & Pastores, quando hæc pernicies ceterarum omnium maxima tam multas Orbis Ecclesias impie violarit.

Pontifex iste alias suspendit facultates admittendi resignationes beneficiorum, & de illis sic vacantibus disponendi.

§.1. Quia vero hoc malum cum in ceteris frequens, tum maxime in beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum dimissione admittitur, nemini molestum esse debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquam rationem tandem inituri, Officii nostri partes in prohibenda omnibus interim resignationum hujusmodi acceptione paulo severius interposuerimus, omnesque beneficiorum interim resignandorum dispositiones, quæ fierent, in irritum revocaverimus, ac etiam decreverimus, nullum per eas in illis jus, neque titulum, vel coloratum, tam in petitorio quam in possessorio ipsis provisis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore. Collatores vero alias in illorum dispositione, etiam tamquam devolutionis jure sese interponere non posse, sed de eis ut vere vacantibus, sive per Romanos Pontifices, sive alios collatorum eorumdem Superiores uti præventum esset, libere provideri.

Hic modo Pontifex ex causis hic enunciatis.

§.2. Nunc autem intendentes institutum hoc nostrum, quo sanctuarium Domini cupimus illibatum, auctore Domino persequi, ac simul, quantum in Nobis est, cavere, ne resignationes ipsæ dehinc pro cujusque arbitrio, nullisque vel certe levibus causis passim, & temere admittantur, prohibitionem, & alia prædicta, ac cetera omnia nostris super his literis contenta eatenus relaxamus, ut posthac.

Declarat, quæ resignationes de cetero admitti & recipi possint.

§.3. Episcopi, & alii facultatem habentes, eorum dumtaxat resignationes recipere, & admittere possint, qui aut senio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxii, censurisq. Ecclesiasticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent Ecclesiæ, vel beneficio inservire; seu qui unum illud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoveri; religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exequantur; denique cum quis ex aliis casibus acciderit, qui Constit. fel. record. Innocentii Papæ Tertii de dimittendis Cathedralibus Ecclesiis edita continetur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficii residere securi. Sed nec horum ullus sacro ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus valeat ullo modo beneficium, vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit, quo in vita possit commode sustentari. Ad hæc beneficiorum, & officiorum permutationes admittere, quæ Canonicis sanctionibus, & Apostolicis Constitutionibus permittuntur.

Hæc Innocentii III. Const. est in Cap. 10 de Renūciat.

Et præcipit Episcopis præsentatoribus, & electoribus quæ cavere debeant.

§.4. Caveant autem Episcopi, & alii prædicti, itemq. omnes electores, præsentatores, & patroni, tam Ecclesiastici, quam laici quicumque sint, ne verbo quidem, aut nutu, vel signo, futuri in hujusmodi beneficiis, & officiis Successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de his assumendis, promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumque intercedat.

Prohibetque beneficia resignanda non conferri consãguineis collatorum, vel resignantium.

§.5. Ceterum præcipimus atque interdicimus, ne ipsi Episcopi, aut alii collatores de beneficiis, & officiis resignandis prædictis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum adeant providere; quod si secus, ac etiam quicquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit a quocumque temere attentatum, id totum ex nunc vires, & effectum decernimus non habere.

Contravenîētibus pœnas infligit.

§.5. Qui vero contrafecerint, ut in eo quo delinquerint puniantur, a beneficiorum, & officiorum collatione, necnon electio-

ctione, præsentatione, confirmatione, & institutione, prout cuique competierit, tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem a Romano Pontifice meruerint obtinere: & qui talia beneficia, seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subiacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituere, ausi fuerint, excommunicationis quo ad personas, quo vero ad Capitula, & Conventus, a divinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus: quibus etiam nullus alius quam ipse Romanus Pontifex, sive absolutionis, sive relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire. Prohibitione, & literis nostris prædictis nihilominus in ceteris omnibus perpetuo valituris.

Contrariis derogat.

§.7. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus quibuscumque Episcopis, & aliis Superioribus ac inferioribus Ecclesiarum Prælatis, necnon Ecclesiis, Monasteriis, & Capitulis, Conventibus, Collegiis, & Universitatibus, eorumque, & aliis personis, etiam Regia, & Imperiali Majestate præditis, sub quacumque verborum forma, & conceptione concessis, per quæ effectus præsentium impediri posset quomodocumque, vel differri, etiam si de eis, ipsorumque totis tenoribus ad verbum, ac de propriis nominibus eorum, necnon Ecclesiis, Monasteriis, locis, Ordinibus, & dignitatibus, de quibus necnon causis, propter quas illa concessa sunt, specialem, & expressam præsentibus fieri oporteret mentionem.

Publicari hác Constitutioné præcipit.

§.8. Ceterum jubemus easdem præsentes ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi. Volumusque eas sic publicatas, omnes, & singulos perinde afficere, & obligare, ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ.

Exemplis credi jubet.

§.9. Exemplis quoque prædictis, etiam impressis, manuq. Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curiæ obsignatis, eadem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D.P. An.III. 1. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568., Kal. Ap. Pontificatus nostri Anno III.

LXXXI

Reformatio Fratrum Ordinis Cruciferorum, præcipue circa proprietatem, administrationem, munusq. Officialium.

De hoc Ordine vide in Const.X. Urban.III. Cum antecessor *Tom.III. fol.*25.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Regulares in observantia eorum disciplinæ coadiuvandi sunt, & ab ea exorbitantes, ad eãdem revocandi.

Nihil in Ecclesia Dei, aut præclarius, aut utilius arbitramur, quam optimam disciplinam eorum, qui divini spiritus instinctui obsecuti, sese regularibus institutis devinxerunt. Hi namq. cum genere vitæ, tum doctrina, operibus, & exemplis, certum directumque iter, ad Cœlestem Beatitudinem consequendam, ceteris omnibus fidelibus in sæculo viventibus ostendunt. Quocirca magnam undique curam, & diligentiam adhibere necesse est, ut quicumque huic sacro sunt contubernio mancipati, in suæ quisque regulæ observatione, pie santeque nutriantur, & confirmentur. Exorbitantes vero, salutaribus remediis ad proprium institutum revocentur.

Hujusmodi regularis disciplinæ restitutioni iste Pontifex multum studuit.

§.1. Quam quidem solicitudinem Nos, ex quo fuimus ad regimen universalis Ecclesiæ divina pietate vocati, perpetuam habuimus, pluribusq. Ordinibus a vetusta disciplina declinantibus, nunc novarum Constitutionum editione, nunc antiquarum restitutione, vel correctione, ita profecimus, ut jam non mediocres ex labore nostro fructus late per Orbem progrediantur.

Et modo istũ Ordinem reformare intendit.

§.2. Quare institutum hoc nostrum persequi, annuente Deo intendentes, inter ceteras Religiones, quæ reformatione indigere noscuntur, Fratrum Cruciferorum Ordo Nobis nunc occurrit, cujus pristinos mores ex effusa sensim licentia in multis corruptos ad suam quantum potest integritatem referamus.

Cujus Ordinis Regula ab Alexandro III. juxta B. Cleti disciplinã instituta, dum in illius observantia stetit, multum profecit.

§.3. Quondam enim hæc regula a fel. rec. Alexandro Papa Tertio, juxta disciplinam B. Cleti instituta, quandiu in veterum institutorum suorum observatione permansit, ejus professores, cum integritate vitæ tum salubri Prioratuum, Hospitalium, & locorum suorum directione, bonorumq. pia, & fideli administratione, egregiis apud omnes laudibus merito floruerunt.

Ab observantia postea declinans, fere defecit.

§.4. Ubi vero primum Prioratuum, Hospitalium, & locorum prædictorum cura perpetua, certis quibusdam id forte pro meritis, aut Religioni maxime utilibus, de benignitate, seu providentia Sedis Apost. demandata est, ea tunc demum cupido tam multorum animos incessit, ut illa fere omnia, aut in titulum, aut in commendam perpetuam, variis prætensis causis, sibi paulatim usurparint, & qui illa sic postea possederunt, minus morigeri atque obedientes suis Superioribus effecti, fructus qui prius ad publicam utilitatem, commoditatemq. Religionis, & in alendis pauperibus dispensabantur, proprios sibi fecerunt, profanis etiam usibus applicantes.

Innocentius 8 ideo perpetuitatem officiorum, ad triennium reduxit juxta antiquum institutum.

§.5. Unde cum hujus frugiferæ disciplinæ cultus jam perverti, ac labascere conspiceretur, piæ mem. Innocentius Papa VIII. procurante Priore generali, & Definitoribus dicti Ordinis bene, ac providenter statuit, ut ipse Generalis, ac ceteri omnes Priores, necnon Definitores, Rectores, & Administratores dicti Ordinis, deinceps non ad vitam, sed ad triennium dumtaxat juxta primævam institutionem assumerentur, & suum quisque Prioratum, vel aliam administrationem semper in proximo Capitulo generali resignare deberet.

Veruntamen perpetuatio officiorum de nuo revixit.

§.6. Quod quidem etsi tam regulari disciplinæ reintegrandæ spem optimam in ipso statim principio præseferret, grassante tamen non multo post magis magisq. hujusmodi cupiditate, rursus ex perpetua Prioratuum, & Hospitalium prædictorum, in titulum, & commendam concessione, eadem illa, & forte deteriora incommoda ipsi Religioni successerunt.

Clemens VII. propterea formam eligendi Officiales edixit.

§.7. Quamobrem recol. mem. Clemens Papa VII. Prædecessor noster perpetuo statuit, & decrevit, ut in proximo, & futuris deinceps Capitulis generalibus dicti Ordinis, tres ipsius Ordinis professores idonei, Priores, & Rectores annales, in spiritualibus, & temporalibus, ad singulos Prioratus, & singula Hospitalia ita eligerentur, ut primo loco nominatus, primo anno, alter vero secundo, & tertius tertio regeret; ac secundus primo, tertius vero secundo, etiam pro reliquo illo anni tempore, quo primus, vel secundus aliqua causa regere nequiret, per seriem suæ cujusque nominationis usque ad sequens Capitulum generale subrogaretur. Et si celebrato Capitulo generali, interim usque ad celebrationem sequentis Prioratus, vel aliud beneficium ejusdem Ordinis, in titulum, vel commendam perpetuam, aut temporalem obtentum, etiam dispositioni Apostolicæ ratione Conventualitatis; aut alias specialiter, vel generaliter reservatum, quovis modo vacaret, nullus de illo, quam Prior generalis, seu ejus Vicarius, sed nec ille nisi ad annum dumtaxat, & sic deinceps usque ad proximum generale Capitulum disponere valeret, quemadmodum fuerat jam ab ipso Innocentio Papa salubriter ordinatum.

Prioratus, & Hospitalia vacantia, a Priore & Capitulo generali cōferri jussit.

§.8. Ceterum hujusmodi Prioratus, & Hospitalia, etiam a Sede Apostolica impetrari non possent, nec de illis cum vacarent, ex quo ulterius vacare non censerentur, aliter quam Priorem generalem, & Capitulum generale, modo, & forma prædictis disponi posset.

Clemens prædictus, & Paulus III. multa alia pro dicti Ordinis restitutione decreverūt, quæ minime observata fuerunt.

§.9. Multaque præterea, tam ab ipso Clemente, quam etiam fel. rec. Paulo Papa III. Prædecessore nostro pro conservatione dictæ Religionis edita, & promulgata fuerunt, quibus antiquus ipse cultus regularis facile restitui in ea poterat, si dicti Fratres illorum observationi vere, & ex animo incubuissent; sed hujusmodi ambitio ex multorum cordibus numquam satis excussa, in tantum prævaluit, ut plerique ex iis, qui aut sese dimissuros Prioratus assimilaverant, aut intentionem aliquam id faciendi præstiterant, non modo id postea neglexerint, sed & aliis exemplo fuerint, eamdem viam fidentius insequendi. Hinc toti Ordini tanta quotidie parantur detrimenta, ut nisi efficax illi remedium tempestive quæratur, verendum est, ne illa sit in majorem denique perniciem ruitura.

Hic Pontifex Ordinem pristinæ Observantiæ restituere volens, Bullas Innocentii VIII., Clem. VII., & Pauli III. approbat, in his, quæ huic Constitutioni non adversantur.

§.10. Nos hæc mala ex ipsa perpetua rerum administrandarum facultate, vel maxime provenire arbitrati, illis omni qua potest industria occurrere, ac simul dictam Religionem pristino suo candori, quantum in Nobis est, restituere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, singulas Innocentii, Clementis, & Pauli Prædecessorum prædictorum literas super præmissis confectas, ac quæcumque in eis contenta, præsentibus nostris non contraria, harum serie innovamus, approbamus, & confirmamus; effectumque suum plenarium, in omnibus, & per omnia, sortiri debere volumus.

Provisionesque, & collationes beneficiorum, & locorum Ordinis, vel eorum fructuum hactenus factas, revocat.

§.11. Ut vero hæc nostra voluntas, institutique nostri ratio impedimentis omnibus explicita, promptos, & felices successus habeat, omnes, & quascumque, tam Apostolicas, quam ordinarias collationes, provisiones, commendas, in administratorem deputationes, de Prioratibus etiam Conventualibus, Hospitalibus, & aliis beneficiis, cum cura, & sine cura, dicti Ordinis, & etiam super illorum fructibus quarumcumque pensionum annuarum, aut aliarum rerum, vel etiam ipsorum fructuum, seu partis eorum reservationes, Fratribus supradictis, ac etiam ipsum Ordinem professuris, perpetuo sive ad certum & qualecumque tempus, necnon omnia & quæcumque regressus, accessus, & ingressus, ac regrediendi, accedendi, & ingrediendi facultates & indulta, Coadiutorum quoque deputationes ad illos, & illa, ac etiam reservationes ædium, & earum partium, camerarum, cœnaculorum, ædificiorum, hortorum, & quarumcumque aliarum rerum, tam prædictorum, quam omnium aliorum Prioratuum, Hospitalium, & locorum Conventualium dicti Ordinis, quæ vel illorum septis continentur, vel ut propinqua illorum Conventibus, vel ad hospitalitatem exercendam usui sunt, etiam de consensu, ac ex resignationis seu cessionis juris, ac etiam litis, & causa, aut concordiæ Apostolica auctoritate confirmatæ, aliave causa quantumcumque onerosa, & considerabili, tam eisdem Fratribus, quam quibuscumque aliis, etiam S. R. E. Cardinalibus, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos & Sedem prædictam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, necnon consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum facta & concessa, quibuscumque concepta formulis, ac etiam restitutivis, præservativis, derogatoriarum, derogatoriis, aliisq. efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis suffulta, quorum omnium tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, dicta auctoritate Apostolica, tenore præsentium specialiter, & expresse revocamus, & Apostolicas, ac quascumque alias literas, necnon processus habitos per easdem, & inde secuta quæcumque cassamus, & annullamus, ac volumus illa omnia vires, & effectum de cetero non habere.

Provisos possessione privatos, ac inde amotos declarat.

§.12. Et nihilominus omnes, & singulos Priores, & ceteros Fratres, illos & illa ob-

obtinentes prædictos, ac eos qui profiteri volentes, ut præfertur, receperunt, etiam quantumcumque longissimo tempore possessores, eisdem omnibus ex nunc privamus, & ab illorum possessione amovemus, amotosque denunciamus.

Non dimittentibus pœnas imponit.

§.13. Jubemus quoque Generales, ac alios Priores, Commendatarios, Administratores, & Rectores prædictos in universum & singulatim, ut quamprimum præsentes illis intimatæ fuerint, non expectata alia a Nobis jussione, aut mentis declaratione, ab omnimoda administratione abstineant, ac possessionem hujusmodi vacuam, liberam, & expeditam realiter dimittant, deque omnibus, & singulis bonis mobilibus, necnon fructibus & rebus ab eis perceptis, etiam in pecuniis consistentibus, Priori Generali, ac Visitatoribus rationem reddant, reliqua vero locis suis omnino dimittere debeant. Quod si horum quisquam secus quoquomodo contenderint, illum talem excommunicationis sententia innodamus, ac dignitatibus, administrationibus, & officiis dicti Ordinis perpetuo indignum decernimus eo ipso.

Dimittentibus autem, titulũ nomen, & insignia retinere, electionisque tam active, quam passive votũ permittit.

§.14. Ipsi tamen sic dimittentes, titulum, nomen, & signa omnia Prioris ita retineant, ut quoad vixerint, & in unitate fidei, atque obedientia, & observatione præsentium perstiterint, nec quicquam, quod eos merito reddat indignos, admiserint, vocem & suffragium active, & passive, etiam quoad electionem dicti Prioris generalis habeant; & tam in proximo, quam in ceteris deinceps Capitulis generalibus, ad curam, & regimen aliorum Prioratuum, & Hospitalium commutentur, sed annales dumtaxat, uti præscriptum est, eligi possint.

Prioris generalis officium triennio finiri & in Capitulo generali eũ eligi jubet.

§.15. Ceterum ex iis, quæ pro salubri dictæ Religionis statu, & felici directione alioqui instituta hucusque reperiuntur, quæque nec præsentibus contraria sunt, nec illorum effectum impedire possunt, nihil omnino detrahere, sed illa omnino immota custodiri; rursus ea, quæ ad ipsius regulæ conservationem, atque ædificationem vel deesse, vel obesse possunt, præsenti pagina supplere, vel emendare intendentes, ac etiam inhærentes prædictis Innocentii, Clementis, & Pauli Prædecessorum literis, quarum singularum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus statuimus, & ordinamus, quod futuris temporibus in perpetuum Prior generalis dicti Ordinis triennalis dumtaxat, ac tertio quoque anno, in Capitulo generali singulis trienniis celebrando, per suffragia secreta, juxta Concilii Tridentini dispositionem, & alias secundum literas Innocentii Prædecessoris hujusmodi, & regularia dicti Ordinis instituta, laudabilesque consuetudines eligatur, ita quod excurso prædicti triennii spatio, ipsum officium nequeat illi deinceps prorogari.

Aliorũ Priorum eligendi formam & tẽpus designat.

§.16. Ut vero uniformis in dicto Ordine ratio habeatur, dehinc tres professores idonei Priores annales ad unum quemque ceterorum omnium Prioratuum prædictorum in dicto Capitulo generali dumtaxat, ita per seriem eligantur, & instituantur, ut primus solum primo anno, secundus secundo, ac tertius tertio, regimen, & administrationem ejus Prioratus, ad quem sic electus fuerit, in spiritualibus, & temporalibus habeat; & si horum trium quemvis cedere vel decedere, vel inde ex aliqua causa amoveri contingat, ille qui finito eo anno ei immediate successurus erit, etiam pro toto illo tempore, quod cedenti vel decedenti, aut amoto reliquum esset, succedat. Rursus, si duo ex eisdem qualescumque in Ordine electi, vel primo anno cesserint vel decesserint, aut amoveantur, superstes in reliquum omne tempus, modo prædicto, usque ad proximum generale Capitulum administret; omnibus vero tribus eodem intervallo quandocumque deficientibus, ei prioratui ac etiam aliis, in titulum vel commendam perpetuam vel temporalem obtentis prædictis cum vacabunt, etiam si, uti præfertur, aut alias reservata fuerint, alium vel alios Fratres idoneos annales dumtaxat usque ad proximum generale capitulum subrogabit, quocumque privilegio Apostolico generali vel speciali, quibusdam Prioratibus, & Conventibus dicti Ordinis concesso, & etiam multiplicatis vicibus approbato, aut statuto quacumque firmitate munito, seu consuetudine quantocumque tempore observata, quod ipsi non a Capitulo generali electos recipiunt, sed suos sibi priores alias juxta formam literarum Clementis hujusmodi eligunt penitus abrogatis, & annullatis. Priores autem omnes suo rite defuncti officio annali, rursus poterunt in ipso futuro Capitulo generali itidem, ut antea Priores in aliis Prioratibus, & domibus dicti Ordinis, si rursus idonei judicati fuerint, ad alium annum, & sic deinceps deputari. Ad eumdem vero Prioratum, unde Priores exierint, nequeant ante exactum omnino triennium remeare.

Administratorum cujusque Prioratus munus.

§.17. Ad hæc nullus omnino Priorum curam aut administrationem bonorum, & aliarum rerum temporalium, dispensationemque redditūum sui Prioratus, seu domus, etiam nomine sui Conventus habere, sive exercere, vel sese in iis interponere possit, sed universum idoneis tribus Religiosis in unoquoque Capitulo generali ita demandetur, ut primus, rerum, & bonorum mensæ, tam Prioris quam prioratus, inferendorumque in eum redditūum curam habeat. Alter tamquam depositarius pecunias, & cetera ab illo importata fideliter asservet. Reliquus de pecuniis, & rebus a Depositario captis Priori, Fratribus, & domui universæ de necessariis veluti dispensator cum Prioris auctoritate provideat, officiorum hujusmodi invicem confusione penitus interdicta. Sed, & ii tres, tam accepti quam impensi singulis mensibus Priori suo, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus ejusdem Prioratus probatioribus, rerumq. usu peritis, deinde ipsimet rursus præsentibus ipsis Priore, & peritis, Priori

ri Generali, vel Visitatoribus quotiescumque visitationis officium fecerint. Denique Prior generalis, tam de illis omnibus, quam etiam suæ mensæ proventibus, & rebus, semper in proxime sequenti Capitulo generali, & coram tribus Judicibus ab ipso Capitulo deputatis suæ administrationis rationem reddere teneatur.

Prioribus vitam communem, & alia præcipit.

§.18. Omnes vero Priores vitam cum suis Fratribus communem ducant, nec proprium quidquam habeant; omnibus divinis Officiis diurnis, & nocturnis, in Ecclesia, & Choro semper adesse debeant. In Refectorio semper comedant, ubi silentium perpetuum agatur, & lectura sacra ab initio ad finem de more aliorum Religiosorum regularem disciplinam observantium habeatur. Ædes separatas, neque in claustro neque alibi usquam habeant, sed unica cella, aut si necessitas postulaverit, duabus dumtaxat, eisdemque cum ceteris aliorum Fratrum conjunctis, contenti esse debeant.

Proprietatem omnibus interdicit.

§.19. Pari quoque ratione ceteri Fratres nil sibi proprii vendicantes, necessarium victum, & vestitum a suo quisque Conventu, sive domo, ac per ejus Ministros, prout cuique opus erit capiant, pecuniæ usu veluti olim ad libitum abutebantur, deinceps omnibus penitus interdicto; eam tamen diligentiam Prior adhibere debebit, ut singulorum, maxime infirmorum, & senum necessitatibus juxta cujusque exigentiam consulatur. Quicquid vero fuerit cuique privatim, & intuitu personæ undecumque donatum, illud omne Superiori, horarum vigintiquatuor intervallo, exhibeatur, ut deposito statim committat, & inde ex eo tantum exhibitori ministrare jubeat, quantum præsens rei convenientis usus, & necessitas videbitur postulare. Quod si quisquam donatum hujusmodi non exhibuerit, ut præfertur, in censuras, & pœnas, etiam per Constitutiones Nostras promulgatas, se noverit incidisse.

Vestitum uniformem, purum & honestum præfinit.

§.20. Vestitus autem omnis omnino conformis, nulla exquisita arte elaboratus, sed purus, & honestus in universum habeatur.

Hospitalitatē, & Studium in locis commodis restitui jubet.

§.21. In omnibus vero locis vetus Hospitalitas, quoad fieri poterit, restituatur, & in Prioratibus Civitatum insignium, ceterisque locis commodis optimarum literarum studium, atque exercitium omni tempore habeatur.

Mulierum admissionē prohibet.

§.22. Nullus insuper sive Prior, sive simplex Religiosus, intra septa domus suæ, neque omnino alibi, mulieres quantumcumque provectas, seu matres, seu sorores, seu alias propinquas, etiam infirmitatis tempore admittat.

Numerū Fratrum in quolibet Cōventu, minorem septē prohibet.

§.23. Postremo ut in Prioratibus prædictis, justus Ministrorum numerus perpetuo constet, numquam pauciores, quam septem Fratres in singulis educentur. Illi vero in quibus tot commode ali nequiverint, aliis Prioratibus ejusdem Ordinis per d. Capitulum generale, seu, si id commode tunc fieri nequiverit, cura Protectoris d. Ordinis, adhibitis etiam Priore generali, & definitoribus prædictis, perpetuo uniantur; seu de opulentiorum Prioratuum, & locorum redditibus, ceteris angustioris proventus Prioratibus, & locis, commodis rationibus prospiciantur.

Dispositiones de Prioratibus, & beneficiis Ordinis sic & non aliter fieri jubet.

§.24. Districtius inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ Generali, ceterisque omnibus, & singulis Prioribus, & Conventibus supradictis, eorumq. personis, ne de Prioratibus, Hospitalibus, ac aliis beneficiis dicti Ordinis sub ipsa revocatione nostra comprehensis prædictis, aliter quam in dicto Capitulo generali, & ut illis præscriptum est, disponere quoquo modo præsumant.

Aliterque factas annullat

§.25. Ac decernentes ex nunc quascumque præsentationes, electiones, collationes, provisiones, commendas, & alias dispositiones, etiam a Sede prædicta, motuque, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum præsentium speciali, & expressa derogatione pro tempore factas, tamquam in læsionem, & detrimentum reformatæ Religionis subreptas, & extortas, nullius prorsus momenti fore, nec per eas jus aliquod cuiquam acquiri.

Omnem recursū & c. removet.

§.26. Nec ullum ex iis, quorum collationes, provisiones, & commendæ Prioratuum, Hospitalium, & beneficiorum prædictorum, ac pensionum, ceterarumq. reservationes, necnon regressus, accessus, & ingressus, & Coadiutorum deputationes ad illa revocata sunt, ut præfertur, at quemquam alium, quocumque tempore, quavisque causa quantumlibet rationabili, restitutionem in integrum, reductionem ad terminos juris, aut quodvis aliud gratiæ, vel justitiæ remedium impetrare, vel etiam ab alio, vel aliis impetrato, aut motu simili concesso uti.

Harum literarum impugnationem interdicit.

§.27. Nec præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, nec impugnari, nec sub ullis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, similium, vel dissimilium ordinationum ab ipsa Sede, quandocumque vel quomodocumque emanandis, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validum statum restitutas, & plenarie reintegratas esse, & censeri.

Et secundum eas judicari præcipit.

§.28. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, & auctoritate, ubique interpretari, judicari & definiri debere, necnon irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Observantiā earundem toto Ordini injungit.

§.29. Porro Generali, & aliis Prioribus ac Conventibus, Fratribus & personis, tam conjunctim quam divisim districtius præcipimus, ut præsentes nostras literas humiliter recipiant, & quæcumque in eis expressa, ac per eas decreta, statuta, & mandata sunt,

alia desuper a Nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, firmiter custodiant, & in omnibus studiose obedire procurent.

Executionemque Cardinali Ordinis Protectori demādat.

§.30. Quin etiam dilecto filio nostro Aloysio tit. S. Marci Presbytero Card. Cornelio nuncupato moderno dicti Ordinis Protectori, motu simili mandamus, ut ipse easdem præsentes, ac quicquid pro earum executione, & observatione in d. Capit. generali, vel etiam extra illud ab ipso adhibitis, si ei videbitur, Generali, & aliquot ex aliis Priorib., vel Difinitoribus prædictis, quos duxerit eligendos, statuetur, ordinabitur, & decernetur in omnibus Prioratibus, Hospitalibus, & beneficiis, ac ab omnibus, & singulis Prioribus, Fratribus, & personis prædictis inviolate faciat, per se, vel alium, seu alios observari; contradictores quoslibet, & rebelles, ac etiam protestantes, & reclamantes, eisque auxilium, consilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio præstantes tam Ecclesiasticos quam laicos, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam Prioratuum, dignitatum, & administrationum privatorias, ceteraq. juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo; quin etiam contendentes prædictos, in censuras, & pœnas supradictas incidisse declarando; invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantibus derogat.

§.31. Non obstantibus nostris de non tollendo jure quæsito, & de annali, ac triennali possessore, aliisq. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis prædicti, juramento, confirmatione Apost., vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis, illis, ejusque Superioribus, & personis, ac eorum singulis per quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, & in specie concessis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotiescumque, & quocumque tempore factis, & promulgatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apostolicis specialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum, seu dictorum Ordinariorum jurisdictio, seu executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia contra earumdem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

Transumptis credi jubet.

§.32. Denique etiam volumus, quod ipsarum præsentium exempla, etiam impressa, dictiq. Aloysii Cardinalis, & pro tempore existentis Protectoris, aut Capituli, vel Prioris generalis sigillo, & Secretarii cujusvis eorum, vel Notarii publici manu obsignata, eandem illam fidem ubique locorum, in judicio, & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1568. 9. Kal. Maii, Pontificatus nostri Anno III.

D. P. An. III. 23. Aprilis.

LXXXII.

Revocatio omnium privilegiorum a Sede Apost. Officialibus, & aliis quibuscumque concessorum, creandi Doctores, Licentiatos, & Magistros. Et declaratio quoad beneficia, & dignitates.

De hujusmodi prærogativa habes, etiam in Concilio Trid. sess. 22. cap. 2. & sess. 24. cap. 12. Formam vero professionis fidei quam promoti, & provisi emittere debent, vide in Pii IV. Const. CII. In sacrosanct. T. IV, Par. II. fol. 201. & in Const. seq.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quamvis a Sede Apostolica, ad quam negotiorum multitudo undique confluit, curis omnino plena innumeris nonnulla interdum ex justis causis concedantur, quæ successivis temporibus in publicum detrimentum, & alieni juris præjudicium tendere noscuntur, non debet reprehensibile videri, si Romanus Pontifex, ad cujus providentiam pro debito pastoralis officii spectat super iis debite providere, illa rationabilibus, & juridicis supervenientibus causis deinde cognitis, quandoq. revocat, & annullat, ac in statum redigit rationis.

Causa revocationis.

§.1. Sane cum fide digna plurimorum relatione non sine animi nostri molestia intellexerimus, nonnullos Comites Palatinos, & diversos alios prætextu facultatum sibi a Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica concessarum quamplurimos, tam laicos quam clericos, tam jure civili quam canonico, & theologia, nullo, aut non debito examine prævio, indoctos, & inhabiles, Doctores, Licentiatos, & Magistros creasse, & promovisse, uti ad dignitates, ceteraq. beneficia Ecclesiastica facilius assumerentur, & de eis providerentur, in animarum suarum jacturam, & quamplurimorum scandalum.

Revocatio indultorū creādi Doctores.

§.2. Nos hujusmodi scandalis, quantum in Nobis est, obviare, & alias ne de cetero inhabiles ad hujusmodi gradus admittantur providere volentes. Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura Constitutione, omnia, & singula facultates, & indulta eisdem Comitibus, ac etiam quibusvis Officialium Romanæ Curiæ

riæ Collegiis, singulisque aliis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & præeminentiæ existentibus, ad Doctoratus, Licentiaturæ, & Magisterii gradum promovendi per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, ac etiam Nos etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quomodolibet concessa, confirmata, & innovata, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus.

Doctores jam creati non gaudeat prærogativa.

§.3. Ac decretis Concilii Tridentini inhærentes, decernimus, & declaramus, eos qui a Comitibus, & aliis præfatis promoti fuerunt, quoad dignitates, ceteraque beneficia Ecclesiastica, nulla gradus prærogativa frui, & gaudere posse, vel debere.

Clausula sublata.

§.4. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac præfatis, & quibusvis aliis facultatibus, privilegiis, & indultis, & literis Apostolicis, eisdem Comitibus, & Collegiis, necnon quibusvis aliis, etiam ex quavis causa, etiam urgentissima, aut in vim contractus inter eos, & Sedem prædictam initi, vel ex causa onerosa etiam Motu proprio, ac consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, quo ad hunc effectum specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Jussio publicandi.

§.6. Ut autem præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus quod in Cancellaria nostra Apostolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur.

Exemplorum fides.

§.7. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An. III. 1. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1568. Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno III.

LXXXIII.

Translatio Curæ Monialium a Fratribus Ordinis Minorum Conventualium ad Ordinarios locorum.

Ex edit. Typis Bladi.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Monasteri quæ prius a Fratribus Cōvetualibus regebantur, ab hujusmodi regimine absolvuntur.

§.1. Cum sicut accepimus diversa Monialium Monasteria curæ, & regimini dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci subjecta esse reperiantur, Nos volentes pro nostri pastoralis Officii solicitudine eosdem Fratres ut commodius, & liberius sacrarum literarum studiis incumbere valeant, ab onere, & impedimento gubernii Monialium hujusmodi liberos esse, Motu proprio, ex certa scientia, maturaq. deliberatione nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Fratres Conventuales prædictos ubicumque existentes, ab omni cura, gubernio, regimine, & administratione quorumcumq. Monasteriorum Monialium, seu Bighinarum; aut Bizochetarum, vel alias quomodolibet commissorum, & per eos hactenus regi, & gubernari solitorum, ex nunc in perpetuum auctoritate Apostolica tenore præsentium penitus absolvimus, ac totaliter liberamus, eosq. ab hujusmodi onere absolutos, liberos, & immunes fore, & esse, nec deinceps in illis quovis prætextu, aut quæsito colore se ullatenus intromittere posse, neque debere decernimus, ac ipsorum Monasteriorum Monialium curam, & gubernium eisdem Fratribus de cetero omnino interdicimus.

Regimini Ordinariorum subiiciuntur.

§.2. Ne autem ipsa Monialium Monasteria propterea in spiritualibus, aut temporalibus detrimentum aliquod patiantur, nostræ providentiæ diligentia opportune prospicere cupientes, eadem Monialium Monasteria omnia, & singula locorum Ordinariis, in quorum Civitatibus, aut Dioecesibus respective consistunt, per eos feliciter regenda, & prospere dirigenda auctoritate, & tenore prædictis, Motu simili subiicimus, atque supponimus, eaq. ab ipsis Ordinariis regi, & gubernari debere volumus, ac mandamus.

Hoc eisdem Ordinariis in virtute sanctæ obedientiæ præcipitur.

§.3. Et ut id prompte, libenterq. suscipiant, & exequantur, eis in virtute sanctæ obedientiæ jubemus, curamq. Monasteriorum hujusmodi bene, ac diligenter gerere, & exercere, donec aliter per Nos, seu Successores nostros Romanos Pontifices desuper fuerit ordinatum, districte præcipimus.

Data eis facultate inobedientes pœnis spiritualibus coercendi.

§.4. Mandantes eisdem Ordinariis, ut contradictores quoslibet, & rebelles, præsentibus nostris literis parere recusantes, seu differentes, etiam si dicti Fratres fuerint, per pœnas sibi benevisas, etiam pecuniarias, ac demum per excommunicationis, & alias sententias, & censuras Ecclesiasticas ceteraque opportuna juris, & facti remedia, omni, & quacumque appellatione postposita, ac prorsus remota, auctoritate nostra compri-

rimant, & compescant, eosq. ad parendum, & cum effectu statim obediendum præsentibus literis cogant, & compellant, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, super quibus dictis Ordinariis plenam, & liberam harum serie facultatem concedimus, & potestatem.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Monasteriorum, & Ordinum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno, & Bulla Aurea, seu concordiæ, aut alias nuncupatis, & cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusq. & aliis decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & sæpius innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, insererentur præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si Fratribus, vel Monialibus prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§.6. Volumus insuper, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Præsentium publicatio.

§.7. Quodque eædem præsentes per aliquem Notarium publicum, vel unum ex Cursoribus nostris in generali doctorum Fratrum Capitulo, quod nunc in Alma Urbe nostra celebratur, lectæ, omnes, & singulos arctent, perinde, ac si omnibus, & singulis, quos concernunt, personaliter intimatæ fuissent.

Dat. die 3. Junii 1568. An.III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die tertia Junii, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Pon. nostri Anno III.

LXXXIV.

Reformatio Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Francisci.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Fratres Conventuales nihil proprium habere posse decernit.

AD extirpandos cupitæ proprietatis abusus, summum bonum in frugifera religione Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum pervertentes, simulque frangendam pessimam corruptelam, quæ de administrationibus, & Officiis hujus Ordinis, per gratiam, & sordes consequendis, perperam inolevit. De Nobis attributæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos Fratres prædictos, etiam si Magistri Generales, Provinciales, Custodes, & alii quicumque sint, privato rerum, bonorumque omnium immobilium, mobilium, & semoventium dominio, usu, usufructu, possessione, & proprietate, quocumque per eos modo acquisitis, & ad ipsos obventis, perpetuo privamus, a dictaque possessione amovemus, & amotos nunciamus, illaque omnia, & singula in communes suarum cujuscumque domorum, & prædictæ Religionis usus couvertenda concedimus.

Et dispensationes quascumque desuper concessas, revocat, & annullat.

§.2. Ac omnia, & quæcumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones, & indulta, eis, & ipsorum singulis super his, ac domibus, cellis, hortis, pecuniis, aliisque rebus, etiam causa senii, infirmitatis parentum subventionis, congerendæ sororibus dotis, & cujuscumque alterius pii officii intuitu habendis, retinendis, & fruendis, etiam per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessa, confirmata, & innovata, quibuscumque concepta formulis, ac clausulis, & decretis suffulta (quorum omnium tenores præsentibus habemus pro expressis) specialiter, & expresse revocamus, volumusque illa omnia, & singula vires, & effectum de cetero non babere.

Et bona quæcumque in communes omnium usus converti mãdat.

§.3. Et nihilominus mandamus Magistris, & Superioribus omnibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ut rerum, & bonorum omnium prædictorum possessionem nomine domorum, & locorum suorum capiant, ut illa, illorumque fructus in communes omnium usus convertantur. Statuentes ut deinceps nullus omnino Fratrum dicti Ordinis, sive Custos, sive Provincialis, sive Generalis Magistri Officio fungentes, etiam prætextu hujusmodi privilegiorum, dispensationum, permissionum, & indultorum, seu inveteratæ consuetudinis voto repugnantis, aut quacumque alia causa, proprium quicquam, aut privatum habeat, sed omnia ubique communia, & indivisa omnibus Religiosis esse.

Officiales comedere jubet cum aliis Fratribus in tinello.

§.4. Quin etiam Magistri, Custodes, Guardiani vitam cum fratribus suis communem ducere debeant, in Refectorio semper comedant; nullas ædes separatas, sive in Claustro, sive alibi habeant, sed unica cella, eamdemque cum ceteris aliorum Fratrum coniuncta, contenti esse debeant. Pari quoque ratione ceteri Fratres, nil sibi proprii vendicantes, necessarium victum, & vestitum a sua quisque domo, & per ejus Ministros capiant.

Donata Superioribus consignari.

§.5. Pecuniæ vero, & quæcumque aliæ res, quæ cuique privatim, etiam intuitu personæ, undecumque donatæ, & relictæ fue-

fuerint, superiori horarum vigintiquatuor intervallo exhibeantur, qui illas statim deposito committat, & inde tantum exhibitori ministrari jubeat, quantum præsens rei convenientis necessitas videbitur postulare.

Infirmosque curari jubet. §.6 Eam propterea diligentiam Superior adhibere debebit, ut singulorum maxime infirmorum necessitatibus, juxta cujusque exigentiam debite consulatur.

Bonorum administrationis ac dispensationis, & rationis reddendæ formam ponit, ut hic. §.7. Ad hæc nullus omnino Magistrorum, Custodum, & Guardianorum, administrationem prædictorum bonorum, & aliarum rerum temporalium, dispensationemque pecuniarum, & reddit.uum suæ custodiæ, vel domus, etiam nomine Conventus habere, sive exercere, vel sese in eis interponere possit, sed universum id onus tribus Religiosis a Magistro Generali ita demandetur, ut primus rerum, & bonorum custodiæ, sive domus, inferendorumque in eam redditu.um curam habeat; alter tamquam depositarius pecunias, & cetera ab illo importata fideliter asservet; reliquus de pecuniis, & rebus a depositario captis, Custodi, Guardiano, & Fratribus, ac domui universæ de necessariis veluti dispensator, cum ipsius Custodis, seu Guardiani auctoritate provideat, Officiorum hujusmodi invicem confusione penitus interdicta, sed, & ii tres, tam accepti quam impensi singulis mensibus, suo Custodi, vel Guardiano adhibitis etiam duobus vel tribus Fratribus ejusdem domus probatioribus, rerumque usu peritis; deinde ipsimet, rursus præsentibus Custode, Guardiano, & peritis Magistro Generali, vel Visitatoribus, quotiescumque Visitationis Officium fecerint. Denique ipse Magister Generalis, in proxime sequenti Capitulo Generali, coram tribus Judicibus ab ipso Capitulo deputatis, illorum omnium, & etiam universæ administrationis suæ publicæ, & privatæ rationem reddere teneatur.

Officiorumque ambitus prohibet. §.8. Ceterum præcipimus atque interdicimus, omnibus, & singulis, ne pro Magistratibus, & Officiis prædictis, quæcumque sint, ulli ambitus fiant, aut pecuniæ, etiam pro confirmationibus, sigillo, vel causa solvantur, aliæve pactiones, seu promissiones intercedant, seu munera, aut xenia quocumque modo mittantur, neve quisquam etiam in Officio existens pecunias, aut aliud quicquam, de domo vel custodia sibi commissa, vel aliunde Generali, seu alii cuicumque conferat, vel remittat.

Contravenientium pœnæ. §.9. Quicumque secus fecerint, in pœnam privationis Magistratuum, & Officiorum suorum incidant, & ad futura inhabiles, & infames reputentur, & pro culpis, etiam tamquam fures puniantur, prout Nos illos privatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipso.

Decretum irritans. §.10. Decernentes irritum, & inane, quicquid secus in præmissis, per quoscumque, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Procurationibus tamen Generali ex universo ordine, ac provincialibus Magistris ex sua cuique Provincia, & Visitatoribus, ex domibus, & locis visitandis debitis, & necessariis, nequaquam per præsentes sublatis.

Clausulæ derogatoriæ. §.11. Non obstantibus prædictis, & nostra de non tollendo jure quæsito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis ac dicti Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon Bulla aurea, & Mare magnum nuncupatis, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibusvis, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia, contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

Fides transumptorum. §.12. Ceterum quia difficile valde esset easdem præsentes ad singula loca, ubi illis opus erit, transferre, volumus, ut earum exemplis etiam impressis, manuque Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus curiæ obsignatis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino &c.

D.P. An.III. 8.Junii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, 6.Idus Junii, Pontificatus nostri Anno tertio.

LXXXV.

Declaratio Concilii Tridentini sess.24. ca.3. super impedimento publicæ honestatis, circa sponsalia, vel matrimonia.

Ad materiam dispensationum Matrimonialium circa exprimenda in supplicationibus, idem Pontifex in Const.XXIII. Sanctissimus *T.IV. Par.II. fol.*310. *& Const.XXXII.* Cum sicut. *Ibid. fol.*324.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. AD Romanum spectat Pontificem sua solicitudine diligenter providere, ut sacrorum Conciliorum decreta ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquatur.

Dubium. §.1. Sane ad aures nostras pervenit, multos esse, qui dubitent, an decretum œcumenici Concil. Trid. sess. 24. de reformatione matrimonii cap. 3. quo cavetur, impedimentum publicæ honestatis, ubi sponsalia valida non fuerint, prorsus tolli: ubi vero valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in ulterioribus gradibus non possit hujusmodi prohibitio servari, de sponsalibus per verba (ut ajunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam ma-

matrimonia per verba de præsenti contracta: non tamen consumata, quæ interdum sponsalia appellantur, comprehendat, ita ut etiam eo casu impedimentum inde proveniens sublatum fuerit.

Declaratio d. dubii. §.2. Nos itaque ut omnis difficultas, dubitatioq. tollatur, attendentes quod sponsaliorum appellatione, qua dictum Concilium utitur, nonnisi improprie matrimonium verbis de præsenti conceptis contractum continetur, quodq. agitur de correctione juris veteris, quo casu secundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum est, præsertim cum longe majorem rationem prohibitionis in matrimonio per verba de præsenti contracto, quam in sponsalibus de futuro vigere a nemine dubitetur; idcirco Motu proprio auctoritate Apostolica tenore præsentium, declaramus, & definimus, decretum Concilii hujusmodi omnino intelligendum esse, & procedere in sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio sic, ut præfertur, contracto, sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus, & gradibus, quibus de jure veteri ante prædictum decretum Concilii introductum erat. Et ita ab omnibus judicari debere, mandamus, atque statuimus.

Derogatio contrariorum. §.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisque contrariis quibuscumque.

Forma publicationis. §.4. Volumus autem quod præsentes literæ in Cancell. nostra, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides ubicumque adhibeatur, quæ adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An. III. 1. Julii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568., Kal. Julii, Pontificatus nostri Anno III.

LXXXVI.

Reformatio Fratrum, & Sororum Tertii Ordinis de Pœnitentia S. Francisci, in communione, & sub trium substantialium votorum professione viventium.

Institutionem hujus Tertii Ordinis vide in Const. XLVII. Leonis X. Inter cetera *T. III. Par. III. fol.* 497.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EA est officii nostri ratio, ut cum de ceteris Ecclesiæ Nobis commissæ Ordinibus, vel in sua integritate continendis, vel ad institutum revocandis, curam perpetuam capiamus, majore tamen solicitudine eadem illa in religiosorum sodalitatibus requirimus, quos ideo Altissimus in suum sibi sanctuarium segregavit, ut ceteros fideles viam doceant, qua & ipsi æternæ salutis beatitudinem consequantur.

Causa hujus reformationis. §.1. Itaque inter ceteras religiones, Fratrum quoque Tertii Ordinis S. Francisci de Pœnitentia nuncupati in Congregatione viventium, ac tribus votis substantialibus adstrictorum status Nos commovet, ut ad illud reformandum studia nostra conferamus, quando vel ex tam multis, quæ bonæ mem. Rodulphus Episcopus Ostiensis Cardinalis Carpensis nuncupatus, dicti Ordinis Protector, Sedis Apostolicæ auctoritate fretus in reparanda horum disciplina præclare, & salubriter edidit, religionem hanc parum admodum profecisse agnovimus.

Extinctio officii Visitatoris, Ministri, & Vicarii generalis. §.2. Proinde Nos hac præcipua morbi causa ex propria Præsidentium, & aliorum Ministrorum negligentia, vel inscitia comperta in communem dicti Ordinis salutem alia ratione intenti, de Nobis attributæ potestatis plenitudine officia Ministratus, & Visitatoris generalis dicti Ordinis perpetuo extinguimus, & abolemus, ac Ministrum, Visitatorem, & Vicarium generalem ejusdem Ordinis, officio, usu, & exercitio omnimode interdicimus, edictoque prohibemus, ne ullus posthac Minister, Vicarius, ac Visitator generalis de dicto Ordine habeatur.

Subiectio ejusdem Ordinis Generali, & Provincialibus Ministris Fratrum Minorum de Observantia. §.3. Ceterum ut deinceps Ordo ipse utiliorum Rectorum consilio, & opera dirigatur, Nos diversorum, etiam Prædecessorum nostrorum Ordinationes sequentes, universos, & singulos Fratres, Sorores, Professos, & Conversos, necnon Domos, Monasteria, & loca virorum, & mulierum, ac custodias, gregemq. ipsum universum Tertii Ordinis utriusque sexus Generali, & Provincialibus Ministris Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, prout in eorum Provinciis consistunt, ita perpetuo supponimus, ut Minister generalis in universo Ordine, Provinciales vero Ordinis Minorum de Observantia in suis quisque Provinciis plenum jus, liberamq. auctoritatem, ac in spiritualibus, & temporalibus jurisdictionem omnimodam habeant, domos omnes, ac Monasteria, & loca quæcumque, necnon personas utriusque sexus, tam in capite, quam in membris visitandi, & corrigendi, vagantes, & quoscumque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, ordinibus, officiis, & administrationibus deponendi, excommunicandi, suspendendi, interdicendi, & restituendi, ac super iis, & ceteris omnibus Ordinem ipsum, illiusque domos, & personas utriusque sexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regulæ prædictæ, & sacris canonibus, ac præsentibus literis non contrariis statuendi, mutandi, innovandi, & exequendi, quemadmodum illis est in suo proprio Ordine attributum.

§.4. Præcipimus igitur in virtute sanctæ obe-

Fratres & Sorores Tertii Ordinis recipiant in Superiores, Fratres de Observantia.

obedientiæ universis, & singulis Fratribus, ac Sororibus Tertii Ordinis prædicti ubilibet constitutis, ut Generalem, & Provinciales Ministros Ordinis Fratrum Minorum de Observantia, tamquam Patres, & Superiores suos, eorumq. monita, & mandata humiliter, & devote recipiant, & re ipsa adimplere procurent, alioquin contradictores quoslibet, & rebelles sententiæ, censuræ, & pœnæ, quas quisque ipsorum rite tulerint in eosdem, ipso facto volumus subiacere.

Protectorem eundem habeant.

§.5. Pari quoque ratione eis Cardinalem Protectorem Fratrum de Observantia in protectorem tribuimus, qui eam in eosdem omnes curam, & auctoritatem obtineat, quam alius quisque plenissime hucusq. comperitur habuisse.

In eorumCapitulis interveniant Superiores de Observantia.

§.6. Statuentes præterea quod futuris omnibus Capitulis Provincialibus Fratrum Tertii Ordinis hujusmodi pro Visitatorum Provincialium, & aliorum officiorum electione, Fratrum divisione, & salubri cujusque Provinciæ directione annis singulis celebrandis, aut Generalis, aut ejus Commissarius, aut in cujus Provincia Capitulum illorum habebitur, Provincialis Minister Ordinis Minorum de Observantia hujusmodi semper præsideat, aliter vero celebrata, ac omnia in eis decreta pro irritis habeantur.

Electio Provincialium fiat per vota secreta.

§.7. In ipsis autem Capitulis Provincialibus Visitatorum Provincialium electio de idoneis Fratribus Tertii Ordinis hujusmodi per secreta suffragia, & alias eo modo, quo de Fratrum Minorum de Observantia Provincialibus celebretur, celebrata per Ministrum generalem præd. ante omnia confirmetur.

Eorum officia quantum durent.

§.8. Hæc vero officia annalia dumtaxat esse, & in singulis Capitulis Provincialibus prædictis resignari debeant, ita ut lapso primo anno illa vacare censeantur. Poterunt tamen ipsimet Visitatores Provinciales rursus in sequentem annum, & eo finito, etiam in tertium, si idonei reperientur, eodem modo eligi, & confirmari, sed omnes suis hujusmodi officiis quandocumque perfuncti, denuo ad illa nisi transacto sexennio nequeant revocari.

Visitatorum Provincialiũ facultates.

§.9. Ceterum omnes, & singuli Fratres & Sorores Tertii Ordinis hujusmodi in sua quisque Provincia Visitatori suo tamquam Superiori in omnibus, quæ suis regularibus institutis non adversantur, obediant. Omnes vero Visitatores Provinciales hujusmodi sic electi tamquam vices gerentes Ministrorum Provincialium Ordinis Fratrum Minorum de Observantia, & illis subditi prædicandi, & docendi munus in singulis utriusque sexus domibus, Conventibus, & locis suæ cujusque Provinciæ obire, eamque in sibi subditos Fratres, & Sorores jurisdictionem, quam ipsimet Ministri Provinciales Ordinis Minorum de Observantia obtinent, in omnibus, & per omnia exercere, ac quandocumque opus erit, Confessiones omnium, & singulorum Fratrum, & Sororum Tertii Ordinis hujusmodi per se, vel alios suæ regulæ Sacerdotes idoneos audire, illosque ab omnibus, & singulis sententiis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque censuris, & pœnis Ecclesiasticis, necnon peccatis, criminibus, & delictis, dummodo talia non sint, propter quæ Sedes Apostolica merito consulenda foret, in foro conscientiæ dumtaxat absolvere, & pro commissis pœnitentiam salutarem injungere, ac cum Clericis, & Præsbyteris ejus Ordinis super irregularitate, siqui sententiis, & censuris hujusmodi illaqueati, Missas, & alia Divina Officia, non tamen in contemptum clavium, celebraverint, vel alias sese illis immiscendo contraxerint, dispensare libere, & licite valeant.

Fratres, & Sorores hujus Tertii Ordinis professi, nihil privatim habere possint.

§.10. Ad hæc nullus omnino Fratrum, & Sororum Tertii Ordinis hujusmodi, qui prædicta tria vota substantialia fecerint, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum, dispensationum, indultorum, permissionum Apostolicarum, aut etiam inveteratæ consuetudinis voto repugnantis, seu quacumque alia causa proprium quicquam aut privatum liceat obtinere, sed omnia etiam privatim, ac intuitu cujuscumque Personæ donata, oblata, & concessa, ubique communia, & indivisa omnibus Religiosis esse debeant. Quicumque vero pecuniam, aut aliam rem qualemcumque sibi quacumque causa concessam Prælato suo celaverint, furti reus censeatur, & tamquam fur puniatur. Eam tamen diligentiam Superior cujusque domus adhibeat, ut communi ipsius domus singulis juxta exigentiam consulatur.

Sorores ejusdem Ordinis in communi, & sub clausura vivere debeant.

§.11. Præterea Sorores dicti Tertii Ordinis in communi in Domibus, Monasteriis, vel Hospitalibus, aut alia Congregatione viventes, & dicta vota substantialia Religionis emittentes sub perpetua clausura maneat, nullusque Frater aut Confessor earum, vel quicumque Prælatus ad Domos, Monasteria, vel alia loca Sororum hujusmodi, in communi aut collegialiter viventium, nisi quibus ex Officio incumbit, & in casibus necessariis a jure præmissis, & tunc cum uno vel duobus sociis provectis, & honestis, ingredi audeat; qui secus fecerit carceribus mancipetur, omnibusque administrationibus, & Officiis deponatur.

Confessores, & Concionatores approbentur.

§.12. Ipsarum vero Sororum, & omnes alii Confessores, & Sacri Concionatores, per Generalem vel Provincialem Ministrum approbentur.

Decreta Rodulphi Cardinalis Protectoris observentur.

§.13. In ceteris autem omnibus, quæ ad religiosam vitam pertinent, illa prædicti Fratres, & Sorores Tertii Ordinis observare teneantur, quæ a prædicto Rodulpho Episcopo, & Protectore, vigesima octava Aprilis, Anno Domini 1549. fuerunt ordinata, substantiam totius hujusmodi regulæ maxime continentia, quam fel. rec. Nicolaus Papa IV. Prædecessor noster ad incrementum Fidei Catholicæ approbavit, ita tamen ut præsentibus nullatenus adversentur.

Dubia desuper oritura, a Generali, & Provinciali declarentur.

§.14. Quæcumque vero dubia in eis contigerit exoriri, illa omnia Generalis, & Provincialis Ministri Ordinis Minorum hujusmodi debeant declarare, quorum declarationi, & determinationi eorum regulæ, & præsentibus non contrariæ stari debeat.

§.15.Ac

Clausulæ præservativæ hujus reformationis.

§.15. Ac decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu nullo umquam tempore notari, seu impugnari posse, aut debere, nec adversus eas, & in eis contenta quæcumque restitutionem in integrum, aut reductionem ad terminos juris, vel aliud quodcumque gratiæ, seu justitiæ remedium quisquam impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut Motu proprio concesso uti valeat ex quavis causa quantumlibet rationabili, ac omnia, & singula præmissa aliquibus ejusmodi Ordinis statutorum, ac quibusvis aliis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus, generalibus vel specialibus per quoscumque Romanos Pontifices Successores nostros pro tempore factis non comprehendantur, sed semper ab illis excepta sint. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Card., etiam de latere Legatos, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debeat, necnon irritum, & inane quicquid secus super iis per quoscumque quavis auctoritate, etiam prætextu privilegiorum, facultatum, dispensationum, & indultorum Apostolicorum, quæ quoad hoc penitus abolemus, aut quovis alio quæsito colore scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Privilegia Minorum de Observantia conceduntur huic Tertio Ordini.

§.16. Insuper universis, & singulis Fratribus, & Sororibus Tertii Ordinis hujusmodi, eorumque domibus, Monasteriis, & locis, omnia, & singula privilegia, indulgentias, dispensationes, & indulta Apostolica, Fratribus, & Sororibus dicti Ordinis Minorum de Observantia, etiam quo ad Sacramentorum Ecclesiasticorum administrationem, & receptionem, quomodolibet concessa, & concedenda quæcumque sint, & fuerint (præsentibus tamen non repugnantia) ita ut illis omnibus, & singulis pariformiter, & æque principaliter uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus.

Observantia hujus reformationis indicitur.

§.17. Ceterum omnibus, & singulis Fratribus, & Sororibus Tertii Ordinis hujusmodi districtius iniungimus, ut præsentes nostras literas humiliter recipiant; & quæcumque in eis expressa, ac per eas statuta decreta, & mandata sint, alia desuper a Nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione firmiter custodiant, & in omnibus studiose obedire procurent.

Executorum deputatio, & facultates.

§.18. Quin etiam dilectis filiis nostris Carolo tit. S. Praxedis Presbytero Card. Borrhomæo nuncupato dicti Ordinis Protectori, & illius Ministro Generali per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi, vel eorum alter easdem præsentes, ac quicquid pro earum executione, & observatione in dictis futuris Capitulis Provincialibus, vel etiam extra illa a Generali, & Provincialibus Ministris Ordinis Fratrum Minorum de Observantia hujusmodi statuetur, ordinabitur, & decernetur in omnibus domibus, Monasteriis, & locis virorum, & mulierum, ac ab omnibus, & singulis Fratribus, & Sororibus Tertii Ordinis hujusmodi inviolate faciant per se, vel alium, seu alios observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac etiam protestantes, & reclamantes, eisque auxilium, consilium, vel favorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio præstantes, tam Ecclesiasticos quam laicos, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ceteraque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.19. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, & piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de una & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Tertii Ordinis, illiusque domorum, & etiam mulierum Monasteriorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, ac eorum singulis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, & in specie concessis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotiescumque, ac quocumque tempore factis, & promulgatis, etiam Mare magnum, & bulla Aurea nuncupatis, ac quibuslibet aliis Indulgentiis, & exemptionibus Apostolicis, specialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio. Quæ omnia contra earumdem præsentium tenore nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

Declaratio quod non intelligatur præjudicatum Reformationi Tertii Ordinis in Regnis Hispan.

§.20. Per prædicta tamen non intendimus Reformationi Fratrum, & Sororum Tertii Ordinis in Hispaniarum Regnis constitutis, in aliquo præjudicare, quominus literæ nostræ desuper editæ, & quæcumque illarum vigore pro rerum, locorum, & personarum qualitate, & exigentia facta sunt præsentibus non conformia, possint quoquomodo impediri, vel retractari.

Exemplorum fides.

§.21. Denique volumus quod ipsarum præsentium exempla etiam impressa, dictiq. pro tempore existentis Protectoris, aut Ministri generalis, vel provincialis sigillo, & Secretarii cujusvis eorum, vel Notarii publici manu obsignata eamdem illam fidem ubi-

ubique locorum in judicio, & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D.P. An.III. 3.Julii.

Datum Romæ apud S.Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1568. 5. Non.Julii, Pontificatus nostri Anno III.

LXXXVII.

Breviarii Romani, ad psallendum Horas Canonicas ex decreto sacri, & Œcumenici Concilii Tridentini restituti approbatio, cum prohibitione usus aliorum Breviariorum, præterquam a primæva institutione Ordinis a Sede Apost., vel a consuetudine supra annos ducentum approbatorum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Divini officii forma a Gelasio I.&Gregorio I. instituta, & a Greg. VII.reformata, sed tamen postea multis modis immutata fuit. Et ex hac varietate orandi, mala hic expressa orta sunt.

Quod a Nobis postulat ratio Pastoralis officii, in curam incumbimus, ut omnes, quantum Deo adiutore fieri poterit, sacri Tridentini Concilii decreta exequantur, ac multo id etiam impensius faciendum intelligimus, cum ea, quæ in mores inducenda sunt, maxime Dei gloriam, ac debitum Ecclesiasticarum personarum officium complectuntur. Quo in genere existimamus in primis numerandas esse sacras preces, laudes, & gratias Deo persolvendas, quæ Romano Breviario continentur. Quæ divini Officii formula, pie olim, ac sapientes a summis Pontificibus, præsertim Gelasio, ac Gregorio primis constituta, a Gregorio autem Septimo reformata, cum diuturnitate temporis ab antiqua institutione deflexisset, necessaria visa res est, quæ ad pristinam orandi regulam conformata revocaretur. Alii enim præclaram veteris Breviarii constitutionem, multis locis mutilatam, alibi incertis, & advenis quibusdam commutatam deformarunt. Plurimi speciе Officii commodioris allecti, ad brevitatem novi Breviarii a Francisco Quignonio tit. S.Crucis in Hierusalem Presbytero Card. compositi, confugerunt. Quin etiam in provincias paulatim irrepserat prava illa consuetudo, ut Episcopi in Ecclesiis, quæ ab initio communiter cum ceteris veteri Romano more Horas Canonicas dicere, ac psallere consuevissent, privatum sibi quisque Breviarium conficerent, & illam communionem uni Deo, una & eadem formula, preces, & laudes adhibendi dissimilimo inter se, ac pœne cujusque Episcopatus proprio Officio discerperent. Hinc illa tam multis in locis divini cultus perturbatio, hinc summa in Clero ignoratio cæremoniarum, ac rituum Ecclesiasticorum, uti innumerabiles Ecclesiarum ministri in suo munere indecore, non sine magna piorum offensione versarentur.

Ideo Paulus IV. id emendare tentavit, sed morte prævētus non perfecit.

§.1. Hanc nimirum orandi varietatem gravissime ferens fel. rec. Paulus Papa IV. emendare constituerat, itaque provisione adhibita, ne ulla in posterum novi Breviarii licentia permitteretur, totam hanc rationem dicendi, ac psallendi Horas Canonicas, ad pristinum morem, & institutum redigendam suscepit.

Pius IV. perfectionem hujus operis cōmisit Patribus Conc. Trid.

§.2. Sed eo postea nondum iis, quæ egregie inchoauerat, perfectis, de vita decedente, cum a piæ mem. Pio Papa IV. Tridentinum Concilium, antea varie intermissum revocatum esset, Patres in illa salutari reformatione eodem Concilio constituta, Breviarium ex ipsius Pauli Papæ ratione restituere cogitarunt. Itaque quicquid ab eo in sacro opere collectum, elaboratumq. fuerat, Concilii Patribus Tridentini a prædicto Pio Papa missum est.

Sed Conciliū id remisit Pōtifici, ut habes in Concilii pag. pen. sed Pius IV. non perfecit morte prævētus.

§.3. Ubi cum doctis quibusdam, & piis viris a Concilio datum esset negotium, ut ad reliquam cogitationem, Breviarii quoque curam adiungerent, instante jam conclusione Concilii, tota res ad auctoritatem, judiciumq. Rom. Pontificis ex decreto ejusdem Concilii relata est, qui illis ipsis Patribus ad id munus delectis, Romam vocatis, nonnullisque in Urbe idoneis viris ad eum numerum adiunctis, rem perficiendam curavit. Verum eo etiam in viam universæ carnis ingresso.

Hic vero Pōtifex perfecit Breviarium, & approbavit.

§.4. Nos, ita divina disponente clementia, licet immerito ad Apostolatus apicem assumpti, cum sacrum opus adhibitis etiam ad illud aliis peritis viris, maxime urgemus magna in Nos Dei benignitate, (sic enim accepimus) Romanum hoc Breviarium vidimus absolutum. Cujus ratione dispositionis ab illis ipsis, qui negocio præpositi fuerant, non semel cognita, cum intelligeremus, eos in rei confectione ab antiquis Breviariis nobilium Urbis Ecclesiarum, ac nostræ Vaticanæ Bibliothecæ non decessisse, gravesq. præterea aliquot eo in genere scriptores secutos esse, ac denique remotis iis, quæ aliena, & incerta essent, de propria summa veteris diviniOfficii nihil omisisse, opus probavimus, & Romæ imprimi, impressumq. divulgari jussimus. Itaque ut divini hujus operis effectus re ipsa consequatur, auctoritate præsentium tollimus in primis, & abolemus Breviarium novum a Francisco Cardinale prædicto editum & in quacumque Ecclesia, Monasterio, Conventu, Ordine, militia, & loco, virorum, & mulierum, etiam exempto, tam a primæva institutione, quam aliter ab hac Sede permissum.

Et modo prohibet aliud Breviarium alias editum a Franc. Card. omniaque alia Breviaria, non approbata in primæva institutione, vel consuetudine excedente annos ducentum.

§.5. Ac etiam abolemus quæcumque alia Breviaria, vel antiquiora, vel quovis privilegio munita, vel ab Episcopis in suis Diœcesibus promulgata, omnemq. illorum usum de omnibus Orbis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, & locis virorum, ac mulierum, etiam exemptis, in quibus alias Officium divinum Romanæ Ecclesiæ ritu dici consuevit, aut debet; illis tamen exceptis, quæ ab ipsa prima institutione a Sede Apostolica approbata, vel consuetudine, vel quæ ipsa institutio ducen-

centos annos antecedat, aliis certis Breviariis usu fuisse constiterit, quibus, ut inveteratum illud jus dicendi, & psallendi suum officium non adimimus, sic eisdem, si forte hoc nostrum, quod modo promulgatum est, magis placet, dummodo Episcopus, & universum Capitulum in eo consentiant, ut id in Choro dicere, & psallere possint, permittimus.

Revocat etiã quæcumque statuta, & facultates orandi, juxta formam ãtiquorum Breviariorum.

§.6. Omnes vero, & quascumque Apostolicas, & alias permissiones, ac consuetudines, & statuta, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel alia firmitate munita, necnon privilegia, licentias, & indulta precandi, & psallendi, tam in Choro, quam extra illud, more, & ritu Breviariorum sic suppressorum, prædictis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, & locis, necnon S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis Ecclesiarum Prælatis, ceterisq. omnibus, & singulis Personis Ecclesiasticis, sæcularibus, & regularibus utriusque sexus, quacumque causa concessa, approbata, & innovata, quibuscumque concepta formulis, ac decretis, & clausulis roborata omnino revocamus, volumusque illa omnia vim, & effectum de cetero non habere.

Breviariumque istud novum recipi, & juxta ejus formam orari præcipit.

§.7. Omni itaque alio usu, quibuslibet, ut dictum est, interdicto, hoc nostrum Breviarium, ac precandi, psallendique formulam in omnibus universi Orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, etiam exemptis, in quibus Officium ex more, & ritu dictæ Romanæ Ecclesiæ dici debet, aut consuevit, salva prædicta institutione, vel consuetudine prædictos ducentos annos superantes, præcipimus observari. Statuentes Breviarium ipsum nullo umquam tempore, vel in totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendum esse, ac quoscumque, qui Horas Canonicas ex more, & ritu ipsius Romanæ Ecclesiæ, jure, vel consuetudine dicere, vel psallere debent, propositis pœnis per Canonicas sanctiones constitutis in eos, qui divinum Officium quotidie non dixerint; ad dicendum, & psallendum posthac in perpetuum Horas ipsas diurnas, & nocturnas ex hujus Romani Breviarii præscripto, & ratione omnino teneri, neminemque ex iis, quibus hoc dicendi, psallendique munus necessario impositum est, nisi hac sola formula satisfacere posse.

Monet quoque Ecclesiarum Prælatos ut hoc Breviarium introducant.

§.8. Jubemus igitur omnes, & singulos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, & ceteros Ecclesiarum Prælatos, ut omissis, quæ sic suppressimus, & abolevimus, ceteris omnibus etiam privatim per eos constitutis, Breviarium ipsum in suis quisque Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Diœcesibus, & locis prædictis introducant; & tam ipsi, quam ceteri omnes Presbyteri, & clerici, sæculares, & regulares utriusque sexus, necnon milites, & exempti, quibus officium dicendi, & psallendi quomodocumque, sicut prædicitur, injunctum est, ut ex hujus nostri Breviarii formula, tam in Choro, quam extra illum, dicere, & psallere procurent.

Indulg. dat dicentib. Psal. Penitent. vel Grad. vel Officium B. Mariæ, & Defunctorũ diebus in eis præscriptis.

§.9. Quod vero in rubricis nostri hujus Officii præscribitur, quibus diebus Officium B. Mariæ semper Virginis, & Defunctorum item Septem Psalmos Pœnitentiales, & Graduales dici, ac psalli oporteat, Nos propter varia hujus vitæ negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati quidem periculum ab ea præscriptione removendum duximus, verum debito providentiæ pastoralis admoniti, omnes vehementer in Domino cohortamur, ut remissionem nostram quantum fieri poterit, sua devotione, ac diligentia præcurrentes, illis etiam precibus suffragiis, & laudibus, suæ, & aliorum saluti consulere studeant. Atque ut fidelium voluntas, ac studium magis etiam ad salutarem hanc consuetudinem incitetur; de Omnipotentis Dei misericordia, Beatorumque Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, qui illis ipsis diebus, in rubricis præfinitis, Beatæ Mariæ, vel Defunctorum Officium dixerint, toties centum dies, qui vero Septem Psalmos, vel Graduales, quinquaginta, de injuncta ipsis pœnitentia relaxamus.

Forma publ.

§.10. Ceterum ut præsentes literæ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi. Volumusque, & Apostolica auctoritate decernimus, quod post hujusmodi publicationem, qui in Romana Curia sunt præsentes, statim lapso mense, reliqui vero, qui intra montes, tribus, & qui ultra ubique locorum degunt, sex mensibus excursis, vel cum primum venalium hujus Breviarii voluminum facultatem habuerint, ad precandum, & psallendum juxta illius ritum, tam in Choro, quam extra illum, maneant obligati. Ipsarum autem literarum exempla manu Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, aut illius curiæ obsignata, vel etiam ipsius voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, eamdem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipsæ præsentes, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Breviarium Romæ tantum, & non alibi sine licentia Pont. imprimi potest.

§.11. Sed ut Breviarium ipsum ubique inviolatum, & incorruptum habeatur, prohibemus ne alibi usquam, in toto Orbe, sine nostra, vel specialis ad id Commissarii Apostolici, in singulis Christiani Orbis Regnis, & Provinciis deputandi, expressa licentia, imprimatur, proponatur, vel recipiatur. Quoscumque vero, qui illud secus impresserint, proposuerint, vel receperint, excommunicationis sententia eo ipso innodamus.

Sanctio pœnalis.

§.2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ oblationis, permissionis, revocationis, jussionis, præcepti, statuti, indulti, mandati, decreti, relaxationis, cohortationis, prohibitionis, innodationis, voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis &c.

Da-

D.P. An.III. 9. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, septimo Idus Julii, Pontificatus nostri Anno tertio.

LXXXVIII.

De residentia Rectorum Ecclesiarum Parochialium, quibuscumque indultis etiam Apostolicis non obstantibus.

Ad hæc vide etiam Conc. Trid. sess.23. cap.1. & sess.24. cap.12. de reformat. & Pii IV. Const.XII. De salute. *Tom.IV. Par.II. fol.36. & Const.CV.* In suprema. *Ibid. fol.207.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUpientes pro nostri Pastoralis Officii munere Christifidelium animarum saluti, quantum cum Deo possumus, salubriter consulere, & Parochialibus Ecclesiis ab earum Parochis, prout tenentur, in divinis debite, & laudabiliter deserviri, inhærendo etiam decretis Sacri Concilii Tridentini.

Rectores Parochialiũ cōpellantur ad residendũ per Ordinarios ut hic.

§.1. Motu proprio, & ex mera deliberatione, certaque scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura Constitutione, omnes, & singulos Rectores Parochialium Ecclesiarum cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in quibuscumque Regnis, Provinciis, Civitatibus, Diœcesibus, ac aliis Christiani Orbis partibus consistentes, qui Parochialem Ecclesiam, ac Canonicatum, aut dignitatem, etiam post Pontificalem majorem, seu principalem in quibusvis Patriarchalibus, aut Metropolitanis vel Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis, seu aliud quodcumque beneficium Ecclesiasticum, etiam quarumcumque dispensationum a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, seu etiam a Nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac literarum Apostolicarum desuper expeditarum titulo, quas omnes hac præsenti Constitutione abolemus, & revocamus, sed quocumque alio prætextu obtinent, cum prima, & præcipua debeat esse cura animarum, eos ad residendum in Ecclesia Parochiali, & ibi in divinis deserviendum, debitoque eorum officio fungendum, omnino teneri, & obligatos esse, ac ad id per Episcopos, & aliorum locorum Ordinarios, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatos, sub sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac pecuniariis, arbitrio eorum declarandis, ac etiam privationis dictarum Parochialium, & aliorum quorumcumque beneficiorum pœnis, quacumque appellatione remota, cogi, & compelli posse, & debere auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, præcipimus, & ordinamus. Eos tamen sic residentes in Ecclesiis Parochialibus, omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus, etiam Canonicatus sui, vel dignitatis, seu alterius cujuscumque beneficii, exceptis dumtaxat quotidianis distributionibus, & aliis, quæ ex justa causa absentes percipere non solent, lucrari volumus.

Decretum irritans.

§.2. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.3. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis dispensationibus, & exemptionibus, literisque Apostolicis desuper confectis, necnon Apostolicis in Provincialibus, & Sinodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet concessis, & approbatis, in posterumque concedendis, & approbandis, quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ac hoc servanda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque; volumus autem quod harum literarum transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio quam extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ abolitionis, revocationis, statuti, præcepti, ordinationis, decreti, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c.

D. P. An.III. 8. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, octavo Id. Julii, Pontificatus nostri Anno tertio.

Appro-

LXXXIX.

Approbatio reformationis Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Francisci, in Capitulo ejusdem Ordinis per eos praefinitae.

Aliam reformationem vide supra in Constit. LXXXIV. Ad extirpandos. fol. 17.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex edidit reformationem de qua in rubr.

ILla Nos cura inter cetera solicitat, ut optimae disciplinae cultus in omnibus Religiosorum Sodalitatibus nutriatur, & confirmetur. Quod quidem Nos pridem in amplissimo Ordine Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum magnopere expetentes, rerum omnium proprietatem illis ademimus, multaque praeterea de ratione vivendi, & Officiis eorumdem edidimus, literasque nostras super iis confectas in eorum Capitulo generali, apud Basilicam duodecim Apostolorum de Urbe proxime celebrato palam omnibus jussimus promulgari.

Fratres in Capitulo alia ediderunt.

§.1. Qui illis ea, qua decuit obedientia receptis, ad tollenda, & corrigenda alia praeterea intenti, quae ad hujus religionis statum in sua integritate continendum maxime obesse intelligebamus, nonnulla inter sese statuere cogitarunt. Verum instante jam ipsius Capituli conclusione, cum temporis angustia id minus pateretur, negotium universum ad arbitrium, & auctoritatem Generalis, & Provincialium Magistrorum, necnon Definitorum dicti Ordinis ex voluntate nostra demandatum est, qui diversas alias praesentibus subiectas constitutiones, ab ipso Magistro Generali subscriptas ordinarunt.

Quae hic idem Pontifex observari praecipit.

§.2. Quas omnes (salvis alias literis nostris praedictis) praesentium auctoritate approbamus, & confirmamus. Supplentes omnes, & quoscumque sive solemnitatum omissarum, sive alios juris, & facti defectus, qui intervenerint in eisdem. Quin etiam illas omnes, prout conscriptae sunt, sancimus, & ordinamus, jubemusque ipsas aeque atque nostras in omnibus Provinciis, custodiis, domibus, & locis, necnon ab omnibus, & singulis Fratribus dicti Ordinis firmiter observari, ac quoscumque, qui illis non paruerint, censuris, & poenis omnibus, quae literis praedictis continentur, eo ipso volumus subiacere.

Executoresque deputat.

§.3. Et nihilominus dilecto Filio nostro Carolo tit. S. Praxedis Presbytero Cardinali Borrhomeo nuncupato moderno, & pro tempore existenti Protectori, ac etiam Magistro Generali dicti Ordinis per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi, vel eorum alter, per se, vel alium, seu alios, ubi & quando opus fuerit, tam supradictas, quam praesentes literas, & eisdem insertas Constitutiones omnes in omnibus, & singulis Provinciis, custodiis, domibus, & locis praedictis, ac ab omnibus, & singulis Magistris, Guardianis, Fratribus, & personis in eis expressis, juxta singularum literarum, & constitutionum hujusmodi tenorem, inviolate observari. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas aliis nostris literis contentas praedictas, ceteraque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, censurasque, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Contrariis derogat.

§.4. Non obstantibus praemissis, & fel. rec. Bonifacii Papae Octavi Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis Constitutionibus, ac etiam dicti Ordinis statutis, & consuetudinibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, contrariis quibuscumque. Aut si Magistris, Guardianis, & Fratribus praedictis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, necnon Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, ac quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, & specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quae omnia contra ipsarum praesentium, & constitutionum hujusmodi tenorem, & effectum, nolumus cuiquam in aliquo suffragari. Quin etiam ex nunc irritum decernimus, & inane, quicquid secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Ita igitur Constitutiones praedictae scriptae sunt.

Reformationis tenor.

Novitiorum recipiendorũ aetas.

§.5. Novitii etiam oblati, ante decimumoctavum aetatis suae annum completum ne recipiantur, neque ante decimum nonum item completum ad professionem admittantur.

Et etiam oblatorum.

§.6. Qui hactenus recepti etiam oblati, quintumdecimum annum non expleverint, detracto habitu Religionis, domum ad parentes, vel necessarios, etiam inviti remittantur, vel alias omnino emittantur, nec postea in aedibus unde exierint, aut in aliis ejusdem Ordinis domibus versari ullo modo possint.

Laicorum aetas.

§.7. Laici qui vigesimum quintum annum non attigerunt, ad serviendum ne recipiantur, & qui recepti etiam nunc ea aetate minores sunt, eiiciantur.

Novitiorum recipiendorũ loca.

§.8. Novitii ne recipiantur, aut educentur, nisi in Conventibus insignioribus, in quibus Dormitorium, & Capitulum habeant seorsim ab aliis Fratribus.

§.9. Nul-

Provinciales eligendi ex aliena Provincia.

§.9. Nullus deinceps Provinciæ præficiatur, qui ejusdem Provinciæ sit, sed Provinciales ex aliena Provincia semper assumantur, qui tamen idonei sunt ad id officium, & cultores regularis observantiæ.

Guardianatus officium quantum duret.

§.10. Guardianatus insigniores, & privilegiati, ut Roman. Assistent., & hujusmodi, triennio, privilegiati biennio diuturniores ne sint, in quo tamen habenda est ratio Provinciarum externarum. In illis enim locis hæc officia justa de causa in longius tempus arbitrio Superioris protrahi poterunt.

Paternitatis titulo qui donantur.

§.11. In paternitatibus hactenus concessis, & posthac concedendis, ea moderatio adhibeatur, ut nemo paternitatis titulo, vel privilegio fruatur, nisi qui Provincialatus officium obtineant, vel obtinuerint, vel quadragesimum annum agat, & alias etiam eo titulo, & privilegio dignus existat.

Fratres stent per biennium in uno Conventu.

§.12. Nulli in eodem Conventu plus biennio manere liceat, exceptis sexagenario majoribus, quibus aliquid ex causa Superioris arbitrio condonari poterit.

Fratrum numerus in quolibet Conventu.

§.13. In Conventu, vel domo pauciores ne sint duodecim Fratribus. Si qua autem domus hunc familiæ numerum alere non possit, vel tota Provincia victum, & quæ præterea necessaria sunt, suppeditet, vel Fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur; provisione tamen adhibita, ne Ecclesiæ destruantur, sed ad ejus populi commoditatem conserventur. Permittimus tamen ut in Conventibus, qui Fratribus iter facientibus commodi sint, saltem quatuor Fratres, non minores quinquaginta annis, constanti, & probata vita maneant, si plures ea domus alere non possit.

Regentes Studiorum quot lectiones interpretari debeant.

§.14. In majoribus Studiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam, veluti de Sacramentis, vel de vita recte sancteque instituenda, ex Magistro sententiarum, ac S. Bonaventura, alteram speculativam ex Scoto: in minoribus vero Studiis, una lectione ex Thologia practica contenti sint.

Fratrum exercitiũ quotidianum.

§.15. Curent autem Superiores, ut in singulis Conventibus Fratres maxime in conscientiæ casibus, & reliquis, quæ ad audiendas confessiones pertinent, ob rei gravitatem, & necessitatem, summo studio, ac diligentia exerceantur.

Proprium nihil habeant.

§.16. Fratres etiam si Superiores sint, nihil proprium habere possint, sed omnia in commune conferantur, destribuenda singulis, ut unicuique opus fuerit: ita ut ex communibus cujusque Conventus facultatibus, & eleemosynis, pro viribus domus, unicuique Fratri, quæ sunt necessaria, præbeantur.

In communi vivant.

§.17. Fratres omnes, & Superiores, & quomodocumque privilegiati, ægrotis tantum exceptis, in Refectorio cibum capiant, & communi mensa utentes communibus epulis vescantur.

Infirmi & senes curentur.

§.18. In primis autem ægrotorum, & senum cura habeatur. Quod si propriæ facultates domui non suppetant ad subveniendum necessitati ægrotantium, vicini Conventus ditiores suppleant, aut etiam tota Provincia contribuat.

Bonorum custodia.

§.19. In omnibus Conventibus, vel domibus, locus communis thesauri, vel capsa sit tribus clavibus clausa, quarum unam habeat Guardianus; alteram Procurator, tertiam Depositarius; quo in loco, vel capsa, aurea, argentea, jocalia, & quæque pretiosa, pecunia item Conventus, cum inventario earumdem rerum, condita custodiantur; servata tamen distinctione sacrarum, & prosanarum rerum.

Quisque unica cella, lectoque & humili mensa sit contentus.

§.20. Nullus ex Fratribus, quamvis Magistratus, & Superioris titulo fungantur, privatas ædes aut in claustro, aut alibi usquam habeat, sed singuli unica Cella, in communi Dormitorio, nullo ornatu, nudis omnino parietibus, ac lectulo, & mensa humillimis contenti sint, quemadmodum pauperes Religiosos decet.

Dormitoria communia efficiantur.

§.21. Cameræ sive ædiculæ, quæ extra Dormitorium separatim sunt, ad officinas, vel alios usus, toto Conventui communes redigantur, vel si Cellæ communis Dormitorii pro Fratrum numero non sufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ, quas diximus, ad formam communis Dormitorii redigi possint, in Dormitorium commune redigantur, sin minus, destruantur, ac materia, & cæmenta ad reparandam fabricam Conventus, si opus fuerit, convertantur, vel vendantur, & pretium ad communem usum Conventus conferatur.

Horti sint cõmunes exceptis hortis Novitiorũ, & Infirmorum.

§.22. Nullus ex Fratribus privatum hortum habeat, sed horti sint totius Conventus communes; verum tamen Novitii, & Infirmaria hortum, seu viridarium a communi viridario sejunctum, habere poterunt, quo ceteris ingredi nullo modo liceat.

Bona Fratrũ deceden. quibus Mon. dãda.

§.23. Vestes, libri, & reliqua, a Superioribus cuiquam Fratri ad usum, & necessitatem concessa quæcumque apud eos mortis tempore reperta fuerint, nulli Fratri privatim assignentur, sed ita distribuantur, ut dimidia pars sit nativi Conventus, altera ejus, ubi mortuus fuerit.

Pro officialium deputatione vel confirmatione nihil recipiatur.

§.24. Generalis a Provincialibus, Custodibus, & aliis Religionis Ministris quovis illi nomine appellentur, Provinciales item a Guardianis, aliisque Officialibus, ob eorum deputationem, vel confirmationem nihil omnino, neque magnum neque parvum exigant, ac ne sponte quidem oblatum accipiant, neque Cancellario, aut scribæ, pro sigillo, sive scriptura, quicquam detur, sed omnia gratis fiant ac dentur. Neque Generalis, neque Provincialis minister, neque Custos, neque Guardianus, a quovis Fratre sui Ordinis, aliquid etiam sponte oblatum, sive dono datum acceptet, vel recipiat.

Subventiones Prælatis dentur ut in alia Const. cit. in rubr.

§.25. Pro communibus autem impensis, quas necessario ad commodum totius Ordinis, vel alicujus privatæ domus fieri contigerit, Generali, Provinciali, & aliis eo modo consulatur, quo in literis Sanctissimi D. N. Pii V. proxime editis, cautum esse constat.

Alexandrinæ Const. servẽtur ut hic.

§.26. Quo vero ad promotiones, & gradus

dus attinet, id omnino servetur, quod Alexandrinis Constitutionibus sancitum est, ut nihil a promovendo exigatur, aut quovis modo sponte oblatum accipiatur. Quod si promotione facta, Conventus promotorum aliquid Religioni donare voluerit, quicquid id sit, Procuratori detur, ut ad levationem onerum & communium sumptuum Religionis conferatur, ac procurator omnium acceptorum, & expensorum rationem reddat.

Habitu & vestibus, ut hic utantur.

§.27. Fratres omnes quocumque gradu, & honore sint, camisiis laneis, & reliquo vestitu honesto ac religioso, omnique suppellectile, & instrumento paupere, atque humili, quemadmodum aliis etiam Constitutionibus cautum est, utantur.

Constitutiones ad Ordinis reformationem editæ serventur.

§.28. Reliquum est, ut Constitutiones omnes, ad disciplinam regularem restituendam, conservandam, & augendam, (quæ tamen iis contrariæ non sint) præcipue vero ea, quæ a Sanctissimo Domino nostro Pio Papa V. ad reformationem hujus Ordinis proxime sunt editæ, ab omnibus sancte, inviolateque serventur.

Jussio publicandi hanc Constitutionem.

§.29. Ceterum, ut præsentes literæ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more affigi.

Fides transũptorum.

§.30. Volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod hujusmodi exempla, etiam impressa, manuque Notarii publici, & sigillo dicti Magistri Generalis, vel Prælati Ecclesiastici, aut illius Curiæ obsignata, eamdem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipsæ præsentes, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§.31. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, Confirmationis, suppletionis, Ordinationis, jussionis, mandati, decreti, præcepti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D.P. An.III. 23. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568., 10. Kalen. Augusti, Pont. nostri Anno III.

XC.

Contra Notarios, & alios, responsiones reorum, depositionesque testium, quomodolibet propalantes, vel eis, aut testibus in secretis carceribus Urbis detentis, aut aliis pro eis nuncium deferentes.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Approbatio Const. editarum contra Notarios propalantes &c.

Licet contra Notarios, qui in causis, tam Criminalibus quam Civilibus, dicta testium, aut reorum responsiones absque Judicis decreto partibus patefaciunt, multæ Constitutiones editæ sint, eosque tamquam falsi reos, & infames, ac perjuros puniri debere statutum sit, nihilominus quia magis timetur: quod sæpius cavetur, & ut in futurum timore pœnæ si non Dei timore, arceantur, omnes, & singulas, censuras, & pœnas contra eos, qui talia delinquerint, latas auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, nec de earum rigore, propter illarum forsan inobservantiam, aut Prædecessorum nostrorum, & etiam nostram, ac officialium: & ministrorum eorumdem, & nostrorum, tolerantiam quicquam relaxatum, aut remissum esse, ac easdem in suo pristino robore, & vigore permanere decernimus, & declaramus.

Impositio aliarum pœnarum contra eosdem, vel nuncium eis in secretis detentis vel aliis pro eis deferendis.

§.1. Et ut pœnarum certitudo omnibus hic in Alma Urbe nostra innotescat, statuimus, decernimus, & declaramus omnes, & singulos Notarios, tam principales quam Substitutos, executores quoque, ac Carcerum Custodes, ceterosque, quibus tam vigore sui officii, quam alias quomodocumque reos, dum in Carceribus secretis detinentur, facultas alloquendi conceditur, qui reorum responsiones, ac testium in dictis causis depositiones propalare in toto, vel in parte, dicto, aut facto, quibusvis personis cujuscumque conditionis, prærogativæ, & dignitatis, tam mundanæ quam Ecclesiasticæ existant, absque Judicis, coram quo causa vertitur, & Procuratoris Fiscalis licentia ausi fuerint, aut eisdem reis, & testibus, donec in secretis retinentur, etiam quarumvis personarum, ut supra quomodolibet qualificatarum, vel nomine eorumdem reorum, & testium, vel aliis etiam extra carceres existentium nomine eorumdem carceratorum, nuncium, epistolam, literas, vel (ut vulgo dicitur) ambasciatas ferre absque ejusdem Judicis, & Procuratoris Fiscalis licentia, ultra pœnas eis a jure, vel statuto inflictas, pœnam relegationis in perpetuum, vel ad tempus ad triremes, & si qualitas facti id exegerit, & Judici videbitur, etiam ultimi supplicii incurrere, & puniri debere præcipimus, & mandamus. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes puniri, & condemnari, & non aliter declaramus. Irritum quoque, & inane, &c. decernimus.

Derogatio contrariorum

§.2. Non obstantibus præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, stylo, & consuetudine, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & effectus publicandi.

§.3. Volumus, quod præsentis statuti, decreti, & Constitutionis cedula in acie Campi Floræ, & in Cancellaria nostra Apostolica de more publicetur, & ita omnes quos tangit, afficiat, quodque illis nostra signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, regula contraria non obstante, &c.

Placet Motu proprio M.

Papæ subscr. Publ. Pont. An.III. die 29 Julii.

Anno a Nativitate Domini, millesimo quingentesimo, sexagesimo octavo, Indictione undecima, die vero vigesima tertia mensis Julii, Pontificatus Santiss. D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno III. supradictæ literæ publicatæ fuerunt locis supradictis, per me Jo. Andream Rogerium prælibati SS. D. N. Papæ Curs.

Camillus Cherubinus Mag. Curs.

XCI.

Jurisdictio, & facultates Visitatorum Carcerum Almæ Urbis, in causis tam civilibus quam criminalibus carceratorum.

Statuta ab eisdem Visitatoribus observanda præscripsit Paulus III. in Const.LIX. Ad onus *Tom.IV.Par.I.fol.236. Dilationes his carceratis concessas, eorum fidejussoribus non suffragari decrevit Julius III. in Const.XV.* Cum nuper *Tom.III. Par.III. fol.285.*

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Facultates Visitatorum.

REverendi DD.Visitatores Carcerum possint relaxare debitores a carceribus ex causis infrascriptis.

Concedendi dilationes carceratis ad solvendum eorum debita.

§.1. Et primo concedendo dilationem, data cautione de solvendo infra tempus assignatum, & hoc præsertim quando Visitatores considerant retentionem debitoris cedere non solum in ipsius præjudicium, verum etiam creditoris, cum debitor in Carceribus existens efficiatur deterioris conditionis, & in dies minus solvendo, ubi extra Carceres facilius infra tempus assignatum modum satisfaciendi reperturus sit, & hoc dummodo creditores sint ditiores, & ære alieno non onusti. Secundo, Relaxare possint debitorem, qui licet non habeat pecunias in promptu, habet tamen tot bona, ex quorum venditione potest creditoribus satisfieri, & ex tunc ipse consentit eorumdem bonorum subhastationi. Et Visitatores hoc faciant data cautione de se repræsentando in eisdem statu, & terminis, in quibus carceratus reperitur, ne contingat creditorem decipi ex aliquo impedimento præstito venditioni bonorum. Et si bona non sufficiant, nec bonis cedere velint, nec birettum viride deferre, nonnisi de omnium creditorum consensu quemquam relaxare possint. Idemque servetur, etiamsi sit clarum, debitores nullum prorsus habere modum satisfaciendi creditoribus suis, nisi ex sudore vultus sui. Tertio, Relaxare possunt, quando creditor executionem habet realem, & est in bonis captis per executionem sibi bene cautum.

Infirmosque relaxandi.

§.2. Quarto, in casu infirmitatis creditores eorum sumptibus debitoribus alimenta, & medicamenta ministrent in carceribus, quibus creditoribus recusantibus, relaxentur, habita fide a Medicis deputatis, & recepta cautione, si illam habent, sin autem, recepta juratoria cautione.

Pauperesque non habentes alimenta a creditoribus.

§.3. Quinto, Relaxentur debitores, quando cognita eorum paupertate, ac pertinacia creditoris, ei mandatum fuit, ut carcerato debitori subministret alimenta, & ipse hoc facere recusat.

Mulieres quoque honestas.

§.4. Sexto, Relaxentur a carceribus mulieres pro debito civili retentæ, quando sunt honestæ, etiam si captæ sint pro debito publico.

Indebite carceratos.

§.5. Septimo, Relaxare possint debitores, qui ex natura debiti non tenentur de jure ultra id, quod facere possunt, quia tunc nec carcerari poterant, & propterea contra bona est dirigenda executio.

Suspectos de fuga.

§.6. Octavo, Relaxentur debitores capti ut suspecti de fuga, data cautione de se repræsentando sub pœna debiti.

Cedentes bonis.

§.7. Nono, Relaxentur debitores, facta cessione bonorum prout de jure, & servata forma Motus proprii.

Nulliter carceratos.

§.8. Decimo, Relaxentur debitores nulliter, & indebite capti, de qua nullitate manifeste constat. In quibus omnibus relaxationibus sint præsentes Judices, qui mandata relaxarunt, & uti edocti, & instructi de meritis causæ rationem reddant.

Arbitrium Visitatorum in prædictis.

§.9. Et in præmissis habeatur ratio paupertatis creditoris, & an debitor calumniose litem diu sustinuerit, fatigando creditorem expensis, & laboribus, & an aliam dilationem habuerit, & creditori non satisfecit, non constito de legitimo impedimento. Et in his omnibus DD.Visitatores arbitrio utantur, qui pensatis qualitatibus tam creditoris quam debitoris, ac facultatibus, & natura debiti, decernant ea, quæ juri, & æquitati, & utilitati etiam creditorum conveniant.

Papæ subscr.

Ita est M.

Sequitur jurisdictio in causis criminalibus.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causa hujus Cõstitutionis.

CUM sicut accepimus Visitatores Carcerum Almæ Urbis nostræ, homicidii, aliorumque capitalium criminum reos carceratos ad illorum absolutionem, & liberationem nimia humanitate proni atque proclives, sæpe a carceribus liberari faciunt sub cautione de se præsentando, aut alias sub aliis obligationibus, & conditionibus eis bene visis, & ita processus debilitantur, & causarum expeditiones differuntur, (vel quod molestius ferimus) eos quandoque liberant, aut leviori pœna, quam Justitia exposcit, afficiunt, ac propterea delicta impunita remanent contra jus, & utilitatem publicam.

Declaratio facultatum Visitatorum, circa relaxationes carceratorum ex causa criminali.

§.1. Nos considerantes impunitatem scelerum esse incentivum malorum, nolentesque in futurum reos homicidii, ac aliorum delictorum capitalium, nisi in casibus a jure expressis e carceribus liberari, & extra carceres audiri, aut levius puniri, tenore præsentium eisdem Visitatoribus sub pœna indignationis nostræ inhibemus, atque interdicimus, ne posthac reos carceratos, ut præmittitur, arbitrio suo relaxent, & liberent. In levioribus autem delictis reos confessos aut convictos non relaxent, neque liberent, nisi prius sententiæ, aut condemnationi, quam eis infligendam, & ponendam duxerint, paruerint, & illius executio facta fuerit. Volumus autem quotiescumque viderint æquitatem juris rigori, attenta facti qualitate, præferendam esse, cum ad solum

lum Principem jus decernendi inter jus, & æquitatem non scriptam spectet & pertineat, tunc facti qualitas diligenter in visita consideretur, & si quid ab eis de jure relaxandum videbitur, id Nobis unus ex Visitatoribus una cum Judice causæ referat, præsente Procuratore Fiscali, vel Advocato Fiscali ejusdem Cameræ, & Fisci, ac etiam pauperum Advocato, ut a Nobis quid statuendum, & deliberandum sit, intelligant.

Præceptum quod Judices non obediant Visitatoribus aliter se gerentibus.

§.2. Mandantes propterea Judicibus, coram quibus causæ criminum hujusmodi pendent, aut in futurum pendere contigerit, sub similis pena indignationis nostræ, ne vigore Ordinationis Visitatorum prædictorum contra, aut præter ordinationem, & mandatum nostrum, quosvis carceratos relaxare, aut mandatum de relaxando decernere, vel subscribere audeant, vel præsumant.

Quibuscumque non obstantibus.

§.3. Non obstantibus præmissis, indultis, & privilegiis eisdem Visitatoribus quomodolibet concessis, & innovatis latissime extendendis, quibus omnibus illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Papæ subscr.

Placet Motu proprio M.

Publ. P.A.III. 29. Julii.

Anno a Nativ. 1568. Indict. 11. die vero 19. mensis Julii, Pontif. Sanctissi. D.N. Pii Papæ V. anno 3. retroscriptæ literæ Apost. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per Nos Philibertum Cappium.

Jo: Guerardi Curs.

XCII.

Revocatio facultatum Camerarii, Clericorum, & aliorum Officialium R. Cameræ Apost. concedendi commissiones in forma, *Si in evidentem*, super alienationibus bonorum Ecclesiasticorum, aut locorum Piorum cujuscumque valoris.

Judices autem hujusmodi causarum, quid agere debeant, vide in Pauli II. Const. II. Cum in omnibus *Tom. III. Par. III. fol.* 118.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Causa Constitutionis.

Volentes indemnitati Ecclesiarum, aliorumque piorum locorum, quantum cum Deo possumus, consulere, ac providere, ne illorum bona sine nostra, aut Successoris nostri scientia, & licentia alienentur, aut perpetuo, vel ad longum tempus, aut unam, vel plures illa conducere volentes vitam locentur, aut de his alio titulo disponatur.

Revocatio facultatis, de qua in rubr.

§.1. Omnes, & singulas facultates, & licentias concedendi commissiones alienationum, vel permutationum, aut affrancationum, aut illarum confirmationum quorumvis bonorum Ecclesiasticorum, aut locorum piorum cujuscumque valoris existentium, etiam summam annuam cujuscumque valoris existentium, etiam summam annuam cujuscumque ducat. auri de Cam. non excedentium, aut alterius minoris valoris in forma quæ dicitur: *Si in evidentem*, Dilecto filio Vitellotio S. Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario, ejusque Antecessoribus, & Clericorum Cameræ Apostolicæ Collegio tam per fel. recor. Gregorium IX. Bonifacium IX. Urbanum VI. Martinum V. Nicolaum V. Sixtum IV. Innocentium VIII. Julium II. Leonem X. Paulum III., & Julium similiter III. ac alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, etiam Motu proprio, ex certa scientia, & ex quavis causa etiam urgentissima, cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, ac quibusvis decretis, etiam irritantibus, & in vim contractus concessas, confirmatas, & innovatas, illorum omnium tenores pro sufficienter expressis habentes, perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus. Interdicentes, & expresse prohibentes eidem Camerario, & Clericis, ac aliis ejusdem Cameræ Apostolicæ officialibus sub poena indignationis nostræ, ne in futurum licentias, & facultates, ac commissiones alienationum hujusmodi sub quovis prætextu concedant. Ac commissiones, & concessiones commissionum hujusmodi contra voluntatem, ordinationem, & decretum nostrum nullas, invalidas, & irritas esse decernimus, & declaramus.

Decretum irritans.

§.2. Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, &c. sublata, &c. judicari, &c. debere, necnon irritum, & inane quidquid secus super his a dictis Camerario, Clericis, & aliis officialibus, & judicibus præfatis, vel quibusvis aliis quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obstantibus præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis prædictis, & aliis quibusvis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus illorum tenores, &c. pro sufficienter expressis habentes derogamus, illaque quoad præmissa cassamus, revocamus, & annullamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Signatura sola sufficit.

§.4. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii, etiam absque illius data, & registratura sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, tam in judicio quam extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante.

Jussio publicandi.

§.5. Volumus autem, quod præsens noster Motus proprius in Cancellaria nostra Apostolica, & in acie Campi Floræ de more publicetur, & inter Constitutiones perpetuas describatur.

Fides exemplorum.

§.6. Et quia difficile foret præsens ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod ejus transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati mu-

munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsenti Motui proprio adhiberetur, si foret exhibitus, vel ostensus.

Papæ subscr. Placet Motu proprio M.

Publ. Pont. An III. die 16. Augusti. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568. 17. Kal. Aug. Pont. nostri Anno III.

XCIII.

Contra non revelantes, & non restituentes scripturas ad Reverendam Camer. Apost. quomodolibet spectantes.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causæ hujus Cõstitutionis. Cum de literis, auctoritatibus, & instrumentis omnibus sive custodiendis, & memoriæ demandandis, sive adversis requirendis, sedulam pro se quemque curam capere oporteat, hoc impensius multo pro S.R.E. ceterarum omnium matre, & magistra expedit procurare, ut ipsa non modo suis, ut par est, juribus protegatur, sed & propriis monimentis subnixa etiam nefarios insurgentium quotidie in eam impiorum conatus comprimere, eademque opera reliquo omni Ordini Ecclesiastico, quandocumque venerit usus, auxilio, atque præsidio promptior esse possit.

Jussio annotandi omnes scripturas ad Rev. Cam. Apost. spectantes. §.1. Itaque ut de scripturis, literis, instrumentis, regestris, & monumentis omnibus ad ipsam Romanam Ecclesiam, & hanc sanctam Sedem, Cameramque Apostolicam pertinentibus certior deinceps ratio habeatur, & quæ neglecta jacent, in integrum restituantur, ac transportata, vel ablata, aut interversa, revocentur, eorum omnium, quæ in Palatio, & Vestiario nostro, Bibliotheca item Vaticana, & Arce S. Angeli asservantur, quæque in Archiviis, Charthophilaciis, Armariis, Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, & locis publicis, & privatis Urbis Romæ, Avenionis, ceterarumque omnium Civitatum, Provinciarum, & locorum, Nobis, & dictæ R.E. immediate, mediateve subiectorum reconduntur, & habentur, breviarium sive compendium cum indice idoneo conficiendum.

Subtractas autem, & delatas recuperandi. §.2. Dispersa vero, vel suppressa, ac celata, subtracta, & evolata ad præfatam Sedem, & Cameram revocanda, & repetenda, pari quoque ratione dicto Breviario adscribenda esse statuimus.

Executorum deputatio ad prædicta. Hodie hoc spectat ad Cõmissariũ Cameræ, ut in rubrica dixi. §.3. Eamque curam Venerabili Fratri nostro Carolo Episcopo Montis Flasconen. unum ex officiis Clericatus præfatæ Cameræ ex indulto Apostolico obtinenti, & dilecto filio Honuphrio Camaiano Clerico Aretino ipsius Cameræ præsiden. quorum fidem, rerum usum, diligentiam, & animi integritatem jampridem perspectam, & exploratam habemus, auctoritate præsentium ducimus delegan., qua in re, ut instituti nostri effectus, & executio socius subsequatur.

Monitio ad revelandum, & restituendũ dictas scripturas. §.4. Monemus in primis, omnia, & quæcumque Communia Provinciarum, Civitatum, & locorum præfatorum, necnon Ecclesiarum Prælatos, Capitula, Conventus, & Collegia, omnes item alios, & singulos ejusdem S. R. E. Car., aut Comites, Duces, & quovis alio potiori titulo illustres sint, tam dictæ Urbis, quam etiam Provinciarum Civitatum, & locorum immediate, & mediate subiectorum, publice, & privatim, ut infra terminum per supradictum Carolum Episcopum, & Honuphrium arbitros postquam præsentium literarum promulgatio in Urbe, & quaque alia Civitate, Provincia, Terra, & loco ubi consistunt, facta fuerint, omnia, & quæcumque exemplaria, libros, protocolla, scripturas, exempla, instrumenta, & monumenta rerum, & jurium quorumcumque R. E. ac Sedis, & Cameræ prædictarum penes se existentia, sive ad ipsas legitime pertineant, sive commodato, vel deposito, aut alio quocumque jure, & titulo illa obtineant, vel etiam subrepta, & extorta detineant, præfatis Carolo Episcopo, & Honuphrio Præsid., seu eorum in dictis Civitatibus, Provinciis, & locis Commissariis, omnino revelare procurent, ut scilicet eorum omnium, & singulorum inventarium conficiatur. Deinde adnotatis Communitatibus, Civitatibus, Ecclesiis, Capitulis, Conventibus, Archiviis, locis, & personis ubi constant, ipsa quoque præfato breviario, seu compendio adscribantur, exemplaribus, sive exemplis, regestris, & instrumentis, penes eos ad quos illa jure pertinent, tamquam ipsorum fideicommissis remanentibus, ita ut numquam sine Sedis Apostolicæ speciali, & expressa licentia inde amoveri, transferri, aut alias immutari possint, subrepta vero, & extorta, vel incerta ad præfatam Cameram referantur, & in dictum compendium, atque indicem conferantur.

Pœnæ in contravenientes. §.5. Quod si forte aliqui lapso tempore prædicto non paruerint, eos, & ipsorum singulos, libris, juribus, & scripturis omnibus præfatis, eorumque omnium usu, & commodo privamus. Præterea Ecclesias, Capitula, & Monasteria, Conventus, & Collegia Ecclesiastica, necnon Civitates, Provincias, & loca quæcumque Ecclesiastico interdicto subiicimus, singulares vero personas eorumdem, ceterosque præfatos Excommunicationis sententia innodamus eo ipso, qua illaqueatos nullus alius quam Rom. Pont. excepto mortis articulo, valeat liberare.

Jurisdictio dd. Judicum in prædictis exequen. §.6. Ceterum, ut præfata promptius exequantur, præfatis Carolo Episcopo, & Honuphrio Præsiden. Motu proprio, & ex certa nostra scientia mandamus, ut ipsi ad Arcem, Palatium, Bibliothecam, Vestiarium, Capitolium, Ecclesias, Capitula, Monasteria, Conventus, Archivia, Domos, & loca præfata, tam publica quam privata, itemque particularium personarum, etiam S. R. E. Cardinalium, necnon Ducum, & aliorum quorumcumque Ædes in dicta Urbe, & ejus districtu positas, & ubicumque illa esse intellexerint, vel coniecerint, adhibita etiam ad ipsos privatos armata familia, etiam ante promulgationem præsentium, ac quamprimum se conferant, & omni

& omni cunctatione respondendi vel consulendi præcisa, vel appellatione remota, ad præfata omnia e vestigio adhibenda, etiam manu regia, ac per censuras, & pœnas præfatas, ac etiam pecuniarias, aliasque graviores arbitrio suo irrogandas, moderandas, & applicandas, ceteraque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compellant: exhibita, producta, & inventa recognoscant, ac de eis inventarium, ac breviarium, & indicem præfatum conficiant; quæque ibi relinquenda, vel deinde ad Cameram præfatam referenda erunt, statuant, & decernant, eademque illa omnia per se, vel alium, seu alios probos, & peritos cum simili aut limitata potestate substituendos, extra dictam Urbem in Provinciis, Civitatibus, & locis præfatis efficere, præterea Notarios descriptores, & Antigrapharios quotquot ad præfata negocia fuerint, cum salariis seu mercede cuicumque convenientibus, de Cam. præfata redditibus constituendis, & de mandato ipsorum Caroli Episcopi, & Honuphrii Præsidentis utriusque manu subscripto, arbitrio vestro persolvendis, ubique locorum præfatorum constituere, & ordinare procurent. Nos enim ipsis omnia, & quæcumque alia, in prædictis, & circa ea necessaria, & opportuna, etiam si talia forent, quæ mandatum, & facultatem exigerent magis specialem, tam coniunctim quam divisim, per se, vel alium, seu alios faciendi, & exequendi plenam, & liberam ipsarum tenore præsentium concedimus facultatem. Decernentes irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §.7. Non obstan. statutis, & consuetudin. Urbis, ac Civitatum, Provinciarum, & locorum præfatorum, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinum quorumcumque juramento &c. roboratis, ac quantocumque tempore observatis, præscriptionibus quoque, & privilegiis, exemptionibus, indultis, & literis Apostolicis, illis, & eorum singulis, necnon Pop. Rom. & Card. ac quibuscumque aliis, nullis prorsus exceptis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, & confirmatis &c. Quæ omnia quatenus prædictis in aliquo obstare, aut effectum præsentium quoquomodo impedire possent, illorum omnium tenores &c. pro expressis habentes, Motu & scientia similibus revocamus, tollimus, & abrogamus; literasque omnes, & scripturas desuper confectas cum inde secutis omnibus cassamus, annullamus, viribusque, & effectu carere volumus eo ipso, quodque aliquibus communiter vel divisim a dicta sit Sede indultum, quod interdici, &c. non possint per literas Apostolicas non facientes &c. mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma publ. §.8. Ceterum ut præsentes, quarum solam Signaturam sufficere, & ubique tam in judicio, quam extra illud fidem facere volumus, omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicę Principis Apostolorum de Urbe, & Cam. præfatæ, necnon Concell. Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, eorumque exempla de more affigi: ac etiam volumus, & Apostolica auctoritate decernimus quod hujusmodi exempla etiam impressa, manuque Notarii publici, ac sigillo Caroli Episcopi, seu Honuphrii Præsiden. prædictorum obsignata, eamdem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipsæmet præsentes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ; & nihilominus mandamus literas Apostolicas sive sub plumbo, sive in forma Brevis tam coniunctim quam divisim, quandocumque videbitur, expediri. Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud S. Petrum 14. Kal. Septemb. Anno tertio. D. P. An.III. 19. Augusti.

XCIV.

Declaratio quod Fratres Prædicatores Ordinis S. Dominici ubique præcedant ceteris Fratribus cujuscumque Ordinis Religiosorum Mendicantium.

De Ordine S. Dominici vide in Honor. III. Const. II. Religiosam *Tom. III. Par. I. fol.* 178.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Divina disponente clementia omnium mortalium Judices in Terris constituti, Nos id potissimum curare decet, ut unicuique, quod suum est, sublatis quibusvis jurgiis, & litium dispendiis, tribuatur, veritas, justitia, & pax invicem se amplexentur, honorque & ordo debitus inter omnes præsertim Religiosos, Nobiscum sub uno, & eodem vexillo Deo militantes, servetur. Exordium.

§.1. Cum itaque nuper acceperimus, quod sacer Ordo Fratrum Prædicatorum præ ceteris aliis Fratrum Mendicantium Ordinibus, a Sede Apostolica primo etsi approbatus, & confirmatus fuerit, illiusque professores in processionibus, & aliis actibus, ac ministeriis publicis, & privatis, tam coram Romano Pontifice in ejus Capella, generaliumque Conciliorum sessionibus, & congregationibus, quam plerisque aliis Christifidelium partibus, primum locum inter alios Fratres Mendicantes obtineant, tamen si ad Religionis propagationem in Civitatibus, & aliis locis, in quibus aliorum Ordinum Mendicantium Religiosi, Conventus, & domos prius habebant, domos, aliave Religiosa loca pro eorum habitatione ædificarunt, seu construi fecerunt, aut jam ædificata receperunt, sæpe contingit, quod aliorum Ordinum Fratrum Mendicantes, antiquitatis Ecclesiarum, vel suorum Conventuum, & domorum, quas in eisdem locis prius habuerint, seu aliis prætextibus, dictos Ordinis Prædicatorum Fratres in processionibus, & aliis actibus, ac ministeriis prædictis contingentibus, præcedere satagunt, Ordo S. Dominici ante alios Ordines Mendicantiū à Sede Apost. approbatos, precedentiam habere debet, & tamen diversæ lites desuper exortæ sunt.

gunt, præeminentiamque, & locum debitum eisdem denegant, & impediunt, quo fit, ut non solum inter eos intestina odia, & dissensiones, in eorum animarum perniciem, ac ceterorum Christifidelium scandalum non modicum, sed etiam forsan lites, & controversiæ judiciales quandoque subortæ sint, & indecisæ pendeant.

Hic ideo Pôtifex extinguit.

§.2. Nos, qui de antiquitate, & præeminentia cujuslibet Ord. Fratrum Mendicantium, plenam, & individuam notitiam habuimus, & habemus, eorum honoris, & jurium conservationem, ac pacem, & quietem inter eos confovere, necnon scandala inde quomodolibet orta, quæve oriri possent, removere paterno affectu zelantes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, Apostolica auctoritate, tenore præsentium litem, & causam quamcumque, seu quæstionis, & controversiæ materiam, si quæ desuper ubilibet in Romana Curia, vel extra eam, etiam in nostro causarum Palatii Apostolici Auditorio, in quacumque instantia, inter quoscumque quomodolibet pendeant, illarum statum, & merita, & non aliqua sententia, etiam in contradictorio judicio a quovis Judice ordinario, vel delegato, quæ in rem transiverint judicatam, contra ipsos Fratres Prædicatores super hoc prolata fuerit, ac alia etiam necessario magis exprimenda, præsentibus pro expressis habentes, ad Nos advocamus, & penitus extinguimus, ac Fratribus aliorum quorumcumque Ordinum Mendicantium super his perpetuum silentium imponimus.

Ipsisque Fratribusd. præcedentiã concedit.

§.3. Et nihilominus Fratres ipsos Ordinis Prædicatorum, primum, digniorem, & honorabiliorem locum inter ceterorum quorumcumque aliorum Ordinum Mendicantium Religiosos, etiam si tales essent, qui non generali sermone comprehenderentur, sed nota, & expressione speciali indigerent, tam in Sessionibus, & Congregationibus quorumcumque Generalium, Provincialium, & Synodalium Conciliorum, quam Processionibus, Ministeriis, & aliis actibus publicis vel privatis, in quibuscumque Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, & aliis locis obtinere, & speciali præeminentia omnino gaudere perpetuo debere, etiam si illic Ecclesias, Domos, aut Conventus non habuerint, seu habeant, aut aliorum Ordinum Mendicantium Fratres, & Religiosi in eisdem Civitatibus, & locis antiquiores pro tempore, eorumque Ecclesiæ, Cappellæ, domus, & loca regularia ibi primo instituta, & fundata fuerint, eosdemve Fratres Prædicatores adhuc, etiam per centum annorum, aut diuturnius, vel alias quantumvis longe magis immemorabile tempus præcedere consueverint, declaramus, statuimus, & etiam definimus.

Et desuper nõ molestari jubet.

§.4. Districte in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis majoris, eo ipso incurrenda pœna, omnibus, & singulis quorumcumque aliorum Mendicantium Ordinum pro tempore Religiosis inhibentes, ne de cetero præmissorum occasione Ordinem Fratrum Prædicatorum hujusmodi, illorumque pro tempore Religiosos quoscumque molestare, inquietare, perturbare, aut quoquomodo impedire audeant, vel præsumant, supplentes in hoc citationum, omnesque alios, tam juris quam facti, & quarumcumque aliarum solemnitatum, etiam substantialium, & processuum, defectus.

Clausulas præservativas apponit.

§.5. Ac decernentes, præsentes nostras literas de subreptionis, vel obreptionis, intentionisve nostræ, aut alio quovis vitio, seu defectu, nullo umquam tempore impugnari posse, ac Constitutionem nostram de non tollendo cuiquam per quamcumque gratiam, seu concessionem, aut declarationem jus quæsitum, adversus eas locum sibi vendicare non posse, nec debere.

Decretum irritans.

§.6. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum dicti Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa, & instantia, etiam per appellationem pendente, judicari, & definiri debere, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter interpretandi facultate, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.7. Ceterum, ut declaratio, statutum, definitio, inhibitio, aliaque omnia, & singula præmissa inviolabiliter observentur, universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, ac aliis Ecclesiarum Prælatis, & personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitan., & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, eorumdem Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, seu Vicariis in spiritualibus generalibus, ubilibet constitutis per Apostolica scripta in virtute sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, ut has literas nostras, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observent, ipsique duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, ubi, quando, & quoties opus fuerit, & pro parte dictorum Fratrum Prædicatorum, vel aliquorum ex eis fuerint requisiti eis efficaci præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos hujusmodi literis nostris, & eis contentis quibuscumque pacifice frui, & gaudere, non permittentes a Religiosis quorumcumque aliorum Ordinum Mendicantium, vel quibuslibet aliis, quacumque auctoritate fungentibus, super præeminentia, & aliis antedictis contra earumdem nostrarum tenorem, quomodolibet molestari, inquietari, perturbari, aut impediri, contradictores, & rebelles quoscumque, status, gradus, ordinis, conditionis, & dignitatis cujusvis existentes, per censuras, & pœnas, etiam pecuniarias arbitrio eorum moderandas, & applicandas, quacumque appellatione postposita, compescendo. Et nihilominus eos, qui sententiam excommunicationis antedictam, censuras, & alias pœnas per eos, aut

aut aliquem eorum pro tempore latas incurrerint, legitimis super his habendis servatis processibus, in illas incidisse declarent, nec non aggravare etiam iteratis vicibus curent, invocato ad id, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantia tollit. §.8. Non obstantibus præmissis, & tam hujusmodi nostra de non tollendo cuiquam jus quæsitum, & aliis Apostolicis, quam in quibusvisGeneralibus,Provincialibus,vel Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Costitutionibus, & Ordinationibus, Domorumque, Ordinum, & locorum prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis fundationibus, statutis, usibus, naturis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Fratribus Mendicantibus aliorum Ordinum quorumvis, eorumque Ecclesiis, Cappellis, Domibus, & locis, & Superioribus, in specie vel in genere, tam per fel. rec. Sixtum Papam IV. quam alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, etiam Bulla Aurea, Mare Magnum nuncupata, contentis, ac per Nos Motu proprio, consistorialiter, etiam per modum legis, & statuti perpetui, iteratis vicibus, cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis concessa pro tempore, in contrarium forsan revocantibus, etiam si eis expresse caveretur, quod nisi per trinas distinctas literas cum temporis intervallo competenti ternis distinctis vicibus, illis quos concernunt intimandas, derogatum esse non censeatur, aut alia forma in id servanda sit, concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, expressa, & individua mentio habenda esset, illorum omnium, & singulorum tenores, vim, & effectum, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, formaque in eis tradita observata insererentur, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse latissime derogamus, & ceteris contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter,vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, ac eorum personis, locis, Ordinibus, & nominibus mentionem.

Transumptis credi jubet. §.6. Et quoniam difficile esset præsentes literas ad singula quæcumque loca deferri, volumus, & eadem Apostolica auctoritate etiam decernimus, quod illarum exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, sigilloque alicujus Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Curiæ Ecclesiasticæ munitis, in judicio, & extra, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus originalibus, si exhiberentur, vel ostenderentur.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 27. Augusti, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus nostri Anno III. D. P. An.III. 27. Augusti.

XCV.

Contra quoscumque Clericos, tam sæculares quam regulares, nefandi criminis reos.

Ad hoc habes aliam hujus Pont. Const. IX. Cum primum *Tom.IV. Par.II. fol.*284.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Horrendum illud scelus, quo pollutæ fœdatæque Civitates a tremendo Dei judicio coflagrarunt, acerbissimum Nobis dolorem inurit, graviterque animum nostrum commovet, ut ad illud, quantum potest, comprimendum, studia nostra conferamus.

Concilii Lateranen. dispositio est in Bulla Leonis cit. in rubr. §.1. Sane Lateranensi Concilio dignoscitur constitutum, ut quicumque Clerici, illa incontinentia, quæ contra naturam est, propter quam ira Dei venit in filios diffidentiæ, deprehensi fuerint laborare, a Clero deiiciantur, vel ad agendam in Monasteriis pœnitentiam detrudantur.

Causa hujus novæ dispositionis. §.2. Verum ne tanti flagitii contagium, impunitatis spe, quæ maxima peccandi illecebra est, fidentius invalescat, Clericos hujus nefarii criminis reos, gravius ulciscendos deliberavimus, ut qui animæ interitum non horrescunt, hos certe deterreat civilium legum vindex gladius sæcularis.

Impositio pænæ capitalis. §.3. Itaque quod Nos jam in ipso Pontificatus nostri principio hac de re decrevimus, plenius nunc, fortiusque persequi intendentes, omnes, & quoscumque Presbyteros, & alios Clericos sæculares, & regulares cujuscumque gradus, & dignitatis, tam dirum nefas exercentes, omni privilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico præsentis canonis auctoritate privamus. Ita quod per Judicem Ecclesiasticum degradati, potestati statim sæculari tradantur, qui de eis illud idem capiat supplicium, quod in laicos hoc in exitio devolutos, legitimis reperitur sanctionibus constitutum.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568. 3. Kal. Sep. Pont. nostri Anno III. D. P. An.III. 30. Augusti.

XCVI.

Ex Bull. Ord. Præd. T.V. pag. 196.

Sex Ordinis Prædicatorum Romanæ Provinciæ Fratres constituuntur Pœnitentiarii Basilicæ S. Mariæ Majoris.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

PRo nostri muneris officio curæ Nobis esse debet, ut de ministris idoneis ad conferendum fidelibus pœnitentiæ Sacramentum apud Ecclesiam S. Mariæ Majoris de Urbe utilior deinceps ratio habeatur.

Numerum Pœnitentiariorum reformat Pius IV.

§.1. Postquam enim felicis recordationis Pius Papa IV., Prædecessor noster, antiquum numerum Pœnitentiariorum ex diversis nationibus, atque Ordinibus in dicta Ecclesia constitutorum ad numerum duodecim, qui alias juxta veterum ipsorum institutionem, a Romanis Pontificibus traditam, ibi perpetuo consisterent, Motu proprio per suas literas reformavit, re ipsa compertum est, nec hoc quidem ad prædictum officium admodum profuisse, ac numerum ipsum duodecim Pœnitentiariorum ad id munus, in dicta Ecclesia subeundum nimis multum. Præterea illam Ordinum, & linguarum Universitatem non perinde ibi necessariam esse.

Iterum reformat Pius V omnes Basilicæ Pœnitentiarios suspendit dempta Majori Pœnitentiario facultate eos constituendi.

§.2. Nos utilius multum fore rati, si numerus prædictus rursus minuatur, simulque omnes Pœnitentiarii prædicti ex uno Ordine, eodemque linguæ idiomate constituantur, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, reformationem, & reductionem Pii Prædecessoris hujusmodi, ac etiam omnes, & quascumque Constitutiones de numero, Ordinibus, nationibus, & aliis qualitatibus ipsorum Pœnitentiariorum tam per eundem Pium, quam quoscumque alios Prædecessores nostros, quomodolibet, ex quibusvis causis factas, necnon facultates constituendi prædictos Pœnitentiarios a majori Pœnitentiario nostro, & quibuslibet aliis, etiam per literas Pii Prædecessoris hujusmodi attributas, tenore præsentium revocamus, & abolemus, ac præfatas, & quascumque alias literas desuper confectas, quarum singularum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, cassamus, & annullamus, volumusque illas omnes vires, & effectum de cetero non habere, quin etiam omnes illos Pœnitentiarios, qui huc usque in dicta Ecclesia quomodolibet constituti sunt, officio, usu, & exercitio Pœnitentiarii apud illam privamus, & amovemus, districtius inhibentes majori Pœnitentiario præfato, & quibuslibet aliis, ne deinceps in officiorum collatione, aut Pœnitentiariorum hujusmodi ordinatione, amotione, vel alia quacumque dispositione sese audeat immiscere.

Sex tantum esse decernit ex Ordine Prædicator. Prov. Rom.

§.3. Et nihilominus in dicta Ecclesia S. Mariæ Majoris sex dumtaxat Pœnitentiarios minores, qui omnes Ordinis Fratrum Prædicatorum Romanæ Provinciæ juxta morem ejusdem Ordinis, non autem alterius, posthac in perpetuum esse, ac per Priorem Provincialem dictæ Provinciæ, seu Priorem B. Mariæ super Minervam de Urbe tanquam ejus Vicarium, constitui debeant.

Omnia Privilegia ceterorum Pœnitentiariorum eis tribuit sub regimine Prioris Conventus Rom.

§.4. Quique omnibus, & singulis facultatibus, privilegiis, prærogativis, exemptionibus, & indultis, quibus Pœnitentiarii minores Ecclesiæ S. Joannis Lateranen., & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere valeant perpetuo, instituimus, eosque curæ, jurisdictioni, potestati, visitationi, & correctioni prædicti Prioris Provincialis, vel, tanquam Vicarii, Prioris S. Mariæ super Minervam, salva semper majoris Pœnitentiarii præfati in concernentibus curam officii hujusmodi superioritate, & debita obedientia, demandamus.

Qui eos eligendi, & removendi facultatem habet.

§.5. Qui quidem Prior, seu Vicarius pro sua in Deum pietate, & officii debito, eos ibi Pœnitentiarios constituat, quos morum, doctrinæ, & ætatis ratione habita, ad id munus obeundum idoneos cognoverit, eosdem etiam, cum bene sibi visum fuerit, removeat, & illorum loco alios ejusdem Ordinis, & Provinciæ, ad præfinitum dumtaxat numerum sex Pœnitentiariorum, substituat, quibus duos Fratres Conversos, vel Tertiarios pro communibus servitiis, & aliis necessitatibus eorum ducimus subjungendos.

Et super eorum moribus inquirat.

§.6. Ceterum ipse Prior Provincialis, seu tamquam Vicarius, Prior S. Mariæ super Minervam, in eorum omnium vitam, & mores inquirat, animadvertat, visitet, moneat, corrigat, & emendet quemadmodum aliis Superioribus in Fratres dicti Ordinis juxta regularia illius instituta dignoscitur ordinatum.

Ædes eis concessæ.

§.7. Ut autem ipsis sex Pœnitentiariis, & duobus Conversis de communi, & quantum fieri possit, propinqua habitatione consulatur, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ædes, quæ intrantibus ad dexteram partem Ecclesiæ S. Potentianæ constant, & ad septentrionem spectant, quas nuper in eorum usum aptandas curavimus, cum vestibulo, & viridario ad valvas dictæ Ecclesiæ, ac omnibus juribus, & pertinentiis ejus, a reliqua proprietate, & rebus mensæ Capitularis præfatæ Ecclesiæ, ac singulorum illius beneficiorum, & præbendarum pro perpetuo usu, & habitatione præfatorum sex Pœnitentiariorum, & sine consensu dilectorum filiorum Archipresbyteri, & Capituli ejusdem Ecclesiæ, & ipsis omnino contradicentibus perpetuo dismembramus, & separamus, illasque cum vestibulo, viridario, juribus, & pertinentiis præfatis sex Pœnitentiariis, & duobus Conversis, aut Tertiariis pro hujusmodi habitatione, & usu perpetuo concedimus, ita quod liceat ipsis sex Pœnitentiariis, ædium, & aliorum præfatorum corporalem possessionem per se, vel per alium, seu alios propria auctoritate, & absque vitio spolii, seu attentatorum, libe-

bere apprehendere, & perpetuo retinere, cum eo tamen, ut alias, ipsi Ecclesiæ S. Potentianæ quoad titulum Presbyteri Cardinalis in nihilo derogetur, atque aliarum illius rerum, & bonorum administratio, fructuumque perceptio, & dispositio ad Archipresbyterum, & Capitulum præfatos, ut prius, pertineat.

Provisio pro eorumdem substentatione assignata.

§.8. Insuper pro usu, & aliis necessariis sex Pœnitentiariorum, & duorum Conversorum præfatorum menstruam provisionem vigintinovem scutorum auri in auro super pecuniis compositionum, quæ in officio Datariatus nostri fiunt, eisdem sex Pœnitentiariis, vel eorum procuratori ad id ab eis potestatem habenti per pecuniarum earundem depositarium singulis mensibus, donec illis alia idonea assignatio facta fuerit, quo casu, & non alias, præfata provisio cessare censeatur, integre persolvendam concedimus, & assignamus.

Clausulæ pro hujusce Constitutionis firmitate.

§.9. Decernentes præsentes literas sub nullis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, reductionibus, restitutionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus similium, vel dissimilium Constitutionum, & Ordinationum per Nos, ac Sedem Apostolicam, etiam Motu, & scientia similibus, & ex quibusvis causis urgentibus quantumlibet pro tempore factis, etiamsi in illis de eisdem patentibus literis, & eorum toto tenore, ac data, specialis, specifica, & expressa mentio fiat, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanaverint, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo, & quacumque data per Priorem, & Provincialem, ac Pœnitentiarios præfatos, eligenda concessas esse, & censeri, & ita nostræ incommutabilis voluntatis, & intentionis esse, & fore, ipsasque præsentes nullo unquam tempore de subreptionis, & obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, aut in jus, vel controversiam quacumque ratione, vel causa vocari posse, causamque, seu causas, propter quas revocatio, abolitio, cassatio, annullatio, privatio, amotio, institutio, & alia præfata sunt, coram quocumque, minime verificari, nec ob id, seu ex quo interesse putantes vocati non fuerint, per subreptionem obtentas præsumi, viribusque propterea carere. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, ex quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, seu scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obstantibus nostra per quam dudum voluimus inter alia, quod deinceps per quamcumque concessionem, aut gratiam per Nos, etiam Motu, & ex certa scientia faciendam, nulli jus sibi quæsitum quomodolibet tolleretur, & piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne Fratres Mendicantes nova loca recipere, aut recepta retinere possint, sine speciali dictæ Sedis Apostolicæ licentia de prohibitione hujusmodi mentionem faciente, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & dictarum S. Mariæ Majoris, ac S. Potentianæ Ecclesiarum, juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, earumque personis, ac etiam præfato majori Pœnitentiario per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis quomodolibet concessis, approbatis, & etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de ipsis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulæ pœnales.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ revocationis, abolitionis, cassationis, annullationis, privationis, amotionis, inhibitionis, restitutionis, demandationis, decreti, dismembrationis, separationis, concessionis, assignationis, voluntatis, & derogationis infringere &c. Si quis &c.

Dat. die 1. Septemb. 1568. An. III.

Datum Romæ apud S.Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Kal. Septembris, Pont. nostri Anno III.

XCVII.

Annuæ pensionis sequitur constitutio Pœnitentiariis Basilicæ S. Mariæ Majoris de Urbe.

Ex Bull. Ord. Præd. T. V. pag. 199.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

REm fluxam, & fragilem conaremur, operarios in vineam Domini immittendo, nisi ea, quæ ad victum, cultumque suppeditent, eadem opera pareremus.

Seriem præcedentis Constitutionis recenset.

§.1. Cum itaque Nos pridem de Ministris idoneis ad conferendum fidelibus pœnitentiæ Sacramentum apud Ecclesiam Sanctæ Mariæ Majoris de Urbe, utiliorem deinceps rationem capere volentes, antiquum numerum Minorum Pœnitentiariorum ex diversis nationibus, & Ordinibus in dicta Ecclesia constitutorum, ad numerum duodecim

decim per felicis recordationis Pium Papam Quartum Prædecessorem nostrum reformatum, Motu proprio revocavimus, & in præfata Ecclesia sex dumtaxat Pœnitentiarios minores, qui omnes Ordinis Fratrum Prædicatorum Provinciæ Romanæ juxta morem ejusdem Ordinis esse, ac per Priorem Provincialem dictæ Provinciæ, seu Priorem Domus Beatæ Mariæ super Minervam de Urbe ejusdem Ordinis, tamquam ejus Vicarium, constitui deberent, perpetuo instituimus, ac ædes, quæ intrantibus dextera parte Ecclesiæ S. Potentianæ constant, & ad Septentrionem spectant, quas in eorum usus aptandas, ac reformandas jam curavimus, cum vestibulo, & viridario ad valvas dictæ Ecclesiæ præsentibus jam sex Pœnitentiariis, & duobus Conversis, aut Tertiariis pro hujusmodi habitatione, & usu perpetuo concessimus. Insuper pro victu, & aliis necessariis menstruam provisionem viginti novem scutorum auri in auro super pecuniis compositionum, quæ in Officio Datariatus nostri fiunt, eisdem sex Pœnitentiariis, vel eorum procuratori per pecuniarum earumdem depositarium singulis mensibus, donec illis alia idonea assignatio facta foret, quo casu provisio ipsa cessare censeretur, integre persolvendam reservaverimus, ac assignaverimus.

Pro Dote eis unitum Monasterium S. Mariæ Macularum Oppidi S. Genesii.

§.2. Ac postmodum dilectus filius noster Aloysius tituli S. Marci Presbyter Cardinalis, Cornelius nuncupatus, Commendæ Monasterii S. Mariæ Macularum loci S. Genesii, S. Benedicti, vel alterius Ordinis, Camerinen. Diœcesis, quam ipse, qui illud ex dispensatione Apostolica nuper obtinebat, seu alias ipsum certo modo vacans per eum, quoad viveret, tenendum, regendum, & gubernandum Apostolica auctoritate commendatum fuerat, necnon liti, & causæ forsan inter eum, & alium, seu alios in Romana Curia, vel extra eam, & etiam coram Nobis pendenti, ac omni juri sibi in regimine, & administratione dicti Monasterii, vel ad illa quomodolibet competenti, habita, vel non, illorum possessione, in manibus nostris sponte, ac libere cesserit, Nosque cessionem hujusmodi duxerimus admittendam. Nos hac Nobis oblata vacationis occasione, dictorum sex Pœnitentiariorum sustentationi, & aliis necessariis commodius, stabiliusque providere, ac simul Nos, ac Cameram Apostolicam præfatam provisione quamprimum exonerare volentes: Necnon verum, & ultimum dicti Monasterii vacationis modum, etsi ex illo generalis reservatio, etiam in Corpore iuris clausa resultet, pro expresso habentes, Motu simili, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine Monasterium præfatum, quod Conventu caret, cujusque, & Parochialis Ecclesiæ S. Michaelis delle Ripe dictæ Diœcesis, & forsan aliorum illi annexorum fructus, redditus, & proventus, sexcentorum ducatorum auri de Camera secundum communem æstimationem valorem annuum, ut accepimus, non excedunt, quovis modo, & cujuscumque persona, seu per obitum, aut liberam cessionem quondam Trivultii Gregorii Maxillæ, forsan apud Sedem Apostolicam vita defuncti, vel cujusvis alterius de regimine, & administratione præsentis, in dicta Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, seu etiam, prædicta, vel quacumque alia Commenda, aut dispositione de illo, etiam in vim cujuscumque regressus, seu accessus, & ingressus ad dictum Monasterium, tam prædicto Aloysio Cardinali, quam etiam dilecto filio Francisco Serbellono, aut alteri cuicumque personæ, etiam Apostolica auctoritate factis, propter inhabilitatem, vel incapacitatem, aut confidentiæ vitium, etiam juxta literas fel. record. Pii Papæ Quarti, Prædecessoris nostri, vel ex quavis alia causa nullis, & invalidis existentibus, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus provisio juxta Lateranen. Concilii, aut alias Canonicas sanctiones ad Sedem prædictam legitime devoluta existat, & illa ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter, & generaliter pertineat, & de illo consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, ac super eisdem regimine, & administratione alias, ac inter aliquos alios quoscumque lis, seu super petitorio, vel possessorio molestia, cujus, & suprascriptorum, statum, præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dignitate Abbatiali, nomine, titulo, & essentia Abbatiali inibi perpetuo suppressis, & extinctis, cum annexis præfatis, ac omnibus membris, juribus, jurisdictionibus, pertinentiis, & actionibus suis quibuscumque Domui S. Mariæ super Minervam, seu illius Sacristiæ applicamus, ita quod liceat dilecto filio ejusdem domus Priori corporalem possessionem Monasterii & annexorum, necnon membrorum, jurium, jurisdictionum, & pertinentiarum prædictorum, necnon ipsius Monasterii proprietatem, & bonorum, per se, vel alium, seu alios propria auctoritate, & absque spolii, seu attentatorum vitio, aut judicii Ministerio, judicisve auctoritate, seu decreto, libere apprehendere, & perpetuo retinere, eique in divinis deservire, & curam etiam omnium animarum dictæ Ecclesiæ exerceri facere, Diœcesani loci, vel Superioris Ordinis ejusdem Monasterii præfati existen., licentia, vel consensu minime requisitis, perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus. Cum eo tamen, ut ipse Prior de fructibus, redditibus, & proventibus prædictis pensionem annuam trecentum scutorum auri in auro eisdem sex Pœnitentiariis, & duobus Conversis, annis singulis, duobus terminis æqualiter, in perpetuum persolvere teneatur, & ad id obligatus sit, eaque re provisio menstrua viginti novem scutorum super pecuniis compositionum hujusmodi, quæ summam trecentorum scutorum similium constituit, super pecuniis compositionum hujusmodi, ut prius, remaneat, donec eisdem sex Pœnitentiariis, & duobus Conversis alia idonea assignatio pro residuo facta fuerit. Si quid vero de dicta summa trecen-

trecentorum persoluta, omnibusque oneribus Monasterii, & Ecclesiæ prædictorum supportatis de fructibus, redditibus, & proventibus supradictis reliquum erit, illud omne in communes dictæ domus usus convertatur.

Clausulæ. §.3. Decernentes suppressionem, extinctionem, unionem, annexionem, incorporationem, & cetera præmissa, necnon præsentes literas tamquam favore Religionis, & pro augmento Religionis, ac regularis cultus, concessas, ex quavis causa nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, argui, vel impugnari posse, nec sub ullis, etiam illarum verum tenorem in se continentibus, revocationibus, suspensionibus, modificationibus, & limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus similium, vel dissimilium suppressionum, extinctionum, unionum, annexionum, incorporationum perpetuarum, vel temporalium, & aliarum gratiarum tam per Nos, quam per Successores nostros quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, aut etiam ad superiorum prædictorum instantiam, & ex quavis causa pro tempore factis comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & censeri; nec causam, seu causas, propter quas præmissa fecimus, coram loci Ordinario, etiam tamquam dictæ Sedis delegato verificari, nec propterea, aut etiam quia superiores Sancti Benedicti, vel alterius Ordinis, cujus dictum Monasterium erat, vel alii interesse putantes, vocati non fuerint, per subreptionem obtentas præsumi, viribusque propterea carere, sicque per quoscumque judices ordinarios, etiam Legatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio. §.4. Non obstantibus nostra per quam dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum prædictam æstimationem etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis; necnon piæ memoriæ Bonifatii Papæ Octavi, etiam Prædecessoris nostri, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii, Domus, & Ordinum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & Constitutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac quibusvis clausulis, & decretis quomodolibet concessis, approbatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de ipsis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac si de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.5. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem præfatas Monasterium ipsum in spiritualibus non lædatur, nec in temporalibus detrimentum sustineat, sed ejus congrue supportentur onera antedicta. Monasterii onera supportanda.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ unionis, annexionis, incorporationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Clausulæ pœnales.

Si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, octavo Idus Septemb., Pontificatus nostri Anno Tertio. Dat. die 7. Septemb. 1568. An. III.

Mode-

XCVIII.

Moderatio, & revocatio privilegiorum, Officiis Romanæ Curiæ, ac Militiis concessorum, circa pensiones obtinendas, & transferendas, ac expectativas concedendas, unionesque, & suppressiones beneficiorum faciendas, ac facultatem de bonis Ecclesiasticis testandi.

De unionibus habes etiam Conc. Trid. sess. 7. cap. 6. & sess. 14. cap. 9. & sess. 24. cap. 13. & 15.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SAcrosanctum Ecclesiæ Dei statum, integrum, & incolumem præstare officii nostri cum sit, quæcumque illi detrimentum afferre noscuntur, nostra Nos decet consideratione movere.

Causæ Constitutionis.

§.1. Sanæ tantæ tantæque immoderatæ de rebus dominicis, etiam extra Ordinem Ecclesiasticum largitiones, his novissimis temporibus succrevisse perhibentur, ut jam optima quæque alieni sensim exhauriant, & quod in fovendis multiplicandisque Ministris Ecclesiasticis, fundandis Seminariis, alendis pauperibus, recreandis infirmis, instaurandis Ecclesiis, fulciendis ædibus vetustate consumptis, educandis viris religione, & doctrina claris, quibus Ecclesia ipsa tantopere dignoscitur indigere, id fere universum multitudo præripiat laicorum. Hinc manifesta Nos impellit necessitas, ut hac indomita cupiditate repressa, de communi Ecclesiæ salute consulamus. At quia omnia incommoda statim ubique facile subducere non valemus, ea saltem, quæ Nobis proxima sunt, & ante oculos frequentius obversantur, in primis tollere curabimus, ut ceteri omnes, cum venerit usus, æquiore animo patiantur.

Revocatio indultorum transferendi pensiones Collegiis & Officialibus Rom. Curiæ concessorum, & per laicos, vel Clericos conjugatos eas retinendi.

§.2. Itaque de Nobis attributæ potestatis plenitudine revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, facultates, dispensationes, & indulta Militum S. Petri, S. Pauli, S. Georgii, Pii de Laureto, & de Lilio, necnon Secretariorum, Cubiculariorum, & Scutiferorum Apostolicorum, ac quibuscumque aliis Romanæ Curiæ, & Apostolicæ Sedis collegiis, & officiis, tam in dicta Curia quam extra eam constitutis, ipsorumque personis, necnon Conclavistis, de pensionibus, fructibus, & aliis rebus Ecclesiasticis, etiam ad certam, & determinatam summam, & quantitatem constitutis, per Clericos conjugatos, Bigamos, & alios Laicos, obtinendis, eisdem per ipsos, ac aliis similibus per alios Clericos in alium, vel alios transferendis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & prædictam Sedem, tam in ipsorum officiorum institutione, quam deinceps quandocumque, & quotiescumque, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, & alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis restitutionibus, præservationibus, mentis attestationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, etiam pro defensione fidei Catholicæ, aut dictæ Sedis, & quibuslibet aliis caussis quantumlibet gravibus, urgentibus, necessariis, & onerosis, ac etiam consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, necnon S. R. E. Cardinalium, deque illorum consilio, & matura deliberatione prius desuper habita, concessa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innovata, extensa, & moderata. Ita quod deinceps illorum sic revocatorum prætextu, Laici etiam extra conjugium, & in cælibatu viventes, ac Bigami, & Clerici conjugati nullas novas pensiones, aut fructus aut omnino alias res Ecclesiasticas habere, nec ipsi, etiam qui conjugati non sunt, si ad primas, aut alias nuptias transierint, antiquas deinceps, Clerici veró, & alii matrimonium, etiam cum unica, & virgine contracturi, postquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec novas assequi possit. Sed nec ulli Laici, nec Clerici privilegio transferendi pensiones, fructus, aut alias res hujusmodi de cetero potiantur. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc, antiquas vero pensiones, & alias reservationes, tam Laicis quam Clericis concessas, & quas ipsos Clericos habere contigerit, per futurum contractum matrimonium hujusmodi extinctas esse.

Revocatio similis privilegii quarumcumque Militiarum, & Hospitalium obtinendis pensionibus.

§.3. Ac etiam revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, facultates, dispensationes, & indulta obtinendi, & transferendi similes pensiones, fructus, & alias res Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum, & officiorum ecclesiasticorum, sæcularium, & regularium S. Jacobi de Spata, de Calatrava, de Alcantara, Jesu Christi, & S. Stephani, ceterisque Militiis, necnon S. Lazari Hierosolymitani, ac omnibus, & singulis aliis Hospitalibus, eorumque Militibus, Fratribus, & personis, tam Clericis quam conjugatis, etiam modo, & forma prædictis, & ex eisdem, ac quibuscumque aliis fortioribus caussis concessa, approbata, & etiam a Nobis moderata, & restituta. Ita quod ipsi, sive conjugati, sive bigami, sive clerici, sive etiam presbyteri, nullas de cetero recipiant, sed eas solas, quas nunc habent, sine facultate ipsas transferendi retineant, & eæ quoque per futurum contractum Matrimonii extinctæ censeantur.

Declaratio privatæ dispensationis, Militibus concessæ in prædictis.

§.4. Omnes vero privatas dispensationes, & gratias habendi, & retinendi pensiones, fructus, & alias res Ecclesiasticas, Militibus, & Fratribus quibuscumque Militiarum, & Hospitalium prædictorum, tam a Nobis, quam a Prædecessoribus nostris, & dicta Sede hucusque singulatim concessas ita moderamur, & restringimus, ut illarum vigore soli Milites, & Fratres non conjuga-

gati, nec bigami, novas deinceps pensiones, aut fructus, aliasque res Ecclesiasticas recipiant, & in cælibatu viventes, illas, & alias jam receptas dumtaxat percipiant. Alii vero, etiam cum unica, & virgine conjugati, si rursus matrimonium contraxerint, eas omnes, quas nunc habent, per hujusmodi contractum amittant, nec illæ ipsis ulterius debeantur, simili facultate transferendi tam antiquas quam futuras pensiones, fructus, & res hujusmodi omnibus prædictis, etiam non conjugatis ex nunc penitus interdicta, & suppressa. Sed nec ulli Milites, aut Fratres etiam simplices clerici, vel presbyteri prætextu hujusmodi dispensationum, & gratiarum aliqua simplicia, aut alia beneficia Ecclesiastica sæcularia, aut aliorum Ordinum regularia, etiam nullum omnino onus, aut servitium habentia, ut præstimonia deinceps recipere, & retinere possint.

Revocatio facultatum Militiarum concedendi expectativas, & reservationes ad beneficia, & uniendi, incorporandi, vel supprimendi beneficia.

§.5. Ad hæc quoque revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, facultates, licentias, & indulta, Magistris, & Conventibus, aliisque personis, & locis Militiarum, & Hospitalium prædictorum, eorumque personis, etiam, ut prædictum est, concessa, confirmata, extensa, & moderata, concedendi expectativas, reservationes, & alias gratias præventivas ad Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, & alia beneficia, & officia Militiarum, & Hospitalium prædictorùm. Itemque uniendi, & incorporandi perpetuo, vel ad tempus, & supprimendi beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam de jurepatronatus Laicorum ex fundatione, & dotatione existentia, ac etiam nullum penitus servitium, aut ordinem annexum, seu aliud onus qualecumque habentia, etiam ruinosa, & deserta, ac etiam sponte a Patronis oblata, vel donata, illorumque fructus, res, & proprietates applicandi, & appropriandi Militiis, & Hospitalibus supradictis, seu beneficia ipsa in Monasteria, Prioratus, Præceptorias, Beneficia, Hospitalia, & alia loca Militiarum, & Hospitalium eorumdem erigendi, & instituendi, ac alias commutandi, & reformandi.

Revocatio expectativarum, & unionum, & suppressionum, quæ plenariũ effectum sortitæ non sunt.

§.6. Ac etiam omnes, & singulas expectativas, reservationes, & alias gratias præventivas, speciales, & generales, necnon uniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, & temporales, suppressiones, applicationes, appropriationes, & alias dispositiones hujusmodi beneficiorum, & fructuum, per Magistros, Conventus, & alios prædictos hucusque factas, & concessas, ac etiam dicta Apostolica auctoritate, & ex certa scientia confirmatas, quæ plenarium nondum sunt suum sortitæ effectum.

Revocatio facultatum testandi, & disponendi de bonis Ecclesiæ, vel fructibus. Ac testamentorũ, quę hucusque non habuerũt effectum.

§.7. Præterea omnes, & quascumque licentias, & facultates testandi, & alias quomodocumque disponendi, etiam ad certam, & quantumvis modicam summam, & quantitatem, de rebus, fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & se moventibus ad Magistros, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & personas Militiarum, & Hospitalium prædictorum ratione illorum necnon Præceptoriarum, Hospitalium, & beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam sæcularium, & aliorum Ordinum regularium, ac pensionum, & fructuum quorumcumque provenientes, necnon facta hucusque, non tamen effectum sortita vigore licentiarum, & facultatum prædictarum testamenta, & alias dispositiones hujusmodi, etiam si per easdem licentias, & facultates disponatur, quod dimidia, vel alia pars rerum, & bonorum prædictorum Militiis, Hospitalibus, Domibus, & locis, unde illa provenerint, aut aliis piis locis relinquantur. Decernentes omnes, & singulas reservationes, assignationes, translationes, uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, applicationes, appropriationes, testamenta, donationes, & alias dispositiones quascumque, quas prætextu privilegiorum, facultatum, dispensationum, & indultorum prædictorum sic revocatorum, ac contra præsentium tenorem per quoscumque, etiam dicta Apostolica auctoritate fieri, vel factas persequi contigerit, tamquam subreptas, & extortas, nullius prorsus roboris, & momenti esse, nec per eas jus, titulum, etiam coloratum cuiquam acquiri, nec quemquam quocumque tempore quavisque causa restitutionem in integrum, reductionem ad terminos juris, aut quodvis aliud gratiæ remedium impetrare, aut etiam ab alio, vel aliis impetratis, aut Motu simili concessis uti.

Clausulę præservativæ.

§.8. Nec præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, vel impugnari, nec sub ullis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus similium, vel dissimilium revocationum, & Ordinationum ab ipsa Sede quandocumque emanandis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validum statum restitutas, & plenarie reintegratas esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.9. Sicque in iis, ac omnibus, & singulis aliis supradictis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, & auctoritate, ubique interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irrit., & inane quicquid secus per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem similium privilegiorum, dispensationum, facultatum, & indultorum concessionem nostris explodi temporibus, & quod Nobis licere non patimur, nostris Successoribus indicamus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.10. Non obstantibus præmissis, & nostris de non tollendo jure quæsito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Collegiorum, Officiorum, Militiarum, Hospitalium, Conventuum, necnon

non S. Benedicti Cistercienſis, S. Auguſtini, & aliorum Ordinum, & regularum, quorum Militia, & Hoſpitalia prædicta ſunt juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis quantocumque tempore obſervatis, necnon fundationibus eorumdem, aliis quoque privilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis illis omnibus, ipſarumque Militiarum, & Hoſpitalium Magiſtris, Conventibus Prioribus, Præceptoribus Militibus, Fratribus, & perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos & prædictam Sedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, necnon Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac de eorum conſilio, & aſſenſu, etiam conſiſtorialiter habito, tam pro Militiarum, Hoſpitalium, & regularum hujuſmodi reſtitutione, & ampliatione, quam alias quomodocumque, ac quibuſcumque tenoribus, & formis, necnon cum quibuſvis reſtitutivis, reſervativis, annullativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quotieſcumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus extenſis, & moderatis, etiam ſi in eis, ac ſtatutis, ſtabilimentis, & fundatione prædictis caveatur expreſſe, quod numquam prædicta revocata, vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis, in toto, vel in parte derogatum cenſeatur per quaſcumque literas, etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores, & efficaciores clauſulas in ſe continentes, niſi dum, & quoties de illorum, ac etiam certarum ſpecialium literarum Apoſtolicarum inde confectarum vere, non autem per clauſulas generales, vel ſpeciales idem importantes, inſerto tenore, ac de ſimili Cardinalium conſilio, & ſemper in hujuſmodi, quæ ſic fierent, de conſilio prædicto derogationes, & aliæ diſpoſitiones cenſeretur appoſita clauſula, quod tunc demum, nec aliter, nec alio modo effectum ſortiantur, cum Magiſtrorum, & Conventuum prædictorum ad id accedat aſſenſus, quodque derogationes, & aliæ diſpoſitiones hujuſmodi aliter effectum non habeant, niſi hujuſmodi derogationes, & aliæ diſpoſitiones conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus diſtinctis vicibus Magiſtris, & Conventibus prædictis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expreſſus accedat aſſenſus, aliter vero factæ viribus, & effectu omnino careant, ac Magiſtri, & Conventus prædicti ad parendum illis, & decretis deſuper proceſſibus, eorumque executoribus, & ſubexecutoribus, ac ipſorum mandatis, & monitionibus minime teneantur, ſed literarum hujuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris eccleſiaſticis per ipſos executores, vel ſubexecutores latis innodari poſſint. Quibus omnibus, etiam ſi alias de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo, ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Et quatenus, effectum præſentium quoquomodo impedire, vel retardare, vel illis obeſſe poſſent, omnino tollimus, & abrogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§.11. Ut autem præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & in Cancellaria Apoſtolica, necnon in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi, & in dictæ Cancellariæ libro Quinterno nuncupato deſcribi. *Forma publicandi hanc Conſtitutionē*

§.12. Volumuſque, & decernimus ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, manuque Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, aut illius Curiæ obſignata, eamdem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. *Fides exemplorum.*

Nulli ergo omnino &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octavo, quinto Idus Septembris, Pontificatus noſtri Anno III. *D. P. An. III 9. Septemb.*

XCIX.

Confirmatio Statutorum Collegii Dertuſienſis Ordinis Prædicatorum in Hiſpania. *Ex Bull. Ord. Præd. T. V. pag. 201.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Apoſtolicæ dignitatis ſpecula, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione vocati, ad ea aciem noſtræ meditationis reflectimus, per quæ Chriſtianæ Religioni doctrina ita radicitus plantetur, debituſque Chriſtiane vivendi modus ita obſervetur, ut nulla prorſus tenebrarum ignorantiæ caligo ante Chriſtifidelium novitiorum ad Fidem Catholicam converſorum oculis obſervetur, & his, quæ pro illorum ſalubri directione ordinata fuiſſe dicuntur, quo firmiori gradu ſubſiſtant, præſertim cum id a Nobis per Catholicos Reges expetitur, Apoſtolici muniminis præſidium adiicimus. *Procemium.*

§.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte cariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici, petitio continebat, quod alias poſtquam claræ memoriæ Carolus V. Romanorum Imperator, & dictarum Hiſpaniarum Rex, ac ipſius Philippi Re- *Rex Catholicus hoc Collegium pro erudiēdis Neo-Converſis erexerat, & dotaverat.*

Regis genitor, negotium perfidorum Agarenorum, ante nonnullorum Incolarum in Regnis Aragonum, & Valentiæ, ac Principatu Cataloniæ, sub spe cælestis auxilii ferventer, & pie prosequens, ut qui ad sacram undam Baptismatis accesserant, veterem hominem omnino exuerent, priorisque illorum victus reliquias nullas retinerent, ne propter raritatem Magistrorum minime se possent excusare, aliisque forsan de causis, quoddam Collegium novorum conversorum in Civitate Dertusæ, juxta aliud Collegium Religiosorum Ordinis Prædicatorum Sancti Dominici a fundamentis erigere, quod etiam reparari, augeri, ac perfici, & ut novorum conversorum quingentos ducatos auri, Religiosorum vero Collegia hujusmodi, etiam trecentos ducatos similes annuatim, ex certis annuis redditibus perciperent, a Sede Apostolica deputari instituerat. Et deinde ipse Philippus Rex, dicti Caroli Imperatoris, & Regis vestigia sequens, dictum Collegium novorum conversorum ad laudem, atque honorem Dei, sub nomine, & invocatione Beatorum Apostolorum Jacobi, & Matthiæ, & Sanctorum Georgii, & Dominici, ad prædictos novorum conversorum pueros instruendos, educandos, & docendos, tam in doctrina Christiana, quam in legendo Grammaticam, Logicam, & Sacram Theologiam juxta dictum Collegium Sancti Dominici fundari, & erigi, ac quoad fabricam uniri decreverat, ac quoad illud fundatum, & erectum, ac ædificium uniendum, & alterum, Collegia Sancti Dominici hujusmodi, reparandum, augendum, & perficiendum, tantum ambitus terræ, quantum foret necessarium, intus in Civitate prædicta per venerabilem Fratrem nostrum Hieronymum Episcopum Dertusen. tunc in minoribus constitutum, ac certas alias ad id tunc electas, & nominatas personas, Collegium novorum conversorum fundandi, erigendi, & ædificandi, opusque prædictum faciendi, & complendi, facultatem, concesserat, & Collegio quam primum erecto, & fundato Episcopum Dertusen., ac præfati Collegii Sancti Dominici Rectorem, qui tunc essent, & pro tempore forent in administratores dicti Collegii novorum conversorum deputaverat, & nominaverat, quamplurimasque facultates super recipiendis, erudiendis, & alendis pueris, eorumque numero, & præceptoris, seu administratoris, vel majoris domus, aliorumque ministrorum electione, & assumptione concesserat, & dicto Collegio novorum conversorum, dictos quingentos ducatos annuos, primo pro fabrica dicti Collegii, & illius perfectione, & deinde pro sustentatione puerorum novorum conversorum hujusmodi quolibet anno majori domus Collegii novorum conversorum hujusmodi dari, & solvi, ac per eum expendi, & distribui, trecentum vero ducatos prædictos deservire, & esse pro dicto Collegio Sancti Dominici, sive illorum œconomo, & procuratori con signari, & insuper Rectorem, & Fratres Collegiales quotidie unam Missam, aliaque expressa celebrare, decantare, & facere, ac Episcopum Dertusen. præfatum, ejusque officialem, si quando illum ad visitandum generaliter, vel specialiter Parochias dictorum novorum conversorum in dicta Parochia existentes ire contingeret, tot Fratres idoneos ad prædicandum in parochialibus locorum, & Oppidorum dictæ Diœcesis, qui ubi Episcopus, & ejus officiales præfati præsentes, seu eorum alter præsens foret, prædicare tenerentur, secum ducere, & tenere, unumque regium Fratrum SS. Dominici, & Georgii, & alterum Beatorum Apostolorum Matthiæ, & Jacobi novorum conversorum Collegia nominari debere, aliaque voluerat, mandaverat, & ordinaverat. Ac successive Collegium novorum conversorum hujusmodi fundatum, & fundatio, illiusque dotatio, concessio, voluntas, mandatum, & ordinatum, confirmatio, statutaque, & ordinationes desuper edendi, & edita mutandi, ac alterandi, aliaque de novo faciendi facultas concessa dicta Apostolica auctoritate fuerat.

§. 1. Deinde vero idem Philippus Rex erecto jam dicto Collegio novorum conversorum, & aliquibus ex illorum novorum conversorum natis, ad illud adductis, ut facilius in Fide Catholica præfata instruerent, & illi, ac alii, qui futuris temporibus dictum Collegium novorum conversorum ingrederentur, debitum vivendi modum observarent, quædam Capitula, optimam illius gubernationem concernentia fieri jussit, utque qualibet die in Ecclesia una Missa submissa voce per Magistrum Collegialium nostrorum conversorum hujusmodi, aut alium Religiosum Collegii Fratrum, pro Rege Catholico, in qua fiant speciales collectæ pro ipsius Regis persona, & illius Regni dominiis, consilio, & exercitu, & pro animabus bonæ memoriæ Regum Aragonum defunctorum celebretur, quoque omnes Collegiales audiant Missam, nisi fuerint in infirmitate, aut aliquo justo impedimento detenti, & finita Missa cantent Salve Regina, aut Gaudia Beatæ Mariæ Virginis, & Presbyter recitet orationes has, videlicet: *Concede, nos famulos tuos, & Quæsumus Omnipotens Deus, ut famulus tuus Rex noster &c. & Deus virtutum, cujus est totum &c.* quod quilibet ex dictis Collegialibus quolibet die dicat ad minus Officium Beatæ Mariæ Virginis, & Rosarium, aut Psalterium. Presbyteri qualibet hebdomada duas Missas ad minus cum supradictis collectis pro Regia Majestate in Ecclesia Fratrum dicant, omnesque Collegiales diebus Dominicis, & festivis, quibus verbum Dei a prædicatoribus annunciabitur ad Ecclesiam Dertusen., seu Collegium Fratrum, cum Rectore, aut illorum Magistro processionaliter ad audiendum majorem, & decantatam Missam, & prædicationem accedant, & eodem modo revertantur, & idem faciant ad audiendum sermones quotidianos Quadragesimæ. Quodque quolibet mense semel eorum peccata confiteri, atque etiam diebus festivitatis Nativitatis, & Paschatum Re-

Statuta pro Collegii ejusdem regimine fieri jusserat.

Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, Pentecoste, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, dictorum Sanctorum, Confessori, aut Confessoribus deputando, aut deputandis, alias tamen de approbatis ab Ordinario per Rectorem Collegii Fratrum, & dictis diebus, & festivitatibus, qui fuerunt constituti in ætate, & discretione, ad judicium sui Confessoris, Sanctum Eucharistiæ Sacramentum recipere, quodque Rector Collegii novorum conversorum, aut Fratrum, Collegialibus Sacramenta S. R. E. tam tempore sanitatis, quam infirmitatis illis administrare, & defunctos in Ecclesia, aut claustro Fratrum sepelire teneantur. Quodque Collegialibus novorum conversorum dentur præceptores habiles, & idonei per Rectorem & Collegium Fratrum, juxta formam privilegii fundationis, ad instruendum illos in ipsa doctrina Christiana, & eorum peccata confitendum, docendum, legendum, scribendum, etiam Grammaticam, & si præfati præceptores dati per dictos Rectores, & Collegium Fratrum non placeant Rectori Collegii novorum conversorum, tali casu Episcopus Dertusen. una cum dicto Rectore Collegii novorum conversorum provideat, prout in eis utile videbitur. Quodque Collegiales idonei, & habiles ad audiendum artes, & Sacram Theologiam prius examinati per Rectores amborum Collegiorum, & Regentem, ac Rectores Collegii Fratrum, si fuerint habiles reperti, transeant ad audiendum lectiones artium, Theologiæ, & Sacræ Scripturæ, & intersint circulis, repetitionibus, conclusionibus, & aliis exercitiis ecclesiasticis, sine aliquo impedimento, eorum Collegio, prout in privilegio fundationis ordinatum extitit, & quod Collegiales, qui tam idoneos profecerint, ut mereantur gradum in artibus, & Theologia, prævio examine prædictorum examinatorum, in dicto Collegio Fratrum gradus eodem modo, prout Fratres dicti Collegii Fratrum, & Provinciæ suscipere consueverunt, nihil pro dictis gradibus soluto, sed gratis in totum suscipere & privilegiis Doctorum universitatum Regnorum Hispaniæ, uti, & frui possint. Quodque Collegiales eligantur, & recipiantur per Episcopum Dertusen. & Rectorem amborum Collegiorum, & uno ex illis deficiente, duo eligere possint illos, qui sunt oriundi ex locis Dertusen. Diœcesis, videlicet illos, qui majorem necessitatem habuerint inter loca, in quibus habitant novi conversi, & eligendi non sint minoris ætatis octo, & majores quam quatuor, & decem annorum ad plus, & ipse Episcopus, & Rectores possint expellere a Collegio illos, qui fuerint inobedientes, aut incorregibiles notabilis incorrigibilitatis, aut conversationis infamis, vel fraudolosæ, reservata facultate existenti Regi Catholico ponendi, & expellendi Collegiales eisdem modo, & forma, contentis in privilegiis fundationis, quod omnes Collegiales comedant, in refectorio, & faciant suam benedictionem, & gratias tanquam Religiosi in Capella Collegii, quod comedant panem, & bibant vinum, quodque dictis Collegialibus honeste, pro victu, & aliis rebus necessariis tam tempore sanitatis, quam infirmitatis de medico, etiam, chirurgo, & omnibus medicamentis, & aliis rebus, quæ ordinata fuerint, provideatur, quod curabuntur in infirmaria, & non in cameris, quodque dictis Collegialibus de libris papyro, & atramento, & aliis rebus eorum studiis necessariis, deque vestitu, & calceamentis honeste in parte interiori provideatur, & quod vestes, aut pallia Collegialium extra deferenda, sint panni grissi, & caputia, aut insignia coloris crocei, & pilei nigri rotundi, prout deferunt Presbyteri, quibus vestimentis induti incedant, quando exiverint a Collegio per Civitatem ipsam, tam ad audiendum Missas, quam sermones, & ad Collegium Fratrum, & ad conclusiones, & ad Missas, vesperas, & festa, quæ pro Rege celebrabuntur, pro quibus ad Collegium Fratrum, aut extra illud ire opus fuerit, argumentari, illi videlicet, qui habiles fuerint, quod Collegiales possint de Collegio exire, & ad plateam eorum Collegii, & bis, aut ter, quolibet mense omnes insimul cum Rectore accedere ad campum, sed non possint ire ad flumen ad se lavandum, neque ad natandum, neque permanere in illo, & quod non possint ingredi in Villa nova, neque in domo Civitatis, neque in hortis novi Christiani, quod in Collegio sit unus liber, in quo scribantur nomina, & cognomina Collegialium, qui in ipso Collegio intrabunt, & nomina eorum parentum, & loca, in quibus fuerunt nati, & baptizati, & nomen Rectoris, & Vicarii, qui illos in sacro fonte tenuerunt ad baptizandum, dies, mensis, & domus eorum, in quibus baptizati fuerunt, de quibus omnibus afferant literas testimoniales ab eorum Rectore, aut illius Vicario, seu Capellano, & consignent illas Rectori Collegii, & describantur in libro dicto, quando in dicto Collegio intrabunt, ut appareat, fuisse baptizatos, qui liber deponatur in deposito, aut archivio Collegii, quod quilibet Collegialis habeat suam cameram, nisi Rector dispensaverit cum parvulis, & nullus, etiamsi fuerit Collegialis, non possit intrare in cameras aliorum, neque cum illis dormire, sine particulari licentia ipsius Rectoris. Quodque Collegiales aliquibus vicibus possint loqui cum eorum parentibus, & Fratribus, qui ad eos visitandos accesserint in præsentia Rectoris, aut præceptoris, dummodo non loquantur Arabica, aut Moresca lingua, neque dicta lingua in Collegio loqui permittatur, neque habere libros in Arabica, immo Rector quolibet mense visitabit cameras, revidebit libros, si sint Catholici. Quod Rex deputet per se ipsum Rectorem in Collegio novorum conversorum, dando ipsi potestatem corrigendi, puniendi, emendandi secundum qualitatem delictorum Collegialium, & non est opus, quod sit in dicto Collegio of-

officium œconomi, ex quo Rector poterit facere omnia, quæ faceret œconomus, quod Episcopus Dertusen., & Rector Fratrum possint nominare Rectorem in Collegio novorum conversorum, & quod ille fuerit nominatus, detur illi per Provincialem Aragoniæ Ordinis S. Dominici sine aliqua contradictione, & quod ratione scandali, vel quia malum computum reddiderit, præfati possint illum revocare, & alium in illius locum sufficere. Et quod Rex mandet, fieri visitationem tempore, quo sibi videbitur, quod Rector, qui debet vivere, & permanere cum Collegialibus, & illos regere, & gubernare, recuperabit, & dispensabit reditus Collegii, & reddat rationem, & computum illorum, & eidem Rectori detur salarium viginti quinque librarum, aut scutorum quolibet anno pro vestitu suo, libris, & aliis rebus necessariis, quæ ab eo auferri non possint, quod Rector possit deponere, & amovere medicos, chirurgos, & alios officiales, & aliis deputare salaria, prout sibi pro utilitate Collegii videbitur, quod Rector obligatus sit facere omnia, quæ per privilegium fundationis ordinata existunt, & ad recuperandum ab ipsis pensiones infra tempus statutum in literis pensionis, & si non solverint, procedat contra eos ad sententias, censuras, & pœnas in literis Apostolicis super pensionibus præfatis confectis contentas, & si infra mensem elapso tempore solutionis non fecerit diligentiam superius dictam, amittat pro illo anno salarium, & similiter recuperabit a quibusvis personis annua debita, quæ dicto Collegio debebuntur. Quod Rector teneatur reddere singulo quadrimestri computum illorum, quæ receperit, ad Collegium pertinentium, & quæ pro dicto Collegio exposuerit, Episcopo Dertusen., & Rectori Collegii Fratrum, & in fine quadrimestris cujuslibet anni fiat illi quietantia, & liberatio per dictos Episcopum, & Rectorem Collegii Fratrum, & ea, quæ supererint, ponantur in loco depositi, aut capsa, ubi custodiuntur Bullæ, privilegia, & aliæ scripturæ Collegii, & ibi custodiantur ad emendum suo tempore redditus in loco tuto per Episcopum, & Rectores amborum Collegiorum: quodque claves istius depositi habeant duo Rectores: quod Rector teneatur quolibet anno cum Rectore, aut Rectoribus Collegii Fratrum examinare Collegiales, & videre, quem fructum fecerint, & illi, qui fuerint habiles ad discendas literas, permanebunt in Collegio, & illi, ex quibus nulla fuerit spes, illos posse literas discere, cum consilio Episcopi, & Rectorum, prout supra dictum est, Rector Collegii novorum Conversorum, ponat illos ad discendum officia mecanica juxta cujuslibet ipsorum inclinationem, cum Christianis antiquis: Quod in Collegio non possint permanere nisi usque ad ætatem viginti quatuor annorum completorum, & si fuerint habiles ad Ordines sacros presbyteratus, aut graduati, dicto tempore elapso, si fuerint habiles, & examinati in literatura, moribus, & per Episcopum approbati, mittantur ad eorum loca ad prædicandum aliis novis conversis, & provideatur illis, de beneficiis: ut ad Ordines promoveri, & unde vivere, & se sustentare valeant: quod Rex procurabit, quod pro tempore existens Romanus Pontifex sub censuris, & pœnis mandet, & præcipiat omnibus superioribus quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium, ut recipere debeant, & teneantur dictos Collegiales ad habitum, & professionem illorum Ordinum, si in illis non fuerint impedimenta de jure requisita; quod nullus cujuscumque status, & conditionis fuerit, possit hospitari, aut dormire in Collegio, neque Rector, aut alius desuper possit dispensare, nisi cum licentia suæ Majestatis. Quod Collegiales non possint exire a domo sine licentia Rectoris, qua habita incedant bini, & bini cum suis vestibus; quod nulla fæmina possit ingredi, neque habitare in dicto Collegio, nisi illa, quæ gubernat pueros, & administrat illi necessaria in eorum infirmitatibus, quæ sit mulier senex, & honesta, & bonæ reputationis, & famæ, & non possint in Collegio dormire, nisi in casu, quo aliquis Collegialis fuerit constitutus in periculo mortis, excepto tamen, quando aliquæ duæ principales, aut forenses voluerint videre Collegium, & tunc cum speciali licentia Rectoris. Quod Majestas sua tanquam fundator, & Patronus dicti Collegii, & habens potestatem, & confirmationem a Sede Apostolica, prout constat, per dictas literas Apostolicas erectionis, & fundationis, possit semper quandocumque sibi visum fuerit condere nova statuta, & edere, & mutare ea, quæ sibi visa fuerint, & ponere, & amovere Rectores, & alios officiales in dicto Collegio. Quod Collegium, & Collegiales uti, frui, & gaudere possint immunitatibus, & privilegiis, quæ habent alia Collegia Regnorum Hispaniarum, & quibus dicta Collegia utuntur, potiuntur, & gaudent, & in specie Ordinis Prædicatorum, hujusmodi statutis non repugnantibus, & admittantur tamquam Fratres dicti Ordinis ad omnia bona spiritualia, quæ in eo fuerint, tam in vita, quam in morte, ac alia statuta, quæ fuere condita, & ordinata, prout in literis Apostolicis, & super statutis hujusmodi in instrumentis desuper confectis, plenius continetur.

Eadem statuta a Pontifice confirmari petit.

§.3. Quare pro parte ejusdem Philippi Regis, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus literis, ac statutis hujusmodi pro illorum firmiori subsistentia robur Apostolicæ confirmationis adiicere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Quod concedit Pius.

§.4. Nos igitur, qui Collegii hujusmodi salubrem directionem, prosperumque statum, præsertim dum Catholicorum Regum vota id exposcunt, sincero desideramus affectu, ipsum Philippum Regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effe-

ctum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes: Necnon literarum, & statutorum, & instrumenti, seu instrumentorum hujusmodi, omnium, & singulorum, ac quarumcumque scripturarum desuper confectarum, & inde secutorum tenores, ac si præsentibus de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, literas, & statuta, ac Instrumentum, seu Instrumenta, & scripturas prædicta, ac omnia, & singula in eis contenta, & inde secuta quæque, licita, & honesta, Apostolica auctoritate prædicta, tenore præsentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus; necnon approbationem, confirmationem, adiectionem, suppletionem, præsentesque literas de surreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, aliove vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, argui, vel impugnari non posse, sed illas validas, & efficaces fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & ad illorum observationem pueros, Majorem Domus, Ministros, & alias dictorum collegiorum personas præfatas, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, aliisque opportunis juris remediis, toties quoties contravenerint, incurrendis, cogi, & compelli posse.

Sicque præcepit servari. §.5. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, judicari, definiri, & interpretari debere, ac ex nunc quicquid secus a quoquam superiori, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Obstantia tollit. §.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Clausulæ. §.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum approbationis, & confirmationis, adiectionis, suppletionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 23. Sept. 1568. An.III. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Nono Kalendas Octobris, Pontificatus nostri Anno Tertio.

C.

De dignitatibus, & præbendis Ecclesiarum Insulæ Sardiniæ, aliis Ecclesiis unitarum, earumque suppressione, & Parochialium ad primævum statum reductione, ac Vicariorum in Parochialibus, quæ sunt annexæ dignitatibus &c. deputatione.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa Constitutionis. QUantum animarum cura ceteras omnes superat, & excellit, tanto Nos impensius providere necesse est, ut id Officii genus, omni ubique adhibita industria excolatur. Ex multis enim offensionibus, quæ ad nostram quotidie notitiam perferuntur, illam quoque gravissimam intelligimus, quod Canonici, & alii habentes dignitates, personatus, & Officia earum Insulæ Sardiniæ Ecclesiarum, quas partim rerum inopia depressas, partim etiam aeris inclementia desertas, jampridem Apostolica Sedes proximis Metropolitanis, & aliis Cathedralibus Ecclesiis providenter adiunxit, quamquam personali in ipsis obsequio soluti residentiam detrectant atque refugiunt, apud Parochiales Ecclesias, quæ sunt, vel in præbendas suorum hujusmodi Canonicatuum institutæ, vel prædictis dignitatibus, beneficiis, & Officiis applicatæ, nullum habentes perpetuum Vicarium, vel alium proprium Sacerdotem, qui curam exerceat animarū. Rursus multę Parochiales Ecclesię, sive pro præbendis habitæ, sive dignitatibus, beneficiis, & Officiis non unitarum, nec suppressarum Ecclesiarum incorporatæ reperiuntur, quæ sunt hujusmodi Vicariorum solatio destitutæ.

Extinctio beneficiorū Ecclesiasticorum Insulæ Sardiniæ, aliis unitorum, vel suppressorum, quæ habent Parochiales uti præbendas &c. §.1. Nos adversus periculosam hanc negligentiam, volentes juris prosecutione cavere, de Nobis attributæ potestatis plenitudine extinguimus, & abolemus omnes Dignitates, etiam majores, & principales, necnon Canonicatus, præbendas, personatus, administrationes, Officia, ceteraque beneficia, omnium & singularum dictæ Insulæ Ecclesiarum aliis unitarum, vel etiam suppressarum, quæ Parochiales Ecclesias habent uti præbendas, vel alias annexas, ubi non est Vicaria perpetua constituta.

Reductio Parochialium ad primævum statum &c. §.2. Ipsas vero Parochiales Ecclesias ad primævum statum simplicem, & liberum revocamus, ita ut in earum collatione dehinc ab Ordinariis locorum facienda, Concilii Tridentini forma, quæ de Parochialibus Ecclesiis super hoc præscripta est, omnino debeat observari. Statuentes, ut quicumque dignitates, canonicatus, præbendas, beneficia, & Officia prædicta sic extincta, etiam plura, & diversis hujusmodi Ecclesiis ex dispensatione Apostolica, aut alias obtinebant, ex quo jam amplius non sunt, nullum in dictis principalibus Ecclesiis locum habere contendant, sed singulas prædictas Parochiales Ecclesias, ut simplices earum Rectores retinentes, debeant ibi præsen-

præsentes perpetuo residere, ac debita Parochialia officia per se ipsos, ut congruit, exercere: nec ulli omnino id effugere, aut consuetudine immemorabili, aliave prætensa juris cautione desendi possint, etiam si eam curam ad solos Episcopos obiiciant pertinere, sed eos qui Canonica monitione præmissa in dictis Parochialibus Ecclesiis præsentes residere neglexerint, censuris, & pœnis omnibus contra non residentes, tam a dicto Concilio, quam etiam nostris, & aliis Canonicis sanctionibus impositis, volumus subiacere. Verum si de pluribus etiam diversarum Diœcesum Parochialibus unica dumtaxat præbenda constiterit, aut unio de illis uni tantum dignitati, beneficio, vel Officio sic suppresso facta fuerit, singuli possessores, etiam qui plura ex suppressis præfatis obtinebant, ut præfertur, in una Parochiali Ecclesia dumtaxat perpetuo residentes, quam intra sex menses post publicationem præsentium eligere debeant, si censuras, & pœnas prædictas effugere voluerint, poterunt vita eis comite, in ceteris omnibus tolerari, dummodo reliquis Vicarii idonei ab Ordinariis locorum cum debito stipendio assignentur. Illis vero cedentibus, & decedentibus, singuli Rectores in singulis ordinentur, nisi forte loci propinquitas, rerum angustia, aliave legitima causa connexionem patiatur.

Deputatio Vicariorum in Parochialibus, quæ sunt annexæ dignitatibus &c.

§.3. Porro Ecclesiis Parochialibus, vel in præbendas Canonicatuum erectis vel dignitatibus, Officiis, & beneficiis non unitarum, nec suppressarum Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum dictæ Insulæ Ecclesiarum perpetuo annexis, in quibus nullæ sunt Vicariæ hucusque perpetuæ institutæ, quoniam Canonici, & alii dignitates, Officia, & beneficia, hujusmodi obtinentes, in ipsis Metropolitanis, Cathedralibus, & aliis Ecclesiis deservire tenentur, prædicti Ordinarii locorum illas quamprimum ordinare, vel alias providere debeant, quemadmodum in generalibus, & prædicto Tridentino Conciliis dignoscitur ordinatum, portione fructuum, etiam super certa re assignanda, ac per Vicarios propria auctoritate percipienda, quæ tamen centum annuæ non transcendat, inferior vero quam quinquaginta scutorum esse possit, quando sine notabili principalis incommodo nequeat esse pluris, & ea sit annonæ vilitas, ut Sacerdos queat ex minori commodo substentari.

Exequtorum deputatio, & facultates.

§.4. Præcipimus igitur universis, & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per dictam Insulam constitutis in virtute sanctæ obedientiæ, ut prædicta omnia, & singula in suis quisque Civitatibus, Diœcesibus, & locis quamprimum exequantur, & inviolate faciant ab omnibus observari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, & alias, quas viderint ipsi, censuras, & pœnas, ceteraque remedia opportuna, appellatione quacumque postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5 Non obstantibus prædictis, & nostris de non tollendo jure quæsito, ac de Vicariis hujusmodi aliter instituendis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, in quibus Canonicatus, & præbendæ, ac dignitates, beneficia, & Officia prædicta consistunt, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque, seu quod aliquibus communiter vel divisim, a dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut contra hujusmodi statuta, & consuetudines, ac privilegia eis concessa, ad residentiam, & alia prædicta compelli non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de statutis, & consuetudinibus, necnon Ecclesiarum, locorum, & personarum hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo suffragari. Quin etiam ex nunc irritum decernimus, & inane, quicquid secus per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Jussio publicandi.

§.5. Ceterum mandamus easdem præsentes ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more applicari, volumusque, & Apostolica auctoritate decernimus, quod literæ ipsæ sic publicatæ, omnes, & singulos absentes, & ubique extra dictam Insulam degentes, ac etiam monitiones, citationes, & inhibitiones per quemcumque Ordinarium edicto publico valvis suæ Cathedralis Ecclesiæ affigendo, vigore præsentium faciendæ, monitos, citatos, & inhibitos perinde arctent, ac si eis personaliter factæ fuissent.

Transumptorum fides.

§.7. Quia vero difficile, & incommodum valde esset, easdem præsentes ad singula loca, ubi illis opus fuerit, transferre, similiter volumus, ut earum exemplis etiam impressis, manuque Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus curiæ obsignatis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.III. I. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Kal. Octob., Pont. nostri Anno tertio.

Roma-

CI.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Innovatio Constitutionis Pauli IV. contra Negantes Trinitatem Jesu Christi, vel ejus Conceptionem de Spiritu Sancto, aut ejus mortem, ut Nos redimeret, aut Virginitatem Beatæ Mariæ Virginis.

Vide Constitutionem V. Pauli IV. quæ incipit: Cum quorumdam. *Tom.IV. Par.I.fol.*322.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Procœmium.

Romanus Pontifex Christi Vicarius in Terris nonnumquam ea, quæ pro Unitate Fidei a ceteris Romanis Pontificibus Prædecessoribus suis decreta, & sancita sunt, ut illibata, firmaque perpetuo subsistant, non solum approbat, & confirmat; verum etiam innovat, prout in Domino id salubriter conspicit expedire.

Tenorem Constitutionis Pauli IV. recenset.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Paulus Papa IV. Prædecessor noster zelo Fidei motus contra negantes Trinitatem, ac Divinitatem Domini nostri Jesu Christi, aut ejus Conceptionem de Spiritu Sancto, aut ejus mortem, ut Nos redimeret, aut Virginitatem Beatæ Mariæ, cupiens pro suo Pastorali Officio a tam gravi errore hujusmodi homines avocare, ceterosque ne in talem impietatem laberentur, admonere, nonnullas literas desuper edidit tenoris infrascripti videlicet, Paulus Episcopus, Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum quorumdam hominum. *Omittitur reliquum Bullæ Pauli IV. quia habetur loc. indic. in rubric.*

Eam confirmans ab omnibus observari præcipit.

§.2. Nos igitur cupientes, ut sanctio, Constitutio, & Ordinatio hujusmodi perpetuis futuris temporibus observetur, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, & non ad alicujus alterius Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione sanctionem, Constitutionem, & Ordinationem hujusmodi, & prout illa concernunt, omnia, & singula in dicti Prædecessoris literis contenta auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac robur perpetuæ firmitatis sub eisdem pœnis obtinere decernimus, ac volumus, & sub interminatione divini judicii præcipimus, & mandamus, ea omnia imposterum firmiter ab omnibus Christifidelibus ubique locorum observari.

Feudorum Dominos, ut ejusdem observantiæ studeant hortatur.

§.3. Mandantes omnibus Principibus, Comitibus, & Baronibus, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Feudatariis sub pœna indignationis nostræ, reliquos vero, & quorumvis locorum Dominos Christianos hortamur in Domino, & in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, ut pro divini nominis reverentia, & honore, præmissa omnia in suis dominiis, & terris exactissime servare faciant, uberrimam ab ipso Deo mercedem tam boni operis recepturi.

Prælatis vero, ut eam publicent in suis Diœcesibus mandat, sub censurarum Ecclesiast. pœna.

§.4. Ac universis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, in virtute sanctæ obedientiæ, sub obtestatione Divini Judicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus in Civitatibus, & Diœcesibus propriis præsentes nostras literas publicari faciant; & præmissa observari etiam sub pœnis, & censuris Ecclesiasticis procurent.

Contraria tollit.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac exemptionibus, privilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Per præsentes literas publicationibus d. Constitutionis nullum inferri præjudicium declarat.

§.6. Volumus autem quod per hoc nullo modo publicationibus literarum prædictarum jam factis derogetur, aut præjudicium aliquod inferatur, aut illatum esse intelligatur, quominus omnes illos, quos afficiebant, arctabant, & comprehendebant, non afficiant, arctent, comprehendant, ac ligent.

Præsentes publicari jubet.

§.7. Ac quod præsentes de more in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Floræ de more puulicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describantur.

Earumque transumptis credi.

§.8. Quodque præsentium transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici &c.

Clausulæ.

§.9. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 1. Octobr. 1568 An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Kal. Octob. Pontificatus nostri Anno Tertio.

CII.

Decretum Concilii Tridentini de Clericorum sæcularium ad sacros ordines promotione extenditur ad Clericos regulares, sive sæculares more religiosorum in communi viventes.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex sacrorum Conciliorum auctor, & interpres, illa quæ in hujusmodi Conciliis a prudentibus patribus in Spiritu Sancto legitime congregatis salubriter sancita sunt, pro sui pastoralis officii debito, cum æquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios casus extendere consuevit.

Conc. Trid. sess. 41. c. 2. de refor. statuit formâ promovendi Clericos sæculares ad ordines sacros.

§.1. Sane cum non deceat divino ministerio adscriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere, a sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamvis alias moribus, scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros Ordines promoveretur, nisi prius legitime constaret eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficeret, pacifice possidere, vel alias ordinari non posset, nisi juxta

ta decreti ab ipso Concilio desuper editi formam & tenorem.

Et causis modo hic expressis.

§.2. Cum autem nulla in hujusmodi decreto Religiosorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli, uti moleste accepimus, certorum Ordinum Religiosi, seu Canonici, vel Clerici, intra claustra Monasteriorum, seu domorum more regularium in communi viventes, qui nunquam, seu non nisi ad certum tempus professionem emittunt, & ex claustro exire vel dimitti, ad sæculum redire libere, & licite possunt, Religionis prætextu titulo sufficientis beneficii, nec juxta dicti decreti tenorem, ad sacros Ordines se promoveri prætendunt, & a nonnullis Episcopis passim promoveantur, atque inde plerumque illud inconveniens eveniat, ut sic promoti, & e claustro exeuntes, & per sæculum vagantes, vel mendicare, vel sordidum quæstum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac Ordinis vilipendio, & quamplurimorum Christifidelium scandalo cogantur.

Pontifex iste extendit dictum decretũ ad Clericos regulares sive sæculares more Religiosorum in cõmuni viventes.

§.3. Nos igitur, qui singulorum Dei ministrorum honorem & decus, quantum in Nobis est, sinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac perpetuo valitura sanctione, decretum prædictum de Clericis sæcularibus loquens, ad omnes & singulos, etiam cujuscumque Ordinis Clericos Religiosos, sive sæculares more Religiosorum viventes in communi, non professos, harum serie extendimus, & ampliamus, ac Religiosis, & aliis prædictis non professis, ut ad sacros Ordines promoveri, necnon omnibus & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus, ut Ordines ipsos hujusmodi Religiosis personis impendere, nisi observata forma dicti decreti Nos virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna, interdicimus, & prohibemus, ac contrafacientes per annum a præstatione talium Ordinum ipso jure suspendimus.

Promotionesque non servata forma dicti Concilii factas, nullas esse, & Ministrantes puniri decernit.

§.4. Statuentes, & decernentes promotiones quarumlibet Religiosorum personarum prædictarum ad Ordines hujusmodi contra ipsius decreti Concilii Tridentini formam, etiam cujusvis licentiæ illis ab Apostolica Sede, vel illarum Superioribus cujuscumque dignitatis, status, gradus, & præeminentiæ existant, si Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant concessæ, prætextu factas, executione prædictorum Ordinum omnino carere, nullasque prorsus, & irritas existere, sicque promotas personas in altaris Ministerio ministrare non posse. Quinimmo ministrantes privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis Clericis concessis omnino privari, & irregularitatis, aliasque in dicto decreto contentas pœnas eo ipso incurrere, a quibus nisi a Romano Pontifice, vel in mortis articulo minime absolvi possunt.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quorumvis Monasteriorum, & Ordinum, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis, quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, illorumque superioribus & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, restitutivis, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas, datas, & decreta in illis imposita, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulas derogatorias apponit.

§.6. Et ut præsentes literæ ad omnium notitiam perveniant, neve quis illarum ignorantia excusari possit, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus præsentes literas ad valvas Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curiæ obsignatis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

Publicationis formam tradit.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, pridie Idus Octobris, Pont. nostri Anno III.

D. P. An.III. 14. Octobris.

CIII.

De solemni trium votorum substantialium professione regulari emittenda, & una ex Regulis approbatis eligenda ab omnibus, qui in diversis Congregationibus, & domibus, sub voluntaria obedientia, & extra solemne votum Religionis vivunt, & habitum a sæcularibus presbyteris distinctum deferunt.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Cõstitutionis.

LUbricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præseferentes, nec propriis renunciant, nec ullam profitentur ex regulis approbatis, quando horum plerique proprio instinctui obsequentes, alii odio incensi, alii, dum quod ambiunt, minus

nus consequuntur, alii vel dilapidatis, vel interversis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, ut ratiocinia effugiant, quidam etiam in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi impunitatem adepturi, e sodalitio suo, ut lubet, exiliunt, ejectisque illius insignibus, vestem recipiunt sæcularem. Hinc graves, & periculosæ quotidiæ offensiones in populos concitantur, dum quos disciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rursus eos, etiam ubi consueverint, contempto post tot annos, & relicto, indignis sæpe modis, ejus cui sese dediderant, vitæ instituto, liberos vident, & solutos in sæculum evagari. Cum igitur conveniat, ut cujus arma induit, eam miles militiam consequatur, hanc de prædictis rationem capere instituimus, ut vel permanendi, vel abscedendi facultate semel singulis proposita, certus deinceps, & immobilis disciplinæ regularis cultus debeat in ipsis sodalitatibus perpetuo observari.

Viventes sub obedietia voluntaria & extra solemne votum Religionis, debent professionem trium votorũ emittere, sub una ex Regulis approbatis.

§.1. Itaque de Nobis attributæ potestatis plenitudine, statuimus, ut omnes, & singuli Priores, Præpositi, & alii Præsidentes Generales, Provinciales, & Conventuales, necnon Canonici, & Fratres Sancti Georgii in Alga Venetiarum, ac Eremitarum Sancti Hieronymi, alias Beati Petri Pisarum, & omnium ac quorumcumque aliarum Congregationum, necnon Ecclesiarum, domorum, & Conventuum, in communi, & sub obedientia voluntaria, & extra votum solemne Religionis viventes, quorum habitus a sæcularibus presbyteris est distinctus, qui religionem amplecti, & professionem regularem solemnem emittere voluerint, id in suis quisque Conventibus, & domibus intra vigintiquatuor horarum spatium, postquam Delegatus noster præsentes literas eis significaverit, palam & sponte deliberent, & declarent; inde convocato quamprimum per singulas hujusmodi Congregationes, Generali vel alio supremo juxta morem cujusque Congregationis, Capitulo, ibique electa una, sub qua degant, ex regulis approbatis, in quam major pars vocum ipsius Capituli consenserit, trium votorum substantialium professionem regularem, intra mensem solemniter emittant, & in eam, tam ipsi quam illam deinceps ingressuri atque professuri, perpetuum ferant Altissimo famulatum. Sicque professi, vel in suis quisque Prioratibus, præposituris, præsidentiis, administrationibus, & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique Congregationi, & Superioribus suis videbitur utilius expedire.

Contraveniẽtes coerceantur.

§.1. Qui vero excurso jam anni spatio in ipsa Congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto Religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis, si opus sit, receptorum, & administratorum omnium rationibus, ejiciantur, nec deinceps patiantur in ullis ejusdem Congregationis domibus, seu Conventibus amplius conversari. Quocirca mandamus universis, & singulis Prioribus, Præpositis, Generalibus, Provincialibus, & Conventualibus, ac aliis cujuscumque dignitatis, & nominis Ministris, necnon Conventibus, Canonicis, Fratribus, & personis Congregationum hujusmodi, ut statutum nostrum prædictum, non expectata alia jussione, aut mentis nostræ declaratione, humiliter recipiant, & studiose observare procurent. Quod si forte aliqui in eo, quo nunc sunt, statu, quem omnino tollimus, & abolemus, contra nostrum hoc statutum persistere contenderint, singulos omni dignitate, officio, administratione, & beneficio privamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excommunicationis quoque sententia innodamus eo ipso.

Clausulæ derogatoriæ.

§.3. Non obstantibus fundationibus, & institutionibus ac statutis, & consuetudinibus congregationum, domorum, & Conventuum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis, illis, eorumque superioribus & personis, ac eorum singulis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac alias sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere & in specie, concessis, & confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotiescumque ac quocumque tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apostolicis, specialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia tamquam abrogata, contra earumdem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

Jussio publicandi.

§.4. Ceterum mandamus præsentes ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari.

Fides transumptorum.

§.5. Ac etiam volumus, quod ipsarum præsentium exempla etiam impressa, & Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curiæ sigillo, & Notarii publici manu obsignata, eamdem illam fidem ubique locorum, in judicio & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si ibi ostenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.III 17.Novemb

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, quintodecimo Kal. Decembris, Pont. nostri Anno III.

Etsi

CIV.

Confirmatio exemptionum Fratrum Militum Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, eorumque familiarum &c. a solutione decimarum, & aliorum quorumcumque onerum. Et præservatio jurisdictionis Ordinariorum quoad personas curam animarum exercentes.

De hac Militia indicavi in Const.XV. Anastasii IV. Christianæ *Tom.II. fol.*346.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ETsi cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum providentia, in favorem Militiarum quarumlibet in fidei Catholicæ defensionem salubriter institutarum processerunt, executioni debitæ demandanda esse censemus, illa tamen præcipue, quæ ad illarum statum prospere dirigendum per eosdem Romanos Pontifices prudenter concessa comperimus, ut illibata firmaque perpetuo subsistant, libenter approbationis nostræ munimine roboramus.

Leo X. & alii concesserunt exemptionem a decimis, & aliis oneribus.

§.1. Cum itaque sicut accepimus, licet alias fel. rec. Leo Decimus, Clemens Septimus, Paulus Tertius, & Pius Quartus Romani Pontifices Prædecessores nostri, inter alia privilegia, & indulta dilectis Filiis Magistro, & Conventui Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani a Sede Apostolica concessa, eumdem, & pro tempore existentem Magistrum, Bajulivos, Castellanum Empostæ, Priores, Præceptores, Milites, aliasque personas Hospitalis hujusmodi, necnon eorum subditos, vassallos, colonos, & servitores, ac alios in eorum obsequiis, & dicti Hospitalis beneficiis quomodolibet nuncupatis existentes, etiam presbyteros curam animarum exercentes, quandiu illam exercerent, & in illorum obsequiis forent, illorumque animalia, prædia, domos, molendaria, & bona quæcumque, quæ obtinebant, ac in posterum obtinerent, & possiderent, a solutione, & exactione decimarum, censuum, jurium, etiam synodalium, & canonicarum portionum, seu caritatavi subsidii, aut jucundi adventus, seu quartæ, aut alias quomodolibet, aut aliorum quorumcumque onerum, sub certis modo, & forma exemerint, & liberaverint, & prout in diversis ipsorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur.

Ordinarii tamen Milites desuper molestabant vigore Concilii Trid. sess.23. cap.18.

§.2. Et licet privilegia, exemptiones, libertates, & indulta præfata, si umquam a primæva erectione dicti Hospitalis, nunc præcipue favore, & complemento digna sint, cum ipsi pro fide Catholica defendenda non modo facultates, & fortunas, verum etiam eorum vitam, & sanguinem perdere non dubitaverint: nihilominus diversi locorum Ordinarii, & parochialium Ecclesiarum Rectores, ac multæ capitulares personæ id sibi omnino, juxta Sacri Concilii Tridentini decreta licere asserentes, eosdem Magistrum, Bajulivos, Castellanum, Empostæ, Priores, Præceptores, Milites, & personas, diversis oneribus contra eorum privilegia pergravare, illosque ad decimas, census, subsidia, etiam caritativa, congruas portiones, jucundum adventum, pastor bonus, aut alias nuncupata onera, etiam jura synodalia cogere præsumant, in grave ipsius Hospitalis detrimentum, & gravamen.

Hic ideo Pontifex eamdem exemptionem approbat, & iterato concedit.

§.6. Nosque attendentes quod nuper inter alia Mendicantium Ordinum Fratribus concessa privilegia, eos, & eorum quemlibet, tam a seminarii clericorum in qualibet Civitate, juxta ejusdem Concilii Tridentini decreta erecti, seu erigendi, quam decimarum, subsidii, & aliorum onerum contributione totaliter exemisse, & liberasse, præfatosque Magistrum, Bajulivos, Priores, Castellanum Empostæ, Præceptores, Milites, Fratres, & personas non minus dignos esse, ut eos paribus favoribus & gratiis prosequamur, illosque, & eorum singulos ac singulares dicti Hospitalis personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omnium, & singulorum privilegiorum indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum, & gratiarum, per præfatos, & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam Hospitali, illiusque Magistro, Conventui, & Fratribus Militibus, aliisque quibusvis personis præfatis hactenus concessorum, ac literarum desuper confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad Magistri, & Conventus Hospitalis hujusmodi, aut alicujus alterius super hoc pro eis Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & de mera nostra liberalitate, ac Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias, eisdem Magistro, & Conventui quomodolibet concessa, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos, tam juris quam facti defectus, siqui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausulæ derogatoriæ apponit.

§.4. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii vocati non fuerint, notari, impugnari, vel invalidari minime posse, minusque sub quibuscumque similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, restrictionibus, & derogationibus comprehendi posse, sed sem-

ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe, ſicque ab omnibus cenſeri. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.5. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hiſpaniarum, & Neapolitan. noſtris, & Sedis Apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus Nunciis, aut Curiæ earum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Magiſtri, & Conventus fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem Magiſtrum, & Conventum confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, decreto, & aliis præmiſſis pacifice uti, frui, & gaudere, non permittentes eos per Ordinarios præfatos, aut quoſcumque alios contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum eccleſiaſticum apponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.6. Non obſtante piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas auctoritate præſentium ad judicium non extrahatur, ac aliis quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, etiam præfatis locorum Ordinariis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialibus, & de Fratrum noſtrorum conſilio, in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi quibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Concilium Trid. præſervat.

§.7. Volumus autem quod præſentes literæ non comprehendant neque Eccleſias, neque perſonas in his, quæ ad curam animarum pertinent, quibus decreta Concilii Tridentini hujuſmodi omnino ſervari debeant.

D.P. An.III. 29. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Novembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octavo, Pont. noſtri Anno III.

CV.

Conſtitutio Congregationis Clericorum regularium S. Majoli alias de Somaſcha, ſub Regula S. Auguſtini, cum privilegiorum elargitione.

De origine, & aliis, quæ eam concernunt, vide in Conſt. XXVII. Pauli III. Ex injuncto *Tom. IV. Par. I. fol.* 173.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INiunctum Nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis Officium, digne peragere credimus, ſi ad ea per quæ Congregationes præſertim Orphanorum cauſæ inſtitutæ, facilius ſtabiliri, & firmius conſervari valeant, conſiderationis aciem extendamus.

Paulus III huic Congregationi caput ſibi eligendi facultatē dedit.

§.1. Sane exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii, Sacerdotes Clerici, & laici Congregationis loci de Somaſcha Mediolanen. Diœceſis dudum canonice inſtitutæ, quod alias fel. rec. Paulus Papa Tertius Prædeceſſor noſter Congregationi prædictæ, cuique Hieronymus Emilianus olim patricius Venetus Vir eximiæ pietatis inſignis, Spiritu Sancto, ut pie creditur, afflatus, omnibus ſæculi curis poſthabitis, initium antea dederat, quamque multi illius exemplo adducti amplexi fuerant, & in Januen., Mediolanen., Ferrarien., aliiſque Italiæ Civitatibus, & Urbibus acciti illam dilataverant, caput ſibi eligendi, Conſtitutiones condendi facultatem conceſſit, eamque ab Ordinariorum ſuperioritate, juriſdictione, & poteſtate exemit, ac tam ille, quam deinde piæ memoriæ Pius Papa Quartus etiam Prædeceſſor noſter dictam Congregationem, nonnullis aliis privilegiis, & gratiis proſecuti fuerint.

§.2. Nec-

Cardinalis Borromæus Ecclesiam Sancti Majoli Papien. eidem Cógregationi concessit, & hic Pontifex dictam concessionem cófirmavit, ejus tamen Bullã non posui.

§.2. Necnon successive dilectus filius noster Carolus tituli Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Borromæus nuncupatus, sufficienti ad id facultate, ut asserebat, suffultus dictæ Congregationi Ecclesiam Sancti Majoli Papien. olim per Monacos Cluniacen. Ordinis obtineri solitam, certis annuis redditibus illi assignatis donavit. Nosque postmodum donationem prædictam Apostolica auctoritate approbavimus, prout in singulis Prædecessorum, & Caroli Cardinalis prædictorum patentibus, ac nostris literis desuper confectis plenius continetur.

Ideoque dictæ Congregationis dictã Ecclesiam caput aliarum constituit.

§.3. Quarum literarum vigore, prædicti Sacerdotes, Clerici, & laici Ecclesiam predictam in domum patrimonialem, & tamquam aliarum Ecclesiarum dictæ Congregationis caput pro futuris Præposito, qui inibi resideat, ac una cum aliis deputandis professis, non solum illius, sed etiam aliarum Ecclesiarum ejusdem Congregationis curam, regimen, & administrationem habeat, necnon professis, qui dicto Præposito reverentiam, & obedientiam præstent, sibi delegerunt.

Orphanos etiam bonis actibus erudire, curamque Seminariorũ Clericorum gerere studuit, ideoque non est dubiũ quod perpetuo duratura est.

§.4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, licet iidem Sacerdotes, Clerici, & laici Religiose admodum vivant, ac præcipue inter alia pietatis opera, Orphanorum in disciplina Christiana, bonisque artibus, & literis secundum cujusque ingenii captum erudiendorum, ac nonnullis in locis Seminariorum Clericorum curam summo cum studio gerunt, ac propterea dubium non sit, quin hæc Congregatio perpetuo duratura sit.

Verum tamẽ ex causis hic expressis, eam melius stabiliri exoptatur.

§.5. Nihilominus quia plerique illorum ob professionem non emissam existimantes se non vere Religiosos, ab illa recedunt, & ad aliquam Religionem convolant, alii pauperes, non habentes titulum beneficii, & patrimonium, repugnante Concilio Tridentino, ad ordines promoveri nequeuntes, aut aliis rationibus adducti, aliud vivendi genus eligunt, multi ipsius Congregationis Sacerdotes, Clerici, & laici ad firmius stabiliendam hujusmodi Congregationem, & ad obviandum hisce, & aliis inconvenientibus tria Vota, videlicet Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ emittere summopere desiderant, si ad id nostra, Sedisque Apostolicæ suffragetur auctoritas. Quare iidem Sacerdotes, Clerici, & laici Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus illi vota prædicta in manibus alicujus Prælati Ecclesiastici emittendi licentiam concedere, & alias perpetuæ illius Congregationi, & Orphanorum prædictorum utilitati consulere, opportuneque providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic modo Pontifex normam emittédæ professionis, & sub clericali habitu regulam S. Augustini profitẽdi præscribit.

§.6. Nos igitur qui piis, honestisque petentium votis gratum solemus præstare assensum, dictorum Sacerdotum, Clericorum, & laicorum piam vitam, optimumque vivendi modum, & instituti propositum plurimum in Domino collaudantes, ipsosque, & eorum singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequen. absolventes, & absolutos fore censentes, necnon prædictarum literarum, & inde secutorum quorumcumque tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, prædictis Sacerdotibus, Clericis, & laicis vota prædicta emittere volentibus, illa in manibus alicujus Prælati Ecclesiastici per Congregationem hujusmodi ad id eligendi, donec sex ex ipsis fuerint professi, & sibi Præpositum ipsius Congregationis generalem secundum illorum Constitutiones factas, seu faciendas, eligendum, & confirmandum elegerint; & deinde dictis sex professis, & electo Præposito, omnibus, & singulis aliis Christifidelibus, etiam in Orphanotrophiis educatis, & eruditis, dictam religionem ingredi volentibus in ipsius Præpositi, seu illius Vicarii manibus emittendi, & profitendi, ac sub Regula S. Augustini, in habitu tamen clericali, & honesto, ac locis in quibus vixerint conformi incedendo vivendi, necnon Prælato, & Præposito, Vicarioque prædictis vota hujusmodi in manibus illorum recipiendi, liberam facultatem concedimus, ac quod infra triennium proxime futurum, hi, qui per decennium in dicta Congregatione laudabiliter vixerint, vota prædicta emittere volentes, non expectato anno probationis, triennio vero elapso hujusmodi, alii ipsa vota emittere volentes, nonnisi elapso anno decimosexto suæ ætatis in Ecclesia prædicta, aut alibi, ubi commodius Præposito, seu Vicario visum fuerit, vota prædicta, ita ut non sit locus tacitæ professioni, emittere, & profiteri. Quodque præfati, & pro tempore existentes Præpositus, Sacerdotes, Clerici, & laici sub dicta regula, secundum Constitutiones per eos factas, seu faciendas vivere.

Bonaque etiam stabilia recipiendi, & in communi possidendi facultatẽ elargitur.

§.7. Omniaque, & singula quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, bona mobilia, seu immobilia, dictæ Congregationis, seu illius locis, vel Ecclesiis, ab Universitatibus, Communitatibus, & aliis, etiam privatis personis cujusvis status, gradus, ordinis, qualitatis, & præeminentiæ existant, testamento, vel codicillis, aut alia ultima voluntate, seu donatione, etiam inter vivos, aut alias quomodolibet, necnon oblationes sibi relicta, & relinquenda recipere, exigere, & in communi tantum possidere libere, & licite possint, & valeant.

Et Congregationem istam, Clericorum Regularium S. Majoli, sive de Somascha denominari jubet.

§.8. Quodque de cetero Congregatio prædicta, Clericorum Regularium S. Majoli, sive de Somascha appelletur, similiter perpetuo statuimus, & ordinamus.

Legataque simpliciter relicta Ecclesiæ S. Majoli applicari posse decernit.

§.9. Ac insuper quomodocumque relicta Congregationi prædictæ, & non aliter expresso, & declarato loco, ex nunc prout ex tunc, & e contra Ecclesiæ S. Majoli, ita quod liceat pro tempore existenti Præposito, per se, vel alium, seu alios, dictorum relicto-

ctorum fructus, & emolumenta, in sibi benevisos, & necessarios usus, & utilitatem Ecclesiæ S. Majoli, & Congregationis prædictæ, libere, & licite convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, auctoritate, & tenore præmissis, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

Clausulas hujus Constitutionis præservativas apponit.

§.10. Decernentes præsentes literas, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, aliove vitio, seu intentionis nostræ defectu, notari, argui, & impugnari, ac revocari, limitari, moderari, suspendi, aut illis derogari, & sub quibusvis similium gratiarum revocatione, derogatione, limitatione, moderatione, suspensione, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi non posse. Et quoties ille emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum, restituta, ac de novo concessa, & perpetuo valida, & efficacia esse, ac fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri.

Clausula sublata addit.

§.11. Ac ita per quoscumque Judices, & commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, ac eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, ac definiri debere, ac ex nunc irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executoresque deputat.

§.12. Quocirca Venerabilibus Fratribus Amerin., & Papien., ac Cremonen. Episcopis, per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, Congregationi, & futuro Præposito hujusmodi, ac illius singulis personis, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, Congregationem, illiusque Præpositum, & singulas personas concessione, indulto, statuto, ordinatione, applicatione, appropriatione, & decreto hujusmodi pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, desuper per quoscumque contra præsentium tenorem quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque juris remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, necnon eas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.13. Non obstantibus præmissis, ac rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ultra tres dietas ad judicium non evocetur, & aliis quibusvis, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon ipsius Congregationis, ac quorumvis Monasteriorum, & Ordinum, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, reiteratis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet iteratis vicibus, concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, vel aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 6. Decemb. millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Pon. nostri Anno III. D. P. An. III. 6. Decemb.

CVI.

Reformatio contractuum de annuis censibus creandis, alienandis, & redimendis. Et declaratio quarumdam dubitationum desuper exortarum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus reformationis.

Cum onus Apostolicæ servitutis obeuntes cognoverimus, innumeros celebratos fuisse, & in dies celebrari censuum contractus, qui nedum non continentur intra limites a nostris Antecessoribus eisdem contractibus statutos, verumetiam, quod deterius est, contrariis omnino pactionibus, propterea ardentem avaritiæ stimulum, legum etiam divinarum manifestum contemptum præseferunt, non potuimus animarum, prout tenemur, saluti consulentes, ac piarum mentium petitionibus etiam satisfacientes, tam gravi morbo, lætiferoque veneno salutari antidoto non moderari.

Census creandus est supra certa re immobili fructifera.

§.1. Hac igitur nostra Constitutione statuimus, censum seu annuum reditum creari, constituive nullo modo posse, nisi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, de sui natura fructifera, & quæ nominatim certis finibus designata sit.

Et cum pecunia numerata.

§.2. Rursum nisi vere in pecunia numerata, præsentibus testibus, ac Notario, & in actu celebrationis instrumenti, non autem

tem prius, recepto integro justoque pretio.

Solutiones anticipatæ prohibentur.

§.3. Solutiones, quas vulgo anticipatas appellant, fieri, aut in pactum deduci prohibemus.

Oneraque cōtra naturam contractus.

§.4. Conventiones directe aut indirecte obligantes ad casus fortuitos eum, qui alias ex natura contractus non tenetur, nullo modo valere volumus.

Et pacta auferentia facultatem alienandi.

§.5. Quemadmodum nec pactum auferens, aut restringens facultatem alienandi rem censui suppositam, quia volumus rem ipsam semper, & libere, ac sine solutione laudemii, seu quinquagesimæ, aut alterius quantitatis, vel rei, tam inter vivos, quam in ultima voluntate, alienari.

In re vendenda præfertur dominus census.

§.6. Ubi autem vendenda sit, volumus dominum census aliis omnibus præferri, eique denunciari conditiones, quibus vendenda sit, & per mensem expectari.

Pacta contra morosos, quæ licita, & quæ non.

§.7. Pacta continentia morosum censsus debitorem teneri ad interesse lucri cessantis, vel ad cambium, seu certas expensas, aut certa salaria, aut ad salaria, seu expensas medio juramento creditoris liquidandas, aut rem censui subjectam, sive aliquam ejus partem amittere, aut aliud jus ex eodem contractu, sive aliunde acquisitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto irrita sint & nulla.

Censum augeri vel creari non potest de fructibus.

§.8. Immo & censum augeri, & novum creari super eadem, vel alia re in favorem ejusdem, aut personæ per eum suppositæ pro censibus temporis vel præteriti, vel futuri, omnino prohibemus.

Onera extranea non prohibentur.

§.9. Sicuti etiam annullamus pacta continentia solutiones onerum ad eum spectare, ad quem alias de jure, & ex natura contractus non spectarent.

Census perit pro rata rei consuetæ peremptæ.

§.10. Postremo census omnes in futurum creandos, non solum re in totum vel pro parte perempta, aut infructuosa in totum vel pro parte affecta, volumus ad ratam perire, sed etiam posse pro eodem pretio extingui. Non obstante longissimi etiam temporis, ac immemorabili, immo centum, & plurium annorum præscriptione. Non obstantibus aliquibus pactis directe, aut indirecte talem facultatem auferentibus, quibuscumque verbis, aut clausulis concepta sint.

Redimi quando possit.

§.11. Cum vero traditione pretii redditus extinguendus erit, volumus per bimestre ante id denunciari ei, cui pretium dandum erit, & post denunciam, intra annum tamen, etiam ab initio pretium repeti posse, & ubi pretium, nec volens intra bimemestre solvat, nec ab invito intra annum exigatur, volumus nihilominus quandocumque redditum extingui posse, prævia tamen semper denuncia, de qua supra, & non obstantibus his, de quibus supra. Idque observari mandamus etiam quod pluries ac pluries denunciatum fuisset, nec umquam effectus secutus fuisset.

Repeti ab invito non licet.

§.12. Pacta etiam continentia pretium census extra casum prædictum, ab invito, aut ob pœnam, aut ob aliam causam repeti posse, omnino prohibemus.

Contractus aliter initi fœneratitii judicantur, & pœna Fisco solvitur.

§.13. Contractusque sub alia forma post hac celebrandos fœneratitios judicamus. Et ita illis propterea non obstantibus, quicquid, vel expresse vel tacite contra hæc nostra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat, a Fisco volumus posse vendicari.

Hæc Bulla quos census excipiat.

§.14. Hanc autem salutiferam sanctionem nedum in censu noviter creando, verum etiam in creato quocumque tempore alienando, modo post publicationem Constitutionis creatus sit, perpetuo, & in omnibus servari volumus.

Pretium constitutum non immutandum.

§.15. Declarantes pretium semel censui constitutum numquam posse, ob temporum aut contrahentium qualitatem, seu aliud accidens, nec quoad ultimo contrahentes, minui vel augeri.

Hortatio ut census aliter facti subiiciātur censuræ Religiosorum.

§.16. Et licet legem ipsam ad contractus jam celebratos non extendamus, illos tamen omnes, in quos sub alia forma pervenerunt census, hortamur in Domino, ut singulos contractus censuræ bonorum religiosorum subiiciant, & animarum saluti consulant.

Derogatio contrariorum.

§.17. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, nec non privilegiis, & literis, etiam per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos sub quibuscumque tenor., & formis, ac cum quibusvis clausulis etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon irritantibus decretis, ex quavis causa, etiam per modum legis universalis, aut alias quomodolibet editis, sive in favorem Universitatum, Communitatum, Collegiorum, Congregationum, Civitatum, & locorum concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, quatenus directe vel indirecte præsenti nostræ Constitutioni, in toto vel in parte contrarientur, specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Jussio publicandi, & describendi.

§.18. Volumus autem quod præsentes in Cancellaria & acie Campi Floræ publicentur, & inter Constitutiones extravagantes perpetuo valituras conscribantur.

Fides transũptorum.

§.19. Et quia difficile foret præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§.20. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ prohibitionis, annullationis, statuti, mandati, hortationis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D. P. An. IV. 19. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono. quartodecimo Kal. Februarii, Pont. nostri Anno IV.

Sequi-

Sequuntur declarationes dubitationum desuper exortarum.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Procemium. ETsi Apostolica Sedes magna adhibita industria operam dat, omnia perspicue promulgare, vix tamen est, ut umquam satis queat usquequaque cavere, quin scrupulosæ quorumdam mentes, novos illi sensus inducant, quorum perplexitate, multi in dubium evocantur.

Relatio præcedentis Constitutionis. §.1. Pridem enim per Constitutionem nostram de censuum creatione, inter alia voluimus. Census omnes in futurum creandos, non solum re, in totum vel pro parte perempta, aut infructuosa in totum effecta, ad ratam perire, sed etiam pro eodem pretio extingui posse. Ac pacta continentia morosum census debitorem, ad interesse lucri cessantis, vel ad cambium, seu salaria, & expensas medio creditoris juramento liquidandas teneri, aut rem censui subiectam, sive aliquam ejus partem amittere, aut aliud jus, sive ex eodem contractu, sive aliunde acquisitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto nulla atque irrita esse. Censum autem seu annuum redditum, non nisi in re immobili, aut quæ pro immobili habetur, ex sui natura fructifera, atque nominatim certis finibus designata sit, sed nec censum ipsum, nisi vere in pecunia numerata, præsentibus Notario & testibus in actu celebrationis instrumenti, non autem prius, recepto integro, justoque pretio, creari, constituive nullo modo posse.

1. dubium desuper exortũ circa infructuositatem. §.2. Deinde per dilectum filium Octavium Spinolam Regni Siciliæ Magistrum Portulanum hac de causa ad Nos destinatum, accepimus in dicto Regno Siciliæ scrupulum exoriri, an rerum prædictarum infructuositas etiam annalis, aut alias temporalis intelligatur.

2. dubium circa cautelas. §.3. Et an per nullitatem pactorum, & aliorum prædictorum, etiam jus recuperandi, sive repetendi impensas, quas litigando contra morosos prædictos, aut executores ad eorum loca transmittendo, aut alias ex Judicum mandato subire oportet, auferatur.

3. dubium circa cautelas. §.4. Præterea an tam pro ipsis expensis, quam etiam pro censu recuperando contra tertium possessorem procedi. Et etiam fidejussores dari, aliave bona pro prædii censu gravati evictione, & ipsius census solutione hypothecari. Denique an census hujusmodi super pluribus rebus inter se divisis constitui possint.

4. dubium circa census dotales. §.5. Postremo an id quod de pecunia numerata dicitur, prohibeat quominus in dotium assignatione census creari possit.

Solutio 1. dubii. §.6. Nos hæc discrimina quantum in Nobis est tollere cupientes, tenore præsentium declaramus, rem infructuosam, quæ tota vel ex parte infructuosa perpetuo redditur, non autem ex qua fructus uno, duobus, pluribusve annis, sive tempestate, sive alio casu non perveniunt, salva alias juris communis dispositione intelligi debere.

Solutio 2. dubii. §.7. Præterea exactionem illarum expensarum prohiberi, quæ ex pacto vel conventione tantum inter contrahentes inita, & instrumento census specialiter appositæ refici promittuntur, non autem eæ, quæ ex dicti juris dispositione repetendæ veniunt, & mandato Judicis adjudicantur.

Solutio 3. dubii. §.8. Ceterum fidejussores dari, aliave bona hypothecari pro prædii census gravati evictione, aut si prædium in alium devenerit, aut aliquis tertius fidejussor intercesserit, tertium possessorem, vel ejus bona obligari minime prohibemus. Hæc autem omnia pro evictione dumtaxat, non autem solutione pœnæ adjudicari posse intelligimus.

Solutio 4. dubii. §.9. Postremo in dotium assignandarum casu censuum creationem, & Constitutionem prædictam respectu actualis numerationis coram Notario & testibus faciendæ, locum non habere. Sed in hoc casu census ipsos etiam pecunia ad manum non habita creari posse declaramus.

Propositio & resolutio alterius Dubii, circa pecunias præsentes, & cedulam bancariam. §.10. Denique ut periculis quæ ex transportatione pecuniarum frequenter in dicto Regno eveniunt, occurratur, permittimus, ut si in creatione census pecuniam ad manum commode haberi nequierit, illius loco, emptor apocam, sive cedulam bancariam idoneam integri pretii venditori in ipso emptionis actu debeat exhibere.

Præservatio præced. Cõst. in reliquis. §.11. Constitutione nostra prædicta, tam in casu dotium, quam ceteris omnibus in ea contentis, in suo robore permanentibus.

Transumptorum fides. §.12. Volumus autem ut præsentium exempla etiam impressa, Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici, ejusve curiæ sigillo obsignata, eamdem illam prorsus, tam in judicio quam extra illud, fidem faciant, quam ipsamet præsentia facerent, si essent exhibita vel ostensa.

D. P. An. V. 10. Junii. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 10. Junii 1570., Pontificatus nostri Anno V.

CVII.

Ex Regest. in Archiv. Vat. Comminatio pœnarum contra Scriptores, ac sollicitatores, aliosque Officiales Sacræ Pœnitentiariæ, & contradictarum, qui in dispensationibus Matrimonialibus veritatem non exprimunt, vel falsitatem inducunt,

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Causa Constitutionis. §.1. CUm sicut accepimus nonnulli suæ conscientiæ prodigi ac propriæ salutis immemores, ut facilius a Nobis, & Sede Apostolica dispensationes matrimoniales, & alias gratias, & concessiones obtineant, gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis Spiritualis, ac scientiam illorum aliter, quam eis a principio ab ipsis

sis partibus significatum, vel narratum fuerit, exponunt, & si matrimonia hujusmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac alias diversimode veram facti speciem, tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus, quam pro illis quibuscumque gratiis, & concessionibus obtinendi immutent, & propterea cum non solum in impetrationibus hujusmodi falsitas narretur, verum etiam in partibus plerumque pro verificatione gratiarum hujusmodi veritas immutetur, & falsitas committatur.

Pœna falsi reos puniri præcipit.

§.2. Nos igitur hujusmodi abusibus, & erroribus obviare cupientes, Motu proprio &c. omnes & singulos procuratores, tam Officii sacræ Pœnitentiariæ, seu Contradictarum, quam alios quoscumque sollicitatores, & Scriptores, quos Copistas vocant, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quoad substantialia, & qualitates necessario exprimendas diversam faciunt, seu quoquomodo invertunt, aut immutant, depravant, & per subreptionem, & obreptionem gratias a Nobis extorquent, pœnam falsi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus.

Exequutores deputat.

§.3. Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori Cameræ Apostolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmissis reos, & culpabiles repertos pœna falsi, ut præmittitur, puniant cum potestate citandi, etiam per edictum, constito summarie de non tuto accessu, aliaque dicendi, & faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.

Derogat obstantibus.

§.4. Non obstantibus præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, irritum quoque & inane &c. dicique &c. judicari & diffiniri debere, sublata &c. decernimus.

Præsentium solam signaturam sufficere præcipit.

§.5. Et quod præsentis Motus proprii, & absque data, & registratura sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, regula contraria non obstante.

Earumdem trāsumptis fidem addit.

§.6. Ejusque transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Pubblicatæ in locis solitis omnes afficere declarat.

§.7. Quodque Cameræ, & Cancellariæ Apostolicæ, ac Audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis affixis, omnes ita afficiant, & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet Motu proprio. M.

CVIII.

Facultas Collegio Fabricæ S. Petri examinandi quoscumque Contractus de præterito initos super Bonis Ecclesiarum, applicata sibi tertia parte hujusmodi Bonorum.

Ex edit. Typis Bladi.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

ET si de singulis pastoralis officii cura Nos admonet esse sollicitos, Fabricam tamen Sancti Petri, quam speciali quadam cura Nobis cognoscimus esse commissam, specialis intentionis favore prosequimur, eamque gratiis attollimus opportunis.

Multi bona Ecclesiarum sub diversis coloribus detinebant.

§.1. Accepimus sane nuper quod diversæ personæ, tam ecclesiasticæ, quam sæculares quamplura bona, possessiones, & terras ad Ecclesias, etiam Metropolitan. Monasteria, beneficia, domos, & alia regularia, ac alia pia loca, necnon Hospitalia pertinentia, & spectantia, prætextu diversarum alienationum eis contra tenorem literarum felicis recordationis Simachi, & Pauli II., ac aliorum Roman. Pontificum Prædecessorum nostrorum, aut sine Apostolicæ Sedis licentia, seu illarum forma non servata, aut alias in evidens damnum, & præjudicium Ecclesiarum, Monasteriorum, beneficiorum, & piorum locorum hujusmodi factorum occupaverunt, & detinuerunt, ac de præsenti occupent, & detineant.

Quare Pius Collegio Fabricæ S. Petri omnimo lam cōcedit facultatē quoscumque Contractus cognoscēdi, & Ecclesias in sua jura restituendi &c. applicata sibi tertiā parte hujusmodi bonorum.

§.2. Nos præmissa conniventibus oculis pertransire nequeuntes, utpote, quæ in divinæ Majestatis offensam, ac Ecclesiarum, & Ordinis Clericalis detrimentum tendant, utque Fabricæ præfatæ maximis necessitatibus succurramus, Dilectos filios Collegium & deputatos Fabricæ præfatæ, eorumque pro tempore Auditores, & Ministros, ac eorum singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum deputatorum, & Collegii, ac Auditorum, & Ministrorum præfatorum, vel alicujus eorum, aut pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera nostra liberalitate, & Apostolicæ potestatis plenitudine eisdem Collegio, & deputatis eorumque pro tempore Auditoribus, & ministris præfatis, ut omnes, & singulas alienationes in emphiteusim, seu censum perpetuum, aut tertiam, vel aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tempus ultra triennium locationes, vel concessio-

cessiones, seu permutationes, aut occupationes, de quibusvis terris, possessionibus aut aliis bonis immobilibus, seu rebus, & juribus, tam spiritualibus, quam temporalibus Ecclesiarum, Monasteriorum, domorum, beneficiorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet sine Sedis Apostolicae licentia, aut illius forma non servata in damnum Ecclesiarum, seu solemnitatibus, a jure requisitis, aut Constitutionibus ipsorum Monasteriorum, seu domorum minime servatis, aut alias nulliter hactenus factas revidere, & constito sibi, quantum sufficere videbitur, de praemissis, illas, & contractus super inde, sub quibusvis formis, & verborum expressionibus habitos, & celebratos, etiam si juramento vallati existant, eorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus insererentur, pro expressis habentes, auctoritate Apostolica ad solius praefatae Fabricae procuratoris instantiam, etiam parte invita, & contradicente, facta sibi prius intimatione per tres menses, tenore praesentium rescindere, irritare, cassare, & annullare, ipsosque detentores, & occupatores ad terras, possessiones, & bona, res, & jura praefata, ut praefertur, detenta, & occupata relaxandum, & de fructibus tam hactenus perceptis, & qui percipi potuerunt, quam in posterum percipiendis realiter satisfaciendum cogere, & compellere, bonorumque, & fructuum recuperandorum hujusmodi tertiam partem ipsi Fabricae, reliquis duabus partibus Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, domibus, Hospitalibus, & piis locis, ad quae bona ipsa spectabunt, cum effectu consignatis, vendicare, & applicare possint, & valeant, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur.

Quam alienare, & vendere possit.

§.3. Ita ut eisdem Collegio, deputatis, eorumque auditoribus, & ministris liceat dictae tertiae partis hujusmodi bonorum praefatae Fabricae, ut praemittitur, applicatorum corporalem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, illamque in dictae Fabricae usus, & utilitatem absque alia Sedis Apostolicae, & superiorum Ecclesiarum, Monasteriorum, domorum, beneficiorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum, ad quae bona ipsa, & fructus spectabunt, licentia alienare, vendere, & convertere, Dioecesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minima requisita.

Praesentium literarum firmitas.

§.4. Decernentes praesentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut invalidari, etiam ex eo capite, quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minusque in controversiam vocari posse, sed semper validas & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus posse sed ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse, & censeri. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tollit.

§.5. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis in genere, vel in specie quomodlibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.6. Volumus autem quod praesentium transumptis etiam impressis manu Secretarii, & sigillo Collegii dictae Fabricae subscriptis, & munitis, eadem prorsus in judicio, & extra fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Clausulae.

§.7. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 1. Januar. 1569. An.IV.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno IV.

CIX.

Ex Regest. Archiv. Vat.

Abolitio nonnullarum literarum in Hispaniis publicatarum super concessione nonnullarum facultatum, & Indulgentiarum cum prohibitione similes literas, vel Indulgentias imposterum publicandi.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Quam plenum sit periculis noxia populis ingerere, nimium proh dolor his temporibus afflicta Religio testatur, quod malum cum in ceteris ministris tum praecipue in Ecclesiarum Praelatis animadvertendum est, quod ab his temere profecta longe maxima in Ecclesiam Dei conferant detrimenta.

Nonnulli Praesules Hispaniarum, & quidam Tellezgiron nonnullas facultates concess-

§.1. Rem profecto indignam audivimus quod quidam Ecclesiarum Hispaniae Praesules, & etiam quondam Gomentius Tellezgiron temporarius, quod magis detestandum est, & simplex Administrator Ecclesiae,

serunt suis subditis eligendi sibi Confessarium, qui solutanter eos pecunia eosdem absolverat a Casibus ipsis Episcopis reservatis.

siæ Toletan. gratia gratis accepta pietatis specie abutentes, & facultates a Sacris Canonibus sibi concessas excedentes literas suas in eorum Civitatibus, & Dioecesibus publicare præsumpserunt, quibus inter cetera pericula deprehenditur, quod cuicumque illas accipiendi certa soluta pecunia licitum sit, quem voluerit sibi sumere Sacerdotem, qui confessione audita ipsum absolvere valeat, non in eis tamen casibus, in quibus simplex Sacerdos absolvere potest, sed etiam in iis quæ solis Episcopis reservata reperiuntur, aliquo præterea casu admixto, qui ad examen hujus Sanctæ Sedi esset omnino referendus.

Abusus inde nonnulli proveniebant.

§.2. Ad hæc ipsi in dispensandis Coelestis gratiæ donis nimium prodigi, iis sic literas prædictas accipientibus Indulgentias, & Poenitentiarum iniunctarum remissiones nulla cum re temporali conferendas profusius passim, & indiscrete largiuntur, quibus, & aliis licentiis prædictis non pauci fluctuantes, & infirmi veniæ facilitate inducti ad peccandum procliviores fiunt quando tot, & tantorum delictorum remissionem certo, & vilissimo pretio acquirere possint, & indicem præterea casuum ac Indulgentiarum ædibus Sacris appendi jusserunt quibus emptores venari videntur, cum palam significetur solventibus suprascripta concedi.

Alias etiam magis effrænatas facultates concesserant.

§.3. Itemque missæ Sacrificium, & Sepulturam tempore interdicti, ciborum prohibitorum usum, assumptionem duorum vel plurium ut compatrum ad Sacrum Baptisma contra decretum Concilii Tridentini præter eos, qui Synodalibus, ut dicunt, Constitutionibus asciscuntur, a Simoniæ reatu absolutionem Sedi Apostolicæ reservatam impendunt, reparationem Ecclesiarum, & pias causas prætexentes, ut honesta præscriptione videantur cupiditatis vitium obduxisse.

Hujusmodi literas, & concessiones irritat.

§.4. Cum igitur inter cetera scandala etiam Simoniæ pravitas non obscure redoleat ex prædictis Sacri Tridentini Concilii decretis, & aliis Sanctionibus Canonicis, nostræ præterea Constitutioni, de Indulgentiis ad quæstum non emittendis, adversetur, clavium auctoritas evilescat, & Poenitentialis satisfactio enervetur. Nos his malis celeri remedio occurrendum, eademque opera futuris præcavendum fore censentes, Motu proprio, & ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine supradicta omnia, quæ in ipso Archiepiscopatu Toletano, & quibuscumque aliis Civitatibus, Dioecesibus, & locis tam Hispaniarum, quam aliarum quarumcumque Provinciarum, & Regionum hujusque etiam prætextu Confraternitatum erigendarum, & quocumque alio emanarunt, damnamus, & execramur, ac perpetuo abolemus, nullaque, & irrita fuisse, & esse nunciamus, mandantes literas, & Judices.

Easque in posterum concedi prohibet.

§.5. Necnon scripturas, & monumenta quæcumque publica, & privata per ipsos locorum Ordinarios, & alios Ecclesiarum Rectores ubicumque reperientur dilacerari confringi penitusque deleri, & ne talia de cetero a quoquam fiant, publicentur, vel concedantur, districtius prohibemus.

Contra inobedientes pœnas præscribit.

§.6. Quicumque, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, secus egerint, seu contenderint attentari, ab ingressu, & perceptione fructuum suarum Ecclesiarum tandiu suspensi jaceant, donec satisfactione prævia illis per Sedem prædictam suspensio relaxetur: inferiores vero ab Episcopis sententiam Excommunicationis incurrant, a qua in mortis articulo constituti ab alio, quam Romano Pontifice absolutionis beneficium nequeant obtinere.

Si quid secus agi contigerit, invalidat.

§.7. Decernentes etiam irritum, & inane quidquid secus per quoscumque quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Transumptis credi jubet.

§.8. Volumus autem ut præsentium exempla etiam impressa Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici sigillo obsignata eamdem illam prorsus fidem in judicio, & extra illud ubique locorum faciant, quam ipsæmet præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Clausulæ.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. die 2 Januar. 1569. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, quarto Nonas Januarii, Pontificatus nostri Anno IV.

CX.

Judæorum expulsio ab omnibus locis dominii S. R. E. ejusque subditorum, præterquam ab Urbe Roma, & Civitate Anconæ.

De materia Judæorum vide Const. IV. Paul. IV. Cum nimis. Tom. IV. Par. II. fol. 321.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus Constitutionis.

Hebræorum gens sola quondam a Domino electa, quæ divinis eloquiis infusa, Coelestium Mysteriorum particeps esset, quantum ceteris omnibus gratia, & dignitate excelluit, tantum postea incredulitatis suæ merito, contempta, & neglecta in præceps meruit deturbari, quod adveniente temporis plenitudine perfida, & ingrata suum Redemptorem indigna morte peremptum impie reprobarit. Amisso namque Sacerdotio, legis auctoritate adempta, propriis deiecta sedibus, quas tamquam lac, & mel fluentes, Clementissimus, & Benignissimus Deus jam inde a prima ipsius gentis origine illi præparaverat, terrarum Orbem tot jam sæculis pererrans, invisa, probris, contumeliisque omnibus obiecta, foedas, & infames quasque artes, quibus famem tolerare possit, haud secus quam vilissima mancipia, cogitur attrectare. Sed Christiana pietas hunc ineluctabilem casum in primis commiserans, illam humanius satis apud se passa est diversari, ut scilicet cre-

bro illius intuitu passionis Dominicæ memoria fidelium oculis frequentius obversetur, simulque ea exemplis, doctrina, monitis, ad conversionem, & salutem, quæ reliquiis Israel, Prophetæ oraculo futura est, amplius invitetur, a qua, si Christianorum Sedibus explosa, ad eas gentes quæ Christum non norunt diverteret, magis magisque aliena reddetur. Verumtamen illorum impietas pessimis omnibus artibus instructa, usque eo processit, ut jam pro communi nostrorum salute expediat, tanti morbi vim celeri remedio prohibere. Nam ut tam multa usurarum genera omittamus, quibus Hebræi egentium Christianorum substantiam usquequaque exinaniverunt, perspicuum satis putamus eos, furum, & latronum receptores, atque participes, qui quasque res ab iis subreptas, & interversas, non modo profanas, sed etiam divino cultui servientes, ne internoscantur, aut ad tempus supprimere, aut alio transferre, aut omnino transformare conantur: plerique etiam specie tractandæ rei proprio exercitio convenientis, honestarum mulierum domos ambientes, multas turpissimis lenociniis præcipitant, quodque omnium perniciosissimum est, sortilegiis, incantationibus, magicisque superstitionibus, & maleficiis dediti, quamplurimos incautos atque infirmos Satanæ præstigiis inducunt, qui credant eventura prænunciari, furta, thesauros, res abditas revelari, multaque præterea cognosci posse, quorum ne investigandi quidem facultas ulli omnino mortalium est permissa. Postremo cognitum satis, & exploratum habemus, quam indigne Christi nomen hæc perversa progenies ferat, quam infesta omnibus sit, qui hoc nomine censentur, quibus denique dolis illorum vitæ insidietur. His, aliisque gravissimis rebus adducti, & augescentium quotidie ad Civitatum nostrarum perniciem scelerum gravitate permoti, cogitantes præterea supradictam gentem præter mediocres ex oriente commeatus nulli Reipublicæ nostræ usui esse, nostris vero populis, qui præsertim a Nobis aliquanto remotiores sunt, conducibilius fore illius nomen, flagitia, miserias aliunde ad se relatas audire, quam ullo caritatis stimulo eam in suo deinceps sinu ut antehac confovere.

Judæi omnes discedant de locis dominii S.R.E. Roma & Ancona exceptis, infra tres menses a die publicationis.

§.1. Auctoritate præsentium præcipimus, ut omnes, & singuli utriusque sexus Hebræi in omni ditione nostra temporali, & sub ea consistentium Civitatum, Terrarum, & locorum domicellorum, Baronum aliorumque dominorum temporalium, etiam merum, & mixtum imperium, ac vitæ necisque potestatem, & quamcumque aliam jurisdictionem atque exemptionem habentium, de ipsis omnino finibus intra trium mensium spatium postquam præsentes literæ hic fuerint publicatæ, omnino excedant.

Inobedientium pœnæ.

§.2. Quibus præteritis quicumque, sive incolæ, sive peregrini, sive præsentes, sive futuri, in quacumque dictæ ditionis Civitate, Terra, vel loco, etiam Domicellorum, Baronum, Dominorum, & aliorum exemptorum prædictorum, quandocumque inventi fuerint, rebus omnibus spolientur, & Fisci juribus applicentur, mancipia Romanæ Ecclesiæ fiant, & in perpetuam servitutem asserantur, dictaque Ecclesia illud idem jus in eos, quod ceteri Domini in servos, & mancipia, sibi debeat vendicare. Urbe Roma, & Ancona dumtaxat exceptis, ubi eos solos Hebræos, qui nunc eas habitant, ad prædictam memoriam amplius excitandam præsequendasque cum orientalibus negotiationes, mutuosque commeatus, cum eisdem permittimus tolerandos; cum eo tamen, ut nostras, & Prædecessorum nostrorum, aliasque canonicas de eis Constitutiones studeant observare; sin minus, in pœnas omnes quæ dictis Constitutionibus continentur, quasque in hoc innovamus, eo ipso incidant. Futurum enim speramus, eos qui præsertim nostro, & hujus Sedis conspectui proximi sunt, noxæ metu a maleficiis temperaturos, & interdum aliquos, uti antehac nostro quoque hortatu satis multis contigit, lumen veritatis cum gaudio agnituros. Sed neutri ad alteros, nec in alium dictæ ditionis locum ullo tempore demigrent, nec proficiscantur, neque quempiam ex proscriptis ad se recipiant, si servitutis jugum, & supplicia voluerint evitare. Jubemus igitur omnium Provinciarum, Civitatum, & locorum dictæ ditionis Legatos, Gubernatores, Præsidentes, Prætores, & Magistratus, ac etiam locorum Ordinarios, necnon Domicellos, Barones, Dominos, & exemptos supradictos, ac quoscumque alios, ad quos id pertinet, ut quisque pro se, nulla alia a Nobis expectata jussione, aut mentis declaratione omnia prædicta quamprimum exequantur; & caveant diligenter, ulli posthac Hebræi ad ipsas Provincias, Civitates, & loca, etiam Domicellorum, Baronum, & aliorum prædictorum ex quacumque causa amplius accedant. Quicumque vero, etiam de iis, qui Romæ, & Anconæ nunc sunt, excurso trimestri proximo inventi in quacumque dictæ ditionis parte, etiam quæ dominii temporaliter eorumdem Domicellorum, Baronum, Dominorum, & exemptorum sit, statim Ecclesiæ prædictæ mancipati in servitutem perpetuam coniiciantur; quorum etiam cervicibus graviores pœnas impendere significamus, ut ceteri eorum exemplo discant, quanti fuerit hanc nostram prohibitionem temere neglexisse.

Barones, & Gubernatores & alii exequantur hanc Constitutionem.

Clausulæ derogatoriæ.

§.3. Non obstantibus prædictis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, legibus communibus & municipalibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum, necnon Cameræ Apostolicæ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & conventionibus cum Hebræorum prædictorum universitate, etiam sub fide publica, pactis, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis, illis omnibus, ac etiam prædictis

dictis Domicellis, Baronibus, & Dominis, ipsorumque Civitatibus, terris, locis, & populis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac alias quomodocumque, & sub quibuscumque tenoribus & formis, & ex quibusvis causis etiam onerosis, ac cum restitutionibus, præservationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere & in specie quotiescumque concessis, confirmatis, & sæpius iteratis vicibus innovatis. Quæ omnia & singula, etiam si de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, quatenus prædicta, impedire vel differre, aut alias illis obesse possent, harum serie de simili potestatis plenitudine, specialiter & expresse revocamus, & abolemus, viribusque & effectu prorsus carere, ac quicquid secus per quoscumque, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides. §.5. Volumus autem ut præsentium exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuscumque Curiæ Ecclesiasticæ, aut Prælati sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem ubique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio pœnalis. §.6. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c.

D. P. An. IV. 26. Februarii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo nono, quarto Kalen. Martii, Pontificatus nostri Anno IV.

CXI.

Quod in singulis Provinciis Fratrum Minorum Ord. S. Francisci de Observantia, duæ saltem domus assignentur Fratribus strictioris Observantiæ, a quibus absque Prælatorum licentia nullatenus ad alia loca se transferre possint.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. INjunctum Nobis desuper Apostolicæ servitutis Officium crebro Nos admonet, & inducit, ut personis quibuslibet regularibus, vigilantiæ nostræ partes efficacius exhibentes eos in institutorum suorum regularium candore salubriter manuteneamus.

Jussio de qua in rubr. §.1. Accepimus sane nuper, quod in Ordine S. Francisci de Observantia nonnulla sunt domus, & loca, recollecta nuncupata, in quibus dicti Ordinis Fratres arctiorem quam in ceteris vitam degunt, & propterea eidem Ordini commodum, & opportunum esse censentes, ut in singulis dicti Ordinis Provinciis, duæ domus, & loca recollecta hujusmodi existant, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo decernimus atque statuimus, quod in qualibet Provincia dicti Ordinis duæ ad minus domus, & loca recollecta esse debeant, Et præfata monasteria recollecta nullatenus ab hujusmodi recollectione separari possint: & Fratres in illis degentes, etiam si velint (nisi de Ministri Generalis ipsius Ordinis, vel Provincialis, & Discretorum Conventuum dictorum locorum recollectorum pro tempore existentium consilio) ad alia loca non recollecta transferri nequeant, nisi eisdem Superioribus, ut aliter fiat, visum fuerit expedire.

Clausulæ præservativæ. §.2. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, aut invalidari nullatenus posse, minusque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi nullatenus posse, sicque ab omnibus censeri.

Clausula sublata. §.3. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari debere; irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio. §.4. Et nihilominus pro majori præmissorum occasione Venerabili Fratri Episcopo Conchen. & dilectis filiis causarum Curiæ Cam. Apost. Generali Auditori, ac Officiali Toletan. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, faciant illas ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter observari, non permittentes aliquid contra præmissa quomodolibet innovari. Contradictores quoslibet, & rebelles per easdem pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

Clausulæ derogatoriæ. §.5. Non obstantibus præmissis quibusvis Apostolicis necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transsumptorum. §.6. Ceterum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, ubi expedien-

diens foret, deferre, volumus quod illarum transumptis &c.

D. P. An.IV. 9. Martii. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die nona Martii millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Pontificatus nostri Anno IV.

CXII.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Stationum Indulgentias per Christifideles, tam in Liberiana Sanctæ Mariæ Majoris Basilica, quam in Ecclesia Sanctæ Mariæ in Dominica lucrari decernit.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. SAlvatoris Domini Nostri Jesu Christi, qui pro redemptione generis humani, de summo Cœlorum solio ad hujus Mundi infirma descendere, & Carnem nostram ex castissimo, Sanctissimoque Utero Gloriosissimæ, semperque Virginis Dei Genitricis Mariæ assumere dignatus est, vices licet immeriti gerentes in Terris, Basilicas, & Ecclesias in ejusdem Beatæ Mariæ Virginis Advocatæ nostræ honorem, ac venerationem dedicatas, spiritualibusque gratiis, & indulgentiis decoratas, & præsertim insignes, quæ numquam satis venerari, frequentarique possunt, non solum peramplius semper ornare, sed quæ ab illis, etiam translata esse reperiuntur, eis favente Domino restituere, pie sancteque studemus, ut quo frequentius Christifideles eas visitaverint, per devotionis sinceritatem redemptionis suæ fructum facilius consequi, & ad sempiternæ Gloriæ Beatitudinem feliciter pervenire.

Leo X. Stationum Indulgentias ad Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Domnica a Basilica Liberiana transtulit. §.1. Cum itaque sicut accepimus, alias felicis recordationis Leo Papa Decimus Prædecessor noster, Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Dominica de Urbe, vulgariter ad Navicellam nuncupatam celebriorem reddere volens, & ut eo libentius Christifideles ad eam visitandam confluerent, quo majora spiritualia munera exinde, si adipisci posse cognoscerent, quascumque stationum indulgentias, & peccatorum remissiones, quæ, qualibet secunda Dominica cujuslibet quadragesimæ, a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, Christifidelibus Basilicam S. Mariæ Majoris de dicta Urbe visitantibus concessæ erant, ad eandem Ecclesiam S. Mariæ in Dominica Apostolica authoritate transtulerit illasque ipsis Christifidelibus Ecclesiam S. Mariæ in Dominica hujusmodi in dicta secunda Dominica quadragesimæ visitantibus, eadem authoritate concesserit, prout in ipsius Leonis Prædecessoris literis desuper confectis.

Pius utrique Ecclesiæ Stationum Indulgentias cōcedit. §.2. Nos bonum, & Christifidelium animabus salutare esse, simulque ad divini cultus honorem plurimum tendere existimantes, ne ipsa Basilica S.Mariæ Majoris, quæ quidem divina revelatione, ut pia historia legitur, erecta fuit, & plurimis Sanctorum Reliquiis referta reperitur, suis solitis honoribus, & visitationibus destituta remaneat, verum cupientes pro pastorali nostro officio utramque, & Basilicam Sanctæ Mariæ Majoris, & Ecclesiam S. Mariæ in Dominica, hujusmodi d. secunda Dominica Quadragesimæ, ab eisdem Christifidelibus pariter visitari, & devote frequentari, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui secunda Dominica Quadragesimæ singulis annis perpetuis futuris temporibus, vel Basilicam S. Mariæ Majoris, vel Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Dominica devote visitaverint, & pias ibi ad Deum preces effuderint, alia solita ad id requisita adimpleverint, prædictas, & easdemmet stationum indulgentiam, & peccatorum remissiones consequantur, & consequi possint, dicta auctoritate Apostolica, & de Apostolicæ potestatis plenitudine perpetuo concedimus, & ita tam Basilicam S. Mariæ Majoris, ut illæ ipsæ stationum indulgentiæ, in Ecclesia S. Mariæ in Dominica, secunda Dominica Quadragesimæ, integræ perpetuo remaneant, plenarie restituimus.

§.3. Non obstantibus ipsius Leonis Prædecessoris translatione hujusmodi, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Derogat contrariis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, quarto Idus Martii, Pon. nostri Anno IV. Dat. die 12. Martii 1569. An.IV.

CXIII.

Contra offendentes statum, res, & personas Sanctissimi Officii Inquisitionis hæreticæ pravitatis, eorumque filios, necnon complices, & fautores.

Ad hæc habes etiam Const.XII. Julii III. Licet a diversis. *Tom.IV.Par.I.fol.*278.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

SI de protegendis ceteris omnibus Ecclesiæ ministris, quos in fidem, & clientelam nostram a Domino recepimus, cura Nobis quotidiana insidet, quanto majore studio eam Nos solicitudinem capessere necesse est, ut qui in sacro Inquisitionis hæreticæ pravitatis Officio versantur, sub tutela inviolatæ auctoritatis hujus Sedis periculorum omnium expertes quæque munera ad exaltationem fidei Catholicæ exequantur. Forma publicandi.

§.1. Cum itaque ejus generis impiorum vis quotidie magis invalescat, qui omnibus malis artibus prædictum Officium subvertere, ministrosque functionibus disturbare moliuntur, eo jam Nos detrusit necessitas, ut nefariam, & scelestam illorum audaciam acer- Causa hujus Cōstitutionis.

acerbiore castigationis verbere reprimamus.

Offendentes, seu impedientes personas Inquisitorum, &c.

§.2. Hac igitur generali Constitutione de Fratrum nostrorum consilio sancimus, ut quicumque sive privatus, sive cuncta Civitas, sive Populus, sive Dominus, Comes, Marchio, Dux, vel potiore titulo Illustris, quemvis ex Inquisitoribus, Advocatis, Procuratoribus, Notariis, aliisque ministris prædicti Officii, vel Episcoporum id munus in sua Diœcesi, aut Provincia obeuntium, seu accusatorem, denunciatorem, aut testem in causa fidei quomodocumque productum, vel evocatum occiderit, verberaverit, deiecerit, seu perterrefecerit.

Bonaque diripientes.

§.3. Quive Ecclesias, ædes, aliasve res, sive publicas, sive privatas Officii, aut ministrorum expugnaverit, invaserit, incenderit, expilaverit, aut libros, literas, auctoritates, exemplaria, regestra, protocolla, exempla, scripturas, aliave instrumenta, sive publica, sive privata ubicumque posita combusserit, diripuerit, seu interverterit, seu ex incendio, aut direptione, etiam inermis, sive capiendi, sive comburendi, sive supprimendi causa fuerit, sive res, aut personas servari, defendive prohibuerit.

Et carceres frangêtes, &c. pœnas hic descriptas incurrunt.

§.4. Quive carcerem, aut aliam custodiam, seu publicam, seu privatam effregerit, vinctum extraxerit, seu emiserit, capiendum prohibuerit, captumve eripuerit, receperit, oculuerit, seu facultatem effugiendi dederit, seu jusserit id fieri, qui cœtum, concursumve fecerit, sive ut aliquid prædictorum fieret, homines accommodaverit, sive alias auxilium, consilium, aut favorem, publice, vel occulte, in quolibet prædictorum scienter præstiterit, licet nemo occisus, verberatus, nemo extractus, emissus, vel ereptus, nihil expugnatum, nihil effractum, successum, direptumve, nullum denique damnum reipsa sit secutum: nihilominus is sit anathemate præsentis canonis auctoritate ligatus: idem quoque læsæ majestatis reus, dominio, dignitate, honore, feudo, ac quocumque alio beneficio temporali, & perpetuo eo ipso privatus, sæcularis Judicis arbitrio relinquatur, qui de eo illas ipsas pœnas exigat, quæ damnatis primo capite dictæ legis per Constitutiones legitimas irrogantur, bonis, rebusque omnibus fisci juribus applicatis, uti etiam est de damnatis hæreticis per sanctiones canonicas constitutum ejus filii paterna infamia subiecti, omnis, & cujuscumque hæreditatis, successionis, donationis, & legati, sive propinquorum, sive extraneorum omnino sint expertes, eisdem præterea portæ numquam pateant dignitatum.

Delinquentes claras tantummodo probationes in contraria adducere possunt.

§.5. Nemo autem expurgationem habere, aut causam ullam proponere, vel prætendere possit, qui tantum nefas in contemptum, & odium hujus Officii admiserit, nisi contrarium per claras probationes docuerit se fecisse. Quod porro de prædictis, eorumque filiis statuimus, illud idem de omnibus clericis, & presbyteris sæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam exemptorum regularibus, & quacumque etiam Episcopali, & majori dignitate præditis, ac etiam privilegio quomodocumque suffultis, decernimus exequendum, ita ut ipsi beneficiis, & officiis omnibus Ecclesiasticis, præsentium auctoritate privati per Judicem Ecclesiasticum hæreticorum more degradentur, demum potestati sæculari traditi, pœnis prædictis laicorum instar subiiciantur.

Episcoporum tamen causæ Rom. Pontif. reservantur.

§.6. Pontificum tamen causis Nobis, & Successoribus nostris reservatis, ut re quæsita, & Nobis renunciata, contra eos ad depositionem, & alias pœnas prædictas procedamus, uti criminis atrocitas videbitur postulare.

Intercedentes pro præfatis delinquentibus hæresis pœnas incurrunt.

§.7. Quicumque autem pro talibus veniam petere, aut alias intercedere tentaverint, in easdem illas pœnas, quæ in hæreticorum fautores a Sacris Constitutionibus inferuntur, ipso facto se noverint incidisse.

Revelantes hujusmodi delicta, impunitatem consequuntur.

§.8. Verum si quis etiam hujusmodi criminum conscius vel affinis, sive Religionis studio, sive pœnitentia ductus rem adhuc incognitam retexerit, supplicio liberetur.

Forma servâda in absolutionibus hujusmodi criminû a Pont. conceden.

§.9. Ceterum eam omnium, & quarumcumque absolutionum rationem a prædictis criminibus, necnon habilitationum, & restitutionum, etiam ad famam, & honores, ita deinceps habendam optamus, ut Successores nostri nullas nisi saltem semestri post cujusque assumptionem ad hujus dignitatis fastigium excurso, ac precibus apud supremum Officium Inquisitionis hic institutum verificatis, concedant. Decernentes omnes, & quascumque hujusmodi absolutiones, habilitationes, & restitutiones, quæ precibus sic non verificatis de cetero fient, nemini prorsus prodesse, sed nec præsentibus, nisi toto ipsarum tenore ad verbum inserto, & gratia ex certa Romani Pontificis scientia facta, & propria manu subsignata, ulla in parte derogari, nec derogatum censeri debere, & si illis ex quacumque causa aliter derogari contigerit, derogationes hujusmodi nullius prorsus fore roboris, & momenti.

Deputatio executorum.

§.10. Jubemus igitur universos, & singulos Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcopos, & ceteros Ecclesiarum Prælatos per universum Orbem constitutos, ut per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, aut earum exempla in suis quisque Provinciis, Civitatibus, Diœcesibus, & locis solemniter publicare, & quantum in se est, firmiter observari procurent, contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, ipsasque censuras, & pœnas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transũptorum.

§.12. Volumus autem ut præsentium exempla etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu &c.

§.23. Cete-

Obtestatio in Principes. §.13. Ceterum omnes Orbis Terrarum Principes, quibus gladii sæcularis potestas in malorum vindictam est permissa, per eam, quam se tueri promiserunt, fidem, obtestamur, ita suas quisque partes, sive in præstando ministris prædictis auxilio, sive in criminum post Ecclesiæ sententiam animadversione, in tempore, ut eorum quoque præsidiis ministri ipsi tanti Officii munus pro Dei æterni gloria, & Religionis incremento feliciter exequantur, amplissimum a Domino præmium recepturi, quod fidei prædictæ assertoribus in æternæ beatitudinis consortio præparavit.

Sanctio pœnalis. §.14. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.IV. 1. Aprilis. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Kalendis Aprilis, Pontificatus nostri Anno quarto.

Papæ subscr. ✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & publicatio.

CXIV.

Reformatio Pœnitentiariæ Apostolicæ, & ejus Officialium.

Alia reformatio habetur in Pii IV. Const. LXII. In sublimi. *Tom. IV. Par. II. fol.* 116. *De auctoritate vero Summi Pœnitentiarii vide Const. XXVIII. Six. IV.* Quoniam. *Tom. III. Part. II. fol.* 187. *Et de Officialibus agitur in Const. subsequen.*

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. IN omnibus rebus humanis nihil tam perfecte institui, nihil ullis legibus, sanctionibusque tam diligenter muniri potest, quin id lubrica, & præceps, malorumque omnium effectrix cupiditas novis quotidie artibus pervertere atque corrumpere moliatur. Quocirca omnes ad hujus præcelsæ dignitatis fastigium evecti, perpetua quadam necessitate coguntur, nusquam oculos a commisso sibi grege avertere, sed continenter vigiles circumferre, ut quandocumque usus poscit, novis modo legibus ferendis, modo veteribus corrigendis, vel ad usum revocandis, ea, quæ paulatim depravata sunt, in melius reformentur. Quod quidem Nos jam inde ab ipso Pontificatus nostri principio, & liberaliter fecimus, & quantum in Nobis est, illud idem statutum urgere, & persequi, annuente Deo, conamur; neque quicquam Nobis est, vel præclarius vel optabilius, quam ut collapsos a vetere disciplina mores, ad pristinam suam integritatem denuo erectos, & in agro Domini a pravarum consuetudinum sentibus omnia diligenter perpurgata videamus.

Causæ hujus reformationis. §.1. Sed ne dum ea, quæ ad communem totius corporis salutem pertinent, tantopere procurantur, quisdam Nos accuset, quod eam partem, quæ Nobis proxima est, negligamus, neque illius ulceribus necessarium salutis remedium applicemus, divino auxilio freti, Curiæ nostræ universæ reformationem jamdudum oculis nostris obversantem aggredi decrevimus; pro qua etsi ante hac nonnulli Prædecessores nostri multa sancte, & salubriter ordinarunt, hominum tamen fragilitate non ita multo post, aut neglecta aut corrupta sunt, aliis atque aliis aliena suo sibi Officio usurpantibus, & dictæ Curiæ expeditiones invicem confundentibus, quarum singulis sagax illa vetustas, proprium, & distinctum, pro cujusque diversitate, & materiæ genere officium, tanto studio assignavit. Unde Nos operæ pretium fore arbitrati illud in primis conari, ut quod cuique Officio congruit, ad illud idem revocetur, demum sapienter providere, & providenter statuere, per quos viros, quibusque modis Curiæ prædictæ negotia, pro rerum, temporum, & locorum qualitate deinceps dirigatur. At quia ceteris omnibus illa anteponere necesse est, ex quibus pendere dignoscitur periculum animarum.

Revocatio facultatum Pœnitentiariæ. §.2. Nos hujusce reformationis exordium a Pœnitentiariæ nostræ Officio capere instituimus, ejusque rei causa omnem auctoritatem ordinariam, & delegatam, omniaque privilegia, facultates, & indulta ideo duximus revocanda, ut habita de ministrorum qualitate, numero, functionibus, & Officiis ratione explicita, novam futuris formam de integro præscribere valeamus, qua ipsum Pœnitentiariæ Officium certis quibusdam facultatibus, quæ aliis Officiis magis conveniunt exoneratum atque expeditum, de hinc ea, quæ animarum salutem præcipue concernunt, attentiore studio prosequatur.

Amotio quorumdam officialium. §.3. Primum igitur omnium de hujusmodi Officio, ministris, & functionibus rationem prodere volentes, de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula loca, seu Officia Referendariorum, Correctorum, & revisoris, necnon functiones, & exercitia Scriptorum, qui vigintiseptem, & Procuratorum, qui vigintiquatuor sunt, quorumcumque Procuratorum octo Officia ad dispensationem pro tempore existentis majoris Pœnitentiarii pertinere noscuntur, in eodem Pœnitentiariæ Officio perpetuo supprimimus, & abolemus; eorumque Scriptorum, & Procuratorum rationem aliorsum habituri, illos omnes jam nunc ab ipso Pœnitentiariæ Officio amovemus.

Deputatio aliorum Officialium. §.4. Ad dictum officium dehinc majore Pœnitentiario, Regente, Datario, uno Correctore, uno Magistro in Theologia, uno Doctore in decretis, duobus Procuratoribus, duobus Scriptoribus, & uno Sigillatore, quos pro futuris rebus & negotiis illius satis esse duximus, perpetuo constare volumus.

§.5. Illo-

Quorum officia vendibilia esse prohibet.

§.5. Illorumque omnium officiorum in ipso Pœnitentiariæ Officio constitutorum venditionem, aut quamvis aliam voluntatem tacitam vel expressam ea dimittentium dispositionem expresse prohibemus; sed illa omnia probis & peritis gratis omnino, & sine aliqua dimittentium, aut aliorum quorumcumque acceptione concedantur; quod si secus factum fuerit, quæcumque concessiones de illis pro tempore factæ nullius sint roboris, vel momenti.

Pœnitentiarius major qui

§.6. Præterea statuimus, & ordinamus, ut deinceps in perpetuum major Pœnitentiarius officium suum per se ipsum exerceat; quare sit presbyter, magister in Theologia, seu decretorum doctor; & si causa legitima a Romano Pontifice admissa, absens, seu impeditus fuerit, unum alium ex S. R. E. Cardinalibus prædictis qualitatibus insignitum sibi Propœnitentiarium subroget; qui interim hoc munus etiam per se ipsum prosequatur, literasque non Pœnitentiarii delegantis, sed suo proprio nomine expediri.

Regensque & Datarius qui

§.7. Similiter Regens, Datarius, Magister in Theologia, & Decretorum Doctor, viri eximia doctrina præstantes, casuumque conscientiæ periti.

Corrector.

§.8. Item Corrector in Decretis, stylo, ceterisque Pœnitentiariæ rebus diligenter versatus & instructus.

Sigillator.

§.9. Ac etiam sigillator probatæ vitæ, & uti id munus postulat, omnium officii expeditionum peritus. Qui omnes majoris Pœnitentiarii cura & sollicitudine delecti, & a Romano Pontifice confirmati, ad suum quisque officium admittantur.

Procuratores, & Scriptores qui

§.10. Procuratores quoque & Scriptores prædicti, vita, moribusque integris ornati ad suum quisque officium exercendum idonei. Ad hæc omnes prædicti Officii ministri, etiam Procuratores, & Scriptores sint presbyteri, vel certe in aliquo ex sacris Ordinibus constituti, hujusmodi arcanorum continentissimi; quorum etiam de juramento de fidelitate præstando adscribatur, quod nec occultos hujusmodi, nec personas umquam cuiquam extra officium revelabunt; qui secus fecerint, non levius quam presbyteri peccatorum confessiones prodere audentes, puniantur.

Et a quo examinandi.

§.11. Procuratoriæ autem & Scriptoriæ officia ita demum a majore Pœnitentiario illis concedantur, qui prius a Regente, & Correctore, super vita, moribus, ætate, scientia, & aliis qualitatibus requisitis, diligenter ac propositis edictis, & mora sex dierum præcedente per concursum examinati, & idonei comprobati fuerint, alioquin omnes concessiones, etiam si a Romano Pontifice ex aliqua causa pro tempore factæ fuerint, pro irritis habeantur.

Officiales per se ipsos exerceant, suisque stipendiis sint contenti.

§.12. Omnes vero supradicti officia sua per se ipsos cum diligenter, tum etiam fideliter exerceant, solique præsentes & actu exercentes, nisi legitime impediti, fructus, & emolumenta percipiant; quorum singulis certum, statumque aliunde stipendium cuique conveniens assignare intendimus, quo solo contenti esse debeant, nihilque aliud etiam sponte oblatum a partibus, aut alias sive pro expeditionis celeritate, sive pro alio extraordinario labore, tam procurando quam scribendo, aut recognoscendo, & examinando, capere possint; quicumque secus fecerint, Officio suo hujusmodi privati, Excommunicationis quoque sententia innodati eo ipso censeantur, cujus absolutionis beneficium ab alio, quam Romano Pontifice, excepto mortis articulo, nequeat obtinere.

Regentis Pœnitentiariæ munus.

§.13. Ut autem negotia universa, qua decet puritate, & diligentia dirigantur, prædictus Regens petitiones, casusque omnes ad prædictum Officium deductos in primis examinet diligenter; quæque perspicua, & secundum communem in eodem Officio cursum, absque difficultate expediri consueverunt, eadem expediri jubeat, nihilque omnino vel ordinarium, aut clarum, nisi prius ab ipso recognitum, & probatum, Procuratores expedire incipiant. Dubia vero vel obscura, vel difficultate obstructa, Regens ipse ad majorem Pœnitentiarium referat, ut diligentius examinentur, demum in ejus signatura proposita, cum maturo omnium judicio decidantur.

Materiæ dividantur.

§.14. Ceterum materiæ omnes sive conficiendæ, sive scribendæ, inter Procuratores, & Scriptores, cura Sigillatoris æqualiter dividantur.

Correctoris officium.

§.15. Sed ut literæ prædictæ stylo suo conscriptæ, sanæ, & incorruptæ emittantur, Corrector prædictus, antequam illæ scribantur, schedulas sive minutas earum a prædictis Procuratoribus conficiendas, cum supplicatione expedita diligenter recognoscat, examinet, & corrigat, ut inde literæ ipsæ mundæ, & integræ, rasurisque prorsus carentes expediantur. Itemque super omnibus materiis, tam ordinariis quam extraordinariis, supplicationes, ubi illis opus erit, in totum expediri debeant, prius quam ad expeditionem literarum super illis quoquo pacto procedatur.

Sigillatoris officium.

§.16. Denique Sigillator prædictus literas omnes eatenus recognoscat, ut manus requisitæ illis appositæ sint, & earum datæ cum libello supplicationis concordet; deinde ipsius sigillo Pœnitentiariæ obsignatas, & in totum gratis ubique expeditas, tunc demum eas procurantibus resignet.

Pro expeditione litterarum nihil solvatur.

§.17. Illud autem sancte, & inviolate apud Officium prædictum volumus observari, ut nihil prorsus pro literarum confectione, & expeditione, nec alias etiam pro charta, atramento, cera, capsula, cordulis, aliisque rebus ad ipsam expeditionem pertinentibus exsolvatur, rationem aliunde habituri, unde hæc omnia, simulque ministrorum omnium stipendia debeant comparari.

Sigillator custodiat omnes scripturas Pœnitentiariæ officium concernen.

§.18. Sed ne quid rerum dictæ Pœnitentiariæ lapsu temporis pereat, neglectumque jaceat, Sigillator ipse omnia exemplaria, literas, scripturas, & instrumenta quorumcumque privilegiorum, facultatum, concessionum, prohibitionum, reformationum, & ceterorum omnium dictum Officium Pœnitentiariæ in universum, & privatim

vatim concernentium, fideliter, ac cum periculo suo asservet, deque his omnibus authenticum inventarium, ac regestum conficiat; cum quicquid postea additum, statutum, concessum, vel vetitum erit, illud totum qualecumque quamprimum adscribatur, & sic deinceps hæc omnia in futurorum Sigillatorum fidem cum eisdem conditionibus, & periculis deponatur.

Officialium juramenta. §.19. Ad retinendam vero in dictoOfficio puritatem, & confirmandam singulorum fidem,districte præcipimus,ut juramenta, quæ in admissione officialium requiruntur, ad præsentem nostram reformationem accommodata, quotannis in manibus dicti majoris Pœnitentiarii debeant iterari.

Inobedientiū pœnæ. §.20. Monemus insuper omnes, & singulos supradictos, ut caveant diligenter, ne in officiorum suorum exercitio, fraus, vel dolus quoquo pacto admittatur, vel captio inducatur, neve ipsi partibus quidquam dolose, & fraudulenter suggerant, quo facilius optata impetrare possint, sed solum petitiones justas, rationabiles, & honestas, recipiant, & proponant. Quod si dolum, vel fraudem fecisse, aut quidquam, vel minimum pro labore, aut alias quoquomodo accepisse convicti fuerint, præter illas censuras, & pœnas, quæ contra talia admittentes quomodocumque propositæ sunt, in pœnam privationis officiorum suorum incurrant, & ad futura inhabiles, infamesque reputentur, prout Nos illos privatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipso. *Quas habes etiam in Const. seq.*

Decretum irritans. §.21. Decernentes ex nunc irritum, & inane, quidquid secus super prædictis, aut eorum aliquo a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §.22. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ac de certo officiorum prædictorum numero, etiam pluries a Romanis Pontificibus reducto, necnon Officii Pœnitentiariæ hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, vetere stylo, & consuetudinibus quantocumque tempore observatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Jussio observantiæ. §.23. Depulsa igitur omnis avaritiæ fœditate, pro se quisque, piam castamque mentem ad impositum sibi munus pro Dei æterni gloria, & Christifidelium salute acriter intendat, & pro virili parte conetur, ut cuncta prospera, & hoc tanto Officio digna succedant, Sedesque Apostolica pro bene gestis condignæ laudis præconio in singulis Christiani Orbis partibus plenius celebretur.

Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. 18. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569. 15. Kal Junii, Pontificatus nostri Anno IV.

CXV.

Limitatio nonnullarum facultatum Maioris Pœnitentiarii ejusdemque Ministrorum. *Ex Regest. in Archiv. Vat.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. UT bonus Paterfamilias si quando nutantem domum suam fulcire & reficere aggressus simul atque partem ejus aliquam in eum statum perduxit, ut habitari commode possit, eam nova suppellectile instituit, & exornat, ut dum ceteræ quoque eodem modo instaurantur, hæc saltem interea non jaceat otiosa, sed usus ex se aliquis Domino præbeatur. Ita Nos qui Curiam nostram universam, multorum cupiditate tentatam in meliorem statum vertere contendimus, inter alios ejus Ordines ad Pœnitentiariæ nostræ Officium in primis conversi novam illi facultatem de integro præscribere statuimus,qua sola deinceps in rebus, & negotiis suis uti debeat.

Quæ in præcedenti Constitutione steterat recesset. §.1. Quare nuper omnem illi auctoritatem, & potestatem ordinariam, & delegatam, omniaque privilegia, facultates, & indulta omnino ademimus. Deinde certa quædam de Ministrorum qualitate, numero, functionibus, & Officiis, quæ magis convenire visa sunt, aliis nostris literis ordinavimus.

Majori Pœnitentiario facultates, quæ propriæ muneris pœnitentialis sunt, relinquit. §.2. Nunc vero ne illud etiam, dum in ceteras dictæ Curiæ partes inquirimus, desideat, sed, & interim, & semper deinceps omnibus usui sit, solis rursus facultatibus, quæ Pœnitentialis muneris maxime propriæ sunt, & ad egentium Fidelium remedium accommodatæ communire intendimus, quibus ejus Præfectus vice nostra illis ipsis, quorum causa fundat um est, extemplo succurrat, eademque opera Nos tot tantisque sine intermissione curis exagitatos aliquo pacto exoneret, ne illi cunctationis nostræ necissitate morati, diutius in reatu, & sordibus pendeant, neve quisquam in graviora pericula deducatur.

Omnes absolvere potest in foro conscientiæ. §.3. Concedimus igitur majori Pœnitentiario nostro, ut possit absolvere, & absolvi mandare in foro Conscientiæ dumtaxat omnes, & singulas personas Ecclesiasticas sæculares, & regulares cujuscumque dignitatis, qualitatis, & ordinis, necnon laicos utriusque sexus tam præsentes quam absentes in omnibus casibus, etiam Romano Pontifici, & Apostolicæ Sedi reservatis, literisque Apostolicis comprehensis, quæ dieCœnæ Domini quotannis promulgantur, & prorsus ab omnibus, & quibuscumque aliis criminibus,peccatis, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus,& enormibus tam ocultis, quam publicis, necnon excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis illorum occasione, vel causa latis, injuncta inde illis pro culpæ modo pœnitentia salutari,& aliis quæ de jure fuerint injungenda,

da, ac etiam dispensare, & dispensari mandare, cum quibus expediens videbitur, etiam in pristinum statum restituendo, sed in dicto foro conscientiæ tantum super quacumque irregularitate, inhabilitate, defectu, & infamia, præterquam ex crimine hæresis, homicidio voluntario, contracta scienter simonia, & publicis criminibus, super quibus Romanum Pontificem prius ab ipso Pœnitentiario volumus consulendum.

Quibus in casibus Rom. Pontificē debeat consulere.

Potest etiam habilitare ad dignitates, & beneficia in eodem foro.

§.4. Utque in susceptis etiam sacris, & Presbyteratus Ordinibus ministrare, & ad superiores conscendere, ac dignitates, etiam Cathedrales, & Metropolitanas, ac beneficia, & Officia Ecclesiastica obtenta canonice collata, quæcumque sint, retinere, aliaque consequi, & habere.

In contractis Matrimonialibus dispensare a nonnullis impedimētis.

§.5. In contractis vero Matrimoniis, si impedimenta occulta sint, exceptis primo consanguinitatis, vel affinitatis, aut secundo in linea inæquali consanguinitatis gradu remanere, & in superveniente impedimento debitum petere possint, prolem, ubi opus erit, in eodem tamen conscientiæ foro legitimam decernendo, adiecta literis clausula *nullis*, quæ similibus consuevit apponi.

Absolvere ab excommunicatione, & suspensione.

§.6. Ad hæc quoque absolvere, & absolvi mandare excommunicatos, & suspensos a sententia generali, vel speciali delegatorum, aliorumve Judicum, quorum jurisdictio expiravit, ac etiam eos, quorum absolutio per eosdem Judices, aut alios est ad Romanum Pontificem, & dictam Sedem quomodocumque remissa, & item eos, qui legitimo impedimento detenti præsentiam Judicum, vel eorum, qui ipsos excommunicarunt, aut suspenderunt per se, vel alium, seu alios adire non possunt, modo satisfactio, vel compositio inter partes sit secuta.

Vota commutare.

§.7. Necnon commutare vota quæcumque in alia pietatis opera, votis Sepulchri Dominici visitationis, ac liminum beatorum Apostolorum Petri, & Pauli de Urbe, castitatis & Religionis dumtaxat exceptis.

Dubia ad forum pœnitentiale pertinētia solvere.

§.8. Dubia quoque in materia peccatorum, seu forum pœnitentiale alias quomodolibet concernentia, cum consilio Doctorum, & Theologorum suorum declarare.

Super male ablatis, vel retentis incertis absolvere.

§.9. Et de male ablatis, vel retentis incertis mandare, ut etiam parte aliqua delinquentibus pauperibus, si videatur remissa, eorum qualitate, & necessitate pensatis residuum pauperibus, vel aliis piis operibus in locis, si fieri possit, ubi illa ablata sunt, aut extorta, vel usurpata convertantur.

Super quibus personis Pontificem debeat consulere.

§.10. Postremo prohibemus prædicto Majori Pœnitentiario, ne in ullis casibus publicis absolutiones pro Principibus, & aliis Jus Imperii habentibus, necnon Dominiis, Rebus publicis, item Episcopis, & aliis superioribus prælatis præsentium auctoritate concedat, sed quotiescumque quid horum contingat, aut Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem properet consulendum, nec etiam in ipsis occultis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales absolvat, qui vivente Romano Pontifice, de futuro quopiam eligendo, vel excludendo quoquo pacto tractaverint, vel pro se ipsis, vel aliis suffragia inierint, vel etiam Sede ipsa vacante ambitus fecerint, aut pactiones habuerint de eisdem, decernentes irritum, & inane quidquid deinceps per illum, ac dictum Officium præter, & contra concessionem, atque formam præmissorum, etiam asserto vivæ vocis oraculo, ac speciali, & expresso Papæ mandato, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, quintodecimo Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 18. Maii 1569. An. IV.

CXVI.

Scriptores, & Procuratores Pœnitentiariæ Apostolicæ ad Cancellariam Apostolicam transferuntur, & Scriptores, & Procuratores literarum minoris gratiæ instituuntur.

De materia Pœnitentiariæ, vide in Const. præced. De materia vero Cancellariæ, vide in Pii IV. Const. LXIV. Universi gregis *T. IV. Part. II. fol.* 120.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

In earum rerum commutatione, quam magnis suadentibus causis facere compellimur, hoc quoque a Nobis sedulo curandum est, ut ille ministrorum numerus, cui novo ordine composito uno in loco usui esse desiit, in alium magis convenientem commodis rationibus elocetur.

In Const. præceden. subduxit hic Pont. a Pœnitentiariæ officia Correctorum, Scriptorum, & Procuratorū exceptis duobus.

§.1. Cum igitur in generali reformatione Officii nostri Pœnitentiariæ, & quam nuper edidimus, inter talia multa, duo officia Correctorum, itemque functiones, & exercitia omnium, & singulorum Scriptorum, qui vigintiseptem, & Procuratorum literarum dictæ Pœnitentiariæ, qui vigintiquatuor sunt, in prædicto Pœnitentiariæ Officio, de Apostolicæ potestatis plenitudine extinxerimus, & aboleverimus, ac eorumdem Scriptorum, & Procuratorum, qui tunc literarum Pœnitentiariæ erant, rationem aliorsum habituri, eos omnes ab ipso Pœnitentiariæ Officio subduxerimus, quemadmodum literis nostris desuper confectis plenius continetur.

Et nunc dicta officia Scriptor., & Procurat. ad Cancellariā transfert.

§.2. Nos dictis officiis Scriptorum, & Procuratorum, eorumque Collegiis novum statum inducere, & quantum in Nobis est, singulorum ea obtinentium indemnitati consulere volentes, de simili potestatis plenitudine omnia, & singula officia, & loca Scriptorum, & Procuratorum prædictorum, ipsorumque personas, & Collegia (novo nomine, & titulo utriusque indito, ac libera concessione, & omnimoda

nimoda alia dispositione octo officiorum hujusmodi Procuratorum majori Pœnitentiario eodem quo antea jure perpetuo remanente) ad Cancellariam Apostolicam transferimus, & cum ea perpetuo conjungimus. Ita ut quondam Scriptores literarum Pœnitentiariæ, dehinc Scriptores literarum Apostolicarum minoris gratiæ, alteri vero Procuratores literarum earumdem minoris gratiæ appellentur, & inscribantur.

Et locum illis in ea assignat.

§.3. Quibus concedimus, & assignamus mensam, seu bancum utriusque commune in eadem Cancellaria post milites Sanctorum Petri, & Pauli, aut alio ibi loco a dilecto filio nostro S. R. E. Vicecancellario constituendo, ad quod literæ omnes hoc dehinc Officio literarum minoris gratiæ expediendæ, in primis deferantur.

Formamque statuit expeditioni literarum.

§.4. Statuentes, ut materiæ, quæ in dicto Pœnitentiariæ Officio proximis ante dictam reformationem temporibus communiter habebantur, & ex ordinatione nostra in summam redactæ sunt, deinceps per nostram, ac Romani Pontificis pro tempore existentis, deputatorumve signaturam fiant. Harum omnium libellos supplices, & idem literarum super eis conficiendarum schedulas sive minutas, soli Procuratores ad dictæ Cancellariæ stylum conscribant. Conscriptas minutas Abbreviatores literarum Apostolicarum de majori præsidentia in primis examinent, &corrigant. Correctas soli Scriptores hujusmodi literarum minoris gratiæ describant, ut inde literæ ipsæ ad Cancellariam prædictam, & defensores, aliosque Præsidentes in banco prædicto deferantur, ubique secundum regulam ad ritum dictiOfficii Pœnitentiariæ moderandam taxentur. Mox ab Abbreviatoribus prædictis, instar aliarum in eadem Cancellaria recognitæ, & ad supplicationem collatæ, ad Bullariam mittantur, subiectoque plumbo protinus a sigillatore prædicti Officii Pœnitentiariæ capiantur; qui taxa ad præscriptum nostrum recepta, eas per descriptores ad id assumendos juxta nostras super hoc ordinationes regestari, & regestatas ad exemplum, ut in aliis moris est, conferre; denique singulis literis prædictis omnem impensam per verbum *Exposuit*, uti literis Officii Pœnitentiariæ prædictæ moris erat, subscribere, idque etiam regesto prædicto adnotare procuret.

Emolumenta Officialibus assignat.

§.5. Percipiendorum autem a quoque fructuum,& emolumentorum suorum ea ratio esse debeat, ut finito mense in primis salaria eorum omnium, qui ad mensam prædictam defensores, & alio Officii munere ex Scriptoribus, & Procuratoribus literarum minoris gratiæ hujusmodi constituantur, & solvantur; demum Procuratores, & Scriptores suam quisque portionem viritim per sua collegia, ut antea distribuendam, capiant, Regens vero Cancellariæ, & Abbreviatores prædicti, pro laboribus illud idem de singulis expeditionibus, quod olim prædicti duo Correctores, & stipendium, & emolumentum libere, & licite percipient. Cetera item salaria, & emolumenta in plumbo, & utroque regesto, videlicet, supplicationum, & literarum prædictarum, & alibi necessaria, juxta ordinationes nostras prædictas capiantur. De taxa vero a dicto Sigillatore capienda, stipendia Regentis, Datarii, Correctoris, Theologi, Doctoris, Procuratorum, Scriptorum, Sigillatoris, ceterorumque ministrorum atramento, cera, capsula, cordulis, & alias quomodocumque ad expeditionem literarum dictæ Pœnitentiariæ necessaria, quas gratias ubique fieri, & concedi jam præcipimus, ante omnia desumantur, & singulis persolvantur; quod vero his omnibus omnino deductis, & persolutis, reliquum erit, majoris Pœnitentiarii prædicti esse debeat.

Sigillatoris officium.

§.6. Ad hæc quoque prædictus Sigillator curam habeat prædictas supplicationes e manu Datarii recipiendi, & per alios ad id ordinandos describendi, in regestum ab altero distinctum referendi, & utrumque fideliter custodiendi. Ceterum nullæ omnino supplicationes super hujusmodi materiis signandæ inter Abbreviatores prædictos distribuantur, neque cuipiam relinquantur, neque super iis sumpta, aliave exempla ex regestis describantur, etiam postquam literæ Apostolicæ super illis expeditæ, & partibus eas prosequentibus redditæ fuerint, sed supplicationes ipsæ apud regestum prædictum sub cura d. Sigillatoris, qui pariter ipsi regesto præfectus sit, fideliter custodiantur.

Inhibitio contra officiales ne aliquid accipiat pro quocumque extraordinario habere, sub pœnis hic expressis.

§.7. Præcipimus igitur atque interdicimus Abbreviatoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, ceterisque prædictis tam coniunctim quam divisim, ne quid, vel minimum etiam sponte oblatum a partibus, sive pro expeditionis maturatione, sive alio extraordinario labore capiant, aut a famulis aliisque personis capere permittant, sed suis quisque taxis, & stipendiis uti constituta sunt, contenti esse debeant. Quicumque secus fecerint, præter illas censuras, & pœnas, quæ in talia perpetrantes impositæ sunt, suorum Officiorum privationem incurrant, & ad futura inhabiles, ac etiam infames censeantur, uti Nos illos privatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipso.

Executorum deputatio.

§.8. Et nihilominus mandamus prædictis Vicecancellario, & Abbreviatoribus, necnon Rescribendario, & Scriptoribus Apostolicis, ceterisque, ad quos pertinet, tam coniunctim, quam divisim, ut Scriptores, & Procuratores prædictos, eorumque singulos sic cum universo corpore prædicto coniunctos Fraterna caritate prosequantur, & ad hujusmodi Officia, & ipsorum liberum exercitium, necnon honores, onera, & emolumenta omnia recipiant, & admittant, ac faciant prædicta omnia, & singula inviolabiliter observari, non permittentes quemquam contra præsentium tenorem quomodolibet impediri. Rursus eisdem Scriptoribus, & Procuratoribus sic cooptatis, & adscriptis, ut prædicto Vicecancellario tamquam capiti aliorum dictæ Cameræ Collegiorum instar, obediant, & obsequantur.

§.9. Non

Clausulæ derogatoriæ. §.9. Non obstantibus de certo Scriptorum literarum Apostolicarum numero, & aliis eorum ac dictæ Cancellariæ statutis, stylo, institutione, consuetudinibus, stabilimentis, & reformationibus quantocumque tempore observatis, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. 18. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, decimoquarto Kal.Junii, Pontificatus nostri Anno IV.

CXVII.

Declaratio casuum, ac præsumptionum, in causis confidentiæ beneficialis, contra quoscumque, etiam S. R. E. Cardinales, cum appositione pœnarum.

Ad hæc vide Const.XCIX.Pii IV. Romanum. *Tom.IV. Par.II. fol.* 190. *ubi cetera de simoniis, & confidentiis habentur.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INtolerabilis multorum perversitas, qui Sacrosanctas Constitutiones novis quotidie fraudibus eludere nituntur, sæpe illarum auctores in necessitatem adducit, cautius providendi, quo pertinacium animi ab improbis conatibus graviore sanctione postposita reprimantur.

Pius IV. in Bull. cit. prohibuit confidentias. §.1. Bene quidem, & providenter fel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam, statuit, & decrevit, &c. *Ut in Bulla cit. in rubr.*

Sed cognovit hic Pontifex multas fraudes desuper committi, quæ in judicio minime probari possunt. §.2. Verumtamen propter improbas multorum cupiditates prædictas, quæ ad purgandam hac pernicie Ecclesiam, & animarum salutem ab ipso Prædecessore edita sunt, in multis deprehendimus viam aperuisse gravius delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quod Judices in causis hujusmodi confidentiarum expediendis remissiores essent, omnes, & singulas causas ipsas ubicumque motas ad Nos advocavissemus, ac omnimodam hujuscemodi causarum, præsentium, & futurarum, rerumque omnium ex ipsis resultantium cognitionem Nobis, & Successoribus nostris reservavissemus, & super quibusdam coram Nobis processum fuisset, variis inde, nec levibus coniecturis intelleximus, vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse, sed plerisque causis præsumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere, ejusque rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem hujusmodi confidentias exercebant, ubi cognoverunt obstructam veritatem propter difficultates probandi in judiciis confidentias ipsas, contempta Constitutione prædicta, Ecclesias, monasteria, & beneficia sic recepta, ut prius retinere, alios fructus, pensiones, & alias res accipere, alias eorum exemplo ad similia, & graviora fidentius commoveri. Multi enim ipsa beneficia jure retinere nequeuntes, alii ne cogantur ad Sac.Ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu Clericali, ut ad bellum proficiscantur ut inimicos occidant, alii ut alieno nomine lites agant, aut defendant, alii propter crimina incapaces, quidam ut purgato delicto vel absolutione consecuta, illa repetant, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipsorum aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt, sæpe laicis, & inhabilibus. Plerique vel senes, vel infirmi, ut beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut nascituris asservent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reservatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis qui præstandorum jurium Cameræ Apost. sunt immunes; alii aut incapaces, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico Ordini sese mancipare refugientes, aut mere laici beneficia Ecclesiastica aliis conferenda procurant, ut de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique Ordinarii, & Collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, ut fructus, seu pensiones capiant eorumdem, aliisve faciant ministrari. Alia item permulta ejuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum divinarum puritas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ nervus dirumpitur, & imminens patratur exitium animarum.

§.3. Quare Nos volentes periculosam talium audaciam novi juris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus. Ideo certis regulis confidentias declarat.

Ut si quis quacumque auctoritate, Ecclesiam vel Monasterium, aut illud beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cujuscumque personæ, simpliciter aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, ut illa, vel illud etiam in eventum regressus, vel accessus, eidem dimittentur, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alii vel aliis concedantur, vel pensiones solvantur, ex eisdem hæc confidentia censeatur. 1.

Itidem si Ordinarius, vel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quovis modo vacans, ea conditione, tacita vel expressa, ut postea in alterum pro arbitrio Collatoris, seu alterius cujuscumque contra juris communis ordinationem disponatur; sive ut de eo provisus, fructus illius, vel partem ad utilitatem vel conferentis, vel decedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alium, scripto aut verbo jusserit, seu significaverit, persolvat, & pariter si a patrono etiam laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri. 2.

3\. Ad hæc si Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius a solutione jurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem, vel cessionem alicujus extranei, de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud, etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eumdem resignantem, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum, vel trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterii, aut beneficii, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super his reservatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud, ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alii exempto sit, fueritve concessus.

4\. Postremo si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit quacumque auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quibus horum casuum confidentiæ pravitas sit contracta, casusque hujusmodi literis prædictis comprehendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum.

Et ad probandum confidentiam, certas præsúptiones sufficere declarat.

§.4. Ad probantium vero plene confidentiarum abusum, inter alias, etiam hæ præsumptiones, & conjecturæ habeantur legitimæ, videlicet.

1\. Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu concessionem, captamque a Successore possessionem, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios, de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque Successor illi, vel ejus propinquis, ipsos, aut partem aliquam remiserit eorumdem.

2\. Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel ejus parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficii dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

3\. Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint.

Testes singulares quid probent.

§.5. Denique si quis pro concessione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficio ecclesiastico, per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficii de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Præsumptiones quot, plene probant.

§.6. Testes autem de quaque re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & conjecturas, pluresque hujusmodi præsumptiones, & conjecturæ plenam probationem faciant in prædictis.

Alii testes recipiendi.

§.7. Ceterum criminosi, & ceteri omnes, qui ad prohibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt, ad prædicta omnia admittantur.

Confidentiæ pœnæ & causarum cognitio, ad quos spectat.

§.8. Sed ne quisquam, etiam vana fiducia fretus, non intendendi contra se judicii, in crimine perseveret, utque hoc malum gravioris censuræ stimulo usquequaque prohibeatur, omnes, & singulos qui hucusque Ecclesias, Monasteria, beneficia, fructus, pensiones, aliasve res, intercedente hoc confidentiæ vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reversi, & resipiscentes celeri dimissione sibi prospexerint, & qui quid tale admiserint in futurum, etiam omnibus, & singulis aliis Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, administrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ pariter sub dicta reservatione comprehendi volumus, necnon fructibus, pensionibus, & aliis rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliis officiis temporalibus præsentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in juris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam a Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim advocatione causarum hujusmodi, & reservatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, Nobis, & prædictis Successoribus, ut prædictum est, facta, causis illis dumtaxat exceptis, quæ jam coram Nobis pendere noscuntur, ac etiam iis quas ratione Ecclesiarum, & Monasterium, quorum dispositio in Consistorio fieri consuevit, aut debet, itemque contra Ordinarios, Collatores, Episcopos, & alios Superiores Prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, uti jam aliis nostris literis statutum est audiendis, decidendis, & terminandis, harum serie prorsus relaxata, decernimus, ita deinceps quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & ipsorum cuicumque quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, interpretari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quidquid secus in prædictis per quoscumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.9. Quocirca omnibus locorum Ordinariis districtius injungimus, ut in suis quisque Ecclesiis, Civitatibus, Diœcesibus, & locis, etiam exemptis, ad prædicta studiose attendat, & quatenus illis relaxavimus, in delinquentes severe animadvertant, si divinæ Majestatis judicium, dictæque Sedis censuram voluerint evitare. In ceteris vero causis, & negotiis (Nobis, & prædictis successoribus exceptis) eosdem locorum Ordinarios præsentium auctoritate delegamus, ut gratia, & favore postpositis, pro

pro se quisque, cum venerit usus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquirant, suasque inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad prædictam Sedem quamprimum transferant, ut Nos, & prædicti Successores in causis hujusmodi procedentes, quod justum fuerit, decernamus. Nos enim singulis Ordinariis ipsis prædictos omnes, & quoscumque alios etiam exemptos, etiam per edictum publicum, constito prius summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad illos accessu, citandi, & monendi, eisque ac Judicibus ordinariis, & delegatis, aliisque personis quibuscumque, ne prædictorum executionem quoquomodo impediant, vel alias in illis sese interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdem, ac alios contradictores, & rebelles quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac omnia alia juris, & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachii sæcularis, quandocumque opus erit, invocandi, ceteraque in prædictis omnibus, & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, quodque Episcopis, Collatoribus, & præfatis prædictis, etiam Cardinalibus, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim a prædicta sit Sede indultum, vel in posterum indulgeri contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut contra indulta hujusmodi ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut in totum non inserta, effectum præsentium, aut attributæ prædictis Ordinariis jurisdictionis explicatio, seu exercitium, vel executio impediri valeat quomodocumque, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis; ceterisque contrariis quibuscumque.

Constitutio dicti Pii IV. in suo robore remanet.

§.11. Literis Prædecessoris hujusmodi nihilominus in suo robore duraturis.

Fides transũptorum.

§.12. Volumus autem, ut præsentium exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuscumque curiæ ecclesiasticæ, vel Prælati sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem, in judicio, & extra, ubique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino &c.

D. P. An.IV. 1. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569. Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno IV.

Sequitur extensio ad Cardinales.

PIUS PAPA QUINTUS &c.

Dubium an preceden. Cõstitutio liget Cardinales.

Hodie in Consistorio nostro secreto, ut moris est, accepto, quod a nonnullis prætendebatur S. R. E. Cardinales obtentu privilegiorum, sub Constitutione nostra de confidentiis beneficialibus, saltem quo ad privationem, censuras, & alias pœnas in Constitutione contentas, propter non factam in clausula impositionis illarum specialem, & expressam de dictis Cardinalibus, & privilegiis mentionem, minime comprehendi, licet aliter mentis, & intentionis nostræ fuerit, quemadmodum, & ex literis dictæ Constitutionis colligi posset.

Declaratio quod eos cõprehendit.

§.1. Ad tollendum tam omne dubium atque impedimentum, quo minus Constitutio præfata commune bonum, & salutem animarum concernens, plenarium effectum sortiatur, declaravimus, omnes S.R.E.Cardinales, in Constitutione, & literis præfatis, ac singulis earum partibus, etiam quo ad privationes, omnesque, & singulas censuras, & pœnas, in ipsis literis contentas, comprehendi, ac contrafacientes privationes, censuras, & pœnas ipsas incurrere, prout Nos illos omnes includi, & incurrere volumus eo ipso.

Decretum irritans.

§,2. Decernentes sic per quoscumque &c., etiam Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata &c. judicari &c. debere; necnon irritum &c. attentari.

Revocatio privilegiorum ad effectum præsentium.

§.3. Ac privilegia præfata, necnon exemptiones, conservatorias, & indulta omnia, per quoscumque Romanos Pontifices &c., etiam Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac etiam consistorialiter, & ex quibuscumque causis in genere, vel in specie concessa, confirmata, extensa, & moderata, & quantocumque tempore observata, ad effectum præfatorum revocavimus, & annullavimus, viribusque, & effectu quo ad hæc prorsus carere decrevimus. Volumusque, & statuimus, tenores privilegiorum &c. qualiacumque sint, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis haberi.

Sola signatura sufficit &c.

§.4. Solamque hanc schedulam manu nostra signatam, & in Cancellariæ Apostolicæ libro ad perpetuam rei memoriam registratam, absque alia literarum confectione sufficere, eamque, & ejus exempla ubique locorum in judicio, & extra illud fidem facere.

Derogatio contrariorum

§.5. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Cancellariæ præfatæ regulis editis, & edendis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

D. P. An.IV. 14. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 14. Novemb. millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Pont. nostri Anno IV.

Ita est M. — Papæ subscr.

Quod

CXVIII.

Quod facultas erigendi Capellas Rosarii sit solummodo Magistri Generalis Ordinis S. Dominici, & ab eo Deputatorum. Et Confratres Sodalidatum Rosarii ab eis institutarum oblationes, & legata in pios ejus usus convertenda recipere valeant. Indulgentiasque hic enunciatas consequantur.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INter desiderabilia cordis nostri, illud intensis desideriis affectamus, ut singulorum Christifidelium, quorum Nobis ex commissi Pastoralis officii debito cura imminet, generalis animarum salus proveniat, unde pia & salubria fidelium vota ad hoc tendentia, & alias ex quibus divini cultus provenit augmentum, pii patris affectione prosequimur, ac plenis favoribus confovemur, & ut optatum consequatur effectum, Christifideles ipsos ad illa, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus libenter invitamus.

Causæ hujus concessionis. §.1. Exhibita sane Nobis nuper pro parte dilecti filii Magistri Provincialis Ordinis Prædicatorum Provinciæ Neapolitan. petitio continebat, quod cum dilectus filius Fr. Ambrosius Salvius loci de Balneolo Nutean. sive alterius Dioec. ad erigendum Societates Sanctissimi Rosarii, in quibuscumque Ecclesiis, per Nos, & Sedem Apostolicam specialiter deputatus fuerit, si aliis hujusmodi facultas, præterquam ejusdem Ordinis Magistro Generali interdiceretur, ex hoc profecto diversis abusibus, qui in illarum erectione intervenire possent, satis consultum foret. Quare Nobis pro parte ejusdem Provincialis fuit supplicatum, ut sibi in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Facultas erigendi Capellam Rosarii, spectat ad Megistrum Generalem Ordinis S. Dominici, & ab eo deputatos tãtum. §.3. Nos qui honestis quorumlibet votis libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, eumdem Provincialem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, per præsentes statuimus, quod nulli licitum existat, minusque aliquis Capellam Sanctissimi Rosarii in quavis Ecclesia, sive loco erigere, præter dictum Generalem, aut ab eo deputatos, ac præfatum Ambrosium.

Nihil ingredientes Sodalitatem solvant. §.3. Minusque aliquis Confrater, seu vir, sive mulier aliquid eidem Societati pro illius ingressu, vel alia quavis de causa persolvere.

Confratres ad processiones accedant, §.4. Ac singuli Confratres ad quasvis processiones accedere, & in quibus corpora defunctorum ad sepeliendum deferuntur cum eorum insigniis, cujusvis etiam Superioris licentia desuper minime requisita, etiam absque aliquo conscientiæ scrupulo, & censurarum Ecclesiasticarum incursu possint & valeant, seu eorum quilibet possit, & valeat. & ad sepeliẽdos mortuos insignia deferant.

Prohibitio Confratres in his molestandi. §.5. Districtius inhibentes quibusvis, ne eosdem Generalem, seu deputandos, & Ambrosium, super erectione, & institutione Societatum hujusmodi in quibuscumque Civitatibus, terris, & locis, factis, & faciendis, neque eosdem Confratres super exercitio piorum operum, & profectu ad processiones, seu incessu cum signo eorum, aut dicti signi delatione molestare, perturbare, aut inquietare audeant, nec debeant, quinimmo Generali, deputatis, & Ambrosio præfatis in præmissis auxilium, consilium, vel favorem præbeant. Nos enim omnes præmissis contravenientes, indulgentiis, & peccatorum remissionibus eis concessis privamus, & privatos esse, ac indignos effici, & quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Confirmatio Indulgentiarũ §.6. Postremo vero, ut animarum Christifidelium præsertim ex aliqua Societate hujusmodi erectarum, seu per eumdem Ambrosium erigendarum existentium, & eamdem Societatem ingredi volentium quieti, & spirituali consolationi salubrius consulatur, & ad illam ubicumque erectam Christifideles ipsi accedentes eo ferventiores, & promptiores reddantur, quo se dono cælestis gratiæ decoratos senserint, De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum auctoritate confisi, Christifidelibus præfatis de dicta Societate, ut præfertur, instituta, vel instituenda existentibus, ut omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, tam per Nos, quam quoscumque alios Romanos Pontifices, & præsertim Leonem Papam X. Prædecessores nostros concessas consequantur, & consequi possint, auctoritate, & tenore prædictis misericorditer in Domino concedimus & indulgemus. Illaque nonnisi in Ecclesiis, in quibus, ut præfertur, eadem Societas instituta erit, præterquam in casu summæ necessitatis, & infirmitate grandi, seu detentione carcerum, in quibus, & alio in loco consequi possint, observando tamen illa omnia, quæ in dictis indulgentiis continentur, consequi posse decernimus. Omnesque & singulas per eumdem Ambrosium, sive Generalem, aut deputandos præfatos auctoritate nostra, modo tamen supradicto, concessas confirmamus, & approbamus.

Derogatio contrariorum §.7. Non Obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.IV. 28. Junii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 28. Junii 1569. Pontificatus nostri Anno IV.

Sequi-

Sequitur alia Constitutio super prædictis.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Oratio ad Deum in vexationib. proficua.

CONsueverunt Romani Pontifices, & alii Sancti Patres Prædecessores nostri, cum bellis corporalibus, vel spiritualibus premerentur, aut aliis tentationibus vexarentur, quo facilius ab illis evaderent, & tranquillitatem adepti, Deo quietius, & ferventius inservirent, & vacarent, divinam opem implorare, & Sanctorum suffragia, per supplicationes, seu per Litanias deposcere, ac oculos cum Davide in Montes levare, certa spe confidentes, inde illis auxilia affutura.

Psalterium instituit Beatus Dominicus ad deprimendas hæreses.

§.1. Quorum exemplo adductus, & Spiritu sancto, ut pie creditur, afflatus Beatus Dominicus Ordinis Fratrum Prædicatorum auctor, (cujus institutum, & regulam, cum in minoribus, essemus, expresse professi sumus) simili, qua nunc temporis occasione, quo Albigensium hæresis partes Galliarum, & Italiæ misere vexabantur, & tam multos excæcaverant sæculares, ut in Domini sacerdotes, & clericos sævissime furerent, levans in cœlum oculos, & montem illum Gloriosæ Virginis MARIÆ Almæ Dei Genitricis, quæ germine suo tortuosi serpentis caput obtrivit, & cunctas hæreses sola interemit, ac benedicto fructu ejus ventris, Mundum primi parentis lapsu damnatum salvavit, & de quo sine humanis manibus abscissus est lapis ille, qui signo percussus gratiarum aquas affluenter produxit, respiciens modum facilem, & omnibus pervium, ac admodum pium orandi, & precandi Deum, Rosarium seu Psalterium ejusdem B. MARIÆ Virginis nuncupatum, quo eadem Beatissima Virgo Salutatione Angelica centies, & quinquagesies ad numerum Davidici Psalterii repetita, & Oratione Dominica ad quamlibet decimam cum certis meditationibus totam ejusdem D. N. JESU CHRISTI vitam demostrantibus interposita, veneratur, excogitavit, excogitatum per S. R. E. Patres propagavit, orandique modo prædicto per asseclas B. Dominici Fratres, videlicet Ordinis prædicti divulgato, & a nonnullis accepto, cœperunt Christifideles iis meditationibus accensi, iis precibus inflammati in alios viros repente mutari, hæresum tenebræ remitti, & lux Catholicæ fidei aperiri, & ad hanc orandi formam pro locorum diversitate Sodalitates per Fratres ejusdem Ordinis ad hoc a suis Superioribus legitime deputatos institui, & Confratres in eis describi.

Hic Pontifex ex causis hic indicatis illud servari admonet.

§.2. Nos quoque illorum Prædecessorum vestigia sequentes, militantem hanc Ecclesiam divinitus Nobis commissam, his temporibus tot hæresibus agitatam, tot bellis, pravisque hominum moribus atrociter vexatam, & afflictam cernentes, lachrymabundos, sed spei plenos oculos in montem illum, unde omne auxilium provenit levamus, & singulos Christifideles ad simile faciendum benigne in Domino hortamur, & monemus.

Idemque cōfirmat una cum suis gratiis, & Indulgentiis.

§.3. Utque facilius modus ille ab omnibus cum ea, qua decet devotione, & mentis Religionisque Christianæ sinceritate amplectatur, auctoritatis nostræ partes, quantum Nobis ex alto conceditur, favorabiliter impartientes, modum orandi, & precandi prædictum, omniaque & singula indulta, Indulgentias, peccatorum remissiones, relaxationes, immunitates, privilegia, & alias gratias, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & dictæ Sed is etiam de latere Legatos, ac alios Apostolica ad id auctoritate suffultos, juxta precandi modum prædictum orantibus, & Confraternitatibus, seu Sodalitatibus sub dicto Rosario institutis, & illarum Ecclesiis, seu Altaribus, aut Capellaniis, vel Confratribus, aut Sodalibus, tam Motu proprio, & ex certa scientia, sive in genere, vel in specie, quam alias quomodolibet, etiam pluries concessa, confirmata, & innovata, quorum omnium, & singulorum tenores, & compendia, præsentibus haberi volumus pro expressis & insertis, eadem auctoritate harum serie perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus. Necnon potiori pro cautela, præmissa omnia eisdem modo & forma, quibus concessa reperiuntur, etiam perpetuo innovamus.

Et Confratribus Sodalitatum institutarum a Deputatis Ordinis S. Dominici omnes gratias concedit.

§.4. Ac omnibus, & singulis Christifidelibus utriusque sexus Confratribus, per dilectos filios modernos, & pro tempore existentes Fratres Ordinis prædicti in suis, & tam per eos quam per alios Sacerdotes, etiam in aliis Ecclesiis a dilecto filio, etiam moderno, & pro tempore existente ipsius Ordinis Generali Magistro, vel ejus Vicario dumtaxat deputatos, in hujusmodi Sodalitatem, seu Confraternitatem Rosarii receptis, & descriptis, Ecclesias, Altaria, & Cappellas hujusmodi visitantibus, necnon Deo preces juxta Rosarii modum prædictum effundentibus, quod omnibus, & singulis indultis, Indulgentiis, peccatorum remissionibus, & relaxationibus, privilegiis, & aliis gratiis præfatis frui, uti, potiri, & gaudere.

Et etiam facultatem percipiendi legata.

§.5. Necnon eisdem Confraternitatibus, seu Sodalitatibus, quod illarum ad id deputati Confratres, omnia, & singula oblationes, & legata, seu donationes, aut alias quovismodo, sive in testamento sive codicillis, aut alia ultima vel inter vivos voluntate illis relicta, & rogata, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, etiam si speciali nota digna sint, percipere, exigere, levare, & in Confraternitatum hujusmodi pios usus convertere, etiam Ordinarii loci, aut cujusvis alterius licentia desuper minime petita, libere, & licite possint.

Indulgentiasque hic descriptas.

§.6. Et insuper quo quisque ad se numero Confratrum præfatorum aggregandum, promptior, & alacrior fiat, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate

tate confisi, omnibus, & singulis Confratribus prædictis per deputatos prædictos descriptis, vere pœnitentibus, & confessis, qui prima vice, qua descripti fuerint, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in aliqua Ecclesia, aut Capella dictæ Confraternitatis perceperint, & unam saltem quinquagenam Rosarii recitaverint, & pro tranquillitate Sanctæ Matris Ecclesiæ oraverint, necnon qui in mortis articulo constituti salutari pœnitentiæ, & Viatici Sacramento muniti fuerint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui vero in Resurrectionis D. N. J. C., & Annunciationis, ac Assumptionis ejusdem Beatæ Mariæ præfatum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, & partem Rosarii, ut præfertur, recitaverint, decem annos, & totidem quadragenas; eisdem autem Confratribus, qui in reliquis D. N. J. Christi, & B. Mariæ Virginis præfatorum festis diebus, in quibus sacra ipsius Rosarii Mysteria recensentur, unam saltem Rosarii quinquagenam recitaverint, necnon aliis omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, & etiam non Confratribus, qui in ejusdem Rosarii Processione, quæ mense quolibet fieri consuevit, devote interfuerint, & pariter Confratribus præfatis, qui ipsum Rosarium integrum qualibet hebdomada devote recitaverint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis sibi pœnitentiis, etiam misericorditer in Domino relaxamus.

Clausulæ præservativæ.

§.7. Decernentes Confratres, & alios præfatos a quoquam desuper molestari, præsentesque literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, aliove vitio, aut intentionis nostræ defectu notari, argui, vel impugnari, & sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi non posse; sed quoties illæ emanaverint, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, de novo, etiam sub posteriore data per ipsos deputatos Confratres eligenda concessas, ac perpetuo validas, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere.

Decretum irritans.

§.8. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.9. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§.10. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 17. Septemb. millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Pont. nostri Anno IV.

CXIX.

De Baccalaureis, & Magistris in Aragoniæ Provincia Ordinis Prædicatorum creandis

Ex Bull. hujus Ordinis Tom. V. p. 217

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circumspecta Romani Pontificis providentia, vias, quibus regularis observantia conservari, & illi dedita persona, scientiarum cognitionem adipisci, & docere facilius possit, plerumque excogitare solet. Sane, cum deceat eos, qui sæculari vita prorsus abjecta divinis obsequiis, & regulari observantiæ penitus se dicaverunt, morum honestate, & literarum cognitione esse praeditos, illos quoque tamquam unicum, & singulare exemplar, ceteris literarum præcipue sacrarum scientia præstantiores, expedit, ut Graduum promotione, virtutis præmia, & insignia consequantur.

Diplomatis causa.

§.1. Unde pro vitæ regularis conservatione, & Graduum hujusmodi reputatione, in plerisque Provinciis Ordinis Fratrum Prædicatorum non nisi pauci illius Ordinis Fratres, & hi quidem literarum scientia, & vitæ, ac morum honestate, valde præditi, & in legendo præsertim Philosophiam, & Theologiam in aliqua Universitate per plures annos exercitati, ad Baccalaureatus, & Magisterii gradus promoveri solent.

Non promovendi ad Baccalaureatum nisi post lectiã Philosophiam vel Theologiam per quadrienniũ &c.

§.2. Quare Nos, Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & mera deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione, quod in posterum nullus dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum Provinciæ Aragoniæ ad Baccalaureatus gradum promoveri possit, nisi prius saltem per quadriennium Philosophiam, vel Theologiam legerit, & tunc promotio hujusmodi fiat causa legendi sententias pro forma, & gradu Magisterii ad petitionem Provincialis ipsius Ordinis, & Provinciæ, in aliqua Universitate, vel Collegio dictæ Provinciæ, & quod similiter nullus penitus Baccalaureus fiat Magister, nisi deputatus a Generali Magistro Ordinis prædicti, vel a Capitulo Generali, ad legendum sententias pro forma, & gradu Magisterii in Universitate, & Collegio prædictis, & lectionem hujusmodi per quadriennium prosequutus, & a Capitulo Provinciali ad Magisterium petitus fuerit.

Alias promoti nulliter promoti sunt.

§.3. Et quod aliter in posterum ad Baccalaureatum, vel Magisterium, etiam ad petitionem Provinciæ, & a Capitulo, vel Magistro Generali, etiam vigore indulti Apostolici eis desuper concessi, promoti pro

pro minime promotis in omnibus, & per omnia habeantur, & illi nullo modo habeant locum, nec gaudeant privilegiis Baccalaureatus, vel Magisterii, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus.

Clausulæ ad firmitatē Cōstitutionis.

§.4. Decernentes statutum, & Ordinationem hujusmodi, præsentesque literas in omnibus, & singulis actibus cujuscumque Capituli pro tempore facti alta voce publicari, & legi; ac in illis inseri, & ab omnibus inviolabiliter observari debere. Necnon ex nunc promotiones, aliter quam, ut præfertur, pro tempore factas nullius esse roboris, vel momenti, & promotis minime suffragari debere, ac etiam irritum, & inane quicquid aliud secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mādatur Provincialibus, & Diffinitoribus Provincialibus ejusdem observantia.

§.5. Districtius inhibentes in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub interminatione divini judicii, tam dilectis filiis Provincialibus, quam Diffinitoribus Capitulorum Provincialium dictæ Provinciæ, nunc, & pro tempore existentibus, quatenus statutum, & Ordinationem hujusmodi diligenter, & ad unguem observent, & observari faciant, & mandent.

Derogatio contrariorum

§.9. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis, & Provinciæ prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Ordini, & Provinciæ prædictis, illiusque superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu, & scientia, ac potestatis plenitudine, similibus, ac alias quomodolibet, etiam pluries concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus specialiter, & expresse derogamus, & derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 11. Julii 1569. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 11. Julii 1569. Pontificatus nostri Anno IV.

Bull. Rom. Tom.IV.Par.III.

CXX.

Confirmatio, & declaratio privilegiorum, & gratiarum Collegii Scriptorum Archivii Curiæ Romanæ.

Hujus Collegii institutionem, ejusque statum vide supra in Const.XIX. Julii II. Sicut *Tom.III.Par.III. fol.*299.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Confirmatio Const.Julii II citatæ in rubr. & alterius Leonis X prætermissæ, tanquam nihil relevans continentis.

PRidem Nos anxio, solicitoque animo cogitantes, &c. Collegii erectionem a fel. rec. Julio Papa II. Kal. Septembris Pon. sui anno V. factam, necnon omnia, & quæcumque privilegia, facultates, exemptiones, prærogativas, dispensationes, gratias, & indulta ab eadem dicta die, & Idibus Decemb. dicti anni, necnon a Leone X. Pridie Non. Octob. Pontif. sui anno primo, aut alio veriori tempore, necnon aliorum omnium inde usque Roman. Pont. concessiones eidem Collegio, & personis, in genere, & in specie, tam conjunctim quam divisim factas, & super his omnibus, & singulis confectas literas, scripturas, & instrumenta, ac inde secuta quæcumque, cum prohibitionis clausulis, & decretis in eis contentis, quæ omnia, & singula æque atque ad verbum præsentibus inserta, expressa, & repetita habemus, literisque super præsentibus conficiendis in totum, vel in partem exprimi, totosque tenores singulorum inseri posse volumus, etiam si talia, & multa sint, quæ speciali expressione indigeant, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus renovamus, approbamus, & confirmamus, effectumque plenarium, & integrum prorsus sortiri volumus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus. Decernentes illa omnia perpetuum, & inviolabile robur obtinere, ac irritum &c. attentari.

Concessio, quod scriptores Archivii, sint Notarii causarum civilium cujuscumque Judicis Commissarii.

§.1. Quin etiam in perpetuum applicamus, & appropriamus, ac etiam annectimus, unimus, & incorporamus dicto Collegio scripturas præfatas, ac omnia, & quæcumque jura, fructus, & emolumenta ratione Officiorum Notariatuum eorum omnium Judicum ordinariorum, & Commissariorum Curiæ, & Urbis in præfata institutione expressorum; quibus etiam S. R. E. Cardinales adiungimus, & similes etiam si ordinarii dicantur, comprehendi volumus. Ut vero in habendo proborum peritorumque Notariorum delectu melior deinceps ratio capiatur, statuimus ut posthac, in omnibus, & quibuscumque causis coram præfatis Judicibus etiam Cardinalibus quomodocumque habendis, & agitandis, Collegium ipsum Notarios idoneos, qui in ejusmodi causis scribant, constituere debeat. Nullique omnino ipsorum Judicum etiam

Cardinalium alios Notarios, etiam dicti Archivii scriptores in causis hujusmodi pro arbitrio constituere possint, sed eos, dumtaxat assumere teneantur, quos Collegium præfatum suo ex gremio, in genere vel in specie duxerit eligendos. Decernentes alias quascumque constitutiones, ordinationes, & assumptiones Notariorum, etiam de dicti Collegii Scriptoribus, sive in genere sive in specie, tam per Judices etiam Cardinales, quam etiam Sedem Apostolicam ex quibuscumque causis, etiam Motu simili, & potestatis plenitudine similibus, necnon processus, & alia quæcumque coram eisdem Judicibus, etiam Cardinalibus aliter facienda, irrita, & inania esse, viribusque, & effectu carere, Notariosque tamquam falsi reos puniri debere. Ceterum Collegium præfatum rationes, & curas omnes hujusmodi processuum, scripturarum, & instrumentorum, etiam præteritorum omni tempore habeat, omnia, & quæcumque emolumenta, ordinaria, & extraordinaria inde quomodocumque provenientia, ad communem usum percipiat, & delegandis sive substituendis Notariis suis stipendia constituat, vel alias super hoc conveniat cum eisdem &c.

Decretum irritans.

§.2. Sicque in his, & aliis præfatis omnibus, & singulis per quoscumque, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac Cameram ipsam, in quavis causa, & instantia, sublata &c. judicari &c. debere &c. necnon irritum &c. attentari.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus præmissis, & Pauli Secundi, Tertii, & Quarti, aliorumque Romanorum Pontificum, ac nostris de rebus Ecclesiæ non alienandis, & alienatis revocandis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam de gratiis ad instar non conceden. Cancellariæ Apostolicæ regulis editis, & edendis, ejusque & dictæ Cameræ, earumque Collegiorum, & etiam Urbis Romæ juramento &c. roboratis statutis &c. necnon institutione, & fundatione, ac veteri stylo quantocumque tempore observato, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque personis omnibus, & singulis, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, & alias quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis per præfatos, & alios quoscumque alios Romanos Pontifices, ac Nos, & dictam Sedem ex quibuscumque causis, etiam Motu, & scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam Consistorialiter concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, quibus omnibus, etiam si de illis &c. tenores &c. in genere, & in specie ad effectum sufficientis derogationis eorum latissime exten. Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, necnon omnibus illis, quæ in singulis literis præfatis concessum est non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis &c.

Fiat Motu proprio. M.

Datum Romæ apud S. Petrum, quintodecimo Kal. Aug., Anno IV.

Papæ subscr. D. P. An.IV. 18. Julii.

CXXI.

Cosmus Medices Reipublicæ Florentinæ Dux, ejusque successores Magni Duces Etruriæ creantur.

Iste Cosmus Militiam S. Stephani, de licentia Pii IV. instituit, ut in ejusdem Pii Con. LXX. His quæ, *Tom. IV. Par. II. fol.* 138.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex in excelso militantis Ecclesiæ Throno disponente Domino super gentes & Regna constitutus, post perlustratas suæ indefessæ mentis acie Orbis Christiani Provincias, circumspecta sua providentia præclaros, ac principes viros, qui de Sancta Sede Apostolica, fideque Catholica benemereri videntur, singulari suæ benignitatis clementia, quantum sibi ex alto conceditur, augere, eosque insignibus, ornamentis, ac speciosis honorum titulis decorare, atque illustrare consuevit, necnon alias disponit, prout temporum, locorum, & personarum qualitate pensata, conspicit in Domino salubriter expedire.

Etruriæ Provinciæ commendatio.

§.1. Sane cum Nos his nostris luctuosissimæ tempestatis diebus, animo nostro diu multumque gravissimo cum dolore versaremus, quot & quantæ pestiferarum hæresum sectæ quotidie undique erumperent, diraque & exitiosa perditorum hominum a fide Catholica aberrantium semina passim serperent, & usquequaque propagarentur, omnia Italiæ loca circumspicientes, Etruria Provincia nobilitatis decore, & antiquitatis nomine a majoribus celebrata, cujus maxima pars, quæ Nobis, & ipsi Apostolicæ Sedi subiecta non est, ab omnibus fere lateribus ditioni nostræ Ecclesiasticæ contermina atque conjuncta existit, Nobis præcipue occurrit, quam divinæ primum bonitatis gratia solicitudineque ac vigilantia nostra, deinde præstantissimi, ac Religiosissimi ejus Principis virtute, consilio, diligentia, præ ceteris intactam, & incorruptam, ab hujusmodique perniciosa labe & contagione, sarctam tectam conservatam esse conspicimus.

Maxime obsequia Romanis Pontificibus præstita.

§.2. Huc accedit, quod profecto magnopere Nos movet, Sedem Apostolicam, cum ob regionis vicinitatem, tam propter loci opportunitatem gratissima plerumque obsequia, atque etiam commoda subministratis ab Etruscis auxiliis a multis jam ante sæculis recepisse, idque complures Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & præsertim fel. rec. Innocentium Quartum, Clemen-

Clementem etiam Quartum, Gregorium Decimum, Benedictum Undecimum, Martinum Quintum, & Leonem Decimum luculenter testatos fuisse, adeo ut tam eamdem Provinciam, quam ejus Rectores, & Magistratus ob peculiarem eorum erga Romanam Ecclesiam devotionem, & observantiam, propenso paternoque affectu, variis gratiis, honoribus, ac privilegiis jure cohonestandos, atque ornandos esse duxerint.

Quæ signanter Cosmus Medices præstare studuit, & præstitit.

§.3. Quibus rebus debita meditatione mature consideratis, attendentes quoque in primis, quod dilectus filius nobilis vir Cosmus Medices Reipublicæ Florentinæ Dux, majorem in dies suæ eximiæ virtutis splendorem, ferventioremque Catholicæ Religionis cultum, & in administranda justitia præcellens studium, ex eo tempore, quo imperare cepit, nusquam prætermissum, laudabiliter præseferre non cessat. Quod omnibus in occasionibus, Nobis, ac Prædecessoribus nostris, & Apostolicæ Sedi, prompto, ac libenti animo obsequi semper studuerit. Quod Nos, & eamdem Sedem ab ipso nostri Pontificatus initio continuato debitæ reverentiæ honore coluerit, mandatis nostris filiali obedientia paruerit, honestis nostris petitionibus obsequentissime morem gesserit. Quod a Nobis requisitus, cœpta nostra pecuniis, peditatu, equitatuque alacriter juverit, præsertim pro ferendo auxilio Carissimo in Christo filio nostro Carolo Francorum Regi Christianissimo, adversus ejus rebelles, & hæreticos centum etiam aureorum millia, ultra alia, illi mutuando hortatu nostro id fecerit. Quod majora, si usus venerit, ad Catholicæ fidei defensionem, & incrementum se præstaturum ultro pollicetur.

Militiam Sancti Stephani instituit.

§.4. Quod pro inclyta ejus in Deum pietate, superioribus annis, Militiam Sancti Stephani, ad sanctæ Fidei exaltationem, ac propagationem instituerit, bonis ditaverit, & ampliaverit.

Statum suum optime regit.

§.5. Quod universæ prope Provinciæ Etruscæ imperscrutabili Dei judicio ad summæ dignitatis potestatem civium Florentinorum assensu vocatus felicissime præsit, ac dominetur. Quod delatum sibi admirabiliter Principatum admirabilius regat, & moderetur, illumque incomparabili prudentia, ac sapientia, in pacis ac justitiæ amœnitate, ab ineunte ejus ætate diligentissime contineat, & conservet.

Preclara multa operatur.

§.6. Quod terra marique præpotens existat. Quod Piratis, facinorosis, sicariis, quietis, & ocii turbatoribus, necnon nostris, & hujus Sanctæ Sedis rebellibus, & adversariis hostis acerrimus, scelerumque & delictorum severus vindex sit, quod numerosa ac frequenti populorum ei subditorum Deo benedicente multitudine, copiosis grandibusque redditibus, & amplissimis proventibus gaudeat, & fruatur. Quod validus peditum, & equitum numerus in omnes usus ei prætio semper esse possit. Quod quamplures florentissimas Urbes, tam Cathedralium, quam earum nonnullas Metropoliticarum Ecclesiarum dignitate insignes, ac Studiorum generalium universitatibus ornatas; munitissimos portus, validissimas arces, loca tutissima, triremium classem paratam, & instructam, tam ad Tyrrheni sui maris, quam etiam ad nostræ oræ maritimæ tutelam habeat. Quod rerum omnium copia, ditionis amplitudine, locorum ubertate, continua vitæ felicitate, demumque gentis celebris admodum, & opulentæ viribus firmissime subnixus urgeat. Quod cuncta hæc ipsa bona per immensam Dei Omnipotentis benignitatem sibi elargita, ad divinum honorem, & gloriam paratissima semper fore profiteatur.

Superioremque in suo dominio non recognoscit.

§.7. Quod absoluta potestate ratione liberi, & directi dominii Florentini nemini sit subiectus, ita ut juxta distinctionem piæ memoriæ Pelagii similiter Romani Pontificis Prædecessoris nostri, uti Rex, & Magnus Dux ac Princeps merito existat, & inter ceteros Magnos Duces, ac Principes, re ipsa esse, censeri, & connumerari possit, & debeat.

Creatio Cosmi Medices, & ejus successorum in Magnos Duces Etruriæ. *Quam intellige, ut hic in fine.*

§.8. Nos igitur tot ac tantis rationabilibus, dignisque de causis, clarissimis quoque ipsius Cosmi Ducis erga Nos, & Sedem eamdem meritorum, & Officiorum monumentis inducti, firmaque spe freti, quod is, & ejus successores, collati nostri in eos beneficii memores debitam Nobis, futurisque Romanis Pontificibus grato animo fidei, ac devotionis sinceritatem, perpetuo exhibere, conservareque studebunt. Attendentes etiam, quod sane plurimi facimus, dictum Cosmum Ducem, ac dilectum filium nobilem virum Franciscum ejus filium primogenitum arctis admodum affinitatis, sanguinis, & necessitudinis vinculis cum carissimo in Christo filio nostro Maximiliano in Imperatorem electo, & maximis Christiani nominis Regibus conjunctos esse, eosque a nobilissima stirpe Medicea multis honoribus & titulis decorata, & ex qua tot illustres proceres, ac tres Romani Pontifices prodierunt, ortum habere. Propterea eumdem Cosmum Ducem specialibus favoribus, & gratiis paterne benigneque prosequi volentes, ipsumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisq. Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat conseq., harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, Motu proprio, non ad ipsius Cosmi Ducis, seu alterius pro eo Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, maturaq. deliberatione, & mera liberalitate nostris, ac de supremæ nostræ Apostolicæ potestatis plenitudine, tam dictorum Prædecessorum, quam etiam Alexandri III. & Innocentii pariter III. ac Pauli IV. similiter Prædecessorum nostrorum, qui Portugalliæ, & Bulgarorum, ac Blancorum, necnon Hiberniæ Reges, & ut tunc Dux Bohemiæ, Rex in suis literis nominari possit, respective crearunt, constituerunt, & concesserant, aliorumq. Romanorum Pontific. erga diver-

diversos Principes exempla sequentes, vestigiisque inhærentes, ut potissimum ceteri Principes hoc exemplo invitati ad bene de Sancta hac Sede promerendum incitentur, eumdem Cosmum Ducem ejusque Successores pro tempore existentes Duces, perpetuis futuris temporibus in Magnos Duces, & Principes Provinciæ Etruriæ sibi pro maxima illius parte subjectæ, & in ipsa Provincia respective Auctoritate Apostolica tenore præsentium creamus, constituimus, pronunciamus, declaramus, Magnorumque Ducum Etruriæ Provinciæ, ut præfertur, ejus subjectæ nomine, titulo, & denominatione extollimus, & amplificamus, necnon eos dictæ Etruriæ Provinciæ eis subjectæ Magnos Duces, & Principes ab omnibus nominari, appellari, inscribi, dici, haberi, censeri, & tractari debere volumus, præcipimus, ac mandamus, atque Cosmum Magnum Ducem, ejusque Successores præfatos omnibus, & singulis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, favoribus, præeminentiis, prærogativis, indultis, privilegiis, aliisque quibuslibet gratiis, & honoribus, quibus alii vere liberi, & directi Domini, ac Magni Duces, & Principes etiam Ducali, aut alia quavis etiam majori dignitate præfulgentes, ac quacumque libera, & absoluta potestate fungentes, in genere vel in specie, in quibuscumque locis, pompis, sessionibus, celebritatibus, cæremoniis, & actibus publicis vel privatis, tam de jure, quam de consuetudine, etiam in Aula nostra Vaticana, & ubique Terrarum, etiam si aliqui alii Magni, & similes Duces, & Principes præsentes fuerint, quoquo modo utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, seu uti, frui, potiri, & gaudere in futurum quomodolibet poterunt, & soliti sunt, non quidem ad illorum instar, sed pariformiter, & absque ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere posse, ac debere.

Coronę Regalis donatio. §.9. Et insuper in evidens clarumque propensæ nostræ voluntatis erga dictum Cosmum Magnum Ducem testimonium, certamque dilectionis significationem, eum amplioris quoque gratiæ, & favoris prærogativa, maxime dignum censentes, ut juxta sententiam Clementis Quarti Prædecessoris nostri prædicti, ex majori decore ornatuum, majoritas appareat dignitatis, ipsum Cosmum Magnum Ducem, & ejus Successores hujusmodi Regali Corona, ut inferius depingi mandavimus, quæ super eorum gentilibus insignibus, ad illustrius nobiliusque ipsorum decus, & ornamentum, uti, eamque portare, ferre, & gestare, depingique, & insculpi facere libere, & licite possint, & valeant, motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus decoramus, exornamus, & insignimus, decoratosque, exornatos, & insignitos fore, & esse.

Clausulę pręservativæ. §.10. Præsentesque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, seu quocumque alio defectu ex quavis etiam quantumlibet justissima, & urgentissima, rationabilique causa nullo umquam tempore a quoquam notari, vel impugnari posse, sed illas validas, & efficaces perpetuo fore, & esse, suosque plenarios, totales, & omnimodos effectus sortiri posse, ac debere in omnibus, & per omnia, ac si consistorialiter, & de Fratrum nostrorum consilio factæ, & in ipso Consistorio nostro secreto lectæ fuissent.

§.11. Sicque per quoscumque Judices etiam Imperiali, Regia, Ducali, vel quavis alia excellentia, & dignitate præditos, & alios Commissarios qualibet auctoritate fungentes, etiam causarum Sacri Palatii nostri Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, sententiandi, definiendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, definiri, & interpretari debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus. Decretum irritans.

§.12. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Provinciarum, Civitatum, & locorum quorumlibet statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, illis, & quibusvis aliis personis, etiam Ducibus, quibus forsan per Sedem Apostolicam concessum sit, quod privilegiis, præeminentiis, favoribus, indultis, & gratiis ad instar Magnorum Ducum, perinde ac si ipsi Magni Duces realiter, & cum effectu essent, uti, & gaudere possint in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, & quantumcumque efficacissimis clausulis, & decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis (quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, ac de verbo ad verbum mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda esset, eorum omnium tenorem præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, totaliterque, & latissime derogatum esse volumus & decernimus) ceterisque contrariis quibuscumque. Clausulæ derogatoriæ.

§.13. Salva nihilominus in nostris dictæ Provinciæ, Civitatibus, & locis, nostra & Romanæ Ecclesiæ auctoritate, jurisdictione, & potestate, necnon Imperatoris, & Regum superioritate, jurisdictione, ac quibusvis juribus respective in locis mediate, vel immediate eis subiectis, ac citra aliquod præjudicium Civitatum, Terrarum, & locorum in eadem Etruriæ Provincia consistentium, quæ non sunt ditiones dicti Cosmi Ducis, nec ei quomodolibet subiecta sunt, neque aliquo modo obediunt. Declaratio quod talis creatio non præjudicat jurisdictioni S. R. E. nec Imperatoris, Regum &c.

§.14. Nulli ergo omnino hominum &c. Sanctio pœnalis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569., sexto Kal. Sept. Pontificatus nostri Anno IV. D. P. An. IV. 27. Augusti.

Confra-

Ex Bullar. Ord. Præd. T.V.pag.223.

CXXII.

Confratres SS. Rosarii privilegiis, & indulgentiis ornantur.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Procœmium.

CONsueverunt Romani Pontifices, & alii SS. Patres, Prædecessores nostri, cum bellis corporalibus, vel spiritualibus premerentur, aut aliis vexationibus tentarentur, quo facilius ab illis evaderent, & tranquillitatem adepti, Deo quietius, & ferventius inservirent, & vacarent, divinam opem implorare, & Sanctorum suffragia per supplicationes, seu per Litanias deposcere, ac oculos cum Davide in montes levare, certa spe confidentes, inde illis auxilia affutura: Quorum exemplo adductus, & Spiritu Sancto, ut pie creditur, afflatus B. Dominicus Ordinis Fratrum Prædicatorum auctor, cujus Institutum, & Regulam, cum in minoribus essemus, expresse professi sumus, simili qua nunc temporis occasione, quo Albigensium hæresis partes Galliarum, & Italiæ misere grassabatur, & tam multos excæcaverat sæculares, ut in Domini Sacerdotes, & Clericos sævissime furerent, levans in Cœlum oculos, & montem illum gloriosæ Virginis Mariæ Almæ Dei Genitricis, quæ germine suo tortuosi serpentis caput obtrivit, & cunctas hæreses sola interemit, ac benedicto fructu ejus ventris, mundum primi parentis lapsu damnatum salvavit, & de quo sine humanis manibus abscissus est lapis ille, qui ligno percussus, gratiarum aquas affluentes produxit, respiciens modum facilem, & omnibus pervium, ac admodum pium orandi, & precandi Deum, Rosarium, seu Psalterium ejusdem B. Mariæ Virginis nuncupatum, quo eadem Beatissima Virgo Salutatione Angelica centies, & quinquagies ad numerum Davidici Psalterii repetita, & Oratione Dominica ad quamlibet decimam cum certis meditationibus totam ejusdem D. N. Jesu Christi vitam demonstrantibus, interposita, veneratur, excogitavit, excogitatum per S.R.E. partes propagavit, orandique modo prædicto per asseclas B. Dominici, Fratres, videlicet Ordinis prædicti divulgato, & a nonnullis accepto, cœperunt Christi fideles meditationibus accensi, his precibus inflammati in alios viros repente mutari, hæresum tenebræ remitti, & lux Catholicæ fidei aperiri, & ad hanc orandi formam pro locorum diversitate, sodalitates per Fratres ejusdem Ordinis ad hoc a suis superioribus legitime deputatos institui, & Confratres in eis describi.

B. Dominici Rosarii invētor, & per suos Fratres propagatur.

§.1. Nos quoque illorum Prædecessorum vestigia sequentes, militantem hanc Ecclesiam divinitus Nobis commissam, his temporibus tot hæresibus agitatam, tot bellis, pravisque hominum moribus atrociter vexatam, & afflictam cernentes, lacrymabundos, sed spei plenos oculos in montem illum, unde omne auxilium provenit, levamus, & singulos Christifideles ad simile faciendum benigne in Domino hortamur, & monemus. Utque facilius modus ille ab omnibus, cum ea, qua decet, devotione, & mentis, Religionisque Christianæ sinceritate amplectatur, auctoritatis nostræ partes, quantum Nobis ex alto conceditur, favorabiliter impartientes, modum orandi, & precandi prædictum, omniaque, & singula indulta, Indulgentias, peccatorum remissiones, relaxationes, immunitates, privilegia, & alias gratias per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & dictæ Sedis etiam de Latere Legatos, ac alios Apostolica auctoritate suffultos, juxta precandi modum prædictum orantibus, & Confraternitatibus, seu sodalitatibus sub dicto Rosario institutis, & illorum Ecclesiis, seu Altaribus, aut Capellis, vel Confratribus, ac sodalibus, tam Motu proprio, & ex certa scientia, sive in genere, vel in specie, quam alias quomodolibet, etiam pluries concessa, confirmata, & innovata, quorum omnium, & singulorum tenores, & compendia præsentibus haberi volumus pro expressis, & insertis, eadem auctoritate, harum serie perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Pius Confratribus Rosarii concessas Indulgentias cōfirmat.

§.2. Necnon potiori pro cautela, præmissa omnia eisdem modo, & forma, quibus concessa reperiuntur, etiam perpetuo innovamus, ac omnibus, & singulis Christifidelibus utriusque sexus Confratribus per dictos filios modernos, & pro tempore existentes Fratres Ordinis prædicti, in suis, & tam per eos, quam per alios Sacerdotes, etiam in aliis Ecclesiis a dicto filio, etiam moderno, & pro tempore existente ipsius Ordinis Generali Magistro, vel ejus Vicario dumtaxat deputatos, in hujusmodi Sodalitatem, & Confraternitatem Rosarii receptis, & descriptis, Ecclesias, Altaria, & Capellas hujusmodi visitantibus, necnon Deo preces juxta Rosarii modum prædictum effundentibus, quod omnibus, & singulis indultis, Indulgentiis, peccatorum remissionibus, relaxationibus, privilegiis, & aliis gratiis præfatis, frui, uti, potiri, & gaudere, necnon eisdem Confraternitatibus, seu sodalitatibus, quod illarum ad id deputati Confratres omnia, & singula oblationes, & legata, seu donationes, aut alias quovis modo, sive in testamento, sive in Codicillis, aut alia ultima, vel inter vivos voluntate, illis relicta, & erogata quæcumque, quotcumque, & quotiescumque, etiamsi speciali nota digna sint, percipere, exigere, levare, & in Confraternitatis hujusmodi pios usus convertere, etiam Ordinarii loci, aut cujusvis alterius licentia desuper minime petita, libere, & licite possint.

Et innovat.

§.3. Et insuper, quo quisque ad se numero Confratrum præfatorum aggregandum promptior, & alacrior fiat, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis Confratribus prædictis, per deputatos prædictos descri-

descriptis, vere pœnitentibus, & confessis, qui prima vice, qua descripti fuerint, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in aliqua Ecclesia, seu Capella dictæ Confraternitatis perceperint, & unam saltem quinquagenam Rosarii recitaverint, & pro tranquillitate S. Matris Ecclesiæ oraverint, necnon qui in mortis articulo constituti salutaris pœnitentiæ, & Viatici Sacramento muniti fuerint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Confraternitati se adscribentibus concedit Indulgentiam plenariam.

§.4. Qui vero in die Resur. D. N. Jesu Christi, & Annunciationis, ac Assumptionis ejusdem B. Mariæ præfatum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, & partem Rosarii, ut præfertur, recitaverint, decem annos, & totidem Quadragenas; eisdem autem Confratribus, qui in reliquis Domini N. Jesu Christi, & B. Mariæ Virginis præfatorum festis diebus, in quibus sacra ipsius Rosarii mysteria recensentur, unam saltem Rosarii quinquagenam recitaverint; necnon aliis omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, etiam non Confratribus, qui in ejusdem Rosarii Processione, quæ mense quolibet fieri consuevit, devote recitaverint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis sibi pœnitentiis, etiam misericorditer in Domino relaxamus.

Alias elargitur Indulgentias pro diversis anni diebus.

§.5. Decernentes Confratres, & alios præfatos a quoquam desuper molestari, præsentesque literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, aliove vitio, aut intentionis nostræ defectu notari, argui, vel impugnari, & sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi non posse; sed quoties illæ emanaverint, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas de novo, etiam sub posteriore data, per ipsos deputatos Confratres eligenda, concessas, ac perpetuo validas, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ.

§.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Cancellariæ Apostolicæ Regulis editis, & edendis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum Fides transumptorum.

§.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra adhibeatur, quæ præsentibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Septembris, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Pont. nostri Anno IV.

Dat. die 17. Septem. 1569 An. IV.

CXXIII.

Indulgentia Confratribus Societatis Nominis Dei concessa.

Ex Bullar. Ord. Prædic. T. V. pag. 224.

PIUS PAPA QUINTUS

Universis Christifidelibus præsentes Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Cunctorum mortalium animas Deo lucrifieri desiderantes, ad ea, per quæ Christifideles piis operibus vacantes, salutem suam Deo propitio valeant promereri, nostræ considerationis frequenter dirigimus intuitum, utque præmissa per eos caritatis fervore exequantur, eos allectivis quibusdam spiritualibus muneribus invitamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Indulgentiæ concessio.

§.1. Cupientes igitur, ut dilecti filii singuli Confratres Confraternitatum Nominis Dei, tam in Civitate Bononien., quam aliis quibuscumque locis, & terris canonice institutarum, eo magis in pace inter alios sibi invicem hostes tractanda, quod eorum proprie est munus, se intromittant, ipsique Christi fideles eo libentius ad se conciliandum inter se adducantur, de Omnipotentis Dei Misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis Confratribus Confraternitatum hujusmodi, qui in aliqua pace pertractanda, & concilianda se intromiserint, omnibusve, & singulis Christifidelibus, qui simultates insimul habentes mutuam pacem contraxerint, quoties id fecerint, quadraginta dies de injunctis sibi, seu quomodolibet debitis pœnitentiis, misericorditer in Domino relaxamus.

Firmitas hujus concessionis.

§.2. Præsentibus, quas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, & limitationibus minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, sicque ab omnibus censeri volumus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Septembris, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Pon. nostri Anno IV.

Dat. die 20. Septem. 1569. An. IV.

Re-

CXXIV.

Revocatio indultorum præter juris communis dispositionem concessorum, recipiendi vel retinendi Religiosos alterius Ordinis, etiam laxioris.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Hoc dispositio Concilii Trid. habetur in sess. 14. c. 11. & sess. 25. c. 19. de Regularib.

QUæcumque Sacrarum Religionum statum offendere noscuntur, nostrum Nos incitat Officium de medio removere. Quamquam enim de cohibendis Regularibus ad alium Ordinem translatis Sancta Synodus Tridentina salubri consilio decrevit, ut nemo cujuscumque Ordinis Prælatus, vel Superior vigore cujusvis facultatis, illorum quempiam ad habitum, & professionem admittere possit, nisi ut de Ordine, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustro perpetuo maneat, multi tamen Superiores, & Prælati, obtentu privilegiorum, quamplurimos Apostatas, & alios diversorum Ordinum ad se ob jurgia, contentiones, levitatem, & malefacta, ut maxime fugientes, eo etiam consilio receptare non desinunt, ut illorum opera in evitandis infirmis, gerendisque eorum locorum rebus, & negotiis utantur, ex qua re plerique solutiores effecti, & quasi impunitatem assecuti, non personas tantum eorum Ordinum, unde animadversionis metu forte exierant, sed & ipsorum Ordinum ritus, moresque maledictis insequuntur.

Revocatio privilegiorum recipiendi vel retinendi Regulares alterius Ordinis etiam laxioris

§. 1. Quocirca cum ejusmodi privilegia veniant abroganda, quandocumque insigniter comperiuntur nocere, vel etiam scandala generare, Nos his, aliisque rationabilibus causis adducti, & ut quibuslibet hujusmodi effugia præcludamus, de Nobis attributæ potestatis plenitudine revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, facultates, dispensationes, & indulta præter juris communis dispositionem emanata, recipiendi, vel retinendi Fratres, Monacos, Canonicos, & alios etiam laxiorum Ordinum professores, quibuscumque Ordinibus, Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, & piis locis, etiam Sancti Antonii Viennen. Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, S. Joannis Hierosolymitani, Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, Sancti Lazari Hierosolymitani, eorumq. Ecclesiis, membris, Superioribus, & personis, per quoscumque Rom. Pont. Prædecess. nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, tam in ipsorum Monasteriorum, Hospitalium, & locorum institutione, quam deinceps quomodocumq., ac quotiescumq. etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, & alias sub quibuscumq. tenoribus, & formis, ac cum quibusvis restitutionibus, præservationibus, mentis attestationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisq. fortioribus, efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, etiam pauperum infirmorum miserabilium, & cujuscumque alterius pii operis intuitu, ac etiam ex quibuscumque aliis causis, quantumvis gravibus, caritativis, & necessariis, etiam consideratione, vel ad supplicationem Imperatorum, Regum, aliorumque Principum, necnon Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, deque illorum consilio, & matura deliberatione prius habita, concessa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innovata, extensa, vel etiam moderata. Cassamus quoque & annullamus, quoad illa, omnes Apostolicas, & alias literas super iis confectas, ac processus, & alia inde secuta quæcumque.

Prohibitio de cetero eos recipiendi.

§. 2. Ac volumus ea omnia, vires & effectum de cetero non habere, ita ut posthac illorum sic revocatorum prætextu, Prælati & Superiores prædicti, aut alii quicumque nullum prorsus alterius, etiam laxioris Ordinis, vel observantiæ regularem, etiam specialem transeundi ad ipsos licentiam (juxta hujusmodi privilegia dumtaxat) ferentem, ad habitum & possessionem regularem in suis quisque Monasteriis, domibus, locis, vel Ordinibus, etiam ut in claustro perpetuo maneat, admittant, nec omnino quemquam recipiant, vel retineant. Eos vero, quos in aliquo ex casibus supradictis (vigore hujusmodi privilegiorum tantum, ac præter juris communis dispositionem) jam habent translatos, ad eorum Superiores, & loca ejus Ordinis, unde erant profecti, quamprimum remittant.

Annullatio literarum Apostolicarum desuper confectarum, & processuũ &c.

§. 3. Decernentes admissiones, receptiones, & retentiones hujusmodi nulla firmitate subsistere, neminemque prorsus ulli voto, ullive regulæ, vel observantiæ, etiam juramento, aliave solemnitate promissæ obligare, necnon irritum, & inane quicquid secus, per prædictos, aut quoscumque alios quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contravenientium pœnæ.

§. 4. Quicumque vero aliquem contra hujus nostræ revocationis tenorem admiserint, aut receperint, aut illos, aut quos jam habent, modo prædicto translatos, aut receptos retinuerint, ipsos omnibus, & singulis dignitatibus, administrationibus, beneficiis, Officiis, fructibus, & pensionibus Ecclesiasticis præsentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles esse volumus eo ipso.

Ordinarii cõtra prædictos procedant.

§. 5. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, in quorum Diœcesibus loca prædicta consistunt, per Apostolica scripta mandamus, ut per se, vel alium, seu alios de translatis prædictis auctoritate nostra cognoscentes, in eos, quos contra hoc præscriptum nostrum degere invenerint, ac etiam recipientes, vel retinentes, rejecto quocumque exemptionis privilegio animadvertant, ipsosque præterea translatos, vel retentos, ad Priores Ordines, & disciplinam remittere procurent. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ceteraque juris, & facti remedia opportuna, quacumque appellatione postposita

posita compescendo, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, Hospitalium, Militiarum, Ordinum, & locorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, Consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, quodque Prælatis, & Superioribus prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim a prædicta sit Sede indultum, quod literis revocatoriis sub quacumque formula editis nullatenus, vel nisi modis, & formis in hujusmodi indultis contentis parere, & ob non paritionem aliquas censuras, & pœnas incurrere, aut alias interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, necnon Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, & Ordinibus hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine prædictis concessis, cujuscumque tenoris existant, per quæ præsentibus non expressa, vel omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia nolumus cuiquam contra prædicta in aliquo suffragari, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§.7. Volumus autem, ut ipsarum præsentium exempla edantur, eademque, etiam impressa, Notarii publici manu, & Prælati ecclesiastici, ejusve Curiæ sigillo obsignata, eamdem illam ubique locorum fidem in judicio, & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis autem, &c.

D. P. An.IV. 14. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Prid. Idus Octob. Pontificatus nostri Anno IV.

CXXV.

Reformatio officii Correctoris Cancellariæ Apostolicæ, & literarum minoris Justitiæ contradictarum nuncupat.

Aliam reformationem fecit Pius IV. ut in ejus Const. LXIV. Universi *T. IV. Par. II. fol.* 120. *Et de materia Cancellariæ, attende in Martino V. Const. IV.* In Apostolicæ *Tom. III. Par. II. fol.* 428.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus reformationis

Romani Pontificis circumspecta providentia nonnumquam gesta per Romanos Pontifices Prædecessores revocat, & moderatur, prout in Domino salubriter expedire conspicit. Hinc est, quod ad reformationem literarum officii Correctoris minoris Justitiæ, contradictarum nuncupatarum Cameræ nostræ Apostolicæ attendentes, licet a fel. rec. Pio Papa IV. Prædecessore nostro quamplurima salubria statuta, & ordinata fuerunt, tamen quia experientia compertum est, propter nimias subtilitates adhuc sæpe ex dicto Officio rescripta contra mentem nostram in grave partium præjudicium emanasse, quibus, prout ex debito Officii nostri tenemur, provide consulere volentes, hac nostra Constitutione perpetua statuimus, decernimus, atque prohibemus.

Correctores & Procuratores abstineant a commissionibus causarum, &c.

§.1. Ne Corrector, & Procuratores Collegii Officii literarum præfatarum ex Officio, ut antea commissiones causarum sub quacumque forma, subrogationes, & Judicum mutationes concedant, minusque Judicibus ordinariis, aut aliis delegatis aliquos illis adjungant, aut quorumvis testium, etiam ad perpetuam rei memoriam examen ipsi delegent, neque literas ad effectum revelationis, aut aliquid restituendi, aut deponendi, seu testimonium veritatis perhibendi contra occultas personas in forma *significavit*, concedi solitas, aut literas, quas juris declaratorias super Religionis validitate, aut quibusvis aliis quæstionibus, causis, & negotiis, & quas conservatorias appellant, expediant, sed omnes ad Nos, & futurum Rom. Pont. referantur per signaturam nostram, aut ejusdem Rom. futuri Pont. expediendas, & decidendas, prout negotiorum, & personarum qualitas, ac rei gravitas, & necessitas postulaverit. Literas vero commissionum secundum supplicationes hujusmodi, super negotiis, causis, & quæstionibus præfatis signandas, Corrector, & Collegium hujusmodi per illius officium expediat.

Corrector concedat confirmationes contractuum, & sententiarum, ut hic.

§.2. Possit tamen idem Corrector, ut antea ex officio literas super confirmatione contractuum ad supplicationem partium, & sine alterius præjudicio, ac sententiarum, & laudorum de consensu partium cum solitis clausulis in forma communi expedire.

Regulas aliis non det.

§.3. Regulas Cancellariæ non nisi de consensu S. R. E. Vicecancellarii, aut illius Regentis concedat.

Beneficiales materias non expediat.

§.4. Abstineat vero Corrector, & Collegium præfatum, quibus justitiæ majoris literarum expeditio commissa fuit, ab omnibus materiis beneficialibus, tam principalibus, quam accessoriis, & materiis perpetuis, necnon a concessione absolutionis a censuris, seu commissionibus illarum.

Licentias testandi, quas concedat.

§.5. Licentias testandi nisi pro summa centum ducatorum, juxta formam in quinterno Cancellariæ nostræ traditam concedat, & dummodo aliam similem non obtinuerint, & quod in omnibus licentiis præfatis hæc clausula (dummodo similem antea non obtinuerint) apponatur.

Statuta & privilegia non confirmat.

§.6. In confirmationibus statutorum, Constitutionum, Ordinationum, & privilegiorum, se non intromittat.

§.7. Licen-

Licentias alienandi non det.

§.7. Licentias alienandi bona Ecclesiastica, seu ad loca pia pertinentia, confirmationes alienationum hujusmodi bonorum, cujuscumque etiam modicæ quantitatis existat, ipse non attingat, nec expediat.

Literæ per Officiales examinentur.

§.8. Literæ vero per Correctorem, & Officium præfatum expediendæ ad Bullariam non mittantur, nisi prævio examine, & censura Vicecancellarii, aut Regentis, & in eadem Cancellaria nostra de majori præsidentia assistentium probatæ fuerint, post cujus judicium neque Corrector, aut quivis alius manum, eas immutando, sub pœna falsi apponat.

Materias regularium non tangat.

§.9. Abstineat quoque ab omnibus materiis concernentibus statum, & personas regulares utriusque sexus cujuscumque Ordinis.

Procuratores Collegium faciant &c.

§.10. Conficiant præterea Procuratores præfati Archivium in Palatio nostro Apostolico, in loco per Nos designando, & literas omnes extense, & integre registrent, & ad minus singulo quoque trimestri ad dictum Archivium custodiendas deferant.

Contra hanc Bullam & aliam Pii IV. nihil agant.

§.11. Inhibentes Collegio, & Correctori præfatis sub pœna privationis Officiorum, ne contra declarationem, ordinationem, & decretum præfatum aliquid innovare præsumant. Ceteris omnibus aliis, quæ a Pio præfato, & aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris statuta, & decreta sunt, firmis manentibus.

Decretum irritans.

§.12. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quavis aliter interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Et quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane similiter decernimus.

Derogatio contrariorum

§.13. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis eisdem Correctori, & Procuratoribus, eorumque Collegio sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac forsan Nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Supplicationes commissionum quomodo expedien.

§.14. Volumus autem quod liberum sit omnibus, supplicationes commissionum causarum in præsentia nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis signatas, non solum per Officium contradictarum, ut præfertur, sed etiam, ut antea per literas in forma Brevis expediendas obtinere, dummodo per extensum, & non supplicatione introclusa, literæ præfatæ expediantur.

Taxa non augeatur.

§.15. Inhibentes Secretariis, & Scriptoribus dicti Collegii sub pœnis indignationis nostræ, & privationis Officiorum, ne propter extensionem hujusmodi, taxam, & impensam, etiam occasione scripturæ, aut laboris, vel celerioris expeditionis augeant.

Literæ registrentur &c.

§.16. Mandatesque Collegio, & Scriptoribus, quod literæ præfatæ per eosdem registrentur, in Palatio nostro ad Archivium in loco similiter per Nos designando, singulo quoque trimestri ad minus, ut supra deferantur.

Forma & effectus publicandi.

§.17. Ut autem præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos, quorum interest, vel interesse poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii nostri Apostolici, ac Audientiæ literarum contradictarum valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Cursoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium relicta ibidem earum copia affixa detineri, ut ii, quos literæ ipsæ concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem prætendere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint. Cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit. Et quod in quinterno Cancellariæ præfatæ describantur.

Nulli ergo, &c. Si quis &c.

D. P. An. IV. 21. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo nono, 12. Kal. Novem. Pontificatus nostri Anno IV.

Sequitur declaratio prædictæ Reformationis.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causa hujus declarationis.

Nuper certis rationabilibus causis tunc suadentibus circa Officium Correctoris literarum Cancellariæ nostræ contradictarum nuncupatarum, statuimus, ut nihil omnino eorum, quæ tunc expressa sunt, quæ antea ex dicto Officio concedi consueverant, deinceps absque signatura nostra, & in literarum Apostolicarum expeditione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellario assistentium recognitione, & censura, a prædicto Correctore expediretur.

Declaratio dictæ Reformationis, & facultatū Correctoris, & Procuratorū.

§.1. Nos causis prædictis postea plenius cognitis, cupientes promptiori eorum expeditione, quæ justitiam concernunt, minorique partium dispendio consulere, Motu simili, &c. certaque scientia volumus, ac dilectis filiis Correctori, & Procuratoribus hujusmodi literarum contradictarum concedimus, ut rescripta, & commissiones omnium causarum, tam Civilium quam Criminalium, necnon Judicum subrogationes, mutationes, adjunctorum dationes sive ordinariis sive delegatis faciendas, testium ad futuram rei memoriam examinandorum concessiones, & reliquas materias majorem vel minorem nuncupatam Justitiam more concernentes, super quibus omnibus

nibus supplicationes nostras seu Rom. Pontificis pro tempore existentis, aut signaturæ nostræ justitiæ Præfecti prius signatæ, & non alias, absque assistentium prædictorum recognitione vel censura valeant expedire. Et simili modo super supplicationibus manu nostra signatis, literas ad effectum revelandi, aut aliquid restituendi, ac testimonium veritatis perhibendi, contra occultas personas in forma, *Significavit*, etiam privative quoad omnes, quibus id (excepto dumtaxat nostro in spiritualibus Vicario Urbis, qui in Urbe ipsa, & suburbiis tantum illa expedire possit) omnino inhibemus. Et eos ac etiam Notarios, qui contrafecerint, emolumentis omnibus suorum Officiorum per annum integrum privamus, locis piis applicandis, & præterea quingentorum ducatorum auri de Camera, ac aliis pœnis arbitrariis afficiendos decernimus. Quæ omnia (donec aliter per Nos aut Sedem Apostolicam reformando fuerit constitutum) omnino volumus observari, reliquis omnibus in reformatione nostra super hoc edita contentis salvis remanentibus; ita tamen, quod nullus alius quam prædictus Vicecancellarius seu eius Locumtenens literas prædictas ad Bullariam transmittere possit.

Sola signatura sufficit.

§.2. Ceterum volumus solam signaturam præsentibus sufficere, atque in judicio, & extra fidem facere.

Clausulæ derogatoriæ.

§.3. Regulis nostris in contrarium editis, & de non tollendo jure quæsito, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & in reformatione prædicta contentis, etiam specialem, & expressam derogationem, & mentionem requirentibus & clausulas derogatoriarum continentibus, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Papæ subscr.

Placet Motu proprio M.

CXXVI.

Indulta, gratiæ, & Indulgentiæ Confraternitatis nationis Florentinæ, sub invocatione S. Joannis Baptistæ Decollati, de misericordia nuncupatæ, nuper in Urbe institutæ ad caritative confortandum via Justitiæ morituros, eisque Ecclesiastica Sacramenta subministrandum, & eorumdem corpora sepeliendum.

Confraternitatem istam instituit Innocentius VIII. ut in ejus Const.XIX. Inter desiderabilia. *Tom.III. Par.II. fol.*221.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Innoc.VIII. erexit Sodalitatem.

Cum sicut acccepimus postquam alias fel. rec. Innocentius Papa VIII. Prædecessor noster, venerabilem Societatem, seu Confraternitatem Misericordiæ nuncupatam nationis Florentinorum de Urbe erexerat, & instituerat.

Ad confort... dum via Jus... tiæ ad mort... damnatos &... sepeliendum.

§.1. Ac Confratribus ipsius Confraternitatis quemdam locum intra Urbem, in quo unam Ecclesiam ædificare, & construere, in qua unum Cappellanum Presbyterum sæcularem, qui inibi Missas, & alia Divina Officia celebrare, & omnes, qui via Justitiæ ultimo supplicio afficiendi essent, confortare, & eorum Confessionibus auditis Ecclesiastica Sacramenta eis ministrare, ac eos in sinceritate fidei Catholicæ manutenere haberet, ad eorum dispositionem deputare, & tenere, ac inibi eorumdem ultimo supplicio afficiendorum corpora, Ecclesiasticę sepulturæ absque aliqua particulari licentia tradere, & humare libere valerent, donaverat.

Confratribus ejus eligendi Confessorem dedit.

§.2. Quodque Confratres Confraternitatis hujusmodi pro tempore existentes quæcumque statuta, & ordinationes secundum misericordiam, & caritatem convenientia, & expedientia condere, & facere.

Indulgentias concessit.

§.3. Atque unum Confessorem idoneum, & sæcularem, ac cujusvis Ordinis regularem, qui eos in certis casibus tunc expressis absolvere, & eorum vota etiam, certis casibus tunc expressis exceptis, in alia pietatis opera commutare.

Judicem eis A.C. deputavit.

§.4. Eisdemque Confratribus vere pœnitentibus, & confessis plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam semel in vita, & in mortis articulo impendere posset, eligere valerent.

Hæreditatem a condemnatis habere posse concessit.

§.5. Et quod in omnibus causis civilibus, non tamen in criminalibus, concernentibus bona ipsius Societatis, non nisi coram Auditore Cameræ conveniri possent. Et quod casu quod aliquis ultimo supplicio afficiendus vellet dictam Confraternitatem instituere hæredem omnium, vel partis bonorum suorum, Confratres dictæ Confraternitatis pro tempore existentes possent absque Fisci præjudicio, & nomine dictæ Confraternitatis exigere, & recuperare, in judicio & extra illud, ac ubique locorum bona prædicta sibi relicta ab omnibus illa habentibus, licet juris solemnitates servatæ non essent; dummodo per instrumentum, vel relationem duorum, aut trium testium, sive alias legitime constaret, & appareret, talem fuisse voluntatem, & loqutionem ultimo supplicio afficiendi.

Indulgentias eorum Ecclesiam visitantibus dedit.

§.6. Et ultimo omnibus utriusque sexus personis vere pœnitentibus, & confessis, quæ dictam eorum Ecclesiam a primis Vesperis usque ad secundas Vesperas festivitatis Decollationis Sancti Joannis Baptistæ devote visitarent, & pro subventione dictæ Confraternitatis manus porrexerint adjutrices, viginti unius anni, & totidem quadragenarum indulgentiam, & remissionem concesserat, & indulserat.

Leo X. hæc omnia approbavit.

§.7. Piæ mem. Leo X. etiam Prædecessor noster donationem, concessionem, & indultum Innocentii prædicti, ac alia præmissa confirmavit, & approbavit.

Confratres Nationis Florentinæ esse jussit.

§.8. Ac ordinavit quod Confratres prædicti aliquem voluntarie acceptare, nec ab aliquibus ad acceptandum in eadem Confraternitate aliquem, qui nationis Florentinæ

non

non esset compelli, & cogi non possent.

Aliasque Indulgentias elargitus est.

§.9. Et ulterius omnibus qui dictam Ecclesiam in dicta festivitate singulis annis, aliorum viginti, & qui omnibus diebus Dominicis eamdem Ecclesiam visitarent, ac manus porrigerent adjutrices ut supra, aliorum decem, & qui ultimo supplicio dictos condemnatos associarent, & confortarent, aliorum septem annorum, & qui eorumdem ultimo supplicio affectorum corpora ad sepulturam associarent, aliorum septem annorum, & totidem quadragenas, de injunctis eis pœnitentiis indulgentiam, & remissionem concessit.

Clemens VII præmissa confirmavit &c.

§.10. Quæ omnia per recol. mem. Clementem VII. etiam Prædecessorem nostrum approbata, & confirmata fuerunt, qui etiam eidem Confraternitati, quod illius Capellani in die Paschatis Resurrectionis sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum omnibus utriusque sexus dictæ Confraternitatis Confratribus in dicta eorum Ecclesia, absque præjudicio Rectorum, in quarum Parochiis degerent, ministrare.

Missas ante diem pro carceratis celebrare permisit.

§.11. Atque Missas in præsentia ultimo supplicio condemnatorum etiam ante diem, dummodo circa auroram celebrare possent.

Indulgentias visitantibus Ecclesiam concessit.

§.12. Necnon omnibus vere pœnitentibus & confessis, aut firmum temporibus debitis confitendi propositum habentibus, qui dictam Ecclesiam in Paschatis Resurrectionis, & Decollationis S. Joannis Baptistæ festivitatibus & diebus, a primis Vesperis usque ad occasum Solis earumdem festivitatum, & dierum singulis annis devote visitarent, & pro manutentione dictæ Confraternitatis manus porrigerent adjutrices, quoties id fecerint, indulgentiam plenariam, & omnium peccatorum suorum remissionem.

Legatum & vestes condemnatorum etiam in præjudicium Fisci habere indulsit.

§.13. Eisdemque Confratribus, quod in quocumque legato summam sex ducatorum non excedenti, per quemlibet condemnatum eis verbo, vel in scriptis relicto, licet esset in præjudicium Fisci, & in ejus damnum, satisfactis prius executore, & Capitaneo Carceris de expensis pro victu condemnati factis, libere succedere, & omnia indumenta, & vestimenta dictorum condemnatorum, cum quibus carcerati, aut ad ultimum supplicium conducti forent, a quorumcumque etiam illa auctoritate Judicis detinentium manibus, propria auctoritate, & absque alicujus personæ licentia accipere, aut accipi facere, & libere retinere, & in opera pia, aut alia substentationi, & oneri dictæ Confraternitatis convertere valerent, & possent, similiter concessit.

Paulus III. confirmavit, & ampliavit quo ad legatos.

§.14. Quodque claræ mem. Paulus Papa III. pariter Prædecessor noster donationes, concessiones, ampliationes, Ordinationes, gratias, & indulgentias Prædecessorum confirmando, & approbando, & renovando, Confratribus prædictis, quod etiam cum præjudicio Fisci, in legatis sibi, ut supra usque ad summam decem ducatorum pro quolibet legato relictis, executore & Capitaneo Carceris, ut supra satisfactis per manus dictorum Confratrum, de his quæ habere deberent, etiam libere succedere.

Carceratum unum liberare permisit.

§.15. Atque in die Decollationis S. Joannis Baptistæ, unum carceratum ad mortem, pro quocumque excessu condemnatum ad eorum electionem singulis annis liberare, omnibusque privilegiis, quibus aliæ Confraternitates in die S. Mariæ de mense Augusti gaudent, perpetuo gaudere possent, pariformiter concessit.

Julius III. approbavit.

§.16. Quæ omnia per ejusdem claræ memoriæ Julium Tertium, etiam Prædecessorem nostrum confirmata, & probata fuerunt. Qui etiam voluit, quod dictus carceratus liberandus, ut præfertur, absque aliquibus expensis, tam suis, quam dictæ Confraternitatis, sive Societatis, tam ratione capturæ, quam carcerationis, liberari debere.

Legata condemnatorum usque ad scuta 25. ampliavit.

§.17. Et quilibet condemnatus ad mortem, per viam testamenti, sive donationis, aut alio quocumque modo usque ad summam viginti quinque ducatorum, eidem Confraternitati libere relinquere valeret.

Facultatem dedit aggregandi alias Confraternitates.

§.18. Quodque Confratres dictæ Confraternitatis, omnia privilegia, gratias, & indulgentias sibi concessa, & concedenda, omnibus Confratribus & Societatibus Mundi, erectis aut erigendis, quæ condemnatorum ultimo supplicio morti interveniunt, & in similibus operibus misericordiæ exercitantur, ac si pari modo, privilegia, gratiæ, & indulgentiæ prædictæ eisdem propriis Confraternitatibus, illorumque Confratribus, concessa fuissent, communicare, & concedere possent. Atque quod ad processiones ire, seu accedere, nisi ad eorum commoditatem, non tenerentur, nec ad id compelli possent, omnibus in contrarium facientibus derogando.

Pius IV. confirmavit.

§.19. Et ultimo beatæ memoriæ Pius Papa Quartus Prædecessor noster donationes, concessiones, ampliationes, gratias, indulgentias, & alia præmissa per prædictos Prædecessores dictæ Confraternitati, illiusque Confratribus concessas, & concessa approbando, & confirmando.

Confratribus infirmis domi Missas celebrari concessit.

§.20. Eisdemque Confratribus, quod ipsis infirmis existentibus, in eorum domibus Missam, per presbyterum sæcularem, vel regularem ad eorum beneplacitum eligendum, singulis diebus, dum eorum infirmitas duraret, etiam ante diem in casu necessitatis, & circa diurnam lucem celebrari facere libere possent.

Capellano dedit facultatē pro condemnatis de nocte celebrare eosque absolvere & eisdem Indulg. impartiri.

§.21. Necnon quod si Capellano dictæ Confraternitatis constaret, & sibi videretur, dictos condemnandos ad ultimum supplicium esse dispositos ad recipiendum sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum, posset in eorum præsentia, etiam de nocte in casu necessitatis Missam celebrare, & absolutionem, ac indulgentiam plenariam in forma Jubilæi impendere, & dictum Eucharistiæ Sacramentum eis ministrare similiter concessit, & indulsit, prout in singulis Prædecessorum supplicationibus desuper designatis, seu literis desuper forsan expeditis latius & plenius contineri dicitur.

Hic Pontifex omnia approbat, & defectus supplet.

§.22. Nos igitur qui ea, quæ a Prædecessoribus nostris ita pie, & caritative concessa, & ordinata esse noscuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, Apostolicæ confirmationis munimine libenter roboramus, eorum vestigiis inhærentes Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, donationem, concessiones, ampliationes, privilegia, indulta, gratias, indulgentias, & peccatorum remissiones, ac alia præmissa Confraternitatis Misericordiæ illiusque Confratribus prædictis per dictos Prædecessores nostros quomodolibet concessas, & concessa, cum omnibus inde secutis, ac omnium, & singulorum tam juris, quam facti, si qui in præmissis intervenerunt, defectuum, ac solemnitatum etiam de jure requisitarum forsan omissarum suppletione approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, & ab omnibus, quos concernit, & in futurum concerneret, inviolabiliter observari debere; irritum quoque, &c. decernimus.

Contraria tollit.

§.23. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Papæ subscr.

Fiat Motu proprio M.

Repetitio clausularum.

§.24. Et cum absolutione a censuris ad effectum, &c. pro omnibus, & quod donationum, concessionum, indultorum, ampliationum, gratiarum, indulgentiarum, & peccatorum remissionum, & aliorum præmissorum, per prædictos Prædecessores nostros, & dictæ Confraternitati, & illius Confratribus concessorum veriores tenores, &c. habeantur pro expressis, seu in totum, vel in partem exprimi possint in literis. Et de approbatione, confirmatione, invocatione, suppletione, adiectione, indulto, extensione, propagatione prædictis, de & pro omnibus & singulis supradictis, quæ hic pro repetitis ad partem habeantur, Motu proprio,&c. ac perpetuo in forma gratiosa, & cum opportuna, si opus sit, Judicum executorum deputatione, qui assistant, &c. cum plena & libera facultate citandi etiam per edictum publicum, constito summarie, &c. de non tuto accessu, ac inhibendi, & sub sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio moderan., & applican. pœnis, ac aggravandi, &c. contradictores, &c. per quascumque eis videbitur censuras, & pœnas compescendo, invocato, &c. brachii sæcularis, cum derogatione Constitutionum de una, & duabus, non tamen tribus dietis, si opus fuerit, latissime extendentes.

Sola signatura sufficit.

§.25. Et quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra illud, quacumque regula contraria non obstante, seu si videbitur, literæ cum omnium singulorum præmissorum etiam nominum, cognominum, modernorum Confratrum dictæ Confraternitatis invocationum, situat., denominat., qualitatum, & aliorum circa præmissa quomodolibet necessariorum, majori, & veriori specificatione, & expressione simul, vel ad partem super quolibet articulo, prout utilius videbitur, expediri possint, & quo ad indultum celebrandi Missas in domibus, in Oratorio ad id a Vicario Urbis designato, & per Presbyterum per dictum Vicarium approbandum tantum.

Declaratio circa liberationem condemnati.

§.26. Volumus autem quod dicta Confraternitas dictum condemnatum liberandum, Nobis, & Rom. Pont. pro tempore existenti denominare debeat, & teneatur.

Fiat M.

CXXVII.

Confirmatio, & innovatio quarumcumque gratiarum, & signanter præcedentiæ hactenus Congregationi Canonicorum sæcularium S. Georgii in Alga Venetiarum concessarum. Et concessio omnium privilegiorum aliis Ordinibus etiam Mendicantium concessorum, & concedendorum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

EX incumbenti Nobis Apostolicæ servitutis officio, quorumlibet Ecclesiasticorum præsertim Religiosorum locorum, illorumque personarum, in via mandatorum Domini ad illius honorem, & gloriam deambulantium, ac in pio, laudabilique illarum proposito permanentium directioni, prosperoque statui assidue intenti, illa propterea provide statuta dignoscuntur, quo firmius persistant, libenter Apostolici muniminis præsidio sublatis quibusvis ostaculis roboramus, personas ipsas paternis confovendo affectibus.

Congregatio acceptavit Bullam hujus Pont. n.CII. *Lubricum*, quæ est supra fol.47. & professi sunt Regulam Sancti Augustini.

§.1. Sane cum sicut accepimus dilecti filii Rector Generalis, & Canonici Congregationis S.Georgii in Alga Venetiarum, qui in eorum Capitulo, in Monasterio, seu domo Sancti Salvatoris in Lauro de Urbe Congregationis hujusmodi novissime celebrato tamquam nostri, & Apostolicæ Sedis obedientiæ filii, præcepto per Nos eis alias facto super professione regulari, ut eam, qui in hujusmodi Congregationem de cetero degere vellent, profiterentur, obtemperando, illam professionem debita cum reverentia acceptarunt, in eorum Monasteriis sive domibus religiose laudabiliter prout hactenus vixerunt, de cetero vivere, & gratum Altissimo famulatum impendere intendant.

Hic modo Pontifex ejus gratias omnes & privilegia Conc. Trid.

§.2. Nos Rectoris, & Canonicorum ipsorum laudabile propositum plurimum in Domino commendantes, & quo liberius in pace, & tranquillitate juxta eorum instituta

non contraria confirmat, & privilegia cuicumque aliæ Religioni cōcessa & concedenda communicat.

tuta vivere possint, impedimenta, siquæ sint, de medio tollere, ipsosque Rectorem, & Canonicos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac illos, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon Constitutionum, regularium statutorum, privilegiorum, indultorum, & aliorum concessionum, ac gratiarum infrascriptorum, omniumque in contrarium aut præjudicium illorum, seu Congregationis hujusmodi, ac literarum, etiam in forma Brevis, etiam Motu proprio, vel alias quomodolibet desuper concessorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil pœnitus omisso insererentur præsentibus, pro expressis habentes, Motu simili non ad ipsorum Rectoris, & Canonicorum, vel alicujus eorum, aut quorumvis aliorum pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & mera deliberatione nostris, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo omnes, & singulas Constitutiones, ac ritus, & mores, aliaque regularia ipsius Congregationis instituta, quoad ea quæ sacris canonibus, & decretis Concilii Tridentini contraria non sunt, ita quod Rector & Canonici prædicti in processionibus, & actibus publicis præcedant, prout antea soliti erant; necnon concessiones, gratias, privilegia, & indulta ipsis Congregationi, ac Rectori, & Canonicis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem eamdem, principaliter, sive per viam communicationis, aut alias quomodolibet concessa, confirmamus, ac illa de novo, necnon etiam omnia alia per ipsos Prædecessores, ac Nos quibusvis Ordinibus, & Religionibus, etiam Fratrum Mendicantium hactenus quomodolibet concessa, & quæ de cetero concedentur, eisdem Rectori, & Canonicis, ac Congregationi grotiose concedimus, ac confirmata, & concessa esse volumus.

Contrarias cōcessiones irritat.

§.3. Necnon omnia etiam per Prædecessores prædictos, & Nos etiam per quascumque etiam in forma Brevis literas in contrarium præmissorum, seu ipsius Congregationis, & privilegiorum eidem concessorum præjudicium, quomodolibet, etiam hactenus concessa, revocamus, irritamus, & annullamus, ac irrita, & nulla esse, necnon quicquid a dicto Rectore, & dilectis filiis Patribus, Capitibus Congregationis hujusmodi nuncupatis, factum, seu definitum fuerit, observari volumus, ac perpetuo statuimus, & ordinamus.

Et ita & non aliter judicari decernit.

§.4. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, ac ita mentis, & voluntatis nostræ incommutabilis esse volumus, & declaramus.

Executores hujus Constitutionis deputat.

§.5. Quocirca venerabili Fratri nostro Episcopo Amerino, & dilectis filiis S. Georgii Majoris Venetiarum, ac Sanctæ Justinæ Paduanæ Monasteriorum Abbatibus per Apostolica scripta Motu pari mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris, & Canonicorum prædictorum, fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illis, & illorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa observari, ac Rectorem, & Canonicos prædictos confirmatione, concessione, voluntatibus, statuto, Ordinatione, decreto, & declaratione hujusmodi pacifice frui, & gaudere; non permittentes eos, & illorum singulos, desuper per quoscumque contra præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquietari; Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias ipsorum, vel cujuslibet ipsorum eorum arbitrio imponen., moderan., & applican., aliaque opportuna juris remedia compescendo; necnon legitimis ad hoc servatis habendis processibus, illos censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, ac ipsas censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum ecclesiasticum apponendo, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dictæ Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Ordinibus, & illorum superioribus, ac aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam per Prædecessores nostros prædictos, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu, & scientia similibus, concessis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro ex-

expressis sufficienter habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & illis derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim a dicta Sede sit indultum, quod interdici, suspendi, aut excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino.

D. P. An.IV. 11. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569., 3. idus Sept. Pont. nostri Anno IV.

CXXVIII.

Constitutio Bonifacii VIII. contra offendentes S. R. E. Cardinales extenditur etiam cotra scientes, & non revelantes.

Hoc idem prohibitum est in Bullis quas in die Cœnæ Domini Romani Pontifices publicare consueverunt. Eadem Bonifacii VIII. dispositio, quæ est in cap. felicis. de Pœn. in 6. fuit a Leone X. extesna ad invadentes eorum domos, ut in ejus Const. XVII. Temerariorum *Tom. III. Par. III. fol.* 423.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. IN felicis sæculi pericula miserati, dolorem comprimere non valemus, quod nefarii homines, justorum sanguinem sitientes, ad illorum quoque perniciem infestiore animo incumbat, quos Spiritus Sanctus membra constituit præcipua Ecclesiæ Dei, quam suo sibi sanguine acquisivit.

Bonifacius 8. offendentibus Cardinales, illorúque fautoribus pœnas hic descriptas imposuit in cap. felicis de Pœnis in 6. §. 1. Magna igitur ratione post alios fel. rec. Bonifacius Papa Octavus de Fratrum suorum consilio perpetua Constitutione sancivit, ut si quis S. R. E. Cardinalem fuerit hostiliter insecutus, aut percusserit, aut ceperit, aut mandaverit id fieri, sociusque fuerit facientis, factumve ratum habuerit, seu dederit consilium, vel favorem, aut receptaverit, aut defenderit scienter eumdem, tamquam lesæ Majestatis reus, perpetuo sit infamis, & præterea diffidatus, bannitus, & intestabilis: omnia ejus ædificia ruinæ perpetuæ subjaceant, nullus ei debita reddere, nullus ei in judicio respondere teneatur, bonis omnibus Fisco, vel Reipublicæ applicatis. Idem etiam feudis, beneficiis, & officiis spiritualibus, & temporalibus sit ipso jure privatus, sed & ipse insectans excommunicationis sententiam incurrat, quam solus Rom. Pontif. excepto mortis articulo, valeat relaxare.

Sed eam sufficere Constitutionem inquit hic Pontifex. §. 2. Sed ne hæc quidem Constitutio propter abdita consceleratorum consilia, omnino satis esse noscitur ad hujusmodi sacrilegia amplius prohibenda. Qui enim alicui vim inferre sibi proponunt, id secreto, in occulto ut maxime machinantur veluti impium illud facinus judicat in personam dilecti filii nostri Caroli titulo S. Praxedis presbyteri Cardinalis Borromæi, Ecclesiam Mediolanensem sanctissimis institutis studiose informantis proxime attentatum. Quæ res Nos gravius commovet, vehementiusque excitat omnia exquirere, ut nobilissimæ corporis nostri partes undique protegantur. Quibus enim præsidio erimus, quibus suppetias afferemus, quos denique tutabimur, si templi Dei bases, si clarissima Ecclesiæ lumina, si speciales filios, qui pro animabus populorum, pro fide, pro justitia, pro unitate pervigilant, inultos deseramus.

§. 3. Itaque sanctioni prædictæ de simili fratrum nostrorum consilio adiicientes, statuimus, ut quisquis, etiam a nudo consilio, aut simplici favore, aut omnino a ceteris prædictis alienus, quempiam auctorum, administrorum, vel consciorum conjurationis sive conspirationis, aut commissi, committendive criminis in personam Cardinalis, illorum fautorum, receptorum, vel occultatorum, sive ex renunciatione sibi protinus, vel per interpositam Personam aut literas facta, cognoverit, sive ex scripturis, cœtu, conatu, concursu, insidiis, aliisve signis, & indiciis qualemcumque scientiam habuerit, vel etiam conjecerit, quive horum quicquam intellexerit, quantumcumque res alias occulta sit, quamprimum id Rom. Pon. si in Curia fuerit, sin autem Ordinario loci, vel si Cardinalis ipse Ordinarius extiterit, propinquiori Episcopo, & si crimen nondum commissum fuerit, etiam ipsi Cardinali properet revelare. Quicumque vero, etiam non subditus, & omnino extraneus defecerit, cujuscumque dignitatis fuerit, prædicto sit excommunicationis laqueo innodatus, pariterque majestatis reus infamiam, & omnes pœnas prædictas eo ipso incurrat. Propterea easdem pœnas imponit scientibus, & non revelantibus.

§. 4. Eadem nihilominus Constitutione quoad reliquas ejus partes, ac ceteris omnibus sanctionibus canonicis, & civilibus, ad talium coercitionem editis in suo robore duraturis. Pœnas alias præservat.

§. 5. Porro si quis ad sanitatem revertens rem adhuc incognitam retexerit, omni noxa penitus liberetur. Rem deferens liberatur.

§. 6. Ceterum loci Ordinarius secreto cum casum ad se delatum, prædicto Pontifici primo quoque tempore nunciare, & interim rem omnem ab stirpe exquirere, & si necessitas tunc postulet, sæculare quoque brachium adhibere. Ordinarius Papæ significet.

§. 7. Sed ne quisquam horum ignorationem valeat excusare, jubemus præsentes valvis Ecclesiæ S. Joannis Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ubi publicabuntur, appendi, eisque detractis earum exempla eo in loco relinqui, & eas pariter ab omnibus locorum Ordinariis, in suis Ecclesiis, locisque insignibus promulgari. Jussio publicandi in Urbe & extra.

§. 8. Quia vero difficile nimis esset ipsas præsentes, quocumque illas opus erit perfer- Transumptorum fides.

ferre, Volumus earum exempla, etiam impressa, Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici, ejusque curiæ sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem in judicio, & extra illud ubique gentium facere, quam ipsæmet præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis. Nulli ergo omnino hominum.

D. P. An.IV. 19. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569. 14 Kal. Jan. Pont. nostri Anno IV.

Papæ subsc. ✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & publicatio.

CXXIX.

Confirmatio Constitutionis Greg. XI. ac sententiæ latæ in Rota Romana ad favorem Sacrosanctæ Ecclesiæ Lateranen. de Urbe, circa ejus præeminentiam, & superioritatem, & prærogativam, supra omnes Urbis, & Orbis Ecclesias, ac Basilicam S. Petri de Urbe.

Aliqua de hac Lateranen. Ecclesia vide in Const. LIII. Honor. III. Sedis. *T. III. fol.* 221. *Et de ejus præeminentia, vide in Const. IV.* super *Greg. XI. Tom. III. Part. II. fol.* 335.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INfirma ævi conditio sæpe efficit, ut res vel maxime perspicuæ, & immemorabiles, perplexi erroris caligine sensim obductæ in gravia discrimina prolabantur.

Causæ ob quas Ecclesiæ Lateranensis prærogativa in dubium revocata fuit. §.1. Quo genere affecta Sacrosancta Ecclesia nostra Lateranen. post tot insignes ruinas, quæ ei tenebrosis illis sæculis acciderant, quibus plerique omnes Rom. Pontif. aut Religionis studio, aut componendæ pacis gratia, aut bellorum periculo, longe ab Urbe, sæpe enim in Galliis agebant, de summa quoque juris sui, & honoris prærogativa perperam laboravit. Etenim longo post intervallo, quam fel. rec. Leo Papa IV. parta de Saracenis speciali victoria, Urbem sui nominis, præsidiumque ad Vaticanum statuerat, cum reduces deinceps Pont. in aliis, atque aliis Urbis Ecclesiis uti cuique tutum aut commodum erat considerent, prædicta Ecclesia, ex tam multis direptionibus, quasi solitudine facta, Sacerdotes Basilicæ Principis Apostolorum cum parilis vetustatis gloria, tum nomine, & dignitate illustres, & insignes ab ea rerum commutatione, prædictum sibi jus nixi sunt vindicare.

Gregorius XI in rubr. citatus, eam supremum locũ tenere diffinivit. §.2. Quam rem non ferens Gregorius Papa XI. qui etiam tunc Avinione sedebat ut omnem dubitationem eximeret, declaravit, & definivit, prædictam Ecclesiam Lateranen. præcipuam Sedem suam dictæ Basilicæ, ac ceterarum omnium Urbis, & Orbis Ecclesiarum maximum supra illas omnes locum tenere.

Rota etiam cui Pius IV. hunc articulum decidendum commisit, idem pronunciavit. §.3. Sed dicti Sacerdotes translato inde prorsus Pontificum domicilio, elatiores quandocumque res tulit audentius institerunt, donec Pius Papa Quartus Antecessor noster merito commotus, quod in Cleri Conventu, & supplicationibus res turbæ intercederent, molestæque dissentiones fierent, huic tamen controversiæ finem constituere volens, causam universam dilecto filio Magistro Francisco Sermento causarum Palatii Apostolici Auditori commisit audiendam, & omni appellatione præcisa pœnitus terminan. Qui vocatis utrinque Capitulis, in ipsa causa rite procedens, definitiva sententia ex communi aliorum dicti Palatii Auditorum consilio nuper prolata, declaravit, jus præcedendi, & prærogativam honoris, locique Nobilioris ac supremi, etiam supra Canonicos, beneficiatos, Clerum, & personas prædictæ Basilicæ in processionibus solemnibus, & decretis, ceterisque omnibus actibus, & publicis, & privatis, ad Canonicos, Beneficiatos, & Clerum dictæ Ecclesiæ Lateranen. omnino pertinere. Quin etiam perpetuo silentio his rebus imposito, res judicata ita executioni mandata est, ut habitis postea Cleri Conventibus, ac supplicationibus, Sacerdotes omnes prædictæ Ecclesiæ Lateranen. supremum ibi locum etiam supra omnem Clerum dictæ Basilicæ re ipsa obtinuerint.

Hic Pontifex omnia confirmat, suppletque defectus. §.4. Quocirca Nos tuendi juris studio, hanc sententiam atque declarationem, & definitionem, & literas prædicti Gregorii Papæ, & quæcumque in literis ipsis continentur, Motu proprio, certaque, quam habemus, prædictorum omnium, scientia, auctoritate Apostolica approbamus, & confirmamus, deque Apostolicæ potestatis plenitudine supplemus omnes, & quoscumque juris, & facti defectus, si qui in processu, & actibus reperiantur inesse: & uti ipse Gregorius Papa optimo jure fecit, itidem definimus, jubemusque Capitulum, & Sacerdotes, personasque omnes dictæ Basilicæ ubique semper sententiæ, & definitioni parere.

Appellationem reijcit. §.5. Statuentes ut nulla omnino ipsorum provocatio, & testificatio, vel reclamatio, sive in judicium producta, sive clam interjecta, præterita & futura noceat, nec prorsus vim habeat, materiamve denuo tribuat litigandi.

Nihil in contrarium tentari mandat. §.6. Præcipimus igitur atque interdicimus eisdem, ne posthac quicquam audeant suscitare: quicumque, sive universi, sive singuli contrafacient, vel nitentur, eos canonicatu, præbenda, dignitate, beneficio, & officio privamus, privatosque ad futura inhabiles declaramus eo ipso.

Sic semper judicari jubet. §.7. Decernentes sic in his, & aliis omnibus supradictis, per eosdem Judices, & quosvis

quosvis alios, omni, & quacumque aliter judicandi, & interpretandi facultate penitus adempta, ubique judicari debere, ac irritum & inane quicquid secus per quoscumque scienter vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus contrariis quibuscumque.

Transumptis credi præcipit.

§.8. Volumus autem, ut præsentes in Cancellariæ Apostolicæ libro, appellato quinterno, describantur, ipsorumque exempla Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici, ejusve Curiæ sigillo obsignata, eamdem illam omnino fidem in judicio, & extra illud, ubique locorum faciant, quod ipsæmet præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctionem pœnalem addit.

§.9. Nulli ergo omnino hominum, &c.

D. P. An. IV. 21. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum 12. Kalen. Januarii, Anno Domini 1569. Pontificatus nostri Anno IV.

Papæ subsc.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

CXXX.

Duæ sententiæ definitivæ conformes latæ pro Fabrica S. Petri de Urbe, faciunt rem judicatam in ea parte, in qua sunt conformes. Et commissiones appellationum, quæ simpliciter concederentur a Signatura, semper intelliguntur cum clausula, sine præjudicio executionis duarum conformium.

Cetera, quæ Fabricam respiciunt, vide in Constit.III.Clem.VII. Admonet *Tom.IV. Par.I. fol.*31.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ETsi omnium litium finem ea, qua possumus celeritate procuramus, eas tamen, quæ Fabrica nostra S. Petri pro executione legatorum ad pias causas relictorum recuperatione, bonorum Ecclesiasticorum male alienatorum, & aliorum jurium suorum agitat, ne in nimis longum cum ipsius Fabricæ detrimento protrahantur, libenter accelerare satagimus, & ad eas operarias manus favorabiliter impartimur.

Causa hujus Cõstitutionis.

§.1. Accepimus sane nuper, quod tenores bonorum, & pecuniarum ad pias causas relictorum, ac bonorum Ecclesiasticorum male alienatorum, & aliorum quorumcumque jurium ad Fabricam ipsam spectantium in consignationibus hujusmodi bonorum, & solutionibus faciendis adeo sunt morosi, ut illam, quantum possunt, subterfugere nitantur, Fabricam proinde expensis, & laboribus frustrando.

Duæ sententiæ pro Fabrica faciũt rem judicatam, &

§.2. Nos præmissis opportuna remedia adhibere volentes, ac dilectos filios Deputatos, & Collegium Fabricæ hujusmodi, eorumque singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum Deputatorum, & Collegii, vel alicujus eorum, aut pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, eisdem Deputatis, & Collegio, illorumque Ministris, ut in hujusmodi causis, duabus pro se reportatis sententiis conformibus, in ea parte, in qua erunt hujusmodi sententiæ conformes, executionem paratam habeant, atque hujusmodi sententiæ executioni debitæ demandentur; partesque proinde appellantes minime audiri, nec eorum appellationes admitti, minusque illarum virtute commissiones, preces, aut rescripta ullo modo impetrari aut concedi, neque, etiam quoquo modo impetratis, aut concessis uti, aut se illis juvari ullatenus possint, vel præsumant, & si quæ etiam per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices, & manu nostra propria, vel Cardinalem Signaturæ nostræ Justitiæ Præfectum pro tempore existentem, aut officium Contradictarum, sub quibusvis verborum formis concepta, & signata, etiam si Motu simili concedi contigerit, illa semper intelligantur esse cum clausula, sine præjudicio executionis duarum conformium, decreto irritanti, etiam apposito, nec judicibus, ad quos directæ erunt, aliquam facultatem tribuant, inhibitionesque, & censuras earum vigore emanatas, nullas, & nullius esse valoris, & momenti, volumus atque decernimus.

commissiones appellationũ signatæ censẽtur cum clausula, sine præjudicio executionis duarum conformium.

Scias tamen quod a prima sententia Judicis Collegii, appellatur ad ipsum Collegium, ut in Bulla 3. *Clementis VII.*

Clausulæ præservativæ.

§.3. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, etiam ex eo capite, quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minusque in jus vel controversiam vocari posse, sed semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, minusque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.4. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi facultate, judicari debere: irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus, Constitutionibus, &

& Ordinationibus, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & Consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis, in genere vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio, seu quævis expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §.6. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis &c.

Sanctio pœnalis. §.7. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.IV. 22.Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, 11. Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno IV.

CXXXI.

Facultas Collegii Deputatorum Fabricæ Basilicæ S. Petri de Urbe, exequendi omnia pia legata, infra annum a die mortis testatorum realiter non adimpleta, cum retentione quintæ partis pro subventione dictæ Fabricæ.

Istud Collegium instituit Clem. VII. ut in ejus Const. III. Admonet *Tom. III. Par. I. fol.* 31. *Et de ea habes etiam in Const. hac præcedente, & in subseq.*

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. DEcet Nos, qui omnium Ecclesiarum specialem in Domino curam gerimus, Basilicæ nostræ S. Petri ita intendere, ut ei omnia, quæ possumus, auxilia præbeamus.

Causæ hujus concessionis. §.1. Sane sicut accepimus, licet alias diversi Romani Pontifices Prædecessores nostri, cupientes perfectioni Fabricæ Basilicæ hujusmodi, quæ omnium Ecclesiarum totius Orbis mater est, & magistra, & admodum crescit structura, de necessariis expensarum pecuniis opportune providere, pro tempore existentibus ejusdem Fabricæ Collegio Deputatis, eorumque ministris diversas facultates, privilegia, & indulta, per eorum literas concesserint, quibus, inter cetera, quod omnia, & singula legata pia eatenus, & pro tempore executioni non demandata exequi facere, & pro hujusmodi executione ipsorum legatorum, quintam partem pro ipsa Fabrica, sub certis modo, & forma retinere possint, expresse cavetur. Ipsisque Collegium, tam in multis Civitatibus jurisdictioni nostræ subjectis, quam dominiis Regni Neapolitani, & dilecti filii nobilis viri Cosmi Medices Florentiæ, & Senarum Ducis passim hujusmodi pia legata exequi faciant, ex quorum quinta parte maximis expensarum oneribus Fabricæ præfatæ in magna parte succurratur, dilectus filius noster, in Alma Urbe, & ejus districtu Vicarius in spiritualibus generalis vigore specialis super hoc a Sede Apostolica licentiæ, & facultatis concessæ, in hujusmodi legatis in dicta Urbe executioni demandandis, a certis annis se intromiserit in grave ipsius Fabricæ præjudicium.

Facultas de qua in rubr. *Hoc intellige etiam si legatarii vellent inexacta relinquere, ut in Bulla 37. Pauli III.* Dû ad. *Tom. IV. P. I. fol.* 195. §.2. Nos qui intimis cordis desideriis exoptamus, ut dicta Fabrica quanto citius fieri poterit, ad debitum finem perducatur, ipsaque Fabrica attenta mala temporum qualitate, ob pecuniarum defectu, magna parte substiterit, verendumque sit, ne si in totum deseratur, etiam quod jam factum est, corruat, in divinæ majestatis offensam, & Reipublicæ Christianæ dedecus, ac propterea omnibus, quibus possumus, favoribus succurrere cupientes, eosdemque Collegium, & Deputatos, eorumque Ministros, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon facultatis eidem Vicario concessæ tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad ipsorum Deputatorum, & Collegii, vel Ministrorum hujusmodi, vel alicujus eorum Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & certa scientia nostris, eisdem Deputatis, & Collegio Fabricæ hujusmodi facultatem eidem Vicario concessam ad hoc ut elapsis quindecim mensibus a die obitus testatorum, & quomodolibet per ultimam voluntatem disponentium computandis, Collegium, & Deputati Fabricæ hujusmodi legata, in quibus ipse Vicarius non prævenerit, juxta formam facultatum præfato Vicario, & aliarum ipsi Fabricæ concessarum exequi facere possit, per præsentes concedimus, & impartimur, illamque ad eosdem Deputatos extendimus, & ampliamus, illosque desuper a quoquam impediri minime debere.

Clausulæ præservativæ. §.3. Necnon præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut invalidari, etiam ex eo capite, quod interesse habentes vocati non fuerunt, aut ad juris terminos reduci, minusque in jus vel controversiam vocari posse, sed semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, minusque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse, & censeri.

Decretum irritans. §.4. Sicque per quoscumque Judices, & Com-

Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis, aliter judicandi facultate, judicari debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus, Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis, in genere, vel in specie, quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quælibet alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transsumptorum.

§.6. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. 22. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569., 11. Kal. Januarii, Pont. nostri Anno IV.

CXXXII.

Facultas Collegii, & Deputatorum Fabricæ Basilicæ S. Petri de Urbe, exequendi quæcumque legata pia, infra triennium a die obitus testatorum non impleta, cum retentione medietatis eorum pro d. Fabrica.

Alia de Fabrica plene indicata sunt in Constitutione III. Clem.VII. Admonet. *Tom.IV. Par.I. fol.*31. *Et de ea habes etiam supra in Const.CVIII.* Et si de singulis *fol.*55.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Exigit incumbentis Nobis Apostolicæ servitutis officium, ut Fabricæ nostræ Basilicæ sancti Petri utilitati prospicere satagentes, ea libenter ipsi concedamus, quæ ejus utilitati credimus expedire.

Appellatio de qua in rubric.

§.1. Hinc est quod Nos, qui nuper accepimus, quod tam in Alma Urbe nostra, quam in aliis Civitatibus, terris, dominiis, locis & Regnis reperiuntur multa legata a piis testatoribus facta, ad effectum celebrationis Missarum, & recitationis divinorum Officiorum; necnon erogationis eleemosynarum diversis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis piis locis, ipsaque legata hæredum avaritia, seu alias per triennium retroactum executioni debitæ demandata non fuerint, volentesque tam super præmissis ea, quæ conveniunt, adhibere remedia, quam Fabricæ præfatæ utilitatem aliqua ex parte procurare, ac dilectos filios Deputatos, & Collegium Fabricæ hujusmodi, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum Deputatorum & Collegii, vel alicujus eorum, aut pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Deputatis & Collegio hujusmodi, si & postquam juxta tenorem privilegiorum, & facultatum sibi concessorum legata hujusmodi executioni debitæ demandari fecerint, unam illorum medietatem, reliquam vero loco, cui legata fuerint, applicamus, & appropriamus.

Clausulæ præservativæ.

§.2. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut invalidari, etiam ex eo capite, quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minusque in jus vel controversiam vocari posse, sed semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse censeri.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis, in genere vel in specie, quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Volu-

Fides transũptorum.

§.5. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

D. P. An.IV. 22.Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, 11. Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno IV.

CXXXIII.

Prohibitio ad quæstum publicandi indulgentias, & confessionalia.

Ad hæc vide etiam Constit.XLV. Tom.IV. Par.II. Et si dominici. *fol.*348

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Quidam Præsules Ecclesiarum Hispaniæ, publicabant aliquid solventibus, Indulgentias, & facultates eligendi Confessores &c.

Quam plenum sit periculi noxia populis ingerere, nimium his temporibus afflicta Religio testatur, quod malum cum in ceteris ministris, tum præcipue in Ecclesiarum Prælatis animadvertendum est, quod ab his temere profecta longe maxima Ecclesiæ Dei conferant detrimenta. Rem sane indignam audivimus, quod non solum, quondam Gometius Tello Giron temporarius administrator Ecclesiæ Toletanæ, sed etiam quidam Hispaniæ Ecclesiarum Præsules Officii paterni prætextu, facultates sibi a sacris canonibus concessas excedentes, literas suas in ipsorum Civitatibus, ac Diœcesibus ausi sunt publicare, quibus inter cetera periculosa deprehenditur, quod cuicumque illas accipienti certa soluta pecunia licitum sit, quem voluerit, sibi sumere Sacerdotem, qui confessione audita ipsum absolvere valeat, non in eis tantum casibus, in quibus simplex sacerdos absolvere potest, sed etiam in iis quæ solis Episcopis reservata reperiuntur, aliquo præterea casu admixto veluti simoniæ reatu, qui ad examen hujus sanctæ Sedis esset referendus. Non animadvertentes ipsi Præsules, & Administratores, quam periculosum sit, ea passim in certis personis committere, quæ ad Episcoporum judicium arbitriumque idcirco deferuntur, ut qui melius lepram a lepra discernere norint, causis, & circumstantiis subtili indagine exploratis, salutaria cuique morbo remedia valeant adhibere. Ad hæc ipsi in dispensandis cœlestis gratiæ donis nimium prodigi, iis sic literas prædictas accipientibus indulgentias, & pœnitentiarum injunctarum remissiones, nulla cum re temporali conferendas, profusius, & indiscrete largiuntur, quibus, & aliis licentiis prædictis non pauci fluctuantes, & infirmi, veniæ facilitate inducti ad peccandum procliviores fiunt, quando tot & tantorum delictorum remissionem certo, & vilissimo pretio acquirere posse confidant. Indicem præterea casuum, & indulgentiarum ædibus sacris appendi jusserunt, quo palam significatur solventibus suprascripta concedi, & inter alia absolvendi facultatem ab esu prohibitorum tribui, itemque indulgeri Missæ sacrificium, & sepulturam tempore interdicti, assumptionem duorum, pluriumve compatrum ad sacrum Baptisma præter eos, qui synodalibus, ut dicunt, Constitutionibus asciscuntur, Reparationem Ecclesiarum, erectionem Confraternitatum, & alias pias causas prætexendo.

Ideo hic Pontifex gesta per illos annullat, & publicationes hujusmodi indulgentiarum prohibet.

§.1. Cum igitur inter cetera scandala, etiam Simoniæ pravitas redoleat, ex prædictis Sacri Tridentini Concilii decretis, & aliis sanctionibus Canonicis, nostræ præterea Constitutioni de indulgentiis ad quæstum non emittendis, adversetur, clavium auctoritas evilescat, & pœnitentialis satisfactio enervetur, Nos his malis celeri remedio occurrendum, eademque opera futuris præcavendum fore censentes, de Apostolicæ potestatis plenitudine supradicta omnia, quæ in ipsa Toletana, & quibuscumque aliis Civitatibus, Diœcesibus, & locis tam Hispaniæ, quam aliarum quarumcumque Provinciarum, & Regionum quocumque prætextu hucusque emanarunt, perpetuo abolemus, ac nulla, & irrita nunciamus; jubemusque literas, & indices, necnon scripturas, & monumenta quæcumque, publica & privata, per ipsos locorum Ordinarios, & alios Ecclesiarum Rectores, ubicumque reperiuntur, dilacerari, penitusque deleri. Et ne talia de cetero a quoquam fiant, publicentur, vel concedantur, districtius prohibemus.

Contravenientibusque pœnas hic descriptas imponit.

§.2. Quicumque secus egerint, seu attentaverint, Antistites, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, ab ingressu, & perceptione fructuum suarum Ecclesiarum tamdiu suspensi jaceant, donec satisfactione prævia illis per Sedem prædictam suspensio relaxetur. Inferiores vero ab Episcopis sententiam excommunicationis incurrant, a qua, nisi in mortis articulo constituti, ab alio, quam Romano Pontifice absolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes etiam irritum, & inane quicquid secus per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Transumptis credi jubet.

§.3. Volumus autem, ut præsentium exempla &c.

Sanctionem pœnalem adjicit.

§.4. Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. 2. Januarii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, quarto Nonas Januarii, Pontificatus nostri Anno V.

CXXXIV.

Eleemosynæ pro Carceratis in Urbe colligendæ, exponantur pro solvendis debitis pauperum Carceratorum. Et pro debito mere civili infra septem aureos, nemo carceretur.

De materia istorum Carceratorum vide supra Const.XCI. Reverendi. *fol.*28.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Eleemosynæ quomodo exponendæ.

§.1. VOlumus ut omnes Eleemosynæ Carceratorum, tam quæ per Quæstores colliguntur, quam quæ in capsis reponuntur, expendantur pro solvendis debitis pauperum Carceratorum arbitrio R. D. Cardinalis Moroni, quem confidimus præoculis habiturum miserabiliores personas, & justiores causas.

Jussio construendi Hospitale. *Hoc utique constructum fuit.*

§.2. Eumdem rogamus, ut in Carceribus Turris Nonæ erigi faciat Hospitale aliquod sumptibus Caritatis, in quo curentur pauperes infirmi, donec adhibeatur diligentia, quam celerem esse volumus, pro illis liberandis, juxta Motum proprium fel. rec. Pauli Papæ Tertii, quem servari prorsus volumus.

Prohibitio carcerãdi pro minori summa septem aureorum.

§.3. Insuper jubemus, ne infra septem aureos carcerari quis possit pro debito, præterquam cum debitum habet annexa criminalem causam.

Papæ subscr.

Placet, & ita mandamus M.

CXXXV.

Ex Bull. Ord. Præd. T.V. pag.136.

Ordinem Fratrum Prædicatorum privilegiis ornat, eique concessa firmat.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INjunctum Nobis, meritis licet imparibus, Apostolicæ servitutis officium, assidua meditatione mentem nostram exercet, ut circa Religionum quarumlibet præsertim Ordinis Fratrum Prædicatorum, ad quem patrio quodam jure peculiarem gerimus paternæ caritatis affectum, statum prospere dirigendum, illarumque superiorum dignitatem pariter, & indemnitatem præservandum studiis invigilantes assiduis, non solum ea, quæ solicitus ad hoc animus noster excogitat, in medium afferamus, sed etiam quæ per Romanos Pontifices Prædecessores nostros hac in re prudenter ordinata fuisse reperimus, ut illa firmiori gradu persistant, approbationis nostræ subsidio libenter stabilimus.

Diplomatis causa.

§.1. Sane cum, sicut accepimus, diversi tam Romani Pontifices, etiam Prædecessores nostri, & forsan Sedis Apostolicæ Legati, & Nuncii, ac etiam loci Ordinarii, ac Ecclesiarum Prælati, quam Imperatores, Reges, Duces, Marchiones, Comites, Sæculares Principes, Respublicæ, & alii Domini temporales, nonnulla privilegia, immunitates, exemptiones, concessiones, facultates, prærogativas, præeminentias, indulgentias, etiam plenarias, peccatorum remissiones, libertates, indulta, & alias gratias Ordini Sancti Dominici Fratrum Prædicatorum, illius Magistro Generali, Provincialibus, Prioribus, Rectoribus, Fratribus, Conversis, aliisque personis, necnon Monialibus, & Sororibus, Beatis nuncupatis, sub cura dictorum Fratrum degentibus, ac etiam eorum domibus, Monasteriis, Conventibus, Collegiis, necnon Ecclesiis, Capellis, etiam intra hujusmodi Ecclesias constructis, aliisque locis eidem Ordini, seu illius domibus annexis, vel ab eis dependentibus, tam ultra, quam citra montes consistentibus, in genere, vel in specie, etiam per viam communicationis, vel extensionis, Apostolica, Imperiali, seu Regia, ac forsan alia, auctoritatibus elargiti fuerint, quorum etiam vigore, vel alias Magister Generalis, Provinciales, Priores, Fratres, Moniales, Sorores, aliæque personæ hujusmodi, diversa bona, jura, res, actiones, decimas, piscationes, ac decimandi, piscandique facultates, præbendas quoque, portiones, Ecclesias, Capellas, & alias beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia, & forsan aliorum Ordinum, necnon militiarum regularia, ac etiam hospitalia, Oratoria, & alia pia loca, etiam in aliis, & diversis Diœcesibus, quam forsan, in Domibus, Monasteriis, Collegiis, Conventibus, & aliis dicti Ordinis locis hujusmodi consistentia, tamquam Ordini, seu Domibus, Collegiis, Conventibus, Monasteriis, & aliis locis prædictis unita, annexa, & incorporata possederunt, & ad præsens possideant, prout in diversis eorumdem Prædecessorum, Legatorum, locorum Ordinariorum, Prælatorum, Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum literis desuper confectis plenius dicitur contineri.

Ei confirmat uniones omnes Beneficiorum, defectus supplendo, caducitates validando &c.

§.2. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, ac idem in unionum confirmationibus observaretur, quique ob uberes fructus, quos dictus Ordo, & illius professores Verbi Dei Prædicatores, illud prædicando, in agro Domini hactenus produxerunt, & labores, quos in dies in vinea Domini indefesse sustinent, Ordinem ipsum, ac illius modernos, & pro tempore existentes Magistrum Generalem, Provinciales, Priores, Vicarios, Rectores, Fratres, & alios utriusque sexus Religiosos, & personas, necnon eorum Domos, Monasteria, Conventus, Collegia, & alia loca prædicta, non solum in suis privilegiis, statutis, Ordinationibus, ritibus, exemptionibus, indultis, juribus, aliisque gratiis prædictis conservare, sed etiam illa augere, ac specia-

cialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac eos, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omnium, & singulorum privilegiorum, concessionum, immunitatum, exemptionum, erectionum, institutionum, unionum, annexionum, incorporationum etiam perpetuarum, libertatum, indultorum, & aliarum gratiarum, ac desuper confectarum literarum prædictarum veriores tenores, formas, & compendia, ac causas, titulos, concessiones, elargitiones, uniones, annexiones, & incorporationes hujusmodi etiam perpetuas, vel temporales, illarumque revocationes, & suspensiones tam per Nos, quam quoscumque alios Romanos Pontifices, vel Legatos factas, etiam quod forsan desuper sibi injuncta non adimpleverint, & propterea illarum amissionem inducentes, penitus, & omnino inficientes, necnon omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus per eos, vel eorum aliquem, etiam in parva, vel magna quantitate ex beneficiis, & aliis prædictis indebite perceptos, ac illorum quantitates, & valores, tempusque, per quod illi possederunt, seu indebite nullo saltem canonico titulo juris, vel adminiculo eis desuper suffragante, sed temeritate propria, & de facto detinuerint, ac eorumdem beneficiorum verum, & ultimum, etiam ex quorumvis personis vacationis modum, etiamsi ex illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa, etiamsi per obitum apud Sedem Apostolicam resultet, ac eorum dispositio juxta Lateranen. Statuta Concilii extet ad Sedem eandem legitime devoluta, nominaque, cognomina, gradus, nobilitates, & qualitates illa obtinentium, aut cujusvis litis, & causæ, si quæ tam super privilegiis, indultis, aliisque gratiis, quam beneficiis, omnibusque, & singulis præmissis in Romana Curia, vel extra eam pendeat indecisa, status, & merita, nominaque, & cognomina judicum, & collitigantium, ac eorum jura, & titulos, etiam nullos, & infectivos, loca quoque, situationes, & Diœceses, in quibus omnia, & singula beneficia, Hospitalia, Oratoria, necnon, Domus, Monasteria, Collegia, Conventus, & alia loca prædicta sita sunt, & quibus unita, annexa, & incorporata fuerunt, & quantum unum ab altero distent, etiamsi valde remota sint, necnon fructuum, reddituum, & proventuum Ordinis hujusmodi, verum annuum valorem, aliaque omnia, & singula hic de necessitate magis exprimenda, etiamsi talia essent, quæ sub generali sermone non comprehenderentur, sed nota, & specificatione particulari, & speciali indigerent, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes.

§.3. Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnia, & singula privilegia, immunitates, exemptiones, concessiones, prærogativas, præeminentias, facultates, indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remissiones, libertates, indulta, & alias gratias, castra quoque, jurisdictiones, vassallagia, feuda, decimas, tam novales, quam veteres piscationes, pascua, ac decimandi, piscandi, pascendi facultates, aliaque jura, actiones, res, & bona cujuscumque qualitatis, & quantitatis sint, necnon quæcumque, quotcumque, & qualiacumque cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumvis etiam Cistercien., Præmonstraten., aut S. Joannis, vel S. Lazari Hierosolymitan., seu S. Jacobi de Spatha, aut S. Antonii de Sancto Antonio Viennen., seu aliorum, etiam S. Augustini Canonicorum Regularium, & quorumvis aliorum, etiam Mendican. Ordinum, & militiarum regularia beneficia ecclesiastica qualitercumque qualificata, etiam si Sæcularia, Canonicatus, & præben., dignitates, personatus, administrationes, vel Officia, portiones Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ, regularia vero beneficia hujusmodi, Monasteria, prioratus, præposituræ, præpositatus, Domus, præceptoriæ etiam generales, vel Cameræ, Magistrales, etiamsi illa dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservata existant, ac ad illa consueverint qui per electionem assumi, eisque cura, etiam jurisdictionalis immineat animarum, necnon Hospitalia, Oratoria, ac alia quæcumque pia loca, cujuscumque annui valoris fuerint, etiam si illa in diversis, & aliis valde remotis Diœcesibus, ut præfertur, existant, Ordini prædicto, ac illius modernis, ac pro tempore existentibus Magistro Generali, Provinciarumque, Regnorum, & Dominiorum quorumcumque tam citra, quam ultra montes ubilibet consistentium, Vicarii, Provincialibus, Prioribus, Rectoribus, & aliis quibuscumque Superioribus, & Prælatis quocumque nomine nuncupatis, ceterisque Fratribus, & Religiosis, necnon Monialibus, ac illarum Priorissis, & Sororibus, etiam tertii Ordinis, seu beatis, vel alias nuncupatis, eorumque Domibus, Monasteriis, Collegiis, Conventibus, ac aliis locis prædictis, etiam eis annexis, seu ab eis quomodolibet dependen. in genere, vel in specie, etiam per modum communicationis, vel extensionis, vel alias quomodolibet obtenta, ut præfertur, concessa, donata, elargita, unita, annexa, incorporata, seu per eos quomodolibet obtenta, aut possessa, ac etiam statuta, Ordinationes, & ritus quoscumque ejusdem Ordinis, ac in illo quomodolibet observata, quoad ea, quæ regulari observantiæ non derogent, ac cum omnibus, & singulis inde pro tempore secutis, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, necnon omnes, & singulos juris,

Singula firmat Privilegia, exemptiones &c.

ris, & facti, ac quarumcumque solemnitatum desuper omissarum defectus, tam accidentales, quam substantiales, si qui desuper quomodolibet intervenerint in eisdem, supplemus, ipsosque Magistrum Generalem, Vicarios, Provinciales, Priores, Rectores, Superiores, Prælatos, aliosque præfatos ex eo, quod forsan in concessionibus, donationibus, elargitionibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, & aliis præmissis sibi injuncta, scienter, vel ignoranter, omiserint, vel alias in toto, aut parte non adimpleverint, ab eis, eorumque commodo, & utilitate nequaquam cedisse declaramus.

De novo omnia prædicta concedit ad cautelam.

§.4. Et nihilominus potiori pro cautela omnia, & singula supradicta, eis, & eorum singulis, eisdem auctoritate, & tenore de novo, etiam perpetuo concedimus, donamus, elargimur, unimus, annectimus, & incorporamus, ita quod liceat eisdem Magistro Generali, Vicariis, Provincialibus, Superioribus, Prælatis, Monialibus, Sororibus, aliisque Fratribus, religiosis, personis prædictis, per se, vel alium, seu alios eorum nominibus suam pristinam præmissorum omnium, & singulorum possessionem, seu quasi, præsentium vigore continuare, aut si videbitur, de novo per se, vel alium, seu alios eorum nominibus, etiam propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque omnium, & singulorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, in suos, & dicti Ordinis, ac illius domorum, Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, aliorumque piorum locorum prædictorum usus, & utilitatem convertere, Diœcesanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia desuper minime requisita.

Super quacumque irregularitate de præmissis absolvit Fratres, & ad omnia munera, Beneficia, & Dignitates reddit habiles.

§.5. Et insuper Magistrum Generalem, Vicarios, Provinciales, Superiores, Prælatos, Fratres, Moniales, Sorores, singularesque dicti Ordinis personas hujusmodi, & eorum singulos ab omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proven., etiam Ecclesiasticis ex præmissis per eos, & eorum singulos quomodolibet male, vel indebite perceptis, necnon quibusvis sententiis, censuris, & pœnis propterea quomodolibet incursis, etiamsi in illis per diuturnum tempus insorduerint, Missasque, & alia divina officia censuris, & pœnis hujusmodi a jure, vel ab homine quomodolibet inflictis ligati, non tamen in contemptum clavium, celebraverint: vel alias se in illis immiscuerint, plenarie in utroque foro dicta auctoritate absolvimus, & liberamus, ipsosque, fructus, redditus, & proventus, etiamsi magnæ, vel excessivæ quantitatis fuerint, eis gratiose remittimus, & condonamus, secumque super irregularitate, & inhabilitate, si quas earumdem occasione, seu alias quomodolibet contraxerunt, aut incurrerunt, aliisque præmissis, quodque eis non obstantibus, non promoti ad Magisterii, Baccalaureatus, vel Licenturæ, & alios quosvis eis licitos, & permissos gradus, necnon ad omnes, etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines se promoveri facere, ipsi vero, & alii pariter, qui jam promoti sunt, in eisdem Sacris, etiam Presbyteratus Ordinibus, ac Altaris ministerio ministrare, suaque regulari professione, & gradibus hujusmodi, ac privilegiis, libertatibus, favoribus, antelationibus, prærogativis, præeminentiis, & quibuscumque aliis gratiis, etiamsi talia essent, quæ in generali sermone non comprehenderentur, sed nota, & expressione speciali indigerent, quibus primo utebantur, & gaudebant, & alias si præmissa non incurrerint, uti, potiri, & gaudere possent, & deberent, necnon quibusvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Patriarcalibus Ecclesiis, ac Monasteriis præesse, ac etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumvis Ordinum, ac militiarum regularia beneficia Ecclesiastica, ut præfertur, ac alias qualitercumque qualificata, etiam si sæcularia, canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia hujusmodi consueverint qui per electionem assumi, eisque cura immineat animarum, aut Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ: regularia vero beneficia hujusmodi, Monasteria, prioratus, præposituræ, præpositatus, dignitates etiam Conventuales, personatus, administrationes, vel officia, etiam claustralia, curata, & electiva fuerint, si sibi alias canonice conferantur, seu eligantur, præsententur, vel alias assumantur ad illa, & instituantur, in eis recipere, & quoad vixerint retinere, necnon quibusvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus Ecclesiis, ac Monasteriis præfici, illaque, ac quascumque prælaturas, superioritates, & obedientias in spiritualibus, & temporalibus regere, gubernare, gerere, & exercere libere, & licite valeant auctoritate, & tenore prædictis de specialis dono gratiæ dispensamus, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam, per eos præmissorum occasione quomodolibet contractam, seu insurgentem, ab eis, & eorum singulis penitus, & omnino abstergimus, & abolemus, illosque, & eorum singulos in pristinum, & eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Alia concedit Privilegia.

§.6. Sibique, & eorum singulis, quod de cetero in quibusvis concessionibus dispensationibus, indultis, privilegiis, & gratiis Apostolica, ordinaria, mixta, seu quavis alia, etiam seculari auctoritate ipsis Ordini Fratrum Prædicatorum, ac illius Magistro Generali, Vicariis, Provincialibus, Prioribus, Rectoribus, Priorissis, Fratribus, & Religiosis, etiam mulieribus de tertio Ordine, vel Beatis, seu alias nuncupatis, domibusve, Monasteriis, Conventibus, Collegiis, & aliis locis prædictis concedendis, nullam de incursu censurarum, & pœnarum ac

ac irregularitatis, inhabilitatis, aliisve transgressionibus hujusmodi mentionem facere, minusque ad docendum de eorum privilegiis, concessionibus, gratiis, ut præfertur, vel alias sibi concessis, literisve, seu aliis scripturis desuper confectis, necnon ad justificandum causas, propter quas illa, vel alia omnia præmissa concessa fuerunt, vel in eorum favorem quomodolibet emanaverunt, etiam coram locorum Ordinariis, vel aliis personis, etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, & facultate suffultis ullo umquam tempore teneantur ad idque nullatenus cogi, aut compelli possint, sed eorum, ac earum possessioni, tamquam justo, & legitimo titulo, ac jure acquisito, stari, in eaque manuteneri, & conservari debeant, eisdem auctoritate, & tenore de speciali gratia indulgemus. Ceterum quod tam hujusmodi præsentes nostræ, & in eis contenta quæcumque, quam omnes, & singulæ aliæ concessiones, dispensationes, indulta, gratiæ, & privilegia eis, & eorum singulis concessa, & concedenda de surreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu intentionis nostræ defectu, vel alio vitio notari, vel impugnari nullo modo possint, sed æque valeant, ac si de supradictis omnibus, & singulis mentio specifica, & individua fieret. Et sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, per Nos, & quoscumque Romanos Pontifices mediatos, vel immediatos successores nostros factis, & faciendis, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis editis, & edendis nullatenus comprehendatur, sed semper ab illis excepta, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restituta, & de novo concessa esse censeantur, sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Exequutores hujusce Constitutionis deputat.

§.7. Quocirca Venerabili Fratri nostro Johanni Episcopo Portuen. Cardinali Morono nuncupato dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum Protectori, & Venerabili Fratri Episcopo Amerin. Cancellariæ Apostolicæ Regenti, ac etiam dilecto filio Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori nunc, & pro tempore existentibus per præsentes, motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistri Generalis, Provincialium, Priorum, Rectorum, Fratrum, Monialium, Sororum, aliorumque prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illis in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, illos, & eorum singulos approbatione, confirmatione, adiectione, suppletione, nova concessione, donatione, elargitione, unione, annexione, incorporatione, absolutione, plenaria restitutione, responsione, statuto, indulto, & decreto, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere; Non permittentes, eos, seu eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas, tam Ecclesiasticas, quam pecuniarias, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis, servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, necnon etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantium derogatio.

§.8. Non obstan. priori voluntate nostra prædicta, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, unio nes perpetuas nisi in casibus a jure præmissis, fieri prohibentis, necnon recolendæ memoriæ Bonifatii Papæ Octavi similiter Prædecessoris nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne judices a dicta Sede deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali editis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac aliis quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinum, & militiarum, necnon Conventuum, Hospitalium, aliorumque prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem, & quibusvis aliis Ordinibus, ac militiis, illarumque, & illorum Generalibus Magistris, Superioribus, Prælatis, & aliis personis, etiam locorum Ordinariis, & aliis quibusvis cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ existentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel specie, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam motu simili, ac ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, ac contemplationem, etiam consistorialiter, ac in vim contractus, seu etiam pro fide Christiana adversus infideles, aliosve illius hostes

hostes, vel aliis quantumvis piis, onerosis, urgentibus, aut necessariis causis concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse pari motu derogamus, contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, seu si aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas, & processus habitos per easdem, ac inde sequuta quæcumque ad Ecclesias, aliaque beneficia hujusmodi volumus non extendi; sed nullum per hoc eis quoad assecutionem beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis; Volumus autem, quod Ecclesiæ, & alia beneficia prædicta debitis propterea non fraudentur obsequiis, & prædictarum animarum cura, si quæ illis immineat, nullatenus negligatur, sed earum congrue supportentur onera consueta. Quodque pœnitentias salutares, quas Confessores ad id per Provinciales, Fratres, Moniales, Religiosos, aliasque personas hujusmodi, seu eorum aliquem eligendi, propter præmissa eis, seu eorum alicui duxerint iniungendas, omnino adimplere teneantur.

Fides transũptorum. §.9. Et insuper transumptis præsentium manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipsis originalibus adhiberetur, si exhibitæ forent, vel ostensæ.

Dat. die 18. Januar. 1570. An. V. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Januarii millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri Anno V.

CXXXVI.

Moniales non exeant clausura sub pœna excommunicationis, & privationis. Quæ etiam extenditur ad dantes licentiam, comitantes, & receptantes. *Ex edit. Typis Bladi.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procœmium. Decori, & honestati omnium Sanctimonialium, quarum Jesus Christus Dominus noster sponsus est, ut in puritate, & castitate superædificantes, in ipso feliciter inhabitare valeant, consulentes, ea quæ illarum existimationi detrahere possent, decet Nos consulto summovere.

Varias Moniales adducebant divagationis causas. §.1. Sane periculo, & scandalo plena res est, ac regulari observantiæ vehementer adversatur, Sanctimoniales aliquando parentes, fratres, sorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon Monasteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis subiecta, visitandi, aut infirmitatis causa, aliove prætextu a Monasteriis exire, & per sæcularium personarum domos discurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honestatis, & pudicitiæ decus in discrimen committunt.

Hujusmodi divagationes prohibet Pius sub pœna excommunicationis. §.2. Unde Nos malo huic pro nostro pastoralis Officii debito salubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto sacri Concilii Tridentini de clausura Monialium disponenti, ac aliis nostris literis desuper hujusmodi clausura editis adiicientes, volumus, sancimus, & ordinamus nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumve Monialium, etiam Carthusiensis, Cisterciensis S. Benedicti, & Mendicantium, & quorumcumque aliorum Ordinum etiam Militiarum, ac statuum, graduum, conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum existentium, etiam a Regia, vel Illustri prosapia ortarum; de cetero etiam infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum parentum, aliorumve consanguineorum visitandorum, aliave occasione, & prætextu, nisi ex causa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, aut epidemiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinum superiores, quibus cura Monasteriorum incumberet, etiam Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si prædicta Monasteria ab Episcoporum, & Ordinariorum jurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, a Monasteriis præfatis exire, sed nec in prædictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere, aliter autem quam, ut præfertur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocumque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, sive laicas, aut sæculares, vel Ecclesiasticas consanguineas excommunicationis majoris latæ sententiæ vinculo statim eo ipso absque aliqua declaratione subjacere, a quo præter quam a Romano

mano Pontifice, nisi in mortis articulo absolvi nequeant.

Quascumque licentias desuper datas irritat.

§.3. Et insuper tam egressas, quam præsidentes, & alios superiores prædictos eis licentiam hujusmodi concedentes dignitatibus, Officiis, & administrationibus per eas, & eos tunc obtentis privamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles, necnon licentias, & facultates, seu indulta, & privilegia exeundi a Monasteriis, & extra illa standi a Nobis, seu alio Romano Pontifice Prædecessore nostro, ac Sedis Apostolicæ Nuntiis, & Legatis etiam de latere, ac majore Pœnitentiario, aut ordinum prædictorum superioribus, aliisve personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis restitutivis, præservativis, mentis attestativis, etiam novam gratiam, & datam concedentibus, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia deque Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon S.R.E. Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac instantia, vel alias quomodolibet concessa (quæ prorsus abolemus) ac literas desuper confectas, & imposterum concedendas, & conficiendas nullas, & invalidas, nulliusque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris suffragari posse, & ita per quoscumque judices, & commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Præsulibus mandat, ut hanc Constitutionem, & Decretū Concilii Tridentini publicent quolibet anno

§.4. Mandantes universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub obtestatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per se, vel alium, seu alios præsentes literas in Civitatibus, & Diœcesibus propriis quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon præfatum decretum ipsius Concilii, quod incipit, Bonifacii VIII. diligenter, & inviolabiliter sub censuris Ecclesiasticis, aliisque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis, observent, & observari faciant, & procurent, Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, etiam aliis pœnis auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Apostolicis contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem

sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Aliis Apostolicis Constitutionibus, & juribus de hujusmodi clausura disponentibus nihilominus in suo robore duraturis.

Transumptis credi jubet.

§.6. Ceterum volumus, quod præsentium transumptis &c.

Clausulæ.

Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 24. Januarii 1570 An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, nono Kal. Februarii, Pontificatus nostri Anno V.

CXXXVII.

Ex Bullar. hujusce Ordinis Par. I. pag. 155.

Prohibet Canonicis Lateranensibus, ne ullus tractare possit de Officiis Generalatus, Visitatorum, & Prælaturarum, nisi in Capitulo Generali, sub pœna excommunicationis, & privationis dignitatum &c.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pastoralis Officii Nobis, meritis licet imparibus, ex alto commissi debitum requirit, ut in unaquaque præsertim Regularium personarum Congregatione immoderate in exoptandis dignitatibus, & prælaturis ambitioni habenas, censurarum videlicet Ecclesiasticarum, & aliarum pœnarum, quantum cum Deo possumus, imponamus.

Causa Constitutionis.

§.1. Sane cum sicut, non sine animi nostri dolore, accepimus, nonnulli ex Canonicis Congr. S. Salvat. Canonicorum Regularium Ord. S. Augustini sibi ipsis nimium assentientes, honores, & plerumque Prælaturas, & Dignitates intempestive, & ante illarum vacationem, diversis etiam modis adipisci, & assumere, non sine illorum animarum periculo, & hominum scandalo satagunt, & efflagitant.

Decretum, de quo in rubr.

§.2. Nos igitur hujusmodi ambitus, & illi conjunctæ simoniæ crimen abolere, & ex usu radicitus evellere, ac alias in præmissis opportune providere cupientes; habita desuper matura deliberatione cum dilecto filio nostro Flavio Tit. SS. Petri, & Marcellini Presbytero Cardinali Ursino nuncupato dictæ Congr. Protectore; Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, hac nostra in perpetuum valitura lege, statuimus, decernimus, & ordinamus, quod nullus ex dictis Canonicis, cujusvis dignitatis, status, gradus, & præeminentiæ existens, quovis modo, verbo, vel in scriptis, per se, vel per alium, seu alios, directe, vel indirecte cum aliquo superiore, vel inferiore, aut aliis quibusvis personis, de Officiis Generalatus, Visitatorumque dictæ Congregationis electione, seu promotione, præterquam in Capitulo Generali a dicta Congre-

gregatione fieri solito tractare, ratiocinari, aut Prælaturas, & dignitates præfatas, per ambitum assequi, quærere, vel procurare audeat, vel præsumat sub excommunicationis latæ sententiæ, privationis officiorum, seu dignitatum, quæ obtineret, & perpetuæ inhabilitatis ad ea, & alia quæcumque, & aliis pœnis per Sacros Canones, & alias Constitutiones impositis, ipso facto incurrendis; a quibus nonnisi de consensu Prioris Generalis, & Visitatorum dictæ Congregationis pro tempore existentium, præterquam in mortis articulo constitutus absolvi possit, aut valeat.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi, illiusque Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, & aliis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, innovatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse motu pari derogamus, & contrariis quibuscumque, aut si Congregationi prædictæ, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 3. Martii 1570. An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 3. Martii 1570., Pontificatus nostri Anno V.

CXXXVIII.

Damnatio, & excommunicatio Elisabeth Reginæ Angliæ, eisque adhærentium, cum aliarum pœnarum adiectione.

Henricus quoque Rex ejus pater itidem damnatus fuit a Paulo III. ut in Const. VII. Ejus *Tom. IV. Par. I. fol.* 125.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Regnans in excelsis, cui data est omnis in Cœlo, & in terra potestas, unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam, extra quam nulla est salus, uni soli in Terris, videlicet Apostolorum Principi Petro, Petrique Successori Romano Pontifici, in potestatis plenitudine tradidit gubernandam. Hunc unum super omnes gentes, & omnia regna Principem constituit, qui evellat, destruat, dissipet, disperdat, plantet, & ædificet, ut fidelem Populum mutuæ caritatis nexu constrictum, in unitate Spiritus contineat, salvumque, & incolumem suo exhibeat Salvatori.

Henricus VIII. Rex Angliæ, hæresim introduxit in illo Regno, ut in Constit. Pauli III. cit. in rubr.

§.1. Quo quidem munere obeundo, Nos ad prædictæ Ecclesiæ gubernacula Dei benignitate vocati, nullum laborem intermittimus, omni opera contendentes, ut ipsa unitas, & Catholica Religio (quam illius auctor ad probandam suorum fidem, & correctionem nostram, tantis procellis conflictari permisit) integra conservetur. Sed impiorum numerus tantum potentia invaluit, ut nullus jam in Orbe locus sit relictus, quem ille pessimis doctrinis corrumpere non tentarint, adnitente inter ceteros flagitiorum serva Elisabeth prætensa Angliæ regina, ad quam veluti ad asylum omnium infestissimi profugium invenerunt. Hæc eadem, regno occupato, supremi Ecclesiæ capitis locum, in omni Anglia, ejusque præcipuam auctoritatem, atque jurisdictionem monstruose sibi usurpans, regnum ipsum jam tum ad fidem Catholicam, & bonam frugem reductum, rursum in miserum exitium revocavit.

Elisabeth Regina Hæretica, etiam fuit & est, committendo multos errores, hic expressos.

§.2. Usu namque veræ Religionis, quam ab illius desertore Henrico Octavo olim eversam, claræ mem. Maria Regina legitima, hujus Sedis præsidio reparaverat potenti manu inhibito, secutisque, & amplexis Hæreticorum erroribus regium consilium ex Anglica nobilitate confectum diremit, illudque obscuris hominibus hæreticis complevit, Catholicæ fidei cultores oppressit, improbos concionatores, ac impietatum administros reposuit. Missæ sacrificium, preces, jejunia, ciborum delectum, cælibatum, ritusque Catholicos abolevit; libros manifestam hæresim continentes toto regno proponi, impia mysteria, & instituta ad Calvini præscriptum a se suscepta, & observata, etiam a subditis servari mandavit. Episcopos, Ecclesiarum Rectores, & alios Sacerdotes Catholicos suis Ecclesiis, & beneficiis eiicere, ac de illis, & aliis rebus ecclesiasticis, in hæreticos homines disponere, deque Ecclesiæ causis decernere ausa, Prælatis, Clero, & Populo, ne Romanam Ecclesiam agnoscerent, neve ejus præceptis, sanctionibusque Canonicis obtemperarent, interdixit; plerosque in nefarias leges suas venire, & Romani Pontificis auctoritatem atque obedientiam abiurare, seque solam in temporalibus, & spiritualibus dominam agnoscere jurejurando coegit, pœnas, & supplicia in eos, qui dicto non essent audientes, imposuit, easdemque ab iis, qui in unitate fidei, & prædicta obedientia perseverarunt, exegit. Catholicos Antistites, & Ecclesiarum Re-

Rectores, in vincula conjecit, ubi multi diuturno languore, & tristitia confecti, extremum vitæ diem misere finiverunt. Quæ omnia cum apud omnes nationes perspicua, & notoria sint, & gravissimo quamplurimorum testimonio ita comprobata, ut nullus omnino locus excusationis, defensionis, aut tergiversationis relinquatur.

Hic ideo Pótifex, illam eique adhærentes hæreticos declaret.

§.3. Nos multiplicantibus aliis, atque aliis super alias impietatibus, & facinoribus, & præterea fidelium persecutione, Religionisque afflictione, impulsu, & opera d. Elisabeth quotidie magis ingravescente, quoniam illius animum ita obfirmatum atque induratum intelligimus, ut non modo pias Catholicorum Principum de sanitate, & conversione preces, monitionesque contempserit, sed ne hujus quidem Sedis ad ipsam hac de causa Nuncios in Angliam traiicere permiserit, ad arma justitiæ contra eam de necessitate conversi dolorem lenire non possumus, quod adducamur in unam animadvertere, cujus majores de Republica Christiana tantopere meruere. Illius itaque auctoritate suffulti, qui Nos in hoc supremo Justitiæ throno, licet tanto oneri impares voluit collocare, de Apostolicæ potestatis plenitudine declaramus prædictam Elisabeth hæreticam, & hæreticorum fautricem, eique adhærentes in prædictis, anathematis sententiam incurrisse, esseque a Christi Corporis unitate præcisos.

Regno & dignitatibus privat.

§.5. Quin etiam ipsam prætenso Regni prædicti jure, necnon omni, & quocumque dominio, dignitate, privilegioque privatam.

Vassallos liberat.

§.5. Et item proceres, subditos, & populos d. Regni, ac ceteros omnes, qui illi quomodocumque juraverunt, a juramento hujusmodi, ac omni prorsus dominii, fidelitatis, & obsequii debito, perpetuo absolutos, prout Nos illos præsentium auctoritate absolvimus, & privamus eamdem Elisabeth prætenso jure Regni, aliisque omnibus supradictis. Præcipimusque, & interdicimus universis, & singulis proceribus, subditis, populis, & aliis prædictis, ne illi, ejusve monitis, mandatis, & legibus audeant obedire. Qui secus egerint, eos simili anathematis sententia innodamus.

Exemplis credi jubet.

§.6. Quia vero difficile nimis esset, præsentes quocumque illis opus erit, perferre, volumus, ut earum exempla, Notarii publici manu, & Prælati ecclesiastici, ejusve Curiæ sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem in judicio, & extra illud, ubique gentium faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.V. 25.Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. 5. Kal.Martii Pontificatus nostri Anno V.

CXXXIX.

Reformatio totius Ordinis Cisterciensis, tam quoad statum Monacorum, & divinum cultum, quam restaurationem Monasteriorum, præstationemque fructuum mensæ Conventualis in locis commendatis.

Aliam reformationem jam edidit Pius IV. ut in ejus Const.LXXXIV. In eminenti *T.IV. Par.II. fol.*162. *De institutione, & aliis istius Ordinis vide in Const.III. Pasch.II.* Desiderium *Tom.II. fol.*113.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex permoleste accepit, Cœnobia Ordinis Cisterciensis destituti.

EX innumeris curis, quibus sine intermissione vexamur, illa Nobis durissima est, quod tot sacrarum Religionum Conventus, suis orbati juribus passim intercidere conspiciantur, neque sane quicquam inexpertum relinquimus, quantum quidem fert difficillima præsentis sæculi conditio, quod ad illorum restitutionem pertinere existimavimus. Inter ceteros autem Ordo Cistercien. longe, lateque per orbem propagatus, Nobis frequentius observatur, cujus tam multa Cœnobia viris cum doctrina, tum sanctitate claris olim florentissima, maligno temporum errore ad nihilum propemodum rediguntur. Quod cum aliunde ex toto orbe plus satis Nobis jampridem innotuit, tum maxime ex recenti visitatione, quam Commissarius, & Procurator Capituli Generalis Cistercien. in utraque Sicilia id Nobis quoque jubentibus confecit, permoleste intelligimus, quamplurima ejus regni Monasteria, aut debitis officiis destituta, aut Monacis ob non præstitam alimoniam deserta, aut omnino collapsa, retecta, reclusa, patentia, & ut profana habita, quæ Religionis cultrix illa vetustas tantis impendiis evexit.

Volensq. propterea huic malo mederi, hanc edit Cóstitutionem in qua determinat.

§.1. Sed his incommodis tametsi Pater Abbas Monasterii Cistercii, Cabilonen. Diœcesis, & prædictum Capitulum Generale, etiam per privilegia & indulta illis a fel. rec. Pio II., Sixto IV., Pio etiam IV., & diversis aliis Romanis Pontificibus concessa, & innovata in universum occurrendi, & ipsos Commendatarios, ad habendum, & retinendum competentem Monacorum numerum, cum mensa ad victum, & vestitum idonea, & etiam alia ad Monasticum cultum pertinentia compellendi facultatem habeant; utile tamen, & percommodum illis fore existimavimus, nostras quoque huic rei partes adscribere, & certa quædam prædicto Ordini convenientia, illiusque moribus, & statutis magis cohærentia speciatim proponere, quibus illi amplius suffulti possint supradicta Monasteria ad Conventum, disciplinam, & bonam frugem facilius revocare. Neque enim sustinere possumus, quod tam multi, qui hujusmodi Monasteria in Commendam recipiunt,

piunt, Commendæ conditiones a Concilio Lateranensi præscriptas, & easdem, ac alias singulis literis Apostolicis de hujusmodi Commendis confectis, ad specialem cujusque significationem appositas in animæ suæ periculum aversentur, quibus de ceteris fructibus Monasterii sibi commendati disponere nemini prius permissum est, quam debitis, & consuetis ejusdem, ac ipsius Conventus oneribus omnino supportatis, & Quarta ubi mensa Abbatialis separata, ubi vero communis est, ac etiam in Monasteriis Conventu & cura orbatis, Tertia parte omnium fructuum eorumdem in restaurationem fabricæ, aut ornamentorum emptionem, aut fulcimentum, seu pauperum alimoniam, ubi major exegerit, suaseritque necessitas quotannis erogata. Quin etiam in ipsis Monasteriis divinus cultus, sollicitusque Monacorum, & Ministrorum numerus nullatenus minuatur, nec alias illa in spiritualibus, & temporalibus ulla subeant detrimenta.

Monasteria omnia etiam commendata, & unita, & de jurepatronatus laicorũ refici, & ad debitam clausuram reduci.

§.2. Quare Nos ex iis, quæ pro salubri d. Religionis statu, & felici directione, a prædictis Prædecessoribus, & alias quomodocumque instituta hucusque reperiuntur, nec præsentibus contraria, nec effectum earum impedientia nihil omnino detrahere, sed illa prorsus immota custodiri volentes, de Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, ut omnia Monasteria, & loca dicti Ordinis, tam in utraque Sicilia, quam ceteris omnibus Orbis partibus constituta, etiam commendata & unita, ac etiam de jurepatronatus laicorum quocumque modo existentia, quæ convulsa, diruta, & extenuata sunt, reficiantur, & ad debitam clausuram reducantur, statuta pecunia convenienti, quæ quotannis in id opus, donec absolutum fuerit, erogetur.

Numerum competentem Monachorum in eis restitui.

§.3. In eisdem & ceteris locis uti pro facultatum ratione idonea erunt, competens Monacorum & Ministrorum numerus restituatur.

Ad divinũm cultum & Monasticum usũ necessaria instrui.

§.4. Ipsorum Ecclesiæ, sacristiæ, dormitoria, & officinæ, vasis, vestimentis, libris, sacra, & communi suppellectile, ac ceteris omnibus ad divinum cultum, & Monasterium usum necessarium, convenienter instruantur.

Divina quotidie celebrari.

§.5. Missæ sacrificium, & alia omnia divina officia, diurna & nocturna quotidie in choro psallendo, juxta ritum dicti Ordinis sine intermissione celebretur.

Mensam Conventualem, & eleemosynas restitui.

§.6. Mensa Conventualis, & ad communem victum, & vestitum, necnon eleemosynas & visitationes, & alia onera subeunda conficiatur, intercisa reparetur.

Libros sacros haberi.

§.7. Ubi sacra lectio juxta Concilii Tridentini dispositionem haberi non poterit, præter eos libros, qui ad Divini Officii, & Chori usum necessarii sunt, saltem, Biblia, & Cathechismus ad Parochos recens editus, item opera S.Bernardi, & si qui alii ad honestam Monacorum occupationem poterunt, habeantur, nisi de illis in assignatione mensæ Conventualis jam perspectum reperiatur. De his omnibus, necnon vasis, vestimentis, & cetera suppellectile prædicta semel recepta, Conventus omnes rationem reddere debeant.

Novitiatus constitui.

§.8. Et ut Novitii, qua decet, disciplina informentur, unum aut duo Monasteria in quaque Provincia uti commode fieri poterit, ordinentur, in quibus magistri, etiam certorum Monasteriorum novitios divini Officii rationem, & regularis observantiæ instituta doceant; ita ut quodque Monasterium necessaria suis suppeditet, & si nullos habuerit, alii pro eo, ejusque impensis recipiantur, & instruantur.

Conventus ædificia &c. ad certam formam reduci.

§.9. Omnia ædificia Conventus quoquoversus claudantur, portæ non necessariæ obstruantur, clathri fenestris, ubicumque opus erit, infigantur. Templa, sacristiæ, capitula, dormitoria, refectoria, infirmariæ, & omnino aliæ claustri partes nihil profani patiantur. Nec Conventus horreum, penu, præsepia, nec prorsus ulla promercalia Abbatum, Commendatariorum, Conductorum, aut aliorum recipiant, nec a commendatariis, pensionariis, aliisve de claustro non existentibus occupentur, sed illis solum proprii claustrales utantur, prout ad divini Officii celebrationem, regularemque observantiam fuerunt constituta.

Mulieribus ingressum denegari

§.10. Mulieribus omnibus cujuscumque qualitatis, dignitatis, & ætatis, ingressus claustri, & aliorum locorum regularium, etiam ædium partis, quæ ab Abbatibus, Commendatariis, Prioribus, aliisve ministris, etiam divisim possidetur, sit penitus interdictus; quod si secus factum erit, tam ingredientes, quam recipientes excommunicationis sententiam incurrant.

Carcerem ad correctionem constitui.

§.11. Carcer ad coerctionem Monacorum, ubi non est, constituatur.

Inventaria bonorum, & scripturarum confici.

§.12. In omnibus Monasteriis inventarium omnium prædictorum, necnon instrumentorum, fundationum, donationum, auctoritatum, exemplarium, omniumque monimentorum conscribatur, & in formam authenticam redigatur, illudque, & cetera omnia prædicta fideliter asserventur. Sicubi vero horum quicquam producendum erit, exemplum ab archetypo desumatur, & transmittatur, nisi talis contigerit necessitas, ut ipsum exemplar producendum sit; quod tunc in fidem alicujus probati deponatur, qui idonec caveat illud ipsum quamprimum reportaturum.

Monasteria non tuta, ad Civitates transferri.

§.13. Illa Monasteria locis patentibus constituta, quæ propter Turcharum, seu prædonum, vel hæreticorum incursiones tute servari non poterunt, facto de ipsorum juribus, literis, auctoritatibus, tabulis, monumentis, atque omni prorsus suppellectile, mobilibusque, bonis, jocalibus, & rebus fideli inventario, & si opus erit, earum omnium deposito apud personam fide, & facultatibus idoneam, ita ut nihil omnino inde sine consensu expresso, & speciali mandato Conventus moveri valeat, in civitates, oppidave vicina transferantur.

Visitationes prudenter fieri.

§.14. Ceterum ad restituendam monasticam disciplinam, & restitutam conservandam, Cistercii, & ceteri patres Abbates in

Capi-

Capitulo generali provideant diligenter, ut omnes visitationes, sollicite, & prudenter, ac cum pietate fiant, salutem animarum, religionis zelum, perpetuum cultum divinum, clausuram, obedientiam, & cetera omnia, quæ ad mores, correctionem, & religiosorum ædificationem pertinent, procurando.

Necessaria eis subministrari.

§.5. Quibus in rebus ubicumque non sunt mensæ Conventuali assignati redditus, qui hoc onus ferre possint, Abbates, & Commendatarii, ac alii quicumque administrationem spiritualium, & temporalium visitandorum Monasteriorum habentes, necessaria omnia ministrare, ac contributiones, & sumptus pro gerendis aliis communibus negociis Apostolicæ Sedis auctoritate impositas, ac etiam ad brachii sæcularis adhibitionem præstare, Visitatores, ac solitos, & necessarios ipsorum famulos, & jumenta debita hospitalitate recipere, & eisdem in omnibus auxiliari omnino debeant, & ad id etiam censuris, & pœnis ecclesiasticis per Capitulum, ac etiam per ipsos Visitatores compellantur.

Commendatarios nihil de necessariis Monacis detrahere, aut numerum eorum minuere, neque eos ejicere posse.

§.16. Ne porro deserendi Monasterii occasio Monacis præbeatur, quod ex vagandi libertate illis a Commendatariis oblata, ut expensis parcant, plerumque evenit, præcipimus, & interdicimus, ne ulli omnino Commendatarii quicquam, vel minimum de mensa, & illis necessariis detrahant neque ullo modo numerum diminuant, aut quempiam, etiam propter delictum eiiciant. Sed quotiescumque Monaci quid admiserint, quod quidem animadversione dignum sit, id quamprimum Priori claustrali, vel si gravius sit delictum, Visitatori significent, qui correctionem juxta Ecclesiæ, & Ordinis prædicti statuta faciat. Quod si ulterius ultra sex menses distulerit, eo ipso sit ab eo officio depositus, & ad illud, ceteraque omnia Ordinis ejusdem officia triennio inhabilis censeatur, statimque Præsidentes correctionem hujusmodi aliis committere teneantur.

Tertiam vel quartam partem redditũ omnis Monasterii, in ejus refectionem, & deinde juxta Concilium Tridentinum exponi.

§.7. Prædicta autem tertia, vel quarta pars redditNum omnis Monasterii in Commendam concessi, & concedendi, ex ipsamet proprietate, prædictorum superiorum cura, & solicitudine exigatur, & ex eis prædicta pecunia conficiatur, eaque, quoad edificia omnia refecta erunt, in id opus impendatur. Eo vero perfecto ipsa tertia, vel quarta pars juxta Concilli dispositionem, & literarum prædictarum tenorem, annis singulis eadem cura convertatur.

Archivium in Conventu Cistercii constitui, & ibi indice bonorum cujuscũque Conventus poni.

§.18. Postremo volumus, & mandamus, ut Monasterium Cistercii constituatur constitutumve restituatur Archivium, in quo index ordine compositus omnium aliorum Monasteriorum, prioratuum, ecclesiarum, & beneficiorum d. Ordinis, in omni parte Orbis constitutorum, etiam in Commendam obtentorum, vel unitorum habeatur, & item distinctum cujusque inventarium sive repertorium bonorum, proprietatum, rerum, jurium, & actionum omnium, necnon exemplum authenticum instrumentorum, privilegiorum, fundationum, donationum, literarum, auctoritatum, & monimentorum quorumcumque conficiatur, confectumque fideliter asservetur.

Indulta omnia quo ad proprietatem irrita remanere.

§.19. Quia vero proprietas omnium malorum radix ubicumque gliscit, omne bonum in regula quamvis bene instituta pervertit, ideo ne hoc quoque sicubi habetur, ad perfectionem prædictorum obstare possit, revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, auctoritates, licentias, dispensationes, & indulta cujusque privati rerum, & bonorum usus, proprietatis, possessionis, & dominij, omnibus cujuscumque gradus, & dignitatis Monacis d. Ordinis per quoscumque Rom. Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, ejusve Legatos, ex quibuscumque causis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessa, confirmata, & innovata, quibuscumque concepta formulis, ac clausulis, & decretis suffulta, quorum omnium tenores præsentibus habemus pro expressis, ac volumus illa omnia vires, & effectum de cetero non habere; quin etiam Visitatores, & ceteros omnes, qui in hujusmodi proprietarios severe non animadverterint, ad hujusmodi officia, & alia ipsius Ordinis ministeria perpetuo inhabiles esse.

Hoc statuit etiam Benedictus XII.

§.20. Quocirca Cistercien., & ceteris omnibus Patribus Abbatibus, & Visitatoribus d. Ordinis edicimus, ut pro se quisque omnia prædicta studeant adimplere. Omnibus autem nostris, & prædictæ Sedis Legatis, & Nunciis ubicumque existentibus, necnon Ord. prædicti Conservatoribus ab ipsa Sede constitutis, & constituendis, ipsorumque singulis per Apostolica scripta mandamus, ut præsentes literas, ubi, & quando opus fuerit, ac quotiescumque pro parte Abbatum, Definitorum, Visitatorum, & aliorum prædictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, ipsisque efficacis defensionis præsidio assistentes, prædicta omnia in omnibus Regnis, & Provinciis sedulo exequantur, & quæcumque alia quæ ad Religionis incrementum ipsis utilia vel necessaria videbuntur, ubique locorum statuant. Et præterea Abbates, & Commendatarios cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis fuerint, ad prædictorum omnium præstationem etiam per subtractionem proventuum, ac censuras, & pœnas præfatas, ceteraque opportuna juris, & facti remedia, omni, & quacumque appellatione postposita, compellat, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Ceterum ut vicina plebs egena pro religionis consuetudine, & instituto confoveri possit, ac ceteri piam, & fidelem rerum administrationem collaudare possint, prædictis Commendatariis præcipimus, ut in suis Monasteriis pauperes eleemosynis pro modo facultatum prosequantur. Decernentes prædicta omnia inviolata, & immutabilia perpetuo consistere, necnon irritum, & inane, si se-

si secus per præfatos, aut quoscumque alios quavis auctoritate fungentes, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Observantiáque omnium prædictorum executioni demandari.

§.21. Non obstantibus piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac d. Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; quodque aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad præstationem prædictorum minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, conservatoriis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, aut etiam consistorialiter, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, necnon concordiis, conventionibus, pactis, & aliis obligationibus, etiam ut prædictum est, roboratis, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia ad effectum omnium suprascriptorum penitus abrogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Quia vero difficile nimis esset præsentes, quocumque opus illis erit, perferre, volumus, ut illarum exempla etiam impressa, Notarii publici, vel Secretarii dicti Abbatis Cistercii manu, & ejusdem Abbatis, vel Capituli alteriusve Prælati Ecclesiastici, aut ejus Curiæ sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem in judicio, & extra illud ubique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

Derogatio contraaiorum D. P. An.V. die 8. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, octavo Idus Martii, Pont. nostri Anno V.

CXL.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Extinctio Congregationis Beatæ Mariæ Servorum nuncupatæ, ejusque unio Ordini Servitarum sub obedientia Prioris Generalis Ordinis ejusdem.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

PRo nostri muneris Officio, & Charitate paterna, qua omnes Religiosorum Ordines prosequimur, quæcumque ad illorum statum, salutaremque tranquillitatem pertinere arbitramur, ea providere, & adiuvante Domino recta constituere conamur.

Ordo Servorum ab initio instituti ab uno tantum Priore Generali regebatur.

§.1. Inter eos autem Ordinem Beatæ Mariæ Servorum animadvertimus, cujus Professores, ex quo ipse primum institutus est, per complures annos eisdem legibus, & institutis omnes viventes una tantum familia contenti ab uno quoque Priore Generali regebantur.

Nonnulli se ab eo segregantes peculiarem Congregationem instituerunt.

§.2. Postea vero iis, ut in rebus humanis evenire solet, paulatim ab instituto regularis observantiæ defluentibus, quidam ex his cupientes primi Instituti disciplinam colere, arctioremque vitam ducere, se a reliquis ejusdem Ordinis segregarunt, & Sedis Apostolicæ indulto suffulti, creato sibi Vicario generali, cui subessent, novam familiam constituerunt eamque Congregationem Beatæ Mariæ Servorum nominaverunt.

Sed a regulari disciplina descisceraut.

§.3. Sed proh dolor! successu temporis, hæc ipsa Congregatio usque adeo a regulari observantia prolapsa est, ut ab illis ipsis, qui Ordinis Servorum primi instituti nomen retinuerunt, parum, vel nihil differre videatur,

Causæ novæ faciendæ unionis.

§.4. Quamobrem, ut omnes, & singuli tam Ordinis, quam Congregationis professores ad regularem observantiam revocentur, & quasi renoventur, commodiusque insuper gubernentur, utque qui unum religionis induunt habitum, hi sub una eademque regula, uniusque professionis voto viventes, in observantia Canonicæ Religionis uniformes reperiantur, Nosque ab uno tantum Generali Superiore, non autem a duobus de morum reformatione rationem facilius exigere valeamus, quæ omnia commodius fieri posse arbitrati sumus, si eos invicem disjunctos, in unum, idemque corpus conjungentes, in unam, eamdemque familiam, sub eadem disciplina, regularique observantia, & uno dumtaxat capite viventes redigeremus.

Domos omnes, & Conventus hujusmodi Cógregationis Ordini Servorũ univit Pius, unum Ordinẽ esse sub eisdẽ Regulis, unumque Priorem Generalem decernit.

§.5. Quare de Apostolicæ potestatis plenitudine prædictum Congregationis nomen, & Vicariatus officium supprimimus, extinguimus, & penitus abolemus, ac modernum Vicarium generalem, ab ejus officio absolvimus, omnesque, & singulas dictæ Congregationis Domus, Conventus, & Fratres uni Priori Generali Ordinis, veluti supremo ipsius Religionis, & Ordinis capiti, supremamque in eo Ordine potestatem, & auctoritatem habenti, prout regularia ipsius Ordinis instituta sibi concedunt, perpetuo subesse, & ei in omnibus parere volumus, & mandamus, ac etiam Prioribus cujuslibet Provinciæ, in qua ipsa Domus, & Conventus consistunt, subiicimus, & subiecta esse decernimus, pro ut aliæ Domus, & Conventus dicti Ordinis, sive Religionis subiiciuntur, itaut una deinceps unius modi obedientia, observantia, & disciplina regularis, unum nomen Ordinis Beatæ Mariæ Servorum omnibus commune sit, omnes

nes uni Generali, & Provincialibus pareant, omnes, ad quos id pertinet, simul ad Capitula generalia, & provincialia conveniant, vocemque activam, & passivam habeant in iisdem.

Statuta omnia, Consuetudines, & Conventiones præfatæ Congregationis invalidat, omnique valore carere jubet.

§.6. Proinde revocamus, & deinceps invalida censemus omnia, & quæcumque statuta, consuetudines, conventiones, concordias, & alia pacta, etiam juramento, confirmatione Apostolica, & quavis alia firmitate munita, necnon omnia, & quæcumque privilegia, exemptiones, & indulta Congregationis hujusmodi, etiam pro bono pacis, & conservatione religionis edita, & concessa, ac etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine confirmata, multiplicatisque vicibus innovata, extensa, & moderata, quatenus præsentium effectum, & executionem differre possent, vel quomodolibet impedire, quorum omnium tenores, æque atque ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expressis.

Sicque in perpetuum observari.

§.7. Decernentes prædicta omnia firma, & inviolata fore, necnon irritum, & inane quicquid secus, per quoscumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Præsentem Constitutionē recipi mandat & exequi absque ulteriori declaratione.

§.8. Quocirca Priori Generali, ac universis, & singulis dictæ Congregationis, ceterisque Fratribus prædicti Ordinis Beatæ Mariæ Servorum per Apostolica scripta mandamus, ut præsentes literas humiliter recipiant, & quæcumque in ipsis continentur, alia desuper a Nobis non expectata jussione, mentisve nostrę declaratione, firmiter custodiant, & in omnibus studiose obedire procurent.

Exequutionem committit Priori Generali Ordinis Servorum

§.9. Quin etiam ipsi Piori Generali præcipimus, ut easdem præsentes, ac quidquid pro earum exequtione statuetur, & decernetur, in omnibus domibus, & locis virorum, & mulierum, necnon ab omnibus Fratribus, & Sororibus inviolate faciat per se, vel alium, seu alios observari, quoscumque contradictores, rebelles, ac etiam protestantes, & reclamantes, eisque auxilium, consilium, & favorem publice, vel occulte directe, vel indirecte, quovis quesito colore, vel ingenio præstantes, tam ecclesiasticos, quam laicos, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ceteraque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, censurasque, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc auxilio brachii sęcularis.

Derogat contrariis.

§.10. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, de una, & in Concilio generali edita, de duabus dietis aliisque Apostolicis Constitutionibus, quodque aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplis hujusce Constitutionis credi jubet.

§.11. Volumus autem, ut præsentium exempla &c.

Clausulæ.

Nulli ergo &c.

Dat. die 3. Maii 1570. An.V.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, tertio nonas Maii, Pont. nostri Anno V.

CXLI.

Mandatur Archiepiscopo Mediolanen., ejusque suffraganeis ut promulgari, & observari faciant Decreta in Synodo Provinciali ejusdem Provinciæ edita juxta emendationem, & explicationem Summi Pontificis.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Ven. fratri Archiepiscopo Mediolanen.

PIUS PAPA QUINTUS

Ven. fr. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Nonnulla Synodi Decreta enunciat, laudat, explicatque.

§.1. Quę in vestra Synodo Provinciali proxime decreta sunt, præsentibus descripta, salubriter quidem, & isti tuæ Provinciæ frugifera, sed duo ita usu recipienda existimamus, ut Peregrinorum, & advenarum Eucharistiæ Sacramentum percipientium nomina, cognomina, & originis, sive domicilii locus uno in libro fideliter asservando, a Parocho ante omnia annotentur.

Explicatio Decreti circa Confessiones Peregrinorū.

§.2. Quod vero de Diaconis, & ceteris inferiorum Ordinum Clericis statuitur, ut eis solum Sacerdotibus peccata confiteantur, quos Episcopus ad id duxerit approbandos, hoc volumus observari, dummodo talis sit numerus Sacerdotum, ut confiteri volentes delectum habeant inter illos.

Præfata Decreta jubet observari, & cōtradictores puniri.

§.3. Ita quod tibi, omnibusque tuis suffraganeis per Apostolica scripta mandamus, ut decreta prædicta in vestris quisque Ecclesiis, Civitatibus, & Diœcesibus hac nostra moderatione adhibita, & alias, ut cetera promulgare, & ut ab omnibus observentur sedulo efficere curetis; Contradictores per Censuram Ecclesiasticam coercendo.

Contraria tollit.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac alias in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, & specialibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Quia vero difficile nimis esset præsentes, quocumque illis opus erit, perferre.

Exemplis credi jubet.

§.5. Volumus, ut earum exempla etiam impressa Secretarii tui manu, & sigillo tuo obsignata, eamdem illam prorsus fidem ubique locorum faciant, quam ipsæmet præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nonnulla enunciat Decretum superius indicata.

§.6. Ita igitur decreta ipsa scripta sunt. De administratione Sacramenti Eucharistiæ. Decretum duodecimum. Parochi Paschæ tempore Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum

tum iis tantum ministrent, qui non modo tunc in Parochiæ suæ finibus habitant, verum etiam majorem anni partem, aut sex saltem mensibus in ea habitaverint, nisi sint qui paucioribus ante diebus, Mensibusque illum habitatum venerint eo animo, ut in ea domicilium habeant, nisi item, qui ab Episcopo, propriove Parocho facultatem scripto concessam exhibuerint, alio loco communicandi, tum præterea nisi Peregrini sint, & advenæ homines, idque in Parochia aliqua Diœcesis, quod si in Urbe, tantum in Cathedrali Ecclesia Sacramentum Eucharistiæ ii percipient, quare singulis diebus cum in Pascha Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi Sacramentum Eucharistiæ administrabunt, antequam illud cuique præbeant, ad Populum conversi denuntient, ut si quis eorum, qui adsunt Parochiæ suæ incola non est, ad suam quisque Parochialem Ecclesiam abeat, ubi quemadmodum Canonum Sanctionibus visum est, eo tempore Sacram Eucharistiam sumat, Parochi vero Urbani admoneant, atque hortentur crebro eos, qui rus ire sæpius solent, ut festis diebus illis solemnibus, nempe die Natali Domini, in Quadragesima, & hebdomada sancta potissimum Paschæ tempore, Ascensionis Domini die, in celebritate Corporis Christi, in die Pentecostes ruri non habitent, sed in corde, atque in frequentioribus Oppidis, ubi a rusticatione feriati sacris, & divinis Officiis intersint; de verbo Dei conciones audiant, ceteraque Christianæ pietatis munera præstent, quæ ab unoquoque Christiano homine debita, solemnes, & stati illi dies maxime requirunt. Quæ ad Missam, Divina Officia, Ecclesiæ cultum spectant, Diaconi, Subdiaconi, & reliqui Clerici inferioris Ordinis, Confessionem, & Communionem frequentent, ut superiore Synodo Provinciali præscriptum eis est, confiteantur autem iis tantum Sacerdotibus, quos ad audiendas eorum Confessiones idoneos Episcopus, & in Urbe, & Diœc. comprobabit; Sacræ vero Eucharistiæ communionem in propria Parochia, vel in alia Ecclesia, quam Episcopus statuet diebus festis percipient, idque in Missa solemni, si modo eo loco, eoque die celebrabitur; illius autem rei fidem tertio quoque mense Episcopo exhibebunt. Decretum decimum, de iis, quæ pertinent ad Baptismi administrationem. Cum id nostra Superiori Provinciali Synodo de Compatribus præscriptum sit, ut illi tales deligantur, qui suscepti muneris partes explere possint, id autem ipsi præstare non queant, si non rudimenta quidem fidei norint; Id circo ea cura sit Parochis, ut quos Compatres ita imperitos noverint, ut Symbolum fidei, sive ea, quæ in Symbolo continentur, ignorent, illos eo Officio suscipien. de Baptismo Infantes fungi non patiantur. Decretum primum de edicto quotannis ab Episcopo proponen. contra hæreticos; Episcopus, edicto quot annis publice proposito, omnes, & singulos sive Diœcesis homines, etiam quavis dignitate, gradu, honoreve, præditos moneat, eisdemque in virtute sanctæ obedientiæ, ac pœna excommunicationis latæ sententiæ proposita, id jubeat, ut si eorum quispiam jam scit cujusvis sectæ hæreticos homines, eove nomine suspectos, aut infames, aut quovis modo a fide Catholica aberrantes, aut qui verba hæreticalia protulerint, aut qui hæreticorum libros, scriptave, quæ quovis modo auctoritate Sedis Apostolicæ prohibita sunt, legunt, vel apud se habent, decem ad summum diebus post edicti promulgationem; Si vero imposterum sciat decem diebus postquam id norit illos omnes, & singulos, vel ipsi Episcopo, vel hæreticæ pravitatis Inquisitori denunciet. Parochis autem suis jubeat, aut edictum hujusmodi in singulos annos, semel quadragesimæ initio, iterum ineunte Domini adventu, publice in sua quisque Parochia, cum in Missa frequentior Populus adest; de scripto ipsi pronuntient, & promulgent. Quæ ad bona, & Jura Ecclesiarum, Diœcesf. loc. pertinent. Ne Ecclesiasticorum Beneficiorum bona Patronis, neve item eis, quorum cessione ea beneficia obtinentur, neque illis præterea, qui primo, secundove consanguinitatis gradu cum eisdem juncti sunt, nuper suppositas quidem personas, cum ne ad breve sane tempus locari liceat, idque nisi cognita prius Ecclesiæ utilitate, Episcopus data in scriptis facultate concesserit, quicumque secus fecerit, fructibus unius anni mulctentur, quos ex eorum Beneficiorum prædiis, bonisve capit. Inquirat præterea Episcopus diligenter, an aliqua Simoniæ labes contracta inter eos sit. Quo ad Missam, Divina Officia, Ecclesiæ cultum spectant. Quoniam superioris Concilii Constitutione vetitum est, quo tempore, vel Sacrorum, vel funeris, exequiarumve causa in unum Clerici conveniunt, non plures ad mensem, quam sex, eosque Clericos adhiberi, id cum multis locis facile præstari nequeat, propterea quod Ecclesiæ sæpe longius inter se distent, grave sit Clericis de itinere fessis mane ad Ecclesiam suam reverti, ideo liberum sit Parocho, tot convivas habere, quot sane in mensam adhibere par esse judicaverit, & pro temporis ratione laicum etiam hominem, quem Christianæ pietatis studiosum, & Sacerdotali convictu, consuetudineque dignum norit, a mensa non excludere, modo ea serventur, quæ in Parochialibus Conventibus de frugali, Clericalique modestia in nostris Constitutionibus scripta sunt, tum Sacra item lectio in mensa perpetuo adhibeatur. Quod vero de mensæ frugalitate, & periculorum numero alias superiori Canone decretum est, id omnino sit, & servetur, ut etiamsi, vel Universitati, vel cuivis alii pacto, consuetudineve, aut ultima voluntate, certis quibusdam diebus cibum a Sacerdotibus parari opporteat, in eo ab illa decreti ratione ne ullo modo discedatur, ne sacra lectio in mensa desit.

Dat. Rom. apud S. Pet. sub annulo Pis. die 12. Maii 1570. Pont. nostri Anno V. Dat. die 12. Maii 1570. An. V.

Re-

CXLII.

Reformatio Ordinis Fratrum Servorum B. Mariæ Virginis.

De hoc Ordine vide in Const. II. Benedicti XI. Dum levamus. *Tom. III. P. II. fol.* 107. *Eique unitam Congregationem Servorum Beatæ Mariæ Virginis sup. Const. CXL.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Congregatio hujus Ordinis fuit sublata.

Postquam Nos Deo auctore Ordinem Fratrum Beatæ Mariæ Servorum, antehac in duas familias divisum, antiquato Congregationis nomine, quod altera sibi asciverat, in unum idemque corpus, ac in unam eamdemque familiam, uni dumtaxat capiti subiectum sub eadem Regulari disciplina reduximus; expedit certa quædam incommoda, quæ bonum omne in Religione pervertunt, excidere, ut deinceps omnes communibus institutis, & legibus suæ professioni magis convenientibus viventes salubrius dirigantur.

Reformatio ipsius Ordinis subsequitur.

§. 1. Quocirca cum omnis Religio privatæ proprietatis usu labefactetur, & corruat, Nos ad illam ex dicta familia exterminandam, ac simul emandandos eos, qui de officiis, & muneribus ambitiose obtinendis jampridem inoleverunt, & alios nocentes ejus mores, novosque inducendos ante omnia intenti.

Revocatio omnium indultorum aliquid privatim retinendi.

§. 2. De Nobis attributæ potestatis plenitudine revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones, & indulta habendi, & retinendi privatum dominium, usufructum, possessionem, & proprietatem quorumcumque bonorum immobilium, mobilium, & semoventium, necnon domorum, cellarum, hortorum, pecuniarum, & aliarum rerum, Generali, Provincialibus, Conventualibus Prioribus, ac aliis Fratribus, etiam causa senii, infirmitatis, vel cujuscumque pii operis prætextu, vel intuitu, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, ejusve Legatos, vel etiam dicti Ordinis Superiores, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessa, confirmata, & innovata, quibuscumque concepta formulis, ac clausulis, & decretis suffulta, quorum omnium tenores habemus præsentibus pro expressis; volumusque illa omnia, & singula vires, & effectum de cetero non habere. Quin etiam Fratres prædictos, quicumque sint, privato, & bonorum, & rerum omnium prædictorum quomodocumque acquisitorum, & ad eos obventorum dominio, usu, usufructu, proprietate, titulo, & possessione privamus, dictaque possessione amovemus, & amotos nunciamus, resque, & bona ipsa omnia in communes suarum cujusque domorum, & prædicti Ordinis usus convertenda concedimus. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ Generali, Provincialibus, & Conventualibus Prioribus supradictis, ut rerum, & bonorum omnium prædictorum possessionem, nomine domorum, & locorum suorum capiant. Et illa illorumque fructus in communes Conventuum usus convertantur.

Prohibitio quicquam privatim habendi.

§. 3. Ceterum præcipimus, atque interdicimus, ne deinceps ullus omnino Fratrum prædictorum, sive privatus, sive Prioris Conventualis, sive Provincialis, aut Generalis officio fungens, etiam prætextu hujusmodi privilegiorum, dispensationum permissionum, & indultorum, seu inveteratæ consuetudinis, aut quacumque alia causa, proprium quicquam, aut privatum, neque ædes, sive in claustro sive alibi, separatas habeat, sed omnia ubique communia sint, & quisque unica cella, eademque cum ceteris aliorum Fratrum conjuncta, nudis omnino parietibus, ac lectulo, & mensa humilibus, quemadmodum pauperes Religiosos decet, contentus esse debeat.

Cameræ redigantur in commune Dormitorium.

§. 4. Proinde Cameræ sive ædiculæ, quæ extra Dormitorium separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum, & commoditatem cujusque Conventus redigantur, vel si cellæ communis Dormitorii pro Fratrum numero non sufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ, ad formam communis Dormitorii aptari possint, in Dormitorium commune redigantur, sin minus, destruantur, ac materia, & cementa ad fabricam Conventus, si opus fuerit, convertantur, vel vendantur, & pretium ad communem usum Conventus conferatur.

Ambitus recedant & munera.

§. 5. Sed nec ulli omnino ambitus fiant, aut pecuniæ etiam pro confirmationibus, sigillo, vel scriptura, aut quacumque alia re, vel causa solvantur, aliæve pactiones, seu promissiones intercedant, seu munera, aut xenia quocumque modo mittantur, neve quisquam, etiam in Officio existens, pecunias, aut quicquam aliud de Provincia, seu domo sibi commissa, vel aliunde Priori Generali, seu alii cuicumque conferat, vel remittat. Quicumque secus fecerint, in pœnam privationis Prioratuum, & Officiorum omnium incidant, & ad futura inhabiles habeantur, & pro culpis etiam tanquam fures puniantur, prout Nos illos privatos, & inhabiles declaramus eo ipso, procurationibus tamen, Generali ex universo Ordine, ac Provincialibus Prioribus, ex sua cuique Provincia, & Visitatoribus, ex domibus, & locis visitandis debitis, nequaquam per præsentes sublatis.

Superiores dispensare valeant Prædicatores, & Lectores, & Officiales circa recitationem divini officii in communi.

§. 6. Ad reformandos autem alios dicti Ordinis mores ulterius progrediendo, ex iis, quæ pro salubri hujus Religionis statu, & felici directione alioqui instituta hucusque reperiuntur, quæ nec præsentibus contraria sunt, nec illorum effectum impedire possunt, nihil omnino detrahere, sed illa immota custodiri volentes, de simili potesta-

tis plenitudine statuimus, & ordinamus, ut Fratres omnes, etiam Superiores, & quicumque privilegiati, nisi tempore Quadragesimæ, & Adventus Domini prædicationis munus objerint, omnibus divinis officiis diurnis, & nocturnis intersint, illis vero temporibus cum ipsis Prædicatoribus, & Lectoribus, iis diebus, quibus prædicant, & legunt, Superiores pro arbitrio dispensare possint. Ipsis etiam Superioribus, & aliis officialibus, eo tantum tempore quo actu in negociis Conventus, & Ordinis occupati sunt, aliquid remittatur.

Divina officia juxta institutum celebrentur.

§.7. Missæ, Matutinum, & aliæ horarum Canonicarum preces, Processiones, item Anniversaria, & Defunctorum memoriæ, integre suo debito tempore attente cum Cantu solemni, in diebus, quibus convenit, juxta regularia dictorum Fratrum instituta celebrentur, nec satis habeat quæque domus, Missas sive fundatione, sive statuto, sive consuetudine debitas, vel præscripto Superioris Conventus designatas dumtaxat celebrasse, sed Fratres omnes Sacerdotes, Missam, etiam non astricti frequentissime celebrent.

Confessiones communiones & jejunia serventur.

§.8. Clerici, & Conversi, semel in Hebdomada peccata sua confiteantur, & singulis saltem mensibus sacram Eucharistiam summant. Jejunia juxta suam regulam, & Constitutiones omnino servent.

Numerus Fratrum cujusque Domus præscribatur.

§.9. In quaque domo pauciores Fratres non sint duodecim. Siqua autem domus hunc familiæ numerum alere non potest, Fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur, provisione adhibita, ne Ecclesiæ destruantur, sed ad ejus populi communitatem conserventur. Permittimus tamen, ut in domibus, quæ iter facientibus Fratribus commodæ sunt, saltem quatuor Fratres non minores quinquaginta annis, constanti, & probata vita maneant, si plures ea domus alere non potest. Nulla porro domus supra vires oneretur.

Prædicationes habeatur singulis diebus festivis.

§.10. In singulis domibus omnibus Dominicis, & festis diebus prædicationes verbi Dei habeantur.

Lectiones quę in studiis generalibus, & aliis.

§.11. In majoribus Studiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam veluti de Sacramentis, vel de vita sancte recteque instituenda, alteram vero speculativam, ex Catholicis, & approbatis Doctoribus, Superioris arbitrio statuendas; in minoribus vero una lectione ex Theologia practica contenti sint.

Exercitium circa casus conscientiæ.

§.12. Ceterum curent Superiores, ut in singulis Conventibus Fratres maxime in conscientiæ casibus, & reliquis, quæ ad audiendas confessiones pertinent, ob rei gravitatem, & necessitatem, summo studio, ac diligentia exerceantur.

Catechismus legatur diebus festivis.

§.13. Singulis item diebus festis Romanus Catechismus ad Parochos, in singulis Conventibus legatur.

Libri prohibiti non teneantur.

§.14. Siqui Regentes, & Lectores, aut alii Fratres, libros prohibitos habere sine speciali Sedis Apostolicæ licentia fuerint deprehensi, ultra pœnas juris communis, & quæ a Sancto Officio Inquisitionis hæreticæ pravitatis talibus imponuntur, perpetuo munere legendi, prædicandi, & confessiones audiendi privati existant, ad omnia item officia inhabiles activa voce careant, & passiva.

Forma promovendi ad gradus, & qualitates promovendorum.

§.15. Nullus ad aliquem gradum promoveatur, nisi ætate, vitæ probitate, & literatura præstans, & in eis probatus per examen diligens a Priore Generali, seu ab aliis, qui per eum huic muneri ordinabuntur faciendum, deinde in Capitulo generali publice iterandum. Ætas autem, & tempus studii, ac cursus exprimatur; & præterea probetur, quod promovendus nulla umquam infamia, seu sinistra opinione fuerit maculatus. A promovendis ad gradus hujusmodi nihil omnino exigatur, nec etiam sponte oblatum accipiatur; verumtamen si promotione facta Conventus promotorum, aliquid Religioni donare voluerit, id, quicquid sit, Procuratori generali Ordinis tribuatur, ut ad levationem onerum, & omnium Religionis conferatur; eodem Procuratore, accepturum, & expensorum rationem Priori generali, & Diffinitoribus reddituro. Ceterum omnes a decem annis promoti, rursus per probos, & idoneos viros a Priore generali in quaque Provincia constituendos examinentur; & qui saltem mediocri scientia in Theologia præditi reperti non fuerint, usu, & exercitio gradus suspendantur, nec debeant privilegio gradus hujusmodi gaudere. Caveant præterea Superiores licentiam ulli Fratri concedere, ut ad aliquos Ordines sacros, sive majores, sive minores, promoveri possint, nisi ille in ætate legitima constitutus, & literatura ad eos requisita præditus sit, habeatque omnia, quæ a Sacris Cononibus, regularibusque institutis requiruntur; aliter promotus ab suorum ordinum executione suspendatur, & licentiam concedens officio deponatur, & per sexennium inhabilis ad omnia officia habeatur. Sed & nostra Constitutio, qua cavetur, ne quis regularis ante emissam a se expressam professionem regularem, ad sacros ordines promoveri possit, inviolabiliter observetur.

Confessorum qualitates.

§.16. Sacerdotes ad audiendas peccatorum confessiones ordinandi, vita, moribus, & literatura probati, & quo ad mulieres ætatis provectæ habeantur. In omni Domo hujusmodi Sacerdotes ex prædicto Ordine constituantur, quibus & non alii Fratres omnes peccata sua debeant confiteri.

Priorum officium duret biennio.

§.17. Priores omnes nunquam ultra biennium durent, sed biennio functo ipsorum officium vacet; nec ad illud met in eodem Conventu in sequens protinus biennium rursus constitui possint.

Fratres non senes ultra biennium non maneant in eodem Conventu.

§.18. Nulli item Fratri in eodem Conventu plus biennio manere liceat; exceptis sexagenario majoribus, quibus aliquid ex causa, Superioris arbitrio, poterit condonari.

Forma administrandi Cóventus.

§.19. Ad hæc nullus omnino Priorum administrationem bonorum, & aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & red-

& reddituum suæ domus; etiam nomine Conventus, per seipsum habere, sive exercere, vel sese in eis interponere possit, sed universum id onus tribus Religiosis a Priori generali ita demandetur, ut primus, rerum & bonorum, inferendorumque in eam reddituum curam habeat, alter tamquam depositarius pecunias, ac cetera ab illo importata fideliter asservet, reliquus de pecuniis, & rebus a Depositario captis, Priori, & Fratribus, ac domui universæ de necessariis veluti dispensator provideat, mandante tamen ipso Priore; qui unicuique non secundum proprium affectum, sed caritatis regulam provideri curabit, officiorum hujusmodi invicem confusione penitus interdicta.

Forma reddendi administrationis rationes.

§.20. Ceterum ii tres tam impensi quam accepti singulis mensibus suo Priori, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus ejusdem Domus probatioribus, rerumque usu peritis; deinde ipsemet rursus præsentibus Priore, & peritis prædictis, Priori generali, vel Provinciali, vel Visitatoribus, quotiescumque visitationis officium fecerint. Denique ipse Prior generalis in omni proximo Capitulo generali saltem coram tribus Judicibus ab ipso Capitulo constitutis illorum omnium, & etiam universæ administrationis suæ, tam publice, quam private rationem reddere teneatur.

Donata & relicta Fratres consignent Superioribus.

§.21. Pecuniæ omnes, & quæcumque aliæ res cuicumque privatim, etiam intuitu personæ undecumque donatæ, sive relictæ fuerint, Superiori, horarum vigintiquatuor intervallo exhibeantur, qui illas statim Depositario committat, & inde tamen exhibitori ministrari jubeat, quantum rei convenientis præsens necessitas videbitur postulare.

Fratres omnes in Refectorio communibus epulis vescantur.

§.22. Fratres omnes, etiam Superiores, & quomodocumque privilegiati, ægrotis tantum exceptis, in Refectorio cibum capiant, & communi mensa viventes communibus epulis vescantur. In primis autem senum, & ægrorum, necnon Prædicatorum, & Lectorum cura habeatur, ita ut nihil eorum necessitati, & commoditati desit. Omnes prædicti, quocumque gradu, & honore sint, camisiis laneis, & reliquo vestitu uniusmodi, eodemque honesto, & professioni convenienti, omni præterea supellectile, & instrumento pauperi atque humili utantur. Nullus privatum hortum habeat, sed omnes omnibus domus sint communes, præterquam, quoad infirmariam, & novitios, qui hortum sive viridarium sejunctum habere possint, in quo ceteri nullatenus ingrediantur.

Novitii qui ubi,& quando recipiendi, & quomodo instruendi sint.

§.23. Novitii etiam oblati ante decimumoctavum ætatis suæ annum completum non recipiantur, neque ante decimumnonum completum ad professionem admittantur, qui hactenus recepti, etiam oblati, decimumquintum annum non compleverint, dimisso habitu Religionis, domum ad parentes, & necessarios, etiam inviti remmittantur, vel alias omnino emittantur, nec postea in ædibus unde exierit, aut in aliis ejusdem Ordinis domibus, ullo modo debeant conversari. Laici, qui vigesimumquintum annum non attigerint, ad serviendum non accipiantur, & qui recepti, etiam nunc ea ætate minores sunt, reiiciantur. Novitii non admittantur, aut educentur, nisi in Conventibus insignioribus, in quibus dormitorium, & capitulum habeant omnino separatum, cujus ingressus aliis Fratribus sit penitus interdictus. In eisdem domibus sit unus Magister ætatis provectioris, moribus, & doctrina præditus, qui diligentem habeat prædictorum Novitiorum curam, & illis præsit. Ipsi autem in grammatica, cantu, cæremoniis, & iis, quæ ad Christianam disciplinam faciunt, instruantur; nec e loco novitiatus, nisi ad Ecclesiam, Refectorium, & ad publicas processiones, & interdiu ad aliquam honestam recreationem cum fida custodia exire debeant.

Vestiarium Fratrum quale esse debeat & quæ eorum vestes.

§.24. In quaque domo sit unum vestiarium commune, in quo omnia omnium Fratrum vestimenta conferantur; quæ uniusmodi sint, eademque nulla exquisita arte laborata, sed simplicia, & honesta, ita ut nec unum ab altero distinguatur. Cui vestiario Custos præficiatur, qui munditiæ, refectionis, & distributionis eorumdem vestimentorum curam gerat.

Forma servandi scripturas, & res Ecclesiasticas.

§.25. In omni domo, locus tutus cum armariis, seu capsis habeatur, in quibus scripturæ, privilegia, contractus, & omnia jura ad domum pertinentia, itemque res prætiosæ Ecclesiarum, etiam Sacræ, cum suo inventario, seu repertorio authentico asserventur, præter eas, quæ quotidiano sunt Ecclesiæ usui necessariæ, quæ in Sacristia, & per Sacristam custodiantur; ita tamen ut res Sacræ a Profanis distinguantur. Hujus autem loci tres sint claves, quarum unam Prior, alteram Depositarius, tertiam Procurator domus habeat. Simili quoque modo inventarium bonorum mobilium cujuscumque Ecclesiæ, & domus, necnon immobilium, & quorumcumque jurium ad Conventum pertinentium, in forma probanti conscribatur, deque eo exemplum authenticum fiat duplicatum, ut alterum in propria domo remaneat, alterum vero in Archivio insignioris, seu principalis domus ejus Provinciæ reponatur.

Infirmaria in quocumque Conventu instituantur.

§.26. In omni domo, infirmaria commodo loco constituatur pro Fratribus infirmis, cui infirmarius ordinetur, per quem domus ipsa de illis omnibus, quæ ad animæ, & corporis infirmorum salutem, commoda, & necessaria sunt, caritative provideatur.

Prioris officium circa Ecclesias, & earum ornamenta.

§.27. Postremo Prior cujusque domus præcipuam curam gerat, ut Ecclesiæ in suis structuris conserventur, & reparentur; mundæ præterea, & expurgatæ, uti decet, contineantur, atque illis de libris, vasis, ornamentis, & aliis ad Altaris ministerium, & divinum cultum pertinentibus provideatur, quæ pariter munda, & nitida conserventur.

Res Sacristiæ non alienentur.

§.28. Res Sacristiæ, cujusvis generis sint

sint, nullo modo alienentur, nec pignori opponantur, nec ullo modo alicui accommodentur, sed solum Ecclesiæ propriæ serviant.

Decretum irritans.

§. 29. Decernentes irritum, & inane quicquid secus per quoscumque, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Fratres omnes servent hanc reformationem.

§. 30. Quocirca Priori Generali, ac omnibus Fratribus prædictis per Apostolica scripta mandamus, ut quisque pro se præsentes literas humiliter recipiant, & quæcumque in eis statuta, decreta, & mandata sunt, alia desuper a Nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, firmiter custodiant, & in omnibus studiose obedire procurent.

Prior generalis deputatur executor hujus Constitutionis.

§. 31. Quin etiam eidem Priori Generali committimus, ut ipse easdem præsentes, in proximo, & deinceps futuris Generalibus, & Provincialibus Capitulis, & frequenter in omnibus domibus publice legere, ac eas, & quicquid pro earum executione, & observatione, tam in ipsis Capitulis Generalibus, vel etiam extra illa ab ipso adhibitis aliquot ex aliis Prioribus, vel Definitoribus prædictis, quos duxerit eligendos, statuetur, ordinabitur, & decernetur, in omnibus Prioratibus, ac ab omnibus, & singulis Prioribus, Fratribus, & personis prædictis inviolate faciant, per se, vel alium, seu alios observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac etiam protestantes, & reclamantes, eisque auxilium, consilium, vel favorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quæsito colore vel ingenio præstantes, tam Ecclesiasticos quam laicos cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam Prioratuum, dignitatum, & administrationum privatorias, ceteraque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo. Quin etiam contendentes prædictos, in censuras, & pœnas suprascriptas incidisse declarando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§. 32. Non obstantibus nostris de non tollendo jure quæsito, & de annali, ac triennali possessore, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis prædicti juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & Consuetudinibus; privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis, illis, ejusque Superioribus, & personis, eorumque singulis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac alias, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, & in specie concessis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotiescumque, ac quocumque tempore factis, & promulgatis, ac quibuslibet aliis Indulgentiis, & literis Apostolicis, specialibus, & generalibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum, seu dictorum Ordinariorum jurisdictio seu executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis: Quæ omnia contra earumdem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragarari.

Exemplorum fides.

§. 23. Denique etiam volumus, ut ipsarum præsentium exempla, etiam impressa, Capituli, vel Prioris generalis, seu alterius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ &c.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. 3. Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno V. D. P. An. V. die 30. Maii.

CXLIII.

Declaratio, & Ampliatio Concilii Tridentini Cap. 14. sess. 24. de prohibitione aliquid exigendi, vel petendi in collatione, aliave provisione beneficiorum Ecclesiasticorum, vel ad illorum possessionem admissione.

Ad hoc videri potest etiam Concil. Trident. sess. 21. Cap. 1. & sess. 24. Cap. 18. Alia ad materiam simoniæ beneficialis plene indicavi in Const. V. Julii II. Tom. III. Part. III. Cum tam divino. *fol. 263.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Durum nimis, & incommodum arbitramur, quod Ecclesiarum ministri in iis, quæ ad ipsorum sustentationem suppeditant, dispendia patiantur. Quocirca cum hanc ad rem, simulque prohibendam ab Ecclesia Dei avaritiæ pravitatem editas antehac sanctiones minime satis esse intelligimus, novæ Constitutionis subsidio cogimur providere.

Concilium Tridentinum Sess. 24. c. 14. mandavit Episcopis, ut pravas consuetudines, & statuta, aliquid recipiendi in provisionibus beneficiorum rejicerent.

§. 1. Cum itaque alias ex plurium Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum Constitutionibus, aut ex prava consuetudine observari intelligeretur, ut in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, sive admissione ad possessionem alicujus Cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponerentur, licet Sancta Synodus hæc detestata mandaverit Episcopis, ut quæcumque hujusmodi, quæ in usus pios non converterentur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem

nem haberent, fieri non permitterent, ipsique diligenter de eorum Constitutionibus, sive Consuetudinibus super prædictis cognoscerent, & illis tantum, quas probarent, exceptis, reliquas ut pravas, & scandalosas reiicerent, eos vero, qui adversus prædicta quavis ratione commisissent, pœnis contra simoniacos editis teneri decreverit, multorum tamen indomita cupiditate tam prædicta quam alia ad beneficium, & commodum ipsorum ministrorum edita, aut omnino contemnuntur, aut in varios sensus traducta perperam eluduntur.

Hic Pontifex modo revocat consuetudines & Constitutiones hujusmodi.

§.2. Quare Nos pro divini cultus exercitio, simulque evocatorum ad illum auxilio plenius evidentiusque consulendum fore rati, revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, consuetudines, & statuta quarumcumque Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, ac majorum, necnon Collegiatarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, aut alio quovis præsidio munita, ac etiam supra hominum memoriam, & longissimo, ac quantocumque tempore etiam continuo observata, sive pro solvendis Ecclesiarum, vel Prælatorum debitis, sive pro supportandis illorum oneribus, sive aliis etiam majoribus, maximis, & urgentissimis causis concessa, & approbata, ac etiam multiplicatis vicibus, innovata, extensa, & moderata, quod vacantibus ipsarum Ecclesiarum dignitatibus, canonicatibus, præbendis, portionibus, beneficiis, & officiis, fructus ac etiam quotidianæ distributiones ex eis primo ab ipsa vacatione Anno, aut longiore, vel etiam breviore tempore proventuri, mensæ Episcopali, seu Capitulari, aliove loco, integre vel partim remaneant, seu applicentur, aut in communes usus cedant, seu inter alios canonicos, & personas Ecclesiæ, seu Capituli dividantur. Quodque nullus etiam Apostolica auctoritate provisus in canonicum recipi, aut ad dignitatem, seu portionem, beneficium, vel officium admitti, vel alias in ejus possessionem induci possit, nisi prius de observandis hujusmodi privilegiis, consuetudinibus, & statutis juramentum præstiterit, & obtentæ illorum derogationi, ac fructuum, & distributionum perceptioni renunciaverit, seu Capitulo, & personis prædictis cesserit, seu (ut appellant) dulciaria, aut quid aliud præstiterit; quorum omnium tenores, causas, & effectus habemus præsentibus pro expressis, quibuscumque illa concepta sint formulis, necnon irritantibus, & aliis decretis roborata. Volentes ea omnia vires, & effectum de cetero non habere.

Pœnasque aliquid recipientibus imponit.

§.3. Præcipimus igitur, & interdicimus omnibus Episcopis, Capitulis, Collegiis, & personis, ad quos id pertinet, ne posthac fructus, aut distributiones hujusmodi, nec prorsus ullam eorum partem retineant, neve ipsorum cessionem, vel renunciationem, aut dulciaria, vel alia quomodocumque petant, vel exigant, aut quemquam, sive Ordinaria, sive Apostolica auctoritate provisum, ad præstandum hujusmodi juramentum inducant, aut illi prædicta non facienti possessionem impediant, vel remorentur. Quicumque contrafecerint, si Ecclesiarum Antistites, tamdiu a Pontificalis officii exercitio sint suspensi, donec satisfactione prævia illis per Sedem Apostolicam suspensio relaxetur. Capitula vero, & Collegia quæcumque ecclesiastico subiaceant interdicto, ac singulares personæ in excommunicationis sententiam incurrant, a qua, nisi in mortis articulo constituti, ab alio quam a Rom. Pont. absolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes hujusmodi præstita juramenta non tenere, nec quemquam illis obligari, quinimmo jurantes in hujusmodi censuram incidere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his per quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Declaratio prædictorum.

§.4. Et nihilominus statuimus, ut ubicumque hujusmodi fructus, & distributiones Fabricæ, vel Sacristiæ, aut alterius pii loci usibus ultra semestre tempus reperiuntur concessi, horum dumtaxat dimidia pars ipsi Sacristiæ, vel Fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant.

Derogatio contrariorum.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, decreto prædictæ Synodi, ac Constitutione fel. rec. Joannis Papæ XXII. quæ incipit, *Suscepti*, & aliis juribus hac de re disponentibus, nihilominus alias in suo robore duraturis.

Alia declaratio.

§.6. Ceterum per prædicta non intendimus illis præjudicare Capitulis, Collegiis, mensis, aut personis, fructus, & distributiones inter vacationem beneficiorum, & eorum collationem, sive possessionis apprehensionem provenientes ex statuto, consuetudine, vel privilegio hujusmodi percipientibus, vel retinentibus, quo minus ipsi illos interim ut antea exigere valeant, & habere.

Fides transumptorum.

§.7. Postremo volumus, ut præsentium exempla, etiam impressa &c.

Sanctio pœnalis.

§.8. Nulli ergo &c.

D. P. An.V. die 1. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo, Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno V.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1570. *indictione* 13. *die vero* 13. *Julii, Pon. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 5. *retroscriptæ lit. Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apostolorum de Urbe, ad valvas Ecclesiæ S. Jo. Lateranensis, & ad valvas Cancellariæ Apost., & in acie Campi Floræ, per Nos Scipionem de Octavianis, & Antonium Clerici Cursores Apostolicos.*

Stephanus de Olea Mag. Curs.

Inno-

CXLIV.

Innovatio Officii Summatoris literarum Apostolicarum, uni ex S. R. E. Cardinalibus de cetero conferendi, cum indultorum, gratiarum, & jurisdictionis in suos Officiales concessione.

Hoc officium perpetuum vacabile esse voluit Alexander VI. in Const. XIII. In eminenti. *Tom. III. Par. III. fol.* 244.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

PONtifice dignum est, & Romanæ Sedis Majestate, illius Officia augere, & locupletare, ut ipsorum nobilitas, & suscipiendorum ad ea Illustrissimorum virorum splendor, Romanæ Ecclesiæ dignitatem faciat ampliorem.

Officium Sūmatoris ab Alexandro VI erectum fuit, in perpetuum & vacabile, ut in ejus Bulla indicata in rubr.

§. 1. Quod Nos in animo cogitantes, unum ex omnibus magni momenti animadvertimus Officium Summatoris literarum Apostolicarum a fel. rec. Alexandro Papa VI. perpetuum effectum, quod per assumptionem dilecti filii nostri Petri Donati tit. S. Vitalis in S. R. E. Presbyterum Cardinalem Cæsium nuncupatum, vacare proxime decreverimus, unius solius arbitrio moderari, in quo dirigendo, egregii unius viri auctoritas, peritorum auxilio subnixa magnopere expediret. Quocirca eidem Officio novam formam, eamdemque excellentiorem, atque utiliorem inducere, simulque ipsum ita promovere, & amplificare instituimus, ut cum ceteris Officiis, & muneribus, quæ supremi Ordinis viris conveniunt, merito coæquetur.

Et concessit Sūmatori privilegia Scriptorum literarum Apostolicarum.

§. 2. Cum igitur in prædicta perpetuatione, idem Alexander Papa inter alia statuerit, ut quicumque illud obtineret de eo quemadmodum literarum prædictarum Scriptores, de Officio Scriptoriæ disponeret &c. Idem quoque omnibus privilegiis, exemptionibus, prærogativis, immunitatibus, facultatibus, gratiis, & indultis, Collegii dictorum Scriptorum omni tempore frueretur.

Aliaque Summatori indulta hic enunciata data fuerunt.

§. 3. Ad hæc nonnullis, qui dictum Officium postea habuerunt, inter alia sit concessum, quod Officium ipsum, etiam per alium, seu alios regere, & exercere singulis Cancellariæ Apostolicæ diebus, & quandocumque sibi videretur, expeditionem extraordinariam dictarum literarum facere possent, eaque de causa Bullator ad Summatorem quotidie veniret, qui captas ab ipso literas, bullare deberet. Porro nullus alius ad exercitium, regimen, sub revisionem, aut superintendentiam dicti Officii, etiam boni publici, aut alia quacumque majori, magisque considerabili causa, a Romano Pontifice directe, vel indirecte uspiam constitueretur, neque in eo sese interponere ullo modo posset, nec ullæ omnino literæ quantumcumque secretæ, nisi prius a Summatore examinatæ expediri deberent. Nullusque Secretarius, sive domesticus, sive de numero participantium, aut alius quique literas plumbatas, nisi in Officio prædicto expeditas registraret, secus faciens crimen falsi incurreret, atque Officiorum suorum emolumenta amitteret, quæ ad Summatorem prædictum pertinerent. Ceterum pro omnibus literis per dictam Cameram expediendis merces ordinaria in dicto Summatoris officio dari solita, illis dumtaxat exceptis, qua statum Romanæ Ecclesiæ, vel Catholicam fidem concerneret, integre persolveretur. A qua nullus Secretarius Papæ, etiam domesticus, aut Scriptor, vel alius etiam majoris conditionis, & quocumque privilegio fretus, exemptus censeretur. Quin etiam Summator ipse quæcumque salaria, recognitiones, & jura a quibusvis Romanæ Curiæ Officialibus, eorumque Collegiis præstari solita perciperet, exigeret, & levaret, ac Officiales, & Collegia ad ea solvenda, quacumque reformatione facta, & facienda non obstante, compellere libere, & licite valeret. Postremo idem Summator, vel ab eo in dicto Officio substitutus, mansionem, seu cameram alias solitam in Palatio Apostolico, necnon victum pro se, & uno famulo in Tinello. Et præterea pro ipso Summatore panem, & buccellas, singulis diebus, Prælatorum domesticorum instar, habere deberet. Ipsumque Officium, & quod ad illud dictum Summatorem ab omni onere, etiam decimarum Papalium, etiam ratione fidei, & expeditionis contra infideles, aut sternendarum, & reficiendarum viarum causa exempta essent, neque ad illorum contributionem compelli possent, quemadmodum diversis literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur.

Hic modo Pontifex insigniorem statum d. Officii inducit instituendo Præsidentem unum

§. 4. Nos ad dictæ Sedis ornamentum, & salubriorem literarum prædictarum expeditionem, hujus Officii statum perfectiorem, insignioremque constituere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine in ipso officio unum Præsidentem, qui Summatoris pro tempore existentis vices gerat, ipsius Summatoris nutu, atque arbitrio sumendum, & removendum.

Recognitores quatuor.

§. 5. Item quatuor alia perpetua officia Recognitorum literarum prædictarum per proximum Summatorem dotanda perpetuo erigimus, & instituimus.

Quædam Officia hic enunciata, valoris scutorum 70. millium d. Officio Summatoris annectit.

§. 6. Ac Summatoris officio, unum Secretariatus Apostolici de numero participantium, quod Marcellus Augustinus, & unum Præsidentis Annonæ, quod Anastasius Pozzuti, ac aliud simile, quod Hieronymus Lippomanus, & duo portionum Ripæ officia, quæ Marcus Cornelius, dum viverent, obtinebant, per liberam resignationem dilecti filii Magistri Antimi Marchesani Datarii nostri in manibus nostris sponte factam, & per Nos admissam, aut alias quibusvis modis, & ex quorumcumque personis vacantia, necnon quæcumque, quotcum-

cumque, & qualiacumque alia dictæ Curiæ officia, similia, vel dissimilia, & qualitercumque qualificata, ad dispositionem Romani Pontificis pro tempore existentis pertinentia, pretio concedi solita, quæ prædicta omnia, simul valorem septuaginta millium ducatorum auri in auro conficiant, ab ipso proximo Summatore conquirenda, & comparanda, ex nunc prout ex tunc, & contra perpetuo unimus, & annectimus, & incorporamus. Ita ut quisque Summator, qui pro tempore fuerit, itidem Secretarius, præsidens, portionarius, & omnium aliorum futurorum officiorum hujusmodi titularius existat, illorumque omnium corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios propria auctoritate libere apprehendere valeat.

Recognitoribus prædictis dotem constituit.

§.7. Singulis vero quatuor officiis Recognitorum pro dote ipsorum decem, aut plura loca, seu portiones cujuscumque Montis, seu Montium in Urbe, seu ditione temporali S. R. E. constitutorum non vacabilium, quorum fructus hic solvuntur, sumptu ejusdem proximi Summatoris conficienda, & exhibenda perpetuo applicamus, & appropriamus. Declarantes quod si dicto officio Summatoris tot alia, quæ ad valorem prædictum septuaginta millium scutorum, ur prædictum est, non ascendant, vel si nulla alia quam prædicta, quæ jam vacarunt, uniantur, nihilominus præsentes valere, & plenarium effectum sortiri debere.

Indulta, privilegia, jurisdictiones, emolumenta, &c. Summatoribus Prædecessoribus competentia, huic Summatoris Officio concedit, & approbat.

§.8. Ceterum ex prædictis, & aliis quæ ad dictum Summatoris Officium quocumque modo pertinent, & in eo consueverint & observantur, nihil prorsus detrahere, sed illa ac omnia, & quæcumque privilegia, facultates, & auctoritates, exemptiones, & indulta ipsi Officio, & ejus personis quomodocumque concessa, confirmata, & extensa, quæ ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, habemus pro expressis, perpetuo stabilia, & inviolata esse intendentes, ac futuros omnes Summatores, & dicti Officii personas, tam coniunctim quam divisim in illis omnibus potiri; ac etiam omnia, & quæcumque jura, salaria, regalia, recognitiones, & emolumenta prædicta, & alia consueta, & ab Officialibus, & Collegiis supradictis præstari solita, quemadmodum prædictus Petrus Donatus Cardinalis, & quicumque ante eum Summatores, amplissime obtinuerunt, eodem modo, jure, & titulo habere, & possidere volentes; quin etiam omnia, & quæcumque jura, jurisdictiones, facultates, consuetudines, & indulta dicti Officii, & illud, necnon expeditionem dictarum literarum concernentia, a quibuscumque aliis, cujuscumque qualitatis, & conditionis, personis, & Officiis usurpata, & quantocumque tempore usitata, ad jus, & proprietatem ipsius revocantes, perpetuo statuimus, & ordinamus, ut ad dictum Officium unus ex S. R. E. Cardinalibus assumatur, & dicta quatuor Recognitorum Officia, cum quibusvis aliis dictæ Curiæ Officiis compatibilia sint, & ad liberam Summatoris pro tempore existentis dispositionem omnino pertineant; qui etiam hac prima vice, & deinceps perpetuum illa, seu per obitum, seu quemcumque alium modum vacabunt, concedere, vendere, transferre, & de eis, ac super eis cum quibuscumque convenire, pacisci, & decernere libere, & licite valeat, quemadmodum de aliis ipsius Curiæ Officiis, fieri consuevit pro pretio concedantur, viros probos, & peritos ad ea admittat, qui per suam quisque, & alias pro materiarum qualitate, & rerum exigentia, ejus vel Præsidentis arbitrio expeditioni incumbant.

Formam examinandi literas Apostolicas præscribit.

§.9. Omnes literæ, quæ secundum communem in dicto officio cursum, absque difficultate expediri consueverunt, ab illorum cognitore, qui tunc vicem obtinebit, præsente Summatore, vel præsidente, diligenter, & accurate examinentur, & ipsi referantur, ut illis tunc demum subscribat, & ipsas de more jubeat expediri.

Dubiaque desuper occurrentia decidendi.

§.10. Ad ea vero dubia dissolvenda, quæ in literis ipsis occurrere contigerit, Summator certum diem in singulas hebdomadas constituat, quo die coram se, seu Præsidente suo, omnes Recognitores conveniant; & præterea si ipsi Summatori visum fuerit, aliquot alii egregii viri harum rerum usum habentes, ab eodem Summatore adhibeantur, ut dubia omnibus proposita, cum maturo eorum omnium judicio decidantur; gravioribus tamen, & obstructioribus dubiis, propter quæ Romanus Pontifex merito consulendus erit, nostræ & Successorum nostrorum declarationi nihilominus reservatis.

Summatori etiam absenti Officium per substitutos exercendi facultatem cōcedit, & dictorum substitutorum auctoritatem designat.

§.11. Ad hæc omnis Summator, sive in dicta Curia præsens, sive ab ea quantumcumque tempore absens, etiam omnia Officia prædicta unita, præsentia & futura, quotcumque, & qualiacumque, ac etiam unius, & ejusdem Collegii, per substitutum seu substitutos omnino exercere possit, qui menstruis, ac omnibus aliis Congregationibus intersint, vota, vocem & suffragia, tam active quam passive habeant. Ad Officia Resensoriatuum, Mensariatuum, ceteraque omnia munera, functiones, & negocia, publica & privata, etiam pro singulis ejusdem Collegii Officiis, etiam eodem tempore, & veluti principales admittantur, literis Apostolicis, & aliis scripturis, & instrumentis subscribant, vestibus, & insignibus Officialium cujuscumque Collegii, in Palatio Apostolico processionibus, pompis, & aliis omnibus actibus, publicis & privatis incedant, & sedeant, & pro antiquitate præcedant, & prorsus omnia, ut principales faciant, & exequantur, pro singulis Officiis etiam unius, & ejusdem Collegii, quantumcumque in eo fuerint, quorum pluralitas, & multitudo nullum prorsus impedimentum sibi invicem, nullamque incompatibilitatem faciant, singula Congregationum, & munerum omnium emolumenta, & salaria ordinaria, & extraordinaria percipiant, & alias quemadmodum ipse Summator faceret, facereque posset, si eadem Of-

Officia, ut non unita possidens ibi adesset. Eosdem enim ad effectum omnium prædictorum dumtaxat Secretarios, Scriptores, & alios omnium Collegiorum hujusmodi Officiales, & titularios creamus, & instituimus.

Emolumenta eidem dari præcipit.

§.12. Præterea omnis Summator nullo omnino intermisso mensium, dierum, aut alterius temporis spatio, per consuetudines, & statuta, etiam jurata & confirmata, seu privilegia, & indulta Secretariorum Apostolicorum, & aliorum Collegiorum præfinito, sed statim a principio, fructus, emolumenta, Congregationes, salaria, & jura omnia singulorum Officiorum hujusmodi, præsens & absens integre capiat.

Statuta pro Officialibus condere.

§.13. Ad omnes autem in suo Officio continendos, Summator quæcumque statuta, prosperum Officii statum concernentia, condere, condita corrigere, & mutare, aliaque rursus, & quotiescumque sibi videbitur, edere.

Jurisdictionéque in eis corrigendis habere declarat.

§.14. Prælatos, & quoscumque alios Officiales, personas dictæ expeditionis participes, quicumque fuerint, quo ad ea, quæ ad expeditionem ipsam concernunt, castigare, corrigere & punire, ac contra eos civiliter & criminaliter procedere, vicesque suas tam in his, quam supradictis omnibus, & singulis, alii vel aliis delegare libere, & licite possit.

Exemptiones Camerarii, & Clericorum tribuit.

§.15. Itemque omnibus, & quibuscumque privilegiis, & exemptionibus, etiam Ripæ, & Ripettæ, ac Dohanæ Urbis, quibus Camerarius noster, Clerici Præsidentes, & alii Camerales habent, eodem jure libere potiantur, & gaudeant.

Præsidentis & Recognitorum literas Apost. gratis expediri decernit.

§.16. Præsidens vero, & Recognitores omnes prædicti, literas Apostolicas, etiam Monasteriorum, & Ecclesiarum Cathedralium pro se gratis ubique, prout literarum Apostolicarum Scriptores expediant. Et propterea omnibus & quibuscumque aliis privilegiis, facultatibus, exemptionibus & indultis eisdem Scriptoribus, & eorum Collegio concessis, eodem modo, quo illi gaudent, & quisque pro se, super his Apostolicas literas, tam conjunctim, quam divisim expedire poterunt.

Summatoris Officium resignari posse concedit.

§.17. Postremo omnis Summator quandocumque ei videbitur, Officium ipsum Summatoris in manibus Pontificis pro tempore existentis in favorem S. R. E. Cardinalis, aut alterius cujuscumque personæ per Nos approbandæ, etiam pacto pretio resignare, & alias de eo disponere etiam libere, & licite valeat, quemadmodum de ceteris dictæ Curiæ Officiis pretio receptis cuique est permissum, &c.

Clausulæ præservativæ.

§.18. Decernentes omnia, & supradicta, firma, & inviolata perpetuo consistere, vimque validi, & efficacis contractus, inter Nos, & Sedem, & Cam. Apostolicam, necnon omnes deinceps Summatores habere. Ac irritum, & inane quicquid secus super his per quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Jussio admittendi prædictos Officiales.

§.19. Jubemus igitur omnium Collegiorum, & Officiorum prædictorum defensores, Mensarios, Depositarios, necnon Vectigalium Redemptores, & ceteros omnes, ad quos pertinet, ut quisque pro se, alia a Nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, prædictum Summatorem, & ab eo substituendum, & substituendos, necnon Præsidentem, & recognitores omnes, tam conjunctim, quam divisim ad prædicta omnia recipiant & admittant, eisque de ipsis omnibus integre respondeant, & ab aliis faciant responderi. Qui contrafecerint, eos tamdiu ab Officiorum exercitio suspendimus, & ab emolumentorum perceptione privamus, donec satisfactione prævia, meruerint a Romano Pontifice restitutionis beneficium obtinere.

Derogatio contrariorum.

§.20. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Secretariatus, Scriptoriæ, Archivii, ceterorumque Officiorum, & Collegiorum, necnon Cameræ Urbis, & vectigalium prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, usibus, & naturis, quantocumque tempore observatis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Præsidentibus, Ministris, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, & aliter sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis restitutivis, præservativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, & Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, necnon consistorialiter, ac ex causis quantumcumque onerosis, concessis, confirmatis, innovatis, extensis, & moderatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de eis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbũ insererentur, præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Quodque aliquibus communiter vel divisim, a prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.21. Nulli ergo &c.

D. P. An. V. 24. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo, octavo Kalend. Julii, Pontificatus nostri Anno V.

De

CXLV.

Ex Bull. hujus Ordinis T.V. pag. 241.

De decimis, aliisque subsidiis non solvendis a Fratribus Ordinis Prædicatorum.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Militanti Ecclesiæ, licet immeriti, disponente Domino, præsidentes, circa curam Ecclesiarum, & Monasteriorum quorumlibet, illorumque personarum, præsertim Ordinum Fratrum Mendicantium solertia reddimur indefessa soliciti, ut juxta debitum pastoralis officii eorum occurramus dispendiis, & profectibus divina cooperante clementia salubriter intendamus.

Diplomatis causa.

§.1. Sane licet Nos Fratres, & Monachos, ac Sorores, & Moniales, ac alias utriusque sexus personas Ordinum prædictorum, illorumque Monasteria, ac bona, ab omnibus, & singulis decimis, vectigalibus, subsidiis, etiam caritativis, ac exactionibus, & aliis impositionibus, per quasdam sub Annulo Piscatoris, die videlicet Vigesimanona Julii, primo, & per alias nostras sub plumbo expeditas literas, sub data videlicet Decimoseptimo Kal. Junii, Secundo Anno nostri Pontificatus, liberaverimus, & exemerimus, prout in singulis literis prædictis latius continetur, ac propterea Fratres dictorum Ordinum, ad quorumcunque onerum contributionem minime teneantur, nihilominus nonnullæ Universitates, & Communitates certorum Civitatum, & locorum, ac Castrorum, & Oppidorum, necnon Thesaurarii, ac Clerici, Officialesque Cameræ Apostolicæ dictorum Ordinum Fratres, & alias personas prætextu cujusdam decreti, ab ipsa Cam. die II. Mensis Junii Anni Domini Millesimi Quingentesimi Sexagesimi Septimi emanati, & dictarum exemptionum moderativi, & declarativi, ad solutionem subsidii triennalis, & quaterni carnis cogere, multasque illis molestias inferre non verentur, non sine maximo dictorum Ordinum præjudicio, & divini cultus, cujus officia ob id plerumque retardantur, detrimento.

Roborat antiqua Privilegia, contrariasque sententias invalidat.

§.2. Quare, Nos præmissis pro Pastorali nostri Officii debito, opportunum remedium adhibere, ac illos, quo facilius se in hujusmodi officiis continere, & perseverare possint, majoribus, & amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon singularum literarum, & decreti hujusmodi, ac inde secutorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, non ad ipsorum Fratrum, aut quorumvis aliorum desuper Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, perpetuo singulas nostras literas prædictas, ac prout illas concernunt, omnia, & singula privilegia, exemptiones, immunitates, indulta, & alias gratias dictis Ordinibus a Nobis hactenus concessa, in illis literis contenta, & inde secuta quæcumque confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuum, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, ac potiori pro cautela, prædictas nostras literas, cum omnibus, & singulis clausulis, & decretis, quibus descriptæ sunt, innovamus, necnon prædictum decretum ipsius Cameræ ad effectum præsentium literarum in Civitate Bononiensi, ac Provincia Romandiolæ tantum, ac alia omnia, & singula contraria præfatis nostris literis hactenus a quibuscumque Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, & quibusvis aliis personis emanata, & inde sequuta quæcumque, etiamsi illorum hic expressa, specifica, ac de verbo ad verbum mentio, aut insertio esset de necessitate facienda, revocamus, cassamus, & annullamus.

Concessio, de qua in rubr.

§.3. Et insuper quo facilius Fratres Ordinis Sancti Dominici, qui officiis S. Inquisitionis hæreticæ pravitatis ad contagiosa hæresum passim pullulantium zizania salubriter amputanda, hactenus diligenter incubuerunt, & adhuc solicitis studiis incumbunt, onera hujusmodi sustentare valeant, illos, illorumque utriusque sexus personas, & a subsidio triennali, & quaterni carnis, tam pro portionibus hactenus decursis, quam in posterum decurrendis, modo, & forma præmissis perpetuo eximimus, & liberamus, reliquos vero Fratres Ordinum Mendicantium a contributione subsidii triennalis, quoad portiones usque in hunc diem decursas exemptos, quoad vero in posterum decurrendas ab hujusmodi subsidio, donec aliter a Nobis ordinatum fuerit, minime exemptos esse volumus, portiones autem reliquas, dictos Fratres Ordinum Mendicantium tangentes præteritas, & nondum usque ad hunc diem solutas, illis gratiose, & liberaliter donamus, reliqua omnia in dictis nostris literis privilegiorum, & exemptionum contenta, quoad omnes dictorum Ordinum Mendicantium Fratres, & personas, volumus inviolabiliter, & perpetuo observari.

Præsentium literarum firmitas.

§.4. Ac præsentes literas, nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, minusve sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, & aliis contrariis dispositionibus, tam per Nos quam etiam Successores nostros Romanos Pontifices, quomodolibet, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, factis, & faciendis, quorumcumque tenorum existant, in-

includi, sed illis non obstantibus, quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, etiam sub data per eos eligenda, de novo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis nostræ esse, & ad hoc ut perpetua firmitate subsistant, vim validi, & efficacis contractus inter Nos, & Sedem Apostolicam, & prædictorum Ordinum Fratres haberi debere, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Exequutores deputati.

§.5. Mandantes propterea dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus Cameræ Apostolicæ Camerario, Præsidentibus, & Clericis, ac Commissariis, & Officialibus quibuscumque in virtute Sanctæ Obedientiæ, quatenus præsentes literas ac omnia, & singula in eis contenta recipiant, & admittant, registrent, & permittant, & faciant cum effectu dictos Fratres, Religiosos, Moniales, Sorores, & alias personas prædictas dictorum Ordinum, præmissis, ac literis, & in eis contentis quibuscumque libere, & pacifice uti, frui, & gaudere. Quocirca dilectis filiis Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori hujusmodi, necnon quarumcumque tam Cathedralium, quam Collegiatarum Ecclesiarum Decanis, Præpositis, Archipresbyteris, Archidiaconis, Thesaurariis, & quibusvis aliis in eisdem Ecclesiis dignitates obtinentibus, ubilibet, & in quibuscumque regionibus, terris, & Civitatibus existentibus, motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, aut alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, vel quando opus fuerit, faciant firmiter observari, non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper per Camerarium, Præsidentem, Clericos, & Commissarios Cameræ hujusmodi, necnon Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores, Gabellarios, & Exactores, Universitates, Communitates, & quoscumque alios, ad aliquam solutionem, contributionem, vel præstationem præmissorum occasione quomodolibet facienda, cogi, & compelli, aut aliter contra præsentium tenorem quomodolibet molestari, aut eis gravamina, injurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summarie, & de plano sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, contra quoscumque, cujuscumque qualitatis, aut conditionis existant, & quacumque Ecclesiastica, etiam Cardinalatus, & Archiepiscopali, Patriarchali, vel Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione munitis, in quibuscumque causis per eos movendis, quacumque ratione, vel causa, quæ excogitari possit, eis ministrent justitiæ complementum, exequendo quod per eos fuerit ordinatum, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas etiam Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, & legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, & eas etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus sit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantium derogatio.

§.6. Non obstantibus fel. rec. Bonifatii Papæ VIII., Prædecessoris nostri, de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, necnon quibusvis aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis, editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, ac etiam dictæ Cameræ, & quarumcumque Civitatum, Provinciarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, & in specie, etiam motu, & scientia paribus, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, pari motu derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, aut alicujus Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 27. Junii 1570. An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 27. Junii, millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri Anno V.

De-

CXLVI.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Declarat Privilegia, & Exemptiones Ordinum Mendicantium aliis Ordinibus communicata, his non suffragare in iis, quæ temporalitatem respiciunt.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Romani Pontificis æqua, & circumspecta providentia, ne gratiæ aliorsum, atque ab eo emanatæ sunt, trahantur, declarationibus, & aliis opportunis consuevit providere remediis.

Pius alias Ordinibus Mendicantibus nō nullas concesserat exemptiones, quas certis aliis Ordinibus, & Institutis communes reddiderat.

§.1. Sane licet alias Nos cupientes Mendicantium Ordines, qui sedulum in vinea Domini exhibent famulatum, gratiose favore prosequi, ac ex certis aliis inde expressis causis, diversa Concilii Tridentini decreta, quæ ipsis contraria videbantur esse, declaraverimus, variaque Privilegia, & indulta, tam spiritualia quam temporalia concesserimus, deinde vero illa omnia ad dilectos Filios Canonicos Regulares, Ordinis S. Augustini, Congregationis Lateranen., & S. Salvatoris, ac S. Crucis Colimbrien., ac etiam Monachos S. Benedicti Congregationis, & Ordinum Cassinen. Montis oliveti, Vallis umbrosæ, necnon Congregationis Cistercien., & Chartusien. ac S. Hieronymi Hispaniarum, & Camaldulen., ac Fratrum Militiæ Jesu Christi Reformatorum nuncupatorum, & forsan alios Ordines non Mendicantes perpetuo extenderimus, & ampliaverimus, ita tamen, ut ipsi a contributione ratione Seminariorum Pauperum Clericorum juxta Ordinem Concilii Tridentini erigendorum, & instituendorum, necnon subsidiorum Apostolica auctoritate impositorum, ac quæstuatione eleemosynarum dumtaxat minime excepti essent, prout in diversis Apostolicis iteratis, & forsan pluribus vicibus, etiam in fundatione, etiam Clericis Societatis de Jesu, ut omnibus privilegiis Mendicantibus concessis, & concedendis, gaudeant concessis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum inserti forent præsentibus, haberi volumus pro expressis, de verbo ad verbum insertis plenius continetur.

Sed cum hujusmodi communicationē Ecclesiis, earumque Rectoribus noxiam esse animadverterit.

§.2. Attendentes nihilominus, tam ex communicatione, & concessione hujusmodi, locorum Ordinariis, Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, aliisque Beneficiatis, & personis diversa inferri præjudicia, ac propterea intentionis nostræ numquam extitisse, nec esse quatuor Ordinum Mendicantium privilegia, quæ temporalitatem concernunt, eis communicare, nec vigore privilegiorum eorumdem communicata esse, cum absurdum sit, eos, qui Mendicantes ex quatuor Ordinibus non sunt, sub Mendicantium hujusmodi colore a solutionibus eximi, ac propterea, tam præmissis ea, quæ convenit remedia adhibere, quod mentem nostram declarare satagentes, necnon dictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes.

Omnes exemptiones, quæ temporalitatē respiciunt, revocat.

§.3. Motu Proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, exemptiones, & alia præmissa, quæ temporalitatem, etiamsi sic solutio decimarum, Primitiarum, quartæ medietatis, vel alia funerum, & oblationum partis concernunt, præter, & contra mentem nostram emanasse declaramus, & attestamur, illaque tamquam talia, necnon alia quæcumque illis, sub quibuscumque verborum formis concessa, communicata, & ampliata, illorumque confirmationes, exemptiones, & indulta similia concernentia privilegia hujusmodi, quorum omnium tenores similiter haberi volumus pro expressis, revocamus, cassamus, irritamus, annullamus, viribusque evacuamus, illasque nullatenus suffragari, nec eis aliquam tam in Judicio, quam extra fidem haberi volumus.

Omnibusque Judicibus prohibet, quominus super his Ordinibus non Mendicantibus faveant.

§.4. Quinimo omnibus, & singulis, tam sæcularibus, quam Ecclesiasticis, & aliis quibuscumque Judicibus, etiamsi causarum Palatii Apostolici Auditores, ac San. Rom. Ec. Cardinales existant, districte præcipiendo mandamus, ne deinceps Canonicos, vel Monachos, aut Clericos de Jesu prædictos, privilegiorum hujusmodi communicationem prætendentes nisi super iis, quæ Spiritualia nulla prorsus temporalitate admixta sunt, & Spiritualitatem tantum concernunt, audeant, illisve aliquod subsidium, vel auxilium exhibeatur, sed perpetuum super illis silentium imponant. Nos enim ab ipsis, quoad ea, quæ temporalitatem concernunt, procedendi, auctoritatem, & facultatem adimimus.

Præsentium literarum firmitas.

§.5. Decernentes præsentes literas ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci non posse, minusque causarum, vel causas, propter quam, vel quas præmissa a Nobis emanarunt, coram quocumque Judice verificari bere, aut sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi nullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores prædictos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Exequutorum.

§.6. Quocirca Venerabili Fratri Archiepiscopo Cæsaraugustan., & Episcopo Conchen, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, præsentes literas, ac in eis contenta quæ-

quæcumque ab omnibus, ad quos spectat, observari faciant, sub sententiis, censuris, & pœnis eorum arbitrio moderandis, & applicandis, contradictores quoslibet, & rebelles, ac eis non parentes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas hujusmodi auctoritate nostra compescendo, necnon illos, legitimis super his subeundis, servatis Processibus, censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, ac illas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§. 7. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis ultra tres dietas vigore præsentium ad Judicium non trahatur, ac literis nostris prædictis, quas ad hoc extendi minime debere volumus, & declaramus, easque nullas decernimus, ac nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis Apostolicis aliis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 30. Junii 1570. An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die ultima Junii, millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri Anno V.

CXLVII.

Missalis Romani, ad rite Missas celebrandas ex Concilii Tridentini decreto reformati approbatio, & aliorum abolitio.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quo primum tempore ad Apostolatus apicem assumpti fuimus, ad ea libenter animum, viresque nostras intendimus, & cogitationes omnes direximus, quæ ad Ecclesiasticum purum retinendum cultum pertinerent, eaque parare, & Deo ipso adjuvante omni adhibito studio efficere contendimus.

Ex decreto Concil. Trid. Catechismus Missale & Breviarium emendanda erant, & Breviarium jam fuit emendatum, & ab isto Pontifice confirmatum.

§. 1. Cumque inter alia sacri Tridentini Concilii decreta, Nobis statuendum esset de sacris libris, Catechismo, Missali, & Breviario, edendis, atque emendandis, edito jam, Deo ipso annuente, ad populi eruditionem Catechismo, & ad debitas Deo persolvendas laudes Breviario castigato, omnino ut Breviario Missale responderet, uti congruum est, & conveniens (cum unum in Ecclesia Dei psallendi modum, unum Missæ celebrandæ ritum maxime deceat) necesse jam videbatur, ut quod reliquum in hac parte esset, de ipso nempe Missali edendo quam primum cogitaremus.

Et mox emendari fecit Missale, quod nunc confirmat, ac recipi, & juxta illud ubique celebrari jubet, nisi alia institutio, a Sede Apostolica approbata, vel consuetudo supra ducentum annos observata sit.

§. 2. Quare eruditis delectis viris onus hoc mandandum duximus, qui quidem diligenter collatis omnibus cum vetustissimis nostræ Vaticanæ Bibliothecæ, aliisque undique conquisitis, emendatis, atque incorruptis codicibus, necnon veterum consultis ac probatorum auctorum scriptis, qui de sacro eorumdem rituum instituto monumenta Nobis reliquerunt, ad pristinam Missale Sanctorum Patrum normam, ac ritum restituerunt. Quod recognitum jam, & castigatum matura adhibita consideratione, ut ex hoc instituto, cœptoque labore fructus omnes percipiant, Romæ quamprimum imprimi, atque impressum edi mandavimus; nempe ut Sacerdotes intelligant, quibus precibus uti, quos ritus, quasve cæremonias in Missarum celebratione retinere posthac debeant. Ut autem a Sacrosancta Romana Ecclesia ceterarum Ecclesiarum matre & magistra, tradita ubique amplectantur omnes, & observent, ne in posterum perpetuis futuris temporibus, in omnibus Christiani Orbis provinciarum Patriarchalibus, Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus, sæcularibus, & quorumvis Ordinum Monasteriorum, tam virorum, quam mulierum, etiam Militiarum regularibus, ac sine cura, Ecclesiis, vel Capellis, in quibus Missa Conventualis alta voce in Choro, aut demissa celebrari juxta Romanæ Ecclesiæ ritum consuevit, vel debet, alias, quam juxta Missalis a Nobis editi formulam, decantetur, aut recitetur, etiamsi eædem Ecclesiæ quovis modo exemptæ Apostolicæ Sedis indulto, consuetudine, privilegio, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel aliis quibusvis facultatibus munitæ sint, nisi ab ipsa prima institutione a Sede Apostolica approbata, vel consuetudine, quæ vel ipsa institutio super ducentos annos Missarum celebrandarum in eisdem Ecclesiis assidue observata sit, a quibus, ut præfatam celebrandi constitutionem, vel consuetudinem nequaquam auferimus, sic si Missale hoc, quod nunc in lucem edi curavimus, iisdem magis placeret, de Episcopi, vel Prælati, Capitulique universi consensu, ut quibusvis non obstantibus, juxta illud Missas celebrare possint permittimus, ex aliis vero omnibus Ecclesiis præfatis eorumdem Missalium usum tollendo, illaque penitus & omnino reiiciendo.

§. 3. Ac

Illudque immutari prohibet. §.3. Ac huic Missali nostro nuper edito, nihil umquam addendum, detrahendum, aut immutandum esse decernendo, sub indignationis nostræ pœna, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus. Mandantes, ac districte omnibus & singulis Ecclesiarum prædictarum Patriarchis, Administratoribus, aliisque personis quacumque Ecclesiastica dignitate fulgentibus, etiam si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, aut cujusvis alterius gradus, & præeminentiæ fuerint, illis in virtute sanctæ obedientiæ præcipientes, ut ceteris omnibus rationibus, & ritibus ex aliis Missalibus quantumvis vetustis hactenus observari consuetis, in posterum penitus omissis, ac plane rejectis, Missam juxta modum, ac normam, quæ per Missale hoc a Nobis nunc traditur, decantent ac legant, neque in Missæ celebratione alias cæremonias vel preces, quam quæ hoc Missali continentur, addere vel recitare præsumant. Atque ut hoc ipsum Missale in Missa decantanda aut recitanda in quibusvis Ecclesiis absque ullo conscientiæ scrupulo, aut aliquarum pœnarum, sententiarum, & censurarum incursu posthac omnino sequantur, eoque libere, & licite uti possint, & valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, etiam perpetuo concedimus & indulgemus. Neve Præsules, Administratores, Canonici, Capellani, & alii quocumque nomine nuncupati Presbyteri sæculares, aut cujusvis Ordinis regulares, ad Missam, aliter quam a Nobis statutum est, celebrandum teneantur, neque ad Missale hoc immutandum a quolibet cogi, & compelli.

Clausulæ præservativæ. §.4. Præsentesve literæ ullo umquam tempore revocari, aut moderari possint, sed firmæ semper & validæ in suo existant robore, similiter statuimus & declaramus.

Clausulæ derogatoriæ. §.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum prædictarum in usu longissima, & immemorabili præscriptione, non tamen supra ducentos annos roborata, statutis & consuetudinibus contrariis quibuscumque.

Hæc Constitutio quando incipiat ligare. §.6. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, ut post hujus nostræ Constitutionis, ac Missalis editionem, qui in Romana adsunt Curia Presbyteri, post mensem, qui vero intra montes, post tres; & qui ultra montes incolunt post sex menses, aut cum primum illis Missale hoc venale propositum fuerit, juxta illud Missam decantare, vel legere teneantur.

Impressores non imprimãt Missale absque licentia. §.7. Quod ut ubique terrarum incorruptum, ac mendis, & erroribus purgatum præservetur, omnibus in nostro & S. R. E. dominio, mediate, vel immediate subiecto commorantibus Impressoribus, sub amissionis librorum ac centum ducatorum auri Cameræ Apostolicæ ipso facto applicandorum, aliis vero in quacumque Orbis parte consistentibus, sub excommunicationis latæ sententiæ, & aliis arbitrii nostri pœnis, ne sine nostra, vel specialis ad id Apostolici Commissarii in eisdem partibus a Nobis constituendi, ac nisi per eumdem Commissarium eidem impressori Missalis exemplum, ex quo aliorum imprimendorum ab ipso impressore erit accipienda norma, cum Missali in Urbe secundum magnam impressionem impresso collatum fuisse, & concordare, nec in nullo penitus discrepare, prius plena fides facta fuerit, imprimere, vel proponere, vel recipere ullo modo audeant, vel præsumant, auctoritate Apostolica, & tenore præsentium similibus inhibemus.

Jussio publicandi & Fides exemplorum. §.8. Verum quia difficile esset præsentes literas ad quæque Christiani Orbis loca deferri, ac primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, illas ad Basilicæ Principis Apostolorum, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, de more publicari & affigi, ac earumdem literarum exemplis, etiam impressis, manu alicujus publici tabellionis subscriptis, necnon sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem prorsus indubitatam fidem ubique gentium & locorum haberi præcipimus, quæ præsentibus haberetur, si ostenderentur, vel exhiberentur.

Nulli ergo &c.

D. P. An. V. 14. Julii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, pridie idus Julii, Pontificatus nostri Anno V.

CXLVIII.

Ex Bullar. Ord. Præd. T. V. pag. 245.

Magister Sacri Palatii creatur Canonicus Theologalis Basilicæ S. Petri de Urbe, ut S. Thomæ Doctrinam, quam ab Ecclesia Cath[illegible]receptam, & aliis magis tutam, & [illegible]n dicit, doceat.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. IN eminenti militantis Ecclesiæ specula, meritis licet imparibus, divina disponente clementia constituti, licet Ecclesiarum quarumlibet decori, & venustati, ac personarum in illis divinis laudibus insistentium, animarum saluti, consulere debeamus, ad Basilicam præsertim Beati Petri Principis Apostolorum de Urbe, tanquam Nobis peculiarem, & domesticam, nostræ considerationis aciem extendere Nos convenit, ut circa illius statum, & decorem, providamque Canonicatuum, & Præbendarum inibi institutorum directionem, & ad ea, per quæ eadem Basilica personarum utilium ad Divini nominis gloriam, & animarum salutem opportunis fulciatur præsidiis, Officii nostri partes, prout rerum, & temporum necessitas exigit, propensius impartiamur.

Diplomatis causa. §.1. Cum itaque juxta antiquam, & laudabilem consuetudinem, ac etiam secundum

dum sacri Concilii Tridentini dispositionem in qualibet Cathedrali Ecclesia una præbenda Theologalis instituenda sit, Nos, qui dudum inter alia voluimus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, attendentes, D. Thomæ, qui Theologiæ, & Ordinis Prædicatorum professor fuit, doctrinam Theologicam ab Ecclesia Catholica receptam, aliis magis tutam, & securam existere ad Præbendam Theologalem hujusmodi in dicta Basilica alicui alteri, quam Magistris Sacri Palatii Apostolici, qui doctrinam prædictam profitentur, quique ex Ordine Prædicatorum hujusmodi semper eligi solent securius & commodius conferri, & assignari non possit; idcirco Basilicæ prædictæ, illiusque personis, percommodius, valdeque utile, & necessarium esse censentes, ut unam Theologalem præbendam in dicta Basilica instituamus, illamque Officio Magistri Palatii hujusmodi adscribamus, quo facilius Magister dicti Palatii pro tempore existens personis Basilicæ, & Palatii hujusmodi Doctrina, & opera sua, ac sacrarum literarum, & doctrinæ ejusdem D. Thomæ interpretatione, & lectura prodesse, ac onera Officii hujusmodi, sibi pro tempore incumbentia facilius perferre, commodiusque sustentari possit.

Mandatum.

§.2. Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ instantiam petitionis, sed de mera liberalitate, ac ex certa scientia nostris, Canonicatum, & Præbendam dictæ Basilicæ, quorum & illis forsan annexorum fructus, redditus, & proventus centum ducatorum auri de Camera secundum communem æstimationem valorem annuum, ut accepimus, non excedunt, si vacant ad præsens, aut cum primum per cessum, vel decessum, seu quamvis amissionem alicujus ex Canonicis ejusdem Basilicæ, aut alias quovis modo, & ex cujuscumque persona, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam Commenda illorum cessante, si commendati, aut unione dissoluta, si uniti fuerint, ac commenda, seu unio hujusmodi de illis, apud Sedem prædictam vacantibus, aut alias facta existerit, ac etiam hujusmodi Canonicatuum, & Præbendarum reservatione, per Constitutionem nostram super hoc editam facta; aut alias cessante, non tamen per resignationem, seu cessionem vacare contigerit; etiamsi illi dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias, ratione familiaritatis continuæ commensalitatis nostræ, aut Prædecessorum, vel Successorum nostrorum Romanorum Pontificum, seu S. R. E. Cardinalium, ac per Cancellariæ Apostolicæ Regulas, & alias Constitutiones Apostolicas editas, & edendas, aut alias ex quavis causa, qualiscumque sit, & undecunque resultet, generaliter reservari, seu ex generali reservatione Apostolica effecti, ac Sacerdotales, Diaconales, vel Subdiaconales existant, & super eis inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum annexis hujusmodi, & plenitudine juris canonicati, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis Officio Magistri Palatii hujusmodi, ex nunc prout ex tunc, & e contra, cum oneribus in Decretis Concilii Tridentini hujusmodi expressis auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Primus Canonicus Theologalis Thomas Manrique.

§.3. Ita quod liceat dilecto filio Thomæ Manrique dicti Ordinis professori, & Magistro in Theologia, moderno, & pro tempore existenti Magistro Palatii hujusmodi corporalem, realem, & actualem possessionem Canonicatus, & Præbendæ prædictorum, si vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, ac annexorum, juriumque, ac pertinentiarum prædictarum, per se, vel alium, seu alios, ejus nomine, propria auctoritate, libere apprehendere, & in eadem Basilica uti illius Canonicus residere, ac stallum in Choro, ac locum, & vocem activam, & passivam in Capitulo, Processionibus, ac ceteris locis, & actibus publicis, & privatis ipsius Basilicæ habere, dictorumque Canonicatus, & Præbendæ fructus, redditus, proventus, obventiones, distributiones, emolumenta, ac juria omnia, ordinaria, & extraordinaria percipere, exigere, & levare; ac in suos usus, & utilitatem, ac sustentationem convertere; ceteraque omnia, quæ ad Canonicum dictæ Basilicæ pertinent, facere, gerere, & exercere, cujusvis licentia, aut consensu desuper minime requisito.

Prohibitio Archipresbytero & Canonicis eum impediendi &c.

§.4. Districtius inhibentes dilecto filio Archipresbytero, & Capitulo, ac pro tempore existenti hebdomadario Canonico ejusdem Basilicæ, ac alii, vel aliis, ad quos, hujusmodi reservationibus cessantibus, collatio, provisio, & quæcumque alia dispositio eorumdem Canonicatus, & Præbendæ communiter, vel divisim pertinet, & pertinebit quomodolibet in futurum, ne in Canonicatu, & præbenda præfatis, vacantibus, vel vacaturis sese intromittere, vel interponere audeant, seu præsumant, aut alias dictum Thomam Manrique, & pro tempore existentem Palatii hujusmodi Magistrum, desuper quomodolibet impedire, molestare, vel perturbare, decernentes quoque ex nunc plenum jus ipsis, Officio, & Magistro in vacantibus, vel vacaturis Canonicatu, & Præbenda hujusmodi acquisitum esse; ipsumque Thomam, & pro tempore existentem Palatii Magistrum hujusmodi solam illorum fructuum perceptionem spectare, de Regulis juris, de non tollendo cuiquam jure quæsito, ac de annali, & triennali possessore, omnibusque earum partibus, ceterisque juribus, & beneficiis, quibus diutini possessores pacifici utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possent, & deberent, pariter uti, potiri, & gaudere posse, & debere, ac præsentes literas etiam temporibus Successorum omnium dicti Thomæ Manrique, donec plenarium effectum sortitæ sint, valere. Et si in primo effectum sortiri nequiverint, illas in secundo loco, & deinceps quocumque tempore in vacantibus Canonicatu, & præbenda ejusdem Basilicæ conse-

sequi debere, ac quascumque collationes, provisiones, præsentationes, seu alias dispositiones de vacantibus, seu vacaturis Canonicatu, & Præbenda Basilicæ hujusmodi, etiam per Nos, & dictam Sedem, aut Archipresbyterum, Capitulum, & Hebdomadarium, seu alium, vel alios præfatos pro tempore factas, viribus, & effectu omnino carere, ac nullas, & invalidas existere, nullumque per eos unquam jus acquiri, seu etiam coloratum possidendi titulum tribui posse.

Præsentium literarum firmitas.

§.5. Ipsasque præsentes sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam specificam, & specialem earumdem præsentium mentionem facientibus, minime comprehendi; sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum etiam sub quacunque data, per Thomam Manrique, & pro tempore existentem Magistrum Palatii hujusmodi eligenda, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas, sicque nostræ incommutabilis voluntatis esse, ipsasque unionem, annexionem, & incorporationem, præsentesque literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, seu impugnari posse, minusque causam, seu causas, propter quas factæ sint, coram aliquo verificari debere; nec propterea, aut etiam ex eo, quod interesse putantes vocati non fuerint, vel in id non consenserint, aut ipsa Basilica Cathedralis non sit, per subreptionem obtentas præsumi, aut viribus propterea carere; sicque per quoscumque judices, etiam causarum dicti Palatii Auditores, vel S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia, judicari, & difiniri debere.

Exequutores deputati.

§.6. Quocirca venerabilibus Fratribus nostris Amerin., & Maceraten. Episcopis, ac dilecto filio Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Auditori Generali, per Apostolica scripta, motu simili, mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Thomæ Manrique, & pro tempore existentis Magistri Palatii hujusmodi fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Thomam Manrique, & pro tempore existentem Magistrum Palatii hujusmodi, præmissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eum desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compesceudo. Et nihilominus legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantium derogatio.

§.7. Non obstantibus priori voluntate nostra præfata, ac Lateranensis Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis, fieri prohibentis, necnon felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII., Prædecessoris nostri, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ac dictæ Basilicæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Basilicæ, & Archipresbytero, ac Capitulo, & Hebdomadario præfatis, necnon dilectis filiis Populo Romano, sub quibuscumque, tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis; necnon irritantibus, & aliis Decretis, etiam motu, & scientia similibus, etiam iteratis vicibus, etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus inter alia caveri dicitur expresse, quod Canonicatus, & Præbendæ, aliaque beneficia Ecclesiastica dictæ Urbis aliis, quam Civibus Romanis, & originariorum Civium Romanorum filiis, & forsan aliis certo modo qualificatis, conferri non possint, & aliter etiam de illis per Sedem præfatam factæ collationes, & aliæ dispositiones nullæ sint, Quodque iisdem privilegiis, & indultis, nullatenus, aut nonnisi modo, & forma in illis expressis derogari possit, & si illis aliter derogari contingat, derogationes hujusmodi nemini suffragentur. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Quodque Thomas Manrique, qui nunc est, & pro tempore existens Magister Palatii hujusmodi non erit forsan Civis Romanus, ac originarii Civis Romani filius, & alias juxta privilegia, & indulta præfata qualificatus; contrariis quibuscumque. Aut si aliqui Apostolica præfata, vel alia quavis auctoritate in dicta Basilica in Canonicos sunt recepti, vel ut recipiantur, insistunt, seu si super promissionibus sibi faciendis de Canonicatibus, & Præbendis ipsius Basilicæ speciales, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in dicta Urbe generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas, & processus habitos, per easdem, & inde secuta quæcunque, necnon omnes, & singulas gratias expectativas, speciales, vel generales, etiam mensales, reservationes, similes, vel dissimiles uniones, annexiones, incorporationes, coadjutorias, non tamen de consensu, præventiones, ac providendi, reservandi, uniendi, annectendi, & incorporandi, præveniendi, & alias, non tamen regrediendi, & accedendi facultates, & mandata, ac alia privilegia,

legia, indulta, & literas Apostolicas, in favorem quarumcunque personarum, etiam familiarium nostrorum continuorum commensalium, etiam antiquorum, & descriptorum, ac dictæ Curiæ Officialium, & aliorum cujuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ, etiam Cardinalatus honore fulgentium, sub quibusvis verborum formis, & clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus, efficacioribus, & insolitis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam motu, & scientia similibus, per Nos, vel Sedem præfatam, aut alias quomodolibet concessa hactenus, & in posterum concedenda, quorum omnium vim, & effectum, tenores eorum præsentibus pro sufficienter expressis habentes, quoad hoc omnino eisdem motu, & scientia, & auctoritate suspendimus, & in hujusmodi vacatione effectum sortiri non posse, neque debere decernimus: illis quoque specialiter, & expresse derogamus, donec præsentes suum plenarium, & omnimodum consequutæ fuerint, & consequentur effectum, ad dictos Canonicatum, & Præbendam, vel munus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem Canonicatuum, & Præbendarum, seu beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibusvis aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, specialibus, vel generalibus quorumcunque tenorum existant, per quæ præsentibus, non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, proviso quod propter unionem, annexionem, & incorporationem præfatas dicti Canonicatus, & Præbenda debitis non fraudentur obsequiis, sed eorum congrue supportentur onera consueta, seu si idem Thomas, & pro tempore existens Palatii Magister non fuerit præsens ad præstandum de observandis statutis, & consuetudinibus dictæ Basilicæ solitum juramentum; dummodo in absentia sua per procuratorem idoneum, & cum ad Basilicam ipsam accesserit corporaliter, illud præstet. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ. §.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ unionis, annexionis, incorporationis, inhibitionis, mandati, suspensionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Si quis autem &c.

Dat. die 29. Julii 1570. An.V. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo, quarto Kal. Augusti, Pontificatus nostri Anno V.

CXLIX.

Contra Disputantes, seu alias quæstiones facientes, aut male sentientes de Constitutione Sixti IV. super Conceptione Beatæ Mariæ Virginis edita. *Ex Regest. in Archiv. Vat.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ ferendæ hujusce Cõstitutionis. §.1. Si scandala vitare, & culpam temeritatis effugere satis curarent illi, quibus gravissimum munus prædicandi ad Populum Dei committitur, deberent quoties sermo de Conceptione Beatæ Mariæ Virginis incideret, servare id, quod super ea re a Piæ Memoriæ Sixto Papa IV. Prædecessore nostro constitutum, & sancitum fuit. Verum sicut non sine dolore accepimus, reperiuntur nonnulli diversorum Ordinum Regulares, & Clerici Sæculares, ac etiam laici, qui, & si sciunt eum, ut scandalis occurreret, ex nimia quorumdam pertinacia, & pugnantibus inter se disputationibus oriri, solitis laudabili temperamento usum prohibuisse, ne quis controversia nondum ab Apostolica Sede dijudicata, vel eos damnaret, qui Gloriosam Dei Genitricem, ab originalis peccati macula in Conceptione sua fuisse crederent præservatam, vel illos reprehenderet, quibus contraria sententia probabilior videretur, quas ejus Constitutiones nuper a Sacro quoque generali Concilio Tridentino approbatas fuisse non ignorant; usque eo tamen vel huic, vel illi sententiæ addicti sunt, tantumque sensui, & judicio suo tribuunt, ut hujus Sanctæ Sedis, & ipsius Concilii auctoritate neglecta, non solum in privatis sermonibus, sed in publicis etiam disputationibus, & concionibus omnes alios in suam ipsorum sententiam adducere, atque attrahere conentur, præ nimio tuendæ sententiæ suæ studio, ne jurgiis quidem, & maledictis abstinentes non sine gravi omnium, qui adsint, offensione.

Sanctio, de qua in rubr. §.2. Cum igitur huic rei providere, & quæ ex hac eorum pervicacia oriri in Ecclesia Dei solent scandala removere pro commisso Nobis Officio cupiamus, ipsius Sixti Quarti Constitutiones de hac re sicut a Concilio quoque Tridentino renovatæ fuerunt, perinde ac si huic Constitutioni nostræ ad verbum insertæ essent confirmare, & innovare, interdicimus, & prohibemus, ne quis post hac vel in Concionibus ad Populum, vel in publicis, aut privatis disputationibus, vel quovis alio modo quæstionem hanc tractando verbum ullum adversus eas Constitutiones facere, nec rationes, argumenta, auctoritatesve Sacræ Scripturæ, aut Sanctorum Patrum ex utraque, vel altera parte confirmandi, refellendive causa proferre, neve aliquem de ipsius Beatissimæ Mariæ Conceptione a se dissentientem palam, vel occulte reprehendere, irridere, aut lædere audeat, sed vel hac de re omnino si-

sileat, id quod sane rectius, & tutius fuerit, aut certe quod sibi probabilius videbitur, ea qua decet modestia, exponat, contrariam non improbando sententiam, & dignis ipsam Sanctissimam Virginem laudibus prosequendo, quamquam ejus meritis, & laudibus nulla par haberi potest oratio.

Pœnæ contrà inobedientes.

§.3. Quisquis autem adversus hanc nostram, & ipsius Prædecessoris nostri, ac prædicti Sacri Concilii Constitutiones fecerit, ultra pœnas in prædictis Constitutionibus, contentas mandamus, ac districte precipimus omnibus locorum Ordinariis sub pœna suspensionis a Divinis, in quam sine alia declaratione statim incidant, ut cum hæc sciverint, eum, quisvis fuerit, in carcerem coniiciendum, & custodiendum curent, deinde Sedem Apostolicam de ejus culpa faciant certiorem, responsum ab ea etiam de alia pœna, quam is afficiendus fuerit, expectantes.

Derogàto contrariorum.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque, etiam si quis ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis Indulgentia generali, vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Præsentium literarum publicatio.

§.5. Volumus autem, quod præsentes literæ, in valvis Basilicarum Sancti Joannis Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe publicentur.

Transumptorum fides.

§.6. Et quia difficile foret, easdem præsentes ad singula quæque loca deferri &c.

Clausulæ.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. die 7. Augusti 1570 An.V.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, septimo Idus Augusti, Pontificatus nostri Anno V.

CL.

Quod Gubernatori Almæ Urbis, quicquam de mandato Papæ dicere, vel facere asserenti plene credatur.

Alias Gubernatoris jurisdictiones vide in Leone X. Const. IX. Et si pro *T. III. P. III. fol.* 401.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

CUM Apostolica Sedes quasi lucerna super candelabrum sit constituta, ne civitas, quæ supra montem posita est, abscondi possit, Nos, qui ei licet immeriti præsidemus, diligenti debemus cura fatagere, ut non solum ita luceat lux nostra coram hominibus, ut videntes opera nostra glorificent patrem luminum, a quo bona cuncta procedunt, verum etiam ceteri Christifideles curæ nostræ divinitus commissi, ubique locorum, sed præcipue in Alma Urbe nostra existentes, quos Domini timor ad virtutes non allicit, juris rigore perterriti gressus suos, in ejusdem Domini mandatorum via dirigendos, impellantur.

Causæ hujus concessionis.

§.1. Quod ut magis votive Nobis succedat, cum conditionis humanæ defectu omnia per Nos ipsos exequi nequeamus, vices nostras aliis committimus, qui sciant, velint, & valeant mandata nostra fideliter, & prudenter exequi, quod profecto in dilecto filio Magistro Monte de Valentibus, Urbis prædictæ Gubernatore, Notario, & familiari nostro, Nos comperisse fateri audemus. Hac sane ratione allecti, & adducti, facere nullo modo possumus, quin continue ei gravissima peragenda imponamus negocia, ad quorum executionem ipsi procedenti, si prout negociorum gravitas exigit, pro illorum singulis peculiare esset assignandum voluntatis nostræ testimonium, facile foret, ut voluntas nostra non ea, qua volumus, celeritate executioni demandaretur. Volentes itaque præmissis ea adhibere remedia, ne ullo umquam tempore ipsius Montis Gubernatoris auctoritati, & jurisdictioni iniquorum calumniis derogari contingat, aut ipse Montes Gubernator voluntati nostræ exequendæ anhelans illius occasione molestetur, salubriter providere.

Gubernatori aliquid dicenti vel facienti de ordine Papæ, plene credatur.

§.2. Motu simili &c., & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, volumus, & declaramus, omnes, & singulas sententias, decreta, bannimenta, proclamationes, aliaque ipsius hactenus gesta, & in posterum gerenda, & tam in scriptis quam alias, etiam ex sui officii mera auctoritate, in quibus ipse Montes Gubernator ex ordine nostro hactenus processisse attestatus fuerit, vel in posterum procedere attestabitur, eam prorsus vim, & efficaciam, idemque robur obtinere, & ab omnibus inviolabiliter observari, omnesque, quos illa concernunt, ita, & perinde afficere, ac si ea omnia, de speciali, & expressa commissione nostra, de qua etiam per cedulam manu nostra, etiam Motu proprio signatam constaret, emanassent, ipsiusque Montis Gubernatoris assertioni absque aliqua per ipsum exhibenda probatione stari, eumque merum mentis, & voluntatis nostræ executorem super sic per eum, ut præmittitur, gestis, tam in judicio, quam extra, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, seu de eorum mandato per quoscumque molestari, inquietari, aut perturbari ex quavis causa non posse.

Præceptum quod desuper molestari non possit.

§.3. Interdicentes quibusvis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis, ac ordinis existentibus, & quacumque dignitate, facultate, & auctoritate fungentibus, & in præmissis, tam de nostro, quam Successorum prædictorum mandato proceden. eumdem Montem Gubernatorem super præmissis, vel eorum aliquo

quo molestandi, inquietandi, aut perturbandi facultatem.

Clausulæ præservativæ. §.4. Decernentes quoque prædictas, & desuper conficiendas literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris deduci, in jus, vel controversiam vocari nullatenus posse, minusque, sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi nullatenus posse, sed ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie, etiam sub quacumque data per ipsum Montem eligenda reintegratas esse, vimq. validi, & efficacis contractus inter Nos, & Sedem Apostolicam, ac eumdem Montem Gubernatorem initi sortiri.

Clausula sublata &c. §.5. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices &c., etiam causarum Palatii Apostolici, ac S. R. E. Cardinales, sublata &c. judicari debere, irritum quoque &c. decernimus.

Clausulæ derogatoriæ. §.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, necnon Synodalibus, & Provincialibus editis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac legibus, etiam municipalibus, & imperialibus, etiam in corpore juris clausis, ac dictæ Urbis, & quibusvis aliis, etiam juramento &c. quibus omnibus &c., etiamsi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Papæ subscr. Fiat Motu proprio M.

Clausularum repetitio. §.7. Et cum absolutione a censuris ad effectum, &c. & de declaratione, statuto, mandato, decreto, reductione, attestatione, interdicto, & aliis præmissis, quæ hic pro repetitis habentur, & ad partem in forma gratiosa latissime exten., & cum opportuna, si videbitur, Judicum, & executorum deputatione, qui assistant, & præmissa observari faciant sub censuris, &c. cum potestate citandi, &c. aggravandi, &c. invocato, &c. sæcularis, &c. & cum derogatione Bonifacianæ latissime exten.

Sola signatura sufficit. §.8. Et quod prædicti Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula quacumque contraria non obstan. seu si videbitur, literæ desuper cum majori præmissorum expressione expediri possint.

Fiat M.

D. P. An.V. die 9. Aug. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. 5. Id. August. Pont. nostri Anno V.

CLI.

Prohibitio a Pio IV. edita contra frumenta de Statu Ecclesiastico extrahentes, extenditur ad extrahentes quodcumque genus Grasciæ.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium. Romani Pontificis providentia circumspecta Prædecessorum suorum gesta, quæ præcipue pro annona, & ad usum vivendi necessaria facta sunt, pensatis opportunis occasionibus confirmat, innovat, atque extendit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Pius IV. edidit Bullá 117. fol. 241. §.1. Dudum siquidem a fel. rec. Pio Papa IV. Prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis, videlicet, Pius Papa IV. Motu proprio, &c. Inter multiplices curas, &c. *Omittitur tenor hujus Constitutionis, quia habes in Tom. IV. Par. II. fol.* 241.

Hic Pontifex approbat. §.2. Nos præmissa firmiter observari, perpetuaque roboris firmitate subsistere sinceris desiderantes affectibus, revocationem, cassationem, annullationem, decretum, declarationem, innovationem, voluntatem, & inhibitionem præfata, ex certa nostra scientia, ac de ejusdem potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, dictamque Motus proprii cedulam innovamus.

Extenditque ad omne genus Grasciæ. §.3. Ac illam ad licentias, & facultates quodcumque genus Grasciæ, etiam in carnibus, ovibus, agnis, & aliis animalibus, necnon oleo, ac rebus aliis quibuscumque consistentis quomodocumque, & qualitercumque nuncupatis concernentes, quibuscumque (præterquam ex causa onerosa a præfata) quomodocumque concessas, ita ut illæ similiter revocatæ cassæ, & irritæ sint, & esse censeantur, auctoritate, potestatis plenitudine, & Motu similibus extendimus, & ampliamus.

Executorem deputat. §.4. Necnon eidem Vitellotio Cardinali præter ordinariam sui facultatem quoad extensionem, & ampliationem hujusmodi, eamdem exequendi, publicandi, & notificandi, ac declarandi potestatem, facultatem, & auctoritatem, quæ illi quoad contenta in præinserta Motus proprii cedula ab eodem Prædecessore concessa, data, & attributa extitit, damus, concedimus, & impartimur.

Quibuscumque non obstantibus. §.5. Non obstantibus omnibus, quæ dictus Prædecessor voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Prohibitio utendi licentiis vel indultis absque parentibus Camerariis. §.6. Volumus autem, ut deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum, etiam ex causa onerosa, etiam si propria auctoritate exactio illis permissa sit, concessarum, & concedendarum vigore exactiones granorum, bladorum, & leguminum, necnon carnium, olei, & aliorum, ut supra specificatorum, etiam cujus-

cujuscumque alterius generis, etiam ut præfertur, specificatæ Grasciæ hujusmodi absque ejusdem Camerarii Cardinalis patentibus desuper concedendis literis, aliquo pacto in toto Statu Ecclesiastico facere possint, aut valeant, Necnon quoscumque contrafacientes in præfatas poenas incidisse, & incurrisse declaramus, & ab eodem Cardinali Camerario declarandos esse decernimus &c.

Signatura sola sufficit. §.7. Quodque sola præsentis Motus proprii signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante.

Papæ subscr. Placet Motu proprio M.

CLII.

Moniales Ordinis S. Dominici in articulo mortis constitutæ professionem emittere possunt ante annum probationis expletum, dummodo sint legitimæ ætatis.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Exordium. Summi Sacerdotii cura, meritis licet imparibus, Nobis ex alto commissa, requirit, ut votis illius, per quæ animarum Christi fidelium, præsertim Sanctimonialium virtutum Domino sub suavi Religionis jugo, virgineaque perpetuæ castitatis laureola famulantium, saluti, spiritualique consolationi consulitur, libenter annuamus, illaque favoribus prosequamur opportunis.

Causæ Constitutionis. §.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Monialium Novitiarum nuncupatarum, ad Regulam profitendam S. Dominici Fratrum Prædicatorum petitio continebat. Quod quoniam aliquando accidit, ut illæ durante tempore probationis illarum ad emittendum professionem Regularem, & ante illius emissionem, ab hac vita migrant, & in dicto tempore probationis obstantibus Constitutionibus, sive statutis, & Ordinationibus dicti Ordinis, non valentes dictam professionem emittere, carent Coelesti merito, quo ex dono, benignitate Sedis Apostolicæ ceteræ dicti Ordinis Moniales professæ in dicta professione, & Regula decedentes, gaudent. Quare Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere ex benignitate Apostolica dignaremur.

Declaratio de qua in rubrica. §.2. Nos igitur (qui salutem animarum dictarum Monialium Novitiarum, sic ante professionis emissionem, & durante tempore probationis earumdem decedentium sincero desideramus affectu) ipsasque Moniales Novitias, & earum singulas, a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem Monialibus Novitiis, nunc, & pro tempore existentibus & earum singulis, ut quando, & quoties aliqua ex eis nondum professa de alicujus Medici consilio, ab hoc sæculo transitura conspicitur, ipsa pro consolatione animæ suæ, professionem prædictam ante tempus requisitum (quatenus tamen ætate legitima constituta sit) ad illam emittendam, in manibus Abbatissæ, seu Priorissæ, vel alterius Superioris Novitiarum ipsius Monasterii, seu domus, ita tamen, quod ipsæ Moniales Novitiæ sic decedentes, Indulgentiam, & alias gratias, quas Moniales vere professæ decedentes consequuntur, consequi possint, emittere in articulo mortis libere, & licite valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus. Necnon eisdem Monialibus Novitiis ita tunc professis decedentibus, plenariam peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem in forma Jubilæi misericorditer in Domino eisdem auctoritate, & tenore largimur.

Clausulæ præservativæ. §.3. Ac concessionem, indultum, & elargitionem hujusmodi, ac præsentes literas sub quibusvis similium vel dissimilium Indulgentiarum, & gratiarum suspensionibus, revocationibus, & limitationibus etiam in favorem quorumcumque factis, & faciendis, nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & de novo concessas existere, ipsisque Monialibus, & professionem emittentibus suffragari posse.

Clausula sublata. §.4. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & Sacri Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his, a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clausulæ derogatoriæ. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii, seu Domus, & Ordinis hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & ex-

D. P. An.V. die 23. Aug.

& expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Augusti, millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri Anno V.

CLIII.

Facultas Collegio Fabricæ S. Petri cognoscendi causas pendentes super alienationibus bonorum Ecclesiasticorum factis absque licentia Sedis Apostolicæ.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Exigit incumbentis Nobis Apostolicæ servitutis Officium, ut Fabricam Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, tanquam peculiari nostræ curæ commissam, specialiori cura complectentes, non modo ea, quæ illi concessa reperimus, conservemus, verum etiam novis semper concessionibus decoremus, ut exinde majoribus suffulta præsidiis celerius ad finem debitum perducatur.

Hic Pontifex facultatem dedit Collegio Fabricæ S. Petri, revidendi, & rescindendi alienationes bonorum ecclesiaſ factas absque licentia Sedis Apostolicæ, aut non servatis solemnitatibus, vel in damnum Ecclesiarum.

§.1. Sane licet alias Nos ex certis tunc expressis causis per alias nostras Motu proprio confectas literas, dilectis filiis Collegio, & Fabricæ præfatæ deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus, & Ministris, ut omnes & singulas alienationes, in emphiteusim, seu censum perpetuum, aut tertiam, vel aliam generationem, seu hominis vitam, vel aliud tempus, ultra triennium locationes, vel concessiones, seu permutationes, aut occupationes, de quibusvis Terris, possessionibus, aut aliis bonis immobilibus, seu rebus & juribus, tam spiritualibus, quam temporalibus Ecclesiarum, Monasteriorum, & domorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet sine Sedis Apostolicæ licentia, aut illius forma non servata, vel in damnum Ecclesiarum, seu solemnitatibus a jure requisitis, aut constitutionibus ipsorum Monasteriorum, seu domorum minime servatis, aut alias nulliter eatenus factas revidere, & constito sibi quantum sufficere videretur, de aliquo ex præmissis, illas & contractus superinde, sub quibusvis formis, & verborum expressionibus factos, & celebratos, etiam si juramento, & confirmatione Apostolica vallati existerent, ac alias sub certis modo & forma, Apostolica auctoritate, ad solius ipsius Fabricæ procuratoris instantiam, etiam parte invita, & contradicente, facta sibi prius intimatione per tres menses, rescindere, irritare, cassare, & annullare; ipsosque detentores, & occupatores ad terras, possessiones, & bona, necnon res & jura præfata, ut præfertur, detenta & occupata, relaxandum & de fructibus tam eatenus perceptis, & qui percipi potuissent, quam in posterum percipiendis realiter satisfaciendum, cogere, & compellere, bonorumque, & fructuum hujusmodi tertiam partem ipsi Fabricæ, reliquis duabus partibus Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, domibus, Hospitalibus, & piis lociis, ad quæ bona ipsa spectarent, cum effectu consignatis, vendicare, & applicare possent & valerent, facultatem, & auctoritatem concesserimus, prout in dictis literis plenius continetur.

Quia tamen multæ causæ coram diversis Judicibus pendebant super præmissis, & non expediebâtur, ideo Pontifex dat facultatê collegi illas ad se avocandi, & cognoscendi.

§.2. Nuper tamen, sicut Nos accepimus, in prosecutione literarum hujusmodi in hac Alma Urbe, & multis aliis Civitatibus, & locis Collegium præfatum, & ejus Ministri invenerint nonnullas causas super recuperatione hujusmodi terrarum, possessionum, & aliorum bonorum immobilium, rerum & jurisdictionum diversis judicibus, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, commissas & delegatas, vel ordinaria auctoritate agitatas, in quibus a multo tempore citra Abbatum, Priorum, & Commendatariorum, Rectorum, Administratorum, Canonicorum, Capitulorum, & aliorum beneficiorum negligentia, seu impotentia, aut alia ex causa, aliquis judiciarius actus relevans servatus non extitit, & interim Monasteria, Ecclesiæ, domus, Hospitalia, & alia loca præfata detrimentum non modicum sustineant. Nos singularum causarum præfatarum status, & merita, nominaque, & cognomina Judicum & collitigantium præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, eisdem deputatis & Collegio, eorumque Commissariis, Auditoribus, & Ministris, ut omnes, & singulas causas hujusmodi, in quibus saltem per biennium aliquis judiciarius relevans actus ultra fatalium prorogationes servatus non fuerit, in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiuntur, a quibuscumque Judicibus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam si causarum Palatii hujusmodi Auditores fuerint, ad solius præfatæ Fabricæ Procuratoris instantiam, etiam Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Administratoribus, Rectoribus, Capellanis, Hospitalariis, & aliis beneneficiatis invitis, reassumere, & avocare, illasque postquam, ut præfertur, reassumptæ, & avocatæ fuerint, juxta privilegia, & facultates eidem Collegio concessas, & indultas, & prout procedere possunt contra ejusdem Fabricæ debitores, & in causis relictorum ad pias causas cognoscere, decidere, ac fine debito terminare, facultatem concedimus.

Item, quia Episc. Bononien., & Ravennaten. in causis alienationum hujusmodi in sua Diœcesi procedebat, & ideo facultates Fabricæ impediebâtur.

§.3. Insuper cum sicut etiam accepimus, licet in civitate nostra Bononien. venerabilis frater noster Episcopus Bononien. vigore Concilii Tridentini, & Ravennaten. nonnullos ex Clero ad locationes bonorum Ecclesiasticorum, revidendas, & rescindendas deputasset, & ipsi admodum paucas fine debito terminassent, tamen post emanatas dictarum facultatum nostrarum in dictæ Fabricæ favorem literas, sub nomine ipsorum deputatorum certum edictum publicatum

tum fuerit, per quod inter cetera omnes, & singulæ personæ Ecclesiasticæ, necnon Rectores & Administratores Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum moniti fuerunt, ut pro adimplimento sacrorum Canonum,& Constitutionum factarum, tam a Nobis, quam Prædecessoribus nostris omni adhibita diligentia curarent recuperationem bonorum Ecclesiasticorum per triginta annos ante Concilium Tridentinum quocumque titulo male alienatorum, eisdem jubendo, ut omni studio & diligentia in Officio præfatorum deputatorum,& posse eorum Notarii infra certum statutum terminum omnium bonorum a triginta annis, ut præfertur,computandis occupatorum,eorumque occupatorum cum ipsorum nominibus, & cognominibus & ipsorum bonorum descriptionibus, & confinibus notitiam dare, ac quæcumque instrumenta, & scripturas tales causas concernentia exhibere deberent,ad hoc ut ipsi facilius in hujusmodi causis procedere possent, & successive postquam Commissarius præfatæ Fabricæ suum edictum juxta tenorem præfatarum nostrarum literarum publicari fecerat, idem Episcopus a Nobis quasdam literas in formaBrevis obtinuerit, per quas eisdem & pro tempore existenti Episcopo, præsuli, seu Administratori, aut eius, vel illius Vicario in spiritualibus generali, necnon dilectis filiis Judicibus, & Revisoribus, ac Syndicis ad id ab eodem Episcopo in SynodoDiœcesana, deputatis, & pro tempore deputandis concessimus & indulsimus,ut omnes & singulas, ac quascumque alienationes, & concessiones quorumcumque bonorum Ecclesiasticorum, factas & faciendas, Civitatis & Diœcesis Bononien., & illarum causam & causas reviderent & cognoscerent summarie, simpliciter, & de plano, ac sola facti veritate inspecta, & in illis quæ Constitutiones fel. record. Symachi Secundi, & Pauli etiam Secundi Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, & in damnum Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum facta fuisse comperissent, præhabita super inde congrua revisione, adhibitisque legitimis probationibus procederent, & prout juris foret,deciderent,& alia facerent, prout in edicto & literis præfatis plenius continetur, quarum literarum vigore aliud edictum super similibus publicatum extitit, quibus ipsæ personæ Ecclesiasticæ, ut decet, obtemperantes dictas denunciationes in eorum Officio detulerunt, & ut Commissarium præfatum deluderent, præfati deputati ab edicto per eumdem Commissarium facto appellarunt, & ipsum fere in omnibus causis præfatis prævenerunt.

Propterea Pontifex declarat Fabricæ deputatos cognoscere posse omnes causas Ecclesiarũ & locorum exemptorum a jurisdictione Ordinariorũ, & etiam omnes alias causas ordinariis non instituendis.

§.4. Nos attendentes præmissa, prout in Civitate Rononien. hactenus occurrerunt, etiam in multis aliis Civitatibus, & Dioecesibus simili vel alio modo occurrere posse, & si præfata Fabrica sic impediretur, hoc non sine gravi ipsius detrimento succedere posse, volentesque propterea ejusdem Fabricæ utilitati consulere, ac edictorum, & literarum nostrarum præfatarum tenores similiter præsentibus pro expressis habentes, Motu & scientia similibus Collegio, Deputatis, Auditoribus, Commissariis & Ministris Fabricæ præfatæ, ut ipsi in omnibus & singulis causis Monasteriorum, Abbatiarum, Prioratuum, domorum, & aliorum exemptorum, sub jurisdictione ordinaria non comprehensorum, necnon aliis, in quibus processus nondum est instructus, etiam si in eis Ordinarius virtute literarum nostrarum, vel ipsa ordinaria auctoritate prævenerit, modo & forma, quibus per præfatas literas, vel alias concessum extitit, procedendi, easque cognoscendi, & fine debito terminandi, liberam & amplam facultatem concedimus per præsentes.

Facultatemque eidem Collegio concedit bona sic pro locis piis recuperata, de novo in evidentem illorum utilitate dare in emphyteusim, vel ad tertiam generationem aut aliter, & super fructibus componere.

§.5. Præterea cum per literas nostras præfatas eisdem Collegio & deputatis concesserimus facultatem cogendi quaslibet personas ad restituendum bona, proprietates, & redditus Monasteriorum, Ecclesiarum, beneficiorum, domorum, & piorum locorum, ut præmittitur, alienata, sive detenta, & occupata, una cum eorum fructibus per possessores & alios perceptis, & de facili evenire posset, ut plurimæ personæ, quæ per multos annos ipsa bona possederunt,& in eis plurima melioramenta fecerunt, ne bonis ipsis priventur, canones, census, redditus,quæ pro bonis ipsis solvunt, cuperent augere, ita ut cederent in evidentem utilitatem ipsorum Monasteriorum,Ecclesiarum, beneficiorum, domorum, hospitalium, & locorum piorum. Aliique tanta premerentur necessitate, ut ipsis, de fructibus per eos, & eorum antecessores, & alias personas perceptis, integre satisfaciendi nulla sufficiat facultas, onerosumque eis omnino videatur, cum ipsi forsan bonæ fidei possessores fuerint, talem summam solvere. Nos super præmissis paterna pietate providere cupientes: Volumus Collegium, & deputatos præfatos, ejusque Commissarios, Auditores, & Ministros, postquam bonorum partem debitam hujusmodi juxta formam literarum nostrarum Monasteriis, Ecclesiis, Domibus, Capitulis, Cappellanis, Beneficiatis, & piis Locis, ad jus, & proprietatem Monasteriorum, Ecclesiarum, Domorum, Capitulorum, Rectorum, Capellanorum, Beneficiorum, & piorum Locorum, quorum antea erant, reduxerint, posse, & valere eisdem possessoribus, aut aliis personis, de consensu eorum, quorum intererit, sub honesto canone, sive censu, aut alias prout justum eis videbitur, in evidentem tamen utilitatem ipsorum Monasteriorum, Ecclesiarum, Domorum, Capitulorum, Parochialium Ecclesiarum, Cappellaniarum, & Beneficiorum, ac Locorum piorum, de novo in emphyteusim, seu censum perpetuum, aut ad tertiam, vel aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tempus eorum arbitrio locare, & concedere, ac super fructibus male perceptis hujusmodi, si beneficiatorum eorumdem ad id accesserit assensus, componere. Deque tertia parte bonorum, & fructuum hujusmodi ipsi Fabricæ, per dictas nostras literas assignata

signata arbitrio suo, etiam sine pro tempore existentium Abbatum, Priorum, Commendatariorum, Administratorum, Canonicorum, Capitulorum, Rectorum, & Beneficiatorum eorumdem consensu, & eis etiam invitis, disponere, & componere, ipsosque possessores, & alias personas cum eis contrahentes quietare, & absolvere posse.

Possessoresque bonorum in utilitatem Ecclesiæ, sed non servatis solemnitatibus alienatorum pœnis pecuniariis Fabricæ applicand. punire pro tali excessu, & fructibus perceptis, & certum terminū præfigere ad obtinendum cōfirmationem a Sede Apostolica &c.

§.6. Cumque ut similiter accepimus, inveniantur multa bona in evidentem utilitatem Monasteriorum, Ecclesiarum, & piorum Locorum hujusmodi, sed consuetis solemnitatibus, vel aliis, de jure, vel ex forma Ordinum, & Constitutionum Monasteriorum, Capitulorum, Ecclesiarum, Domorum, Hospitalium, & piorum Locorum requisitis non observatis, ac sine licentia, vel confirmatione Apostolica alienata, Collegium, & Deputatos, & eorum Commissarios, ac Ministros præfatos, possessores ipsos, pro excessibus, & temerario ausu, ac fructibus perceptis indebite hujusmodi, eorumdem Collegii Deputatorum, Commissariorum, & Ministrorum arbitrio, pœnis pecuniariis, omni & quacumque appellatione remota, in ipsius Fabricæ utilitatem convertendis punire, & mulctare, eisdemque possessoribus, & detentoribus competentem terminum sub præfatis pœnis ad obtinendum debitam confirmationem a Nobis, & Sede Apostolica præfigere, quod si neglexerint ipso termino elapso, ad incursus pœnarum hujusmodi, & ipsorum bonorum privationem, omni appellatione postposita, procedere, etiam posse volumus, & declaramus.

Possidentes quoque monere, ut instrumenta cōcessionum hujusmodi, ac pacificam possessionem, & canonis solutionem ostendant, alioquin eos bonis ipsis privare &c.

§.7. Ulterius quoque cum plurima reperiantur Monasteria, Ecclesiæ, Beneficia, Hospitalia, & pia Loca, quæ instrumenta alienationum bonorum suorum penes se non retineant, sed solum eis canones, seu census illarum ratione persolvuntur, licetque qui ea possident, forsan penes se talia instrumenta habeant, illa tamen ostendere minime volunt, seque tuentur, quod per multum temporis spatium in bonorum eorumdem solutionis possessione existunt, eisdem Collegio, Deputatis, Commissariis, & Ministris, ut omnes, & singulas personas bona Ecclesiastica, ut præfertur, retinentes, possidentes, vel detinentes, nisi legitimam causam habuerint se excusandi, ad exhibendum per documenta, & instrumenta publica titulos suos, quorum vigore bona hujusmodi possident, intra terminum eis præfigendum, sub pœnis, & censuris sibi benevisis monere, quod facere recusantibus, aut non curantibus, iidem Collegium, & deputati, in iis in quibus dicti possidentes a quadraginta annis circa non ostenderint dicta instrumenta, & ab inde pacifice possedisse & solvisse, ac de canone solito ipsis beneficiatis respondisse, ad pœnarum, & censurarum hujusmodi incursum, ac ipsorum bonorum privationem, fructuumque eorumdem solutionem procedere possint, concedimus, & indulgemus.

§.8. Et quoniam indignum videtur, quod Monasteria, Ecclesiæ, Loca pia, ac Fabrica ipsa, dum per litium anfractus circumduci contingit, fructibus bonorum, pro quibus primam sententiam in eorum favorem obtinuerint, priventur, Volumus, quod Collegium, & Deputati præfati, necnon eorum Commissarii, Auditores, & Ministri, post primam latam sententiam, si ab ea appellari, & causam prosequi continget, fructus bonorum super quibus lis verti contigerit, sub arcto sequestro, aut penes idoneum Depositarium per ipsum Collegium, & eorum Ministros eligendum usque ad ejus cognitum in secunda sententia, deductis tamen his, quæ alias ex forma locationum præcedentium Rectoribus, Administratoribus, Monasteriis, & piis Locis fuerint persolvenda, quæ minime retardari debeant, & sine litis, ac jurium Monasteriorum, Ecclesiarum, & piorum Locorum, ac partium præjudicio ponant, dent, & deponant.

Fructus bonorum pro quibus prima sententia pro Fabrica lata fuerit, deponi faciendi penes idoneum depositarium usque ad finē litis.

Notarios etiam rogatos de scripturis bonorum ecclesiasticorum & alios informatos cogere ad illas notificandum.

§.9. At quoniam Ecclesiarum bona, confinia, canones, census, redditus, & proventus, jura, instrumenta, scripturæ a diversis avaritia obcæcatis occultantur, adeo quod a multis Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Capitulis, Canonicis, Rectoribus, Cappellanis, Guardianis, & aliis Beneficiatis, beneficiorum suorum bona, & illorum confinia, & instrumenta ignorentur, eisdem Collegio, & deputatis, eorumque Commissariis, Auditoribus, ac subdelegatis, substitutis, & Ministris, ut sub pecuniariis, & in illarum subsidium Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, ac aliis juris, & facti remediis opportunis, omnes & singulos utriusque sexus Christifideles, de præmissis informatos, ac Notarios, & Tabelliones, ac alios quoscumque de instrumentis, & scripturis, ac documentis in præmissis, & circa ea necessariis rogatos, in Ecclesiis dum divina celebrantur, vel alias, etiam per edictum publicum, vel simplicem citationem, ut ea omnia ipsis Monasteriis, Ecclesiis, Beneficiatis, & piis Locis denuncient, propalent, notificent, exhibeant, & consignent, citare, & monere, ac contra contumaces, & inobedientes ad incursus pœnarum, & censurarum hujusmodi declarationem usque ad illam effectualem obedientiam, omnibus, & singulis juris, & facti remediis opportunis procedere possint, & valeant, concedimus, & indulgemus.

Causasque hujusmodi cognoscere, & terminare, & procedere, sicut in causis debitorum Fabricæ.

§.10. Et quoniam justum esse censemus, ut causæ, quæ per ipsos Collegium, deputatos, eorumque Auditores, Commissarios, & Ministros cognoscuntur, tractantur, & deciduntur, celerem, & optatum finem accipiant; Volumus quod Collegium, & deputati, eorumque Auditores, Commissarii, & Ministri, in omnibus causis, quas ipsos, & eorum quemlibet pro tempore avocare, agere, cognoscere, decidere, & fine debito terminare contigerit, illas juxta privilegia, & facultates eidem Collegio concessas, & indultas, ac prout procedere possint contra ejusdem Fabricæ debitores, & in

& in causis legatorum piorum una cum illarum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, procedere, cognoscere, decidere, & similiter fine debito terminare, necnon partes in illis interesse habentes citare, & si absentes, aut sui copiam non facientes, aut alias non reperibiles fuerint, dummodo prima vice personaliter citati fuerint, facta prius diligentia de eos reperiendo per unum ex Cursoribus nostris, vel Mandatariis præfatæ Fabricæ, Domi, ubi alias resederint, dimissa copia, vel per edictum in valvis Basilicæ S. Petri hujusmodi, & in acie Campi Floræ affigen. vel alias, prout in obligationibus in forma Cameræ fieri solet, arbitrio suo simili modo citare, necnon viduis, pupillis, & aliis personis de jure curatore indigentibus, curatores ipsos ex officio deputare, ac quibusvis, tam Apostolica, quam ordinaria auctoritate deputatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, vel causarum Palatii Apostolici Auditoribus, aliisque Judicibus, necnon quibus, & quoties opus fuerit, sub pœnis pecuniariis arbitrio suo imponendis, ac censuris Ecclesiasticis inhibere, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna facere possint, & valeant.

Inhibitio contra molestantes Fabricam & ejus deputatos super præmissis, aut illorum executionem impedientes.

§.11. Districtius inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & aliis personis, quavis auctoritate etiam Apostolica fungentibus, etiam cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub suspensionis a divinis, & excommunicationis latæ sententiæ, aliisque nostro arbitrio moderandis, infligendis pœnis, ne eosdem Collegium, & deputatos molestare, aut præmissorum executionem quoquomodo impedire, vel in eis se directe, vel per indirectum ingerere, vel intromittere possint, seu audeant, vel præsumant. Decernentes quoque præsentes literas ullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, in jus, vel controversiam, seu alias revocari non posse, nec per subreptionem, vel obreptionem obtentas præsumi, & ob id viribus carere, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus, quantumvis generalibus, ac fortissimis clausulis, & decretis irritantibus roboratis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum, etiam sub data per Collegium, & deputatos hujusmodi eligenda plenarie restitutas esse.

Decretum irritans.

§.12. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Auditores, & Cardinales præfatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.13. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis Apostolicis, etiam per Nos, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam Collegii Cardinalium, & Auditorum, eorumdem, ac aliorum Tribunalium, necnon quorumcumque Monasteriorum, Ecclesiarum, Domorum, Beneficiorum, Ordinum, Capitulorum, & piorum Locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis, etiam ipsis Auditoribus, & aliis Judicibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu simili, & ex certa scientia concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Duæ partes bonorum recuperandorū consignentur Ecclesiis, ad quas spectant.

§.14. Volumus autem, quod dicti Deputati retenta tertia parte bonorum, per eos pro tempore recuperatorum hujusmodi, reliquas duas partes suis quibusvis Ecclesiis pro rata consignare debeant, & teneantur.

Fides transūptorum.

§.15. Quodque præsentium transumptis, etiam impressis, manu Secretarii Fabricæ hujusmodi subscriptis, & sigillo ejusdem Fabricæ sigillatis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An.V. 11. Septemb.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, tertio Idus Septembris, Pontificatus nostri Anno V.

Sequitur facultas Fabricæ circa applicationem fructuum.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

EX debito Pastoralis officii, cui disponente Domino præsidemus, ad ea libenter

benter intendimus, per quæ quarumlib et Ecclesiarum, Fabricæ præsertim Basilicæ nostræ Principis Apostolorum de Urbe, cujus cura Nobis peculiaris est attributa, congruam suscipiant sustentationem, utque id felicius subsequatur, nonnumquam ea quæ per Nos ad ipsarum favorem ordinata sunt, quæque non ita felicem successum habitura credimus, ad aliam formam reducimus, prout locorum, & temporum qualitate pensata conspicimus in Domino salubriter expedire.

Omitritur relatio Constit. præced.

§.1. Sane licet alias, &c. ut supra.

Modo autem idem Pontifex causis hic expressis, loco dictæ tertiæ partis bonorum recuperandorum applicat Fabricæ omnes fructus ex illis bonis, a conductorib. vel ab aliis occupatoribus indebite perceptos, sive fructus unius anni percipiendos.

§.2. Verum quia, ut accepimus, dictæ Fabricæ difficile foret tertiam partem proprietatis bonorum eidem Fabricæ, ut præfertur, assignatam vendere, & in usum dictæ Fabricæ convertere, cum non de facili emptores reperirentur, & plurima bona non ita commodam divisionem patiantur, ut tertia ab ipsis pars sine duarum partium detrimento dismembrari, & separari possit. Cupientes indemnitati dictæ Fabricæ consulere, arbitrantesque, quod si loco dictæ tertiæ partis proprietatis bonorum recuperandorum, ut præfertur, dictæ Fabricæ assignatæ, omnes fructus contra leges, & Canones, ac Constitutiones Antecessorum nostrorum per quosvis conductores, & successores universales, vel singulares, quomodolibet indebite ex dictis bonis percepti, & qui percipi potuerunt, & non sine animæ eorum periculo retineri possunt, quatenus exigibiles sint, & in alienationibus, in quibus pauci, aut nulli fructus indebite percepti fuerunt, vel ex inopia debitorum, vel ex quavis causa, vel occasione per ipsos deputatos arbitranda, nullum, vel modicum emolumentum reportare posset (cum non sit conveniens, quod ex ejus bono opere detrimentum sentiat) omnes fructus, redditus, & proventus integros unius anni ex hujusmodi bonis recuperatis exigendi, & percipiendi dictæ Fabricæ assignarentur, & appropriarentur, celeriorem utilitatem, tam dictæ Fabricæ, quam Ecclesiæ ipsæ consequerentur. Eosdem itaque Collegium, & deputatos, ac Auditores, & Ministros, eorumque quoslibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon literarum præfatarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos fructus, redditus, proventus, canones, census, affictа, & seu alias responsiones, quocumque nomine nuncupentur, quomodolibet, tam per conductores bonorum ecclesiasticorum, quam eorum successores quoscumque universales, vel singulares, aut particulares, ac alios detentores, occupatores, & debitores, sub quovis prætextu, & invalido contractu, contra leges, Canones, extravagantes, & Constitutiones Antecessorum nostrorum, aut alias, indebite, nulliter, & invalide perceptos, & ob infectam radicem primi contractus invalidi, aut alias nulliter cum Ecclesia celebrati, vel occupationis, detentionis, & usurpationis factæ indebite dictorum bonorum. Si vero, vel quia modici, aut nulli admodum fructus sint exacti, vel ex debitorum inopia, vel quavis alia causa per ipsos deputatos arbitranda, fructus prædicti non essent exigibiles, tunc fructus, redditus, proventus, census, & Canones integros unius ex dictis bonis recuperatis percipiendos, loco dictæ tertiæ partis, plenarie, & integre dictæ Fabricæ assignamus, & applicari mandamus. Ita quod eisdem Collegio, & pro tempore existentibus deputatis, Auditoribus, & Ministris prædictis liceat illos propria auctoritate recuperare, exigere, & levare, illosque locare, vendere, & alienare, ac in usum, & utilitatem dictæ Fabricæ convertere, Sedis Apostolicæ, vel Superiorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum eorumdem, vel Ordinarii, aut cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Fabricæque deputatis facultatem concedit componendi, & transigendi in casibus dubiis, ita ut qui se transfegerint, amplius molestari nequeant

§.3. Et ut facilius integram proprietatem, & Fabrica fructus, ut præmittitur, sibi assignatos consequi possit sine litium cursu, eisdem Collegio, & deputatis concedimus, & elargimur, ut quoties eis videbitur opportunum, per seipsos tantum in causis prædictarum alienationum, sive detentionum bonorum ecclesiasticorum, in quibus jus Ecclesiarum, Monasteriorum, domorum, Hospitalium, beneficiorum, & piorum locorum præfatorum non adeo clarum existit, ut de facili bona, & fructus, pro Ecclesiis, Monasteriis, domibus, beneficiis præfatis, & Fabricæ vendicari possint, jus ipsum debitum sit cum dictis detentoribus, possessoribus, & successoribus, Universalibus, vel particularibus, sub beneplacito Sedis Apostolicæ transigere, & componere de consensu Rectorum eorumdem arbitrio, possint, & valeant. Quodque aucta, & soluta parte, in qua convenerint, seu pro qua composuerint, occupatores, possessores, vel successores prædictos, absolvere, & liberare, ita ut de cetero a nemine sub prætextu quarumcumque Constitutionum, canonum, legum, extravagantium, ac bullarum per Antecessores nostros prædictos, & per Nos super rescissione, & recuperatione bonorum, & fructum ecclesiasticorum editarum quomodolibet molestari, inquietari, vel perturbari possint, & valeant, sed facta solutione prædicta, sint, & esse intelligantur, etiam liberati, tam ab omni periculo, quam ab omnibus pœnis, & mulctis, quas occasione dictorum fructuum indebite perceptorum incurrissent, & contractus necessarios conficere, qui postquam celebrati fuerint, idem robur obtineant, ac si a Sede Apostolica con-

confirmati fuissent, & super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium impositum sit, & esse censeatur.

Inhibitio contra molestantes Fabricæ Ministros super præmissis.

§.4. Districtius inhibentes quibusvis cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, & quacumque auctoritate fungentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis, aliisque nostro arbitrio moderandis, & imponendis pœnis, ne eosdem Collegium, & deputatos, eorumque Auditores, & Ministros præfatos in præmissis molestare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præsumant.

Clausulę præservativæ.

§.5. Ac decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, vel intentionis nostræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, aut invalidari, etiam ex eo capite, quod interesse habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minusque in jus, vel controversiam vocari quovis modo posse, sed semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum, etiam sub quacumque data per ipsos eligenda restitutas esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§.7. Et nihilominus venerabilibus fratribus nostris Amerin. & Maceraten. ac Aquinaten. Episcopis, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Collegii deputatorum, Auditorum, & Ministrorum præfatorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, sibique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, inviolabiliter observari, non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super iis habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non extrahatur, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, nostris de non tollendo jure quæsito, ac unionibus committendis ad partes vocatis quorum interest, & exprimendo valore, necnon Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, & quibusvis aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus, Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio & scientia similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Per præsentes autem literas derogatum non esse, nec intelligi volumus, in parte vel toto, primis, & secundis cedulis, Motu proprio confectis, & in favorem dictæ Fabricæ, super bonis Ecclesiæ alienatis, nisi tantum quoad dictos integros fructus, etiam facultatem percipiendi fructus unius anni, ut præfertur, in omnibus vero aliis & singulis in dictis cedulis, & literis concessis omnia stent, & esse intelligantur firma & in suo robore valida, ac si præsentes a Nobis non essent emanatæ.

In aliis autem firma remaneant, Const. hic inserta.

§.6. Insuper quoque statuimus, ut earumdem præsentium transumptis manu Secretarii, & sigillo dictæ Fabricæ subscriptis, & munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An.VI. 1.Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Kalendis Februarii, Pontificatus nostri Anno VI.

CLIV.

Confirmatio privilegiorum, & gratiarum Societatis Cruce Signatorum, pro Sanctæ Inquisitionis contra hæreticos præsidio, antiquitus institutæ.

Hujusmodi gratias, & indulta, vide in Const.XXXVIII. Innoc.IV. Ut nihil. *Tom.III. Par.I.fol.*343. & *Const.XLI.* Malitia. *Ibid. fol.*346. & *Const.Urb.IV.* §.13. *Ibid.fol.*404. & *Clem.VII. Const.XXXIII.* Cum sicut. *Tom.IV. Par.I.fol.*87.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Sacrosanctæ Romanæ, & universali Ecclesiæ Divina disponente Clementia, meritis licet insufficientibus præsidentes, omnem Pastoralis nostri Officii curam, atque vigilantiam in id potissimum adhibere debemus, ut Fides Catholica ubique Terrarum, quantum in Nobis est, integra inviolataque conservetur, & impii ac detestandi Hæreticorum conatus, ipsam unam fidem violare satagentium, omnibus rationibus comprimantur. Unde si quæ ad juvandum hujusmodi nostrum propositum, ac debitum, alias pie instituta, ac concessa fuisse a Prædecessoribus nostris comperimus libenter approbamus, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Societas CruceSignatorum instituta fuit pro Inquisitorum præsidio, & a Prædecessoribus varia privilegia ei concessa fuerunt. §.1. Cum itaque inter ceteras, quæ in Ecclesia Dei hactenus institutæ sunt Christifidelium Societates, illa satis uberes, Christianæ Religionis fructus afferre videatur, quæ sub Cruce Signatorum vocabulo ad assistendum Hæreticæ pravitatis Inquisitoribus, auxiliumque, quando, & quoties opus sit, in Catholicæ Fidei negociis adversus Hæreticos, etiam vita ipsa præstandum, instituta existit, ut non immerito a diversis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris specialibus gratiis, & privilegiis fuerit decorata.

Et hic Pontifex dictam instituit, ac privilegia, quæ sunt in usu, & Concilio Trident. non repugnantia confirmat. §.2. Nos attendentes, quod ea majorem obtinent roboris firmitatem, quæ pluries Apostolicæ confirmationis præsidio sint communita, utque paternum nostrum erga ipsam Societatem caritatis affectum ostendamur, ejusdem Societatis Cruce signatorum creationem, & institutionem, ac privilegia, quæ sunt in usu, necnon Indulgentias, prærogativas, facultates, gratias, & indulta quæcumque eidem Societati, & illius utriusque sexus Confratribus Cruce Signatis pro tempore existentes, tam per Innocentium IV. Innocentium VIII. Julium II. Leonem X. Clementem VII. quam quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis hactenus quomodolibet concessa, & confirmata, decretis tamen Concilii Tridentini non repugnantia, necnon literas desuper emanatas, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, approbamus, & innovamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, si forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausulæ derogatoriæ. §.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides. §.4. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. V die 13. Oct. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 13. Octobris millesimo quingentesimo septuagesimo Pontificatus nostri Anno V.

CLV.

Tonsores monetæ tam aureæ quam argenteæ in Urbe aliisque locis S. R. E. mediate, & immediate subiectis, ultimo supplicio plectuntur.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Procemium. Cum nil magis humanæ vitæ commercio sit necessarium, quam pecuniarum usus, quæ hominibus cuncta humano victui necessaria præbent, decet Romanum Pontificem ad ea libenter intendere, per quæ pecuniæ ipsæ non solum non adulterentur, verum etiam in primævo illarum statu ab omnibus illæsæ conserventur. Quod, & si cunctis in locis, præcipue tamen in hac Alma Urbe nostra, quam gloriosi Apostolorum Principes martyrio suo consecrarunt & ad quam veluti communem omnium matrem gentes undequaque concurrunt, singulisque aliis dominiis, Terris, & locis, Nobis, & Sedi Apostolicæ mediate vel immediate subiectis, curandum est, ut, & ad illam venientibus vitiorum exempla non proponantur; & quibusvis id peccandi materies succidatur.

Causa Constitutionis ex l. quicumque DD. de Falsi. §.1. Attendentes itaque, quod licet monetarum aurearum tonsoribus ultimi supplicii de jure sit inflicta pœna, argenteas tamen monetas tondentibus, satis minor pœna imposita sit. Ac animo revolventes, quam par sit utriusque delictum, cum ii qui argenteas minuunt, nulla alia de causa ab aurearum mutilatione, nisi ob earum defectum subsistant, ac propterea eodem juris rigore, in utroque sæviendum esse æquum reputantes.

Sanctio de qua in rubr. §.2. Motu simili, &c. hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, eos, qui argenteas tondent monetas, ultimi sup-

supplicii, & ea qua aureorum tonsores hactenus puniti sunt, & de jure puniri debent, pœna puniendos esse, & ita ab omnibus; quibus Judicis Officium tam in Urbe nostra quam alibi in toto Statu Ecclesiastico commissum est, quovis nomine censeantur, & quavis auctoritate præfulgeant, iniunctum est, puniri volumus, & mandamus.

Barones non impediant Judices in hoc. §.3. Districtius inhibentes singulis Terrarum, locorum, & Civitatum Dominis in temporalibus, ne Judices præfatos in præmissis hoc modo sævientes, sub excommunicationis &c. impedire, molestare, vel inquietare audeant, vel præsumant.

Clausula sublata. §.4. Decernentes quoque, sic, & non aliter, per præfatos, & quoscumque alios Judices, &c. etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata &c. judicari debere: irritum quoq. &c.

Clausulæ derogatoriæ. §.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac legibus etiam Imperialibus, etiam in corpore juris clausis, ac tam municipalibus, & particularibus, quam quibusvis aliis etiam juramento &c. roboratis statutis, &c. privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Motu simili &c. etiam consistorialiter &c. concessis &c. quibus omnibus illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio M.

Clausularum repetitio. §.6. Et quod quorumcumque privilegiorum, stabilimentorum, pœnarum, statutorum, legum, & aliorum necessariorum tenores habeantur pro expressis, seu in toto vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inseri possint. Et de declaratione, sanctione, mandato, inhibitione, decreto, & aliis præmissis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratiosa. Et cum deputatione, quatenus opus sit, judicum, qui assistant &c. invocato &c. sæcularis, cum derogatione dietarum latissime extenden.

Jussio publicandi. §.7. Et cum decreto opportuno, quod ut præsentes ad omnium, quorum interest, notitiam deducantur, nullusque deinceps adversus eas aliquam excusationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, & S. Joannis Lateranensis, ac Cancellariæ Apostolicæ, necnon acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur, quodque affixio hujusmodi omnes perinde afficiat, ac si fuissent personaliter exhibitæ, intimatæ, & ostensæ.

Exemplorum fides. §.8. Quodque earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Signatura sola sufficit. §.9. Et quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula quacumque contraria non obstante, seu literæ super illis cum majori præmissorum expressione, per Breve expediri possint.

Fiat M.

Datum Romæ apud S. Petrum, octavo Kal. Novembris Anno V. D.P. An.V. 25. Octobris.

CLVI.

Contra fraudolentos, & dolosos decoctores, capitali pœna plectendos.

De materia autem Cessionis bonorum, & dilationum, vide Const. XLVII. Pii IV. Cupientes. *Tom. IV. Par. II. fol.* 91. *ubi notavi.*

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causa Constitutionis. Postquam eousque humana processit intemperantia, ut Christifideles, qui in Sacri Baptismatis susceptione, Diabolo, ac omnibus vanitatibus ejus, sponte ac solemniter renunciarunt, diabolica fraude seducti, ita Mundi hujus illecebras expetant, ut pro illis assequendis, non modo filii prodigi in Evangelio per Dominum demostrati exempla sequentes, sua luxuriose vivendo profundant, verum etiam illis absumptis, aliena appetant, grande æs alienum a proximis suis, qui id eis, prout mutuum fert hominum commercium, sub variis instrumentorum obligationibus liberaliter mutuant, extorquendo, ac deinde dum id eis sub paupertatis specie restituere negligunt, proximos suos una cum tota familia aliquando mendicare cogunt, facere nullo modo possumus, quin, & Pastoralis Officii nostri debito, cui disponente Domino præsidemus, moniti, & ea qua Christus prior dilexit Nos caritate impulsi, clementiæ, & misericordiæ rejectis viis, justitiam, & judicium in tales acriter insurgendo assumamus, jurisque rigorem acriorem reddamus, ut saltem per hoc eos, quos timor Domini a malo non retrahit, ultimi supplicii pœna exterreat, sicque universas Dominici gregis oves ad ovile, ad quod, dante Domino, omnes dirigi cupimus, salubre perducamus.

Paulus IV. statuit debitores obtinentes alternativas, vel dilationes, teneri deferre birretum viride. §.1. Sane licet alias fel. rec. Paulus Papa Quartus Prædecessor noster inter cetera dilectis filiis Populo Romano concessa privilegia per quasdam suas literas voluerat, quod dilationes quæcumque, nisi juxta dispositionem juris, ac formam statutorum Almæ Urbis concedi nullatenus possent, & qui illas obtinerent, semper birettum viride portare tenerentur, ac alias prout in dictis literis plenius continetur.

Multi autem eorum bona, prodigalitate, & luxu, dilapidabant, & tandem cessione bonorū, creditores dolose deludebant. §.2. Nihilominus diversi iniquitatis filii præmissis non attentis, propriaque temeritate confisi, postquam propriis eorum bonis, non adversa fortuna, aut fortuitis casibus, sive hostium incursu, vel ventorum, marisque violentia, atque iniuria (quod quidem

dem vel certe ferendum esset, cum ab iis facile caveri nequeat humana providentia) sed sua ipsorummet incuria, negligentia, prodigalitate, atque luxu in explendis propriis voluptatibus, penitus dilapidatis, proximos suos ad varia eorum bona sibi mutuanda sub spe restitutionis compulerunt illis similiter profusis, creditores suos, cessione bonorum deludentes, ac tam literas præfatas, quam alia per Nos contra hujusmodi decoctores, fallitos nuncupatos, edita statuta deridere audent, in grave Apostolicæ auctoritatis vilipendium, proximorum suorum detrimentum, & gravamen, ac animæ suæ periculum non modicum.

Hic igitur Pontifex decernit hujusmodi personas, nedum ad cessionem bonorum non esse admittendas, sed ultimo supplicio plecti debere.

§.3. Nos præmissa conniventibus oculis pertransire nequeuntes, & attente considerantes nulla alia de causa in fures ultimi supplicii pœnam esse impositam, nisi ut talia perpetrandi hominibus via interclusa, liberum esset unicuique sua absque periculo possidere, & uti, hos autem adeo furibus, & latronibus similes esse, ut ab illis in nihilo differant, nisi ut quod eis, nisi cum vitæ suæ periculo agitur, hoc decoctoribus impune liceat, volentesque propterea, ut par, immo gravius delictum, parem etiam sortiatur pœnam, jurisque rigorem in hos graviorem reddere, ac genus hoc hominum tamquam humano generi infestum e ceterorum cœtu segregandum merito esse dijudicantes, omnium, & singularum legum, & Constitutionum, tam Imperialium, quam Apostolicarum, etiam in corpore juris descriptarum, tenores, & formas, ac si de verbo ad verbum inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, sine illarum aliquo præjudicio, quinimmo illas revalidantes, & confirmantes. Motu proprio hac nostra perpetuo valitura Constitutione sancimus, statuimus, & declaramus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus quæcumque persona, tam sæcularis, quam Ecclesiastica, etiam si Clericali, & Ecclesiastico foro gaudeat, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existat, & quacumque dignitate, tam mundana, etiam si Domicellus, Comes, aut aliter Nobilis aliquando fuerit, quam Ecclesiastica, non tamen Episcopali, præfulgeat, qui omnem eorum substantiam non præmissis de casibus fortuitis, sed incuria, negligentia, prodigalitate, & luxu suis, proprias voluntates explendo, & cupiditatibus non mediocri intemperantia servientes subverterint, & dilapidaverint, necnon qui se bona sua decoxisse simulantes, illa in fraudem creditorum suorum occultant, & eorum pecuniam totam in eorum utilitatem forsan converterint, ut eorum creditores ad secum componendum facilius alliciant, ultimi supplicii, & ea qua fures ipsi, de jure, vel consuetudine, aut particulari, vel municipali statuto plecti solent, puniri debeant.

Executorum deputatio.

§.4. Mandantes, tam Urbis præfatæ Gubernatori, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, quam omnibus, & singulis nostris, & Sedis Apostolicæ in quibuscumque Provinciis Legatis, & Vicelegatis, necnon quarumcumque Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & Locorum, Nobis, & eidem Sedi, tam mediate, quam immediate subjectarum Gubernatoribus, Prætoribus, Capitaneis, Commissariis, & aliis quibuscumque judicibus, quavis etiam subdelegata potestate fulgentibus, ut præsentes nostras inviolabiliter in eorum judiciis observent, nec contra tales, nisi illarum forma servata, procedere audeant, vel præsumant.

Inhibitio contra impedientes eos, qui ita super præmissis judicaverint.

§.5. Districtius quoque inhibentes quibuscumque Terrarum, Oppidorum, & Locorum Dominis in temporalibus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis &c. pœnis, ne sic in præmissis judicantes, eorum sæculari auctoritate molestare, inquietare, perturbare, vel impedire audeant, vel præsumant.

Clausulæ præservativæ.

§.6. Decernentes postremo præsentes, & desuper conficiendas literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ defectu notari, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus comprehendi, vel illis derogari nullo modo tacite, vel expresse posse, nisi de illis, eorumque totis tenoribus, ac eorum Datum de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, & expressio facta fuerit, aliterque factas derogationes, nullius roboris, vel momenti fore, & tamquam tales a nemine attendi, nec ulli suffragari posse.

Decretum irritans.

§.7. Sicque per quoscumque Judices &c. etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, eorumque Collegium, sublata &c. irritum quoque &c.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus, Constitutionibus, ac legibus, etiam imperialibus, etiam in corpore juris, ut præfertur, clausis, ac quibusvis etiam municipalibus, & particularibus, etiam juramento &c. roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis &c. sub quibuscumque tenoribus &c. etiam Motu simili &c. etiam consistorialiter &c. ac sub quibusvis verborum formis concessis, &c. Quibus omnibus, etiam si de illis &c. illorum tenores &c. illis alias &c. latissime, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio. M.

Forma & effectus publicandi.

§.9. Et quod quorumcumque statutorum, Constitutionum, & legum, &c. tenores habeantur pro expressis, seu in toto, vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inseri possint. Et de sanctione, statuto, declaratione, decreto, inhibitione, mandato, & aliis præmissis quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratiosa, & cum opportuna, si videbitur, judicum deputatione, qui assistant. &c. invocato &c. sæcularis, & cum opportuno decreto, quod ut præsentes ad omnium, quorum

rum interest notitiam deducantur, nullusque deinceps adversus eas aliquam excusationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, & S. Joannis Lateranensis, ac Cancellariæ Apostolicæ, necnon in acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur. Quodque affixio hujusmodi omnes perinde afficiat, ac si fuissent personaliter exhibitæ, intimatæ, & ostensæ. Quodque earum transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sola signatura sufficit.

§.10. Et quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula quacumque contraria non obstante, seu literæ super illis cum majori præmissorum expressione per Breve expediri possint.

Fiat. M.

D. P. An. V. 1. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Kal. Novembris Anno V.

CLVII.

Reformatio Tribunalis Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Auditoris, una cum taxa expeditionum.

Aliam ejusdem Tribunalis reformationem præfinivit Pius IV. in Const. LXVI. Inter multiplices *Tom. IV. Part. II. fol.* 125.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Procemium.

Inter illa, quæ in singulis in Urbe Curiis, & officiis emendanda, seu rectius disponenda decrevimus, hæc de Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris officio, ac Tribunali seorsum ab universali reformatione, Apostolica auctoritate perpetuo statuimus, & ordinamus, quæ & ab Auditore, & ab eis Locumtenentibus, Curiæque ipsius Judicibus, & Notariis exactissime servari præcipimus.

Debitor ex confessione Procuratoris non condemnetur.

§.1. In primis, ne quisquam ex confessione debita procuratore suo ad id in ipsamet obligatione in posterum constituto, in judicio, vel alibi facta, condemnetur, nisi idem etiam procurator ad defendendum in judicio fuerit constitutus, & ipse cum constitueretur, defendendi onus hujusmodi sponte præsens acceptaverit.

Neque excommunicetur.

§.2. Neve quisquam ratione sui consensus in contractu, seu quasi contractu, aut alias in judicio, vel extra judicium, per se vel alium quocumque modo, etiam in susceptione, quam vocant, censurarum, de cetero præstiti, pure, aut sub conditione, aut in diem, censuris Ecclesiasticis innodetur, aut innodatus declaretur.

Procuratoris constitutio, aut censurarũ susceptio, in oblig. non apponatur.

§.2. Quinimmo nec procuratoris, ad confitendum debitum, constitutio, in ipsa debiti obligatione, nisi, & ad defendendum una constituatur, & ipse defendendi onus acceptet, ut præfertur, nec censurarum consensus, aut susceptio hujusmodi usquam recipiatur, vel admittatur, sive etiam describatur, neque de his quisquam rogetur, etiam in Cameralis obligationis formula, sive principaliter, sive incidenter, neque judicium ullum, aut ulla executio inde fiat, aut decernatur.

Nisi de rebus Cameræ agatur.

§.4. Excipimus autem ab his, quæ de confessione debiti; & procuratoris ad id Constitutione, supra statuimus, obligationes, quæ de rebus, ac juribus ad Cameram Apostolicam pertinentibus factæ jam sunt, aut in posterum fieri oportuerit, in quibus quoad hujusmodi confessionem, & Constitutionem, liceat illud idem fieri, quod hactenus est observatum.

Forma strictioris obligationis hic traditur.

§.5. Quod si quando aliqui seipsos in Urbe efficacius obligare voluerint, ut in exactionibus laborandum non sit, quas pro commodiori hominum commercio faciles esse expedit, poterit Judex parti præsenti, & se obliganti præcipere, ut die certa tunc statuenda solvat; monens, quod si ea die sponte non solverit, nulla exinde facta personali citatione, sed prævia tantum unica dilatione, quæ per affixionem locis consuetis intimabitur, ad executionem contra ipsum procedet, & in subsidium, ubi executio realis, personalisve facile fieri non poterit; in ipsum tamquam contumacem, contemptoremque sui præcepti, excommunicationem decernet. Hæc tamen, quoad excommunicationem monitio, ubicumque facilis futura esset executio, non adhibeatur.

Obligati in Curia quomodo citandi.

§.6. Cum autem præscripta dies cesserit, ea distinctio servetur, ut si obligatio, vel in Urbe erit contracta, vel in Urbe sit solvenda, sola intimationis affixio prædicta sufficiat.

Obligati extra Curiam ut citandi.

§.7. Si vero extra Urbem, & obligatio contracta, & solutio destinata fuerit, non aliter ad executionem procedatur, nisi facta legitime debitori intimatione dilationis hujusmodi. Rursus, ubi in obligatione extra Urbem facta, pariter solutio extra Urbem destinata fuerit, preter dictam dilationem, detur etiam alia, pro loci distantia, intra quam docere possit, & debeat debitor se solvisse.

Confitentes debitum quã dilatioñe habere possint.

§.8. Quod si parti petenti, ac debitum agnoscenti, danda videbitur aliquando longior aliqua dilatio ad solvendum (intra quam nullum omnino mandatum, aliudque executionis genus relaxari poterit) ea erit dierum triginta, aut saltem viginti, arbitrio Judicis, qui pro debitoris qualitate, & debiti summa, utrum voluerit de prædictis terminis eliget.

Dilatione finita, mandatum antea relaxatũ sufficiat.

§.9. Qua in re illud observetur, ut si forte post decretum, & relaxatum, atque etiam actori a Notario traditum mandatum executivum, visum fuerit Judici dilationem hanc concedere, non alio postea judicio, aut etiam mandato opus sit actori, si reus intra

intra dilationem ipsam non solverit, sed eodem illo quod antea traditum, aut relaxatum, sive decretum fuerat, executionem suam prosequatur.

Excommunicatio quando sit danda contra obligatos.

§.10. Sed & in omnibus, quæ aliter quam cum supradictis præcepto, & monitione ubicumque locorum factæ fuerint obligationibus, & alias semper, illud omnino servetur, ut ad excommunicationem cujusquam non deveniatur, nisi cujus fuerit erga Judicem contumacia, ipso etiam, nec tantum procuratore suo, quamvis specialiter constituto, prius legitime citato.

Causæ obligationis Cameralis sint A.C. tantum, nisi contra Romanos laicos in Capitolio.

§.11. Verum sicuti antea, earum quæ in forma Cameræ erant obligationum, ita & harum quæ futuræ sunt, pro illis judicium sive cognitio, & executio in Urbe ad Auditorem Cameræ solum spectet in universum, juxta suas facultates. Romanos tamen debitores laicos, liceat creditoribus, etiam in Curia Capitolii convenire, juxta privilegia Populo Romano concessa.

Vel contra Clericos in Curia Vicarii.

§.12. Quo vero ad Clericos, ratione originis, vel beneficii Romanos, locus sit præventioni inter ipsum Auditorem, & nostrum in Urbe Vicarium.

Appellationes a sententiis extra Curiam latis quando, & quomodo recipi debeat.

§.13. Ceterum idem Auditor appellationes non aliter audiat, sive admittat, quam si exhibita fuerit Notario in actis ab appellante fides publica, seu publicum Instrumentum sententiæ, a qua extitit appellatum, eaque sit definitiva, vel vim habeat definitivæ, neque aliter earum ratione inhibeat, quam inserto in literis inhibitionis toto fidei, seu Instrumenti hujusmodi tenore. Quare Judices, a quibus appellari continget, eorumque Notarii, fidem, seu Instrumentum hujusmodi partibus petentibus, & debitam Notariis mercedem solventibus tradent in tempore, alioquin Judices Officio judicandi, Notarii exercitio Notariatus tamdiu suspensi sint, donec appellanti omnia damna, & interesse propterea passa, ab ipso Auditore extrajudicialiter æstimanda, resarserint. Et nihilominus facta ab appellante fide de sua petitione, & Judicis sive Notarii derogatione, idem Auditor inhibere, & in causa procedere possit.

Literas Apostolicas quando & quomodo exequi possit A.C.

§.14. Literas Apostolicas, quibus certus, qui per seipsum procedat, executor præscriptus est, nullo modo exequatur, sed & omnes præterea, in quarum executione pars vocanda fuerit, non aliter exequatur, quam servatis, pro rerum contingentia, Constitutionibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, nisi ipsius Constitutionibus derogatum fuerit expresse in literis, quæ fuerint exequendæ, sed & tunc, ne quemquam extra Diœcesim ultra tot dietas evocet, quot in ipsis literis expressum erit, neve alii vices suas committat, vel subdeleget, quam constitutis in dignitate Ecclesiastica, aut Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, exceptis literis pensionum, quarum solutio in Romana Curia destinatur, & his omnibus, quibus ipse nominatim executor præscriptus fuerit; his enim casibus possit ad se undecumq., & quotcumq. partes evocare.

Monitoria generalia non dentur.

§.15. Monitoria generalia, vulgo *Significavit* appellata, quæ scilicet, ut aliquid reveletur, seu restituatur, vel probetur, cum censuris ecclesiasticis publicari solent, nullo modo decernat, sive expediat.

Episcopi & alii non impediantur in executionem Concilii Tridentini.

§.16. Similiter nihil sine speciali nostra commissione decernat, aut faciat, aut mandet, quod Episcopos, aut alios locorum Ordinarios impedire possit, ne ad executionem decretorum Sacri Concilii Tridentini, correctionemque morum libere procedant.

Expeditiones non dentur in his quæ non pertinent ad jurisdictionem.

§.17. Ab omnibus autem, & singulis iis, quæ ad jus jurisdictionem secundum præmissa pertinere volumus, usque adeo abstineant, ut neque monitoria, neque citationes, neque inhibitiones, neque sequestra, neque mandata de manutenendo, neque aliud quicquam quocumque sub prætextu, super iis aut ipse decernat, aut ab aliis decreta revocet, & pariter ejus Notarii nihil omnino expediant, aut etiam scribant, sub pœna amissionis officii.

Nihil in contumaciam expediatur in causis civilibus.

§.18. In causis vero sui fori civilibus, etiam in quibus summarie, & ad instar beneficialium procedendi ei concessa est facultas, numquam omnino ad pœnas contumaciales deveniat; sed potius receptis probationibus ad negocium principale spectantibus, datoque competenti termino parti absenti, demum super his servatis servandis definitive pronunciet, etiam sine litis contestatione.

Mandata de manutenendo non dentur parte non citata.

§.19. Mandata de manutenendo, numquam nisi parte legitime citata, & compendiosa, ac summaria causæ cognitione adhibita, decernat.

Sequestra etiam.

§.20. Idem, & in sequestris servetur, nisi aliqua ratione timendum sit, Judicis arbitrio, de suspicione fugæ, vel bonorum dilapidatione.

Absentes extra Italiam non citentur ad comparendum inscio Papa.

§.21. Ne autem contingat, ut absentes, & in remotissimis ab Urbe partibus degentes, si ob prætensum aliquod crimen moneantur ad personaliter comparendum, deinde inculpabiles reperti, maxima itineris incommoda, & dispendia nulla sua culpa passi sint, neminem posthac extra Italiam existentem ad comparendum personaliter moneat, nisi facto verbo Nobiscum, de quo verbo habito fiat mentio in literis monitoriis.

Expeditiones extra Curiam subscribantur ab A.C.

§.22. Postremo Notarii nihil umquam cujusvis generis scripturæ ad judicium pertinentis, quod extra curiam mittendum sit, expediant, & parti tradant, nisi cum subscriptione Auditoris, vel ejus Locumtenentis.

Reformatio circa expensas.

§.23. Circa impensas autem, quæ a partibus pro scripturis, & expeditionibus faciendæ sunt, ultra ea, quæ in universum in omnibus curiis observari volumus, infrascripta specialiter in eadem Curia Auditoris, etiam in causis pendentibus observentur.

Causæ ordinariæ, non efficiuntur cōmissariæ per supervenientē commissionē.

§.24. In causis, quæ ordinarie secundum Auditoris facultates in ejus Tribunali introductæ fuerint, vel introduci potuerint, sive post cœptam causam superveniat commissio, sive ante impetrata sit, sive in prima

ma, sive in ulteriori instantia, nulla in re augeat impensam, sed quoad hoc habeatur semper causa per ordinaria, ita ut etiam ratione sententiæ, neque Notarii, neque Judices quicquam propterea accipiant, ultra id, quod accipere potuissent, si commissio non adesset.

Sive igitur adsit commissio, sive non, in causis ordinarie ad hunc forum pertinentibus exigatur, ut infra, & non amplius.

Sit itaque pretium perfectæ expeditionis taxæ, & aliis omnibus comprehensis.

Taxa expeditionum in causis civilibus Tribunalis A. C.

§.25. PRO monitorio speciali ad partes jul. novem.

Pro monitorio speciali per edictum jul. duodecim.

Pro monitorio in vim Bullæ Eugenianæ jul. duodecim.

Pro Eugeniana per edictum jul. quindecim.

Pro monitorio in vim Bullæ Cœnæ Domini jul. duodecim.

Pro citatione cum inhibitione, vigore appellationis extra Curiam, cum insertione instrumenti sententiæ, a qua appellatur jul. decem.

Pro instrumento remissoriæ jul. novem.

Pro instrumento litis pendentiæ extra curiam jul. novem.

Pro transumpto simplici unius Bullæ, seu instrumenti, aut cedulæ, vel etiam plurium similium, vel aliorum jurium in eodem transumpto descriptorum, si fuerint in forma probanti jul. duodecim.

Si vero in forma Vidimus, jul. novem, habita tamen ratione excessus scripturarum arbitrio Judicis, quoad laborem Notarii.

Pro sequestro extra curiam jul. novem.

Pro literis supervivientiæ, quæ non taxentur jul. quatuor una cum sigillo.

Pro fide legalitatis apponendæ in istrumentis Notariorum in totum una cum sigillo jul. duos.

Pro mandato de exequendo jul. novem.

Pro nota sententiæ nihil exigatur.

Pro sportulis etiam nihil.

Taxa expeditionum in causis Commissariis Curiæ A. C.

§.26. At in causis quæ per commissionem introducuntur, & ab initio sunt commissariæ, neque alias ad hujus fori cognitionem spectant solvantur ut sequitur.

Pro citatione vigore commissionis absque inhibitione extra curiam jul. novem.

Pro citatione cum inhibitione simplici, jul. undecim.

Pro citatione cum inhibitione sub censuris jul. quatuordecim.

Pro citatione cum inhibitione sub censuris per edictum, etiam pro necessario examine jul. decem, & octo.

Pro inhibitione simplici extra curiam, jul. novem.

Pro inhibitione extra curiam sub censuris, jul. duodecim.

Pro inhibitione in curia jul. tres cum dimid.

Pro monitorio speciali jul. quindecim.

Pro notis sententiarum definitivarum, quæ in scriptis proferuntur, in prima instantia jul. quadraginta, in secunda jul. triginta, in tertia jul. viginti.

Pro nota absolutoria ab observatione judicii jul. quindecim.

Pro nota interlocutoriæ jul. quindecim.

Pro nota declaratoriæ jul. octo.

Pro mandato de exequendo jul. quindecim.

Pro sequestro jul. quindecim.

Pro sportulis Judicum pro sententiis definitivis ex scripto proferendis, non ultra id quod in aliis curiæ Tribunalibus ordinariis a fel. record. Pio Papa Quarto præscriptum est.

Taxa expeditionum, actorum, ac scripturarum in causis Ordinariis & Cōmissariis Curiæ A. C.

§.27. De ceteris vero actis, scripturis, & expeditionibus infrascriptis, sive causæ sint ordinariæ, sive commissariæ, solvatur tantummodo infrascriptum pretium, videlicet.

Pro compulsorialibus generalibus, sive specialibus jul. duodecim.

Pro palmo rotuli remissoriæ jul. tres. Sit autem palmus linearum triginta, & linea syllabarum decem & octo.

Pro instrumento remissoriæ jul. duodecim.

Pro instrumento litis pendentiæ in curia jul. quatuor cum dimid.

Pro interdicto speciali jul. quindecim.

Pro instrumento relaxationis interdicti jul. quindecim.

Pro executorialibus jul. triginta sex.

Pro mandato de immittendo in possessionem vigore literarum Apostolicarum, seu in forma brevis jul. decem.

Pro absolutione, sive absolutionis commissione, p. uno jul. novem.

Pro duobus litis consortibus jul. quatuordecim.

Pro tribus litis consortibus jul. decem, & octo.

Pro quatuor litis consortibus jul. viginti tres.

Ultra quatuor quotcumque addantur personæ litis consortes, nihil augeatur pretium expeditionis.

Pro Capitulo, Collegio, Confraternitate, aut universitate jul. quinquaginta.

Pro instrumento absolutionis jul. duodecim.

Pro decretis a Judice prolatis non ex scripto, etiam vim definitivæ habentibus, eorumve nota & sportulis, nihil.

Pro simplici fide etiam plurium actorum jul. duos.

Pro examine testium, cum articulis & interogatoriis in causa, quæ sit æstimationis a quinquaginta scutis supra usque ad quamcumque summam, si articuli non excedant numerum vigintiquinque; interrogatoria numerum trigintaquinque, in domo, vel Officio Notarii, jul. quatuor, extra vero Officium, non ultra duplum.

In causa æstimationis a quinquaginta scutis infra solvatur tantum pro dimidia. Quod si articuli excedant numerum vigintiquinque, & interrogatoria trigintaquinque solvatur merces Notarii arbitrio Judicis.

Pro instrumento sententiæ, si extrahatur jul. quindecim.

Pro

Pro instrumento declaratoriæ, non tamen vigore obligationis, in forma Cameræ jul. duodecim.

Pro brachio sæculari ob non paritionem monitorii, aut literarum Apostolicarum, vel executorialium jul. triginta.

Pro mandato suspicionis fugæ, usque ad quamcumque summam, etiam in vim obligationis Cameralis decreto jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de consignando vigore sequestri, etiam ubi pro illius verificatione debitor prius fuisset conventus via executiva, vigore obligationis Cameralis jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de consignandis pignoribus subhastandis, aut deliberandis jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de relaxando pro debito civili jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato in causis civilibus loco literarum, pro parva summa jul. quatuor cum dimidio.

Computato in his omnibus mandatis, julio sigilli.

Divisio precii dictarum expeditionum

§.28. De pretio autem sic præscripto, in omnibus supradictis expeditionibus, sive ordinariis, sive commissariis, dentur Auditori & Massæ Notariorum, item (quoad ordinarias) Camerario eædem portiones, quæ, & prout antea pro eisdem expeditionibus dabantur, nulla ex parte diminutæ. Reliquum quod iis portionibus detractis supererit, sit Notarii expeditionis, præterquam in expeditione absolutionis, sive commissionis absolvendi, in qua singulis detrahatur pro rata, ita ut non tantum portio Notarii, sed cujusque aliorum minuatur ad eam rationem, ut tantum unicuique portioni pro ejus modo decrescat, quantum omnibus in universum detraximus.

Taxa mandatorum executivorum.

§.29. Pro mandato executivo, sive brachio, ubi invocatione opus fuerit sæculari, per omnia expedito, omnibusque comprehensis, pretium sit ut infra, videlicet.

Ab uno scuto usque ad quindecim jul. quatuor cum dimidio.

A scutis quindecim usque ad vigintiquinque jul. viginti duo.

A scutis vigintiquinque usque ad quingentos jul. triginta tres.

A scutis quingentis usque ad mille jul. sexaginta sex.

A scutis mille usque ad quamcumque summam jul. centum & decem.

Divisio precii mandatorum executivorum.

§.30. Hoc autem pretium ita dividatur, ut ex juliis viginti duobus, Auditor habeat julios sex, Camerarius pro sigillo habeat julios quatuor cum dimidio, Massa Notariorum habeat jul. quatuor cum dimidio, Reliquum habeat Notarius expeditionis.

Ex juliis triginta tribus, Auditor habeat julius octo & bajochos duos cum dimidio. Sigillum julios quinque cum dimidio, Massa habeat jul. octo, & bajochos duos cum dimidio, residuum Notarius.

Ex juliis sexaginta sex, Auditor habeat julios sexdecim cum dimidio, sigillum julios undecim, Massa julios sexdecim cum dimidio, Notarius quod superest.

Ex juliis centum & decem, Auditor habeat julios vigintiquatuor, & bajochos septem cum dimidio, Sigillum julios sexdecim cum dimidio, Massa julios viginti duos, Notarius reliquum.

Ad constituendas autem supradictas summas, computentur julii undecim pro singulo scuto, quilibet vero julius sit decem bajochorum.

Taxa expeditionum censurarum ecclesiasticarum

§.31. Censurarum Ecclesiasticarum nomine, nihil accipiatur, vel in expeditione mandati executivi seu brachii sæcularis, vel deorsum ab eo, neque usquam alias, nisi ubi ad illas rite processum fuerit re ipsa.

Cum vero ad illas procedi contigerit, tunc pro declaratoria, aggravatoria, & reaggravatoria simul junctis, & totali earum omnium expeditione, tantundem exigatur, quantum pro brachio sæculari, habita ratione prædictæ distinctionis summarum; ita ut omnis impensa utriusque expeditionis, mandati scilicet, vel brachii sæcularis, & censurarum simul collecta, duplum non excedat ejus pretii, quod mandato, seu brachio sæculari supra taxatum est, pro qualibet supradictarum summarum. Excepta ultima majori summa, videlicet a mille supra. In ea enim summa etiam si contingat ultra, vel post mandatum executivum, seu brachium sæculare, censuras quoque relaxari, nihil tamen earum nomine exigatur; sed tantum præter id pretium, quo pro solo mandato seu brachio sæculari supra taxatum est, accipi possit justa merces pro scriptura.

Numquam tamen cogantur partes invitæ, una cum mandato executivo, seu brachio sæculari, censurarum quoque expeditionem accipere, aut earum expeditionis pretium solvere, etiam si ad censuras ipsas in subsidium contra contumacem Judex comminando rite processerit, & extra loca temporali dominio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjecta, vel etiam extra Italiam expeditio mittenda foret.

Quod si foret quisquam legitime servatis processibus utramque expeditionem, mandati scilicet, seu brachii sæcularis, & censurarum eodem tempore habere voluerit, tunc apponantur verbis expressis in ipsa expeditione, quoad censuras, ne is pretium quod illarum ratione expendit, ullo modo repetere possit ab iis, contra quos decretæ, & prolatæ fuerunt, nisi adversus eosdem, vigore mandati executivi, seu brachii sæcularis non satisfacientes, aut alias non parentes, censuris ipsis necesse fuerit uti.

Divisio precii expeditionum.

§.32. Ipsius vero expeditionis censurarum pretium prædictum eadem ratione, & eisdem portionibus dividatur, quibus pretium mandati executivi, seu brachii sæcularis, ut supra dictum est.

Duplicata dentur soluta mercede scripturæ.

§.33. Pro duplicatis etiam post quodcumque tempus expeditis, nihil exigatur præter scripturæ mercedem.

Sigilli jul. I.

§.34. Pro sigillo parvo appenso in qualibet expeditione solvatur julius unus tantum, ubi non adest minor taxa.

Mandata non expedita non solvantur.

§.35. Pro mandatis executivis, vel aliis quibuscumqne expeditionibus. Notarii nihil

hil recipiant, nisi illis effectualiter partibus consignatis.

Nemo cogatur accipere expeditionem. §.36. Nec partes ipsæ cogantur accipere aliquam expeditionem, nisi eam quam voluerint.

Pauperes & miserabiles habeant, ut hic. §.37. Pauperibus item expeditiones in forma pauperum, miserabilibus vero gratis omnino tradant etiam scripturæ mercedem, distinctio vero istarum personarum Judicis arbitrio remittitur.

Gratis hic indicata fiant. §.38. Pro terminis coram Judice servandis, Judicibus informandis, scripturis ad eos deferendis, seu etiam in Officio perquirendis, regestis, seu extractibus transportandis, & aliis hujusmodi, Notarii vel eorum substituti, & in eorum Officiis scribæ, & copistæ, etiam nomine regalium, seu bibaliorum, nihil prorsus, etiam a sponte dantibus accipiant.

Taxa in causis criminalibus sit tertiæ partis ultra, in prædictis, & in aliis servetur taxa Pii Quarti. §.39. In causis criminalibus expeditionum, quæ erunt ejusdem generis, seu nominis, cujus sunt suprascriptæ, prætium augeri non possit ultra tertiam partem ejus, quod supra in civilibus præscriptum est, in regestis, extractibus, copiis judiciorum, & alterius quam supradicti generis, seu nominis, expeditionibus criminalibus servetur taxa ab eodem Pio Prædecessore aliis Tribunalibus ordinariis Urbis præscripta.

Expensa notetur in calce expeditionis. §.40. In omnibus expeditionibus immo earum parte Notarius apponat integram summam ejus, quod vere expositum fuit sub his verbis, videlicet. Exposuit in totum tantum, idemque etiam in libro expeditionum ipsius Notarii describatur.

Tabella retineatur. §.41. Ei ut præmissa omnibus pateant, sciatque quilibet quid, & quantum in præmissis exponere debeat, quilibet Notarius Auditoris teneatur posthac tabulam supradictorum prætiorum expeditionum literis majusculis, ordinate & distincte scriptam, in ejus Officio palam loco eminenti, & cognito proponere, & semper retinere.

Aliæ reformationes non contrariæ cõfirmantur. §.42. Constitutiones item, quæ tam a Nobis, quam ab aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad reformationem hujus Curiæ pertinentes emanarunt, & in futurum emanabunt, modo his contrariæ non sint, omnino in eadem Curia observentur.

Pœnæ contravenientiũ. §.43. Districtius inhibentes Auditori sub indignationis nostræ, & Locumtenentibus, sive Judicibus, ac Notariis prædictis, sub privationis Officiorum suorum, hujusmodi, & aliis etiam gravioribus, nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, & aliis sibi per præsentem interdictis, ac contra præsentis formam, & tenorem, etiam quorumvis privilegiorum & indultorum, ac literarum eis quomodolibet concessarum, aut consuetudinis, & styli immemorabiliter observari, vel alio quovis prætextu se intromittere quoquomodo audeant, seu præsumant.

Annullatio in contrarium gestorum. §.44. Decernentes quæcumque decreta, & acta, ab eisdem Auditore, Judicibus, Notariis pro tempore contra præsentis formam & tenorem emanata & facta, nulla & invalida, ac extorta, subreptitia, nulliusque roboris vel momenti fore & censeri, nemini que propterea suffragari posse, vel debere.

Decretum irritans. §.45. Et ita per quoscumque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §.46. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac stylo, consuetudine, ac quocumque temporis cursu, etiam immemorabili roboratis, privilegiis quoque, indultis, eidem Tribunali, ac illius Auditoriatus Officio, & Auditori etiam in ejusdem Officii erectione & institutione, ac Judicibus, & Notariis ipsis, illorumque Collegio, etiam simili Motu, etiam consistorialiter &c. sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsenti non expressa, vel totaliter non inserta, effectus præsentis impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus specifica, & individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis.

Forma publicandi. §.47. Ut autem præsens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes, quorum interest, vel interesse poterit, afficiat, volumus & mandamus, illius copiam in Palatii nostri Apostolici, ac domus, seu Curiæ prædicti Auditoris valvis, necnon in acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta ejus copia aliquandiu detineri.

Sola signatura sufficit. §.48. Volumus item, quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obstante.

Fides exemplorum. §.49. Quodque ejus transumptis Notarii publici manu subscriptis, & personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ sigillo signatis, plena & indubia fides, eaque prorsus adhibeatur, si foret exhibitus & ostensus,

Papæ subscr. Placet, & ita Motu proprio statuimus & mandamus. M.

D.P. An.V. 20. Novemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, duodecimo Kalend. Decembris, Anno V.

LVIII.

Prohibitio disputandi in publicis Prædicationibus de Conceptione Beatæ Mariæ Virginis, aut de ea vulgari semone scribendi, vel dictandi.

De Prædicatorum autem Officio, & approbatione, vide Const. XXII. in Leon. X. Supernæ. *Tom. III. Par. III. fol.* 444. *ubi notat. De Conceptione B. Mariæ habes in Conc. Trid. Sess.* 3. *De peccato originali. in fin. & Constit. hujus Pontif. num.* 149.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Constitutionis.

SUper speculam Domini, viribus licet exiguis, constituti, prophetæ solicitudinem imitantes, die noctuque ad diversos Ecclesiæ status nostræ mentis aciem intendimus, studiose providentes, ut communi Domino ab omnibus gradibus fideliter serviatur, ac illis maxime, quibus digniora ministeria divini Spiritus favore credita sunt, inter quos divini verbi prædicatores adnumerandos esse nemo dubitare poterit, qui eorum munus ab ipso Domino consecratum, Apostolis præcipue injunctum fuisse animadvertet, qui si adepto gradu digne fungerentur, evangelizantes pacem, annunciantes bona, prædicantes salutem, non solum vox eorum dulcis, verum & speciosi pedes viderentur, & fraternæ salutis uberes fructus referentes, multam fiduciam haberent in die Domini. Verum quod neque sine animi dolore accepimus, nec referre possumus, quidam diversorum Ordinum Regulares, Clericique sæculares, omissis, quæ Divinæ majestatis gloriam, & Sanctissimæ Dei Genitricis, aliorumque divinorum revelationem, atque fidelium pietatem promovere poterant, quod Apostolus in quibusdam arguit, languent circa quæstiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur invidiæ, & contentiones, ceteraque vitiorum monstra, potissimum vero cum de Gloriosæ Virginis Mariæ Conceptione sermo inciderit, tam pertinaciter pro alterutra parte contendunt, ac si de illis dogmatibus esset, quæ corde credere ad justitiam, ore confiteri ad salutem necessarium est. Quibus illud Prophetæ convenire videtur, dicunt, ait Dominus, cum ego non sim locutus, cum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ omnium Ecclesiarum magistra, & doctrix disciplinæ de ea re hucusque non definierit, nemo absque temeritate præjudicare, vel alterius partis sententiam damnare potest, & quasi desint præclarissima inventricis gratiæ merita, quæ nec Angelica quidem lingua satis digne referri possunt, & cum ex illo uberrimo fonte, puteoque aquarum viventium non possint saluberrimas haurire aquas, quibus fidelis populus magna cum utilitate, atque dulcedine reficeretur, ad dissipatas cisternas occurrunt, stultas scilicet, & sine disciplina quæstiones, quæ generant lites, quas nec frequens multitudo intelligere, nec viri sapientes, qui capiunt, utiliter percipere valeant, præsertim quoniam, ut experimenro didicimus, ipsorum concionatorum, qui ad quæstiones hujusmodi proponendas facilius erumpere solent, major numerus materiæ difficultatem prorsus ignorantes, neque intelligentes, quæ loquuntur, aut de quibus affirmant, simplicium animos, indiscretæ devotionis obtentu, vel potius loquacitatis, & ostentationis effectu, ad tumultus & simultates concitant, quos tumultuantes atque diffidentes, componere sedareque potius oportebat. Cumque parvulis in Christo lac infundere, provectis solidum cibum apponere deberent, dum in hujusmodi controversiis interminatis versantur, omnibus ubera proferunt arentia, quod non absque maledictionis nota legimus in Propheta.

Confirmatio decreti Sixti IV. approbati a Conc. Trid. Sess. 5. de peccato orig. in fin.

§. 1. Nos igitur qui Prædecessorum nostrorum saluberrima decreta pro viribus salva esse cupimus, potissimum illa, quæ a Sacrosancta Synodo Tridentina denuo sunt confirmata, liberam cuique facultatem relinquentes opinandi hujus controversiæ quamlibet partem, prout vel magis pium, vel magis probabilem esse judicaverit. Prædictorum igitur concionatorum, aliorumque contentioni, atque temeritati populorumque scandalis occurrere studentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, statutum fel. rec. Sixti Quarti Prædecessoris nostri, super ea re, quod a præfata Synodo innovatum est (illud præsentibus, ac si de verbo ad verbum esset insertum, pro plene & sufficienter expresso & inserto habentes) Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus & approbamus.

Prohibitio disputandi in popularibus concionibus, de Conceptione B. Mariæ Virginis, aut de ea vulgari sermone scribendi, vel dictandi.

§. 2. Atque ut deinceps efficacius a cunctis observetur perpetuo statuimus, & ordinamus, ac per Apostolica scripta mandamus, quatenus nemo cujuscumque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat, in popularibus concionibus, vel ubicumque promiscua virorum & mulierum multitudo convenire solet, de hujus controversiæ alterutra parte disputare, rationibus, vel doctorum auctoritate afferendo propriam sententiam, & contrariam refellendo aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cujusvis pietatis, aut necessitatis prætextu vulgari sermone scribere vel dictare præsumant. Qui contrafecerit suspensionis pœnam a divinis absque nova declaratione ipso facto incurrat, si modo fuerit in sacris constitutus, & quocumque præterea gradu, sive dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit pro jure privatus, & ad eadem, vel similia munera obtinenda vel obeunda perpetuæ inhabilitatis censuræ ipso etiam facto sit obnoxius, super quibus nisi a Romano Pontifice pro tempore existente dispensari, sive absolvi non possit, & nihilominus aliis pœnis, si opus fuerit, a proprio Prælato pro delicti mensura infligendis subiiciatur, prout subiicimus.

§. 3. Ce-

Permissio disserendi de Cōceptione, in disputationibus, cessante occasione scandali.

§.3. Ceterum quandiu per Apostolicam Sedem altera pars definita fuerit, oppositaque sententia condemnata, liceat viris doctis, in publicis Academiæ disputationibus, sive generalium, aut Provincialium Capitulorum, vel ubi alias intersunt, qui rem capere possunt, nec scandali ulla subest occasio, de illa quæstione disserere, & argumentis utramlibet partem, vel asserere, vel impugnare, dum tamen neutra, veluti erronea prædicetur, serventurque illa omnia, quæ a dicto Sixto Prædecessore nostro statuta sunt, quorum singula, ut præfertur, etiam quantum ad alias pœnas, duximus innovanda, & innovamus per præsentes.

Jussio publicandi hanc Bullam ubique.

§.4. Ut autem hæc nostra Constitutio, & præmissa omnia, ad eorum omnium, quorum interest, notitiam congruentius pervenire possint, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna privationis ab ingressu Ecclesiæ, etiam eo ipso incurrenda, si in his quæ mandamus exequendis se negligentes exhibuerint, præcipimus & mandamus omnibus, & singulis locorum Ordinariis, ac eorumdem Vicariis suffraganeis, & Officialibus quibuscumque, & aliis singulis, ad quos quomodolibet spectat, & pertinet, quatenus hujusmodi nostram Constitutionem singulis suæ Diœcesis, vel districtius Prædicatoribus, & aliis, quibus expedire judicaverint, opportune insinuent, & publicent, ac insinuari & publicari faciant. Et ne quis in posterum quoquomodo ignorantiam de præmissis possit prætendere, aut se contra præmissa valeat excusare.

Forma & effectus publicationis in Urbe.

§.5. Volumus, & similiter eadem auctoritate decernimus & mandamus, quod præsentes literæ per aliquos ex nostris Cursoribus in Basilicarum S. Joannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ valvis, ac in acie Campi Floræ de Urbe de more publicentur, & affigantur, & illis inde amotis remaneant in eisdem locis earumdem exempla affixa: quæ publicatio & affixio ita omnes, ad quos spectat, afficiat, & arctet, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis, etiam quantumcumque qualificatis, & in quacumque etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, & quavis alia dignitate & honore constitutis, etiam quod interdici, suspendi, vel excommunicari nequeant quomodolibet concessis, quæ eis contra præmissa in aliquo suffragari non posse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.7. Volumus insuper & decernimus, quod præsentes vim perpetuæ, & irrefragabilis Constitutionis obtineant, & quod illarum transumptis, etiam impressis &c.

§.8. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An. V. 30. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo, prid. Kal. Decemb. Pontificatus nostri Anno V.

CLIX.

Facultas Canonicorum Regularium Congregationis Lateranen. Ordinis S. Augustini, festum illius celebrandi, etiam in die Dominico, si in ea illud, vel illius octava occurrerit, & celebrandi, etiam festa nonnullorum Sanctorum sui Ordinis juxta antiquum ritum.

De materia autem hujus Congregationis vide in Con. XXIX. Paschal. II. Quanto *Tom. II. fol.* 134.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Procœmium.

Licet Ecclesia Dei sponsa tunc veræ jubilationis suæ fructum reportet, cum Christifideles omnes ad precum effundendarum exercitium excitat, eumdemque orandi, psallendique ritum, & morem omnibus proponit, alienum tamen a ratione minime censendum erit, si aliquos Sanctorum quorumdam patrocinio specialius suffultos, ad eorumdem particularem venerationem, etiam per crebras illorum commemorationes sese excitare permiserit, ut peculiare ipsorum meritum agnoscentes, eorum quoque vestigia sequi quam maxime studeant.

Hic Pontifex Breviarium edidit, & juxta illud sacra celebrari jussit.

§.1. Hinc est, quod Nos licet alias ex certis tunc expressis causis omni alio Breviarii usu interdicto, Breviarium, quod imprimi curavimus, ac psallendi, precandique formulam in omnibus universi Orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, etiam exemptis, in quibus juxta ritum Romanę Ecclesiæ dici debet, aut consuevit, sub certis modo, & forma servari mandaverimus, statuentes Breviarium ipsum nullo umquam tempore, in toto, vel in parte mutandum, aut ei aliquid detrahendum, ac alia fecerimus, prout in ipsis literis, quas in cujuslibet Breviarii prædicti principio imprimi voluimus, plenius continentur.

Nunc autem dat licentiam Congregationi Festa de quibus hic, celebrādi juxta Ordinis ritum &c.

§.2. Attendentes tamen dilectos filios Canonicos Regulares Congregationis Lateranen. Ordinis S. Augustini, eorum Patrem ac primum Apostolici illius Ordinis Reformatorem S. Augustinum prædictum, ac præterea insigniores ejusdem Ordinis Sanctos Martyres, ac Confessores, quorum meritis eadem Congregatio per Orbem propagata, & illustrata extitit, & in dies ejusdem Congregationis personæ adiuvantur, atque proteguntur, debita, ut par est, veneratione cupere, in eorum præsertim diebus, quibus in Domino obdormire eisdem obtigit, celebrare. Nos propterea pium eorum desiderium plurimum in Domino commendantes, Motu proprio, ad dictorum Canonicorum, seu alicujus eorum super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, Congregationi dictorum Canonicorum concedimus primum, quod ultra consuetas Salvatoris Lateranensis, & S. Augustini prædicti eorum Patris, ad Vesperas, & Laudes commemorationes, ejusdem S. Augustini festum,

stum, die vigesima octava Augusti occurrens, & per totam illius octavam, tam in Canonicis horis, quam in Missæ celebratione, prout hactenus, celebrare possint, videlicet in ipsa quidem die, & octava, sub duplici, infra octavas autem sub semiduplici, cum commemoratione festorum simplicium occurrentium. De Decollatione autem Sancti Joannis Baptistæ fiat suo die cum commemoratione octavæ. De Dominica autem si occurrat infra octavas, fiat de ea cum commemoratione octavæ, sin autem in ipsa die, vel octava Dominica occurrerit, fiat de Sancto cum Dominicæ commemoratione, cum Antiphonis videlicet, Hymnis, Responsoriis, ac reliquis ipsorum Canonicorum propriis, ordinatis a Divo Thoma Aquinate, juxta eorum antiquum morem, seu, & prout, melius, ac congruentius videbitur, ab ipsis reformandis, dum tamen tres primæ lectiones sint de Scriptura, intra octavas quidem de occurrente, in ipso autem die, & octava de scriptura assignata ab ipsis Canonicis, atque congruentius eidem festo aptata. Mediæ tres, partim de vita ejusdem Patris, collecta e dictis ejusdem, in libris præcipuæ confessionum, necnon, & Possidonii ejus contemporanei, ac socii, qui cum per annos quadraginta cum eo familiarissime vixisset, vitam etiam ejus veriori, & integriori modo descripsit, partim de sermonibus ejusdem Patris de communi vita Clericorum. Tres vero postremæ lectiones de Homilia S. Joannis Chrysostomi super Evangelium Matthæi: Vos estis sal terræ; pariter, & ejus conversionem die quinta Maii, cum lectionibus ut supra authenticis ex ipsoS. Augustino, & Possidonio, necnon, & cum lectionibus in ultimo nocturno Divi Gregorii Papæ, super Evangelio Lucæ: Erant appropinquantes ad Jesum publicani, & peccatores. Primam quoque ejus, quæ undecima Octobris, & secundam, quæ ultima die Februarii occurrit, traslationes, necnon, & quolibet mense semel ipsius commemorationis festum, die in quo festum alicujus Sancti non occurrerit, sub duplici possint celebrare. Et similiter Sanctorum Aniani Episcopi die Decembris secunda, S. Thomæ Cantuarien. Episcopi, & Martyris, vigesimanona Decembris. Aquilini Martyris, Januarii vigesimanona, Guarini Episcopi, Februarii sexta die. Theotoni Confessoris, decima octava die Februarii. Albini Episcopi, prima Martii. Herculani Episcopi, & Martyris, Martii secunda. Patritii Episcopi, Martii decimasexta. Monicæ Viduæ, Maii quarta. Ubaldi Episcopi, Maii decimasexta. Juonis Episcopi, Maii vigesima. Bernardi Confessoris, Junii decimaquinta. Joannis, Octobris decima. Fridiani Episcopi, Novembris decimanona. Gelasii Papæ, Novembris vigesima prima. Prosperi Episcopi, Novembris vigesimaquarta. Omnium quoque aliorum d. Congregationis, & Ordinis Sanctorum festa, etiam sub duplici officio celebrare, atque iis omnibus, & singulis, proprias eorum, atque authenticas lectiones, seu & orationes, servata prædicta Breviarii forma accommodare valeant, officiaque prædicta recitantes, debito suo perinde censeantur satisfecisse, ac si ea, quæ in Breviario assignantur, recitassent, nec ad aliam ulterius recitationem ullo umquam tempore possint compelli; prædictaque eorum particularia officia seorsum, & separatim a Breviario, ubicumque illis placuerit, absque alia nostra, vel Commissarii nostri in illis partibus licentia imprimi facere, libere, & licite valeant.

§.3. Districtius inhibentes, tam locorum Ordinariis quam quibusvis librorum impressoribus, ceterisque quavis auctoritate fungentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis majoris, necnon indignationis nostræ pœnis, ne eosdem Canonicos super recitatione horarum, aut impressione officiorum hujusmodi impedire, molestare, vel inquietare, audeant, vel præsumant. *Inhibitio contra molestantes Canonicos super premissis.*

§.4. Ac decernentes præsentes literas nullo umquam tempore subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari nullatenus posse, minusque, sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi ullatenus posse, sed quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum, etiam sub quacumque Data per ipsos eligenda restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Clausulæ præservativæ hujus concessionis.*

§.5. Quocirca dilectis filiis nostris Flavio Ursino, & Paulo ab Ecclesia, S.R.E. præsbyteris Cardinalibus, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Canonicorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis presidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, Necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. *Executorum hujus Bullæ deputatio.*

§.6. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii

Clausulæ cōtrariorum derogatoriæ. Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac literis nostris prædictis, quas eosdem Canonicos ligare nullatenus posse volumus, ac quibusvis aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, perivilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent eisdem præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides. §.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

D.P. An.V. 18. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Decemb. millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri Anno V.

CLX.

Privilegium præcedentiæ Canonicorum regularium Congregationis Lateranensis, Ordinis S. Augustini, ante alios quoscumque Regulares, post Clerum sæcularem.

Quæ hanc respiciunt Congregationem vide in Const.XXIX. Paschal.II. Quanto *Tom.II. fol.*134. *Et de præcedentia cum Monacis S. Benedicti Congregationis Cassinensis extat declaratio Pii IV. in ejus C.LXXXIX.* Sedis *Tom.IV. Part.II. fol.*171.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Procemium. CUM ex Ordinum universitate, qui in Dei Ecclesia reperiuntur, illa castrorum aciei comparetur, illius autem gubernium Rom. Pontif. Beati Petri vero successori sit demandatum, mirum nemini videri debet, si ille curæ sibi divinitus commissæ invigilans, cuilibet quod suum est, benigne concedendo, & quæ clara etiam sui ipsorum natura sunt, ne in recidivæ contentionis scrupulum relabantur, opportunæ declarationis, ac novæ concessionis remedio consolidat, ut quibusvis sublatis obstaculis, quilibet pacis amœnitate frui libere possit, ac scandalorum occasio penitus tollatur.

Canonici regulares ab Apostolis originem traxerunt. §.1. Cum itaque sicut accepimus, dilecti filii universi Canonici Regulares Ordinis S. Augustini Congregationis Lateranensis, qui ab Apostolis originem traxerunt, quique ab eodem S. Augustino eorum reformatore, iterum per reformationis viam mundo geniti, merito prætendere possunt, se, omnes alias personas Ecclesiasticas, tam sæculares, quam regulares, in processionibus, & aliis actibus publicis præcedere debere.

Præcedentia itaque eis datur immediate post Clerū sæcularem. §.2. Cum tamen non liceat membra a capite separare; sed tamen eis locum debitum assignare, ipsorumque indemnitati, ut sine populi scandalo in publicum prodire, exemploque potius ceteris Christifidelibus esse possint, consulere volentes, ac omnium, & singularum litium, quæ forsan super præmissis exortæ sint, aut exoriri quoquomodo possint, status, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad dictorum Canonicorum, vel alicujus alterius pro eis super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos Canonicos prædictos, ubicumque locorum existentes, quos deinceps processionibus, & aliis actibus, publicis, vel privatis, interesse contigerit, statim ipsum clerum sæcularem, non exemptum subsequi, dum ipsi subsequendo præcedunt, dum vero præcedendo præcedunt, illum immediate sequi debere, auctoritate Apostolica per præsentes declaramus. Ac insuper in omnibus locis, in quibus talis viget consuetudo in processionibus, ut dicti Clerici non exempti, præcipue quando Canonici alicujus Ecclesiæ Cathedralis, paramenta Ecclesiastica induunt, ut cultus divinus magis vigeat, ac ut Sanctissimum Corpus Christi, seu aliæ reliquiæ, quæ processionaliter deferuntur, decentius, & honorificentius associentur, aut quando hoc ipsius Ordinarii mandato continget, ipsi Canonici similiter, ac illi, Pluvialia, Planetas, Tunicellas, & alia paramenta super eorum Clericalem habitum deferre, necnon pro cruce associanda quæcumque luminaria deferre, libere, & licite possint, statuimus, & ordinamus.

Inhibitio in perturbatores §.3. Districtius inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, etiamsi Patriarchali, Provinciali, Archiepiscopali, Episcopali, aut alia dignitate perfulgeant, sub excommunicationis majoris, & indignationis nostræ pœna, ne eosdem Canonicos, seu aliquem eorum molestare, aut præmissa quovis modo declarare, vel interpretari audeant.

§.4. De-

Clausulæ hujus privilegii præservativæ.

§.4. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod locorum Ordinarii, aut alii forsan interesse habentes, vocati non fuerint, aut nullitate notari, imputari, invalidari, ad terminos juris deduci, in jus, vel controversiam vocari, causamque, vel causas quare præmissa a Nobis emanaverint, verificandum nullatenus teneri, nec ob id viribus carere; minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, sustentationibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi; sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, ac plenarie reintegratas, etiam sub Data per ipsos Canonicos eligenda esse; sicque ab omnibus censeri. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & ipsosmet Ordinarios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere irritum quoque, & inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.5. Quocirca dilectis filiis dictæ Congregationis Protectori, seu ejus Viceprotectori, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Vicario Venerabilis Fratris nostri Episcopi Laudeñ in spiritualibus generali per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Canonicorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem Canonicos, illorumque singulos, præmissis omnibus, & singulis vi præsentium continentia, & tenore pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper per quoscumque indebite molestari, perturbari, & inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus fel. record. Papæ Bonifacii Prædecessoris nostri, etiam qua caveatur, ne quis extra Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica deput. extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur; ac aliis Apostolicis in Provincialibus, ac Synodalibus Conciliis editis, specialiter, vel generaliter, Constitutionibus, & Ordinationibus, ac etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia robotis statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, Congregationibus, Capitulis, Collegiis, Monasteriis, & aliis locis, eorumque superioribus, & personis, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis, motu, scientia, & potestate similibus, etiam consistorialiter concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nil penitus omisso, ac forma in illis tradita observata inserti forent, eisdem præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

Si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, X. Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno V. D. P. An. V. 23. Decemb.

CLXI.

Revocatio facultatum testandi, & quovis alio modo disponendi de acquisitis ex bonis Ecclesiasticis, ac de aliis rebus, etiam proprio labore partis, aut patrimonialibus, ad commodum illegitimorum, etiam legitimatorum, non tamen Hospitalibus expositorum, & Orphanorum. Et abrogatio habilitationum eorumdem illegitimorum succedendi in dictis bonis, aut rebus feudalibus, & emphyteuticis a piis locis profectis.

De facultate legitimandi, vide in Julii II. Const. XIX. Sicut *Tom. III. Par. III. fol.* 229. *Ac Pii IV. Const. LIII.* Quamvis *Tom. IV. Part. II. fol.* 100.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUÆ Ordini Ecclesiastico noxia esse, & scandala obiicere perhibentur, necesse est e medio submovere.

§.1. Quod

Revocatio indultorũ testandi, & disponendi de acquisitis, ex bonis ecclesiasticis, ac de aliis rebus in favore illegitimorum etiã legitimatorũ non tamẽ Hospitalibus expositorum, & Orphanorum.

§.1. Quod Nos pro nostri muneris officio, inter alia incommoda, quæ in oculos nostros incurrunt, de Christi peculio, ne ab indignis, & rejectis ignominiose consumatur, neve illorum causa, Ecclesiis, & pauperibus præripiatur, curam præcipuam habere volentes, de Nobis attributæ potestatis plenitudine, revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, licentias, dispensationes, & indulta faciendi testamenta, donationes, sive inter vivos, sive causa mortis, legata, & quascumque alias dispositiones, de Dominiis, Terris, Castris, Domibus, & quibuslibet aliis bonis, & rebus, immobilibus, mobilibus, & semoventibus, necnon pecuniis, juribus, & actionibus, ex beneficiis, fructibus, pensionibus, & aliis rebus Ecclesiasticis qualibuscumque confectis, acquisitis, & alias quomodocumque provenientibus, necnon de peculio, & aliis etiam sola industria, labore, muneribus, aut quocumque alio modo partis, cujuscumque qualitatis, quantitatis, speciei, naturæ, & valoris existentibus, in quoscumque illegitimos, sive suos, sive extraneos, etiam legitimatos, eosdemque ex toto, vel in parte hæredes instituendi, & substituendi, seu quod ipsi in prædictis ab intestato succedant, ceterasque hujusmodi facultates, & permissiones, ac etiam habilitationes, & capacitates succedendi in bonis, & rebus feudalibus, & emphyteuticis, ab Ecclesiis, Monasteriis, & piis locis profectis, quibuscumque personis sæcularibus, & quorumcumque Ordinum, necnon Militiarum, & Hospitalium regularibus, ac Romanæ Curiæ Officialibus, & aliis Curialibus, Curiamque ipsam sequentibus, & etiam Urbis Romæ Civibus, ac Palatia, ædes, census, aliaque bona, in ea, ejusque districtu habentibus, nostris quoque, & aliorum Romanorum Pontificum familiaribus, Ecclesiarum Prælatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & aliis cujuscumque dignitatis, ordinis, & conditionis existentibus, illorumque, & aliis Ecclesiis, Capitulis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Hospitalibus, Collegiis, officiis, & locis, ac prædictæ Urbi, aliisque Civitatibus, Provinciis, & Dominiis, eorumque Dominis, Populis, Civibus, & Incolis, tam per felicis record. Sixtum IV, Innocentium VIII., Alexandrum VI., Julium II., Leonem X., Clementem VII., Paulum III., Julium III., Paulum IV., Pium IV., & qui ante illos fuerunt, alios quoscumque Romanos Pontifices, ac Nos, & Sedem Apostolicam, ejusque Legatos, etiam de latere, Nuncios, Notarios, Comites, Collegia, officia, & loca, etiam per modum statuti perpetui, generalis legis, initi & stipulati contractus, seu quasi, & alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis restitutivis, præservativis, mentis attestativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, ac prædictorum Cardinalium consilio, & matura deliberatione in Consistorio habita, necnon consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, etiam ob remunerationem laborum, & obsequiorum, in Nobis, & dictæ Sedi impensorum, refectionem damnorum, compensationem jurium cessorum, vel ablatorum, navatæ Militiæ contra Hæreticos, & infideles, seu pro prædictæ Urbis ornatu, & frequentatione, ac quibuscumque aliis usibus, ac etiam necessariis, & piis causis concessa, & multiplicatis vicibus confirmata, innovata, extensa, & moderata, & quantocumque tempore pacifice observata, quoad eam partem, quæ illegitimos prædictos tangit dumtaxat, etiam si illa contineant, quod omnes Curiales Curiam sequentes, & alii, sive Ecclesiastici, etiam Cardinales, sive mundani, qui Palatia, domos, & prædia, urbana vel rustica, edificaverint, aut census, aliave bona acquisiverint, aut alias acquisita habuerint in d. Urbe, & circum eam ad milliaria decem, ex bonis, seu fructibus Ecclesiasticis, hi tales de illis, necnon juribus, & jurisdictionibus omnibus, in favorem illegitimorum, ac quomodolibet inhabilium, & incapacium, sive inter vivos sive causa mortis disponere, eosque hæredes, & successores universales, vel particulares instituere, & sustinere, & si intestati decesserint, ipsi illegitimi, & incapaces in illis succedere possint, quodque per quascumque revocationes, derogationes, aut alias contrarias dispositiones illis, quorum interest, præjudicari nequeat, & si ullo umquam tempore præjudicatum, aut derogatum quoquomodo apparuerit, jus quæsitum ablatum, & literæ revocationum, & derogationum hujusmodi, juris quæsiti ablata censeantur. Sicque per quoscumque Judices judicari debeat, & etiam definiri.

Revocatio facultatum legatorum Nũciorum & aliorum similia concedendi.

§.2. Ac pariter tollimus, & abrogamus omnes, & quascumque facultates similia concedendi, Legatis, Nunciis, Notariis, Comitibus, Collegiis, Officiis, & aliis supradictis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, habemus præsentibus pro expressis. Ita ut privilegiorum, dispensationum, facultatum, habilitationum, capacitatum, indultorum, & aliorum supradictorum sic revocatorum, aut etiam literarum, legitimationis prætextu, nullus omnino de hujusmodi bonis, rebus, pecuniis, juribus, jurisdictionibus, & actionibus, in commodum, & favorem illegitimorum utriusvis sexus, sive eorum filiorum, sive consanguineorum, affiniumve, sive extraneorum etiam in statu sæculari procreatorum, ac legitimati quacumque auctoritate donatorum, & ad hujusmodi res, & bona, ejusque successionem, testato, vel intestato, idoneorum, & capacium effectorum, sive testamento, sive donatione, sive legato, sive eleemosyna, sive alio quocumque titulo, & pio opere (exceptis in communi, ac

omni

omni fraude, conventione, seu compositione cessante, Hospitalibus expositorum, & Orphanorum) disponere, nec illegitimi ipsi in eis ab intestato, sive protinus sive per interpositas personas, ac quomodocumque succedere, aut illa alias ad eos, etiam per quemcumque circuitum multiplicatarum in alios capaces successionum, ullo tempore devenire possint.

Annullatio contrariarum dispositionum quæ non sunt sortitæ effectum.

§.3. Ac etiam nulla esse, & pro infectis habere volumus, omnia, & quæcumque facta hucusque testamenta, legata, donationes, & alia disposita hujusmodi, quæ viventibus adhuc testatoribus, aut alias locum non habuerunt, ac pariter ab intestato successiones, non tamen litigiosas, quæ plenarium non sunt effectum sortitæ.

Prohibitio disponendi, ut aliquid ipsis illegitimis cõcedatur.

§.4. Dehic vero districtius prohibemus ne talia sive in prædictos illegitimos utriuslibet sexus, sive in illorum coniuges, sive ipsorum parentes, filios, descendentes, ascendentes, vel alios cognatos, sive viventibus, sive defunctis illegitimis, etiam paupertatis, dotis, aut alterius cujuscumque pii operis intuitu fiant, neve ipsis umquam in rebus, bonis, pecuniis, juribus, jurisdictionibus, & actionibus prædictis, sive totis, sive in parte succedant, aut illa ad ipsos, quavis dispensatione suffultos, etiam per prædictum circuitum deveniant, neve de eis ulla in alium seu alios concessio, donatio, translatio, aliave dispositio fiat, ut alia bona similia, vel dissimilia, illegitimis, aut aliis supradictis concedantur.

Annullatio dispositionum aliis fien. & pœna disponentium.

§.5. Quod si prædictorum quisquam fuerit præsentium violator, testamentum, donatio, legatum, & dispositio omnino non teneat, nec etiam quoad alios capaces & res alias valeat, sicque disponens privilegio, dispensatione, facultate, & indulto prædicto, ejusque usu, & commodo, etiam in ceteris omnibus ipso jure sit privatus. Nemo quantumvis capax illius prætextu, fructus, res, pecunias, aut prorsus alia bona sua faciat, nec illa detinens præscriptione, aut ullo alio juris præsidio adiuvetur, sed ad integram illorum restitutionem quocumque temporis lapsu non obstante, debeat coerceri.

Successores in beneficiis, bona de quibus aliter provisum esset, recuperare possint, & eis non insistentibus idem faciant Locorũ Ordinarii pro Sede Apost.

§.6. Ita ut omnes in Ecclesiis, Monasteriis, & beneficiis successores, tam coniunctim quam divisim, quisque videlicet pro rata parte sua, illa omni tempore recuperare possint, & qui primus ceteris ab eo monitis, & negligentibus, judicium intenderit, ei soli res tota merito vendicetur. Nullis vero hujusmodi successoribus, pro prædictis insistentibus, ac etiam de peculio alias quam ex rebus Ecclesiasticis confecto, locorum Ordinarii, tam concessorum, & relictorum illegitimis, eorumve causa, quam quorumcumque aliorum bonorum immobilium, mobilium, & semoventium, necnon pecuniarum, fructuum, rerum, & jurium, alias sub dictis testamentis, donationibus, & dispositionibus comprehensorum, corporalem possessionem, amotis inde, & expulsis quibuscumque detentoribus, sive incapacibus sive capacibus, per se, vel alium, seu alios, libere apprehendant, & apprehensam hujus Sedis nomine custodiant, donec ipsa Sedes de illis, uti tum tulerit piorum operum necessitas, duxerit providendum.

§.7. Bona vero, res, & jura, feudalia vel emphyteutica (aliis legitimis ad ea forte vocatis non existentibus) eo ipso devoluta, & juri, ac proprietati suarum Ecclesiarum, & locorum restituta, & cum reliquis eorum bonis consolidata esse declaramus.

Bona ecclesiastica feudalia non existẽtibus legitimis ad Eccles. devolvuntur.

§.8. Decernentes irritum, & inane, quicquid secus per quoscumque, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

§.19. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, Capitulorum, Conventuum, Ordinum, Militiarum, Hospitalium, Urbium, Provinciarum, Collegiorum, etiam Cardinalium, & officiorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia communitis, & in Consistorio prædicto, seu Conclavi habitis: aliisque privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus, illis, eorumque, & aliis quibuscumque personis, cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam supradictis fortioribus, ac etiam disponentibus, quod prædicta per quascumque literas numquam, aut sine consensu illorum, quorum interest, revocata, aut sublata intelligantur, & alias cujuscumque tenoris existant, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda esset in nostris literis mentio specialis, quæ omnia, quatenus prædictis adversentur, illorumve executionem disturbare possint, viribus prorsus, & effectu carere decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque. Quia vero difficile nimis esset præsentes quocumque illis opus erit, perferre.

Clausulæ derogatoriæ.

§.10. Volumus, ut earum exempla, etiam impressa &c. Nulli ergo &c.

D. P. An. VI. 27. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1571. 6. Kal. Februarii, Pont. nostri Anno V.

Sequitur extensio dictæ Constitutionis, etiam ad bona patrimonialia.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

AD Roman. spectat Pontif. sua solicitudine indefessa diligenter providere, ut ea, quæ ab eo emanata sunt, ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio ei relinquatur.

§.1. Licet etenim &c. *Omittitur hic relatio Bullæ Pii IV. quia ipsam totam habes in Tom. IV. Part. II. fol.* 100. Quamvis.

Pius IV. edidit Const. de qua hic.

§.2. Nos deinde per quasdam nostras sub dat. sexto Kalend. Februarii, Pontificatus nostri Anno VI., confectas in forma Motus proprii literas, &c. *ut supra in Bulla, quæ præcedit.*

Hic autem Pontifex edidit præinsertam hic Bullam.

§.3. Quia

Dubitatum est an Constitutio intelligatur etiam quoad bona patrimonialia.

§.3. Quia tamen sicut postea accepimus, lite & causa in partibus coram dilecto filio Guber. Civitatis nostræ Faventinæ inter dilectum filium Bartholomæum de Lanzonibus laicum Faventinum ex una, & quemdam Sanctum filium, spuriumq. Barnabæ etiam de Lanzonibus Presbyteri, ipsius Bartholomæi proximioris, de & super hæreditate, & bonis dicti Barnabæ Presbyteri defuncti, quam, & quæ Bartholomæus tamquam proximior, seu alias quomodolibet de jure, Sanctus vero præfatus tamquam assertus hæres testamentarius, & prius legitimatus ejusdem Barnabæ, ad se spectare respective contendunt, ac dictus Sanctus de eodem Barnaba tunc Presbytero illegitime natus fuit, & defectum natalium patitur, rebusque aliis in actis causæ, & causarum hujusmodi deductis, & illorum occasione deducendis in Romana Curia pendentibus, partibus ex altera, contingit dubitari, an contra tales illegitimos dictæ nostræ literæ editæ loquantur, & intelligantur etiam de bonis patrimonialibus, ipseque Bartholomæus sit pauper, ejus facultates ad sustinendum litem non suppetant, ac propterea dictus Bartholomæus cupiat mentem, & intentionem nostram super præmissis expresse declarari.

Declarat modo idem Pontifex eandem Constitutionē procedere etiam quoad bona patrimonialia.

§.4. Nos hujusmodi dubium elucidare, & voluntatem nostram patefacere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenores præsentium declaramus, dictas literas nostras loqui, & intelligi etiam de quibuscumque bonis patrimonialibus, tam mobilibus quam immobilibus, & se moventibus, juribus, & actionibus quibuscumque, sicque etiam ab initio intentionis, & incommutabilis mentis nostræ fuisse, & esse, attestamur.

Decretum irritans.

§.5. Ac ita in præmissis ab omnibus censeri, ac per præfatos, & quoscumque alios Judices, etiam Curiæ, & Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, de latere Legatos, sublata ipsis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, & si secus super iis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus præmissis, & quacumque alia litis pendentia, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac regula nostra de non tollendo jure quæsito in Cancellaria Apostolica edita, ac legibus, & statutis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, necnon omnibus aliis, quæ in dictis literis nostris voluimus non obstare, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

D.P.An.VII. 5.Martii.

Datum Romæ apud S.Petrum, sub Annulo Piscatoris, die quinta Martii, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Pontificatus nostri Anno VII.

Bull. Rom. Tom.IV.Par.III.

CLXII.

Cambiorum illicitorum declaratio, & prohibitio.

De pœnis ejusmodi cambiorum, attende Pii IV. Constitut.I. Cum sicut. *Tom.IV. Par.II. fol.*1. *Sed prætextu usurariæ pravitatis non retardatur exactio creditorum ad instantiam Fisci coram A. C. ut in ejusdem Pii IV. Constit.LXVI.* Inter multiplices, *ibidem fol.*125.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN eam pro nostro pastorali officio curam diligenter incumbimus, ut Domini nostri ovibus opportuna pro animarum salute remedia adhibere minime differamus.

Causa Constitutionis.

§.1. Cum itaque ad aures nostras pervenerint, legitimum cambiorum usum, quem necessitas, publicaque utilitas induxit, sæpenumero ob illiciti quæstus cupiditatem depravari, ut sub illius prætextu usuraria pravitas a nonnullis exerceatur. Nos petitionibus, quæ super his Nobis nuper factæ sunt, hac perpetuo valitura decretali respondendum esse duximus, ut neque dolosis sua fraus suffragetur, neque ignaros perdat inscitia: sic enim Pastoris officium exequimur, dum gregem Nobis commissum ab æternæ damnationis periculo eripere modis omnibus studemus.

Cambiorū illicitorum declaratio, & prohibitio.

§.3. Primum igitur damnamus ea omnia cambia, quæ sicca nominantur, & ita confinguntur, ut contrahentes ad certas nundinas, seu ad alia loca cambia celebrare simulant, ad quæ loca ii, qui pecuniam recipiunt, literas quidem suas cambii tradunt, sed non mittuntur, vel ita mittuntur, ut transacto tempore unde processerant, inanes referantur, aut etiam nullis hujusmodi literis traditis pecunia ibi denique cum interesse reposcitur, ubi contractus fuerat celebratus, nam inter dantes, & recipientes, usque a principio ita convenerat, vel certe talis intentio erat, neque quisquam est, qui in nundinis, aut locis supradictis hujusmodi literis receptis solutionem faciat. Cui malo simile, etiam illud est, cum pecuniæ, sive depositi, sine alio nomine ficti cambii traduntur, ut postea eodem in loco, vel alibi cum lucro restituantur. Sed, & in ipsis cambiis, quæ realia appellantur, interdum, ut ad Nos perfertur, campsores præstitutum solutionis terminum, lucro ex tacita, vel expressa conventione recepto, seu etiam tantummodo promisso, differunt. Quæ omnia Nos usuraria esse declaramus, & ne fiant districtius prohibemus. Porro ad tollendas quoque in cambiis, quantum cum Deo possumus, occasiones peccandi, fraudesque fœneratorum statuimus, ne deinceps quisquam audeat, sive a principio sive alias, certum, & determinatum interesse, etiam in casum non so-

lutionis pacisci, neque realia cambia aliter quam pro primis nundinis, ubi illæ celebrantur, ubi vero non celebrantur pro primis terminis juxta receptum locorum usum exercere, abusu illo prorsus rejecto, cambia pro secundis, & deinceps nundinis, sive terminis exercendi. Curandum autem erit in terminis, ut ratio habeatur longinquitatis, & vicinitatis locorum, in quibus solutio destinatur, ne, dum longiores præfiguntur, quam loca destinatæ solutionis desiderant, fœnerandi detur occasio.

Contravenientium pœnæ.

§.3. Quicumque contra hanc nostram Constitutionem commiserit, pœnis a sacris Canonibus contra usurarios inflictis, se noverit subiacere. Eos vero, qui conspirationes fecerint, vel congestam undique pecuniam ita ad se redegerint, ut quasi monopolium pecuniæ facere videantur, pœnis quæ a jure contra exercentes monopolia constitutæ sunt, retineri sancimus.

Forma publicandi.

§.4. Volumus autem quod præsentes literæ in Camera Apostolica, & ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ, etiam Apostolicæ publicentur, & in ipsa Camera rescribantur.

Transumptorum fides.

§.5. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transumptis &c.

Nulli ergo &c.

D. P. An VI. 28. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, 5. Kal. Februarii, Pon. nostri Anno VI.

CLXIII.

Extinctio Ordinis Fratrum Humiliatorum, cum reservatione Sedi Apostolicæ beneficiorum, & bonorum propterea vacantium.

Alia de exinde secutis vide in Const. subsequenti.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus extinctionis.

Quemadmodum solicitus pater, qui unice carum educavit filium via salutis egressum revocare cupiens primum hortatur, indulget, prætermittit, increpat, alia præterea atque alia tentare non desinit, dum quod expetit, modo aliquo consequatur, omnia denique expertus, cum nihil jam proficere intelligit, disperata prorsus salute, omnem de illo parentis animum eiicit, domo expellit, indignum existimans qui parta hæreditate fruatur. Sic Romanus Pontifex, quem divina Majestas Patrem, & Pastorem omnium Ecclesiæ suæ Ordinum constituit, sicubi quampiam Sacrarum Congregationum a Regula, & vitæ præscripto aberrare percipit, modo admonendo, modo concedendo, modo corripiendo, connititur, eam vel primis institutis restituere, vel certe quo pacto emendatam, in aliquo statu illis magis cohærenti continere, omnibus tandem ad illius sanitatem conquisitis, ubi salutaria remedia fastidire, & viam iniquitatis obstinatius procedere, atque adeo in pravum indurescere animadvertit, ut potius confringi, quam corrigi possit, omni curatione rejecta, de ipsa removenda decernit, ne inveterati atque indomiti mali vis in alias insurgat, eisque exitio sit futura. Quod (ut nostrum hac in re studium flagrat] cum in plurimis, tum maxime in Fratrum Humiliatorum familia enixe curavimus, nihil inexpertum relinquentes, quin illa multis jampridem modis affecta, etsi non protinus, certe accommoda rerum moderatione directa, ad pristinum institutum paulatim regrederetur.

Cardinalis Borrhomæus multa statuit pro emendatione Fratrum Humiliatorū.

Iste Card. in Sanctorū numerum relatus est a S. D. N. Paulo V.

§.1. Etenim postquam dilectus filius noster Carolus Tit. S. Praxedis presbyter Cardinalis Borromæus hujus Ordinis Protector, & Apostolicæ Sedis delegatus, animadvertens dictos Fratres in luxum jampridem effusos esse, multa de ratione cultus divini, de obedientia, & vita, ut antea communi, deque modo recipiendorum, & educandorum Religiosorum providenter statuerat, cum intelligeremus, eos illa, ceteraque omnia Regulæ suæ instituta omnino aspernari, vitamque omnium voluptatum confertam ducere, ac Præpositos, & qui ex eo Ordine rerum administrationem habebant, bonam magnamque fructuum partem veluti propriam in vanitatibus mundanis, turpitudinibusque flagitiose profundere, innumeraque scelera committere.

Et hic Pontifex alia decrevit pro eorumdem reformatione.

§.2. Nos vias omnes, quæ illos in aperta hujusmodi pericula atque incommoda conjecerant, excludere conati, pleraque alia de ipsorum vita, moribus, & proprietate Regulæ inimica, deque modo, & tempore gubernandæ cujusque Præpositura, necnon ratione administrationis bonorum, & dispensatione proventuum, aliisque muneribus, & officiis, ad prolapsi hujus status, & disciplinæ regularis reparationem maxime conferentibus edidimus, sperantes illa prosperos tandem successus dicto Ordini allatura.

Sed tamen iidem Fratres flagitiosam vitam retinuerunt, & multos excessus commiserunt, necnon Hieronymus Lignana, & quidam alii Fratres necon Card. Borrhomæi Protectoris procurarunt.

§.3. Sed obsistente bonarum rerum perturbatore, plerique omnes (quoniam otio, & desidia nimium assueverant) regulæ instituta, & emendationem abhorrentes, etsi statuta, & præcepta nostra communi consensu palam acceptarunt, clam tamen quibus illa modis supprimerent comminiscentes, nefarias protestationes in occulto fecerunt, necessarios suos, & alios potentiores laicos ad intestinas seditiones concitarunt, suasores præterea, & impulsores ad intimos Summorum Principum Ministros dimiserunt, qui magnis præmiis, & pollicitationibus eos pellicerent, in animos prædictorum Principum inducere, ut Nos ad illam rescindendam inclinarent, multaque alia de ea tollenda pravis artibus sunt conati, ut turpem illam, & flagitiosam vitam suam retinerent, lætalesque mundi voluptates

ptates sequerentur. Inter quos non defuit, qui altius præcipitatus, etiam a Catholica fide ad Hæreticos, & impia illorum dogmata declinarit. Quibus cognitis, omnium gravissimum impœnitentiæ peccatum in eis animadvertimus, qui toties frustra correpti, in eadem obstinatione perdurare contendunt, non satis habentes talia attentare, nisi, & iis, qui inter ipsos, qui posse putant, illis in primis, qui saluti eorum sedulo invigilant, exitium machinentur, illius stimulis concitati, qui scelestum Judam in funestum avaritiæ morbum iniecisse non contentus, etiam ad prodendum Dominum suum pecunia impulit. Hujus nimirum spiritus nequissimi ductu, quondam Hieronymus Lignana Præpositus præposituræ S.Christophori Vercellen., & plures alii conscelerati hujus Ordinis in necem dicti Caroli Cardinalis propitiatoris sui conspirantes, ut pecuniam ad tantum nefas expetitam conficerent, de trucidando in primis dilecto filio Fabio Simoneta Fratre dicti Ordinis, proventuum præpositurae Bredæ Mediolanensis depositario, apud quem nummos invenire credebant, secreto convenerunt, inde ad Ecclesiam dictæ Præpositurae, in qua ipsum orantem laqueo suffocare decreverant, profecti, sed inter se de modo aggrediendi misericordia Salvatoris nostri, discordes, hoc conatu destiterunt, mutatoque consilio sacra aurea, & argentea furati sunt. Quibus clam venditis, seu pignori datis, prædictus Hieronymus quondam Donatum Farinam comprofessorem suum apostatam pacta pecunia induxit, ut ipsum Carolum Cardinalem occideret; qui nacta loci, & temporis opportunitate, in eum vesperi de more in sacello cum familia precantem, ut transverberaret, sclopum glandibus confertum, igne admoto exoneravit, sed telorum parte ad vestes orantis exinanita, aliis utrimque in proximo violentia ictus defixis, innocentem divina pietas, salvum, & incolumem conservavit. Quare ambo, & quidam alii hujus nefandi criminis participes, postea capti pœnas debitas persolverunt.

Ideo hic Pontifex Ordinis Fratrum Humiliatorũ extinguit.

§.4. Quando igitur familiam prædictam nulli studio ad Ecclesiæ Dei utilitatem proficienti incumbentem nulli disciplinæ ecclesiasticæ deditam, nullum omnino futuræ virtutis specimen ostendentem, tam detestandis facinoribus infectam, tam atroci sacrilegio contaminatam, & præterea impœnitentem, atque incorrigibilem agnoscimus, omni de illa spe prorsus exclusa, ipsam tandem tollere constituimus, tamquam malam arborem fructus pessimos proferentem. Habita itaque cum Fratribus nostris deliberatione matura, de illorum consilio, & Nobis attributæ potestatis plenitudine, extinguimus, & abolemus Ordinem prædictorum Fratrum Humiliatorum, & Officium Præpositi Generalis, ac Provincialium, & quæcumque alia ministeria Ordinis sic suppressi, necnon omnia, & quæcunque statuta, consuetudines, & decreta ejusdem, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel alia quacumque firmitate munita, & pariter privilegia, & indulta generalia, & specialia, quorum omnium tenores, ac si ad verbum insererentur præsentibus, habemus pro expressis, quibuscumque illa concepta sint formulis, necnon irritantibus aliis decretis, & vinculis roborata.

Generalem & alios omnibus officiis, & beneficiis, & Conventibus, & bonis privat.

§.5. Privamus Generalem, ac ceteros omnes Præpositos, & Fratres omnibus Præposituris, dignitatibus, administrationibus, Officiis & beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, necnon domibus, Conventibus, & locis immobilibus, mobilibus, & semoventibus, in Italia, & ubicumque gentium constitutis, sacra quoque, & communi suppellectile, ac ipsorum omnium usu, usufructu, administratione ac possessione, spirituali, & temporali, ac etiam jure, & actione, sive per statuta nostra, sive alias quomodolibet pertinente. Ac tollimus eis omnimodam facultatem, usum, & auctoritatem, generalia, provincialia, & alia capitula de cetero celebrandi.

Et professo in locis eis assignandis, regularem vitã ducere, aut ad pares, vel stridiores Ordines transire præcipit.

§.6. Volumus tamen, ut omnes fratres, qui nunc sunt, qui professionem regularem emiserunt, deinceps in domibus, & locis, quos eis cum victu, & aliis necessariis proxime assignandos curabimus, omnino redigantur, ut ibi vitam ducant regularem, suæ professioni conformem, sub cura, & visitatione Ordinariorum locorum, aut alterius, vel aliorum, quos eis duxerimus delegandos, vel juxta juris communis dispositionem transeant, ad pares vel strictiores Ordines approbatos.

Novitiosque & non professos expelli mandat.

§.7. Novitii vero, & alii quicumque non professi, detracto Religionis habitu, ex professorum consortio, & domibus expellantur.

Aliosque ad hunc Ordinẽ recipi, & alia loca acquiri prohibet.

§.8. Quibus professoribus nominatim præcipimus, atque interdicimus, ne posthac quemquam expulsorum, aut omnino alium, etiam voventem, ad professionem, vel habitum admittant, nec novas domus vel loca recipiant, vel acquirant; quod si secus fiat, professio sit inanis, neminemque obliget, neque in specie, neque in genere sic professum. Novarum domorum, seu locorum receptiones, vel acquisitiones, viribus & effectu careant, & contrafacientes excommunicationis sint sententia eo ipso innodati, a qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus absolvi possit, absque Romani Pontificis licentia speciali.

Reservatque Sedi Apost. beneficia sæcularia ob hujusmodi privationem vacantia, & loca, & bona hujus Ordinis

§.9. Ceterum intendentes, & cultui divino, & Ecclesiæ ministris quamprimum prospicere, omnes Præposituras, dignitates, personatus, administrationes, Officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, quæ deinceps sæcularia sint, per privationem prædictam, apud Sedem Apostolicam vacantia, necnon domos, Conventus, loca, suppellectilem, bona, res, actiones, & jura supradicta, eorumque proprietatem & dominium, nostræ & dictæ Sedis liberæ dispositioni, specialiter & expresse reservamus. Decernentes irritum & inane, quicquid secus per prædictos, aut quoscumque alios, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Fides exemplorum.

§.16. Volumus autem ut præsentium exempla.

Nulli ergo &c.

D. P. An.VI. 7. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, septimo Idus Februarii Pontificatus nostri Anno VI.

Papæ subscr.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium & publicatio.

CLXIV.

Præpositurarum nuper extincti Ord. Fratrum Humiliatorum distributio, & applicatio, ipsorumque Fratrum divisio cum locorum & alimentorum assignatione. Et cum earumdem dignitatum & beneficiorum sæcularium d. Ordinis, reservatione dispositioni Sedis Apostolicæ.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Constitutionis præced. summam refert.

QUoniam per extinctionem Ordinis Fratrum Humiliatorum, & privationem Generalis, ac ceterorum omnium Præpositorum, & Fratrum illius, omnibus Præposituris, dignitatibus, Officiis, & beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura nuper a Nobis de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine factas, intendentes, & cultui divino, & ministris Ecclesiasticis quamprimum prospicere, præposituras, dignitates, Officia, & beneficia prædicta, quæ deinceps sæcularia essent, necnon bona, domos, redditus, res, actiones, & jura Ordinis sic suppressi, nostræ & Apostolicæ Sedis dispositioni specialiter, & expresse reservavimus. Præterea voluimus, ut omnes Fratres, qui professionem emiserant regularem, deinceps in domibus & locis, quæ eis cum victu, & aliis necessariis assignandos curaremus, omnino redigerentur, ut ibi vitam ducerent regularem suæ professioni conformem, sub cura & visitatione Ordinariorum locorum, aut alterius vel aliorum, quo eis delegaremus, vel juxta juris communis dispositionem transirent ad pares, vel arctiores approbatos.

Et modo dissolvit uniones Præpositurarũ d. Ordinis.

§.1. Nunc autem ad inducendum novum in dictis præposituris & locis statum, cuique quantum potest convenientem, & item subveniendum aliis Ecclesiis, Conventibus, piis locis, Officiis, & ministris ad Religionis cultum, & fidei Catholicæ propagationem, & tutelam utilibus & necessariis, simulque ad prædictorum Fratrum distributionem, & divini Officii celebrationem paterna caritate intenti, ut ea quæ facere instituimus, omni impedimento soluta plenarium consequantur effectum, De simili potestatis plenitudine, dissolvimus omnes & quascumque uniones, annexiones, & incorporationes, perpetuas & temporales, præpositurarum S. Mariæ Elisabeth de Busto parvo Mediolanensis Diœcesis, S. Catharinæ Cremonensis, ac forsan aliarum, quæ nominatim præsentibus exprimuntur, sive ut aliæ aliis, sive ut invicem, aut alias quacumque causa ante hac factas, restituentes eas in liberum & solutum statum quantocumque ipsæ tempore ut unitæ pacifice sint possessæ.

Quorum aliquas distribuit & applicat.

§.2. Rursus, verum annuum valorem fructuum, redditauum, & Proventuum singularum præpositurarum, necnon Ecclesiarum, Capitulorum, domorum, Conventuum, Collegiorum, Hospitalium, & aliorum locorum, omnium præsentibus comprehensorum, secundum communem illorum æstimationem, & quantumcumque sint, necnon fructuum reservationes, & pensionum assignationes, quos & quas perpetuo, vel ad tempus seorsum facere intendimus, præsentibus pro expressis habentes, perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus præposituram S.Petri Bergomensis cum omnibus rebus & juribus suis, & quæ ei competunt actionibus, præpositura SS. Simonis & Judæ; Ac simili modo præposituram S. Mariæ Ticini Novariensis diversis, præposituræ S. Crucis Novariensis, & præposituram S. Jacobi Moncalerii, præposituræ SS. Trinitatis Avilliani Taurinensis Diœcesis; Et præposituram S. Joannis Baptistæ de Damaso, præposituræ S. Ursulæ de Surrigo; Et præposituras S. Michaelis de Paganica, & S. Corpetis præposituræ S. Mariæ Cigoli; Et præposituram S. Bartholomæi Aquensis, mensæ Episcopali Aquensi; Et præposituram S. Georgi Canturii, mensæ Capitulari Ecclesiæ S. Vincentii plebis Galliani ad Canturium; Et præposituram S. Syri Alexandrin. cui cura Parochianorum imminet animarum, Hospitali pauperum SS. Blasii & Antonii, cura & Parochianis omnibus ad viciniorem parochialem Ecclesiam, quam Ordinarius loci aptiorem commodioremque viderit translatis; Et præposituram S. Bartholomæi Veronensis, Officio Inquisitionis hæreticæ pravitatis, Apostolica auctoritate ibi statuto. Ad hæc in singulis domibus, de Canonica, & S.Joannis Evangelistæ, & Sanctiss. Trinitatis Mediolanensis, & S. Bartholomæi Bergomensis, & S.Francisci Paduan. & S.Marci Terdonæ, & S.Odorici, & omnium Sanctorum Papien., & etiam omnium Sanctorum Modoetiæ supprimimus perpetuo & extinguimus nomen, titulum dignitatem, & essentiam præposituræ, omniaque insignia veteris instituti dividimus & separamus, omnia harum sic suppressarum præpositurarum bona, res, actiones, & jura a sua quaque Ecclesia & domo, necnon hortis, viridariis, & pertinentiis intra clausuram cujusque domus consistentibus, in hos, qui sequuntur usus, perpetuo assignatis. Siquidem concedimus Ecclesias, ædes, hortos, viridaria, & pertinentias intra prædictam clau-

clausuram existentes ipsarum suppressarum præpositurarum, videlicet de canonica Sancti Joannis Evangelistæ, & Sanctissimæ Trinitatis Mediolanen. ad usum Seminarii, seu aliorum Collegiorum, Congregationum, & Hospitalium, prout dilecto filio Carolo Cardinali Borrhomæo Ecclesiæ Mediolanen. præsuli videbitur utilius expedire. Sancti Francisci vero Paduan. ad eumdem usum Seminarii arbitrio Episcopi statuendi; & omnium Sanctorum Papien. Ordini, & Fratribus Carthusien. necnon S. Odorici Collegio Ghisleriorum, quod in universitate Studii generalis Papien. nuper instituimus; & Sancti Bartholomæi Bergomensis, tam cum hortis, viridariis, & pertinentiis intra suam clausuram existentibus, quam etiam ei contiguis terrenis, pratis, & vineis suis, Fratribus Ordinis Prædicatorum regularis Observantiæ provinciæ Lombardiæ, juxta morem ejus Ordinis, qui illam ad mores suos reforment; & S. Marci Terdonen. fratribus domus S. Francisci Ordinis Minorum, qui hac sua domo, & ejus Ecclesia Episcopo, & Capitulo Terdonen. pro illorum futura loco occupatæ Cathedrali relicta in dictam Ecclesiam S. Marci debeant demigrare; ac etiam concedimus Congregationi regularium Sancti Pauli decollati Barnabitorum nuncupatæ, Ecclesiam & domum præposituræ suppressæ omnium Sanctorum Modoetiæ, cum omnibus bonis, rebus, juribus & actionibus suis ubicumque constitutis, ut illas habeant & instituant quemadmodum aliæ suæ Congregationis diriguntur.

Aliarum distributionum cōmittit Card. Borrhomæo.

§.3. De præposituris autem Lugani, Lucarni, & S. Laurentii de Canobio, & S. Catharinæ de Pallenza, earumque bonis, rebus, juribus, & actionibus hac vice disponendis prædicto Carolo Cardinali, qui in ipsarum Lugani, & Lucarni erectione & restitutione qualicumque laboriosam operam præstitit, delegamus vices nostras, ut vel ipsas Societati Jesu, vel alteri Congregationi, aut Ordini approbato, vel Seminario ad usum Collegiorum, seu etiam Hospitalium, aut aliorum piorum operum tribuat, sive illas uniat, appropriet, & applicet, vel alias de illis, eorumque bonis, & proprietatibus prædictis, aliisve modis libere disponat, uti temporis, rerum & temporum qualitate, conditione, & necessitate perspecta noverit commodius convenire.

Aliis ipse Pont. applicat bona dicti Ordinis.

§.4. Postremo applicamus & appropriamus perpetuo omnia & quæcumque alia bona, res, actiones, & jura, divisa & separata prædictarum præpositurarum suppressarum, videlicet de Canonica S. Joannis Evangelistæ & Sanctissimæ Trinitatis, præposituræ Sanctorum Bredæ Mediolanen., & alia S. Bartholomæi Bergomensis, præposituræ Sanctorum Simonis & Judæ; & alia Sancti Francisci, domui & Fratribus Beatæ Mariæ Paduan. dicti Ordinis Prædicatorum; & alia Sancti Odorici, & omnium Sanctorum, etiam domui, & Fratribus S. Thomæ Papien. super quibus, videlicet S. Odorici, & omnium Sanctorum, pensionem annuam, omnino liberam, & exemptam, centum ducatorum auri in auro de Camera infirmariæ domus a Nobis constitutæ Sanctæ Crucis, & omnium Sanctorum ad Oppidum Boschi ipsius Ordinis annis singulis integre persolvendam, seu per Priorem, & Fratres dictæ Domus ad Boschum, si & quoties maluerint, super pinguioribus & liquidioribus proventibus illorum propria auctoritate exigendam, & in prædictæ infirmariæ usus penitus convertendam perpetuo reservamus; & alia S. Marci pro dimidia in dotem unius Archidiaconatus, & unius Cantoriæ dignitatum prædictæ Ecclesiæ Terdonen., & pro alia dimidia parte Domui S. Martini Terdonæ, constitutæ ad usum Fratrum dicti Ordinis Prædicatorum in ea superioribus annis introductorum. Ita ut liceat tam futuris omnibus principalium præpositurarum Præpositis, necnon Aquensi Capitulo Ecclesiæ Canturii, Rectoribus Hospitalis Sanctorum Blasii, & Antonii, ac ministris officii Inquisitionis Veronen. unitarum præpositurarum, prout cuique tangit, quam etiam aliis omnibus, quibus Ecclesiæ, & Domus aliarum suppressarum præpositurarum conceduntur, quorumque præposituris, Domibus, Collegiis, & Locis, bona, res, & proprietas, actiones, & jura prædicta appropriantur, per se, vel alium, seu alios, corporalem possessionem illorum, necnon jurium, & pertinentiarum suorum omnium, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta omnia eorumdem in suos, necnon præpositurarum, Domorum, mensarum, Collegiorum, Hospitalium, officii, & Locorum prædictorum, usus, & utilitatem convertere, Diœcesanorum locorum, aut quorumvis aliorum licentia super his minime requisita.

Fratresque distribuit cum alimentorum, & locorum assignatione.

§.5. Hanc autem de distributione, & alimentis fratrum extincti Ordinis prædicti rationem futuram esse volentes, statuimus, ut de iis, qui nunc sunt Ecclesia Bredæ viginti octo Presbyteros, & septem servientes, aliæ vero sequentes Ecclesiæ, videlicet Sancti Abundii Cremonensis, sexdecim Presbyteros, & quatuor servientes; B. Mariæ de Glarea Veronen. octo Presbyteros, & duos servientes; S. Catarinæ Cremonen. tres Presbyteros, & unum servientem; S. Mariæ de Ronderario, cum Ecclesia Sancti Martini in suburbiis Comen. alios tres, & unum servientem; Sanctorum Petri, & Pauli cum Ecclesia S. Mariæ Caravagii, quatuor Presbyteros, & unum servientem; S. Agathæ de Urbe, duos Presbyteros, & & unum servientem; Sanctorum Simonis, & Judæ Bergomen. tres Presbyteros; Sanctissimæ Trinitatis Avillianæ alios tres; Sanctæ Crucis Novarien. duos; S. Ursulæ de Surrigo cum illi unita prædicta duos; singulæ Ecclesiæ S. Mariæ Veteris Varensii, Sanctorum Jacobi, & Philippi Brixiensis, S. Nicolai Ballani, S. Joannis Evangelistæ Appiani, S. Elisabeth de Busto, S. Pauli Conilliani, S. Pauli Soncini, S. Marini Cremæ, S. Mariæ Cigoli, & S. Thomæ Senen. singu-

singulos Presbyteros recipiant, & retineant ad deserviendum ibidem in divinis; quibus, ut ibi plures assignantur, in commune vivant, pro suis alimentis prædictis reservamus, constituimus, & assignamus pensiones annuas prorsus liberas, & exemptas, videlicet trigintaquinque personis Ecclesiæ Bredæ mille, & quadrigentorum scutorum auri, & viginti; S. Abundii, octingentorum, & decem, B. Mariæ de Glarea, quadringentorum, & quinque, Sanctorum Petri, & Pauli, ac S. Mariæ Caravagii ducentorum; & ubi quatuor personæ, centum sexaginta, ubi tres, centum viginti, ubi duo, octoginta; & denique ubi singuli destinati sunt, quadraginta scutorum similium super earum præpositurarum, & ipsarum annexorum fructibus, redditibus, & proventibus, etiam si super illis aliæ pensiones annuæ aliis assignatæ, aut illorum reservationes factæ sint, eorumque dimidiam partem longe excedant, per omnes deinceps præpositos suos, quos & etiam suarum præpositurarum fructus, & bona omnia ad id efficaciter obligamus, annis singulis pro una, videlicet in B. Jo: Baptistæ a proxime futura incipiendo pro rata temporis, & altera medietatibus singularum pensionum hujusmodi in D. N. Jesu Christi Nativitatem festivitatibus integre persolvendas; ita tamen, ut dictis trigintaquinque personis Ecclesiæ Bredæ, sive singulis, sive simul pluribus decedentibus, aut ad alios Ordines transeuntibus, pariter rata dictæ pensionis mille, & quadringentorum scutorum eo ipso extincta sit, Præpositoque accrescat, donec hi omnes ad numerum viginti, & inter eos omnes sexdecim Sacerdotes deveniant: ac tunc demum eis octingenta dumtaxat scuta similia quotannis modo prædicto persolvantur; quibus ad dictum numerum redactis, postea diminuentibus, ac etiam aliis aliarum Ecclesiarum prædictarum dehinc quandocumque deficientibus, statim alius, vel alii, ejusve, vel eorum usque ad præscriptum in quaque Ecclesia numerum, ac totidem Sacerdotes, sive sæculares subrogentur, donec omnibus de medio sublatis, vel alio translatis, Ecclesiæ ipsæ de aliis ad eumdem numerum Presbyteris hujusmodi regularibus, vel ibi perpetuis beneficiatis sæcularibus idoneis, a suo quoque Præposito libere assumendis, & instituendis illico reformentur; qui cum suis ubi statuuntur servientibus deinceps loco suæ pensionis annuum ejusdem quantitatis redditum de bonis præposituræ pro mensa communi, ubi quantitas, & numerus personarum id postulaverit, conficiendum, sin autem in singulos statuendum, futuris deinceps temporibus perpetuis habeant; & ex eo foveantur. Volentes supradicta omnia omni tempore inviolata fore, & ab omnibus firmiter custodiri.

Executorum deputat.

§.6. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, præsertim in quorum Civitatibus, & Diœcesibus præposituræ distributos fratres prædictos habentes consistunt, per Apostolica scripta mandamus, ut quisquis per se, vel alium seu alios, ubi, & quandocumque opus fuerit, prædictis omnibus efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate nostra numerum præfinitum Presbyterorum, & aliorum prædictorum in singulis Ecclesiis, & locis, in quibus sic a Nobis disponuntur, integrum conservari, omnes pensiones supradictas omnibus illis, quibus assignantur integre persolvi, res, quibus Ecclesiæ, domus, ædes, bona, res, jura, actiones, & alia prædicta conceduntur, ac prorsus universos, & singulos alios, quos præsentes literæ concernunt, illis, & earum effectu pacifice frui, & gaudere, mensas, & redditus annuos institui, & assignari, ceteraque omnia eisdem præsentibus contenta, semper, & ubique observari, non permittentes quemquam contra ipsarum tenorem per quoscumque molestari, vel alias quomodolibet impediri. Contradictores quoslibet, ac prædictis non parentes, per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ceteraque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, censurasque, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.7. Non obstantibus nostris de unionibus ad partes committendis, & valore fructuum utrimque exprimendo, ac etiam de fructibus beneficiorum in omnibus gratiis, etiam Motu proprio factis, secundum verum annuum valorem exprimendis, alioquin gratiæ ipsæ non valeant, & de non tollendo jure quæsito, necnon Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentes, ac etiam de unionibus beneficiorum in diversis Diœcesibus consistentium non faciendis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Ordinum, & locorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac quod causæ propter quas prædictas uniones, & applicationes facimus, prius coram locorum Ordinariis examinatæ, & approbatæ non fuerint, quæ propterea per subreptionem obtentæ numquam intelligantur, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel omnino non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis; quæ omnia, & quæcumque alia prædictis impedimentum præstantia, aut præstare valentia omnino tollimus, & abrogamus, ac nemini contra ipsas præsentes, & earum executionem atque effectum suffragari posse decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Concedit Fabricæ Eccles. Terdonensis jus redimendi nonnulla bona dictorum Præpositorum

§.8. Cum autem alias pro necessitatibus hujus Sedis quædam bona, seu census, vel livelli nonnullarum præpositurarum prædictarum usque ad valorem decem millium scutorum auri in auro diversis personis, cum pacto

1571. vendita usque ad valorem decem millium scutorū pro necessitatibus Sedis Apostolicæ.

pacto illos relevandi intra certum tempus tunc expressum, & nondum elapsum, auctoritate nostra venditi fuerint, Nos novæ Fabricæ Ecclesiæ prædictæ Terdonen. suadente jampridem illius Civitatis tutela occupatæ, quantum in Nobis est subvenire cupientes, jus relevandi, sive redimendi, omnia bona, seu census, aut livellos prædictos, omnemque actionem olim dicto extincto Ordini, & illius Præpositis competentia, pro usu, & commodo dictæ Fabricæ, uti postea statuemus, & declarabimus, Nobis, & dictæ Sedis retinemus.

Reservatque Sedi Apostolicæ beneficia d. Ordinis vacantia & vacatum.

§.9. Demum pio studio inducti, ut sancta, & salubris hujus novi status ratio per peculiarem solicitudinem omni tempore capiatur, tam prædictas, quam omnes alias præposituras, ac cetera beneficia ecclesiastica, cum cura, & sine cura suppressi Ordinis prædicti, extra Romanam Curiam quibusvis modis, & ex quorumcumque personis vacantia, & deinceps quandocumque, & quotiescumque vacatura, nostræ, & Successorum nostrorum Romanorum Pontificum, ac dictæ Sedis dumtaxat collationi, & dispositioni, specialiter, & expresse in perpetuum reservamus. Decernentes irritum, & inane, quicquid secus super his, ac aliis supradictis per quoscumque, etiam S. R. E Cardinales, & de latere Legatos, etiam prætextu facultatum, privilegiorum, & indultorum, ac alias quomodocumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Fides exemplorum.

§.10. Quia vero difficile nimis esset &c.

Nulli ergo &c.

D. P. An. VI. 8. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, 6. Idus Feb. Pontificatus nostri Anno VI.

CLXV.

Episcopi Regni Siciliæ quotannis inventarium actorum criminalium conficere, & custodire tenentur.

P I U S E P I S C O P U S

S E R V U S S E R V O R U M D E I

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Cōstitutionis.

MUneris nostri est, aditum prohibere, per quem salubris delictorum animadversio perperam disturbatur. Nefarium etenim facinus in plerisque Episcopatibus Regni Siciliæ citra, & ultra Farum audivimus exoriri, quod Cathedralibus Ecclesiis præsule viduatis, Vicarii a Capitulis constituti, gratia, timore, odio, vel sordibus, quas volunt inquisitiones, & testimonia rerum, & causarum Criminalium violant, subripiunt, & lacerant, ne delictorum cognitio, vel vindicta uspiam consequatur.

Præceptum quod Episcopi conficiant inventarium actorum criminaliū quolibet anno, & confectum custodiant.

§.1. Nos ad hoc malum, qua potest industria, coercendum, pro nostro officio intenti, præcipimus omnibus Archiepiscopis, & Episcopis dicti Regni, præsentibus, & futuris, ut deinceps inventarium authenticum omnium, & quarumcumque suæ Curiæ querelarum, accusationum, Inquisitionum, denunciationum, testificationum, instrumentorum, processuum, ceterorumque actorum, causarum, & negociorum criminalium, etiam mixtorum, quæ apud Curiæ suæ Notarium fuerint, quotannis in perpetuum conficiant; confectum, & dicti Notarii manu subscriptum, penes se custodiant, donec super iis fuerit judicatum. Et si eos de vita decedere interim contigerit, illud universum sigillo suo obsignatum, fidei Sacerdotis, cui peccata confitentur, morte impendente committant, qui ea secuta protinus ipsum Prælato, ac domui, seu Conventui digniori regularium illius Civitatis, debeat resignare, ut ab eis tute, & fideliter asservetur, donec futurus advenerit Præsul, cui illud itidem clausum, & integrum tribuatur; quod ipsimet per se faciant, si quando necesse habuerint peregre proficisci, ita ut illud ipsum statim cum præsentes redierint, recipiant ab eisdem.

Pœnarum impositio contra subtrahentes, aut corrumpentes ipsa acta, & scripturas.

§.2. Quicumque autem testimonia, processus, scripturas, & instrumenta hujusmodi quocumque modo violaverit, corruperit, subtraxerit, combusserit, suppresserit, ac jusserit id fieri, seu auxilium, consilium, vel favorem præstiterit, omni sit dignitate, officio, & beneficio præsentium auctoritate privatus, & ad futura inhabilis eo ipso. Idem quoque, & pariter Notarius, cui quid prædictorum defuerit, aut alias deliquerit in prædictis, tamquam falsi reus declaretur, pœnasque omnes subeat, quæ sunt in hujusmodi rerum falsarios per sanctiones canonicas, & Constitutiones legitimas irrogatæ.

Nulli ergo omnino &c.

D. P. An. VI. 1. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Kal. Martii, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXVI.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Clericorum Cameræ Apostolicæ Collegium ad duodenarium numerum adaugetur, cum emolumentorum ipsis de cetero exhibendorum præfinitione.

P I U S E P I S C O P U S

S E R V U S S E R V O R U M D E I

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

ROmanus Pontifex tamquam providus Pater familias operarios, & Ministros quandoque diminuit, & quandoque auget prout eorum Ministerio Sedem Apostolicam, quæ est vinea Domini, indigere, & pro ejus conservatione expedire prospicit.

Ob erectionem Collegii Militiæ Sancti Georgii diminutus nu-

§.1. Sane cum Collegium dilectorum filiorum militum Sancti Georgii pro centum quinquaginta Militibus pridem a felicis record. Paulo Papa III. Prædecessore nostro insti-

merus Clericorum R. C. A. cum aliquali præjudicio ejusdem Cameræ.

institutum non admodum nostræ Reipublicæ necessarium, Collegium vero Cameræ Apostolicæ Clericorum, quod cum soleat egregiis Viris refertum existere, decreto tamen piæ mem. Eugenii Pontificis IV. etiam Prædecessoris nostri ab eodem Paulo Prædecessore, etiam interveniente pecunia approbato, quoniam ad septenarium numerum reductum extitit, Nobis nimis arctatum, & angustatum visum fuit, itaut, si aliqui ipsorum Clericorum, vel adversa valetudine, vel quia ad alia dictæ Sedis graviora negocia distrahantur, aut alio quovis modo impediantur, ipsius Cameræ munia, prout eorum exigit magnitudo, ab his, qui supersunt, tractari, & perfici omnino nequeant, illud igitur dissolvere, & extinguere, hoc vero adaugere deliberavimus.

Sublatis itaque literis hujusmodi erectionis;

§.2. Quamobrem literas erectionis Collegii Militum, reductionis Collegii Clericorum ad hujusmodi septenarium numerum, privilegiorumque, & indultorum eisdem Collegiis, Militibus, & Clericis quomodolibet concessorum, innovatorum, & approbatorum præsentibus, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro expressis habentes, ac reductionem, & decretum de septenario numero hujusmodi, Statutumque ejusdem Pauli Prædecessoris desuper quomodolibet factum, & quæcumque alia quovis modo effectum præsentium impedientia penitus abrogantes.

Dissolutisque officiis dictæ Militiæ.

§.3. De fratrum nostrorum consilio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine Collegium Militum S. Georgii præfatum, ejusque essentiam, usum, & exercitium, ac ipsius officia tenore præsentium penitus dissolvimus, extinguimus, & abolemus.

Necnon restituta singulis Militibus pecunia;

§.4. Ne autem dicti Collegii extincti nuper Milites ex extinctione prædicta nimium dispendium patiantur, dilecto filio Thesaurario Generali nostro per præsentes injungimus, & mandamus, quatenus in Kalendis Aprilis summam septuaginta quinque millium scutorum, quibus in occurrentibus tunc necessitatibus eandem Sedem tempore institutionis ipsorum Collegii subvenerunt, singulis pro rata, nuper existentibus Militibus juxta præfati Pauli Prædecessoris in literis ipsius Collegii Institutionis appositum decretum, quo inter alia cavetur, quod si aliqua ratione, vel causa per Romanum Pontificem Collegium præfatum extingueretur, summa integra præfata restitueretur; hic Romæ realiter persolvat, & restituat, interimque ipsis Militibus de fructibus, redditibus, & proventibus solitis, & consuetis pro rata respondeat, & responderi faciat; ita quod dicto termino elapso nulli Militum aliquid amplius de fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis hujusmodi solvi debeat.

De novo erigitur Collegium Clericorum R. C. cum auctione numeri ad duodenarium.

§.5. Collegium vero Clericorum, qui nunc sex viventium tantum existunt, uno ex ejus officiis per obitum bonæ memoriæ Julii Saulii, olim dum viveret, præfatæ Cameræ Clerici, apud Sedem eandem defuncti vacante, quod ad effectum præsentium extinguimus, & abolemus, adeo ut amplius discerni, aut cognosci non possit, sed cum actione, ac numero duodecim Clericorum infrascripto incorporatum, atque confusum intelligatur dictis de causis, & aliis animum nostrum moventibus, ad duodenarium numerum perpetuo augemus, illudque pro duodecim Clericis de cetero instituimus, itaque deinceps, sex alii viri per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, eidem Collegio Clericorum ascribendi, & deputandi, una cum nunc existentibus dictæ Cameræ Clericis, unum corpus, & Collegium integrum, & indistinctum constituant, & efficiant, & duodecim officia, pro duodecim Cameræ Clericis, & Sedis præfatarum Cappellanis omni prorsus sublata inter eos differentia omnino similia, & parilia, & æqualia in omnibus, & per omnia, ejusdemque juris, potestatis, jurisdictionis, & auctoritatis existant.

Cui Collegio vetera omnia communicantur Privilegia ab unoquoque Clerico in pari gradu obtinenda.

§.6. Ipsumque Collegium, sic auctum, & institutum, & in unum corpus prorsus redactum, & duodecim Clerici præfati, pro tempore existentes, eisdem privilegiis, exemptionibus, facultatibus, prærogativis, & gratiis quibuscumque indifferenter potiantur, utantur, & gaudeant, quibus antea ipsum Collegium, & septem illius Clerici, quovis modo conjunctim, vel separatim potiebantur, utebantur, & gaudebant, necnon redditus, proventus, & emolumenta, jocalia, & omnia alia, & singula, tam ex communi Massa, quam alibi quocumque tempore debita, & debenda ordinaria, & extraordinaria æqualiter percipiant, ac munera, functiones, & officia, tam publica, quam privata, etiam Castrorum, Civitatum, locorum, & Provinciarum semper sortiantur, obtineant, & exerceant, & exequantur, pro ut prius ante auctionem, ad duodennarium numerum hujusmodi Collegium ipsum, & illius septem Clerici habebant, percipiebant, & obtinebant perinde, ac si principio Collegium præfatum, sic autem, & cum antiquo confusum, & unitum, & incorporatum, & illius Officia pro duodecim Clericis instituta fuissent, & reductio, ac decretum præfata de numero septenario minime emanassent, statuentes quod perpetuis futuris temporibus Camera præfata duodecimClericatuumOfficia habet, inter se promiscua, & confusa, ita quod sex Clerici eidem Collegio ascribendi cum aliis sex nunc existentibus omnino pares, & æquales existant, & nullum inter eos discrimen prioritatis, potioritatis, aut antiquitatis adsit, quo posteriores a prioribus, vel alter a b altero, quovis modo discernantur, & sic adveniente vacatione, sive antiquorum, sive augmentatorum semper in supplicatione, aut Motu proprio, mentio fiat quod unus ex duodecim vacat, alioquin Clerici admittere nequaquam teneantur, neque ad hoc quovis modo cogi possint.

Eis assignata emolumenta æqualiter dividenda.

§.7. Et insuper ut præfati duodecim Clerici onera sibi incumbentia supportare, & juxta ipsorum qualitatem, & dignitatem decentius se sustentare valeant, providere volentes, de eorumdem Fratrum consilio, & autho-

authoritate, & potestate similibus redditum annuum novem millium scutorum auri in auro, ex pecuniis Thesaurariæ Provinciæ nostræ Romandiolæ, ejusque Cancellariæ, necnon proventuum maleficiorum, tractarum frumenti, rata subsidii trecentorum millium scutorum, sive augmenti precii salis, & quorumcumque aliorum subsidiorum, & redditŭum Ordinariorum dictæ Provinciæ exigendum, & alias per eumdem Paulum, Prædecessorem eidem Collegio militum extincto, inter alia, pro dote assignatum, ac omnia, & quæcumque alia jura, obventiones, & emolumenta dicti Collegii extincti, & quæ Collegium, & milites quovis modo hucusque percipiebant, & assequebantur, Massæ communi duodecim Clericorum præfatorum, & ipsi Collegio Clericorum in omnibus, & per omnia, prout Collegio hujusmodi extincto concessa fuerant, itaut liceat eidem Collegio Clericorum, & duodecim illius Clericis conjunctim, vel separatim, post hac una, cum aliis ipsius Collegii duodecim Clericorum redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, sibi hucusque assignatis, seu in futurum assignandis, aut quovis modo proveniendis illa percipere, levare, distribuere, & dividere, perpetuo applicamus, illaque cum omnibus aliis ipsius Collegii Clericorum, redditibus, & emolumentis confundimus.

Præsentis Cōstitutionis firmitas, & observantia, cum clausula *sublata* &c.

§.8. Decernentes prædicta omnia, & singula omnino ab omnibus adimpleri, & observari debere, & præsentes literas, vim validi, & efficacis contractus inter Sedem, & Cameram præfatas, ac Nos ipsos, & Successores nostros Romanos Pontifices, ex una, & Collegium Clericorum, & singulos duodecim Clericos, & ipsius Collegii Clericorum Officia obtinentes, & in futurum habituros, illorumque successores, vel causam ab eis habentes, ex altera partibus solemniter, & legitime initi perpetuo obtinere, dictamque Cameram, ad eosdem Clericos omnes & singulos in juribus prædictis tuendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri, & obligatam esse, & sic per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores in quacumque causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cautio pro pecunia a Clericis solvenda, ab eisque recipienda.

§.9. Et pro præfatis omnibus, & singulis firmiter observandis, & adimplendis, ac pro potiori Collegii, & duodecim Clericorum prædictorum, tam pro pecuniis, quam pro Cameræ, & Sedis præfatorum occurrentibus necessitatibus, jam solverunt, & imposterum solvent, quam pro fructibus, redditibus, & proventibus sibi assignandis, assignatisq; numquam in sortem principalem computari volumus, ac damnis expensis, & interesse passis, factis, patiendis, & faciendis omnia, & singula d. Cameræ bona mobilia, & immobilia, jura, actiones, & emolumenta, ac redditus, & proventus præsentia, & futura. Ita quod liceat propria ipsius Collegii auctoritate nullo alio a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente desuper ex mandato, licentia, seu decreto dictorum bonorum, redditŭum, seu proventuum, pro dictis pecuniis, damnis, expensis, & interesse possessionem capere, & retinere harum serie obligamus, & perpetuo hypothecamus.

Obstantium derogatio.

§.10. Non obstantibus eorumdem Eugenii, & Pauli, aliorumque Romanorum Pontificum decretis, statutis, Constitutionibus, Ordinationibus Apostolicis, ac Regulis Cancellariæ etiam de non tollendo jure quæsito, ac extincti Collegii Militum, & Cameræ, ac Collegii præfatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus præfato Collegio, & illius Clericis etiam ex causa onerosa, & interveniente quarumque pecuniarum quantitate etiam notabili ac per modum statuti perpetui, & solemniter initi, & stipulati contractus, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis concessis, confirmatis, & approbatis, extensis, & moderatis, cujuscumque tenoris existant, per quę pręsentibus non expressa, aut omnino non inserta effectus earum impediri valeant quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus de verbo ad verbum in nostris literis habenda esset mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulæ pęnales.

§.11. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 5. Martii 1571. An.VI.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, Nonis Martii Pontificatus nostri Anno VI.

CLXVII.

Officii B. Mariæ nuper reformati approbatio, cum indulgentiarum elargitione pro illud recitantibus, & aliorum similium Officiorum abolitione.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Concil. Trid. emendari jussit Cathechismum, Breviarium & Missale, & emendata fuerunt.

Superni Omnipotentis Dei providentiæ, ac benignitatis exemplo excitati, qui ut humanum genus ab errorum tenebris vendicaret, & in veritatis semitam perduceret, suæ gloriæ splendorem e Cœlis in Terram demittere, lucisque æternæ radiis bonos pariter, & malos perfundere dignatus est, meditatio cordis nostri ad id potissimum tendit, ut Fides Catholica non solum

lum ubique augeatur, & floreat, sed etiam ne errorum tenebræ, atque superstitionum abusus piis Christifidelium mentibus inducantur, & si quæ irrepserunt, protinus evellantur.

Hic Pontifex emendari postea fecit officium B. Mariæ, ut hic.

§.2. Cum itaque in executionem decretorum Sacri Concilii Tridentini, gratia divina assistente, Catechismo ad populi eruditionem edito, Breviario ad sacras preces, laudes, & gratias Deo Optimo Maximo ab utriusque sexus Ecclesiasticis persolvendas reformato, atque Missali, ut Sacerdotes intelligerent, quibus precibus uti, qui ritus, quæve cæremoniæ in Missarum celebratione observandæ sint, ad pristinam Sanctorum Patrum normam restituto, eamdem curam, & operam adhiberi mandaverimus, in emendando, ac corrigendo gloriosissimæ Dei Genitricis B. Mariæ Virginis Officio: cujus recitatio sicut pusillis, & rudibus Christifidelibus peculiaris esse dignoscitur, ita multis superfluis non sine legentium etiam scandalo, & quæ ad varias superstitiones facile rudes ipsos inducere possunt, avaritia impressorum fuit refertum, qui ut Christifideles ad emendum ejusdem Officii libros a se impressos facile allicerent, multa sub colore pietatis & animarum spiritualis consolationis, ex eorum capite addiderunt, jamque ad antedicti Breviarii uniformitatem ejusdem Dei Genitricis, ut credimus, intercessione, eruditorum, & piorum virorum, quos ad hoc delegimus, studio Officium ipsum, resecatis, quæ aliena, & incerta erant, correctum fuerit, & a Nobis probatum, Romæ imprimi, & impressum divulgari jusserimus, ut inde spiritualibus, quam optamus, Christifidelium animabus proveniat consolatio.

Et modo illud observari præcipit.

§.3. Motu proprio &c. & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Officia quæcumque in primis Italico, seu quovis alio vulgari idiomate, & sermone quomodolibet composita, atque Officium anno proxime præterito millesimo quingentesimo septuagesimo Venetiis apud Junctas impressum his verbis, licet falso, inscriptum, Officium B. Mariæ Virginis per Concilium Tridentinum Pio V. Pontifice Maximo reformatum, denique omnia, & singula alia Officia hujusmodi, etiam Latino sermone sub Hortuli animæ, seu Thesauri spiritualis compendii, aut quovis alio titulo, & nomine quomodolibet pervulgata, omnemque illorum usum approbatione Apostolica, ac consuetudine, & institutione (inveteratis infra dicendis semper salvis) harum nostrarum serie perpetuo, ab omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, sæcularibus vel Ecclesiasticis, etiam quorumvis Ordinum regularium, & militiarum religiosis qui de jure, consuetudine, usu, statuto, institutione, ac Constitutionibus etiam eorumdem, Ordinum militiarum, & regulæ, seu alias quomodolibet ad recitationem Officii B. Mariæ tenentur, & obligati sunt, tollimus, & abolemus.

Aliaque officia tollit, & abolet nisi in primæva institutione, vel a consuetudine supra 200. annos approbata fuerint, & nō sint vulgari sermone composita.

§.4. Ipsisque in virtute Sanctæ Obedientiæ interdicimus, ne aliud, quam hoc de mandato nostro emendatum B. Mariæ Virginis Officium, & in impressoria officina Populi Romani pro fideliter, & incorrupte imprimendis libris sacris in Alma Urbe nostra erecta impressum, quovis prætextu dicere, recitare, legere, seu tenere quoquo modo audeant, vel præsumant; omni vero alio usu ipsis (ut uniformiter ab omnibus sic adstrictis, & obligatis recitetur, nec inter eos diversitas illud recitandi ullo umquam tempore oriatur) interdicto, præfatum hoc nostrum Officium, ac precandi, psallendique formulam per universum Orbem in privatis domibus, ac Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Cappellis, Oratoriis, Ordinibus, Militiis, & locis etiam exemptis tam virorum quam mulierum, in quibus Officium ipsum Beatæ Mariæ Virginis recitari, ut præmittitur, quomodolibet debet, præcipimus legi, dici, & observari; illis tamen Officiis exceptis (dummodo vulgari sermone, ut præfertur, non sint composita) quæ ab ipsa prima eorum institutione a Sede Apostolica expresse approbata fuerunt, vel quorum officiorum certum usum consuetudine, aut ipsa institutione, supra tamen ducentos annos, assidue in Ecclesiis, monasteriis domibus, & locis utriusque sexus Ecclesiasticorum observatum fuisse constiterit. Quibus sic adstrictis, & obligatis, ut inveteratum illum ritum dicendi, & psallendi suum Officium (dummodo ut præmittitur, vulgari sermone non sit compositum) non adimimus, sic eisdem si forte hoc nostrum, quod modo pervulgatum est, magis placet (dummodo Episcopus, vel Prælatus, & universum capitulum in eo consentiant) ut illud etiam in choro dicere, & psallere possint permittimus.

Hortatur omnes alios non obligatos recitare officii B. Mariæ, ut officio ipso reformato uti velint.

§.5. Ab eis vero, qui ad ejusdem Officii B. Mariæ Virginis recitationem non aliqua obligatione tenentur, omnem eorumdem Officiorum vulgari sermone quomodolibet compositorum, atque similis idiomatis vulgaris orationum, etiam aliis Officiis Latini sermonis insertarum, usum penitus etiam auferimus, illos nihilominus, ne vanis involvantur superstitionum erroribus, quibus alia fere omnia Latino sermone referta esse deprehensum fuit, in Domino hortantes, ut ab aliorum B. Mariæ quam hujus nostri Officii lectione, ac usu abstineant, firmiterque credant eisdem aliis Officiis multas sub falsis, & confictis Sanctorum nominibus confictas orationes fuisse insertas, de quibus, sicut de indulgentiis, peccatorumque remissionibus, quæ recitantibus plerasque ex orationibus aliis officiis hujusmodi insertis prout rubricis ibidem appositis designatur, conceduntur, nullam certam extare apud Ecclesiam rationem: propterea ritui, & ordinationi hujus Officii recitatione sic a Nobis in universali Ecclesia instituti se conformantes, aliud ejusdem B. Mariæ, quam hoc nostrum Officium non perlegant, vel recitent.

§.6. Ac ut ipsorum officiorum vulgaris idio-

Officiaque antiqua Inquisitoribus consignari mādat.

idiomatis, & sermonis abusus re ipsa penitus aboleatur, eadem omnia per omnes, & singulos sæculares, vel Ecclesiasticos, etiam ad recitationem antedictam nequaquam adstrictos, Inquisitoribus hæreticæ pravitatis absque spe illorum umquam recuperationis, alia vero Latino sermone, & aliis libris inserta, ad effectum emendandi, & a maculis, seu erroribus expurgandi, sibi postmodum, cum sic per eosdem Inquisitores expurgata fuerint, restituenda, consignari quam primum jubemus.

Officium vero reformatum, immutari non posse statuit.

§.7. Statuentes huic nostro Officio nuper edito nihil ullo umquam tempore per quemcumque quavis auctoritate fungentem, quovis prætextu addi, detrahi, vel immutari debere. Ac omnes, & singulos, qui ipsum B. Mariæ Officium, ut præfertur, dicere, psallere, & recitare tenentur, ex hujus nostri Romani Officii præscripto, & ratione ad id omnino obligatos esse, & neminem muneri suo nisi hac forma satisfacere posse.

Indulgentias illud recitantibus concedit.

§.8. Ac ut fidelium omnium voluntas, & studium magis ad salutarem hujus nostri Officii B. Mariæ Virginis, & orationum in eo reductarum lectionem, & usum invitetur, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis, qui ad recitationem hujusmodi non tenentur, quoties istud sic de mandato nostro reformatum, quinquaginta dies, qui vero Defunctorum officium eodem volumine insertum, alios quinquaginta, qui septem Psalmos, aut Graduales, etiam eodem volumine insertos, alios quinquaginta, qui aliquam ex orationibus ibidem pariter insertis devote recitaverint, alios quindecim dies de injunctis sibi pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus, obligatis vero, eas dumtaxat indulgentias concedimus, quæ literis nostris super reformatione novi Breviarii editis designantur, & hujusmodi Beatæ Mariæ Virginis, aut Defunctorum Officium, vel septem Psalmos, aut Graduales recitantibus conceduntur.

Prælatis etiā præcipit, ut illud introducant.

§.9. Mandantes omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & ceteris Ecclesiarum Prælatis, ut reliqua omnia B. Mariæ Virginis, etiam per Nos privatim constituta, ab omnibus ad recitationem hujusmodi quomodolibet adstrictis, ipsa vero vulgaris idiomatis, & sermonis Officia etiam ab his qui nullo pacto ad id adstricti sunt, penitus omitti, reiici, atque vulgari; sic & pariter alia etiam latino sermone composita, etiam aliis libris inserta, Inquisitoribus prædictis ad effectum antedictum tradi, & consignari juris opportunis remediis curent. Officium vero istud nostrum B. Mariæ Virginis in omnibus, & singulis suarum Civitatum, & Diœcesum Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Oratoriis, Domibus, & Locis, etiam Laicorum introducant, & tam ipsis, quam ceteris omnibus Presbyteris, Clericis, & aliis utriusque sexus sæcularibus, & regularibus personis Ecclesiasticis, necnon militibus, etiam exemptis, quibus dicendi, recitandi, psallendique Officium hujusmodi quomodolibet, ut præfertur, injunctum est, ut ex hujusmodi formula ubique illud recitare, & psallere procurent, prædicta institutione, vel consuetudine ducentos annos superante (non tamen quod ad vulgaris sermonis Officia) semper salva.

Concionatoribus & Confessoribus idē præcipit.

§.10. Concionatoribus quoque verbi Dei, atque Confessoribus, ut in eorum prædicationis, atque confessionibus omnibus utriusque sexus Christifidelibus prohibitionem, & abolitionem dictorum officiorum vulgari idiomate, & sermone compositorum, quodque Inquisitoribus hæreticæ pravitatis quamprimum consignari debeant, insuper alterius, quam hujus nostri Officii usum, & lectionem periculo superstitionum non carere, ac illud, & alia eo inserta, ut præfertur, recitantibus supradictam de injunctis sibi pœnitentiis relaxationem nostram significare, & eos ad conformandum se in hoc prompta devotione, ritui, & ordinationi a Nobis institutis excitare, ad usumque, & recitationem hujusmodi nostri Officii pietatis zelo hortari studeant. Ceterum hæreticæ pravitatis Inquisitorum, quibus Officia hæc, & libros, tradi, & consignari continget, munus, & officium præcipuum erit, omnia, superstitiones, & errores in fide Catholica redolentia, omnino delere.

Illudque Romæ tantum imprimi posse declarat.

§.11. Quod nostrum B. Mariæ Virginis Officium, ut ubique terrarum incorruptum, ac mendis, & erroribus purgatum præservetur, omnibus in nostro, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ dominio, mediate, vel immediate subjecto commorantibus, vel ad illud quovis prætextu advenientibus impressoribus, & aliis quibuscumque, sub amissionis librorum, ac quingentorum ducatorum auri de Camera ipso facto quoties contravenerint Officio Sanctiss. Inquisitionis applican. reliquis vero in quacumque Orbis parte consisten. sub excommunicationis latæ sententiæ, & aliis arbitrii nostri pœnis inhibemus, ne illud infra sex annos proximos separatim, vel aliis libris insertim, sub prædictis Hortuli animæ, Thesauri spiritualis, compendii, vel aliis quibusvis nominibus, & titulis imprimere, aut alibi, quam in Alma Urbe nostra, & antedicta Pontificis Romani officina impressum tenere, recipere, donare, aut venundare publice, vel occulte audeant, vel præsumant. Dictis vero sex annis elapsis, id etiam aliter non liceat, nisi cum nostra, & Romani Pontificis pro tempore, vel specialis ad id Commissarii Apostolici in singulis Christiani orbis Regnis, & Provinciis deputandi, expressa licentia.

Clausulæ præservativæ.

§.12. Quas quidem nostra perpetua roboris firmitate subsistere, & nullo umquam tempore revocari, alterari, suspendi, limitari, aut moderari posse.

Forma publicandi hanc Constitutionē

§.13. In valvisque Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ,

licæ, & in acie Campi Floræ de more publicari, & affigi, per hujusmodique publicationem, & affixionem, omnes, & singulos in eis comprehensos, videlicet qui in Romana Curia adsunt lapso mense, qui vero alia loca intra montes, post tres, qui ultra incolunt, post sex menses, aut cum primum sibi Officium hoc nostrum venale propositum fuerit, ita volumus obligatos esse, & adstrictos, ac si ipsismet illæ coram lectæ, & intimatæ essent; ipsarum quoque exempla manu Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, aut illius curiæ obsignata, vel etiam dicti Officii nostri B. Mariæ Virginis voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo, Romæ tamen, & in Officina antedicta impressa, eamdem prorsus ubique fidem facere, quæ præsentibus adhiberetur, si essent ostensæ, vel exhibitæ.

Decretum irritans.

§.14. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari debere, necnon irritum, & inane decernimus, quicquid secus super iis a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.15. Non obstantibus præmissis, ac in quibusvis Synodalibus, Provincialibus, vel generalibus, ac universalibus Conciliis editis, aliisque etiam Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum, Militiarum, & Ordinum quorumcumque statutis, usibus, naturis, & consuetudinibus, etiam juramento roboratis, quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, expressa, & individua mentio habenda esset, illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.16. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.VI. 11. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, quinto Idus Martii, Pontificatus nostri anno VI.

CLXVIII.

Jurisdictio S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Archiconfraternitatis Trinitatis nuncupatæ ad pauperes Peregrinos, atque Convalescentes recipiendos, pieque alendos in Urbe institutæ.

Institutionem habes in Constit. XLII. Pii IV. Illius *Tom. IV. Part. II. fol.* 87.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causa hujus Cõstitutionis.

CUM sicut accepimus, Archiconfraternitas, seu Societas sub invocatione Sanctissimæ Trinitatis Convalescentium, & Peregrinorum Regionis Arenulæ de Urbe, ejusque Custodes, & Confratres, ob lites, quæstiones, controversias civiles, criminales, profanas, spirituales, meras, & annexas, inter Archiconfraternitatem, seu Societatem, ejusque Administratores, & Gubernatores, & Deputatos hujusmodi, per diversa Urbis Tribunalia litigan. occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatum, legatorum, domorum, & diversarum aliarum rerum, tam agendo, quam defendendo, pro ipsius Archiconfraternitatis, seu Societatis juribus defenden., & consequen. jugiter implicita existat, ex quo sæpissime quamplurima damna, & interesse patiatur, ac impensa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, sæpenumero exuperet.

Commendatio Confraternitatis Sanctissimæ Trinitatis.

§.1. Nos Archiconfraternitatem, seu Societatem prædictam, in qua piissima caritatis, & misericordiæ opera, tam pauperes, & alias quasvis personas utriusque sexus Christifideles, ex quibusvis mundi partibus ad Urbem peregrinantes ad Hospitale hujusmodi devotionis causa confluentes recipiendo, & eos tribus, ac quandocumque pluribus diebus hospitando, & nutriendo, ac caritative tractando, quam pauperes convalescentes, qui dum ab infirmitate liberi, sed debiles, ex aliis Hospitalibus emissi, quo se recipiant non habentes, in eodem suo Hospitali similiter excipiendo, ac eos non solum corporaliter, donec robustiores evadant, pie alendo, verum etiam rudes, & ignaros interim dum ibidem morantur, in mandatis Domini audiendo, in divini nominis obsequium, & S. R. E. exaltationem exercere noscuntur, quantum cum Deo possumus, sublevare volentes.

Facultas Protectoris, & Judicis Archiconfraternitatis cognoscendi quascumque causas illius interesse concernente, & ab aliis judicibus reassumendis.

§.2. Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine; Venerabili fratri nostro Othoni S.R.E. Cardinali Augustano nuncupato, nunc, & pro tempore Archiconfraternitatis, seu Societatis hujusmodi existenti, & ab eadem Confraternitate eligendo Protectori, omnes, & singulas causas, quæstiones, lites, & controversias inter dictam Archiconfraternitatem, seu Societatem, seu ejusdem dilectos filios Custodes, Officiales, & Ministros, & quascumque alias personas, Laicas, seu Ecclesiasticas cujuscumque gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ existentes, etiam Cardinalatus dignitate fulgentes, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, & alia Loca pia hujusmodi, etiam si coram S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & ejusdem Cameræ causarum Auditori generali, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Urbis prædictæ, eorumque Locumtenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis causarum appellationum Capitaneo, & Sacri Palatii, etiam causarum Auditoribus, & ejusdem S. R. E. Cardinalibus, aliisque Judicibus ordinariis, seu delegatis, hucusque motas penden. & quomodolibet movendas, de, & super quibuscumque locationibus, venditionibus,

nibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, ac illarum distributionibus, ac quorumcumque jurium, & actionum certioribus, a iisque quibuscumque, inter vivos, & causa mortis, & quasi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, revocationibus, bonis, rebusque, juribus, & actionibus ad Archiconfraternitatem, seu Societatem prædictam ejusque Custodes, Gubernatores, Administratores, Officiales, & Deputatos Ministros, eorumque litis consortes, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive, tam secundario, quam principaliter interesse concernentes spectantibus, & pertinentibus ad Archiconfraternitatem, seu Societatem ipsam in quacumque instantia (quorum omnium, & singulorum statum, & merita, necnon Judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de necessitate exprimenda pro expressis habentes) in statu & terminis, in quibus reperiuntur, nunc harum serie ad Nos avocantes, illasque omnes, & singulas, motas, & penden., ac quam, & quas Archiconfraternitas, seu Societas, Gubernatores, Officiales, Administratores, & Deputati, necnon pauperes ibi degentes, habere velint contra easdem personas, Universitates, Monasteria, & alia hujusmodi pia Loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus, actionibus hujusmodi, nunc & pro tempore Archiconfraternitatis, seu Societatis prædictæ existenti Protectori, una cum illarum dependen., emergen., inciden. annexis.

Summarieque &c. procedendi.

§.3. Summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu, & figura judicii, per seipsum, seu alios a se deputan. in quacumque instantia, usque ad finem audien., cognoscen., & fine debito terminan., ac etiam alibi introducen., seu committen. reassumen. auctoritate Apostolica tenore præsentium committimus, & mandamus. Ipsumque Protectorem nunc, & pro tempore existentem in dictis causis motis penden., ac in futurum movendis, in Judicem ordinarium cum facultate easdem causas in quacumque instantia, usque ad finem, & per seipsum, seu alium, vel alios ejus Auditores deciden., & terminan., & aliis facultatibus prædictis, facimus, constituimus, & deputamus.

In Curia & extra inhibendi.

§.4. Necnon cum potestate citan., & inhiben. quos, quibus, & quoties opus fuerit, in Curia, & extra eam, etiam per edictum publicum, constito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu; eidemque, ac quibusvis aliis ejusdem Urbis Judicibus, ac personis, tam ecclesiasticis, quam sæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & pœnis ecclesiasticis, & pecuniariis, quibus sibi, seu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiben., & in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles ad declarationem incursus pœnarum, & censurarum hujusmodi exactionem, illarumque aggravationes, & reaggravationes, & alias juxta morem, & stylum Curiarum Urbis in similibus servari solitum, & prout tibi videbitur procedendi, sententiasque suas debitæ executioni demandandi, sive demandari faciendi, auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocan. omniaque alia, & singula, in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna facien., geren., & exequen.

Et singulis diebus, & horis præterquã in honorem Dei feriatis procedendi.

§.5. Ac in omnibus, & singulis causis prædictis singulis diebus, & locis, feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob necessitatem hominum indictarum, & indicendarum procedendi.

Notariosque deputandi.

§.6. Ac quemcumque Notarium sibi bene visum in causis hujusmodi deputandi.

Mandatarii huic Judici serviant omnes.

§.7. Volumus etiam, quod citationes, monitiones, & intimationes, quæ in dictis causis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Almæ Urbis Vicarii, & quoscumque alios mandatarios fieri possint.

Executoresque omnium Curiarum.

§.8. Et quicumque executores Urbis possint, & debeant effectualiter executioni demandare omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata prædicti Cardinalis Protectoris, sive ab eo deputatorum, quique non obstante regula Cancellariæ, sub ejus parvo sigillo expediri possint.

Sententiæ aliorum Judicẽ nullæ sint.

§.9. Et insuper Archiconfraternitatem, seu Societatem prædictam ejusque Priores, Administratores, & Gubernatores, ac Deputatos hujusmodi ex nunc deinceps occasione præmissorum, principaliter, seu secundario alibi quam coram prædicto Cardinali Protectore convenit, aut ad alios conrvenien. constringi non posse; ac processus, sententias, & decreta per alium, seu alios, tam ordinarios, quam delegatos Judices in causis prædictis quomodolibet pro tempore formata, lata, & facta, cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

Clausulæ præservativæ.

§.10. Præsentemque cedulam, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus, limitationibus, seu renovationibus, similium, vel dissimilium concessorum, & gratiarum, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptas, ac quoties illæ emanabunt præsentem cedulam in pristinum robur restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ per quascumque literas, etiam quasvis regulas generales, & speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque, & alia decreta, sub quacumque verborum expressione continentes posse, & si illis ullo umquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor cedulæ de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas eumdem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus, Gubernatoribus, Deputatis, & Confratribus

bus hujusmodi, omnibus, & singulis legitime intimata, & insinuata fuerit, eorumque ad id accesserit assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari, & nullius esse roboris, vel valoris.

Clausula sublata.

§.11. Et sic per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungen. etiam S.R.E.Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores sublata, ac irritum judicari, & definiri debere.

Clausulæ derogatoriæ.

§.12. Non obstantibus fel.rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres dies aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque piorum locorum, & Ordinum juramento corroboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis Conservatorique, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, eorum Judicibus, Notariis, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque, etiam Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Nos, ac dictam Sedem, etiam Motu, & scientia similibus concess., approbat., & innovat., etiam disponen., quod causæ hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolii reassumi debeant. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis haben. illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, etiam in vim contractus concessi, & concedendi, vel si prædictis, aut quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad judicium trahi non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, proque præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta, jurisdictionis ipsius Protectoris, explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per regulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expeditio habenda sit, in præsentibus literis mentio specialis.

Fides exemplorum.

§.13. Volumus autem præsentium solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere in judicio, & extra, regula contraria non obstante, & earumdem transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, seu Archiconfraternitatis, seu Societatis hujusmodi munitis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus manu nostra subscriptis, ac etiam literas ad partem expediri posse.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud S.Petrum, 12.Kal. Aprilis Anno VI. D. P. An.VI. 21. Martii.

CLXIX.

Facultas Magistri Generalis, & Prælatorum Ordinum Fratrum Prædicatorum S. Dominici, creandi, & deputandi Fratres ipsius Ordinis in Notarios pro executione mandatorum Apostolicorum.

De hoc Ordine vide in Const.II. Honor.III. Religiosam *Tom.III. Par.I.fol.*178.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Debitum Pastoralis Officii Nobis, meritis licet imparibus, ex alto commissi, Nos admonet, & inducit, ut circa Religionum quarumlibet, præsertim Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, ad quem patrio quodam jure peculiarem gerimus paternæ caritatis affectum, statum prospere dirigendum, & rescripta Apost. quæcumque publicam, ac alias privatam dicti Ordinis, & Fratrum, sive Monialium ejusdem utilitatem concernentia, per probos, & idoneos ejusdem Ord. Religiosos, personis, quibus opus fuerit, intimanda, & insinuanda, ac debite exequenda, studiis invigilemus assiduis, ac alias omnibus illorum incommodis, & necessitatibus consulamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Causa hujus Cōstitutionis.

§.1. Cum itaque sicut Nobis dum in minoribus constituti essemus, satis comprobatum fuit, quod Fratres Religiosi, & Moniales d.Ord. Fratrum Prædicatorum S.Dominici, sive Ordinem ipsum, vel illius Regulam profitentes, quem quidem Ordinem expresse professi fuimus, tam universaliter, quam particulariter quamplura damna, incommoda, & detrimenta patiuntur, & impensas sustinent ex eo, quod Notarii tam clerici, quam laici sæculares, etiam Apostolica, Imperiali, Regali, aut alia auctoritate creati, & constituti, in plerisque mundi partibus, regionibus, Regnis, Provinciis, Dominiis, & locis existentes, & eis oriundi, sive alias inibi commorantes, mandata, concessiones, gratias, privilegia, & indulta, aliaque rescripta Apost. tam ad publicam, quam privatam utilitatem emanata, sive concessa, & bonum, sive commodum publicum, sive privatum concernentia, dominis temporalibus, sive Potestatibus, Regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus, ac aliis dominis, & personis, quibus intimanda, sive insinuan-

nuanda veniunt, ac intimare, & insinuare oportet, intimare, notificare, sive insinuare variis confictis respectibus recusant, sive non audent contra eorumdem officii liberum, & publicum exercitium, debitamque Sedis Apostolicæ obedientiam, ac in non modicum publicæ, & privatæ utilitatis, & commodi præjudicium, & detrimentum.

Privilegium de quo in rub. §.2. Nos igitur cupientes, quantum cum Deo possumus, in præmissis Ordini, & Fratribus præfatis, ac etiam Monialibus ipsis de opportuno remedio providere, & incommodis, detrimentis, expensis, & damnis eorum obviare, neque mandata, privilegia, gratias, concessiones, indulta, & rescripta Apostolica, in genere, vel in specie dicto Ordini, seu ipsius Ordinis Magistro generali, Provincialibus, aliisque Superioribus, Prioribus, & Fratribus, & eorum singulis, dictisque Monialibus, sive earumdem Abbatissis, Priorissis, & earumdem etiam singulis ejusdem Ordinis, sive dictum Ordinem, & illius regulam profitentibus, quomodolibet, in genere, vel in specie concessa, aliaque mandata & rescripta Apostolica, publicam, vel privatam ipsius Ordinis utilitatem quomodolibet concernentia, & emanata, ob id debito careant effectu, & vacua remaneant, providere volentes, ipsosque Ordinem, ac illius Magistrum generalem, Vicarium, Procuratorem, & Fratres, ac Abbatissas, Priorissas, & Moniales, eorumque singulos specialibus favoribus, & gratiis prosequentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon nomina, cognomina, Magistri generalis, Provincialium, Vicariorum, Procuratorum, & aliorum Superiorum, ac dictarum Abbatissarum, Priorissarum, & Monialium, invocationesque, denominationes, & dependentias Monasteriorum, Domorum, Conventuum, & aliorum Regularium locorum, tam virorum, quam mulierum dicti Ordinis, ac etiam mandatorum, concessionum, indultorum, & rescriptorum, aliarumque gratiarum tenores, præsentibus, pro expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, modernis, & pro tempore existentibus dicti Ordinis Magistro generali, Vicariis, & Provincialibus, tam citra, quam ultra, ac alias ubilibet constitutis. Quod in unaquaque eorum Provincia, unum, duos, tres, quatuor, vel quinque, aut plures eis bene visos dicti Ordinis Religiosos, seu Fratres, probatos tamen, ac fide & doctrina idoneos, & ab ipsis approbatos, in Notarios creare, constituere, & deputare. Qui sic creati, constituti, & deputati, sine aliquo respectu, & omni cessante recusatione, libere quoties requisiti fuerint, omnia & singula mandata, privilegia, concessiones, gratias, & indulta Apostolica, aliaque tam universalia, quam particularia dicti Ordinis, ac quibusvis aliis, quæ de observantia sunt tantum locis, domibus, Conventibus, Monasteriis, & Ecclesiis, tam virorum, quam mulierum, & seu ejusdem Ordinis Magistro generali, Provincialibus, Vicariis, Prioribus, & aliis superioribus Fratribus, ac Abbatissis, Priorissis, Monialibus, & aliis personis sub Regula dictorum Fratrum degentibus, & quæ sunt observantiæ tantum, in genere, vel in specie, ut ad universam sive privatam utilitatem concessa, & emanata rescripta Apostolica ejusdem Regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Dominis, aliisque personis Ecclesiasticis, & sæcularibus quibuscumque, ubi, & quoties opus fuerit, ac ad id requisiti fuerint, notificare, & intimare. Ac eosdem juxta mandatorum, concessionum, indultorum, privilegiorum, & rescriptorum hujusmodi formam, continentiam, & tenorem monere, & requirere, aliaque omnia singula circa ea requisita, & opportuna facere, agere, exercere, & exequi, ac de eisdem omnibus, & singulis, publicos, & publica, actus & instrumenta coram testibus ad hoc requisitis conficere, & stipulari, ac in notam redigere, & exinde semel vel pluries, prout ad id requisiti fuerint, unum, vel plures, ac plura, publicos & publica, actus, & instrumenta quibus eadem prorsus fides adhibeatur in judicio & extra, ac ubique, ac si per alios quoscumque publicos, & authenticos rogatos Notarios stipulata, confecta & publicata, & authenticata fuissent, conficere, & debitis signis, & characteribus subscribere, publicare, & authenticare, libere & licite possint, & valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium licentiam, & facultatem impartimur, concedimus, & indulgemus: eisdemque actis, notis, instrumentis, & scripturis per dictos Religiosos, ut præfertur, Notarios deputatos, stipulatis, confectis, & ut præfertur, authenticatis, & indubitatam fidem ubique, tam in judicio, quam extra adhibere, ac eosdem sic intimatos, monitos, & requisitos eis affici & arctari debere volumus, statuimus, & ordinamus.

Jussio quod prædicti Notarii non impediantur. §.3. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ, & indignationis nostræ, ac suspensionis a divinis, quo ad Archiepiscopos, & Episcopos, quo ad alios vero inferiores, sub majoris excommunicationis latæ sententiæ pœnis, locorum Ordinariis, & & aliis quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, Ordinis, & conditionis existentibus, & quacumque etiam dictæ Sedis auctoritate, facultate, seu potestate, etiam Legati de latere, ac Cardinalatus honore fungentibus, ne ipsos Notarios, ut præfertur, deputatos, & electos, sive eorum aliquem in executione supradictorum omnium quovis modo impediant, seu impedire, aut perturbare audeant, vel præsumant.

§.4. Ac

Clausulæ præservativæ hujus privilegii.

§.4. Ac decernentes præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu intentionis nostræ vitio, seu defectu, notari, seu impugnari, ac sub quibusvis revocationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, a Nobis, vel Successoribus nostris emanandis comprehensas, sed semper ab illis exceptas existere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum, & validissimum, etiam sub data per eosdem Magistrum generalem, Provinciales, & alios supra nominatos eligendam, concessas, restitutas, & plenarie reintegratas existere. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.5. Quocirca dilectis filiis Jacobo tituli S. Mariæ in Cosmedin. presb. Card. de Sabellis nuncupato, nostro in Alma Urbe Vicario, & curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori & Cancellariæ Apostolicæ Regenti, nunc, & pro tempore existentibus, per præsentes motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistri Generalis, Procuratorum, Provincialium, & aliorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, & eorum singulos, indulto, concessione, voluntate, statuto, ordinatione, mandato, & decreto nostris hujusmodi, juxta eorumdem præsentium tenorem pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus sententiam, censuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio cõtrariorum.

§.6. Non obstan. fel. rec. Bonif. PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilio generali de duabus dietis, dummodo quis auctoritate præsentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, aliisque quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam dictæ Sedis de latere Legatis, Nunciis, locorum Ordinariis, & aliis quibusvis personis in præjudicium præmissorum, per quemcumque Romanorum Pontificum, etiam Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem præfatam, tam sub plumbo, quam in forma brevis, & etiam motu, & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita & observata, inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

§.7. Volumus autem, quod transumptis præsentium &c. — Fides transumptorum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 21. Martii 1571. Pontificatus nostri Anno VI. — D. P. An. VI. 21. Martii.

CLXX.

Quod Fratres Eremitæ S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis, regulam S. Augustini dudum professi, ultra gratias d. Congregationis, perfruantur privilegiis omnibus ab isto Pontifice Mendicantium Ordinibus elargitis.

De his Fratribus vide in Constit. XVI. Eugenii IV. Tom. III. Par. III. Provenit fol. 19.

PIUS PAPA QUINTUS

Dilectis filiis Congregationis Fratrum Eremitarum Beati Petri de Pisis Ordinis Sancti Hieronymi.

Exordium.

Religionis zelus, eximiumque regularis observantiæ desiderium, ac illibatus sinceræ devotionis erga Nos, & Sedem Apostolicam affectus, quibus in Domino flagrare comprobamini, promerentur ut nostram quoque, & Sedis prædictæ paternam sentiatis benignitatem, & clementiam.

Confirmatio omnium gratiarum Ordinis, cum clausula, quatenus &c.

§.1. Hinc est quod Nos Congregationem vestram fratrum Eremitarum B. Petri de Pisis Ordinis S. Hieronymi, dictosque fratres, & alias ejusdem Congregationis personas, aliqua nostra, & dictæ Sedis benevolentia amplecti, ac specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, Motu proprio, non ad vestram, aut alicujus vestrum, seu alterius pro vobis super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula

gula privilegia, facultates, libertates, immunitates, exemptiones, prærogativas, indulta, & alias gratias universas, spirituales, & temporales, vobis, & dictæ vestræ Congregationi, illiusque capitulo, & personis, ac Monasteriis, & locis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & etiam forsan Nos, ac Sedem prædictam, & etiam illius Legatos, necnon etiam locorum Ordinarios quorumlibet hactenus, & in præsentem usque diem, ac etiam a quantumvis antiquo tempore concessa (quatenus sacri Tridentini Concilii decretis, & regulari observantiæ contraria non sint, & quoad ea, quæ decretis Concilii, & regulari observantiæ hujusmodi non contrariantur) necnon desuper confectas literas, instrumenta, documenta, & scripturas quascumque in eis contenta, ac inde secuta, & sequenda quæcumque, illarum, & illorum, ac præmissorum omnium, & aliorum necessariorum tenores, & etiam datas cum inde secutis, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, & haberi decernentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac innovamus, & etiam de novo perpetuo concedimus, necnon illis plenariæ, inviolabilis, & perpetuæ firmitatis Apostolicæ robur adiicimus, omnesque & singulos, tam juris quam facti, & quoscumque alios defectus, si qui forsan intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, illaque valida, & efficacia fuisse, esse, & perpetuo fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, necnon vobis, & Congregationi vestræ prædictæ, illiusque fratribus, personis, Monasteriis, & locis suffragari, ac ab omnibus, & singulis, quos ea quomodolibet concernunt, & pro tempore concernent, inviolabiliter perpetuo observari debere, vosque & Congregationem vestram, ac illius fratres, personas, Monasteria, & loca super præmissis, & infrascriptis, per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari, vel impediri non posse, decernimus & declaramus.

Inhibitio contra perturbatores.

§.2. Districtius etiam inhibentes omnibus, & singulis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis ubilibet existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac aliis arbitrii nostri pœnis, ne vos, aut aliquem vestrum super præmissis, per se, vel alium, seu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio quomodolibet molestare, inquietare, impedire, vel perturbare audeant, seu præsumant.

Indulgentia pro Congregatione.

§.3. Ac insuper de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, vobis, & dictæ vestræ Congregationi, illiusque Fratribus, & personis, ac vestrum, & eorum singulis plenariam omnium peccatorum vestrorum indulgentiam, & remissionem a culpa, & pœna in forma Jubilæi amplissima, quarto die Dominico cujuslibet quadragesimæ, in perpetuam rei memoriam professionis trium votorum, quam vos Fratres dictæ Congregationis, præeunte dilecto filio Fratre Joanne Baptista de Monselice, vestro, & hujus Congregationis generali, prompto, & libenti animo in manibus nostris solemniter sub regula S. Augustini, & sub Constitutionibus dictæ Congregationis, Romæ in Ecclesia Monasterii Sancti Honuphrii die decima octava mensis Martii, Anni Domini millesimi quingentesimi sexagesimi noni emisistis, eisdem auctoritate, & tenore misericorditer in Domino perpetuo concedimus, & impartimur.

Cõmunicatio omnium gratiarum ab isto Pont. Ordinibus Mendicantium concessarum.

§.4. Et præterea vos, & eamdem Congregationem vestram, illiusque Fratres, & personas, ac Monasteria, & loca, bullæ confirmationis, novæque concessionis privilegiorum; omnium Ordinum Mendicantium per Nos nuper, seu dudum editæ, illius etiam tenores, & datam cum inde secutis præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, in omnibus & per omnia, ac ad instar dictorum Ordinum, & æque principaliter, ex nunc, & perpetuo, auctoritate, & tenore prædictis aggregamus, ac pro aggregatis haberi, censeri, & teneri in judicio, & extra judicium ubilibet, volumus, declaramus, & mandamus.

Clausulæ præservativæ.

§.5. Præsentes quoque de subreptionis vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, seu alias quomodolibet infringi, vel retractari, suspendi vel revocari, seu eis in aliquo derogari nullatenus umquam posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, necnon ab omnibus, & singulis, quos ea quomodolibet concernunt, & pro tempore concernent, inviolabiliter, ut præfertur, observari, sicque etiam in præmissis, & supradictis omnibus, & singulis ab omnibus censeri.

Clausula sublata &c.

§.6. Ac ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam locorum Ordinarios, etiam tamquam a Sede Apostolica delegatos, necnon etiam Rotæ Auditores, seu Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, seu Nuncios, eorumque Vicelegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia, judicari, sententiari, & definiri debere, necnon quicquid super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Executorum deputat.

§.7. Quocirca dilectis filiis Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, ac Sedis Apostolicæ Legatis etiam de latere, & Nunciis ubilibet, nunc, & pro tempore existentibus, præsentibus, & futuris, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, si, & postquam præsentes nostræ literæ

literæ eis præsentatæ fuerint, per se, vel alium, seu alios literas ipsas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties super hoc pro parte vestra, aut alicujus vestrum fuerint requisiti, solemniter publicantes, vobisque, & cuilibet vestrum in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, firmiter observari, vosque, & quemlibet vestrum illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes vos, aut vestrum quempiam per quoscumque contra earumdem præsentium tenorem desuper quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne judices, a Sede Apostolica deputati, extra Civitatem vel Diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, seu alii, vel aliis vices suas committere præsumant, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, & quibusvis aliis Apostolicis, ac universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus, specialibus vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam quibusvis personis, & locis, in genere vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, ac etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die trigesima Martii, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Pontificatus nostri Anno VI.

D. P. An. VI 30. Martii.

CLXXI.

Reductio ad terminos juris communis, Constitutionum a Sixto IV., Leone X., & Pio IV., ac aliis Pontificibus editarum, super Jure congrui, & super novis (exceptis tamen Sacris aut publicis) ædificiis construendis, aut ampliandis in Urbe.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Proœmium.

AD hoc Nos Deus militanti Ecclesiæ præficere dignatus est, ut singulorum Prædecessorum nostrorum gesta (eo inspirante qui dat spiritum bonum petentibus se) revolventes, ea quæ certis tunc suadentibus rationabilibus causis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus ad rationis tramitem reducamus, prout rerum, & temporum qualitate digesta salubriter in Domino conspicimus expedire.

Sixtus IV. citatus in rubr. jussit vicinos domos vendere vicinis ad ornatum Urbis.

§.1. Sane licet alias fel. rec. Sixtus Papa IV. Motu proprio, & ex ejus certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine statuerit, & ordinaverit, quod tunc & pro tempore existentes Romanæ Ecclesiæ Camerarius, & Magistri ædificiorum, & stratarum dictæ Urbis, ad requisitionem dominorum quorumcumque domorum & aliorum bonorum, tenerentur in certis expressis casibus compellere vicinos ad domos, & alia bona expressa vendendum, pro precio per peritos extimando, quodque vicini vendere volentes nonnisi vicinis emere volentibus vendere possent, & alias ac latius, prout in dicti Prædecessoris literis continetur sub datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quadringentesimo septuagesimo, prid. Kalen. Julii, Pontificatus sui Anno IX.

Leo etiam X. ut in rubr.

§.2. Et successive Leo Decimus sub datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis prædictæ millesimo quinquagesimo decimo sexto quarto nonas Novembris Pontificatus sui Anno IV.

Pius IV. eorum Constit. ampliavit, ut in Bulla indicata in rubr.

§.3. Ac Pius IV. sub datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis prædictæ, millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, decimo Kal. Septemb. Pontificatus sui Anno VI., & alii Romani Pontifices Prædecessores nostri literas prædictas Sixti confirmaverint, declaraverint, ampliaverint, & extenderint, & alias prout latius in dictis literis continetur.

§.4. Cum

Hic modo Pontifex ad tollerandum lites desuper ortas.

§.4. Cum autem sicut accepimus; occasione literarum prædictarum diversæ lites, quæstiones, & controversiæ ortæ, ac diversa gravamina, & læsiones, perturbationes, & incommoda diversis personis generata, illata, ac literæ hujusmodi, quæ correctoriæ juris communis existunt, secundum propriam significationem stricte interpretari deberent, rigorosæ executioni, etiam in casibus illis forsan non expressis demandatæ fuerint, & in dies demandentur, in earumdem personarum animorum molestiam non modicam, ac propterea plurimorum ad Nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potissimum de rigore, vel potius injustitia literarum prædictarum.

Eas reducit ad terminos juris communis.

§.5. Nos attendentes quod ea, quæ juri communi, & sacris Canonibus contrariantur, & ex certis necessitatibus imminentibus, & ita forsan requirentibus, statuta, & admissa sunt, perpetua esse non debent, & quod si legi civili multa rigorosa admittenti gravis visa est injuria, quæ inani honestatis colore velatur, ut homines de rebus suis facere aliquid cogantur inviti, neque suo arbitratu vendenda distrahere possint, & propterea Constitutiones cassaverit, quæ liberum arbitrium distrahendi res proprias impedirent, multo gravior Nobis esse videtur, qui Sanctorum Patrum decretis inhærentes, nitimur, ut nonnisi ea, quæ ad pietatem, & æquitatem, ac liberam disponendi de rebus suis facultatem, & ad quietem, & tranquillitatem subditorum nostrorum, & querelarum, ac litium præfatarum amputationem tendunt, admittamus. Literarum omnium præfatarum veriores, necnon processuum desuper formatorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, necnon quarumcumque litium desuper forsan motarum, & in quacumque instantia, etiam super justitiæ, vel injustitiæ revisione penden. status, merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & collitigantium præsentibus pro expressis haben. illasque ad Nos harum serie advocantes, & extinguentes, perpetuumque super præmissis silentium imponentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolicæ potestatis plenitudine literas, & Constitutiones Sixti, Leonis, Pii, & aliorum Prædecessorum nostrorum hujusmodi, quoad pendentes in quacumque instantia, refectis tamen expensis illis, qui sub prætextu dictarum Bullarum justam hucusque habuerunt causam litigandi, & futuras causas, ac si numquam emanassent, ad jus commune, & terminos, & viam juris communis omnino reducimus, revocamusque, cassamus, & annullamus, ac viribus vacuamus. Ita quod in causis hujusmodi secundum juris communis dispositionem, posthabitis literis præfatis, procedi, sententiari, & definiri debeat.

Præterquam in sacris, vel publicis ædificiis, ut hic.

§.6. Excipimus tamen a præsenti nostra reductione, & cassatione, quod si pro una, vel pluribus ædibus sacris, ædificiis, viis, & plateis publicis construendis, ampliandis, vel dirigendis, aliqua domus, vel alia ædificia, & bona essent in totum, vel in parte incorporanda, demolienda, vel restringenda, quod in casibus præfatis, & non in aliis possint vicini, & habentes domos, sedimina, plateolas, & alia quæcumque bona, etiam si aliter vendituri non essent, compelli ad ea vendendum. Ita tamen quod compulsi præfati ultra æstimationem domus, sediminis, plateolæ, & aliorum bonorum prædictorum faciendam per duos peritos communiter eligendos, & in casu discordiæ, per Magistros viarum loco tertii, quartam partem pretii ultra valorem, ut supra æstimandum consequantur.

Jussio sic & non aliter judicandi.

§.7. Districtius inhibentes quibusvis &c. nc aliter quam ut præmittitur, judicare, vel contra præmissa sententiare, aut lites prædictas prosequi quovis quæsito colore, audeant, vel præsumant. Decernentes quoque omnes, & singulas aliter, quam ut præfertur, ferendas sententias nullas, irritas, inanes, nulliusque roboris vel momenti, & tamquam tales nemini suffragari, nec a quoquam exequi quovis prætextu deberi.

Clausulæ præservativæ.

§.8. Præsentes vero vim perpetuæ Constitutionis, & legis habere, & inter extravagantes Constitutiones nostras registrari, ac publicari debere, nec ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus vel controversiam vocari, quacumque occasione, vel causa minime posse, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, & limitationibus comprehendi nullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices quacumque auctoritate fungentes, etiam causarum sacri Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis aliter judicandi potestate, judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, si secus a quoquam quavis auctoritate contigerit attentari.

Mandamusq. propterea dilectis filiis &c.

Non obstantibus literis Sixti, Leonis, & Pii præfatis, & aliis Apostolicis, necnon &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, quarto Idus Aprilis, Anno VI.

D. P. An. VI. 10. Aprilis.

Placet Motu proprio M.

Sequitur extensio supradictæ reductionis, etiam ad inquilinos.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Tanta est præsentis sæculi depravata malitia, ut dum uni inconvenienti &c. ut sup.

Causa hujus extensionis.

§.1. Cum tamen nuper ad notitiam nostram

ſtram devenerit, alias in Camera Apoſtolica inter alia decretum fuiſſe, quod exinde in poſterum nullæ venditiones de domibus aliis locatis per earumdem domorum Dominos, ſive illi Romani eſſent, ſive curiales, etiam ſi pupilli, vel vigintiquinque annis juniores, vel mulieres, laici, vel Clerici, ſeu etiam Religioſi, ſeu alias quarumcumque Eccleſiarum Rectores, ſive earumdem domorum jure, quorumvis beneficiorum per eos obtentorum jus, aut dominium habentes, etiam per eorum quavis neceſſitate vel cauſa, etiam ſi cum juramento, & quavis etiam obligatione in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, ſeu alias quibuſcumque excogitari poſſent cautelis, & modis contractæ eſſent, valerent, ſeu alicujus roboris, vel momenti exiſterent, niſi primitus & ante omnia iiſdem domorum Domini earumdem inquilinis, per authentica inſtrumenta, & in præſentia Notarii publici, & teſtium fide dignorum, bis, cum intervallo decem dierum requiſitis, ſi pro juſtis conditionibus, & eiſdem preciis, pactis, & conventionibus eaſdem domos in eamdem emptionem habere vellent, alias dictæ venditiones exinde nullius eſſent roboris vel momenti, ac alias prout in dicto decreto Camerali plenius dicitur contineri. Quod ſi profecto remaneret, eadem inconvenientia ſequerentur, quæ ex dictis Prædeceſſorum noſtrorum literis orta fuerunt.

Extenſio dictæ reductionis, etiam ad inquilinos.

§.2. Licetque non immerito cenſeri poſſet in dictarum literarum revocatione, etiam decretum Camerale præfatum ſaltem ex identitate rationis, ne quis de rebus ſuis diſponere arbitrio ſuo prohibitus videatur, comprehenſum fuiſſe & eſſe, ut tamen ſcrupuloſis omnibus, qui varia litium ſemina ſubminiſtrare non ceſſant, cavillandi materiam ſuccidamus, decreti præfati tenorem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſo habentes, Motu ſimili &c. declaramus, atque decernimus, decretum præfatum ſub eadem cedula noſtra comprehenſum fuiſſe, & comprehendi debere quo ad liberas domorum venditiones earumdem, inquilinis irrequiſitis per earum Dominos factas (dummodo ſuper earum retractatione lis mota per inquilinos, & plenarie hucuſque finita non fuerit) & in futurum contrahendas, perinde ac ſi de dicto decreto ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio facta fuiſſet. Et nihilominus pro præmiſſorum majori cautela & firmitate, omnia & ſingula, quæ in dicta cedula contra Prædeceſſorum literas præfatas ſtatuimus & ordinamus, & obſervari volumus, eadem omnia, cum omnibus & ſingulis clauſulis, & derogationibus in dicta noſtra cedula contentis, ac ſi de verbo ad verbum hic expreſſa eſſent, quo ad hujuſmodi decretum, & liberam vendendi facultatem inquilinis domorum non requiſitis, ſtatuimus, & ordinamus, & obſervari volumus, & mandamus.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis &c. judicari debere, irritum quoque &c. decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus dicto decreto Camerali hujuſmodi, etiam pluries confirmato, ac aliis præmiſſis, ac quatenus opus ſit, noſtra de non tollendo jure quæſito, etiam quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon juramento &c. roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, necnon legibus etiam municipalibus, privilegiis quoque &c. ſub quibuſcumque tenoribus &c. conceſſis &c. ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, ſtatum & merita cauſarum præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes.

Placet Motu proprio M.

Papæ ſubſcr. D. P. An. VI. 9. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Quinto Nonas Julii, Anno VI.

CLXXII.

Confirmatio privilegiorum Collegii Secretariorum Apoſtolicorum.

Ex Regeſt. in Secret. Brevium.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Romani Pontificis, in quo divina diſpoſitione poteſtatis plenitudo conſiſtit, providentia circumſpecta ad ea, quæ proſpero ſtatui dilectorum filiorum Secretariorum noſtrorum, qui Curiæ Romanæ decori, & ornamento, commoditatique eſſe dignoſcuntur, profutura conſpicit, operoſis ſtudiis intendit, & his, quæ per Romanos Pontifices Prædeceſſores ſuos illis gratioſe conceſſa comperiuntur, ut perpetuo firmiori ſubſiſtant robore, ſuum, & Sedis Apoſtolicæ munimen, & patrocinium libenter adiicit, eaque de novo concedit, & alias ſuper his diſponit, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa conceſſionis.

§.1. Sane cum ſicut accepimus, plurima privilegia, facultates, & indulta per felicis recordationis Innocentium VIII., Alexandrum VI., Leonem X., Clementem VII., ac forſan alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros eiſdem Secretariis, & eorum Collegio per eorumdem Prædeceſſorum literas conceſſa fuerint. Nos quoque eoſdem Secretarios eorumque Collegium ſpecialis gratiæ favore proſequi, & ut eorum privilegia, facultates, & Indulta hujuſmodi firmiora perſiſtant, & ſi quæ forſan in uſu non ſint, aut revocata fuerunt in integrum reſtituantur, providere volentes, eoſdem Secretarios, & eorum quemlibet a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, nec non literarum prædictarum, & privilegiorum in eis contentorum tenores, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes.

Confirmatio Privilegiorum

§.2. Motu proprio non ad ipsorum Secretariorum, aut alicujus pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, singulas eorumdem Prædecessorum literas, omniaque, & singula privilegia, facultates, Indulta, gratias, libertates, immunitates, exemptiones, antelationes, honores, quatenus Concilli Tridentini Decretis non adversentur, etiamsi illa in usu non sint, ac forsan per Nos, aut Romanos Pontifices Prædecessores nostros revocata fuerint, nec non salaria, ac emolumenta, & alia quæcumque eisdem Secretariis per dictos Prædecessores concessa, & assignata, Apostolica auctoritate; tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, nec non illis omnibus perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, defectus, si qui fuerint, aut intervenerint in eisdem, sive ex Jure, sive ex facto processerint, supplentes: Et pro potiori cautela privilegia, facultates, indulta, gratias, libertates, immunitates, exemptiones, antelationes, honores, salaria, & emolumenta hujusmodi iis de modo, & forma, quibus per prædictos Prædecessores eisdem Secretariis, & eorum Collegio concessa fuerunt, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, auctoritate, & tenore prædictis de novo concedimus, & assignamus.

Hujusmodi Privilegia infriugi nō possunt nisi restituta prius singulis Secretariis pecunia.

§.3. Volentes, & statuentes illa ullo unquam tempore per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore existentes, revocari, reduci, alterari, aut moderari, seu Collegium ipsum, vel extingui non posse, nisi restitutis prius realiter, & cum effectu singulis Secretariis, tunc viventibus integre, & absque ulla diminutione pecuniis, pro quibus eos officia emisse, aut habuisse constiterit, sicque nostræ incommutabilis voluntatis fuisse, & esse attestantes.

Præsentes literæ nullo umquam vitio notandæ.

§.4. Ac decernentes præsentes literas, & in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu, vel per fraudem extortas fuisse notari, redargui, vel impugnari posse. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, judicandi, & diffiniendi facultate, interpretari, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Motu simili in contrarium quomodolibet concessis. Quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse, in omnibus, & per omnia quatenus præmissis adversentur, vel repugnent, pari Motu derogamus, nec non omnibus, & singulis aliis, quæ dicti Prædecessores nostri in eorum literis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die sexta Maii 1571., Pontificatus nostri Anno VI.

Dat. die 6. Maii 1571. An.VI.

CLXXIII.

Declaratio quod Canonici Sæculares Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, præcedant etiam Canonicis Regularibus Congregationis Lateranensis, Ordinis S. Augustini.

Hoc privilegium præcedentiæ, quo ad alios regulares, concessit hic idem Pont. d. Congreg. S.Georgii ut sup. in Const.CXXVII. Ex incumbenti. *fol.*84. *Institutionem vero hujus Congregationis vide in Const.II. Greg.XII.* Illis. *Tom.III. Par.II. fol.*405.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Hic Pontifex istis Canonicis secularibus dedit præcedentiam. Et deinde præcedentiam etiā dedit Canonicis regularibus Lateranen. Ideo dubitari posset, an hæc posterior Bulla præcedēti deroget.

CUM alias Nos postquam dilecti filii Rector Generalis, & Canonici Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, mandatis nostris obtemperando, professionem regularem emiserant. Nosque propterea ipsos sub nostra, & Sedis Apost. protectione receperamus, ac inter alia per quasdam volueramus, quod Rector, & Canonici prædicti in Processionibus, & actionibus publicis, prout antea soliti erant, præcederent, ex certis causis tunc expressis, omnes ac singulos Canonicos Regulares Ord. S. Augustini Congreg. Lateranen. ubique locorum existentes, quod deinceps processionibus, & aliis actibus publicis vel privatis interesse contigisset, statim ipsum Clericum sæcularem non exemptum subsequi, dum ipsi subsequendo præcedunt, dum vero præcedendo præcedunt, illud immediate sequi debere per alias nostras literas declaraverimus, prout in singulis literis prædictis plenius continetur, a nonnullis non immerito dubitari posset, an per posteriores literas prædictas prioribus ita derogatum sit, ut Canonici Regulares prædicti, Canonicos Congregationis S. Georgii prædicti præcedere debeant, quod profecto, si ita declaretur, non sine maximo ipsius Rectoris, & Canonicorum S. Georgii præjudicio, & gravamine esse posset.

Hic modo Pōtifex non derogare declarat, & præcedentiam Canonicorū sæcularium preservat.

§.1. Nos præmissa declaratione debita dilucidare satagentes, nolentesque literas nostras, quæ non sine causæ cognitione prodierunt, in alienum sensum, ac aliorum præjudicium distrahi, literarum nostrarum ultimo datarum id, ac si de verbo ad verbum inserti forent præsentibus, pro expressis haben. seu exprimi, & inseri posse decernen. motu simili declaramus, & in verbo Rom. Pont. attestamur, intentionis nostræ numquam fuisse, nec esse, quod secundo datas literas prioribus ita præjudicare, ut

ut ipsi Canonici Congreg. S. Georgii locum mutare debere censeantur, aut censeri possint, sed locum ipsis Canonicis Regularibus assignatum, citra ipsorum Canonicorum Congregationis S. Georgii præjudicium, concessum fuisse ac esse intelligatur, ipsique Canonici Congreg. S. Georgii deinceps & perpetuis temporibus sub nomine cleri sæcularis venire, & ita ab omnibus censeri, nec super eo a quoquam molestari posse vel debere.

Observantiamque hujus Bullæ præcipit. §.2. Districtius inhibentes omnibus, & singulis, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus judicibus cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, ac conditionis existentibus, & quacumque auctoritate etiam Apostolica fungen. & præsertim secundo dictis literis deputatis, in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub Excommunicationis majoris, aliisque arbitrio nostro moderan. & infligen. pœnis, ne contra prædicta quovis quæsito colore venire, aut quominus illa suum plenarium ac integrum sortiantur effectum, impedire audeant, vel præsumant, quinimmo eos, & alios quoscumque, pœnas in eis appositas incurrere minime posse volumus.

Clausulas hujus declarationis præservativas apponit. §.3. Decernentes quoque præsentes, & desuper conficiendas literas, nullo umquam tempore, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod d. Canonici Regulares, aut alii forsan interesse habentes, vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut contra illas de nullitate opponi, ad terminos juris reduci, in jus vel controversiam vocari, causamque vel causas, propter quas a Nobis præsentes emanaverint, verificare nullatenus teneri, nec ob id virib. carere, minusque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum, revocationum, suspensionum, limitationum, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restrictæ, repositæ, & plenarie reintegratæ esse, etiam sub quacumque data per ipsos Canonicos d. Congregationis S. Georgii eligenda, vimque validi, & efficacis contractus, inter Nos, & Sedem Apostolicam, ac eosdem Canonicos, etiam cum juramento initi ac stipulati, sortiri, sicque ab omnibus censeri. Et ita per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis &c. judicari debere, irritum quoque &c.

Contrariis omnibus derogat. §.4. Non obstan. literis nostris præfatis, quas quo ad hujusmodi effectum, & in ea parte, quæ præsentibus contrariantur, revocamus, & annullamus, ac quibuscumque litium pendentiis (quas ad Nos harum serie avocamus, & extinguimus) perpetuum super illis silentium imponimus, illarumque status, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, præsentibus pro expressis habentes, ac quibusvis Apostolicis, necnon in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictis Canonicis Regularibus, & quibusvis aliis, sub quibuscumque, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritum, &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio M. *Papæ subscr.*

Repetitio clausularum. §.5. Et cum absolutione a censuris &c., & quod singularum literarum præfatarum tenores habeantur pro expressis, seu in toto, vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inseri possint. Et de declaratione, attestatione, voluntate, deliberatione, decreto, & aliis prædictis pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratiosa &c., & cum deputatione judicum, & executorum, qui assistant, & præmissa observari faciant, etiam sub censuris &c. cum potestate citandi, inhibendi, & aggravandi, & reaggravandi, ac interdicen. &c., & cum derogatione &c. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres, ac prædictorum, & singulorum præsentibus quomodolibet contrariorum. Quorum &c. latissime extenden., & quod præmissorum omnium &c., & per Breve literæ expediri possint.

Datum Romæ apud S. Petrum, 11. Kal. junii, Pont. nostri Anno VI. *D. P. An. VI. 15. Maii.*

CLXXIV.

De electione, & officio Ministri generalis, & aliorum Superiorum Ord. Minorum S. Francisci de Observantia. Et de modo recipiendi Novitios.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Pastoralis Officii Nobis divinitus injuncti assidua sollicitudo Nos admonet, ut omni cura, ac vigilantia ad ea semper intendamus, per quæ omnes personæ regulares sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantes, in regularium, ac salutarium institutorum observatione non modo conserventur, sed ad alia observanda modis, & rationibus congruentibus admoneantur, & impellantur. Considerantes autem quam uberes fructus Ordo Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia, qui in humilitate, & patientia potissimum fundatus existit hactenus in agro Domini attulerit, & in dies magis cooperante eo, a quo bona cuncta procedunt, afferre non cesset, nonnulla ordinanda, & a fratribus prædictis observanda censuimus, per quæ Deo Omnipotente auctore, dictus Ordo per nostræ providentiæ ministerium, felicia in Domino suscipere possit incrementa. Motu igitur pro-

proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura sanctione statuimus, & ordinamus.

Qui & quomodo eligi possint in Superiores hujus Ordinis.

§.1. Quod illi Fratres ejusdem Ordinis posthac in generalem ministrum, & reliquos superiores solum eligantur, qui regulam ipsius Beati Patris Seraphici bene observare, & qui in choro, victu, & vestitu, quantum officii necessitas concesserit, cum aliis se conformare soleant, ac debeant, super quo Barchinonenses Constitutiones harum serie innovamus, omnesque, tam superiorum quorumcumque, quam Definitorum, Custodum, & Discretorum electiones, per vota secreta fiant, juxta sacri Concilii Tridentini decreta, aliter electiones factæ pro tempore nullæ, & penitus irritæ sint, & inanes, electique pœnas in dictis decretis contentas incurrant eo ipso.

Et illi quando vocem habeāt in Capit.

§.2. Quodque Minister generalis, Commissarius, vel Procurator generales, & Provinciales, in eo Capitulo, quo absolvi debent, definitores non sint, neque vocem habeant, sed facta successoris electione discedant, ut si quis eos accusare velit, libere agat.

Ministrorum Provincialiū electio fiat per vota secreta.

§.3. Quod Provincialium Ministrorum electio libere per vota secreta, ut supra fiat, ita ut Commissarius generalis, vel qui electioni præsederit, si formam prædictam transgredi, seu electores quo minus libere eligant, quovis modo impedire convictus fuerit, officio privatus existat.

Subornantes, & subornati in elect. exem.

§.4. Qui vero in electionibus omnibus, vel ante eas per sex menses pro se, vel pro alio subornaverit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrat, a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvi non possit, ac voce activa, & passiva perpetuo careat, subornatus, vel alius, etiam pro quo subornatio fiet, qui subornantem non detulerit, eamdem pœnam incurrere censeatur.

Favorem procurantes extra Regulam coercentur.

§.5. Qui autem ad officium obtinendum quorumvis favorem extra Religionem procuraverit, ultra prædictas pœnas per mensem carceri mancipetur.

Prælatorum officio quando expletur.

§.6. Quod officium generalis Ministri octo annos duret, Commissarii, & Procuratores generalis, ac Provincialis, quatuor, ipsique semel officio functi, ad idem eligi non possint, nisi post sexdecim annos, nec Minister generalis in Commissarium, vel Procuratorem generales, nec Commissarius generalis in Ministrum, seu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Ministrum, vel Commissarium generales, nisi post dictos sexdecim annos, ut munus sibi injunctum cum majori fructu exercere valeant. Possit tamen Minister Provincialis in alia Provincia Provincialis esse. Et Capitulum, quod dicitur intermedium post quatuor annos ab electione Generalis celebrari debeat.

Discretorum officium, & præcedentia.

§.7. Quod generalis Minister habeat duos discretos secum, unum ex qualibet familia, quorum consilio uti debeat in gravioribus, sintque immediate subditi Ministro generali, ac in Generali, & Provincialibus Capitulis habeant vocem, & præcedant omnes alios, tam in loco, quam in voce, nisi illos dumtaxat, qui Ministri generalis munus obierint; Unaquæque autem familia suum eligat post electionem Ministri generalis, & Definitorum. Si moriantur, aut occupentur a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente occupatione longa, arbitrio Ministri generalis, vel ab ipso Ministro generali legitime priventur, alium, seu alios eligat Minister generalis præcedente voto Provincialium ejusdem familiæ, eorumque officium cum ipso Ministro generali expiret, tametsi in Capitulis generalibus officio Discretorum hujusmodi functi vocem habere possint.

§.8. Quod generalis Minister duos Secretarios habeat, alterum videlicet ex altera familia, quo cum negocia cujuslibet familiæ expediat, eisque arbitrio suo uti possit.

Secretariorū officium, & numerus.

§.9. Quod Sacræ Theologiæ lector, qui quatuor cursus absolverit, activa, & passiva voce utatur in Provinciali Capitulo.

Theologiæ lectores quando habeant vocē in Capitulo Provinciali.

§.10. Quod Magister generalis, Commissarius, Provinciales, & alii Visitatores, & Domi, & foris ita parce, & modeste in expensis se gerant, ut sanctæ paupertatis memores, tam Conventus relevare, quam proximos ædificare procurent. Qui tamen hoc non servabit, si Generalis fuerit, a Definitoribus Capituli generalis, reliqui a Superioribus condigne puniantur.

Officiales servent paupertatem.

§.11. Postremo, quod in Novitiis recipiendis fiat inquisitio de moribus, & vita eorum juxta Regulam ejusdem Beati Francisci, quæ ait, Diligenter examinent eos de fide Catholica, & de Ecclesiasticis Sacramentis &c. Et fiat inquisitio de progenitorum suorum defectu: volentes, quod iis, qui ex Maumethanorum, vel Judæorum genere descendunt, cum post susceptum ab eis Sacrum Baptisma, Græci, & Judæi distinctio esse non debeat, nullatenus defectus generis hujusmodi, quo minus in Ordinem prædictum recipiantur, & ad consequendas in dicto Ordine dignitates, gradus, & officia Religionis, vel cuipiam alteri nocere possit, vel debeat. Et quo ad descendentes ex hæreticis, videlicet conversis, pariter minime circa præmissa quicquam obstet.

Novitiorum recipiendorū forma.

§.12. Quo ad vero illos qui ex hæreticis damnatis, & non conversis, vel quorum statuæ combustæ fuerint, originem ducunt, per lineam paternam usque ad secundam generationem, per lineam autem maternam usque ad primam tantum in præmissis obesse decernimus, & idem servetur in fratribus, qui ad sacros etiam Presbyteratus ordines admittuntur.

Qui recipiantur descendētes ab hæreticis.

§.13. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quibusvis dicti Ordinis, statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis, privi-

Clausulæ derogatoriæ.

privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ordini, & Superioribus hujusmodi per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem Apostolicam, etiam Motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, & efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & sæpius innovatis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.VI. 28. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, die 28. Maij, Pontificatus nostri Anno VI.

Publicatio in generali Congregatione. *Anno Incarnationis Dominicæ 1571. indictione 13. die vero ultima mensis Maii, Pontific. SSmi in Christo Patris & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno sexto, retroscriptæ literæ Apostolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt in generali retroscriptorum Fratrum Minorum de Observantia, videlicet Ministrorum generalis, & Provincialium, ac vocalium congregatione, habita in Conventu S. Mariæ de Aracœli de Urbe, per me Robertum Fontanum Archivii Cursorem scriptorem Clericum Mutinen. præsentibus Illustrissimo, & Reverendissimo D. Alexandro Card. Cribello Vice-Protectore, & R.P.D. Hieronymo Albernoz electo Tucumanen. Episcopo testibus &c. In quorum fidem hic me subscripsi.*

Robertus Fontanus Arch. Rom. Curs. Script.

CLXXV.

Facultas Prælatorum Congregationis Cassinensis, alias S. Justinæ, Monacorum Ordinis S. Benedicti, Monacos a quibuscumque reatibus, censuris, & pœnis absolvendi, & cum eisdem dispensandi.

Institutionem hujus Congreg., & alia quæ ad eam spectant, notari in Julii II. Const. II. Super Cathedram *Tom. III. Par. III. fol.* 260. *Et adde, quod circa ejus privilegia extat alia Const. LVIII. hujus Pontif.* Et si mendicantium *Tom. IV. Par. II. fol.* 373.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. DUM ad Congregationem Cassinen. in qua dilecti filii illius professores mortui mundo, sed Christo, qui est vera vita, sub Regula, & Ordine S. Benedicti, transitoriis, & caducis hujus labilis sæculi illecebris abdicatis, viventes, pro universali salute fidelium preces ad Dominum incessanter fundunt, oculos nostræ pietatis dirigimus, dignum, quin potius debitum reputamus, ut illius Monasteriorum pro tempore existentibus Abbatibus, & Prælatis, ea liberaliter concedamus, quæ pro ejusdem Congregationis, & aliarum personarum illius regularibus institutis se conformare volentium, conscientiarum emundatione, & securitate, & irregularitatis, & quarumcumque aliarum macularum per easdem personas pro tempore contractarum abolitione, credimus profutura.

Facultas de qua in rubr. §. 1. Motu itaque proprio, non ad ipsorum Abbatum, & Prælatorum, seu alicuius pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & de mera liberalitate nostris, Apostolicæque potestatis plenitudine, omnibus, & singulis modernis, & pro tempore existentibus Abbatibus, & Prælatis Congregationis hujusmodi, quoscumque illius pro tempore existentes Monacos, conversos, commissos, & oblatos, & tam professos quam unitos, in ea tamen perseverantes, a quibusvis criminibus, reatibus, culpis, censuris, & pœnis, per eos, & eorum quemlibet, tam ante, quam post illorum in Congregationem hujusmodi, ac Monasteria sub illius obedientia existentia ingressum, seu professionem regularem ibidem per eos emissam, ex quavis causa, & ob quemvis excessum, & delictum, publicum, vel occultum, casu, seu data opera quomodolibet ab eis, & singulis, etiam si homicidium voluntarium, seu membri mutilatio, non tamen post ingressum hujusmodi, pro tempore subsecutum, seu subsecuta fuerit, incursis, & in futurum incurrendis, etiam si de casibus reservatis Sedi Apostolicæ, vel de comprehensis in Bulla, quæ die Cœnæ Domini singulis annis legi consuevit, fuerint, plenarie toties quoties opus fuerit, injuncta sibi pro modo culpæ pœnitentia salutari, quo ad reatum homicidii tantum, in foro conscientiæ tantum absolvendi, & liberandi, ac in pristinum, & eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, & fuerant, statum reintegrandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam inde quomodolibet insurgen. ab eis, & eorum quolibet prorsus abolen. secumque, quod præmissis non obstan. non promoti ad omnes, etiam sacros, & presbyteratus Ordines promoveri, atque Monasteriis ejusdem Congreg. in Abbates, Priores, & Prælatos præfici, necnon ad quascumque alias dictæ Congregationis prælaturas eligi, & assumi, munusque benedictionis suscipere, tam illi, quam qui jam ante, vel post præmissa, sint, vel fuerint promoti; præfecti, & electi, etiam si munus benedictionis hujusmodi scienter susceperint, irregularitatibus, inhabilitatibus, reatibus, censuris, & pœnis hujusmodi, vel aliis quibuscumque criminibus irretiti, & innodati, scienter Missas, & alia divina Officia celebrassent, simulve, seu alias munere benedictionis hujusmodi quomodolibet usi essent, in Altaris mini-

ministerio ministrare, & dicto munere uti, necnon omnes, & quascumque Prælaturas, obedientias, administrationes, & Officia Ordinis, & Congregationis hujusmodi retinere, recipere, gerere, & exercere libere, & licite possint, & valeant, nullamque de præmissis in quibusvis privilegiis, facultatibus, dispensationibus, & concessionibus, etiam gratiam, vel justitiam, seu mixtim concernentibus, etiam per Sedem Apostolicam sibi pro tempore concessis, mentionem facere teneantur, misericorditer in Domino dispensandi, licentiam, & facultatem liberam, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & elargimur.

Declaratio d. concessionis.

§.2. Statuentes, absolutiones, liberationes, reintegrationes, dispensationes, necnon omnia alia, & singula, quæ harum vigore fient, & inde perpetuo sequentur, valida, & efficacia fore, omnibusque, & singulis, nunc, & pro tempore existentibus Monacis, conversis, commissis, oblatis, donatis, & personis Congregationis hujusmodi, ita demum suffragari, si dummodo donec vixerint in habitu, & professione regulari ejusdem Congregationis, virtutum Altissimo famulati fuerint, sub obedientiaque Prælatorum, & Superiorum dictæ Congregationis permanserint.

Clausulæ præservativæ.

§.3. Decernentes quoque præsentes literas perpetua roboris firmitate subsistere, & nullo umquam tempore sub quibusvis similium, vel dissimilium facultatum, vel licentiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, prohibitionibus, moderationibus, aliisve contrariis dispositionibus, & in dicta Bulla Cœnæ Domini pro tempore contentis minime comprehensas esse, aut comprehendi debere, sed semper ab illis exceptas esse, & censeri, & quoties contraria hujusmodi emanabunt, toties easdem præsentes, & in eis contenta in pristinum, & validissimum statum restituta, & perpetuo reintegrata esse. Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Congregationis, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum.

D. P. An.VI. 13. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Idibus Julii, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXVI.

Quod Confraternitates Sanctissimi Nominis Dei in Ecclesiis Ordinis Fratrum S. Dominici, si extant, sin autem de licentia Prioris ejusdem Ordinis, in aliis Ecclesiis instituantur.

Ad hæc vide etiam Const. XCII. Pii IV. Injunctum *Tom. IV. Par. II. fol.* 175.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem æqui, & boni supremum assertorem, ita cuncta provido suo judicio discutere, ut scandalis quibuslibet obvietur, & ea quæ in diviniNominis gloriam sunt stabilita, votivum suscipiant incrementum.

Sodalitas ista ab Ordine S. Dominici processit.

§.1. Accepimus sane nuper, quod Societas Nominis Dei, sive Juramentorum, originem, & ortum habuerit ab Ordine Prædicatorum, eo quod ab ejusdem Ordinis professoribus fuerit instituta, & aucta, necnon interventu dilectorum filiorum Fratrum dicti Ordinis multæ Indulgentiæ, aliaque privilegia, & favores dictæ Societati ab Apostolica Sede fuerunt concessa, tamen multi Clerici, & Parochi in suis Ecclesiis dictam Societatem erigere student, ita ut aliquando sint plures in eadem Civitate Societates, seu Confraternitates dictæ Invocationis Nominis Dei, seu Juramentorum, in diminutionem observantiæ, & devotionis, quæ ex frequentia convenientium oriri solet, & non sine aliqua confusione, quæ ob præfatam causam in die Circumcisionis Domini, quando festum prædictæ Societatis, seu Confraternitatis celebrari debet, accedere consuevit.

Hic ideo Pontifex eam in Ecclesiis Ordinis &c. erigi mandat.

§.2. Nos in præmissis pro nostri Pastoralis Officii debito opportune providere volentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod in Civitatibus, oppidis, & locis totiusOrbis Christiani, in quibus fuerint Ec-

Ecclesiæ Ordinis Prædicatorum, ibi tantum, vel in hujusmodi Civitatibus, oppidis, & locis, in dictis Ecclesiis Prædicatorum dumtaxat, dicta Societas, seu Confraternitas hujusmodi instituatur in Civitatibus, oppidis, aut locis, in quibus non fuerit dicti Ordinis domus, aut in finitimis Ecclesiis, absque licentia Prioris Provincialis, seu Conventualis dicti Ordinis, in cujus districtu sita fuerit Ecclesia, in qua dicta Confraternitas, seu Societas est, vel erit erigenda.

Confratresque aliter admissos Indulgentias non consequi decernit.

§.3. Quod si secus factum fuerit, Confratres taliter admissi, dictæ Confraternitatis, seu Societatis indulgentias non consequantur, nec favoribus, aut privilegiis gaudeant, quæ Confratribus legitime adscriptis per Sedem præfatam conceduntur; Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus, ac etiam districtius inhibemus, sicque volumus, & præcipimus.

Et contravenientes coerceri mandat per Conservatores ejusdem Ordinis.

§.4. Et nihilominus dilectis filiis Conservatoribus dicti Ordinis per præsentes Motu simili mandamus, ut contradictores, seu attentantes auctoritate nostra prohibeant, ac etiam per censuras, aliasque pœnas, etiam pecuniarias, ac cetera juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescant, & reprimant, super quibus illis facultatem, potestatem, & auctoritatem eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimur.

Clausulæ præservativæ.

§.5. Decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, seu alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus umquam posse, sed eas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere, necnon ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter perpetuo observari.

Decretum irritans.

§.6. Sicque in præmissis ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S.R.E. Cardinales, ac Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres ad judicium vigore præsentium non trahatur, & Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam motu, & scientia similibus, etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata insererentur præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim a prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides exemplorum. D. P. An.VI. 21. Junii.

§.8. Ceterum quia difficile foret &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 21. Junii, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXVII.

Declaratio, quod Religio Clericorum Regularium Societatis Jesu est vere de Ordinibus Mendicantibus, eorumque gratiis, & privilegiis tam concessis, quam concedendis perfruitur.

Alia de hac Religione vide in Const. XXXI. Pauli III. Regimlni *Tom. IV. Par. I. fol.* 18.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

DUM indefessæ considerationis intuitu perscrutamur, quantum Christianæ Reipublicæ utilitatem attulerint Dilecti filii presbyteri Societatis Jesu, ac plane conspicimus eos vere mundi hujus relictis illecebris, adeo Servatori suo se dedicasse, ut conculcatis thesauris, quos ærugo, & tinea comedit, lumbisque paupertate, & humilitate præcinctis, non contenti terrarum finibus, usque ad Orientales, & Occidentales Indias penetraverint, ac eorum aliquos ita Domini amor perstrinxerit, ut etiam proprii sanguinis prodigi, ut verbum Dei inibi efficacius plantarent, martyrio voluntario se supposuerint, perque eorum spiritualia exercitia, etiam regna ipsa fidem Christi agnoverint, ac tam inibi, quam ubique terrarum caritatis, & misericordiæ opera exercere studeant, facere nullo modo possumus, quin eos tamquam veros palmites in Christo per caritatem conjunctos, & benigne amplectamur, & ea sibi specialiter concedamus, quæ, & paupertatis per eos emissæ voto, & eorum instituto, ac commoditati credimus profutura.

Causa hujus declarationis.

§.1. Hinc est quod Nos attendentes, quod licet dilecti filii Præpositus generalis, & presbyteri Societatis hujusmodi, tum quia ipsa Societas mendicans existit, quippe quæ ex ejus instituto, & Constitutionibus Apostolica auctoritate confirmatis, bona stabilia

lia possidere nequit, sed incertis eleemosynis, fideliumque largitionibus, & subventionibus vivit; tum quia non minus quam ceteri mendicantes in excolenda vinea Domini assidue laborant, fructusque ingentes, & salutiferos producunt, ac propterea eisdem privilegiis, indultis, & gratiis FratribusMendicantibus hactenus concessis uti, frui, potiri, & gaudere merito possint, ac debeant. Cum tamen illud aliquando in controversiam deduci posset, & ex eo quod dicta Societas Collegia habeat secum adiuncta.

Declaratio quod Societas est de Ordinibus Mendicantibus.

§.2. Nos ambiguitatem hujusmodi omnino amputare volentes, eosdemque Praepositum, & Societatem, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes; necnon dictae Societatis instituti, constitutionum, & dispositionum, tam de jure, quam ab homine provenientium, necnon Privilegiorum, immunitatum, indulgentiarum, & gratiarum mendicantibus fratribus hujusmodi quomodolibet concessorum, ac literarum desuper confectarum tenores praesentibus pro expressis habentes. Motu proprio non ad ipsorum Praepositi Generalis, & Societatis, vel alicujus eorum, aut alterius pro eis Nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & certa scientia nostris, illam, & illius Praepositum, ac singulas personas Societatis hujusmodi vere, & non ficte mendicantes fuisse, esse, & fore; & inter aliorum Fratrum, & Religiosorum Mendicantium ordines, aliosque Fratres, & Religiosos Mendicantes, prout illos Nos connumeramus, & connumerari debere; ac omnes, & singulas, tam juris, quam hominum dispositiones, in favorem Religiosorum, seu Fratrum Mendicantium nunc & pro tempore emanatas, etiam in Societate, illiusque Domibus, Collegiis, Praeposito, & aliis Religiosis locum habere.

Eorumque omnibus gaudet gratiis, & privilegiis.

§.3. Necnon omnia, & singula quaecumque, quotcumque, & qualiacumque sint, etiam speciali nota digna Privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, concessiones, indulta, indulgentias, peccatorum remissiones, & gratias, tam spirituales, quam temporales, literasque Apostolicas, etiam justitiam, sive mixtim concernentia, hactenus per Nos, & quoscumque alios Romanos Pontifices tam Praedecessores, quam Successores nostros, & denique Sedem Apostolicam, & illius Legatos de latere, sive Nuncios, & quavis auctoritate fungentes, etiam Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, tam in genere, quam in specie, & tam communiter, & conjunctim, quam particulariter, & divisim, etiam per modum extensionis, seu communicationis, & alias quomodolibet, quibusvis Ordinibus Fratrum, & Sororum Mendicantium quocumque nomine nuncupentur, illorumque Congregationibus, Conventibus, & Capitulis, ac utriusque sexus personis, ac illorum Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, Hospitalibus, & aliis piis locis hactenus concessa, & in posterum concedenda; quorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum inserti forent praesentibus, pro expressis, & insertis haberi volumus, eisdem Praeposito, ac Societati, & omnibus illius personis, Domibus, ac Collegiis ubique terrarum sitis, ita quod Societas, Domus, Collegia, Praepositus, & personae hujusmodi omnibus, & singulis praedictis Privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, concessionibus, indultis, Indulgentiis, remissionibus, gratiis, & literis, eisdem Fratrum, & Sororum Mendicantium Ordinibus, Congregationibus, Conventibus, Capitulis, Personis, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, Hospitalibus, & aliis piis locis, ut praefertur, concessis, & concedendis, antea potuerint, & nunc, ac in futurum, dummodo instituto Societatis, & Praepositi, seu deputatarum personarum hujusmodi voluntati, & beneplacito non refragentur, possint libere, & licite uti, frui, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, non solum ad illorum instar, sed pariformiter, & aeque principaliter, absque ulla prorsus differentia, perinde, ac si Societati, Praeposito, personis, Domibus, & Collegiis praedictis nominatim, & specialiter, & generaliter concessa fuissent, Apostolica auctoritate, tenore praesentium perpetuo sancimus, volumus, & declaramus, ac pariter concedimus, indulgemus, & elargimur.

Clausulae praeservativae.

§.4. Decernentes praesentes literas nullo umquam tempore per Nos, aut Sedem praedictam revocari, aut limitari, vel illis derogari posse, neque sub ullis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, nunc & pro tempore emanatis, comprehendi, sed semper ab illis excipi, & quoties revocari, alterari, limitari, vel derogari contingat, toties in pristinum, & eum, in quo ante praemissa erant, statum restitutas, & de novo, etiam sub posteriori data per pro tempore existentem Societatis hujusmodi Praepositum Generalem eligenda, concessas esse, & fore, ac ita, & non aliter per quoscumque Judices, tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Card. etiam Sedis Apostolicae Legatos de latere, & Nuncios, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, ubique, & in quavis instantia interpretari, censeri, judicari, cognosci, & decidi debere. Irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum.

§.5. Quocirca venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis, ac dilectis filiis

liis eorum Vicariis in spiritualibus, aut Officialibus generalibus, & curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet spectat, & spectabit, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpositi, & personarum Societatis hujusmodi, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eos præmissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari: contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus nostra de non expediendis literis super indulgentiis ad instar, ac felicis recordationis Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, & singulis, etiam si in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio habenda, seu aliqua alia forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.7. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

D. P. An. VI. 7. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 7. Julii 1571. Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXVIII.

Facultas Prælatorum Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici absolvendi suos Fratres, & Moniales, & cum eis dispensandi, sicut Episcopi cum Clericis, interdicto eis usu Cruciatæ, vel alterius Privilegii ad eligen. Confessores, & obtinendas ejusmodi absolutiones, & dispensationes.

Alia de his Fratribus, vide in Constitut. II. Honorii III. Religiosam. *Tom. III. Part. I. fol.* 178. *Et de Sororibus vide itidem in Constitut. I. Innocentii VII.* Sedis *Tom. III. Part. II. fol.* 400.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis circumspecta benignitas, honestis petentium votis, quæ personarum sub Religionis jugo Altissimo famulantium statum, & salubrem directionem respiciunt, ad exauditionis gratiam libenter admittit, & favoribus prosequitur opportunis.

Petitio Ordinis.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Prior Provincialis Provinciæ Hispaniæ Ordinis Fratrum Prædicatorum, quod cum in Bulla Cruciatæ Sanctæ, & aliis privilegiis, quæ ab Apostolica Sede concedi solent, detur facultas eligendi Confessorem idoneum, ab Ordinario approbatum, qui possit Christifideles absolvere a casibus Ordinario reservatis, & a quibusdam etiam quæ dictæ Sedi reservata sunt. Religiosi dicti Ordinis, seu eorum nonnulli etiam his facultatibus uti præsumunt, & illarum prætextu eligunt Confessorem aliquando, præter eos, qui a suis Prælatis, pro audiendis eorum confessionibus deputati sunt, quod aliquando in speciale eorum vergit detrimentum. Quare prædictus Prior Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate dignaremur.

Declaratio Papæ quod isti Fratres, & Sorores non utantur Cruciata aut aliis privilegiis, que ad electionem Confessorum, & absolutionem a casibus reservatis.

§.2. Nos igitur hujusmodi obviare volentes, ac eumdem Priorem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati talem concessionem Cruciatæ Sanctæ, & aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessorem, & abso-

absolvendi a casibus reservatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus totius Ordinis prædicti, tam Provinciæ Hispaniæ hujusmodi, quam extra eam ubilibet locum minime habere, nec censeri, sed nostræ intentionis existere, quod iidem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramenti Pœnitentiæ, seu Confessionis administrationem, dispositioni suorum Prælatorum subjecti sint, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo declaramus: eisdem tamen Prælatis, ut in usu hujus potestatis, se cum subditis benignos, & faciles exhibeant, præcipientes, & mandantes.

Concessio facultatis Prælatis hujus Ordinis absolvendi Fratres & Sorores, & cum eis dispensandi, sicut Episcopi cum Clericis.

§.3. Et insuper, quia Sacrum Œcumenicum Generale Trident. Concil. concessit Episcopis, ut absolvere possint in foro animæ, seu conscientiæ ab omnibus peccatis, & dispensare in irregularitatibus, prout Sess.24. cap.6. habetur, ne Prior Conventualis, & superiores Prælati dicti totius Ordinis, tam in dicta Provincia, quam extra eam ubilibet, in hac parte deterioris conditionis, quam Clerici, aut sæculares existant, eisdem Priori Conventuali, & superioribus Prælatis, ut ipsi per se ipsos idem omnino possint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis sibi subditos, quod possunt Episcopi in Clericos, & Laicos sibi subjectos, tam quo ad absolvendi, & dispensandi hujusmodi, quam alias quascumque facultates, eadem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac etiam declaramus.

Clausulæ præservativæ.

§.4. Decernentes præsentes literas perpetuo durare, & valere, & sub quibusvis illarum consimilium, vel dissimilium concessionum, indulgentiarum, & gratiarum revocationibus, suspensionibus, alterationibus, derogationibus, vel aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem Apostolicam, etiam ex quavis causa, aut alias quomodolibet, canonice vel de facto, nunc, & pro tempore factis, & faciendis nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo concessas existere, & fore, ac censeri, & suffragari debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Apostolicis, ac Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus. Necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenorem suum, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 21. Julii 1571., Pontificatus nostri Anno VI. D. P. An.VI. 21. Julii.

CCLXXIX.

Declaratio quarumdam literarum, super reservatione Beneficiorum, per crimen hæresis vacantium; quæ a solo Romano Pontifice conferri posse statuit, non obstante quocumque Privilegio, seu jure. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Decet Romanum Pontificem, ea, quæ ab eodem perpetuo constituta sunt; ne in contentionis scrupulum cujusvis curiosa interpretatione trahi possint, ita suæ declarationis oraculo explanare, quod circa ea nulla imposterum dubitatio oriatur.

Per alias literas declaraverat Pius quæcumque Beneficia vacare per crimen Hæresis: eorumque collationem Romani Pontifici reservaverat.

§.1. Accepimus siquidem, quod, postquam, Nos, per alias nostras, sub datum videlicet sexto Kalendas Februarii Pontificatus nostri Anno II. expeditas literas, omnia, & singula beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura sæcularia, & quorumvis Ordinum, etiam S. Joannis Hierosolymitani, & aliarum quarumcumque militiarum regularia, quæcumque, ac qualiacumque fuerint, etiamsi sæcularia Canonicatus, & præbendæ, dignitates, administrationes, vel Officia in Cathedralibus, & Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, hujusmodi principales; Regularia vero Beneficia hujusmodi, Monasteria etiam consistorialia, Prioratus, Præposituræ, Præpositatus, Dignitates etiam Conventuales, Personatus, administrationes, vel Officia etiam claustralia, ac Hospitalia, & Præceptoriæ, & alias quomodocumque qualificatæ forent; præsertim vacantia tunc, & in futurum vacatura ordinationi, & dispositioni Apostolicæ reservaveramus.

Nonnulli tamen prætextu collationis ordinariæ, vel juris nominandi hujusmodi Beneficia contulerant, non obstantibus literis Apostolicis aliorum favore expeditis.

§.2. Nonnullæ personæ ordinariam conferendi auctoritatem, seu aliam, de Beneficiis Ecclesiasticis disponendi de jure, vel consuetudine facultatem habentes, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, ac forsan Cardinalatus honore fungentes, asserentes se prætextu, seu vigore facultatum, seu Indultorum illis in perpetuum, vel ad tempus, donec Ecclesiis, vel Mona-

nasteriis præessent, vel illos eisdem præesse contingeret, eisdem personis, per Nos, aut Romanos Pontifices Prædecessores nostros, de beneficiis Ecclesiasticis generaliter, vel specialiter, quomodocumque dispositioni Apostolicæ reservatis, seu eidem dispositioni quomodolibet affectis, ad quorumvis collationem, provisionem, præsentationem, electionem, aut quamvis aliam dispositionem communiter, vel divisim spectantibus libere, & licite disponendi, per Nos, & Sedem Apostolicam concessorum, confirmatorum, & forsan sæpius innovatorum Beneficia, per crimen hæresis, ut præfertur, vacantia, nostræ, & Apostolicæ dispositioni dumtaxat, per dictam Constitutionem reservata, etiam vigore facultatum, & indultorum, ante dictæ nostræ Constitutionis editionem, ad quam facultatem, & indulta prædicta minime respicere poterant, conferre posse, de Beneficiis per dictum hæresis crimen vacantibus disposuisse, ac contra mentem, & intentionem nostram, de eisdem disponere temere attentasse, & adversus literas nostras prædictas alia fecisse, seu facere non erubuisse, in grave collationis Apostolicæ detrimentum, & nostræ auctoritatis spretum, plurimorumque malum exemplum.

Hujusmodi Collationes nullas esse, & fore declarat.

§.3. Nos igitur præmissis occurrere volentes, & Constitutionis nostræ prædictæ tenorem, præsentibus pro expresso habentes; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, nullum omnino Ordinarium collatorem, etiam S. R. E. Cardinalem prætextu quarumvis facultatum, & indultorum conferendi Beneficia, eis etiam per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos quomodolibet concessorum, confirmatorum, seu innovatorum, aliqua Beneficia Ecclesiastica, ut præfertur, qualificata, per hæresim vacantia, per supradictas nostras literas, nostræ & Apostolicæ Sedis dispositioni specialiter reservata, quovis quæsito colore, quibusvis personis ullatenus conferre, aut alias de aliis disponere potuisse, neque etiam in futurum quoquo modo posse, ac quascumque collationes, provisiones, seu alias dispositiones de prædictis Beneficiis, ut præfertur, per Nos reservatis, per dictos Collatores, & Cardinales quomodolibet hactenus factas, & in posterum facien. nullas prorsus, & irritas fuisse, & esse, ac fore, & nemini suffragari, seu quæcumque illis, se juvare posse, sed pro nullis penitus, & infectis, ab omnibus haberi, & reputari debere, idque nostræ firmæ, & incommutabilis mentis, ac voluntatis fuisse, & esse, auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus.

Præsentesque literas nullo unquam vitio notari posse.

§.4. Necnon præsentes literas, & in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore, de intentionis nostræ, aut alio quopiam defectu argui, vel alias impugnari, seu notari posse.

Sicque a quibuscumque Judicibus esse definiendum.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, quidquid attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari, irritum, & inane auctoritate, & tenore prædictis decernimus.

Derogat contrariis.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictis ordinariis Collatoribus, etiam prædictis S. R. E. Cardinalibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis quomodolibet concessis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi, pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes; illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 31. Julii 1571. An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die ultima Julii 1571., Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Episcopis Indiarum utendi in confectione Sacri Chrismatis certo liquore, seu succo in locum balsami.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Digna reddimur attentione solliciti, illa ad exauditionis gratiam admittere vota, per quæ in necessitatibus, in Sacramentorum confectione occurrit, & consuli possit.

In Indiis non reperitur Balsamus, sed quidam succus Balsamo simillimus.

§.1. Expositum siquidem Nobis nuper fuit, quod in partibus Indiarum, ubi Antistites commorantur, non invenitur, nec inveniri potest balsamus, vel oleum ex balsamo, ad conficiendum S. Chrisma necessarium, reperitur autem quidam liquor, seu succus, mira odoris fragrantia, & ad lavanda vulnera admodum conducens, qui communiter habetur pro vero balsamo, præstat enim effectus, quos Balsamum ab Alexandria allatum præstitisse perhibetur.

Petitio Prælatorum Indiarum.

§.2. Quare iidem partium Indiarum Præsules Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis de aliquo opportuno remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Facultas utendi hujusmodi succo in confectione Chrismatis loco Balsami.

§.3. Nos igitur necessitatibus hujusmodi consulere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, tam Archiepiscopis, quam Epi-

Episcopis illarum partium, & pro tempore in ipsis partibus commoraturis Antistitibus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, in confectione S. Chrismatis dicto liquore, seu succo in locum Balsami, uti libere, & licite possint, amplam licentiam, & facultatem, Apostolica auctoritate, tenore praesentium concedimus, & desuper indulgemus, ac dicto Sancto Chrismati, cum dicto succo, rite, tamen confecto, tantam fidem adhibendam esse, ac si in illo Balsamus intervenisset.

Derogatio contrariorum. §.4. Non obstantibus praemissis, quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 2. Augusti 1571 An. VI. Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 2. Augusti 1571. Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXXI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Alia eisdem Praesulibus concessa facultas absolvendi ab irregularitate.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Decens, & debitum arbitramur, ut in his, quae animarum salutem, tranquillumque statum respiciunt, simus favorabiles, & benigni.

Facultatem absolvendi ab Irregularitate côcesserat Pius Fratrib. Ord. Mendicantium Missionariis in Indiis. §.1. Hac igitur consideratione ducti, alias dilectis Filiis Fratribus Ordinum Mendicantium, in Indiarum partibus degentibus, cum personis, qui tam ex delicto, quam ex non delicto irregularitatem contraxissent, super irregularitate hujusmodi dispensandi in aliquibus casibus facultatem concessimus.

Eamdem facultates Episcopis largitur. §.2. Nunc vero Venerabilium Fratrum Patriarcharum, & Episcoporum illarum partium supplicationibus inclinati, eosdem gratioso favore prosequi, ac in illis partibus degentium personarum commoditati consulere volentes, modernis, & pro tempore existentibus eisdem Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis partium illarum quascumque personas a delictis, per quae Irregularitas contrahitur (homicidio voluntario extra bellum commisso, ac Symoniae labe dumtaxat excepta] Apostolica auctoritate absolvendi, ac cum eisdem omnibus, & singulis, nunc, & pro tempore in partibus Indiarum existentibus personis, quae irregularitatem ex aliis, quam ex causis praedictis contraxerint, super irregularitate hujusmodi ex quibuscumque causis, praeterquam homicidii, & Symoniae occasione contracta, ut praefertur, eadem auctoritate Apostolica dispensandi, & illos ad obtenta, & obtinenda Beneficia Ecclesiastica, & officia quaecumque etiam ad Altaris Ministerium rehabilitandi, restituendi, & reponendi, plenam, & amplam licentiam, & facultatem, auctoritate praedicta, perpetuo per praesentes concedimus, & elargimur; Necnon absolutionibus, & dispensationibus per eos, & pro tempore existentes Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos praedictos faciendi stari debere, perinde ac si a Sede Apostolica praedicta emanassent, dicta auctoritate etiam statuimus, & declaramus.

Clausulae pro firmitate hujusmodi Privilegii. §.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungen. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Obstantia tollit. §.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Absoluti poenitentiam a Confessario impositam adimplere debent. sub poena nullitatis dispensationis. §.5. Volumus autem, quod iidem, qui absolutionem obtinuerint, ut praefertur, poenitentiam per Confessores, quos ex approbatis ab Ordinariis illarum partium duxerint eligendos, adimplere omnino teneantur, alioquin absolutiones, & super irregularitate obtentae dispositiones quoad forum conscientiae nullae sint.

Dat. die 4. Augusti 1571. An. VI. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die quarta Aug., millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXXII.

Ex Bull. Ord. Praed. T. V. pag. 284. Bona Monasteriorum Ordinis Praedicatorum Monialibus destitutorum spectant ad Fratres ejusdem Ordinis, quorum curae commissae erant.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Decet Romanum Pontificem, certissimum mentis suae interpretem, si quando quidpiam dubietatis in Romanorum Pontificum Praedecessorum suorum rescriptis occurrerit, ne ulterius illud haesitandi materiam praebeat, salubri suae declarationis oraculo quamprimum submovere.

Sixtus IV. declaravit bona Monasteriorũ Ord. Praedicatorum Monialibus destitutorum ad Fratres ipsos spectare. §.1. Sane, sicut accepimus, dudum felicis recordationis Sixtus Papa IV., Praedecessor noster, cum aliquando contingeret Monasteria Monialium Ordinis Sancti Augustini sub cura, habitu, & Constitutione Fratrum Ordinis Praedicatorum Sancti Dominici degentium, Monialibus destitui, adeo ut de eorum reformatione spes nulla superesset, convenientiusque esset, quod illorum sic destitutorum Monasteriorum bona ad ipsos Fratres devenirent, quorum erant curae commissae, quam ad alios, illa, quae sic destituta existebant, & destitui contigeret in futurum, cum omnibus, & singulis eorum bonis dicto Ordini, ac Fratrum Ordinis Praedicatorum hujusmodi, quibus ex

ex forma regiminis ipsius Ordinis competebat, perpetuis usibus applicavit, itaut Fratres ipsi possent de illis, & eorum Monasteriorum structuris, & ædificiis pro eorum voluntate disponere, proviso tamen, quod illorum Ecclesiæ, & Oratoria ad prophanos usus non redigerentur, sed in illis quandoque divina celebrarentur officia, prout in ipsius Sixti Prædecessoris literis desuper confectis, plenius continetur.

Orta vero controversia super Monasteriis, quæ in hujusmodi literis comprehenderentur;

§.2. Cum autem, sicut etiam accepimus, a nonnullis hæsitetur, quænam, & qualia Monasteria, & quorum Monasteriorum bona, idem Sixtus Prædecessor per præfatas literas dicto Ordini, seu Fratribus applicaverit, seu applicare voluerit.

Pius Sixti mentem declarat juxta Rubricam.

§.3. Nos, omnem ambiguitatem nostræ interpretationis remedio circa hoc submovere volentes, ac eosdem Fratres, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum Fratrum, aut alicujus pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, mentem, & intentionem ipsius Sixti Prædecessoris, dum dictas literas concessit, & dictam applicationem fecit, fuisse, & esse, quod etiamsi Monasteria Monialium hujusmodi legitima auctoritate, aut alias quoquomodo Monialibus destitui, sive alias extingui contingeret, tunc quod illorum bona ad ipsos Fratres devenirent Apostolica auctoritate tenore præsentium, attestamur, & declaramus.

Et hujusmodi Monasteria Ordini addicit.

§.4. Ac ex nunc quandocumque dicta Monasteria, sive aliquod eorum, legitima auctoritate, & alias quoquomodo Monialibus destitui, seu alias extingui continget, ac forsan quoquomodo destituta, sive extincta fuerint, illa, & illorum bona eisdem Ordini, & Fratribus Prædicatoribus, auctoritate, & tenore prædictis applicamus, & applicata esse volumus, statuimus, & declaramus, ac ita deinceps perpetuo observari, & per quoscunque, etiam pro tempore Magistrum Generalem, & alios Superiores dicti Ordinis Sancti Augustini censeri, necnon quoscunque judices, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac Palatii nostri Apostolici causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari debere, ac quicquid secus super his ab eisdem, seu alio quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Locorum Ordinarios, & Auditorem Cameræ Apostolicæ deputat exequutores hujus Constitutionis.

§.5. Quocirca venerabilibus Fratribus locorum Ordinariis, & dilectis filiis eorum in spiritualibus Vicariis, aut Officialibus Generalibus, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, ac aliis quarumcumque Ecclesiarum Prælatis, & personis, in dignitate Ecclesiastica constitutis, ubilibet, & in quibuscumque regionibus existentibus, per præsentes, motu simili, committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcunque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ipsisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, easdem præsentes, ac omnia in eis contenta, integre, & inviolabiliter observari, non permittentes, eos desuper per quoscumque contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet molestari, Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, & nihilominus legitimis super his habendis servatis servandis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, de una, & Concilii generalis de duabus dietis dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & quibusvis aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon omnibus illis, quæ præfatus Sixtus Prædecessor in dictis suis literis non obstare voluit, dictorumque Monasteriorum fundationibus, ac statutis, etiam juramento, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis clausulis, & alias quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse, pari motu derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusm. mentionem.

Fidem transumptis addit.

§.7. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Da-

Dat. die 5. Augusti 1571. An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 5. Augusti 1571. Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXXIII.

Regulares cujuscumque Ordinis, etiam Mendicantes, Lectores, aut in Theologia graduati non possint sæcularium confessiones audire, nisi fuerint ab Ordinariis prævio examine approbati.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis providentia circumspecta nonnumquam gesta per eum, rationabilibus, & honestis suadentibus causis, moderatur, & commutat in melius, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Hæ declarationes Concilii, habentur in T.IV. Par.II. Constit.58.f.373.

§.1. Nuper siquidem quasdam declarationes, & moderationes circa nonnulla Concilii Tridentini decreta regulares personas Ordinum Mendicantium eorumque instituta concernentia edidimus, & promulgavimus Et quia, uti accepimus, illarum vigore Sacerdotes regulares prædictorum Ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confessionibus sæcularium audiendis ab eorum superioribus præpositi, absque alia Episcoporum, sed sola Magistri Ordinis Generalis, aut Provincialium ministrorum approbatione admittuntur.

Regulares nō audiant confessiones sæcularium, nisi ab Ordinariis sint approbati, ut habes etiam in Conc. Trident. Sess.23. cap.15.

§.2. Nos super his pro debito Pastoralis Officii, prout tenemur, salubriter providere volentes, tenore præsentium hac nostra Constitutione perpetua sancimus, decernimus, & declaramus, decretum Concilii Tridentini de approbatione Regularium audiendis confessionibus sæcularium præpositorum ab Episcopis facienda, observari debere etiam in omnibus Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, etiam sub regulari disciplina viventibus, etiam si sint lectores, aut in Theologia, etiam de superiorum suorum licentia, graduati, vel promoti, vel a suis Magistris Generalibus, vel Provincialibus Ministris, sæcularium confessionibus audiendis expositi. Volumus tamen eos, qui semel ab Episcopo in Civitate, & Diœcesibus suis prævio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari. Ab Episcopo autem successore pro majori conscientiæ suæ quiete examinari de novo poterunt.

Inhibitio cōtra inobservantes.

§.2. Inhibentes quibuscumque Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ut præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eisdem Magistris, & Ministris provincialibus, etiam quod illarum occasione ab Ordinariis hucusque tolerati fuerint, absque speciali in posterum licentia, & approbatione ab Ordinariis obtinenda, sæcularium confessiones audire præsumant. Decernentes irritum, & inane, si secus super his a quoquā quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac nostris literis prædictis, & aliis postea quibuscumque regularibus concessis, & forsan extensis, quas quo ad ea, quæ præsentibus adversantur, & contrariantur, penitus, & omnino revocamus, cassamus, & irritamus, necnon Monasteriorum, & aliorum Regularium locorum, ac Ordinum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, quibusvis Monasteriis, Regularibus locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Forma publicandi.

§.5. Ut autem præsentes literæ ad omnium, quorum interest, notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas se excusare valeat, dicta auctoritate statuimus, & decernimus, ut ipsæmet literæ, vel earum transumptum in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, S.Joannis Lateranensis, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, ac in acie Campi Floræ per aliquos ex Cursoribus nostris publicentur, earum exemplo in singulis valvis, & acie prædictis affixo, & dimisso.

Fides transūpti.

§.6. Verum quia difficile foret &c.
Nulli ergo &c.

D.P. An.VI. 6. Augusti.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, octavo Idus Augusti, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXXIV.

Revocatio regressuum, accessuum, & coadjutoriarum quibuscumque ab Beneficia Ecclesiastica concessarum.

Prohibitionem vero de cetero accessus, & regressus concedendi, extendendi, aut transferendi, habes in Conc. Trident. sess.25.c.7.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis providentia circumspecta nonnumquam gesta per Prædecesso-

cessores suos rationabilibus, & honestis suadentibus causis, moderatur, & revocat, prout id Ecclesiarum indemnitati conspicit in Domino expedire.

Revocatio regressuum, & coadiutoriarũ ad beneficia concessarum, super quibus literæ Apostolicæ integraliter expeditæ non fuerunt.

§.1. Hinc est, quod Nos volentes omnem hæreditariam Beneficiorum Ecclesiasticorum successionem de Ecclesia Dei tollere, ac libertati Beneficiorum hujusmodi providere, & ut de persona magis utili, & idonea, prout requiritur, facilius providere valeat, omnes & singulos regressus, accessus, & ingressus, etiam eventuales, aut pœnales, ac coadjutorias etiam de consensu, aut alias quomodolibet sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, clausulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quosvis Romanos Pontifices Prædecessores nostros ad Beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam si sæcularia, Canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis, aut Collegiatis Ecclesiis, & dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanas post Pontificales majores, seu Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales, Regularia vero Beneficia hujusmodi, Monasteria, etiam Consistorialia, prioratus, præpositurae, dignitates etiam Conventuales, personatus, administrationes, vel officia etiam claustralia, ac hospitalia, & præceptorias, etiam Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, etiam quarumvis aliarum militiarum quibusvis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus concessos, super quibus literæ Apostolicæ integraliter hactenus expeditæ non fuerunt, etiam si in Plumbaria nostra, aut penes Summatorem nostrum reperiantur, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica tenore præsentium revocamus, cassamus, & abolemus.

Cancellariæ, & Cameræ Apostolicæ officiales, literas desuper non expediant.

§.2. Mandantes dilectis filiis nostris Vicecancellario, & dicto Summatori, ceterisque officialibus, tam Cancellariæ Apostolicæ, quam Cameræ nostræ, ad quos spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna, ne in futurum super dictis gratiis regressus, accessus, & ingressus, necnon coadjutoriarum literas expediant, aut relaxent.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid illorum prætextu contra præmissa scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam nostra de non tollendo jure quæsito regula, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma publicandi hanc Cõstitutioné.

§.5. Ut autem præsentes literæ ad omnium, quorum interest, notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas se excusare valeat, dicta auctoritate statuimus, & decernimus, ut ipsæmet literæ, vel earum transumptum, in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, S. Joannis Lateranen., ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris publicentur, earum exemplo in singulis valvis, & acie prædictis affixo, & dimisso.

Transumptorum fides.

§.6. Verum quia difficile foret,
Nulli ergo &c.

D. P. An. VI. 12. Septemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo primo, prid. Idus Septembris, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXXXV.

Ex edit. Typis Bladi.

Quomodo Rei in contumaciam condemnati, & infra annum capti, admittendi, vel non admittendi sint ad defensiones.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causæ edendæ Constitutionis.

§.1. Dudum postquam fel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster, cupiens subterfugiis delinquentium obviare, per quasdam suas, in forma Motus proprii editas literas, sub dat. Romæ apud S. Petrum decimosecundo Kal. Junii Anno VI. inter alia statuisset, quod rei in contumaciam condemnati ad suas defensiones faciendas admitti non possint, nisi infra sex menses quo ad faciendas, videlicet a die condemnationis, quo vero ad jam factas condemnationes a die publicationis earumdem literarum computandos, per alias nostras etiam in forma Motus proprii emanatas literas, Die vigesima Mensis Junii Pontificatus nostri Anno primo publicatas, terminum sex mensium hujusmodi ad annum prorogavimus, ac contumacibus hujusmodi defensiones non nisi post anni elapsi terminum denegari debere decrevimus. Cumque, sicut accepimus, a nonnullis ordinationem, & dispositionem hujusmodi, nostramque, & dicti Prædecessoris in illis edendis intentionem variis calumniis eludere, & super earum sinistris interpretationibus agentes pro Fisco, & Camera Apostolica fatigare, & causas in longum protrahere, & illas intricare, sententiarumque executionem evitare satagentibus, sæpe in dubium verti contingat, licet ex verborum proprietate res clara sit, an scilicet tam sponte comparentes, de quibus loquitur Motus proprius præfati Prædecessoris, quam etiam capti intra dictum tempus, indistincte admitti debeant, ad faciendum suas defensiones, maxime stantibus in eodem nostro Motu proprio appositis supra relatis verbis videlicet; Ac contumacibus hujusmodi defensiones non nisi post anni elapsi terminum denegari debere; quæ indiffinite prolata sunt, & videntur posse comprehendere, tam sponte comparentes quam captos: Nihilominus consi-

considerantes quod verba ipsa nihil aliud disponunt quam prorogationem termini iis, quibus ex forma Motus proprii prædicti Prædecessoris denegari non poterat.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.6. Nos igitur ad tollendum omne dubium, & absurdum evitandum, quod capti, & sponte comparentes paris essent conditionis, necnon calumniis, & aliis inconvenientibus hujusmodi, quantum cum Deo possumus, obviare, omnemque disputandi materiam tollere, & in his opportune providere volentes, necnon singularum literarum prædictarum, ac inditiorum Inquisitorum, processuum, condemnationum, & sententiarum desuper formatarum, & latarum, ac formandarum, & promulgandarum hujusmodi, aliorumque forsan latius exprimen. tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum delictorum, criminum, & excessuum, ac pœnarum hujusmodi, & Judicum nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac quantitates, & loca, pro plene, & sufficienter expressis habentes, & decernentes; necnon singulas prænarratas literas confirmantes, & innovantes. Motu simili &c. Quod banniti, & in contumaciam condemnati in pœnam capitis, & ultimi supplicii, si capti ad manus Curię devenerint, per Judices ad novas sive alias defensiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, nisi habita a Nobis vel signatura nostra desuper gratia speciali, nec literæ ipsæ, quæ in eorum odium editæ sunt, eis in aliquo suffragentur, aut illis se juvare, sive defendere possint. Quinimmo quod Judices præfati sententias ipsas condemnatorias tam in Urbe quam extra eam latas, & ferendas, si tamen legitimis præcedentibus indiciis ad inquirendum promulgatæ fuerint, executioni realiter, & corporaliter suis loco, & tempore congruis respective, totaliter, & integre contra sic captos demandent, & demandari faciant, hac nostra perpetuo valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus sit, de novo statuimus, & ordinamus, & ita mentis, & intentionis nostræ fuisse, & esse attestamur.

Mandatum Judicibus Tribunalium Urbis de exequenda præsenti Constitutione.

§.3 Præterea Almæ Urbis nostræ Generali Gubernatori, ceterisque Judicibus ordinariis, vel delegatis in Romana Curia, vel extra eam residentibus quibuscumque in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna committimus, & mandamus districte præcipiendo per præsentes, quatenus hujusmodi nostram declarationem seu novam Constitutionem, & Ordinationem, necnon ipsas præsentes, & in eis contenta omnia, & singula in causis Criminalibus, seu mixtis, ac aliis fiscum, & Cameram Apostolicam, illiusque interesse quomodolibet concernen. nunc, & pro tempore pendentibus quibuscumque, etiam si forsan aliqui capti nunc in carceribus detineantur, perpetuo inviolabiliter observari mandent, & faciant, & illi observent, & ita, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, &c. etiam S. R. E. Cardinales, ac Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata, &c. judicari, interpretari, & diffiniri debere, irritum quoque &c. decernimus.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, ac consuetudinibus Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, universitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & Locorum prædictorum, ac etiam singulis prænominatis, & aliis quibuscumque judicibus &c. per Nos, & Prædecessores nostros concessis, & etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus, ac stylo Palatii, ceterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque.

Observantia hujusmodi Motus proprii, & transumptorũ fides.

§.5. Volumus autem quod præsentis Motus proprii, etiam absque data, & registratura sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, regula contraria non obstante: ejusque transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, seu literæ desuper per Breve nostrum expediri possint, & si videbitur, cum omnium, & singulorum prænarratorum, & expressorum, aliorumque necessariorum specificatione, & insertione, & cum aliis clausulis opportunis, & consuetis.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud S. Petrum, Idibus Septembris Anno VI.

Dat. die 13. Septem. 1571. An. VI.

Anno a Nativitate D. N. Jesu Christi millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Indictione decima quarta, die vero decima septima mensis Septembris, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V., Anno sexto retroscriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit in acie Campi Floræ, & ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, dimissis copiis affixis per me Joannem Andream Panizzam Præfati Sanctissimi Domini Papæ Cursorem.

Jo: Guerardi Magister Cursorum.

CLXXXVI.

Contra habentes beneficium Ecclesiasticum, non recitantes horas Canonicas.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Leo X. decrevit non recitantes horas Canonicas.

EX proximo Lateranen. Concilio ea salubris sanctio emanavit, ut quicumque habens beneficium Ecclesiasticum, cum cura,

amittere fructus beneficiorum pro rata.

ra, & sine cura, si post sex menses, quam illud obtinuerit, divinum Officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus, pro rata omissionis Officii, & temporis, suos non faciat; sed eos tamquam injuste perceptos, in Fabricas ipsorum Beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi suspensione tenentur, cujusmodi ratæ prædictæ ratio sit habenda.

Hic modo Pontifex hanc ratam declarat.

§.1. Nos huic rei evidentius atque expressius providere volentes statuimus, ut qui horas omnes Canonicas, uno vel pluribus diebus intermiserint, omnes beneficii, seu beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie dividerentur, qui vero Matutinum tantum, dimidiam, qui ceteras omnes horas, aliam dimidiam, qui harum singulas, sextam partem fructuum ejusdem diei amittat; tametsi aliquis choro addictus non recitans omnibus horis Canonicis, cum aliis præsens adsit, fructusque, & distributiones forte aliter assignatas, sola præsentia juxta statuta, consuetudinem, fundationem, vel alias sibi lucrifecisse prætendat, etiam præter fructuum, & distributionum ammissionem. Item ille, qui primis sex mensibus Officium non dixerit, nisi legitimum impedimentum ipsum excusaverit, grave peccatum intelligat admisisse. Declarantes præstimonia, præstimoniales portiones, & qualiacumque alia beneficia, etiam nullum omnino servitium habentia obtinentes, cum prædictis pariter conveniri. At quicumque pensionem, fructus, aut alias res Ecclesiasticas, ut Clericus percipit, eum modo prædicto ad dicendum Officium parvum Beatæ Mariæ Virginis decernimus obligatum, & pensionum, fructuum, rerumque ipsarum amissioni obnoxium.

Sanctio pœnalis.

§.2. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An. VI. 20. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, duodecimo Kalendas Octobris, Pontificatus sui Anno VI.

CLXXXVII.

Jurisdictio Episcoporum visitandi parochiales Ecclesias Fratrum Militum S. Joannis Hierosolymitani, quoad animarum curam, & administrationem Sacramentorum.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EXposcit pastoralis Officii debitum, cui disponente Domino præsidemus, ut ad ea sollicite intendamus, per quæ discordiarum & litium, ac controversiarum quarumlibet materia tollatur.

Ortæ erunt lites jure Episcopos, & Militiam ista super jure visitandi.

§.1. Sane cum nonnulli ex venerabilibus Fratribus Episcopis dilectos filios Magistrum, Balivos, Castellanum, Empostæ, Priores, Donatos, Capellanos, Fratres, milites, & alias quascumque personas Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani ratione Ecclesiarum curam animarum habentium, illarumque Rectores, & Ministros, ad ipsum Magistrum spectan. & pertinen. juxta Sacri Œcumenici Concilii Tridentini visitare, dictus vero Magister, & alii prædicti ipsos illorumque Ecclesias, Capellanos, & Ministros dictis decretis minime comprehendi, sed ab illis exemptos esse prætenderent, materia quæstionis orta.

Hic Pontifex eas extinguit.

§.2. Nos igitur eorum paci, & quieti consulere volentes, omnes lites, & controversias hujusmodi, tam in Romana Curia, quam alibi coram quibuscumque Judicibus, in quacumque instantia penden. illarumque status, & merita, pro sufficienter expressis habentes, ad Nos avocantes, eas cassamus, extinguimus, & super illis perpetuum silentium imponimus, ac omnes dictæ Militiæ personas a quibusvis censuris harum controversiarum occasione, contra eas, per quoscumque latis, & incursis absolvimus.

Jurisdictio Episcoporũ, de qua in rubr.

§.3. Et ne in futurum aliqua amplius controversia oriri possit, decernimus, declaramus, statuimus, omnes, & singulos locorum Episcopos, & alios Superiores, tamquam Apostolicæ Sedis delegatos, omnes, & quascumque Parochiales Ecclesias, ceteraque Beneficia Ecclesiarum suarum Civitatum & Diœcesis, quibus animarum cura imminet, ad dictam Religionem, ejusque Milites, Capellanos, Ministros, Rectores quomodolibet pertinentia, etiam quod in eis Episcopalem, & temporalem jurisdictionem Religio, & Milites prædicti haberent, eorumque Ecclesias, Rectores, Vicarios, & Ministros quoscumque (in his tamen dumtaxat, quæ animarum curam, illiusque exercitium, & Sacramentorum administrationem respiciunt) visitare, omnesque actus visitationem concernentes exercere posse, & debere, ac Rectores, ceterosque hujusmodi Ministros, curam animarum exercentes minus idoneos repertos, siquidem ad nutum amovibiles sint, statim amovere, sin vero titulares sint, illico suspendere, ac Superiores eorum monere, ut intra aliquem brevem terminum, in locum amotorum subrogent alios idoneos, prius tamen per ipsos Episcopos, & alios superiores examinatos, & approbatos, titularibus, vero suspensis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos, ut supra, in coadiutores, seu Vicarios juxta decretum Concilii, sessione vigesima prima capite sexto. Interea vero dum hæc subrogatio, seu deputatio fiat, ipsi Episcopi, & alii Superiores, pro necessitate curæ animarum provideant arbitrio suo, quod si Superiores dictorum Rectorum, & Ministrorum intra tempus præfixum non subrogaverint, aut deputaverint ut supra, tunc dicto termino elapso ipsi Episcopi, & alii Superiores alios prævio examine juxta ejusdem Concilii formam idoneos repertos in locum amotorum subrogent. Titularibus vero suspensis coadjutores deputent juxta dictum Capitulum sextum,

tum, sessione vigesima prima, qui tamen in dictis parochialibus perinde inserviant, ac si subrogati, aut deputati ab ipsis Superioribus Religionis, & Militum prædictorum fuissent.

1. Declaratio circa d. jurisdictionem. §.4. Volumus autem, quod Episcopi, & alii Superiores prædicti visitationem hujusmodi, & prædicta omnia solum tamquam delegati Apostolicæ Sedis & gratis, & absque ullis dictæ Religionis Rectorum, & Ministrorum impensa, & onere faciant.

2. Declaratio. §.5. In collatione item Ordinum, necnon consecratione Ecclesiarum, & sacrorum vasorum, ac benedictionibus, & aliis actibus spiritualitatem concernentibus, ac institutione præsentatorum ab eisdem Militibus ad beneficia, aut approbatione, seu confirmatione, quas ab eisdem fieri harum præsentium vigore contigerit, gratis omnia faciant, & diligenter attendant, ut nullos admittant, qui qualitates a Concilio requisitas non habeant, ac prævio examine juxta ejusdem Concilii decreta idonei non existant.

3. Declaratio. §.6. Nolumus autem Episcopos, & alios Superiores locorum suprascripta facultate visitandi uti, qui cum eadem Religione, & Militibus super jurisdictione Episcopali, in locis visitan. coram quibuscumque Judicibus litigant, nisi ipsi Episcopi, & alii superiores in quasi possessione antiqua exercitii jurisdictionis hujusmodi existerent, salvo tunc jure utrique illæso in petitorio, sed quod Episcopi, & alii Superiores viciniores jus aliquod in jurisdictione hujusmodi non habentes, nullumque interesse prorsus prætendentes, facultate prædicta utantur.

4. Declaratio. §.7. Nolumus item per præsentes ullum afferri præjudicium juri visitandi dictas parochiales Ecclesias, & alia beneficia curam animarum habentia, quod antea Religioni, & Militibus prædictis competebat.

5. Declaratio. §.8. Inhibemusque expresse dictis Episcopis, & aliis Superioribus, ne hac visitan. facultate, eis per præsentes concessa alio utantur modo, quam præscripto.

Clausula sublata &c. §.9. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungen. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clausulæ derogatoriæ. §.10. Non obstantibus, præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, in Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus, necnon quibusvis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, in contrarium forsan quomodolibet concessis, & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis haben. illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.11. Volumus autem, quod præsentium transumptis. Fides transũptorum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die vigesimo secundo Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Pontificatus nostri Anno sexto. D. P. An. VI. 21. Septemb.

CLXXXVIII.

Jussio instituendi ab Ordinariis locorum Confraternitates Doctrinæ Christianæ, ad pueros, aliosque divinæ legis expertes, bonis moribus, sanaque doctrina instruendum. Et indulgentiarum tam pro Confratribus, quam per eos instruendis elargitio.

Vide Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 4.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Ex debito pastoralis Officii, Nobis, meritis licet imparibus, ex alto commissi, ad ea libenter intendimus, per quæ divinus cultus, fideliumque devotio ubique suscipiat incrementum, ac ipsos fideles ad id indulgentiis, & remissionibus invitamus, ut Christifideles ipsi per tẽporalia, quę egerint, consequi valeant præmia fœlicitatis æternæ.

Commendatio operis docendi doctrinam Christianam. §.1. Nos igitur attendentes, quod infantes, & pueri bonis moribus, & exercitiis educati, quasi semper vitam pudicam, honestam, & exemplarem, ac aliquando sanctam agunt, e converso autem qui parentum carentia, seu paupertate, aut incuria, vel ignavia non sic educati, persæpe ducuntur in exitium, & quod pejus est, secum ducunt plures in interitum, unde si diligenter educati, & in doctrina Christiana instructi fuerint, a vitiis, & multis aliis erroribus retraherentur. Considerantes etiam, prout ex fide dignis relatibus intelleximus, quod nonnulli approbatæ vitæ Christifideles, caritate omnium suprema virtute, circa hoc tam pium, tamque Reipublicæ saluberrimum opus accersiti, in singulis festivitatibus, & Dominicis diebus in diversis Ecclesiis, & locis, hoc opus sanctissimum amplexi sunt, & ibi eosdem infantes, & pueros, ac alias miserabiles personas Christianæ veritatis ignaras congregari faciunt, & eos bonis moribus, & sana doctrina instruunt, ac diligenter in via mandatorum Domini dirigunt, ex quo salutiferi fructus hactenus provenerunt, & in dies magis auxiliante Domino speramus; Et quod si ad hoc opus sanctissimum ubique locorum exercendum, præfatos Christifideles paternis savoribus, & indulgentiarum muneribus invitaremus, procuIdubio non solum eorumdem infantium, & puerorum, ac personarum aliarum saluti consuleretur, verum etiam devotio Christifidelium omnium

nium ad præfatum opus amplectendum multo magis augeretur.

Jussio instituendi Confraternitates Doctrinæ Christianæ ab Ordinariis in eorum Diœcesibus.

§.2. Cupientes igitur tam pio tamque laudabili operi viribus totis favere, & animas lucrifacere Creatori, ex certa nostra scientia universos, & singulos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, ceterosque Ecclesiarum Prælatos, & locorum quorumcumque ordinarios, ubilibet constitutos præsentes, & futuros rogamus, & hortamur attente, eis, ac eorum in spiritualibus, & temporalibus Vicariis, seu Officialibus generalibus per Apostolica scripta mandantes, quatenus hoc opus sanctissimum toto pectore amplectentes, aliquas Ecclesias in suis Civitatibus, & Diœcesibus, respective, seu loca honesta, in quibus præfati infantes, & pueri ad audiendum doctrinam Christianam convenire possint, deputent, & viros ad id idoneos, vita & moribus approbatos, qui diebus saltem Dominicis eosdem infantes, & pueros, ac alias personas divinæ legis expertes, in articulis fidei, & præceptis Sanctæ Matris Ecclesiæ instruant, confirment, & eligant, atque tot Societates, seu Confraternitates, quot ad hoc tam sanctissimum opus exercendum eis opportune videbuntur, inibi auctoritate nostra erigant, & instituant.

Concessio Indulgentiarum pro Confratribus, & etiam pro instruendis per eos.

§.3. Nos enim ut promptius, & alacrius ad hanc curam subeundam omnes Christifideles alliciantur, & eo libentius curam ipsam suscipiant, quo ex hoc dono Cœlestis, gratiæ conspexerint se uberius refectos: De Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus & confessis, seu statutis a jure temporibus firmum confitendi propositum habentibus, qui in aliqua dictarum Societatum, seu Confraternitatum ubilibet constitutarum intraverint, & adscripti fuerint, illis videlicet tam qui alios docuerint, quam qui ab aliis in articulis fidei, & præceptis Ecclesiæ hujusmodi instructi fuerint, quotiescumque in præfato sanctissimo exercitio se occupaverint, quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis auctoritate Apostolica tenore præsentium misericorditer in Domino relaxamus, præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Fides transũptorum.

§.4. Ceterum quia difficile foret &c.

D. P. An.VI. 6.Octobris.

Datum Romæ apud S.Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 6. Octob. 1571. Pont. nostri Anno VI.

CLXXXIX.

Appellationum causæ, in quibus rei ad favorem Fisci R. C. A. in pœnam pecuniariam condemnantur, infra sex menses expediri debent per appellantem, alioquin Judex a quo sententiam exequi tenetur.

De materia appellationum vide in Const. LXI. Pii IV. Et si cuncta *Tom. IV. Par. II. fol.* 111.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Licet juri maxime consentaneum, Nobisque præcipue cordi sit, ut delinquentes condignis pœnis afficiantur, tamen re ipsa, experiendoque cognovimus, quamplures subterfugiis, & cavillationibus legum disciplinam vitare.

Causa Constitutionis.

§.1. Siquidem compertum est, eos qui tam in Alma Urbe nostra, quam in provinciis ditionis Ecclesiæ in pœnis pecuniariis condemnantur, clypeo appellationum suffultos, ab aliis Judicibus inhibitiones obtinere. Cumque tam dicti Judices appellationum, quam qui coram eis jura Fisci, & Cameræ sunt promoturi, de rei, & causæ qualitate minus informati existant, ac ipsi appellantes non modo appellationem suam prosequi non curant, quinimmo illius totis viribus satagunt retardare, quo fit, ut modo Officialium mutatione, quæ interim contingit, modo alio quovis prætextu, condemnatio oblivioni tradatur, & sic delictum impunitatem, & exinde ditionis nostræ tranquillitas perturbationem, ac ipsa, etiam Camera Apostolica detrimentum non modicum consequatur. Quibus malis providere volentes cum remedium appellationis contra Judicum injuriam a legibus introductum minime tollere intendamus, saltem cum eo homines abuti, & illud in calumniam versum prospiciamus, illius tempus limitandum, & restringendum duximus, ut eo magis hominum malitiis occurratur, & bene vivere volentium quieti, & securitati consulatur.

Appellationum causæ in criminalibus infra sex menses expediri debeant.

§.2. Hac igitur perpetuo valitura Constitutione decernimus, ut lata in causis criminalibus sententia continente penam pecuniariam Fisco nostro applicandam, appellantes ab ea (in casibus tamen, quibus alias de jure communi permissa est appellatio, & servatis iis, quæ ex forma Constitutionum Apostolicarum circa depositum facien., seu cautionem præstan. sunt servanda) teneantur infra sex menses a die ipsius interpositæ appellationis computandos, ita coram Judice appellationis causam suam prosequi, ut etiam expeditionem reportent, quibus elapsis, & expeditione coram Judice a quo non reproducta, teneatur præfatus Judex a quo, ad quamcumque Fisci instantiam, etiam si acta fuerint transportata, sententiam præfatam debitæ executioni omni mora postposita demandare, ita ut effectualis incameratio subsequatur.

Judices tradi faciant acta appellantibus.

§.3. Verum ne malitia Judicis jus litigatorum efficiatur deterius, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, ac privationis officiorum, etiam si illa ex causa onerosa obtineant, ac refectionis omnium damnorum, & interesse, quibuscumque Judicibus totius status nostri Ecclesiastici quacumque dignitate, & præeminentia fulgentibus, etiam si Legati, Vicelegati, ac provinciarum Gubernatores existant, committimus, & mandamus, ut appellantibus sine mora acta, & processus quoscumque effectualiter tradi curent, & faciant.

Judices ad quos, causam appellationis expediant.

§.4. Et ipsi Judices, ad quos respective, bona fide, & omni versutia remota ad causarum legitimam expeditionem procedant, scituri Nos acriter vindicaturos, si per eorum

rum quempiam in præmissis fuerit appellantibus ipsis præjudicium generatum.

Clausulæ derogatoriæ. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis legibus, & statutis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Papæ subscr. Placet Motu proprio M.

Publicatio Pont. An. VI, die 16. Octobris. *Anno a Nativitate Domini Nostri Jesu Christi 1571. indict. 14. die vero 16. mensis Octobris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ Quinti, Anno Sexto, suprascriptæ literæ affixæ fuerunt ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per me Joannem de Soya Cursorem.*

Antonius Clerici Magister Cursorum.

CXC.

Institutio undecim Vicariarum perpetuarum in totidem Basilicis, & Ecclesiis Almæ Urbis, cum assignatione portionum, & obventionum pro singulis earum.

Ad hoc omnino vide aliam hujus Pontificis Const. LXVIII. Ad exequendum *Tom. IV. Par. II. fol. 401.*

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium. ET si omnibus universi Orbis Ecclesiis divina dispositione præsidemus, propius tamen Ecclesiarum Urbis cura Nos tangit, ac de illis potissimum, quibus animarum cura imminet, solliciti sumus, utque illa in eis congrue exerceatur, quantum cum Deo possumus, sedulo providemus.

Causa hujus institutionis. §.1. Unde Nos attente considerantes, quod Basilica S. Joannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Urbe: Item Sanctæ Mariæ in Via lata, & ejusdem S. Mariæ Transtyberim, & S. Laurentii in Damaso, & S. Marci, & S. Angeli in foro Piscium, necnon S. Quirici in Montibus, & S. Nicolai in Carcere Collegiatæ, necnon S. Blasii della Pagnotta, & S. Catharinæ della Rota nuncupatæ, quæ ejusdem Basilicæ Principis Apostolorum, ac S. Pantaleonis, quæ Ecclesiæ S. Eustachii mensis Capitularibus perpetuo unitæ sunt, Parochiales Ecclesiæ ejusdem Urbis curam Animarum, & satis amplas Parochias habent, quodque Animarum cura ab iis, ad quos ea communiter spectat, sæpe negligi solet.

Institutio undecim Vicariarum de qua in rubr. §.2. Idcirco expediens, immo, & necessarium fore duximus, ut in singulis Basilicis, & Ecclesiis prædictis singuli Vicarii perpetui, congrua fructuum, & proventuum portione, qua honeste substentari valeant, eis assignata, prout in Sacro Concilio Tridentino, & alias a Nobis per nostras literas statutum est, ponantur, & deputentur, qui Animarum curam hujusmodi eo diligentius, ac vigilantius gerant, quo magis eam proprie ad se pertinere, & sibi incumbere noverint. Quapropter, & ejusdem Concilii, & nostris hujusmodi statutis inhærentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in singulis ex Basilicis, & Ecclesiis supradictis, singulas Vicarias perpetuas pro singulis Vicariis perpetuis, qui curam animarum Basilicis, & Ecclesiis respective incumbentem gerere, ac Sacramenta Ecclesiastica ibi ministrare, Missas celebrare, & alia juxta providam ordinationem pro tempore existen. in Urbe Vicarii nostri in Spiritualibus Generalis, cuique assignanda onera subire debeant, ad nominationem dictorum filiorum Capituli cujuslibet ex eisdem Basilicis, & Ecclesiis, quæ nominatio sit ex numero approbatorum ab eodem Vicario, prævio illorum examine coram examinatoribus ad id in ipsa Urbe deputatis per dictum Vicarium, seu Vicarii Vicegerentem, instituen., ponen., & deputan. perpetuo erigimus, & constituimus.

§.3. Singulisque Vicariis hujusmodi singulas portiones, videlicet in qualibet Basilicarum prædictarum centum, & viginti, in Sancti Blasii vero septuaginta, in S. Catharinæ sexaginta, in S. Pantaleonis aliorum sexaginta, in S. Mariæ in Via lata, octuaginta, in S. Mariæ Transtyberim aliorum octuaginta, in S. Laurentii centum, in S. Angeli sexaginta, in S. Quirici quinquaginta, in Sancti Nicolai Ecclesiis prædictis similiter quinquaginta scutorum monetæ annuatim ex fructibus, redditibus, & proventibus earumdem Basilicarum, & Ecclesiarum, eisdem Vicarii per Capitula Basilicarum, & Ecclesiarum, eisdem Vicariis per Capitula Basilicarum, & Ecclesiarum, in quibus Vicariæ hujusmodi consistunt, vel quarum mensis Capitularibus Ecclesiæ ipsæ unitæ sunt, ut præfertur, quorum Capitulorum ad hæc expressus accedit assensus, pro una in Sancti Joannis Baptistæ, & altera medietatibus portionum hujusmodi in Domini Nostri Jesu Christi Nativitatum Festivitatibus integre persolven. Item omnia, & singula emolumenta, & obventiones, quæ ratione exercitii, curæ, & administrationis Sacramentorum hujusmodi, ac officiorum funeralium, quæ ipsa die humationis cadaverum celebrabuntur, non autem ratione anniversariorum, & ad ipsas Ecclesias, & Basilicas in posterum pertinebunt, per ipsos Vicarios propria auctoritate percipien., exigen., & levandi, ac in suos usus, & utilitatem converten. & convertenda loco pensionum annuarum pro congrua ipsorum Vicariorum substentatione perpetuo assignamus, & applicamus. — Assignatio portionum pro Vicariis.

§.4. Mandantes Motu simili tenore præsentium Dilecto Filio nostro Jacobo tituli Sanctæ Mariæ in Cosmedin, Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, nostro in Alma Urbe Vicario in Spiritualibus Generali, quatenus per se, vel alium, seu alios, dictos Vicarios ad nominationem, & institutionem hujusmodi, in Vicariarum prædictarum possessionem corporalem inducat auctoritate nostra, & defendat inductos, amotis ab illis quibuslibet illicitis detentoribus, ac faciens singulis eisdem Vicariis de portionibus eis debitis prædictis integre responderi, eosque — Deputatio Vicarii Urbis in executorē.

eosque portionum ipsarum, necnon emolumentorum, & obventionum eis ut supra assignatorum perceptione, & perceptionis pacifica possessione, seu quasi pacifice frui, & gaudere, non permittens eos desuper a quoquam quavis occasione indebite molestari, præmissaque omnia & singula efficaciter adimpleri; & ab omnibus inviolabiliter observari curet, Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescen.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstante nostra, qua statuimus, & ordinavimus, & declaravimus, non majorem centum, nec minorem quinquaginta scutorum annuorum summam computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis, Vicariis perpetuis ex præfato Concilio erigen. omnino assignari; nisi Vicariis temporariis solitum fuisset plus assignari, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Basilicarum, & Ecclesiarum præfatarum etiam juramento, &c. privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Basilicis, & Ecclesiis præfatis, earumque Capitulis, Archipresbyteris, Titularibus, Cardinalibus, & personis, ac dilectis filiis Pop. Rom. de non conferen. beneficiis, & dictæ Urbis aliis quam originariis, &c. ac quibusvis aliis in genere, vel in specie, & alias in contrarium quomodolibet, etiam per Leonem X. & alios Romanos Pontifices, etiam plures concessis, &c. Quibus omnibus &c. illorum tenores &c. latissime derogantes, ceterisque contrariis quibuscumque.

Papæ subscr.

Fiat Motu proprio. M.

Clausularum repetitio.

§.6. Et cum absolutione a censuris ad effectum, &c. Et de erectione, constitutione, assignatione, & applicatione, mandato, ac derogatione aliisque præmissis, quæ hic pro sufficienter repetitis habeantur ad partem etiam separatim, & in una, nulla facta mentione, ac aliis, & quod sola signatura præsentis nostri Motus proprii sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra illud, non obstan. quibuscumque.

Fiat M.

D.P. An.VI. 5. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum nonis Novembris Anno VI.

CXCI.

Contra ambientes dignitates, & officia jurisdictionis administrationem habentia, eaque pretio, seu promissione procurantes, vel assequentes, aut assecuta manutenentes in Statu Ecclesiastico.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Etsi Romani Pontificis continua indefessaque meditatio circa subditorum suorum commodum, & utilitatem continue implicatur, ac quæ iis, quos ut filios tenere diligit, obesse posse credit, de medio tollit; negociorum tamen mult itudine pressa, singula in dies singulos considerans, illorum executionem, etiam dietim disponit, ut & negocia ipsa salubrius dirigantur, ac ipsi subditi paulatim sui in eos amoris cognoscant indicia.

Jure civili cavetur, Judices, & alios Justitiæ Ministros, sine quo quam suffragio eligi debere, ut in auth. ut Judices, sive &c.

§.1. Sane licet alias ne ordo justitiæ perverteretur, & ex certis aliis inibi expressis causis per civiles constitutiones salubriter fuerit statutum, ut judices, & alii justitiæ Administratores sine quoquo suffragio fieri debeant, gravissimis etiam injunctis pœnis, qui præmissam Constitutionem transgredi ausi quoquomodo fuissent, accepimus tamen nuper, non sine animi nostri displicentia nonnullos pro consequendis officiis, & dignitatibus jurisdictionis exercitium habentibus, pecunias & alias res solvere, & promittere aliquibus Curialibus, quorum intercessionibus, & favoribus talia officia, & dignitates obtinent. Licetque Nos pro nostri Pastoralis officii debito præmissa connniventibus oculis pertransire nequeuntes omnem adhibuerimus diligentiam, ut tam ambitiosi hujusmodi, quam pecuniarum hujusmodi receptores, & stipulatores, tam publice, quam secrete reperiuntur; nihilominus exinde nihil certi expiscari hactenus potuimus.

Hic autem Pontifex pœnas omnes in transgressores inflictas innovat, & confirmat.

§.2. Cupientes igitur præmissis modum aliquem imponere, ac eos, quos civilium pœnarum timor a similibus non coercet, per Canonicas sanctiones auctoritate Apost. omnino deterreri, & avaritiæ hujusmodi genus juri, & justitiæ hujusmodi tam obnoxium de medio tollere, constitutionis civilis, ac pœnarum per illa statutarum tenorem, & formam præsentibus pro expressis habentes, Motu simili, &c., & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas leges, Constitutiones, statuta, & decreta contra delinquentes hujusmodi, tam a jure civili, quam a Sacris Canonibus facta, ac in illis contenta, punitiones, & pœnas quascumque in tales inflictas, harum serie innovamus, easque idem robur, eamdemque vim obtinere volumus, atque statuimus, quod & quam habuissent, & haberent, si hactenus ad unguem observatæ fuissent, vel a Nobis per præsentes emanarent.

Quinimo alias pœnas hic expressas imponit procurantibus, vel obtinentibus mediante pecunia, &c. dignitates, & officia.

§.3. Insuper quoque, ut earum usus pœnarum multiplicatione stabilior efficiatur, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, quamque vim legis, etiam inviolabilis habere sancimus, legibus, Constitutionibus statutis, & decretis prædictis præjudicium non inferendo, quinimmo illis addendo, decernimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus nemini cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis fuerit, liceat mediante pecunia, vel solutione, & traditione, ac promissione aliarum rerum, etiam per interpositas personas, aut alias quovis modo faciendas, aliquas dignitates, & officia, exercitium, & administrationem jurisdictionis habentia procurare, assequi, vel obtinere, ac si quis his præsentibus contravenisse quoquomodo dici, aut censeri potuerint, ipsum con-

contravenientem eo ipso confiscationis omnium bonorum, degradationis, & amissionis tam privilegii doctoratus, quam quorumcumque per eum obtentorum officiorum, tam sæcularium, quam Ecclesiasticorum, ac demum ultimi supplicii pœnas irremissibiliter incurrere volumus.

Et exceptionem ignorantiæ non admitti decernit.

§.4. Ceterum, ut fraudibus, quæ circa præmissa exoriri possent, facilius occurratur, pari modo statuimus, quod ubicumque, & quandocumque compertum fuerit, per interpositam personam aliquas pecunias, seu alias res traditas, seu promissas fuisse alicui Curiali familiari, vel cuicumque alteri personæ pro officiis, & dignitatibus jurisdictionis administrationem habentibus, is qui officium hujusmodi obtinuerit, se a præmissis, attenta interpositione personæ hujusmodi nullatenus excusare queat: quinimmo nulla admissa ignorantiæ excusatione ipso jure præsumatur solutionem, & promissionem hujusmodi de eorum, qui officia, & dignitates similia obtinuerint consensu, & mandato, penitus esse facta, iisdemque propterea pœnis subjacere omnino intelligatur. Postremo ne ii, qui in præteritum talia officia, seu dignitates solutionibus, seu promissionibus mediantibus impetraverint, credant se per præsentes absolutos esse; eisdem Motu, scientia, & potestatis plenitudine perpetuo declaramus, eos pœnas in tales a jure communi inflictas incurrisse, & contra eos ad pœnarum hujusmodi prosecutionem procedi posse.

Solventibusque aliquid ex causa manutentionis officiorum jam obtentorum, easdem pœnas infligit.

§.5. Eos vero qui similibus mediis aliqua officia, & dignitates similiter jurisdictionis administrationem habentia obtinent, si in futurum quippiam umquam vigore præcedentium promissionum in assecutione officii hujusmodi factarum solverit, ipso jure, & facto pœnas in hac nostra Constitutione contentas incurrere, præsentesque nostras, tam eos, qui in futurum officia similia, & dignitates solutionibus, & promissionibus præcedentibus obtinebunt, quam eos, qui jam obtinuerunt, si in futurum aliquid manutentionis in eis, aut alia causa solverint, ligare volumus.

Promissionesque desuper factas annullat.

§.6. Decernentes contra præmissa quodvis pactum, etiam juramento vallatum, ac instrumenta, & alias forsan desuper editas scripturas minime in causa esse posse, quo minus solvere habentes, si pro præmissis solverint, pœnas præsentibus contentas incurrant. Nos enim pacta, conventiones, promissiones, & scripturas, ac alia quæcumque quomodolibet, ut præfertur, inita exinde cassamus, irritamus, & annullamus, eosque a juramentis, & aliis nexibus prædictis absolvimus.

Clausulæ præservativæ.

§.7. Necnon præsentes, & desuper forsan conficiendas literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & singulos a data præsentium irremissibiliter ligare volumus; illasque nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiã alio defectu notari, aut sub quibusvis revocationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus posse.

Decretum irritans.

§.8. Sicque per quoscumque judices, &c. & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.9. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam Almæ Urbis, & aliarum Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum, etiam juramento, &c. roboratis, ac Provincialibus, municipalibus, & particularibus statutis, ac legibus, etiam Imperialibus, & in corpore juris scriptis, privilegiis quoque, &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma publicandi hanc Constitutioné.

§.10. Ut autem præsentium tenor omnibus innotescat, nullusque earum ignorantiam allegare queat, eas in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, ac S. Joannis Lateranensis, & in acie Campi Floræ de Urbe publicari mandamus, ipsasque sic publicatas, omnes, & singulos, quos illæ concernunt, ita afficere volumus, ac si essent omnibus personaliter intimatæ. Decernentes quoque præsentium earumdem solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere in judicio & extra, regula quacumque contraria non obstante.

Fides exemplorum.

§.11. Ac illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Almæ Urbis Gubernatoris, aut alicujus alterius judicis munitis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Placet Motu proprio M.

D. P. An. VI. 5. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Non. Decembris Anno VI.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUM nuper ne ordo justitiæ pervertetur, & ex certis aliis causis animum nostrum moventibus fuerunt &c. ut sup.

Declaratio, quod dicta Constitutio ligat, etiam recipientes pecunias, pro impetratura officiorum, ac mediatores.

§.1. Attendentesque quod forte probabiliter dubitari contingat, an dicta nostra Constitutio comprehendat recipientes hujusmodi pecunias, ac res, ac promissiones sibi factas, stipulantes ut officia prædicta exercitium, ac jurisdictionis administrationem habentia conferri faciant, ac mediatores, & interpositas personas: Propterea Nos Motu simili, & ex certa scientia, & de potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura Constitutione declaramus, & quatenus opus sit, addendo prædictæ nostræ Constitutioni, decernimus, quod dicta nostra Constitutio, ac omnes, & singulæ pœnæ in ea expressæ perinde ligent, & afficiant omnes, & quoscumque cujusvis dignitatis, gradus, conditionis, ac præeminentiæ existant, qui pro hujusmodi officiis jurisdictionis administrationem habentibus conferendis, ac mediatores, & interpositas personas quascumque pecunias, vel alias res ut supra receperint, ac si supradicti in dicta nostra Constitutione com-

comprehensi essent, & de illis in ea expressa mentio facta esset.

Clausulæ præservativæ. §.2. Necnon præsentes, & desuper conficiendas forsan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & singulos a data præsentium irremissibiliter ligare volumus, illasque nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, aut sub quibusvis revocationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus posse.

Decretum irritans. §.3. Sicque per quoscumque Judices, &c. causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clausulæ derogatoriæ. §.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam Almæ Urbis, & aliarum Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & Locorum etiam juramento, &c. roboratis, ac provincialibus, municipalibus, ac particularibus statutis, ac legibus, etiam imperialibus, & in corpore juris scriptis, privilegiis quoque, &c. etiam Motu simili, &c. etiam consistorialiter,&c. quibus omnibus illorum tenores, &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma publicandi hanc Constitutioné. §.5. Ut autem præsentium tenor omnibus innotescat, nullusque earum ignorantiam allegare queat, eas in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, ac S. Joannis Lateranen. & in acie Campi Floræ de Urbe publicari mandamus, ipsasque sic publicatas omnes, & singulos, quos illæ concernunt, ita afficere volumus, ac si essent omnibus personaliter intimatæ. Decernentes quoque præsentium earumdem solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere, in judicio & extra, regula quacumque contraria non obstante.

Fides exemplorum. §.6. Ac illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Almæ Urbis Gubernatoris, aut alterius alii Judicis sigillatis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Placet Motu proprio M.

D.P. An.VII. 12.Februarii. Datum Romæ apud S. Petrum pridie Idus Februarii, Anno VII.

CXCII.

De electione Prioris Generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonicorum Regularium SS. Salvatoris, Ordinis S. Augustini, bonorumque temporalium administratione.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Inter ceteras Pastoralis officii nostri curas, illa Nos præcipue urget, per quam Regularium Congregationum, illarumque personarum commoditati, & felici directioni consulitur, ac Monasteria, Domos, Ecclesias, & Loca, tam in spiritualibus, quam temporalibus, prudentia, & vigilantia Prælatorum canonice electorum, incrementum suscipere posse arbitramur.

§.1. Sane cum Nos nuper per alias nostras in forma Brevis literas, justis de causis animum nostrum moventibus, dilectum filium Stephanum tunc Congregationis Sanctissimi Salvatoris Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium Priorem generalem, in Capitulo generali Bononiæ proxime celebrato electum, ab onere sui Generalatus officii absolverimus, & liberaverimus, ac in ipsius locum dilectum etiam filium Ambrosium de Lamis Eugubinum ipsius Congregationis Priorem Generalem substituerimus, & deputaverimus, prout in dictis literis plenius continentur. Hic Pontifex justis de causis Prioré generalem Congregationis deputavit.

§.2. Et arbitrantes pro negocio reformationis Congregationis prædictæ expedire, quod etiam Visitatores, & Procurator generalis ejusdem Congregationis a Nobis deputentur, idcirco dilectos filios modernos prædictæ Congregationis Visitatores,& Procuratorem generalem in prædicto Capitulo Bononiæ electos, ab onere suorum officiorum, etiam absolvimus, & liberamus, & in ipsorum locum, quo ad prædicta officia, in Visitatores videlicet, N. N. N. in Procuratorem vero generalem N. dilectos filios, ipsius Congregationis Canonicos, cum honoribus, oneribus, potestatibus, facultatibus, jurisdictionibus, & prærogativis solitis, & consuetis substituimus, & subrogamus. Visitatores modo & Procuratoré generalem deputat.

§.3. Cumque per alias nostras literas statuerimus, & ordinaverimus, quod nullus ex dicta Congregatione Canonicus in Capitulis, tam generalibus, quam Conventualibus pro tempore celebrandis, vocem activam, seu passivam in electionibus faciendis obtineat, nisi sit in sacris ordinibus constitutus, & post per eum legitime emissam professionem in eadem Congregatione, quoad electiones in Capitulo generali, per septennium, quo vero ad alias electiones in capitulis Conventualibus faciendas, per quadriennium laudabiliter vixerit. Canonici in sacris constituti tantum, vocem activã, & passivam habeant.

§.4. Et quoad vocem activam in Capitulo actu præsens fuerit. Absentes non eligant.

§.5. Eligendique in Priorem generalem, duas ex tribus partibus. Electio Generalis requirit duas partes votorum.

§.6. Alii vero suffragiorum majorem partem obtinuerint. Aliorum autem fit pro majori parte votorum.

§.7. Quodque in Capitulo generali, Prior, & Procurator Ordinis generales, necnon Visitatores, eorumque substituti, pro casibus necessitatis dumtaxat eligantur. Electio Prioris, Visitatorum & Procuratoris spectat ad Cap. generale, eorum qualitates designantur.

§.8. Et eligendi in Priorem, & Procuratorem generales, necnon in Visitatores, scientia, prudentia, vitæ integritate, ac pietate præditi existant.

§.9. Factaque ipsorum canonica electione juxta hoc nostrum statutum, & ordinem, ac Congregationis præfatæ regularia instituta, Prior generalis sic electus, una cum Diffinitoribus eligat Priores pro Monasteriis, in quibus non adsunt plures, quam sex Canonici, ac disponat, & ordinet familias Generalis in quibusdã Monasteriis Priores eligit, in aliis vero capitula convétualia.

milias solitas, & necessarias pro quolibet Monasterio, ita quod in qualibet familia sint aliquæ personæ idoneæ, quæ possint eligi in Priores, aut Abbates, sive Præpositos juxta cujuslibet Monasterii titulum, ipsorumque Vicarios, & Discretos mittendos ad Capitulum generale. Quorum Prælatorum Conventualium, & Vicariorum electiones, non amplius in Capitulo generali fiant, sed illi, sicut discreti, in Capitulis Conventualibus cujuslibet Monasterii, cujus Canonici excedent numero sex Canonicorum, modo infrascripto eligantur, videlicet.

Formam d. electionis in Capitulis Cōventualibus præfinit.

§.10. Postquam familiæ omnes in Capitulo generali (ut præmittitur) pro quolibet Monasterio dispositæ, & ordinatæ, ad locum sibi destinatum statuto tempore pervenerint, antiquior Canonicus in quolibet Monasterio existens, deputet diem, & horam ad celebrandum Capitulum, & ad sonum campanellæ convocari faciat omnes Canonicos habentes vocem activam, & passivam. Illisque convocatis, & residentibus, præfatus antiquior Canonicus advertat, an sint omnes præsentes, deinde eos interroget, an eis placeat dies, & hora ad futuram electionem, & illis annuentibus, præmissa generali confessione a capitulo recitanda, eos absolvat dicens. *Misereatur vestri &c.* Et si tenemini aliquo vinculo excommunicationis &c. *Et dispenso vobiscum super irregularitate &c.* Postea dicatur Hymnus *Veni creator Spiritus &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster &c.* Oratio *Deus qui corda &c.* Quibus peractis in conspectu omnium cum duobus aliis de capitulo, qui primitus habitum Religionis susceperunt, ipsum concomitantibus ad mensam decenter præparatam cum capsula, seu urna, ubi schedulæ suffragiorum poni debent, & papyro, & atramento ad scribendum processum electionis, accedat. Et quoniam vota, seu suffragia juxta decreta Concilii Tridentini, debent esse secreta, ita quod eligentium nomina numquam publicentur, singuli electores schedulas accipiant omnino similes, & unusquisque in sua schedula nomen eligendi inscribat, vel dicat Eligo N. in Priorem: antiquior Canonicus, & alii duo capitulares prædicti, postquam ipsi schedulas, ordine antiquitatis inter eos servato, in urnam, seu capsulam demiserint, aliorum schedulas accipiant, & in urnam, seu capsulam præfatam inferant, & inspiciant an schedulæ sint numero pares cum electoribus ibi præsentibus, & si invenerint esse in majori, vel in minori numero, quam sint capitulariter ibidem præsentes, illas comburant, rursusque ad scrutinium modo præmisso procedant, donec invenerint scrutinium esse canonice factum, & tunc legant schedulas, & si electio numero suffragiorum secuta fuerit, schedulæ, etiam comburantur, factaque electione, antiquior Canonicus, & alii duo scrutatores prædicti publicent electorum nomina, exprimendo numerum suffragiorum, quæ quisque habuerit, quod faciendum est, licet aliquis non habuerit vota, vel suffragia ad sufficientiam, ut ad secundum scrutinium (sicut præmittitur) deveniri possit. Decretum vero electionis ab illo, qui inter scrutatores primus fuerit, licet electo suum suffragium non contulerit, per hæc verba formetur. Ego N. vice præsentium capitularium eligo F. in Priorem, Vicarium, seu Discretum nostri Monasterii, quod si primus scrutator fuerit electus ad aliquod officium, secundus scrutator ad publicandum scrutinium, & formandum decretum succedat, completaque electione, & decreto (ut præmittitur) formato, scrutatores processum electionis compleant, atque subscribant, subjungendo: Invenimus quod N. in Priorem, seu Vicarium, aut Discretum nominatus habuit tot suffragia, & ego N. decreta electionum formavi: In quorum fidem manibus nostris subscripsimus, & sigillo Monasterii præfati roboravimus, die ut supra. His peractis, antiquior Canonicus dicat sine cantu Psalmum, *Laudate Dominum omnes gentes*, cum versu, *Salvos fac servos tuos &c.* Et Orationem, *Prætende Domine famulis tuis &c.* deinde dicat *Adiutorium nostrum &c.* & dicto responso ab omnibus; *Qui fecit Cœlum &c.* terminetur capitulum, & scrutinium, seu processum, ac decretum electionis modo præmisso factum transmittitur ad Priorem generalem pro confirmatione obtinenda, qui Prior generalis cum voto Visitatorum, quatenus electio fuerit canonice facta, & personæ electæ nullam patiantur exceptionem, ipsam electionem confirmare, & approbare debeat, alioquin legitima causa subsistente mandet ad aliam electionem (ut præmittitur) deveniri, & idem servetur, quoties officium Prælati Conventualis quovis modo vacare contigerit, & hanc formam, & ordinem in singulis electionibus. In reliquis vero omnibus, & singulis casibus constitutiones, statuta, & consuetudines ipsius Congregationis inviolabiliter observari volumus, & mandamus, & aliter factæ electiones, nullius sint roboris, vel momenti. Et si quis alias quam, ut præmittitur, quovis modo, aut quæsito colore se intromiserit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrisse, censeatur. Et cum acceperimus, quod nonnulli Priores, Abbates, seu Præpositi Conventuales dictæ Congregationis, illorumque Vicarii in Capitulo prædicto, præter, vel contra dictarum nostrarum literarum formam electi fuerunt, vosque cupiamus hujusmodi formam inviolabiliter observari, eosdem Priores, Abbates, seu Præpositos, eorumque Vicarios Conventuales in eosdem Capitulo electos, & deputatos, ab eorum, & cujusque ipsorum officiis similiter absolvimus, eximimus, & liberamus, volumus tamen quod singuli ejusdem Congregationis conventus, ubi adsunt plures quam sex Canonici, cum primum sibi per Priorem Generalem, & Visitatores prædictos injunctum, & ordinatum fuerit, ad novam electionem Priorum, Abbatum, vel Præpositorum, necnon Vicariorum in unoquoque Monasterio, Abbatia, seu præpositura juxta prædictum nostrum

strum statutum deveniant, & devenire debeant, quodque interea Abbates, Priores, seu Præpositi, eorumque Vicarii Conventuales per Nos (ut præmittitur) ab eorum officiis absolvi, donec novæ electiones, & confirmationes Prælatorum Conventualium hujusmodi fiant, eorum officia, ut prius, exerceant, ac si ab eis absoluti non fuissent.

Capitulū generale quolibet triennio celebrandum est.

§. 11. Et insuper considerantes, quod prædicta Congregatio pro electione Prioris generalis, Visitatorum, Procuratoris, etiam generalis, & aliis hujusmodi peragendis negotiis, Capitulum generale singulo quoque anno maxima cum impensa, & non minore Canonicorum incommodo celebrare soleat, ac propterea magna inde evagandi, & sese dissolvendi Canonicis ipsis occasio præbeatur; cumque Prioris ipsius Generalis, Visitatorum, Procuratoris, etiam Generalis, necnon Prælatorum Conventualium, Vicariorumque prædictorum officia annalia tantum sint, id plerumque usu venire solet, ut Prior ipse generalis, & Visitatores vix omnia ipsius Congregationis Monasteria, & loca, prout eorum officio incumbit, visitare, & operam suam illis pro re nata impendere, Procurator vero generalis similiter officii sui munus agnoscere, negotia, & causas Congregationis pertractandas percipere, usum Curiæ Romanæ apprehendere, atque alia ad officium suum spectantia providere; Prælati autem conventuales, eorumque Vicarii, & Ministri Monasteriorum, & locorum, Curiæ, & regimini suo commissorum statum intelligere, res, & bona agnoscere, consuetudines percipere, negotia obire, vix tam brevi temporis spatio possint, quin etiam quando rerum, & personarum, vel Congregationis, aut Monasteriorum, & locorum aliquam, vel mediocrem notitiam, & cognitionem habere incipiunt, tum maxime temporis exclusi angustia eorum officia dimittere, negotia tam spiritualia quam temporalia, aut intacta, aut certe inchoata, atque interrupta novis successoribus relinquere cogantur. Volentes igitur desuper opportunum adhibere remedium, ac ut electiones Prælatorum, & Ministrorum ipsius Congregationis Canonice, rite, & recte fiant, quod de cetero ejusdem Congregationis Capitulum generale quolibet triennio tantum celebretur, ubi Prior generalis, Visitatores, & Procurator generalis eligantur, & cetera ejusdem Congregationis negotia juxta infrascriptum nostrum statutum, & ipsius Congregationis regularia instituta pertractentur, & disponantur.

Dieta autem quolibet anno.

§. 12. Quodque quolibet anno Prior generalis, & Visitatores, una cum tribus aliis ex majoribus Prælatis Conventualibus ipsius Congregationis ejusdem Prioris generalis arbitrio eligendis die ad id statuta in aliquo loco commodo ad tractandum negotia Congregationis juxta eorum exigentiam conveniant, significando prius omnibus, & singulis Prælatis Conventualibus diem, & locum, ita ut si aliquis ipsorum haberet aliquid in hujusmodi Congregatione proponendum, commode, vel ipsemet personaliter ad prædictum locum accedere, vel per nuntium, aut epistolam ea de re Priorem generalem, & alios prædictos certiores reddere, ipsosque consulere possit.

Generalis, Visitatorum, & Procuratoris officia triennio explētur, Aliorum vero biennio.

§. 13. Necnon quod prioris generalis, Visitatorum, Procuratoris, etiam generalis in posterum triennalia, Prælatorum vero Conventualium officia biennalia sint, & esse censeantur; ita tamen ut hac vice Prior generalis, Visitatores, & Procurator, etiam generalis (ut præmittitur) per Nos deputati, usque ad Capitulum generale de anno futuro millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Dominica tertia post festum Resurrectionis D. N. Jesu Christi, in loco opportuno juxta prædicta regularia instituta celebrandum, Prælati vero conventuales juxta præmissum nostrum statutum jam electi, & postmodum eligendi usque ad novam electionem, & confirmationem in Capitulis conventualibus de anno 1573. tempore congruo celebrandis faciendas, eorum officiis fungi possint, & valeant, atque omnino fungantur. Et si deinceps perpetuis futuris temporibus Capitulum generale de triennio in triennium celebretur, ac Prior generalis, Visitatores, & Procurator etiam generalis per triennium, Prælati vero conventuales ipsius Congregationis per biennium eorum officia, cum honoribus, oneribus, facultatibus, & jurisdictionibus solitis, & consuetis, prout antea cum annalia erant, exerceant, & exercere possint, ac valeant.

Et si interim vacat, provideatur, ut hic.

§. 14. Quodque si triennio, vel biennio hujusmodi durantibus, Prioris generalis, Visitatorum, Procuratoris etiam generalis, aut Prælatorum, seu Vicariorum conventualium præfatorum, vel alicujus eorum officia per privationem, dimissionem, vel obitum, aut alio quovis modo vacarent, Prælati conventuales juxta suprascriptum statutum, Prior vero generalis, Visitatores, Procurator, etiam generalis præfati, juxta dictæ Congregationis regularia instituta eligantur, & eligi debeant.

Administratio bonorum temporalium præscribitur.

§. 15. Ac ut res, & bona temporalia Congregationis prædictæ, ipsiusque Monasteriorum, & locorum hujusmodi, non solum conserventur, verum etiam augeantur, quod in unoquoque Conventu tres probi Canonici per Prælatum Conventualem eligendi constituantur, quorum unus Depositarius, alter Procurator, reliquus Œconomus existat, ita ut Procurator pecunias omnes Monasterii capiat, easque deinceps Depositario tradat, & asservandas committat. Depositarius vero illas in ærarium, sive arcam, ad hoc destinatam reponat, & Œconomo, ubi opus fuerit, de expresso Prælati mandato præbeat. Œconomus autem acceptas, ut præfertur, pecunias pro communibus Monasterii usibus, ac necessitatibus, & prout Prælatus jusserit, fideliter eroget, ac expendat. Dictaque arca duabus sit clavibus munita, quarum altera penes Prælatum, altera vero penes Depositarium custodiatur; arca vero ubi tutus apud Depositarium locus non existat, apud Prælatum tutio-

tutiore in loco statuatur, & quam diligentissime asservetur; præfatique Procurator, Depositarius, & Œconomus uno quoque mense collatis invicem ratiociniis Prælato, astantibus duobus aliis Monasterii discretis Canonicis, eligendis ab ipso Prælato, rationem pro suo quisque officio accurate reddere teneantur, sub pœna illis Prælati arbitrio imponenda, ipsis vero Prælatis privationis officii sui, si id facere neglexerint, hac in perpetuum valitura lege statuimus, & ordinamus, irritum, & inane decernentes quicquid secus a quoquam quovis modo scienter, vel ignoranter attentari contigerit.

Contrariis derogatur. §.16. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi, illiusque superioribus, & personis in contrarium quomodolibet concessis, innovatis, & approbatis, quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, etiam si de illis specialis, specifica, ac de verbo ad verbum mentio habenda esset, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. VI. 7. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 7. Decemb. 1571. Pont. nostri Anno VI.

CXCIII.

Turcæ, qui in bello contra eos peracto, captivi sunt effecti, durante bello non dimittantur, neque distrahantur.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Hic Pontifex cum Rege Hispaniarum, & Repub. Venetorum bellum fecit cõtra Turcas, & Victoriam reportarunt, & ex classe Turcarum captivi multi effecti sunt. Postquam nuper inter Nos, & Sedem Apostolicam, ac carissimum in Christo filium nostrum Philippum Hispaniarum Regem Catholicum, necnon dilectum filium nobilem virum Aloysium Mocenicum Venet. Ducem, & ejus Reipub. dominium, inito fœdere, & classe communibus viribus comparata, dilecto filio nobili viro Joanni ab Austria, ejus generali Præfecto, & ductori, commissum fuit prælium omni posteritati commemorandum, initio illud quidem, quatenus poteramus Nobis ab humanis viribus polliceri periculosissimum, ipso autem exitu felicissimum, hostibus in maximam partem cæsis, fugatis, reliquis captivis factis, (causam nimirum suam Domino Deo nostro juvante, proque suo Israele pugnante,) perlatum fuit ad Nos, plerosque Christianorum, partim captivos illos sibi ipsis retinuisse, partim vendidisse, alios donasse, nonnullos etiam pacta pecunia, in spem redemptionis adduxisse.

Ipse modo Pontifex ex causa hic relata. §.1. Quod sane graviter, ut debuimus, accepimus, ab ipsa enim superiorum temporum experientia edocti sumus, quanto semper hæc cum Christianorum damno facta fuerint; plerosque enim ipsorum captivorum esse navigandi peritissimos, ad classem adornandam, instruendam, ducendam, propter multam, Maris tempestatum oramumque peritiam, atque ad bellandum utilissimos, & si umquam alias, certe hoc tempore ceteris suis similibus cæsis esse hostibus pernecessarios, ex quorum missione, ut magna decessio, cum etiam ab omni ratione & jure belli alienissimum sit, ut ipso bello durante mittantur illi, qui possunt aliquando ipsis mittentibus bellum instaurare, & contra eos venire.

Prohibet captivos hujusmodi relaxari durante bello. §.2. Quod quidem malum, tametsi dilectum filium nobilem virum Joannem ab Austria, pro ejus singulari prudentia prævidisse, eique providisse non dubitamus, tamen, ut ad ejus cautionem Apostolicæ etiam auctoritatis robur accedat, præcipimus, & mandamus omnibus, & singulis quocumque sint gradu, conditione, statu, nomine, honore, apud quos captivi aliqui ex classe Turcarum, vel nunc sunt, vel in posterum erunt, sive ipsi eos receperint, sive ab aliis emptione, donatione, permutatione, vel alia quacumque ratione acceperint, ne illos hoc fœdere, & bello durante, quocumque nomine, ratione, colore, mittere, alienare, liberare, fugere, atque abire permittere audeant, sed eos debeant omni cura, & diligentia custodire, & eorum numerum, nomina, patriam, parentes, ætatem, dignitatem, sive conditionem, & alias si quæ extant magis certæ, & particulares demonstrationes, Nobis, aut nostris Nunciis, si ibi præsentes fuerint, si vero absentes, ipsarum Civitatum, & locorum, in quibus dictos captivos habentes reperiuntur, Rectoribus, Gubernatoribus, Judicibus, Locatenentibus, aut alio nomine nuncupatis, in ipsa vero classe existentes, nostris aut nostrorum fœderatorum ductoribus, præfectis, Judicibus, quam primum a publicatione præsentium indicare. Illi autem quibus captivi prædicti fuerint indicati, debeant similiter eorum numerum, & ceteras omnes circumstantias supradictas, prout eas acceperint, Nobis quanto citius significare.

Et contravenientibus pœnas hic descriptas imponit. §.3. Si qui vero ex prædictis contravenerint, eos excommunicationis majoris latæ sententiæ, a qua nisi a Nobis, ac Successoribus nostris canonice intrantibus absolvi nequeant, necnon amissionis omnium, & singulorum feudorum, dominiorum, & aliorum quorumcumque bonorum, tam mobilium, quam immobilium, quo ad eos, qui Ecclesiasticæ jurisdictionis fuerint, Nobis, & Fisco nostro, qui vero aliarum ditionum suæ cujusque ditionis Fisco applicandorum, & læsæ etiam Majestatis criminis pœna eo ipso incurrisse declaramus; sperantes etiam quod dicti nostri fœderati hujusmodi nostrum præceptum in suis quisque locis inviolabiliter observari curabunt.

Executorum deputatio, & facultates. §.4. Et propterea omnibus, & singulis locorum Ordinariis, illorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ac Gubernatoribus, Judicibus, Locatenentibus, Barisellis, & aliis

& aliis executoribus quarumcumque Civitatum, Oppidorum, terrarum, & locorum contra præcepti, & mandati nostri hujusmodi transgressores ad executionem pœnarum prædictarum irremisibiliter, etiam executive, & sine figura judicii, ac absque alio a Nobis, vel confœderatis nostris expectato mandato procedendi, plenam & liberam licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus, & impartimur.

Sola signatura sufficit.

§.5. Volumus autem ut præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante.

Exemplorum Fides.

§.6. Quodque illius exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuscumque Curiæ Ecclesiasticæ, aut, Prælati sigillo obsignata, eamdem prorsus fidem ubique faciant, quam ipse præsens Motus proprius faceret, si esset exhibitus, vel ostensus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; ac etiam legibus, etiam Castrensibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Communitatibus, Universitatibus, aliisque particularibus personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, &c. & alias quomodolibet concessis, quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus, pro expressis habentes specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumq.

Fiat Motu proprio M.

D. P. An. VI. 21. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, duodecimo Kal. Januarii, Anno VI.

CXCIV.

Approbatio Congregationis Fratrum Joannis Dei nuncupatæ ad regimen Hospitalium, pro curandis pauperibus infirmis nuper institutæ, sub Ordinariorum correctione, & Regula Sancti Augustini.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Licet ex debito summi Pontificatus Officii Nobis desuper injuncti, circa piorum locorum quorumlibet profectus, Nos deceat intentos existere, hospitalium tamen, ac in eis degentium pro tempore miserabilium personarum commodo, utilitati, & subventioni, tanto Nos potioribus studiis insistere convenit, quanto ipsorum miserabili conditione pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Hospitalia quædam in Hispaniis constructa sunt sub invocatione Joannis Dei pro infirmorum pauperũ curatione. Et circa eleemosynarum collectionem impedimentum præstabatur Fratribus ipsa Hospitalia regentibus.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilecti filii Roderici Seguenza moderni Confratris majoris nuncupati Hospitalis Joannis Dei nuncupati civitatis Granaten. petitio continebat, quod licet in d. Hospitali ipsius Civitatis, in qua adest Cancellaria Regia, & ad eam maximus extraneorum numerus pro suis negociis ibidem pertractandis affluere solet, & unus Major nuncupatus, & alii decem, vel octo confratres dicto Confratri majori nuncupato obedientiam præstantes reperiantur, qui in eleemosynis pro ipso Hospitali, in quo diversi Christi pauperes, utpote incurabiles, senes mente capti, & membris impotentes, ad numerum quadringentorum, & ultra ascendentes, continue suis infirmitatibus curantur, & aluntur, & pro quorum curatione & alimento, summam sexdecim millium ducatorum & ultra, ex eleemosynis a piis Christifidelibus ipsis confratribus erogari solitis provenientium, singulis annis exponitur quæritandis, ipsisque Christi pauperibus gubernandis sua caritate impendant opera, & in eodem Hospitali dictorum Christi pauperum numerus, propter bellum superiori anno in Regno Granaten. contra Mauros gestum, admodum auctus existat, & eleemosynæ minus frequenter, quam antea hodie fieri soleant, ipsique confratres maximo cum labore, & pro eorum cæpto opere minime retardentur, sed maximo cum fervore opus ipsum adeo laudabile assidue prosequantur. Nihilominus hominum malitia crescente, nonnulli laici, avaritia ducti, Deique timore postposito, habitu, Capotto nuncupato panni vulgariter Layal in illis partibus nuncupati, quo ipsi confratres indui solent, accepto, sub falso nomine, tam dicti, quam Civitatis Corduben. necnon de Madrid. Taletan. ac de Lucerna Oppidorum Corduben. respective Diœcesibus Hospitalium, ad instar dicti Hospitalis Granaten. fundatorum, & in quibus similia caritatis opera, quæ a confratribus dicti Hospitalis Granaten. exerceri solent, eleemosynas quæritare, illasque in pravos & damnabiles eorum usus convertere ausi sunt, in maximum pauperum Christifidelium in eisdem Hospitalibus pro tempore existentium necessariæ subventionis detrimentum.

Supplicat propterea huic Pontifici pro opportuna provisione.

§.2. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, dictus Rodericus ad præmissa e medio facilius tollenda, sibi, aliisque tam Granaten. quam Corduben. & de Lucerna Oppidorum hujusmodi Hospitalium, aliorumque ad illorum instar de cetero erigendorum confratribus, nunc & pro tempore existentibus, scapularium ejusdem panni Layal nuncupati super veste, seu capotto per eos gestari solito, ad genua, usque, ut ipsi ab omnibus Christifidelibus eis eleemosynas pro præmissis porrigendas, ab aliis ex eorum confratribus non existentibus, & sub falso nomine dictorum Hospitalium, vel alicujus eorum eleemosynas dolose, & malitiose petentibus, facilius internosci valeant, deferendi, necnon in quolibet eorumdem Hospitalium, & aliorum, ad eorum instar erigendorum, inter eos confratrem unum Sacerdotem similem habitum, & scapularium qui missas, aliaque divina Officia ibidem celebrare, necnon sacramenta Ecclesiastica tam ipsis Confratribus, quam Christi pauperibus in eisdem Hospitalibus, pro tempore existentibus ministrare, illosque in

Dei

Dei mandatis pie observandis instruere & confortare debeat, habendi & retinendi, necnon eleemosynas, pro eorumdem Hospitalium Christi pauperum subventione, non solum in Civitatibus, & Oppidis, in quibus hospitalia ipsa consistunt, verum & etiam in toto districtu, Dioecesi, & provincia earum, de loci Ordinarii licentia, petendi, & recipiendi, licentiam, & facultatem impetrari summopere desideret, Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus pro desiderio, ac dictorum Hospitalium, & Christi pauperum in eis, nunc & pro tempore existentium statui consulere, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex eisdem Confratribus (dummodo sub Regula S. Augustini vivant) concedit habitum, & facultatem colligendi eleemosynas pro Hospitalibus infirmorum.

§.3. Nos qui Christi pauperum consolationem, & subventionem sinceris desideramus affectibus, volentes Rodericum ac confratres, in tam pio & laudabili proposito confovere, necnon eumdem Rodericum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Roderico, ac omnibus & singulis aliis dictorum Hospitalium, nunc & pro tempore existentibus confratribus, dummodo sub regula Sancti Augustini vivant, ut super eorum veste, seu capotto per eos gestari solito, scapularium ad genus usque ejusdem panni Layal nuncupati, continue deferre, necnon sacerdotem unum in quolibet eorum Hospitalium, qui confrater existat, similemque habitum ejusdem panni, majorem tamen & latiorem, ac dignitate sacerdotali decentiorem, loci Ordinarii arbitrio pro prima vice designandum deferat, habere possit, necnon eleemosynas, pro præfatis Hospitalibus, eorumque Christi pauperibus, tam in Civitatibus, & Oppidis, in quibus ipsa Hospitalia, ut præfertur consistunt, quam totis eorum districtibus, Dioecesibus, & provinciis ab omnibus Christifidelibus petere & recipere, illasque in dictorum Hospitalium, & eorum Christi pauperum usus & subventiones convertere libere & licite possint & valeant, licentiam, & facultatem Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo concedimus, & elargimur.

Ordinariorū jurisdictioni, & correctioni supponit.

§.4. Necnon tam ipsum Sacerdotem, quam Majorem nuncupatum, & alios confratres hujusmodi sub loci Ordinarii jurisdictione, correctione, visitatione, & obedientia, etiam perpetuo supponimus, & subiicimus, ipsosque Majorem, & alios confratres de eleemosynarum hujusmodi administratione singulis annis, in tempore eidem Ordinario bene viso, legale computum eidem Ordinario loci tantum, & nulli alteri reddere debere.

Habitum dimittere prohibet.

§.4. Necnon quod prædicti moderni, & pro tempore existentes eorumdem Hospitalium confratres, postquam habitum prædictum susceperint, illum dimittere, minusve eum alicui exhibere, nisi de consensu omnium aliorum confratrum Hospitalis, in quo habitum ipsum exhiberi contigerit, sub majoris excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrenda poena, audeant, vel præsumant, perpetuo statuimus, & ordinamus.

Ordinariis tātum de Hospitalium regimine, rationem reddendā esse præcipit.

§.6. Necnon omnibus, & singulis personis cujuscumque status, gradus, ordinis & conditionis existentibus, præterquam locorum Ordinariis, ne quovis prætextu, in regimine, gubernio, aut administratione eorumdem Hospitalium, aut aliorum ad ipsorum instar eligendorum, sub dicta poena per contravenientes, similiter ipso facto incurrenda, quomodolibet se intromittere audeant, seu præsumant districtius inhibemus. Decernentes Majorem nuncupatum, & alios Hospitalium hujusmodi, nunc, & pro tempore existentes confratres super libera administratione, gubernio, & regimine dictorum Hospitalium, a quibusvis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, etiam sub prætextu illorum, in toto, vel parte fabricationum, etiam ex quocumque pio legato, vel alias quomodolibet factorum molestari, perturbari, vexari, aut inquietari nullatenus posse.

Clausulas præservativas huic Constitutioni apponit.

§.7. Præsentesque literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, aut in jus, vel controversiam quacumque ratione, vel causa vocari, aut ad terminos juris reduci, vel quodvis aliud juris, seu gratiæ remedium contra illa impetrari posse, causamque, vel causas, propter quas præsentes ipsæ a Nobis emanarunt, coram loci Ordinario, aut quocumque alio Judice, etiam delegato, ac facultate quacumque fungente, verificare non debere, nec ob id viribus carere, aut per obreptionem obtentas, nec minus dictum Rodericum ad verificandum præmissa teneri, minusque, sub quibuscumque similium, vel dissimilium gratiarum, tam per Nos, quam Romanos Pontifices Successores nostros quomodolibet, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis pro tempore factis quorumcumque tenorum existant includi, sed illis non obstantibus in suis robore, vigore, & efficacia persistere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & plenarie reintegratas, & sub dat. per dictum Rodericum, & pro tempore existentem Majorem nuncupatum confratrem d.Hospitalis Granaten. eligenda, de novo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis nostræ esse. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublatā eis, & eorum cuilibet quavis alia judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam

quam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.8. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Granaten. ac Amerin. & Corduben. Episcopis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Roderici, seu Majoris nuncupati pro tempore existentis ipsius Hospitalis Granaten. Confratris fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra prædicta, Rodericum, & pro tempore existentem Majorem nuncupatum, aliosque Confratres prædictos, præmissis omnibus, & singulis, juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, seu eorum quemlibet a quoquam quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquitari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo; ac legitimis super his habendis servatis processibus, illos censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis omnibus derogat.

§.9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium, ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac aliis quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, Constitutionibus, & Ordinationibus, ac statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Ordinibus, & Locis, illorumque superioribus, ac personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu propio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eisdem præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

D. P. An VI. 1. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Kalend. Januarii, Pontificatus nostri Anno VI.

CXCV.

Jurisdictio, & facultates S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Confraternitatis Annunciationis B. Mariæ Virginis, in Ecclesia supra Minervam de Urbe dudum institutæ, ad miserabilibus puellis dotes elargiendas, pupillosque, & egenos sublevandos.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Causa hujus Cōstitutionis.

CUM sicut accepimus, Confraternitas, seu Societas sub invocatione Annunciationis B. Mariæ Virginis, in Ecclesia domus ejusdem B. Mariæ supra Minervam de Urbe, ejusque Priores, Custodes, Officiales, & Confratres, ob lites, quæstiones, controversias civiles, criminales, prophanas, spirituales, meras, & mixtas infra Confraternitatem seu Societatem, ejusque Priores, Administratores, Gubernatores, ac deputatos hujusmodi, per diversa Urbis Tribunalia litigare, occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatum, legatorum, dotium, & diversarum aliarum rerum ejusdem, tam agendo quam defendendo pro ipsius Confraternitatis seu Societatis juribus defendendis, jugiter implicata existat, ex quo sæpissime quam plurima damna, & interesse patiatur, ac impensa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, sæpenumero exuperet.

Confraternitatis piorum operum enarratio.

§.1. Nos Confraternitatem seu Societatem prædictam, in qua piissima caritatis, & misericordiæ opera, tam pauperibus, & miserabilibus puellis annuatim dotes elargiendo, quam aliis pupillis, viduis, & egenis sublevandis, Missisque, & aliis divinis Officiis in sua Cappella ibi fundata dietim celebrandis, in divini Numinis obsequium, Sanctæque Matris Ecclesiæ exaltationem exercere noscuntur, quantum cum Deo possumus, sublevare volentes.

Jurisdictio Judicis d. Confraternitatis cognoscendi omnes ejus causas, cum facultate.

§.2. Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Venerabili Fratri nostro Alexandro Episcopo Tusculano Cardinali de Farnesio nuncupato, S. R. E. Vicecancellario, nunc & pro tempore Confraternitatis seu Societatis hujusmodi existenti Protectori, omnes, & singulas causas, quæstiones, lites, & controversias, inter dictam Confraternitatem seu Societatem, sive ejusdem dilectos filios Priores, Custodes, Officiales, & Ministros, & quascumque alias personas cujuscumque gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ existentes, etiam Cardinalatus dignitate fulgentes, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, aut alia loca pia hujusmodi, etiam si coram S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & ejusdem Cameræ causarum Audi-

Auditore generali, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Urbis prædictæ, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis causarum appellationum Capitaneo, & Sacri Palatii etiam causarum Auditoribus, & ejusdem S. R. E. Cardinalibus, aliisque Judicibus Ordinariis seu delegatis hucusque motas, pendentes, & quomodolibet movendas, de, & super quibuscumque location. vendition. legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, ac illarum discussionibus, atque quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, revocationibus, bonis, rebusque, juribus, & actionibus, ad Confraternitatem seu Societatem præfatam, ejusque Priores, Custodes, Gubernatores, Administratores, Officiales, & deputatos Ministros, eorumque litis consortes, tam coniunctim quam divisim, ac tam passive quam active concernentibus, spectantibus, & pertinentibus ad Confraternitatem, seu Societatem ipsam, in quacumque instantia, quorum omnium, & singulorum statum, & merita, necnon judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, ac qualitates, ceteraque etiam de necessitate exprimenda, pro expressis habentes, in statu, & terminis, in quibus nunc reperiuntur, harum serie ad Nos advocantes, illasque omnes, & singulas, motas, & pendentes, ac quam, & quas Confraternitas, seu Societas, Priores, Gubernatores, Officiales, Administratores, & Deputati, necnon pauperes puellæ, ac pupilli, & viduæ ibi degentes, ac illæ, quæ nuptui traditæ sunt, & pro tempore fuerint, habere volent, contra easdem personas, Universitates, Monasteria, & alia hujusmodi pia loca pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus, actionibus, & dotibus hujusmodi, nunc, & pro tempore Confraternitatis seu Societatis prædictorum existenti Protectori, una cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu, & figura judicii, per seipsum, seu alios a se deputan. in quacumque instantia, usque ad finem audien. cognoscen. & fine debito terminan. auctoritate Apostolica tenore præsentium committimus, & mandamus. Ipsumque Protectorem nunc, & pro tempore existen. in dictis causis motis, penden. ac in futurum movendis, in Judicem ordinarium, cum facultate easdem causas, in quacumque instantia, usque ad finem, per seipsum, seu alium, vel alios ejus Auditores illas cognoscen. & deciden., & terminan., & aliis facultatibus prædictis facimus, constituimus, & deputamus.

In curia & extra citandi, & inhibendi. §.3. Necnon cum potestate citandi, & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit, in curia, & extra eam, etiam si per edictum publicum, constito etiam summarie, de non tuto accessu, eisdemque, ac quibusvis aliis ejusdem Urbis Judicibus ac personis, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & pecuniariis, quibus sibi, seu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiben.

Inobedientes coercendi. §.4. Et in eventum non paritionis contra inobedientes contumaces, & rebelles, ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, ac alias juxta morem, & stylum curiarum Urbis in similibus servari solitum, & prout sibi videbitur, procedendi.

Sententias suas exequendi &c. §.5. Sententiasque suas debitæ executioni demandandi, sive demandari faciendi, auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque alia, & singula, in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna facien., geren., & exequen.

Singulis diebus, & horis procedendi. §.6. Ac in omnibus, & singulis causis prædictis ad dictam Confraternitatem, seu Societatem, ut præmittitur, spectan. singulis diebus, & horis, feriatis, non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum, ob necessitatem hominum indictarum, seu indicendarum procedere.

Notarium deputandi. §.7. Ac quemcumque Notarium sibi benevisum, in causis hujusmodi deputandi.

Per quoscumque Mandatarios & executores citandi, & exequendi. §.8. Volumus etiam, quod citationes, monitiones, & intimationes, quæ in dictis causis fieri oportuerit, etiam per curiæ Capitolii, & quoscumque alios Mandatarios fieri possint. Et quicumque executores Urbis possint, & debeant effectualiter executioni demandare omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata præfati Cardinalis Protectoris, sive ab eo deputatorum; quæ non obstante regula Cancellariæ sub ejus parvo sigillo expediri possint.

Privative quoad alios Judices. §.9. Ac insuper Confraternitatem seu Societatem prædictam, ejusque Priores, Administratores, Gubernatores, & Deputatos hujusmodi, ex nunc deinceps occasione præmissorum, alibi quam coram præfato Cardinali Protectore convenire, aut ad alios convenien. constringi non posse; ac processus, sententias, & decreta, per alium, seu alios, tam ordinarios quam delegatos Judices, in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, lat., & fact. cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris vel momenti fore.

Clausulæ præservativæ. §.10. Præsentemque cedulam sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus, limitationibus, seu revocationibus, similium vel dissimilium concessorum, & gratiarum, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus, & omnino exce-

exceptas, & quoties illæ emanabunt, præsentem cedulam in pristinum robur restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ, per quascumque literas, & quasvis clausulas generales vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque & alia decreta, sub quacumque verborum expressione continentes, derogari posse, etiam si illi, umquam tempore, ex aliqua, etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor cedulæ de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus, Prioribus, Gubernatoribus, Deputatis, & Confratribus hujusmodi, omnibus, & singulis legitime intimata, & insinuata fuerit, eorumque expressus ad id accesserit assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari, & nullius esse roboris vel valoris.

Clausula sublata.

§.11. Et sic per quoscumque judices, quavis auctoritate fungentes etiam præfatæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata, &c. ac irritum &c. judicari, & definiri debere.

Clausulæ derogatoriæ.

§.12. Non obstan. fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque piorum locorum, & Ordinum juramento roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque personis per quoscumque etiam Rom. Pontifices Prædecessores nostros, & Nos ac dictam Sedem, etiam motu, & scientia similibus, concessis, approbatis, & innovatis, etiam disponentibus, quod causæ hujusmodi, ad forum, seu Curiam Capitolii reassumi debeant; quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si prædictis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, & indultis Apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta, jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda sit in præsentibus literis mentio specialis.

§.13. Volumus autem præsentium solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere, in judicio, & extra, regula contraria non obstante. Sola signatura sufficit.

§.14. Et earumdem transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis & sigillo Protectoris seu Confraternitatis, seu Societatis hujusmodi munitis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus manu nostra subscriptis, ac etiam literas ad partem expediri posse. Transumptorum fides.

Placet Motu proprio. M. Papæ subscr.

CXCVI.

Prohibitio deferendi pugiones, cultellos, & aliud genus armorum brevioris mensuræ trium palmorum, in Statu Ecclesiastico.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cum vices ejus licet immeriti geramus in terris, qui de cœlo ad ima descendens, pro salute humani generis seipsum ad crucis patibulum obtulit, omni, quo possumus, studio invigilare debemus, ut omnis prorsus occasio homicidia tamquam in ejusdem humani generis perniciem tendentia committendi, quantum in Nobis est, submoveatur. Exordium.

Pius IV. prohibuit delationem, & retentionem Archibusettorú brevioris mésuræ duorum palmorum, ut in ejus Const. LVIII. *Cum vices* T. IV. Par. II. fol. 107.

§.1. Et quia experientia cognovimus quamplura ex armis brevioribus, quæ occulto deferri possint, & ad necem inferendam aptiora, & fere inevitabilia esse videntur, in dies committi & perpetrari, inhærentes vestigiis fel. mem. Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri, qui volens proditorium, & abhominabile, & detestandum armorum genus hujusmodi penitus & omnino destruere, & ab Alma Urbe, aliisque terris Status nostri Ecclesiastici in totum eliminare, Motu suo proprio, & in perpetum valitura Constitutione sancivit, nemini cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ licere tormenta ignea, archibusetta vulgariter nuncupata brevioris mensuræ duorum palmorum, modo, & forma, & sub gravissimis pœnis, etiam quæ pro crimine læsæ majestatis a jure inflictæ sunt, & prout latius in dicta Constitutione edita pridie Nonas Martii, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo primo, quam, & ejus totum tenorem hic pro inserto haberi volumus, continetur.

§.2. Nos

Hic Potifex excedit eamdem Constitutionem ad pugiones cultellos &c. brevioris mensuræ trium palmorum, & easdem pœnas imponit.

§.1. Nos propterea attendentes, quod eadem ratio militat etiam in aliis armis, veluti pugionibus, & aliis armorum generibus, quæ occulte deferri possunt, cupientes quod metu ejusdem pœnæ a similium armorum delatione, & eorum usu quilibet abstineat, Motu nostro proprio, & ex certa nostra scientia, & potestatis plenitudine, dictæ Constitutioni fel. mem. Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri addentes, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione sancimus, nemini cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ existat, licere pugiones, cultellos, nec aliud quodvis genus armorum brevioris mensuræ trium palmorum (exceptis tamen cultellis aptis ad incidendum panem, qui tamen esse non possit majoris longitudinis unius palmi, & sine cuspide, & ut vulgo dicitur spontati) in Urbe nostra, Civitatibus, & locis Status nostri Ecclesiastici, & suburbiis quovis modo, aut etiam quovis militiæ, aut executionis justitiæ prætextu deferre. Qui vero contrafecerint dictumque genus armorum detulerint, pœnas in Constitutione prædicta expressas incurrant.

Inhibetque officialibus ne desuper licentias concedat.

§.3. Inhibentes prout tenore præsentium inhibemus, omnibus, & singulis, etiam de latere nostro Legatis, ne sub indignationis nostræ, & quibuscumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præsidentibus, ac aliis ministris, & Sedis Apostolicæ, seu Civitatum, & Terrarum præfatarum Officialibus, ne sub suspensionis a divinis, Excommunicationis latæ sententiæ, aliisque arbitrio nostro pœnis cuiquam tale genus armorum sub quovis colore deferendi, licentiam, & facultatem ad quodcumque etiam brevissimum tempus concedere audeant vel præsumant.

Licentiàs autem dandas annullat.

§.4. Decernentes nihilominus licentias ac facultates sic concedendas, nullas penitus, & invalidas existere, ac illis non obstantibus, eos qui sub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, pœnam præfatam omnino incursuros, illosque irremissibiliter puniendos fore, & contra omnes, & singulos huic nostræ Constitutioni contravenientes, ad Fisci nostri instantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri posse, ac ad pœnarum præfatarum executionem deveniri omnino debere.

Jussio publicandi.

§.5. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excusari possit, volumus quod præsentes nostræ per aliquos nostros Curiæ nostræ Cursores ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Ecclesiæ Lateranensis, necnon Cancellariæ Apostolicæ valvas, ac in acie Campi Floræ, affigantur, & publicentur.

Fides transumptorum.

§.6. Quodque earum transumptis manu Notarii publici, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ipsius literis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Et transumpta hujusmodi Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præsidentes, aut Gubernatores, seu alii Superiores Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, locorum prædictorum per publicum præconem publicari, & valvis Cathedralis, seu matricis Ecclesiæ loci, ac Palatii eorum residentiæ affigi faciant, publicationemque, & affixionem præfatas lapsis viginti diebus perinde omnes arctare, ac si personaliter intimatæ forent.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis; privilegiis quoque, & indultis quibuscumque personis forsan concessis, & innovatis, assertis consuetudinibus, quas, si quæ forent, per præsentes improbamus, nullasque, & invalidas esse declaramus, & quæ omnia, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, revocamus, & annullamus, nullaque, & irrita esse decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.

Papæ subscr.

Placeat Motu proprio. M.

D.P. An.VII. 12. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, pridie Idus Februarii Anno VII.

CXCVII.

Indulgentiæ, & gratiæ pro adjuvantibus Bellum contra Turcas.

Similes indulgentiarum, & gratiarum concessiones, adjuvantibus ejusmodi Bellum pro recuperatione Terræ Sanctæ dederunt Innocent.III.Constit.CVII. Ad liberandam *Tom.III. Part.I. fol.*173. *Et de hoc Bello habes etiam in Constit.LXXII.* Cum nuper *Tom.IV. Par.II. fol.*406.

PIUS PAPA QUINTUS

Universis, & singulis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Hic Pontifex fœdus contraxit cum Rege Hispaniarum, & Venetis, contra Turcas, & victoriam reportavit.

CUM Nos pro pastoralis officii divinitus Nobis injuncti cura, ac solicitudine divino auxilio adjuti pro universæ Christianæ Reipublicæ bono, ac tutela, cum carissimo Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Rege Catholico, ac dilectis filiis nobile viro Duce, & Senatu Venetorum, adversus perfidissimum, importunissimumque Turcarum tyrannum efferata rabie cuncta Christianæ ditionis Regna, Provincias, & alia Loca incendiis, ferro, cædibus expugnantem, atque vastantem, non minus salutare, quam necessarium fœdus iniverimus, jamque admirabili Dei clementia, & beneficio navalem, gloriosissimamque victoriam felicissime consecuti fuerimus, modoque a Nobis Principibus fœderatis copiæ, tam maritimæ, quam terrestres, ut cœptam contra teterrimum hostem expeditionem monstrante Deo, persequamur, summis viribus, summo studio, summa diligentia comparentur, atque instruantur.

Et modo pro feliciori prosecutione hortationes omnes, ut hoc bellum perso-

§.1. Attamen considerantes immanem Turcarum potentiam, infinitamque multitudinem, qua potissimum res Christianorum omni tempore miserabiliter perculisse,

nis, vel facultatibus adjuvent. Pleniſſimamque peccatorum indulgẽtiam eis conced t &c. *Tu vide in dicta Cruce ſignatorum in Bulla Innocentii III. cit. in rubr.*

ſe, atque afflixiſſe non ignoramus, magnopere idoneum, & opportunum eſſe cenſemus, ſi Chriſtiani majori, quo fieri poterit, militum numero, bellicoque apparatu contra hoſtilem ferociam inſurgere conabuntur, ſic enim facilius ſperandum eſt felicia noſtra cœpta, adjuvante Domino, fore indies feliciora, atque optatum exitum gravi cum hoſtium formidine, ac pernicie habitura. Itaque decrevimus omnes, & ſingulos fideles ad piiſſimum juſtiſſimumque Bellum, ubi de Jeſu Chriſti Domini, & Salvatoris noſtri cauſa, & gloria, Chriſtianique nominis ſalute (ſicut omnes aperte vident) in primis agitur, monere, requirere, & enixe hortari, prout monemus, requirimus, & hortamur per præſentes, ut unuſquiſque Sanctiſſimum hoc bellum, vel perſonis, vel facultatibus adjuvare velit. Negabit enim ſervus Domino opes temporales largiter exhibere, cum Dominus ſervum vivere faciat, & habere, ipſique demum divitias largiatur æternas? & ſi Deus ſubiit mortem pro homine, dubitabit homo mortem ſubire pro Deo? Quod ut eo libentius, & alacrius cuncti facere ſtudeant, quo ex hoc ſpiritualibus muneribus, & temporalibus quoque gratiis a Nobis ſe rectos pariter, & munitos eſſe cognoverint, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli auctoritate confiſi, ex illa, quam Nobis Deus licet indignis ligandi, & ſolvendi contulit, poteſtate, omnibus, qui ad ſubveniendum huic ſacro bello in perſonis propriis, & expenſis ſe ſe contulerint. Necnon eis, qui non in perſonis propriis illuc acceſſerint, ſed ſuis tantum expenſis juxta facultatem, & qualitatem ſuam viros idoneos deſtinaverint, donec milites noſtri ibi fuerint, commoraturos. Et illis ſimiliter, qui licet alienis expenſis, propriis tamen perſonis belli laborem, & pericula ſuſtinuerint. Ac demum eis, qui de bonis ſibi a Deo collatis congruam ad id portionem benigne erogaverint, pleniſſimam, & ampliſſimam omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, & eamdemmet, quam Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri Cruceſignatis proficiſcentibus ad ſubſidium Terræ Sanctæ concedere ſoliti fuerunt, veniam, remiſſionem, & abſolutionem tenore præſentium indulgemus, & elargimur. Bona inſuper proficiſcentium ad bellum hujuſmodi, ex quo profecti fuerint, ſub Beati Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, necnon ut talia ſub Archiepiſcoporum, & omnium Prælatorum Eccleſiæ Dei tutela conſiſtant, nullam de iis, quæ dum fuerint in dicto bello, quiete poſſident, ſuſtineant quæſtionem, ſed integra maneant, & quieta.

Superſeſſoriãque etiam concedit in eorum cauſis.

§.2. Quinimmo in quibuſvis eorum cauſis, & litibus a Judicibus, coram quibus vertuntur, omnino ſuperſederi debere, donec de eorum obitu, vel reditu certiſſime cognoſcatur, ſtatuimus, & mandamus.

Et ab uſurarum ſolutione liberat.

§.3. Ad uſuras quoque, ſi juramento teneantur alicui, non cogantur, verum abſoluti maneant, & quieti. Quod ſi quiſquam contra attentare præſumpſerit, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcatur. Si quis autem creditorum contra tenorem præſentium ipſos ad ſolutionem coegerit uſurarum, cum ad illarum reſtitutionem, appellatione etiam remota, ſimili cenſura compelli volumus. Judæos vero ad remittendas ipſis, ut præfertur, uſuras etiam per Principes, & ſæcularem compelli præcipimus poteſtatem, & donec eis remiſerint, tam in mercimoniis, quam aliis rebus, & commerciis, ſub excommunicationis ſententia per Ordinarios promulganda, univerſis Chriſtifidelibus jubemus communionem omnimodam ipſis Hebræis denegari.

Juſſio publicandi hanc Bullam.

§.4. Mandantes quibuſcumque locorum Ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ut ſtatim præſentes literas, vel earum tranſumpta per ſuas quiſque diœceſes publicari, & etiam per Prædicatores ad populi notitiam abſque ullo quæſtu devenire quamprimum curent, & faciant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſq. contrariis quibuſcumque.

Exemplorum fides.

§.6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis &c.

D.P.An.VII. 12. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 12. Martii 1572., Pontificatus noſtri Anno VII.

CXCVIII.

Contra ſcribentes, dictantes, retinentes, tranſmittentes, & non lacerantes libellos famoſos, & literas nuncupatas *de Avviſi*, continentes alicujus famæ læſionem, futurorumque ſucceſſuum, & eorum, quæ pro regimine Status Eccleſiaſtici ſecreto tractantur revelationem.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis providentia circumſpecta, ad ea ſolicitudinis ſuæ partes potiſſimum convertit, per quæ inter ſingulos gregis ejuſdem fideles, præſertim vero Nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos, pax, & concordia confoventur, ſeditiones evitantur, ſcandalis obviatur, & animarum ſalus procuratur.

Imperatores in l. 1. C. de libel. fam. impoſuerant pœnam capitis componentibus libellos famoſos, & ſacri Canones eoſdem flagellari, & excommunicari decreverunt, ut in cauſa v. q. 1. per tot.

§.1. Cum itaque iracundia ſit perturbatio immanis, affectione dura, violentia potentia, cædium cauſa, calamitatis ſocia, jacturam concilians, & dedecus, pecuniarum pernicies, atque perditionis origo, eaque potiſſimum ex injuriis, verbo, vel ſcriptis, vel facto illatis naſcatur. Nos qui non ſine maxima mentis noſtræ perturbatione ſæpenumero accepimus, quod licet tam per ſacras leges, quam canonicas ſanctiones, ſub certis etiam graviſſimis pœnis prohibitum fuerit, ne quis famoſum libellum componere audeat, & repertum ſive

Domi,

Domi, five in publico, vel in quocumque loco, aut corrumpere, vel igne consumere teneatur prius, quam alter inveniat, & nulli fateatur inventum, & qui secus fecerit quasi auctor hujusmodi delicti eisdem pœnis subjaceat. Nihilominus considerantes, quod in dies crescente malitia, quamplures iniquitatis filii, perditionis Alumni, & pœnas prædictas parvipendentes, easque variis fraudibus evitare satagentes, ausu temerario non erubescunt variis modis nonnullos Principes, Prælatos, nobiles, publicas, & privatas personas variis injuriis, & convitiis afficere, eorumque famæ, & honori detrahere, sub quodam ficto colore quarumdam literarum incerto auctore scriptarum, nedum ab Urbe nostra, sed etiam ex diversis Provinciis, in quibus nedum ea, quæ in unaquaque regione successerunt, narrantur, sed ea etiam, quæ in futurum quodam eorum temerario judicio fore opinantur, adeo ut plerumque odia, inimicitiæ, seditiones, rixæ, & homicidia permulta oriantur in divinæ majestatis offensam, animarum periculum, & perniciosum quoque exemplum, & scandalum plurimorum.

Et hic Pontifex easdem pœnas confirmat, & extendit adscribentes &c. literas nuncupatas d'Avili. Aliasque pœnas hic expressas imponit.

§.2. Volentes præmissis, quantum possumus, obviare, considerantes attentius quod plures pœnarum gravitas, quam Dei timor arcere solet a voluntate delinquendi, & propterea tanto periculo occurrere volentes at tam nefarios præsumptores, & facinorosos homines, atrocibus pœnis torpescere, ut metus pœnæ meta hujusmodi præsumptionis existat: hujus perpetuæ, & irrefragabilis Constitutionis edicto, pœnas omnes, tam temporales, quam ecclesiasticas in talia præsumentes per sacras leges, & canonicas sanctiones latas, & promulgatas, auctoritate Apostolica approbantes, & innovantes, ac ad omnes, & singulos prædictos, qui forsan sub illis comprehensi non essent, extendentes, & ampliantes, statuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus nemo cujusvis qualitatis, dignitatis, etiam ecclesiasticæ, status, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerit, audeat nec præsumat libellos famosos, nec literas monitorum vulgo appellatas, *Lettere d'Avisi*, continentes convicia, iniurias, vel famæ, & honoris alicujus læsionem, nec aliquam scripturam, in qua de futuris successibus disseratur, vel ea quæ coram Nobis, vel aliis ad universalis Ecclesiæ status regimen deputatis secreto tractantur, revelentur, componere, dictare, scribere, exemplari, retinere, nec ad aliquem transmittere, etiam si aliunde ab aliis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, ad eorum manus pervenerint, sed statim quod aliqui similes libelli, literæ, sive scripturæ, alicui delatæ fuerint, statim quod illos, seu illas habuerit, antequam vim earum manifestaverit, corrumpere, seu igni tradere, vel dilecto filio nostro Cardinali Rusticucio consignare teneatur, sub pœnis prædictis, quas hic pro expressis haberi volumus, ac aliis, etiam gravioribus, etiam ultimi supplicii, & confiscationis bonorum, secundum qualitatem facti, & personarum, arbitrio nostro irremissibiliter infligendis, quibus pœnis etiam eos ligari volumus, qui in hujusmodi libellis, literis, seu scripturis de aliquo oblocuti fuerint, alicujusque famæ, & honori, vera etiam exprimendo, detraxerint, ac ea quæ coram Nobis, vel aliis ut supra, secreto tractantur, revelaverint; ex hoc equidem animus deprehenditur pravus, iniuriandi, & nocendi, atque ideo eos eadem pœna teneri convenit.

Clausulæ præservativæ.

§.3. Necnon præsentes, & desuper conficiendas forsan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes, & singulos a data præsentium irremissibiliter ligari volumus, illasque nullo umquam tempore, de subreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, aut sub quibusvis revocationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus posse.

Decretum irritans.

§.4. Sicque per quoscumque Judices &c. etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Card., sublata &c. judicari debere &c. irritum quoque &c. decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis, etiam Almæ Urbis, & illarum Civitatum, oppidorum, terrarum, & locorum, etiam juramento &c. roboratis, ac provincialibus, municipalibus, ac particularibus statutis, ac legibus, etiam imperialibus, & in corpore juris scriptis; privilegiis quoque &c. etiam Motu simili &c. etiam consistorialiter &c. quibus omnibus illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & effectus publicandi.

§.7. Ut autem præsentium tenor omnibus innotescat, nullusque eorum ignorantiam allegare queat, in valvis Principis Apostolorum, ac S. Joannis Lateranensis, & in acie Campi Floræ de Urbe publicari mandamus, ipsasque sic publicatas, omnes, & singulos, quos illæ concernunt, ita afficere volumus, ac si essent omnibus personaliter intimatæ. Decernentes quoque præsentium earumdem solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere, in judicio, & extra, regula quacumque contraria non obstante. Ac illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Almæ Urbis Gubernatoris, aut alterius alii Judicis sigillatis eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Placet Motu prop. M.

Papæ subscr. D.P. An.VII. 17. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, 16. Kal. Aprilis, Anno VII.

CXCIX.

Exemptio Monasteriorum, omniumq. locorum piorum ab onere hospitandi Milites.

Hanc exemptionem pro Ordinibus Mendicantium habes etiam in Const.XIX. Dum ad uberes *in Tom.IV. Par.II. fol.*306.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Causa hujus Cõstitutionis.

Cum sicut non sine gravi dolore Nobis innotuit, omnia, & singula, seu quamplu-

plurima hujus Almæ Urbis, ac etiam Status nostri Ecclesiastici Conventus, & Monasteria, & alia ecclesiastica, & pia loca, tam sæcularia quam regularia, & a personis religiosis quomodolibet inhabitata, eo tempore, quo equites, & milites ejusdem Almæ Urbis, ac Status ecclesiastici præfati pro defensione ipsius Urbis, & status adversus infestissimum Turcarum tyrannum, vel ob alias, quæ pro tempore sese offerunt, causas expediri, & ad diversa ejusdem status loca transmitti contingit, ab eisdem equitibus, & militibus perturbentur, & molestentur, ipsique Conventus, Monasteria, & alia ecclesiastica, & pia loca in eorumdem equitum, seu militum distributione nonnullos eorumdem equitum, & militum intra eorum Domos, & Monasteria hospitio excipere, & recipere cogantur, in maximum eorum detrimentum, divini cultus perturbationem, gravissimum religionis dedecus, Dei optimi offensam, & non solum præter omnem nostram intentionem, verumetiam intolerabilem animi nostri amaritudinem.

Impositio pœnarum contra assignâtes Milites in Monasteriis, & piis locis.

§.1. Quapropter Nos in præmissis, quantum cum Deo possumus, de optimo remedio celeri manu providere, ac Monasteriorum, & aliorum ecclesiasticorum, & piorum locorum hujusmodi personarum Deo Altissimo, die, noctuque famulantium quieti, integritati, & decori consulere volentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, universis, & singulis tam dictæ Almæ Urbis, quam totius Status præfati Gubernatoribus, Potestatibus, Ducibus, & Capitaneis, Communitatibusque, & Universitatibus, & aliis, ad quos spectat, & pertinet, ac spectabit, & pertinebit quomodolibet in futurum, ne deinceps perpetuis futuris temporibus in eorumdem militum, & equorum distributione, tam in transeundo, quam inibi commorando, Communitatibus, & Universitatibus videlicet, ne dictos equites, ac milites in eisdem Monasteriis, cœnobiis, domibus, & aliis ecclesiasticis, & piis locis, sub duorum millium ducatorum auri Cameræ Apostolicæ ipso facto applicandi, & aliis arbitrii nostri pœnis quovis quæsito colore, causa, ingenio, sive prætextu distribuere sive assignare, vel ad illos recipiendum, & hospitio excipiendum cogere.

Et contra Capitaneos, & alios distribuentes ibi Milites.

§.2. Ipsis vero Capitaneis, & Ducibus, ne eosdem suos equites, & milites, sub indignationis nostræ, ac privationis officiorum suorum, aliisque etiam arbitrii nostri pœnis in dictis Monasteriis, cœnobiis, domibus, & aliis ecclesiasticis, & piis locis, etsi Communitates, & Universitates ipsæ eadem loca eisdem assignassent, distribuant.

Et Gubernatores locorum & alios officiales hæc fieri permittentes.

§.3. Gubernatoribus vero, & ipsarum civitatum, & locorum Prætoribus, ac aliis Officialibus quibuscumque, quominus præmissa ab ipsis Communitatibus, & Universitatibus, ac Capitaneis, & Ducibus fiant, sub ejusdem indignationis nostræ, ac etiam privationis officiorum suorum præfatorum respective pœnis, auctoritate Apostolica, sinant, vel permittant, inhibemus, præcipimus, committimus, & mandamus.

Exemptio de qua in rubr.

§.4. Et insuper tam illis quam equitibus, & militibus præfatis, ne Monasteria, cœnobia, & loca pia hujusmodi in personis, rebus, & bonis, aut alias desuper quomodolibet molestare, perturbare, impedire, & inquietare, seu molestari, perturbari, vel alias inquietari facere audeant, seu præsumant, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub jam dictis pœnis eadem auctoritate inhibemus, præcipimus, committimus, & mandamus, ipsa Monasteria, cœnobia, domos, & alia ecclesiastica, & pia loca ex nunc ab eisdem militibus, & equitibus, ab onere illos hospitio excipiendi, Motu, & auctoritate similibus eximendo, & totaliter liberando, ac libera, & immunia faciendi.

Deputatio executorum.

§.5. Necnon dilectis filiis nostris Vitellotio Cardinali Vitellio nuncupato, & pro tempore existenti S. R. E. Camerario, ac Præsidentibus, & Clericis Cameræ Apostolicæ, ut eisdem Monasteriis, & piis locis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittant, illa, seu eorum personas, a prædictis militibus, & equitibus, illorumque hospitio gravari contra præsentium tenorem, sed literas, & exemptionem hujusmodi eis desuper concedant, ac favorabiliter defendant, etiam præcipimus, & mandamus. Et sic per quoscumque Judices sublata &c. judicari &c. debere; irritum quoque &c. decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, etiam juramento &c. roboratis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis etiam prædictis, ac aliis quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & concedendis. Quibus omnibus illorum tenores &c. latissime derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Repetitio clausularum.

§.7. Et cum absolutione ad effectum &c. & de commissione, mandato, inhibitione, præcepto, exemptione, liberatione, decreto, derogatione, aliisque præmissis extendēdis perpetuo in forma gratiosa, & si videbitur cum opportuna executorum deputatione, qui assistant, ac sub censuris, & pœnis, etiam pecuniariis &c. cum facultate gravandi &c. invocato &c. sæcularis; cum opportuna dictarum derogatione latissime extendenda, & quod præmissorum omnium, & singulorum, etiam major, & verior specificatio, & expressio fieri possit in literis, etiam ad partem pro quolibet Monasterio, & pio loco, si videbitur per Breve nostrum expediendis, seu si videbitur, præsentibus nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio extraque, regula contraria non obstante.

Papæ subscr.

Placet Motu proprio, & ita mandamus. M.

Quod

CC.

Quod Christiani apud Turcas sclavi reperti in bello contra eos parato, liberi cum suis bonis dimittantur ob Officialibus classis Christianæ.

Adiuvantibus hoc bellum, hic Pontifex indulgentias concessit ut sup. inConst. CXCIII. Postquam *fol.* 189.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ declarationis. Licet omnibus notissimum sit, bellum hoc, quod cum impio Turcarum tyranno geritur, non ea tantum de causa geri, ut imminens ab illius viribus Nobis periculum dimoveamus, sed ut etiam plurima Christianorum millia, quæ sub dira illius tyrannide servilem, ac miserabilem vitam ducunt, in libertatem, ac ad Christi nomen libere confitendum, ac excolendum vindicemus, non defuerunt tamen qui Christianæ fraternitatis obliti, loca Turcarum hostium nostrorum invadentes, Christianos ibidem repertos in servitutem redegerunt, bonis, ac fortunis spoliarunt, triremibus alligarunt, ac talleam imposuerunt, quo fit, ut Christi sanguine redempti, qui cumulatis votis Christianorum adventum, & victoriam exoptaverunt, ea a victoribus fratribus suis patiantur, quibus paulo pejora a Turcis expectare potuissent.

Declaratio de qua in rubr. §.1. Nos igitur ejus locum, licet immerito, tenentes in terris, qui de Cœlo ad liberandum Nos venit, ut de manu inimicorum nostrorum liberati deinceps sine timore serviamus illi, verentes ne si iniunctæ Nobis ab eo erga filios nostros caritatis, & dilectionis immemores simus, Omnipotentis Dei contra Nos, classemque nostram iram provocemus, malis hujusmodi obviare cupientes, tenore præsentium decernimus, & mandamus, ut nullus deinceps sive sacri fœderis miles, sive alius Christianos capiat, aut præter eorum voluntatem, etiam data mercede remigare cogat, talleam imponat, aut ejus bona diripiat, quin immo fraterne, & amicabiliter, ut Christianam pietatem decet, tractet, ac libere cum liberis suis, conjugibus, & bonis abire permittat.

Jussio eam servandi. §.2. Illos autem omnes, & singulos, qui huic Constitutioni contraire præsumpserint, declaramus ipso facto in pœnam excommunicationis latæ sententiæ incidisse, a qua non possint nisi a Nobis, & Successoribus nostris, præterquam in mortis articulo, absolvi; & ulterius volumus, eos a superioribus suis, ad quos spectabit, severe, & graviter juxta contraventionis qualitatem puniri.

Jussio eam publicandi. §.5. Mandantes omnibus, & singulis, tam ipsius classis, quam locorum ipsorum superioribus, quibus spectat, & in futurum spectabit, ut pro quanto student divinam gratiam, nostramque benevolentiam promereri, hoc nostrum, immo vero potius Dominicum præceptum, & mandatum in locis suæ jurisdictionis, sive iis, ad quæ Christian. Principum fœderatorum præfectos, tam generales quam particulares appellare contigerit, ea lingua cujus ejus loci habitatores intelligentes fuerint, & in ipsa etiam classe, publice editæ, affigi, & sub pœnis sibi bene visis faciant ab omnibus inviolabiliter observari, ut a Deo Opt. Max. præmia æterna, & a Nobis de re diligenter gesta laudem reportare mereantur.

§.4. Volumus autem, ut præsentium nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante. Sola signatura sufficit.

§.5. Quodque illius exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuscumque Curiæ ecclesiasticæ, aut prælati sigillo obsignata, eamdem prorsus fidem ubique faciat, quam ipse præsens Motus proprius faceret, si esset exhibitus, vel ostensus; contrariis non obstantibus quibuscumque. Fides exemplorum.

Fiat Motu proprio. M. Papæ subscr.

APPENDIX

I.

Confirmatio concordiæ super jure sepeliendi, & deferendi Crucem, inter FF. Ordinis S. Dominici, & S. Francisci, Carmelitarum, & SS. Trinitatis, non obstante Decreto Synodi Provincialis Valentin. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Ea quæ concordia inter quascumque præsertim Religiosas personas, facta fuisse dicuntur, ne in recidivæ contumeliæ scrupulum relabantur, sed firma perpetuo, & illibata persistant libenter cum a Nobis petitur, approbamus, & confirmamus, ac alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Factum, a quo inita concordia inter partes originem duxit. §.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum S. Dominici, ac S. Francisci tam observantium, quam claustralium nuncupatorum, & Carmelitarum, ac S. Spiritus Sanctissimæ Trinitatis Ordinum Monasteriorum in Civitate, & Insula Majoricen. respective consistentium Prioru, & Fratrum petitio continebat, quod cum ipsi, & eorum singuli ab immemorabili tempore citra, vel ab ipsorum Monasteriorum primæva fundatione in pacifica, & quieta possessione, vel quasi existant, deferendi cum Cruce elevata processionaliter, ac sepeliendi per se ipsos, tam absque interventu aliquorum Ecclesiasticorum sæcularium, in eorum Ecclesiis corpora defunctorum, qui inibi sepulturam eligerent, quod forsan ex eo provenit, quia in principio, quo dicta Civitas, & Insula hujusmodi, Infidelibus expugnatis, per Christianos occupata fuerat, ut ex antiquissimis scripturis apparet Fratres & præsertim Ord. S. Dominici, ante cleri- Fratres præfati Fidem in Insulam Majoricen. intulerunt, expugnatis Infidelibus.

cos

cos sæculares, Christianæ pietatis semina Sacramenta ministrando, & mortuos sepeliendo sparserunt, & licet ex concessione fel. rec. Sixti Papæ IV. Prædecessoris nostri, dictis Fratribus præsertim S. Dominici fuerit indultum, ut corpora Defunctorum possent processionaliter cum Cruce, in eorum Monasteriis sepelire, ubi hoc consuetum foret, prout hactenus fuit consuetum, & observatum in dictis Civitate, & Insula, prævia jam de præmissis concordia, inter Rectores Parochialium Ecclesiarum, & duos tunc Episcopos ipsius Insulæ inita, eademque concordia fuerit auctoritate Apostolica confirmata, & similiter a tempore immemorabili usitata, per quam apparet dictum jus sepeliendi ipsis Fratribus concedi, prout constat de dicta concordia, quoad Fratres S. Dominici hujusmodi, per authentica instrumenta, quoad Fratres aliorum Ordinum solummodo fragmenta quædam dictorum Instrumentorum dispersim reperiantur, cumque stante dicti juris sepeliendi possessione immemorabili, & stabilita concordia, auctoritate Apostolica confirmata, non debuissent Priores, & Fratres dictorum Ordinum in sua antiquissima præmissorum possessione perturbari, nihilominus in Concilio Provinciali, in Civitate Valentin. novissime celebrato dictum jus sepeliendi dictorum Ordinum Fratribus fuerit sublatum in maximum ipsorum præjudicium, & contra omnem juris æquitatem, cum Concilii Provincialis non sit tanta vis, ut jus commune vincat, & concordias maxime laudabiles, & ab immemorabili tempore observatas tollat, & sicut eadem petitio subiungebat, si dictum jus sepeliendi a dictis Fratribus tollatur, ipsi in tantam devenirent mendicitatem, ut cogerentur sua Monasteria deserere, non sine maxima divini cultus diminutione, qui per dictos Fratres in Insula prædicta decoratur, sequereturque scandalum Incolarum, dum præcipue memores erunt Beneficiorum tempore pestis præteritæ, per eos a Fratribus prædictis receptorum circa sepulturam, & Sacramentorum administrationem, deservientibus tunc Clericis Civitatis Majoricen. & propterea Priores, & Fratres, & eorum singuli cupiant, eodem Concilio Provinciali in Civitate Valentin., ut præfertur, celebrato non obstan., concordias, & immemorabiles consuetudines circa jus prædictum sepeliendi ipsis, ut dicitur, competens a Nobis confirmari.

Concordia inita olim inter Rectores Ecclesiarum Parochialium & duos Episcopos.

Fratres ratione præmissorum manutenendi in possessione juris sepeliendi.

Superiorum Ordinum preces pro obtinenda confirmatione.

§.2. Quare pro parte dictorum Priorum, & Fratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut concordias, & consuetudines circa jus sepeliendi hujusmodi Apostolica auctoritate confirmare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur, qui pacem, & tranquillitatem inter quoscumque vigere, & augeri nostris potissimum temporibus sinceris exoptamus desideriis, eosdem Priores, & Fratres, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon concordiarum, & consuetudinum prædictorum, ac Instrumentorum, & documentorum, aliarumque scripturarum desuper quomodolibet apparentium, & inde sequutorum quorumcumque veriores totos tenores, præsentibus pro expressis, & insertis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concordias, & consuetudines circa dictum jus sepeliendi hujusmodi, aliaque præmissa, Priores, & Fratres prædictos quomodolibet concernentia, necnon inde sequuta, & sequenda, quæcumque ipsis Prioribus, & Fratribus, & eorum successoribus, & Conventibus, quoad ea tantum, quæ Decretis Concilii Tridentini, non repugnent, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, illasque, & illa validas, & efficaces, validaque, & efficacia fuisse, esse, & perpetuo fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, nec non ab omnibus inviolabiliter, & ad unguem perpetuo observari debere.

Confirmatio concordiarum in iis, quæ Decretis Tridentini Concilii non adversantur.

§.4. Dictosque Priores, & Fratres, & eorum successores super jure, & possessione, ac usu sepeliendi aliisque præmissis omnibus, & singulis per quoscumque, quavis etiam Apostolica, vel ordinaria auctoritate, etiam dicti Concilii Provincialis, in Civitate Valentin. celebrati, aut quovis alio prætextu quomodolibet molestari, inquietari, vel impediri nullatenus unquam posse, nec debere.

Jus & consuetudinem sepeliendi confirmat.

§.5. Et sic ab omnibus censeri, ac ita per quoscumque tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes Judices, ac personas quavis auctoritate, ubique judicari, cognosci, ac decidi debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, irritum quoque, & inane, quicquid secus super his, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus, ac declaramus.

Clausulæ pro observantia Concordiarū.

Clausula sublata.

§.6. Quo circa dilectis filiis Abbati dela Real, Sancti Bernardi dela Real Cistercien., ac Priori de Valdemora Cartusien. Ordinum Monasteriorum Majoricen. Diœc. & Archidiacono Ecclesiæ Majoricen., & eorum cuilibet per Apostolica scripta mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios Prioribus, ac Fratribus, Conventualibus, & successoribus prædictis, in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistentes faciant præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, quando, & quoties opus fuerit, plenum effectum sortiri, ac ab omnibus inviolabiliter observari, ipsosque Priores, Fratres, Conventus, & successores, ac omnes, & singulos alios, quos

Executores Apost. Constitutionis deputati.

quas eædem præsentes literæ quomodolibet concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, seu quemquam alium contra præsentium literarum earumdem tenorem, modo aliquo molestari, impediri, aut inquietari; Contradictores quoslibet, ac rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, & constito eis summarie de non tuto accessu, citationes quaslibet, etiam per edictum publicum decernendo, ipsasque censuras, & pœnas, quoties eis videbitur, etiam iteratis vicibus aggravando, & auxilium brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocando.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus concilio Provinciali prædicto, aliisque præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii Octavi, etiam Prædecessoris nostri, etiam de una, & concilii generalis de duabus dietis edita, & aliis Apostolicis, ac etiam in Provincialibus, & Synodalibus, & universalibus Conciliis editis, & edendis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, & excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 24. Februar. 1567 An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 24. Februarii 1567. Pontificatus nostri Anno II.

II.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmatio literarum super reductione Monasteriorum Conventualium nonnullorum Ordinum in Regnis Hispaniarum ad suorum Ordinum observantiam, additis etiam ad id consequendum aliis ordinationibus, & reformationibus.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Pius per alias Literas Domos Fratrum Conventualiũ in Hispania tollendas statuerat.

§.1. Superioribus mensibus emanarunt a Nobis literæ in forma Brevis tenoris subsequentis: Pius Papa V. ad perpetuam rei memoriam. Maxime cuperemus eos, qui Religiosam vitam professi divino se cultui dedicarunt, ita vivere, ut eorum Religio immaculatum decorem suum obtineret, & ex illorum vitæ, ac morum honestate, bonisque operibus cœlestis glorificaretur Pater, sed quia multi a fundatorum Ordinis sui institutis nimis jampridem aberrant, ipsos auctores, & ordinem moribus suis non parum dedecorantes, cogit zelus domus Domini eorum irreligiosæ vitæ, atque licentiæ, quandoquidem ipsi modum ejus nullum facient, finem imponere; non sine magna animi sane molestia Nobis innotuit, fratres Ordinis S. Francisci Conventuales in diversis Hispaniæ partibus, & Provinciis constitutos professionis, & salutis suæ immemores, & privilegiis benignitate impetratis abutentes, vitam ab Institutis Fundatoris, & Patris sui Seraphici admodum discrepantem, ac remotam ducere, & pravis suis exemplis, quamplurimos Christifideles pusillos non mediocriter offendere. Cum igitur tam grave, tamque inveteratum scandalum divini honoris, & salutis animarum causa pro commisso Nobis officio tollere statuerimus, piis etiam adducti precibus Charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici Religiosissimi Principis timentis, ne qui pro populo apud Deum intercessores esse debent nimia sua vivendi licentia illius iram acrius provocent, universis, & singulis Christifidelibus Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutis in virtute sanctæ obedientiæ præsentium tenore committimus, atque mandamus, ut quis quis eorum in Civitate, vel Diœcesi sua habet Domum, vel Domos Fratrum Minorum Conventualium, is Dei tantum Omnipotentis honorem ante oculos propositum habens assumptis secum de Ordine Fratrum Minorum de observantia Ministro Provinciali ejus Provinciæ, in qua illi Fratres consistunt, & aliquo præterea ejusdem Ordinis Observantium, quem ipse Minister Provincialis idoneum duxerit accedat ad domum, seu domos singulas si plures sint dictorum Fratrum Conventualium, in eisque Conventibus ex auctoritate Sedis Apostolicæ, cujus vices in hoc negocio ei tenore præsentium delegamus, aboleat penitus, & in perpetuum tollat, atque extinguat formam vivendi Conventualem, eosque Fratres ad eamdem vivendi formam, eademque Instituta redigat, quæ Fratres Minores de observantia, seu familia vocati observant, & eorum Ecclesias, ac Domos Ordini Fratrum Minorum de observantia assignent perpetuo habendas, atque in eas Domos alios Fratres de Conventibus Fratrum ejusdem Ordinis de observantia, quos, & quot sibi visum fuerit de illorum dictorum fratrum sibi assistentium consilio transferat, & ex ipsis Guardianum, atque alios Officiales ad eum Conventum regen., & gubernan., idoneos auctoritate nostra deputet, atque constituat, ipsos vero Fratres Conventuales aliorum Fratrum Minorum de observantia consortio aggregatos, atque unitos ex Domibus, in quibus antea vitam Conventualem egerant, translatos per Conventus Fratrum Minorum de observantia distribuat, ut posthac ejusdem ipsi quoque observantium Ordinis, etiam appellentur; & sint sub ejusdem Ministri Generalis obedientia, atque regimine. Quæ autem de Fratribus Conventualibus Ordinis S. Francisci, ad vitæ regularis observantiam reducen. mandavimus, eadem propter easdem causas, & ad eadem tollen. offendicula, & scandala de Fratribus in Hispania consisten. aliorum quoque Ordinum quorumcumque Conventualibus ad vitæ regularis observantiam reducendis, eadem auctoritate iisdem Vene-

Tenor Literarum.

Causa, qua motus Pontifex Constitutionem decrevit, precibus etiam Philippi II. Hispaniarum Regis.

Domos Fratrum Conventualium penitus tollere decernit, delegata Sedis Apostolicæ auctoritate Archiepiscopis, & Episcopis Provinciarum in quibus existerent.

Domos præfatas, & eorũ Fratres Conventuales redigit sub forma vivendi FF. Minorum de Observantia, & obedientia Ministri Generalis.

Canonicos Regulares Cistercięses, Prędicatores, Eremitas S. Augustini, aliosque Conventuales ejusmodi, eorumque Domos ad Fratres Observátes eorum Ordinum similiter transferre decernit.

Venerabilibus Fratribus mandamus velut Canonicorum regularium S. Benedicti, Cistercien. Prædicatorum, Hæremitarum S. Augustini, Carmelitarum, & aliorum quorumvis Ordinum, ex quibus tamen præter Fratres Conventuales, sint quoque aliqui ejusdem Ordinis in Hispania, vel extra Hispaniam observantes; ad eam enim formam omnes ejusdem Ordinis, qui ad hoc tempus Conventuales fuerint, suscipiendam, & observandam juxta sua cujusque Ordinis regularia Instituta, & Sacri Concilii Tridentini decreta redigi, & ad alios Conventus transferri, eodemque modo, ut de Domibus, & Ecclesiis Fratrum Minorum Conventualium diximus, ipsorum quoque Domos, & Ecclesias Fratribus una cum bonis omnibus ejusdem Ordinis observantibus assignari volumus. De Fratribus vero illorum Ordinum, quorum, nulliusque Conventus sunt, qui vitam regularem observent, sed omnes tantum Conventuales sunt, quemadmodum ipsi quoque reformandi, & ad quam vivendi in communi formam sint reducendi aliis literis statuemus. Si qui autem de Fratribus Conventualibus ad regularis vitæ observantiam reduci se pertinaciter recusaverint, eos in Carceribus, donec ad cor redeant, sub fida custodia retineri mandamus, ne autem ipsorum Fratrum Conventualium excessus, & delicta remaneant impunita, in eos procedendi, & pro culparum, atque excessuum magnitudine animadvertendi, & si quorum delicta adeo gravia forent, ut si laici essent, ultimo fuerint supplicio puniendi, ad Triremes eos damnandi, si modo ætas, & vires illi labori apti sint, sin minus in perpetuum carcerem ad agendam pœnitentiam relegandi, excessus vero minus graves, nec pœnam capitis meritos secundum Canonicas sanctiones, seu Archiepiscopi, Episcopive, ad quem id spectabit, & Provincialis, atque illi adjuncti fratris arbitrio puniendi, bona præterea quæcumque mobilia, & immobilia, tam quæ Domus eorum in communi possident, quam Fratrum Conventualium antea propria ex consuetudine, vel forsan ex aliquo obreptitio, vel subreptitio privilegio, vel dispensatione Apostolica eis obtinere concessa, sive permissa, vel ea eorum industria acquisita, vel ex parentum successione, aut ab aliis relicta, legata, donatave ab eis tam quod ad usum, & possessionem, quam quoad ad proprietatem attinet in perpetuum abdicandi. De Conventibus, etiam Fratrum regularis observantiæ uno, vel pluribus, alios in hujusmodi Conventus de ipsorum Fratrum assistentium consilio transferendi; omnia denique, quę vel ad abolendam vitam Conventualem, & vitæ regularis observantiam loco ejus introducendam, vel ad inquirendam criminum veritatem fuerint necessaria quoque modo, aut opportuna agendi, faciendi, & exequendi, ipsis Venerabilibus Fratribus una cum dictis Provinciali, & ejus socio, sicut dictum est, plenam, & liberam, auctoritate Apostolica damus, atque concedimus potestatem. Quod si

Pœna in eos, qui obedientiam præstare noluerint.

Apostolica conceditur auctoritas pro ceterorum effectu, quæ necessaria essent ad præfatam abolitionem consequendá.

qui, vel ipsorum Fratrum Conventualium, vel aliorum Ordinum prædictorum ad alium Ordinem regularis observantiæ transferri maluerint, id eis permitti volumus, dummodo ad Regulam transeant arctiorem. De bonis autem ipsorum Fratrum Conventualium mobilibus, & immobilibus, & de omnibus hujusmodi Conventuum redditibus, ipsos Venerabiles Fratres nostros, ad quos pertinebit, ita de consilio Provincialis, & Socii ejus sibi assistentium disponere volumus, ut Fratribus regularis observantiæ illuc introducendis, de suppellectili, & aliis rebus victui eorum, aut divino cultui, & reparationi Ecclesiarum, ac Domuum necessariis per eos provideatur. Quæ vero ultra hujusmodi tempus superfuerint, ea singulis in locis apud idoneas personas deponi volumus, & sequestrari fideliter conservanda, ac postea Sedem Apostolicam consuli, in quos usus ea converti debeant, contradictores, & omnes, qui ipsis Fratribus Conventualibus ad impedien. reductionem hujusmodi consilium, auxilium, vel favorem præstare ausi fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & alia Juris, ac facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, invocato, etiamsi opus fuerit, brachii sæcularis auxilio. Non obstantibus quibuscumque Apostolicis, & inter ceteras felicis recordationis Sixti IV., & Leonis X. Prædecessorum nostrorum, etiam mare magnum appellatis, ac in generalibus, Provincialibus, Synodalibusque Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, statutisque, & consuetudinibus ipsorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictis Ordinibus, nec non eorum Superioribus quocumque nomine vocentur, Conventibus, & personis sub quacumque verborum forma, & cum quibuscumque decretis, & clausulis quantumvis efficacibus, & insolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac sæpius confirmatis. Quibus omnibus etiamsi de eis, eorumque totis tenoribus specialis, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales eamdem vim habentes esset mentio facienda, eorum tenores perinde ac si præsentibus inserti fuissent, pro expressis habentes, auctoritate Apostolica specialiter, & expresse pro hac vice dumtaxat derogamus, omniaque, quæ supradictam reductionem Fratrum Conventualium ad vitæ regularis observantiam, seu harum literarum executionem quovis modo impediri possint, concessa hactenus, atque edita revocamus, & annullamus. Quia vero difficile foret præsentes literas ad omnium, quorum opus fuerit, pervenire notitiam, transumptis earum manu alicujus Notarii publici subscriptis, vel impressis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem fidem ubique haberi volumus, atque decernimus,

Permissio Conventualibus, aliisque Fratribus concessa transeundi ad alium Ordinem Observantiæ.

Bona præfatorum Fratrum quomodo eroganda, & de residuis quid imposterum agendú esset.

Pœna in contradictores.

Clausulæ amplissimæ cum revocatione specialis mentionis faciendæ.

nimus, ac si originales literæ exhibitæ essent, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die secunda Decembris 1566. Pontificatus nostri Anno Primo. Antonius Floribellus Lavellinus.

Mandavit etiam Reformationé Monasteriorum Monialium.

§.2. Ac postmodum per alias nostras in simili forma Brevis literas sub datum 12. ejusdem Decembris proxime præteriti sub certis modo, & forma tunc expressis reformationem, etiam Monasteriorum Monialium Conventualium Hispaniæ fieri mandavimus.

Causæ Constitutionis edendæ super Literis præfatis, aliisque, de quibus infra.

§.3. Cum autem, sicut prædictus Philippus Rex Nobis nuper exponi fecit in aliquibus partibus Hispaniæ Provinciæ sint admodum amplæ, & latæ, in quibus sunt plures Prælati, & multa Monasteria, ita tamen, ut in singulis Provinciis unus tantum sit Provincialis, qui eodem tempore cum singulis Episcopis adesse, & etiam in una Diœcesi plura Monasteria consistant, atque Episcopi eodem similiter tempore accedere non poterunt, ex quo facile sequetur, ut visitatio ipsa differatur, unde diversa damna, & inconvenientia subsequi possent. Quia Fratres, & Moniales intelligendo reformationem hujusmodi fieri in uno ex dictis Monasteriis, ex aliis aufugere, & quod pejus esset, bona mobilia, & libros, & alias scripturas suorum Monasteriorum, in quibus eorum redditus sunt annotati, occultare, & abscondere poterunt: Quare idem Philippus Rex Nobis humiliter supplicari curavit, ut quo opus adeo laudabile dictæ Reformationis dante Domino facilius perfici queat, tam super præmissis, quam aliis, etiam infrascriptis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Facultas subdelegandi executores dictarum Literarum pro reformatione dictarum Archiepiscopis, & Episcopis concessa.

§.4. Nos igitur, qui nihil magis exoptamus, quam ut omnium Christifidelium, & præsertim Religiosarum personarum reformatio nostris potissimum temporibus suum debitum, & optatum consequatur effectum, hujusmodi supplicationibus inclinati, singulis Archiepiscopis, & Episcopis prædictis, ut eorum Vicarios in spiritualibus generales, aut Officiales; Provincialibus vero hujusmodi in eorum respective Provinciis, ut unum, aut plures Guardianos, vel alios fratres probos, & idoneos, qui una cum ipsis Archiepiscopis, Episcopis, aut eorum Vicariis, vel Officialibus ad executionem omnium in dictis nostris literis contentorum procedere valeant, subdelegare possint, plenam, & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, facultatem concedimus, & potestatem.

Facultas eisdem concessa uniendi plures domos, seu Monasteria Conventualiũ pro congrua Fratrum Observãtium sustentatione.

§.5. Præterea quoniam aliqua Monasteria Fratrum, & Monialium Conventualium prædictorum sunt sita in locis, in quibus inconveniens erit, aut propter asperitatem locorum, vel quia solitarias, aut adeo paucorum habitatorum sunt, ut in illis Fratres ipsi observantes habitent, vel potius eos ibi minime habitare posse verendum sit ex defectu præcipue eleemosynarum, ex quibus vivere debent, seu quoniam prope illa sunt alia Monasteria de observantia, sicque eleemosynæ pro tempore colligendæ pro omnibus nequaquam sufficere. Propterea Archiepiscopis, Episcopis, & Provincialibus, aliisque per eos subdelegandis prædictis, quod sibi super hoc justum, & honestum esse videbitur, faciendi, & exequendi, & si expediens esse cognoverint, etiam Monasteria sibi benevisa invicem alterum alteri uniendi, & ut Fratres in illis Monasteriis, in quibus eis visum fuerit residere habeant, ordinandi, ac præcipiendi facultatem pariter impartimur.

§.6. Insuper quoniam in præinsertis literis prædictis fit mentio, quod de Fratribus illorum Ordinum, quorum nulli usquam Conventus sunt, qui vitam regularem observent, sed omnes tantum Conventuales sunt, quemadmodum ipsi quoque reformandi, & ad quam vivendi in communi formam sint reducendi, aliis literis statuemus. Ideo cum in dictis Hispaniarum Regnis nonnulli Ordines, & quamplurima Monasteria similia existant, quæ reformatione indigere noscuntur, prout sunt Monasteria Tertii Ordinis S. Francisci, in quibus degunt Fratres dissolute, & perverse viventes, malumque exemplum, & varia scandala præbentes, qui si a suis non probatis Institutis, & solito vivendi modo non removerentur, difficilius postea reformari possent. Nos pro horum Fratrum reformatione illos ad observantiam Fratrum dicti Ordinis S. Francisci per supradictos eisdem modo, & forma, quibus sunt reducendi Fratres Conventuales omnino reducendos esse decernimus, & declaramus. Item cum in dictis Regnis Hispaniarum quædam Monasteria Ordinis Præmonstraten. sub Regula S. Augustini consistant, quorum Fratres valde dissolute vivere, & non parva tam in capite, quam in membris super eodem vivendi modo reformatione indigere dicantur, in dictoque ordine nullum Monasterium de observantia reperitur, volumus, & harum serie mandamus, quod dicti Fratres Præmonstraten. ad observantiam Fratrum S. Hieronymi de observantia Hispaniarum pariter sub Regula S. Augustini militantium per eosdem Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque Vicarios, & Officiales adhibitis secum duobus probis, & idoneis Religiosis ipsius Ordinis S. Hieronymi de Observantia, cum effectu reducantur.

Monasteria Tertii Ord Sancti Francisci reformanda decernit.

Fratres Præmonstratenses reformentur, & subiiciuntur Regulæ Observantiũ S. Hieronymi.

§.8. Quodque septem, vel octo Monasteria Ordinis etiam S. Hieronymi Eremitarum in prædictis Regnis existentia, quorum Fratres non religiose, sed male, & non sine scandalo vivere intelleximus, fereque impossibile esse illos ad rectam & honestam vivendi normam revocare, nisi ad observantiam Fratrum dicti Ordinis S. Hieronymi, & sub eorum Generali in Hispania commorante reducantur, ubi multa, & insignia sunt Monasteria, ipsorum Fratrum S. Hieronymi, qui sub regulari observantia, & religiosa vita degentes, devotum Altissimo famulatum continuo exhibent, a quibus prædicti Eremitæ, ut asseritur, processerunt, ac originem habuerunt, simi-

Similiter Monasteria Eremitarum Sancti Hieronymi.

similiter ab ipsis Archiepiscopis, & Episcopis, Vicariisque, & Officialibus una cum duobus Religiosis prædicti Ordinis S. Hieronymi de Observantia, sub obedientia dictorum Fratrum S. Hieronymi, etiam de Observantia, eorumque Generalis sine aliqua excusatione ponantur, subiiciantur, & constituantur.

FF. Monasteriorum Ord. Carmelitarũ, SS. Trinitatis, & B. Mariæ de Mercede ad Observantiam suorum Ordinum reducendos esse jubet, opportuna, ut in prædictis, cõcessa facultate.

§.9. Deinde in dictis Regnis quamplurima Monasteria Ordinum Carmelitarum, & Sanctissimæ Trinitatis, ac Beatæ Mariæ de Mercede esse Nobis pro parte dicti Philippi Regis insinuatum fuit, qui a recto vivendi tramite, religionisque honestate assidue recedere non formidant, ex quo eos tam circa modum eorum vitæ, quam clausuræ observationem maxime reformare necesse sit; cum præsertim in dictis Carmelitarum, & Sanctissimæ Trinitatis, ac B. Mariæ de Mercede Monasteriis nulli Fratres reformati reperiantur. Idcirco quibusvis Archiepiscopis, & Episcopis, in quorum Diœcesi Monasteria hujusmodi consistunt, etiam mandamus per præsentes, ut per se, vel Vicarios, aut Officiales suos, seu alios probos, & idoneos ab eis deputandos assumptis secum duobus Fratribus senioribus Ordinis S. Dominici de observantia peritis, ac probatis, qui in his assistere habeant, Monasteria quæcumque Carmelitarum, ac SS. Trinitatis, ac Beatæ Mariæ de Mercede hujusmodi ad veram suorum Ordinum respective observantiam omni cura, & diligentia reducant, eisque eamdemmet facultatem, auctoritatem, & potestatem in reformandis aliis Monasteriis per præinsertas nostras literas sibi concessam, etiam ad hæc omnia facienda, & exequenda earumdem tenore præsentium extendimus, & ampliamus.

Prædicta omnia extendit etiam ad Monasteria Monialium.

§.10. Nos enim quodcumque supradictum est de Monasteriis Fratrum, etiam de Monasteriis Monialium dici, & intelligi debere volumus, atque censemus.

Quinque Monasteria Ord. Sancti Francisci in Regno Navarræ a Regno Aragonum disjungit, & Provinciæ Burgen. ejusdem Ordinis de Observantia in Regno Castellæ subiecta esse decernit.

§.11. Postremo cum intellexerimus consistere in Regno Navarræ quinque Monasteria Ordinis S. Francisci, quorum duo sunt Fratrum de Observantia, reliqua vero tria Fratrum Conventualium existunt, ipsumque Regnum Navarræ, Regno Castellæ conjunctum, & unitum esse, magisque conveniens, & expediens videri, ut Monasteria hujusmodi potius Superioribus in Regno Castellæ, quam in Regno Aragonum existentibus subjecta sint. Ideo dicta quinque Monasteria a Provincia Aragonum sub qua hactenus fuerunt, harum serie Apostolica auctoritate penitus abdicantes, & totaliter separantes illa de cetero cum omnibus eorum Fratribus, personis, Juribus, Jurisdictionibus, & pertinentiis, ceterisque ad ea quomodolibet spectan. & pertinen. Provinciæ Burgen. eorumdem Fratrum S. Francisci de observantia, quæ in prædicto Regno Castellæ esse dignoscitur, ejusque Ministro Provinciali nunc, & pro tempore existenti eadem auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo supponimus, ac subiicimus, necnon illa eidem Provinciæ Burgen., ita ut sub illius Ministri Provincialis dominio, superioritate, obedientia, visitatione, & correctione deinceps existant, & permaneant, ab eisque visitentur, corrigantur, & gubernentur, & illis cum effectu pareant, & obediant, prout alia Monasteria, & Fratres ipsius Provinciæ Burgen. in omnibus, & per omnia perinde ac si dictæ Provinciæ Burgen., ejusque Ministro Provinciali, non autem Provinciæ Aragonum dudum subiectæ fuissent, in perpetuum unimus, incorporamus, & applicamus, illaque perpetuo supposita, subiecta, unita, incorporata, & applicata fore, & esse, sicque, & non aliter ab omnibus judicari, interpretari, ac censeri debere decernimus.

Dictæ separationis executores sancita pœna in contradictores, etiam invocato auxilio brachii sæcularis deputat.

§.12. Mandantes Venerabilibus Fratribus Seguntin., & Conchen. Episcopis, quatenus ipsi, vel alter eorum per se, vel alium, seu alios faciant, separationem, & subiectionem dictorum quinque Monasteriorum debitæ executioni demandari, & ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari; Contradictores quoslibet, & rebelles, per pœnas, etiam pecuniarias, ac demum, per sententias, & censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, censurasque, & pœnas ipsas legitimis super his habendis servatis processibus, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Professos Conventuales ad Observantiã trãseũtes professionem iterum emittere non debere declarat, quãquam si id velint, pro conscientiæ securitate permittit.

§.13. Et licet ambiguum sit Fratres Conventuales transeuntes ad Fratres de Observantia, qui semel professionem tacitam, vel expressam emiserint, dum in Conventualitate vivebant, postquam transiverint ad Fratres Observantes, minime ad professionem jam emissam emittendam teneri, cum tam Conventuales, quam Observantes sub eadem regula Beati Francisci militent; Verumtamen si quisquam Conventualium pro tranquillitate animi sui voluerit denuo professionem emittere, concedimus, ut eam quando, & quoties voluerit, etiam non expectato professionis anno emittere possit, Provincialibusque prædictis per præsentes committimus, ut professionem hujusmodi recipere possint & valeant.

Fratres Conventuales quo modo ab eis de Observantia haberi debeant, & caritatis officia in eos exercere.

§.14. Volumus autem, & hortamur, ac præcipimus ipsis Fratribus de Observantia, ut hujusmodi Fratres Conventuales, quorum Conventus reformandos, de mandato nostro, & Sedis Apostolicæ receperint, in aliis tamen Conventibus, sub observantia ædificatis mittant, & eos fraterne, ac charitative pertractent, dummodo regulariter, & observantialiter vivant, assignato sibi loco in Choro, & in processionibus secundum tempus professionis inter Conventuales emissæ.

Clausulæ.

§.15. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno, & Bulla aurea, aut unionis, seu alias quomodolibet nuncupan. Quibus omnibus etiamsi de illis specialis, & expressa,

sa, ac de verbo ad verbum mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quæ in dictis literis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transũptis danda. §.16. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam super qualibet earum parte separatim conficiendis manu alicujus Notarii &c.

Dat. die 16. Aprilis 1567. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 16. Aprilis 1567. Pontificatus nostri Anno II.

III.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Homicidæ, Blasphemi, sacrarum Imaginum percussores, aliaque nonnulla patrantes delicta in Principatu Cathaloniæ, Regno Aragonum, Comitatibus Rosilionis, & Ceritaniæ, & confugientes ad Ecclesias possunt per Judices sæculares, cum interventu Judicum Ecclesiasticorum ab eisdem Ecclesiis extrahi.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Causa Constitutionis edendæ. §.1. EXponi Nobis nuper fecit Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod in Regno Aragonum, & Principatu Cathaloniæ, ac Comitatibus Rosilionis, & Ceritaniæ plures facinorosi gravia, & atrocia crimina committentes reperiuntur, quæ oculos Divinæ Majestatis offendunt, & perpetrato crimine ad Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, Oratoria, & Sacella ad se in eis tuendum, ne per Regios, & alios sæculares officiales, Judices, & Ministros capiantur, & de eorum delictis puniantur, confugiunt, Regiam jurisdictionem illudentes, seque in suis facinorosis criminibus, & delictis confoventes.

Philippi Regis preces. §.2. Quare præfatus Philippus Rex, cui pro suo debito, Provincias sibi subiectas sceleratis hominibus expurgare incumbit, Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui illius vices in terris gerimus, qui maleficos vivere pati vetuit, nolentes præmissa tam pessimi exempli, sub silentio pertransire, & quod Ecclesiastica immunitas improbis, & facinorosis delinquendi materiam subministret, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Philippo Regi, quod omnes, & singuli, illius, & suorum Proregum, & Gubernatorum, ac aliorum Ministrorum Judices, Officiales, & Ministri, sæcularem jurisdictionem in dictis Regno, & Principatu, ac Comitatibus, ac singulis Civitatibus, Villis, Oppidis, & Terris, & locis in illis consisten., & illis adiacentibus exercentes omnes, & singulos cujuscumque gradus, qualitatis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, qui crimina infrascripta, videlicet læsæ majestatis, aut peccati notorii, propter quod ira Dei in filios diffidentiæ venit, seu ex proposito deliberato assassinium, seu incendium fecerint, & commiserint, seu aliquam honestam mulierem Virginem, vel conjugatam, aut viduam rapuerint, vel monetam, aut publicas scripturas falsificaverint, seu publici fures, seu in stratis, aut viis publicis fuerint, seu aliquem Archibuseto, seu sclopeto, alias scopio prohibito ad rotam occidere procuraverint, & ad actum proximum devenerint, quamvis eum non vulneraverint, vel tetigerint, aut per triginta passus ante ipsas Ecclesias, Monasteria, oratoria, sacella homicidium commiserint, seu, qui plura homicidia perpetraverint, seu si atrociores Blasphematores, & qui Imaginem Dei, vel Sanctorum percusserint, vel deturpaverint, sive ex ira, vel in contemptum combusserint, vel in terra projecerint, seu qui nocturno tempore, per Civitates Oppida, & loca furta commiserint, ad quascumque etiam Metropolitanas, & Cathedrales, Collegiatas, & alias Ecclesias, Monasteria, oratoria, sacella, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia confugientes, ab illis extrahere, capere, incarcerare, & prout justitia, & suorum demeritorum qualitas exegerit, ac requisiverit, punire, & castigare absque conscientiæ scrupulo, & censurarum, & pœnarum contrafacientes præmissa inflictarum incursu, libere, & licite possint, & valeant, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, & ex certa nostra scientia, licentiam, & facultatem damus, concedimus, & elargimur.

Ecclesiastica immunitas improbis delinquendi materiam præbere non sinit.

Delinquentes quos in Constitutione designat, ex locis Ecclesiasticæ immunitatis evelli posse decernit a sæcularibus potestatibus, quibus licentiam impertitur.

Obstantium derogatio. §.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis; etiam in favorem dictarum Ecclesiarum, & Monasteriorum illorumque omnium superiorum, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Nos, ac Sedem Apostolicam quomodolibet, & sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, confirmatis, & approbatis, etiam Mare Magnum, seu Bulla aurea nuncupat. ac ipsarum Ecclesiarum immunitatibus eis a jure concessis, quibus omnibus illorum tenores, ac si præsentibus de verbo ad verbum insererentur, pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice latissime derogamus, ac sufficienter derogatum esse volumus, & decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Licentiã præfatam non concedit, nisi intervenerit Judex Ecclesiasticus Loci, qui requisitus si adesse noluerit, non officiet, quin effectum licẽtia concessa obtineat. §.4. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus, ac declaramus, Proregem, Gubernatorem, & Ministros Regios, aut eorum Judices, Officiales, & Ministros, sæcularem jurisdictionem exercentes, ab Ecclesiis, Monasteriis, Oratoriis, & sacellis hujusmodi aliquem delinquentem, sine interventu Judicis Ecclesiastici loci illius, nec extrahere, nec illum capere, & incarcerare posse, nisi & casu, quo præfati Judices Ecclesiastici requisiti una cum eisdem captu-

pturæ, & carcerationi intervenire, & assistere recusaverint.

Delinquentes in carcerem Ecclesiasticũ mandat esse custodiendos, donec Judex Eccles. de delicto cognoverit.

§.5. Quodque delinquentes prædicti postquam a dictis Ecclesiis, Monasteriis, Oratoriis, & sacellis extracti, capti, & incarcerati fuerint, ad Carceres Curiæ Ecclesiasticæ reponi, & in illis, sub tuto, securo, & firmo Carcere, ac opportuna custodia, data illis, si opus fuerit, per præfatos Proregem, Gubernatorem, Judices, Officiales, & Ministros sæculares detineri, & conservari debeant, ac ab illis extrahi, & Judicibus sæcularibus prædictis consignari, & tradi non possint, nisi prius cognito per dictum Judicem Ecclesiasticum loci, si ipsi carcerati aliquod ex criminibus, & delictis prædictis commiserint, & perpetraverint, factaque commissione hujusmodi, si repertum fuerit, ipsos Carceratos aliquod ex criminibus, & delictis prædictis commisisse, & perpetrasse, illos eisdem Judicibus sæcularibus, per præfatos Judices Ecclesiasticos, sine alicujus conscientiæ scrupulo, & irregularitatis, & aliarum pœnarum incursu dari, & consignari debere, & si per dictum Judicem Ecclesiasticum judicatum fuerit, non esse aliquod ex supra dictis delictis, tunc per Judicem sæcularem, si sibi videbitur, haberi recursum ad Judicem Ecclesiasticum Cancellariæ Regiæ Principatus, & Comitatuum hujusmodi volumus.

Clausulæ.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac contrariis quibuscumque.

Fides danda transumptis.

§.7. Et quia difficile foret &c.

Dat. die 6. Octob. 1567. An.II.

Datum Romæ apud S.Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 6. Octobris 1567. Pontificatus nostri Anno II.

IV.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Literæ Pauli IV., & Pii. IV. per quas statuitur Clericos Principatus Cathaloniæ, & Comitatus Ronsilionis in habitu, & tonsura incedere debere, alias privilegio Clericali non gaudeant, valent, & intelligi debent juxta terminos Cap. VI. sess.23. Concilii Tridentini.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Constitutio Pauli IV.

§.1. Expósito alias fe.re. Paulo Papæ IV. Prædecessori nostro pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, quod licet juxta Canonicas sanctiones Clerici habitum, & Tonsuram Clericales honeste deferre, alias privilegio Clericali minime gaudere deberent; verum in Principatu Cathaloniæ, & Ronsilionis, & Seritaniæ Comitatibus, eidem Philippo Regi subiectis dictorum Clericorum sine habitu, & Tonsura hujusmodi, incedentium, tanta inoleverat delinquendi licentia, seu potius insolentia, ut nulla fere in Principatu, & Comitatibus prædictis, homicidia, rapinæ, assassinia, & alia atrocia crimina committebantur, quorum aliquis Clericus auctor, vel particeps non existeret, idque ex eo provenire credebatur, quia dicti Clerici, cum per Curiam sæcularem coerceri, & a Judicibus Ecclesiasticis pœna sanguinis affici non possent, juxta exigentiam delictorum, non puniebantur, & propter eorum impunitatatem crescebat in eis peccandi libido, & facilitas veniæ Innocentibus delinquendi occasionem præbebat, & alii impunitatis hujusmodi exemplo, ad similia facinora perpetranda invitabantur.

Impunita scelera peccandi augent licentiam.

Qua statuitur.

§.2. Dictus Prædecessor ipsius Philippi Regis supplicationibus in ea parte inclinatus, Venerabili Fratri Salvatori, Episcopo Clusin. & suo, Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum, tunc Nuncio per ejus in forma Brevis literas commisit, & mandavit, quatenus omnes, & singulos tam conjugatos, quam alios simpliciter Tonsuratos, & minorum Ordinum Clericos non conjugatos, nullum beneficium Ecclesiasticum obtinentes, in Principatu, & Comitatibus prædictis pro tempore existentes, per edictum publicum in Cathedralibus, & Metropolitanis Ecclesiis Principatus, & Comitatuum hujusmodi, dum inibi Populi multitudo ad Divina audienda conveniret, alta voce denuncian., & in valvis dictarum Ecclesiarum affigen. moneret, & requireret, ac moneri, & requiri faceret, ut infra terminum duorum mensium, quos eis pro peremptorio termino, & trina monitione canonica assignaret, de cetero vestem prolixam, & Birretum rotundum, ac Coronam, more illarum partium, Presbyterorum sæcularium honeste defferrent, & sine armis offensivis incederent, & si dicto termino elapso, non defferrent, & sic ut præfertur, non incederent, eosdem Foro sæculari subiectos fore, & tamquam laicos per Curiam sæcularem, etiam usque ad vindictam sanguinis, ultimique supplicii pœna puniri posse, & quod elapso anno ab edicto hujusmodi vestem, & Birretum, ac Coronam hujusmodi ad minus per sex menses ante perpetratum delictum detulissent, probandi onus eis incumberet, in dictis requisitione, & monitione, eadem auctoritate decerneret.

Clericos tam conjugatos, quam non conjugatos cũ habitu & Clericali tonsura debere incedere in Principatu Cataloniæ, aliisque adjacentibus Provinciis.

Constitutio Pii IV alteram Pauli IV. supra confirmans.

§.3. Fel. rec. Pius Papa Quartus vero ad ipsius Philippi Regis supplicationem, commissionem, & mandatum, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, literas prædictas per suas in forma Brevis literas approbavit, & innovavit, illasque perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac perpetuo, & inviolabiliter observari debere, & quatenus literæ dicti Pauli Prædecessoris, tunc publicatæ, & executioni demandatæ non essent, per dictum Salvatorem Episcopum, aut alium pro tempore existentem, partibus illis suum, & dictæ Sedis Nuncium, illarum forma servata, juxta illarum tenorem, & formam publicari, & executioni demandari potuisse, & debuisse decrevit, concessit, & mandavit.

§.4. Et quia ab Œcumenico Concilio Tridentino sess.23. cap.6. statutum, & ordinatum existit, quod nullus primæ Tonsuræ initia-

Conditio requisita, ut privilegio Fori Clericus gaudeat juxta sanctionem Concilii Trident.

initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus Fori privilegio non gaudeat, nisi Beneficium Ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum, & tonsuram deferens alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviat, vel in Seminario Clericorum, aut aliqua schola, vel Universitate de licentia Episcopi, quasi in via ad majores Ordines suscipiendos, versetur: in Clericis vero conjugatis servetur Constitutio Bonifacii VIII. *Qui cum unici* modo ii Clerici alicujus Ecclesiæ servitio, vel Ministerio ab Episcopo deputati, etiam Ecclesiæ serviant, vel ministrent, & Clericali habitu, & Tonsura utantur, nemini, quo ad hoc, privilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili suffragante.

Concessiones autem omnes contra tenorem d. Canonis irritavit Pius.

§.5. Præfatusque Pius Prædecessor, per alias suas sub Plumbo literas, quod omnes gratiæ, & concessiones in omnibus, & singulis, quibus illæ statutis, & Decretis dicti Concilii contrariantur, ipso jure revocatæ, cassatæ, & annullatæ, ac ad Concilii hujusmodi terminos, atque limites reductæ essent, & esse censeantur, & secundum Decreta dicti Concilii, tantum observarentur, nec aliquid adversus dicta Decreta, & statuta apud aliquos permitteret, nec in aliquo suffragari possent, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si numquam emanassent, declaravit, statuit, & ordinavit, prout in singulis Prædecessorum literis, & Capituli Concilii hujusmodi, quorum omnium tenores, ac si præsentibus, de verbo ad verbum insererentur, pro expressis habentes, plenius continetur.

Causa præsentis Constitutionis edendæ.

§.6. Cum autem nuper præfatus Philipphus Rex Nobis exponi fecerit, quod a nonnullis, dictas priores literas Pauli, & Pii Prædecessorum per Concilium, & posteriores literas dicti Pii Prædecessoris hujusmodi revocatas, aut saltem moderatas, & ad Decretum Concilii prædicti reductas fuisse, hæsitetur, ad tollendam hujusmodi dubitationem Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus dubitationem, & hæsitationem hujusmodi de benignitate Apostolica tollere dignaremur:

Concilii Tridentini, Sanctionem enunciatis Constitutionibus nõ officere declarat, & decernit.

§.7. Nos igitur considerantes priores literas dictorum Prædecessorum, & in eis contenta, statuta, & ordinata justa, honesta, & rationabilia esse, cum Clerici ab illicitis, & inhonestis se abstinere debeant, ipsique Clerici, qui Clericali charactere, illiusque privilegiis, & immunitatibus uti, frui, & gaudere desiderant, habitum, & Tonsuram Clericorum, prout Presbyteri Principatus, & Comitatuum hujusmodi, defferre debeant, ipsius Philippi Regis asserentis in Principatu, & Comitatibus hujusmodi Presbyteros modo prædicto incedere consuevisse, supplicationibus hac parte inclinati, dictas priores literas, quarum veriores tenores ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expressis, a statutis, & ordinatis in Concilio hujusmodi, neque per posteriores literas dicti Pii Prædecessoris revocatas esse, sed tantum ad terminos, & dispositionem dicti cap. 6. sess. 23. reductas esse, & censeri debere in omnibus, & per omnia, per præsentes auctoritate Apostolica, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine declaramus.

Præfatas Cõstitutiones pro majori valore confirmat, & approbat.

§.8. Et ut priores literæ Prædecessorum hujusmodi majorem firmitatem, & robur obtineant, illas confirmamus, & approbamus, & inviolabiliter observari debere, juxta terminos dumtaxat dicti cap. 6. mandamus, & si præfati Clerici primæ Tonsuræ non conjugati, Beneficia Ecclesiastica non obtinentes, & Conjugati, contenta in dictis prioribus literis, ipsorum Prædecessorum juxta ordinata, & statuta in dicto sexto Cap. Concilii hujusmodi non observabunt, & habitum, & Tonsuram dictorum, prout Clerici Principatus, & Comitatuum hujusmodi deferre consueverunt, & defferunt, ut præfertur, non detulerint, foro, & immunitate Clericorum gaudere, & frui non possint, sed ut mere laici habeantur, & reputentur, & ut tales laici per Judices sæculares, prout in dictis prioribus literis continetur, capi, carcerari, puniri, & castigari possint, & valeant.

Præfatas literas per Nuncium Apostolicum pubblicari præcipit.

§.9. Et nihilominus, Ven. Fratri Archiepiscopo Rossanen. apud præfatum Philippum Regem, nostro, & Sedis Apostolicæ Nuncio, quatenus priores literas Prædecessorum hujusmodi, illarum forma servata, & juxta illarum tenorem, & formam, & juxta terminos dumtaxat dicti capitis sexti, ac etiam præsentes in Ecclesiis prædictis publicare, & executioni demandare faciat.

Adversus eas contravenire non posse Archiepiscopos, & Episcopos declarat.

§.10. Necnon venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis dicti Principatus, & Comitatuum per easdem præsentes, & contenta in dictis prioribus ipsorum Prædecessorum literis, ac Capitulo, & præsentibus observare, illisque obedire, & contra illas venire, & reclamare non posse.

Præsentes Literæ nullo vitio notandæ.

§.11. Nec non præsentes, & in eis contenta quæcumque de subreptionis, aut obreptionis vitio, sive intentionis nostræ, aut quocumque alio defectu notari, & impugnari non posse, sed validas, & efficaces existere, suosque debitos effectus sortiri debere in omnibus, & per omnia.

Juxta eorum tenorem judicari debere decernit.

§.12. Et sic, & non alias, nec aliter, per quoscumque Judices, & Commissarios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales judicari, & definiri debere, sublata eis, & cuilibet illorum, quavis aliter judicandi, & diffiniendi, & interpretandi facultate, auctoritate, & potestate, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus, concedimus, declaramus, statuimus, præcipimus, & mandamus.

Clausulæ.

§.13. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ præfati Prædecessores in prioribus literis hujusmodi non obstare voluerunt. Volumus autem, quod præsentium transf. &c.

Dat. die 13. Octobr. 1567. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 13. Octobris 1567. Pontificatus nostri Anno II.

Fra-

V.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Fratres Conventuales, necnon tertii Ordinis Sancti Francisci sub regula ejusdem Ord. Fratribus de observantia submittit in Regno Portugalliæ, extincta omnino Conventualitate.

Similem reductionem injunxit Pius Fratrum Conventualium, & Tertii Ordinis in Provinciis Belgii, Flandriæ, aliisque Regi Catholico subjectis, data ad id Fr. Angelo Aversano facultate, Apostolicis literis datis die 2. Novembris 1567. quas, cum similes omnino sint præsentibus, omittendas putavi.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

IN eminenti dignitatis Apostolicæ specula meritis licet imparibus divina dispositione vocati, ad ea libenter intendimus, per quæ singuli Religionum Ordines abusibus, qui in eos tractu temporis diversimode irrepserunt, eliminatis, antiquo candori suo, quo Domino auctore diu claruerunt, restituantur, regularíaque eorum instituta, ad divinæ Majestatis laudem, & gloriam imposterum stabiliantur, & ut id votive succedat, cum Nos ob negociorum, quibus assidue premimur, ingentem molem, ubique præsto esse nequeamus, nonnumquam S. R. E. Cardinalibus, ac Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis demandamus, pro ut locorum, & temporum qualitate pensata conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. Accepimus sane nuper non sine animi nostri molestia, quod Fratres Ordinis S. Francisci Conventuales nuncupati in diversis Portugalliæ, ac Algarbiorum Regnorum Provinciis, aliisque Charissimi in Christo filii nostri Sebastiani Portugalliæ, & Algarbiorum Regis Illustris dominiis, Terris, & locis constituti a nonnullis annis citra, suæ professionis, salutis, & Religionis immemores, privilegiisque sibi a Sede Apostolica gratiose concessis abutentes, Deique timore postposito, tam licentiosam, inhonestamque vitam, & ab institutis fundatoris, & Patris sui Seraphici discrepantem, ac remotam ducere non verentur, ut Religiosorum nomine tantum retento, non modo Ordinem, regulasque suas dedecorent, verum etiam plerisque ex Christifidelibus talia cernentibus scandalum non modicum afferant. Nos qui tam Ordini prædicto decus, & integritatem, suique pristini candoris restitutionem sinceris zelamus affectibus, quam prædicti Sebastiani Regis, qui id a Nobis animo, quo vere Religiosum, & Catholicum decet Principem, jamdudum repetivit, voluntati satisfacere enixe cupimus, volentes præmissis pro nostri Pastoralis Officii debito providere.

Hérico Card. & Episcopis suarum Diœcesum Monasteria reformanda committit.

§.2. Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, dilecto Filio nostro Henrico tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbytero Cardinali Infanti Portugalliæ nostro, & Apostolicæ Sedis Legato de latere, necnon omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis per Portugalliæ, & Algarbiorum Regna, aliaque ipsius Sebastiani Regis dominia constitutis in virtute Sanctæ Obedientiæ per præsentes committimus, quatenus ipse vel ipsorum Archiepiscoporum, & Episcoporum quilibet, quatenus in sua Civitate vel Diœcesi Ordinis prædicti tam virorum, quam mulierum Conventualium, etiam Tertii Ordinis nuncupat., si tamen tria substantialia vota emittere consueverunt, domos, & Monasteria habet, omni humano affectu seposito, Deumque solum præ oculis habens Ordinis ejusdem de observantia in Regnis, & dominiis prædictis Commissario generali, seu Provinciæ, in qua Domus, & Monasteria prædicta consistunt, Ministro Provinciali, & aliquo, seu etiam pluribus ejusdem Ordinis de observantia Fratribus per prædictum Commissarium, seu Ministrum Provincialem eligendis, secum assumptis, ad singula in ipsorum Civitatibus, & Diœcesibus consistentia Virorum, & Mulierum Conventualium etiam tertii Ordinis hujusmodi domos, & Monasteria personaliter, si id commode fieri poterit, alioquin ipsorum Archiepiscoporum Vicarii in spiritualibus generales, seu officiales, aut aliæ personæ Ecclesiasticæ per dictum Henricum nominandæ, & deputandæ uno, seu pluribus Guardianis, aut aliis Fratribus a Commissario, vel Provinciali prædictis deputandis secum adiunctis accedant, ac in domibus, & Monasteriis prædictis formam Conventualiter vivendi penitus, & in perpetuum auctoritate nostra tollant, & extinguant.

Sub Regula Fratrum de Observantia omnino eos submittit.

§.3. Ac personas in illis degentes ad eamdem vivendi formam, eademque instituta, etiam quoad vestes, & calceamenta redigant, quæ utriusque sexus religiosi de observantia vocati observant, ipsasque sorores, & Moniales conventuales eorumdem fratrum de observantia obedientiæ, correctioni, visitationi, curæ, regiminique committant.

Conventualium & Tertii Ordinis Monasteria Fratrum de Observantia, nec non Monialibus tradenda, translatis illorum personis Religiosis ad Monaster. a de Observantia.

§.4. Ac Conventualium hujusmodi, seu Tertii Ordinis fratrum, & sororum tria substantialia vota professorum Ecclesias, ac Monasteria, seu domos Religiosis Ordinis de observantia, per ipsos perpetuo habendas assignent, ac in domos, seu Monasteria hujusmodi alios fratres, & moniales de domibus, & Conventibus ipsorum fratrum, & Monialium de observantia, de sibi assistentium fratrum consilio respective transferant, & ex ipsis domibus, de observantia Guardianum, & alios Officiales, ad domos prædictas regendum, & gubernandum idoneos auctoritate prædicta deputent, atque constituant, ipsos vero fratres, & Sorores, seu Moniales Conventuales, & Tertii Ordinis prædictos aliorum fratrum, de observantia consortio aggregent, atque uniant, necnon ex domibus, quibus antea vitam Conventualem egerant, transferant in

in Religiosorum, de observantia domos, & per illas distribuant, ut posthac ipsi, de observantia similiter nuncupentur, & sub ejusdem Ministri Generalis de observantia obedientia permaneant.

Facultas conceditur, ut plura Monasteria in unum reduci possint in locis, ubi ex eleemosynis Fratrum de Observantia victum habere non potuerint.

§.5. Si aliqua vero ipsorum Conventualium Monasteria, seu domus in locis, in quibus, aut propter præmissorum asperitatem, vel habitatorum paucitatem, & eleemosynarum defectum verendum sit, ne Fratres de Observantia inibi vivere possint consistant, ea invicem, vel aliis uniant, vel ad alia commodiora loca transferant, aut si quod aliud sibi super præmissis magis necessarium, & opportunum visum fuerit, ordinent, & statuant.

Qui tria vota substantialia non emiserunt ad ea emittenda non sunt cogendi, sed tamen sub visitatione, & correctione Fratrum de Observantia esse debent.

§.6. Ceterum si aliqui fuerint fratres, aut Moniales Ordinis prædicti, qui, seu quæ tria vota substantialia numquam emiserunt, nec in regulari observantia degerunt, eos prout hactenus vixerunt, & permanserunt, ita tamen, ut sub visitatione, correctione, superioritate, & obedientia dictorum Provincialium, & Generalis fratrum de observantia hujusmodi degere, eisque in omnibus subjecti, & suppositi esse debeant, etiam de cetero, vivere, & permanere posse decernimus, & declaramus, necnon a Conventualibus hujusmodi ad observantiam translati, si eorum aliquis, pro tranquillitate animi sui, de novo professionem emittere voluerit, eam quando, & quoties voluerit, etiam probationis anno non expectato, recipiant.

Pœna in contradictores.

§.7. Contradictores vero, si qui fuerint, qui se ad regularis vitæ observantiam reduci pertinaciter recusaverint, eos in Carceribus, donec ad cor redeant, sub fida custodia retineri faciant, ac juxta suorum excessuum, & delictorum qualitatem puniant, & si aliquorum delicta adeo gravia fuerint, nisi laici essent, ultimo supplicio puniendi renuent, ad Triremes eos damnent, si modo ætas, & vires illi labori sint, aptæ alioquin ad perpetuos Carceres, in quibus suorum criminum pœnas luant, relegent, alia vero ipsorum minus gravia crimina secundum Canonicas sanctiones, seu ipsorum Cardinalis, vel Archiepiscoporum, aut Episcoporum ad quem spectabit, & Commissarii, seu Provincialis arbitrio, de illi adjunctarum personarum hujusmodi consilio puniant.

De bonis mobilibus, & immobilibus, quid agendũ sit præscribit.

§.8. Bona præterea quæcumque mobilia, & immobilia, tam, quæ domus fratrum videlicet dumtaxat Conventualium prædictorum, in communi possident, quam Fratrum Conventualium antea propria ex consuetudine, vel forsan ex aliquo obreptitio, vel subreptitio privilegio, & dispensatione Apostolica eis obtinere concessa, sive permissa, sive ex eorum industria acquisita, vel ea parentum successione, aut ab aliis relicta legata, donatave ab eis, itam quo ad usum, & possessionem, quam quo ad proprietatem pertinet, in perpetuum abdicent, de conventionibus etiam fratrum regularis observantiæ uno, vel pluribus in Conventus reformandos hujusmodi, de eodem consilio transferant.

Facultas concessa eis, quibus reformatio commissa est, quousque extenditur.

§.9. Omnia denique, quæ ad abolendam vitam Conventualem, & vitæ regularis observantiam loco ejus introducendam, vel ad inquirendam criminum veritatem fuerint quoquo modo necessaria, & opportuna, agant, faciant, & exequantur.

Licentia trãseundi ad aliũ Ordinem, dũmodo observantiam teneat.

§.10. Dummodo tamen ipsis fratribus, & Sororibus Monachis, & Monialibus, qui ad alium Ordinem regularis observantiæ transferri maluerint, dummodo ad regulam transeant arctiorem, non interdicatur, ipsorum vero bona prædicta, omniaque hujusmodi domuum, & Monasteriorum fratrum conventualium redditus, de assistentium personarum prædictarum consilio ita distribuant, ac postquam eisdem fratribus, de observantia in dictosConventus introducendis, de suppellectili, & omnibus aliis, ac eorum victum, divinum cultum Ecclesiarum, & domuum reparationem necessariis providerint, reliqua, substricto sequestro penes idoneas personas reponantur, seu custodiantur, donec quid Nos ipsi super illis decreverimus, seu statuendum duxerimus, per nostras literas intellexerint.

De bonorum residuo nihil faciendum inconsulto Romano Pontifice.

§.11. Nos enim sibi, tam præmissa omnia, & singula, ac alia circa ea necessaria, & opportuna gerendi, & exercendi, quam Contradictores quoslibet, & rebelles, eisque auxilium, consilium, vel favorem præstantes, per sententias, censuras, & pœnas prædictas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, necnon interdictum Ecclesiasticum imponen., & liberam, auctoritate Apostolica, per præsentes facultatem concedimus, & impartimur.

Pœna in eos, qui contra præmissa quid quam fecerint.

§.12. Districtius inhibentes ipsius Ordinis Conventualium superioribus, aliisque quibusvis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis, existentibus, & quacumque dignitate, tam Ecclesiastica, & Episcopali, Archiepiscopali, & Cardinalatus, quam mundana, etiam Ducali, & Regia fungentibus, ac eosdem Henricum Cardinalem, Archiepiscopos, & Episcopos, vel ab eis subdelegandos, in præmissis quovis modo, & quovis quæsito colore, vel ingenio molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præsumant.

Pœnæ contra impedientes exequtionẽ præsentium Literarum.

§.13. Decernentes quoque præsentes literas, nullo unquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari nullatenus posse, minusve illa, etiam quod Ordinis hujusmodi superiores, ad id non vocati fuerint, vel quod ipsi a Cardinalis, Archiepiscoporum, & Episcoporum jurisdictione exempti sint, ac propterea ipsis carere nullatenus intendant, impugnari, vel contra illas deveniri posse, sed illis, & quibuscumque reclamationibus, appellationibus, & contradictionibus omnino cessantibus in suis robore, & efficacia persistere, suosque plenarios effectus sortiri, & ad illorum executionem omnino proce-

Præsentium Literarum firmitas.

cedi debere, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula sublata.

Clausulæ speciales.

§.14. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Monasteriorum, domuum, & Ordinis Prædicatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam per viam generalis legis, vel statuti perpetui, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & consistorialiter, & de fratrum consilio, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, & sæpius innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu aliqua alia exquisita forma ad id servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fratribus de Observantia injungit, ut Conventuales aliosque Christiana charitate suscipiant,

§.15. Volumus autem, & hortamur fratres de observantia prædictos, eisque in virtute Sanctæ obedientiæ præcipimus, ut fratres Conventuales, quos de nostro, & Sedis Apostolicæ mandato reformaverint, ex eorum domibus ad suas recipiant, eosque fraterne, & caritative, dummodo regulariter, & observanter vivant, tractent, ipsisque locum in Choro, & processionibus, capitulo, & quibusvis aliis actibus, tam publicis, quam privatis secundum professionis tempus inter conventuales emissæ assignent.

Fidem transumptis addit.

§.16. Quodque præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis &c.

Dat. die 30. Octob. 1567. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 30. Octobris 1567. Pontificatus nostri Anno II.

VI.

Correctiones juxta sententiam S. Congregationis Concilii faciendæ, in Concilio Valentin.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Venerabili fratri Ferdinando Patriarchæ Antiochen. Archiepiscopo Valentin.

PIUS PAPA QUINTUS

Venerabilis Frater &c.

In Congregatione Concilii revisum, examinatumque Conciliũ Provinciale Valentin.

§.1. Provinciale Concilium Valentinum superioribus annis celebratum, quod correctioni nostræ subiiciens, misit ad Nos bo. me. proximus Prædecessor tuus, vidimus, & a Venerabilibus Fratribus nostris, quos ad interpretationem Sacri Tridentini Concilii assumpsimus in Consilium, quo ad ejus in præsentia fieri potuit emendandum curavimus.

Nonnulla emendata.

§.2. Quæ autem in ea corrigenda, de ipsorum etiam Venerabilium fratrum sententia, nunc visa sunt, ea hic infra scribi jussimus.

Mandatur Episcopis ea animadvertere, & servare.

§.3. Porro fratenitatis tuæ, tuorumque Episcoporum Officium erit, illa diligenter animadvertere, & ut ad ea ipsa Concilium istud omnino accomodetur, & conformetur sedulo curare. In iis vero etiam, quæ deinceps istic, Deo approbante, Provincialia Concilia habebuntur, earumdem infrascriptarum correctionum nostrarum semper meminisse, itaut ab illarum ratione, atque sententia nullo umquam tempore discessisse videamini.

Provincialis Synodus num Sancta nuncupari deceat.

§.4. Sessione prima in Prooemio: Ibi: *hæc Sancta Provincialis Valentinæ Synodus*. Hæc verba *Sancta Synodus non conveniunt Synodo Provinciali, sed Universali*. In Provinciali autem verba sic concipi debent: N. Archiepiscopus &c. de consilio, & assensu RR. DD. Coepiscoporum nostrorum in Provinciali Synodo statuimus, &c. Ideo verba illa Sancta Synodus tollantur, & hic, & in omnibus aliis locis hujus Concilii, ubi posita: Ibi: *profitetur, ac defert* &c. Debuerat hæc professio fidei fieri juxta formam præscriptam in literis Pii IV. quarum exemplum nunc mittitur, ut ea deinceps sic præcise præstetur.

Professio Fidei emittenda in Synodo Provinciali a Pio IV. præscripta.

§.5. Sess.1. cap.2. quod incipit: *Regulares extra sua Monasteria*: Ibi: *aut ad simplex Beneficium*. Dicatur: *aut ad aliquod Beneficium*

§.6. Sessio 2. cap.3. quod incipit: *Baptismus Sacramentorum*. Ibi: *ex pacto in ejus collatione* &c. Displicuisse illa verba *ex pacto*:, quod sponte datum, seu oblatum permittant,& homines ad dandum invitent.

Pœna injungenda Medicis, qui ægrotos non monent, ut Parochum accerseant.

§.7. Sess.2. c.8. quod incipit: *Quoniam Machometanorum*. Ibi: *etiam ægrotis graviter laborantibus*. Videbatur injungenda potius pœna,& quidẽ majoris summæ Medicis,qui prima vice ab ægrotis vocati eos non admonerent, ut Parochum ad se accersiri jubeant, vel postquam admonuissent secunda vice accedentes, & si ægrotos non paruisse viderint ad eos nihilominus postea reverterentur.

§.8. Sess.2. c.18. quod incipit: *Presbyteris omnibus*: Ibi: *in excommunicationem latæ sen-*

ten-

tentiæ. Displicuere illa verba *latæ sententiæ.*

§.9. Sess.2.c.22.Quod incipit: *Non probat Sancta Synodus*; Ibi: *post hac aquam tantum.* Displicuit hæc innovatio.

§.10. Sess.2. cap.25. Quod incipit: *Quamvis Matrimonia, quæ invitis Parentibus.* Tollatur omnino hoc Decretum.

§.11. Sess.2. cap.28. Quod incipit: *Jubet Sancta Synodus ne Parochus.* Licet optandum sit, ut qui contrahunt Matrimonia hæc omnia scirent, non potest tamen propterea libertas Matrimonii impediri: Ideo deleatur totum hoc Decretum, & curent Ordinarii, ut qui ignari sunt, doceantur.

Matrimonium libertate contrahendum.

§.12. Sess.3. cap.4. Quod incipit: *Quoniam Episcopi, qui titulares vocantur*: Ibi: *nisi notus fuerit* &c. addatur, *vel missus a Sede Apostolica*: Ibidem: *In Regnis Hispaniæ, aut Insulis illi adjacentibus progenitus*, tollatur verbum: *progenitus.*

§.13. Sess.3. cap.5. Quod incipit: *Eorum vitæ meritum*: Ibi; *Qui non paruerit* &c. usque ad vers. *Presbyteros autem.* Tollatur tota hæc Clausula, quæ pœnam, & mulctam irrogat, & permittatur hæc res in terminis Juris Canonici, & Concilii Tridentini.

§.14. Sess.4. cap.2. Quod incipit: *Quoties Parochialis Ecclesia*: Ibi: *Ut per edictum publicum, qui ad eam Parochialem* &c. Declaretur, ut per hæc verba non censeatur ablata his, quibus a Concilio Tridentino. sess.24. cap.18. Data est facultas nominandi examinatoribus alios, quos idoneos, aptosque noverint, ita ut Ordo, & forma in dicto cap.18. præscripta servetur ad unguem.

§.15. Ibid. *Quindecim, vel pauciorum dierum* &c. Visum est tempus nimis breve, ut quod minime auferre possit facultatem nominandi, etiam post illud tempus his, quibus ex dicto cap.18. competet.

§.16. Ibid. *Quod poterit tunc Ordinarius pro suo arbitrio Ecclesiæ, ut magis expedire viderit, providere.* Deleantur hæc omnia verba, & dicatur. *Poterit tunc is, ad quem Collatio pertinet alicui prævio privato examine providere.*

§.17. Sess.4. cap.3. Quod incipit: *Cum ii, qui morum gravitate*: Ibi: *In aliqua studiorum universitate, quæ nulla hæresis suspicione tunc laboraret, arduo præcedenti examine juxta universitatis illius statuta*: Deleantur hæc omnia verba, quia non sunt in decreto Conc. Trid. sess.24. cap.12.

§.18. Ibid. *Capitulis vero non liceat aliter, quam juxta hujus statuti formam alicujus Archidiaconatus possessionem admittere.* Deleantur hæc omnia verba.

§.19. Sess.4. cap.4. Quod incipit: *Hortatur Sacrosancta Tridentina Synodus.* Hoc totum decretum pro non facto, editove habeatur, sed Decretum Concilii Tridentini in hac materia editum servetur, prout jacet.

§.20. Sess.4. cap.8. Quod incipit: *Quoniam Templa, quæ divino*: Ibi: *ultra dies novem*, & Ibid. *intra quos* &c. Servetur in hoc jus commune.

§.21. Sess.4. cap.12. Quod incipit: *Statuit Sancta Synodus. Ne a Monasteriis*: Ibi: *illud etiam prohibet, ne Regulares extra Monasteria ad sepeliendos defunctos Crucem deferendo in processione progrediantur.* Tollatur tota hæc clausula, & servetur consuetudo locorum.

§.22. Sess.4. cap.16. Quod incipit: *Cum aliquando accidet.* Totum hoc Decretum tollatur.

§.23. Sess.4. cap.18. Quod incipit: *Quemadmodum æquum est.* Totum hoc Decretum reprehenditur, quia ab his factum, qui faciendi potestatem non habuerunt, & Reservatarii satis jure cogi poterunt ad ea subeunda onera, ad quæ literæ reservationum eos obligant.

§.24. Sess.4. cap.20. Quod incipit: *Quoniam experimento aliquando*: Ibi: *Si quando constiterit Judices delegatos, cujuscumque dignitatis, seu præeminentiæ* &c. Auctores hujus Decreti nimium sibi arrogarunt: Ideo deleatur totum, cum satis etiam jure communi provisum sit.

§.25. Sess.4. cap.22. Quod incipit: *Antequam professionem*: Ibi: *Dos eodem Concilio* &c. Et Ibi: *Dotem ipsam receperit* &c. Deleantur dictiones dos, & Dotem, & dicatur bona.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 4. Novembis 1567. Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 4. Novem. 1567 An. II.

VII.

Innovatio literarum Julii III. super donationibus non faciendis a personis Ecclesiasticis Hispaniarum, in fraudem Cameræ Apostolicæ, & commissio Collectori earum partium super illarum executione.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Alias emanarunt a fe: re. Julio Papa. III. Prædecessore nostro literæ in forma Brevis tenoris subsequentis videlicet Julius Papa III. Ad futuram rei memoriam. Cupientes fraudibus, quæ circa proventus Cameræ nostræ Apostolicæ in Regnis Hispaniarum pro tempore fiunt, debitis remediis occurrere, Motu proprio, & certa scientia nostra omnes, & singulas donationes, quas de cetero per Prælatos quarumvis Cathedralium, etiam Metropolitanarum Ecclesiarum Regnorum hujusmodi fieri contigerit, si ipsi Prælati in actu donationum earumdem in infirmitate, & qua postmodum decedant constituti fuerint, nisi pro servitiis eisdem impensis, de quibus alias, quarum ex eorum assertione constare debeat, & de quantitate, quæ servitiorum hujusmodi equivalentiam non excedat, vel si sani extiterint, nisi realis rerum donatarum illarum, donatariis subsequatur traditio, & illarum perpetua dimissio, servata tamen forma juris, si quæ servanda fuerit, nullas, irritas, & inanes fore, & esse,

Tenor literarũ Julii III.

Prohibentur donationes in fraudem Cameræ Apost.

Donatio pro servitute, quá illa non excedat, tantum permittitur.

nullumque per eas ipsis donatariis, in rebus donatis hujusmodi, etiamsi in pecunia, aut jocalibus, vel suppellectili Domus consistant, seu ad illas jus acquiri, aut acquisitum censeri posse, sed donationibus hujusmodi nõ obstan. res ipsas, sic ut præfertur donatas, in spoliis ipsorum Prælatorum, cum pro tempore decedunt, remanere, & in eis comprehendi, ac tamquam eorum spolia ad Camerã prædictam devolvi, & per pro tempore existentem nostrum, & Apostolicæ Sedis in eisdem Regnis fructuum, & proventuum eidem Cameræ debitorum Collectorem generalem, & Subcollectores ab eo, pro tempore deputatos exigi, & colligi posse, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, ac quavis tam ordinaria, quam delegata, etiam Apostolica auctoritate fungentes personas in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, ac si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clausula sublata.

Clausulæ non obstantibus.

§.1. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac singularum Ecclesiarum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 20. Martii 1554. Pontificatus nostri Anno V. Jo. Carinen.

Confirmatio Literarũ præfatarum.

§.2. Volentes autem easdem literas Julii Prædecessoris hujusmodi, quas harum serie confirmamus, & innovamus, sic ut par est, debitum effectum sortiri, firmiterque servari; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, moderno, & pro tempore existenti nostro, ac Sedis, & Cameræ Apostolicæ in dictis Hispaniarum Regnis spoliorum, ac proventuum, eidem Cameræ in Regnis hujusmodi debitorum Collectori generali, ejusque subcollectoribus committimus, & mandamus per præsentes, ut literas prædictas ubi, quando, & quoties opus fuerit, solemniter publican. faciant eas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus ad quos spectat, & spectabit in futurum, inviolabiliter observari, ac debitæ executioni demandari.

Præsenti Cõstitutione executio Collectori, & Subcollectoribus committitur præmissarum Literarum.

Pœna in Cõtradictores.

§.3. Contradictores quoslibet, & rebelles, aut parere recusantes, per pœnas sibi visas, & etiam pecuniarias arbitrio suo moderandas, & applican., ac demum per sententias, & censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, censurasque, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, reaggravando, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ idem Julius Prædecessor, in suis literis hujusmodi voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 12. Decembris 1567. Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 12. Decem. 1567. An. II.

VIII.

Innovatio literarum Julii III. quibus concessit tunc Collectori jurium Cameræ Apostolicæ in Regnis Hispaniarum facul. percipiendi fructus Ecclesiarum Cathedralium a die vacationis, usque ad diem provisionis colligendos.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Tenor Literarũ Julii III.

Alias emanarunt a felic: rec: Julio Papa III. Prædecessore nostro literæ in forma Brevis tenoris subsequentis a tergo videlicet, Venerabili Fratri Leonardo Episcopo Laodicen: intus vero: Julius Papa III. Venerabilis Frater salutem &c. Cupientes Cameræ nostræ Apostol. indemnitati quantum cum Deo possumus, consulere, tibi, qui etiam noster, & Sedis Apostolicæ in Regnis Hispaniarum Nuncius, ac fructuum, & proventuum, aliorumque jurium dictæ Cameræ, in Regnis hujusmodi, debitorum Collector generalis existis, quamdiu officio Collectoris hujusmodi fungeris per te, vel alium, seu alios, quos ad hoc duxeris deputandos omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta singularum Cathedralium, etiam Metropolitanarum Ecclesiarum dictorum Regnorum, ad præsens, & pro tempore quovis modo vacantium, ac quæ ex illis, & earum mensis a die, quo illæ hactenus vacarunt, & eas in posterum vacare contigerit, usque ad diem, quo earum singulis de Episcopo, aut Archiepiscopo provisum fuerit, quomodolibet provenerunt, & imposterum provenient, a quibuscumque illa pro tempore detinentibus percipiendi, exigendi, & levandi, & ad hoc temporalia ipsarum Ecclesiarum durante tempore prædicto, administrandi, ac idoneos administratores deputandi, necnon dilectis filiis Capitulis Ecclesiarum earumdem, & quibuscumque aliis personis, ne de fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis prædictis, aut ipsarum Ecclesiarum, quoad temporalia administratione quomodolibet intromittere, aut aliquos temporalium hujusmodi, administratores deputare præsumant, sub excommunicationis, & aliis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, etiam privationis omnium, & singulorum Beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum, per eorum singulos quomodolibet obtentorum inhibendi, eisque, ut tibi liberam temporalium Ecclesiarum hujusmodi administrationem dimittant, sub eisdem sententiis, censuris, & pœnis mandandi, necnon contradictores quoslibet, & rebelles, ac tibi in præmissis non parentes, cujuscumque digni-

Facultas percipiendi omnes Ecclesiarum fructus a die obitus earum Pastorum usque ad novam ipsarum provisionem.

Collector Generalis facultatem habet administrandi temporalia Ecclesiarum, quæ Pastore careant. Capitulum in rebus dd. Ecclesiarum se ingerere non debent sub pœna excommunicationis, aliarum Canonicarum Sanctionum.

Pœna in eos, qui contraria tentaverint.

gnitatis, status, gradus, ordinis, & præeminentiæ existant, per easdem sententias, censuras, & pœnas appellatione postposita compescendi, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravandi, & ad hoc si opus fuerit, auxilium brachii sæcularis invocandi, plenam, & liberam, Apostolica auctoritate, per præsentes concedimus facultatem, & potestatem.

Clausulæ speciales.

§.2. Non obstantibus fe. rec. Bonifacii Papæ VIII. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium non trahatur, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon singularum Ecclesiarum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, contrariis quibuscumque.

§.3. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Martii 1554. Pontificatus nostri Anno V. Jo. Larinen.

Innovatio dictarum Literarum.

§.4. Cupientes autem, Nos quoque Cameræ nostræ Apostolicæ indemnitati, prout nostro pastorali incumbit officio, opportune providere, easdem Julii Prædecessoris literas harum serie innovantes, ejusque vestigiis inherentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, dilecto filio Bartholomæo Busotto Thesaurario, ac in dictis Hispaniarum Regnis spoliorum, proventuum, & aliorum jurium dictæ Cameræ debitorum Collectori generali nostro ejusque subcollectoribus nunc, & pro tempore existen. Apostolica auctoritate tenore præsentium committimus, & mandamus, ut juxta earumdem literarum Julii Prædecessoris formam, & tenorem in recuperandis, & exigendis fructibus, redditibus, & proventibus ad dictam Cameram pertinentibus, & in eisdem Julii literis expressis, in omnibus, & per omnia procedant, & in eis contenta exequantur perinde ac si, illæ a Nobis emanassent, ac sibi directæ fuissent. Nos enim Collectori, & Subcollectoribus prædictis plenam, & liberam, ac eamdemmet prorsus, quæ in dictis Julii Prædecessoris literis continetur, super præmissis facultatem, & potestatem, per præsentes concedimus pariter, & impartimur.

Earum executio committitur Collectori Generali.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ idem Julius Prædecessor in suis literis hujusmodi, voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 12. Decem. 1567. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 12. Decembris 1567. Pont. nostri Anno II.

IX.

Confirmatio concordiæ initæ inter Episcopos Provinciæ Toletanæ, & declarationum factarum a Nuncio Hispaniarum super Decretis Synodi ejusdem Provinciæ Toletanæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Ex solita Sedis Apostolicæ clementia ad ea libenter intendimus, per quæ inter Prælatos Ecclesiasticos, & illorum Ecclesiarum Capitula, ac alias personas Ecclesiasticas paci, & quieti opportune consulitur, ac iis, quæ propterea facta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, favorabiliter cum a Nobis petitur, Apostolici adiicimus muniminis firmitatem.

Causa, qua motus præsentem Constitutionẽ edidit.

§.1. Cum itaque sicut exhibita Nobis nuper pro parte Venerabilium Fratrum Episcopi Corduben. Præsidentis, & aliorum Episcoporum, & dilectorum filiorum Capitulorum Ecclesiarum Provinciæ Toletan. petitio continebat, Capitula Ecclesiarum Cathedralium Provinciæ Toletan. prætenderent gravari ex nonnullis Decretis factis in Concilio Provinciali Toletan., ac super hoc contentio, & discordia inter ipsa Capitula, & eorum Præsidentem, & eorum Episcopos ortæ essent, Venerabilis Frater Archiepiscopus Rossanen. noster, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncius ad discordias hujusmodi sedandas, & ut inter Prælatos Ecclesiarum, & Capitula hujusmodi pax, & unio vigeret, Episcopos, & Capitulares personas super Decretis Concilii Provincialis Toletan. juxta formam, & tenorem Capitulorum infra scriptorum sub nostro, & dictæ Sedis beneplacito ad concordiam reduxerit, quæ inviolabiliter, & absque aliquo discrimine facti per Prælatos, & Capitula hujusmodi acceptata fuit.

Concordia inter præfata Capitula operâ Nuncii Hispaniarum inita.

Præfatæ concordiæ momenta & qualitates.

§.2. Primo videlicet, quod in quolibet Decreto, in quo de punitione, & pœna contra aliquem ex Capitularibus agitur in Ecclesiis, in quibus Capitula exemptionem habere sunt solita, intelligeretur juxta dispositionem, & modum Concilii Tridentini Cap. VI. Sess. 25.

II. Item quod in omnibus, etiam Decretis, in quibus imponitur pœna sub judicio peccati, & restitutionis in foro Conscientiæ, dicta pœna videatur valde periculosa, & quodam modo novum laqueum iniicere animabus, & propterea remittantur hæc ad Sanctissimum Dominum Nostrum, qui vel tollere, vel suspendere dignabitur dictam pœnam, quo ad Judicium animæ.

III. Item tertia Actione d. Conc. Cap. I. de Archivio declaretur, quod in iis Ecclesiis, ubi plures Claves haberi solent, vel alia consuetudo viget, quæ securitati, & custodiæ scripturarum opportuna sit, prout dicitur esse in Ecclesia Corduben. servetur dicta consuetudo.

IV. Item in eodem quia duo præsupponuntur Archivia, alterum scripturarum Epi-

Episcopi, in aliquo Monasterio situandum, alterum scripturarum Capituli in Ecclesia Cathedrali existens declaretur, ut quando scriptura communis est, id est pertinens, tam ad Episcopum, quam ad Capitulum, habeatur in altero ex Archiviis originale, in altero copia authentica, quæ sit ejusdem fidei, & auctoritatis.

V. Item Decretum sextum de Communione approbandum est, ut optimum, pœna autem, & publica objurgatio suspendenda est, usquequo per Sanctissimum Dominum Nostrum maturius super hoc deliberabitur, & disponetur.

VI. Item septimo, quod pœna sit ammissionis illius horæ, in qua peccatur, ut infra in decimo, & ubi dicitur, ut abstineant a musitationibus, quia verbum illud videtur ambiguum, & incertum, intelligatur de colloquiis, & ratiocinationibus, prout infra in octavo.

VII. Item in nono, quod suspendatur illud quod qui non potest die sibi assignato celebrare, teneatur allegare causam, quæ fortasse erit occulta, & non publicanda, & tantominus illam probare, sed sufficiat in genere se excusare, & alium sui gradus, & ordinis suo loco substituere, sed si quis in hoc minus contumax existeret, ita ut multo tempore non celebraret animadvertat Episcopus.

VII. Item in decimo capite declarandum est, quod colloquentes in Choro amittant distributionem illius horæ, in qua peccarunt, ut supra in septimo.

IX. Item in duodecimo Capitulo, ubi dicitur quod bis tantum in hebdomada fiat Capitulum, non ita amare intelligatur, ut excludatur casus necessitatis, vel utilitatis Ecclesiæ.

X. Item in vigesimo tertio Capitulo, ubi datur modus concedendi licentiam iis, qui studere debent, quamvis ibi loquatur solum de Ordinario, intelligatur, etiam de Capitulo, vel de quovis alio, ad quem de Jure, vel præscripta consuetudine forte spectat hujusmodi licentias concedere, ut omnes non aliter concedant, quam modo, & forma hoc decreto præscripta, prout præmissa omnia in dicta Concordia, seu declarationibus dicitur plenius contineri.

Confirmatio præfatæ concordiæ.

§.3. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Præsidens, Episcopi prædicti cupiant concordiam, & declarationes hujusmodi pro illorum subsistentia firmiori nostro, & dictæ Sedis munimine roborari, supplicari Nobis fecerunt humiliter, quatenus declarationes hujusmodi Apostolica auctoritate confirmare, & nonnulla alia declarare, aliasque eis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur inter fideles quoslibet præsertim personas Ecclesiasticas pacem, & concordiam vigere sinceris effectibus exoptantes Episcopos, & Capitula hujusmodi, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concordiam, & declarationes prædictas, nec non omnia, & singula in eis contenta quæcumque Apostolica auctoritate prædicta per præsentes confirmamus: Declarantes tamen, ut per illa Decreta, in quibus imponitur pœna sub judicio peccati, non censeatur inducta nova obligatio peccati, pœna tamen restitutionis in foro conscientię firma maneat, eo tamen modo, & in iis, in quibus ante præfatum Concilium dictæ pœnæ locus erat. Rursus in Decreto sexto actionis tertiæ pœna illa publicæ objurgationis deleatur.

Imposita pœna peccati in enunciato decreto quomodo intelligenda.

§.4. Sicque dictis concordiæ, & declarationibus nostræ approbationis, & perpetuæ firmitatis robur adiicimus easque validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, ac per Episcopos, & Capitula prædictos, ac eorum singulos, illorumque successores perpetuo inviolabiliter, & firmiter observari debere, illosque ullo unquam tempore ab illis resilire, aut reclamari non posse, sed ad omnium, & singulorum præmissorum veram observantiam teneri, & efficaciter obligatos existere, & ad id sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis pœnis cogi, & compelli posse.

Pœna in eos, qui recedere a concordia tentaverint.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, ac etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari debere, irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, omnesque, & singulos Juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausulæ.

§.6. Non obstantibus Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, ac dictarum Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, illarumque Episcopis, & Capitulis, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Derogatio contrariorum

§.7. Ceterum quia difficile foret easdem præsentes &c.

Transumptorum fides.

Datum

Dat. die 27. Decem. 1567. An. II.

Datum Romæ apud S.Petrum sub Annulo Piscatoris die 27. Decembris 1567. Pontificatus nostri Anno II.

X.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Declaratio super fructibus, & censibus, ac aliis rebus non exactis per Ecclesiasticos Regni Neapolitani tempore eorum obitus, ut habeantur inter spolia, & similiter relicta per quoscumque Clericos Beneficia Ecclesiastica ultra valorem triginta ducatorum obtinentes.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

ROmani Pontificis cura, & diligentia circumspecta, ad ea libenter intendit per quæ suæ declarationis adminiculo dubia de medio tollantur, simulque Cameræ Apostolicæ indemnitati opportune provideatur.

Causa Constitutionis.

§.1. Cum itaque sicut accepimus, sæpe contingat, ut nonnulli Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Rectores, & alii Clerici Regni Neapolitani, Beneficia Ecclesiastica obtinentes, fructus, census, & grana ab eis pro semine data, & seminata tempore eorum obitus relinquant, quæ quidem prout cetera spolia ad Nos, & Cameram prædictam spectare, & devoluta esse dignoscuntur. Nos ne ab aliquibus hoc indubium trahi possit, neve ipsa Camera super jurium suorum perceptione ullo pacto lædatur, aut quavis de causa defraudetur, opportunum remedium mature adhibere volentes.

Quæ inter spolia ad Cameram Apostolicam spectantia enumeranda sint.

§.2. Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostris, quod omnia, & singula fructus, census, & grana pro semine data, ac seminata prædicta per quoscumque Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Rectores, & Clericos prædictos tempore ipsorum obitus quomodolibet relicta, quæ ab illis viventibus exacta, vel collecta, aut in propria horrea conducta non fuerint pro rata seminis hujusmodi dumtaxat, & pariter bona, res, & alia quæcumque per obitum quorumvis Clericorum ejusdem Regni beneficia Ecclesiastica hujusmodi cujusvis summæ, & quantitatis valoris existentia ultra triginta ducatorum auri de Camera obtinentium dimissa, ad Nos, & dictam Cameram, ut spolia spectare, & devoluta fore, & esse, & inter ea comprehendi debere, ac tamquam reliqua spolia per ejusdem Cameræ Collectores a quibusvis eorum detentoribus, & occupatoribus libere exigi, levari, & recuperari.

Bona Clericorum, qui Beneficia Ecclesiastica ultra 30. ducatos obtineant, ad Cam. Ap. spolia pertinebunt.

Collectores super præmissis molestiam non possint ab ullo recipere.

§.3. Ipsosque Collectores a quopiam quocumque prætextu, aut quæsito colore, quo minus illa exigere valeant desuper impediri, aut molestari minime posse.

Clausulæ.

§.4. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, decernimus, & declaramus.

Obstantium derogatio.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac literis Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac forsan etiam per Nos sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet in contrarium factis, & editis. Quibus omnibus eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8. Januar. 1568. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 8. Januarii 1568. Pontificatus nostri anno secundo.

XI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Ut Nuncius Regni Neapolitani inhibeat ordinariis dicti Regni, ne se ingerant in Beneficiis quovis modo reservatis Sedi Apostolicæ pro tempore vacantibus.

Dilecto Filio Magistro Paulo Notario, & utriusque Signaturæ Nostræ Referendario in Regno Neapolis Nuncio Nostro.

PIUS PAPA QUINTUS

Dilecte Filii salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Procemium.

NUper per alias nostras in forma Brevis literas Tibi mandavimus, ut possessionem quorumcumque Beneficiorum in isto Regno Neapolitan. pro tempore vacantium, ac dispositioni nostræ Apostolicæ quomodolibet reservatorum, seu affectorum nostro, & Cameræ Apostolicæ nomine una cum illorum fructibus universis caperes, & conservares, consignan. postea illis, qui literas provisionis nostræ Tibi exhiberent, expeditas, prout in dictis literis plenius continetur.

Inhibitio conferendi Beneficia Apostolicæ Sedi reservata.

§.1. Volentes autem per amplius providere ne aliqua impedimenta super præmissis Tibi afferri possint, quominus libere possessionem eorumdem Beneficiorum, ut præfertur, dispositioni Apostolicæ reservatorum, vel affectorum assequi valeas, volumus, ac Tibi per præsentes mandamus, ut quoscumque Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoslibet Inferiores Collatores Ordinarios quocumque nomine nuncupatos in dicto Regno consistentes auctoritate nostra sub pœnis in Regulis Cancellariæ Apostolicæ desuper editis, contentis, & aliis etiam pecuniariis Tibi benevisis, & arbitrio tuo declarandis, & applicandis moneas, eisque districte mandes, & inhibeas, ut a conferendis Beneficiis hujusmodi tam ratione vacationis illorum in mensibus Apostolicis, quod alias ex quavis causa specialiter, vel generaliter quomodolibet reservatis, vel affectis nunc, & pro tempore in eorum respective Civitatibus, & Dioecesi-

Pœna contra eos, qui inobedientes fuerint.

cessibus vacantibus penitus, & omnino abstineant, nec in illis tam circa eorum collationem, quam alias quovis prætextu, aut quæsito colore se ullatenus ingerere, aut intromittere audeant, vel præsumant.

Quid agendũ contra inobedientes.

§.2. Quod si secus facere ausi fuerint, monitionibusque, & mandatis tuis immo verius nostris parere temere neglexerint, statim ad executionem realem, & actualem pœnarum hujusmodi contra eosdem Ordinarios, & eorum quemlibet contra facientem, necnon ab eis provisos per omnia opportuna Juris, & facti remedia procedere diligenter, omnemque operam, & solicitudinem adhibeas, ut inobedientes, & contumaces per exemplarem a te contra eos faciendam animadversionem a similibus abstinere discant. Quod ut facilius exequi valeas, brachii quoque sæcularis auxilium, si opus fuerit, ad hoc invocare curabis, super quibus omnibus, & singulis tibi plenam, liberam & omnimodam per easdem præsentes facultatem concedimus, & potestatem.

Obstantium derogatio.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis statutisque, & consuetudinibus, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, quibusvis quomodolibet concessis, confirmatis, & sæpius innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.4. Volumus autem quod præsentium transumptis etiam impressis &c.

Dat. die 14. Januar. 1568. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 14. Januarii 1568. Pontificatus nostri Anno II.

XII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Mandatur Nuncio Venetiarum, ut in omnibus Ecclesiis Cathedralibus ejusdem Dominii, in quibus adhuc nullum stipendium lectioni Theologali deputatum est, Præbendam primo vacaturam ad hunc usum applicet.

Venerabili Fratri Episcopo Neocastren., apud Dominium Venetorum nostro, & Apostolicæ Sedis Nuncio.

PIUS PAPA QUINTUS

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Mandatum erigendi, & instituẽdi Prębendam Theologalem in Cathedralibus.

§.1. CUpientes pro nostri pastoralis officii cura, ut Sacri Concilii Tridentini Decreta ab omnibus, sic ut par est observentur, eaque debitæ executioni demandentur, idcirco auctoritate Apostolica tenore præsentium Tibi mandamus, ut in omnibus Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus istius incliti Dominii, in quibus Præbenda, seu aliud quovis nomine nuncupatum stipendium pro lectoribus Sacræ Theologiæ hactenus deputatum non reperitur, Præbendam quomodocumque præterquam ex causa resignationis in manibus nostris acta primo vacaturam, cui aliud onus incompatibile injunctum non sit, ad ipsum lectionis Sacræ Theologiæ usum pro uno lectore perpetuo auctoritate nostra applices, constituas, ac deputes, applicatamque, constitutam, & deputatam in perpetuum fore, & esse decernas, & declares, ita tamen, quod si post publicationem ipsius Concilii aliqui Ordinarii, vel Capitula Præbendam in suis mensibus tunc vacantem, & ad eorum collationem, vel aliam quamcumque dispositionem communiter, vel divisim pertinentem ad lectiones Sacræ Scripturæ usum hujusmodi hactenus non applicaverint, vel destinaverint, sed aliis contulerint, primo vacatura Præbenda ea esse censeatur, & intelligatur, quæ ad eorumdem Ordinariorum, vel Capitulorum, ut præfertur, collationem spectare, non autem nostræ Apostolicæ Sedis dispositioni reservatam esse contigerit: Si vero ipsi Ordinarii Præbendam aliquam post dicti Concilii publicationem cuipiam non contulerint, tunc Præbendam primo vacaturam, vel dispositioni nostræ reservatam, vel ad collationem dictorum Ordinariorum, & Capitulorum spectantem ad ipsius lectionis Sacræ Theologiæ usum pro eodem lectore per te, ut præfertur, applicari volumus, & mandamus.

Pœna in eos, qui obedire recusaverint.

§.2. Et propterea Tibi commisimus, ut dictis Ordinariis, & Capitulis, & eorum cuilibet, etiam sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis a Divinis, aliisque etiam pecuniariis arbitrio tuo imponendis, & declarandis pœnis ne se quovis prætextu aut quæsito colore in Præbenda primo vacatura prædicta ullatenus intromittere, aut de illa contra præsentium tenorem disponere quoquomodo audeant, vel præsumant, eadem auctoritate nostra inhibeas, atque interdicas.

Irritum esse decernit si quid contra factum fuerit.

§.3. Nos enim irritum esse decernimus, & inane quidquid secus super his a prædictis, quam quocumque alio quavis auctoritate fungente scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Tibique super omnibus, & singulis præmissis plenam, & liberam per easdem præsentes facultatem concedimus, & potestatem.

Clausulæ.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quibusvis Ecclesiarum statutis, & consuetudinibus, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis illis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum

Dat. die 5. Martii 1568. An. III. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 5. Martii 1568. Pontificatus nostri Anno III.

XIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Mandatum Nuncio Hispaniarum, ut Præmostratenses secundum observantiam eorum Regulæ reformandos esse declaret, non autem secundum Regulam Fratrum Sancti Hieronymi, quos a directione, & jurisdictione in illos penitus extraneos esse decernit.

Venerabili fratri Joanni Baptistæ Archiepiscopo Rossanen. nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio.

PIUS PAPA QUINTUS

Venerabilis frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causa reformationis. NUper cum accepissemus esse in Regnis Hispaniarum, quædam Monasteria Ordinis Præmonstraten. sub Regula Sancti Augustini, quorum fratres valde dissolute vivere, & non parva, tam in capite, quam in membris super eorum vivendi modo reformatione indigere dignoscebantur, quodque in dicto Ordine nullum Monasterium de observantia reperiebatur, voluimus, ac mandavimus per alias nostras in forma Brevis literas, quod dicti Fratres Præmonstraten. ad observantiam Fratrum S. Hieronymi de observantia in eisdem Hispaniarum Regnis consistentium pariter sub dicta Regula Sancti Augustini militantium per Venerabiles Fratres Archiepiscopos, & Episcopos in quorum Civitatibus, & Diœcesibus Monasteria Ordinis Præmonstraten., hujusmodi esse contingeret, eorumque Vicarios, & officiales adhibitis secum duobus probis, & idoneis Religionis ipsius Ordinis S. Hieronymi de observantia reducerentur, prout in dictis literis plenius continetur.

Declarat sensum præcedentium suarum literarũ, quas enũciat. §.2. Cum autem mentis, & intentionis, ac voluntatis nostræ semper fuerit, & sit, quod dicti Fratres Præmonstraten. debite reformentur, & ad regularem sui Ordinis observantiam non autem S. Hieronymi de observantia hujusmodi, ut supra expressum est, per eosdem Fratres S. Hieronymi reducantur, ad auresque nostras non sine molestia nostra pervenerit, quod dicti Fratres S. Hieronymi sub prætextu reducendi eosdem Fratres Præmonstraten. ad observantiam, se in Monasteriis Præmonstraten. hujusmodi intrudere ausi fuerunt, & sibi ab eis obedientiam præstari facere, & illa cum eorum bonis suæ Religioni incorporari intendant, illosque habitum S. Hieronymi suscipere volunt, quæ propterea, quod a nonnullis Fratribus Præmonstraten. recusata fuerunt, licet, ut ab eis reformentur, contenti existant, eos in teterrimos Carceres conjecerunt, & eorum bona occuparunt, & usurparunt: quidam autem Fratres Præmonstraten. perterre facti iis, quæ ab ipsis Fratribus S. Hieronymi mandata sunt, acquiescere coacti fuerunt.

§.3. Quare Nos volentes juxta mentem, & intentionem, & voluntatem nostram prædictam in præmissis quamprimum opportune providere, Tibi per præsentes in virtute sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, quatenus statim eisdem locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, & Officialibus, ac Fratribus S. Hieronymi ad hoc adhibitis, auctoritate nostra mandes, ac districte præcipias, ut solummodo eosdem Reformatio Præmostraten tium juxta Regulæ observantiam S. Augustini non autẽ juxta observantiã Fratrũ Sancti Hieronymi. Fratres Præmonstraten., eorumque Monasteria, tam in capite, quam in membris visitent, reforment, corrigant, & emendent, ac ad Regularem observantiam sui Ordinis Præmonstraten. non autem S. Hieronymi prædicti realiter, & cum effectu reducant, atque reponant, delinquentes repertos juxta Canonicas sanctiones, & Regularia eorum Instituta puniant; quos vero incorregibiles esse repererint, sub fida custodia teneri curent, & de omnibus Nos diligenter certiores faciant, ut quid desuper agendum fuerit, eis significari possimus.

§.4. In ceteris vero, quæ ad Monasteria, & Fratres Præmonstraten. hujusmodi Quod Fratres S. Hieronymi nullimode in iis, quæ ad Præmonstratenses pertinent, ingerere se debeant. pertinent, se nullatenus intromittere audeant, sed illos in suo Ordine, & habitu Præmonstraten. suorumque Superiorum obedientia sub regulari observantia vivere permittant, nec Generalis, & Fratres dicti S. Hieronymi se in dictis Monasteriis Præmonstraten. quovis prætextu, aut quæsito colore intrudere, neque eorum bona quoquomodo occupare, aut sibi usurpare præsumant, pariterque Carceratos prædictos statim relaxent, & si quid forsan contra mentem, intentionem, ac voluntatem nostram hujusmodi a supradictis factum, attentatum, & innovatum hactenus fuerit, id omne in pristinum, & eum, in quo antea erat, statum, præterquam, quoad ea quæ reformationem ipsam, ut præfertur, concernunt, realiter, & cum effectu, sine ulla mora, aut dilatione restitui cures, & facias, ceteraque geras, & exequaris, quæ in præmissis necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna.

§.5. Nos enim hoc nostræ firmæ, & incommutabilis mentis, & voluntatis fuisse, Pœna in contradictores. esse, & fore harum serie decernimus, & declaramus, Tibique contradictores quoslibet, & rebelles, ac in præmissis tibi parere recusantes, seu differentes, si Archiepiscopi, & Episcopi fuerint, sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis a divinis, inferiores vero per pœnas Tibi visas, & etiam sententias, & censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione quacumque postposita, & remota, compescendi, censurasque, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravandi, interdictumque Ecclesiasticum in locis, in quibus sibi expedire videbitur, apponendi, brachii quoque sæcularis auxilium ad hoc, si opus fuerit, invocandi, aliaque ad præmissorum executionem spectantia faciendi, agendi, mandandi, & exequendi plenam, libe-

ram, & omnimodam facultatem, auctoritatem, & potestatem per easdem præsentes concedimus, & impartimur.

Clausulæ.

§.6. Non obstantibus præmissis literis, & inde secutis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis, quæ in eisdem literis voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. Seu si Archiepiscopis, Episcopis, vel Fratribus S. Hieronymi prædictis, aut quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 18. Martii 1568. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Martii 1568. Pontificatus nostri Anno III.

XIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Monasteria Monialium Fratribus Conventualibus subjectarum, perpetuo eximuntur ab eorum Fratrum superioritate, & subiiciuntur Ordinariis locorum.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. Cum, sicut accepimus diversa Monialium Monasteria curæ, & regimini dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci subjecta esse reperiantur. Nos volentes pro nostri Pastoralis officii sollicitudine eosdem Fratres, ut commodius, & liberius sacrarum literarum studiis incumbere valeant, ab onere, & impedimento gubernii Monialium hujusmodi liberos esse.

Fratres Conventuales a Monialiũ cura & directione liberos ubique esse decernit.

§.2. Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine Fratres Conventuales prædictos ubicumque existentes ab omni cura, gubernio, regimine, & administratione quorumcumque Monasteriorum Monialium, seu Bighinarum, aut Bisocherarum, vel alias quomodocumque nuncupatarum, cujusque Ordinis existant, claustraliter viventium eis quomodolibet commissorum, & per eos hactenus regi, & gubernari solitorum, ex nunc in perpetuum auctoritate Apostolica tenore præsentium penitus absolvimus, ac totaliter liberamus, eosque ab hujusmodi onere absolutos, liberos, & immunes fore, & esse, nec deinceps in illis quovis prætextu, aut quæsito colore, se ullatenus intromittere posse, neque debere decernimus, ac ipsorum Monasteriorum Monialium curam, & gubernium eisdem Fratribus de cetero omnino interdicimus.

Monialium præfatarũ Monasteria Ordinariis locorũ subjecta esse, donec a Sede Apost aliter decretum fuerit.

§.3. Ne autem ipsa Monialium Monasteria propterea in spiritualibus, aut temporalibus detrimentum aliquod patiantur, nostræ providentiæ diligentia opportune prospicere cupientes, eadem Monialium Monasteria omnia, & singula locorum Ordinariis, in quorum Civitatibus, aut Diœcesibus respective consistunt, per eos feliciter regenda, & prospere dirigenda auctoritate, & tenore prædictis Motu simili subiicimus, atque supponimus, eaque ab ipsis Ordinariis regi, & gubernari debere volumus, ac mandamus. Et ut id prompte, libenterque suscipiant, & exequantur, eis in virtute Sanctæ obedientiæ jubemus, curamque Monasteriorum hujusmodi bene, ac diligenter gerere, ac exercere, donec aliter per Nos, seu Successores nostros Romanos Pontifices desuper fuerit ordinatum, districte præcipimus.

Pœna in contradictores.

§.4. Mandantes eisdem Ordinariis, ut contradictores quoslibet, & rebelles, præsentibusque nostris parere recusantes, seu differentes, etiamsi dicti Fratres fuerint, per pœnas sibi benevisas, etiam pecuniarias, ac demum per excommunicationis, & alias sententias, & censuras Ecclesiasticas, ceteraque opportuna Juris, & facti remedia omni, & quacumque appellatione postposita, ac prorsus remota auctoritate nostra comprimant, & compescant, eosque ad parendum, & cum effectu statim obediendum præsentibus literis cogant, & compellant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis; super quibus dictis ordinariis plenam, & liberam harum serie facultatem concedimus, & potestatem.

Clausulæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Monasteriorum, & Ordinum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari Magno, Bulla aurea, seu Concordia, aut alias nuncupatis, & cum quibusvis clausulis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & sæpius innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Fratribus vel Monialibus prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.6. Volumus insuper quod præsentium transumptis &c.

Præcipuum mandatum significandiCõstitutionem.

§.7. Quodque eædem præsentes per aliquem Notarium publicum, vel unum ex Cursoribus nostris in generali dictorum Fratrum Capitulo, quod nunc in Alma Urbe nostra celebratur ...... omnes, & singulos arctent, perinde acsi omnibus, & singulis, quos

quos concernunt, personaliter intimatæ fuissent.

Dat. die 3. Junii 1568. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die tertia Junii millesimo quingentesimo sexagesimo octavo Pontificatus nostri Anno III.

XV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Exemptio omnium Monialium a Regimine & cura Fratrum Humiliatorum in perpetuum, & subiiciuntur Ordinariis locorum.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. CUM sicut accepimus diversa Monialium Monasteria curæ, & regimini dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Humiliatorum subiecta esse reperiantur. Nos volentes pro Nostri Pastoralis Officii sollicitudine eosdem Fratres, ut commodius, & liberius Divinis Officiis, Sacrarumque literarum studiis incumbere valeant, ab onere, & impedimento gubernii Monialium hujusmodi liberos esse, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine Fratres Ordinis Humiliatorum hujusmodi ubicumque existentes ab omni cura, gubernio, regimine, & administratione quorumcumque Monasteriorum Monialium cujuscumque Ordinis existentium claustraliter viventium eis quomodolibet commissorum, & per eos hactenus regi, & gubernari solitorum ex nunc in perpetuum auctoritate Apostolica tenore præsentium penitus absolvimus, ac totaliter liberamus, eosque ab hujusmodi onere absolutos, liberos, & immunes fore, & esse, nec deinceps in illis quovis prætextu, aut quæsito colore se ullatenus intromittere posse, neque debere decernimus, ac ipsorum Monasteriorum Monialium curam, & gubernium eisdem Fratribus de cetero omnino interdicimus.

Moniales a cura, & gubernio Fratrũ Humiliatorũ secernit.

Eadem Ordinariis locorũ submittit.

§.2. Ne autem ipsa Monialium Monasteria propterea in Spiritualibus aut temporalibus detrimentum aliquod patiantur, nostræ Providentiæ diligentia opportune prospicere cupientes, eadem Monialium Monasteria omnia, & singula locorum Ordinariis, in quorum Civitatibus, aut Diœcesibus respective consistunt, per eos fæliciter regenda, auctoritate, & tenore prædictis, Motu simili subiicimus, atque supponimus, eaque ab ipsis Ordinariis in perpetuum regi & gubernari, illisque de idoneis Confessoribus provideri debere volumus, ac mandamus. Et ut id prompte libenter suscipiant, & exequantur, eis in virtute Sanctæ Obedientiæ jubemus, curamque Monasteriorum hujusmodi bene, ac diligenter gerere, & exercere districte præcipimus.

Pœna in contrafacientes.

§.3. Mandantes eisdem Ordinariis, ut Contradictores quoslibet, & rebelles, præsentibusque Nostris literis parere recusantes, seu differentes, etiamsi dicti Fratres fuerint, per pœnas sibi benevisas, etiam pecuniarias, ac demum per Excommunicationis, & alias sententias, & censuras Ecclesiasticas, ceteraque opportuna Juris, & facti remedia omni, & quacumque appellatione postposita, ac prorsus remota, auctoritate nostra comprimant, & compellant, eosque ad parendum, & cum effectu statim obediendum præsentibus literis cogant, & compellant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Facultas ad præmissa Ordinariis locorum concessa.

§.4. Super quibus dictis Ordinariis plenam, & liberam, harum serie facultatem concedimus, & potestatem.

Clausulæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Monasteriorum, & Ordinum hujusmodi, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam cum quibusvis clausulis derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque & aliis decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & sæpius innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omnino, & forma in illis tradita observata insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Fratribus, vel Monialibus prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fidem transũptis addit.

§.6. Volumus insuper, quod præsentium transumptis &c.

Dat. die 23. Julii 1568. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 23. Julii millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus nostri Anno III.

XVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Concordiæ inter Archiepiscopum Compostellan., & suos suffraganeos, eorumque Capitula.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

EX solita Sedis Apostolicæ clementia, ad ea libenter intendimus, per quæ inter Prælatos Ecclesiasticos, & illorum Ecclesiarum Capitula, ac alias personas Ecclesiasticas paci, & quieti opportune consulitur, ac iis, quæ propterea facta fuisse dicuntur, ut firma perpetua, & illibata persistant, favorabiliter, cum a Nobis petitur, Apostolici adiicimus muniminis firmitatem.

§.1. Cum itaque, sicut exhibita Nobis nuper pro parte Venerabilium fratrum Archiepiscopi Compostellan. Metropolitani, & alio-

& aliorum Coepiscoporum suorum, & dilectorum filiorum Capitulorum Ecclesiarum Provinciæ Compostellanæ, petitio continebat, ipsa Capitula prætenderent gravari, ex nonnullis Decretis factis in Concilio Provinciali Compostellan., ac super hoc contentio, & discordia inter ipsa Capitula, & eorum Metropolitanum, & Coepiscopos ortæ essent, Venerabilis Frater Archiepiscopus Rossanen. noster, & ejusdem Sedis in Hispaniis Nuncius, ad discordias hujusmodi sedandas, ut inter Prælatos Ecclesiarum, earumque Capitula hujusmodi pax, & unio vigeret, Metropolitanum, & Episcopos, & Capitulares personas super Decretis Concilii Provincialis hujusmodi, juxta formam, & tenorem Capitulorum infrascriptorum sub nostro, & dictæ Sedis beneplacito, ad concordiam reduxerint; quæ amicabiliter, & absque aliquo discrimine facti, per prædictos Prælatos, & Capitula hujusmodi acceptata fuit, quorum Capitulorum tenor sequitur, videlicet:

Concordia inita inter Archiepiscopum Copostellan., suosque Suffraganeos opera Nuncii Hispaniarum.

§.2. I. Primo, quod in quolibet Decreto in quo de punitione, & pœna contra aliquem ex capitularibus agitur, in Ecclesiis, in quibus Capitula exemptionem habere solita sunt, intelligeretur juxta dispositionem, & modum Concilii Tridentini cap. 6. sess. 25.

II. Item in 7. cap. secundæ actionis, ubi habetur, quod semel tantum in hebdomada fieret Capitulum, congruum esset, ut concederetur bis fieri, & nihilominus ita declararetur, ut non censeatur exclusus casus necessitatis, seu utilitatis Ecclesiæ.

III. Item in nono, & decimo capitibus actionis hujusmodi, ubi habetur, quod actus, & repræsentationes, quæ fieri solent in Processionibus, fiant loco, & tempore ab Episcopo, seu ejus Vicario designandis: Quandoquidem harum rerum ordinatio videtur ad Capitulum saltem ex antiqua consuetudine pertinere, quod concordat, cum Concilio Trident. hujusmodi, cap. 6. §. Ceteris autem eadem sess. 25. declaratum censeatur, ut si Episcopus præsens foret, ipse disponat, si vero absens, Capitulum juxta laudabilem ejus consuetudinem ordinet, & disponat.

IV. Item in 17. cap. d. actionis, ubi disponitur, quod proventus omnes dierum ibi descriptorum sint destributiones quotidianæ, admittendum videtur decretum declarando, hac lege intelligi, ut distributiones totius anni ipsis computatis tertiam partem omnium fructuum non accedant, itaut servetur prorsus dispositio ipsius Concilii Tridentini, & non excedatur, & in eodem cap. 17., ubi cavetur, quod nulla admittatur excusatio, etiam infirmitatis, quia videtur, quodammodo inhumanum, declarari potest, infirmitatis excusationem non excludi, si vera sit, & fide medicorum cum juramento approbata.

V. Item in 18. cap. ejusdem actionis ubi ii, quibus assignata sunt officia in hebdomada facienda, excusari nullatenus possint, nisi causa infirmitatis, alias totius hebdomadæ distributiones amittant, declarari desideratur non excludi aliam veram, justam, vel rationabilem causam, quo casu substituere alium suis expensis possit, & debeat, qui sit sui gradus, & ordinis.

VI. Item in 27. cap. ejusdem sessionis, ubi statuitur, ut is, qui præsentium in choro rationem habet, quem Punctatorem vulgo appellant, librum punctorum hujusmodi, alicui non ostendat &c. declaretur id civili modo intelligi debere, videlicet librum ostendere, vel alteri legere posse, si voluerit, non tamen illum tradere, vel apud aliquem deponere, sed solum in Archivio, ut ibi dicitur.

VII. Item in eodem 27. cap., ubi dicitur, quod assumptus ad dictum munus sine legitima causa removeri non possit, declarandum, non propterea intelligi eum creatum esse ad vitam, sed ad tempus, non tamen ad minus, quam biennium, quo transacto non possit confirmari, neque de novo eligi, nisi elapso alio biennio.

VIII. Item in eodem 27. cap., ubi dicitur eum debere esse Clericum, id intelligi debeat, de Clerico in Sacris constituto.

IX. Item in 28. cap. ejusdem actionis, ubi Sacerdos in choro præsidere mandatur, si anteriores Sacerdotes, non sint &c. declaretur intelligi, inter pares, videlicet inter dignitates is præsideat, qui sit Sacerdos, absentibus dignitatibus ex Canonicis, is præsideat, qui sit Sacerdos, ne forte ordo Ecclesiarum, & dignitatum confundatur.

X. Item in 34. cap. ejusdem in actionis, ubi dicitur, quod Episcopus solus, seu ejus Vicarius declaret, & judicet inhabiles electores, & eligendos ad Doctoralem, & Magistralem Præbendam, seu lectionem Sacræ Scripturæ &c. declaretur, quod Episcopus, vel ejus Vicarius Generalis id faciat circa eligendum procedendo, ac pronunciando simul cum capitulo, ubi talis est consuetudo, sicut enim eligendorum electio, ad capitulum una cum Episcopo pertinet, ita etiam inhabilium cognitio communis esse debeat. Quo vero ad vota eligentium, & ad eorum inhabilitatem, recusationem, seu voti privationem servetur jurisdictio, seu consuetudo uniuscujusque Ecclesiæ.

XI. Item in 36. cap. ipsius actionis, ubi cavetur, quod deputatus, ad legendum Sacram Scripturam legere debeat tempore, & loco, ac materiam ab Episcopo designandam &c. declaretur id fieri saltem de consilio Capituli. Nam cum id prius ad Capitulum spectaret, non debet hoc Decreto prorsus excludi.

XII. Item in 40., & 41. cap. prædictæ actionis, ubi disponitur, quod Episcopus det licentiam capitularibus aptis, ut literarum studiis incumbant, eis providendo de necessariis ad victum &c. in Ecclesiis, in quibus consuetudo antiqua est, ut etiam Capitulum hanc facultatem concedere possit, non intelligatur, hoc decreto hanc Capituli facultatem sublatam esse; modus autem ibi assignatus etiam a Capitulo servetur.

XIII. Item

XIII. Item in 14. cap. tertiæ actionis, ubi dicitur, quod Episcopus statuta, laudabilesque consuetudines Ecclesiæ in unum librum redigat, & imprimi mandet, cum consilio quatuor de Capitulo. Decernens illis fidem tantum adhiberi, ceteris statutis, & consuetudinibus idem Episcopus deroget &c. intelligantur omnia de consensu illorum quatuor a Capitulo electorum.

XIV. Item in 21. cap. dictæ tertiæ actionis, ubi dicitur, quod solus Episcopus dare, aut locare possit quodcumque opus novum in Ecclesia faciendum &c. Quia omnia, quæ pertinent ad fabricam Ecclesiæ, præcipue ad Capitulum spectant, & eorum est hoc munus, declaretur Decretum intelligi in aliis Ecclesiis, quam Cathedralibus, prout revera hanc fuisse fertur mentem statuentium.

XV. Item in 33. cap. ejusdem tertiæ actionis, ubi cavetur, quod dignitates omnes, & dimidia pars Canonicorum sit graduatorum in sacra pagina, vel jure Canonico, juxta Decretum ipsius Concilii Tridentini &c. declaretur intelligi, citra præjudicium optionum, & optandi consuetudinis legitimæ præscriptæ, vel a Sede Apostolica confirmatæ; quod declarationi, & voluntati Santissimi Dom. nostri relinquatur, quæ omnia prædicta in capitulis dictæ concordiæ super celebratione hujusmodi confectis plenius contineri dicuntur.

§.3. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat Metropolitanus, Episcopi, & Capitula prædicta cupiant declarationes hujusmodi, in dictis capitibus factas, pro illarum subsistentia firmiori nostro, & dictæ Sedis munimine roborari, supplicari Nobis fecerunt humiliter, quatenus declaratione hujusmodi, Apostolica auctoritate confirmare, & nonnulla, etiam declarare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur inter fideles, quoslibet præsertim personas Ecclesiasticas, pacem, & concordiam vigere sinceris affectibus exoptantes, ac Metropolitanum, Episcopos, & Capitula hujusmodi, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concordias, & declarationes præfatas, & omnia, & singula in eis contenta, quæcumque Apostolica auctoritate præfata, per præsentes confirmamus, declarantes difficultatem optionis, Nobis remissam, *tunc dictæ optioni locum esse debere, eo modo, & tempore, quo illi ante hujusmodi concilium locus erat, & non alias.*

Declaratio optionis Pontificis arbitrio remissa, ut num. 14.

§.4. Sicque dictis concordiæ, & declarationibus nostræ approbationis perpetuæ firmitatis robur adjicimus, eaque valida, & efficacia existere, suosque plenarios effectus sortiri, & per Metropolitanum, Episcopos, & Capitula Ecclesiarum Provinciæ Compostellan. prædictæ, ac eorum singulos, illorumque successores perpetuo, inviolabiliter, & firmiter observari debere, illosque ullo unquam tempore ab illis resilire, aut reclamare non posse, sed ad omnium, & singulorum præmissorum veram observationem teneri, & efficaciter obligatos existere, ac ad id sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis pœnis cogi, & compelli posse per Episcopos præfatos, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, ac etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & interpretari debere, irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, omnesque, & singulos facti, & Juris defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Pœna in eos, qui a concordia discedere tentassent.

Clausula sublata.

§.5. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dictarum Ecclesiarum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ecclesiis, illarumque Episcopis, & Capitulis præfatis, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Clausulæ amplissimæ.

§.6. Ceterum quia difficile foret &c.

Fides danda transumptis.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 12. Octobris 1569. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 12. Octob. 1569. An. IV.

XVII.

Confirmatio concordiæ inter Præsidentem, Episcopos, & Capitula Provinciæ Toletan.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Ex solita Sedis Apostolicæ clementia, ad ea libenter intendimus, per quæ inter Prælatos Ecclesiasticos, & illorum Ecclesiarum Capitula, ac alias personas Ecclesiasticas paci, & quieti opportune consulitur, ac iis, quæ propterea facta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, favorabiliter, cum a Nobis petitur, Apostolici adiicimus muniminis firmitatem.

§.1. Cum itaque, sicut exhibita Nobis nuper

nuper pro parte Venerabilium fratrum Episcopi Corduben. Præsidentis, & aliorum Episcoporum, & dilectorum filiorum Capitulorum Ecclesiarum Provinciæ Toletan. petitio continebat, Capitula Ecclesiarum Cathedralium Provinciæ Toletan. prætenderent gravari, ex nonnullis Decretis factis in Concilio Provinciali Toletan., ac super hoc contentio, & discordia inter ipsa Capitula, & eorum Præsidentem, & Episcopos ortæ essent, Venerabilis frater Archiepiscopus Rossanen. noster, & ejusdem Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncius, ad discordias hujusmodi sedandas; ut inter Prælatos Ecclesiarum, & Capitula hujusmodi pax, & unio vigeret, Episcopos, & Capitulares personas super Decretis Concilii Provincialis Toletan. juxta formam, & tenorem Capitulorum infrascriptorum sub nostro, & dictæ Sedis beneplacito ad concordiam reduxerit, quæ amicabiliter, & absque aliquo discrimine facti per Prælatos, & Capitula hujusmodi acceptata fuit.

Concordia instituta inter Ordinarios, & Capitula.

§.2. I. Primo videlicet, quod in quolibet Decreto, in quo de punitione, & pœna contra aliquem ex Capitularibus agitur in Ecclesiis, in quibus Capitula exemptionem habere sunt solita, intelligeretur juxta dispositionem; & modum Concilii Tridentini Cap.6. Sess.25.

II. Item quod in omnibus etiam Decretis, in quibus imponitur pœna sub judicio peccati, & restitutionis in foro conscientiæ, dicta pœna videatur valde periculosa, & quodammodo novum laqueum injicere animabus, & propterea remittantur hæc ad Sanctissimum Dominum Nostrum, qui vel tollere, vel suspendere dignabitur dictam pœnam quoad judicium animæ.

III. Item tertia actione dicti Concilii Cap.1. de Archivio declaretur, quod in iis Ecclesiis, ubi plures claves haberi solent, vel alia consuetudo viget, quæ securitati, & custodiæ scripturarum opportuna sit, prout dicitur esse in Ecclesia Corduben., servetur dicta consuetudo.

IV. Item in eodem quia duo præsupponuntur Archivia, alterum scripturarum Episcopi in aliquo Monasterio situandum, alterum scripturarum Capituli in Ecclesia Cathedrali existens, declaretur, ut quando scriptura communis est, id est pertinens tam ad Episcopum, quam ad Capitulum, habeatur in altero ex Archiviis originale, in altero copia authentica, quæ sit ejusdem fidei, & auctoritatis.

V. Item Decretum sextum de communione approbandum est, ut optimum, pœna autem, & publica objurgatio suspendenda est, usquequo per Sanctissimum Dominum Nostrum maturius super hoc deliberabitur, & disponetur.

VI. Item septimo, quod pœna sit amissionis illius horæ, in qua peccatur, ut infra in Decimo, & ubi dicitur, ut abstineant a musitationibus, quia verbum illud videtur ambiguum, & incertum, intelligatur de colloquiis, & ratiocinationibus, prout infra in Decimo.

VII. Item in Nono, quod suspendatur illud, quod qui non potest die sibi assignato celebrare, teneatur allegare causam, quæ fortasse erit occulta, & non publicanda, & tanto minus illam probare, sed sufficiat in genere se excusare, & alium sui gradus, ac ordinis suo loco substituere, sed si quis in hoc nimis contumax existeret, ita ut multo tempore non celebraret, animadvertat Episcopus.

VIII. Item in Decimo Capite declarandum est, quod colloquentes in Choro amittant distributionem illius horæ, in qua peccarunt, ut supra in Septimo.

IX. Item in Duodecimo Capitulo, ubi dicitur, quod bis tantum in hebdomada fiat Capitulum, non ita amare intelligatur, ut excludatur casus necessitatis, vel utilitatis Ecclesiæ.

X. Item in vigesimo tertio Capitulo ubi datur modus concedendi licentiam iis, qui studere debent, quamvis ibi loquatur solum de Ordinario, intelligatur etiam de Capitulo & de quovis alio, ad quem de Jure, vel præscripta consuetudine forte spectat hujusmodi licentiam concedere, ut omnes non aliter concedant, quam modo, & forma hoc decreto præscripta, prout præmissa omnia in dicta Concordia, seu declarationibus dicitur plenius contineri.

§.3. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Præsidens, Episcopi, & Capitula præfati cupiant concordiam, & declarationes hujusmodi pro illarum subsistentia firmiori, nostro, & dictæ Sedis munimine roborari, supplicari Nobis fecerunt humiliter, quatenus declarationes hujusmodi Apostolica auctoritate confirmare, & nonnulla alia declarare, aliasque eis in præmissis opportune providere de benignitate Apost. dignaremur. Nos igitur inter fideles quoslibet præsertim personas Ecclesiasticas pacem, & concordiam vigere, sinceris affectibus exoptantes, Episcopos, & Capitula hujusmodi, ac eorum singulos a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati concordiam & declarationes prædictas, necnon omnia, & singula in eis contenta quæcumque Apostolica auctoritate prædicta per præsentes confirmamus.

Confirmatio Concordiæ.

§.4. Declarantes tamen, ut per illa decreta, in quibus imponitur pœna sub judicio peccati non censeatur inducta nova obligatio peccati; tamen restitutionis in foro conscientiæ firma maneat, eo tamen modo, & in iis, in quibus ante præfatum concilium dictæ pœnæ locus erat.

Declaratio pœnæ peccati, ut in num.2.

§.5. Rursus in Decreto sexto Act.III. pœna illa, & publica obiurgatio debeatur; sicque dictis concordiæ, & declarationibus nostræ approbationis, & perpetuæ firmitatis robur adiicimus, easque validas, & effi-

Vide n.5.

efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, ac per Episcopos, & Capitula prædictos, ac eorum singulos, illorumque Successores perpetuo inviolabiliter, & firmiter observari debere, illosque ullo umquam tempore ab illis resilire, aut reclamari non posse, sed ad omnium, & singulorum præmissorum veram observationem teneri, & efficaciter obligatos existere, & ad id sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis poenis cogi, & compelli posse, sicque per quoscumque Judices & Commissarios, ac etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari debere, irritum & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel igoranter contigerit attentari, omnesque & singulos Juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausula sublata.

Clausulæ.

§.6. Non obstantibus Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dictarum Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, illarumque Episcopis, & Capitulis, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.7. Ceterum quia difficile foret &c.

Dat. die 12. Octob. 1569. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 12. Octobris 1569. Pontificatus nostri Anno IV.

XVII.

Forma expediendi literas Apostolicas monitoriales, de excommunicandis his, qui bona deperdita, vel subtracta restituere, aut revelare recusant.

Quid autem servare debeant Episcopi, cum ejusdem literas monitoriales ipsi decernunt, docuit Conc. Trid. sess. 21. cap. 3.

SAnctissimus in Christo Pater, & Dominus noster D. Pius divina providentia Papa V.

Mandata excommunicandi dentur ad instantiã quorum similiter interest.

§.1. Volens super expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma *significavit*, pro rerum subtractarum, aut deperditarum restitutione, seu illarum & illas subtrahentium revelatione, modum & formam statuere (manente in aliis reformatione Officii Correctoris literarum contradictarum a Sanctitate sua edita) præsenti, quod perpetuo observari vult, scripto, ordinat, ut mandata pro restitutione, seu revelatione hujusmodi dentur (modo super illis supplicationes in præsentia suæ Sanctitatis signatæ fuerint) ad eorum dumtaxat instantiam, quorum civiliter interest.

Res, & bona exprimantur.

§.2. Quæ supplicationes rem ipsam de qua agitur, reique valorem nominatim & specifice exprimant, nisi forte sint pro Ecclesiis, locis piis, Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, aut universalibus successoribus, quos verisimile est certam rerum notitiam non habere; tunc etenim hac ipsa personarum qualitate expressa, ita demum fieri poterit quædam in genere designatio rerum, si designatio neque nimis vaga, & incerta, atque adeo inverisimilis sit, & tamen ostendat res ipsas (id quod præcipue in omnibus attendendum est) minime vulgares existere.

Mandata prædicta Episcopis aut eorum Vicariis committantur, sub forma Conc. Trid. Sess. 25. cap. 3.

§.3. Committantur autem Episcopo ordinario loci, vel ejus Vicario in spiritualibus generali, sub hac forma verborum; quæ est ex Concilio Tridentino videlicet. Si causa diligenter & magna maturitate per ipsum examinata pro rei, loci, temporis, & personæ qualitatibus, sibi pro sua conscientia videbitur expedire.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes irritum &c.

Papæ subscr.

Placet publicetur, & describatur M.

Publ. An. P.V. die 27. Junii.

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. die vero Martis 27. mensis Junii, Pontificatus prælibati Sanctissimi D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno VI.

Jo. Lomellinus Custos.

XVIII.

Oppidi Ripæ Transonis in Provincia Picena, in Civitatem sublimatio, ejusque Parochialis Ecclesiæ Sancti Benigni, in Cathedralem & Episcopalem erectio.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ILlius fulciti præsidio, cujus sunt terræ cardines, & cui cogitationes hominum præparantur, ac cujus providentia ordinationem suscipiunt universa, ut Christifideles Nobis, & Sedi Apostolicæ, etiam temporali dominio subditi, ob eorum erga Nos, & eandem Sedem, fidem & devotionem specialem, consolationem cum divini cultus augmento suscipiant, & in Oppidis insignibus, & populosis novæ Sedes Episcopales plantentur, libenter cum a Nobis petitur, opem & operas nostras impendimus efficaces.

Oppidi Ripæ Transon. qualitates enunciantur.

§.1. Sane cum Oppidum Ripæ Transonis Firmanæ Dioecesis situm in agro Piceno, inter Asculum, & Firmum, in conspectu Adriatici sinus, muro & fossa vallatum, mille

mille & ultra familiis constans, & a quatuor Viris Antianis nuncupatis in Palatio Communis cum honesta familia residentibus gubernatur, ac multis & variis mercium apothecis, & officinis refertum, & diversorum Ordinum virorum, & mulierum Monasteriis, Conventibus, seu domibus, & in quibus multa pia & caritatis opera exercentur, quatuor Confraternitatibus, & uno Hospitali, necnon quatuordecim parochialibus Ecclesiis, & honorificis incolis decoratum, habens amplum Territorium, ubi familiæ tercentum, vel circa inhabitant, & decem & octo sine cura Ecclesiæ, quarum quælibet suum habet Rectorem, adsint, inter cetera Provinciæ nostræ Marchiæ Anconitanæ oppida admodum insignia existat, noverimusque incolas eidem Sedi semper fidelissimos ac devotissimos extitisse, dignum, quin potius debitum reputamus, ut in ea Sedes Episcopalis collocetur.

Ejusque Universitas supplicatio, pro obtinenda erectione in Sedem Episcopalem, cui dos assignata fuit.

§.2. Cumque præsertim ipsius Oppidi Universitas, quæ pluries Nobis desuper supplicavit, propriis impensis Ecclesiam Sancti Benigni ipsius Oppidi, quæ parochialis existit, si in Cathedralem erigatur, una cum ejus domo pro Episcopi habitatione ampliare & ornare pollicita est, & validis obligationibus spopondit, necnon ipsam Cathedralem erigendam, in scutis annuis sexcentum, & fructibus, & redditibus, seu terrarum, tenimentorum ipsi Ecclesiæ erigendorum solemniter consignatorum, unius videlicet septuaginta sex in Contrada di Coco, & alterius capacitatum centum & triginta salmarum, & mensuræ illarum partium, in contrada guardiæ, & territorio dicti Oppidi, ad ipsam Universitatem spectantium & pertinentium, dotavit, & una cum Consiliariis dicti Oppidi, qui ut singuli ad id se obligaverunt, mensæ Episcopali erigendæ Ecclesiæ hujusmodi in proprietatem & in perpetuum assignavit.

Erectio d. Oppidi in Civitatem, & Ecclesiam S. Benigni in Sedem Episcopalem pro Episcopo Ripano nuncupando, una cum Archidiaconatu, Archipresbyteratu, & duodecim Canonicatibus.

§.3. Nos qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenentur exprimere annum valorem etiam beneficii cui aliud uniri peteretur, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, habita super his cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de illorum consilio & assensu, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Oppidum præfatum cum toto illius territorio, Ecclesiis, & personis, tam sæcularibus, quam ecclesiasticis, a Diœcesi Firmana, necnon a jurisdictione & superioritate Firmani, Aprutini, & Asculani Episcoporum, necnon Abbatis vel Commendatarii, Monasterii Campifellonis Ordinis Sancti Benedicti nullius Diœcesis, pro tempore existentium, vel alterius Episcopi, Capituli, Abbatis, & Monasterii, quibus in totum, vel in parte subesse dignoscitur, perpetuo segregamus, dismembramus, separamus, & eximimus, ipsumque Oppidum in Civitatem Ripæ Transonis nuncupandam, cum juribus, honoribus, & præeminentiis, quibus aliæ Civitates, & earum Cives utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, & Ecclesiam Sancti Benigni hujusmodi in Cathedralem Sedi præfatæ immediate subjectam, sub eadem invocatione Sancti Benigni, & in ea Sedem Episcopalem, pro uno Episcopo Ripano nuncupando, qui eidem Ecclesiæ, illiusque Civitati, & Diœcesi præsit, illamque in perfectam Cathedralis Ecclesiæ formam ordinet & redigat, Abbates, Prælatos, & alios ad Synodum convocet, evellat, destruat, ædificet, plantet, ac omnia & singula Officia, & jura Episcopalia habeat, & excitet, cum suis Capitulo Episcopali, & Capitulari mensis, ceterisque omnibus Cathedralibus, & Pontificalibus insignis, necnon juribus, jurisdictionibus, facultatibus, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus & indultis, realibus, personalibus & mixtis, quibus aliæ Cathedrales Ecclesiæ, earumque Præsules, Capitula, & personæ quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt in futurum, necnon ut ipsa Cathedralis Ecclesia Ripana, ex omni parte reddatur perfecta, in illa duas dignitates, videlicet unum Archipresbyteratum, dignitatem inibi post Pontificalem majorem, pro uno Archipresbytero, qui curam animarum parochianorum Ecclesiæ Sancti Benigni in Cathedralem erectæ hujusmodi exerceat, & unum Archidiaconatum, pro uno Archidiacono, necnon duodecim Canonicatus cum totidem præbendis per duodecim Canonicis, qui eidem Ecclesiæ in divinis deserviant, & insimul unum Capitulum constituant, moderni quo ad Ecclesiam Sancti Benigni prædictam illius Rectoris ad hoc accedente consensu, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac ejus gloriosissimæ Genitricis Virginis Mariæ totiusque Curiæ cælestis honorem, & fidei Catholicæ exaltationem perpetuo erigimus & instituimus.

Assignatio emolumentorũ & proventuũ.

§.4. Oppidumque prædictum Civitatis, ipsosque incolas Civium, necnon Ecclesiam Sancti Benigni prædictam Cathedralis Ecclesiæ honore, nomine, titulo, & insigniis decoramus, ac dictæ Ecclesiæ Ripanæ, & illius mensæ Episcopali pro dote, dicta duo petia terrarum, ut præfertur, consignatarum, necnon Archipresbyteratui Ecclesiæ Ripanæ hujusmodi, res, bona, fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque Ecclesiæ Sancti Benigni præfatæ perpetuo applicamus, & appropriamus. Archidiaconatui vero Beatæ Mariæ Annunciationis de Angelo cum suis ruralibus, & uni & unæ SS. Nicolai, Rustici, & Elutherii plebaniæ, ac alia, & aliæ Sancti Angeli de Colle, & alio, & aliæ Sanctæ Mariæ de Valle, & alio & aliæ SS. Salvatoris, & Antonini, & alio & aliæ Sancti Thomæ in Cletis, & alio & aliæ Sancti Blasii de Platea, & alio & aliæ SS. Hippolyti, Cassiani, & alio & aliæ SS. Gregorii, & Margaritæ prioratus, & alio & aliæ Sancti Angeli de Rofflano, & alio & aliæ Sancti Rocchi, & Pastoris, & alio & aliæ Sancti Eumerii præpositura nuncupatæ, necnon reliquo & reliquæ

quæ Canonicatibus, & præbendis prædictis, reliquam Sancti Salvatoris de Agello parochiales Ecclesiæ in dicta Civitate Ripæ Transonis sitas, & fundatas, vacantes ex nunc, reliquas vero ex nunc prout ex tunc cum primum illas, seu ipsarum aliquas, per cessum, vel decessum, aut privationem illas nunc obtinentium, aut alias quovis modo vacare contigerit, etiam si nunc vacantes, per liberas resignationes quorumvis de illis in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factas, aut Constitutionibus fel. rec. Joannis Papæ XXII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Execrabilis*, vel assecutionem alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod earum collatio, juxta Lateranen. statuta Concilii, ad Sedem eamdem legitime devoluta, ipsæque Ecclesiæ dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter collatæ existant, & super eis inter aliquos lites, quarum status præsentibus haberi volumus pro expressis, pendeant indecisæ, dummodo earum dispositio ad Nos hac vice pertineat, cum omnibus & singulis illarum, & earum cujuslibet annexis, ita quod liceat eisdem Archipresbytero, Archidiacono, & Canonicis pro tempore existentibus, illarum corporalem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illarumque fructus, redditus, & proventus propria auctoritate percipere, exigere, & levare, & in suos, & cujuslibet ipsorum usus, & utilitatem convertere, perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Facultas Episcopi & Canonicorum edendi statuta pro felici successu Cathedralis Ecclesiæ.

§.5. Ac Episcopo & Canonicis prædictis, ut pro salubri directione & prospero statu, felicique successu Cathedralis Ecclesiæ erectæ hujusmodi, & illius personarum prædictarum, divinorumque Officiorum in ea celebratione, fructuumque, reddituum, proventuum, jurium, obventionum & emolumentorum, ac distributionum quotidianarum perceptione, & inter eos divisione, & reparatione, ac quibusvis rebus, & occurrentiis suis quæcumque statuta, ordinationes, & capitula (rationabilia tamen & honesta, ac sacris Canonibus non contraria) condere, & condita quoties opportunum fuerit, immutare, limitare, corrigere, & interpretari secundum rerum & temporum qualitates, & loco illorum, illas ordinationes, capitula, & statuta, quoties eis expedire visum fuerit, de novo edere & facere, quæ omnia postquam edita & facta fuerint, ex nunc prout ex tunc, & e contra (si licita & honesta ac sacris Canonibus non contraria fuerint) eadem auctoritate etiam cum defectuum suppletione confirmata sint, & esse censeantur eo ipso, concedimus, & indulgemus.

Costitutio quatuor Ecclesiarum Parochialium in quatuor regionibus d. Civitatis.

§.6. Cumque Civitas Ripæ Transonis præfata, in quatuor regiones divisa existat, itaut in qualibet regione una tantum parochialis Ecclesia pro uno Parocho, qui curam parochianorum inibi habitantium exercere possit, videlicet in Agelli Sancti Benigni in Cathedralem erectæ, in Sancti Dominici Sancti Angeli de Rofflano; in montis antiqui SS. Nicolai, Rustici & Eleutherii; & in Capitis Montis nuncupatis regionibus, SS. Gregorii & Margaritæ Ecclesiæ sufficere videantur, parochianos, & vicinos, omnes & singulos utriusque sexus ab aliis parochialibus Ecclesiis Civitatis Ripæ Transonis, & jura parochialium Ecclesiarum hujusmodi separamus, & dismembramus, & curam animarum in illis perpetuo supprimimus, illosque & illam, ac jura præfata quoad Agelli ad Sancti Benigni in Cathedralem erectam; quoad Sancti Dominici ad Sancti Angeli de Rofflano, quoad Montis Antiqui, ad SS. Nicolai, Rustici, & Eleutherii: quo vero ad parochianos, & vicinos Capitis Montis regionem hujusmodi, ad SS. Gregorii & Margaritæ parochiales Ecclesias præfatas, itaut quælibet regio proprium habeat sacerdotem, & pastorem, perpetuo transferimus.

Facultas Rectorum dictarum Parochialium habendi in illis Vicarios perpetuos.

§.7. Necnon eorumdem Sancti Angeli & SS. Nicolai, Rustici & Eleutherii, ac Sanctorum Gregorii & Margaritę parochialium Ecclesiarum Rectoribus, dictæ Cathedralis Ecclesiæ Canonicis, ut illis per Vicarios perpetuos ab Ordinario loci approbandos, in divinis deservire facere, illorumque parochianorum animarum curam gerere possint, indulgemus.

Constitutio Archipresbyteratus, Archidiaconatus & Canonicatuum prædictorum.

§.8. Necnon Archipresbyteratus, Archidiaconatus, ac duodecim Canonicatus cum præbendis a primæva erectione hujusmodi vacantes, Ecclesiæ videlicet S. Benigni in Cathedralem erectæ, qui sit Archipresbyter dictæ Ecclesiæ Ripanæ, & in ea post Pontificalem, dignitatem majorem obtineat; & Ecclesia Sanctæ Mariæ Annunciationis de Agello, qui sit Archidiaconus ejusdem Ecclesiæ Ripanæ, & dignitatem, non tamen post Pontificalem majorem, obtineat; alias vero parochiales Ecclesias, ut præmittitur, unitas, quarum cujuslibet fructus, redditus, & proventus vigintiquatuor ducatorum auri de Camera secundum communem extimationem, valorem annuum non excedunt, eorumdem Rectoribus, qui Canonici ejusdem Ecclesiæ Ripanæ existant, conferimus, & de illis etiam cum plenitudine juris Canonici providemus.

Eorumque præcedentiæ.

§.9. Volumusque, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, in Choro, Capitulo, processionibus & aliis actibus publicis seu privatis, Archipresbyter primum, Archidiaconatus secundum locum, Canonici vero nuper creati post Archipresbyterum, & Archidiaconum prædictos, juxta illorum receptionem & admissionem, si ad id consenserint unusquisque illorum illa habeant.

Unio beneficii S. Angeli, ad d. Ecclesiam Cathedralem.

§.10. Cumque fructus, redditus, & proventus Canonicatuum & præbendarum dictæ Ecclesiæ Ripanæ satis tenues videantur, perpetuum simplex beneficium Ecclesiasticum, sub invocatione Sancti Angeli Villesmagnæ intus dictam Civitatem Ripæ Transonis, de consensu illius Rectoris perpetuo supprimimus, & extinguimus, illiusque, & alii annexorum fructus, jura, & obventiones quæcumque, necnon decimam fructuum, reddituum, & proventuum quorum-

rumcumque ex novalibus dictæ Universitatis de Fulgaja nuncupatis, de ejusdem Universitatis consensu, singulis annis eidem Capitulo, & illius mensæ Capitulari in distributionibus quotidianis juxta providam Episcopi Ripæ Transonis ordinationem, inter dignitates obtinentes, & Canonicos præfatos distribuendas, perpetuo applicamus, & appropriamus.

Multorumque locorũ, & personarum ad alias Diœceses vel Ecclesias spectantium, pro Clero, & Populo, & Diœcesi dictæ Ecclesiæ Ripanæ.

§.11. Necnon pro majori Christifidelium illarum partium commoditate, & spirituali consolatione, Columnellæ, Aquævivæ, Sancti Benedicti, Marani, Sancti Andreæ, Grottarum ad mare, Gissi, Quinzani Montis Prandoni, Furcanum, Montis Alti, Montis de novem, Rotellæ, Porculæ, Cossignani, & Passignani loca, Castra & Oppida Asculanæ, Firmanæ, & nullius respective Diœcesis in Provincia Marchiæ prædictæ, & ubivis consistentia, & quæ nunc, & pro tempore existentibus, Monasterii Farfensis Abbatibus, seu Commendatariis, & Firmanis, & Asculanis Episcopis, ratione Monasterii, & Firmanæ, & Asculanæ Ecclesiarum hujusmodi, mediate vel immediate respective subiectæ reperiuntur, necnon in eis consistentia, Collegiatas, Parochiales, & alias Ecclesias, Monasteria, Præposituras, Præpositatus, Prioratus, & alia quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, cum cura, & sine cura, sæcularia & quorumvis Ordinum regularia beneficia Ecclesiastica, etiamsi sæcularia Canonicatus & præbendæ, personatus, administrationes, Officia, etiam curata, & electiva etiam in Collegiatis Ecclesiis, regularia vero beneficia hujusmodi, Præpositatus, Præposituræ dignitates etiam Conventuales, personatus, administrationes, & Officia etiam claustralia, Capellaniæ, Capellæ, Hospitalia, & alia pia loca fuerint, & ad dignitates Prioratus, Præposituras, & Præpositatus hujusmodi consueverit qui per electionem assumi; ac eorumdem locorum, Castrorum & Oppidorum utriusque sexus personas, habitatores, & incolas, tam laicos, quam Clericos, presbyteros, beneficiatos, & religiosos quoscumque, cujuscumque status, ordinis, & conditionis existant, a jurisdictione, potestate, dominio & quavis alia superioritate Firmanæ, & Asculanæ Ecclesiarum, ac Farfensis Monasterii, & illorum nunc & pro tempore existentium Episcoporum, Abbatum, seu Commendatariorum, quibus nunc loca, Castra, & Oppida hujusmodi, earumque Ecclesiæ, & personæ præfatæ subiectæ dignoscuntur, etiam perpetuo dismembramus, separamus, & eximimus, locaque, Castra, & Oppida hujusmodi, illorumque personas, tam sæculares, quam Ecclesiasticas, & quorumvis Ordinum regulares Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, & alia beneficia Ecclesiastica, Hospitalia, & loca pia hujusmodi, cum ipsorum juribus, & pertinentiis universis, Ecclesiæ Ripanæ prædictæ, pro Diœcesi, Clero, & populo, ita quod liceat Episcopo, eidem Eccl. Ripanæ tam hac prima vice quam in posterum præficiendo, per se, vel aliũ, seu alios ejus nomine, corporalem possessionem, seu quasi administrationis spiritualitatis, & omnimodi juris Diœcesani, propria auctoritate, Firmani, & Asculani Episcoporum, ac ejusdem Monasterii Farfensis Abbatis, seu Commendatarii nunc, & pro tempore existentium licentia desuper minime requisita, libere apprehendere, & apprehensam perpetuo retinere de ejusdem potestatis plenitudine similiter perpetuo concedimus, & assignamus, ac ejusdem Ecclesiæ Ripanæ, illiusque Præsuli pro tempore existenti, jurisdictioni, dominio, potestati, & superioritati, eisdem modo, & forma quibus Firmanis, & Asculanis Ecclesiis, ac Monasterio Farfensi, illorumque Episcopis, Abbati, vel Commendatario hujusmodi respective suberant, subiicimus, & supponimus.

Derogatio contrariorum

§.12. Non obstantibus priori voluntate nostra, ac de non tollendo jure quæsito, Concilii Lateranensis novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, necnon piæ mem. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Firmanæ, & Asculanæ Ecclesiarum, & Farfensis Monasterii, & Ordinis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Firmanis, & Asculanis Ecclesiis, & Farfensi Monasterio, illorumque capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, sub quibusvis tenoribus, ac quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam consistorialiter, in genere, vel in specie concessis, quibus omnibus, & singulis, illorum causas, & effectus præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Præservatio jurium aliarum Ecclesiarum & Monasteriorũ quoad bona temporalia, & Monasteria in locis dismembratis existentia.

§.13. Volumus autem, quod Firmanæ, Aprutin., & Asculan. Ecclesiis, ac Farfensi, & Campi Fellonis Monasteriis, illorumque Præsulibus, Abbatibus, seu Commendatariis, nunc, & pro tempore existentibus prædictis, per separationem, dismembrationem, & exemptionem hujusmodi, quoad bona temporalia, sicque in dictis locis ab eis separatis, dismembratis, & exemptis hujus. habeant, & quoad superioritatem quam Farfense, & Campi Fellonis Monasteria, & illorum Abbates, seu Commendat. hujusmodi, in Monasteriis, seu Prioratibus regularibus dicti Ordinis, in locis separatis prædictis existentibus habent, nullum præjudicium inferatur, sed Epis. Ripæ Transonis, in Monasteriis prædictis eam tantum habeat, & exerceat jurisdiction., quam ceteri Epis. in similibus habere, & exer. solent.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

D. P. An. VI. 10. Julii.

Dat. Romæ apud S.Petrum Anno Incarn. Dominicæ 1571., Pont. nostri Anno VI.

GRE-

XX.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Contra eos, qui ad evitandas suorum scelerum pœnas se Divino Servitio dedicant.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

Decet Romanum Pontificem pro sui Pastoralis officii debito diligenter providere, ne quisque ad evitandas scelerum suorum pœnas, divino se obsequio dedicet.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. Sane nuper accepimus, quod nonnulli, qui exigentibus eorum demeritis ad triremes dilecti filii nobilis Viri Cosmi Florentiæ, & Senarum Ducis ad vitam, vel ad certum tunc expressum tempus condemnati, & jam inibi servitutis jugo addicti, & vinculo ferreo adstricti erant, ejusdem Triremibus advecti, maris fluctibus agitati, & tandem ad Sardiniæ Insulam appulsi forsan vinculis prædictis dissolutis, ex ipsis Triremibus aufugere, & ad nonnulla ipsius Insulæ loca præsertim vero ad Ecclesias, seu Domos Conventuum Fratrum Ordinis Sancti Francisci, & S. Dominici Calaritanæ Civitatis, seu Diœc. conferre, ibique aliquis ex eis habitum per eosdem Fratres gestari solitum, suscipere, & professionem per illos emitti solitam emittere, seu illorum Religionem ingredi, & sub ingressus hujusmodi Religionis clipeo se defendere, quominus ad Triremes redeant, pœnasque suorum scelerum ibi luant, temere præsumpserunt, & adhuc præsumunt in Cosmi Ducis, & Triremium detrimentum, ac in ordinum prædictorum non modicum dedecus.

Ordines recipere inter Fratres non possunt tam Servos Dominii, quam pœnæ.

§.2. Nos attendentes homines servituti mancipatos, minusque condemnatos hujusmodi ad ingressum ipsius Religionis admitti nequaquam debere, & ea indignos esse, & alios profugos inibi manere non posse, Motu proprio, ex certa nostra scientia universis, & singulis venerabilibus fratribus dictæ Insulæ, & quorumcumque aliorum locorum Ordinariis, sub Interdicti ingressus Ecclesiæ, ac dilectis filiis illorum in spiritualibus Vicariis Generalibus, seu specialibus, ex eorum cuilibet, ac dictorum Conventuum, & Ordinum Superioribus, necnon Fratribus, & aliis personis Ecclesiasticis cujusvis nominis, dignitatis, status, conditionis, & præeminentiæ existant, sub excommunicationis latæ sententiæ, atque aliis arbitrio nostro declarandis pœnis, si contrafecerint, incurrendis per præsentes districte præcipimus, & mandamus, quatenus statim visis præsentibus, nulla a Nobis alia jussione, seu mentis nostræ declaratione desuper expectatis, dictos condemnatos constito prius summarie, & extrajudicialiter, illos ad Triremes damnatos, ex dictis Triremibus aufugisse, habitibus, ut præfertur susceptis exuant, & eos diligenter, & fideliter nomine dicti Cosmi Ducis in Carceribus custodiant, & retineant, ac custoditos, Capitaneis ipsarum Triremium, aut aliis ad id ab eis deputatis cum effectu tradant, & consignent, auctoritate nostra faciant, mandent, & procurent.

Condemnatos ad pœnam, Ordinum indumentis exui mandat.

Pœna in eos, qui contraire tentassent.

§.3. Ipsos Condemnatos, ac contradictores quoscumque, & Rebelles, illisque favorem, & opem directe, vel indirecte præstantes sententiis, censuris, & pœnis prædictis compescant, ac illos non parentes sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarent, easque etiam iteratis vicibus aggravent, & ad hoc, si opus fit, auxilium brachii sæcularis invocent.

Ordinariis locorum opportunas ad id concedit facultates.

§.4. Nos enim Ordinariis, & aliis prædictis super præmissis exuendi, custodiendi, retinendi, consignandi, mandandi, procurandi, compescendi, declarandi, aggravandi, invocandi, & alia ad ea necessaria exequendi, & faciendi, plenam, & liberam licentiam, & facultatem per easdem præsentes concedimus,

Clausulæ.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac demum, & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 7. Septem. 1569. An. IV.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 7. Septembris 1569. Pontificatus nostri Anno IV.

XXI.

Annal. Eccl. Tom. XXIII. pag. 191.

Suppressa Congregatione Ordinis S. Crucis Fontis Avellanæ, ipsius Monasteria, & loca Camaldulensi Congregationi attribuit.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium desumptum a rei serie.

Quantum animus noster gaudio perfunditur de Religionibus bene institutis; tantum innixus hæret illi dolor de prævaricatione nonnullarum, quæ summo studio, & labore ad præsidium fidei Catholicæ seductæ, mala Dæmonis arte, postea defecerunt.

Narrat Pontifex, quæ fecerit, ut hos Monachos ad bonam frugem reduceret.

§.1. Quo in numero Monacos Monasterii, & Congregationis S. Crucis, Fontis Avellanæ, Ordinis S. Benedicti, Eugubinæ Diœcesis jam pridem conspicamur; non sine mœrore expendentes, quanto in periculo hi versentur, quamque longissime aberrent a monastica illa disciplina, in qua in eremo, a ven. mem. Petro Damiano, tanta olim pietate instituta, fel. rec. Joannis Papa XXII., ad fundendum uberiores fruges, de fratrum suorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, commutavit. Ut vero illos vagos, & dissolutos in viam, quoquo pacto reduceremus, primum eorum animos per dilectum Filium nostrum Julium Tit. S. Petri ad Vincula Presbyterum Cardinalem Urbini, prædicti Monasterii Commendatarium, qui illorum correctionem vehementer expetebat, explorandos curavimus. Num tandem resipiscentes, ex mundi involucris, in ovile, pro instituto

Sed irrito conatu.

ſtituto convenire, & quam decet vitam in clauſtro agere, & propter inordinatos ipſorum ritus, proborum religioſorum moderationi ſubeſſe proponerent. Sed ad excuſandas excuſationes in peccatis, quidem ſeſe Regulam, cum ea, quam nunc habere dicunt, libertate ingreſſos eſſe; alii alia inania cauſantes, jugum religionis, & clauſuram aperte detrectarunt. Cumque impenſius inſtaremus, rurſus a prædicto Cardinali adſtricti, Capitulum Generale apud dictum Monaſterium indixerunt, ex cujus receſſu, cum omnia bona ſperabamus, tum Priores illorum ad Nos miſſi, eos futuræ reformationi prorſus obtemperaturos eſſe coram annuebant; interim vero alia, atque alia clam pertractantes, diem ex die ducere conabantur, ut forte inter multas ſollicitudines, hoc negocium oblivioni daremus. Sed poſtquam optata perficere decrevimus, ac proinde, quid ferrent in mandatis Procuratores prædicti cognoſcere contendimus; ipſi ita demum ſe voluntati noſtræ adſtipulaturos renuntiarunt, ſi earum rerum, quas ſuas prætendunt, uſum, atque dominium retinerent, & in reliquum tempus vitæ libertate anteacta fruerentur, dijudicari licet, quam periculoſum ſit hoc noſtrum inſtitutum longius remorari. Poſtquam igitur illos tamdiu expectatos alieno animo eſſe, neque in communem ſalutem, uti æquum fuit, per ſe conſulere intelligimus, non procraſtinandi ulterius arbitramur; quin, quod hac in re ad officium noſtrum pertinet, atque in animo inſtituimus, ſedulo perſequatur.

Omnes Prioratuum, Commendarū &c. Proviſiones eorum favore factas annullat.

§.2. Itaque de ſimilis poteſtatis plenitudine revocamus, & abolemus omnes, & quaſcumque, tam Apoſtolicas, quam Ordinarias collationes, Proviſiones, commendas perpetuas, & temporales, ac alias diſpoſitiones de Prioratibus, Dignitatibus, Adminiſtrationibus, & Officiis, etiam Conventualibus, & Clauſtralibus, Monaſterii, & Congregationis prædictorum, & ab illis dependentem, necnon omnibus, & ſingulis aliis Beneficiis, cum cura, & ſine cura, Sæcularibus, ac quorumvis Ordinis regularibus, etiam de Jurepatronatus Laicorum, ſive etiam nobilium exiſtentem, ac etiam reſervationes fructuum, & aliarum rerum Eccleſiaſticarum, necnon aſſignationes penſionum ſuper ſimilibus fructibus, & rebus prædictis Monachis, ſive in perpetuum, ſive ad certum, & qualecumque tempus, vel etiam ad nutum factas; necnon omnes regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, ac regrediendi, accedendi, & ingrediendi facultates, & Indulta: Coadiutorum quoque deputationes ad illos, illas, vel illa, ex quacumque cauſa, quantumvis onoroſa, & conſiderabili, eiſdem, per quoſcumque Romanos Pontifices, Predeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, ejuſque Legatos.

Ipſas fundationes, erectiones, jurapatronatus, Privilegia irritat: omniaque Beneficia vacare decernit.

§.3. Necnon ſuperiores, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, ac alias quomodocumque conceſſa, reſtituta, & confirmata, ac Beneficiorum ipſorum fundationes, inter alia diſponentes, quod nullus, niſi Ordinem prædictum expreſſe profeſſus ad dicta Beneficia, etiam de Jurepatronatus exiſtentia, aſſumi poſſit, quorum omnium tenores, æque, atque ad verbum inſerentur præſentibus, haberi volumus pro expreſſis. Caſſamus quoque, & annullamus Apoſtolicas, & quaſcumque alias literas deſuper confectas, necnon Proceſſus inde habitos, & quæcumque ſecuta ſunt, etiam ex eiſdem; quin etiam omnes, & ſingulos Monachos prædictos, etiam longiſſimo, & quantumcumque tempore poſſeſſores, eiſdem omnibus, præſentium auctoritate privamus, privatoſque eſſe; ac Prioratus, Dignitates, Adminiſtrationes, officia, & beneficia prædicta vacare decernimus, & declaramus: ipſoſque ab illorum poſſeſſione amovemus, ac omnium, & ſingulorum diſpoſitionem, Nobis, & dictæ Sedi ſpecialiter, & expreſſe reſervamus.

Congregationem Fontis Avellanæ, ejuſque nomē abolet.

§.4. Inſuper cauſis prædictis adducti, & præterea cogitantes, Monacos, numero adeo exiguo, atque omnino ipſam Congregationem, anguſtis adeo finibus circumſcriptam, ut illa per ſe, etiam reformata, & correpta paucos admodum fructus producere poſſit; proinde conducibilius fore exiſtimamus, ſi alteri, meliori diſciplina inſtitutæ, commodis rationibus adſcribatur. Quare, de ſimili poteſtatis plenitudine, extinguimus, & abolemus in prædicto Monaſterio, & illius dignitate Abbatiali, ac etiam in omnibus Prioratibus, membris, & locis dictæ Congregationis, & ab ea communiter poſſeſſis, pariterque in omnibus Beneficiis, cum Cura Regularibus, ad diſpoſitionem Abbatis ipſius Monaſterii pertinentibus, Ordinem, ſtatum, nomen, & eſſentiam regularem S. Benedicti, & Congregationis Fontis Avellanæ.

Monaſterium ipſum, Eccleſiam, ejuſque bona Cōgregationi Camaldulenſium unit.

§.5. Ipſum vero Conventum cum Eccleſia, & Clauſtro ad Canventum neceſſario, ac Prioratibus, membris, & locis, necnon proprietatibus, Juriſdictionibus, & Juribus omnibus ab ipſa Congregatione extincta communiter poſſeſſis; prædicta Dignitate Abbatiali, illiuſque menſa, necnon Cappella ſubtus Altare majus dictæ Eccleſiæ, ac parte Ædium dicti Monaſterii, quæ ab intimo ſepto Conventus dividi, & ad uſum Abbatis accomodari poterunt, ac etiam omnibus bonis, Beneficiis, Juribus, & juriſdictionibus ejuſdem Dignitatis penitus ſeparatis, & exceptis &c. Ordini, & Congregationi Monacorum Camaldulenſium perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus: itant poſthac, una, & eadem utrorumque Congregatio, & ſodalitas Monacorum Camaldulenſium fiat Monaſterium Fontis Avellanæ, necnon Prioratus, membra, & loca.

Abbati Camaldulenſi, ut de iis poſſeſſionem capiat mandat.

§.6. Itaque Monachi omnes extinctæ Congregationis, ad Regulam, habitus, ritus, & mores Monachorum Camaldulenſium omnino reformare, illique horum inſtitutis prorſus conformari debeant: Mandantes in virtute S. Obbedientiæ Priori Ge-

Generali Congregationis Camaldulensis, ut salvis Capella, ac ædium parte, a dicto Julio Cardinale statuenda, omnibusque proprietatibus, bonis, rebus, Juribus, & jurisdictionibus spiritualibus, & temporalibus dictæ dignitatis Abbatialis, & illius Abbatis, ut prædictum est, separatis; corporalem possessionem Conventus, Monasterii, Prioratuum, membrorum, locorum, proprietatum, & jurium omnium communiter possessorum, per se, vel alium, seu alios, omni mora, & dilatione præcisa, libere capiat, & apprehendat, captamque, & apprehensam, sine spolii, & attentatorum vitio perpetuo retineat: Monasterium, & loca ad Conventum idonea, de Monachis suæ Congregationis, juxta illius morem, instituat; alios vero supradictæ Congregationis extinctæ Ordinem ipsum Camaldulensem ingredi volentes, per alios Conventus suos, una cum aliis Monachis Camaldulensibus distribuat.

Contradictores penis compescendi.

§.7. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ceteraque omnia Juris, & facti remedia opportuna, omni, & quacumque appellatione remota, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Numerum Monachorum præfigit, dotemque pro eorum substẽtatione assignat.

§.8. Ut vero justus Monachorum, & Ministrorum numerus apud dictum Monasterium commodius haberi possit, qui quidem numquam paucior triginta Monachorum sit; partem proprietatum, possessionum propinquarum, & commodiorum mensæ Abbatialis prædictæ, ejusque ad valorem annuum mille scutorum monetæ, videlicet Julii decem pro quolibet scuto computatis, ab ipsa mensa, de consensu dicti Julii Cardinalis dividimus, & separamus, eamque mensæ Conventuali ipsius Monasterii, pro victu Monachorum, fabrica, & aliis oneribus perpetuo applicamus, & appropriamus.

Hujusmodi Monachis Privilegia Camaldulensiũ communicat.

§.9. Ad hoc, eisdem Monachis, & personis, etiam in prædictis membris, & locis constituendis, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, Immunitatibus, gratiis, & Indultis, etiam ratione possessionum, & bonorum, Ordini, & Congregationi Camaldulensi quomodolibet concessis, & concedendis, pariformiter, & æque principaliter uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, perpetuo concedimus.

Monachi Fontis Avellanæ intra mensem alicui Religioso Ordini dent nomen; alias puniantur.

§.10. Ceterum, ne præsentium effectus, extinctæ Congregationi Monachorum pertinacia protrahatur, volumus ut infra mensem, a publicatione præsentium, in dicto Conventu facienda numerandi, illi omnes, vel Congregationem Monachorum Camaldulensium ingrediantur, vel ad aliquam, ex aliis religionibus approbatis transeant, & ibi ordinem, juxta cujusque regulæ instituta omnino profiteantur; sin minus, lapso mense, in eos, tamquam desertores, ut ceteris etiam exemplo sint, animadvertendum curabimus, prout rei gravitas videbitur postulare.

Obedientes ab apostasia, excommunicatione, irregularitate, suspensione &c. absolvit.

§.11. Nos enim omnes, sic ingressos, vel translatos, & professos, ac voluntati nostræ obsecutos, anteactæ vitæ pœnitentes, a reatu Apostasiæ, & criminibus omnibus, necnon Excommunicationis, suspensionis, & Interdicti aliisque sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, quas ipsi extra Claustra suorum Locorum, & in sæculum vagando, juxta Canonicas sanctiones, & Ordinis S. Benedicti instituta incurrerunt, etiam habitu sæculari, regulari sæpius dimisso, vel mutato, aut operto, aut sæculari assumpto, in utroque foro absolvimus; cum eo tamen, quod quisque pœnitentiam, quam Confessor idoneus a se eligendus, pro commissis injunget, adimplere omnino teneantur; ac cum eis, super irregularitate, quam contraxerunt, propterea, ac quia censuris, & pœnis hujusmodi sint ligati, Missam, & alia Divina Officia, non tamen in contemptum Clavium, celebrarunt, & alias sese immiscuerunt sæpius in Divinis. Utque in susceptis Ordinibus, etiam in Altaris ministerio, ministrare, & ad dignitates, officia, & administrationes promoveri, illaque recipere, & exercere libere, & licite valeant, dispensamus; Abolentes omnem inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam, contra ipsos quomodocumque insurgentem ex prædictis. Jubemus igitur Monachis, & Personis Monasterii, & extinctæ Congregationis in universum, & singulatim, prædictis omnibus, non expectata alia jussione, mentisve nostræ declaratione, parere; neminemque prorsus, etiam ex iis, quorum collationes, provisiones, & Commendæ Beneficiorum, & aliæ gratiæ hic revocatæ sunt, quocumque tempore, quavis causa, restitutionem in integrum, reductionem ad terminos Juris, aut quodvis aliud gratiæ, vel justitiæ remedium impetrare, vel etiam ab alio, vel aliis impetrato, aut etiam motu simili concessæ, uti posse.

Abbatialem dignitatẽ sæcularem efficit.

§.11. Postremo dignitatem prædictam Abbatialem, ut supra separatam, & exemptam; necnon Ecclesiam, Cappellas, & Beneficia omnia regularia, ad liberam dispositionem Abbatis dicti Monasterii pertinentia, ad statum sæcularem perpetuo reducimus; itaut deinceps Abbas dicti Monasterii nihil omnino cum Monachis, Conventu, Ordine, & Congregatione commune habeat. Neque rursus ipsi in eum, dictamve Abbatiam, ejusque mensam, proprietates, Bona, Beneficia, Jurisdictiones, & jura quidquid prætendere possint.

Ædem, & Cappellam assignat.

§.12. Ac eidem Abbatiæ, Cappellam pro Ecclesia, & partem ædium prædictarum pro habitatione perpetuo assignamus.

Ejus, ceterorumque Beneficiorum a Congregatione suppressa dependentiũ collationem Rom. Pontifici reservat.

§.13. Statuimusque, ut ipsa dignitas Abbatiæ nuncupanda, quotiescumque vacabit, Clerico sæculari, tamquam Beneficium sæculare, curam animarum non habens, & cum quibuscumque aliis etiam Curatis, compatibile, a Congregatione prædicta prorsus alienum, per Romanum Pontificem dumtaxat conferri, & assignari debeat, eidemque Sedi prædictæ, ut olim Monasterium erat, prorsus subjectum remaneat. Et Be-

Beneficia omnia, cum cura, & sine cura ad sæcularitatem redacta, & ad dispositionem dicti Abbatis pertinentia, etiam de Jurepatronatus, ut præfertur, existentia, deinceps Clericis sæcularibus dumtaxat assignari; & in eis, qui de Jurepatronatus sunt, personæ sæculares, ad præsentationem Patronorum dictorum institui, per ipsum Abbatem debeant.

Hujusmodi decreta perpetuo servari jubet.

§.14. Decernentes supradicta omnia, & singula perpetuo inviolata, atque immutabilia fore, neque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, sublata cuique aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari debere: Necnon irritum, & inane, quidquid secus super prædictis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices &c. debere, ac insuper &c. scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat obstantibus.

§.15. Non obstantibus nostris, de non tollendo jure quæsito, & de unionibus committendis ad partes, vocatis, quorum interest, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii, Ordinum, & Congregationum prædictarum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac prædictis fundationibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & Indultis Apostolicis, illis, illorumque Superioribus, & personis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, & alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie concessis, confirmatis, & innovatis, & quibuscumque aliis Indulgentiis, & literis Apostolicis, cujuscumque tenoris existant, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia, & singula præsentibus pro sufficienter expressis haberi, contra ipsarum præsentium tenorem volumus, cuique in aliquo suffragari, ceterisque contrariis quibuscumque.

Hæ literæ publicatæ singulos arctant.

§.16. Denique volumus, ut publicatione prædicta, uti dictum est, facta, literæ prædictæ unumquemque perinde arctent, ac si singulatim intimatæ fuissent.

Exemplis fidem dedit.

§.17. Earum quoque exempla, etiam impressa, Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici, ejusve Curiæ sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem ubique locorum in Judicio, vel extra illud faciant, quam ipsæmet præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Clausulæ.

§.18. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 10. Decem. 1569. An. IV.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, quarto Idus Decembris, Pontificatus nostri Anno IV.

Finis Pontificatus Pii Quinti.

GREGO-

GREGORIUS XIII.
PAPA CCXXVIII.
ANNO DOMINI MDLXXII.

GRegorius Decimus tertius, Italus, ex Civitate Bononiæ, Hugo antea dictus, Christophori de Boncompagnis filius, S. R. E. Presbyter Cardinalis, Tituli S. Sixti, Creatus tertio Idus Martii Anno 1572. Coronatus in festivitate Pentecostes. Vixit annos duodecim, menses o. dies decem, & octo. Creavit Cardinales triginta quatuor. Obiit die 10 Aprilis Anno Domini 1585. ejus cadaver ad Basilicam S. Petri in sacello, quod ipse construxerat, & Gregorianum nuncupaverat, conditum fuit. Vacavit Sedes dies duos.

I.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Statuit, quod in causis forum Ecclesiasticum concernen. in Indiis Occidentalibus, & Insulis Maris Oceani Regi Hispaniarum subjectis si a sententiis pro tempore latis appellari contigerit, ab Episcopo ad Metropolitanum, a Metropolitano ad Ordinarium viciniorem appelletur, absque rescripto Sedis Apostolicæ.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EXposcit debitum Pastoralis officii, cui disponente Domino, providemus, ut litium dispendiis, quæ in foro Ecclesiastico pro tempore tractantur, ea, qua fieri potest, celeritate succurratur.

Series facti.

§.1. Exponi sane Nobis nuper fecit Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod in partibus Civitatum, Terrarum, & locorum, Oppidorum, & dominiorum Indiarum Terræ Firmæ, & Insularum Maris Oceani ob locorum a Romana Curia distantiam difficile admodum rescripta Apostolica haberi queunt, & propterea appellationes, quæ a quibusvis sententiis in causis tam criminalibus, quam aliis quibuscumque forum Ecclesiasticum concernentibus pro tempore latis interponuntur, difficulter admodum recipi, & admitti possunt, ac propterea Incolarum prædictorum dispendiis, quæ ex litium longitudine proveniunt, valde consultum foret, si duæ sententiæ pro tempore latæ rem judicatam facerent, & ab illis amplius appellare non liceret. Quare idem Philippus Rex Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Appellatio in Indiis ab Episcopo ad Metropolitanum fieri potest.

§.2. Nos qui Populorum quorumlibet quietem, & commodum, quantum cum Domino possumus, libenter procuramus, eundem Philippum Regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod in omnibus Regnis, terris, & Dominiis Indiarum Terræ Firmæ, & Insularum Maris Oceani, & alias quomodocumque, & qualitercumque nuncupat. dicto Philippo Regi mediate, vel immediate subjectis, quandocumque in causis tam criminalibus, quam aliis quibuscumque forum Ecclesiasticum concernentibus a sententiis pro tempore latis appellari contigerit, si sententia ab Episcopo lata ad Metropolitanum.

Si prima sententia a Metropolitano lata fuerit, ad Episcopũ viciniorem appellatio interponi poterit.

§.2. Si vero prima sententia ab ipso Metropolitano promulgata fuerit, ad Ordinarium viciniorem absque aliquo alio Sedis Apostolicæ rescripto appelletur, & si secunda sententia primæ sententiæ conformis fuerit, vim rei judicatæ obtineat, & executioni per eum, qui eam tulerit, quacumque appellatione non obstante, demandetur, si vero illæ duæ sive ab Ordinario, & Metropolitano, sive a Metropolitano, & Ordinario viciniore latæ conformes non fuerint, tunc ad alterum Metropolitanum, vel Epicopum, a quo primo lata fuit sententia, ad viciniorem ejusdem Provinciæ Episcopum appelletur, & duas ex ipsis tribus sententias conformes, quas etiam vim rei judicatæ habere volumus, is, qui ultimo loco judicaverit, exequatur, quacumque appellatione non obstante.

Clausulæ.

§.4. Decernentes omnia, & singula alias quam, ut præmittitur, intentata, & facta Judicia nullius prorsus roboris, & momenti fore, & quascumque modo prædicto non

non servato, interponendas appellationes nullas, irritas, & inanes existere; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam loci Ordinarios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam municipalibus, & particularibus illarum partium legibus, statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Judicibus, tam ordinariis, quam delegatis, & quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus,& formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis,specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. §.6. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca deferri, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis &c.

Dat. die 15. Maii 1572. An.I. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 15.Maii 1572.Pontificatus nostri Anno I.

II.

Ex Regest.in Secret. Brev. Pro Congregatione S. Benedicti in Regno Portugalliæ deputatio executorum literarum Pii V. super erectione dictæ Congregationis.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Archidiacono de Vermoin in Ecclesia Bracharen., & Ministro Monasterii per Ministrum gubernari soliti Sanctissimæ Trinitatis Ulyxbonen.Ordinis Redemptionis Captivorum, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. JUstis petentium votis libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. Dudum siquidem fe. rec. Pio Papa V. Prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis.

§.1. Pius Episcopus, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In eminenti dignitatis Apost. specula meritis licet imparibus divina dispositione vocati, ad ea libenter intendimus,per quæ eliminatis singulis Religiosorum Ordinum abusibus, & incommodis, quæ in eos tractu temporis diversimode irrepserunt, antiquis suis prærogativis, & pristinæ dignitati restituantur, & ut ad id facilius subsequi possit, Catholicorum Regum vota, quæ ad id tendere conspicimus, libenter ad exauditionis gratiam admittimus, aliasque desuper disponimus, prout rerum, & temporum qualitate pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire. Sane charissimus in Christo filius noster Sebastianus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Illustris exponi Nobis nuper fecit, quod ipse dudum provide considerans quamplura Monasteria Ordinis Sancti Benedicti, in suo Portugalliæ Regno consistentia partem ob Prælatorum suorum, qui eis hactenus præfuerunt, vel illa in commendam obtinuerunt, negligentiam, malumque regimen, partim ob depravatos in eis pro tempore existentium Monachorum mores, ab antiqua illa dicti Ordinis disciplina, & Religione ita discessisse, ut ibi nulla formæ regularis Observantiæ vestigia superesse videantur, ac propterea afflictis ibi præfatæ Religionis rebus succurrere, illaque in eodem Regno suo ad Divinæ Majestatis honorem, & gloriam meliori, quo posset modo, reparare desiderans, cum præsertim illam in Italiæ, & Hispaniarum Provinciis, aliisque locis fæliciter florere prospiceret, duos spectatæ Religionis, & prudentiæ ipsius Ordinis Monachos reformatos ex Provincia Castellæ accersivit, quorum opera, virtuteque una congregatio Monachorum Ordinis hujusmodi, in Portugalliæ Regno hujusmodi, ad instar Castellæ, seu S. Justinæ de Padua, vel Cassinen. Congregationum institui posset. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, tam sanctum, & necessarium opus absque nostra, & Sedis Apostolicæ auctoritate, ad optatum finem perduci facile nequeat,idem Sebastianus Rex Nobis humiliter supplicari fecit, ut ejusdem Religionis S. Benedicti restaurationi salubriter in dicto Regno consulere, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui votis quibuslibet præsertim regularis disciplinæ observationem concernentibus, quantum cum Deo possumus, libenter annuimus, eumdem Sebastianum Regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, unam Congregationem omnium, & singulorum Monasteriorum virorum Ordinis Sancti Benedicti hujusmodi, in eodem Regno existentium, quæ de jurepatronatus ipsius Sebastiani

ſtiani Regis exiſtunt, ſub invocatione eidem Sebaſtiano Regi beneviſa, etiamſi ipſe illam ab uno ex dictis Monaſteriis denominari, Monaſteriumque hujuſmodi illius caput eſſe, vel aliquam in ea præeminentiam, ſeu prærogativam habere voluerit, ad prædictarum Congregationum inſtar cum ſolitis ejus privilegiis, facultatibus, favoribus, indultis, & gratiis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, ex certa ſcientia perpetuo erigimus, & inſtituimus, necnon illi ſic erectæ omnia, & ſingula dicti Ordinis S. Benedicti Monaſteria virorum, in dicto Regno conſiſtentia, & de jurepatronatus ipſius Sebaſtiani Regis exiſtentia, ut præfertur, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, & per quoſcumque, etiam Ven. Fratres noſtros S. R. E. Cardinales, & legatos de latere in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, vel alias obtineantur, vel actu nunc quovis modo vacent, etiamſi tanto tempore vacaverint, quorum omnium proviſio juxta Lateranen. ſtatuta Concilii, aut alias canonicas ſanctiones, ad Sedem Apoſtolicam legitime devoluta exiſtat, & de illis etiam coſiſtorialiter diſponi conſueverit, ſeu debeat, ſuper illis quoque inter aliquos, etiam Cardinales præfatos lis pendeat indeciſa, cum dilectis filiis illorum Prioribus, Conventibus, Monachis quibuſcumque, ſine tamen præjudicio facultatis diſponendi de Monaſteriis virorum in Regno prædicto conſiſtentibus, & de jurepatronatus Sebaſtiani Regis exiſtentibus hujuſmodi, illorum occurrente vacatione, ac jurium Sedis prædictæ, auctoritate, & tenore prædictis ſubiicimus, ſupponimus, incorporamus, & aggregamus, illique, ac ejus Monaſteriis, Prioribus, Conventibus, & Monachis prædictis, quod de cetero omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, indulgentiis, favoribus, indultis, & gratiis tam ſpiritualibus, quam temporalibus, quibus Congregationes prædictæ, & eorum quælibet, ſuaque Monaſteria, eorumque perſonæ in genere, vel in ſpecie, etiam ex aliorum Ordinum communicatione, & ex conceſſionibus Apoſtolicis, & alias utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum ad earum inſtar, ſed pariformiter, & æque principaliter abſque ulla prorſus differentia uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus, necnon alterum ex duobus Monachis præfatis, per ipſum Sebaſtianum Regem, ut præfertur, accitis, aut alium dicti, ſeu alterius Ordinis Religioſum virum, ad hoc per eumdem Sebaſtianum Regem nominandum in Viſitatorem, & Reformatorem generalem Congregationis, & Monaſteriorum hujuſmodi, ac omnium, & ſingulorum Prioratuum, & aliorum locorum Regularium dicti Ordinis S. Benedicti, necnon Abbatum Priorum, Conventuum, Monachorum, & aliarum perſonarum ſuarum, exceptis tamen ex illis Cardinalibus prædictis, ad decennium tantum conſtituimus, & deputamus, illique ſic conſtituto, & deputato, ut Monaſteria, Prioratus, & alia loca, ac Abbates, Priores, Conventus, & perſonas Congregationis erectæ hujuſmodi, juxta Concilii Tridentini decreta viſitare, tam in capite, quam in membris reformare, delinquenteſque, & inobedientes, ac rebelles carcerare, caſtigare, & punire, ac regularia Congregationis prædictæ inſtituta illuc introducere, ac Congregationis erectæ Monaſteria, & Prioratus hujuſmodi, in commendam pro tempore obtinentes, cujuſcumque ſtatus exiſtant, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ad congruos fructuum, reddituum, & proventuum portiones illorum Conventibus prædictis, ad hoc, ut ipſi ibi regulariter, tranquille, & commodius vivendo, liberius Altiſſimi beneplacitis vacare poſſint, aſſignandum, & cum effectu tradendum, etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, ac pecuniariis, necnon Monaſteriorum, & Prioratuum, aliorumque Beneficiorum, & Officiorum, per eos pro tempore obtentorum privationis pœnis, aliiſque opportunis juris, & facti remediis cogere, & compellere, ac quæcumque Ordinationes, & ſtatuta aliarum Congregationum hujuſmodi, in toto, vel parte aſſumere, necnon alia ad ſalubre regimen Congregationis, ac Monaſteriorum, & perſonarum hujuſmodi conducibilia, licita tamen, & honeſta, ac dicto Concilio non contraria condere, quæ poſtquam condita forent, etiam ex tunc, prout ex ea die dicta auctoritate Apoſtolica confirmata, & approbata ſint, & eſſe cenſeantur eo ipſo. Congregationem quoque, ſeu generale Capitulum ipſius ſic erectæ Congregationis, ac prima vice ubi, & quando ſibi videbitur, ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis convocare, & indicere, illique præſidere, necnon per eum ſtatuta, & ordinata ſub eiſdem cenſuris, & pœnis & quacumque appellatione remota debitæ executioni demandare, & demandari facere; necnon inobedientes, & rebelles, ſibique non parentes, cenſuras, & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarare, illaſque etiam iteratis vicibus aggravare, & interdictum Eccleſiaſticum apponere, auxiliumque brachii ſæcularis, ſi opus ſit, invocare, ceteraque in præmiſſis neceſſaria, & opportuna, necnon omnia, & ſingula ea, quæ generales miniſtri Ordinis Mendicantium, in ſuis Ordinis Domibus, & circa ea alias, tamen juxta ipſius Ordinis regularia Inſtituta, & ſine præjudicio jurium Sedis prædictæ, ac eorumdem Monaſteriorum, fundatorum voluntatem facere, exercere, & exequi ſimiliter poſſit, & valeat auctoritatem, & facultatem concedimus, & inſuper quod de cetero in ipſa erecta Congregatione Conſtitutio fe. rec. Clementis Papæ III. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: In ſingulis, quoad viſitatorum electionem, alias tamen juxta erectæ Congregationis Inſtituta, necnon alia dicti Ordinis S. Benedicti Reformationem concernentia obſer-

observari debeat, statuimus, & ordinamus Decernen., quod si d.decennio durante Generalis Reformator, per Sebastianum Regem nominandus hujusmodi decesserit, vel idem Sebastianus Rex illum amoveat, liceat eidem Sebastiano Regi alium ipsius loco, & secundi, ac tertii loco, vel etiam ulterius etiam alium nominare, ita tamen quod post dictum decennium Congregatio erecta hujusmodi illorum loco alios juxta dictæ Congregationis Cassinen. statuta, & alias juxta illius privilegia eligere debeant, & teneantur, qui eo ipso dicta auctoritate Apostolica constitutus, cum eisdem auctoritate, & facultate sit, & esse censeatur, necnon præsentes literas, ac præmissa omnia, & singula in eis contenta nullo unquam tempore, quovis quæsito colore, vel ingenio de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari posse, sed illa omnia, & singula valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Cardinales prædictos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstan. piæ me. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ac monasteriorum, & Ordinis Sancti Benedicti prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis eidem ordini Sancti Benedicti, illius superioribus, & personis cum quibusvis clausulis, & decretis etiam Imperatoris, & Regum contemplatione, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, vel aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino liceat hanc paginam nostræ absolutionis, erectionis, institutionis, subjectionis, suppositionis, incorporationis, aggregationis, concessionis, indulti, constitutionis, deputationis, statuti, ordinationis, decreti, & derogationis infringere, aut ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexto, Pridie Kalen. Maii, Pontificatus nostri Anno I.

Confirmatio præfatarũ literarum, quarum executio committitur.

§.2. Nos igitur cupientes dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Monachis, & personis Congregationis Sancti Benedicti hujusmodi de opportuna Judicum, qui sibi in præmissis efficacis defensionis præsidio assistant, deputatione providere, eorumdem Abbatum, Priorum, Monachorum, & personarum hujusmodi supplicationibus in hac parte inclinati, discretioni vestræ per præsentes committimus, & mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios literas prædictas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Abbatum, Priorum, Monachorum, & personarum hujusmodi seu alicujus eorum fueritis requisiti, solemniter publicantes, sibique in premissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciatis auctoritate nostra Abbates, Priores, Monachos, & personas erectione, institutione, subjectione, suppositione, incorporatione, aggregatione, concessione, indulto, constitutione, deputatione, statuto, ordinatione, decreto, derogatione, & aliis præmissis juxta dictarum literarum continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non perermitten. eos, seu eorum aliquem desuper, per quoscumque quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstan. prædicta Bonifacii Prædecessoris, qua cavetur ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis, ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque propterea procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita dummodo ultra tres aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, ac aliis Apostolicis Constitutionibus, necnon omnibus illis, quæ in dictis literis expressum fuit non obstare, contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 25. Maii 1572. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quingentesimo septuagesimo secundo, octavo Kalen. Junii, Pontificatus nostri Anno I.

Fa-

III.

Facultas Religiosorum Societatis Jesu, eligendi Conservatores in ejus causis, ac jurisdictio ipsorum Conservatorum ex indulto Pii V.

Hanc Religionem primo loco approbavit Paulus III. ut in ejus Const. XXXI. Regimini. *Tom.IV. Part.I. fol.*185. *ubi alia de ea tibi indicavi.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ÆQUUM reputantes, & rationi consonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

Ad supplicationem Societatis Jesu.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Pio Papæ V. Prædecessori nostro pro parte dilectorum Præpositi Generalis, & Religiosorum Societatis Jesu exposito, quod cum dicta Societas benedicente Domino, longe lateque esset propagata, ac ad Dei laudem, & honorem, militantisque Ecclesiæ profectum in dies augeretur, & propter diversa bona temporalia, quæ Collegia scholarium sub eorum cura instituta possidebant, conservanda, & recuperanda, lites aliaque forensia frequentes subire necessario cogeretur, exindeque fieret, ut ejus personæ, quæ Animarum saluti implicitæ litium anfractus, qui ab eorum institutis valde dissonabant, evitare cupiebant, ab earum ministerio, non sine animi sui dolore, cum animarum hujusmodi dispendio distraherentur, & eidem Prædecessori pro parte eorumdem Præpositi Generalis, & Religiosorum asserentium, eorum bona a quorumcumque locorum Ordinariorum jurisdictione libera, & exempta ac sub Romani Pontificis, & Sedis Apostolicæ protectione alias recepta fuisse, humiliter supplicato, ut eorum quieti more pii Patris, ac alias in præmissis opportune consulere de benignitate Apostolica dignaretur.

Pius V. ei concessit, ut in omnibus causis, Conservatores, & Judices eligere possint.

§.2. Idem Prædecessor, qui ad gratos Deo, & universæ Republicæ Christianæ utiles, & necessarios fructus, quos Societatis prædictæ personæ in vinea Domini semper proferebant, debitum respectum habebat, facere nullo modo poterat, quin ipsis ea concederet, per quæ ipsi, eorumque res, & bona a noxiis, justitiæ ministerio, præservarentur, eosdem Præpositum generalem, & Religiosos, ac eorum singulos, a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequendum absolvens, & absolutos fore censens, hujusmodi supplicationibus inclinatus, sub dat. videlicet octavo Kal. Junii, Pontificatus sui Anno tertio, eidem Societati, singulisque illius personis, ac eorum familiaribus Clericali Charactere tamen insignitis, ut in quibuscumque causis, tam Civilibus quam Criminalibus ac mixtis, etiam in eis in quibus actores vel conventi rei forent, ipsis contra quascumque Communitates, & Collegia hujusmodi, omnes, & singulos Archiepiscopos, Episcopos, ac Abbates, necnon alias personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, ac Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicos, ac eorundem Archiepiscoporum, & Episcoporum Vicarios in spiritualibus, & Officiales Generales ubilibet constitutos, in suos possent assumere Conservatores, & Judices ordinarios indulsit.

Ipsique Judices, & Conservatores amplam, de qua hic jurisdictionem habeant.

§.3. Ipsis vero sic electis, vel duobus, aut uni eorum, ut per se vel alium seu alios etiam si sint extra loca, in quibus Conservatores, & Judices deputati forent, eidem Societati efficacis defensionis præsidio assistentes, non permitterent Societatem, Collegiaque hujusmodi super terris, locis, domibus, possessionibus, & juribus, necnon fructibus, censibus, redditibus, & proventibus, ac quibuscumque aliis bonis mobilibus, & immobilibus, spiritualibus, & temporalibus, necnon privilegiis, & indultis, eis, & dictæ Societati, tam Apostolica quam ordinaria, & alias rite Regia auctoritatibus concessis, & aliis rebus ad dictam Societatem, communiter vel divisim spectantibus, a quibuscumque personis tam sæcularibus quam Ecclesiasticis, ac quacumque auctoritate, & superioritate, fungentibus, quoquo modo indebite molestari, vel eis gravamina, damna, aut iniurias irrogari, facerentque cum ab eisdem Societate, aut personis, vel procuratorib. suis, seu aliquo ex eis forent requisiti, restitutione locorum, terrarum, domorum, possessionum, jurium, & bonorum mobilium, & immobilium, redditituum quoque, & proventuum, ac aliorum quorumcumque bonorum, necnon privilegiorum, & indultorum, eis tunc, & pro tempore concessorum observatione, necnon de quibuslibet molestiis, iniuriis, damnis, tunc præsentibus, & futuris, in illis videlicet quæ judicialem requirerent indaginem summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, in aliis vero prout eorum qualitas exegisset justitiæ complementum, occupatores, seu detentores, præsumptores, & iniuriatores hujusmodi, necnon cotradictores quoslibet, & rebelles, etiam si alias quam ut præfertur, qualificati existerent, quandocumque, & quotiescumque expedisset, auctoritate Apostolica, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, eos, quos sententias, censuras, & pœnas, per eosdem Conservatores seu Judices pro tempore latas incurrisse, eis constitisset, eas incurisse declararent, & quoties opus fuisset, etiam iteratis vicibus aggravarent, necnon auxilium brachii sæcularis invocarent, commisit,

misit, & mandavit. Ac insuper si per summariam informationem, per eos super his habendam, ipsis constitisset, quod ad loca, in quibus occupatores, præsumptores, molestatores, & iniuriatores hujusmodi, ac alios, quos literæ tunc desuper conficiendæ concernerent, pro tempore morari contigisset, pro monitionibus, & inhibitionibus ipsis, ac citationibus eis faciendis, tutus non pateret accessus, Judicibus, & Conservatoribus hujusmodi monitiones, & citationes præfatas, ac inhibitiones quaslibet, per edicta publica locis publicis affigenda, de quibus esset verisimilis coniectura, quod ad ipsorum monitorum, citatorum, & inhibitorum notitiam pervenire valerent, faciendi. Necnon eisdem occupatoribus, detentoribus, præsumptoribus, molestatoribus, iniuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio moderandis, inhibendi, ac quibusvis inhibitionibus, eis pro tempore, etiam prætextu quarumcumque literarum Conservatoriarum, seu privilegiorum Apostolicorum quibuslibet concessorum, & concedendorum, pro tempore factis non obstantibus, eorum jurisdictionem libere exercendi, loca, ad quæ eos declinare contigerit, & in quibus scienter stare permissi forent, Ecclesiastico interdicto subiiciendi plenam, & liberam facultatem concessit. Ac monitiones, requisitiones, inhibitiones, & citationes sic factas, perinde ipsos monitos, requisitos, inhibitos, & citatos arctarent; ac si eis personaliter factæ, insinuatæ, & intimatæ forent.

Et istam concessionem per quascumque derogationes non ablatam, nec diminutã censeri decrevit.

§.4. Ac tunc desuper conficiendis literis, & in eis contentis dispositionibus, per quascumque derogationes, in quibusvis aliis literis Apostolicis gratiam vel Justitiam, & mixtim continentibus, per eumdem Prædecessorem, & Sedem Apostolicam, etiam cum derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & per quas earumdem literarum tunc desuper conficiendarum tenor, ac si de verbo ad verbum in eis insertus foret, pro expresso haberetur, quibuscumque personis, seu in eorum favorem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, concessas, & factas, ac faciendas, & concedendas, nullatenus derogatum censeretur, aut derogari posset, nisi tenor earumdem tunc desuper conficiendarum literarum, de verbo ad verbum nihil penitus omisso, foret in illis insertus, & derogatio pro tempore facta hujusmodi per trinas distinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus similiter distinctis vicibus, eidem Societati intimata, & insinuata foret, & quod aliter earumdem literarum tunc desuper conficiendarum pro tempore factæ derogationes nemini suffragarentur.

Unumque ex ipsis Judicibus articulum per alium inchoatum prosequi posse declaravit.

§.5. Quodque quilibet Judicum, & Conservatorum præfatorum valere prosequi articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo foret Canonico impedimento præpeditus, quodque cuilibet Conservatorum, & Judicum eorumdem, ab eodem die octavo Kal. Junii esset in præmissis omnibus, ac eorum singulis, cæptis, & non cæptis, tunc præsentibus, & futuris, perpetua potestas, & jurisdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate possent in præmissis omnibus, cæptis, & non cæptis, tunc præsentibus, & futuris, & pro prædictis procedere, ac si prædicta omnia, & singula coram eis cæpta fuissent, & eorum ac cujuslibet ipsorum jurisdictio de præmissis omnibus, & singulis per citationem, vel modum alium perpetuata legitime extitisset, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Contrariis omnibus derogavit.

§.6. Non obstantibus piæ mem. Bonifacii PP. VIII. etiam Prædecessoris nostri, qua cavebatur, ne quis extra suam Civitatem vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocaretur; seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem vel Diœcesim, in quibus deputati forent, contra quoscumque procedere præsumerent: & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo non ultra tres dietas aliquis vigore earumdem literarum tunc desuper conficiendarum extraheretur, & quibusvis aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Regibus, Ducibus, Comitibus, ceterisque cujuscumque dignitatis, qualitatis, & præeminentiæ, ac Ordinis etiam Mendicantium, & conditionis existentibus personis, in genere vel in specie, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus idem Pius Prædecessor, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad id servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, pro sufficienter expressis habens, illis alias in suo robore permansuris, ea vice dumtaxat specialiter, & expresse derogavit, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis fuę Bullæ credi voluit.

§.7. Voluit insuper idem Pius Prædecessor, quod literarum, tunc desuper conficien-

ficiendarum transsumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhiberetur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sed quia ipsius Pii obitu superveniente Bulla non fuit expedita, ideo hic Pontifex de ejus validitate non dubitari decernit.

§.8. Ne autem de absolutione, indulto, & aliis præmissis, pro eo quod super illis ipsius Pii Prædecessoris, ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ipsaque Societas illorum frustretur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod indultum, & alia præmissa perinde a dicta die octavo Kalendas Junii suum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius Pii Prædecessoris literæ confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plene absolutionem, indultum, & alia præmissa ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Nulli ergo &c.

D. P. An.I. 25. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, octavo Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno primo.

IV.

Prohibitio depingendi, sive miniandi, aut venales proponendi, Agnusdei a Romano Pontifice benedictos.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus prohibitionis.

Omni certe studio, & opera a Nobis procurandum est, ut ea tollantur, quæ non conveniunt, ac nostrum, & aliorum bonorum, piorumque Christifidelium animos offendunt. Itaque provide considerantes certas formas innocentissimi Agni imagine figuratas, & per Romanos Pontifices statutis temporibus consecrari solitas, sicut Agni puri, & mundi a summo Pontifice benedicuntur, ita ab omnibus postmodum immaculatas, non autem auro, & coloribus ullis depictas, sed in sua albedinis munditie sanctificatas congruenti cum reverentia teneri, & conservari debere.

Prohibitio depingendi, aut miniandi, seu venales habēdi Agnus Dei a Pontifice benedictos.

§.1. Statuimus, & ordinamus, ac sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, prohibemus, & interdicimus, ne quisquam sive vir, sive mulier, sæcularis, aut Ecclesiastici, etiam regularis Ordinis ille sit, & quocumque gradu, conditione, statu, nomine, dignitate, & honore præcellat, posthac in perpetuum Agnusdei per Romanum Pontificem pro tempore existentem benedictos depingere, inficere, minio notare, vel aurum, aut colorem aliquem illis imponere, aut quiddam aliud super inducere, neque depingi, aut miniari facere, nec illos venales proponere, seu tenere quovis prætextu, qualibetve de causa audeat. Verum eos albos, & mundos Agnum illum purum, & innocentem repræsentantes, qui occisus præciosissimo sanguine suo Nos redemit, decenter, ac reverenter a cunctis haberi, deferri, & custodiri præcipimus, & ita ab omnibus fieri, & censeri debere decernimus.

Ordinarii hāc prohibitionem publicent.

§.2. Mandantes omnibus, & singulis locorum Ordinariis per universum Christianum Orbem constitutis, eorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ut præsentem nostram Constitutionem, & prohibitionem in suis quisque Civitatibus, & Diœcesibus statim publicare procurent, ita ut ad omnium notitiam quamprimum pervenire possit.

Contravenientium pœnæ.

§.3. Quicumque vero inobedientes fuerint, præter excommunicationis pœnam, quam, ut præfertur, incurrent, etiam aliis pœnis ipsorum Ordinariorum, seu Vicariorum plecti, & mulctari volumus, & jubemus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transsumptorum.

§.5. Volumus etiam, quod præsentium literarum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici obsignatis, plena eademque prorsus fides ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.I 25. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, octavo Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno I.

V.

Confirmatio Constitutionis Pii V. de non alienandis, & infeudandis Terris, & locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Hanc Const. LIII. Pii V. habes in T. IV. P. II. fol. 364. Admonet, *& ibi ejus extensiones indicavi. Quibus adde quod hic Pontifex die* 3. *Aprilis* 1581. *in Consistorio declaravit sub dicta Bulla Pii V. comprehendi etiam concessiones guberniorum, quæ ultra triennium, de locis S. R. E. fieri contingeret.*

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Inter ceteras, quæ ad Romani Pontificis curam, ac sollicitudinem pertinent, illud quoque non mediocri studio providendum est, ut res Ecclesiastica sarta tecta usquequaque conservetur, quod cum de aliis omnibus, tam præcipue de iis, quæ specialis jurisdictionis Romanæ Ecclesiæ sunt, curare debet, ne ulla usquam illorum imminutio fiat.

Pius V. prohibuit alienari, vel infeudari loca S. R. E.

§.1. Cujus rei causa fel. record. Pius Papa V. Prædecessor noster, ut talium distractionibus omnem viam, quantum in ipso erat, in perpetuum præcluderet, literas edidit in hæc verba. Pius Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam

riam. Admonet Nos suscepti. *Omittitur tenor, quia habes in Pii V. Constit.LIII. cit. in rubr.*

Hic Pontifex modo confirmat illius Cōstitutionem. §.2. Cum autem eæ literæ ad retinendam Sedis Apostolicæ dignitatem valde pertineant, Nobis nihil optabilius fuit cum primum ad Summi Apostolatus apicem, divina Nos clementia evocavit, quam ut ipsis primo quoque tempore præsentium nostrarum robur adjungeremus. Quocirca prædictas literas, & omnia in eis contenta auctoritate Apostolica tenore præsentium comprobamus, confirmamus, & innovamus, volumusque eas perpetuo observari.

Sanctio pœnalis. §.3. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ comprobationis, confirmationis, innovationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. An.I. 27. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, sexto Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno I.

VI.

Contra Famigeratores nuncupatos Menantes, eorumque scripta recipientes, & famosos libellos scribentes, & mittentes.

Consonat Const.CXCVIII. Pii Quinti, quæ est supra fol.196.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. EA est rerum humanarum infelicitas, ut non vetera tantum vitia pertinaciter adversus omnem legumlatorum solertiam luctentur, & quamvis acribus compressa suppliciis renascantur, sed nova etiam in dies, & superioribus sæculis ignota succrescant. Quo Nos pro injuncto Nobis divinitus munere diligentius adjuti, par est, ut & illa coerceamus, & horum, quæ se nunc primum offerunt, antequam se corroborent radices ipsas, si qua ratione possumus, amputemus.

Famigeratorum mala. §.1. Cum igitur haud ita pridem in Urbe nostra, secta quædam emerserit hominum improbe curiosorum, qui quoscunque de publicis privatisque negociis, vel aliunde rimari possunt, vel ipsi etiam pro sua libidine comminiscuntur, domi, forisque facta, infecta, vera, falsa, nullo discrimine proponunt, recipiunt, & scriptitant, itaut hujus rei jam artem quasi quandam instituerint, ac plerique eorum, etiam vili mercedula conducti, harum rerum commentariolos, ex falsis plerunque vulgi rumoribus incerto auctore collectos, huc illuc mississent, aut etiam tanquam primum ex Urbe ad diversa loca missos, deinde iisdem ex locis in Urbem remissos circumferant, ac venditent, quibus non tantum de præteritis arbitratu suo nugantur, sed etiam quid ex hac, aut illa re, eventurum sit, stolide vaticinantur.

Prohibitio cum impositione pœnarum. §.2. Nos qui, & facile prospicimus, & rerum experimentis edocti sumus, quæ quantaque mala ex eo proveniant, cum & sæpius sparguntur falsa pro veris, seu directe, seu oblique, ac quodam quasi colore quæsito, multorum existimatio, & fama violatur, his ac talibus incommodis occurrere cupientes, hujus Constitutionis auctoritate prohibemus, ne quis in posterum tales commentarios conficere, neve ab aliis confectos recipere, describere, spargere, aut ad alios mittere audeat. Qui horum quid fecerit, ipso facto perpetua ignominiæ nota affectus, sine ulla spe veniæ ad triremes, aut perpetuo, aut ad tempus pro admissi qualitate damnetur. Qui vero hujusmodi commentariorum, aut scriptorum quicquam undecumque, & a quocumque receperit, id quam primum Urbis nostræ Gubernatori significare, & eidem omnia consignare debeat. Quod si non fecerit, ipsum pœnis prædictis decernimus subjacere. Confirmatio legum de famosis libellis. Antiquis juribus contra scribentes, aut mittentes libellos famosos editis, nihilominus in suo robore duraturis.

Exemplorum fides. §.3. Volentes præsentium exemplis, etiam non impressis, Notarii publici manu, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eamdem illam ubique fidem, in judicio, & extra adhiberi, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.I. 1. Septemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Kalendis Septembris, Pontificatus nostri Anno primo.

Publicatio. *Anno Incarnationis Dominicæ 1572. indictione 15. die vero Sabbati 6. mensis Sept. Pont.SS. in Christo Patris, & D.N.D.Greg. divina providentia Papæ XIII. an.I., affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ, ad valvas S.Jo.Lateran., & S.Petri, ac Cancell. Apost., & in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Jo. della Guardia, & Scipionem de Octavianis SSmi D. N. Papæ Curs. Philibertus Mag. Curs.*

VII.

Facultas Ordinis, tam Fratrum, quam Monialium Eremitarum S. Augustini, permutandi, & alienandi bona cujuscumque Monasterii in evidentem ejus utilitatem, cum licentia, vel approbatione Prioris generalis dicti Ordinis.

Aliæ extabant Pontificiæ dispositiones circa hanc facultatem, sed eas prætermisi, hac contentus uti pleniore. Cetera autem de hoc Ordine vide in Const.XXIX. Alex.IV. Licet. *Tom.III. Par.I. fol.*373.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. DUM ad uberes salutiferosque fructus, quos benedicente Domino sacer dilectorum

ctorum filiorum Fratrum Eremitarum Sancti Augustini Ordo in vinea Domini protulit, & in dies proferre non cessat, debitum respectum habemus, ac plane agnoscimus, quod ii tanquam hujus Sedis speciales filii, tam verbum Dei per Urbes, & Regiones disseminando, quam ubique varia charitatis opera adimplendo, Nos in hujus Pastoralis officii onere coadjuvare non cessant, facere nullo modo possumus quin eos speciali quadam hujus Sedis benevolentia prosequentes, ea sibi favorabiliter concedamus, per quæ eorum indemnitati, Monasteriorumque suorum utilitati potest salubriter provideri.

Causa hujus concessionis.

§.1. Exponi sane Nobis nuper fecerunt iidem Fratres Eremitæ, quod sæpenumero accidit, ut pro aliqua urgenti necessitate, vel utilitate Monasteriorum, domorum, & locorum dicti Ordinis, tam virorum, quam mulierum, illorum bona locare, alienare, permutare, vel in emphyteusim, seu livellum dare expediret, ac quandoque contingit, ut conditio semel oblata, si prætermittatur, maximam afferat jacturam, præterquam quod difficile admodum existit pro singulis minimis commutationibus, & aliis contractibus ad Sedem præfatam recurrere, ac id non sine ipsius Ordinis in paupertate fundati inquietudine esse potest. Quare iidem Fratres Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concessio facultatis alienandi bona Ordinis, cum licentia, vel approbatione Prioris generalis, & dummodo fiat in evidentê utilitatem dicti Ordinis.

§.2. Nos fel. rec. Sixti V., & Leoni X. ac aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærere volentes, ipsosque Fratres Eremitas, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem Fratribus Eremitis, ut ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus Fratres, & Moniales dicti totius Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, omnium, & quorumcumque Monasteriorum, Domorum, & locorum ejusdem Ordinis, ubilibet nunc, & pro tempore consistentium, libere, & licite possint, & valeant, quæcumque bona stabilia, & immobilia, seu quasi stabilia cujuscumque qualitatis, & quantitatis, & valoris, & in quocumque loco existentia eorumdem Monasteriorum, Domorum, & locorum vendere, alienare, & permutare, & etiam in emphyteusim, seu ad livellum, etiam ad longum tempus concedere, & pro precio, affictu, pactis, modis, & formis hinc inde conveniendis, licentiam, & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus. Proviso tamen quod fiant pro commoditate, vel utilitate ipsorum Monasteriorum, domorum, & locorum, & quod consensus duarum partium, ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium illius Monasterii, Domus, vel loci, cujus dicta bona erunt, accedat, & interveniat, & quoad concessionem in emphyteusim, dummodo illa non fiat, ultra duas generationes, vel nominationes, absque alia a Nobis, vel Successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, aut Sede Apostolica, vel illius de latere Legatis, seu Nunciis, aut etiam locorum Ordinariis petenda, vel obtinenda licentia, seu confirmatione; ita tamen quod loco consensus Sedis Apostolicæ, dilectus filius Prior generalis dicti Ordinis, nunc & pro tempore existens, & diligenter examinata, & evidenter utili comprobata habeat, prout sibi ex nunc perpetuo concedimus potestatem ratificandi hujusmodi location. concession. vendition. & alienation. ac contractus. Sic quod ubi talis ordo non fuerit servatus, locatio, concessio, venditio, & alienatio, ac contractus aliter facta, nulla & invalida, nulliusque roboris ac momenti existant, & donec præfatus Prior generalis modo præfato non ratificaverit, possessio remaneat, & remanere intelligatur penes ipsos Fratres, seu Moniales dicti Monasterii seu domus, aut loci sic locantis & alienantis, ac ita in præmissis sic perpetuo declaramus & decernimus. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc, & e contra, postquam locationes, concessiones, venditiones, & alienationes, ac contractus, servatis supra narratis, pro tempore facti, & per dictum Priorem generalem ratificati fuerint, ut præfertur, seu consensus ejusdem Prioris generalis intervenerit, easdem locationes, concessiones, venditiones, alienationes, & contractus, ac inde secuta quæcumque, necnon instrumenta, & scripturas desuper pro tempore confecta approbamus & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere statuimus, omnesque & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem quomodolibet supplemus. Decernentes quoad utilitatem, seu commoditatem Monasteriorum, domorum, & locorum præfatorum assertioni duarum partium ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium illius loci cujus bona erunt, postquam ratificatio facta fuerit, illasque & illa, necnon præsentes, & in eis contenta, validas, & efficaces, ac valida & efficacia perpetuo fore, necnon ab omnibus observari debere, ipsosque & cum eis contrahentes præfatos, super præmissis, & inde secutis quibuscumque, per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari, vel impediri non posse, necnon irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio & facultas executorum.

§.3. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Joanni Episcopo Albanen. Cardinali de Montepolitiano nuncupato, Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, Protectori, & Alexandro Patriarchæ Alexandrino Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Bartholomæo Car-

Episcopo Amerino Cancellariæ Apostolicæ Regenti, nunc, & pro tempore existentibus, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, integre, & inviolabiliter observari. Non permittentes eos, aut eorum aliquem desuper contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D. P. An.I. 5. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 5. Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo Pontificatus nostri Anno I.

VIII.

Institutio Militiæ S. Mauritii Martyris, sub regula Cisterciensi, ac sub regimine Emanuelis Philiberti Sabaudiæ Ducis, suorumque Successorum, qui dictæ Militiæ Magni Magistri perpetuo sint.

Huic Militiæ hic idem Pontifex univit postea aliam Militiam S. Lazari Hierosolymitani, ut in Const. seq. De qua S. Lazari Militia, vide plene notata in Const. XLIII. Pii V. Sicuti Tom. IV. Par. II. fol. 336.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Christianæ Reipublicæ vexatio.

CHristiani Populi corpus, sic summa Dei providentia cernitur constitutum, ut quemadmodum Ecclesiasticis personis propria est operatio attributa, ita strenuis, & fortibus viris, tamquam Christi Athletis, sua benemerendi occasio sit oblata. Cum ad eum quoque finem Deus sæcularem Principibus potestatem dederit, ut debitum Sanctæ Religioni præstent famulatum, atque his inter se cohærentibus, & militiæ præsidio Sacerdotum pietas in suo officio protegatur, & militum virtus amore Religionis augeatur, unde illius fides, & gloria sit propaganda. Id vero summo conatu pro tempore esse agendum, ut quam maxima Christianæ, & Catholicæ fidei adiumenta comparentur, Reipublicæ Christianæ gravissima vulnera ab hæreticis Sathanæ ministris inflicta, ab eisdem, ac infidelibus in posterum impendentia mala, satis aperte Nos admonent, ac inter ceteras Christiani Populi partes, his præcipue malis hæreticorum venenis, dolis, insidiis, atque oppressionibus obnoxiæ conspiciuntur Sabaudiæ, & finitimæ Regiones, ob vicinitatem adiacentium quorumdam locorum, præsertim Genevæ, a quo ipsa hæresum contagio, & pestis circumquaque serpsit, atque manavit.

Ducis Sabaudiæ propositio, de instituenda Militia S. Mauritii, & petitio licentiæ.

§.1. Itaque cum dilectus filius nobilis vir Emanuel Philibertus Sabaudiæ Dux, pro sua præstanti pietate, ac prudentia, hæc diligenter considerans in animum induxerit, ad alia, quæ ipsæ consuevit, tuendæ, & augendæ Catholicæ Religionis causa, in locis ditionis suæ subiectis adhibere remedia illa, & adiungere, ut ex delectis omnis generis Christiani Populi militibus, unam Sanctæ Sedis auctoritate conficiat Militiam Beati Mauritii Martyris nuncupandam, quem idem Emanuel Philibertus Dux, & ejus antecessores, ut præcipuum suum, ac rerum suarum protectorem, eximio, ac perpetuo studio, & veneratione sunt prosecuti, idque Nobis exponi fecerit, ac simul supplicari, ut hoc ei impartire dignaremur.

Pontificis collaudatio de d. propositione, & concessio d. licentiæ.

§.2. Nos optimum illius consilium, ac ipso majoribusque ejus clarissimis, & præstantissimis Principibus dignum animum, meritis in Domino laudibus commendantes, ac prospicientes ipsam sic constituendam

dam militiam, maximo usui, & præsidio fore non solum ipsis Sabaudiæ, & Pedemontium Provinciis, sed toti etiam Italiæ ad sustinendos, & propulsandos quosvis hæreticorum, & infidelium impetus, ac opportunissimum ibi propugnaculum, munimentum, & auxilium habituros esse Nos, Ecclesiamque Romanam, ac universam Christianam Rempublicam in ipso Militiæ robore, ac talis Ducis maxima virtute, rerumque bellicarum summa, & sæpe cognita peritia, illi super hac re, prompto, ac libenti animo annuendum, piosque ejus conatus speciali favore, & gratia duximus prosequendos.

Ipsaque institutio Militiæ S.Mauritii sub Regula Cisterciensi, & sub Duce Sabaudiæ, qui dotē 15. mill. scutorum de propriis bonis tribuere debeat.

§.3. Quare ipsum Emanuelem Philibertum Ducem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ejus supplicationibus inclinati, unam Militiam, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, qui Dominus est exercituum, & per quem Reges regnant, ac Principes imperant, & fidei Catholicæ in dictis Sabaudiæ, & Pedemontis Regionibus defensionem, ac universæ Italiæ, totiusque Christianæ Reipublicæ salutem, & commodum, sub invocatione Sancti Mauritii Martyris, & regula Cisterciensi nuncupandam per universum Christianum Orbem, cujus suprema Sedes, & militum Conventus, in loco ab eodem Emanuele Philiberto Duce in Sabaudia statuendo, & assignando, perpetuo sit, & in ipsa Militia unum Magistrum Magnum vocandum, supremam ejusdem Militiæ dignitatem pro uno Magistro, qui illius caput existat, cum eo, quo sibi expedire videbitur, militum, & ministrorum numero. Qui Milites cum unica tantum, & virgine conjugati, ad habitum, & professionem regularem admitti, seu qui pro tempore admissi fuerint, matrimonium cum simili virgine, & unica dumtaxat contrahere possint, alias vero ipsi castitatem conjugalem, & obedientiam expresse profiteantur, cum mensa Magistrali, officiis, juribus, jurisdictionibus, & insignibus consuetis aliarum hujusmodi Militiarum instar, ex nunc prout postquam ipse Emanuel Philibertus Dux dotem annui redditus quindecim millium scutorum de propriis, & patrimonialibus bonis suis illi constituerit, & e contra auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus. Ac illi sic erectæ ejusque mensæ dictam dotem quindecim millium scutorum, etiam perpetuo applicamus, & approbamus, ita ut liceat eidem Emanueli Philiberto Duci, & pro tempore existenti Magno Magistro, bonorum dictæ dotis corporalem possessionem, seu quasi libere apprehendere, ac perpetuo retinere, fructusque, & proventus, in suos & dictæ Militiæ usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia minime requisita. Et nihilominus Magistratum prædictum, cujus fructus, redditus, & proventus nulli sunt ab hac ejus primæva erectione vacantes, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis, prædicto Emanueli Philiberto Duci, ejusque successoribus omnibus Sabaudiæ Ducibus, qui pariter Magni Magistri esse debeant, & perpetuum concedimus, & assignamus.

Facultas M. Mag. milites ad habitum recipiendi.

§.4. Ipsisque præterea, & ipsorum singulis liberam facultatem tribuimus, ut quotquot illis visi fuerint milites nobiles, aut optima virtute cognitos, vel alias pro eorum arbitrio, vel statuto qualificatos, ex omnibus nationibus post factam ab ipsis, juxta formam præsentibus annotatam Catholicæ fidei professionem, ad habitum, & regularem professionem admittere.

Beneficia erigendi.

§.5. Ac & in quibuscumque mundi partibus Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, & alia beneficia dictæ Militiæ erigere.

Bona laicalia pro dote assignandi.

§.6. Eisque sic erectis Patrimonialia, & laicalia bona eorum, qui illa relinquere voluerint, dotis nomine assignare.

Juspatronatus fundatoribus reservandi.

§.7. Jus patronatus fundatoribus, seu donatoribus id petentibus valide reservare, quod sic reservatum idem robur, eamdemque vim, & efficaciam obtineat, quod obtineret, si per Nos concessum foret.

Provincias, & Nationes separandi.

§.8. Necnon Provincias, & nationes dividere, ac ex erigendis dictæ Militiæ beneficiis, quæ Prioratus, quæ Præceptoriæ, quæ superiora, vel inferiora beneficia esse, eaque, & eorum singula quos fructus habere, & tam ipsa quam illa obtinentes, quæ onera supportare ad illa quoque admittendi, quibus qualitatibus suffulti esse, & quibus legibus subiacere debeant, aliaque ad usum Militiæ hujus necessaria decernere, & declarare.

Statuta condendi.

§.6. Atque tam de prædictis, quam aliis quibuscumque rebus, & negociis occurrentibus, quæcumque statuta condere, facere, & ordinare, illaque postquam condita, & ordinata fuerint, quotiescumque visum fuerit, pro eorum arbitrio, & voluntate interpretari, mutare, alterare, limitare, corrigere, seu in meliorem formam reducere, aut in toto delere, aliaque de novo edere, ac quascumque pœnas apponere, & ad illorum executionem procedere valeant.

Decretum irritans.

§.10. Decernentes supradicta firmitate perpetua consistere, ac irritum, & inane quicquid secus super illis per quoscumque, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma vero professionis fidei per singulos Milites præstanda hæc est, videlicet.

Forma professionis fidei ipsorum Militum.

§.12. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet. Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & invisibilium.

bilium. Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei Unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum, de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Coelis. Et Incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & Homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et Resurrexit tertia die secundum scripturas, & ascendit in Cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ Observationes, & Constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum admitto, nec eam umquam, nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere, & proprie Sacramenta novæ legis a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium. Illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine Sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula quæ de peccato originali, & de Justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio; profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium, pro vivis, & defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, ac substantialiter, Corpus, & Sanguinem, una cum Anima, & Divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantię panis in Corpus, & totius substantiæ vini in Sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum, summeque constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari, similiter, & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas, firmiter assero Imagines Christi ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem atque venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis Successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus, Œcumenicis Conciliis, ac præcipue a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathemaizatas, ego pariter damno, reicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & immaculatam usque ad extremum vitæ spiritum constantissime, Deo adiuvante, retinere, & confiteri, atqua a meis subditis, seu illis, quorum cura ad me, in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voveo ac juro, sic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§.13. Nulli ergo omnino hominum &c. *Sanctio pœnalis.*

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, decimo sexto Kal. Octob. Pontificatus nostri Anno I. *D. P. An.I. 16. Septemb.*

IX.

Dat facultatem Judicibus Sæcularibus Principatus Cathaloniæ, & Comitatus Rossilionis, & Ceretaniæ facinorosos, & latrones etiam Clericos, & aliquod tenue Beneficium obtinen. ad loca Sacra confugientes ab illis extrahere, & Judici Ecclesiastico tradere. Clericos autem vestibus sæcularibus indutis in fraganti crimine deprehensos tamquam latrones, & viarum crassatores in eo habitu, in quo reperti sunt usque ad ultimi supplicii pœnam inclusive punire absque incursu censurarum. *Ex Regest. in Secret. Brevium.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus quod Principatus Cathaloniæ, & Comitatus Rossilionis, & Ceretaniæ sibi in spiritualibus subiecti a pluribus annis citra valde turbantur, & vexantur a Latronibus, & facinorosis hominibus, qui armati, & simul coadunati per illam Regionem passim vagantur, *Facti series.*

tur, vias pro libito obsident, viatoresque aggrediuntur, spoliant, & occidunt, domos quoque sæpe expugnant, diripiunt, & incendunt, stupra, raptus, sacrilegia, & omnis generis crimina nefarie committendo, & licet idem Philippus Rex multa huic morbo remedia adhibuerit, tamen ob locorum illarum partium asperitatem, vel ob propinquitatem Provinciæ Galliæ, ex qua plurimi delinquentes in ipsos Principatum, & Comitatum confluunt, & ibi commissis per eos latrociniis, & aliis gravioribus delictis in loca tuta repente sese recipiunt, ita ut Magistratus, eorumque familiam illos persequentem facile eludant, & frustrentur, plerumque etiam evenit quod scelerati hujusmodi facinorum suorum pœnas sæpe subterfugiunt; sicque majores animos ad delinquendum sumunt, propterea quod dum Ministri Justitiæ sæcularis eos persequuntur, ad Ecclesias confugere soliti sunt, unde aut extrahi non possunt, vel extracti immunitatem Ecclesiæ prætendentes in eum, unde extracti sunt, locum restitui obtinent.

§.2. Quidam vero non contenti se prima tonsura esse initiatos, non ut divinis inserviant, sed ut Judicium sæculare facilius effugiant, malitiose, & fraudolenter aliquod tenue Beneficium Ecclesiasticum sibi conferri procurant, nec tamen in habitu clericali incedunt, aut aliquibus clericalibus funguntur muneribus, verum habitu sæculari induti vagantur, liberiusque delinquunt nullaque in eos Ecclesiastica animadversio exercetur, quoniam laici existimantur. A Justitia vero sæculari deprehensi statim tamquam Clerici, & beneficium Ecclesiasticum habentes ad Ordinarios Ecclesiasticos declinant, a quibus aut nulla, aut leviori pœna affecti dimittuntur ad vindictam in eos, qui ipsos persecuti sunt, & ad graviora scelera committenda se accingentes. Quare Idem Philippus Rex Nobis humiliter supplicari curavit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur honestis Catholicorum Regum votis, quantum cum Domino possumus, paterne annuere volentes hujusmodi supplicationibus inclinati latrones, ac facinorosos hujusmodi, illorumque fautores, receptatores, & Clericos etiam quatuor minoribus Ordinibus insignitos, etiam beneficium tenue aliquod obtinentes ab Ecclesiis, & aliis locis Sacris avellere per Judices Sæculares licere, cum ejusmodi genus hominum Immunitate Ecclesiastica gaudere valde indignum sit, ita tamen ut dicti sæculares Judices facinorosos ipsos a locis prædictis extractos Judici Ecclesiastico ad Causas contra personas Ecclesiasticas in Principatu, & Comitatibus prædictis atrocia crimina committentes alias a Sede Apostolica deputato pro Justitia in eos administranda consignare teneantur.

Delinquentes Clericos ab Ecclesia extrahi posse concedit.

Eos tamen Ecclesiastico Judici tradendos decernit.

§.4. Quod si Clerici prædicti etiam, & quatuor minoribus Ordinibus constituti etiam tenue aliquod beneficium obtinentes vestibus laicalibus induti in fragranti crimine crassandi per vias deprehensi fuerint, tamquam in publicos latrones, & viarum crassatores sæcularibus Judicibus in eo, in quo reperiuntur, habitu usque ad ultimi supplicii pœnam inclusive absque metu censurarum in ipsos animadverti posse tenore præsentium concedimus; Inhibentes omnibus, & singulis locorum etiam exemptorum Ordinariis, & eorum Officialibus, & quibuscumque aliis Judicibus Ecclesiasticis quocumque nomine nuncupatis, ne sæculares Magistratus, Judices, & Ministros prædictos super præmissis quomodolibet impedire, molestare, aut perturbare audeant, vel præsumant.

Clerici sæcularibus vestibus induti tamquam publici latrones a Judicibus sæcularibus puniri possunt.

Inhibitio Ordinariis ne impedimentum ponant.

§.5. Ac decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, seu quovis alio defectu notari, vel impugnari ullo umquam tempore nullatenus posse; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac generalis Concilii, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, Indultis, & exemptionibus Apostolicis, etiam sæcularibus, & regularibus personis, Ordinibus, Monasteriis, Ecclesiis, & aliis Sacris locis, necnon Congregationibus, Superioribus eorumdem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam irritantibus, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus innovatis, concessis, & approbatis. Quibus omnibus illorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum

Datum Tusculi die prima Octobris, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo Pontificatus nostri Anno I.

Dat. die 1. Octob. 1572. An.I.

X.

Unio Militiæ S. Mauritii Martyris, & Militiæ S. Lazari Hierosolymitani, sub denominatione SS. Mauritii, & Lazari, & regimine Sabaudiæ Ducis Magni Magistri perpetui.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

PRO commissa Nobis nullis nostris exigentibus meritis, sed sola Dei benignitate, Ecclesiarum omnium, ac piorum reli-

Solicitudo pastoralis.

religiosorumque locorum cura, & sollicitudine, in eam Nos cogitationem assidue incumbere decet, qua potissimum ratione providere possimus, ut ex eis quam maxima, & quam uberrima, ad Sanctam Dei religionem, & fidem Catholicam, atque universum Populum Christianum commoda proveniant, ordine, etiam, & consuetudine in illis mutata, sicut rerum usus, & eventus, ac ipsa temporum ratio, & qualitas docuerit expedire.

Recensetur institutio Militiæ Sancti Mauritii de qua supra in Const. præcedente.

§.1. Cum autem Nos pridem ad Dei Omnipotentis laudem, & fidei Catholicæ gloriam, in Sabaudiæ, & Pedemontis Regionibus defensionem, totiusque Christianæ Reipublicæ salutem, & commodum, Militiam S. Mauritii Martyris, sub regula Cistercien. per universum Christianum Orbem, cujus suprema Sedes, & Militum Conventus in loco a dilecto filio nobili viro Emanuele Philiberto Sabaudiæ Duce in ipsa Regione Sabaudiæ assignando, & statuendo perpetuo sit, & in eadem Militia unum Magistratum, Magnum vocandum, supremam ejusdem Militiæ dignitatem, pro uno Magistro, qui illius caput existat, cum eo, qui sibi expedire videbitur, Militum, & Ministrorum numero, qui Milites, etiam cum unica, & virgine tantum conjugati ad habitum, & professionem regularem admitti, seu qui pro tempore admissi fuerint, sic dumtaxat contrahere possint, & alias castitatem conjugalem, & obedientiam expresse profiteantur, cum mensa magistrali, officiis, juribus, jurisdictionibus, & insignibus consuetis aliarum hujusmodi Militiarum instar ex tunc, prout postquam dictus Emanuel Philibertus Dux, dotem annui redditus quindecim millium scutorum de propriis, & patrimonialibus bonis illi constituisset, & e contra, erexerimus, & instituerimus, ac illi sic erectæ dictam dotem perpetuo applicaverimus, & appropriaverimus, Magistrumque prædictum a primæva ipsius erectione vacantem eidem Emanueli Philiberto Duci, ejusque successoribus omnibus Sabaudiæ Ducibus, qui Duces pariter, & Magni Magistri essent, concesserimus, & assignaverimus. Ac præterea ipsis, ut quos sibi viderentur nobiles, aut optima virtute cognitos, vel alias pro ipsorum abitrio, vel statuto qualificatos, ex omnibus nationibus ad habitum, & regularem professionem admittendi, ac etiam in quibuscumque mundi partibus dictæ Militiæ Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, & alia beneficia erigendi, Provincias, & nationes dividendi, aliaque tunc expressa faciendi, liberam licentiam tribuerimus, sicut literis nostris super his confectis latius continetur.

Enarrantur fructus proventuri si dicta nova Militia S.Mauritii antiquæ uniatur Militiæ S.Lazari.

§.2. Nos postea diligenti meditatione considerantes ipsam de novo erectam, & conficiendam Militiam, magnos absque dubio fructus, tali præsertim ductore, atq. Magistro fidei Catholicæ esse allaturam; sed multo tamen majores si aliis adiumentis, & auxiliis fulcita, atque munita fuerit, ac præterea cernentes Militiam Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani sub regula S. Augustini jampridem Magistri regimine destitutam, nobilem illam quidem, & antiquam, sed ipsa vetustate, ac temporum injuria valde dejectam, & prolapsam esse, optimum Nobis visum est, si hanc veterem illi novæ, & nunc nascenti adiungeremus, ut quod hæc in ipso initio per se agere perfecte non posset, id alterius adiuta auxilio, & viribus geminatis fortior sit ad agendum, atque citius, & facilius hæ simul junctæ, optatos Ecclesiæ Dei, & Christiano Populo fructus afferre possint.

Maxime quod Dux Sabaudiæ duas Triremes pro Sede Apostolica promptas tenere debeat.

§.3. Id vero facere instituimus, cum eo, quod Emanuel Philibertus, & pro tempore existens Dux, & Magister prædictus annexionis hujusmodi ratione duas Triremes dictis Militibus instructas pro Sedis Apostolicæ defensione contra Hæreticos, Infideles, piratas, & quoscumque alios ejus hostes continue de suo manutenere debeat.

Unio itaque utriusque Militię firmatur, sub denominatione Sancti Mauritii, & Lazari.

§.4. Quare eumdem Emanuelem Philibertum Ducem, & Magnum Magistrum, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, Motu proprio non ad ipsius Emanuelis Philiberti Ducis, vel alterius pro eo Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Militiam S. Lazari prædictam cum illius Magistratu, ac omnibus, & quibuscumque illius Prioratibus, Præceptoriis, Hospitalibus, & aliis beneficiis regularibus, eorumq. membris, grangiis, castris, villis, domibus, possessionibus, proprietatibus, fructibus, & bonis, tam mobilibus, quam immobilibus, ac semoventibus, juribus, & actionibus universis. Necnon Ecclesiis, Cappellis, terminis, & pertinentiis quibuscumque ad dictam Militiam S. Lazari spectantibus, quæcumque, quotcumque, qualiacumque, & ubicumque sint, non tamen aliis Ecclesiis, piis locis, & Militiis canonice unita, quæ ab his, quibus unita sunt avocari, aut illorum ratione quemquam molestari noluimus, ac etiam exceptis iis quæ in Regnis, & Dominiis carissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici existunt, eidem Militiæ Sancti Mauritii, quæ in posterum Militia Sancti Mauritii, & Lazari nuncupetur, auctoritate Apostolica tenore præsentium ita perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ut post hac in perpetuum prædictus Emanuel Philibertus, & pro tempore existens Sabaudiæ Dux, Militiæ SS. Mauritii, & Lazari Magister sit, & appelletur.

Militiamque S.Lazari subicit Duci Sabaudiæ Magistro in perpetuum.

§.5. Ac Prioratus, Præceptoriæ, & alia beneficia Militiæ S. Lazari, & ea obtinentes, aliique milites, servientes, Cappellani, & personæ, curæ, gubernationi, & jurisdictioni ipsius Ducis, & Magni Magistri

gistri, in omnibus, & per omnia subsint, prout suo antea Magistro suberant, eique tamquam membra capiti obediant, & obsequantur: liceatque eidem Duci, & Magistro corporalem possessionem Militiæ Sancti Lazari, ejusque Magistratus, & aliorum unitorum prædictorum per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructusque redditus, & proventus, in suos & dictæ Militiæ usus, & utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia minime requisita.

§.6. Insuper his, qui præceptorias Sancti Lazari, in titulum, seu commendam, vel aliter quovis modo obtinent habitum per dictum Ducem, & Magistrum Militibus SS. Mauritii, & Lazari designandum suscipiendi, & eidem Emanueli Philiberto Duci, & Magno Magistro, hisque qui habitum Sancti Lazari jam susceperunt, & deferunt, novuum, dimisso antiquo, volentibus tradendi, eos vero, qui dictum Sancti Lazari habitum nondum susceperunt, novum habitum, ut præfertur, designandum, suscipiendum, & deferendum oppositionis remediis compellendi, auctoritate, & tenore prædictis facultatem concedimus.

Quæ duas triremes piratas, ut supra teneri debeat.

§.7. Volentes, & dicta auctoritate statuentes eundem Emanuelem Philibertum, & pro tempore existentem Ducem, & Magnum Magistrum in perpetuum, unionis hujus ratione, ad duas triremes dictis Militibus instructas, pro nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis, ac Sedis Apostolicæ contra prædictos, & quoscunque alios defensione continua manutenendas teneri, & ad id efficaciter obligatum existere.

Principes ne impediant executionem hortatur.

§.8. Ut autem prædicta omnia certiorem consequantur effectum, omnes, & quoscunque Reges, Respublicas, Duces, Marchiones, Principes, & quosvis Civitatum, & locorum Dominos, hortamur, & rogamus attente, ac eorum subditis in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, ut prædictis, quantum in se est, faveant, & quo minus illa suum sortiantur effectum, impedire, perturbare, vel molestare quovis quæsito colore non audeant.

Clausulam sublatam &c. apponit.

§.9. Decernentes irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.10. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Taurinen., & Nicen. & Montis Regalis Episcopis, per Apostolica scripta motu simili mandamus, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Emanuelis Philiberti, & pro tempore existentis Ducis, & Magni Magistri fuerint requisiti, solemniter publicantes, eique in prædictis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra literas ipsas ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter observari, non permittentes eos per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcul.

Contrariis derogat.

§.11. Non obstantibus fel. recordationis Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, ac nostra de unionibus committendis, ad partes, & valore exprimendo. Necnon Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Hospitalis prædicti S. Lazari juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Militiæ prædictæ, illiusque Magistris, Conventibus, Militibus, & administratoribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, & motu, & scientia similibus, ac alias quomodolibet, & iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam si de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo &c.

D. P. An. I. 13. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1572. Pontificatus nostri Anno I.

XI.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Occurrente vacatione Ecclesiæ Goan., Metropolis Ecclesiarum Indiæ Orientalis ob nimiam ab Urbe distantiam, Episcopus Conchinen. ad illam accedere, & ejus administrationem suscipere tenetur, ibique Pontificalia exercere, relicto in sua Ecclesia Conchinen. idoneo Vicario, donec Ecclesiæ Goan. per Sedem Apostolicam fuerit provisum, & Pastor eo accedere potuerit.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PAstoralis officii cura Nos admonet, ut de singularum Orbis Ecclesiarum statu

tu sollicite inquiramus, & ne illæ præsertim, quæ primates existunt, diuturnæ vacationis incommodis maneant expositæ, sedulo prospiciamus.

Causa Constitutionis edendæ,

§. 1. Sane ex Charissimi in Christo filii nostri Sebastiani Portugalliæ, & Algarbiorum Regis insinuatione accepimus, quod quoties Goan. Ecclesia, quæ Metropolis, & Ecclesiarum Indiæ Orientalis Primas existit, vacare contingit, propter Civitatis Goan. ab Urbe, ubi Romanus Pontifex ut plurimum residere solet, terra, marique distantiam, longamque, & difficilem navigationem, biennio integro, & si post mensem Januarii vacatio occurrit, triennio fere eam Pastorali præsentia, ac solatio carere oportet, cum breviori tempore illius vacatio ad Sedem Apostolicam deferri, & Pastor illi pro tempore præfectus accedere nequeat, ex eoque Ecclesiam ipsam Goan. Pastore destitutam non modica pati in spiritualibus, & temporalibus detrimenta, hominum mores corrumpi, Ecclesiasticam disciplinam relaxari, Gentiliumque, & Infidelium partium illarum ad Christi fidem conversionem, ab iis, qui prædicare, & promulgare eam illis deberent, negligi, aliaque non levia damna, & incommoda inde exoriri: Conchinen. vero Ecclesiam in iisdem Indiæ partibus consistentem, quæ ipsi Ecclesiæ Goan. Metropolitico Jure subest Pastoris sui absentiam ad tempus commodius sufferre posse, & Episcopum Conchinen. in Goan. Ecclesia residendo Ecclesiæ suæ Conchinen. indemnitati consulere valere, rebusque necessariis prospicere, ejusque præsentiam Ecclesiæ Goan. plurimum fore utilem, & fructuosam.

Episcopus Cochinen. Ecclesiæ Goanæ viduatæ Pastore administrationem suscipiat donec novus Episcopus ad eam accesserit

§. 2. Propterea cupientes pro muneris Nobis licet immeritis divinitus injuncti debito, præmissis incommodis occurrere, Apostolica auctoritate, præsentium tenore statuimus, & ordinamus, quod occurrente pro tempore vacatione Ecclesiæ Goan. Venerabilis frater nunc, & pro tempore existens Episcopus Conchinen. vacatione hujusmodi intellecta ad Goan. Ecclesiam cum gratia Apostolicæ benedictionis accedere, & in ea, aut eius Dioecesi personaliter residere, & ejusdem Ecclesiæ Goan. curam, regimen, & administrationem suscipere debeat, & teneatur, & eandem Ecclesiam Goan. donec ei fuerit per Sedem Apostolicam de Pastore provisum, & Pastor ipse ad illam valeat se conferre, & in spiritualibus, & temporalibus gubernare, dimisso apud Ecclesiam Conchinen. idoneo Vicario, seu Gubernatore ab ipso Episcopo deputando, eidemque Episcopo Conchinen. præcipimus, ut onus hujusmodi devote suscipiens verbi Dei prædicatione, sacrificiorum oblatione, bonum operum exemplo, aliisque Pastoralibus muniis incumbens, Gregem sub Ecclesia Goan. prædicta consistentem in veritate ponat, & regat, sibique in dicta Ecclesia Goan., ejusve Dioecesi ex prædicta causa residenti, ut inibi Pontificalia officia, omniaque alia, & singula, quæ Archiepiscopus Goan. de jure, vel consuetudine exercere, & facere consuevit facere, gerere, & exercere valeat, etiamsi talia sint, quæ speciali nota designari debuissent, concedimus, & indulgemus, eumque interim ob non residentiam apud Ecclesiam Conchinen. censuris, & poenis contra non residentes a Sacris Canonibus, & Œcumenicis Conciliis, ac per Nos novissime facto decreto inflictis minime subjacere eadem auctoritate declaramus, atque decernimus.

Facultas exercendi Pontificalia, & quæque munera, tamquã proprius Episcopus.

Mandatum de obedientia, & obsequio præstandis Episcopo Cochinen.

§. 4. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ dilectis filiis Capitulo, Clero, Populo, atque vasallis Ecclesiæ Goan. hujusmodi, ut dictum Episcopum Conchinen. ad eos ex causa prædicta accedentem debitis cum reverentia, & honore excipiant, ac omnibus suis salubribus monitis, & mandatis intendant, pareant, & assistant, ac consueta, & Archiepiscopo Goan. debita servitia ipsi Episcopo Conchinen. præstent, & exhibeant.

Clausulæ.

§. 5. Ac decernentes sic in præmissis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, & Sacri Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & interpretari debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus, universalibusque Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, dictæque Ecclesiæ Goan. juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Capitulo, & aliis prædictis sub quibuscumque tenoribus, & formis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Decem. 1572.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 13. Decembris 1572., Pontificatus nostri Anni I.

XII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Privilegiorum Eremitarum Camaldulen., & concessio, quod ipsi pro eorum necessitatibus frumentum, & oleum ab uno, ad alium eorum locum transferre possint.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Sedis Apostolicæ copiosa benignitas piis quarumlibet sub religionis jugo, & regulari Observantia Domino militantium personarum votis libenter annuit, & illi quæ ab eadem Sede pro ipsis personis, eorumque locis processisse dignoscuntur uberioris interdum Apostolici muniminis adminiculum adiicit, ut eo firmius illibata persistant, quo frequentiori fuerint Apostolico præsidio stabilita.

Facti series.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum majoris Visitatoris, Priorum, Fratrum & personarum societatis Heremitarum S. Ro-

S. Romualdi Camaldulen. Ordinis Nobis exhibita petitio continebat, quod licet alias dicta Societas per fel. rec. Leonem Papam Decimum Prædecessorem nostrum, Apostolica auctoritate instituta, ac ipsa, & ejus Capellæ, Heremitoria, Ecclesiæ, Monasteria, loca, & quæcumque bona, ac cetera alia ejusdem Societatis, & ad illam pro tempore pertinen., tam per eumdem Leonem, quam etiam per diversos alios Romanos Pontifices quamplurimis privilegiis, indultis, concessionibus, facultatibus, gratiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, etiam ab omnibus Decimis, aliisque oneribus, & impositionibus quibuscumque, necnon etiam indulgentiarum, concessionum, usuque, & participatione omnium, & singularum indulgentiarum aliorumque privilegiorum, & bonorum aliis Ordinibus, Societatibus, & locis concessorum, tam per simplicem, quam novam concessionem, & iteratis etiam vicibus confirmationem, & innovationem, etiam vivæ vocis oraculo respective decorata, & munerata esse dignoscantur, prout in variis eorumdem Prædecessorum, aliisque desuper confectis literis dicitur plenius contineri.

§.2. Nihilominus pro eorumdem Majoris Visitatoris, Priorum, & Fratrum parte, fuit Nobis humiliter supplicatum, ut prædictis, & in eis contentis, pro illorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adiicere, & alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Privilegiorũ Camaldulensibus concessorum.

§.3. Nos igitur, qui religioni deditis Apostolici favoris præsidium libenter impendimus, omnium, & singularum literarum hujusmodi, super prædictis emanatarum, & inde secutorum quorumcumque tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, indulta, concessiones, facultates, gratias, immunitates, exemptiones, libertates, etiam ab omnibus Decimis, Collectis, exactionibus, gabellis, taleis, datiis, tractis, subsidiis charitativis, impositionibus quibusvis personis quacumque auctoritate, etiam ratione visitationis ordinariæ impositis, ac aliis quibuscumque tam ordinariis, quam extraordinariis oneribus, & impositionibus quocumque nomine censeantur, & sint, ac indulgentiarum concessiones, usumque, & participationem omnium, & singularum indulgentiarum, peccatorum remissionum, gratiarum, concessionum, facultatum, immunitatum, exemptionum, privilegiorum, præeminentiarum, prærogativarum, libertatum, favorum, licentiarum, & indultorum Apostolicorum, aliorumque quorumcumque beneficiorum, & bonorum, qualiacumque sint, omnibus, & singulis Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Monasteriis, sub approbatis claustris degentibus, seu Militantibus, eorumque Superioribus Generalibus, Provincialibus, & particularibus Monachis, seu Religiosis, commissis, oblatis, Novitiis, familiaribus, servitoribus, Benefactoribus, & aliis quibuscumque personis, & locis conjunctim, vel divisim, in genere, vel in specie; vel alias quomodolibet concessorum, Societati Heremitarum S. Romualdi Ordinis Camaldulen. ejusque majori, Visitatoribus, Prioribus, Fratribus, & personis hujusmodi, tam per præfatum Leonem, quam etiam Clementem VII., Paulum III., Julium III., Paulum IV., Pium IV. & Pium V. Prædecessores nostros, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis Decretis hactenus quomodolibet concessa, confirmata, & innovata, quatenus in usu sint, Apostolica auctoritate, ex nostra scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, ac præsentis nostri scripti patrocinio communimus.

§.4. Necnon omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, & nihilominus potiori pro cautela, ut illa omnia, & singula, prout eisdem Societati, & Heremitis per Prædecessores nostros hujusmodi concessa fuerunt, quatenus in illorum usu, ut præfertur, existant, libere illis omnibus, & singulis, uti, frui, & gaudere possint, & valeant, dicta auctoritate, & de novo concedimus.

Facti defectus supplętur pro præmissorum validitate.

§.5. Necnon eis, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, pro ipsorum necessitatibus, & exigentia, frumenta, & oleum, quod habebunt, sive a personis sæcularibus emptus, sive etiam a quibuscumque pro eleemosyna datum, & acceptum existat, de uno ad alium, ex eorum Ecclesiis, Capellis, Heremitoriis, & locis ad ipsorum usum tantum transferre, & asportare possint, libere, & licite valeant, indulgemus per præsentes.

Facultas trásferendi frumentum, & oleum ab uno ad alium locum pro ipsorum usu tantummodo.

§.6. Quocirca universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis in Dignitate Ecclesiastica constitutis personis, necnon præfatorum Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in spiritualibus Vicariis, & Officialibus Generalibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte modernorum, & pro tempore existentis Majoris Visitatorum, Priorum, & Fratrum, ac Heremitarum, & personarum prædictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos, quos literæ ipsæ concernunt, illis pacifice gaudere; non permittentes eos desuper contra earumdem literarum tenorem a quoquam indebite molestari: contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, alia-

Commissio executionis præsentiũ Literarum.

que opportuna juris remedia appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Ecclesiasticum imponendo, & auxilium brachii sæcularis, si opus fuerit, invocando.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quacumque prohibitione generali, vel speciali frumentum, & aliud non extrahendi, per quoscumque etiam Romanos Pontifices in contrarium editis, omnibusque aliis, quæ in dictorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, aliisque literis, desuper præmissis confectis expressum fuit non obstare, & pro brevitatis causa, hic particulariter non recensemus, quibus omnibus, & singulis illorum totales, veros, & veriores tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 22. Decem. 1572. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 22. Decemb. 1572. Pontificatus nostri Anno I.

XIII.

Declaratio circa eleemosynas Monialibus clausuram servantibus præstandas.

Ad hæc vide etiam Constit. XIII. Pii V. Circa Tom. IV. Part. II. fol. 292. Et ante eam, Concilii Tridentini dispositionem in cap. 5. sess. 25.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

DEO sacris virginibus, quæ contemptis illecebris sæculi divinis se obsequiis manciparunt, æquissimum est præcipua quadam a Nobis, ac singulari solicitudine provideri, tum ut ab eis omnia, quæ sanctum ipsarum propositum impedire possent, removeantur, tum etiam ut eis in cultu Dei caste, ac religiose permanentibus, quæ ad victum necessaria sunt, subministrentur.

Concilii Tridentini decretum istud habes in sess. 25. cap. 5.

§.1. Et quidem post sacri Concilii Tridentini decretum, quo Constitutio fel. recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso, renovatur, prohibens ne aut ipsis Monialibus ex Monasteriis suis egredi, aut ulli cujuscumque sexus, aut ordinis personæ ad eas ingredi liceat. Et præterea universis Episcopis præcipitur, ut in omnibus Monasteriis sibi subjectis, in aliis vero Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram sanctimonialium, ubi violata, diligenter restitui, ubi vero inviolata, conservari maxime procurent, piæ mem. Pius Papa V. etiam Prædecessor noster, victui quoque, & necessitatibus ipsarum prospicere cupiens, cum superiora illa approbasset, atque innovasset, eademque omnia etiam in Monialibus quarumcumque militiarum, etiam Hierosolymitanæ, omnibusque aliis tacite, vel expresse religionem professis, quocumque nomine censerentur, locum habere decrevisset; ne illæ quicquam detrimenti in necessitatibus suis hac occasione paterentur, etiam præcepit locorum Ordinariis, & superioribus earum, ut fidelium eleemosynas per conversas non professas, vel professas quidem, sed ætatis saltem quadraginta annorum, & jampridem conversas, quæ in domibus contiguis, extra tamen Monasterium degerent, colligendas curarent, ita tamen ut prædictæ conversæ neque clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus permissis ingrederentur, nec ex illis ipsis habitationibus suis ad tales eleemosynas colligendas sine permissu Ordinariorum, aut superiorum suorum exire possent. Quod si ne hoc quidem sufficere videretur, idem Pius Prædecessor mandavit ipsis Ordinariis & superioribus, ut negocium darent aliquibus personis piis tales eleemosynas colligendi, aliaque arbitratu suo prospicerent, quæ ad sublevandam Monialium inopiam expedire judicarent.

§.2. Cum autem, sicut accepimus, multæ Moniales, etiam quæ tertiariæ vocantur, sub solemni Religionis voto, perpetuaque clausura degentes, aliæque talibus literis comprehensæ, & in ipsa clausura permanentes, multis præterea ad se sustentandas necessariis egeant, neque usque ad hoc tempus ullo sufficienti remedio earum necessitatibus subventum sit. Quin etiam aliæ tertiariæ citra ullum solemne huc usque votum vivant, quæ ad suas suorumve domos neutiquam rediturae essent, sed sub solemni religionis voto, & clausura prædictis permanerent, si earum congruæ sustentationi provideretur, Nos, qui illas necessariis rebus destitui nolumus, certioresque facti sumus in multis Civitatibus, Oppidis, villis, aut locis, tam in Ecclesiis, & Monasteriis, quam Hospitalibus, Collegiis, Confraternitatibus, & aliis locis piis, etiam quæ a privatis hominibus, tum Ecclesiasticis, tum Laicis multas, ac diversas eleemosynas Christi pauperibus erogari, considerantes in ejusmodi personas, vel in primis exercendam esse charitatem, quæ voluntaria paupertate suscepta ab omni hominum commercio segregatæ Deo serviunt, & assiduis precibus iram ipsius ob peccata conceptam, Christiano populo deprecantur; illud quoque cogitantes, si eis ad tales eleemosynas petendas ad loca prædicta conferre se liceret, via fore, ut prædicta Monasteria, Ecclesiæ, loca, ac personæ eis singulis non tantum saltem tribuerent, quantum singulis aliis pauperibus eodem concurrentibus solent, universo illi Deo devotarum mulierum generi de opportunæ,

Causa hujus Cõstitutionis.

ac

ac sufficientis subventionis auxilio providere cupientes.

Et modo ab isto Pontifice applicatur Monialibus clausuram servantibus, medietas eleemosynarum, pro Christi pauperum victu, & vestitu destitutarum, & erogandarum.

§.4. De Nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, ut omnes, & quicumque Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, & alii Ecclesiarum Prælati, necnon Abbates, Priores, Præpositi,& alii Ecclesias Patriarchales,Primatiales, Metropolitanas, Cathedrales, & alias Ecclesias, necnon Monasteria, prioratus, præpositur as, canonicatus, præbendas, dignitates, personatus, administrationes, officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia, & S. Benedicti, S. Augustini, Cistercien., Cluniacen., Præmostraten., Cartusien., Camaldulen. S. Basilii, Cassinen., alias S. Justinæ, Montis Oliveti, S. Salvatoris, ac Lateranen., & Cruciferorum, seu Fratrum S. Hieronymi, necnon Prædicatorum, Minorum, Minimorum, & Carmelitarum, Eremitarum ejusdem S. Augustini, Servorum B.Mariæ, S.Claræ, & quorumcumque aliorum tam virorum, quam mulierum, etiam Mendicantium Ordinum & Congregationum, & Militiarum regularia, etiam de jure patronatus laicorum, etiam Nobilium, Ducum, Regum, & aliorum Principum existentia, in titulum commendam, administrationem, & alias quomodocumque obtinentes; necnon Rectores, Gubernatores, Confratres, Administratores, ceterique omnes, qui ratione illorum, necnon Capitulorum, Conventuum, mensarum, Hospitalium, etiam laicorum, & per laicos administrari solitorum, Christifidelium confraternitatum, scholarum, collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocumque nomine nuncupatorum, & in quibusvis mundi partibus consistentium, quæ singulis annis, mensibus, hebdomadis, vel diebus ex Ecclesiarum, Monasteriorum, prioratuum, officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac Congregationum, Hospitalium, Confraternitatum, Scholarum, Collegiorum, piorum, & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & proventibus, pauperibus Christi aliquas eleemosynas in pane, frumento, farina, vino, eduliis, pecunia, seu aliis ad victum, vel vestitum pertinentibus, etiam ad supplicationem, & preces, & per cedulas, & bolettina, aut alias distribuere, & elargiri ab immemorabili tempore consueverunt, aut alio quocumque jure tenentur ex dictis fructibus, redditibus, & proventibus, & quoad Hospitalia prædicta, ex iis quæ servata in illis actuali Hospitalitate supersunt, seu superint, necnon quæcumque personæ particulares, etiam laicæ, vel universitates, etiam laicorum, quod testamento, ultima voluntate, vel alia dispositione, etiam inter vivos, aliquales tales eleemosynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcumque eleemosynarum, & largitionum hujusmodi, quocumque nomine nuncupatarum, quocumque tempore, & modo distribui solitarum, etiam si speciali nota dignæ, & secundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates, sub certa forma ab eis in testamento, vel alia quacumq. dispositione distribuendæ sint (dummodo non in certas personas, nec ad certos usus pios alios quam victus, & alimenta pauperum distribuantur) quibuslibet prædictarum Monialium, etiam Tertiariarum sub solemni Religionis voto, & perpetua clausura de cetero viventibus, & in terris, & locis, quorum pauperibus hujusmodi, eleemosynæ distribuuntur, consistentibus, vere, realiter, & cum effectu, & absque ulla eleemosynarum, & largitionum hujusmodi petitione, exactione, & conquisitione, aut alia desuper a Nobis expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, ac quibusvis mora, subterfugio, ac exceptione cessantibus, & ejectis, dare atque distribuere omnino teneantur, & quam dimidiam partem Nos illis applicamus.

Ordinarii locorum exigant,& applicent,& distribuant hujusmodi eleemosynas.

§.4. Ut autem præmissa omnia, cum caritate, & pietate procedant, & efficaciter suum effectum sortiantur, universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per Apostolica scripta mandamus, ut quisque per se, vel alium, seu alios ad præsentium executionem in suis Civitatibus, & Diœcesibus procedens, ab Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegiis, & locis, Ecclesiasticis, ac laicis personis prædictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidium eleemosynarum hujusmodi exigant, ac pro portione, ut Ordinariis ipsis locorum æquum esse videbitur, singulis pauperum Monialium, etiam Tertiariarum Monasteriis hujusmodi suarum Civitatum, & Diœcesum, etiam si aliis superioribus subiectæ sint, cum effectu distribuant. Nos enim eisdem locorum Ordinariis, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, ac cuilibet illorum tam per se, quam alium, vel alios, præmissa faciendi, ac etiam contradictores quoslibet, & rebelles per pœnas pecuniarias eorumdem Ordinariorum, & cujuslibet illorum arbitrio infligendas, & applicandas, ac in subsidium sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita, respective compescendi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi; plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur.

Consanguineosque Monialium, & alios hortentur, ut eisdem Monialibus charitative subveniant

§.5. Insuper, quia valde rationi consonum est, ut etiam ii, qui ipsis Monialibus, etiam tertiariis indigentibus præfatis consanguinitate aliqua sunt conjuncti, aliquod in præmissis subsidium conferant, cum ratio sanguinis, & debitum caritatis, & honestatis id postulet, singulis locorum Ordinariis committimus, ut omni eos officio, & diligentia monere, eisque persuadere studeant, parentes vero, & Fratres, ac alios, ad quos illas, si in sæculo perman-

mansissent, dotare pertinebat, vel ad quos bona, & successiones devenerunt, & qui si eas nuptui tradidissent, multo amplius, quam ingredientibus Monasterium dedissent, qui si eas nunc domi retinerent, vel si ad illorum domos redirent, eas alere tenerentur, quibuscumque viis ipsis benevisis inducant, ut Monialibus, etiam tertiariis prædictis juxta eorum facultates caritative subveniant, scituri id sibi, etiam ad animarum salutem plurimum profuturum.

Declaratio Constitutionis Pii V. editæ circa Conversas professas, & non professas.

§.6. Ceterum quod attinet ad Conversas professas, quas prædictus Pius Prædecessor per prædictas literas sub certis conditionibus ibi contentis permisit posse manere extra Monasteria pro colligendis eleemosynis, eisdem locorum Ordinariis iniungimus, ut quibus Monasteriis prædictarum Monialium quotidianis laboribus computatis, supradicta, vel alia qualibet ratione de sufficienti subventione, & sustentatione provisum esse cognoverint, easdem Conversas sub eadem clausura cum aliis Monialibus reducant, neque a suis Monasteriis amplius exire permittant. Conversas vero non professas, & profiteri volentes, dimisso habitu domum remittant, neque alias in futurum, nisi professionem suo tempore emissuras, atque sub perpetua clausura mansuras in Monasteria hujusmodi recipi permittatur. Quod autem id Pius Prædecessor statuit, de cetero nullas alias Conversas professas recipi amplius, etiam de consensu suorum Superiorum posse, ita esse intelligendum declaramus, præter illas Conversas, quæ extra Monasterium in domibus contiguis degerent. Eleemosynarum vero prædictarum contributionem, & applicationem durare, & valere decernimus, ac suos effectus ad plenum sortiri debere, donec numerus Monialium, etiam tertiariarum hujusmodi, (quem per ipsos locorum Ordinarios, etiam in Monasteriis ab eorum cura, & regimine quomodocumque exemptis, cum illarum Superiorum interventu stabiliri, & ordinari, neque supra illum numerum alias recipi posse, etiam de consensu Superiorum suorum, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, ut reliquæ Moniales, & tertiariæ ex propriis redditibus Monasteriorum ipsorum, vel consuetis eleemosynis se commode sustentare queant: super quo eorumdem Ordinariorum conscientiam oneramus, ita tamen, ut decedentibus singulis ex tribus earumdem Monialium partibus, tertiæ quoque earumdem eleemosynarum partis distributio, & sic successive in totum extinguatur, atque in pristinum statum sub debitis aut solitis oneribus revertantur, & remaneant. Declaramus præterea nullis Monialibus, etiam tertiariis licere habere ostium, per quod ex Monasterio introiri possit ipsarum Monialium Ecclesiam exteriorem, in quam sæcularibus ad Missas, & divina Officia patere solet accessus, sed omnino muro obstruendum, neque itidem licere Monialibus, etiam tertiariis egredi a janua Monasterii, quæ est pro clausura ipsius Monasterii, etiam ad claudendum aliam ulteriorem januam, qua patere solet aditus sæcularibus venientibus, vel ad rotam, vel ad crates, seu loca colloquiis destinata, quæ vulgo parlatoria vocantur, vel ad pulsandum ipsam januam clausuræ; quæ loca, cum saltem pro causis prædictis patere soleant sæcularibus, extra clausuram censeri debent, etiam pro tempore clausa sunt.

Domini temporales faveat in præmissis, Ordinariis.

§.7. Insuper quoscumque dominos, & magistratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, ut ad omnem ipsorum Ordinariorum, aut alicujus ipsorum petitionem, vel simplicem requisitionem, illis in præmissis assistentes, omnem opportunum favorem, & auxilium præstent, & exhibeant.

Ordinarii faciant publicari & observari hanc Constitutionem.

§.8. Ipsis denique Patriarchis, Archiepiscopis, & aliis locorum Ordinariis præcipimus, & mandamus, ut has præsentes nostras literas (quarum transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eamdem ubique fidem, in judicio, & extra adhiberi debere volumus, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ) singuli in sua Civitate, & diœcesi publicent, ac publicari, easque juxta earum continentiam, & tenorem, una cum prædictis, ac aliis prædicti Pii V. & aliorum prædecessorum nostrorum literis, & Constitutionibus, & jussionibus pro integra clausuræ instauratione, custodia, & firmitate editis, inviolabiliter observent, & observari faciant.

Derogatio contrariorum.

§.9. Non obstantibus testatorum, & aliorum voluntatibus, ac fundationibus, & Bonifacii prædicti de una, & Concilii generalis de duabus, non tamen tribus dietis, ac quibusvis aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis Ecclesiarum, Monasteriorum, & illorum Ordinum, Hospitalium, Militiarum, Confraternitatum, Collegiorum, & aliorum piorum locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, libertatibus, gratiis, & literis Apostolicis, Ecclesiis, Monasteriis, & Ordinibus, Hospitalibus, Confraternitatibus, Collegiis, & piis locis, ac eorum Superioribus, & personis, quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & pluries innovatis, etiam si in eis caveatur expresse, quod illis nisi sub certa inibi expressa forma, aut alias derogari non possit: quibus omnibus, & singulis etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua ac

ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si supradictis, vel quibusvis aliis ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

D. P. An. I. 30. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, tertio Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno I.

XIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmatio Privilegiorum, & gratiarum Levantinis Civitatis Anconæ a Summis Pontificibus concessorum; & quod decedente aliquo ex ipsis, cujus hæres non sit præsens, eorum Consul faciat Inventarium per manus Notarii cum existentia Viri probi ab Episcopo Anconitan. deputandi, & quod nullus Hebræus Italus, qui acceperit merces, vel sit eorum debitor aliquod beneficium quinquennale, vel alterius dilationis contra eosdem desuper obtinere possit.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. DUDUM emanarunt a fel. rec. Pio Papa V. Prædecessore Nostro literæ in forma brevis tenoris subsequentis, videlicet.

§. 2. Pius Papa V. Ad futuram rei memoriam. Alias emanarunt a piæ memoriæ Pio Papa IV. etiam Prædecessore Nostro literæ tenoris subsequentis videlicet.

Exordium, §. 3. Pius Papa IV. Ad perpetuam rei memoriam. De benignitate Sedis Apostolicæ provenire dignum est, ut quoscumque etiam Christianæ Religionis expertes, qui in conquirendis, convehendisque mercibus ad usum ditionis temporalis Sanctæ Romane Ecclesiæ laboriosam operam præstant, a noxiis, quantum potest, præserventur, & ut ea, quæ proinde emanasse dicuntur, quo firmiora sint, Apostolico præsidio solidentur.

Facti series, §. 4. Nuper siquidem pro parte Universitatum Hebræorum, Turcarum, Græcorum, & aliorum utriusque sexus mercatorum partium Orientalium Civitatis Anconitan. & alia loca Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subiecta incolentium Nobis nuper expositum fuit, quod alias per fel. rec. Paulum Papam III. Prædecessorem Nostrum accepto, quod antea dilectus Filius Noster Guido Ascanius Sfortia Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis noster tunc ejusdem Prædecessoris Camerarius eisdem Hebræis, Turcis, Græcis, & aliis Mercatoribus, ut quietius, & cum majori securitate in Civitate, & aliis locis prædictis cum eorum mercibus degere possent, concesserat dictis Hebræis, Turcis, Græcis, & aliis Orientalibus, ut liceret eis pro eorum commoditate & animi satisfactione unam Scholam, seu Synagogam ad eorum voluntatem amovibilem in unoquoque loco Status Ecclesiastici, in quo ipsos residere contingeret, erigere, quæ sua ipsorum Orientalium libera esset; ita quod nullus alius Hebræus, aut alia Universitas Hebræorum, vel cujusvis alterius Nationis quam Orientalis in ipsa Schola, seu Synagoga imperium, seu superioritatem haberet, quæ tamen honesto loco servaretur, & si ipsi illam transferre vellent, nullam ob id licentiam a Notario petere cogerentur; ita tamen quod illa cuipiam Ecclesiæ vicina non esset ne aliquam scandali causam in vicinia habuerit, ad quod dicti Græci, Turci, Hebræi, aut alii Orientales a Civitate Anconitan., aut quovis alio loco, in quo ipsi residerent, tam ratione belli cum Infidelibus, quam ex alia causa soluto ordinario datio libere, cum omnibus eorum rebus, & personis, prout ipsi viderentur, recedere, nec propterea, aut quovis debito, vel alia causa repræsaliari possent, sed soluto ipso datio ordinario liberi existerent, exceptis causis, in quibus ipsi pro se, vel aliis essent obligati.

§. 5. Quodque nemini, sive Christifideli, sive Turcæ, aut Mauro, vel Hebræo interdiceretur, aut prohiberetur, seu directe, vel indirecte prohiberi posset, quominus merces per dictos Hebræos Orientales tam in Civitate Anconitan. quam ad quemvis alium Ecclesiæ locum conducendas emerent, sed omnibus emere integrum esset absque metu alicujus pœnæ, etiam in proclamationibus de mandato cujusvis Superioris seu Officialis publicatis & publicandis expresse, exceptis rebus communiter prohiberi solitis, de loco ad locum sine certa dispensatione conduci. Emptio mercium in Civitate Anconitana nemini prohibenda.

§. 6. Nullusque Hebræus, Turcas, Græcus aut alius Orientalis teneretur recipere milites, aut illis domicilium dare, aut alicui etiam ex Hebræis, qui ipsos Milites hospitarentur, contribuere, nec propterea ab eorum habitationibus expelli possent, aut aliqua eorum res, tam de suppellectilibus, quam pecuniis eiici, dummodo habitationes eorum non essent coniunctæ muris Civitatis, vel alicui suspecto loco. Nemo Orientalium Milites in hospitium recipere tenetur, aut ad id quidquã contribuere.

§. 7. Et quod in causis ipsorum Hebræorum, Græcorum, Turcarum, & omnium aliorum Orientalium, in quibus de eorum interesse ageretur, tam in Civilibus, quam in Criminalibus nullus Officialis se intromittere posset, sed omnis dictarum Causarum commissio fieri deberet per Gubernatorem Anconitan. seu illius Judices, & Consules ipsorum Orientalium, aut ejus substitutum, quorum jurisdictio non insolidum, sed conjunctim intelligeretur, & differentias inter ipsos Orientales solus consul, aut ejus substitutus, differentias vero, quæ inter ipsos Orientales, & alios respe- Judex Ordinarius in eorum causis,

ctive vertentes, dictus Gubernator, cum dicto Consule, vel ejus substituto conjunctus respective cognoscere deberet, sed in causis Criminalibus dictus Consul, vel ejus Substitutus vocari, & moneri deberet, data sibi copia intentionis Causæ cum competenti termino ad se de re informanda, & ad pro inquisiti defensione, si voluerit, interveniendum, & omnis actus, seu processus alias factus ipso jure nullus, & invalidus existeret, & hoc intelligendum esset, quoad illos, qui in Civitate Anconitan., & illius territorio, & non alibi degerent, cui Judicio dicti Orientales, tam active, quam passive subiecti existerent.

Orientales constringi non possunt in causis, quæ originem non habeant in Statu Ecclesiastico, nisi aliter conventum fuerit.

§.8. Quodque dicti Orientales constringi non possent quamvis ob causam tam Civilem, quam Criminalem, etiam quod corporalis pœna venisset imponenda, dummodo Causa ipsa originem non haberet, aut contractum, vel perpetratum foret in Statu Ecclesiastico, aut expresse per instrumentum, vel cedulam conventum non fuisset, quod ubi reperti fuissent, ad solvendum cogi possent (exceptis causis contra Christianum) & occurrente aliquo maleficio, cujus causa venisset ultimum supplicium imponendum, dicti Judices possint formare processum, illoque formato, & publicato, accusatorem, & testes, & processum hujusmodi cum delinquente Romam mittere, ubi talis Causa terminari deberet, exceptis testibus, nisi forent requisiti per Judicem in Urbe deputandum, & causis concernentibus servitium Principis, & celeritatem poscentibus.

A bannimentis sunt exempti, & ab impositionibus Hebræorum.

§.9. Et quia dicti Hebræi, Turcæ, Græci, & alii Orientales ibant, & redibant, etiam sub bannimentis, quæ ab Officialibus locorum fieri contingerent, declaraverat ipsos Orientales ab omni pœna per hujusmodi Bannimenta imposita, & imponenda exceptos esse, dummodo per Civitatem, seu locum, in quo moram traxissent, arma non deferrent, nec noctu ultra solitum sine lumine irent, ex certis rebus, & sive Bannimentis communiter prohibitis, dictique Orientales, Hebræi, Turcæ, & Greci sub decimarum vigesimarum, & aliorum onerum tam ordinariorum, quam extraordinariorum impositionibus, Hebreis, & per Hebræos pro tempore impositis non comprehensi, sed ipsi cum eorum rebus, & personis ab illis liberi, & immunes intelligerentur, nisi liquide apparuisset, hujusmodi Levantinos ibi Domicilium elegisse, & contraxisse, non autem attenta forma statutorum, sed juris communis.

Libertas Orientalibus cõcessa manendi etiam sine mercibus in Civitate Anconitana.

§.10. Quodque omnes Orientales mari, vel terra undecumque cum familia, & mercibus, vel sine ipsis venientes, & fidem sanitatis deferentes possent Portum, & Civitatem, seu locum absque aliqua solutione, & sine impedimento ingredi, & inibi stare, & quo vellent libere se conferre, notificata tamen prius eadem fide dicto Gubernatori, vel Deputatis ad curam, ac

Datium alterari non posse.

etiam, quod dictis Orientalibus, Hebræis, Græcis, & Turcis datium aliquod alterari aut aliquod extraordinarium tam in rebus, quam in personis augeri non possent, personæ quoque Orientales ad quartam partem ejus, quod lucrarentur, ulterius non cogerentur, nec cogi possent, quominus proxenetæ artem hujusmodi exercerent.

Absolutio eorum ab omni pœna.

§.11. Ipsique Hebræi, Turcæ, & Græci, & alii Orientales ab omni pœna legati, & per Constitutiones, Bannimenta maleficia, vel quasi inter ipsos, vel quemlibet ipsorum quomodocumque, & qualitercumque incursis, perpetratis, factis, vel dictis in genere, vel in specie, directe, vel indirecte, tam cognitis, quam incognitis absoluti essent, & liberi, & franchi intelligerentur, itaquod desuper neque per viam accusationis, neque ex officio inquiri possent, sed perinde haberentur, ac si ea die nati essent, concessa ipsis omni indulgentia, & remissione plenarie, etiam in foro contentioso, & quod Michelettus Hebræus, qui omnium scandalorum, quæ in Civitate Anconitan. occurrerant, causa, & fomentum fuerat, ab ipsa Civitate, & illius Territorio perpetuo exularet, ut inibi quiete, & in pace viverent.

Gubernator Anconitanus tenetur singulis annis Oriẽtalium privilegia nota facere.

§.12. Et si placeret eidem Prædecessori per suas literas dicto Gubernatori Anconitan. res expedienda committeretur, & pro ipsorum Orientalium securitate idem Gubernator Anconitan. teneretur, & obligatus existeret singulis annis sicuti retroactis tunc temporibus consueverant, sub pœna publica proclamari facere, quod nemo deberet dictis Hebræis, Græcis, & Turcis, ac aliis Orientalibus molestiam inferre, patrem pro filio ad pœnam obligando, & in Hebdomada Sancta, dum clausi manent, illos quovis modo aliquo molestari possent, custodiri facerent, dummodo quoad Hebdomodam Sanctam de more se Domi honeste continerent, de mandato ipsius Prædecessoris concesserat præfatus Prædecessor eorumdem Hebræorum, Turcarum, Græcorum, & aliorum Mercatorum supplicationibus in ea parte inclinatus capitula ipsa, quæ in Camera Apostolica inspici, & diligenter examinari, & de vulgari italico in latinum sermonem verti fecerat.

§.13. Ac omnia, & singula in eis contenta per suas in forma Brevis literas ex certa scientia approbavit, & confirmavit, ac ab omnibus, quos ea tangebat, firmiter, & inviolabiliter observari debere decrevit, supplens omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerant in eisdem, nihilominus pro potiori cautela ea omnia, & singula per præfatum Guidonem Ascanium Cardinalem, & Camerarium eisdem Hebræis, Turcis, Græcis, & aliis Mercatoribus concessa fuerant, irritanti decreto desuper interjecto de novo concesserat, prout in eisdem literis plenius continetur.

§.14. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat dicti Hebræi, Græci, Turcæ, & Mercatores cupiant Capitula, & literas prædictas hujusmodi pro illorum subsistentia firmiori etiam nostro patrocinio commu-

muniri. Nos attendentes illorum commercium hujusmodi magno dictæ nostræ ditioni adjumento esse, ac sperantes per diuturnam eorum cum Christianis conversationem, Spiritus Sancti cooperante gratia, ad agnitionem veræ fidei tandem pervenire, posse, illorum supplicationibus in hac parte inclinati Literas, & Capitula prædicta, & prout illa concernunt, omnia, & singula in ipsis literis, & Capitulis contenta, necnon inde secuta quæcumque, licita tamen, & honesta, & quatenus tempore piæ me. Julii Papæ III. etiam Prædecessoris nostri fuerint in usu, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, necnon omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Confirmatio Privilegiorũ.

Clausulæ.

§.15. Decernentes omnia, & singula præfata suos plenarios effectus sortiri; sicque per quoscumque Judices, tam Ordinarios, quam delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mandatur executio præfatarum Literarum.

§.16. Quocirca Venerabili Fratri Episcopo Amerin., & dilectis filiis Leonardo Triumpho Canonico Ecclesiæ Anconitan., ac Vicario Venerabilis Fratris Episcopi in spiritualibus generali per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Hebræorum, Turcarum, Græcorum, & aliorum Mercatorum Orientalium præfatorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac ipsos Hebræos, Turcas, & Græcos prædictos, omnesque alios, & singulos, quos literæ ipsæ quomodolibet concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eorum aliquem per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.17. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Anconitan. aliarumque Civitatum, Provinciarum, Terrarum, locorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & pro tempore existen. dictæ Civitatis Anconitan. Gubernatori, seu Legato, aut Vicelegato, vel quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, nec non quavis consideratione, atque quibusvis causis quotiescumque concessis, approbatis, & iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 21. Augusti 1560. Pontificatus nostri Anno Primo. Hieronymus Martinengus.

Confirmatio præfatarum Literarum.

§.18. Cum autem Nobis nuper pro parte dictorum Hebræorum, Turcarum, Græcorum, & Mercatorum fuit humiliter supplicatum, ut præinsertas literas hujusmodi, pro illorum majori validitate, & observantia nostræ firmitatis robore communire, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos considerantes illorum Commercium statui temporali nostro Ecclesiastico non mediocri commodo esse, & adiumento, spemque habentes, quod ipsi inter Christianos conversando, per divinæ bonitatis gratiam, & Spiritus Sancti illustrationem, ad viam veritatis, & ad Sanctæ Fidei agnitionem aliquando pervenire poterunt, eorum in hac parte Nobis humiliter porrectis supplicationibus inclinati literas, & Capitula prædicta, ac prout illa concernunt, omnia, & singula in ipsis literis, & Capitulis contenta, necnon inde secuta quæcumque licita tamen, & honesta, & quatenus tempore ejusdem Pii Prædecessoris fuerint in usu, dummodo quoad Synagogam, quam ipsi Anconæ habent, illa sit separata ab habitatione Christianorum, & in remota parte posita, quoad vero alias Synagogas eorumdem, illæ intra Ghettum aliorum Hebræorum constituantur, & serventur: quos ad absolutionem, & remissionem pœnarum occasione maleficiorum per eos perpetratorum dummodo delicta contra fidem, vel crimina læsæ Majestatis non existant, auctoritate Apostolica tenore præsen-

ſentium approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis noſtræ robur adiicimus, necnon omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Clauſulæ.

§.19. Decernentes omnia, & ſingula in præinſertis literis hujuſmodi contenta ſuos totales, ac plenarios effectus juxta præſentium noſtrarum tenorem ſortiri, ac per eos, ad quos ſpectat, debitæ executioni demandari, inviolabiliterque ab omnibus obſervari, ſicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quacumque auctoritate fungentes tam ordinarios, quam delegatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis inſtantia ubique judicari, & diffiniri debere, irritumque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executio prædictarum Literarum.

§.20. Et nihilominus dilectis filiis Gubernatori Provinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ, & Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, ac Vicario Venerabilis Fratris Epiſcopi Anconitan. in Spiritualibus generali, nunc, & pro tempore exiſtentibus per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præinſertas, ac præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorumdem Hebræorum, Turcarum, & Græcorum: & aliorum Mercatorum Orientalium, ſeu cujuſvis eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque, & eorum ſingulis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra dictas, & præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi, ut præfertur, firmiter obſervari, ac ipſos Hebræos, Turcas, Græcos, & alios Mercatores omnes, & ſingulos, quos ipſe literæ quomodolibet concernunt, illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eorum aliquem per quoſcumque contra illarum tenores quovis modo indebite moleſtari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles, per pœnas, etiam pecuniarias ſibi viſas, ac demum per ſententias, & cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus pœnas, ſententias, & cenſuras prædictas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, ſeu adhibito, etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum

§.21. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac literis Apoſtolicis, etiam noſtris deſuper emanatis, necnon omnibus illis, quæ idem Pius Prædeceſſor in dictis ſuis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 5. Aprilis 1562. Pontificatus noſtri Anno II. Cæſar Glorierius.

§.22. Cum autem Nobis nuper pro parte dictorum Hebræorum, Turcarum, Græcorum, & Mercatorum fuerit humiliter ſupplicatum, ut præinſertas literas pro illarum majori validitate, & obſervantia approbare, aliaſque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur, eiſdem moti rationibus, quibus Prædeceſſores noſtri prædicti inducti ſunt, eorum in hac parte Nobis humiliter porrectis ſupplicationibus inclinati literas prædictas, necnon omnia, & ſingula Capitula, conceſſiones, indulta, & decreta in eis contenta, licita tamen, & honeſta, & quatenus ſint in uſu, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illiſque plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint quomodolibet in eiſdem, ſupplemus.

Confirmatio dictarum Literarum.

Decedente aliquo Orientalium, cujus hæres præſens non fuerit, bonorum Inventarium fieri debet a Conſule Nationis defuncti.

§.23. Necnon Hebræos, Turcas, Græcos, & Mercatores præfatos amplioribus favoribus, & gratiis proſequentes ſtatuimus, & ordinamus, quod ex nunc, deinceps, & in perpetuum, quando aliquis ex dictis Orientalibus pro tempore decedet, quorum hæredes non ſint præſentes, ne bona dilapidentur, tunc eorum Conſul faciat fieri inventarium per manus Notarii publici, cum præſentia teſtium, & aſſiſtentia unius viri probi ab Epiſcopo Anconitan. deputan. de omnibus rebus, bonis, pecuniis, & effectis dicti Defuncti, qui debeant remanere in manibus ejuſdem Conſulis, prout ſolitum eſt fieri. Quodque nec Gubernator dictæ Civitatis, vel alterius loci, nec quivis alius, ſe ſuper præmiſſis ullatenus immiſcere, vel interponere, neque dictum Conſulem ſuper his moleſtare, perturbare, vel impedire poſſit, nec debeat.

Hæbræus Italicus beneficio quinquennali, aut alio favore debitorum, frui non poteſt cótra Orientales præfatos.

§.24. Quodque nullus Hebræus Italicus, qui acceperit, vel accipiat merces ſeu mercantias, aut quaſvis alias res a dictis Hebræis, Græcis, & Turcis, & aliis Orientalibus, vel qui ſit eorum debitor, aliquod beneficium quinquennalis, vel alterius dilationis contra eoſdem Orientales deſuper obtinere poſſit, nec debeat, etiamſi a Sede Apoſtolica, aut Nobis, vel Romanis Pontificibus Succeſſoribus Noſtris obtinuerit, vel obtineat, nihilominus illud ſibi nullatenus ſuffragetur, nec eo uti poſſit, illoque non obſtante contra ipſum in Judicio, & extra perinde acſi tale beneficium non obtinuiſſet, vel obtineret, procedi, & executio fieri poteſt, & debeat.

Clauſulæ.

§.25. Decernentes præſentes literas, & in eis contenta quæcumque nullo umquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, aut invalidari non poſſe, ſicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commiſſio pro executione.

§.26. Quocirca eiſdem Gubernatori Pro-

ovinciæ Nostræ Marchiæ Anconitan. & ariæ Causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Vicario Venerabilis Fratris Episcopi Anconitan. nunc, & pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, ut unus eorum per se, vel alium, seu alios præinsertas, & præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Hebræorum, Turcarum, Græcorum, & aliorum Orientalium, seu cujusvis eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra dictas, & præsentes literas, ac in eis contenta hujusmodi, ut præfertur, firmiter observari, ac ipsos Hebræos, Turcas, Græcos, & alios Orientales, ac omnes, & singulos, quos ipsæ literæ quomodolibet concernunt, illis pacifice frui, & gaudere; non permittentes eorum aliquem per quoscumque contra illorum tenores quovis modo indebite molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per pœnas, etiam pecuniarias sibi visas, ac demum per sententias, & censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo; necnon legitimis super his habendis servatis processibus pœnas, sententias, & censuras præfatas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.27. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in præinsertis expressum est non obstare.

Dat. die 23. Februar. 573 An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die vigesima tertia Februarii, millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, Pontificatus nostri Anno I.

XV.

Reductio ad terminos juris communis, & Concilii Tridentini, trium Constitutionum a Pio V. pro Ordinibus Mendicantium; aliisque editarum.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN tanta rerum, & negotiorum mole, qua Rom. Pont. ex omnibus mundi partibus assidue premitur, vix vitari potest, ne aliqua interdum exiliant, quibus postea recognitis, necesse est moderationis remedium adhibere.

Pius V. privilegia multa Mendicantibus concessit, ut in Tom.IV. Par.II. Constit LVIII. *Et* *fi* fol. 373. 379 381.

§.1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster, auditis gravaminibus, quæ Fratribus Ordinum Mendicantium ab Ordinariis locorum, & parochialium Ecclesiarum Rectoribus, multis modis inferri dicebantur, super sacris Canonibus, & lectionibus habendis, confessionibus audiendis, pœnitentiis injungendis, Fratribus ad Ordines promovendis, celebratione Missarum, cura animarum, Sacramentorum ministratione, sepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemosynis, collectionibus, aliisque hujusmodi juribus, necnon decimis, & diversis oneribus, ac etiam super statu, & regimine sanctimonialium ipsis Fratribus subjectarum, formatione processuum, censurarum publicatione, processionibus, præcedentia, locorum acquisitione, certisque aliis rebus tunc expressis, multa per quasdam suas literas pro dictis Fratribus non modo statuerit, sed & quæ jam in Concilio Tridentino decreta fuerant ad hæc pertinentia declaraverit, multaque præterea privilegia eisdem decimoseptimo Kal. Junii Pontificatus sui Anno secundo.

§.2. Et deinde ea omnia diversis aliis Ordinibus, & Congregationibus regularium non mendicantium, etiam per modum communicationis, concesserit.

Et illa extendit ad alios Ordines, ut ibid. in fin.

§.3. Postea per quamdam suam Constitutionem de Vicariis perpetuis Parochialibus Ecclesiis unitis per Ordinarios locorum instituendis, & portione illarum Vicariis assignanda editam, alia super Constitutione Fratrum eorumdem ad exercitium curæ animarum in eis Parochialibus Ecclesiis, quæ domibus, & locis suis unita sunt, decreverit.

Et alia decrevit circa Parochias, ut in T.IV. Par.II. Con. LXVIII *Ad exequendum* fol. 401.

§.4. Demum animadverso quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisque difficultatibus obstructa, multas magnasque dissentiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & Fratrum ipsorum Ordines, non sine gravi divini cultus, & animarum detrimento, ac populorum scandalo concitaverant, contra ac ipse sperabat, & præter suam expectationem, ut qui interdum conquereretur, multa aliter, alioque sensu a se prolata fuisse, quam literis expressa essent. Cupiens his mederi incommodis, primum illa omnia quæ Regularibus aliorum Ordinum quam Mendicantium communicaverat, & secundum præmissa concesserat, Motu proprio restrinxerit. Deinde plenius providere volens, prioribus literis a se quoad ipsos Mendicantes magna in parte moderatis, omnes, & quascumque alias literas, quæ de aliis Ordinibus, & Congregationibus extra Mendicantium Ordines de Observantia nuncupatos emanaverant, omnino aboleverit, causas omnes jam de his etiam in Romana Curia pendentes ad se advocando, lites extinguendo, ac formatos super illis processus, latasque sententias annullando, quemadmodum aliis suis literis in registro proxime compertis, nunquam tamen publicatis, plenius continetur.

Postea alia statuit.

§.5. Postremo circa Confessariorum Regularium etiam Mendicantium approbationem juxta Concilii prædicti decretum faciendam, etiam lectores in Theologia graduatos, & certos alios tunc expressos comprehendi debere declaraverit.

Deinde circa Confessiones aliam edidit Bullam supra num. 183. fol. 177.

§.6. Nos hac tanta varietate cognita, quæ etiam ex multiplici literarum, & Constitutionum

Hic Pontifex omnes prædictas Constitutiones Pii V.

reducit ad terminos juris, & Concilii Tridentini.

stitutionum editione procedit, præsentibus & futuris discriminibus occurrere volentes, de Nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, de prædictis, & aliis omnibus literis, & Constitutionibus, quæ ab eodem Prædecessore eisdem de rebus pro quorumcumque Regularium, etiam Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuscumque in eis contentis, eam deinceps dispositionem atque decisionem pro subiecta materia futuram esse, quæ sive ex jure veteri, sive ex sacris dicti Concilii decretis, sive alias legitime ante dictarum literarum, & Constitutionum editionem erat, & si ipsæ non emanassent, futura fuisset, ad quam dispositionem, & decisionem, suumque pristinum, & integrum statum; ac terminum illa omnia reducimus. Quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnon prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcumque alia ipsis literis, & Constitutionibus apposita, & alias eorum occasione, vel causa facta, his nostris statuto, ordinationi, & reductioni adversantia, quibuscumque illa sint concepta formulis, ac præservationibus, declarationibus, modificationibus, restitutionibus, mentis attestationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortissimis, efficacissimis, & inviolabilibus clausulis, etiam Motu, & potestatis plenitudine similibus, & ex certa scientia, etiam pro conservatione status regularis, & ex quibuscumque aliis urgentissimis causis quotiescumque roborata. Decernentes illa omnia pro nullis, & infectis haberi, omnesque supradictos illarum usu commodo, & effectu carere.

Lites secundum hanc Bullam decidi valet.

§.7. Ac omnes lites, & controversias, quæ coram quibusvis judicibus, sive Ordinariis, sive Commissariis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis prædictarum literarum, & Constitutionum occasione super præmissis jam motæ sunt, necdum decisæ aut finitæ, vel etiam quæ jam decisæ sunt, si modo tractum habeant successivum, easque rursus, & inter quoscumque excitari in posterum contingat, secundum prædictam dispositionem nec aliter decidendas.

Dubiorumque futurorū declarationes Sedi Apostolicæ reservat.

§.8. Futura vero dubia, & difficultates, quandocumque, & ubicumque orientur, ad Nos, & Sedem Apostolicam, ubi, & cetera quæ ad decreta dicti Concilii pertinent, quotidie declarantur, omnino referenda esse.

Præceptum observantiæ.

§.9. Necnon irritum, & inane quicquid secus super his per quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

§.10. Mandantes itaque in virtute sanctæ obedientiæ præsentes ab omnibus ubique Episcopis, & locorum Ordinariis, necnon Ecclesiarum Prælatis, Rectoribus, Fratribusque prædictis, ac ceteris, ad quos pertinet, semper inviolata observari.

Derogatio contrariorum.

§.11. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Domorum, locorum & Ordinum quorumcumque juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Maremagnum, Bulla Aurea nuncupatis, dictis Ecclesiis, & Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet concessis, & confirmatis: quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, expressa, individua, & ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.12. Ut autem præsentes omnibus plenius innotescant, volumus earum exempla fieri, & etiam imprimi, illisque Notarii publici manu, & Curiæ Ecclesiasticæ, vel Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignatis, eamdem illam prorsus fidem, in judicio, & extra illud ubique locorum adhiberi, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Jub publicand.

Nulli ergo omnino &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, Kal. Maii, Pont. nostri Anno I. D. P. An. I. 1. Marii.

XVI.

Quod omnibus liceat, in quacumque die octavæ Sanctissimi Corporis Christi, Processionem solemniter facere in honorem suæ festivitatis.

De hujus festivitatis institutione, & aliis eam concernentibus, dixi apud Const. XIX. Urb. IV. Transiturus *Tom. III. Par. I. fol.* 414.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum interdum contingat Romanum Pontificem aliquas concessiones, & gratias elargiri, quas postmodum experientia rerum magistra docet in alterius præjudicium resultare, mirum nemini videri debet, si tandem præjudicio cognito gratiæ ipsæ sic concessæ in melius reformentur, prout, & Populi devotio exposcit, ac rerum, & temporum qualitate pensata conspicitur in Domino salubriter expedire. Exordium.

Pius V. jussit Ordini Fratrum Prædicatorum solummodo licere, solemnem processionem Corporis Christi facere in die Dominica infra octavam.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Pio Papæ V. Prædecessori nostro pro parte dilecti Joannis Gallo Ordinis Prædicatorum, & Theologiæ professoris exposito, quod licet in omnibus fere Conventibus Provinciæ Hispaniæ Ordinis prædicti, solemniter fieri consuevisset processio Sanctissimi Sacramenti Corporis Christi die Dominica infra octa-

octavam illius festivitatis, idque ab immemorabili consuetudine, propterea quod dicti Ordinis religio, utpote a B. Thoma de Aquino docta peculiarem semper gesserat devotionem erga Sanctissimam Eucharistiam, unde cum magno apparatu, & frequentia Populi eadem festivitas a Fratribus Ordinis hujusmodi celebrari solebat. Nihilominus ante aliquot annos aliqui alii partium illarum Religiosi, præsertim in Civitate Salamantina contendebant eisdem die, & hora festivitatem, seu processionem hujusmodi celebrare, Populum ad se trahentes, & ornamenta, quæ ipsis Fratribus Ordini hujusmodi concedi solebant, conquirentes, unde, & Populi devotio minuebatur, & aliquando viri timorati videntes religiosos pro hujusmodi rebus inter se contendere, offendebantur, ejusdem Joannis supplicationibus inclinatus eidem Ordinis Prædicatorum, ut in omnibus, & singulis Civitatibus, terris, Oppidis, & locis, tam dictæ Provinciæ, quam extra, & alii ubilibet, in quibus ab immemorabili consuetudine Fratres dicti Ordinis processionem hujusmodi dicta die Dominica infra octavam ejusdem Corporis Christi solemniter celebrari soliti fuerant, eisdem Fratribus Ordinis Prædicatorum dumtaxat, eadem die Dominica solemnem Processionem ejusdem Corporis Christi celebrare liceret, ita ut nulli super eo, illos impedire, seu eodem tempore, vel die eamdem Processionem facere possent, & deberent, perpetuo concessit, & indulsit, ac aliis prædictis desuper districtius inhibuit, aliaque fecit, prout in dictis literis plenius continetur.

Hic modo Pontifex omnibus licere decernit dictã processionem celebrare, in quacumque die infra octavam d. festivitatis.

§.2. Nos tamen attendentes id non sine Divini cultus diminutione esse aliquo modo posse, cum omnes ad unam, & eamdem dumtaxat Ecclesiam confluentes, in ea commode recipi, sicque processioni hujusmodi interesse nequeant, præter id quod inibi sæpe contingit, ut propter Populi frequentiam sic confluentem, varia scandala, & jurgia oriantur, & Populus ipse spirituali venerationis Sacramenti hujusmodi multiplici fructu privetur. Neque propterea diutius discussa honestum esse censentes, literis prædictis modum aliquem præbere, illarum tenorem, ac si de verbo ad verbum præsentibus insertus foret, pro plene, & sufficienter expresso habentes, Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia, nostris universis, & singulis, Clero, & Clericis, ac personis Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam quorumvis Ordinum, religionum, & Militiarum Regularibus, ut literis Pii Prædecessoris hujusmodi non obstantibus, liceat ipsis, tam die ipsa Dominica infra octavam Corporis Christi, quam aliis totius octavæ prædictæ diebus processiones suas celebrare, nec super eo tam ab Ordinis Prædicatorum hujusmodi, quam aliis quibuscumque personis, etiam prædictarum, aut quorumvis aliarum literarum privilegiorum, vel concessionum prætextu, seu alias quomodolibet molestari, inquietari, vel perturbari, nec etiam aliquibus censuris, vel pœnis, etiam Ecclesiasticis innodari, seu illas incurrere possint, tenore præsentium concedimus, & permittimus.

Et Bullam Pii V. revocat.

§.3. Et nihilominus, pro potiori præmissorum cautela, literas Pii Prædecessoris hujusmodi harum serie penitus, & omnino, quo ad effectum prohibitionis celebrandi processiones hujusmodi cassamus, irritamus, & annullamus, viribusque, & effectu evacuamus, & tamquam tales minime attendi, vel eisdem Fratribus Prædicatoribus suffragari posse volumus.

Observantiã hujus Constitutionis cuicumque præcipit.

§.4. Districtius inhibentes eisdem Fratribus Ordinis Prædicatorum, & quibusvis aliis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis majoris latæ sententiæ, necnon suspensionis, & interdicti, aliisque arbitrio nostro moderandis, infligendis, & imponendis pœnis, ne contra præsentium literarum tenorem venire, aut suprascriptos, vel quoscumque alios, quorum interest, intererit, aut interesse poterit quomodolibet in futurum, quo minus præmissa libere fieri possint, per se, vel alium, seu alios publice vel occulte, directe vel indirecte, tacite vel expresse, quovis quæsito colore vel ingenio, impedire audeant, vel præsumant.

Eamque clausulis præservativis ornat.

§.5. Decernentes quoque præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, aut obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci nullatenus posse, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas esse.

Decretum irritans apponit

§.6. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executoresque deputat.

§.7. Et nihilominus universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis Filiis ceteris locorum Ordinariis, necnon illorum, & eorum Vicariis, seu Officialibus, in spiritualibus, & cuilibet ipsorum insolidum, motu simili per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus, seu aliquorum, & quorumcumque in præmissis interesse habentis, vel habentium fuerint requisiti, solemniter *publi-*

blicari, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant præmissa omnia, & singula, ab omnibus, quos illa concernunt, inviolabiliter observari, ac prædictos interesse habentes, illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper prædictos fratres Ordinis Prædicatorum, vel eorum conservatores, judices, defensores, seu protectores, aut quoscumque alios quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.8. Non obstantibus literis Prædecessoris hujusmodi cum inde sequutis, & aliis prædictis, necnon piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non extrahatur, & aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus vel generalibus Constitutionibus, ac quibusvis etiam dicti Ordinis Prædicatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque superioribus, & personis, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, & Bulla Aurea, ac Mare magnum nuncupatis quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum prædictum specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Fratribus Ordinis Prædicatorum, eorumque conservatoribus, ceterisque prædictis, & quibusvis aliis, communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem: Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad quæquæ loca in quibus publicatio hujusmodi facienda erit deferri.

Transumptis credi jubet.

§.9. Volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus quod præsentium transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 11. Martii, 1573. Pontificatus nostri Anno I.

D. P. An. I. 12. Martii.

XVII.

Institutio Festivitatis, sub invocatione Rosarii B. Mariæ Virginis, prima Dominica die mensis Octobris, in Ecclesiis, vel Capellis Rosarii duplici majori Officio celebrandæ, pro gratiarum actione de Victoria die 7. d. mensis Octobris parta contra Turcas.

Hoc bellum paravit Pius V., & aliqua statuit sup. in Const. CXCIII., CXCVII., & CC. fol. 189., 195., & 199. De Sodalitate autem Rosarii vide Const. XXI. Sixti IV. Ea quæ Tom. III. Par. III. fol. 172.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Festivitates celebrantur ad Deo gratias ferendas, præsertim pro aliqua Populi liberatione.

Monet Apostolus in omnibus gratias agere, monent quoque Sacrarum literarum Historiæ, insignia Dei beneficia, tum ut ei, a quo accepta sint, meritæ referantur gratiæ, cum ut fideles, quibus collata sunt, illorum memores ad divinum cultum magis in dies excitentur, solemnibus annuis festivitatibus celebranda essent. Quod cum multoties institutum fuerit, tum vero maxime, cum Deus Patrum nostrorum Populum suum a servitute Ægyptiaca per manum fortem liberavit.

Et quia die 7. Octobris anni preteriti, Populus Christianus contra Turcas victoriam habuit, Ideo hic Pontifex anniversariam memoriam ad gratiarum actiones instituere decrevit.

§.1. Nos itaque, qui non minora beneficia quotidie a Deo Optimo Maximo accipimus, inter quæ illud singularissimum superiore anno ab ineffabili ipsius clementia Nobis concessum fuit, ut Turcarum Classis, & numero longe superior, & præteritis elata victoriis a Christianorum classe in virtute Domini Dei Sabaoth decertante, die 7. Octobris, non longe a Corinthiaco sinu penitus devicta, & quassata fuerit, qua nempe victoria universum Populum Christianum, ab impiissimi Tyranni faucibus, & divino munere ereptum fuisse inficiari nemo potest, Apostoli præcepto parere, & Sanctorum Patrum exempla sequi volentes, ut hujus ingentissimi beneficii anniversaria habeatur memoria, instituere omnino decrevimus.

Memor quod B. Dominicus ad iram Dei placandam, Rosarii orandi modum instituit.

§.2. Quia vero praeces ad Deum oblatæ eo gratiores ad illius, conspectum ascendunt, quo dignioribus intercessoribus, & pro aliquo orandi modo offeruntur, memores Beatum Dominicum Ordinis Prædicatorum institutorem, cum, & Gallia, & Italia a perniciosis premeretur hæresibus, ad iram Dei placandam, & Beatissimæ Virginis intercessionem implorandam, piissimum illum orandi modum instituisse, quod Rosarium, seu Psalterium Beatissimæ Virginis Mariæ nuncupatur.

Et quia d. die 7. Confraternitates Rosarii, quæ erat prima men-

§.3. Animadvertentes quoque eadem die septima, quæ tunc fuit Dies Dominica prima dicti mensis Octobris, Fraternitates

fis Dominica, processiones de more fecerant, quas pro dicta victoria multum profuisse pie credi potest.

tes omnes, dicti Rosarii nuncupatione militantes per universum Orbem juxta earum laudabilia instituta, & consuetudines, processionaliter incedentes, pias ad Deum preces effudisse, quas per intercessionem Beatissimæ Virginis ad dictam Victoriam consequendam multum profuisse pie credendum est, operæ pretium Nos facturos esse existimavimus, si ad tantæ victoriæ cœlitus proculdubio concessæ memoriam conservandam, & ad gratias Deo, & Beatissimæ Virgini agendas, festum solemne sub nuncupatione Rosarii, prima Dominica mensis Octobris singulis annis celebrandum institueremus.

Hic ideo Pontifex Festum sub invocatione Rosarii, qualibet prima Dominica d. mensis Octobris, in Ecclesiis, ubi sit Altare Rosarii celebrari jubet. *Hoc festum communiter S. Mariæ de Victoria nuncupatur.*

§.4. Quocirca Motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac laudem Dei, & Domini nostri Jesu Christi, ejusque Gloriosæ Virginis Matris, tenore præsentium decernimus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, qualibet prima die Dominica mensis Octobris, per universi Orbis partes, in iis videlicet Ecclesiis, in quibus Altare, vel Capella Rosarii fuerit, ab omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, festum solemne, sub nuncupatione Rosarii prædicti, sub duplici majori Officio ad instar aliarum solemnium festivitatum celebretur, & sanctificetur, eademque die Officium de Beatissima Virgine novem lectionum more Ecclesiastico persolvatur, & recitetur.

Clausulæ præservativæ.

§.5. Decernentes præsentes, quas perpetuo valere volumus, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu alio vitio, vel intentionis nostræ, aut alio defectu notari, argui, vel impugnari posse, sed plenarios effectus sortiri debere.

Clausula sublata, &c.

§.6. Et ita per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, aut interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari, & definiri debere, ac ex nunc irritum, & inane, &c.

Quibuscumq; non obstan.

§.7. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Exemplorum fides.

§.8. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

D. P. An. I. 1. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 1. Aprilis, 1573. Pont. nostri Anno I.

XVIII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Constitutio super abolendo usu Duellorum, ac bandositatum in Regnis Aragoniæ, & Valentiæ, ac Principatu Cathaloniæ, & Comitatibus Rosilionis cum gravissimis pœnis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romani Pontificis auctoritatem pertinere dignoscitur, ut abusibus quibuslibet, qui hominum malitia irrepserunt, quantum potest, ubique provideatur.

Series Constitutionum Romanorũ Pontificum, qui duella prohibuerunt.

§.1. Sane licet alias diversi Romani Pontifices Prædecessores nostri provide attendentes quam detestabilis esset duellorum usus fabricante Diabolo, & cruenta corporum morte animarum, etiam perniciem procurante introductus, cupientesque, ut illa a Christiano Orbe penitus exterminaretur diversimode, & præcipue fel. rec. Julius Papa II. per quandam suam perpetuo valituram, ac Motu proprio confectam Constitutionem duellorum hujusmodi usum damnaverit, & improbaverit, ac tam ipse, quam piæ mem. Leo X., & Clemens VII., ac postremo Pius IV. Romani Pontifices, & Prædecessores nostri per diversas eorum literas in terris Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectis per quoscumque quavis auctoritate, & potestate, ac nobilitate fulgentes sub Excommunicationis latæ sententiæ pœna ex quacumque causa etiam a legibus permissa fieri omnino prohibuerunt, & taliter pugnantes ubique impune capi posse, & puniri pro homicidio, vel vulnere juxta juris communis dispositionem, nulla eis consuetudine suffragante statuerit, corporaque in duello in Terris Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectis facto morientium in sacro sepelliri interdixerint, sub simili excommunicationis pœna, & Interdicti Ecclesiastici omnibus, & singulis utriusque sexus Ducibus, Comitibus, Marchionibus, Domicellis, Baronibus, & aliis temporalibus Dominis, Vicariis, Communitatibus, & Universitatibus Civitatum, Terrarum, & locorum prædictæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectorum, mandantes ne de cetero perpetuis futuris temporibus aliquibus cujuscumque dignitatis, & nobilitatis forent, & ex quacumque causa, etiam a legibus non improbata locum, seu campum liberum ad Duellum, seu alias ad pugnandum tutum, aut quomodolibet assignarent, traderent, & concederent, aut assignari, tradi, & concedi facerent, vel permitterent, ac ipsi certantes, comitantes, consulentes, adhærentes, fautores, necnon cartas certaminis subscribentes, & publicantes in excommunicationis latæ sententiæ, a qua non nisi per Romanum Pontificem, & in mortis articulo absolvi possent, & quatuor millium Ducatorum Cameræ Apostolicæ applicandorum pœnam pro qualibet vice incurrendam, & si hujusmodi Constitutionis violatores ultra dictam primam vicem forent, ultra dictas pœnas feudo, seu Vicariatu, quem a dicta Romana Ecclesia obtinuissent, privationem incidere, necnon Carceribus mancipari, & detineri, ac ad illarum executionem omnino procedi posse decreverint, & si Ecclesiastici forent, omnibus, & singulis Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, & aliis Beneficiis Ecclesiasticis per eos obtentis, seu in quibus, & ad quæ Jus sibi competebat eo ipso privati, & ad illa, & alia in posterum obtinenda inhabiles existerent, necnon illa tamquam per privationem hujusmodi vacantia ab aliis impetrari possent, revocando omnes, & singulas concessiones duello-

rum quovis modo per quoscumque quibusvis concessas, & pugnantes ipsis non solum poenis prædictis subiacerent, sed eorum memoria perpetuo damnata, & bona proscripta, & Cameræ Apostolicæ eo ipso confiscata essent, Duces quoque, Barones, Comites, Marchiones, & Domini temporales, Vicarii, Feudatarii, eorum Capitanei, Communitates quoque Civitatum, Terrarum, & locorum eidem Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectorum campum ad pugnandum præstantes, ultra præmissa ab omni Jure, quod in territoriis suis obtinebant, ipso facto caderent, illudque ad Cameram Apostolicam devolveretur, & devolutum esse censeretur absq; alia declaratione desuper facienda; Qui vero ad talia cruenta spectacula convenissent, si nobiles, quingentorum, si mediocris fortunæ centum, si veri ignobiles 25. ducatorum necnon Excommunicationis, & perpetuæ maledictionis pœnam incurrerent, & locus ipse Ecclesiastico subiaceret interdicto, ac si præmissa omnia etiam per Concilii Tridentini decreta comprobata, & efficacissime innovata fuerint.

Facti series.

§.2. Cum tamen nuper accepimus in Regnis Aragoniæ, & Valentiæ ac Principatu Cathaloniæ necnon Comitatibus Ronsilionis, ac Ceretaniæ non solum præmissa exerceri, verum etiam aliquos illarum partium Incolas privatam sibi adstruere legem non dubitasse, & tam illius vigore; quam pessimæ consuetudinis, quæ inibi invaluit, prætextu asserere, licere ipsis, præsertim si nobiles fuerint, ut ubicumque agitur de tuendo honore, aut reparando, aut injuria propulsanda ab amicitia discedere, inimicitias, & factiones inter se exercere, satellites, & varii generis armatos homines ducere, & privatim habere, amicos, & necessarios ad arma excitare, damna vicissim hostiliter quoquo modo afferre & ut ibi dici solet, bandositates exercere in grave animarum suarum periculum, ac præjudicium plurimorum.

§.3. Nos animo revolventes præmissa quæ in Regnis, Principatu, & Comitatibus prædictis fiunt eo majori egere remedio, quam duella ipsa, quo per exercitum banditatum hujusmodi, graviora quam ex duellis ipsis oriuntur, & subsequuntur mala; hujus enim detestandæ rei occasione quamplurimi ibi fiunt Sicarii, & prædones, qui cum a potentioribus factionum capitibus, qua quisque potest majori manu, & numero privatis odiis, inimicitiisque exercendis foventur, etiam in diversas alias cedes, & latrocinia, ac Sacrilegia, aliaque crimina prorumpunt, dignum quin potius debitum auctoritate nostra esse censuimus iis opportuna adhibere remedia.

Pœna in eos, qui in duello pugnaverint, aut armorum usum habuerint, & locum concesserint.

§.4. Hac itaque Nostra perpetuo valitura Constitutione sancimus, & decernimus, quod omnes, & singuli, etiamsi Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones, & alii Domini temporales fuerint dictorum Regnorum Principatus, & Comitatuum, qui in Duello pugnaverint, aut duellorum, vel gladiatorum usus exercuerint, locum, aut campum libere ad pugnandum concesserint, vel assignaverint, vel etiam pro sua, vel amici, aut propinqui, consanguinei, vel affinis iniuria vindicanda, aut alias simultates, bandositates nuncupatas exercere præsumpserint, & præmissorum occasione satellites, & armatos homines vocare, aut apud se, vel in Terris, & Dominiis, vel Domibus suis, aut alibi publice, vel occulte recipere, aut retinere, vel fovere propria auctoritate ausi fuerint, quique necessarios, consanguineos, affines, & amicos in factionem, & partes suas contra aliquem, vel aliquos excitaverint, omnesque qui iverint, aut arma pro præmissis sumpserint, quique super his rebus alteri consilium, auxilium, vel favorem præstiterint, auctoresve, aut suasores fuerint, necnon qui sub prætextu abusus hujusmodi aliquem provocaverint, aut illi quomodolibet vim intulerint, quique eam prætensam legem, aut consuetudinem licitam, & non omnino damnatam esse asseruerint, excommunicationi, anathemati, maledictioni, perpetuæ infamiæ, diffidationi, criminibusque læsæ majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, & privationis statuum, & dominiorum, ac feudorum, & Vicariatuum, & omnium aliorum bonorum suorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda, ac Interdicti, omnibusque aliis censuris, & pœnis Ecclesiasticis, etiam temporalibus prædictis per literas prædictas contra duellantes, & alios prædictos quomodocumque, & qualitercumque comminatis, quas contravenientes eo ipso, & absque alia declaratione incurrant, & intestabiles fiant.

§.5. Subiicimus pœnas prædictas, & si Ecclesiastici fuerint, etiam omnibus, & singulis Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis per eos obtentis, seu in quibus, & ad quæ Jus eis competit, eo ipso, & absque alia declaratione privati, & ad illa, & alia imposterum obtinenda inhabiles existant, necnon illa tamquam per privationem hujusmodi vacantia ab aliis impetrari possint, volumus, & decernimus.

Ecclesiasticis bonis privantur, si Ecclesiastici fuerint.

§.6. Insuper Judices, & Magistratus quoscumque quacumque auctoritate, & potestate præditos, qui aliquid secundum eam legem, aut consuetudinem decreverint, privationis Judicaturæ, & Magistratuum, aliorumque per eos obtentorum, necnon Advocatos, & Procuratores, qui sub ejusdem legis, aut consuetudinis prætextu aliquem, vel aliquos patrocinati fuerint, aut defenderint, inhabilitatis ad alios patrocinandum, & ad honores, pœnas eo ipso incurrant.

Pœna in Judices, qui secundum legé duelli judicaverint, & in Advocatos, qui reos patrocinaverint.

§.7. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Julium, & Leonem & Clementem, ac Pium Prædecessores prædictos statuta, & ordinata, inhibita, decreta, & mandata fuerunt, in omnibus, & per omnia, quoad bandositates prædictas, exer-

Extensio pœnarum.

exercentes extendimus, & ampliamus, ac omnes concessiones duellorum, & exercitii bandositatis hujusmodi, & facultates desuper prædictis, seu aliis quibuscumque personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros sub quibusvis formis, & verborum expressionibus forsan concessas, approbatas, & innovatas, legemque, & consuetudinem prædictam harum serie revocamus, cassamus, & annullamus, ac reprobamus, ac quæcumque Juramenta per quascumque personas quacumque dignitate etiam Marchionali, Ducali, Regia, vel alia dignitate præditas, ac etiam per locorum Gubernatores, ac Justitiæ præsidentes forsan de observando prætensam legem, seu consuetudiuem, aut forum super præmissis disponens eos non legari, ipsosque ad illorum observationem minime teneri, declaramus.

Derogatio contrariorum

Committitur præf. Constitutionis notitia omnibus facienda.

§.8. Mandantes omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus Nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis quacumque auctoritate, & dignitate fulgentibus, etiamsi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales fuerint, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub Excommunicationis majoris, aliisque arbitrio nostro moderandis pœnis, quatenus præsentes literas, & in eis contenta quæcumque in eorum, necnon singulorum partibus, & aliis Ecclesiis, ubi id necessarium esse judicaverint, publicent, seu publicari faciant auctoritate nostra.

Derogatio contrariorum

§.9. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ singuli Prædecessores Nostri prædicti voluerunt in singulis literis prædictis non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.10. Ceterum, quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, in quibus publicari debent, deferri; volumus quod illarum transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ; ac ne aliqui ex præmissorum ignorantia se excusare possint, volumus, quod earum transumpta, etiam, ut præfertur, impressa & singulis Cathedralium, & Metropolitanarum Ecclesiarum Regnorum, Principatus, & Comitatuum prædictorum valvis affixa, veræ, & realis publicationis vim, & effectum sortiantur, ac omnes, & singulos quos illæ concernunt, perinde afficiant, ac si singulariter, & personaliter singulis intimatæ fuissent.

Dat. die 15. Maii 1573. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Maii 1573., Pontificatus nostri Anno II.

XIX.

Concessio facultatis Judicibus sæcularis Regnorum Aragoniæ, & Valentiæ facinorosos, & latrones, etiam Clericos in minoribus Ordinibus constitutos, etiam aliquod tenue beneficium obtinentes puniendi &c. absq. incursu censurarum &c.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series.

§.1. EXponi Nobis nuper fecit Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod Aragoniæ, & Valentiæ Regna, quorum ipse etiam Rex existit, a pluribus annis citra valde turpantur, & vexantur a latronibus, & facinorosis hominibus, qui armati, & simul coadunati, per illam regionem passim vagantur, vias pro libito obsident, viatoresque aggrediuntur, spoliant, & occidunt, Domos quoque sæpe expugnant, diripiunt, & incendunt, stupra, raptus, sacrilegia, & omnis generis crimina nefaria committendo; & licet idem Philippus Rex multa huic morbo remedia adhibuerit, tamen desiderio suo hactenus frustratus existit, ob diversas causas, & propinquitatem Provinciæ Galliæ, & Principatus Cathaloniæ, ex quibus plurimi delinquentes in ipsa Aragoniæ, & Valentiæ Regna confluunt, & ibi commissis per eos latrociniis, & aliis gravibus delictis in loca tuta repente sese recipiunt, ita ut Magistratus, eorumque familiam illos persequentes facile eludant, & frustrentur, plerumque etiam evenit, quod scelerati hujusmodi facinorum suorum pœnas sæpe subterfugiant; sicque majores animos ad delinquendum sumunt.

§.2. Propterea quod dum Ministri justitiæ sæcularis eos persequuntur, ad Ecclesias, & alia loca sacra illi statim confugere soliti sunt; unde aut extrahi non possunt, vel extracti immunitatem Ecclesiæ prætendentes, in eum, unde extracti sunt, locum restitui obtinent. Quidam vero non contenti se prima tonsura esse initiatos, non ut divinis inserviant, sed ut Judicium sæculare facilius effugiant, malitiose, & fraudolenter aliquod tenue beneficium Ecclesiasticum sibi conferri procurant, nec tamen in habitu Clericali incedunt, aut aliquibus clericalibus funguntur muneribus, verum habitu sæculari induti vagantur, liberiusque delinquunt, nullaque in eos Ecclesiastica animadversio exercetur, quoniam laici existimantur; a justitia vero sæculari deprehensi statim tanquam Clerici & beneficium ecclesiasticum habentes ad Ordinarios Ecclesiasticos declinant, a quibus aut nulla, aut leviori pœna affecti dimittuntur, ad vindictã in eos, qui ipsos persequuti sunt, & ad graviora scelera committenda se accingentes.

§.3. Quare idem Philippus Rex Nobis humiliter supplicari curavit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.4. Nos igitur honestis Catholicorum Regum

Clericos delinquentes ex Locis Sacris evelli posse a Judicibus sæcularibus cōcedit.

Regum votis quantum cum Domino possumus, paterne annuere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati latrones, & facinorosos hujusmodi, illorumque fautores, & receptores, etiam Clericos, etiam quatuor minoribus insignitos, etiam beneficium aliquod tenue obtinentes ab Ecclesiis, & aliis locis Sacris avellere per Judices sæculares licere, cum hujusmodi genus hominum immunitate Ecclesiastica gaudere, valde indignum sit, ita tamen ut dicti sæculares Judices facinorosos ipsos a locis prædictis extractos Judici Ecclesiastico ad causas contra personas Ecclesiasticas in Regnis prædictis atrocia crimina committentes alias a Sede Apostolica deputatos, & ubi tales Judices deputati non fuerint, loci Ordinario Ecclesiastico, pro justitia in eos administranda consignare teneantur, ipsisque locorum Ordinariis præsentium literarum vigore per se, vel alium, seu alios contra omnes, & singulos prædictos, etiamsi ab eorum jurisdictione exempti quomodolibet fuerint, & quos homicidii, & assassinii, & atrocium criminum reos esse constiterit, & ad Curiæ sæcularis traditionem per denunciationem, accusationem, inquisitionem, aut ex mero Officio, vel ad Procuratoris Fiscalis instantiam, & alias juxta Juris formam absque ipsius Judicis, seu loci Ordinarii, vel deputandorum hujusmodi irregularitatis, aut infamiæ macula, vel incursu, auctoritate nostra procedere libere, & licite valeant, per præsentes plenam, & liberam facultatem impartimur.

Clerici Ecclesiasticis vestibus induti, si ita in fraganti crimine fuerint reperti ultimo supplicio afficiendi a Judice sæculari.

§.5. Quodque si Clerici prædicti etiam in quatuor minoribus Ordinibus costituti, etiam tenue aliquod beneficium obtinentes vestibus laicalibus induti in fraganti crimine crassandi, per vias deprehensi fuerint, tanquam in prædictos latrones, & viarum grassatores a sæcularibus Judicibus in eo, in quo reperiuntur habitu, usque ad ultimi supplicii pœnam inclusive absque metu censurarum in ipsos animadverti posse, tenore præsentium concedimus; inhibentes omnibus, & singulis locorum, etiam exemptorum Ordinariis, & eorum Officialibus, & quibuscumque aliis Judicibus Ecclesiasticis quocumque nomine nuncupatis, ne sæculares Magistratus, Judices, & Ministros prædictos super præmissis quomodolibet impedire, molestare, aut perturbare audeant, vel præsumant.

Clausulæ.

§.6. Ac decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, seu quovis alio defectu notari, vel impugnari ullo umquam tempore nullatenus posse: sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & diffiniri debere; irritum quoque & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariorū derogatio.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac generalis Concilii, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam sæcularibus, & regularibus personis, Ordinibus, Monasteriis, Ecclesiis, & aliis locis sacris, necnon Congregationibus, & superioribus eorumdem, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam irritantibus, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus innovatis, concessis, & approbatis. Quibus omnibus, illorum tenores, uti de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transūptorum.

§.8. Ceterum, quia difficile foret præsentes literas ad singula Regna prædicta, & alia loca, in quibus de eis fides facienda est, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu alicujus Notari publici subscriptis, &c.

Dat. die 23. Junii 1573. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Junii 1573. Pontificatus nostri Anno II.

XX.

Confraternitatem Sanctissimi Sacramenti in Ecclesia B. Mariæ Supra Minervam Ordinis Prædicatorum, necnon alias in aliis institutas indulgentiis exornat.

Ex Bullar. Ord. Prædic. T.V. pag. 320.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & causa Constitutionis edēdæ.

Pastoris æterni, qui ut humanum genus ab illius inimici manibus liberaret, in ara crucis immolari, & in peccatorum nostrorum remissionem pretiosissimum Sanguinem suum effundere non dubitavit, ac in ultima Cœna, quam cum Discipulis suis Pascha celebrans manducavit, in tanti beneficii memoriam eis carnem suam in Cibum, & Sanguinem suum in potum, divina, & incomprehensibili ordinatione, exhibuit, dicens hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis, vices, licet immeriti gerentes in terris, & profunda meditatione recolentes eam esse hujus Sacrosancti Sacramenti sublimitatem, & excellentiam, ut numquam satis plene coli, numquam digne, quæ nostra est imbecillitas adorari valeat, facere nullo modo possumus, quin Christi fideles, quos omnem operam impendere, omnemque diligentiam adhibere conspicimus, ut Christi Corpus hujusmodi honorificentissime in Ecclesiis custodiatur, & in Processionibus deducatur, ac ad infirmos deferatur, pieque a Chistifidelibus suscipiatur, ad præmissorum ferventius exercitium, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus crebro invitemus, ut ii quorum gubernium Nobis est commissum, tanti benefi-

ficii memoriam sæpissime recolentes, illius institutori gratias sinceris agentes affectibus, quod ex se ipsis habere non possunt per hujusmodi exercitia facilius consequantur, ad quod peragendum, etiam Nos ipsos magis incitat, dum agnoscimus hac ratione permotum felicis record. Urbanum Papam Quartum, Prædecessorem nostrum Sanctissimi Corporis hujusmodi festivitatem indixisse, & ad illius celebrationem eosdem Christifideles indulgentiarum concessione invitasse.

§.2. Cupientes itaque piam Christifidelium Confraternitatem, sub invocatione ejusdem Corporis Christi, in Ecclesia Domus B. Mariæ supra Minervam Ordinis Prædicatorum rite institutam, & a piæ memoriæ Paulo Papa III., etiam Prædecessore nostro approbatam, & confirmatam, ex qua, sicut accepimus, uberes fructus provenerunt, specialibus favoribus, & gratiis exornari, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus dictam Confraternitatem intrantibus, qui tempore ingressus sui, ac iis ex Confratribus, qui in die festo Corporis Christi, aut ejus octavæ vere penitentes peccata sua confessi fuerint, & Sacramentum hujusmodi sumpserint, & similiter eisdem confratribus, etiam pœnitentibus, & confessis in ipsorum mortis articulo plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, misericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Indulgentiam plenariam cōcedit die ingressus in dictam Confraternitatem. Confratribus die Corporis Christi, aut infra octavam

Necnon in mortis articulo.

§.3. Præterea eisdem Confratribus utriusque sexus extra Urbem existentibus, qui in diebus, in quibus stationes in Ecclesiis in Urbe, & extra illam existentibus habentur, Altare, seu locum, in quo Sacramentum custoditur, visitaverint, & septies orationem Dominicam, & salutationem Angelicam recitantes, pro exaltatione Fidei Catholicæ, & extirpatione hæresum, & Infidelium oraverint, easdem Indulgentias, quas consequerentur, si ea die illam Ecclesiam, in Urbe, & extra eam visitarent, in qua ipsa statio habetur, insuper eisdem Confratribus hujusmodi Altare, seu locum visitantibus, & ut supra orantibus, sexta quaque feria centum dies, singula vero die in Cœna Domini eisdem Confratribus vero penitentibus, & confessis septem annos, & totidem quadragenas.

Indulgentiæ Stationū Urbis.

§.4. Rursus eisdem Confratribus, qui ad Altare ipsius in tertia Dominica cujuslibet mensis, & in feria quinta in Cœna Domini Eucharistiam pie susceperint, decem annos, & totidem quadragenas; ulterius tam ipsis Confratribus, quam aliis Christifidelibus utriusque sexus, dum ad ægrotos defertur, associantibus, & iis qui id facere impediti ad sonum parvæ Campanæ genuflexi semel orationem Dominicam, & salutationem Angelicam recitaverint, & pro infirmo oraverint, quoties id fecerint, centum dies, iis vero Confratribus, qui Sacramentum ipsum in processione post majorem Missam eadem tertia Dominica fieri consueta associaverint, centum dies, & similiter eisdem Confratribus vere pœnitentibus, & confessis, qui sepulcrum in dicta Ecclesia Beatæ Mariæ feria quinta in Cœna Domini construi solitum visitaverint, septem annos, & totidem quadragenas de iniunctis sibi, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis relaxamus.

Nonnullæ aliæ Indulgētiæ pro piis operibus.

§.5. Postremo quia difficile esset certum locum, in quo Sacramentum reponatur, ubique uniformiter constituere, idcirco, ut Sacramentum ipsum, vel in medio Altaris majoris, vel in alio commodiori loco arbitrio loci Ordinarii, si Ecclesia, in qua Confraternitas celebratur, sæcularis, si vero regularis fuerit, arbitrio ejusdem Ecclesiæ superioris reponatur, & constituatur.

Quo in loco SS. Sacramentum servandum sit.

§.6. Et ut hujus Sanctissimi Sacramenti celebritas tanto in majori veneratione habeatur, quanto per diversos orbis partes latius diffundetur, ut gratias, & indulgentias prædictas, præter quam eas, quæ ratione stationum Urbis lucri fiunt, aliis Sanctissimi Sacramenti Confraternitatibus extra Urbem erectis & erigendis, per transumpta manu unius saltem ex Ministris ad id deputatis, qui in Sacro Presbyteratus Ordine constitutus existat, subscripta gratis communicari valeat, eidem Confraternitati concedimus, literis super præsentibus conficiendis perpetuo duraturis.

Facultas aggregationis aliarum Confraternitatum

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Apostolicis, necnon in Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus, autem, quod si dictæ Confraternitati aliqua alia Indulgentia per Nos perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum concessa fuerit, præsentes nostræ nullius sint roboris, vel momenti.

Derogatio contrariorum

§.8. Nulli ergo omnino hominum &c.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, octavo Idus Augusti Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 6. Augusti 1573 An.II.

XXI.

Nova institutio Collegii Germanici in Urbe pro Scholaribus nationis Germanicæ, pie ibidem educandis, & instruendis, cum assignatione annui redditus, privilegioque exemptionis a decimis, & pedagiis.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Postquam Deo placuit Omnipotenti, qui ex summa misericordia, & bonitate sua, vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea quæ sunt, humilitatem nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, ex eo tempore Nos, ejusdem adiuvante gratia, ea co-

Causæ Constitutionis.

cogitare, & urgere non destitimus, quæ, sicut officii nostri ratio postulat, ad divinum ubique cultum, & Ecclesiasticam disciplinam restaurandam, & augendam, animarumque salutem procurandam maxime cognovimus pertinere. In primis vero animo recolentes amplissimam Germaniæ Provinciam, quæ perpetuis superioribus sæculis inter ceteras fortissimæ ipsius nationis laudes atque virtutes, tanto sinceræ fidei, & Christianæ Religionis cultu eminere solebat, ut reliquis Christianæ Reipublicæ partibus non minori exemplo, quam ornamento, atque decori esset, nunc tot tantisque in ea instinctu Satanæ excitatis de religione dissidiis, ita miserandum in modum afflictam & deformatam esse, ut nemo vel mediocri pietate præditus sine lacrymis, tam gravem animarum jacturam recordari, nedum intueri queat, eam præcipue curam suscepimus, ut quibuscumque possimus, modis, nullis laboribus, nullisve sumptibus parcentes, apta sanandis illius vulneribus remedia adhibeamus.

Julius III. erexit in Urbe Collegium Germanicum, ad alendum, & instruendū pueros Nationis Germanicæ, sed quasi destitutum remansit.

§.1. Ac præter alia, quæ, & literis scribendis, & Nunciis in quasdam Germaniæ partes hac ipsa de causa mittendis, agere aggressi sumus, considerantes fel. rec. Julium Papam III. Prædecessorem nostrum, optimo quidem consilio Collegium in Urbe alendorum, & latinis, græcis, hebraicisque literis, Logica, Physica, aliisque liberalibus disciplinis, & sacra demum Theologica, ac piis & Christiano homine dignis moribus instituendorum Germanicæ nationis puerorum causa erexisse, ut ii non per se solum boni doctique evaderent, sed ad patriam remeantes, habendis concionibus, ac disputationibus, refellendis hæresibus, fideique orthodoxæ veritati dilucidandæ, & defendendæ, ac præterea exercendæ animarum curæ, aliisque piis, & sanctis operibus apti, & idonei essent, & quam maximum in Ecclesia Dei fructum ex se proferrent; tamen id ejus cœptum, atque conatum, tum propter obitum ipsius, tum ob varias, quæ postea sequutæ sunt temporum, & rerum difficultates, parum processisse, nullumque incrementum suscepisse, quin potius quasi destitutum, ac prætermissum esse, quoniam nec redditus ullus, nec quicquam fere certi attributum eo Collegio fuerat, & ob id exiguum admodum puerorum hujusmodi numerum præ magnitudine Provinciæ, & messis, quæ in ea est, hoc tempore ali & institui.

Hic igitur Pontifex de novo illud erigit.

§.2. Nos propterea ad opus hoc eidem nationi adeo utile, & salutare, totis viribus promovendum, animum & mentem nostram convertimus. Quocirca Omnipotentis laudem, sanctæque ipsius Ecclesiæ incrementum, præcipuamque Germanicæ nationis salutem & commodum, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, auctoritate Apostolica Collegium prædictum Germanicum appellandum renovantes, illud rursus & de integro in alma Urbe nostra erigimus & instituimus. Volumusque in eo post hac non minus quam centum pueros ex universa Germania, Septentrionalibusque illi adiacentibus regionibus colligendos, dictis scientiis, ac disciplinis, necnon sacris Canonibus institui atque erudiri.

Et pro illius substentatione, applicat annuos duc. decem mille.

§.3. Ad quorum substentationem redditus annuos decem millium aureorum attribuere ipsi Collegio decrevimus, ejusque rei causa unionem, annexionem, & incorporationem Monasterii SS. Sabæ, & Andreæ dictæ Urbis, olim Ordinis Cistercien. Hospitali nostro Sancti Spiritus in Saxia de Urbe a f.re. Pio IV. Prædecessore nostro prædicta Auctoritate perpetuo factas dilecti filii Bernardini Cirilli præceptoris dicti Hospitalis ad hoc accedente consensu harum serie perpetuo dissolventes Monasterium ipsum cura, & Conventu carens; suppressis in eo si quid adhuc sint Ordine statu, & assentia regularibus cum illius Ecclesiæ cellis, ædificiis, proprietatibus, bonis, juribus, jurisdictionibus, & actionibus quibuscumque prædicto Collegio perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, illique in specie in perpetuum dotis nomine concedimus, donamus, attribuimus, & assignamus, quatuor ipsius Monasterii fundos, videlicet Montis Mariæ magnæ, Montis Mariæ parvæ, Quartinoli de Palo, & Quarti Sancti Sabæ vocabulos, pro quibus dilectus filius nobilis Vir Paulus Giordanus Ursinus dux Braciani Domicellus Romanus annuum Vectigal mille, & ducentorum aureorum solvere teneatur. Præterea fundum Turris de Valle, qui hoc tempore locatus est mille, & centum aureis: Item pedicam de Turre Cennorum annui redditus ducentorum aureorum, pedicam Grotonem appellatum annui redditus centum, & quadraginta aureorum, pedicam in Dogana sub annua responsione quinquaginta aureorum Darium familiæ locatam, molam frumentariam, prope Ecclesiam S. Pauli locari solitam aureos quinquaginta annuos, Canones octoginta aureorum ex vineis Ecclesiæ SS. Sabæ, & Andreæ pro decimis percipi solitos: in quibus omnibus ædibus, ædificiis, fundis, Vectigalibus, bonis, proprietatibus, redditibus, emolumentis, juribus, & actionibus universis idem Collegium ita plene succedere, subrogare, & substitui, idemque ei jus directi, & utilis dominii competere decrevimus, quod Hospitali S. Spiritus quovis modo competebat, aut, competere poterat in futurum, eam tamen conditionem adiicientes ut summa duorum millium octingentorum, & quinquaginta aureorum, quæ ex dictis redditibus annuatim constituitur, tantum detrahatur, quantum impendi necesse fuerit, pro oneribus Monasterii, & Ecclesiæ SS. Sabæ, & Andreæ, cujus hæc bona erant, sustinendis, videlicet, pro pensione Fratribus dicti Ordinis Cistercien., qui ipsius Monasterium SS. Sabæ, & Andreæ inhabitabant, & ad Ecclesiam S. Crucis in Hierusalem traducti fuerunt, ibique degunt, persolvenda, quingenti aurei pro victu, & stipendio quatuor ministrantium in ipsa Ecclesia SS. Sabæ, & Andreæ, trecenti aurei pro fabrica, utensilibus, aliisque rebus necessariis quinquaginta aurei, quibus deductis duo sup-

supersunt aureorum millia annui proventus. Assignamus præterea eidem Collegio annuam pensionem mille, & ducentorum aureorum ex distributionibus pilei appellatis totius Collegii Venerabilium Fratrum nostrorum S. Rom. Ecclesiæ Cardinalium singulis mensibus pro rata percipiendam, reliqua autem sex millia, & octingentos aureos, qui conficiendæ summæ decem millium aureorum desunt, ex Fisci, & Cameræ nostræ Apostolicæ pecuniis quotannis numerari volumus, distributa in menses singulos pro rata parte, solutione, quoad de totidem redditum summa in bonis stabilibus, Ecclesiasticis, vel sæcularibus Collegio ipsi a Nobis fuerit provisum, ita quod liceat dilectis filiis Rectori, & aliis Ministris dicti Collegii corporalem possessionem Monasterii, bonorum, proprietatum, fundorum, censuum, jurium, jurisdictionum, ceterorumque prædictorum, per se, vel alium, seu alios propria auctoritate, libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac fructus, redditus, proventus illorum in dicti Collegii usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita. Ceterum cum Societatis presbyterorum Jesu, in hoc educandorum instituendorumque puerorum munere diligentia, fides, integritas, & in aliis hujusmodi Collegiis, & in hoc ipso satis cognita sit, atque perspecta, volumus idem Collegium, atque scholares sub ipsorum, sicut adhuc fuit, regimine, institutione, doctrina, atque obedientia esse.

Ejusque gubernium concedi Presbyteris Societatis Jesu.

§.4. Necnon Collegium ipsum, ipsiusque Rectores, Gubernatores, Magistros, Præceptores, atque Scholares pro tempore in eo existentes, eorumque bona, mobilia & immobilia cujuscumque qualitatis & quantitatis, in dicta Urbe vel extra, ac alias ubique locorum consistentia, ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Senatoris, & Consulum, ac Conservatorum, & Reformatorum dictæ Urbis, necnon Rectoris studii generalis, aliorumve quorumcumque Judicum, & Officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum.

Exemptionemque a decimis, & gabellis concedit. Quod melius declarat infra.

§.5. Illaque ac in propriis eorum rebus, & bonis cum eis contrahentes, a solutione, & exactione quorumcumque pedagii, gabellæ, bollettini, decimarum, & cujusvis alterius, tam ordinarii, quam extraordinarii oneris, ex quacumque causa impositorum & inponendorum, eximimus & prorsus liberamus, ac sub beati Petri, & Sedis Apostolicæ, atque nostra protectione suscipimus, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus, ac liberos, immunes & exemptos declaramus.

Privilegia Studii Urbis tribuit.

§.6. Atque insuper eidem Collegio, & Scholaribus, Rectoribus, & Gubernatoribus, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus studium generale Almæ Urbis, & illius Rector, Doctoresque, & in eo legentes quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed æque, & pariformiter uti, potiri, & gaudere valeant in omnibus & per omnia, concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus.

Inhibetque omnibus Officialibus ne Collegiū desuper molestent.

§.7. Necnon Senatori, Consulibus, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectorique & aliis Judicibus, Officialibus, & personis prædictis, ac pro tempore existenti S. R. E. Camerario, Præsidentibusque, & Clericis Cam. Ap., ac quibusvis Commissariis ad exactionem decimarum, & aliorumve quorumcumq. onerum prefatorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis sub quibuscum. tenoribus, & formis concessarum prætextu, Collegium, Scholares, Rectores, & Gubernatores prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quomodolibet molestent, seu molestari permittant, districtius inhibemus.

Regentibus, & Superioribus Collegii concedit facultatem, ut una cum Protectoribus, possit scholares ad gradus promovere &c.

§.8. Et præterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegii, cum assistentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore constituti fuerint, seu alicujus eorum, vel de ipsorum consilio, & expresso consensu, illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac scientia, & moribus idoneos esse repererint, in prædictis facultatibus ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennen. juxta Universitatis ejusdem Urbis consuetudinem, seu alias promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi. Quodque in facultatibus supradictis sic promoti, illas legere & interpretari, ac de eis disputare, & quoscumque gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac omnibus & singulis privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi constitutiones & mores, ad gradus prædictos promoti, de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, ac debeant, perinde, ac si gradus prædictos in ipsa universitate, juxta consuetudines & mores prædictos suscepissent, concedendi & indulgendi, liberam eadem auctoritate damus facultatem & potestatem.

Deputatoque Collegii Protectores pro ejus regimine.

§.9. Ut vero etiam ejusdem Collegii conservationi, bonoque regimini, tam in his quæ ad scholarium institutionem, & disciplinam, quam quæ ad victum, vestitum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur, & promptum eis paratumque auxilium sit, Venerabiles fratres nostros Joannem Moronum Ostien. & Alexandrum Farnesium Prænestinen. Episcopos, ac dilectos filios Marcum S. Georgii ab Altemps, Ptolœmeum Comen. S. Agathæ, ac Ludovicum Madruccium S. Honuphrii titulorum S. R. E. presbyteros Cardinales, ejusdem Collegii Protectores & defensores constituimus, & deputamus, quorum consilio, & ope, tam supradicta, quam quæcumque ad eosdem in Collegio admittendos scholares, retinendosve, atque de beneficiis Ecclesiasticis providendos spectan-

ctantia agantur, statuantur, & ordinentur. Dantes eisdem, & pro tempore existentibus Protectoribus, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem pro salubri directione & conservatione dicti Collegii, ipsiusque bonorum & rerum, ac jurium, tam temporalium, quam spiritualium, Œconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque Ministros, & Officiales in eo deputandi, amovendique, & alios eorum loco sufficiendi. Ordinationes præterea, & statuta (æqua tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Conc. Trident. non repugnantia) faciendi, & edendi, eaque, cum opus visum fuerit, revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ postquam facta, edita, revocata, immutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac si auctoritate Apostolica approbata & confirmata essent, illaque ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus, aliisve personis in Collegio servientibus & ministrantibus inviolabiliter observari, ac juxta eorumdem dispositionem a quibusvis Judicibus, sublata quavis aliter judicandi facultate, judicari & definiri debere: & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Contrariis derogat.

§.10. Non obstantibus nostra de unionibus committendis, & valore exprimendo, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac aliis Apostolicis Constitutionibus, necnon Hospitalis, & Urbis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & eisdem Senatori, Consulibus, Conservatoribus, reformatoribus, Camerario, Universitatibus, ac earum Collegiis, Rectoribus, & personis, aliisque prædictis, necnon prædictæ Urbi, & populo Romano sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, necnon literis unionis, concessionis, & applicationis Monasterii prædicti eidem Hospitali etiam in compensationem aliorum jurium cessorum, vel oblatorum etiam intuitu Hospitalitatis, & quibuscumque aliis causis factis. Quibus omnibus, illorum tenores quibus præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Indulgentias Scholaribus dicti Collegii elargitur.

§.11. Ut vero etiam temporalibus commodis spiritualia munera addamus, quibus fidelium devotio, & merita crescere magis, & augeri possint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate, nostraque confisi, omnibus & singulis scholaribus, qui in id Collegium recepti fuerint, in ipso ingressu, ac deinde in exitu, si quidem confessi, & contriti sacram communionem devote perceperint, atque etiam si eodem in Collegio decedere eos ab humanis contigerit, in mortis articulo plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam & remissionem concedimus & elargimur.

Nulli ergo omnino hominum &c.

Transumptis credi jubet. D. P. An.II. 6. Augusti.

Datum Romæ apud S.Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1573. octavo Idus Augusti, Pontificatus nostri Anno II.

Sequitur amplior concessio exemptionis a Datiis &c.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

UT ceteri de Repub. benemeriti immunitate interdum juvandi sunt, ita maxime eorum ratio hac in re habenda est, quos ad fidei catholicæ incrementum in sinu nostro confovemus.

Amplior exẽptio a datiis, & gabellis.

§.1. Quocirca ut Collegium Germanicum pridem a Nobis in Urbe nostra de integro institutum, in quo non minus, quam centum pueros ex universa Germania, Septentrionalibusque illi adjacentibus regionibus colligendos, liberalibus scientiis ac disciplinis, necnon sacris Canonibus & Theologia institui atque erudiri volumus, & ad illorum sustentationem redditus annuos decem millium aureorum ipsi Collegio perpetuo attribuimus, speciali privilegio prosequi volentes, Motu proprio deque nostra mera liberalitate, Collegium præfatum, ejusque res, & bona quæcumque, præsentia, & futura, ac ipsius Collegii Scholares, & alios in eo degentes ab omnibus, & singulis Portarum, Molendinorum Farinæ, trium pro centenario, ac quatuor juliorum pro quolibet vegete vini solvi solitorum, aliisque datiis, vectigalibus, angariis, ac terræ, marisque gabellis, & dohanis, ordinariis, & extraordinariis hactenus quomodolibet impositis, & in posterum quandocumque quavis occasione, vel causa etiam de necessitate exprimenda imponendis, etiam ad instar exemptionis dilectorum filiorum Cameræ Apostolicæ Clericorum, etiam ratione Ripæ & Ripettæ, dohanæ terræ, ac etiam Grasciæ nuncupatæ Urbis prædictæ, necnon carnium, vinorum, pannorum lini, lanæ, serici, & quarumcumque aliarum rerum ad humanum victum & vestitum necessariarum, ex toto Statu nostro Ecclesiastico, & quibuscumque aliis locis extra dictum Statum consistentibus, ad Collegium præfatum, tam per terram, quam per mare & aquam dulcem, ac alias quomodolibet conducendorum, ac etiam jam ad dictam Urbem quomodolibet conductorum, ac in ea existentium, pro eodem Collegio in magna seu parva quantitate, tam in barchis, quam in magazenis, & alias ubilibet emendorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo eximimus & liberamus, liberaq., immunia & exempta esse volumus.

§.2. Districtius inhibentes omnibus, & sin-

Inhibitio ne Collegium de super molestetur.

singulis tam Urbis, quam Status prædictorum gabellarum, datiorum, & vectigalium eorumdem Datiariis, Conductoribus, seu Appaltatoribus; ceterisque ad quos spectat, & spectare poterit quomodolibet in futurum, ne Collegium præfatum, illiusque Scholares & personas, vel pro eis agentes, & eorum bona quæcumque, aut eorum quemlibet directe vel indirecte, quovis quæsito colore vel ingenio molestare, impedire, vel perturbare audeant, seu præsumant. Quinimo eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant ipsos, & eorum quemlibet immunitate, exemptione, & aliis præmissis pacifice frui, & gaudere. Ac decernentes irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Urbis, & dohanarum prædictarum, ac quorumcumque Tribunalium, & Curiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis eisdem Tribunalibus, & Curiis, illorumque Judicibus, necnon Appaltatoribus & Dohaneriis prædictis, ac quibuscumque aliis personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam Motu & scientia similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti eorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa, individua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.4. Volumus autem quod præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici ejusdem Collegii Secretarii subscriptis, & sigillo communi ejusdem Collegii munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra, ac alias ubicumque opus fuerit, adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An.III. 15. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Idibus Julii, Pontificatus nostri Anno III.

XXII.

Declarationes Constitutionis a Pio V. editæ, circa electionem, & munus Ministri generalis, aliorumque Prælatorum Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia, ac formam, & qualitatem Novitiorum recipiendorum, &c.

De toto Ordine Franciscano, notavi in Const.LXVII. Honorii III. Solet *T.III.P.I. fol.*229. *& signanter de his Fratribus de Observantia scripsi ad Con.XXVI. Leon.X.* Ite *Tom.III. Par.III. fol.*450.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Consuevit Romanus Pontifex, cui universi Christifideles curæ sunt, de religioni adscriptis viris, ut in regularis Observantiæ candore iidem conserventur, specialem cogitationem suscipere, quod si aliqua per Prædecessores suos ad eum finem statuta sunt, quæ experientia docente minime expedire cognoscit, declarationibus, aliisque rationibus non desinit prospicere.

Pii V. ordinatio circa electione Prælatorum, est supra in Constit. 137. *Pastoralis* fol.97., ubi notavi.

§.1. Accepimus nuper fel. rec. Pium Papam V. Prædecessorem nostrum per suas in forma Brevis literas, quarum seriem præsentibus pro expressis habentes, circa Ordinem Fratrum Minorum de observantia salubriter in via Domini dirigendum, inter alia de Ministro generali, Commissario, & procuratore, etiam generalibus, & provincialibus, ut eo in Capitulo, quo absolvi debent, diffinitores non essent, neque vocem haberent, statuisse.

Hujus Pontificis declaratio circa dictã electionem. *In vide hic infra aliam declaran.*

§.2. Nos eam Prædecessoris ordinationem, nonnullis de causis, quæ rationi maxime consonæ sunt, adducti, ad eum actum coarctamus, dum in officio, quod gesserunt, successor eligitur.

Pii V. ordinatio de discessu Prælatorum a Capit.

§.3. Dictarum vero literarum partem, quæ ante dictæ proxima est, in qua cavetur, ut iidem omnes Minister generalis, & alii prædicti, facta successoris electione discedant.

Hujus Pontificis declaratio circa hunc discessum. *Aliam fecit declarationem hic infra.*

§.4. Nos ita declaramus, ut statim facta renunciatione officii discedere debeant, ut si qui eos accusare velint, durante tempore Sindicatus, libere id facere possint, eo autem finito, juxta seriem dicti Ordinis generalium statutorum, in diffinitorio recipiantur.

Pii V. ordinatio circa subornantes, & subornatos, pro electionibus.

§.5. Ac dum per easdem literas præcipiebatur, quod Provincialium Ministrorum electio, libere per vota secreta fieret, ita ut Commissarius generalis, vel qui electioni præsideret, si formam prædictam transgredi, seu electores, quominus libere eligerent, quovis modo impedire convictus fuisset, officio privatus existeret. Qui vero in electionibus omnibus, vel ante eas, per sex menses, pro se, vel pro alio subornasset, excommunicationis sententiam, a qua non nisi per Rom. Pontificem pro tempore existentem, præterquam in mortis articulo absolvi posset, & voce activa, & passiva perpetuo careret.

§.6. Facul-

Hujus Pontificis declaratio quoad excommunicationem dictorum subornantium, & subornatorum.

§.6. Facultatem quo ad casus prædictos Romano Pontifici dumtaxat per dictum Prædecessorem reservatam, etiam Ministro, & Commissario generalibus, quando de ipsis non agitur, in omnes eventus prædictos impartimur. Quod autem de subornato, & eo pro quo subornatio fieret, qui subornantem non detulisset, ut eamdem excommunicationis pœnam incurreret, per dictum Prædecessorem statutum fuit, penitus abolemus.

Pii V. ordinatio circa tempus quo Prælati durarent in officio, & ad illud reelegi non possent.

§.7. Et quod disponebatur de officio generalis Ministri, quod per octo annos duraret; Commissarii vero, ac procuratoris generalis, necnon Provincialis per quatuor, ipsique semel officio functi, ad idem eligi non possent, nisi post sexdecim annos.

Hujus Pontificis declaratio circa tempus reelectionis.

Hodie circa tempus servatur Bulla XXVI. ito Leonis X. in T.III. P.III. fol 410.

§.8. Nos ad Statutorum generalium dicti Ordinis seriem, & formam reducimus, quibus dicitur expresse quod officia semel exercentes, ab eis quæ gesserunt, per duplum temporis vacare debent, ita ut duæ electiones celebrentur, antequam ad eadem officia iterum eligantur.

Hujus Pontificis correctio d. Bullæ Pii V circa electionem Ministri Gen. in Procuratoré &c.

Ad hoc vide aliam declarationem quæ mox subsequitur.

§.9. Corrigimus, etiam literarum prædictarum eam partem, in qua statuitur, quod nec Commissarius generalis in Ministrum, seu Procuratorem generales, nec Minister Generalis in Procuratorem, vel Commissarium generales, nisi post dictos sexdecim annos eligi possint, dantes, & concedentes eis ad quos spectat facultatem, Commissarium generalem in Ministrum, seu Procuratorem generales, & e converso, etiam immediate postquam aliquo ex dictis officiis functi fuerint, etiam lapsu temporis prædicto non expectato pro tempore eligendi.

Et circa Custodes, & Theologię lectores.

§.10. Præterea ex eisdem literis quod de duobus Discretis, quorum consilio generalis Minister uti deberet, mandatum fuerat, cum expertum sit, dictos Discretos habere nequaquam Ordini prædicto expedire, quodque de Sacræ Theologiæ lectore, qui quatuor cursus absolvisset, ut activa, & passiva voce in Provinciali Capitulo uteretur, in eisdem statuebatur, tollimus.

Confirmatio Bullæ Pauli IV. circa descendentes ab Hæreticis &c.

§.11. Decernentes de novo quod quo ad illos, qui ex Mahometanorum, Judæorum, vel Hæreticorum damnatorum descendunt origine, servetur quod Piæ mem. Paulus Papa IV. Prædecessor noster per suas in forma Brevis literas sub Dat. videlicet vigesima quarta Aprilis 1559. Pontificatus sui anno quarto, statuit.

Clausulæ derogatoriæ.

§.12. Non obstantibus literis prædictis in partibus per Nos alias declaratis, & reformatis, quas in reliquis firmas esse volumus, ceterisque, contrariis quibuscumque.

D. P. An.II. 8. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris die octava Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, Pontificatus nostri Anno II.

Sequitur alia declaratio præinsertæ Const. & alterius Pii V. de qua ibidem.

Consuevit Romanus Pontifex, &c. *Omittitur hæc narrativa, quia ipsa Bulla est, quæ præcedit.*

Declaratio dictarum ordinationū circa vocē Prælatorum, & discessum eorumdem a Diffinitorio.

§.1. Ad tollendam autem omnem ambiguitatem & difficultatem, quæ super istis nostris, vel Prædecessoris nostri verbis oriri inter fratres prædictos possent, ita ut sequitur, quid circa prædicta servari velimus; & expressius declaramus; Volentes omnes prædictos scilicet generalem Ministrum, Commissarium, & Procuratorem generales, vel Commissarium Curiæ non debere admitti in diffinitorio Capituli generalis, in quo a suis officiis absolvuntur, neque in eo loco vocem habere, dum is actus agitur, in quo Syndicatus sui rationem reddere tenentur, sic quod Minister generalis facta officii renunciatione, antequam successor eligatur, discedat ex diffinitorio, ut eo absente libere agere possint contra eum, si qui ex Provinciis accusare eum velint, & ullas habeant versus eum querelas, quo actu finito, in omnibus aliis actibus, & electionibus, & diffinitoriis adesse possit, & vocem habere, in quibus secundum generalia Ordinis prædicti statuta adesse, & vocem habere possit. Idem de Commissario generali respective servetur. Sic quod Commissarius generalis post redditam Syndicatus sui rationem, in aliis actibus, & electionibus, vocem habere possit, in quibus secundum statuta generalia vocem habere Commissarii generales hactenus potuere. Provinciales quoque Ministri post redditam Syndicatus sui rationem, possint & debeant in diffinitorio admitti, & vocem in reliquis actibus Capituli Provincialis electionibusque habere. Idem de Procuratore generali, Commissarioque Curiæ observetur, respectu Capituli generalis, quod scilicet sint de diffinitorio, vocemque in omnibus actibus, & electionibus Capituli generalis habeant, præterquam dum is actus agitur, in quo Syndicatus sui rationem reddere tenentur. Neque enim æquum censemus, ut iis qui negociorum Ordinis habent experientiam & notitiam, exclusis, per solos Generalem, & Diffinitores novos, rerum Religionis non ita gnaros aut expertos atque opus esset, de illis pronuntietur, statuatur, & diffiniatur. Declarantes etiam, non esse mentis nostræ aut voluntatis, generalem Ministrum, aut Commissarium generalem Ordinis, concessa illis per Statuta generalia voce privare, aut a Capituli generalis deffinitorio excludere, nisi tum, dum de particulari uniuscujusque eorum accusatione, & correctione agitur, & deliberatur.

Alia declaratio.

§.2. Eam autem partem literarum nostrarum qua dicimus, corrigimus etiam literarum prædictarum eam partem in qua statuitur, (quod nec Commissarius generalis in Ministrum seu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Ministrum, vel Commissarium generales, nec Minister Generalis in Procuratorem vel Commissarium generales, nisi post sexdecim annos eligi possunt, dantes, & concedentes eis ad quos spectat facultatem, Commissarium generalem in Ministrum, seu Procuratorem generales, & e converso, etiam immediate postquam aliquo ex dictis officiis

functi

functi fuerint, etiam lapsu temporis prædicto non expectato, pro tempore eligendi) pariter mutandum decrevimus, ut omnino juxta Prædecessoris nostri decretum illi, qui Ministri fuerint, Commissarii, aut Procuratores generales, vel Curiæ Commissarii, non possint nisi post sexdecim a sua ab officiis prædictis absolutione finitos annos in generales Ministros, Commissarios, aut Procuratores, vel Curiæ commissarios eligi aut assumi, quatenus dum in officiis prædictis fuerint, ablata illis omni ambitionis occasione, totos se ad ea, quæ suarum partium esse dignoscuntur, sincere diligenterque agenda convertant, & intendant, omni ambitus cogitatione abiecta. Ministri autem Provinciales per duplum temporis officii Ministeriatus, postquam absoluti a tali officio fuerint, in Ministros Provinciales reeligi non possint. In reliquis literas nostras prædictas firmas esse volumus atque in suo permanere robore.

Declaratio Constitutionis Pii V. circa procurationem favorum extra Religionem.

§.3. Ad ea autem, quæ in prædictis Prædecessoris nostri literis, contra recurrentes ad sæcularium, & aliquarum extra dictum Ordinem personarum favores, ad aliquod officium in Ordine habendum statuta sunt, aliquid addendum censuimus. Nam dum aliquæ extra dictum Ordinem personæ pro aliquo Fratre officium quodpiam, vel per se ipsos, vel per nuncios suos aut per literas petebant, negare dicti Fratres consueverunt, se ullo modo dictas personas ad prædicta sollicitasse. Idem quoque dictæ personæ facere solitæ erant, negantes se a dictis fuisse Fratribus sollicitatas ad tale pro eis faciendum officium, sicque ad eorum correctionem, qui contra prædictam Prædecessoris nostri ordinationem faciebant, procedi nullo modo poterat. Unde ut huic malo obviam convenienti eatur remedio, statuimus, & decernimus, quod is Frater, pro quo sæcularis aliquis, cujuscumque gradus aut conditionis fuerit, & quæcumque alia extra dictum Ordinem persona rogaverit, & petierit, verbo, literisve, aut nunciis, seu alias quomodocumque per se, vel alios, ut aliquod illi officium in Ordine prædicto detur, ipso facto activa, passivaque voce privatus sit, ad omniaque Ordinis officia inhabilis habeatur, nisi legitime constiterit, aliquem ex malitia rogatorem hujusmodi subornasse, ut illi pro quo rogarent, aut scriberent, occasione hujusmodi Statuti nocerent, & præjudicarent, ut pro eo quod amicos suos extra Ordinem officium eorum favore assequendum, majori utantur de cetero diligentia, ad hortandos, & rogandos, ne ullum pro ipsis officium petant, aut ad aliquod pro illis habendum officium suum interponant favorem.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus præmissis, necnon omnibus illis, quæ in literis prædictis concessum fuerit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

D.P. An.VII. 29. Aprilis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die vigesima nona Aprilis, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Pontificatus nostri Anno VII.

XXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Statuit, quod de cetero nominationes ad Beneficia, vel Officia Ecclesiastica per Collatores universitatis studii generalis Lovanien. vigore literarum Sixti IV. facien., quæ intimandæ erant ordinariis, intimentur per affixionem ad valvas locorum, ubi ipsi Collatores resident, & restituit ejus privilegia in pristinum adversus quascumque revocationes.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Facti series.

Nuper cum per nostras literas privilegia, & indulta nominandi ad Beneficia, vel officia Ecclesiastica vacatura alias Universitati Studii Generalis Oppidi Lovanien. olim Leodien. nunc vero Mecliv'en. Diœcesis per fel. recor. Sixtum IV., & facultati artium ejusdem Universitatis per Leonem X. concessa, & postea, per Adrianum VI., & Clementem VII. Romanos Pontifices Prædecessores nostros confirmata approbavimus, & confirmavimus, prout in eisdem literis sub Datum Kalendis Martii Pontificatus nostri Anno I. expeditis plenius continetur. Animadvertimus in literis privilegiorum Universitatis hujusmodi per Sixtum IV. Prædecessorem prædictum concessorum contineri, quod nominati ad aliqua Beneficia, seu Officia Ecclesiastica teneantur Ordinariis Collatoribus nominationem de se factam præsentare, seu insinuare, neque possunt sibi provideri facere de aliquo Beneficio, vel Officio Ecclesiastico occurrente ejus vacatione ab executoribus in eisdem literis Sixti deputatis, nisi prius ipsi ordinarii Collatores ad id requisiti, literis Sixti parere recusaverint, aut per triduum hujusmodi Beneficium, vel Officium ipsis conferre, vel assignare neglexerint, vel distulerint.

Causa Constitutionis edendæ.

§.2. Quæ quidem cum ipsis nominatis dispendiosa, ac laboriosa existant, & interea temporis alii in ipsis Beneficiis intrudantur, vel intrudi possint. Nos volentes, hujusmodi incommodis occurrere, & adversus ea Universitati prædictæ providere, Motu proprio non ad alicujus super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione nostra, ac ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, de cetero insinuationem, seu præsentationem hujusmodi sufficienter facta intelligi debere, si fiat per literas ad valvas Ecclesiæ affixas, illarumque relicta copia in loco solitæ residentiæ ipsorum Collatorum, si eorumdem Collatorum præsentia commode haberi non poterit, etiamsi Collatores ipsi, quibus hujusmodi nominationes Universitas prædicta facere teneretur, & sint Cardinales, Collegia, Conventus, Episcopi, Archiepiscopi, & S. R. E. Cardinales, ac alii quicumque, ad quæcumque Beneficia, etiam in Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis sita absque ulteriori requisitione facienda, vel eorumdem Ordinariorum Collationem expectando, præsentium tenore perpetuo

tuo statuimus, decrevimus, & declaramus.

§.3. Et insuper eamdem Universitatem, & facultatem artium amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, literas nostras super approbatione, confirmatione, ampliatione, ut præmittitur expeditas, illarum tenores hic pro sufficienter expressis, & insertis habentes, ac omnes, & quoscumque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplentes, dictasque Universitatem, & Artium facultatem earumque personas adversus quascumque Constitutiones, concessiones in præjudicium eorumdem privilegiorum, & contra illorum tenorem, & formam a quibusvis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam Motu proprio, & scientia similibus emanatis in pristinum, & in eum statum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, quatenus opus sit, restituentes, & plenarie reintegrantes, eamdem vim, & robur ac validitatem obtinere volumus, ac si Motu, & potestate similibus concessæ, & expeditæ fuissent, illasque, & præsentes nullo umquam tempore, etiam ex quacumque causa de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, seu alio quopiam defectu ullatenus notari posse, & sic ab omnibus, & singulis prædictis casibus, & eventibus per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Sacri Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, judicari, & diffiniri debere.

Privilegia concedit, & ad ea in pristinum restituit Universitatem.

Clausulæ.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam aliis, quæ in dictis nostris literis obstare voluimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.5. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, &c.

Dat. die 8. Septem. 1573 An.II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 8. Septem. 1573. Pontificatus nostri Anno II.

XXIV.

Ex Bull. Canon. Regul. Congr. Sanctissimi Salvatoris pag. 163 Par. I.

Gregorius Papa XIII. restituit Generali, & visitatoribus omnium Prælatorum electionem. Quartum addit visitatorem; Capitulum generale, & omnia officia triennalia declarat: Post triennium ad alias Prælaturas assumi, non autem in eisdem confirmari posse decernit: Procurator Generalis, ut eligatur juxta ritum aliorum Prælatorum, ac in officio confirmari valeat, benigne concedit.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilectis filiis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proœmium, & facti series.

Consuevit Romanus Pontifex, cui universi Christifideles curæ sunt, de religioni adscriptis viris, ut in regularis observantiæ candore, sublatis quibuscumque impedimentis, conserventur, cogitationem suscipere. Ea igitur intentione adductus felicis recordationis Pius Papa Quintus Prædecessor noster, animadvertens plura scandala, perturbationes, ac mala in Congregatione vestra exorta, & excitata fuisse, pro illius generali reformatione suas literas sub data videlicet 6. Decembris millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Pontificatus vero sui anno VI., quibus illis obviaretur, edidit: In eisdemque præcipue inter alia, de Prioribus, aut Abbatibus, sive præpositis, juxta cujuslibet Monasterii ejusdem Congregationis titulum, ac Vicariis Conventualibus, non ut antea in Capitulo generali consueverat, sed in Capitulis cujuslibet Monasterii, in quibus ultra sex Canonicorum numerus esset, per secreta suffragia, juxta Concilii Tridentini decreta eligendis decrevit, prout in eisdem literis latius explicatur.

§.1. Cum autem, sicut Nobis dilecti filii Raphael a Cento Visitator, & Petrus Franciscus Bononien. ejusdem Congregationis Procurator generalis exponi curarunt, ex præmissa reformatione fructus, quos eandem proferre posse ratio ipsa plane persuadebat, consecuti non fuerint, & propterea opportune circa ea omnia Nobis prospiciendum esse censentes, vobis pro generali Capitulo de more celebrando in unum congregatis, ut si in eligendo prædictos Prælatos Conventuales alia ratione uti expedire duxeritis, idque major pars vestrum existimaverit dictis Prædecessoris literis non obstantibus, ad Priorum, vel Abbatum, aut quavis alio nomine nuncupatorum Conventualium Prælatorum novam electionem, iis, qui in officio, & Prælatura adhuc sunt, prius absolutis, & liberatis, in Capituli definitorio, quarto Visitatore adjuncto, ut novem personarum numerus constituatur per secreta suffragia, & in reliquis omnibus dictarum literarum Prædecessoris forma servata; etiam generalem Confessionem, & absolutionem juxta earumdem Prædecessoris literarum seriem de Capitulis Conventualibus disponentium præmittendo, quibus aliqua alia in parte detrahere, aut nullatenus derogare non intendimus, procedere valeatis, auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, & impartimur.

A Generali, & Visitatoribus eligi possunt omnes Prælati.

Addit quartum Visitatorem.

§.2. Volumus etiam quod eorumdem Priorum, seu Abbatum, ac reliquorum Prælatorum Conventualium officia in posterum triennalia sint, sicut generale Capitulum singulis etiam trienniis celebratur. Quo trienni tempore elapso, iidem, qui Monasteriis, & aliis ejusdem Congregationis locis præfuerint, ad alias Prælaturas assumi, & eligi, necnon ad reliqua Monasteria, & loca transferri possint: In eisdem tamen ultra triennium, nec confirmationis, nec novæ electionis via sub quovis prætextu esse queant.

Omnia officia triennalia declarat.

Post triennium ad alias Prælaturas assumi valent.

§.3. In proximo vero Capitulo tantum unus

In eisdem cōfirmare prohibet.

unus ex dictæ Congregationis Canonicis, qui ad illud convenerint, loco quarti Visitatoris adsciscatur, pro novem personarum numero prædicto explendo. In Officio vero Procuratoris generalis dictæ Congregationis committendo, & in eligenda persona ad illud, simili forma, qua in electione Prælatorum Conventualium, procedatur. Q10 in munere Procurator ipse, id suadente Congregationis utilitate, etiam ultra triennium confirmari possit.

Procurator Generalis eligendus juxta ritum aliorum Prælatorum, & confirmari potest.

§.4. Quod si contingat triennio hujusmodi durante, Priorem generalem, Visitatores, Procuratorem etiam Generalem, aut Prælatos, vel Vicarios Conventuales vita fungi, aut ab Officio deponi juxta regularia ejusdem Congregationis instituta, canonice de illis provideatur.

Clausulæ.

§.5. Decernentes ex nunc Prælatos, & Procuratorem generalem sic postmodum præsentium auctoritate electos, canonice electos fore; & ab omnibus, ut præfertur, censeri, & per quoscumque, ad quos id pro tempore spectabit, judicari, & definiri debere; irritumque esse, & inane, quidquid secus super his a quoque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus literis prædictis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Congregationis, illiusque Monasteriorum, & Conventuum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, illorumque superioribus, & personis concessis, & confirmatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 23. Martii 1574. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die vigesima tertia Martii, Anno millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno II.

XXV.

Forma observanda in electione Abbatissarum Monasteriorum Monialium Congregationis Cassinensis Ord. S. Benedicti.

De ætate, & qualitate Abbatissarum, habes in Conc. Trid. sess. 15. cap. 17. de Regularibus. Et de ista Congregatione vide etiam Const. subsequen. cum ibi indicandis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX Nostri Pastoralis Officii debito ad ea libenter attendimus, per quæ Monasteriorum quorumlibet, præsertim vero Sanctimonialium, quæ relictis hujus mundi illecebris, sese earum Sponso Jesu Christo Salvatori, & Domino nostro perpetuo manciparunt, prospero statui, & felici directioni consulitur; quod potissimum ex animi nostri voto successurum conspicitur, si in Abbatissarum ipsorum Monasteriorum Monialium, dum pro tempore vacant, electionibus omnis dilatio, & tergiversatio, quantum fieri possit, removeatur, & ad electionem ipsam quanto citius procedatur, ne alias Monasteria ipsa diutinæ vacationis Abbatissarum sentiant incommoda.

Causa hujus Cōstitutionis.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, in electionibus Abbatissarum Monasteriorum Monialium sub cura, regimine, & gubernio Congregationis Cassinen. alias S. Justinæ de Padua Ordinis S. Benedicti existentium, dum eorum vacatio pro tempore occurrit, duæ partes ex tribus partibus vocum, seu votorum, vel suffragiorum Monialium ipsorum Monasteriorum requiratur, & ea de causa sæpenumero multæ difficultates, & discrepantiæ, ac scandala oriantur, priusquam vota, seu suffragia unita, & concordantia usque ad dictum numerum requisitum inveniri, & haberi possint.

Forma eligendi Abbatissas Moniali ū regimini Congregat. Cassinensis subjectarum

Scias autem vota secreta esse debere, ex Conc. Trident. Sess. 25. de Regularib. cap. 6.

§.2. Nos in præmissis opportunum remedium adhibere volentes, Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc factæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, dilecti filii, nunc, & pro tempore existentes dictæ Congregationis Visitatores, ac Abbates, seu Prælati respective, quibus Moniales ipsorum recommendatæ, seu sub quorum regimine, gubernio, & cura, ut præfertur, existunt, toties quoties faciendarum electionum Abbatissarum hujusmodi pro tempore casus evenerit, in eventum quod dictæ Moniales prædictorum Monasteriorum in electionibus ipsarum Abbatissarum faciendis per duo scrutinia non convenerint, possint, valeant, & debeant ipsorum Monasteriorum Monialibus proponere duas vel tres ejusdem Monasterii Moniales, quas ad regimen, & gubernium aptiores esse judicaverint, gravantes in hoc eorum conscientiam, & illa ex dictis duabus vel tribus Monialibus sic propositis, quæ plura Monialium vota, sive suffragia in sui favorem habuerit, sit, & esse censeatur legitime, & canonice electa in Abbatissam ipsius Monasterii, & tamquam talis in Abbatissam Monasterii hujusmodi, per eos, ad quos spectat, & spectabit, omnino institui seu confirmari debeat; de cetero electiones dictarum Abbatissarum alias quam ut præfertur, & per præsentes disponitur, fieri possint, nec debeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus.

Prælatorum d. Congregationis facultas, circa ejusmodi Abbatissarum electionem.

§.3. Necnon etiam Visitatoribus, & Abbatibus, seu Prælatis præfatis, ut duas vel tres Moniales, modo, & forma præmissis, ac ad effectum prædictum proponere, necnon Moniales dictorum Monasteriorum ad easdem duas vel tres Moniales sic pro tempore eis propositas acceptandum, & unam ex ipsis duabus vel tribus, ut præfertur, eligendum, aliaque præmissa omnia, & singula, necnon per præsentes disposita observandum, etiam sub Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Eccle-

Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis etiam sæpius aggravandis, ceterisque juris, & facti remediis opportunis, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, etiam quacumque appellatione, recursu, & reclamatione postpositis penitus, & semotis, auctoritate nostra cogere, & compellere, aliaque in præmissis & infrascriptis, ac circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facere, & exercere libere, & licite possint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac plenam, liberam, amplam, & omnimodam desuper licentiam, potestatem, facultatem, & auctoritatem impartimur; necnon etiam dictis Monialibus ipsorum Monasteriorum, ut præsentibus nostris, ac Visitatoribus, Abbatibus, & Prælatis prædictis in præmissis omnino pareant, in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub indignationis nostræ, necnon aliis pœnis districte præcipiendo mandamus.

Clausulæ præservativæ hujus Constitutionis.

§.4. Præsentes quoque de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari, nullatenus umquam posse, sed eas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere; necnon ab omnibus, quos præmissa concernunt, & in futurum concernent, perpetuo inviolabiliter, & ad unguem observari, sicque in præmissis ab omnibus censeri, ac ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Clausulæ derogatoriæ omnium contrariorum.

§.5. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo quis ultra tres dietas vigore præsentium ad judicium non trahatur, & quibusvis aliis Apostolicis, Provincialibusque, & Synodalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Monasteriorum, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, illorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, & insolitis clausulis, & decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, ac expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus; aut si aliquibus, communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D. P. An. II. 16. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die decima sexta Aprilis, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno II.

XXVI.

Innovatio Constitutionum Eugenii IV. circa potestatem Definitorum, & Visitatorum Congregationis Cassinen, alias Sanctæ Justinæ Monacorum Ordinis S. Benedicti; & prohibitio Ambitus, necnon appellationis a Prælatis ejusdem Congregat.

Quæ respiciunt istam Congregationem vide in Const. II. Julii II. Super *T. III. P. III. fol.* 260.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

In Religione nihil utilius obedientia erga Superiores.

Nihil in unaquaque religiosa familia, in qua obedientia firmissime jactis fundamentis, plerique fideles in claustris Altissimo famulari student, æque arbitramur esse utile, quam supremam in eisdem auctoritatem gerentibus omni contentione exclusam, ea qua decet reverentia, universos parere, eorumque dictis audientes esse, necnon a regularis observantiæ professorum pectoribus, bonorum assequendorum nimiam cupiditatem exulare.

Hæc ut vigeant in Congreg. Casinensi hic Pontifex exoptat.

§.1. Utque hæc divina assistente gratia, maxime in Congregatione Monachorum de observantia Congregationis Cassinen. alias S. Justinæ de Padua Ordinis S. Benedicti, quæ vitæ sanctitate claruit, ex sententia nostra succedant, antiquas Constitutiones approbandas, & in illarum transgressores duriores pœnas proponendas, & alias opportune providendum esse censemus, prout in Domino conspicimus expedire.

Eugenius IV. decrevit Diffinitoribus Capit. Generalis, hanc obedientiam præstari, & ad eos electionẽ & destitutionem Abbatũ spectare.

§.2. Accepimus enim, quod licet alias fel. rec. Eugen. Papa IV. Prædecessor noster, sub Datum Romæ apud S. Petrum, anno Domini 1432. nono Kal. Decembris Pontificatus sui anno II. Inter alia voluerit, in Capitulo generali ejusdem Congreg. singulis annis celebrando, novem Definitores ex Monachis dictæ Congregationis eligi, qui vocem in Capitulo haberent, sicque electos totum Capitulum præfatum repræsentare, eorumdemque Definitorum statutis, Constitutionibus, Ordinationibus, definitionibus, & correctionibus, singulos Congregationis ejusdem Monacos, cujuscumque dignitatis, status, gradus, sive conditionis existerent, in omnibus efficaciter parere, ac hujusmodi Definitores de Monasteriis, & locis, illorumque bonis (prout viderent

derent expedire) disponere. Necnon ex Monachis tunc præsentibus, & futuris, quos ad id idoneos judicavissent, in Abbates pro tempore vacantium Monasteriorum, ac Prioratuum hujusmodi, alias juxta dictæ Congregationis constitutiones, ordinationes, & statuta eligere, sive nominare. Necnon ad eorum beneplacitum taliter electos absque aliqua, etiam causæ cognitione, a regimine etiam dictorum Monasteriorum, & Prioratuum, quibus tunc præfuerint, & quæ tunc propterea vacare censerentur, absolvere, & amovere posse.

Voluitque servari, etiam si Abbatiæ vacarent apud Sedem Apostolicam, sed ejus Constitutionem non posui. *Hæc autem decreta non observantur.*

§.3. Idque per alias literas Datas Florentiæ Pontificatus sui anno quarto, decreverit, dum occurrente vacatione Monasteriorum, & Prioratuum dictæ Congregationis, etiam apud Sedem Apostolicam vacantium, qua illis ratione providendum esset ordinavit, prout in singulis ejusdem Prædecessoris literis plenius continetur.

§.4. Nihilominus nonnullos dictæ Congregationis Monacos, ejus, quam Deo voverunt obedientiæ plane oblitos, præfatis Superioribus in electione, & amotione Abbatum, & aliorum ad eorumdem nutum & beneplacitum Monasteriis; & aliis officiis absolvendis, & liberandis, aut ad illa eligendis, & nominandis, adversari, & contradicere, & cum illis ad contentiones devenire; alios vero, ne contra eos veluti inobedientes, vel alia etiam ex causa, aut ex quantumvis gravi crimine, & excessu procedi possit, contra ejusdem Congregationis statuta, & ordinationes varias appositiones, & subterfugia, aut alia impedimenta afferre, vel interponere; necnon absque eorumdem Superiorum licentia, in his quæ ad morum correctionem, & regimen, administrationemque Congreg. ejusdem pertinent, jurisperitos & alios consulere temere ausos fuisse, & nunc præsumere; quosdam etiam professionis & regulæ quam sub humilitatis habitu professi sunt immemores reperiri, qui sic ambitione dignitatum, & officiorum Ecclesiasticorum, in dicta Congregatione consequendorum, quo facilius de Congregationis rebus, & personis ad eorum libitum disponant, se efferri patiuntur, ut ad Ecclesiasticorum & sæcularium Principum auxilia, vel occulte vel palam recurrant, & a S. R. E. Cardinalibus, aliisque Prælatis commendatitias literas propterea expetant, & novi aliquid semper, ut optati compotes fiant, in eorum animæ perniciem parando, ac moliendo, ejusdem Congreg. quietem cum animarum illorum periculo non modico perturbent.

Hic ideo Pontifex ea iterato decernit.

§.5. Nos igitur præmissis occurrere, ac ejusdem Congregationis Monacorum honori & quieti, quos in visceribus gerimus caritatis; necnon ad deterrenda maleficia gravioribus etiam pœnis præpositis, consulere cupientes, ac dictarum Prædecessoris literarum seriem, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, singulas Prædecessoris præfati literas, in ea parte, qua illæ auctoritatem illorum, qui pro tempore regendæ Congregationi deputati erunt, respiciunt, quod ad eorum nutum & beneplacitum, Abbates, & alios quovis nomine nuncupatos dictæ Congregationis Prælatos, vel Officiales eligere, & electos similiter absque aliqua causæ cognitione, servatis alias ipsius Congregationis constitutionibus, ab officio amovere, & absolvere possint, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, & quatenus etiam opus sit, easdem quoad præmissa dumtaxat innovamus; quodque contra eos, qui in præmissis eisdem Superioribus, in electionibus, vel amotionibus hujusmodi contradicere, vel se opponere, aut cum illis contendere præsumpserint, per pœnam privationis officiorum, quæ obtinuerint, ac personæ correctionem & carcerationem animadvertatur, statuimus.

Judicia contra Monacos summarie, & appellatione remotâ legi, &c. debere declarat.

§.6. Cumque idem Prædecessor districtius inhibuerit, ne cui Prælatorum, vel Monacorum dictæ Congregationis ab institutis, ordinationibus & mandatis Capituli generalis, sive Præsidentis, aut Visitatorum, vel Rectorum ejusdem Congregationis ad quemcumque etiam Sedem Apostolicam, nisi de speciali indulto Summi Pontificis liceret appellare, quamcumque appellationem, si aliquam quandoque interponi contingeret, cum inde secutis irritam decernendo. Si autem contra aliquem Prælatum vel Monachum dictæ Congregationis civiliter aut criminaliter ageretur, secundum statuta & consuetudines Congreg. præfatæ juris communis apicibus, dilationibus, terminis & litium anfractibus omissis procedi debere mandaverit, ejusdem Prædecessoris exemplo adducti, quod quandocumque contra Monachos judicium ex quavis causa institui contigerit, summarie, simpliciter, & de plano, ac sola facti veritate inspecta, necnon omni & quacumque appellatione remota agi.

Appellantes coerceri mandat, cum eorum consultoribus.

§.7. Appellantes vero, aut de nullitatibus sententiarum, processuum, & aliorum quorumcumque contra se decretorum vel actorum dicentes, vel aliquod aliud impedimentum interponentes, illis non obstan. privatione officiorum, & carceris pœnis itidem affici, & ad ulteriora in causis, quas pro tempore agitari continget, privationisque, carceris, & aliarum pœnarum propterea inflictarum executionem procedi posse volumus, easdemque pœnas ad eos etiam Monachos, qui a jurisperitis, aut aliis quibusvis personis extra dictam Congregationem, absque eorum Superiorum licentia, in his quæ ad obedientiam, aut correctionem, ejusdemve Congregationis regimen pertinebunt, consilium capient, extendimus.

Ambientibus, & eorum complicibus pœnas imponit.

§.8. Ac omnes & singulos Monachos Congregationis præfatæ cujuscumque ætatis, gradus, conditionis, præeminentiæ, & literaturæ existentes, & quacumque dignitate præfulgentes, qui ad Prælaturas, & alia officia dictæ Congregationis assequenda intenti, ad Principum & Prælatorum de gremio

mio dictæ Congregationis non existentium fautores recurrerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis directe vel indirecte, palam vel occulte, ad dignitates, seu officia in Congregatione præfata obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis & honestis rationibus ea obtinere quæsiverint, illorumque complices & fautores, ad quascumque Prælaturas, dignitates, & officia spiritualia, vel temporalia, & præsertim in ipsa Congregatione, obtenta & obtinenda, perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis Prælaturis, dignitatibus, administrationibus, vel officiis, eo ipso privamus, ac privatus voce tum activa, tum passiva carere decernimus, & declaramus.

Promotiones canonice fieri jubet.

§.9. Et in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ omnibus dictæ Congregationis Monachis, qui pro tempore regimini dictæ Congregationis deputati erunt, præcipientes, districteque mandantes, ne aliquos precibus, literis, vel favoribus Principum vel Prælatorum, aut aliorum extra dictum gremium existentium adducti, ad cujusvis generis prælaturas, dignitates, officia, administrationes, & gradus promovere præsumant; immo promovendorum meritis & virtutibus tantum inspectis, quod Dei causam agant, memores sint, quo magis puro & sincero corde, nulla privata aut mundana affectione commoti, in electionum negocio procedant. Decernentes electiones & promotiones ad Monasteria, sic literis, aut aliis favoribus Principum & Prælatorum, vel aliorum extra gremium, ut præfertur, existentium, eorumque precibus aut pollicitationibus, injuste ac indebite extortas, nullas, invalidasque esse, & adversus eos, qui his minus legitimis rationibus ad regenda Monasteria, vel prioratus, aut alia officia se eligi, aut assumi obtinuerint, per ejusdem Congregat. Superiores quandocumque procedi, & rei veritate cognita, condignis pœnis tamquam publicæ dictæ Congregat. quietis perturbatores affici posse & debere. Et ita per quoscumque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi auctoritate & facultate, judicari & definiri debere; irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§.10. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, ac dictorum Congregat. & Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis & illorum Superioribus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & deceretis, concessis, & confirmatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice, Motu, & scientia similibus latissime derogamus, ac derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si præfatis Congregationis & Monachis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis credi jubet.

§.11. Ac ut harum literarum notitia ad omnes dictæ Congregationis Monachos facilius deveniat, volumus illas in generali dictæ Congregationis Capitulo singulo quoque anno publice legi, illasque in dicto Capitulo lectas sic arctare, ac si legitime unicuique intimatæ fuissent, illarumque exemplis vel impressis, manu Scribæ dicti Capituli, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Præsidentis ipsius Congregationis vel alterius, in dignitate Ecclesiastica constituti obsignati, eamdem prorsus fidem haberi, quæ præsentibus haberetur, si eædem exhiberentur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 17. Aprilis, 1574. Pontificatus nostri Anno II. D. P. An.II. 17. Aprilis.

XXVII.

Ordinationes circa electionem Præpositi generalis, & aliorum Prælatorum Congregationum Monachorum Eremitarum Sancti Hieronymi de Observantia, eorumq. studia, & accessus ad Urbem.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PRO nostri muneris officio, & caritate Paterna: qua omnes Religiosorum Ordines prosequimur, quæcumque ad illorum statum, salutaremque tranquillitatem pertinere arbitramur, ea adiuvante Domino instituere nitimur, atque studemus.

Congregatio Monachorum S. Hieronymi ex ejus instituto habet Priores annales; & ii per tres annos in Priores eligi possunt, & postea per annum vacare debent.

§.1. Inter eos autem ad Congregationem Monachorum Eremitarum S. Hieronymi respeximus, quæ paucorum numero continetur, utpote cujus Monachi, & Fratres ad centum sexaginta vix ascendunt, & ex antiquis Constitutionibus, & Consuetudinibus Priores habet annales; necnon in eodem Monasterio, in quo Prioratus Officium aliquem gerere contigerit, vel aliis ejusdem Congregationis Monasteriis, possunt singulis annis usque ad tres annos tantum, in Priores de novo eligi, ita tamen ut triennio elapso, quo rursus in Priores eligi valeant, ab hujusmodi officio saltem per annum vacare debeant.

Ex qua frequenti mutatione, ambitus occasio præbetur.

§.2. Hæc autem assidua mutatio, plurium desideria ita excitat, ut nonnulli professionis quam in habitu sinceritatis, & humili-

militatis Deo voverunt, immemores, ambiendis illius dignitatibus, & Officiis assidue incumbant, quo magis pro eorum libito de rebus, & bonis ad eamdem Congregationem pertinentibus disponere possint; effrænata vero hac cupiditate sic nonnulli afferri patiuntur, ut Principum sæcularium, & aliorum auxilia, & fautores plerumque occulte, quandoque etiam palam expetant, illosque implorare non vereantur, diversa super his pacta ineundo, seditiones excitando, prænsationes quas practicas vocant exercendo, in maximum Christifidelium scandalum, ac publicam dictæ Congregationis perturbationem, quæ ad labefactandum Religiosorum statum apertissime tendunt.

Hic ideo Pontifex præsentes Priores amovet, & alios deputat eisque Prioratus a futuro Capitulo assignari mandat

§.3. Nos igitur his incommodis per novas editas ordinationes occurrendum esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, modernos dictæ Congregationis Priores ab officiis Prioratuum hujusmodi absolvimus & amovemus; necnon dilectos filios Hieronymum Cremascum modernum Præpositum generalem, Martinum, Julium, Constantinum, Deodatum, Urbanum, Aloysium Comensem, Hippolytum, Eusebium, Leandrum, Angelicum Locatum, Felicem, & Stephanum, Dominicum, & Timotheum in Priores Monasteriorum eorumdem loco prædictorum eligimus. Assignationem autem eorumdem Prioratuum unicuique Priori per Nos electo, a generali Capitulo faciendam remittimus.

Diffinitores d. Capituli aliquot dictorum Priorum constituit.

§.4. Ac ex ipsis Prioribus, Hieronymum, Deodatum, Urbanum, Aloysium, Eusebium, Leandrum, Angelicum Locatum, Felicem, & Stephanum pro hac vice dumtaxat in ejusdem Congregationis Definitores constituimus, & deputamus.

Priores postea eligendos perpetuo Priores remanere decernit.

§.5. Priores vero hujusmodi in posterum perpetuo Priores durare decernimus, nisi aliquis sic ejus exigentibus demeritis Priorali dignitate privandus esset; qui privati ad dicta officia in posterum exercenda inhabiles postmodum existant.

Sed eodem in Monast. triennio tantũ permanere; & postea aliis præfici jubet.

§.6. Ultra autem tres annos Priores in administratione ejusdem Monasterii non permaneant, sed illi aliis Monasteriis administrandis præficiantur, & ad illa transferantur; ac triennium hujusmodi a Capitulo generali proximis temporibus celebrando numeretur.

Capitulum tamen singulis annis eos trãsferre valet.

§.7. Possit tamen idem generale Capitulum quos judicaverit expedire, de uno ad aliud Monasterium regendum singulis annis transferre.

Capitulũ proximum loco Priorum, ut supra deputatorum vacantium alios subrogare potest.

§.8. Quod si aliqui ex supranominatis, qui in Priores per Nos, ut præfertur, electi fuerunt, Prioratus sibi delatos acceptare recusaverint, aut eos vel statim, vel paulo post dimittere voluerint, tunc, & eo casu liceat Capitulo generali proxime celebrando hac vice dumtaxat eorum loco alios dictæ Congregationis professores, etiam si de numero Vicariorum, ut infra dicetur, non extiterint, in Priores eligere, ac illos subrogare, & ad Prioratus hujusmodi officia exercenda per tempus prædictum deputare.

Præpositũ generalem, Visitatores, Consultores, & Diffinitores ex numero Priorum eligen. esse decernit.

§.9. Præterea cum antea liceret quemcumque Monachum in Presbyteratus ordinem constitutum, in Præpositum generalem, Visitatorem, & Consultorem eligere, & dummodo vocem haberet in generali Capitulo prædicto, etiam in Definitores illi omnes assumi valerent, & multitudo vocem, & suffragium in electione habentium, & eligendorum maximam pareret confusionem propter varias, illicitasque pactiones, & pollicitationes quæ præmissorum occasione ineunt. Nos hujusmodi malo obviare volentes, quod iidem omnes, Præpositus videlicet generalis, Visitatores, Consultores, & Definitores, ex numero Priorum, ab ipsismet Prioribus tantum eligantur mandamus, præterquam in S. Alexii de Urbe, & S. Pauli Civitatis Albanen. Monasteriis, in quibus pro evitandis expensis, & incommodis duos ex illis Monachis qui ad ibi degendum, aut eorum alter constituentur, pro tempore etiam si Priores non essent, visitatores deputari posse permittitur. Qui tamen uti eorumdem Monasteriorum Visitatores in generali Præposito vel Definitoribus eligendis, vocem non habeant, quo ad reliqua autem concessa sibi per generale Capitulum auctoritate fungantur.

Procuratores a Monasteriis missos ad Capitulum generale, voce electiva carere declarat.

§.10. Insuper ex causis prædictis, vitandique ambitus gratia, eos Procuratores, qui ab unoquoque Monasterio ad generale Capitulum destinantur, ut de statu Monasteriorum, a quo missi fuerint, generale Capitulum prædictum plane edoceant, & ea omnia, quæ ad illud pertinent, postmodum referant, necnon vocem in electione Præpositi generalis, & definitorum, tam activam quam passivam habeant, illa in posterum volumus carere.

Electio Prioris vacantis ad Capitulum differen. est, &c.

§.11. Ad hæc si medio tempore a celebrato Capitulo generali usque ad aliud celebran. alicujus Monasterii Prioratum, quomodocumque, & ex quavis causa vacare contigerit, novi Prioris electio usque ad Capitulum generale proxime celebrandum, nec ultra differenda erit. Et interim Monasterii Vicarium, quamvis alterum per Præpositum generalem, cum voto Consultorum per modum provisionis dumtaxat deputandum.

Priores ex Vicariis eligendi sunt.

§.12. Nec aliquis ad Prioratum assumendus erit, nisi, & tempore vacationis, & tempore electionis sit alicujus Monasterii Vicarius.

Vicariorum electio ad quos spectat.

§.13. Vicariorum autem electio per Capitulum generale facienda erit, ut est moris. Quod si medio tempore aliqua Vicariatuum officia quomodocumque vacare contigerit, cum voto Consultorum generalis Præpositus poterit Monachos in Vicarios eligere, prout ea in re duxerit expedire.

Monachis extra Claustra lectiones audire vel profiteri vetat. Et a Monasteriis certo modo permittit.

§.14. Ad evitandam etiam extra claustra Monasteriorum Monachis præfatis vagandi, ac discurrendi occasionem, Monachos ad quodcumque gymnasium, vel publicam aca-

academiam quibusvis amplissimis privilegiis suffultam, ad audiendas cujusvis facultatis lectiones accedere, aut illas publice, vel privatim profiteri prohibemus. In propriis autem Monasteriis dummodo in facultatibus, vel in Theologia Magisterii, vel Licentiaturæ, aut alios gradus suscipere non audeant, ipsis arbitrio Præpositi generalis dumtaxat literarum studiis a jure permissis, operam dare concedimus.

Accessum ad Urbē, absque Protectoris, vel Præpositi Generalis licentia prohibet.

§.15. Monachorum prædictorum nullus absque expressa licentia a Venerabili fratre nostro Joanne Episcopo Ostiensi Cardinale Morono nuncupato, nunc dictæ Congregationis, & pro tempore existente apud Nos Sedemque Apostolicam Protectore, aut a Præposito generali in scriptis obtenta, ad Almam Urbem nostram sub quovis prætextu se conferre audebit; si secus fecerit, Carceris, a quo per integrum annum ad pœnam inobedientiæ luendam detinebitur, ac vocis tam activæ, quam passivæ privationis, aliisque etiam gravioribus arbitrio pro tempore generalis Præpositi imponendis pœnis plectendus erit.

Constitutionē Procuratoris ad negocia, vel causasCōgregationis, vel ejus locorum, omnibus interdicit.

§.16. Sub eisdem pœnis edicimus, ne aliquis dictæ Congregationis Ordinem expresse professus, in Urbe, vel alibi procuratores, aut negociorum gestores, aut alio nomine nuncupatos, circa causas, & negocia ad dictam Congregationem universam, vel illius Monasteria, aut regularia loca quomodolibet directe vel indirecte spectantia, vel pertinentia, constituere audeat.

Præpositum Generalē ex Prioribus, & ad annum eligi mandat.

§.17. Demum Præpositum generalem ex Prioribus in posterum eligi debere, & Capituli generalis auctoritate electum, ultra annum in generalatus officio minime perseverare posse.

Aliter gesta irritat.

§.18. Sicque & non aliter in præmissis per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, definirique debere, prædictaque omnia firma & inviolabilia fore & esse, irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Omnes prædicta observare præcipit.

§.19. Quocirca moderno & pro tempore existenti Præposito generali, ac universis & singulis dictæ Congregationis Monachis per Apostolica scripta, illis etiam in virtute sanctæ obedientiæ præcipiendo mandamus, ut præsentes literas humiliter recipiant, & quæcumque in ipsis continentur, alia desuper a Nobis non expectata jussione aut mentis nostræ declaratione, firmiter custodiant, & in omnibus illis studiose ac reverenter obedire procurent.

Publicationē hujus Constitutionis, & ejus executionem Præposito Generali demandat.

§.20. Quin etiam ipsi Præposito generali præcipimus, ut easdem præsentes in omnibus ejusdem Congregationis Monasteriis, necnon ab omnibus Monachis prædictis inviolabiliter faciat per se vel alium observari, quoscumque contradictores & rebelles, ac etiam reclamantes, eisque auxilium vel favorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quæsito colore vel ingenio præstantes, tam Ecclesiasticos, quam laicos cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ceteraque juris & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, censurasque & pœnas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.21. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis edita de duabus dietis, & quibusvis Apostolicis, ac Provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, ac dictorum Congregationis & Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, & illorum superioribus, super quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, ac etiam pluries confirmatis & innovatis; quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas datas, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes & insertis, illis alias in suo robore permansuris, hac vice, motu & scientia, ac potestatis plenitudine paribus, latissime derogamus, ac derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque, aut si prædictis Congregationi & Monachis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Constitutiones Ordinis, quo ad casus hic non expressos, & deputationem Præpositi Generalis factam a Pio V. præservat.

§.22. Per hæc autem antiquis d. Congr. constitutionibus, & laudabilibus consuetudinibus more utentium in dicta Congregatione comprobatis, aut statutis, etiam forsan juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, vel privilegiis, indultis, vel literis Apostolicis super præmissis forsan emanatis, nisi quo ad casus expressos, in nihilo penitus detrahere, aut literis piæ mem. Pii Papæ Quinti circa deputationem moderni Præpositi generalis derogare non intendimus; quinimmo tempore deputationis expleto Capitulo generali minime ademptam esse volumus facultatem, quo minus idem ad officium generalis Præpositi eligi possit.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Pis., die 26. Maii 1574. Pontificat. nostri Anno III. D. P. An. III. 26. Maii.

Confir-

XXVIII.

Confirmatio, & extensio gratiarum, privilegiorum, & indultorum Ordinis Cisterciensis Monacorum S. Benedicti, novæque ordinationes pro feliciori ejus regimine.

Alias ordinationes ad eumdem finem, statuerunt Eugen. III. in Const. L. Sacrosancta *Tom. II. fol.* 325. *Clem. IV. in Const. V.* Parvus *Tom. III. fol.* 429. *Bened. XII. in Const. IV.* Fulgens *Tom. III. Par. II. fol.* 203. *Pius IV. Constit. LXXXIV.* In eminenti *Tom. IV. Par. II. fol.* 162. *ac Pius V. supra in Constit. CXXXIX.* Ex innumeris *fol.* 99. *De institutione autem hujus Ordinis, ac aliis eum concernentibus vide in Paschalis II. Const. III.* Desiderium *Tom. II. fol.* 113.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

Superna dispositione, cujus inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, in supereminenti Apostolicæ dignitatis specula meritis licet imparibus constituti, ad ea, per quæ Sacræ Religionis Cistercien. Ordinis, Nobis, & Sedi Apostolicæ immediate subiecti, status feliciter dirigatur, & regularis vitæ institutio jamdiu a Sanctis viris, tam pie, & religiose tradita, & constituta conservetur, & si quid deperire incœperint, Domino concedente reformationem suscipiat, & in suum pristinum statum reflorescat, ac denique personæ sub suavi Religionis hujusmodi jugo, Domino secundum regulæ suæ puritate famulantes, sua in pacis, & quietis suavitate vota reddere, & fructus in Dei Ecclesia uberiores proferre valeant, libenter intendimus, & his quæ per Rom. Pontifices Prædecessores nostros propterea concessa, & ordinata fuisse reperiuntur, etiam nostræ approbationis robur adiicimus, ac alias desuper statuimus, ordinamus, moderamur, & reformamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Pius IV. confirmavit antiquas ordinationes, & indulta Ordinis & alia statuit in ejus Constit. LXXXIV. *In eminenti*. Tom. IV. P. II fol. 162.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Pio Papa Quinto Prædecessori nostro, pro parte bonæ mem. Ludovici olim Abbatis Monasterii Cistercii, Cabilonen. Diœcesis exposito, quod licet sacer Cistercien. Ordo in summa puritatis, & devotionis perfectione, permulta retroactorum annorum sæcula, ac tamdiu exemplari Religiosorum suorum vita atque sanctimonia, non solum in Regno Franciæ, ubi supremum ejus caput videlicet Cistercii præfatum, cum aliis quatuor illius præcipuis nempe Firmitatis, Pontigniaci, Clarevallis, & Morimondi, Cabilonen. prædictæ, & Antisiodoren., ac Lingonen. respective Dioec. Monasteriis, filiabus Cistercii nuncupatis, sed etiam per alia fere universa Christiani Orbis climata cum bonæ famæ, & virtutum odore, eximioque Religionis decore, ad ædificationem militantis Ecclesiæ, quamdiu juxta Sanctorum Patrum institutiones, & regularia illius instituta, præfatis, aliisque Monasteriis de Monachorum dicti Ordinis personis provisum, ejusque laudabilia instituta, ritus, consuetudines & privilegia firmiter observata fuerint, Domino cooperante floruisset. Nihilominus tunc a pluribus annis citra, præsertim postquam pleraque Monasteriorum, ac Prioratuum suorum, aliis quam dicti Ordinis personis commendari, ac ab eorum Superioris obedientia per exemptionum, unionum, aliasque diversas vias tamquam membra a suo corpore divelli, abstrahi, & dismembrari cœperant, specioso illo regularis disciplinæ candore paulatim offuscato, universi Ordinis status in miserabilem dispersionem, & desolationem prolapsus erat, & in eadem expositione subjuncto, quod tantis hujus olim Deo, mortalibusq. gratiæ Religionis incommodis aliter quam per antiquorum statutorum, consuetudinum, rituum & privilegiorum prædictorum undique convulsorum, & diversimode oppressorum restitutionem mederi non posse videbatur, præfatus Prædecessor supplicationibus ipsius Ludovici Abbatis in ea parte tunc inclinatus, antiqua privilegia per quoscumque Romanos Pontifices suos eidem Cistercien. Ordini, & ejus Capitulo generali indulta & concessa, per suas literas approbavit, confirmavit & innovavit, & alia desuper statuit & ordinavit.

Pius V. cit. in rubr. eadem confirmavit, & quædam alia de novo concessit pro reformatione ejusdem Ordinis.

§.2. Et deinde piæ mem. Pius Papa Quintus etiam Prædecessor noster eodem erga præfati Cistercien. Ordinis bonum statum, & reformationem zelo, & animi propensione affectus, antiqua illa eidem Ordini, ut præfertur, concessa privilegia & indulta, per suas literas, etiam approbavit, & confirmavit, ac literis Pii Quarti Prædecessoris ejusmodi, etiam suæ approbationis robur adiecit. Necnon nonnulla alia opportuna pro temporis conditione præfati Cistercien. Ordinis reformationem concernentia, de novo eidem Ordini, & Capitulo generali concessit & indulsit, prout in singulis literis præfatis plenius continetur. Cum autem firmiora sint ea, quibus Sedis prædictæ sæpius intercedit auctoritas.

Hic modo Pontifex eorum Bullas approbat, & omnes ordinationes, & statuta dicti Ordinis confirmat, volens quoad Abbas & Prælati loca & personas visitent & corripiant.

§.3. Nos cupientes, ut illa, quæ pro dicti Ordinis, cujus decus & integritatem, ac pristini candoris restitutionem non minori, quam prædicti Prædecessores nostri, zelo affectamus, salubri directione, tam pie ac sancte statuta sunt, inconcussa perpetuo remaneant, omnium & singulorum immunitatum, libertatum, exemptionum, conservationum, facultatum, ordinationum, statutorum, privilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, necnon literarum Pii Quarti, & Pii Quinti Prædecessorum hujusmodi tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes Motu proprio, non ad Abbatis generalis, & Superiorum Ordinis hujusmodi, vel quorumvis aliorum instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa nostra scientia, omnes & singulas ab Abbate Monasterii Cistercii, aliisque Superioribus, & Capitulo

tulo generali Ordinis hujusmodi, ejusque deputatis, immunitates, libertates, & exemptiones quibusvis, tam virorum, quam S. Catharinæ Cajetan., & S. Mariæ de Cœlestia nuncupatæ Venetiarum, aliisque Monialium Monasteriis, ac Prioratibus, & aliis regularibus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, dilectisque in Christo filiabus Abbatissis, & Priorissis, necnon Conventibus, Capitulis, & personis eorumdem, tam in Gallia, Italia, Hispania, Portugallia, Germania, Anglia, & Scotia, quam alibi ubilibet consistentibus, ita quod immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus hujusmodi non obstantibus, pro tempore existentes Abbas generalis nuncupatus, & alii Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarii, juxta ipsius Ordinis instituta, Monasteria, Prioratus, & loca prædicta, ac illorum personas, tam in capitibus quam in membris visitare libere, & licite valeant.

Indulta Apostolica Episcopis, & aliis concessa visitandi eadem loca, limitantur, itaut Abbas præfatus, & Superiores illa etiam visitare possint. Hoc idem statuit Pius IV. ibidem.

§.4. Ac quæcumque privilegia, & indulta Apostolica visitandi Monasteria, tam virorum, quam mulierum Ordinis hujusmodi quibusvis Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis, quam Generali Cistercien. prædicto, ac aliis quatuor primis nuncupatis quatuor Monasteriorum filiarum Cistercii nuncupatorum præfatorum Abbatibus, ceterisque Superioribus ejusdem Ord. ad id ab ipso generali Capitulo deputatis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & præeminentiæ existentibus, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam ad quorumvis Imperatorum, Regum Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, vel etiam Motu proprio, & ex certa scientia, etiam consistorialiter, & cum causæ cognitione, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, hactenus quomodolibet concessa, & etiam iteratis vicibus approbata, & Apostolicas, & alias literas desuper confectas, & inde secuta quæcumque, ad hoc dumtaxat, ut Abbati generali, & aliis Superioribus Ordinis, eorumque Vicariis, Monasteria hujusmodi, ut præfertur, visitare liceat, Apostolica auctoritate tenore præsentium moderamur, & limitamus.

Inhibitio contra Episcopos, & alios impedientes illos in visitationibus. Hoc idem voluit Pius IV. ibidem.

§.5. Inhiben. Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Superioribus Prælatis, videlicet sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis a divinis, Abbatibus vero, & aliis inferioribus prælatis, ceterisque quibuscumque personis, sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ne Abbatem generalem, & alios superiores Ordinis, eorumque Vicarios præfatos quo minus visitationes, juxta regularia Ordinis instituta hujusmodi libere facere possint, per se, vel per interpositas personas, directe, vel indirecte, aut alias quoquo modo impedire audeant, vel præsumant.

Monaci, & Moniales omnes, admittant Abbates, & alios Superiores visitan. sub pœnis hic expressis.

§.6. Ipsis autem Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Conventibus, Monacis, Monialibus, & personis, ut Generalem, aliosque Abbates, Superiores, & Vicarios præfatos, ut præfertur, visitare volentes, benigne recipiant, eisque, & eorum mandatis, in concernentibus eorum visitandi officium hujusmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub similis excommunicationis pœna districte præcipiendo mandamus.

Confirmatio omnium gratiarum Ordinis. Hoc habetur etiam in dicta Const. Pii IV.

§.7. Et insuper universa, & singula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, conservatorias, facultates, indulta, & alias gratias Cistercii, & quatuor filiabus nuncupatis Monasteriis, ac Ordini, ejusque Capitulo generali, Definitoribus, & aliis Superioribus præfatis per piæ memoriæ Paschalem Secundum, Callistum etiam Secundum, Eugenium Tertium, Alexandrum etiam Tertium, Lucium similiter Tertium, Honorium pariter Tertium, Gregorium Nonum, Innocentium Quartum, Sixtum etiam Quartum præsertim commendas, & Commendatarios Monasteriorum, & aliorum locorum Ordinis hujusmodi concernentia, & quod Commendatarii pro tempore existentes nullam in Monasteria dicti Ordinis sibi commendata, & eorum Monacos jurisdictionem exerceant, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem hujusmodi hactenus quomodolibet concessa.

Confirmatio ordinationum & statutorum d. Ordinis. Hoc habetur in d. Constit. Pii IV.

§.8. Necnon ordinationes, & statuta ab exordio fundationis ejusdem Ordinis usque in præsentem diem in dicto Capitulo concorditer edita, etiam si in usu esse desierint, dummodo per lapsum temporis immemorabilis, videlicet centum annorum in desuetudine non abierint. Ac præterea super contributionibus, per omnia, & singula ejusdem Ordinis Monasteria Abbati Cistercii, seu Capitulo generali prædictis, faciendis, & solvendis, ac prout illa concernunt omnia, & singula alia in literis Apostolicis, aliisque documentis desuper confectis contenta, & inde secuta quæcumque, licita tamen, & honesta, ac decretis Concilii Tridentini non adversantia, eisdem auctoritate, & tenore ex certa scientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis, & nostræ approbationis robur adiicimus, omnesque, & singulos, juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem supplemus. Necnon potiori pro cautela eadem omnia, & singula privilegia, prærogativas, facultates, exemptiones, quatenus sint in usu, conservatorias, indulta, & alias gratias eisdem modo, & forma, quibus Ordini, ejusque Abbatibus, Capitulo generali, & Superioribus prædictis per dictos Prædecessores concessa sunt, illis de novo auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & innovamus.

In Monasteriis Commendatis aliis personis

§.9. Et præterea quod in Monasteriis dicti Ordinis, quæ diversis personis, etiam si Epi-

personis, quā ipsius Ord. instituti debet mensa Conventualis distincta ab Abbatia & sufficiens pro Monacis.

si Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & S. R. E. Cardinales existant, de præsenti commendata, etiam reperiuntur, & in futurum commendari, seu alias quoquo modo alias quam Ordinis ipsius personis concedi continget, ubi non fuerit, instituatur mensa Conventualis, ab Abbatiali mensa distincta, & separata, cum annuis fructibus, redditibus, & proventibus, juxta Monasteriorum ipsorum facultates competentibus, & honestis, pro sufficienti Conventus, & Monacorum, aliorumque Religiosorum ejusdem Ordinis numero in unoquoque ex ipsis Monasteriis per ipsos Generalem, & ceteros Ordinis ipsius Superiores aut eorum Vicarios ordinando, quam quidem mensam, quia etiam ædificiorum, & locorum ad disciplinæ Monasticæ observationem pertinentium, scilicet templorum, ornamentorum, jocalium, librorum Ecclesiasticorum, dormitorii, refectorii, aliorumque locorum regularium, necnon Monasteriorum clausuræ necessariis, & ordinariis reparationibus faciendis obligatam, & obstrictam esse volumus, ut in ea instituenda expensarum annuarum ad hæc necessariarum ratio habeatur, statuimus, & mandamus, ac ad eamdem mensam sic instituendam, congruosque redditus assignandos ipsi Commendatarii omnino teneantur, & ad id etiam per censuras ecclesiasticas, fructuum, reddituum, & proventuum sequestrationes, & alia opportuna juris remedia cogi possint, & debeant.

Religiosi alterius Ordinis intrusi in locis hujus Ordinis aut inde ejiciantur, aut ejusdem Ordinis professionem faciāt.

§.10. Et quia, sicut accepimus, in multis dicti Ordinis tam virorum quam mulierum Monasteriis quamplures Mendicantium aliorum Ordinum Religiosi utriusque sexus ab immemorabili tempore citra se intruserunt, & persæpe intrudere præsumunt, quod illi, vel inde realiter, & cum effectu eiiciantur, vel saltem habitum infra annum suscipiant, ac professionem regularem ejusdem Cistercien. Ordinis expresse emittant, debitamque obedientiam, & reverentiam illius Abbati Generali, & reliquis Superioribus prædictis præstent, ac Divinum Officium secundum ipsius Ordinis morem celebrent, seque regularibus ejus institutis omnino conforment. Quodque Monaci in Monasteriis, & Prioratibus ejusdem Ordinis, aliis piis locis pro tempore unitis, annexis, & incorporatis degentes, sint, & remaneant sub obedientia, & correctione Abbatis generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Cistercien. præfatorum, & suorum Vicariorum in omnibus, & per omnia perinde, ac si uniones, annexiones, & incorporationes hujusmodi non emanassent, etiam si in illis aliter caveretur, & usus, non tamen a tempore immemorabili, ut præfertur, contrarium obtineat, quæ contra statuti, hujusmodi tenorem nemini suffragentur.

Moniales alterius Ordinis quando recipi possint in Abbatissas.

§.11. Quod nullæ alterius Ordinis Moniales nisi causa legitima subsistente, in Abbatissas Monasteriorum Monialium dicti Ordinis assumi, vel si assumantur in eisdem Monasteriis recipi possint, nisi immediato Patre Superiore præsente, qui habitum illis exhibeat, & ab eis tria substantialia vota, necnon juramenta observandi statuta dicti Ordinis, ac secundum ea viven. recipiat.

Monasteria omnia tenentur ad contributionem solvendas Abbati, & Capitulo.

§.12. Quodque omnia, & singula Monasteria Ordinis hujusmodi, tam virorum quam mulierum ubicumque existen., seu eorum Abbates vel Priores, etiam Commendatarii, Abbatissæque, vel Priorissæ in signum obedientiæ, & superioritatis solita regalia, videlicet, contributiones solitas Abbati Monasterii Cistercii, & Capitulo generali prædictis, omnibus exceptione, recusatione, præscriptione, & alia excusatione penitus cessan. annuatim solvere teneantur, & ad id compelli possint sub excommunicationis latæ sententiæ pœnas eadem auctoritate statuimus, & ordinamus.

Monasteria etiam commendata, & de jurepatronatus laicorum, destituta reficiantur ad clausuram.

§.13. Et insuper ut Monasteria Cistercien. Ordinis hujusmodi, quorum quamplurima, ut accepimus, præsertim in utraque Sicilia consistentia, aut debitis officiis destituta, aut Monacis ob non præstitam alimoniam deserta, aut omnino collapsa, retecta, reclusa, patentia reperiuntur, & ut prophana habentur, ad Conventum, disciplinam, & bonam frugem revocentur, de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam statuimus, & ordinamus, ut omnia Monastêria, & loca dicti Ordinis, tam in utraque Sicilia, quam ceteris omnibus Orbis partibus constituta, etiam commendata, ac etiam de jurepatronatus laicorum quocumque modo existen. quæ convulsa, diruta, & extenuata existunt, reficiantur, & ad debitam clausuram reducantur. Ac pro faciliori præmissorum executione conveniens pecunia statuatur, & quotannis in id opus, donec absolutum fuerit, erogetur, ac in eisdem, & ceteris locis, quemadmodum eorum facultates ad id fuerint sufficientes, competens Monacorum, & Ministrorum numerus restituatur.

In Ecclesiis provideantur necessaria ad usum Monachorū, & cultum divinum, Missæque, & alia officia in eisdem quotidie celebrentur.

§.14. Ipsorumque quoque Ecclesiæ, sacristiæ, dormitoria, & officinæ vasis, vestimentis, libris, sacra, & communi suppellectile, ac ceteris omnibus ad divinum cultum, & monasticum usum necessariis convenienter instruantur. Missæ præterea Sacrificium, & alia Divina Officia nocturna, & diurna quotidie in Choro psallendo juxta ritum dicti Ordinis sine intermissione celebrentur. Insuper ubi sacra lectio juxta Concilii Tridentini dispositionem haberi non poterit, præter eos libros, qui ad Divini Officii, & Chori usum necessarii sunt, saltem Biblia, & Catechismus ad Parochos ante aliquot annos editus, item opera Sancti Bernardi, & si qui alii ad honestam Monacorum occupationem haberi poterunt, habeantur, nisi de illis in assignatione mensæ Conventualis jam prospectum reperiatur, ita tamen, ut de his omnibus, necnon vasis, vestimentis, & cetera suppellectile præfata semel receptis, omnes Conventus rationem reddere debeant.

Novitii instruantur in duobus Mo-

§.15. Et ut Novitii ea, qua decet, disciplina informentur, unum, aut duo Monasteria

nasteriis cujuscumq. Provinciæ. ria in quacumque Provincia, ubi commode fieri poterit, ordinentur, in quibus Magistri etiam ceterorum Monasteriorum Novitios Divini Officii rationem, & regularis Observantiæ instituta doceant, ita ut quodlibet Monasterium suis necessaria suppeditet, & si nullos habuerit, alii pro eo ejusque impensis recipiantur, & instruantur.

Conventus claudantur, & nullo modo impediantur a Commendatariis, vel aliis. §.16. Omnia ædificia Conventus quoquo versus claudantur, portæ non necessariæ obstruantur, clathri fenestris, ubicumque opus fuerit, insigantur, Templa, Sacristiæ, Capitula, Dormitoria, Refectoria, Infirmariæ, & omnino aliæ Claustri partes nihil prophani patiantur, nec Conventus horreum, penu, præsepia, nec prorsus ulla promercalia Abbatum, Commendatariorum, conductorum, aut aliorum recipiant, nec illa a Commendatariis, pensionariis, aliisve de Claustro non existen. occupentur, sed illis solum proprii claustrales utantur, prout ad divini officii celebrationem, regularemque observantiam fuerunt constituta.

Mulieres loca Ordinis non ingrediantur. *Hoc strictius vetuit Pius V in ejus Bulla XXIX. Regularium Tomo IV. P. I. fol. 318.* §.17. Mulieribus omnibus cujuscumque qualitatis, dignitatis, & ætatis, ingressus claustri, & aliorum locorum regularium, etiam ædium partis, quæ ab Abbatibus, Commendatariis, Prioribus, aliisve ministris, etiam divisim possidentur, sit penitus interdictus, & si secus factum erit, tam ingredientes, quam recipientes excommunicationis sententiam incurrant, carcer quoque ad correctionem Monacorum, ubi non est, constituatur.

Inventarium fiat in quolibet Monasterio omnium jurium & bonorum. §.18. Et in omnibus Monasteriis inventarium omnium præfatorum, necnon instrumentorum fundationum, dotationum, auctoritatum, exemplarium, omniumque munimentorum conscribatur, & in formam authenticam redigatur, illudque & cetera omnia præfata fideliter asserventur, sicubi vero locorum quicquam producendum erit, exemplum ab Archetypo desumatur & transmittatur, nisi talis contigerit necessitas, ut ipsum exemplar producendum sit, quod tunc in fidem alicujus probati deponatur, qui idonee caveat illud ipsum quamprimum reportandum.

Monasteria existentia in locis non tutis transferantur ad loca vicina §.19. Illa quoque Monasteria locis patentibus constituta, quæ propter Turcarum, seu Prædonum, vel hæreticorum incursiones tunc servari non poterunt, facto de ipsorum juribus, literis, auctoritatibus, tabulis, monumentis, atque omni prorsus suppellectile, mobilibusque bonis, jocalibus, & rebus fideli inventario, & si opus erit, earum omnium depositio fiat apud personam fide & facultatibus idoneam, ita ut nihil omnino inde sine consensu expresso, & speciali mandato Conventus moveri valeat, in Civitates, Oppidave vicina transferantur.

Visitationes fiant sollicite, & prudenter. §.20. Ceterum ad restituendam monasticam disciplinam, & restitutam conservandam, Cistercii, & ceteri patres Abbates in Capitulo generali provideant diligenter, ut omnes visitationes sollicite, & prudenter, ac cum pietate fiant, salutem animarum, Religionis zelum, perpetuum cultum divinum, clausuram, obedientiam, & cetera omnia, quæ ad mores, correctionem, & Religiosorum ædificationem pertinent, procurando. Quibus in rebus ubicumque non sunt mensæ Conventuali assignati redditus, qui hoc onus ferre possint, Abbates, & Commendatarii, ac alii quicumque administrationem spiritualium, & temporalium visitandorum Monasteriorum habentes, necessaria omnia ministrare, ac contributiones, & sumptus pro gerendis aliis communibus negociis dictæ Sedis auctoritate impositas, ac etiam ad brachii sæcularis adhibitionem præstare.

§.21. Visitatores, ac solitos & necessarios ipsorum famulos, & jumenta debita Hospitalitate recipere, & eisdem in omnibus auxiliari omnino debeant, & ad id etiam censuris & pœnis Ecclesiasticis per Capitulum, ac etiam per ipsos Visitatores compellantur. Visitatores hospitari debent a Commendatariis.

§.22. Ne porro deserendi Monasterii occasio Monacis præbeatur, quod ex vagandi libertate illis a Commendatariis oblata, ut expensis parcant, plerumque evenit, præcipimus, & interdicimus, ne ulli omnino Commendatarii quicquam, vel minimum de mensa, & aliis necessariis detrahant, neque ullo modo diminuant, aut quempiam etiam propter delictum eiiciant, sed quotiescumque Monaci quid admiserint, quod quidem animadversione dignum sit, id quamprimum Priori Claustrali, vel si gravius sit delictum, Visitatori significent, qui correctionem juxta Ecclesiæ & dicti Ordinis statuta faciat, qui si ultra sex menses distulerit, eo ipso sit ab officio depositus, & ad illud, ceteraque omnia Ordinis ejusdem officia triennio inhabilis censeatur, statimque Præsidentes correctionem hujusmodi aliis committere teneantur. Commendatarii nihil detrahant de necessariis Monachorum, & eos ob delicta non eijciant, sed ad Superiores deferaut.

§.23. Ad hæc volumus, & mandamus, ut apud dictum Monasterium Cistercii constituatur, constitutumve restituatur Archivium, in quo Index ordine compositus omnium aliorū Monasteriorum, Prioratuum, Ecclesiarum, & beneficiorum dicti Ordinis in omni parte Orbis constitutorum, etiam in commendam obtentorum, vel unitorum habeatur, & item distinctum cujusvis inventarium sive repertorium bonorum, proprietatum, rerum, jurium, & actionum omnium, necnon exemplum authenticum instrumentorum, privilegiorum, fundationum, donationum, literarum, auctoritatum, & monumentorum quorumcumque conficiatur, confectumque fideliter asservetur. Archiviū fiat Cistercii cum Indice cujuscumque Monasterii & beneficiorum, ac bonorum, ac jurium eorū.

§.24. Revocamus quoque, & abolemus omnia & quæcumque privilegia, auctoritates, licentias, dispensationes, & indulta cujusque privati rerum, & bonorum usus, proprietatis, possessionis, & dominii, omnibus cujuscumque gradus, & dignitatis Monacis dicti Ordinis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, ejusque Legatos ex quibuscumque causis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessa, confirmata, & innovata, quibuscumque concepta formulis, ac clausulis, & decretis suffulta, quorum omnium Revocatio indultorum, & licentiarum habendi aliquid proprii.

omnium tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ac volumus illa omnia vires, & effectum de cetero non habere, quin etiam Visitatores, & ceteros omnes, qui in hujusmodi proprietarios severe non animadverterint, ad officia hujusmodi, & alia ipsius Ordinis ministeria perpetuo inhabiles esse.

Eleemosynas pauperibus subministrent Commendatarii.

§.25. Ceterum, ut vicina plebs egena, pro Religionis consuetudine, & instituto confoveri, ac ceteri piam, & fidelem rerum administrationem collaudare possint, eisdem Commendatariis præcipimus, ut in suis Monasteriis pauperes eleemosynis pro modo facultatum prosequantur.

Appellatio non datur ad Legatos, vel Nuncios Apostolicos a sententia Abbatis, & aliorum Superiorum hujus Ordinis.

§.26. Quia vero nihil æque dissolute, & indisciplinate vivendi licentiam adfert, quam impunitatis spes, eamque non ita pridem, tam nonnulla ejusdem Ordinis Monasteria, quam illorum personæ ex eo nancisci cœperint, quod a sententiis, & decretis per ipsius Ordinis generalem, aut ejus Vicarios in Provinciis deputatos, contra se latis, ad nostros, & dictæ Sedis Legatos, & Nuncios provocando, pœnas in se constitutas eludere satagunt, in antiquorum statutorum, consuetudinum, rituum, & privilegiorum præfatorum præjudicium, & ipsius Ordinis Superiorum contemptum ideo ne abusus, & incommoda hujusmodi tractu temporis altius irrepant, providere volentes, Motu, scientia, & potestate similibus, statuimus, & ordinamus, ac districte præcipimus, & interdicimus, ne ulli omnino dictæ Sedis Legati, vel Nuncii appellationes a sententiis, & decretis per Abbatem generalem, vel ejus Vicarios, aut Superiores præfatos, latis, vel promulgatis, ut præfertur, pro tempore interpositas ullo modo recipiant, aut admittant, neque de illis cognoscant, seu illarum, vel quocumque alio prætextu, Monasteria, Prioratus, aut alia loca ejusdem Ordinis visitent, sed quotiescumque ad illos aliquid in Monacos, aut personas hujusmodi animadversione dignum deferri contigerit, juxta formam Commendatarii circa delicta Monacorum, & personarum earumdem per Nos, ut præfertur, præscriptam, Vicarium ipsius Ordinis in illa Provincia institutum monendum curent, qui delinquentes sub pœna superius ad id constituta exemplariter corrigere, & punire teneatur. Decernen. appellationes, provocationes, aut quascumque alias reclamationes a Monacis, & personis hujusmodi ad dictos Legatos, seu Nuncios, vel locorum Ordinarios, ut præfertur, pro tempore interpositas, vel interponendas, ac processus desuper habitos, vel habendos, necnon inde secuta, vel sequenda quæcumque, nullius fore roboris, vel momenti, ac generalem Abbatem, & Vicarios, necnon Superiores præfatos, ad correctionem, & punitionem delinquentium Monacorum, & personarum Ordinis hujusmodi, appellationibus, provocationibus, & reclamationibus hujusmodi nequaquam obstan. procedere posse, & debere.

Clausulæ præservativæ hujus Constitutionis.

§.27. Præsentes quoque literas, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu, quovis prætextu, quæsitove colore, vel ingenio nullatenus notari, argui, vel impugnari posse, neminemque illas quavis de causa etiam justissima impugnantem in judicio, vel extra audiendum esse, nec illas sub quibusvis similium, vel dissimilium concessionum, gratiarumque revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu, & contemplatione, aut in eorum, vel etiam nullius favorem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, ac etiam vim contractus, aut legis, seu statuti perpetui inducentibus decretis, & alias quomodolibet concessis, & concedendis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis desuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus comprehendi, neque illis aliquo umquam tempore, etiam per Sedem præfatam derogari posse, nec derogatum censeri, nisi de toto tenore, & dat. præsentium expressa mentio habita, & derogatio, suspensio, revocatio, limitatio, modificatio, aliaque præmissa de Cistercii aliorumque quatuor primorum nuncupatorum Abbatum prædictorum expresso consensu facta fuerint, & si aliter derogari, revocari, suspendi, limitari, aut emendari contigerit, hujusmodi derogationem, revocationem, suspensionem, limitationem, correctionem, & emendationem nullius esse roboris, vel momenti, & quoties illæ, vel illa emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restituta, & de novo, etiam sub quacumque dat. per ipsum Abbatem Monasterii Cistercii pro tempore existentem eligen. concessa esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.28. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, aut causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum, & facultates.

§.29. Et nihilominus omnibus nostris, & dictæ Sedis Legatis, & Nunciis, ubicumque existentibus ac locorum Ordinariis, necnon Ordinis præfati Conservatoribus, ipsorum singulis per Apostolica scripta mandamus, quatenus præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Abbatum, Vicariorum, Visitatorum, & aliorum præfatorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publican. ipsisque efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra Abbates, Vicarios, Visitatores, & alios præfatos, confirmatione, approbatione, adiectione, suppletione,

tione, concessione, statuto, ordinatione, innovatione, præcepto, interdicto, renovatione, abolitione, ac sui generalis voluntatis, mandatis, decretis nostris, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere, ac præsentes literas ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter, & inconcusse observari, non permittentes Abbates, Vicarios, Visitatores, Superiores, ac alios præfatos desuper contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per præfatas, ac alias sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.30. Non obstantibus præmissis, & sanctæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi pariter Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibuslibet etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Legatis, Nunciis, & Ordinariis præfatis, ac aliis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, aut alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veriores tenores, formas, Datas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, necnon omnibus illis, quæ in literis Pii IV. & Pii V., ac aliorum Prædecessorum præfatorum expressum fuit non obstare, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides danda transumptis hujus Bullæ.

§.31. Ceterum quia difficile foret easdem præsentes ad diversa loca, Provinciasque circumferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, seu exemplis, etiam formis impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo Abbatis generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis hujusmodi munitis, plena, & indubia, ac ea prorsus fides ubique etiam in judicio adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 12. Junii, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno III.

D. P. An.III. 12. Junii.

XXIX.

Declaratio super executione Brevium, seu literarum Apostolicarum de capienda possessione beneficiorum ecclesiasticorum, cum interpretatione Conc. Trid. sess.24. cap.20.

Contra impedientes executionem literarum Apostolicarum, vide Const. XLVII. Clem. VII. Romanus *Tom. IV. Par. I. fol.* 105.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romani Pontificis providentiam circumspectam pertinere dignoscitur, dubia super sacrorum Conciliorum Decretis pro tempore insurgentia, sic suæ declarationis oraculo dilucidari, & interpretari, ut exinde litium dispendia inter fideles quoslibet valeant submoveri.

Romanus Pôtifex solet quãdoque præcipere, ut possessio, & fructus beneficiorum Sedi Apostolicæ reservatorum, nomine ejusdem Sedis apprehendatur, donec literæ Apost. expediuntur, & quandoque etiam mandat, provisos ipsos in possessioné induci &c.

§.1. Accepimus sane nuper, quod licet multoties Romanus Pontifex, ut provisiones, & gratiæ per eum de beneficiis pro tempore vacantibus, ac suæ, & Sedis Apostolicæ dispositioni, & ordinationi reservatis, in favorem diversarum personarum sibi gratiarum, & acceptarum factæ, executioni debitæ demandentur, & ne (dum literæ Apostolicæ sub plumbo desuper expediuntur) beneficia ipsa ab aliquibus indebite occupentur, aut aliqua in spiritualibus, & temporalibus detrimenta sustineant, nonnumquam corporalem possessionem ipsorum beneficiorum, & illis annexorum, juriumque, & pertinentiarum quomodocumque Sedis, & Cameræ Apostolicarum nominibus apprehendi, ac omnes, & quoscumque fructus, redditus, & proventus beneficiorum, & annexorum eorumdem percipi, exigi, eosque integros personis prædictis, postquam ipsæ literas sub plumbo expeditas haberent, una cum dicta possessione consignari, quandoque vero, dum literæ sub plumbo hujusmodi expeditæ existunt, ut jus suum unicuique illorum conservetur, & temerariorum audacia debita castigatione compescatur, ac ipsæ literæ Apostolicæ facilius debitæ executioni, ut par est, demandentur, provisos de beneficiis in corporalem, realem, & actualem possessionem beneficiorum, & annexorum, jurium-

juriumque, & pertinentiarum prædictorum induci, & inductos in ea manuteneri, amotis quibuslibet intrusis detentoribus ab eisdem, aliasque fieri, & exequi per diversas suas in forma Brevis, & sub Annulo Piscatoris confectas literas mandet, & præcipiat, certis inibi modo, & forma tunc præscriptis dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, seu aliis executoribus desuper deputatis, quibus omnino parendum esset.

Multi tamen ad impediendam executionem dictarum literarũ Apostolicarũ dicebant causas omnes in prima instantia spectare ad Ordinarios exceptis causis a Pontifice per speciale rescriptũ cõmittendi.

§.2. Nihilominus nonnullis beneficiis prædictis inhiantes, ac gratias prædictas eludere, eorumque intrusiones, & detentiones improbe tueri satagentes, executionem literarum in forma Brevis hujusmodi, & facultatem per eas ipsis executoribus attributam, diversis dubiis, & cavillationibus remorentur, & processus per eosdem executores desuper habitos, & formatos, ac inde secuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti esse, neque attendi debere contendant, sub prætextu quod in Decreto Sacri Concilii Tridentini sessione vigesimaquarta, capitulo vigesimo, dispositum fuerit, quod causæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, exceptis his, quæ juxta Canonicas sanctiones apud Sedem prædictam sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabilique causa judicaverit Summus Pontifex Romanus, per speciale rescriptum Signaturæ suæ ejus manu propria subscribendum committere, aut avocare. Verum cum decretum hujusmodi Concilii concessionem prædictarum literarum in forma Brevis, & illarum executionem nihil efficiat, neque per illos causa, seu instantia introducantur, sed mere executive procedi mandetur, literæ quoque in forma Brevis Annulo Piscatoris munitæ non minoris sint efficaciæ, & auctoritatis, quam rescripta Signaturæ Romani Pont. ejus manu propria subscripta.

Ideo hic Pontifex declarat executionem hujusmodi literarum Apostolicarum impedire non posse ex prædictis.

§.3. Nos in his nostræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac provisorum prædictorum jus adversus dubia, & cavillationes hujusmodi, æquitate, & justitia suadentibus præservare volentes, necnon prædictarum, & quarumcumque literarum in forma Brevis super capienda possessione nomine Cameræ hujusmodi, aut in favorem literarum sub plumbo expeditarum, tam a Prædecessoribus nostris, quam Nobis & dicta Sede hactenus concessarum tenores, ac litis, & causæ, si quæ desuper executæ sint, statum, & merita, nominaque, cognomina judicum, executorum, & collitigantium præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, non ad ipsorum provisorum, aut aliorum Nobis pro eis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera nostra deliberatione decernimus, & declaramus, per concessionem literarum in forma Brevis, & sub annulo Piscatoris super capienda possessione quorumcumque beneficiorum dispositioni Apostolicæ reservatorum seu affectorum, Sedis, & Cam. Apostolicarum nominibus apprehendenda, & in ejusdem possessionis in favorem provisorum ab ipsa Sede de eisdem beneficiis, postquam literas sub plumbo super provisionis hujusmodi habuerunt expeditas relaxatione, necnon assistentia ipsis provisis literas desuper sub plumbo expeditas habentibus præstanda, & aliorum inibi expressorum executione facienda, quæ mandata executiva sunt, & summariam dumtaxat causarum, propter quas illæ emanarunt, cognitionem requirunt, decretis Concilii hujusmodi non contraveniri, nihilque præjudicii illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut censeri, vel executionem literarum earumdem propterea in aliquo suspendi, sive remorari, aut facultatem literarum executoribus concessam impediri, sed executores ipsos, & ab eis deputatos subexecutores facultates sibi per easdem literas, ut præfertur, concessas, uti, frui, gaudere, & contra illis non parentes ad declarationem incursus pœnarum, & censurarum in eisdem literis in forma Brevis contentarum, ac invocationem brachii sæcularis procedere, ac alia omnia, & singula in eisdem literis contenta (illarum tamen forma servata) facere, & exequi, libere, & licite potuisse, & posse, necnon processus desuper habitos, & formatos, habendosque, & formandos, ac inde secuta, & sequenda quæcumque, firma, valida, & efficacia fuisse, & esse, & fore, suosque integros, & plenarios effectus sortiri debere in omnibus, & per omnia.

Clausulæ præservativæ.

§.4. Præsentes quoque literas, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus posse.

Decretum irritans.

§.5. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quacumque auctoritate fungentes, etiam Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales (sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contravenientium pœnæ.

§.6. Districtius inhibentes, in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existentibus, & quavis etiam Episcopali, Archiepiscopali, vel alia majori dignitate, & ecclesiastica, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & quavis sæculari potestate fungentibus, ne decreto, & declarationi nostris prædictis, quovis quæsito colore directe, vel indirecte contravenire audeant, vel præsumant.

Executorum deputatio, & facultates.

§.7. Et nihilominus universis, & singulis nostris, & dictæ Sedis Nunciis, ac locorum Ordinariis, eorumque officialibus, quatenus ipsi, & eorum singuli, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis con-

contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte provisorum, & executorum, & subexecutorum prædictorum, seu quarumcumque aliarum personarum in præmissis habentium, vel alicujus ex eis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra prædictos provisos, & executores, & subexecutores, seu alios in præmissis interesse habentes, eorumque singulos, decreto, declaratione, inhibitione, & aliis præmissis pacifice frui, & gaudere, ac præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes aliquem desuper contra illarum tenorem quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstan. fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis (dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur) aliisq. Apostolicis, necnon in provincialibus, & Synodalibus Concil. editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus & Ordinationibus, contrariis quibuscumq. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Exemplorum fides.

§.9. Ceterum quia difficile foret præsentes literas ad singula loca, ubi opus fuerit, deferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. III. 10. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 10. Julii, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno III.

XXX.

Jurisdictio, & facultates S. R. E. Card. Protectorum Collegii Germanici in Urbe.

De institutione, & privilegiis ejus, attende in Const. XXI. Postquam. *fol.* 259.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PRO nostri muneris officio æquum est providere, ut qui in scholis bonarum disciplinarum operam dant, a perturbationibus, quantum potest, liberentur.

Jurisdictio Cardinalium Protectorum Collegii cognoscedi ejus causas summarie &c.

§.1. Quocirca ut Collegium Germanicum pridem a Nobis in Urbe nostra institutum, in quo non minus quam centum pueros, ex universa Germania, Septentrionalibusque illi adiacentibus regionibus colligendos, liberalibus scientiis, ac disciplinis, necnon sacris Canonibus, & Theologia instrui, atque erudiri volumus, & ad illorum sustentationem redditus annuos decem millium aureorum ipsi Collegio perpetuo attribuimus, speciali privilegio prosequi volentes, Motu proprio Venerabilibus Fratribus nostris Jo: Ostien. Morono, & Alexandro Prænestino Episcopis, Farnesio, ac dilectis filiis nostris Marco S. Georgii ab Altaemps, & Ptolomæo S. Agathæ Comen. ac Ludovico S. Onuphrii titulorum Madrucio nuncupatis, Presbyteris Card. ejusdem Collegii Protectoribus, & Defensoribus a Nobis constitutis, ac eorum cuilibet, omnes, & singulas causas civiles, criminales, & mixtas d. Collegii, illiusque Collegialium, Scholarium, Rectorum, Magistrorum, Œconomorum, Advocatorum, Procuratorum, aliorumque Ministrorum, & Officialium pro tempore existentium, Collegium prædictum, illiusque res, jura, actiones, & bona concernentes dumtaxat, tam active, quam passive, per se ipsos, aut quemlibet ipsorum, vel eorum, aut cuilibet ipsorum Auditorum, seu Auditores, aut alium, vel alios, qui eis videbuntur, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, necnon manu regia, nullaque tela judiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, atque etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiendi, cognoscendi, decidendi, & fine debito terminandi, vel etiam delegandi, & ad hunc effectum quoscumque citandi, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam sub pœnis pecuniariis, & aliis eorum arbitrio, ac in subsidium juris, censuris Ecclesiasticis inhibendi, ceteraque omnia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi, liberam auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus facultatem.

Decretum irritans.

§.2. Decernentes irritum, & inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac stylo Palatii, & Romanæ Curiæ, necnon quorumcumque tribunalium Urbis prædictæ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Tribunalibus, & Curiis, illorumque Judicibus etiam ejusdem Palatii Auditoribus, ac quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus,

bus,& aliis decretis,in genere,vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, aut alias quomodolibet in genere, vel in ſpecie, ac alias conceſſis, approbatis, & innovatis quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti eorum derogatione,de illis,eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent præſentibus, pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides danda tranſumptis, & ſanctio pœnalis. §.4. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis &c. etiam impreſſis, manu Notarii publici, dictique Collegii Secretarii ſubſcriptis & ſigillo communi ejuſdem Collegii munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra illud, ac alias ubicumque opus fuerit, adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum &c. Si quis autem hoc attentare, &c.

D. P. An.III. 15. Julii. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Idibus Julii, Pontificatus noſtri Anno III.

XXXI.

Juriſdictio Inquiſitorum hæreticæ pravitatis in eos, qui ad ordinem Presbyteratus minime promoti Miſſas celebrant, & Pœnitentiæ Sacramentum miniſtrant.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Officii noſtri partes ſedulo præſtare tenemur, ut dubia, quæ variis doctorum opinionibus hinc inde diverſa ſentientibus agitantur, & ad juriſdictionem Sanctiſſimi Officii Inquiſitionis hæreticæ pravitatis pertinent, noſtræ declarationis oraculo (prout ratio ipſa ſuadere videtur) dilucidentur, ut nulla cuiquam dubitandi occaſio in poſterum relinquatur.

Dubium, an qui non ſunt in Ordine presbyteratus, & Miſſas celebrant &c. poſſint ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis puniri. §.1. Ad aures noſtras ſiquidem nuper pervenit, multos eſſe qui publicent, an contra eos, qui in ſacro Presbyteratus ordine non conſtituti Miſſas celebrare, & confeſſiones, ac abſolutionem impartiri, auſi fuerint, per officium Sanctiſſimæ Inquiſitionis hæreticæ pravitatis, in Hiſpaniarum Regnis inſtitutum, & illius Inquiſitores procedendum, vel etiam animadvertendum ſit, ac hi, qui talia patraverint, per Inquiſitores prædictos puniri debeant. Nam etſi multorum ſententia affirmetur, prædictum delictum ab Inquiſitoribus plectendum eſſe, hiſce præſertim temporibus, quibus hæretici temere audeant proferre, vel ſæculares eorum ſacramentorum miniſtros eſſe poſſe, non deſunt tamen hi, qui contrariæ adhærent opinioni, unde plerumque per eorumdem Regnorum Inquiſitores diverſa feruntur in hujuſmodi cauſis ſuffragia.

§.2. Nos itaque, ut omnis difficultas, dubitatioque tollatur, animadvertentes, eos, qui Presbyteratus ordine non ſunt inſigniti, & ſe in adminiſtrandis dictis Sacramentis ingerunt, facto catholicam veritatem impugnare, quæ ſolos Presbyteros miniſtros eorumdem Sacramentorum conſtituendo, illis dumtaxat, quibus eadem munera congruere exiſtimavit, committi voluit, eorum, qui in Presbyteratus ordine non conſtituti Miſſas celebrant, ac confeſſiones, ut præfertur, audiunt, cognitionem, & punitionem, etiam ad Inquiſitionis officium, & Inquiſitores ante dictos pertinere, ita ut hujuſmodi delicti ratione adverſus eos inquirere, procedere, ac culpabiles repertos punire, officium, & Inquiſitores prædicti valeant, Apoſtolica auctoritate præſentium tenore perpetuo declaramus, & definimus. Declaratio quod poſſint.

§.3. Et ita ab omnibus, & ſingulis Ordinariis, & delegatis judicibus, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Et ita & non aliter judicetur.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon juribus municipalibus, legibus regionum prædictorum pragmaticiſque ſanctionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Civitatum, & locorum quorumcumque dictorum regnorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis forſan per Nos, ac quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ſub quibuſvis verborum formis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ſeu de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vel ad ſupplicationem Regum, Ducum, & aliorum Principum conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Quibuſcumque non obſtantibus.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Auguſti, 1574. Pontificatus noſtri Anno III. D. P. An. III 6. Auguſti.

XXXII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmatio & innovatio Constitutionum Rom. Pont. ne Alumina Infidelium ad Christianorum partes importentur.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series.

§.1. MUneris nostri debito incumbit, ut quæ a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris pro Christianæ Reipublicæ utilitate statuta, & decreta fuerunt, ea rata, & firma manere, atque ab omnibus diligenter observari curemus. Quo circa cum fe. re. Julius II., Paulus III., Julius etiam III., & Pius IV. Prædecessores nostri prohibuerint, ne infidelium alumina ad Christianorum Regiones, & loca adveherentur, & importarentur gravissimis censurarum, anathematis, ammissionis bonorum, aliisque contra inobedientes, eorumve socios, fautores, & auxiliatores propositis pœnis, idque propter justas rationes, & causas fecerint, Nos volentes quæ ab ipsis Antecessoribus ita sancita fuerunt, ad debitum effectum perduci, omnes eorum hac de re editas literas, & Constitutiones tenore præsentium approbamus, & innovamus eisdem censuris, & pœnis, ac omnibus Christifidelibus cujuscumque status, gradus ordinis, & conditionis existentibus præcipimus, & interdicimus, ne adversus præscripta agendo, alumina ipsa Infidelium, ad Christianorum partes quovis modo audeant importare, aut importantibus præbere consilium, auxilium, vel favorem.

Confirmatio, & approbatio Constitutionũ Prædecessorũ Pontificũ hac de re editarum.

Derogatio contrariorum

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus, etiam municipalibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis publice, vel privatim sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, approbatis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transũptorum.

§.3. Ut autem præsentes literæ in omnium notitiam facilius perveniant, volumus earum exemplis manu Notarii publici subscriptis &c.

Clausulæ cõminatoriæ.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, præcepti, interdicti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 13. Septem. 1574. An. III.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Idibus Septembris, Pont. nostri Anno III.

XXXIII.

De Ædificiis, & Jure congrui, ac jurisdictione, & facultatibus S. R. E. Camerarii, & Magistrorum Viarum Urbis.

Hoc officium in Urbe antiquissimum reintegravit Martinus V. in Const. XV. Et si in cunctarum. *Tom. III. Par. II. fol. 452. Et ejus jurisdictionem ampliavit Sixtus IV. in Const. XXV.* Et si de. *T. III. P. III. fol. 179. Leo X. in Const. XX.* Inter. *Ibid. fol. 427. ac Pius IV. in Const. CXX.* Inter. *Tom. IV. Par. II. fol. 247. ac Pius V. omnes eorum dispositiones ad terminos juris reduxit sup. in Const. CLXXI.* Ad hoc Nos. *fol. 162. Et idcirco iste Pont. d. officium innovat, & facultates, jurisdictionemque præscribit, ampliat, & declarat.*

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

QUÆ publice utilia, & decora esse huic Almæ Urbi ratio ipsa atque usus docuit, ea privatis cupiditatibus, ac commodis præferenda censemus. Exordium.

§.1. Cum itaque fel. mem. Pius Papa V. Prædecessor noster nonnullas per fel. rec. Sixtum IV. Leonem X. & Pium etiam IV. similiter Prædecessores nostros ad ornatum Urbis editas Constitutiones, una cum decreto Cameræ Apostolicæ de inquilinis in emptionibus domorum præferendis, tamquam juris communis correctorias, & quæ nimis late a Judicibus interpretatæ causam iniuriæ quamplurimis pauperibus inferendæ præberent, duobus editis scriptis, quorum solam signaturam sufficere voluit, Motu proprio abrogasset, & ad viam juris communis reduxisset, Dilecti filii S. P. Q. R. abrogationem, & reductionem hujusmodi ægre ferentes, initio Pontificatus nostri, & alias persæpe publico decreto, a Nobis enixe postularunt supplices, ut literas præfatas Pii V. uti decori publico, ac multorum Civium commoditati infensas tollere pro nostro erga hanc Almam Urbem paterno amore dignaremur. Quam rem dum Nos diutius differimus, plurimorum eamdem ob causam querimonias expostulantium substinuimus, quin etiam intelleximus publicum ipsius Urbis ornatum diferri, & magnifica ædificia jampridem inchoata, propter nimiam quorumdam cupiditatem interrupta pendere, plurimosque ea de causa ædificandi consilium abiecisse. Quibus malis, quod minimo Civium nostrorum, ac Curialium detrimento fieri possit, mederi cupientes, cum etiam in literis Sixti, ac Leonis, & Pii Quarti hujusmodi multa addenda, & minuenda, ac alias animadversione digna appareant, opportunum arbitrati sumus, omnibus prædictis Sixti, Leonis, & Piorum literis antiquatis, & abrogatis, quæ ab illis ad publicum Urbis, illiusque districtus ornatum, aeris salubritatem, ac privatorum, etiam commoditatem provide tunc ordinata fuerant, ea magis commoda his temporibus ratio-

Causa hujus Constitutionis

ratione moderata, simulque ea, quæ Nos de novo statuenda duximus, Constitutione complecti omnia, ne publicum bonum, ac decus jacere diutius pateremur.

Abrogatio Constitutionū Apostolicarū circa disposita in hac Constitutione, & facultas Camerarii, & Magistrorum cogendi dominos locorum ad ea vendendum pro viis, & locis publicis dirigendis.

§.2. Itaque dictas, ac quascumque alias Prædecessorum literas, quatenus ad aliquod eorum, quæ his nostris literis continebuntur, pertinent, deque aliquo eorum statuunt, aut disponunt antiquantes, & abrogantes, atque penitus revocantes, & tollentes, de potestatis Nobis tributæ plenitudine statuimus, quod qui pro tempore fuerint S. R. E. Camerarius, atque ædificiorum, & viarum Urbis Magistri, quacumque Urbis parte necessarium atque utile fore cognoverint, possint, pro viis, areis, plateis, aliisque locis publicis, sive veteribus dirigendis, & ampliandis, sive novis ducendis, & constituendis, cogere dominos domorum, & locorum quorumlibet, tam ecclesiasticos quam sæculares quacumque dignitate præditos, ut vendant Conservatoribus, aut Sindico ejusdem Urbis domos, & loca, quæ Camerarius, & Magistri prædicti ad id necessaria duxerint, sive illa domini ipsi habitent, sive aliis locare soliti sint, pretio a Magistris prædictis statuendo.

Domosque dirutas, areas, aliaque loca vacua existentia penes vias publicas clauden.

§.3. Ubi vero aliquas ruinas esse perceperint, locave aperta viis publicis hærentia, ne laceræ atque inhabitatæ domus, interruptaque spaciis interiacentibus viarum septa, Urbis deformitatem atque incommoditatem afferant, curent ipsi Camerarius, & Magistri eas celeriter sarciri: itaque quoscumque dominos, sive directos, sive utiles domorum dirutarum, vel arearum, aliorumve locorum vacuorum secus vias publicas jacentium gravibus pœnis propositis, brevique ipsorum arbitrio præfinito tempore, cogant domos dirutas, vel areas, aliave loca hujusmodi ab eis possessa muro saltem claudere, murumque ipsum ad eam altitudinem, quæ proxima ædificia proximosque muros æquet, vel ad aliam, quam ipsi præscripserint, attolere. Eamque ob causam iidem Camerarius, & Magistri, si ipsis visum fuerit, interdicant interim inde dominis exactionem, ac conductoribus, si qui forte fuerint, solutionem pensionum, seu canonum, aut censuum, easque faciant in hujusmodi opus ipsosmet conductores impendere, quas cum conductores ita impenderint, domini acceptas ferre debeant, cum vero impendere jussi neglexerint, opus quod in tempore juxta hujusmodi præscriptum factum non fuerit, sua ipsi impensa perficient. Quod si vel nulli sint conductores, vel pensiones interea temporis debitæ satis operi non sint, neque tamen domini possidentes domos dirutas, aut areas, locave aperta hujusmodi sic clauserint, ex tunc præfinito tempore elapso, si utiles tantum domini sint, ab utili eorum dominio, omnique jure, quod inde eis competebat, cecidisse intelligantur, locaque ipsa ad directos dominos libere, cum onere tamen illa ita claudendi, devoluta sint eo ipso. Si vero etiam directum dominium, sive per proxime dictam devolutionem, sive alias habeant, liceat prædictis Camerario, & Magistris, postquam sic præfinitum ipsis dominis tempus difluxerit, tum exigendis propositis pœnis, tum aliis crescente contumacia, etiam gravioribus, & sæpius incutiendis eos plectere, tum vero etiam captis ex aliis illorum bonis pignoribus, eisque per subhastationem de more distractis, pecuniam cogere, unde murus, & præscriptum opus omnino perficiatur, vel si hac quoque ratione non profecerint, loca eadem, modo domini ipsi illa incolant, propositis ad hoc semel, vel pluries edictis, quibuscumque personis illa novis ædificiis instaurare, vel saltem sic claudere volentibus locare, aut in emphyteusim, etiam ad longum tempus, vel ad unius aut plurium personarum, sive successivarum, sive nominandarum vitas, atque etiam perpetuo concedere, vel etiam vendere, aut alias alienare, pro pensione, aut canone, aut pretio, quod reperiri poterit, ita quidem ut ex pluribus hoc casu, oblatoribus, si quis rei particeps aut consors fuerit, is præ omnibus obtineat, nisi forsan, & ipse in claudendo negligens fuerit, præter hunc autem, vicinis ceteris & inter vicinos, qui magis indiget, vel qui vicinus est a pluribus partibus, inter ceteros vero qui plus, quique ad majorē Urbis ornatum ædificare voluerit, præferatur, judicio eorumdem Camerarii, & Magistrorum.

Ædificantes possent muro propinquo ut soluto pretio.

§.4. Pro privatis autem ædificiis similiter, aut novis construendis, aut veteribus ampliandis, liceat cuicumque quovis muro sibi propinquo libere uti, eique tigna lapides, aliamque materiam ædificii sui, totumque ipsum ædificium injungere, & annectere, etiam si murus is ad vicinum suum totum pertineat, persoluto tamen ejusdem muri dimidio pretio, ad eam æstimationem, quam duo periti, quorum singulos singulæ partes elegerint; vel illis discordibus, ipsi viarum Magistri declaraverint.

Viculosque inter medios eorum domibus adjungere.

§.5. Et si inter duas domos viculus forte sive intercapedo trium circiter, ut solet palmorum intersit, liceat ei qui primus in altera earumdem domorum ædificare cœperit, habita tamen ab ipsis Magistris licentia, totum sibi viculum nullo persoluto pretio occupare, ac domui suæ adiungere, domumq; ad vicini murum producere, muroque ut supra dictum est, communiter uti.

Vicinos etiam cogere, ad eis vendēdum loca vicina aliis locata, vel etiam ab eis inhabitata, aucto pretio, ad 12. vel 5. partem respective.

§.6. At si quis domum, fundum, solumve habens, ibi ædificare voluerit, illi Camerarius, & Magistri præfati cogant vendi domos, aliaque loca eidem domui, fundo, solo vicina, quæ eorum domini non incolunt, sed locare solent, quæque iidem Camerarius, & Magistri hujusmodi ædificio utilia, & necessaria putaverint, pretio tamen aucto duodecima ejus parte, ultra æstimationem modo prædicto faciendam. Et nihilominus si ædificium ipsum insigne futurum sit, eique perficiendo aliqua domus etiam a domino habitata, vel hortus, aliusve locus muris clausus opportunus cohæreat, eo casu (dummodo ædificium jam cœptum sit, idque a duobus saltem lateribus cohæreat domui, horto, vel loco hujusmodi, illiusque

illiusque æstimationem quadruplo sit excessurum) cogant dominum etiam sic habitantem, ut domum, hortum, vel locum vendat, aucto tamen dicto pretio ad quintam ejus partem, dataque ipsi domino sex mensium dilatione post factam venditionem, quo interim ibidem permanens aliam sibi habitationem parare possit.

Domini domus partem dirutá ob ornatum Urbis, cogant vicinos contiguos domus, non habitantes, eis vendere. Et si plures sint domini, electio datur ei, qui minorem jacturam passus est, vel qui domum suam sarlit.

§.7. Præterea cum ob ducendam, sive dirigendam viam, vel ob aliud opus publicum, aliqua pars alicujus domus, quam dominus sine ulla fraude tunc habitaret, mandato dictorum Magistrorum diruta fuerit, unde domus habitationi domini incommoda efficiatur, ut familiam non capiat, si juxta illam fuerit alia domus annua pensione, vel alias locari solita, cujus conjunctione hujusmodi incommoditati subveniri possit, ut id fiat cogant eam domino domus dirutæ, si ibi deinceps habitaturus sit, vendi pretio, quod supradicto modo æstimatum fuerit. Quod si diversorum dominorum domus hujusmodi jacturam passæ locari solebant, non autem habitari, alio ipsorum dominorum petente, cogatur alius domum suam sic dirutam vel excisam vendere, constituto pretio ad æstimationem prædictam, hac tamen distinctione habita, ut detur optio illi, qui minorem jacturam in sua passus fuerit, an ipse velit aliam emere. Quin etiam, si quis post hujusmodi ruinas, propter publicum aliquod opus factas propriam domum, ea de causa aliqua parte dirutam vel excisam, quã ipse habitare solebat, sarserit, eique alia domus similem passa jacturam contigua sit, quam dominus similiter habitans intra tempus a Magistris præfinitum neque sarserit, neq; muro clauserit, sed deformem reliquerit velitque is, qui suam sarsit, truncam illam sibi contiguam suæ conjungere, & ædificare, ac propterea pretio, ut supra dictum est, æstimando, & amplius addita ejusdem pretii quinta parte emere, cogatur ejus dominus, licet habitans, ita vendere.

Vendere volentes fundos, debent vicinis intimare, ipsique, ac emptores jurare venditionem esse veram alioquin vicini retrahunt infra annum a die scientiæ: *Imo debent intimare etiam Inquilino, ut mox sequitur.*

§.8. Sed, & cum aliqua domus, sive fundus, aut solum, volente sua sponte domino vendendum erit, teneatur venditor perquirere a vicinis, quotquot erunt, qui rem aliquam immobilem illi contiguam habuerint (etiam si se empturos nullo modo antea professi sint) an aliquis eorum velit rem vendendam emere, eisque pretium atque omnia pacta, & conditiones, quibus cum alio vere, omnique procul fictione contraxit, intimare, perquisitio autem, & intimatio fiat per unum ex Cursoribus, seu mandatariis personaliter quidem si reperti fuerint, sin autem, duorum Cursorum, seu Mandatariorum diligentia reperiri commode non poterint, fiant domi dimissa copia, absentibus autem ab Urbe, docto extrajudicialiter, & summarie coram eisdem Camerario, & Magistris eos abesse, fiant per publicum edictum locis, quibus in Urbe consuetum est, assignandum. Quibus ita factis jurent tam venditor quam emptor apud acta Notarii dictorum Magistrorum, venditionem de hujusmodi re jam factam, & intimatam, esse veram, & in ea ejusque pretio non intercessisse dolumve fraudem, simulationem aliquam.

Vicini autem quibus venditiones intimatæ fuerint, si emere voluerint, debent hoc declarare &c. *Imo Inquilini præferuntur vicinis nolentibus ædificare, ut mox sequitur.*

§.9. Post hæc si vicini prædicti se eisdẽ pretio ac pactis, & conditionibus empturos non deliberaverint, & ibi ædificaturos non promiserint præsentes scilicet intra quindecim dies, absentes vero intra triginta, a die præstitorum hujusmodi juramentorum, rursus tam præsentes, quam absentes intra alios quindecim dies ab hujusmodi declaratione, & promissione, si fiat, omnia juxta ea quæ in venditione intimata continebuntur, non præstiterint, pretiumque, si quod in illa solutum fuerat, non persolverint, & de ædificando ibi ad certam summam, certumque tempus, aut sub certa pœna, prout ab eisdem Magistris præscriptum fuerit, se non obligaverint illis posthabitis, venditio cuicumque alii facta maneat, & rata sit. Qui vero intra utrumque dictorum terminorum prædicta impleverit, ei ceteris exclusis venditio sic fieri debeat. At si perquisitio, & intimatio ita factæ, juramentaque ita præstita non fuerint, quæcumque venditio de ea domo, sive solo cuicumque alii facta, nullum jus emptori tribuat, & quoad illum pro infecta sit, quamdiu vicini intra annum a die quo illam resciverint, se opposuerint. Siquidem aliquo ipsorum intra dictum annum petente, seque ut prædictum est, obligante ad ædificandum, & pretium emptori (si is illud accipere, & emptioni suæ renunciare, ac ratione illius, prout Camerarius, & Magistri mandaverint, cavere voluerit) restituente, alioquin pretium ipsum deponente, venditio ei facta censeatur, & perinde ex illa in rei possessione inducatur, expulso inde dicto primo emptore, ac si cum eo & ad ejus commodum celebrata esset, rescivisse autem, quoad hoc attinet, intelligatur, quocumque modo perceperint, vel hoc solum, rem scilicet, fuisse venditam, licet neque pretium, neque alias conditiones, aut qualitates perceperint, post dictum vero annum maneat prima venditio, neque hac de causa a quoquam amplius impetratur.

Simulatoresque hujusmodi venditione pœnas hic expressas incurrant.

§.10. Ceterum eo casu quo perquisitio, & intimatio prædictæ fient, si in illa venditione aliqua simulatio, præsertim circa pretium augendum, admissa fuerit, tum venditio nulla sit, tum simulatores ipsi alter re, alter pretio privati sint, ipsumque pretium ipsaque res Cameræ Apostolicæ applicentur eo ipso. Et præterea iidem simulatores pœnis falsi, &, si juraverint, etiam perjurii puniantur.

Inquilinis etiam intimatio præfata fieri debet, & ipsi præstare tenentur contenta in venditione non autem ædificare; Vicini autem eis preferuntur, si ædificare velint.

§.11. Eadem omnia & inquilino locum habeant, cum domus volente Domino venalis erit, videlicet ut etiam ipsius domus inquilino, si quis erit, perquisitio, & intimatio fiant modo prædicto, ipseque, si emere voluerit, tum intra eosdem terminos, tum deinceps eadem faciat, quæ vicini facere debent, excepta dumtaxat oblatione & obligatione de ædificando. Etenim inter inquilinum, & vicinos ea sit distinctio, ut volentibus ædificare vicinis, inquilini nulla ratio habeatur, sed tantum vicinorum. At

At illis non promittentibus ædificare, inquilino, etiam ſi ædificaturus non ſit, idem jus in emptionem competat, quod vicinis, ſi ædificare vellent, ſecundum prædicta competeret.

Viciniſque pluribus concurrentibus, quis præferri debeat.

§.12. Verumtamen quando in ſingulis caſibus prædictis, ſive coactæ, ſive ſpontaneæ venditionis, duo vicini fuerint, quorum ædificiis vendenda res opportuna exiſtat, & propterea illam ſibi quiſque ex hac conſtitutione vendi poſtulet, is obtineat, qui magis illa indiguerit, aut ſi uterque æque indigeat, inter utrumque dividatur, quatenus utrique commoda portio tribuatur. At ſi hujuſmodi portiones utrique fuerint inutiles, tota illi detur, cujus ædificio a pluribus partibus, vel alias magis adhæſerit. Si vero alteri tantum diviſio inutilis futura ſit, nihil illi, ſed tota alteri detur. Quod ſi nulla fuerit ædificantium indigentia, is præferatur, qui magis fuerit vicinus, vel in vicinitate pari, is qui plus, quique ad majorem Urbis ornatum, judicio eorumdem Camerarii, & Magiſtrorum ædificare voluerit.

Ædificare volentes in re ſtabili in emphyteuſim &c conceſſis, obtinebunt a Camerario & Magiſtris eorum liberationem, præſtita alia re ſtabili ejuſdem pretii & redditus cum oneribus quæ erunt in re ſic liberata

§.13. Præter ſupradictos autem vicinitatis caſus, ſi quis domum, aliumve fundum aut ſolum in emphiteuſim, aliumve titulum, perpetuo vel ad unius, aut plurium perſonarum vitam, pro annuo canone, aliave reſponſione conceſſum habeat, ibique ædificare velit, liceat eiſdem Camerario & Magiſtris, eo petente, domum, fundum, aut ſolum hujuſmodi ab ejus directi domini, licet, nolentis proprietate, dominio, ac jure, nec non a canonis, ſeu reſponſionis præſtatione eximere, & liberare alia re ſtabili prius conſtituta, pretii, commoditatis, redditus, ac bonitatis ſaltem paris, quæ loco illius liberatæ ſit quoad omnia, & ad eumdem directum dominium ratione proprietatis, dominii, devolutionis & alias cujuſcumque juris & oneris, eiſdem modo & forma pertineat, quibus illa pertinebat, translato quoque ad iſtam hujuſmodi canone ſive reſponſione, cum augmento quintæ illius partis, & inſuper præſtita idonea cautione, & etiam facta per illum, qui ædificatus eſt, obligatione omnium ſuorum bonorum, tum quod res in quam facta eſt hujuſmodi translatio libera eſt, tum etiam de evictione in ea forma, quæ in Urbe præſtari ſolet.

Vineæ aut cāneta intra milliaria tria ab Urbe exiſtentia, & locari ſolita, vendenda ſunt vicinis habentibus ibi vineas majores, & nobiliores.

§.14. In ruſticis quoque prædiis, ut illorum nitori ad honeſtam in illis hominum commoditatem, ſalutaremque ſive animi, ſive corporis refectionem, aliqua ratione conſulatur, illud obſervetur, ut qui vineas, aut canneta intra tria ab Urbe milliaria, ſive partiariis colonis aliqua parte fructuum, ſive aliis pecunia ſolent locare, cogi poſſint eadem vendere pretio æſtimando, ut ſupra dictum eſt, & amplius duodecima ejuſdem pretii parte, iis qui prope illa vineas poſſident, quas colunt ſua impenſa, dummodo emptorum vineæ ſint non ſolum majoris pretii & menſuræ, ſed magis etiam & cultæ, & ædificiorum ſtructuris conſpicuæ, hiſque omnibus illa tantopere ſuperent, ut magna inter utraque adſit inæqualitas, judicio eorumdem Camerarii, & Magiſtrorum. Non poſſint autem cogi, ut partem tantummodo earum vendant.

Prædiola decem rubrorū intra 12. milliaria ab Urbe exiſtentia, & majoribus prædiis contigua, vel ea interſecantia, vicinis vendenda ſunt.

§.15. Ii vero qui uſque ad duodecim ab Urbe milliaria habent prædiola menſuræ decem dumtaxat, vel pauciorum rubrorum, quas linguas, ſeu pedicas dicunt, contigua majoribus aliorum prædiis, quæ caſalia appellantur. Item ii quoque, ex quorum caſalibus ſimiles linguæ, ſeu pedicæ ejuſdem menſuræ, in aliorum intra idem ſpatium duodecim milliarium conſtituta caſalia excurrunt, eaque interſecant, ut a duobus, ut minus, lateribus linguæ ipſæ a vicinis caſalibus circumdentur, cogi poſſint, ſive ipſi colant, ſive aliis locent, illas vendere, conſtituto pretio ad æſtimationem, de qua ſupra dictum eſt, adiectaque ejuſdem pretii quinta parte.

Declaratio quod diſpoſitio circa prædictas venditiones ſponte, vel coacte fiēdas, locum habent etiam in bonis ad pia loca ſpectantibus, aut fideicommiſſo ſubiectis.

§.16. Quæcumque autem ſupra ſtatuta ſunt, tum de Urbanis, tum de ruſticis prædiis, aut ſponte aut coacte vendendis, vel etiam a directis dominis liberandis, ea locum habeant omnino, ſive prædia ipſa ſint Eccleſiaſtica, & ad quaſcumque Eccleſias, & Baſilicas etiam dictæ Urbis etiam Patriarchales, aut cujuſvis Ordinis Monaſteria, & etiam Mendicantium domos, aliaque loca religioſa, necnon hoſpitalia, etiam nationum, aut regularium, militiarum, ſodalitateſque aut confraternitates, ceteraque pia loca pertinentia, dummodo neque contigua Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, religioſiſque ac piis locis hujuſmodi, neque intra illorum ſepta conſiſtant, ſive ſint privatarum perſonarum capellæ, & oratoria, vel domus, aut loca ſervandæ hoſpitalitati deſtinata, modo hoſpitalitas inibi jam neque exerceatur actu, neque amplius exerceri debeat, ſive ſint laicalia, & cuicumque fideicommiſſo, ſubſtitutioni, ſucceſſioni, vel diſpoſitioni obnoxia, & tam hæc laicalia, quam illa Eccleſiaſtica, eorum, qui illa reliquerunt ſeu dederunt, ultima vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocumque onere gravata.

Facultas Camerarii & Magiſtrorum, & forma procedendi in caſibus, in quibus recuſat quis vendere aliqua bona, juxta formam hujus Conſtitutionis.

§.17. Sed quoties caſus evenerit, quo res aliqua hac conſtitutione vendi debeat, ſi is ad quem pertinet eam vendere, bis monitus a Camerario & Magiſtris, cum aſſignatione convenientis termini ad veniendum, id recuſaverit, vel malitioſe diſtulerit, tunc Camerarius, & Magiſtri vice ac nomine recuſantis, vel differentis rem ipſam vendant, cum promiſſionibus, obligationibus, renunciationibus, pactis etiam pœnalibus, & clauſulis conſuetis, pretiumque quod inde cum ejus augmento proveniet, apud ædem ſacram, vel perſonam fide & facultatibus idoneam deponant. Deinde ſi res Eccleſiaſtica erat, vel etiam ſi laicalis, ſed quod ſciatur, fideicommiſſo, ſimilive diſpoſitioni ſubjecta, alienarive prohibita, aut onere gravata, antequam emptor ejus poſſeſſionem aſſequatur, pretium ipſum totum in aliquorum bonorum immobilium emptionem utiliter convertatur, cavente de evictione etiam ipſo emptore & ad id omnia bona obligante, denturque bona inde

empta

empta Domino rei venditæ. Quo facto, venditio rei illius nequaquam rescindi, aut etiam impugnari possit, prætextu quarumvis obstantium dispositionum, sive etiam inutilitatis Ecclesiæ, aut loci, vel personæ cujusquam. Et insuper res illa vendita libera sit, & exempta ab omnibus hujusmodi dispositionibus, prohibitionibus, & oneribus, eaque ad bona, in quæ illius pretium conversum est, sint translata. Et ex inde bona ipsa dictæ venditæ rei loco remaneant, eisdemque prorsus dispositionibus, prohibitionibus, & oneribus subjaceant, quibus illa subjacebat, sintque nihilominus de evictione illius emptori, obligata eo ipso.

Et procedendi etiam quando quis consensit vendere juxta hanc dispositionem.

§.18. Sin autem res vendita neque Ecclesiastica erat, neque ejusmodi vinculis obnoxia habebatur, & qui ejus dominus fuerat, venditioni ita factæ consentire velit, ac fidejussores de evictione præstare, pretium illi solvatur. Quod si hujusmodi fidejussores præstare noluerit, vel etiam non potuerit, emantur ex ipso pretio, arbitrio eorumdem Camerarii & Magistrorum, vel loca montium non vacabilium, vel alia bona immobilia, de quorum evictione idoneis fidejussoribus sit cautum, eaque dicto domino tradita sint loco similis cautionis pro re vendita, donec aliter emptori idonee caveatur, & interim vendi, aut alias alienari nullo modo possint. Verum usquequo pretium, vel ex pretio alia res empta, ut præfertur, domino tradatur, pensio quæ ex ipsius rei venditæ locatione percipi solebat, vel percipi verisimiliter potuisset, eidem ab emptore persolvatur.

Facultas eorumdem præscribendi tempus ad ædificandum, & summam ibi exponendam à volentibus, uti favore hujus Constitutionis ex causa ædificandi.

§.19. Curent etiam Camerarius, & Magistri, ut quisquis per causam ædificandi hujus Constitutionis favore uti voluerit, ei ante omnia, consideratis tum ipsius, tum loci qualitatibus, summam, quam ædificando, ut minimum, impendere, ac tempus quo inchoasse, quoque perfecisse debeat, propositis quas voluerint pœnis, præscribant, isque ad præscriptum hujusmodi promittat, & se bonaque sua omnia arctissime obliget, subiturus omnino pœnas ipsas nisi promissa præstiterit, omni purgatione moræ ex quocumque jure, & etiam canonica æquitate competenti penitus sublata. Et nihilominus compellendus ab eisdem Camerario, & Magistris, vel promissa perficere, vel quæ propterea emit, & etiam illis vicina, quorum occasione emit, & in quibus se ædificaturum proposuerat, loca, & domos aliis ædificare volentibus, justo pretio, sicut supradictum est, æstimando, absque ullo augmento vendere.

Qui emerunt bona vigore dictarum literarū Sixti IV. Leonis X., ac Pii IV. & ædificare promiserunt, debent ea adimplere infra sex menses.

§.20. Sed ne aliquorum impunitas, qui ut accepimus, beneficio literarum Sixti & Leonis, ac Pii Quarti dum illæ vigerent abusi, domos, & loca ex illarum dispositione acquisita, infabricata adhuc retinent, aliis admittendi similia audaciam præbeat, iidem Camerarius & Magistri, illos omnes, qui a viginti annis citra loca aliqua ex dictarum literarum dispositione emerunt, seque in illis ædificaturos promiserunt, nec præstiterunt, cogant ea omnia, quæ tunc facere debebant, intra spatium sex mensium a die præcepti eis hac de re faciendi implere, alioquin pœnas præmissas ab iis exigant omnino. Et præter illas, loca eadem dominis quibus ablata fuerunt, si ipsi velint, eadem pretio, quod tunc solutum fuit, restitui, vel illis nolentibus aliis, qui ibi ædificaturi sint pretio, ut supradictum est, æstimando, vendi compellant.

Applicatio locis piis, pœnarum incurrendarum ob cōtraventiones.

§.21. Ceterum pœnæ omnes, quas incurrent, qui adversus Constitutionem hanc, seu Camerarii & Magistrorum, pro ipsius Constitutionis executione mandata, vel decreta admiserint, piis locis dictæ Urbis ita applicata sint, ut illis ex ipsis locis irrevocabiliter debeantur, pro quo primum pœnæ ipsæ post illarum incursum petitæ fuerint, ad quam petitionem, lapsis ab hujusmodi incursu triginta diebus, nisi dicti Camerarius, & Magistri illas jam pro eorum debito exegerint, quilibet in dicta Urbe, vel in Romana Curia judex ad illarum exactionem indesinenter procedat, donec eidem loco vere & integre persolutæ fuerint. Nullo autem dictorum locorum petente, noster in Urbe Vicarius eas de manu dictorum Camerarii & Magistrorum acceptas, vel eis ab ipso interpellatis negligentibus, ab eorum debitoribus exactas, inter dicta loca, juxta eorum indigentiam arbitrio suo distribuat.

Facultas Camerarii & Magistrorū procedendi summarie &c. pro executione prædictorum.

§.22. Nos enim ad supradicta omnia & singula faciendum, & exequendum, inque illis, & pro illius summarie, simpliciter, & de plano, solaque veritate inspecta, ac manu regia, etiam ex officio procedendum plenariam, expeditam, liberamque auctoritatem, & potestatem, Camerario scilicet in Ecclesiasticas, eidemque & Magistris viarum prædictis in laicas, ac quoad pœnas prædictas Vicario, ac singulis Urbis, vel Curiæ Judicibus hujusmodi, in quascumque personas, de eadem potestate plenitudine præsentis Constitutionis auctoritate tribuimus, & demandamus.

Decretum irritans.

§.23. Decernentes eadem omnia, & singula quæ supra statuta sunt, si quando in aliquo casu de eorum sensu controversia continget, in earum partem interpretanda esse, quæ ad Urbis ornatum magis facere videbitur; Ac semper, & ubique, sive in judicio, sine extra judicium favorabilia censeri. Et ita ab omnibus judicibus etiam Palatii Apostolici Auditoribus, & Cardinalibus, sublata quavis aliter interpretandi, & judicandi potestate, interpretari, & judicari debere. Et si secus fiat, fore irritum, & inane.

Clausulæ derogatoriæ.

§.24. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Symmachi, & Pauli II. de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, legibus etiam Imperialibus, dictæque Urbis, atque Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum religiosorum, sive piorum, Ordinumque, quorum bona hujusmodi fuerint, statutis & consuetudinibus, necnon testantium voluntatibus, aliisque dispositionibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privile-

vilegiis quoque,& literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis & locis, eorumque Superioribus, Capitulis, & Conventibus, seu Populo Romano, aliisque quibuscumque concessis, & quibusvis aliis Sedis Apostolicæ indulgentiis, per quæ præsentium executio, & per eas tributæ jurisdictionis explicatio posset quomodolibet impediri vel retardari, quibus omnibus eorum tenores, pro plene & integre expressis habentes, de potestatis plenitudine prædicta derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

D. P. An.III. 1. Octobris. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Kal. Octobris, Pontificatus nostri Anno III.

XXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brevium. Conceditur facultas Deputatis Principatus Cathaloniæ nunc, & pro tempore existentibus percipiendi Distributiones quotidianas in absentia.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series. PAstoralis Officii sollicitudo Nos admonet, & Apostolicæ Sedis benignitas persuadet, ut votis illis, gratum præbeamus assensum, per quæ Ecclesiasticarum personarum quarumlibet præsertim Ecclesiasticæ libertati assidue invigilantium valeat opportunitatibus provideri.

§.1. Dudum siquidem pro parte Deputatorum, & Auditorum computorum generalis Principatus Cathaloniæ fel. rec. Eugenio Papæ IV. Prædecessori nostro exposito, quod cum ad gubernationem, protectionem, & tuitionem Immunitatum, & libertatum, necnon utilitatem communem, & bonum regimen ejusdem Principatus personæ sex numero, duæ videlicet Ecclesiasticæ, & reliquæ sæculares, quæ in Civitate Barchinonen. moram trahen., & in Domo ad hoc ibidem ordinata, certis diebus insimul convenire tenebantur, quarum tres Deputati, & reliqui tres Auditores Computorum erant, singulis trienniis eligi consuevissent, & Personæ Ecclesiasticæ sic dictæ, quæ etiam quandoque Pontificali, & Abbatiali, sive alia dignitate fungebantur, pro eo, quod gubernationi, protectioni, & tuitioni hujusmodi insistendo ab Ecclesiis, Monasteriis, quibus præerant, & Beneficiis Ecclesiasticis, quæ obtinebant, absentes existerent, juxta Ecclesiarum, Monasteriorum, & Beneficiorum eorumdem diversa statuta, consuetudines, & Ordinationes, illorum fructibus, redditibus, & proventibus, seu aliquibus eorum Partionibus privarentur; Ac propterea eidem Prædecessori pro ipsorum Deputatorum, & Auditorum parte humiliter supplicato, ut super eo providere de benignitate Apostolica dignaretur. Idem Prædecessor attendens quod dictæ personæ Ecclesiasticæ non minus consulebant publicæ, quam privatæ utilitati, quodque gubernationi, protectioni, & tuitioni Principatus hujusmodi, ac præsertim Ecclesiastici Status insistebant fideliter, & devote, ac propterea personas Ecclesiasticas prædictas condigno favore prosequi cupiens, eisdem, & pro tempore Deputato, & Auditori Ecclesiasticis eorumdem Computorum, & eorum cuilibet, ut deputationi, & auditioni computorum hujusmodi tam in dicta Civitate, quam alibi insisten. fructus, redditus, & proventus omnium, & singulorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & Beneficiorum prædictorum per eos pro tempore obtentorum, ipsorumque fructuum, reddituum, & proventuum portiones cum ea integritate libere perpetuo percipere valerent, distributionibus quotidianis dumtaxat exceptis, cum qua illos perciperent, si in eisdem Ecclesiis, Monasteriis, ac Beneficiis personaliter residerent, & ad residentiam in eisdem interim minime tenerentur, nec ad id a quoquam inviti valerent coarctari, auctoritate Apostolica de speciali gratia indulsit, proviso tamen, quod Ecclesiæ, Monasteria, ac Beneficia hujusmodi debitis propterea non fraudentur obsequiis, & deinde piæ me. Clemens Papa VII. etiam Prædecessor noster indultum hujusmodi eadem auctoritate approbavit, & innovavit, prout in suis, & dicti Eugenii Prædecessoris literis desuper confectis plenius continetur.

§.2. Cum autem sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum modernorum Deputati, & Auditoris Ecclesiasticorum Computorum Principatus hujusmodi petitio continebat, ipsi ratione deputationis, & auditionis Computorum hujusmodi propria domicilia quæcumque, etiam valde remota derelinquere, & ad dictam Civitatem se transferre, & ibidem per triennium moram trahere, ac ut statum suum decenter juxta dignitatis officii hujusmodi exigentiam tenere valeant, magna expensarum onera de necessitate subire cogantur, & fructus Beneficiorum illarum partium plerumque adeo tenues existant, ut ex illis absque distributionibus quotidianis commode sustentari, & onera antedicta perferre non valeant, pro illorum parte Nobis fuit humiliter supplicatum ut eis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Causa Constitutionis edendæ.

§.3. Nos igitur attendentes, quod eorum absentia, qui Reipublicæ Causa absunt, illis non debet esse damnosa, & propterea ipsos Deputatos, & Auditores Ecclesiasticos amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem

Deputato, & Auditori Ecclesiast. Principatus Cataloniæ facultatem concedit percipiendi distributiones quotidianas, etiamsi absentes fuerint.

dem, & pro tempore existentibus Deputato, ac Auditori Ecclesiasticis, ut deinceps triennio præscripto durante non solum fructus, redditus, & proventus Ecclesiarum Monasteriorum, & Beneficiorum præscriptorum, sed etiam jura, obventionem, & emolumenta quæcumque, ac distributiones quotidianas, etiam solis præsentibus, & divinis officiis interessentibus dumtaxat dari, & per eos lucrari solita cum ea integritate, cum qua illa perciperent, si omnibus Divinis Officiis tam diurnis, quam nocturnis interessent, percipere libere, & licite valeant, ita quod super integra perceptione hujusmodi per locorum Ordinarios, seu quosvis alios quomodolibet molestari, impediri, vel perturbari, aut aliqua etiam minima parte distributionum præstantem propter absentiam hujusmodi privari nequeant, dicta Apostolica auctoritate tenore præsentium de speciali gratia indulgemus. Decernentes irritum, & inane quidquid secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores præsentiũ literarum.

§.4. Quocirca Ven. Fratri nostro Episcopo Amerin., & dilectis filiis Barchinonen., ac Gerunden. Ecclesiarum Archidiaconis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Deputati, & Auditoris Ecclesiasticorum pro tempore existen., seu alterius eorum fuerint requisiti, solemniter publican., eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos, & eorum alterum, dicto triennio durante indulto prædicto pacifice gaudere, ac juxta illius tenorem eis, & ipsorum Procuratoribus eorum nomine, etiam distributiones quotidianas integre ministrari. Non permittentes eos per locorum Ordinarios, & dilectos filios Ecclesiarum Capitula, & Monasteriorum Conventus, seu quoscumque alios contra hujusmodi indulti nostri tenorem quomodolibet indebite molestari: Contradictores per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & alia remedia opportuna appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.5. Non obstantibus fe. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suę Diœcesis ad judicium evocetur: seu ne Judices a Sede præscripta deputati extra suam Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, ac aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum, etiam in quibus sæcularia, & Monasteriorum, aliorumque regularium locorum, etiam in quibus regularia Beneficia hujusmodi forsan fuerint, seu a quibus ipsa regularia Beneficia dependere contigerit, & ordinum, quorum illa extiterint juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiamsi de illis observandis, & non impetrandis literis Apostolicis contra ea, aut etiam ab alio, vel aliis impetrandis literis Apostolicis contra ea, aut etiam ab alio, vel aliis impetratis, seu alias quovis modo concessis non utendo, fuerit ab eis præstitum hactenus, vel imposterum præstare contigerit juramentum. Necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, & Monasteriis illorumque Prælatis, Capitulis, Conventibus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis concessis, approbatis, & innovotis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac omnibus illis, quæ Eugenius, & Clemens Prædecessores præfati in suis literis præfatis voluerint non obstare, contrariis quibuscumque. Aut si locorum Ordinariis, ac Capitulis, & Conventibus præfatis, aut quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede concessum, seu imposterum concedi contingat, quod distributiones quotidianas divinis Officiis, non interessentibus ministrare minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impedire valeant quomodolibet, vel diferre, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Clausulæ cõminatoriæ.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, Indulti, Decreti, Mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentari præsumpserit, indignationem Omnipot. Dei, ac Beat. Petri, & Pauli Apost. ejus se noverit incursurum.

Datum

Dat. die 1. Octob. 1574. An.III. Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Kalendis Octobris, Pontificatus nostri Anno III.

XXXV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Ut Deputati nunc & pro tempore existen. Principatus Cathaloniæ se immiscere possint in Criminalibus.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & causa Constitutionis edendæ. §.1. Romanum decet Pontificem personarum sibi fidelium, & devotarum præsertim publicæ utilitati jugiter insistentium precibus libenter annuere, illasque favoribus prosequi opportunis. Sane pro parte dilectorum filiorum Deputatorum, & Auditorum Computorum generalis Principatus Cathaloniæ Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet ad gubernationem, protectionem, & tuitionem Immunitatum, & libertatum, necnon utilitatem communem, & bonum regimen dicti Principatus personæ sex numero, duæ videlicet Ecclesiasticæ, & aliæ quatuor sæculares, quarum tres *Deputati*, & reliquæ tres *Auditores Computorum* nuncupantur, singulis triennius eligi consueverunt, & personæ sic electæ in Civitate Barchinonen. triennio hujusmodi durante continuo commorari, & in certis diebus in Domo ad hoc designata insimul convenire teneantur, ut in causis omnibus eorum jurisdictionem non nisi conjunctim valeant, quoquo modo exercere, sententiæ quoque super Deputatorum, & Auditorum protectorum, tam Ecclesiasticorum, quam sæcularium nominibus proferantur. Nihilominus quando de causis criminalibus agitur, Deputatus, & Auditor Ecclesiastici, ne aliquam propterea contrahant irregularitatem, ab aliorum Deputatorum, & Auditorum sæcularium consensu recedant, & sententiæ super causis criminalibus hujusmodi sæcularium Deputatorum, & Auditorum prædictorum nomini bus dumtaxat proferuntur.

§.2. Cum autem sicut eadem petitio subjungebat in causis criminalibus prædictis ipsorum Deputatorum, & Auditorum sæcularium munus in hoc tantum consistat, ut causas ipsas certis eorum Accessoribus Justitia mediante, terminandas committant, & postmodum Accessores eorumdem relaxationes audiant, sententiasque desuper ab eisdem Accessoribus dictatas, & subscriptas, ipsorummet Auditorum, & Deputatorum sæcularium nominibus faciant publicari, & si modernis, & pro tempore existentibus Deputato, & Auditori Ecclesiasticis concederetur, quod etiam ubi de Causis criminalibus præfatis tractatur, absque conscientiæ scrupulo, seu alicujus irregularitatis incursu cum aliis interesse valerent, & quod sententiæ illorum etiam nomine proferri, seu publicari deberent, statueretur, ex hoc profecto inter eosdem Deputatos, & Auditores æqualitas servaretur, nec imposterum eorum Tribunal, prout hactenus quasi claudicans appareret, personarum, item, ac rerum Ecclesiasticarum auctoritati, atque conservationi cum Deputatus, & Auditor Ecclesiastici prædicti libertati Ecclesiasticæ potissimum invigilent, amplius consuleretur; Quare pro parte omnium Deputatorum, & Auditorum præfatorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Conceditur, ut Deputatus & Auditor Ecclesiastici adesse possint cum ceteris Deputatis sæcularibus in causis criminalibus sine conscientiæ scrupulo. §.3. Nos igitur Deputatos, & Auditores prædictos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati concedimus, & indulgemus, ut Deputatus, & Auditor Ecclesiastici prædicti præsentes, & futuri in perpetuum, etiamsi Pontificali, aut alia Ecclesiastica Dignitate præditi, ac etiam in Sacris Ordinibus constituti sint, vel fuerint, in Causis Criminalibus prædictis cum aliis Deputatis, & Auditoribus sæcularibus prædictis, etiam si exinde membrorum mutilationes, seu quævis aliæ ultimi supplicii pœnæ subsequantur, absque conscientiæ scrupulo, seu inhabilitatis, vel irregularitatis, aut alicujus pœnæ incursu, licite interesse valeant. A voto ferendo tamen in prædictis causis abstinere debent. Quodque sententiæ desuper ferendæ omnium Deputatorum, & Auditorum, tam sæcularium, quam Ecclesiasticorum prædictorum nominibus deinceps omnino proferantur, dummodo ipsi Deputatus, & Auditor Ecclesiastici a voto in his debeant abstinere.

Derogatio contrariorum. §.4. Non Obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum etiam in quibus Beneficia hujusmodi forsan fuerint, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque.

Clausulæ cõminatoriæ. §.5. Nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, concessionis, & indulti infringere, aut ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. 1. die Octob. 1574. An.III. Datum Romæ apud S.Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Kalendis Octobris, Pontificatus nostri Anno III.

XXXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Statuitur, ut quicumque in Ecclesiis Regnorum Hispaniarum inservientes, etiamsi juxta novum Missale, & Breviarium, Missas & alia divina Officia celebraverint, fructus, & distributiones quotidianas, pro celebratione alicujus specialis festivitatis relictas lucrare valeant, cum diversis aliis ordinationibus.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series.

SIgnificavit Nobis nuper Charissimus in Christo Filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, a pluribus fidelibus varias celebrationes festivitatum in honorem diversorum Sanctorum, & Sanctarum Dei, prout unicuique suggessit devotio in Ecclesiis Regnorum Hispaniarum, & illis adiacentibus Insularum institutas fuisse, emolumentis pro distributionibus quotidianis inter eos, qui Divinis obsequiis in eisdem Ecclesiis mancipati Officio in eorumdem Sanctorum honorem celebrando interfuissent, dividendis ad id constitutis, ex quibus forsan pleræque festivitates, ex nuper æditi Breviarii, ac Missalis præscripto celebrari non debent, necnon per plures etiam Reges, vel alios sæculares Principes, aut Ecclesiæ Dei Prælatos non solum pro similibus Festivitatibus Sanctorum, quæ Missali, & Breviario prædictis minime continentur, aut nequaquam in eis comprehensæ sunt, quibusdam in Ecclesiis celebrandis quosdam reditus legatos, & etiam pro distributionibus, ut præfertur, verum etiam relictos fuisse in alicujus insignis victoriæ memoriam pro gratiis Deo agendis, quandoque idem factum fuisse prout bo. mem. Franciscus Ximen dum vixit S. R. E. Cardinalis Arcede Oran tunc capta, idemque Philippus Rex bello navali prope Corinthicosium sinum insigni Victoria de Turcis proximis annis reportata, instructissimaque eorum classe, dextera Domini faciente virtutem, pœnæ deleta, in Ecclesia Toletana inter alia fieri curarunt, quæ Festivitates cum ut præfertur, ex præscripto Breviarii, & Missalis novissime æditorum non celebrante, apud nonnullos dubitandi occasionem subortam esse, an divina Officia, illaque nuper æditi Missalis, & Breviarii formam celebrantes, Divino Officio de eo Sancto, quem celebrare bona sua relinquentes, voluerunt, ut prius fructus, & distributiones dicta de causa constitutas lucrentur, & iidem Ecclesiarum prædictarum servitiis adscripti, illas tuta conscientia consequi, & percipere valeant, & an dictarum Victoriarum pro Christi nomine tot laboribus, & sanguinis effusione consecutarum commemoratio aliquo modo retineri possit.

Facultas conceditur, ut commemoratio ejus festivitatis, aut Sancti fiat, pro quorum celebratione

§. 1. Nos igitur auctoritatem nostram in præmissis interponendam esse Philippo Regi prædicto id vehementer desiderante, existimantes, etiamsi juxta novum Missale, & Breviarium Missæ, & alia divina Officia celebrabuntur, quicumque in dictis Ecclesiis deservientes fructus, & distributiones quotidianas pro celebratione alicujus specialis festivitatis relictas, ut antea dum Festivitates juxta pias voluntates Fidelium celebrabantur, secura conscientia lucrari, exigere, & levare, easdemque in suos usus, & utilitatem convertere valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, eisdemque, ut de eodem Sancto, pro quo Officium fuisset ex voluntate fidelium celebrandum in Missa Conventuali celebranda, commemorationem per congruam Orationem juxta nuper æditi Missalis formam facere possint, facultatem impartimur.

distributiones, & fructus fuere relicti.

Commemoratio quomodo facienda sit, & quo in loco.

§. 2. Præterea statuimus, quod in Ecclesiis, in quibus Dotes per Reges, Principes, aut Prælatos, vel alios quoscumque pro Festis in Breviario, aut Missali non comprehensis, celebrandis constitutæ fuerunt, ut præfertur, quod de ea Festivitate in dicta Ecclesia, in qua illa instituta fuerit, dumtaxat, & non extra illam Commemoratio fieri possit post Orationem diei tam in Officio, quam in Missa occurrente, vel post Missam diei cantare alia Missa de hujusmodi Festo votivo, seu dotato; ubi vero de partis Victoriis erit agendum, si in illa diei, occurrat Festum duplex, de ipso festo duplici Officium, & Missa fient, & nona lectio legatur de ipsa Victoria, & de illa fiet commemoratio, tam in Officio, quam in Missa, per Antiphonas, & versiculos suos, & orationem de gratiarum actione; si autem in ipsa die occurrat Festum simplex, vel semiduplex, vel Feria, totum Officium, & Missa fient de ipsa Victoria, prout hactenus de illo facere soliti erant cum commemoratione S. Simplicis, vel Semiduplicis, ac etiam Feriæ, si de illis erit, de quibus dum occurrit Festum, Commemoratio facienda est.

Ad alia non esse obstrictos, qui ejusmodi festa celebrare debent, præter ea, quæ præsenti Constitutione declarat.

§. 3. Decernentes per præsentes Administratores, Capitula, Dignitates, vel Personatus in dictis Ecclesiis obtinentes, illarumque Canonicos, Beneficiatos, & alias personas quascumque dictarum Ecclesiarum quocumque nomine nuncupat. ad alium, quam, ut præscriptum est, recitandi modum, & ritum, ac morem observandum minime teneri, nec ad id per aliquos etiam si devolutionis bonorum pœna, Testamentis, Legatis, Codicillis, aliisque quibuscumque dispositionibus ad favorem Ecclesiarum, illorumque Ministrorum factis adiecta esset, si in eis contenta non adimpleverint, per aliquos etiam locorum Ordinarios, vel quavis alia auctoritate fungentes cogi, vel compelli posse, ac præsentes literas nullo unquam tempore revocari, vel immutari valeant, sed semper perpetuo firmas, & validas existere, & illa per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, necnon si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane.

Clausulæ.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac voluntatibus eorum, qui ad favorem singularum

rum Ecclesiarum prædictarum de bonis suis disposuerunt, quos ad effectum præsentium, quatenus opus sit, commutamus, necnon literas fe. re. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri in Breviario, & Missali, ac clausulis ipsismet Breviariis, & Missale præinsertis, necnon omnibus in eis contentis prohibitionibus, & clausulis, derogationibusque, in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quarumcumque Ecclesiarum prædictarum forsan Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dilectis filiis Capitulis, aliisque Superioribus, & personis concessis, & confirmatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hacvice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus.

Fides transumptorum. §. 5. Ut autem præsentes literæ omnibus, quos illæ quomodolibet respiciunt, innotescant, illarum exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo &c.

Dat. die 12. Octob. 1574. An. III. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 12. Octobris, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno III.

XXXVII.

Privilegium Doctorum Romanorum, publice legendi in quacumque facultate, in generali Studio Almæ Urbis.

Hujus Studii erectionem, & alia quæ ipsum concernunt, vide in Const. XX. Bonif. VIII. In suprema *Tom. III. Par. II. fol.* 100., & *Leone X. Const. IV.* Dum suavissimos *Tomo III. Par. III. fol.* 370.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa Const. CUpientes universos Almæ Urbis nostræ origine Civium filios ad bonarum literarum cognitionem, & doctrinam, pro communi, & publica utilitate, dictæque Urbis ornamento, & honore, paterna caritate, & Sedis Apostolicæ munificentia, atque liberalitate allicere, ut ipsis, & etiam ceteris ad virtutem calcar honorificum, & fructuosum addatur; Motu proprio non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de mera nostra liberalitate dilectis filiis Senatui, & Populo Romano.

Doctores ex patre, & avo Romæ natis, admittantur ad legendum in hoc Studio. §. 1. Quod ex nunc deinceps, & perpetuis futuris temporibus omnes, & singulos adolescentes, & juvenes Doctores ex Patre, & Avo Romæ natis Romani, & excedentes vigesimum secundum suæ ætatis annum, qui in Studio, seu Gymnasio publico dictæ Urbis in quacumque facultate pro tempore legere voluerint, ad lecturam hujusmodi, facta tamen prius per eos coram dilectis filiis nostris S. R. E. Cardinalibus super eodem Studio, seu Gymnasio deputatis, ac illius Rectore, & Reformatoribus pro tempore existentibus, una lectione, admitti debeant cum salario vigintiquinque scutorum quolibet anno pro unoquoque, qui ut præfertur, legere voluerit, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & elargimur. Necnon eisdem Doctoribus, ut præfertur, qui in eodem Gymnasio munus legendi subibunt, dictum salarium annuum vigintiquinque scutorum, ipsis, & eorum cuilibet debitis, & consuetis in eodem Studio, seu Gymnasio temporibus, ac de, & ex ejusdem Studii, seu Gymnasii redditibus, proventibus, vectigalibus, & aliis emolumentis universis per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, persolvendum, Motu, & auctoritate similibus constituimus, & assignamus, ipsosque ad lecturam hujusmodi recipi, & admitti, & salarium eis, & eorum singulis persolvi debere, ut præfertur, decernimus.

Executorum deputatio. §. 2. Mandantes propterea dilectis filiis Conservatoribus Cameræ dictæ Urbis, ac Rectori, & Reformatoribus dicti Studii, seu Gymnasii, præsentibus, & futuris, aliisque omnibus, & singulis, ad quos id quomodolibet spectat, & pro tempore spectabit, quatenus præsentes nostras literas recipiant, & admittant, ac inviolabiliter observent, & ab omnibus, quos ea quomodolibet concernunt, & quomodolibet concernent, observari mandent, & faciant: necnon Doctoribus legentibus hujusmodi de dicto salario, debitis ut præfertur, temporibus annuatim respondeant, & etiam faciant ab aliis responderi realiter, & cum effectu. Et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogatio contrariorũ. §. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Studii, seu Gymnasii, necnon Urbis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis superioribus, & personis, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu simili, ac consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. III. 12. Octobris. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 12. Octobris 1574. Pontificatus nostri Anno III.

XXXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Ecclesiæ Burgen. in Metropolitanam.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

UNiversis Orbis Ecclesiis, eo disponente, qui cunctis imperat, & cui etiam obediunt, meritis licet insufficientibus præsidentes in circuitu agri Dominici oculos nostræ mentis vigilis more pastoris levamus, inspicientes quid Ecclesiarum ipsarum statui, & decori maxime conveniat, & Divino fulti præsidio illius, qui cuncta ex sua benignitate ad fidelis Populi sui salutem disponit, ad ea, quæ ad dignitatem, & statum Ecclesiarum hujusmodi augendum pertinent, Officii nostri partes libenter convertimus, præsertim ubi Catholicorum Regum preces id exposcunt, Nosque in Domino idem conspicimus expedire.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. Cum itaque Ecclesia Burgen. Sedi Apostolicæ immediate subjecta de jure patronatus Charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, ex privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, cui dilectus filius noster Franciscus tit. S. Crucis in Hyerusalem Presbyter Cardinalis Paceco de Toledo nuncupatus ex dispensatione Apostolica præest ceterarum omnium ejus partis Regni Castellæ, quæ vetus appellatur, antiquissima, & nobilissima, & Cleri dignitate, ac numero, & Diœcesis amplitudine præstare noscatur, itidemque Civitas sua dicti Regni caput, & Camera Regia vocata, dictaque Diœcesis illustrium Virorum copia maxime insignes sint, apud quos etiam veræ Religionis cultus, & summam in Romanos Pontifices, dictamque Sedem observantia omni tempore emicuit.

§.2. Nos ad utramque meritis honoribus augendam, & promovendam adducti, piis quoque supplicationibus prædicti Philippi Regis excitati post habitam cum Fratribus nostris maturam deliberationem, de eorum consilio, atque Apostolicæ potestatis plenitudine ad laudem, gloriam, & honorem Omnipotentis Dei, & Universalis Ecclesiæ exaltationem Pampilonen., & Calaguritan. Ecclesias, quæ de simili jurepatronatus prædicti Philippi Regis sunt, earumque Civitates, & Diœceses cum omnibus, & quibuscumque earum territoriis, & terminis ac dilectos filios earum singularum Clerum, & Populum universum, cum suis Collegiatis, parochialibus, & aliis Ecclesiis, necnon Monasteriis utriusque sexus, ceterisque Beneficiis, & Officiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, necnon Hospitalibus, domibus, Collegiis, & locis Religiosis quibuscumque a Provincia Cæsaraugustan., cui Metropolitico jure subsunt, tenore præsentium perpetuo dividimus, & separamus, & ab Archiepiscopi pro tempore existentis ac dilectorum filiorum Capituli Cæsaraugustan. superioritate, potestate, subjectione, visitatione, correctione, ac omni, & quacumque alia jurisdictione, necnon a solutione jurium quorumcumque ratione jurisdictionis, subjectionis, & legis Metropoliticæ, ita ut ipse, aut sui in prædictis se post hac interponere non audeant quoquo modo, seu præsumant, etiam perpetuo eximimus, & liberamus.

Divisio Ecclesiarũ Pampilonen., & Calaguritan. a jurisdictione Archiepiscopi Cæsaraugustan.

§.3. Ac dictam Ecclesiam Burgen. in Metropolitanam Ecclesiam, & Sedem Episcopalem Burgen. in Archiepiscopalem, Archiepiscopalisque, & Metropolitani Præsulis Sedem, & Provinciæ caput, pro uno deinceps Archiepiscopo, qui Pallii & Crucis usum aliorum Archiepiscoporum more habeat, omnibusque aliis insignibus Archiepiscopalibus, necnon privilegiis, honoribus, & prærogativis Archiepiscopis debitis, & concessis gaudeat prædicto jurepatronatus ad ipsam Ecclesiam Burgen. dicto Philippo Regi salvo remanente, similiter perpetuo erigimus, & instituimus, ac nomine, titulo, & honore Archiepiscopali, & Metropolitano decoramus.

Erectio Ecclesiæ Burgen. in Metropolitanam, cui subjicit Ecclesias Pampilonen., & Calaguritan., ut in §. sequenti.

§.4. Præterea Ecclesiæ Burgen. prædictæ Pampilonen., & Calaguritan. Civitates, & Diœces. pro sua Metropolitana Provincia, ac Pampilonen. & Calaguritan. Ecclesias modernosque, & pro tempore existen. illarum Præsules, pro suis, & pro tempore existentis Archiepiscopi Burgen. suffraganeis, qui tanquam membra capiti eidem Archiepiscopo Burgen. jure Metropolitico subsint, Provinciæ quoque Burgen., prædictæ Clerum, & Populum universum, pro eorumdem Ecclesiæ, & Archiepiscopi Burgen. Provincialibus, quorum singulorum Causæ, & querelæ ad dictum Archiepiscopum Burgen. juxta Sacrorum Canonum statuta referantur, concedimus, & assignamus. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super iis a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Pampilonen., & Calaguritan., necnon Cæsaraugustan., Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, illarumque Præsulibus, & administratoribus, ac Capitulis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de simili Apostolicæ potestatis plenitudine consistorialiter, ac de Fratrum eorumdem consilio, ac alias quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc

hoc servanda foret, tenores hujusmodi; ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie de consilio, & potestatis plenitudine similibus specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulæ cōminatoriæ. §.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum divisionis, separationis, exemptionis, liberationis, erectionis, institutionis, declarationis, concessionis assignationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 21. Octob. 1574. An.III. Datum Romæ apud Sanctum Marcum. Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, 12. Kal. Novembris, Pontificatus nostri Anno III.

XXXIX.

Confirmatio, & extensio Constitutionis Bonif. VIII. editæ contra dantes aliquid, vel promittentes, vel recipientes, pro obtinenda gratia, vel justitia apud Sedem Apostolicam.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. AB ipso Pontificatus nostri principio quã maxime possumus, enitimur, atque contendimus, ut domus, & curia nostra sordibus expurgetur.

Bonif. VIII. excommunicavit dantes, vel recipientes. §.1. Cui salubri consilio incumbens fe. rec. Bonifacius Papa VIII. excommunicavit, & anathematizavit omnes Clericos, religiosos, & laicos utriusque sexus, sive familiares Curiæ, sive undecumque alios, qui aliquod pactum facerent, seu quid parvum, vel magnum promitterent &c. *Residuum prætermittimus, quia est in Tom. III. Par. II. fol. 76.*

Hic Pontifex eam confirmat, & ad fautores extendit. §.2. Sed hoc scelus ita hodie in mores inductum est, ut plerique cupiditate improbi quæstus, potentiorum suffragationibus adnixi, hujusmodi negotiorum expeditiones hac illac conquirentes turpissime nundinantur. Alii alios, quos gratia præstare arbitrantur, donis, pollicitationibusque ambiant. Quidam etiam se talium operam atque industriam pretio, & muneribus quæsisse affingant. Quæ cum pessima sint, & Curiæ prædictæ existimationem gravissime offendant, in eos, qui talia agunt animadvertendum fore arbitrati, Constitutionem prædictam cum suis censuris, & pœnis omnibus innovamus, easdemque omnes extendimus ad audentes qualecumque horum facinorum, quæ adscripsimus, dantesque illis, & aliis supradictis auxilium, consilium, vel favorem.

Aliasque pœnas imponit. §.3. Quin etiam eos omnes, omni beneficio, & officio ecclesiastico, & sæculari, sive temporali sive perpetuo ipso jure privamus, ac privatos esse declaramus, & præterea infamiæ subiectos perpetuo, ac inhabiles ad illa, & alia esse volumus. A quibus etiam, prout quæque res erit, tales pœnæ exigantur, ut ceteris sint exemplo.

§.4. Illis tamen qui rem adhuc incognitam, complicesque; ac fautores, & socios retexerint, impunitas concedatur. Revelantibus eas condonat.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Nonis Novemb., Pont. nostri Anno III. D.P. An.III. 9. Novemb.

XL.

Quod Subcollectores, & Commissarii Nuntii Apostolici in Regno Neapolitano, ejus dumtaxat jurisdictioni subiaceant, in causis criminalibus contra eos promovendis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecto filio Magistro Antonio Saulio utriusque Signaturæ nostræ Referendario, moderno, & pro tempore existenti in Regno Neapolitano Nuncio, & Collectori nostro Generali.

CUpientes pro nostri officii cura indemnitati dilectorum filiorum Cameræ nostræ Apostolicæ Ministrorum, ne illi molestiis, litibus, vel incommodis fatigentur, quantum cum Deo possumus opportune providere, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, tenore præsentium statuimus, & ordinamus. Exordium.

§.1. Quod omnes, & singulæ causæ nunc motæ, & pro tempore movendæ, quorumvis prætensorum excessuum, criminum, & delictorum per quoscumque subcollectores, & Commissarios, tam generales quã particulares in quibuslibet provinciis, & Civitatibus, & Diœcesibus istius Regni Neapolitani, per te, & pro tempore isthic existentem nostrum, & Sedis Apostolicæ Nuncium, & Collectorem generalem deputatos commissorum, a te, & pro tempore existente Nuncio solum, non autem a quibusvis aliis Judicibus, etiam locorum Ordinariis deinceps in futurum, non modo durante eorum officio, sed etiam post ipsum dimissum, donec vixerint, audiri, cognosci, & decidi possint, & debeant. Allisque Judicibus, & locorum Ordinariis, ne in illis sese quovis prætextu, seu quæsito colore intromittere quoquomodo ullatenus audeant, vel præsumant, districtius inhibemus. Privilegium fore pro Subcollectoribus, & Commissariis Nuntii Apostolici in Regno Neapolis.

§.2. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & definiri debere. Necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Clausula sublata, & decretum irritans.

§.3. Quocirca tibi, & pro tempore existenti Nuncio, contradictores quoslibet, & rebel- Facultas Nũtii in contravenientes.

rebelles, etiamsi Episcopali, aut Archiepiscopali dignitate fungentes fuerint, sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis a divinis quoad Episcopos, & Archiepiscopos, quo vero ad inferiores, sub pecuniariis arbitrio vestro declarandis, & applicandis pœnis, & demum sub sententiis, & censuris Ecclesiasticis, & per alia juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendi, brachiumque sæculare ad hoc, si opus fuerit, invocandi, ceteraque ad id necessaria faciendi, mandandi, & exequendi, plenam & liberam per easdem præsentes facultatem concedimus, & potestatem.

Derogatio contrariorum. §.4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium forsan concessis, & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D. P. An.III. 4. Januarii. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 4. Januarii 1575. Pontificatus nostri Anno III.

XLI.

Reformatio Curiæ de Sabellis, Marescalli Almæ Urbis.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Dum recte administrandæ ubique justitiæ rationes omnes bene constitutas, & cupimus, & pro nostro munere veterique studio, quo possumus, enitimur, haud postrema esse debet minorum hujus Urbis Tribunalium cura, in quibus quicquid delinquitur, eo deterius contingit, quo pauperiores afficit, quibus in re tenui, & acrius ex injuria damnum, & difficilius remedium afferri solet.

Causa reformationis. §.1. Dum igitur nuper officium Marescallatus Sedis Apostolicæ dilecto filio nobili viro Bernardino de Sabellis Marescallo dictæ Sedis concesserimus, volentes eidem officio non minus de legum præstantia, quam de viri solertia esse prospectum, ut in illius Curia de Sabellis nuncupata, tum judicia, tum cetera ad id munus pertinentia, ad justi, & recti normam directa, sine sorde peragantur, infrascripta hæc, quorum aliqua pridem a Julio II., & Paulo IV. fel. recor. Prædecessoribus nostris, licet prudenter constituta, jam in usu non erant, ibi deinceps inviolate servanda perpetuo statuimus, & ordinamus, atque etiam innovamus.

§.2. Judex ibi jus dicturus, gratuito a Marescallo deputetur, adeo ut neque Judici dare, neque Marescallo accipere propter hoc quidquam liceat, etiam motu aliove nomine quavis de causa, vel ante, vel post deputationem, etiam auctoritate, sive prætextu cujuscumque consuetudinis, aut etiam indulti a Sede Apostolica concessi, illam enim improbamus, hoc autem revocamus expresse. Judex gratuito deputetur.

§.3. Deputatio vero fiat ad annum dumtaxat, quo finito finitum etiam sit ejus Judicis officium, nisi propter aliquam rationabilem causam omnino non excedat, semel tantum fieri possit. Et ad annum, & ex rationabili causa ad biennium.

§.4. Antequam incipiat exercere officium, caveat idoneis fidejussoribus de stando sindicatui. Finito officio, etiam si nec querelatus, nec requisitus fuerit, offerat se sindicatui coram Gubernatore Urbis, & Auditore Cameræ, illi vero quadraginta diebus sindicatum absolvant, Judicemque, prout jure faciendum erit, vel liberent, vel condemnent, & puniant, quod si intra dictorum dierum numerum non fecerint, Camerarius S. R. E. qui tunc erit, duos viros deputet, qui intra alios viginti dies hujusmodi sindicatum peragant. Lapsis autem dictis terminis pro absoluto habeatur. Sindicatuique stare caveat.

§.5. Commentariensis, & Capitanei, necnon executoris ejusdem Curiæ munia, per idoneos, & fidos ministros gerantur, & neque vendantur, neque locentur ullo modo, neque quicquam pro illis habendis, aut exercendis quovis nomine, & prætextu solvatur, sive respondeatur, qui aliquid solverint, sive responderint, officio privati sint, & publice fustigentur. Commentariensis, & Capitanei, ac Executoris officia non vendatur nec locentur.

§.6. Notariorum officia ibi duo tantummodo habeantur, duoque soli Notarii sint, neque hic numerus aliquo prætextu augeri umquam possit. Notarii sint duo tantum.

§.7. Ceterum de causis criminum capitalium, item de illis criminibus, pro quibus pœna corporis afflictiva, vel jure, vel statutis, vel bannimentis a majoribus magistratibus promulgatis est imposita, neque Marescallus, neque Judex ab eo deputatus cognoscant. Judex nō cognoscat causas pro quibus statuta est pena corporalis.

§.8. Sed de aliis minoribus delictis, nisi jam in alio Tribunali Judicium de illis finitum, aut prius cœptum fuerit, cognoscere possint. Neque alias si alibi sit preventum.

§.9. Numquam tamen salvum conductum, aut significationem, ut vocant, vel in levissimis delictis, & prætextu cujusvis dependen. concedant, nisi forte reus data fidejussione relaxatus esset, aliter concessum, vel concessam ceteri Judices non servent. Significationesque non concedat.

§.10. In quacumque autem causa criminali, quæ in hac Curia cœpta fuerit, citetur Procurator Fisci in omnibus illis terminis, & actis, in quibus solet in aliis Curiis Urbis citari. Fiscus citetur in causis criminalibus ejusdem Curiæ.

§.11. Præ-

Pœnarum solutiones adnotentur ut hic.

§.11. Præterea in quacumque causa ibi cœpta proferatur omnino sententia, sive absolvendo, sive condemnando. Et si quæ solutiones pœnarum in eadem Curia recipientur, scribantur in libro ad hoc ordinato, singulisque solutionibus subscribat ipsemet reus, vel si is nescíverit, ipsius Procurator, vel alius in causa defensor.

Appell. detur in Civilibus causis ad A.C.

§.12. In civilibus vero causis, a gravaminibus in dicta Curia illatis, appelletur ad Auditorem.

Tributum nõ exigatur ab inhonestibus mulieribus.

§.13. Postremo exactiones illas, quæ a mulieribus inhonestis singulis annis, singulisque sex mensibus, aut alias sub nomine tributi fieri solebant, omnino prohibemus, proposita Marescallo illas attentanti pœna privationis officii ipso facto incurrenda.

Clausulas derogat.

§.14. Non obstan. dictæ Curiæ, etiam longissimi, & immemorabilis temporis observantia, ac confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, & stylo, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illi, vel pro tempore existenti Marescallo ex quavis causa concessis, & etiam sæpius confirmatis, quibus omnibus, illorum tenores hic pro integre expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino, &c.

D.P. An. III. 27. Januarii.

Datum Romæ, apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, sexto Kal. Feb., Pontificatus nostri Anno III.

XLII.

Prohibitio appellandi per Religiosos Ordinis S. Francisci de Observantia, a Prælatis ejusdem Ordinis ad Tribunalia sæcularia, vel mutandi ordinationes Ministri Generalis. Permissioque habendi recursum ad ipsum Ministrum, vel Protectorem, aut Rom. Pont.

Alia de hoc Ordine attende in Constit. XXVI. Leonis X. Ite Tom. III. Part. III. fol. 450.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quoniam nostro Pastorali potissimum incumbit officio, ut ea, quæ ausu temerario ab Ecclesiasticis, præsertim regularibus personis plerumque attentantur, quantum Nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compescamus, & removeamus.

Causæ hujus prohibitionis.

§.1. Idcirco cum referente dilecto filio Fratre Christophoro de Capite fontium, Fratrum Minorum de Observantia Ordinis S. Francisci Generali Ministro, non sine animi nostri molestia, nuper intellexerimus, nonnumquam quosdam Religiosos, & Religiosas Ordinis sui hujusmodi, Dei timore postposito, & suæ professionis immemores, ut in eorum malefactis & inobedientia se diutius confoveant, ab iis, quæ per Prælatos ejusdem Ordinis, etiam Guardianos, sive Provinciales, vel Commissarios ab ipso Generali Ministro pro tempore deputatos acta sunt, & decreta, ad Tribunalia sæcularia appellare, & ad ea temere confugere.

Prohibitio appellandi a Prælatis hujus Ordinis ad sæcularia Tribunalia.

§.2. Auctoritate Apostolica, tenore præsentium præcipimus, & inhibemus sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, a qua non nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvi possint, necnon privationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia, quæcumque dicti Ordinis officia exercenda, ac vocis, tam activæ, quam passivæ eo ipso incurrendis pœnis, ne quis Provincialis, aut alius cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis Ordinis hujusmodi Religiosus, aut Religiosa ad ipsa Tribunalia sæcularia quovis prætextu, aut quæsito colore, ut præfertur, appellare, vel illa propterea quoquo modo adire audeant, vel præsumant, sed si se a Prælatis suis gravari prætendent, ad Generalem Ministrum ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Vice-Protectorem in Romana Curia, vel ad Nos, sive Romanum Pontificem successorem nostrum supremum in Ecclesia Dei Judicem, sicut antiquitus semper consuetum fuit, recursum habeant, unde illis brevi manu Justitia ministrabitur.

Contravenientium eorumque fautorum pœnæ.

§.3. Declarantes nihilominus non modo eorumdem Religiosos, & Religiosas contrafacientes, in dictas pœnas incidere, verum etiam eorum quomodolibet directe, vel indirecte fautores, & consultores, illas quoque incurrere.

Prohibitio resistendi Commissariis missis pro visitandis Provinciis sub eisdem pœnis.

§.4. Præterea sub pœnis prædictis prohibemus, ne quis Provincialis, aut Guardianus, vel cujuscumque alterius gradus Religiosus, aut Religiosa ejusdem Ordinis ab ipso Ministro generali missus pro visitandis Provinciis, Commissariis resistere, nec eis se opponere, aut contradicere, seu se rebellem exhibere, ipsos quacumque de causa, vel quæsito colore non recipiendo, audeat, neque debeat.

Facultas Ministri Generalis mittendi Cõmissarios.

§.5. Volentes eumdem Ministrum generalem, quotiescumque sibi expedire videbitur, quos voluerit Commissarios ad quascumque sui Ordinis utriusque familiæ Provincias, quibusvis consuetudinibus, ac statutis per quaslibet personas in contrarium factis, non obstan. libere mittere posse.

Ministri Provinciales non immineant ordinata ab ipsis Commissariis.

§.6. Insuper, quia, ut etiam accepimus, aliquando nonnulli Ministri ex visitatis Provinciis, per Commissarios ad hoc ab ipso Generali Ministro deputatos, quæ a dictis Commissariis recte, & salubriter ordinata, & gesta fuerunt, rescindere, mutare, aut contemnere solent, sub omnibus, & singulis pœnis supradictis expresse prohibemus, ne quisquam ab eisdem Commissariis facta, & ordinata, mutare, alterare, aut pervertere sine expressa licentia, & permissione ipsius Ministri generalis, qui solus ea mutare valeat, ullo modo præsumant. Decernentes irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contig. attentari.

§.7. Non

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum insererentur pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.III. 8. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, &c. die octava Aprilis, 1575. Pontificatus nostri Anno III.

XLIII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Declarat Concessiones, gratias, privilegia &c. concessa & concedenda, tam in genere, quam in specie Militiis de Spatha, de Calatrava, & Alcantara in Castellæ, & Legionis Regnis, ad Militias de Spatha, & de Avis Portugalliæ extendi, inhærendo vestigiis Nicolai V., & Julii II., ac Pauli III. Prædecessor. cum deputatione Judicum &c.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

EX Apostolicæ Sedis, in qua meritis licet insufficientibus, divina disponente Clementia constituti sumus, benignitate procedit, ut super eis, quæ personis sub regulari habitu, contra Christi nominis æmulos, pro Orthodoxæ fidei ampliatione, & conservatione continue militantibus, per ejusdem Sedis clementiam circumspectam, pro tempore concessa reperiuntur, an ad alias ejusdem professionis extendantur personas, ambiguitatis scrupulos pro tempore exercentes declarationis nostræ ministerio dilucidemus, ac in his Officii nostri partes favorabiliter impartiamur.

Militiæ Regulares in Portugallia.

§.1. Sane Charissimus in Christo filius noster Sebastianus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Illustris, qui Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, Sancti Augustini de Avis Cistercien. Ordinum Regni Portugalliæ magnus Magister, seu perpetuus Administrator, per Sedem Apostolicam deputatus existit, tam suo, quam dilectorum filiorum Magistrorum Conventus, Priorum, Commendatorum, Præceptorum, fratrum militum, & aliorum Religiosorum, ac personarum militiarum prædictarum nominibus Nobis nuper exponi fecit. Quod licet ex diversis Romanorum Pontificum, & præsertim felic. recor. Nicolai Quinti; & Julii II., & Pauli III. Prædecessorum nostrorum privilegiis, & concessionibus prædictæ Militiæ in eodem Regno adversus Mauros, aliosque Fidei Catholicę Hostes antiquitus perSedem prædictam salubriter institutæ, illarumque tunc, & pro tempore existentes Magistri Conventus, Priores, & Commendatores, Præceptores, Fratres, seu Administratores & milites, eorumque singuli, necnon personæ, & loca, domus, & Ecclesiæ Militiarum earundem perpetuis futuris temporibus omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, concessionibus, Indultis, libertatibus, conservatoriis, Indulgentiis, exemptionibus, honoribus, literis Apostolicis, & aliis gratiis Magistris, seu Administratoribus, Conventibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus fratribus, & militibus ejusdem Sancti Jacobi, & de Alcantara Militiarum in Castellæ, & Legionis Regnis institutarum, & quovis modo ab ipsis Romanis Pontificibus, & Sede prædicta concessis, & in posterum concedendis, & quibus illi utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere possent, quomodolibet in futurum uti, potiri, & gaudere, ac si eis, in quem concessæ fuissent, & loco Judicum in literis Apostolicis Regnorum Castellæ, & Legionis militiis hujusmodi, pro tempore concessis deputatorum, alios Judices in dignitate tamen Ecclesiastica similiter constitutos, in dicto Regno Portugalliæ, qui eandem potestatem haberent, quam Judices in eisdem literis deputati habebant, seu habere possent, quomodolibet in futurum deputare libere, & licite possent, & valeant.

Causa Constitutionis edendæ.

§.2. Nihilominus a nimium forsan scrupulosis locorum Ordinariis ejusdem Regni Portugalliæ certis prætensionibus dubitari contingit, eædem literæ per piæ memoriæ Pium Papam Quintum, etiam Prædecessorem nostrum, sub datum quinto Idus Januarii Pontificatus sui Anno primo procurante Charissimo in Christo filio Philippo Rege Catholico, qui Militiarum in Castellæ, & Legionis Regnis institutarum hujusmodi perpetuus Administrator, per eamdem Sedem deputatus existit, concessæ, privilegiorum, Indultorum, conservatoriarum, & aliarum gratiarum ipsis Militiis Regnorum Castellæ, & Legionis concessorum prædictorum præservatione, & innovatione militiis Regni Portugalliæ, & Sebastiano Regi, & pro tempore existentibus magnis Magistris, Conventibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus, Fratribus, Militibus, personis, Ecclesiis, Domibus, locis, bonis, possessionibus, Juribus, & Jurisdictionibus Militiarum Regni Portugalliæ hujusmodi suffragari, & illis gaudere possint, vel debeant, & exinde effectus literarum Pii Prædecessoris hujusmodi, quoad Regni Portugalliæ militias, illarumque singulas personas prædictas frequenter impeditur, & retardatur, militiæque Regni Portugalliæ, & illarum personæ hujusmodi sæpenumero, gravamina, injurias, & incommoda substinent in earum detrimentum, ac privilegiorum, Indultorum, & facultatum sibi concessorum prædictorum læsionem.

Militia S. Jacobi de Spatha eadem est in Regnis Hispaniarum, & Lusitaniæ.

§.3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat Magistri, Conventus, Priores, Commendatores, Præceptores Fratres, milites, & aliæ personæ ejusdem Sancti Jacobi de Spatha, sive in Legionis, Castellæ, & Ara-

& Aragonum, sive in Portugalliæ, seu Algarbiorum Regnis constituti sint, ejusdem professionis existant, & sub eisdem regularibus institutis militent, neque alia inter eos differentia, quam quod in diversis Regnis consistunt, fore dignoscatur, ac præmissa in favorem ipsius Militiæ de Spatha, & de Avis, in quem concessa appareat, & neutiquam conveniens videatur, ut militiæ prædictæ, etiam si in diversis Regnis institutæ diverso jure fulciri, aut inniti debeant, præsertim quod fere semper in omnibus, & per omnia, per alios Romanos Pontifices prædictos æquiparata fuerint, ac propterea idem Sebastianus Rex nominibus prædictis Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus ambiguitatis prædictæ scrupulos antequam altius irrepant, ac jurgiorum, & litigiorum materiam parturiant, declarationis nostræ Ministerio submovere, & alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.4. Nos igitur, qui præter commune debitum, quo ex Apostolatus Officio ceteris fidelibus debitores existimus, militias Regni Portugalliæ, illarumque personas hujusmodi eo specialius paterna dilectione complectimur, quæ pro tuitione prædictæ fidei, ejusque propagatione, atquæ præsidio, contra immanissimos Christiani nominis hostes Mauros scilicet, & alias barbaras nationes, cum proprii effusione cruoris & vitæ periculo continue decertare facti evidentia cognoscimus, eumdemque Sebastianum Regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eorumdem Nicolai, Julii, & Pauli Prædecessorum prædictorum vestigiis inhærentes, omnemque dubitationem in præmissis removere volentes, necnon omnium, & singulorum privilegiorum, concessionum, Indultorum, conservatoriarum, & aliarum gratiarum, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem prædictam eisdem militiis, tam in Legionis, & Castellæ, quam Portugalliæ Regnis prædictis institutis, illarumque magnis Magistris, seu administratoribus, Conventibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus, Fratribus, militibus, & personis prædictis, ac desuper confectarum & dictarum Pii Prædecessoris literarum tenores præsentibus, pro expressis habentes hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, facultates, Indulgentias, conservatorias, indulta, & alias gratias Militiis Castellæ, & Legionis Regnorum hujusmodi, ac prædicto Philippo Regi, & pro tempore existentibus Administratoribus, Conventibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus, Fratribus,

Omnia Privilegia Militiis Regularibus in Regnis Hispaniarum cōcessa ad easdem Militias in Regnis Lusitaniæ extēdit.

Militibus, & aliis personis Ecclesiasticis, domibus, locis, bonis, possessionibus, Juribus, Jurisdictionibus Militiarum in Castellæ, & Legionis Regnis institutarum hujusmodi per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem eandem hactenus quomodolibet, tam in genere, quam in specie concessa, & in posterum concedenda eisdem modo, & forma, quibus concessa sunt, & in posterum concedentur, ad Militias Regni Portugalliæ, ac Sebastianum Regem, & pro tempore existentes Magnos Magistros, seu Administratores, Conventus, Priores, Commendatores, Præceptores, Fratres, Milites, personas Ecclesiasticas, domos, loca, bona, possessiones, jura, Jurisdictiones Militiarum in Regno Portugalliȩ institutarum hujusmodi extendi, & illa eis in omnibus, & per omnia, & pariter, pariformiter, & æque principaliter absque ulla prorsus differentia, ac si Militiis Regni Portugalliæ, & Sebastiano Regi, ac pro tempore existentibus magnis Magistris, seu Administratoribus, Conventibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus, Fratribus, Militibus, personis Ecclesiasticis domibus, locis, bonis, possessionibus, Juribus, Jurisdictionibus Militiarum Regni Portugalliæ hujusmodi specifice, & expresse concessa fuissent, & concederentur, perpetuo suffragari, ac illis uti, potiri, necnon loco Judicum in privilegiis, & aliis literis Apostolicis Regnorum Castellæ, & Legionis Militiis hujusmodi pro tempore concessis deputatorum dilectos filios Cappellanum majorem prædicti Regis, & Successorum Regum Portugalliæ, Archidiaconos Polevenza, Bracharen. & Elboren. Ecclesiarum nunc, & pro tempore existen. in dicto Regno Portugalliæ, qui eandem potestatem habeant, quam Judices in ejusdem literis, & privilegiis deputati habent, seu habere poterunt quomodolibet in futurum, deputatos esse, nec desuper per prædictos Ordinarios, seu alios cujuscumque gradus, status, conditionis, ordinis, præeminentiæ, & qualitatis existentes, etiam Cardinalatus honore fulgentes molestari, perturbari, aut inquietari posse, ipsasque militias Regni Portugalliæ, illarumque singulares personas in eodemmet statu, in quo Militiæ Regnorum Castellæ, & Legionis, illarumque personæ hujusmodi quomodolibet existunt, & pro tempore reperientur, etiam perpetuo conservari debere, & ita intentionis prædictæ Prædecessorum fuisse, & etiam nostræ esse, & perpetuo fore Apostolica auctoritate tenore præsentium decernimus, & declaramus.

§.5. Et nihilominus pro potiori cautela eadem omnia, & singula privilegia, prærogativas, exemptiones, facultates, indulgentias, conservatorias, indulta, & alias gratias eisdem modo, & forma, quibus Militiis Castellæ, & Legionis Regnorum, earumque Superioribus, & personis hujusmodi, ut præfertur, concessa sunt, & in posterum concedentur, ad Militias Regni Portugalliæ, illarumque Superiores, & personas

Eadem omnia Privilegia pro potiori cautela de novo concedit.

nas

nas hujusmodi similiter perpetuo extendimus, illaque eis auctoritate, & tenore prædictis, modo tamen,& forma in literis Pii V. Prædecessoris hujusmodi contentis, concedimus, & indulgemus.

Clausulæ. §.6. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari posse, nec illas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, comprehendi; sicque per quoscumque Judices, etiam Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, ac cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, ac ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum. §.7. Quocirca Venerabili FratriEpiscopo Amerin., & dilectis filiis Cappellano majori prædicti Sebastiani Regis moderno, & pro tempore existenti, & Archidiacono Elboren. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædicti Regis moderni, & pro tempore existentium Magni Magistri, seu Administratoris, Conventuum, Priorum, Commendatorum, Præceptorum, Fratrum, Militum, personarum, Ecclesiarum, domorum, locorum, bonorum, possessionum, Jurium, Jurisdictionum Militiæ Regni Portugalliæ hujusmodi, seu alicujus eorum desuper requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra literas hujusmodi, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, ac singulos, quos eædem literæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, Contradictores per Censuram Ecclesiasticam appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum. §.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Militiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, necnon quibusvis declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent; præsentibus pro sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. §.9. Volumus autem, quod privilegiorum, Indultorum, & aliarum gratiarum prædictarum, ac etiam præsentium literarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ &c.

Dat. die 8. Junii 1575. An.IV. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 8. Junii 1575. Pontificatus nostri Anno IV.

XLIV.

Revocatio licentiarum, & indultorum quibuscumque mulieribus concessorum ingrediendi Monasteria cujuscumque Ordinis Regularium. Prohibitioque utendi ejusmodi licentiis pro casibus necessariis concedendis, præterquam ipsis necessitatibus urgentibus. Et declaratio, quod Prælati Monialium, in casibus necessariis, & paucis comitati Religiosis ingredi possint.

GREGORIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Ubi gratiæ, & indulta ab hac Sede concessa, successu temporis incommodum afferre noscuntur, expedit illa salubri præsidentis consilio submoveri.

Revocatio licentiarum ingrediendi Monasteria Monialium, & virorum cujuscumque ordinis. §.1. Proinde Sanctimonialium quieti, & tranquillitati consulere, ac omnia quæ illas a spiritualium rerum cogitatione, & exercitio avocant, impedimenta tollere, periculaque, & scandala ab eis removere cupientes, auctoritate præsentium revocamus, & abolemus omnes, & quascumque licentias, ac facultates ingrediendi Monasteria, Domos, & loca Monialium, ac etiam virorum quorumvis Ordinum, quibusvis, etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & aliis cujuscumque status, & conditionis mulieribus, ac etiam omnes, & quascumque licentias ingrediendi Monasteria, Domos, & loca ipsarum Sanctimonialium quibuscumque viris, etiam ejusdem status, & dignitatis, tam a Prædecessoribus nostris, quam etiam a Nobis, & Sedis Apostolicæ Legatis, aut aliis ex quibusvis quantumcumque urgentibus causis sub quibuscumque tenoribus, & etiam derogatoriarum derogatoriis, revocatorum restitutoriis, aliisque efficacioribus clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam

Motu

Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumve Principum contemplationem, vel supplicationem concessas, confirmatas, & etiam iteratis vicibus renovatas. Cassamusque, & annullamus literas desuper confectas, & processus habitos per easdem.

Prohibitio, & pœnæ Monasteria ingredientium vigore licentiarum.

§. 2. Inhibentes eisdem, qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, super qua a nemine nisi a Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit impetrari, ne ipsarum licentiarum prætextu Monasteria hujusmodi quovis modo ingredi audeant.

Pœnæ Religiosorum eos admittentium

§. 3. Abbatissis vero necnon Abbatibus, Conventibus, ac aliis Monasteriorum utriusque sexus superioribus, & personis quocumque nomine vocentur, districte præcipimus sub eadem excommunicationis pœna, necnon privationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ne in Monasteria, Domos, & loca sua, quemquam prætextu hujusmodi licentiarum, & facultatum ingredi faciant, vel permittant.

Prohibitio utendi licentiis in casibus necessariis cōcedendis, nisi ipsæ necessitates urgeant.

§. 4. Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus, atque interdicimus omnibus, & quibuscumque personis Ecclesiasticis, & sæcularibus, ac etiam Ordinum quorumcumque, etiam Mendicantium Regularibus, ne prætextu licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus, quibus illas concedendi in casibus necessariis tantum ex decreto Concilii Tridentini tribuitur, ne Monasteria ipsa Monialium pro libito, sed necessitatibus urgentibus dumtaxat præsumant.

Clausulæ derogatoriæ.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Monasteriorumque, & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis illis, eorumque superioribus prædictis, ac aliis quibuscumque per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & etiam Sedem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, concessis, & confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis; quibus omnibus, eorum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transūptorum.

§. 6. Quoniam autem difficile esset præsentes ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem fidem in judicio, & extra illud ubique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, Idibus Junii Pontificatus nostri Anno IV.

Sequitur declaratio d. Constitutionis quoad Prælatos Monialium.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Causa Constitutionis.

Dubiis, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur super eo quod optima primum ratione Concilium sanxit Tridentinum, deinde in Constitutione fel. rec. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri nonis Julii, Pontificatus sui Anno tertio, atque item nostra Idibus Junii, Pontificatus nostri Anno quarto editis, fuit provisum, ne cui in posterum, nisi in casibus necessariis, septa Monasteriorum Monialium ingrediendi concederetur licentia, a nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigent, sed sui auctoritate officii nituntur, an licet eis pro libito suæ voluntatis hujusmodi septa ingredi, vel potius servare debeant ipsi quoque regulam a Concilio præscriptam.

Declaratio, quod Prælati Monasteriorū Monialium in casibus tantū modo necessariis, ea ingredi valeant.

§. 1. Nos omnem hæsitationis materiam tollere, & viam scandalis præcidere, ac Sanctimonialium quieti consulere volentes, harum tenore auctoritate Apostolica declaramus, Prælatos omnes, tam sæculares, quam regulares, quibus cura & regimen Monasteriorum Monialium quovis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi Monasteria prædicta ita demum uti posse, si id faciant in casibus necessariis, & a paucis iisque senioribus, ac Religiosis personis comitati. Quocirca universos & singulos Episcopali, seu majori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quorumvis Ordinum Abbates, Priores, Ministros, & alios quoscumque Superiores regulares serie monemus, ut facultate hujusmodi, qui eam habent, præterquam in casibus, ut præfertur, necessariis neutiquam utantur.

Contravenientium pœnæ.

§. 2. Quod si contrafecerint, eadem auctoritate Apostolica statuimus, atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingressu Ecclesiæ interdictos, pro secunda a munere Pontificali, & a divinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existere, regulares vero omni officio, ac ministerio privatos excommunicationi subjacere.

Derogatio contrariorum

§. 3. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus, & Provincialibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Ecclesiis, earumve Prælatis, aut Ordinibus, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis

etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis quovis modo concessis, approbatis, & innovatis, etiam si illis caveretur expresse, quod nemo interdici, suspendi, vel excommunicari posset per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de indulto hujusmodi mentionem, quibus, eorumque totis tenoribus, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. §.4. Quoniam vero difficile esset &c.

D. P. An. X. 23. Decemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 23. Decemb. 1581. Pontificatus nostri Anno X.

XLV.

Ex Bullar. Ord. Prædic. Tom. VIII. pag. 334. Ecclesiam Sancti Nicolai de Præfectis de Urbe de novo in Parochialem præficit.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Pastoralis officii cura Nobis meritis licet imparibus, ex alto commissa Nos admonet, & inducit, ut circa Statum Ecclesiarum quarumlibet prospere dirigendum solicite intendentes, quæ per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ex causis tunc apparentibus interdum concessa sunt, si Ecclesiis ipsis, & illarum personis incommodo sint non mediocri, ac cultus divini, salutisque animarum jacturam inducant, in ea parte revocemus, & ad pristinum, & debitum statum reducamus, aliasque desuper disponamus, prout personarum, rerum, & locorum conditionibus pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire.

Facti series, & synopsis Cõstitutionis S. Pii V. §.1. Dudum siquidem Ecclesia tunc Parochialis Sancti Nicolai de Præfectis nuncupata, Regionis Campi Martii, de Urbe per resignationem dilecti filii Brancadori Tornaboni de Petriculo olim ipsius Rectoris, de illa, quam tunc obtinebat in manibus felicis recordationis Pii Papæ Quinti Prædecessoris nostri, ad effectum sibi de Canonicatus, & Præbenda Ecclesiæ S. Laurentii in Damaso, etiam de Urbe, quos dilectus filius Robertus Fontana olim ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii Canonicus tunc obtinebat, pro ipsa Ecclesia S. Nicolai provideretur, nec aliter sponte, & alias libere factam, & per eumdem Prædecessorem admissam vacantem, idem Prædecessor ex certis tunc expressis causis Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine curam omnimodam Parochianorum jusque, & exercitium Parochiale universum a dicta Ecclesia, per suas literas perpetuo abdicavit, illaque, ac dilectos filios universos, & singulos ejusdem Ecclesiæ S. Nicolai tunc Parochianos utriusque sexus ad Ecclesiam S. Laurentii in Lucina similiter de Urbe, quæ etiam tunc Parochialis existebat, parum inde remotam, & alioquin capacem, transtulit, & in Parochianos adscripsit, ac jussit illos ad eam transire, ac per dilectos filios illius Archipresbyterum, Rectorem, & ceteros ad quos id spectaret, eos in suos recissere, itaut deinceps illi, æque, ac ceteri dictæ Ecclesiæ S. Laurentii in Lucina Parochiani haberentur, & in eos omnia jura, & officia Parochialia exercere deberent, Ecclesiam vero Sancti Nicolai hujusmodi, etiamsi sub titulo Presbyteri Cardinalis ejusdem Ecclesiæ S. Laurentii in Lucina existeret, & ab eo, vel alio, & quocumque loco dependeret, nomine titulo, & denominatione Rectoris, & Ecclesiæ Parochialis in ea perpetuo suppressis, & extinctis, ipsaque Ecclesia S. Nicolai omni prorsus cura, titulo, & dependentia vacua, & expedita remanente, cum illi forsan annexis, ac omnibus, & singulis ædibus, bonis, proprietatibus, possessionibus, censibus, juribus, jurisdictionibus, & pertinentiis suis Domui S. Sabinæ pariter de Urbe Ordinis Fratrum Predicatorum de observantia nuncupatorum Provinciæ Lombardiæ, ac dilectis filiis illius Priori, & Fratribus per eos pro Domo sui ordinis habendam, regendam, & possidendam, ac juxta ipsius Ordinis ritus, & mores reformandam, & administrandam perpetuo donavit, concessit, & assignavit, ac etiam ipsi Domui perpetuo appropriavit, ita quod liceret eisdem Priori, & Fratribus per se, vel alium, seu alios corporalem possessionem Ecclesiæ Sancti Nicolai, & annexorum, necnon proprietatum, possessionum, & aliorum prædictorum, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac eidem Ecclesiæ S. Nicolai in divinis deservire, illiusque, ac dictorum annexorum fructus, redditus, & proventus in ejus, & dictæ Domus commodum, ac utilitatem convertere, dilecti filii, tunc sui, Judicii tituli ejusdem Ecclesiæ S. Laurentii in Lucina, aut alterius Presbyteri Cardinalis, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, inhibitione sub censuris, & pœnis contra quoscumque præmissorum executionem quovis quæsito colore impedientes, & molestantes, ac irritanti, aliisque diversis decretis desuper adiectis, prout in ipsis literis plenius continetur.

§.2. Cum autem exhibita Nobis nuper pro parte dictorum olim Parochianorum ejusdem Ecclesiæ S. Nicolai, petitio continebat, præfata Ecclesia S. Laurentii in Lucina adeo suæ Parochiæ præsertim post translationem hujusmodi limites extenderit, ac tot Parochianorum cura illi immineat animarum, ut illius Archipresbyter, & Ministri curæ hujusmodi exercitio ea, qua vellent, ac deceret diligentia, incumbere non valeant, si ipsa Ecclesia S. Nicolai, prout ante translationem hujusmodi habebat, proprium deinceps haberet Rectorem, qui populum suæ Curæ commissum diligenter custodiret, & ex hoc profecto, cura hujusmodi commodius, & diligentius exerceretur, necnon alia Parochialia tam Sancti Lau- Causa Constitutionis edendæ.

Laurentii in Lucina, quam S. Nicolai Ecclesiis hujusmodi incumbentia onera facilius supportarentur. Quare pro parte eorumdem olim Parochianorum dictæ Ecclesiæ S.Nicolai Nobis fuit humiliter supplicatum quatenus ipsos eidem Ecclesiæ Sancti Nicolai adversus literas prædictas restituere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Derogatio Constitutionis S.Pii V., & restitutio juris Paroch. Ecclesiæ S. Nicolai de Perfectis.

§.3. Nos igitur, qui circa animarum curam prospere, & fructuose exercendam eo impensius officii nostri partes interponimus, quanto illa ceteras omnes superat, & excellit, eosdem olim Parochianos dictæ Ecclesiæ Sancti Nicolai, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, abdicationem curæ Parochianorum, & translationem universi juris, & exercitii Parochialis, ac suppressionem extinctionemque nominis Rectoris, ac denominationis, & effectus Parochialis, nec non quo ad hoc tantum literas hujusmodi Apostolica authoritate, tenore præsentium revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, viribusque omnino evacuamus, ac pro nullis, & infectis, viribusque vacuis haberi, & censeri, cetera vero in suo robore remanere volumus, necnon Ecclesiam Sancti Nicolai, & illius Rectorem pro tempore existentem, & qui antea fuerunt, Parochianos hujusmodi adversus abdicationem, translationem, suppressionem, & extinctionem, ac literas prædictas in pristinum, & eum, in quo antequam illæ emanarent, quomodolibet erant, statum auctoritate, & tenore prædictis restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus in omnibus, & per omnia perinde, ac si abdicatio, translatio, suppressio, & extinctio prædictæ nunquam factæ extitissent.

Jura omnia Parochialia in pristinum restituit.

§.4. Decernentes Ecclesiam Sancti Nicolai prædictam de cetero, ut prius ante abdicationem, translationem, suppressionem, & extinctionem hujusmodi existebat, Parochialem Ecclesiam, & qui antea fuerunt, illius Parochianos pariter existere, nec illi propter præmissa aliquid detractum, seu in aliquo quomodolibet derogatum, aut dictæ Ecclesiæ Sancti Laurentii in Lucina aliquid propterea acquisitum censeri posse, aut debere, aut Ecclesiam Sancti Nicolai prædictam, ejusque Parochianos, qui ante abdicationem, translationem, suppressionem, extinctionem prædictas erant, regi, & gubernari, eisdemque Parochianis Sacramenta omnia, quæ ad Rectorem, qui antea erat, de jure, vel consuetudine spectabant, per unum ex Fratribus dictæ Domus Sanctæ Sabinæ ad hoc idoneum per præfatum Priorem pro tempore deputandum, & a dilecto filio nostro in Alma Urbe, & illius districtu Vicario generali approbandum administrari.

Clausulæ.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque decernimus, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus præmissis, & nostra de non tollendo jure quæsito, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiæ Sancti Laurentii in Lucina, & Domus, ac Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, tam Judice, & aliis aliarum Ecclesiarum, sub quibus forsan dicta Ecclesia Sancti Nicolai consistit, Presbyteris Cardinalibus, quam Priori, & Fratribus, ac Ordini prædictis, illorumque superioribus, & personis, ac quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, tam per præfatum Pium, quam alios quoscumque Romanos Pontifices, Prædecessores nostros, ac etiam Nos, etiam motu, scientia, & potestate similibus, etiam consistorialiter de Fratrum nostrorum consilio, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma adhoc servanda foret illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Conclusiones

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, revocationis, irritationis, annullationis, evacuationis, voluntatis, restitutionis, repositionis, reintegrationis decretorum, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 23. Junii 1575. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, nono Kalendas Julii, Pontificatus nostri An.IV.

XLVI.

Ordinationes a Collegio Physicorum, necnon a Collegio Aromatariorum Urbis, observandæ, eorumque, in prima, & Auditoris CuriæCausarum Cameræ Apostolicæ in secunda instantia jurisdictiones.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

CUM officio Pastorali incumbat gregem sibi commissum secundum juris tramites, ac etiam juxta facti exigentiam vigili cura gubernare, ac abusus, & pravas corruptelas introductas, litesque, & controversias, ex quibus maxime resultant dispendia partium, & totius populi damnum, maximaque jactura non sine vitæ periculo pro viribus tollere, acceperimus autem inter Collegium Medicorum Almæ Urbis nostræ, & Collegium Aramatariorum circa modum visitationis Apothecarum, jurisdictione, pœnarum applicatione, ac rebus aliis diu controversum fuisse,& quotidie hinc inde querelæ ad aures nostras deferantur.

Prima diffinitio suum non sortita effectum.

§.1. Ac volentes has controversias, & differentias omnino, & in perpetuum extinguere, vivæ vocis oraculo dilecto filio nostro Francisco Tituli S. Mariæ in Porticu Alciato, ac bo. me. Joanni Paulo Tituli Sancti Pancratii Presbyteris Cardinalibus ab Ecclesia nuncupatis, ut tam Collegium Medicorum, quam Collegium Aromatariorum, ac separatim, & in contradictorio audirent, jura ipsa viderent, Nobisque referrent, & cum pluries hoc fecissent, & deinde re imperfecta ab eadem Urbe dictum Joannem PaulumCardinalem recedere contigisset, in locum illius similis me. Julium S. Theodori Diaconum Cardinalem de Aquaviva nuncupatum deputavimus, qui simul cum prædicto Francisco Cardinali differentias prædictas, & jura Medicorum, & Aromatariorum audiverunt, & cognoverunt, Nobisque retulerunt, & relatione facta quædam Capitula ab ipsis concepta, Motu proprio confirmavimus, & observari mandavimus, prout in schedula dicti Motus proprii manu nostra signata, sub dat. videlicet Romæ apud Sanctum Petrum Kalendis Decembris, Pontificatus nostri Anno II., apparet.

Postrema diffinitio nunc firmata super.

§.2. Cumque deinde pro parte Cellegii Medicorum prædictorum, iterum fuerit supplicatum super novis rationibus, & juribus audiri, Nos, ut omnis materia, & occasio conquirendi, & reclamandi in perpetuum tolleretur, commisimus eidem Francisco, & Julio Cardinalibus, ut Medicorum, & Aromatariorum Collegia iterum audirent, & cum differentiæ jam fere sopitæ essent, ab humanis, sicut Altissimo placuit, dictus Julius Cardinalis decessit, unde Nos cupientes has differentias quantocitius terminari, commisimus dicto Francisco Cardinali informato, ut iterum (si opus esset) audiret Collegium Medicorum, & deinde Nobis referret, qui Franciscus Cardinalis iterum de novo Medicorum, & Aromatariorum Collegiis hujusmodi auditis, Nobis retulit, Medicos, & Aromatarios hujusmodi ad infrascripta Capitula convenisse, & concordasse, videlicet.

Aromatariorum punitione, si aromatarias non approbati exercent.

§.3. Quod nemini liceat artem Aromatariam Magistri Institoris, sive Apothecæ præpositi, aut quovis alio nomine, ac titulo exercere, nisi antea a Protomedico, ejusque Consiliariis, & ab Aromatariorum Consulibus examinatus, probatusque fuerit, qui secus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœna mulctetur, eaque de re soli Protomedicus, & Consiliarii ejus in suo solo Tribunali, vocatis etiam Aromatariorum Consulibus inquirant, procedant, cognoscant, decidant, puniant, sed in singulis actibus cum dictorum Consulum Aromatariorum consilio, quod si a Protomedico, & Consiliariis non probabitur, tunc recta via ad pro tempore existentem Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generalem Auditorem, pro ejus decisione eatur, & deciso eo articulo, in quo Protomedicus & Consiliarii non probabunt Consilium Consulum Aromatariorum, revertatur in reliquis cognitio, & decisio ad ipsos solos Protomedicum, & Consiliarios, qui in aliis sequentibus actibus idem observare teneantur.

Patentium expeditione.

§.4. Patentes autem approbationis juxta stylum, & solitum fient.

Aromatariorum coercitione, quando ex simplicibus composita medicamenta conficiunt, non servata forma hic tradita.

§.5. Nullus Aromatarius ex simplicibus composita medicamenta conficiat, eadem vigintiquinque ducatorum pœna proposita, nisi prius Simplicia hujusmodi inspecta, & probata sint a Protomedico, & Consiliariis, aut certe ab aliis idoneis personis Protomedici jussu, præsente etiam uno aliquo ex Collegii Medicis, qui semper interesse debeat, donec omnis inspectio absolvatur, qui contrafecerint in eum Protomedicus, & Consiliarii inquirant, & animadvertant de consilio Consulum Aromatariorum,servata forma, & modo expresso in proximo præcedenti Capitulo, & non alias aliter, nec alio modo. Quod si Protomedicus, & Consiliarii Simplicia inspicere, aut alios ac hanc inspectionem, ut supra deligere rogati prætermittent, mulctentur arbitrio Collegii Medicorum, quod si iterum lapso triduo rogati negligant, liceat Aromatariis solis sua composita facere.

Visitatione Aromatariorum.

§.6. Protomedicus, semel, iterum, ac sæpius in eodem anno, & deinde quoties id expedire judicaverit, per se,aut per alios, a se eligendos, ut supra dictum est, una cum Consulibus Aromatariorum, omnia simplicia, & composita medicamenta inspiciet, eaque ostendere Aromatarii sine recusatione debeant, ut quæ proba, & idonea videbuntur, probari possint, quæ vero tamquam mala, & vitiosa reiiciantur, ea in Capitulo legitimo die, quo jus dicetur publice comburantur, iique apud quos inventa fuerint, luant pœnas contentas in Motu proprio fel. rec. Pauli IV. Prædecessoris nostri, cui nolumus in hac parte derogare. Qui non obtemperaverit, a Protomedico, & Consiliariis, de consilio Consulum

sulum Aromatariorum, servata semper forma, de qua in primo Capitulo, & non alias, ut supra, eadem pœna coerceatur, ut multis incommodis, & periculis, quæ facile oriri possint, occurratur.

Venditione medicamentorum.

§.7. Nulli Aromatario liceat rem medicinalem in medicamentum redactam elective evacuantem, neque Scamoneatam, aut valde opiatam vendere, donare, aut nullo modo cuiquam viro, vel mulieri capiendam dare, nisi id ei verbo, aut scripto imperarit Medicus Physicus, qui ex alicujus probati Collegii auctoritate doctor, aut Licentiatus, aut denique is sit, cui in Urbe medicinam exercere sit permissum. Qui deliquerit a Protomedico, & Consiliariis ejus eadem pœna puniatur.

Rerumque venenatarum.

§.8. Nemini venena, aut res venenatas dent, nisi eis constet, ad quem usum expetantur. Qui contrafecerit eadem vigintiquinque ducatorum pœna Protomedici, & Consiliariorum sententia mulctetur.

Libro receptarum.

§.9. Librum habeat, in quo diligenter medicinas omnes a Medicis imperatas, quas vulgo receptas vocant, nec usquam alibi describant, qui secus fecerit, a Protomedico, & Consiliariis quinque ducatorum pœna plectatur.

Rebus retinendis.

§.10. Res omnes, quæ usu quotidiano, & more ad medicinam pertinent, Aromatarii in suis Apothecis habeant, atque asservent, quænam vero res illæ sint, Protomedicus, & Collegium Medicorum, & Consules Aromatariorum declarabunt, easque in Indice notatas, & descriptas singulis Aromataris dabunt. Teneantur autem Aromatarii infra mensem a die declarationis hujusmodi, sive intra aliud certum tempus, Protomedici, & Consiliariorum suorum arbitrio præfiniendum, res illas sibi, sive parce, sive copiose, pro cujusque facultate emere, qui neglexerint, decem ducatorum pœnam subeant, deque eo Protomedicus, & Consiliarii de consilio Consulum Aromatariorum, & servata forma, de qua in Capitulo, & non alias, ut supra cognoscant, & puniant, citent, inquirant, procedant, seu cognosci, puniri, citari, inquiri, & procedi, ac alias faciant, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna.

Vendendisque.

§.11. Ne cui det Aromatarius rem medicinalem a Medico præscriptam, nisi ad pondus, quod quidem in pagella, quam receptam dicunt, diserte expressum sit, rem ipsam appendent, delinquenti Protomedicus, & Consiliarii quinque ducatorum pœnam irrogent.

Pretio rerum aromatariæ præscribendo.

§.12. Singulis annis Protomedicus, Consiliarii, & Consules Aromatariorum, coram dictæ Cameræ Præsidentibus, rebus artis Aromatariæ certum pretium constituant, ne quis de injusto pretio, jure queri possit, quod si quo minus id fiat, per Consules steterit, quivis ex ipsis, & quoties in eo peccavit, ducatos vigintiquinque pendat pœnæ nomine. Cognitio autem constitutionis pretii ad Protomedicum, & Consiliarios, de consilio Consulum Aromatariorum, servata semper forma, de qua in primo Capitulo, & non alias, aliter, nec alio modo pertinet, animadversio autem in Consules ad solum Protomedicum, & ejus Consiliarios, a quibus si Consules se gravari putaverint, adeant dictum Auditorem Cameræ, qui quod juris erit præcipiat, exequatur.

Societate inter Medicos, & Aromatarios interdicta.

§.13. Neque Medico, sive Physico, sive Chirurgo cum Aromatario, neque Aromatario cum Medico societatem ullo modo inire liceat, qui aliter fecerit, vigintiquinque ducatorum pœna a Collegio Medicorum, si Medicus fuerit, si vero Aromatarius, a Consulibus Aromatariorum afficiatur.

Taxatione pretii.

§.14. Si in rebus medicinalibus a taxatione Consulum, eorumque calculis appellatum sit, & Protomedicus, & Revisores, ex forma Constitutionum artis Aromatariorum adeantur, qui si discordes intra se fuerint, de eo dictus Auditor cognoscat, & decidat.

Medicinis per Aromatarios subministrandis.

§.15. Nulli Physico, nulli Chirurgo, aut cuivis alteri medicinam, aut rem ad medicamentum pertinentem cuipiam, præterquam ex justa aliqua causa a Protomedico, & ejus Consiliariis in scriptis probanda, vendere liceat, nisi prius ea res in Aromataria sit consignata, & per ipsum Aromatarium subministrata, qui secus fecerit, a Collegio Medicorum, si Medicus fuerit, si vero Aromatarius, vel extraneus, ab Aromatariorum Consulibus vigintiquinque ducatorum pœna plectatur.

Protomedici visitatione aromatariarū.

§.16. Protomedicus, per se, aut per alium a se electum uno præterea aliquo ex Medicorum Collegio adhibito, ut supra explicatum est, quoties ei libuerit etiam extra ordinationem, apothecas Aromatariorum visitare, inspicere, & perquirere libere quidem possit, nihil vero absque Consiliariis, & Consulibus Aromatariorum damnare, aut improbare possit, liceat ei tantum arbitratu suo, quæ voluerit, obsignare, & ne quisquam iis utatur, interdicere, quoad ipsius Protomedici, & Consiliariorum judicio de consilio, ut supra Consulum de tota re definiatur, servata forma, de qua in primo Capitulo, & non alias aliter, nec alio modo.

Librorum Aromatariorū fide.

§.17. Quod autem ad fraudum occasiones tollendas facit, Aromatariorum libri ultra tres annos fides in judiciis ne habeatur, nisi aut instrumentum publicum, aut syngrapha exhibeatur, quæ fidem faciat, quæque cum nominibus, & rationibus in eisdem libris descriptis consentiat, aut certe constet de diligentia ab Aromatariis infra dictum tempus adhibita, adversus debitores ob causas in libris notatas, planumque sit, per debitores ipsos stetisse, quo minus solverent, aut aliter Aromatariis caverent, ut postremo nomina, & partitæ, ut appellant, in libris descriptæ a debitoribus recognitæ, earumdem subscriptione comprobentur, non obstante dispositione dicti Pauli, & aliorum forsan Prædecessorum contrarium determinante.

§.18. Quivis etiam Ecclesiasticus quantum

Consulum aromatariorū jurisdictione. tum ad medicamenta, & certa ad artem Aromatariam spectantia Consulibus Aromatariorum subiectus sit, atque apud illos, & non alibi querelæ de hujusmodi rebus habeantur, & decidantur, servatis servandis. Hi vero ex præscripto Statutorum, tam dictæ Urbis, quam artis suæ cognoscant, & procedant.

Moratoriarū prohibitione. §.19. Nemo cujusvis conditionis sit, ob res Medicinales, & Aromatarias solutionis dilationem, quam notoriam, aut cinquinam vocant, impetrare possit.

Visitatione aromatariarū extra Urbem. §.20. Quotiescumque ad visitandas tabernas Aromatarias, quæ extra Urbem sunt, Medicus ex Urbe mittendus erit, ne is forsan artis Aromatariæ imperitum sibi comitem adjungat, Protomedicus, qui visitatoris designandi jus obtinet, Urbanis Aromatariis id denuntiet, atque ab eis exquirat, habeant ne aliquem peritum, & idoneum hominem, qui Medico illi in hujusmodi visitationis munere Comes, & Minister esse velit, quo invento Protomedicus utrisque eam visitandi Provinciam delegabit, curabitque Aromatario viaticum competens præstari, quod si Aromatarii negligentes ea in re fuerint, solus Protomedicus hunc etiam eligat. Si autem Protomedicus non adnunciaverit, in vigintiquinque ducatis a Sindicis, tempore sindicatus mulctetur.

Medico ad visitandum aromatarias destinato. §.21. Medicus vero ad visitandum destinatus, singulas apothecas, & officinas Aromatarias, non ficte aut fallaciter, sed vere visitet, atque inspiciat, & debitis pœnis puniat, idque se fecisse testimonio publico allato doceat, si contrafecerit, Protomedici, & Consiliariorum communi decreto, vigintiquinque ducatorum pœnam subeat, quæ pœna pro numero apothecarum, quas non inspexerit, toties ab eo exigatur.

Pœnarum exactione, ac ratione. §.22. Ut autem pecuniæ, quæ ab his, decretis non obtemperaverint, pœnæ nomine exigentur, ratio constet, singulis annis a Protomedico, & Consulibus unus Depositarius ex Aromatariis conjunctim eligatur, penes quem pecunia omnis ex hujusmodi mulctatione collecta deponatur, eique ex pœnis exigendis certum stipendium Protomedici, & Consulum arbitrio statuatur, ita tamen ut antea de reliqua summa restituenda idoneam cautionem præbeat. Is autem in fine cujuslibet anni, de pœnis exactis Protomedico, & Consuli Aromatariorum rationem reddat. Duo autem libri rationum fiant, quorum alter apud Protomedicum, alter vero apud Consules sit.

Earumque partitione. §.23. In partiendis vero pœnis, & multis, quæ ex delictis, & contraventionibus Urbanorum Aromatariorum, sive alias, & ex quacumque causa, etiam extra visitationem, a quibuscumque exigerentur, piæ me. Pii Papæ V. etiam Prædecessoris nostri Motus proprius servetur, qui datus est die duodecima Augusti, Pontificatus sui Anno Quinto. Ita videlicet, ut quarta pars Medicorum Collegio attribuatur, reliquæ Hospitali S. Laurentii in Miranda, non obstan. altero posteriore ejusdem Pii V. Motu proprio, quo pecuniæ omnes pœnæ nomine colligendæ, domui dicti Hospitalis attribui videbantur.

Earumdemque applicatione. §.24. Si ex cujusvis accusatione, aut denunciatione aliquem ex Aromatariorum, vel Medicorum numero adversum hæc decreta deliquisse constiterit, tunc ex integra summa, qua reus mulctabitur, quarta pars a Protomedico, & Consiliariis eidem accusatori, aut denunciatori, statim adiudicetur, quod reliquum erit, a Depositario conservetur, ut in fine anni inter Collegium Medicorum, & Hospitale Aromatariorum, ratione paulo ante dicta dividatur.

Cognitione quoque, ac declaratione transgressionū. §.25. Cognitio, & declaratio, an aliquis adversus supradicta decreta deliquerit, & in pœnam inciderit, necne, ejusque pœnæ exigendæ jussio ad eos solos, & in ea forma pertineat, quibus in ipsis singulis Capitulis Decretorum expressis verbis definitum est, quoties autem his Decretis Protomedico, & ejus Consiliariis, de consilio Consulum Aromatariorum, ut supra aliquod mandatum est, ita semper intelligatur, ut tam in inquirendo quam in procedendo, citando, cognoscendo, declarando, decidendo, & puniendo, & in quoscumque alios actus similes faciendo, ipsorum Consulum Aromatariorum consilium petere teneantur, quod si Protomedicus, & Consiliarii minus probaverint, neque cum iis consenserint, tunc eatur recta ad Auditorem prædictum, qui manu regia, omni, & quacumque appellatione remota, cognoscat, & decidat, & deinceps servetur forma supra in primo Capitulo expressa.

A. C. Jurisdictione. §.26. Idem Auditor his omnibus decretis exequendis præsit, ac quibus in rebus solis Protomedico, & Consiliariis cognoscendi, & decidendi, puniendique facultas absque alio consilio Consulum Aromatariorum data est, liceat Aromatariis, si quando se iniuste lædi conquerantur, coram eodem Auditore, de eorum iniuriis agere, qui pariter manu regia, omni, & quacumque appellatione remota, eos audiat, & prout juris erit, præcipiat, & exequatur, & quos calumniose conquestos esse repererit, arbitrio suo mulctet, mulctasque hac ex causa exactas, Physicorum Collegio, & Hospitali prædicto in totum applicet.

Protomedici, & Consiliariorum Conventu. §.27. Consules Aromatariorum ex eorum Decretorum facultate cum Protomedico, & Consiliariis de re aliqua in consilium venire debent, Protomedici domum adeant, quoties ab eo fuerint vocati, facta prius præcedenti die intimatione, quod si venire neglexerint, Protomedicus, & Consiliarii absque consulibus omnia agere, & decernere possint.

Supplicatio pro approbatione Papæ. §.28. Quare pro parte Medicorum, & Aromatariorum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Capitulis prædictis pro illorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adiicere, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Approbatio Papæ. §.29. Nos igitur eosdem Medicos, & Aromatarios, illorumque singulares personas

ſonas a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſtatum & merita cauſarum hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati dicta Statuta, & Decreta, de Medicorum, & Aromatariorum prædictorum conſenſu, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illa inviolabiliter in perpetuum, & ſingulis futuris temporibus, per Protomedicum, & Collegium Medicorum, ac Conſules, & Collegium Aromatariorum, pro tempore exiſten., & alios quoſcumque inviolabiliter obſervari, proceſſuſque, & acta quæcumque in cauſis hujuſmodi facta caſſari, & annullari, ac Medicis, & Aromatariis perpetuum ſilentium imponi, & impoſitum eſſe volumus, prout caſſamus, & ſilentium imponimus.

Clauſula ſublata &c. §.30. Et ita tam per dictum Auditorem & ejus in civilibus Locumtenentem pro tempore exiſtentem, quam etiam per alios quoſcumque Judices, etiam Rotæ Auditores, ac S. R. E. Cardinales decerni, & judicari debere, irritumque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſulæ prœſervativæ. §.31. Et ita perpetuæ ſententiæ, & voluntatis incommutabilis noſtræ eſſe dicimus neque has noſtras literas de ſubreptionis, vel obreptionis, vel intentionis noſtræ fraudatæ, vel alio quoquam vitio notari, impugnari, revocari, moderari, vel annullari poſſe, & quoties illas annullari, moderari, revocari, impugnari, vel notari contigerit, toties in priſtinum ſtatum repoſitas, reintegratas, & reſtitutas eſſe, & illis nullatenus derogari, niſi Conſiſtorialiter, de trina derogatione ſeparata, intercedente uno anno inter unam, & aliam, etiam Conſiſtorialiter, & accedente conſenſu amborum Collegiorum, & cum inſertione præſentium, volumus, & mandamus.

Clauſulæ derogatoriæ. §.32. Non obſtantibus reſcriptis felicis rec. Julii III., & Pauli IV., ac Pii V., & aliorum Prædeceſſorum noſtrorum, ac Capitulis factis per quondam Cæſarem Brancatium, & Cardinalem de Salviatis, dictæque Cameræ decretis, vel confirmationibus, ſeu declarationibus, Statutis dicti Collegii Medicorum, etiam juramento, & auctoritate Apoſtolica confirmatis, quorum tenores, & formas, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus pro expreſſis, conſuetudinibus, & uſibus quibuſcumque quibus omnibus, & ſingulis, ad effectum præſentium dumtaxat derogamus, & derogatum eſſe intendimus, ac præcipimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An.IV. 1. Julii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die prima Julii, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno IV.

XLVII.

Diſmembratio Provinciæ Fluvii Januarii ab Eccleſia S. Salvatoris Braſilii, & erectio in Vicariam perpetuam. *Ex Regeſt. in Secret. Brev.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam

Procœmium. In ſupereminenti Militantis Eccleſiæ ſpecula meritis licet imparibus, divina diſpoſitione conſtituti ad univerſa Orbis loca, ac Provincias præſertim Omnipotentis Dei miſericordia per Catholicos Reges, & Principes ab Infidelibus, & Barbaris nationibus recuperata, & acquiſita, aciem noſtræ meditationis reflectimus, etiam locis, ac Provinciis ipſis plantetur, & plantata confirmetur radicitus Chriſtiana religio, eorumque Incolæ, & habitatores propriorum Prætorum aſſiſtentia, & regimine ſuffulti proficiant ſemper in fide, & quod in temporalibus ſunt adepti, non careant in ſpiritualibus incremento, opem, & operam libenter impendimus efficaces, prout eorumdem Regum expoſcit devotio, Noſque locorum, & rerum circumſtantiis mature penſatis ad Fidei ortodoxæ conſervationem, & propagationem, animarumque ſalutem, & profectum conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Facti ſeries. §.1. Exponi Nobis ſane nuper fecit Chariſſimus in Chriſto filius noſter Sebaſtianus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Illuſtris, quod alias cum inter ceteras Provincias progenitorum ſuorum auſpiciis repertas, & acquiſitas, ac ſub ejus temporali dominio reductas, Provincia Braſilii in partibus occidentalibus conſiſtens longe, lateque ſe extenderet, illiuſque Incolæ, & habitatores divinæ legis expertes, abſque aliqua Fidei Ortodoxæ inſtitutione viverent, prædicti progenitores pro effectu moti, ac deſiderantes in dicta Provincia Braſilii illiusglorioſiſſimi nominis cultum, cujus eſt Orbis Terrarum, & plenitudo ejus, ac univerſi, qui in eo habitant, propagari, & Incolas prædictos ad lucem veritatis perduci, totque animas Deo lucrifieri, non ſine gravium expenſarum, & ſumptuum mole ad Provinciam Braſilii hujuſmodi pro gentilium, & aliorum Infidelium ad dictam fidem converſione, & ad Apoſtolicæ Sedis obedientiam reductione, ac humani generis redemptoris agnitione, & veneratione diverſos Religioſos, & præſertim Presbyterorum regularium Societatis Jeſu perſonas vitæ exemplo, & morum honeſtate inſignes, multi quidem doctrina, & lectione præditos tranſmiſerunt, & inibi Dei cultum, ac Miniſtros Eccleſiaſticos paulatim introduci, necnon Eccleſias, Monaſteria, Collegia, & alia pia loca edificari, & fabricari, ac illa paramentis, & ornamentis Eccleſiaſticis fulciri, & tandem in ſinu omnium Sancto-

1575. Sanctorum *Baja de todos los Sanctos* nuncupatum Partium Brasilii hujusmodi unam Cathedralem Ecclesiam sub invocatione S. Salvatoris nuncupatam de Jurepatronatus prædicti Sebastiani Regis ex privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, existentem, & ad præsens Pastoris solatio destitutam, sub certis modo, & forma tunc expressis Apostolica auctoritate erigi, & institui, ac eidem Ecclesiæ sic erectæ certum tunc expressum Oppidum pro Civitate, & sinu omnium Sanctorum hujusmodi, necnon Provinciam seu partem Terræ Fluvium Januarii nuncupatam, oràque in dictis partibus Brasilii, tam versus partem septentrionalem, quam meridionalem, ac alias consistentia loca, & terras pro Diœcesi, ipsarumque Civitatis, & Diœcesis Incolas, & habitatores pro Clero, & Populo concedi, & assignari, etiam procurarunt.

Causa Constitutionis edendæ.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat in dictis partibus Brasilii, benedicente Domino Oppida, loca, & terræ, illorumque Incolæ, & habitatores hujusmodi Christiani, quam Gentiles ita multiplicasse noscatur, ut Episcopus Sancti Salvatoris pro tempore existens ob ipsius Diœcesis per duo millia, & septingenta milliaria se extendentis amplitudine frequentissimorũ, ac longe lateque dissitorum locorum & terrarum copiam, necnon Provinciæ, seu partis terręFluvii Januarii hujusmodi distantiæ, marisque incommoda, ac difficilem, & dispendiosam navigationem, piratarumque illic discurrentium periculum curæ, regimini, & administrationi sui gregis in partibus Fluvii Januarii hujusmodi consistentis, prout ejus Pastorali Officio incumbit, commode, nec sine Incolarum, & habitatorum alterius partis suæ Diœcesis, videlicet sinus Omnium Sanctorum hujusmodi salutis dispendio, & ipsius vitæ periculo intendere nequeat, ac exinde Incolæ, & habitatores Fluvii Januarii hujusmodi, nec fidei doctrina, nec pie vivendi præceptis commode instrui, aut si quid deliquerint, facta haud corrigi ab Episcopo suo possint, illorumque multitudo copiosa ministrorum numero, specialisque Pastoris, qui eos spirituali, & Cœlesti pabulo personaliter pascat, & reficiat, illorumque animarum saluti, ac in his, quæ ad Divini cultus, fideique Catholicæ conservationem, & Incrementum, necessaria, & proficua esse dignoscuntur, specialiter intendat, ne assistentia, & regimine ob ejusdem Pastoris carentiam, & penuriam, quod tanta cura seminatum fuit, inter tot tribulos, & spinas suffocetur, & intereat, non parum indigere dignoscantur, si Diœcesis ipsa in duas partes divideretur, ejusque rei causa tota provincia, seu pars terræ Fluvii Januarii & exinde usque ad terminos, & limites, quibus gubernium temporale ejusdem Fluvii Januarii extenditur, ab Ecclesia, & Diœcesi Sancti Salvatoris hujusmodi penitus separaretur, & dismembraretur, illaque sic separata, & dismembrata in Vicariam, seu Administrationem spiritualem Fluvii Januarii nuncupandam pro uno Vicario, seu Administratore in spiritualibus Fluvii Januarii nuncupando, qui inibi omnimodam spiritualem, & Ecclesiasticam, ac ordinariam, & quasi Episcopalem jurisdictionem tam in foro interiori, quam exteriori haberet, & exerceret, erigeretur, & institueretur, ex hoc profecto Provincia Fluvii Januarii hujusmodi felicioribus proficeret incrementis, illiusque Cleri, & Populi prædictorum saluti, ac dictæ fidei profectui, & exaltationi, diurnique cultus incremento, ac tot incommodis, & animarum periculis opportune consuleretur. Quare idem Sebastianus Rex Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus eandem Provinciam, seu partem terrę Fluvii Januarii ab Ecclesia, & Diœcesi Sancti Salvatoris hujusmodi perpetuo separare, & dismembrare, ac inibi Vicariam, seu administrationem prædictam erigere, & instituere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur, qui Dei cultum, & illius incrementum, ac provinciarum salubrem directionem cum animarum Christifidelium salute, & spirituali consolatione intensis desideriis affectamus, hujusmodi supplicationibus inclinati ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac gloriosissimæ ejus Genitricis Virginis Mariæ, totiusque Curiæ Cœlestis honorem, & ipsius fidei Catholicæ exaltationem, eam Diœcesis Sancti Salvatoris partem, in qua Provincia, seu pars terræFluvii Januarii hujusmodi consistit, ut præfertur, cum illius territorio Oppidis, Villis, locis, necnon Clero, Populo, & personis, ac Monasteriis, Ecclesiis, Collegiis, & piis locis, ac beneficiis Ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus ab Ecclesia S. Salvatoris, & Diœcesi prædictis perpetuo separamus, & dismembramus, & ab omni subiectione, jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, & potestate pro tempore existentis Episcopi Sancti Salvatoris, ejusque Vicariorum, & Officialium, ac a solutione quorumcumque jurium eidem Episcopo, & dilectis filiis Capitulo dictæ Ecclesiæ Sancti Salvatoris per Clerum, populum, & personas Fluvii Januarii hujusmodi ratione subiectionis, jurisdictionis, superioritatis, aut visitationis, etiam Diœcesis; Ita quod de cetero prædictus Episcopus Sancti Salvatoris aliquam jurisdictionem spiritualem, præterquam in his, quæ sunt Ordinis, demptis inferius expressis, in Oppida, terminos, territoria, villas, & loca, ac Clerum, populum, personas, Monasteria, Ecclesias, & pia loca, necnon beneficia sub separatione, & dismembratione hujusmodi comprehensa exerceri, nec eadem beneficia, quę antea ad ipsius collationem, provisionem, institutionem, vel quamlibet aliam dispositionem pertinebant, conferre, seu de illis provideri, aut alias disponere, fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta per eum in Fluvio Januarii, illiusque terminis, territoriis,

Erectio Provinciæ Fluminis Januarii in Vicariam perpetuam.

toriis, Oppidis, Villis, & locis prædictis ratione visitationis, aut legis Diœcesis percipere nullatenus possit, dicta auctoritate, etiam perpetuo eximimus, & totaliter liberamus, ipsamque Provinciam Fluvii Januarii sic separatam, & dismembratam in Vicariam, seu administrationem spiritualem Provinciæ Fluvii Januarii nuncupan., & pro uno Presbytero sæculari, vel cujusvis Ordinis Regulari Vicario, seu Administratore in spiritualibus Provinciæ Fluvii Januarii nuncupan. in Theologia, seu Decretis graduato, vel alias prævio examine, seu Judicio deputatorum Senatus mensæ Regiæ, conscientiæ, & Ordinum Militiarum, in quo complures viri, tam sæculares, quam regulares literarum scientia, moribusque, & virtute insignes reperiuntur, habiles, & idonei ad alios docendum approbato, ac per ipsum Sebastianum, & pro tempore existentem Portugalliæ, & Algarbiorum Regem perpetuis futuris temporibus, etiam hac prima vice, libere nullius ad id requisito consensu, etiam ad tempus sibi benevisum deputando, & constituendo.

Facultates Vicarii in prædicta Provincia.

§.4. Qui deputationis, & constitutionis hujusmodi vigore absque alia Romani Pontificis, vel Episcopi Sancti Salvatoris pro tempore existentis, aut cujusvis alterius confirmatione, approbatione, commissione, licentia, vel consensu curam, regimen, & administrationem Provinciæ Fluvii Januarii, ac Cleri, ac Populi tam Christiani, quam Gentilis, necnon Oppidorum, terrarum, & locorum in illius districtu, limitibus, & terminis prædictis consistentium, habere, ac inibi prædicare, & prædicari facere, Gentilesque prædictos ad Orthodoxæ Fidei cultum convertere, & conversos in eadem Fide instruere, & confirmare, eisque Baptismi gratiam, & Confirmationis Sacramentum impendere, ac tam illis sic conversis, quam aliis omnibus fidelibus in Provincia Fluvii Januarii, ac illius Oppidis, Terris, Villis, locis, territoriis, districtu, limitibus, & terminis prædictis pro tempore degentibus, & eo declinantibus Sacramenta Ecclesiastica, & alia spiritualia munia, non autem ea, quæ sunt Ordinis, ut præfertur, ministrare, & administrari etiam facere, & procurare, ac quæcumque beneficia Ecclesiastica sub separatione, & dismembratione hujusmodi comprehensa, & quæ antea ad ipsius Episcopi Sancti Salvatoris collationem, provisionem, Institutionem, seu quamvis aliam dispositionem pertinebant, jure tamen patronatus Sebastiano, & pro tempore existenti Regi prædicto ad ipsa beneficia ex privilegio Apostolico, vel alias quomodolibet competente semper salvo, & illæso remanente, conferre, & de illis disponere, & in eis instituere, Calices, Campanas, Vestimenta, Corporalia, & alia paramenta, & ornamenta Ecclesiastica conservare, & benedicere, Ecclesias, Cemeteria, & loca Ecclesiastica sanguinis, & seminis effusione, sive alias quomodolibet polluta, vel profanata aqua per ipsum benedicta reconciliare, ipsasque Ecclesias, & loca sub ejus districtu comprehensa, ac illorum personas visitare, ac in illorum statum, regimen, statuta, consuetudines, vitam, ritus, mores, delicta, & disciplinam tam in capite, quam in membris inquirere, necnon Evangelicæ, & Apostolicæ doctrinæ, Sacrorumque Canonum, & generalium Conciliorum Decretis, & Institutis inhærendo, & prout occasio, rerumque qualitas exegerit, quæcumque mutatione, correctione, emendatione, punitione, revocatione, ac etiam ex integro editione indigere cognoverit, reformare, mutare, corrigere, punire, & etiam de novo condere, necnon beneficiales, matrimonialesque, & quascumque alias Ecclesiasticas, & Civiles, & ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes Causas motas, & inchoatas, ac interim movendas cum earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis audire, decidere, & fine debito, prout juris fuerit, terminare, seu Causas ipsas alii, vel aliis idoneis modo, & forma prædictis, ac cum simili, vel limitata potestate pariter audiendas, decidendas, & terminandas delegare, ac denique plenam, meram, & omnimodam Spiritualem, & Ecclesiasticam, ac ordinariam jurisdictionem tam in foro interiori, quam exteriori habere, & eam, ac omnia, & singula alia, quæ pro tempore existens Episcopus Sancti Salvatori in illis partibus hactenus habere, gerere, & exercere debuit, potuit, & consuevit, similiter, & pariformiter, nullaque prorsus differentia, exceptis tamen iis, quæ ut dictum est, sunt Ordinis, prout divini cultus augumento, ac ipsorum Cleri, & Populi animarum saluti expedire cognoverit, gerere, exercere, facere, & exequi cum omnibus, & singulis aliis privilegiis, facultatibus, exemptionibus, libertatibus, jurisdictionibus, præeminentiis, favoribus, gratiis, Indultis, quibus inde Ormuz, & Mozambique, ac Cofola, necnon Moluco, aliisque Provinciis, & locis, erectæ administrationes, & illarum pro tempore deputati administratores similiter ordinariam, ut præfertur, jurisdictionem inibi habentes utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere potuerunt, & poterunt quomodolibet in futurum auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo erigimus, & instituimus.

Clausulæ.

§.5. Decernentes easdem præsentes literas, nullo umquam tempore ex quavis causa, etiam ex eo, quod illa dicta Ecclesia S. Salvatoris Pastoris solatio destituta, nec ei Curatore deputato, vel alias interesse habentibus minime vocatis de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ vel alio quovis defectu notari, vel impugnari, aut in jus, vel controversiam vocare, aut contra illas restitutionis in integrum, reductionem ad terminos juris, aut quodvis alium gratiæ, vel Justitiæ remedium impetrari posse, causamque, vel causas, propter quas præmissa concessa fuerunt, minime verificare, aut ob id viribus carere, mi-

minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam eis in toto, vel in parte derogantibus, vel obviantibus, etiam a Nobis, & dicta Sede quomodolibet pro tempore emanatis nullatenus comprehendi, sed semper validas, & ab illis prorsus exceptas, & quoties illæ emanabunt, aut sub eis quovis modo comprehendi viderentur, toties in pristinum, & eum, in quo antequam illæ emanarent, statum restitutas, & plenarie reintegratas, ac denuo concessas esse, & censeri, & ad hoc, ut sub illis non comprehendantur vim validi, & efficacis contractus inter Nos, & dictam Sedem, ac Sebastianum, & pro tempore existentem Regem prædictum initi, & stipulati obtinere, & omni tempore suos plenarios, & integros effectus sortiri, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Ecclesiæ Sancti Salvatoris Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac fundatione, erectione, & institutione; privilegiis quoque, & indultis, & literis Apostolicis eidem Ecclesiæ Sancti Salvatoris, & illius Præsuli pro tempore existenti, ac prædictis Capitulo, & aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac etiam consistorialiter, vel alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

In iis, quæ sunt ordinis ab Episcopi S. Salvatoris jurisdictione Provinciam præfatam declarat non esse exemptam.

§.7. Volumus autem, statuimus, & ordinamus, quod Clerus, & populus aliique Incolæ, & habitatores, tam sub per præsentes erecta Fluvii Januarii, quam de cetero earumdem præsentium vigore erigendis Vicariis, seu administrationibus prædictis comprehensi, & comprehendendi, in his, quæ sunt Ordinis, ut præfertur, ad prædictum Episcopum Sancti Salvatoris pro tempore existentem, habitis tamen a suis Vicariis, seu administratoribus ad id literis dimissorialibus recurrere teneantur. Quodque Fluvii Januarii, & alii præsentium vigore pro tempore deputati Vicarii, seu administratores rationes personarum suarum dumtaxat visitationi, correctioni, superioritati, & jurisdictioni prædicti Episcopi Sancti Salvatoris pro tempore existentis subsint, & a sententiis diffinitivis tantum, uti vim diffinitivarum habentibus, & quarum gravamen per appellationem a diffinitiva reparari nequeat per Episcopos, Vicarios, seu administratores, aut eorum Officiales pro tempore latis, appellationes ad eundem Episcopum Sancti Salvatoris pro tempore existentem interponi, ipsarumque appellationum Causæ per eum cognosci, decidi, & fine debito, prout Juris erit, terminari possint.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 19. Julii, 1575. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 19 Julii 1575 An.IV.

XLVIII.

Tollit Censuras, & pœnas in literis Pii V. contentas contra agitantes tauros in Hispaniarum Regnis, quoad laicos, & milites, dummodo in Sacris non sint, & agitationes taurorum diebus festis non fiant.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. EXponi Nobis nuper fecit Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod licet fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster periculis fidelium occurrere volens, per suam Constitutionem omnibus Principibus Christianis, ceterisque personis in ea expressis, sub excommunicationis, & anathematis, & aliis censuris, ac pœnis prohibuit, ne in eorum locis spectacula, ubi taurorum, aliarumque ferarum, & bestiarum agitationes exercentur, fieri permitterent, aut illis quomodolibet interessent, prout in eadem Constitutione latius continetur; nihilominus idem Philippus Rex Regnorum suorum Hispaniarum utilitate motus, quæ ex agitatione taurorum hujusmodi provenire solita erant, Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.2. Nos ipsius Philippi Regis, Nobis in hac parte humiliter porrectis supplicationibus inclinati, excommunicationis anathematis, & interdicti aliarumque Ecclesiasticarum sententiarum, & censurarum in ipsius Pii Prædecessoris Constitutione contentas pœnas, in eisdem Hispaniarum Regnis, quoad Laicos, ac Fratres milites tantum quarumcumque Militiarum, etiam Præceptorias, & beneficia ipsarum militiarum pro tempore obtinentes, dummodo dicti fratres milites Sacris Ordinibus initiati non fuerint, & agitationes Taurorum festis diebus non fiant, auctoritate Apostolica tenore

nore præsentium tollimus, & amovemus; præmissisque aliis in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Proviso tamen per eos, ad quos spectabit, ut exinde alicujus mors quoad fieri poterit, sequi non possit.

Clausulæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 25. Augusti, 1575. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 25. Augusti 1575. An. IV.

XLIX.

Reintegratio licentiarum, & facultatum, Fratrum, & militum Hospitalium, & Militiarum, tam S. Jacobi de Spatha, quam de Calatrava, & etiam de Alcantara testandi, & disponendi de eorum bonis.

Vide de ejusmodi Militiis in Const. IV. Adriani VI. Dum intra. *Tom. IV. Par. I. fol. 9.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis providentiæ & benignitatis proprium est ubi æquitas suadet, ac Catholicorum vota exposcunt, quæ generaliter a Prædecessoribus suis statuta sunt, moderari, illaque interdum tollere, quæ facultatem testandi, & disponendi de bonis, quæ sub regulari habitu militiarum degentes personæ possident, adimunt.

Pius V. facultatem testandi, Militum S. Jacobi de Spatha, de Calatrava & de Alcantara rivocavit, ut supra in ejus Co. XCVIII. *Sacrosanctum* fol. 38.

§. 1. Licet enim fel. rec. Pius Quintus Prædecessor noster, per suam perpetuo valituram Constitutionem, inter alia omnes, & quascumque licentias, & facultates testandi, & alias quomodolibet disponendi, & ad certam quantumvis modicam summam, & quantitatem, de rebus, fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & semoventibus, inter alios, ad Magistros, Priores, Præceptores, milites, fratres, & personas militiarum, & Hospitalium videlicet Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, & Alcantara militiarum Hispaniarum, ratione præceptoriarum, Hospitalium & beneficiorum Ecclesiasticorum etiam sæcularium, & aliorum Ordinum Regularium, ac pensionum, fructuum quorumcumque provenientium, necnon facta usque tunc non tamen effectum sortita vigore licentiarum, & facultatum prædictarum testamenta, & alias dispositiones hujusmodi, etiam si per easdem licentias, & facultates disponeretur, quod dimidia, vel alia pars rerum, & bonorum prædictorum militiis, Hospitalibus, domibus & locis, unde illa provenirent, vel aliis piis locis relinquerentur, revocaverit, & aboleverit, decernens testamenta, donationes, & alias dispositiones, quas prætextu privilegiorum, facultatum, dispensationum, & indultorum prædictorum sic revocatorum, ac contra dictarum literarum tenorem, per quoscumque etiam Apostolica auctoritate, fieri, vel factas prosequi contigerit, tamquam subreptitie extortas nullius prorsus roboris vel momenti esse, nec per eas, jus, aut titulum etiam coloratum cuiquam acquiri posse, & alias prout in ejusdem Prædecessoris literis latius explicatur.

§. 2. Nihilominus Carissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, & de Alcantara militiarum perpetuus administrator Apostolica auctoritate deputatus, animadvertens, plerosque ex militibus militiarum prædictarum pro fide Catholica tuenda, & conservanda, arma induere, & ei rei plerumque perpetuam operam (ut veros Christi athletas decet) navare, alios vero gravibus negociis pertractandis esse distentos, & ex earumdem militiarum stabilimentis, aut etiam Apostolicis indultis, libere uxores ducere posse, & in habitu militari, quamdam Religiosorum imaginem referre, nihilque hominibus præsertim militibus prædictis gratius evenire posse intelligens, quam ut libera eis sit de bonis, quæ viventes possident, tam in ultima voluntate (quando amplius velle non possunt) quam alias disponendi tributa potestas, propterea Nobis humiliter supplicari fecit, ut ex consueta Sedis Apostolicæ benignitate opportune circa præmissa providere dignaremur.

Philippus Hispaniarum Rex huic Pontifici exponit hanc revocationem dictis Militiis damnosam esse, & supplicavit pro opportuna provisione.

§. 3. Nos igitur commodis Militum Militiarum prædictarum quibus idem Philippus Rex præest, consulere, ac Philippi Regis voluntati hac in parte satisfacere volentes, Constitutionisque prædictæ seriem, ac si de verbo ad verbum insereretur præsentibus, pro expressa habentes, illam, necnon omnes illius effectus quoad hoc, ut Sancti Jacobi de Spatha, & de Calatrava, & de Alcantara prioribus, præceptoribus, & aliis ipsarum Militiarum obtinentibus beneficia, & quovis nomine nuncupatis Militibus, quæcumque licentiæ & facultates testandi, & alias quomodolibet disponendi de rebus, fructibus, & bonis mobilibus, immobilibus, & semoventibus, ut præfertur, suffragentur, eædemque licentiæ, & facultates in posterum valeant, ac perpetuam roboris firmitatem obtineant, suosque effectus plene sortiantur, penitus, & omnino, Apostolica auctoritate tenore præsentium tollimus, & abolemus.

Qui Pontifex dat facultatê.

§. 4. Necnon testamenta, & alias dispositiones in vim licentiarum, facultatum, & consuetudinum prædictarum jam condita, disposita, & ordinata, quæ prædicta edita Constitutione juxta testatoris, vel disponentis voluntatem, effectum minime sortiri potuerunt, & quorum causa adhuc integra est, & medio hoc tempore nihil novi acciderit adversus ejusdem Constitutionis dispositionem, omniaque & singula, quæ in ea continentur, in eum, in quem antequam a dicto Pio Prædecessore constituto prædicta edita fuisset, quomodolibet erant, statum restituimus, & reponimus, & plenarie reintegramus, suosque plenarios & integros effectus, impedimentis omnibus sublatis, quæ ex dicta Constitutione provenerunt, sortiri debere volumus, statuimus, & ordina-

Testamentaque eorumdem quorum causa integra est, plenarium effectum sortiri decernit.

dinamus, omnesque & singulos earumdem trium Militiarum militibus præsentibus, & futuris testandi, & alias disponendi de bonis prædictis concessas facultates, & consuetudines, potiori pro cautela approbamus, & firmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Clausula sublata.

§.5. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices Ordinarios earumdem Militiarum, & delegatos, & quoscumque alios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales (sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate) ubique judicari, & definiri debere, irritumque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obstantibus præmissis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, tam per dictum, quam per quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, sub quibuscumque tenoribus ac formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, quibus omnibus etiam si de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, aut quævis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumq.

Transumptorum fides.

§.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

D. P. An.IV. 6. Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 6. Octobris, 1575. Pontificatus nostri Anno IV.

L.

Quod Prælati Ordinis Fratrum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum benedicere possint vasa, vestimenta, & ornamenta Ecclesiastica.

De hoc Ordine vide in Const.XVII. Innoc.III. Operante. *Tom.III. Par.I.fol.76.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Exposcit pastoralis officii cura Nobis ex alto commissa, ut singulorum Christifidelium, præsertim sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium votis rationi non contradicentibus, favorabiliter annuamus.

Causa hujus concessionis.

§.1. Sane pro parte dilecti Fratris Francisci Bochet in Theologia Magistri Parisiensis, Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, Vicarii Generalis in Romana Curia residentis, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet dilecti Provinciales, Vicarii, & Ministri prædicti Ordinis in Hispaniarum Regnis consistentes, qui Triennales dumtaxat existunt, casulas, tunicas, albas, & mappas, & alia vestimenta, & ornamenta, ac etiam vasa Ecclesiastica ad divinum officium peragendum necessaria, ac solita, & consueta, benedicendi a Sede Apostolica licentiam habeant, nihilominus Provinciales, Vicarii, & Ministri Ordinis prædicti in Galliis, Flandria, ac Provincia Provinciæ, aliisque Galliarum Regnis, & dominiis consistentes, qui ad vitam eligi, & deputari consueverunt, eadem licentia hactenus minime usi sunt, nec in futurum absque speciali indulto nostro uti possunt, cuperet idem Franciscus sibi a Provincialibus, & aliis Vicariis, & Ministris ejusdem Ordinis in Galliis, Flandria, & Provincia Provinciæ hujusmodi, aliisque Galliarum Regnis, & dominiis, nunc & pro tempore existentibus licentiam prædictam per Nos concedi. Quare Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Concessio facultatis, de qua in rubric.

§.2. Nos igitur honestis ejusdem Francisci postulatis grato concurrentes affectu, ipsumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac licentiæ hujusmodi, & literarum desuper expeditarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati eidem Francisco, ac aliis Vicariis generalibus, Provincialibus, & Ministris dicti Ordinis in Galliis, Flandria, & Provincia Provinciæ hujusmodi, aliisque Galliarum Regnis, & dominiis, nunc & pro tempore existentibus, casulas, tunicas, albas, zonas, mappas, corporalia, & alia quæcumque ornamenta, ac vasa Ecclesiastica (illis tamen exceptis, quibus Sanctum Chrisma applicandum est) benedicendi juxta tenorem licentiæ Vicariis, Ministris, & aliis prædictis Regnorum Hispaniarum concessam tantum licentiam Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus, illamque ad eosdem Galliæ, Flandriæ, Provinciæque hujusmodi, ac aliorum Galliarum Dominiorum, & Regnorum Vicarios, Provinciales, & alios prædictos, nunc, & pro tempore existentes, etiam perpetuo extendimus, & ampliamus; Ipsosque, ut de cetero illa uti, frui, & gaudere libere, & licite valeant, in omnibus, & per omnia, perinde ac si illis principaliter eadem licentia Apostolica auctoritate concessa fuisset, decernimus.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apost., necnon omnibus illis, quæ in literis ejusdem licentiæ expressa sunt, non obstare, ceterisq. contrariis quibuscumq.

Datum

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 7.Octobris, 1575. Pontificatus nostri Anno IV.

LI.

Professio Orthodoxæ fidei a Græcis emittenda.

De materia Græcorum vide in Const.XXXV. Innoc.IV. Sub Catholicæ *Tom.III. Par.I. fol.*340.

Forma professionis Fidei. SAnctissimus Dominus noster Dominus Gregorius &c. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet.

Artic.1. §.1. Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in cœlum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem: qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

Artic.2. §.2. Credo etiam, suscipio, atque profiteor ea omnia, quæ sacra œcumenica Synodus Florentina super unione Occidentalis, & Orientalis Ecclesiæ definivit & declaravit, videlicet, quod Spiritus sanctus a Patre, & Filio æternaliter est, & essentiam suam, suumque esse subsistens habet ex Patre simul & Filio, & ex utroque æternaliter, tamquam ab uno principio, & unica Spiratione procedit. Cum id quod Sancti Doctores, & Patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum Sanctum, ad hanc intelligentiam tendat, ut per hoc significetur Filium quoque esse, secundum Græcos quidem, causam, secundum Latinos vero, principium subsistentiæ Spiritus sancti, sicut & Patrem. Cumque omnia quæ Patris sunt, ipse Pater unigenito Filio suo gignendo dederit, præter esse Patrem; hoc ipsum quod Spiritus sanctus procedit ex Filio, ipse Filius a Patre æternaliter habet, a quo æternaliter etiam genitus est. Illamq; verborum illorum, Filioque explicationem, veritatis declarandæ gratia, & imminente tunc necessitate, licite ac rationabiliter Symbolo fuisse appositam.

§.3. Item in azymo, sive fermentato pane triticeo corpus Christi veraciter confici. Sacerdotesque in altero ipsum Domini corpus conficere debere, unumquemque scilicet juxta suæ Ecclesiæ, sive Occidentalis, sive Orientalis consuetudinem. Artic.3.

§.4. Item si vere pœnitentes in Dei caritate decesserint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commissis satisfecerint, & omissis, eorum animas pœnis Purgatorii post mortem purgari, ut & a pœnis hujusmodi releventur, prodesse eis fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, & eleemosynas, & alia pietatis officia, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueverunt secundum Ecclesiæ instituta. Illorumque animas, qui post Baptisma susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quæ post contractam peccati maculam, vel in suis corporibus, vel eisdem exutæ corporibus, prout superius dictum est, sunt purgatæ, in cœlum mox recipi, & intueri clare ipsum Deum trinum & unum sicuti est, meritorum tamen diversitate alium alio perfectius; illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, pœnis tamen disparibus puniendas. Artic.4.

§.5. Item Sanctam Apostolicam Sedem & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesiæ caput, & omnium Christianorum Patrem ac doctorem existere, & ipsi in Beato Petro pascendi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiam a Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse, quemadmodum etiam in actis œcumenicorum Conciliorum, & in sacris Canonibus continetur. Artic.5.

§.6. Insuper profiteor, ac recipio alia omnia, quæ ex decretis sacræ œcumenicæ Generalis Synodi Tridentinæ, sacrosancta Romana, & Apostolica Ecclesia, etiam ultra contenta in supradicto Fidei Symbolo, profitenda ac recipienda proposuit, atque præscripsit, ut sequitur. Artic.6.

§.7. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & Constitutiones firmissime admitto & amplector. Artic.7.

§.8. Item Sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu & interpretatione sacrarum scripturarum, admitto; nec eam umquam nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Artic.8.

§.9. Profiteor quoque septem esse vere & proprie sacramenta novæ legis a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extre- Artic.9.

Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine Sacrilegio reiterari non posse.

Artic. 10. §.10. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione, recipio, & admitto.

Artic. 11. §.11. Omnia & singula, quæ de peccato Originali, & de Justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Artic. 12. §.12. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, & substantialiter Corpus, & Sanguinem, una cum anima, & divinitate D.N. Jesu Christi; fierique conversionem totius substantiæ panis in Corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat.

Artic. 13. §.13. Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi.

Artic. 14. §.14. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter, & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque Orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas.

Artic. 15. §.15. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque debitum honorem, ac venerationem impartiendam.

Artic. 16. §.16. Indulgentiarum etiam potestatem, a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo.

Artic. 17. §.17. Sanctam Catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici, Beati Petri Apost. Principis successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro.

Artic. 18. §.18. Cetera item omnia a sacris Canonibus, & Œcumenicis Conciliis, ac præcipue a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio atque profiteor, simulque contraria omnia, & schismata, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, anathematizo, & abjuro.

Iterata sponsio. §.19. Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inviolatam usque ad extremum vitæ spiritum constantissime, Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. Spondeo.

Juramentum. §.20. Voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet; & hæc Sancta Dei Evang.

LII.

Quod liceat Fratribus, & Monialibus Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, bona etiam stabilia pro necessitate, vel utilitate Monasteriorum alienare.

Alia, quæ hunc Ordinem respiciunt, indicavi tibi in Const. LXXXIII. Honorii III. Ut vivendi. *Tom. III. Part. I. fol.* 242.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX incumbenti Nobis Apostolicæ servitutis officio, ad ea libenter animum nostrum convertimus, per quæ religiosam vitam ducentibus personis, quæ assiduos labores pro fide Catholica constanter tuenda, & defendenda, sustinent, inter quas familia Fratrum Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmelo, jure enumerari potest, commodis, & utilitati opportune consulatur.

§.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt Fratres dicti Ordinis, quod sæpenumero accidit, ut pro aliqua urgenti necessitate, vel utilitate Monasteriorum, domorum, & locorum dicti Ordinis, tam virorum, quam mulierum illorum bona alienare, vel permutare expediret, ac quandoque contingit, ut conditio semel oblata, si prætermittatur, maximam afferat jacturam, præterquam quod difficile admodum existit, pro singulis faciendis permutationibus, & aliis contractibus, ad Sedem Apostolicam recurrere, ac id non sine Fratrum ipsius Ordinis molestia fieri potest. Quare iidem Fratres Nobis humiliter supplicare fecerunt, ut in præmissis providere de benignitate Apostolica dignaremur. Ordo Carmelitarum supplicat Papæ pro provisione alienandi sua bona occurrente aliqua necessitate, vel utilitate.

§.2. Nos ipsos Fratres, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati eisdem Fratribus, ut ex nunc de cetero, perpetuis futuris temporibus, Fratres, & Moniales dicti totius Ordinis Carmelitarum, omnium, & quorumcumque Monasteriorum, Domorum, & locorum ejusdem Ordinis ubilibet nunc, & pro tempore consistentium, libere, & licite possint, & valeant quæcumque bona stabilia, & immobilia, seu quasi stabilia cujuscumque qualitatis, & quantitatis, & valoris, & in quocumque loco existentia eorumdem Monasteriorum, Domorum, & locorum, vendere, alienare, & permutare pro precio, pactis, modis, & formis, hinc inde conveniendis, licentiam, & facultatem, Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus: Proviso tamen quod præmissa omnia fiant pro commoditate, vel utilitate ipsorum Monasteriorum, Domorum, & locorum, & quod Hic ideo Pontifex dat Ordini facultatē alienandi bona etiam stabilia, absque aliqua Sedis Apost. vel alterius licentia.

quod consensus duarum partium, ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium ipsius Monasterii, Domus, vel loci, cujus dicta bona erunt, accedat, & interveniat absque alia a Nobis, vel Successoribus nostris Romanis Pontificibus, pro tempore existentibus, aut Sede Apostolica, vel illius de latere Legatis, seu Nunciis, aut etiam locorum Ordinariis petenda, vel obtinenda licentia, seu confirmatione.

Dummodo alienationes fiunt pro utilitate, vel cōmoditate Monasteriorum, & accedat cōsensus duarū ex tribus partium Fratrum vel Moniali̅u, loci, & accedat consensus, vel ratificatio Generalis. *Imo requiritur, quod fiat investimentum, ut hic infra ad fin.*

§.3. Ita tamen, quod loco consensus Sedis Apostolicæ dilectus filius Prior Generalis dicti Ordinis nunc, & pro tempore existentes, & diligenter examinata, & re evidenter utili comprobata habeat, prout sibi ex nunc perpetuo concedimus potestatem ratificandi hujusmodi permutationes, & alienationes, ac contractus, sicque ubi talis ordo non fuit servatus, concessio, venditio, alienatio, ac contractus, desuper aliter facti, nulli, & invalidi, nulliusque roboris, ac momenti existant, & donec prædictus Prior Generalis, modo prædicto non ratificaverit, possessio remaneat, & remanere intelligatur penes ipsos Fratres, seu Moniales dicti Monasterii, seu domus, aut loci, seu permutantis, & alienantis, ac ita in præmissis perpetuo declaramus, & decernimus. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc, & e contra, postquam permutationes, alienationesque, necnon contractus, servatis enarratis pro tempore facti, & per dictum Priorem Generalem ratificati fuerint, ut præfertur, seu consensus ejusdem Prioris Generalis intervenerit, easdem permutationes, & alienationes, ac contractus, & deinde sequuta quæcumque, necnon instrumenta, & scripturas desuper pro tempore confecta, approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere statuimus.

Utilitas autē & necessitas probata sit assertione dictarum duarum partium Fratrum vel Monialium alienantium. *Ad hoc vide quod hic infra sequitur ad fin.*

§.4. Decernentes, quod ad utilitatem, seu commoditatem Monasteriorum, Domorum, & locorum prædictorum assertioni duarum partium ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium illius loci, cujus bona erunt, postquam ratificatio facta fuit, illasque, & illa, necnon præsentes, & in eis contenta, validas, & efficaces, ac valida, & efficacia perpetuo fore, necnon ab omnibus observari debere, ipsisque, & cum eis contrahentes prædictos super præmissis, & inde sequutis quibuscumque, per quoscumque quavis auctoritate, quomodolibet molestari, vel impediri non posse, necnon irritum & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit, attentari.

Executores hujus concessionis deputat.

§.5. Quo circa Vener. fratri Episcopo Maceratensi, & dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, & Cancellariæ Apostolicæ Regenti, nunc, & pro tempore existentibus, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuit, & quoties pro parte eorumdem Fratrum Carmelitarum, vel Monialium, aut alicujus eorum super his fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, integre, & inviolabiliter observari. Non permittentes, eos, aut eorum aliquem desuper contra earumdem præsentium tenorem, quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulas contrariorum derogatorias apponit.

§.6. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & piæ mem. Symachi, ac Pauli Papæ Secundi, Prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiæ non alienandis, vel alienatis recuperandis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis: Necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Monasteriorum, Domorum, & Ordinis prædictorum statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & irritantibus, ac aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Alienationes non antea fieri permittit, quam sit repertum investimentū Ordini utilius.

§.7. Volumus autem, quod si ad alienationem bonorum stabilium, ex causa majoris utilitatis, aut alia ratione suadente deveniendum erit, alienationes bonorum ad Monasteria, & domos ejusdem Ordinis spectantium, non antea fiant, quam cum reperta fuerint bona, eisdem Monasteriis, & Domibus utiliora, in quibus pretium rerum hujusmodi alienatarum unico concentu, realiter, & cum effectu investiatur, vel convertatur, alias alienatio ipsa sit ipso jure nulla.

Transumptis credi jubet. §.8. Volumus autem, quod præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, etiam impressis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.IV. 3. Februarii. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die tertia Februar. 1576. Pontificatus nostri Anno IV.

LIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Facultas Ordinario Hispalen. in perpetuum, ut tanquam loci Ordinarius in casibus ad jurisdictionem ordinariam pertinentibus; in aliis vero Officium Inquisitionis concernentibus, adhibitis Inquisitoribus Hispalen. absolvere possit ab omnibus peccatis, etiam hæresis &c. ac in pristinum restituere, necnon Sacerdotibus captivis licentiam baptizandi pueros a Matribus oblatos, dare possit &c.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispalen.

GREGORIUS PAPA XIII.

Venerabilis frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium. Officii nostri partes exequimur cum pœnitentibus, qui misera infidelium servitute oppressi a fide Catholica desciverunt, illico pietatis Januam reseramus.

Causa Constitutionis edendæ. §.1. Nuper siquidem exponi Nobis fecit Charissimus in Christo Filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod postquam plerique forsan utriusque sexus Christiani diversis temporibus in Maurorum, & Turcarum potestatem redacti fidem Catholicam deseruerunt, & ab illa apostatarunt, nonnulli etiam masculi se circumcidi passi fuerunt, habitumque Infidelium publice gestando uti Mauros, & Infideles se geserunt; aliqui autem se Mauros esse asseverarunt, nonnulli ex eis tacti dolore cordis intrinsecus eorum peccati pœnituisse, divinamque misericordiam in eo implorasse, inter quos aliqui ad Christianos Sacerdotes eis in locis in eadem captivitate retentos, pro absolutionis beneficio obtinendo, ac ut Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & illius gremio reconcilientur recurrerunt; alii autem publice se Christianos esse profitentes Maurorum habitu palam derelicto, nunquam intentionis eorum fuisse Infidelium sectam sequi dixerunt; id vero quod eo usque ab eis extrinsecus demonstratum fuerit, causa petiendæ libertatis factum fuisse dixerunt, ut aliquando ad Christianorum loca accedere, & si in libertatem revocare possent, quorum sermone Infideles indignati, ut ferreis manubiis, & compedibus revinctos in tetros detrudunt Carceres, pessimeque afficiunt, demum aliqui in infirmitate, & articulo mortis constituti corde Christianos se fuisse, & esse affirmant, neque unquam animo a fide Catholica avertisse, aut de ea male sensisse dicant.

§.2. Omnes igitur prædicti pœnitentes in captivitate redempti, per prædictos Sacerdotes Sanctæ Matri Ecclesiæ, extra quam nulla salus, reconciliari, & ab excessibus, & delictis ab eis commissis, de quibus corde contrito, & ore eisdem Sacerdotibus confessi fuerunt per confessionis, & pœnitentiæ Sacramentum absoluti, & ad Sanctissimæ Eucharistiæ, & aliorum Ecclesiæ Sacramentorum participationem restitui instanter postulant, his accedit, quod nonnullæ mulieres, quæ animo, & corde Christi fidem colere dicunt, natos suos eisdem Sacerdotibus baptizandos offerunt, curantque eosdem natos ab eisdem Sacerdotibus Baptismatis aqua more Romanæ Ecclesiæ ablui. Quare dictus Philippus Rex Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis, ac aliis casibus similibus, qui jam acciderunt, vel in posterum, donec vixerit, evenire poterunt earum captivorum animarum saluti prospiciendo, ex consueta Sedis Apostolicæ benignitate opportune providere dignaremur.

Facultates cōcessæ Ordinario Hispalen. pro lapsis a Fide. §.3. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, ac etiam eorumdem Captivorum miseriæ, & infirmitati more pii patris compatiendum esse censentes fraternitati tuæ, de cujus prudentia, & probitate plurimum in domino confidimus, & cujus eximiam fidem, atque integritatem optime cognitam habemus. Ut tanquam loci Ordinarius quoad casus, tam expressos, quam qui postmodum evenerint, ad Ordinarii Jurisdictionem spectantes, & pertinentes; quo vero ad casus, qui Officium S. Inquisitionis respiciunt, adhibitis præsentibus, & qui pro tempore fuerint, Inquisitoribus ejusdem Archiepiscopatus, eosdem, qui tam prædictos errores, excessus, & crimina commiserint, quam in alios fidem Catholicam corde, vel facto deserendo, vel alias quomodolibet ab illa pro tempore apostatando inciderint, se humiliter, & pura mente, cordeque sincero, & contrito, ac cum certo proposito ab illis, & aliis similibus in posterum abstinendi, & alias integre peccata sua Fidelibus Sacerdotibus, si eorum copiam habere potuerint, confessi fuerint, ab eisdem erroribus, criminibus, & excessibus, etiamsi in illis semel, vel bis, aut etiam pluries relapsi fuerint, & propterea notam requirerent magis specialem, necnon a quibusvis excommunicationis etiam majoris, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, tam a jure communi, quam per quascumque Apostolicas, Provinciales, & Synodales Constitutiones, ac ab homine contra quoscumque talia, vel similia excessus, errores, & crimina, etiam prædictis graviora committentes inflictis, & illatis, seu inferri comminatis per te, vel alios, quos ad id tu quandocumque expedire cognoveris, semel vel pluries, ac quoties tibi quomodolibet opportunum fore videbitur, deputandos, injuncta eis pro modo culpæ salutari pœnitentia, pro qualitate factorum

ctorum arbitrio tuo, ac quoad casus, qui Officium inquisitionis concernunt, Inquisitorum prædictorum adhibito consilio, absolvendi, Sanctæque Matri Ecclesiæ reconciliandi, & ad illius gremium constituendi, ac quascumque pœnas propter eadem delicta incursas remittendi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam per eos, eorumque filios, & descendentes, quomodolibet contractam absolvendi, eosque in pristinum, & eum, in quo antequam præmissa committerent, erant statum restituendi, reponendi, & plenarie reintegrandi; ac eisdem Sacerdotibus captivis per te, quando tibi visum fuerit, in genere, vel in specie subdelegandos, ut ubi non fuerint proprii Sacerdotes pueros a Matribus oblatos juxta Ecclesiæ ritum, & morem baptizari, habita tamen prius promissione a Matribus infantium eos in fide Catholica educandi, & quamprimum fieri poterit, in Ecclesia sistendi, ut ibi ceremoniæ, & ritus ab eadem Ecclesia in Baptismo Ordinis suppleantur, amplam, & liberam Apostolica auctoritate tenore præsentium facultatem, concedimus, & impartimur.

§.4. Necnon tibi quando, & quoties, ut præfertur, expediens esse judicaveris, ut non solum in prædictos casus, & eventus tamquam loci Ordinarius, in casibus ordinariæ jurisdictionis, quam etiam in aliis, qui pro tempore occurrerint, ad Sanctissimæ Inquisitionis Officium prædictum pertinentibus, adhibitis dicti Archiepiscopatus Inquisitoribus, ut præfertur, de opportuno tam absolutionis, quam alio remedio eisdem captivis, pro eorum animæ salute providere, ceteraque omnia, & singula, tam in præmissis, quam aliis casibus, qui evenient, necessaria, & opportuna facere, & exequi, & ad ea facienda, & exequenda quoscumque quandocumque subdelegare libere, & licite valeas, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, legibus Regni, pracmaticisque sanctionibus in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.6. Ceterum, quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, deferri, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod transumpto præsentium literarum sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munito, & manu Notarii publici subscripto eadem fides, tam in judicio, quam extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 28. Februarii 1576. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 28. Febr. 1576. An.IV.

LIV.

Jurisdictio, & facultates Præfecti Annonæ Urbis, & totius Status Ecclesiastici.

GREGORIUS PAPA XIII.

Motu proprio &c.

Exordium.

Inter ceteras Pastoralis Officii nostri curas, quibus assidue premimur, libenti illam fovemus animo, per quam in Statu nostro Ecclesiastico Annona, & abunde inveniri, & communi haberi precio possit, nostrique ex hoc subditi, quo ad fieri possit, subleventur.

Deputatio Andreæ Spinolæ Præfecti Annonæ: cum facultatibus & privilegiis consuetis, & maxime infrascriptis.

§.1. Quare cupientes insignem probitate, & experientia virum, qui prout res expostulat ipsa, Nos adire quotidie, cuncta ad Annonam hujusmodi pertinentia collaturus commode possit, de dilectorum tamen filiorum Cameræ nostræ Apostolicæ Clericorum Præsiden. numero juxta antiquam hactenus observatam consuetudinem præficere, ac de fide, probitate, integritate, prudentia, & multiplici rerum gerendarum experientia, Dilecti filii Andreæ Spinolæ in utraque signatura nostra Referendarii, dictæque Cameræ Clerici Præsiden. Nobis affatim perspectis, plurimum in Domino confisi, sperantesque ea, quæ ejus curæ demandaverimus, omni cum laude gesturum, & executurum fore. Motu simili &c. eumdem Andream frumentariæ Annonæ Almæ Urbis, & reliqui Status nostri Ecclesiastici generalem Præfectum, ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum, cum honoribus, oneribus, facultatibus, & auctoritatibus jurisdictione, privilegiis, exemptionibus, & prærogativis solitis, & consuetis, ac dilecto filio nostro Cæsari Brumano tunc ejusdem Cameræ Clerico præsiden., & dictæ Annonæ nuper præfecto, & quibusvis aliis ad hujusmodi Præfecturæ officium Annonæ hactenus deputatis quomodolibet in hunc usque diem concessis, Apostolica auctoritate harum serie approbantes, & ratificantes omnia, & quæcumque per eum hactenus gesta, facta, & ordinata hucusque, de novo constituimus, facimus, & deputamus.

Facultas cogendi quoscumque ad notifican. eorum frumenta, & legumina.

§.2. Dantes illi in præmissis omnibus, & singulis plenam facultatem, & auctoritatem, tam in præfata Alma Urbe, quam quibusvis aliis Nobis, & S. R. E. mediate, vel immediate subiectis Provinciis, Civitatibus, oppidis, & locis, frumenta, ac legumina cujusvis generis, seu speciei annotandi, & describendi, seu annotari, & describi faciendi, ac universas, & singulas utriusque sexus personas cujusvis status, gradus,

dus, ordinis, dignitatis, & præeminentiæ existentes, eidem S. R. E. mediate, vel immediate subiectas, tam Ecclesiasticas quam sæculares, etiam si personæ sæculares hujusmodi Ducali, Marchionali, & Comitis, vel alia majori, Ecclesiasticæ vero, Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, vel alia majori dignitate, seu dignitatibus præfulgeant, ac etiam si Cardinalatus fungantur honore, vel etiam majores existant, ad veram frumentorum, & leguminum, quæ ipsos tempore desuper publicandorum edictorum, seu bannimentorum habere continget, quantitatem, etiam in scriptis medio juramento denunciandi, quarum denunciationum notulam, etiam ad dilectum filium Aloysium Card. Cornelium, necnon & pro tempore Camerarium nostrum deferri volumus, sub censuris Ecclesiasticis, ac pecuniariis, necnon manifestæ rebellionis, læsæque Majestatis, ac dominiorum, & aliorum bonorum suorum confiscationis, aliisque ejus arbitrio imponendis, & applicandis, ceterisque pœnis, etiam quibusvis eidem Andreæ videbitur, etiam per publicum edictum in locis sibi benevisis affigendum, vel alias publicandum monendi, & requirendi.

Et prohibendi ne illa asportentur de loco ad locum sine ejus licentia.

§.3. Eisque ne frumenta, & legumina hujusmodi extra dictum Statum Ecclesiasticum, neque de loco ad locum, etiam loca ejusdem status sine ejusdem Andreæ licentia asportare ullo modo audeant, sub similibus pœnis inhiben. inobedientes, seu contravenientes quoslibet censuras, & pœnas prædictas incidisse, & incurrisse declarandi, aggravandi, & reaggravandi, invocato etiam auxilio brachii sæcularis, necnon executiones quaslibet, tam reales quam personales fieri mandandi.

Fraudesque desuper committentes coercendi.

§.4. Præterea quoscumque in præmissis fraudes committentes, vel alias noxios, & delinquentes mulctandi, ac quibusvis etiam ultimi supplicii, vel aliis corporis afflictivis pœnis condemnandi, & seu ipsos, ac prædictos inobedientes, seu non parentes a quibusvis censuris, & mulctis, ac ut præfertur, afflictivis, etiam ultimi supplicii pœnis absolvendi, & liberandi, desuperque cum eis concordandi, & accordandi, componendi, & transigendi, ac quascumque sibi benevisas concordias, compositiones, & transactiones faciendi.

Frumenta quoque & legumina undique cogendi, & emendi pro preciis sibi benevisis.

§.5. Item quascumque frumentorum, & leguminum hujusmodi quantitates cogendi, ac emptionis, & mutui, vel alio quovis titulo pro preciis, & modis, de quibus sibi videbitur, acquirendi, propterecaque quasvis pecuniarum summas mutuo, vel aliter capiendi, ac super præmissis omnibus, & singulis cum quibusvis Mercatoribus, & aliis personis quibuslibet conventiones, & partitas quascumque, etiam cum quorumvis donativo, cum mutuantibus donandorum promissione, & donatione faciendi, ac desuper contractus, & instrumenta quælibet, cum pactis, conditionibus, capitulis, & clausulis sibi benevisis celebrandi, & ineundi, ac pro illorum observatione præfatam Cameram, & omnia illius bona præsentia, & futura, in quavis, etiam pleniori ipsius Cameræ forma obligandi.

Ministros desuper deputandi cum salariis ab eo declarandis.

§.6. Necnon quoscumque Commissarios, Officiales, & Ministros opportunos, aut alias sibi benevisos deputandi, & hactenus quomodolibet deputatos revocandi, & removendi, prout Nos harum serie quoscumque Commissarios, officiales, & ministros super hujusmodi frumentorum negocio hactenus, etiam per Nos quomodolibet deputatos revocamus, & removemus, eorumque provisiones, & salaria declarandi, eisque illas, & illa, ac aliis, quibus opus fuerit, quasvis pecuniarum summas, & quantitates ex frumentorum, & leguminum hujusmodi venditione conventionibusque, seu partitis ineundis, vel alias hujusmodi rei frumentariæ negocio quomodolibet provenientes, solvi, & exbursari mandandi, omnesque, & singulos quarumvis Civitatum Annonæ Præfectorum a Nobis hactenus quomodolibet deputatorum ministros, quovis nomine nuncupatos, quos circa hujusmodi Annonæ negocium se quomodolibet ingessisse constabit, ad sibi, seu a se deputandis de a se gestis, & administratis rationes, & computa redden., & reliqua si quæ sint, restituendi per similes censuras, & pœnas, aliaque juris, & facti remedia opportuna cogendi, & compellendi, cogique, & compelli faciendi.

Ceteraque omnia necessaria, & opportuna faciendi.

§.7. Ac denique cetera omnia, & singula ad hujusmodi rei frumentariæ negocium quomodolibet pertinentia gerendi, exercendi, & exequendi, ac edicendi, seu edici, & proclamari faciendi, necessaria, & opportuna, quæque omnes Clerici Præsiden. Cameræ hujusmodi, dum simul coadunati, & congregati ipsam Cameram faciunt, & repræsentant, facere, gerere, exercere, & exequi, ac edicere, seu edici, & proclamari facere possit, & valeat. Unumque, vel plures loco sui cum simili, vel limitata potestate substituen., & ejus arbitrio removendi.

Officiales, & alii omnes obediant Præfecto.

§.8. Mandantes propterea dilectis filiis Camerario, & Thesaurario generali nostris necnon Clericis præsidentibus dictæ Cameræ, ceterisque, ad quos spectat, & in futurum spectabit, ut has nostras in præfata Camera admittant, & in illius libris describi, & registrari faciant, desuperque patentes literas, & alias scripturas opportunas expediant, & expediri mandent, auctoritate nostra, & Sedis Apostolicæ, & Legatis de latere, eorumque Vicelegatis, ac tam dictæ Urbis, quam aliarum Provinciarum, Civitatum, & locorum Nobis, & S. R. E. mediate, vel immediate subiectorum quorumcumque Gubernatoribus, Locatenentibus, Prætoribus, Vicariis, & aliis quovis nomine nuncupatis officialibus, & justitiæ ministris, necnon Communitatibus, & Universitatibus, eorumque Magistratibus, & personis publicis, & privatis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna, etiam strictius inhibendo, ne eumdem

dem Andream, aut ejus pro tempore Ministros in præmissis, vel aliis ad dictum rei frumentariæ negocium pertinentibus ullo modo, vel contemptu impendiat, vel remorentur, aut molestent, immo ejus, & eorum nomine requisiti, illi, & illis desuper opportune faveant, & assistant, ejusque, & eorum mandata, edicta, seu proclamationes, aut alias ordinationes exequi mandent, & faciant realiter, & cum effectu.

Clausulæ derogatoriæ. §.9. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus, etiam Apostolicis, necnon statutis, & reformationibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam eisdem personis, & earumdem Urbis, Civitatum, Provinciarum, Oppidorum, & locorum populis, Communitatibus, seu Universitatibus, necnon tam ecclesiasticis quam sæcularibus, ceterisque supra designatis, & aliis quibusvis personis, etiam super extractione frumentorum, & leguminum, etiam per Sedem Apostolicam, & Cameram præfatam, in genere, vel in specie, tam ex causa onerosa, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet concessis, & concedendis; quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis &c. eorum tenores, &c. illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse harum serie latissime derogamus, illaque adversus præmissa nullatenus suffragari posse, seu debere decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit. §.10. Decernentes præsentium nostrarum solam signaturam sufficere, & ubique in judicio, & extra, in Romana Curia, & extra, plenam fidem facere, regula contraria non obstante, seu si eidem Andreæ videbitur, desuper literas, etiam per Breve nostrum, etiam cum omnium, & singulorum præmissorum pleniori specificatione, & expressione, ac quarumcumque scripturarum desuper necessariarum ad verbum si videbitur, insertione, aliisque clausulis, & cautelis necessariis, & opportunis, adeo quod contraria quæcumque prorsus tollantur, & non obstent, simul, vel separatim expediri posse.

Fides transumptorum. §.11. Ipsarumque præsentium, & etiam dictarum literarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiæ Ecclesiasticæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Papæ subscr. Placet Motu proprio V.

Die 7. Maii 1576. admissa fuit in Camera Apost. & per RR. PP. DD. Clericos registrari mandata, quam ego Not. infrascriptus in lib. diverf. fol.39. registravi.

LV.

Quod religiosi & personæ Societatis Jesu ad publicas processiones accedere non cogantur.

Alia de hac Societate vide in Constit. XXXI. Pauli III. Regimini. *Tom. IV. Par. I. fol.* 185.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Quæcumque sacrarum Religionum instituta offendere, & illarum personarum functiones, & salutaria ministeria retardare noscuntur, nostrum Nos incitat officium de medio removere.

Hic Societas ex ejus instituto non agitur ire ad publicas supplicationes. §.1. Sane licet sicut accepimus dilecti filii Præpositus Generalis, & alii presbyteri religiosi Societatis Jesu, ab illius primæva erectione, a Sede hac Apostolica juxta divinæ vocationis directionem emanata, & per Nos etiam confirmata, ad divinum officium privatim tantum, & non in communi seu in choro recitandum teneantur, ac propter ipsius Societatis, tam multa Collegia, & Seminaria, quæ specialem postulant instituti religiosi modum, necnon ministeriorum illius amplitudinem, ac difficultatem, & in Ecclesia Dei utilitatem, ex antiqua consuetudine jam inde ab hujusmodi erectione recepta observatum, decretoque etiam generalis eorum Congregationis desuper edito, ne ad publicas supplicationes, seu processiones quivis ex illius personis accederet, nisi ubi propter hæreticorum, vel gentilium conversionem, aut alias expediens esse pro tempore existens Generalis ipsius Societatis Præpositus judicaret, ordinatum fuerit.

Ordinarii tamen cogebant vigore Conc. Trid. Sess.25 cap.13. §.2. Nihilominus nonnulli locorum Ordinarii, forsan Concilii Tridentini auctoritate & decreto moti, dictos presbyteros ad supplicationes prædictas procedere nuper coegerunt, non sine illorum functionum, ac ministeriorum recordatione.

Hic modo Pōtifex justis de causis, eam eximit ab hujusmodi publicis supplicationibus. §.3. Nos igitur, qui præfatos presbyteros & religiosos dictæ Societatis a studiis, lectionibus, prædicationibus, confessionibus audiendis, & aliis verbi Dei ministeriis, ac pietatis operibus, quibus continue laudabiliter incubuerunt, & incumbere non desistunt, quavis ex causa distrahi nolumus; Considerantes in Ecclesia Dei non deesse alios Ordines religionum, qui vel ex instituto, vel absque propriarum functionum impedimento supplicationibus hujusmodi interesse, aliaque publica divina officia exercere, sancte, continenterque valeant, in præmissis opportune providere, ipsosque Præpositum, presbyteros, & eorum singulos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum. Harum serie absol-

solventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad dictorum Præpositi, & presbyterorum, vel aliorum pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera nostra deliberatione, Præpositum, ac omnes & singulos presbyteros, ac religiosos & personas alias omnes dictæ Societatis, ubique locorum existentes ab interessentia supplicationum, seu precum, aut processionum hujusmodi, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo eximimus, & liberamus.

Nulli igitur eam desuper molestent.

§.4. Districtius inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, etiam Patriarchali, vel Archiepiscopali dignitate, ac etiam Cardinalatus & Legationibus Sedis Apostolicæ honore præfulgentibus, & aliis personis quacumque auctoritate fungentibus, ne modernos, & pro tempore existentes Præpositum, & alios presbyteros, & Religiosos Societatis hujusmodi ad processionibus præfatis interessendum, quavis occasione, causa, seu quovis prætextu, ingenio vel colore, directe vel indirecte, mediate vel immediate cogere, aut eos desuper præmissis molestare, perturbare, vel inquietare seu molestari, perturbari, aut inquietari facere, audeant, vel præsumant, seu permittant.

Executorum & defensorum Societatis deputatio.

§.5. Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus, aut Officialibus generalibus, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet spectat, & spectabit, per easdem præsentes mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpositi, presbyterorum, & religiosorum Societatis hujusmodi, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eos, præmissis omnibus & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium trahatur, & aliis Apostolicis, necnon in generalibus, provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim, Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§.7. Volumus autem quod earumdem præsentium transumptis &c.

D. P. An.V. 16. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 16. Julii 1576. Pontificatus nostri Anno V.

LVI.

Quod Confessores in vim privilegiorum Cruciatæ sanctæ eligendi, neminem ab incursu & lapsu in hæresim absolvere possint.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Officii nostri partes sedulo præstare tenemur, ne gratiæ & privilegia a Sede Apostolica ad animarum salutem emanata, in illarum detrimentum interpretentur aut extendantur.

Causa hujus declarationis.

§.1. Nuper siquidem accepimus, nonnullos curiosa & subtili magis quam vera interpretatione prætendere, in vim privilegiorum Cruciatæ sanctæ ab eadem Sede concessorum eligendi Confessores, qui a nonnullis criminibus, & excessibus absolvere possint, a lapsu, & incursu in hæresim absolvendi facultatem & auctoritatem, saltem in foro conscientiæ habere.

Declaratio de qua in rub.

§.2. Nos autem omnem dubitandi occasionem in præmissis removendam esse existimantes, ne circa id ullo tempore hæsitari contingat, Motu proprio & ex certa nostra scientia fel. recor. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri, ac nostræ intentionis nunquam fuisse, vel esse, dictis Confessoribus aliquo modo absolvendi ab incursu & lapsu in hæresim, quod crimen uti ceteris gravissimum speciali nota est dignum, facultatem concedere, nec illam per dictum Prædecessorem, & Nos unquam concessam fuisse, vel esse censeri, aut ipsis Confessoribus dictorum privilegiorum auctoritate electis absolutionem impartiri licuisse, neque in posterum licere, aut absolutiones, quæ jam forsan eo casu sub datorum privilegiorum prætextu per Confessores impensas, nemini suffragari potuisse sive posse, auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, & declaramus.

Facultas Commissarii Cruciatæ, illam in vulgare idiomate redigendi &c.

§.3. Et ut Christifideles supradictæ declarationis commodius notitiam habere possint, licentiam & facultatem concedimus Commissario generali dictæ Cruciatæ, illam de latino sermone in vulgari juxta linguam provinciæ, ubi publicatio ipsius Cruciatæ facienda erit, redactam, una cum facultatibus dictæ Cruciatæ, & per modum exceptionis, in suo loco, sive ad partem imprimi posse facere, in contrarium facientibus quibuscumque non obstantibus.

Fides transumptorum.

§.4. Ceterum quia difficile foret præsen-

sentes literas ad singula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illorum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii Apostolici subscriptis, & sigillo dicti Commissarii, seu alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.V. 22. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 22. Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno V.

LVII.

De Confraternitate Recommendatorum B. Mariæ Virginis, Confalonis postea nuncupata, Romæ anno 1264. a nonnullis Patritiis Romanis instituta. Ac de modo orandi, sive Corona a S. Bonaventura ejus Confratribus præscripta, indulgentiarumque elargitione.

GREGORIUS PAPA XIII.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Pastoris æterni, qui non vult mortem sed conversionem peccatoris, vices licet immeriti gerentes in terris, Christifideles singulos, præsertim piis sodalitatibus, ad caritatis & misericordiæ opera exercenda, sub gloriosissimæ Virginis Mariæ nomine, & vexillo institutis adscriptos, ad devotionis sinceritatem erga Salvatorem, & Dominum nostrum Jesum Christum, cui pro ipsis ab æterna morte redimendis in ara Crucis immolato, nulla condigna reverentia, nullusque satis congruus honor, ulla ratione posset umquam exhiberi, per amplius augendum, frequentesque & efficaces orationes sibi, tam pro eorum, quam aliorum Christifidelium, etiam defunctorum animarum salute devote effundendum, esca spiritualium alimentorum, indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus libenter invitamus, ut exinde suorum abolita macula delictorum, promissæ redemptionis fructum facilius consequi, & ad sempiternæ gloriæ beatitudinem feliciter pervenire mereantur.

Sodalitas Beatæ Mariæ Cófalonis de anno 1264. in Urbe instituta fuit, & a Pontificibus decorata diversis privilegiis.

§.1. Cum itaque sicut accepimus, superioribus temporibus, videlicet de Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo quarto, in Alma Urbe nostra admodum insignis Societas Regulæ Recommendatorum ejusdem B. Mariæ Virginis primo, & deinde Confalonis nuncupata, per nonnullos patritios Romanos, & alios eximios ac egregios viros ex revelatione ipsius B, Mariæ Virginis ut pie creditur, canonice instituta, ac insignibus, & præclaris privilegiis, indulgentiis, aliisque peccatorum remissionibus per diversos Romanos Pontifices Prædecessores nostros decorata.

§.2. Et inter cetera pro illius felici directione, & animarum dilectorum filiorum ipsius Societatis Confratrum, tunc & pro tempore existentium salute, eorumque devotionis incremento, & divini nominis, ac ejusdem Beatæ Mariæ Virginis honore, & gloria per Sanctum Bonaventuram tunc in humanis agentem, & Ordini Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum professorem, pie statuta & ordinata, eisdem Confratribus, certa, facilis, commoda, & omnibus pervia orandi, & Altissimo preces effundendi ratio, & forma, Corona nuncupata, præscripta fuerit, videlicet quod ipsi Confratres loco horarum canonicarum, viginti quinquies orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam, cum versu incipiente Gloria Patri, in fine psalmorum recitari solito, necnon septies orationem, salutationemque hujusmodi, cum versiculo Defunctorum nuncupato, qui incipit, Requiem æternam, & ejus responsorio recitare tenerentur.

Et quædam Corona pro modo orandi a S. Bonaventura Confratribus data fuit.

Confratribus sic orantibus variæ Indulgentiæ concessæ fuerunt.

§.3. Ipsis autem Confratribus sub hujusmodi forma pie orantibus varias indulgentias, & peccatorum remissiones concessas fuisse, multorum fide dignorum testimonia a suis majoribus quasi per manus tradita & accepta comprobent. Ceterum propter diuturni temporis hujusmodi lapsum, illiusque varias calamitates ac injurias, de concessionibus indulgentiarum, & remissionum hujusmodi, aliter quam ut præfertur, non constet,

Hic modo Pótifex, ut illi ferventius d. formam orandi observent, & aliis piis operibus ardentius studeant.

§.4. Nos cupientes ut ipsa Societas, cujus Confratres prædicti, ut etiam accepimus, in Virginibus pauperibus nuptui singulis annis tradendis, Missis & aliis divinis Officiis in eorum Oratorio celebrandis, aliisque piis operibus, non sine summo religionis, & caritatis Christianæ fervore intenti, laudabiles effectus producere non cessant, & ad quam dilectus filius noster Alexander tituli Sanctæ Mariæ in Via presbyter Cardinalis Sfortia nuncupatus, Viceprotector, & Angelus Capranica, ac Hortensius Francipanis, necnon Joannes Dominicus Guelphus, & Valerius de Valle Patritii Romani moderni Custodes ejusdem Societatis dilecti filii singularem gerunt devotionis affectum, prosperis incrementis jugiter proficiat, & in debita veneratione habeatur, ac non solum illius, sed etiam quarumcumque aliarum ei nunc aggregatarum, & deinceps aggregandarum Societatum Confratres pro tempore existentes, eo ferventius & libentius formam orandi hujusmodi cum devotionis incremento observent, & recitationi Coronæ præfatæ intendant, quo exinde majoribus donis spiritualibus se refectos fore conspexerint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi.

Indulgentias hic enunciatas elargitur.

§.5. Omnibus & singulis utriusque sexus Christifidelibus in confratres, tam Confalonis, quam aliarum ei aggregatarum & aggregandarum Societatum hujusmodi pro tempore receptis, qui forma præscripta hujusmodi oraverint, & dictam Coronam devote

devote recitaverint, Dominicis & aliis festivis viginti, ceteris vero non feriatis diebus decem annos de eis injunctis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis, quo die prædictorum id fecerint, Apostolica auctoritate tenore præsentium misericorditer in Domino relaxamus. Dictis vero Confratribus in Nativitatis & Resurrectionis, ac Pentecostes Domini nostri Jesu Christi, ceterisque tam in illius, quam ejusdem B. Mariæ Virginis honorem celebrari solitis festivitatibus, eamdem Coronam etiam recitantibus, quo die festivitatum id fecerint, plenariam omnium peccatorum suorum, de quibus ore confessi, & corde contriti fuerint, indulgentiam & remissionem auctoritate & tenore prædictis concedimus & elargimur. Declarantes eamdem indulgentiam assequi, etiam illos ex Confratribus prædictis, qui eorum vita durante singulis diebus cessante legitimo impedimento, eamdem Coronam similiter recitaverint, & in mortis articulo confessi & contriti decesserint, seu id facere nequeuntes, contritionis signa exhibuerint & ostenderint, vel ad minus ter in qualibet hebdomada eamdem Coronam recitantes, & in illorum mortis articulo dictam Coronam supra se habentes, sanctissimum nomen Jesu ore, seu saltem corde invocaverint. Et insuper ut animarum Christifidelium, tam vivorum, quam defunctorum saluti per amplius consulatur, eisdem Confratribus nunc & pro tempore existentibus, ut Coronam prædictam quadragesimalibus, & aliis anni temporibus, ac diebus, quibus in Ecclesiis dictæ Urbis & extra illius muros existentibus stationes sunt indictæ recitando, omnes & singulas indulgentias, peccatorumque remissiones, tam pro se, quam per modum suffragii, pro Confratribus in Christi caritate defunctis, pro quibus illam recitaverint, consequantur, quas consequerentur, si eisdem temporibus & diebus, Ecclesias ipsas pro eisdem stationibus & indulgentiis deputatas personaliter visitarent. Et postremo ut si ipsi Confratres pariter confessi & contriti singulis secundis feriis cujuslibet mensis, ac etiam die Commemorationis defunctorum Coronam ipsam cum versiculo & responsorio prædictis incipien. Requiem æternam, genibus flexis, pro cujuscumque Confratris anima, quæ Deo in caritate conjuncta ab hac luce migraverit, pariter recitaverint, per hujusmodi recitationem anima ipsa, eorumdem Domini nostri Jesu Christi, & beatissimæ Virginis Mariæ, ac beatorum Apostolorum Petri & Pauli, aliorumque Sanctorum meritis suffragantibus, a Purgatorii pœnis liberari valeat, eisdem auctoritate & tenore etiam concedimus & indulgemus.

Clausulæ præservativæ.

§.6. Præsentibus literis, quas sub quibuscumque similium vel dissimilium indulgentiarium revocationibus, limitationibus, suspensionibus, ac aliis contrariis dispositionibus comprehendi, quavis etiam dicta auctoritate, etiam per Nos & pro tempore existentes Romanos Pontifices successores nostros, & Sedem Apostolicam, aut alias ex quacumque quantumvis urgentissima ac necessaria causa, etiam in favorem Basilicæ ejusdem Sancti Petri de Urbe, Cruciatæ sanctæ, vel expeditionis contra infideles, ac etiam Motu proprio, & ex certa scientia, in genere vel in specie, & alias quomodolibet factis & emanatis nullatenus umquam comprehensas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, ac de novo, etiam sub quacumque etiam posteriori data per pro tempore existentes ipsius Societatis Confalonis Custodes eligenda, concessas, restitutas, & plenarie reintegratas esse, fore & censeri, ac Confratribus, & aliis prædictis suffragari debere decernimus, perpetuis futuris temporibus valituris, etiam si Societati & illius Confratribus prædictis aliqua alia indulgentia, perpetuo vel ad tempus nondum elapsum duratura, per Nos vel Sedem eamdem concessa fuerit.

§.7. Volumus autem quod præsentium transumptis &c. — Fides transumptorum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 12. Octobris, millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno V. — D. P. An.V 12. Octobris

---

LVIII.

Quod pro Religione Clericorum Regularium Societatis Jesu, ubique Ecclesiæ & domus ædificari possint, non obstan. privilegio aliis Ordinibus concesso & concedendo, quod prope eorum loca nova Monasteria constitui nequeant.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SAlvatoris Domini nostri Jesu Christi qui caritas est, & Deus Pacis, his in terris vices licet immeriti gerentes, ea quæ pacis sunt, præsertim cum militantis Ecclesiæ firmamentum, omnisque filiæ Sion decor in animorum conjunctione, pace, & tranquillitate versetur, Nosque unum in Christo corpus simus, pro nostri debiti officio, tamquam ipsius mystici corporis caput quærentes, litium quarumvis, quæ fraternam dilectionem lacerant, maxime vero quæ inter religiosas personas ventilantur, occasionibus obviamus, exortasque, quantum cum Deo possumus, consopimus.

Societatis Jesu multa sunt pia opera, & fructus.

§.1. Sane, ut accepimus, licet dilecti filii presbyteri venerabilis Societatis Jesu in vinea Domini, tamquam fructiferi palmites, in toto fere orbe, tam in continendis in via mandatorum Christifidelibus, infirmis in fide consolidandis, ægrotisque sanandis, confractis alligandis, & abiectis reducendis, ovibus dispersis, & lupis vespertinis, leonumque famelicis catulis in devorationem expositis, reclamandis & defendendis, quam etiam iis, quæ extra ovile Christi., sacrosanctique Imperii nostri tutelam, sub ignorantiæ jugo in obscuris, & tene-

tenebricosis lucis, ac desertis, per montuosas, ac difficiles vias aberrant, convertendis, & ad nationes catholica religione imbutas, & ad immanes, barbarasque divini cultus, politicique ornatus ignaras gentes, ferino potius quam humano more viventes, sese extendentes, optimum, & uberrimum fructum attulerint, & in dies majori cum solicitudine afferre, zizania extirpare, bonum semen revocare, plantare, terrasque incultas Evangelico sulco, ac ecclesiasticæ disciplinæ vomere erudera-re non cessant.

Ideoque Paulus III. ejus institutum cōfirmavit, ut in Const. XXXI. *Regimini* Tomo IV. Par. I. fol. 185.

§.2. Ac dudum propter ipsius Societatis, tam utiles, tamque necessarias functiones, quæ tum in domibus per frequentem Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramentorum administrationem, & ad eorum frequentationem sectandam exhortationem, prædicationemque, & spiritualia exercitia, ac alia verbi Dei ministeria, tum in Collegiis per lectiones, tam bonarum literarum quam Philosophiæ, etiam, & Theologiæ ad juventutem bonis moribus, & literis imbuendam, ex ipsius Societatis primæva instituti erectione, ac divina vocatione, Magno Dei beneficio, & Ecclesiæ spirituali emolumento exercet, felicis recordationis Paulus Papa Tertius speciali privilegio, ut quæcumque domos, Ecclesias, & Collegia ædificare, vel concessa recipere, & inhabitare posset, indulserit.

Jul. III. etiam Constit. LXI. fol. 272.

§.3. Et deinde piæ memoriæ Julius, etiam Papa Tertius indultum hujusmodi confirmaverit.

Pius IV. concessit indultū cannas 140., ut hic, sed ejus Bullam non posui.

§.4. Et successive recolendæ memoriæ Pius Quartus Prædecessores nostri iidem indultum, etiam intra centum quadraginta cannas Ordinum Mendicantium, de novo concesserit.

Hic Pontifex confirmavit.

§.5. Nosque postremo cum lis, & causa, seu controversia, aut quæstionis materia desuper occasione certæ domus per ipsos Presbyteros a dilecto filio Comite de Orgaz Toleti emptæ, concessionem ejusdem Pii Prædecessoris confirmantes, emptionem dictæ domus recte factam, & in ea Presbyteros ipsos habitare posse, & debere declaravimus, & alias prout in singulis literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur.

Quia tamen Societas adhuc molestatur.

§.6. Nihilominus præfati Presbyteri, a diversis dictorum Ordinum religiosis diversimode, vigore, seu prætextu privilegiorum hujusmodi cannarum adhuc, prout de facto, tam in Mexicana quam in Guaxicana novæ Hispaniæ Civitatibus, non sine animi nostri displicentia, molestantur, immo, & excommunicationis sententia interdum feriuntur, in Christiani populi scandalum non modicum.

Hic propterea Pontifex ex justis causis hic relatis,

§.7. Nos igitur attendentes dictam Societatem, quæ quamvis Collegia habeat annexa, & hæc redditus pro studentium necessitate habere possint, inter Mendicantium Ordinum religiones, per sanctæ memoriæ Pium Papam Quintum similiter Prædecessorem nostrum per quasdam suas in forma Brevis literas, sub die septima mensis Julii, Pontificatus sui Anno sexto, expeditas, adscripta, & declarata, ac privilegiorum Ordinum Mendicantium particeps effecta fuit, ex ejus instituto, & Constitutionibus, Apostolica auctoritate confirmatis, bona stabilia possidere non posse, sed incertis eleemosynis, fideliumque largitionibus, & subventionibus vivere, nec minus quam ceteros Mendicantes Ordines, in excolenda vinea Domini, assidue laborare, immo nec alios juxta se, domos, & Monasteria ædificare prohibere, neve ullum aut certe quam minimum præjudicium aliis Religiosorum Monasteriis, ex Societatis Domorum, Collegiorum, & Ecclesiarum vicinitate provenire, ex eo quod propter diversam sanctionum, & instituti rationem, Societas ipsa nec chori usum habet, nec ad funerales associationes accedit, nec defunctorum funera, nisi rara, nulla item Missarum, vel sepulcralia stipendia, nullas sepulchrorum, vel cappellaniarum fundationes, nullam denique pro sus eleemosynam, quæ ad quodvis ipsius Societatis ministerium, vel opus dirigi intelligatur, admittit. Ac, prout nostrum Nos invitat officium, inconvenientibus hujusmodi obviare, ac scandala quæcumque, & contentionum, præcipue inter religiosas personas, occasiones removere, necnon tam salubris dictæ Societatis Ministeriis, quæ pro eorum dignitate, ac majori fidelium fructu, in locis aptis, ubi major seges & frequentior populi consuetudo viget, exerceri, & ministrari debent, viam potius aperire, quam impedimenta ulla obiici permittere volentes.

Privilegium cannarū quibuscumque Ordinibus cōcessum, respectu hujus Societatis revocat, non obstante nova concessione per eos obtinenda.

§.8. Motu proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, eosdem Presbyteros, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac supradictarum literarum, necnon, & aliorum Ordinum, privilegiorum, & in eis contentarum clausularum tenores, ac alias etiam forsan circa præmissa de necessitate exprimenda, præsentibus pro expressis habentes, ac privilegia dictorum Ordinum super non ædificatione infra dictas cannas, quo ad dictam Societatem tantum suspendentes, revocantes, ac invalidantes, silentium perpetuum quibusvis super præmissis, aut eorum aliquo vigore cujusvis confirmationis, aut ampliationis, & de novo concessionis dictarum cannarum a Sede Apostolica quomodolibet, & pari motu, etiam consistorialiter, ac cum quibusvis præsentium derogationibus, specifice factis, obtentarum, & in futurum obtinendarum contra præsentium tenorem venientibus imponentes.

§.9. Eisdem presbyteris, & Societati, ut

Et facultatem Ecclesias, & domos absque fabricandi concedit.

ut, quæcumque Domos, Collegia, Ecclesias, & alia ædificia erigere, ac per eos ubivis locorum erecta inhabitare, ac quæcumque loca, Domos, Ecclesias, Oratoria, & alia cujuscumque structuræ ædificia, sibi quomodolibet relicta, vel oblata recipere, & retinere, ac in eis omnia, & singula, functiones, lectiones, & ministeria, in aliis ejusdem Societatis, Domibus, Collegiis, Ecclesiis, & aliis locis fieri, & exerceri solita, habere, facere, & exercere libere, & licite possint, & valeant, earumdem præsentium tenore de speciali dono gratiæ concedimus, & indulgemus. Eosque a quibusvis censuris, & pœnis, in illos præmissorum occasione forsan latis, absolvimus.

Privilegia Societatis omnia confirmat.

§.10. Necnon indulta, per Paulum, Julium, & Pium, Prædecessores nostros prædictos, & Nos eis, ut præfertur, concessa, & confirmata, cum omnibus, & singulis in eis contentis concessionibus, privilegiis, facultatibus, prærogativis, & aliis gratiis, declarationibus, derogationibus, aliisque quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis, & clausulis, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Clausulas præservativas apponit.

§.11. Necnon oppositionem, & contradictionem quorumcumque quovis titulo, vigore, prætextu, colore ipsis Presbyteris præjudicium afferre, ac præsentes literas de obreptionis, seu subreptionis vitio, aut intentionis nostræ defectu, notari, vel impugnari, suspendi, revocari, annullari, invalidari, aut ad viam juris reduci, vel contra illas attentari non posse, neque debere, sed illas perpetuo validas, efficaces, & illibatas existere, & ubi aliquid contra eas extorqueri, & obtineri contigerit, illas nihilominus in suo pleno, & integro robore, absque eo quod desuper impetranda sit a Sede prædicta illarum confirmatio, restitutio, revalidatio, vel nova concessio, permanere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter in posterum contigerit attentari decernimus. Ac quasvis excommunicationis sententias, vigore talium privilegiorum cannarum, contra dictos presbyteros, vel Societatem latas, & ferendas eos, vel eorum aliquem nullatenus afficere posse declaramus.

Executores deputat.

§.12. Quocirca universis, & singulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, per præsentes, pari motu, mandamus, quatenus ipsi vel eorum quilibet, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum presbyterorum, aut alterius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos decreto, confirmatione, indulto, aliisque præmissis pacifice gaudere, ac easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque perpetuo inviolabiliter observari. Non permittentes eos super eisdem præmissis, vel eorum aliquo, per quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium religiosos, seu locorum Ordinarios, aut alios quoscumque Judices, & personas cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existant, & quacumque, etiam Pontificali, regia, vel alia auctoritate fungantur, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, quovis quæsito colore, vel ingenio impediri, molestari, perturbari, vel alias quomodolibet inquietari, Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras ecclesiasticas, & alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.13. Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas quis auctoritate præsentium ad judicium trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ordinibus, illorumque superioribus, & personis, etiam super non ædificandis Ecclesiis, Domibus, Collegiis, & aliis ædificiis aliarum Religionum intra centum quadraginta cannas ab eorum Cœnobiis, Conventibus, vel Monasteriis, & domibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, per quoscumque Romanos Pontifices concessis, confirmatis, & innovatis, ac omnibus aliis, quæ Nos, & prædicti Prædecessores nostri in singulis literis prædictis voluimus non obstare. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non tamen per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda foret, tenores illorum, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, Motu simili, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis credi jubet.

§.14. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, vel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, aut Cu-

Curiæ Ecclesiasticæ, vel etiam Generalis Præpositi ipsius Societatis munitis in judicio, & alibi, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.V. 30. Octobris. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 30. Octob. 1576. Pon. nostri Anno V.

LIX.

Jurisdictio Protomedici, & Collegii Physicorum Almæ Urbis, quoscumque Medicos in ea medentes examinandi, & non repertos idoneos ab exercitio medicinæ expellendi, atque coercendi.

Ejusdem Collegii, & Protomedici auctoritatem in Urbe doctorandi, & jurisdictionem causas ad Artem spectantes cognoscendi, habes in Const.XXXI. Julii III. Meritis *Tom.IV. Par.I. fol.*303.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. IN Apostolicæ dignitatis culmine, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, ad ea nostræ considerationis aciem libenter dirigimus, per quæ provisionis nostræ auxilio Artis Medicinæ ministerium, recte, & fideliter exerceatur, & ne in eo nonnullorum imperitia errores in alterius jacturam fiant, nostri Pastoralis Officii partes libenter impartimur, prout temporum qualitate pensata id perspicimus salubriter expedire.

Causa hujus Constitutionis §.1. Cum itaque sicut accepimus in Urbe nostra a diversis Medicis, & Artem Medicinæ exercentibus, etiam publice Doctoratis, & privilegium Doctoratus, etiam a publicis, & generalibus Studiorum Universitatibus habentibus quamplurimi, & gravissimi errores modendo, & Artem Medicinæ exercendo, etiam in hominum perniciem, & grave damnum committantur, dum nempe dicti Medici non admodum experti ea remedia, & præsidia, quæ non conveniunt, quinimmo contraria, & diversa utcumque præscribantur, adhibeant & consulant, etiam interdum, vel sæpius experientiam, & periculum dictæ Artis in rebus dubiis, & ipsis incognitis, cum maximo, & evidenti hominum vitæ discrimine faciendo.

Concessio jurisdictionis, de qua in rubr. §.2. Nos pro nostri Pastoralis Officii debito, huic gravi malo occurrere, & in præmissis opportune providere volentes, dictorum filiorum Protomedici, & Collegii Physicorum dictæ Urbis in hac parte supplicationibus inclinati, eisdem Protomedico nunc, & pro tempore existenti, ac Collegio Physicorum dictæ Urbis, in eadem Urbe, omnes, & singulos, ac quoscumque Artem Medicinæ exercentes etiam Medicos publice, & in publicis Gymnasiis, vel Universitatibus quibuscumque doctoratos, & promotos, exceptis tamen illis Medicis, qui longo usu, tam in stationibus Medicorum, sive Collegiis habitis, quam alias, in exercitio Medicinæ probi, & periti communiter existimantur, ad se examini subiiciendum, & per interdictionem, exercitii medicinæ compellere, & per ipsum Protomedicum, & duos alios de eodem Collegio examinare, & illos, quos ad Medicinam exercendam non idoneos, nec sufficientes repererint, exercitio medicinæ hujusmodi in ipsa Urbe prorsus interdicere, seu ab ipso exercitio, ad tempus, & donec, & quousque studio mediante ad melius profecerint, suspendere, aut eis ne dictam Artem nisi cum præsentia, vel consilio alterius, vel aliorum Medicorum idoneorum, & a dictis Protomedico, & duobus de Collegio hujusmodi approbatorum ullatenus exercere audeant, nec debeant, prohibere. Ac in contrafacientes, aut contradicentes quoslibet, quasvis pœnas ipsi Collegio benevisas, & arbitrio ejusdem Collegii, piis usibus applicandas infligere, illaq. ab eis exigere, omniaq. & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facere & exercere libere & licite valeant, ac etiam debeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, sicque etiam perpetuo statuimus, & ordinamus. Necnon eisdem Protomedico, & Collegio, in, & super præmissis omnibus, & singulis plenam, liberam, amplam, & omnimodam facultatem, licentiam, potestatem, & auctoritatem impartimur.

§.3. Ac etiam Protomedicum & Collegium huiusmodi, eorumque deputatos & deputandos super præmissis omnibus, & singulis, ac illorum executione, per quoscumque quavis auctoritate, & quocumque quæsito colore, ingenio, vel prætextu quomodolibet molestari, vel impediri non posse decernimus. Mandantes præterea dictis Medicis, qui ut præfertur, non idonei, nec sufficientes pro tempore reperti fuerint, ut in virtute sanctæ obedientiæ, & etiam sibi per Collegium prædictum comminandis & infligendis pœnis, eisdem Collegii mandatis pareant & obediant. Inhibitio contra omnes impedientes.

§.4. Necnon dilectis filiis Curiæ causarum generali Auditori, Gubernatori, Vicario, & Senatori, ac Conservatoribus Cameræ dictæ Urbis, ceterisque jus dicentibus ecclesiasticis, & sæcularibus, quavis auctoritate fungentibus, & functuris, ac justitiæ ministris dictæ Urbis, & quibusvis aliis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, quatenus ipsi, & eorum quilibet eisdem Protomedico, & Collegio in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes præsentes nostras recipiant, & admittant, ac inviolabiliter observent, & ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit, observari mandent, & præcipiant, faciantque Officiales eis faveant, & hujus Bullæ observantiā quętant.

Protomedicum, & Collegium hujusmodi præmissis omnibus pacifice, & quiete uti, frui, & gaudere, nec permittant eos, per quemlibet contra earumdem præsentium tenorem, quoquomodo molestari, aut impediri, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas, etiam pecuniarias, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione remota, compescendo, ac censuras ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Quibuscumque non obstantibus.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac privilegiis doctoratus in Medicina dictis Medicis, qui, ut præfertur, non idonei, nec sufficientes pro tempore reperti fuerint, quomodolibet, & etiam per quæcumque Gymnasia, Collegia, & Universitates, etiam generales, ac etiam prævio rigoroso examine, etiam publice facto, concessis, & concedendis, necnon quacumque præscriptione etiam longissimi temporis, quo ipsi tales Medici, etiam absque aliqua contradictione medicati fuerint, & artem prædictam etiam palam, & publice nemine contradicente exercuerint, ac regula nostra de non tollendo jure quæsito, si opus sit, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus, dictæque Urbis, & quorumcumque Gymnasiorum, Collegiorum, & Universitatum Studiorum, etiam generalium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, legibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis, eorumque superioribus, & personis, ac etiam dictis Medicis, qui pro tempore non idonei, nec sufficientes, ut præfertur, reperti fuerint, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, ac in posterum concedendis, confirmandis, & innovandis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad id servanda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides exemplorum.

§.6. Volumus insuper quod præsentium transumptis &c.

D. P. An.V. 1. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 1. Novembris, 1576. Pontificatus nostri Anno V.

LX.

Declaratio concordatorum inter Sedem Apostolicam, & Nationem Germanicam, circa collationes Beneficiorum Ecclesiasticorum in mensibus reservatis.

Ista concordata firmavit Nicolaus V. in Const. I. Ad sacram *Tom. III. Par. III. fol. 61.*

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUÆ in Ecclesiam Dei incommoda inferunt, nostra Nos expedit animadversione removere.

Nicolaus V. statuit Ordinarius posse disponere de beneficiis vacantibus in mensibus Sedi Apost. reservatis, nisi fuerit a dicta Sede provisum.

§.1. Cum itaque per literas fel. rec. Nicolai Papæ Quinti nationis Germaniæ pro illius unione, & concordia cum Sede Apostolica inter alia concedatur, ut quoties aliquo vacante Beneficio Ecclesiastico, in mensibus Januarii, Martii, Maii, Julii, Septembris, & Novembris, in quibus vacantium Germaniæ Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio dictæ Sedi specialiter reservata est, non apparuerit intra tres menses a die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de illo Apostolica auctoritate provisum fuerit, ex tunc, & non antea, Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo disponere possit, & sæpenumero contingat, ut antequam inquisitio, quam plerumque, etiam in concursu plurium, sive in partibus, sive apud dictam Sedem, fieri oportet in vitam, mores, & doctrinam eorum, quibus de dictis Beneficiis per Sedem eamdem providendum est, compleri possit, aut antequam de ipsis provisionibus, seu de mandatis, quæ ad inquisitiones, & provisiones hujusmodi faciendas ab eadem Sede impetrantur, vel Motu proprio procedunt, literæ Apostolicæ conficiantur, vel etiam antequam mandata ipsa a Judicibus, ad quos directa sunt, recipiantur, vel recepta expediantur, interdum quoque literis Apostolicis expeditis, & gratia purificata, seu mandatis prædictis receptis, & inquisitione completa, antequam omnimoda executio perficiatur, propter diversa impedimenta, quæ frequenter succedunt, tempus trium mensium, ex quo vacatio beneficii in loco ipsius nota est, expiret, ac proinde Ordinarii locorum, aut alii, ad quos talium Beneficiorum dispositio, cessantibus Apostolicis reservationibus, pertinet, lapso tempore prædicto licet priusquam illud laberetur, provisionis sive alterius dispositionis de illis a dicta Sede jam gratia facta fuerit (quod ipsum ad tribuendum, & quærendum jus satis superque esse certa juris interpretatione frequenter declaratum est) illa tamen conferre contendant. Qua de causa multis Religione, & pietate insignibus, quando ii post ostensum virtutis, & doctrinæ suæ specimen, atque inde emensos labores, & sumptus beneficiis potiri deberent, alii præoccupatores obtentu ordinariæ collationis hujusmodi contra adversantur.

§.2. Nos

Hic Pontifex modo declarat dictam Constitutionē Nicolai V.

§.2. Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad perscrutandum accuratius talium probitatem, industriam, & alia requisita intercedere pro utilitate Ecclesiæ necesse est, locum injuriis aperiat, attendentesque verba prædicta, in loco beneficii, cum verbis, notæ vacationis, quæ protinus antecedunt conjungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, sensumque concessionis, & literarum prædictarum sic esse, ut dispositio beneficii intra tres menses a die notæ vacationis a Sede prædicta fieri, deque gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter utriusque juris interpretes jampridem controversa summa ratione judicatum apparet, vix enim est, ut itineribus non modo infestis, aut prohibitis, quod fere semper aliquo contingit, sed etiam expeditis, quis ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus, & in ea ad expediendum negocium, vel paulisper moratus, in easdem se recipere tanta temporis angustia possit. Quocirca æquitate & justitia suadentibus, præsentium auctoritate declaramus, concessionem Nicolai Papæ, & literas prædictas locum omnino non habere, quod Ordinarii, aut alii collatores prædicti, post lapsum trium mensium ex die notæ vacationis in loco beneficii disponere possint de ullis beneficiis prædictis, alias sub concessione, & literis prædictis comprehensis extra Romanam Curiam in mensibus prædictis quoquomodo vacantibus, vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium mensium per Romanum Pontificem, ac dictam Sedem qualiscumque gratia, vel dispositio, aut concessio facta fuerit. Ne tamen cuiquam licitum sit factam a Sede prædicta dispositionem hujusmodi in longum obtegere, illi quibus deinceps gratiæ hujusmodi concedentur, earum concessionum fidem, & testimonium, intra tres menses a die notæ vacationis in loco beneficii hujusmodi, vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquomodo teneantur.

Decretum irritans.

§.3. Decernentes omnes, & quascumque dispositiones de dictis beneficiis ab eisdem collatoribus post significationem, seu publicationem hujusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore. Sicque in quibusvis causis pendentibus, & futuris judicari debere; necnon irritum, & inane, quicquid secus super his ab eisdem collatoribus, aut quibuscumque aliis scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Collatorum inobedientiū pœnæ.

§.4. Quod si forte quisquam collatorum prædictorum fuerit præsentium violator, eum a beneficiorum, & officiorum collatione tamdiu suspendimus, donec ipse veniam petens restitutionis gratiam a Sede prædicta meruerit obtinere.

Exemplorum fides.

§.5. Ceterum volumus, ut præsentium transumptis.

Sanctio pœnalis.

§.6. Nulli ergo omnino hominum &c.

D P. An.V, 1. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, Kalendis Novembris Pontificatus nostri Anno V.

LXI.

Vineæ & Vineolæ extra Portam Flaminiam Collegio Germanico, pro recreandis scholaribus.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CollegioGermanico a se instituto.

QUoniam Collegium Germanicum in Urbe pridem instituimus, divina favente Clementia magno jam refertum numero scholarium, in quibus sustentandis certos annuos redditus assignavimus, animadvertimus, nullum scholaribus ipsis a Nobis hactenus fuisse concessum locum, ubi partim studii assiduitate fessi, partim morbo debilitati paululum interdum recreari, & vires recipere possint.

Vineam, de qua in rubrica, donat Gregorius.

§.2. Nos igitur huic rei vineam extra Portam Flaminiam dictæ Urbis in loco *Pesaioli* nuncupato sitam, quæ ab uno Bernardini Piscina, & ab alio Civis Fontanelli Urbinaten. dilectorum filiorum, a reliquis vero duobus lateribus dicti *Pesaioli*, & Portæ Pincianæ viis publicis terminatur, & ad Cameram nostram Apostolicam spectat, ab eaque juste possidetur, opportunum existimantes, dictorumque scholarium, quorum non minus pietatem, & erga bonas artes, studiorumque frequentiam in dies magis augeri summa cum animi voluptate conspicimus, & commoditati, & honestæ hilaritati prospicere volentes; necnon dilectos filios modernos dicti Collegii Rectorem, & Administratorem, ac scholares prædictos, ac singulas ejusdem Collegii personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine vineam prædictam, & illi contiguam vineolam, quæ viginti duas terræ petias, insimul circa conficiunt, & super quibus, ut accepimus, census, seu responsio annua quatuor Barilium musti domui Sanctæ Mariæ Magdalenæ Convertitarum dictæ Urbis impositus, seu imposita existit, necnon duo arundineta ad ipsam Vineam pertinentia, quæ uno, seu una unius sicuti auri in auro Abbati, & altero, seu altera censibus, seu responsionibus annuis duorum scutorum similium Priori, & Fratribus Monasterii Sancti Laurentii extra muros prædictæ Urbis Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium persolvendis onerata reperiuntur, etiam si super illis lis coram quibuscumque Judicibus, & inter quascumque personas, cu-

cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum omnibus, & singulis illorum membris, juribus, & pertinentiis universis eidem Collegio, salvis tamen censibus, seu responsionibus hujusmodi perpetuo gratiose, & liberaliter in ejusdem Collegii dotis augmentum Apostolica auctoritate tenore præsentium donamus, concedimus, applicamus, & appropriamus.

In juribus Cameræ Apostolicæ super dictis Vinea, & Vineola Collegium substituit.

§.3. Ipsumque Collegium in omni jure, & ad omne Jus, quod eidem Cameræ ex Vinea, Vineola, arundinetis, ac juribus prædictis, vel ad illa quomodolibet competebat, aut competere poterat, etiam quoad possessionem dicta auctoritate substituimus, & subrogamus, illaque in dictorum Scholarium favorem transferimus, ita ut liceat Rectori, & Administratoribus prædictis corporalem possessionem Vineæ, Vineolæ, & arundinetorum hujusmodi per se, vel alium, seu alios eorum nominibus propria auctoritate absque spolii, & attentatorum vitio libere apprehendere, & retinere, eorumque fructus, redditus, & proventus, ac emolumenta quæcumque colligere, exigere, & levare, ac in suos, & ejusdem Collegii usus convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

§.4. Quod ut sublatis omnibus impedimentis liberius facere valeat, locationes & sequestra quæcumque super dictis Vinea, Vineola, arundinetis, eorumque fructibus, etiam ejusdem Cameræ nomine, aut pro ejus interesse, seu etiam mandato nostro facta, & apposita, Motu simili revocamus, relaxamus, & tollimus.

Clausulæ.

§.5. Decernentes præsentes literas nullo numquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, etiam ex eo, quod Monialium, Abbatis, Prioris, & fratrum prædictorum consensus requisitus non fuerit, vel intentionis nostræ, aut alio quopiam defectu notari, argui, aut in controversiam ad quorumvis instantiam adduci, etiam restitutionis in integrum, vel reductionis ad terminos juris, aut alias quomodolibet revocari, impugnarive posse, nec ex eo, quod præmissa verificata non sint, aut quod ii, quorum interest, vocati non fuerint, easdem literas per subreptionem obtentas censeri, & propterea viribus carere. Neque Rectorem, & Administratores prædictos ad verificandum præmissa, vel ad probandum jura, & titulos auctorum suorum coram quocumque Ordinario, aut delegato Judice compelli, nec ad hujusmodi præsentes literas infra tres menses ab earum data in Camera registrandas, vel insinuandas teneri, neque ob eam causam quod registratæ, insinuatæque non fuerint, nullas, & irritas, ac nullius momenti fore, neque denique Rectori, & Administratoribus prædictis personarum mutationem opponi unquam valere.

§.6. Sicque per quoscumque Judices, etiam Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolci Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane fore, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.7. Quocirca dilectis filiis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Præsidentibus, & Clericis Cameræ prædictæ, aliisque, ad quos id spectat, præcipimus, quatenus quamprimum ab ejusdem Collegii procuratoribus fuerint requisiti, præsentes literas in libris Cameræ registrari, ac describi, ac literas patentes Camerales desuper in ampla forma, & gratis expediri faciant.

§.8. Mandantes etiam Venerabilibus fratribus nostris Joanni Hostien. Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Morono nuncupato, & Hieronymo olim Maceraten. & Paulo nuper Pennen., & Andrien. Episcopis, per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris, & Administratorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra, Rectorem, & Administratores prædictos donatione, concessione, applicatione, appropriatione, substitutione, surrogatione, revocatione, relaxatione, decreto, & aliis præmissis pacifice frui, & gaudere, ac si opus fuerit Rectorem, & Administratores prædictos, vel eorum Procuratorem illius nomine in corporalem possessionem Vineæ, Vineolæ, & Arundinetarum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum inducant auctoritate nostra, & defendant inductos amotis quibuslibet illicitis detentoribus ab eisdem, facientes ipsis, vel Procuratori prædicto de Vineæ, Vineolæ, & Arundinetorum, juriumque, & pertinentiarum prædictarum fructibus, redditibus, & proventibus integre responderi, non permittentes eos, vel procuratorem prædictum desuper, per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habentes servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Deputatio executorum.

§.9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII., qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis extra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium avocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica deputati contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate

Derogatio contrariorum.

tate præsentium non trahatur; necnon Simmachi, quæ incipit: *Non liceat Papæ*, ac Pauli II., necnon Pauli IV., & Pii etiam IV., & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac etiam nostris de rebus Ecclesiæ non alienandis, & alienatis recuperandis, necnon altera ejusdem Pii IV. Prædecessoris, sub datum videlicet octavo Idus Augusti Pontificatus sui Anno sexto, qua etiam cavetur, ut qui gratias, seu concessiones aliquas Romani Pontificis etiam prædictæ Cameræ interesse quovis modo concernentes impetraverint, easdem intra tres menses a die illarum impetrationis, in eadem Camera præsentare, ibique registrari facere teneantur, alioquin dictis tribus mensibus elapsis gratiæ, & concessiones hujusmodi nullæ, irritæque censeantur, & sint, ac nemini omnino suffragentur, & quibusvis aliis Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Cameræ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet etiam per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, ac cum quibuscumque declarationibus, & decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, illorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 20. Novem. 1576 An.V. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 20. Novembris 1576. Pontificatus nostri Anno V.

LXII.

Ex Bullar. Ord. Prædic. Tom.V.p.347

Indulgentia plenaria conceditur omnibus Christifidelibus, qui processioni Sanctissimi Sacramenti interfuerint, ut in Constitutione.

GREGORIUS PAPA XIII.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium. Reddituri de commisso Nobis grege Dominico in extremo rationem summis, ut tenemur, affectibus cunctos Christifideles, quos a justitiæ tramite hostis humani generis, sæpe divertit, nostro piissimo Redemptori, qui non mortem, sed pœnitentiam desiderat peccatorum, ab omni labe mundatos restituere, eosque sibi accessabiles, & bonorum operum efficere cupimus sectatores, ut ipsi per grata, & accepta Deo opera illius, qui misericordiarum Pater est, gratiam, & misericordiam valeant facilius promereri.

Indulgentiæ concessæ Christifidelibus, ut in Constitutione. §.1. Cum itaque, sicut accepimus, Processio Sanctissimi Sacramenti in Ecclesiis Ordidinis Fratrum Prædicatorum Provinciæ Hispaniæ Dominica infra octavam Sanctissimi Sacramenti singulis Annis fieri consueverit, Nos, ut Christifideles eo libentius devotionis causa dictæ Processioni intersint, quo ex hoc dono cœlestis gratiæ conspexerint se uberius esse refectos, dilecti etiam filii nostri Michaelis tituli Sanctæ Mariæ super Minervam Presbyteri Cardinalis Alexandrini nuncupati, qui dictum ordinem dum in minoribus esset expresse professus est, precibus Nobis super hoc humiliter porrectis benigne annuentes, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui dictæ processioni in Ecclesiis prædictis dicta die Dominica infra octavam Sanctissimi Sacramenti, de mane faciendæ devote interfuerint, & ibi pias ad Deum preces pro Sanctæ Romanæ Ecclesiæ exaltatione, infidelium conversione, hæresum extirpatione, ac concordia inter Christianos Principes confovenda, & alia, prout unicuique suggeret devotio, effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum remissionem, & indulgentiam Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & elargimur, præsentibus ad viginti annos dumtaxat valituris.

§.2. Volumus autem, quod si dictæ Processioni interessentibus aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura, per Nos concessa fuerit, præsentes literæ nullius sint roboris, vel momenti.

§.3. Ceterum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse erit, referri, decernimus, quod transumptis præsentium, sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munitis, & manu Notarii publici subscriptis eadem fides ubique adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die decimaquarta Decembris 1576., Pontificatus nostri Anno V. Dat. die 14. Decem. 1576. An.V.

LXIII.

Institutio Collegii Græcorum in Urbe, pro Scholaribus Nationis Græcæ pie alendis, & instruendis, cum annuorum redditu um assignatione, & indultorum concessione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

IN Apostolicæ Sedis specula disponente Domino, meritis licet imparibus constituti, ad universarum gentium, populorumque Christi fidem colentium salutem procurandam, ita Nos esse agnovimus debitores, ut non minus longe quam juxta positis, caritatis & vigilantiæ nostræ studium impartientes, quod expedire censemus, hucusque pro viribus exequamur.

Græci imperio & scientia erant sublimes, sed ad præsens in maxima sunt calamitate, & ignorantia, & a fide Catholica deviarunt

§. 1. Itaque cum Christiani Orbis partes mentis nostræ oculis perlustramus, inter varias horum temporum ærumnas ingens animum nostrum subit miseratio Græcæ Nationis, quæ diu olim literarum scientiarumque eruditionis præstantia, & imperii floruit sublimitate, postea Turcarum subjecta tyrannidi, ad extremum fuit redacta calamitatem, & quod miserrimum est, corporum servitutem secuta est captivitas animorum, quia in tantam scientiarum omnium ignorationem Græciæ populi devenerunt, ut vix ullus inter eos reperiatur, qui illas profiteri, & alios docere possit, atque adeo omnes, qui Episcoporum, presbyterorum, alteriusque Ecclesiastici Ordinis gradum inter eos obtinent, fœdissimis ignorantiæ tenebris obvoluti, sacræ Theologiæ rudes, Catholicorum dogmatum ignari, & ab orthodoxorum religionis semita, & S. R. E. omnium matris, & magistræ obedientia recedentes, in varios errores, & schismata prolapsi sunt, & laicos in eamdem erroris foveam secum pertraxerunt.

Hic igitur Pôtifex volens eos ad salutis viam, & lumê reducere, in Urbe Collegium Græcorum erigit, cum assignatione redditu um.

§. 2. Quocirca cupientes antiquam, & celebrem Nationem ab hujusmodi ignorantiæ, & errorum caligine ad veritatis lucem, & salutis viam revocare, nullum ad id aptius remedium a Nobis existimavimus posse adhiberi, quam si in Alma hac Urbe nostra Collegium erigatur, in quo pueri & adolescentes Græci ex ipsa Grecia, & aliis Provinciis ac locis, ubi commorantur, conquisiti, alantur, & Græcis literis, liberalibus disciplinis, ac scientiis, sacra præsertim Theologia, Ecclesiasticis præterea ritibus, a viris probatæ fidei & doctrinæ sedulo instituantur, ut postquam in Catholicæ fidei firmitate solidati fuerint, & in hujusmodi studiis profecerint, ad eorum Patriam, & loca redeuntes alii, qui monasticam vitam maluerint, profiteri, ceteros Monacos, & Religiosos catholice instruere, & ad monasticam disciplinam, regularemque observantiam, a qua penitus declinasse videntur, juxta Sanctorum Patrum instituta revocare studeant. Alii autem qui in clerum adscribentur, Nationis suæ populis prodesse, & præesse, animarum curam exercere, verbum Dei sincere prædicare, Populos ab erroribus & schismate removere, & ad salutarem orthodoxæ fidei veritatem reducere possint. Reliqui vero qui in laicali vita permanserint, publice per Civitates aliorum Græcorum filios, ejusdem fidei rudimenta, & veritatem, literasque & artes liberales edocere, ac similiter in orthodoxæ religionis cultu continere valeant. Atque ita divina favente gratia sperari possit, ut sana & integra fidei prædicatio & doctrina in ipsa Græcia, & totius præterea Orientis partibus aliquando restituatur. Priscorumque gentis ejusdem patrum lumina clarescant. Proinde ad Omnipotentis Dei gloriam, sanctæ fidei Catholicæ exaltationem, animarum eorumdem Græcorum salutem, ac perpetuam ipsorum cum Ecclesia Romana unionem, Motu proprio, certaque scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, unum Collegium Græcorum puerorum, & adolescentum in eadem Urbe nostra, loco ad id statuendo auctoritate Apostolica tenore præsentium erigimus, & instituimus, eique dotis nomine centum scuta auri, ex nostris & Cameræ Apostolicæ pecuniis, donec aliter opportune provideatur, in singulos menses solvenda assignamus. Præterea cum Cathedralis Ecclesia Chisamen. Insulæ Cretæ certo modo vacaverit, & vacet ad præsens, Nos considerantes Ecclesiam ipsam, Clero populoque Latino, exceptis paucis quibusdam Canonicis, qui tamen ab immemorabili tempore, sive ob tenuitatem præbendarum, sive alias ob causas ibi nunquam resederunt, sed Cydoniæ ibi propinquæ habitare soliti sunt, omnino carere, convenire judicavimus, subsidium aliquod Collegio prædicto in substentationem Scholarium ex hujus Ecclesiæ fructibus applicare, donec Deo dante talis constitui possit Episcopus, qui etiam clero & populo Græco Sacramenta, & quæ sunt Pontificalis ordinis valeat ministrare: quare omnes dictæ Chisamen. Ecclesiæ fructus, redditus, & proventus, omniaque jura, obventiones, & emolumenta, exceptis ducentis scutis, annue administratori seu Vicario, qui a Nobis eidem Ecclesiæ deputabitur, persolvendis, & annua pensione scutorum auri similium, quam Venerabili fratri nunc Episcopo Milovien. ut commodius substentari possit, assignari decrevimus, ipsi Græcorum Collegio a Nobis erecto ad annos quindecim eadem auctoritate Apostolica applicamus, attribuimus, & assignamus, ita ut ab ipsius Collegii procuratoribus, propria auctoritate ea omnia exigi, percipi, & levari, prædiaque, domus, & bona quæcumque locari, aliaque ad id opportuna & necessaria fieri possint.

Exemptionem a superioritate Ordinariorum, & aliorum concedit.

§. 3. Volumus autem idem Collegium, illiusque Rectores, Œconomos, Magistros, Præceptores, atque Scholares pro tempore in eo existentes, & eorum domesticos Officiales & Ministros, ipsiusque Collegii bona mobilia & immobilia cujuscumque qualitatis, & quantitatis, in dicta Urbe, & extra, ac alias ubique locorum consistentia, exem-

exempta esse ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate & potestate pro tempore existentis Senatoris, Conservatorum, Reformatorumque dictæ Urbis, necnon Rectoris studii generalis, Vicarii Urbis, & Ordinariorum locorum, aliorumve quorumcumque Judicum & Officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum. Collegiumque ipsum etiam propriis ejus rebus, & bonis cum ipso, & ejus nomine supradicta contrahentes a solutione, & exactione omnis & cujuscumque pedagii, gabellæ, bullettini, decimarum, & cujuscumque alterius, tam ordinarii, quam extraordinarii oneris ex quacumque causa impositorum & imponendorum eximimus, & prorsus liberamus, ac sub beati Petri & Sedis Apostolicæ, atque nostra protectione suscipimus, Nobisque & dictæ Sedi immediate subiicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus.

Privilegia Studii Urbis, ejusque Doctorum elargitur.

§.4. Eidemque quoque Collegio, & Scholaribus, Rectoribusque & Œconomis, omnibus & quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus studium generale Almæ Urbis, & illius Rector, Doctoresque in eo etiam actu legentes, quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, quomodolibet in futurum ad eorum instar, & pari modo uti, potiri, & gaudere valeant, in omnibus & per omnia, concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus.

Officialibus observantiam prædictorum demandat.

§.5. Necnon Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectorique & aliis Judicibus, Officialibus, & personis prædictis, ac pro tempore existenti S. R. E. Camerario, Præsidentibusque, & Clericis Cameræ Apostolicæ, ac quibusvis Commissariis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum præfatorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis sub quibuscumque tenoribus & formis concessarum prætextu, Collegium, Scholares, Rectores, Œconomos, Officiales, & Ministros prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quovis modo molestent, seu molestari permittant districtius inhibemus.

Facultatem promovendi Scholares Collegii ad gradus tribuit.

§.6. Et præterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegii, cum assistentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore fuerint, sive alicujus eorum, vel de ipsorum consilio, & expresso consensu, illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac scientia, & moribus idoneos esse repererint, ad Baccalariatus, Licentiaturæ, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennen. juxta Universitatis ejusdem Urbis consuetudinem, seu alias promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi, quodque sic promoti facultates, in quibus studuerunt, legere, & interpretari, ac de eis disputare, & quoscumque gradui, seu gradibus hujusmodi concernentes actus exercere, ac omnibus & singulis gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi constitutiones & mores, ad gradus prædictos promoti, de jure vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, & debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa Universitate juxta consuetudinem & mores prædictos suscepissent, concedendi, & indulgendi liberam eadem auctoritate tribuimus facultatem.

Cardinalem Protectore n Collegii deputat.

§.7. Insuper ut ipsius Collegii conservationi, bonoque regimini, tam in his, quæ ad institutionem & disciplinam, quam quæ ad victum & vestitum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur, Dilectos filios nostros Jacobum S.Mariæ in Transtyberim Sabellum, & Guglielmum S. Laurentii in Panisperna Sirletum, ac Julium Antonium S. Bartholomæi in Insula Sanctæ Severinæ titulorum Presbyteros, necnon Antonium S. Mariæ in Cosmedin Diaconum Carafam, nuncupatos Cardinales ejusdem Collegii Protectores, & Defensores constituimus & deputamus, quorum consilio, & ope supradicta, & alia quæcumque ad eosdem in Collegio admittendos Scholares, retinendosve, ac admittendos spectantia agant, statuant, & ordinent. Dantes eisdem, & pro tempore existentibus Protectoribus, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem pro salubri directione & conservatione dicti Collegii, illiusque bonorum & rerum, ac jurium, tam spiritualium, quam temporalium Œconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque Ministros, & Officiales in eo deputandi, amovendique, & alios eorum loco sufficiendi, ordinationesque, & statuta, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilio Tridentino non repugnantia, faciendi, & edendi, eaque cum usum fuerit, revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ postquam facta, edita, revocata, immutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac si auctoritate Apostolica approbata, & confirmata essent, illaque ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus, aliisve personis, in Collegio servientibus & ministrantibus inviolabiliter observari, ac juxta eorumdem dispositionem, & quibusvis Judicibus, sublata eis, quavis aliter judicandi facultate, judicari ac definiri debere. Et si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & dictæ Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Camerario, Universitatibus, ac earum Collegiis Rectoribus, & personis aliisque prædictis, necnon præfatæ Urbi & Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus & formis,

mis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An. V. 13. Januarii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, Idibus Januarii, Pontificatus nostri Anno V.

LXIV.

Declaratio quod spolia Regularium extra claustra vagantium, spectant ad R. Cameram Apostolicam, juxta Constitutiones Pauli III. & aliorum Prædecessorum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Officii nostri partes sedulo præstare tenemur, & dubia, quæ ab aliquibus falso sub prætextu, vel nimis subtiliter excitata, in Cameræ nostræ Apostolicæ præjudicium tendunt, declaratione nostra dilucidentur.

Pius IV. in Constit. IX. T. III. Par. II. fol. 18. ad terminos juris & sacrarum Constitutionū reduxit Bullam XXI. Pauli IV. T. IV. Par. I. fol. 343. in qua applicaverat bona Regularium degētium extra Claustra Monasteriis, in quibus illi primo professi fuerant. §. 1. Nuper accepimus quod & si fel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster Constitutionem, & quæcumque in illa continerentur per piæ mem. Paulum Papam IV. etiam Prædecessorem nostrum contra Apostatas editam, per quam inter cetera decrevit bona quæcumque mobilia, & immobilia, ac census, redditus, & proventus, jura, & actiones per regularem Ordinem professos, extra claustra suorum regularium locorum, etiam de licentia suorum Superiorum degentes, tempore quo extra claustra hujusmodi fuissent acquisita, etiam si acquisitiones hujusmodi ab ipsis professis ex redditibus beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura vel sine cura per eos obtentorum, seu detentorum, aut ex propria industria seu artificio, mercatura, vel ex testamento, sive successione ab intestato quorumvis consanguineorum, affinium, vel amicorum suorum, aut quorumcumque aliorum factæ essent, non Fisco, aut Cameræ Apostolicæ, sed Religioni, aut Monasteriis, in quo, seu quibus primo professi fuissent, eo ipso applicata fuisse, & censeri debere, ad juris, & sacrarum constitutionum formam reduxerit.

Sed ex Constit. XXXIX. Pauli III. quæ est in T. IV. P. I. fol. 206. ista spolia spectabat ad Cameram. At multi contrarium dicebāt. §. 2. Necnon præfata bona regularium extra claustra, ut præfertur, degentium, sive mendicantium, sive non mendicantium, aut militiarum professorum, etiam si loca, & canonicales portiones, aut dignitates, in cathedralibus vel collegiatis Ecclesiis cujusvis Ordinis regularibus obtinuerint, ac Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, Primatiali, vel quavis alia præfulserint dignitate, post eorum obitum ad eamdem Cameram Apostolicam, & juxta Constitutionem fel. rec. Pauli Papæ III. super spoliis sub Dat. videlicet, tertio nonas Januarii, Pontificatus sui Anno tertio promulgatam, legitime spectent & pertineant, idque per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, dum Collector generalis ad recuperandum spolia regularium specifice deputatus fuit, aperte demonstratum extiterit, ac in possessione illa exigendi, ac recuperandi eadem Camera merito semper fuerit, nihilominus nonnulli vano, sub dictæ Constitutionis Pauli IV. Prædecessoris præfati prætextu contrarium aliquando asserere non dubitarint.

Ideo Pontifex declarat bona eorumdem ad Cam. Apost. spectasse, & spectare pleno jure juxta Bullas Paulli III., & aliorum Prædecessorum. §. 3. Nos omnem circa prædicta dubitandi occasionem dimovere, simulque æquitate & justitia suadentibus ejusdem Cameræ indemnitati, ne in dies molestiis, & incommodis afficiatur, consulere volentes, præsentium auctoritate declaramus, res & bona quæcumque per dictos regulares extra claustra Ecclesiarum, Monasteriorum, domorum, & quorumcumque regularium locorum degentes, quocumque jure & actione, sive ex causa testati, sive intestati acquisita, & in posterum acquirenda, vel ad eos delata, in quibusvis provinciis, dominiis, regnis, & locis consistant, nisi iidem, ad quos illa spectaverint, sufficienti fuerint testandi, aut de illis disponendi facultate suffulti, eaque legitime usi fuerint, ad eamdem Cameram pleno jure pertinuisse & spectare, ac bona quæcumque eorumdem sub spoliorum nomine comprehensa per ipsam Cameram, ejusque nomine a quibuscumque illa quandoque occupantibus, & detinentibus recuperari, ac vindicari potuisse, & posse, ac juxta Pauli III. & aliorum Prædecessorum nostrorum literas eadem Camera Apostolica in hujusmodi bonis spolia nuncupatis vere universaliter succedere, quod ipsa Camera præ ceteris hæredibus & successoribus ampliori est privilegio munita, cuique merito magis favendum est, dum in eam rerum, & bonorum dominium, ac possessio nulla traditione præcedente transeat, in quacumque bonorum & spoliorum, sive ad sæculares, sive ad regulares, dum viverent, spectantium successione, quibuscumque in rebus, sive pecuniis illa consistant, etiam si nominatim, aut alia speciali nota illa designanda essent, quæ ad eamdem Cameram jure spoliorum pertinuerunt, & pertinebunt in posterum, omni prorsus fictione penitus cessante, jus & nomen veri hæredis in eisdem spoliis habere, illiusque naturam sortiri, ac veri hæredis privilegiis & juribus in quibuscumque bonis, pecuniis, juribus, & actionibus, uti ante hac potuisse & nunc posse, idque eorumdem Prædecessorum ac nostræ etiam intentionis semper fuisse & esse auctoritate præsentium declaramus.

Decretum irritans. §. 4. Sicque per quoscumque Judices in quibusvis causis, etiam per appellationem, aut alias pendentibus & futuris, ac in quacumque causa vel instantia, sublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari & definiri debe-

debere, necnon quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executor deputatur Thesaurarius generalis.

§.5. Mandantes dilecto filio Magistro Ludovico Tabernæ Notario & Thesaurario, necnon spoliorum ad dictam Cameram pertinentium in universa Italia Collectori generali nostro, ejusque in dictis Officiis successoribus, quatenus præsentem nostram declarationem, & in ea contenta quæcumque inviolabiliter observari curet, & faciat, non permittendo eandem Cameram contra illius seriem, quacumque ratione vel causa, aut quovis quæsito colore, vel ingenio, directe vel indirecte, molestari aut pertubari, contradictores quoslibet, & rebelles, per opportuna iuris, & facti remedia, ac demum per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, & Ordinum, vel Malitiarum, cujus illæ fuerint, monasteriorumque, vel regularium locorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis earumdem Ecclesiarum præsulibus, capitulis, ac monasteriorum, regulariumq. locorum conventibus, illorumq. Ordinibus, Superioribus, & personis, necnon civitatibus, provinciis, dominiis, & regnis, in quibus bona vel pecuniæ collocatæ, aut illarum redditus percipiendi forsan fuerint, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & ad favorem Religionis concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, & indulgentiis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ quoad hoc volumus eis nullatenus suffragari.

Fides transũptorum.

§.7. Ceterum præcipimus præsentium exemplis &c.

D. P. An.V. 21. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 21. Jan. 1577. Pontificatus nostri Anno V.

LXV.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Nonnullæ Ordinationes, & Statuta Congregationis Cassinen. alias Sanctæ Justinæ de Padua Ordinis Sancti Benedicti circa officium Diffinitorum, & aliorum, qui præesse debent regimini ejusdem Congregationis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

Commissum Nobis ex alto regendæ militantis Ecclesiæ ministerium coadiuvante Domino salubriter exequi cupientes, circa illa versari libenter Nos oportere credimus, per quæ Ordinum quarumlibet, religiosarumque Congregationum prospero statui, felicique directioni rite consulatur. Quo fit, ut si noxia quædam in illis tam circa vitæ regularis observantiam, quam debitam in suorum Prælatorum electionem offendamus, illa, ne in Ordinum, & Congregationum ipsarum detrimentum, & jacturam latius serpant, pro solertis nostræ provisionis remedium, ita resecare studeamus, ut deinceps singularum regularium personarum singulis suis muneribus pure, & laudabiliter intendentium omnis ambitus dignitatis, & præeminentiæ suspicionem semotum sui Instituti conservandi studium, religionis item zelus, ac devotionis fervor, mores denique probati ceteris fidelibus transeant in exemplum, ac exinde gratus Omnipotenti Deo famulatus accrescere dignoscatur. Quod ut facilius succedat, aliqua Congregationum, & ordinum hujusmodi statuta, consuetudines, & privilegia diversis diversa ratione temporibus emanata interdum augere, moderari, ac alia condere consultissimum fore sumus arbitrati.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. Nos itaque animadvertentes, quod a fel. rec. Eugenio Papa IV. Prædecessore nostro dilectis filiis Diffinitoribus Congregationis Cassinen. alias Sanctæ Justinæ de Padua Ordinis Sancti Benedicti ratione sui Diffinitoriatus Officii tanta est attributa potestas, ut ipsi statuta, & Constitutiones condere, & ordinare, necnon de ipsius Congregationis Monasteriis, Prioratibus, & locis, eorumque bonis, ad ipsius tamen Congregationis utilitatem disponere, ac eos ex illis Monachis, quos ad id idoneos judicaverint, in Abbates, & Priores pro tempore vacantium Monasteriorum, & Prioratuum eligere, & pro libito eorum voluntatis, etiam absque aliqua causæ cognitione eos a regimine, & administratione Monasteriorum, & Prioratuum hujusmodi, quibus præfuerint, absolvere, destituere

tuere, & amovere, aliaque multa in ejusdem Eugenii Prædecessoris desuper confectis literis expressa facere possint; quodque a piæ mem. Adriani Papæ VI. etiam Prædecessoris nostri in hunc usque diem Abbates ipsi Diffinitores non aliter, quam morte perempti a suo Diffinitoriatus Officio removentur; sicque Congregatio ipsa veluti iisdem perpetuis administrata Rectoribus continuo gubernatur.

§.2. Hinc sicut Diffinitores pro sua hujusmodi perpetuitate conservanda, factionibus, aliisque malis artibus uti ab omnibus facillime judicetur; nam ubi qui semel Abbates, Diffinitores sunt electi Abbatum aliorum vitia dissimulando; & si quæ ab aliis in medium proferantur, ea tuendo, illos ita sibi devincire nituntur, ut ipsi vota sua non solum sibi semper deferant, sed alios etiam, ut idem faciant, hortentur, rogent, ac præsentent, utpote qui amicos si certos errorumque suorum fautores, ac defensores perpetuos in Capitulis generalibus habituros certo sciant, sicque Congregationis ipsius Constitutionibus Diffinitores hujusmodi superiores, si vel solutos existimantes, ambitione, aut dominandi aviditate adducti, prave potius imperare velle videntur, quam regularibus statutis obtemperare.

§.3. Præterea nonnullorum Monasteriorum, ex quibusdam Provinciis satis justæ quærelæ audiuntur, quod licet ipsorum Abbates non minus quam exteri ad Diffinitoriatus Officium debite, & salubriter exercendum apti esse videantur, ac perinde atque aliarum Provinciarum Monasteria dictæ Congregationis onera sustineant, ab huiusmodi tamen Diffinitorum Officiis segregentur, & excludantur electione, aut si forsitan quempiam ex eis eligi contingat, is paris perpetuitatis prætextu fretus, sic Monasteriis illius Provinciæ dominatur, ut in eis nihil, nisi quod ipse solus arbitratur, fieri, aut exequi possit, quodque Abbates, Priores, Decani, Cellerarii, & Novitiorum Magistri non pro Monasteriorum utilitate, vel decentia, sed personarum meritis nusquam attentis pro Abbatum Diffinitorum hujusmodi libera, & forsan depravata voluntate deputantur. Hinc fit, ut discordiæ, seditiones, & odia inter ejusdem Congregationis Monachos, & personas oriri, ac proinde Monasteria ipsa male administrari sæpenumero contingat in gravem totius Ordinis, & Congregationis jacturam, vilipendium, pernitiosumque exemplum.

Perpetuitatē tollit officii Diffinitorii.

§.4. Nos igitur perpetuitatem in Diffinitoriatus Officio Congregationis hujusmodi, veluti prædictorum malorum radicem hujusque abusu quodam, & corruptela diutius, quam per existitit, observatam penitus abrogare, & amputare, ac nimiæ aviditatis notam prorsus tollere, immo concordiam & unitatem inter Monachos ipsos stabilire, & confovere, necnon dictæ Congregationis salubriori directione providi Pastoris more consulere volentes, Motu proprio, non ad alicujus ipsius Congregationis, vel alterius pro ea Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, quæcumque privilegia, literas, constitutiones, consuetudines, & Indulta etiam Apostolica, & præsertim dicti Eugenii, Leonis etiam Decimi, & Adriani VI. Prædecessorum hactenus super eadem quomodolibet emanata, quoad ea dumtaxat, quæ his præsentibus in toto, vel parte aliqua ratione contrariari videbuntur, primitus, & ante omnia revocando, moderando, & alterando, hæc, quæ sequuntur, perpetuis futuris temporibus irrevocabiliter observanda statuta, & ordinationes facimus, atque concedimus.

Statuta & ordinationes in posterum observanda.

§.5. In primis videlicet, quod deinceps officium Diffinitoriatus Capituli Generalis dictæ Congregationis elapso biennio vacet; itaut qui superiori Capitulo Generali Diffinitores fuerint, duobus immediatis subsequentibus Capitulis Diffinitores eligi non possint, ac unus tantum, & non plures dictum Ordinem in eodem Monasterio professi simul in eodem Capitulo Diffinitores esse valeant.

§.6. Quoniam autem ipsi Diffinitores, etiam Visitatores creari possunt, ac se ipsos quodammodo eligentes in Officio, & administratione totius Congregationis ratione sui Visitationis Officii per annum perseverare velle videntur, & accidere posset, ut ipsi Diffinitores, & Visitatores pro creandis Abbatibus, & Prioribus, aliisque ipsius Congregationis, illiusque Monasteriorum Officiis demandandis, inter se convenirent, & paciscerentur, adeo ut hujusmodi Visitatorum electio non ad Congregationis, & Religionis profectum, sed diffinitorum implendam cupiditatem facta videri posset. Idcirco quod de cetero, qui in uno Capitulo fuerit Diffinitor, illo anno Visitator esse non possit.

§.7. Deinde cum Officium ipsum Visitatoris pro Monasteriorum reformatione, & morum correctione institutum esse noscatur, ne hominum malitia, quod plerumque fit, illud ad proprii affectus executionem, & ad captandos animos Abbatum pro electione Diffinitoriatus vitia dissimulando traducere possit. Quod in posterum, qui superiori anno Visitatores fuerint deputati, proxime subsequenti Capitulo in Diffinitores eligi non possint.

§.8. Ut autem Visitatores ipsi Officium sibi commissum diligentius exequantur, nec de ignorantia se valeant quomodolibet excusare. Quod Diffinitores Capituli Generalis singulis annis tradant binis quibuscumque Visitatoribus cedulam, in qua dempta sint non solum ea, quæ de Visitatoribus dictæ Congregationis Constitutiones mandant observari, sed etiam alia, quæ Diffinitores tam in genere, quam in specie, ac particulari cujusque Monasterii decentia & utilia expedire judicaverint, ad hoc, ut de his omnibus, tam Diffinitores ipsi, quam infrascripti Conservatores ab eisdem Visitatoribus, adimpleto eorum Visitationis Officio, possint exquirere.

§.9. Et

§.9. Et ne contingat, ut quibus regula dicti Ordinis, & Congregationis, illorumque Constitutionum custodia, atque executio commissa est, cum in maxima sint potestate, nisi ex aliis pendeant, ipsi etiam quandoque leges egrediantur, dissimulent, solvant, obliviscantur, & ignorent, ne ullus ita auctoritate ceteris præstare se putet, ut aliquid temere contra regulam, & Ordinem hujusmodi audere, & Constitutiones omnibus propositas impune violare possit, atque Diffinitores Officia sua diligentius exequantur, ceterique Abbates omnes regulæ, & Constitutionum omnium scientiam, & cognitionem ampliorem acquirant, cum earum rationem alii sint reddituri, alii vero exacturi.

§.9. Quod electis, & renunciatis Diffinitoribus Capituli generalis singulis annis eligantur, ab ipsis Abbatibus de eorum numero, his exemptis, qui superiori Capitulo Diffinitores, & illo anno Visitatores extiterint, tres, in quos plura convenerint suffragia, quos Conservatores Regulæ, & Constitutionum dictæ Congregationis appellari, ac locum immediate post Diffinitores in Capitulo generali habere volumus, qui superiorum Diffinitorum, & Visitatorum acta diligenter perpendant, scilicet an juxta regulam, & dictæ Congregationis Constitutiones secundum Dei timorem, ac animarum salutem, & religionis profectum omnia administraverint, quibus rite inspectis, suam desuper sententiam in scriptis redigant, & singuli jam propria manu confirment, & subscribant, in quibus si aliqua reprehensione digna invenerint, pro qualitate culpæ expressa causa in reos pœnas decernant, illorum autem sententiam Præsidens, dum absolvitur Capitulum generale, coram omnibus legat, & quæ desuper opportuna fuerint, exequatur.

§.10. Insuper ut in Diffinitores, & Visitatores, ex Abbatum; Abbates vero ex Priorum, & Priores ex Decanorum numero eligantur. Quod postea Diffinitores, aut Visitatores quempiam ad quamcumque Dignitatem, seu Officium promovere, aut proponere nequeant, nisi promovendi ipsi a sex Visitatoribus, qui tribus annis continuis bene Monasteria visitaverint, in quibus dicti promovendi habitabant, eo munere, seu dignitate, vel Officio digni fuerint judicati.

§.11. Hinc enim efficaciter, ut omnes cujuscumque gradus Monachi studiosius in officio persistant, dum reprobari quisque in mandandis oneribus turpius decet, quam præteriri; tandem, ut Conservatores prædicti eo liberius, ac majori cura, & solicitudine officio suo fungantur, quo illius rationem sibi reddendam fore perspexerint, præterquam quod a Diffinitoribus, & Conservatoribus sequentis Capituli erunt judicandi. Quod dilectus filius modernus, & pro tempore existens dictæ Congregationis Procurator Generalis in virtute sanctæ obedientiæ, ac privationis suæ procurationis officii, necnon inhabilitatis ad illud, & alia quæcumque ipsius Congregationis dignitates, gradus, & officia deinceps obtinenda, aliisque gravioribus arbitrio nostro, & Romani Pontificis pro tempore existentis infligendis pœnis, si aliquos ex Conservatoribus præfatis sui muneris oblitos præmissorum observationem negligere, vel executioni debitæ non demandare animadverterit eos quantocius fieri poterit, Nobis, seu Romano Pontifici pro tempore existenti, vel ipsius Congregationis Cardinali Protectori denunciare omnino teneatur, & debeat.

§.12. Districtius inhibentes singulis Abbatibus, Diffinitoribus, Visitatoribus, Conservatoribus, Procuratoribus, Prioribus, Decanis, ac aliis quibuscumque ipsius Congregationis Monachis, quacumque dignitate, gradu, vel præeminentia fungentibus; ne sub indignationis nostræ, necnon excommunicationis latæ sententiæ, quam contrafacientes eo ipso incurrere volumus, ac prædictis privationis, & inhabilitatis, & aliis etiam gravioribus Nostro, & Romani Pontificis arbitrio hujusmodi infligendis pœnis audeant, sive præsumant quovis prætextu, seu colore, vel ingenio, directe, vel indirecte, per se, vel alium, seu alios voluntati, ordinationibus, & statutis per præsentes factis in aliqua etiam quantumvis minima sui parte contravenire, aut illorum observationem differre, seu revocationem, vel annullationem, aut moderationem aliquo unquam tempore procurare. Quinimo districte præcipiendo mandamus eisdem, quatenus illa uti salubria, ac ad felicem, prosperumque suæ Congregationis statum tendentia recipiant, observent, & penitus executioni debitæ demandent.

Pœna excommunicationis.

§.13. Decernentes statuta, & ordinationes per Nos, ut præfertur, facta, & condita, præsentesque literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus a Nobis, & Romanis Pontificibus Successoribus nostris quacumque ratione, causa, vel intuitu, ac etiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum instantia, & consideratione pro tempore emanatis comprehendi, illisque per quascumque literas Apostolicas, ac etiam quasvis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficacioresque, & insolitas clausulas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum expressione in se continentes derogari, aut derogatum esse, vel censeri nullatenus posse, seu debere, nisi earumdem præsentium tenor de verbo ad verbum nihil penitus omisso, insertus, & causa urgens, ac sufficiens expressa, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes, tribus similiter distinctis vicibus dictæ Congregationis Capitulo Generali, illiusque Diffinitoribus, Visitatoribus, Conservatoribus, & aliis Monachis legitime intimatæ fuerint, ac exinde appareat Romanum Pontificem illis expresse derogare velle, & aliter factæ revocationes, derogationes, suspensiones, vel alterationes nemini suffragari, ac Diffinitores, Visitatores

Clausulæ.

tores, Conservatores, Abbates, & alii Congregationis Monachi hujusmodi eisdem literis derogatoriis, revocatoriis, ac suspensionem, vel alterationem inducentibus, & decretis super illarum processibus, necnon executoribus, & subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus parere minime teneri, sed eis firmiter resistere, & hujusmodi literarum revocatoriarum, seu derogatoriarum executionem impedire, nec ratione resistentiæ hujusmodi censuris Ecclesiasticis per eosdem executores, & subexecutores innodari posse.

§.15. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, & causarum Palatii Apostolici Auditores, seu eorum Locumtenentes, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.16. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis, & Congregationis prædictorum, illorumque Monasteriorum, & locorum singulorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ordini, & Congregationi, singulisque Monasteriis, & locis, necnon Abbatibus, Diffinitoribus, Visitatoribus, & aliis Monachis prædictis tam per eosdem Eugenium, Leonem, & Adrianum, quam alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, aut etiam contractus, seu quasi, vel alias quomodolibet, & ex quibusvis causis etiam motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, necnon cum quibusvis efficacissimis, & insolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus in genere, vel in specie etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; ac quocumque tempore longissimo etiam forsan immemorabili observatis.

§.17. Quibus omnibus, & singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, ac forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim a supradicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.18. Ceterum, quia difficile foret has nostras ad singula quæque loca, ubi opus esset, deferri, volumus, quod illarum exemplis manu Cardinalis Protectoris, aut alterius personæ, in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut etiam ejusdem Congregationis Præsidentibus subscriptis, sigilloque ejusdem Procuratoris, sive personæ Ecclesiasticæ, aut Præsidentis hujusmodi obsignatis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ ipsis originalibus, si exhiberentur, adhibenda esset.

Dat. die 12. Februar. 1577 An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 12. Februarii, millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, Pontificatus nostri Anno V.

LXVI.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Revocatio cujusdam Legis, seu Consuetudinis super honore tuendo, ex quo homicidia nascuntur in regnis Aragonum, Valentiæ, ac Principatu Cathaloniæ, & Comitatibus Rossilionis, & Ceritaniæ cum pœnis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

HUmani generis hostis acerrimus sic aliquando mentes hominum excœcat, ut ab odiis, & inimicitiis ad cædes, & homicidia committenda eos impellat, cruentaque corporum morte salutem animarum in extremam perniciem, seu discrimen adducat.

Infestam consuetudinem tollit ut infra.

§.1. Volentes igitur huic tam apertæ diabolicæ fraudi, quibus possumus rationibus occurrere, & ex Christianorum oculis iniectam erroris caliginem dimovere, cum accepimus in Regnis Aragoniæ, & Valentiæ, ac Principatu Cathaloniæ, necnon Comitatibus Rossilionis, & Ceritaniæ aliquos illarum partium Incolas, & habitatores privatam sibi adstruere legem non dubitasse, & tam illius vigore, quam pessimæ cosuetudinis, quæ inibi invaluit, prætextu asseratur licite ipsis, præsertim, si nobiles fuerint, ubicumque agitur de mundano, quod dicunt, honore tuendo, aut reparando, vel injuria propulsanda ab amicitia discedere, inimicitias, quæ & factiones inter se, & ut ibi dici solet, bandositates exerceri, satellites, & varii generis armatos homines ducere, & privatim habere, amicos, & necessarios ad arma excitare, damna vicissim hostiliter quoquomodo inferre in grave animarum suarum periculum & præjudicium plurimorum.

§.2. Nos animo revolventes præmissa valde abominanda, & detestanda esse, & quod pejus est, hujus detestandæ rei occasione

ne, & alios quamplurimos Sicarios, & prædones evadere, qui dum a potentioribus factionum capitibus, qua quis potest majori manu, & numero privatis odiis, inimicitiisque exercendis foventur, & alias in diversas alias cædes, & latrocinia, ac sacrilegia, aliaque crimina prorumpunt. Hac nostra perpetuo valitura Constitutione quamcumque legem, quæ super præmissis statuit, & consuetudinem, quæ pro lege forsan observatur, tamquam a religione, & Christiana pietate omnino alienam penitus explodimus, damnamus, tollimus, abrogamus, & abolemus, ac a dictis Regnis, Principatu, & Comitatibus penitus exulare jubemus.

Quamcumque legem, aut consuetudinem tollit, quæ ea de re observetur.

§.3. Sancimusque omnes, & singulos, etiam Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones, alios Dominos temporales, & quoscumque alios dictorum Regnorum, Principatus, & Comitatuum, qui pro sui, vel amici, aut propinqui, consanguinei, vel affinis, vel cujusvis alterius injuria vindicanda inimicitias, simultates, bandositates nuncupatas exercere præsumpserint, & præmissorum occasione satellites, & armatos homines evocare, aut apud se, vel in terris, & Dominiis, vel Domibus suis, aut alibi publice, vel occulte alere, recipere, aut retinere, vel fovere ausi fuerint, quique necessarios, consanguineos, affines, & amicos in factionem, & partes suas contra aliquem, vel aliquos excitaverint, omnesque, qui eadem fecerint, aut illis causam dederint, & qui arma pro præmissis quomodolibet sumpserint, quique super his rebus alteri consilium, auxilium, vel favorem præstiterint, auctoresque, & suasores fuerint, necnon eos, qui sub prætextu abusus hujusmodi aliquem provocaverint, vel illi quomodolibet vim intulerint, quique eam prætensam legem, aut consuetudinem licitam, & non omnino damnatam esse asseveraverint, ac eos omnes, qui in dictis partibus cum armis homicidia, & latrocinia, & alia scelera committendo, seu vias infestando vereri contigerit; excommunicationi, anathemati, maledictioni æternæ, interdicto, omnibusque aliis censuris, & pœnis Ecclesiasticis eo ipso, & absque alia declaratione incurrendis omnino esse subjectos, ac a Corporis Christi unitate, qui auctor est pacis & concordiæ, omnino præcisos, eorumque absolutionem Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, præterquam in mortis articulo, reservamus.

Qui consiliũ & auxilium præstiterint eandem pœnam subeunt.

Pœna excommunicationis.

§.4. Et si personæ hujusmodi Ecclesiasticæ fuerint, etiam omnibus, & singulis Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, & aliis Beneficiis Ecclesiasticis per eos obten., seu in quibus, & ad quæ jus eis competit, necnon quascumque pensiones annuas, & illorum loco fructuum reservationes illis Apostolica auctoritate reservatas, concessas, & assignatas cessare, expirare ipso facto, ac eos, qui ad illarum solutionem tenentur, ad illas persolvendas, aut præstandas minime teneri, nec propterea aliquas censuras, aut pœnas in literis Apostolicis hujusmodi reservationum conten. incurrere, similiter eo ipso, & absque alia declaratione privamus, & ad illa, & alia in posterum obtinenda inhabiles existere, necnon illa tanquam per privationem hujusmodi vacantia per alios a Nobis, & Sede Apostolica impetrari posse decernimus.

Pœna contra Ecclesiasticos.

§.5. Ii vero, qui ex causis prædictis pugnaverint, & occisi fuerint perpetuo Ecclesiastica careant sepultura, ac eosdem omnes, qui dictæ pravæ consuetudinis prætextu, aut alias inimicitias, ac bandositates prædictas exercere, & eos omnes, qui his de causis arma sumere ausi fuerint, aut quidquam contra præsentium literarum auctoritatem commiserint, pœnas contra pugnantes in duello, vel locum ad Monomachiam concedentes, aut alias circa idem singulare certamen committendum, & illi interessendo delinquentes per Concilium Tridentinum latas, & irrogatas incurrere omnino declaramus.

Ecclesiastica carere sepultura decernit.

§.6. Sicque per quoscumque Judices, & Ordinarios, & delegatos quavis auctoritate, & potestate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clausulæ.

§.7. Præcipimusque omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis quacumque auctoritate, & dignitate fulgentibus, etiamsi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales fuerint, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub interdicto ingressus Ecclesiæ, cui præfuerint, ac suspensionis a regimine, & administratione ejusdem Ecclesiæ, illiusque fructuum perceptione, Pontificalium exercitio, aliisque arbitrio nostro incurrendis, & moderandis pœnis, quatenus præsentes literas, & in eis contenta quæcumque in eorum, necnon singulorum Parochialibus Ecclesiis, ubi id necessarium esse judicaverint, ut moris est, publicent, seu publicari faciant, auctoritate, & diligenter observari curent.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Derogatio contrariorum

§.9. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca deferri, volumus, quod illarum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Fides transumptorum.

§.10. Ac

§.10. Ac ne aliqui ex præmissorum ignorantia excusari possint, volumus, quod eorum transumpta, etiam ut prædicitur impressa, & in singulis Cathedralium, & Metropolitanarum Ecclesiarum Regnorum, Principatus, & Comitatuum prædictorum valvis affixa veræ, & realis intimationis vim, & effectum sortiantur, ac omnes, & singulos, quos illæ concernunt, perinde afficere, ac si personaliter singulis intimatæ fuissent.

Dat. die 15. Februar. 1577 An.V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 15. Febr. 1577. Pontificatus nostri Anno V.

LXVII.

Confirmatio gratiarum, & privilegiorum Archihospitali S. Spiritus in Saxia de Urbe concessorum, quatenus Concilio Tridentino, & sacris Canonibus non sint contraria, illorumque communicatio inter omnia loca Ordinis.

Privilegia vide in Const. XXVI. Six. IV. Religionis. *Tom. III. Par. III. fol.* 186. *Et cetera quæ Hospitale respiciunt vide in Const. XL. Innoc. III.* Inter *Tom. III. Par. I. fol.* 108.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

SI inter præcipuas virtutes, quas Theologicas dicimus, Caritas principem locum obtinet, jactis fidei & spei fundamentis, ut hujus virtutis effectus, qui insignes Nobis ante oculos obversantur, ac præsertim in Archihospitali nostro San. Spiritus in Saxia de Urbe elucent, dum in cujusvis generis languentes, vulneratos, infirmosque curando, infantibus expositis alendis, puellis nubilibus in matrimonium collocandis, summo Christianæ pietatis studio officia exercentur, illa non solum eo in Archihospitali conservari, verum etiam in dies augeri, summa ope curandum Nobis est, eamque ob causam facile induci patimur, ut quæ a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, & ad ejus Archihospitalis, & ab illo dependen. locorum decus, & ornamentum, & pauperum subventionem concessa sunt, Apostolicæ firmitatis robur adiiciamus, aliasque desuper disponamus, prout in Domino conspicimus expedire.

Innocent. III. erexit in Urbe Hospitale S. Spiritus, & Sixtus IV. illud ampliavit, ut in Constit. cit. in rubr.

§.1. Dudum siquidem Innocentius Papa Tertius, qui dictum Archihospitale fundavit & instituit, ac deinde successive plerique Romani Pontifices Prædecessores nostri, inter quos Sixtus Papa Quartus idem Archihospitale maxime auxit, cupiens illud, ac ejus bona & jura perpetuo conservari, defendi, & protegi, idem Archihospitale, illiusque præceptoriam, quæ conventualis, aut caput aliarum præceptoriarum Hospitalis & Ordinis prædictorum existit, & a qua omnes aliæ præceptoriæ per fratres ejusdem Archihospitalis teneri solitæ dependent, ac personas, quæ ejus curam gerent ab eodem Archihospitali dependen. prædictas præceptorias, Prioratus, Oratoria, Ecclesias, Capellas, membra, grangias, ac in eis respective institutas & rectas Confraternitates, illarumque Confratres variis indulgentiis etiam plenariis, facultatibus, privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, etiam per solam signaturam, aut vivæ vocis oraculo, in genere & in specie, tam per viam communicationis, sive extensionis privilegiorum, quibuscumque tam mendicantium, quam non mendicantium Ordinibus concessorum, ornarunt & decorarunt, ac locupletarunt; illaque antea concessa confirmarunt, & approbarunt, ad omnia loca prædicta ab ipso Archihospitali dependentia extenderunt, & ampliarunt, & alias prout in singulis dictorum Prædecessorum literis desuper confectis plenius continetur.

Cōfirmat hic Pontifex Indulgentias, & privilegia dicti Hospitalis cum clausula quatenus sint in usu, & sacris Canonibus, & Conc. Trid. non contraria.

§.2. Cum autem ea firmius subsistere, ac majorem vim & robur obtinere noscantur, quo sæpius fuerint Apostolica auctoritate communita. Propterea dilectus filius Theseus Aldrovandus modernus ejus Archihospitalis Præceptor Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis ejusdem Thesei Præceptoris honesto desiderio satisfacere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur gravium onerum, quæ dicto Archihospitali incumbunt, dum facultas, redditusque omnes in pauperum, miserabiliumque subventionem erogantur, rationem haben. esse censentes, & propterea nedum privilegia & facultates, & alia eidem Archihospitali, & ab eo dependentibus locis, illorumque personis, ac quibusvis intuitu dicti Archihospitalis concessa conservanda, verum etiam quantum cum Deo Nobis licet, augenda esse existimantes, ac quarumcumque indulgentiarum, privilegiorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, indultorum, & cujusvis generis gratiarum cum quibusvis clausulis & decretis, tam per dictos, quam quoscumque Romanos Pontifices, quibus prædictis, ac aliis forsan rationibus concessarum tenores, & prout illa concernunt, omnia & singula in eis contenta præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, omnia & singula Privilegia, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, libertates, indulgentias, peccatorum remissiones, concessiones, & indulta supradicta, & alia quæcumque, sive dicto Archihospitali, sive ejus Præceptori, ac ab eodem Archihospitali dependen. Prioratibus, Præceptoriis, Oratoriis, Cappellaniis, membris, grangiis, & locis, necnon illorum respective ministris & officialibus, ac tam in dicto Archihospitali, quam alibi institutis Confraternitatibus, & Confratribus, quandocumque & qualitercumque concessa, indulta, & approbata, quatenus sint in usu, ac sacris Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria, ex certa nostra scientia denuo Apostolica auctoritate teno-

tenore præsentium approbamus & confirmamus, ac innovamus, illisque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, omnesque & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, eademque omnia & singula, quæ per dictos Prædecessores concessa fuerunt, prout per illos concessa, indulta, & elargita extiterunt, quatenus, ut præfertur, sint in usu, adversus quascumque contrarias dispositiones restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Locisque omnibus d. Ordinis communicat.

§.3. Illaque omnia & singula dicto Archihospitali, aut in eo institutæ Confraternitati, aut quibusvis certis & signatis locis dumtaxat forsan concessa, universis, & singulis, quæ ab eodem Archihospitali dependent, Prioratibus, Præceptoriis, Ecclesiis, Capellaniis, Hospitalibus, Oratoriis, Eremitoriis, grangiis, membris, & locis, ac Confraternitatibus, illarumque Confratribus, & quæ illis in vim privilegiorum prædictorum jam fuerunt, & in posterum uniri contigerit, illorumque ministris, ac servientibus communicamus, concedimus, & impartimur, eademque omnia ad illa extendimus, & ampliamus.

Clausulę præservativæ.

§.4. Decernentes præsentes literas sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, aut derogationibus similium gratiarum, indulgentiarum, concessionum, & aliorum quorumcumque nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, censerique debere, ac de subreptionis vitio, seu intentionis defectu notari, aut impugnari non posse, sed validas semper & efficaces existere, ac perpetuo suffragari.

Decretum irritans.

§.5. Sicque & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere; irritumque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.6. Quocirca venerabilibus fratribus nostris sacri Collegii Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Decano, ac Cancellariæ Apostolicæ Regenti, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Auditori generali nunc, & pro tempore existentibus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Thesei, & pro tempore dicti Archihospitalis Præceptoris, aut aliorum in præmissis jus, & interesse quomodolibet habentium, vel dependentium, fuerint requisiti, solemniter publicantes, illique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Theseum, & pro tempore Præceptorem prædictum, & alios quoscumque confirmatione, approbatione, aliisque præmissis juxta præsentium continentiam & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, & inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita, compescendo; necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas incurrisse declaran. necnon etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ultra tres dietas ad Judicium non trahatur, ac piæ memoriæ Pii Papæ V. etiam Prædecessorum nostrorum revocatione dictarum indulgentiarum cum clausula manus adjutrices porrigentibus, quas dempta ea clausula, nec alias suffragari volumus, in provincialibusque & synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, necnon aliorum Hospitalium, Monasteriorum, Ecclesiarum etiam Cathedralium, vel Metropolitanarum, tam mendicantium, quam non mendicantium Ordinum, Confraternitatum, piorumque locorum quorumcumque statutis & consuetudinibus, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, stabilimentis, usibus, & naturis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem, vel alicui eorum, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, ac ex simili scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam forsan consistorialiter concessis, confirmatis & innovatis; quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum Fides.

§.8. Ceterum quia difficile foret &c.

D.P. An.V. 15. Martii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 15. Martii, 1577., Pontificatus nostri Anno V.

LXVIII.

Ex Bull. Ordinis Fratr. Prædic. T. VII pag. 191.

Parochia Sancti Salvatoris ad Turrim Militum de Urbe unitur Parochiæ S. Quirici.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memorim.

Exordium. EX iniuncto Nobis desuper Apostolicæ servitutis officio, ad ea libenter intendimus, per quæ Ecclesiarum omnium, præsertim curam animarum habentium commodo, & utilitati valeat salubriter provideri.

Reservatio Beneficiorum vacantium apud Sedem Apostolicam. §. 1. Dudum siquidem omnia Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura apud Sedem Apostolicam tunc vacantia, & in antea vacatura collationi, & dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaque postmodum Parochialis Ecclesia Sancti Salvatoris ad Turrim Militum de Urbe per liberam resignationem dilecti filii Matthiæ Baroccio de Cento nuper ipsius Ecclesiæ Rectoris, de illa, quam tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per Nos admissam, apud Sedem eandem vacaverit, & vacet ad præsens, nullusque de illa præter Nos rite disponere potuerit, sive potest, reservatione, & Decreto obsistentibus supradictis.

§. 2. Et sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filii Matthæi, de Simonettis perpetui Vicarii Parochialis Ecclesiæ Sancti Quirici, etiam de Urbe petitio continebat si dicta Ecclesia Sancti Salvatoris, quæ ruinam minatur, & pene destructa est, & illius fructus adeo tenues existunt, ut ex eis illius Rector vivere, & onera illi incumbentia sustinere minime potest, dictæ Ecclesiæ Sancti Quirici, illiusque perpetuæ Vicariæ perpetuo uniretur, annecteretur, & incorporaretur, & cura animarum dilectorum filiorum Parochianorum dictæ Ecclesiæ Sancti Salvatoris ab eadem abdicaretur, illaque dicto Matthæo, & pro tempore existenti Vicario dictæ Ecclesiæ Sancti Quirici perpetuo demandaretur, ex hoc profecto tam Ecclesiæ S. Salvatoris, quam curæ Parochianorum hujusmodi salubrius consuleretur, pro parte Matthæi, & Matthiæ prædictorum Nobis humiliter supplicatum, quatenus eamdem Ecclesiam Sancti Salvatoris dictæ Ecclesiæ S. Quirici, seu Vicariæ perpetuo annectere, unire, & incorporare, ac curam prædictam ab eadem Ecclesia Sancti Salvatoris abdicare, illamque dicto Vicario demandare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Annuus valor Beneficiorum uniendorum. §. 3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem extimationem etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, ipsosque Matthæum, & Matthiam a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon dictæ Ecclesiæ Sancti Quirici, seu Vicariæ fructuum, reddituum, & proventuum verum annuum valorem præsentibus pro expresso perpetuo habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Ecclesiam Sancti Salvatoris hujusmodi, cujus fructus, redditus, & proventus triginta quatuor Ducatorum auri de Camera secundum extimationem prædictam valorem annuum, & dictus Matthæus asserit non excedunt, sive præmisso, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque personæ, seu per similem resignationem dicti Matthæi, vel cujusvis alterius de illa, in Romana Curia, sive extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, aut Constitutionem felicis recordationis Joannis Papæ XXII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: Execrabilis, vel assecutionem alterius Beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii, ad Sedem Apostolicam legitime devoluta, ipsaque Ecclesia S. Salvatoris dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo ejus dispositio, hac vice ad Nos pertineat, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis eidem Ecclesiæ Sancti Quirici, seu illius perpetuæ Vicariæ Apostolica auctoritate tenore præsentium unimus, annectimus, & incorporamus, & curam prædictam ab eadem Ecclesia Sancti Salvatoris abdicamus, illamque dicto Matthæo, & pro tempore existenti ipsius Ecclesiæ S. Quirici Rectori, seu perpetuo Vicario demandamus, ita quod liceat Matthæo præfato per se, vel alium, seu alios corporalem possessionem Ecclesiæ S. Salvatoris, juriumque, & pertinentiarum prædictorum propria auctoritate, libere apprehendere, & perpetuo retinere, illiusque fructus, redditus, & proventus in suos, & dictæ Ecclesiæ Sancti Quirici usus, & utilitatem convertere, cujuscumque licentia desuper minime requisita. Unio Ecclesiæ S. Salvatoris, ut in Constitutione.

§. 4. Ne vero dictus Matthias nimium dispendium patiatur ex resignatione hujusmodi, de alicujus subventionis auxilio providere volentes, eidem Matthiæ fructus, redditus, & proventus dictæ Ecclesiæ Sancti Salvatoris, una cum usu, utilitate, & libera administratione domorum, & aliorum bonorum ad eamdem Ecclesiam Sancti Salvatoris spectantium, & pertinentium quo ad vixerit, exceptis sex Barilibus vini, & red-

& redditibus ipsius Ecclesiæ S. Salvatoris dicto Matthæo per eumdem Matthiam annis singulis persolvendis, ipsius Matthæi ad id expresso accedente consensu, auctoritate, & tenore præsentium reservamus, concedimus, & assignamus.

Clausulæ.

§.5. Decernentes nostras præsentes literas, etiam ex eo quod interesse habentes ad hoc vocati non fuerint, seu alias ex quavis causa, de subreptionis, obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suumque plenarium effectum sortiri, sicque in præmissis ab omnibus quacumque auctoritate, & dignitate fulgentibus censeri, & observari debere, necnon, prout est irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.6. Quocirca Venerabili Fratri nostro Episcopo Amerin., & dilectis filiis nostro in Alma Urbe Vicario Generali, ac Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Matthæi, & Matthiæ prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illiusque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra Matthæum unione, annexione, & incorporatione, ac Matthiam prædictos reservatione fructuum, reddituum, & proventuum hujusmodi juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice gaudere, & frui, non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari, contradictores dicta auctoritate nostra appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, necnon Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas nisi casibus a jure permissis fieri prohiben., & aliis Apostolicis Constitutionibus, contrariis quibuscumque.

§.8. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in dicta Urbe speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & Decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque ad dictam Ecclesiam Sancti Salvatoris volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibus aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, de quibus, quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda sit in eisdem literis mentio specialis, seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, unionis, annexionis, incorporationis, abdicationis, demandationis, reservationis, concessionis, assignationis, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, nono Kalendas Maii, Pontificatus nostri Anno Quinto.

Dat. die 23. Aprilis 1577. An.V.

LXIX.

Facultas instituendi Confraternitates Sanctissimi Corporis Christi in Regno Franciæ cum Indulgentiarum elargitione.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Dilecto filio Christoforo de Capite fontium Ordinis Fratrum Minorum de Observantia Ministro Generali.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecte fili salutem & Apostolicam benedictionem.

§.1. Ut erga Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum omnium gratiarum fontem ubilibet, præsertim in Gallia, ubi ob excitatas humani generis hoste instigante, hæreses, ac bellicos tumultus divinus cultus admodum refrixit, debita christifidelium excitetur devotio, illaque in dies magis augeatur. Tibi de cujus Religionis zelo, ac probitate plurimum in Domino confidimus, & qui ad propugnandam fidem Catholicam, quam de dicto etiam Sacramento, tum in scribendis libris, tum in concionibus de eo ad specialem Galliam habitis multum hactenus laborasti, ut in quibusvis Civitatibus, & Ecclesiis Parochialibus, per ipsam Galliam constitutis, quas ad id habere devotionem compereris, Confraternitates sub ejusdem Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti invocatione erigere, & instituere, necnon postquam erexeris, & institueris, una cum consilio Confratrum, qui in dictis Confraternitatibus conscribentur, quæcumque statuta, & Ordinationes licita, & honesta circa earum bonam directionem, & tranquillum statum condere, & condita pro ut expediens fuerit, mutare, & alia de novo edere valeas, auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus.

Facultas erigendi Confraternitates pro cultu augendo erga Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum.

§.2. Præterea ipsarum Confraternita-

1577. Indulgentiæ Confratribus concessæ.

tum, ut præfertur, instituendarum augumento, & profectui, animarumque saluti consulere volentes, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui aliquam ex Confraternitatibus præfatis ingredientur, die eorum ingressus, si contriti & confessi communicaverint; necnon Confratribus ipsis, & eorum singulis, qui contriti, & confessi ter in vita, & amplius in festo Corporis Christi, seu illius octava communicaverint, ac in mortis articulo constituti plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam & remissionem elargimur.

§.3. Atque eisdem Confratribus, qui Sanctissimum Sacramentum hujusmodi, dum ad infirmos deferetur, devote associaverint, seu legitimo impedimento detenti associari fecerit, centum dies; ipsisque Confratribus, qui Processionibus, & divinis Officiis per prædictas Confraternitates celebrandis interfuerint, etiam centum dies.

§.4. Insuper mulieribus sororibus Confraternitatum ipsarum, quibus propter honestatem, aut aliquod impedimentum extra domum vagari non licet, si quoties signum campanæ audiverint, semel Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam genibus flexis recitaverint, similiter centum dies.

§.5. Præterea eisdem Confratribus utriusque sexus Confraternitatum, ut præfertur, instituendarum visitando Altare ejusdem Sanctissimi Sacramenti, & inibi septies orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam, pro exaltatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac hæresum extirpatione officium recitando in diebus, in quibus stationes in Ecclesiis in Urbe, & extra illam existentibus habentur easdem Indulgentias consequantur, quas consequerentur, si ea die illam Ecclesiam in Urbe, & extra eam visitarent, in qua ipsa statio habetur.

§.6. Rursus eisdem Confratribus Altare, seu locum, in quo Sacramentum præfatum custodietur, visitantibus, & orantibus sexta quaque feria centum dies, singula vero die in cœna Domini eisdem Confratribus vere pœnitentibus, & confessis, septem annos & totidem quadragenas, in tertia vero Dominica cuiuslibet mensis, & in feria quinta majoris hebdomadæ ad Altare præfatum Eucharistiam piæ suscipientibus decem annos; & totidem quadragenas eisdem Confratribus, qui dictum Sacramentum in processione singulo quoque tertio Dominico die cujuslibet mensis associaverint, etiam centum dies.

§.7. Deinde omnibus & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui singula quaquæ sexta feria cujuslibet hebdomadæ, Altare Confraternitatum Sanctissimi Sacramenti hujusmodi devote visitaverint, & ibi pias ad Deum preces effuderint, decem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, & eorum cuilibet pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus.

§.8. Contrariis non obstantibus quibuscumque præsentibus, quarum exemplis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo suo, vel alicujus alterius, in dignitate Ecclesiastica constitutæ personæ munitis, eandem prorsus fidem adhiberi volumus, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, perpetuis futuris temporibus duraturis. — 1577. Derogatio contrariorum

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 8. Maii 1577., Pontificatus nostri Anno V. — Dat. die 8. Maii 1577. An.V.

LXX.

Jurisdictio S. R. E. Cardinalis Archipresbyteri & Judicis causarum Capituli Canonicorum, & aliarum personarum sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ.

Hanc Basilicam Greg. XI. & Pius V. & alii, ceteris Urbis & Orbis Ecclesiis majorem esse declarant, ut in ipsius Gregorii XI. Const. IV. Super *Tom. III. Par. II. fol.* 355., *&* Con*stit. CXXIX. Pii V.* Infirma *supra fol.* 87.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

CUM sicut accepimus, sæpe contingat dilectos filios Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, Cantores, Sacristas, Ministros, & alias personas Ecclesiæ Lateranen. pro suis ratione Archipresbyteratus, & dictæ Ecclesiæ negociis, rebus, & bonis per diversa Tribunalia distrahi, & exinde variis sumptibus, & expensis, & molestiis defatigari. — Causa hujus Constitutionis

§.1. Nos cupientes eorum indemnitatibus hac in parte opportune providere, ac illorum intuitu personas ipsas a similibus, sumptibus, expensis, & molestiis eximere, ac favore prosequi gratiæ specialis, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas causas civiles, & beneficiales, spirituales, profanas, meras & mixtas, ac etiam criminales inter ipsosmet Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, Cantores, Sacristas, Ministros, & personas hujusmodi, earumque litium consortes, seu quomodolibet ab eis causam habentes in Romana Curia coram quibuscumque Judicibus ordinariis vel delegatis, seu executoribus quavis auctoritate fungentibus, etiam Almæ Urbis Vicario, Gubernatore, Senatore, & Conservatoribus, ac aliis Judicibus, necnon Cameræ Apostolicæ Clericis, causarum Curiæ ejusdem Cameræ, seu Palatii Apostolici Auditoribus, vel eorum Locatenen. ac San- — Avocatio quarumcumque causarum tangen. Ecclesiã Capitulũ, &c. S. Jo: Lateran. coram quocũque Judice Ro. C. verten.

Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, super quibuscumque bonis, etiam emphyteuticis, censibus, canonibus, responsionibus, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, actionibus, creditis, debitis, pecuniarum summis, & aliis rebus Capitulum & Ecclesiarum hujusmodi tangentibus, etiam in vim Cameralium, & aliarum quarumcumque obligationum, etiam cum juramento, & quibuscumque renunciationibus factarum, in prima vel secunda, aut alia ulteriori instantia indecisas pendentes, in eisdem statu & terminis, in quibus reperiuntur, ab ipsis Judicibus ad suos harum serie avocamus.

Deputatio Archipresbyteri ejusdem Ecclesiæ, ad audien. omnes causas ipsius Ecclesiæ, & Capituli summarie &c.

§.2. Illasque etiam, quatenus de novo inchoandas, & quascumque alias similes, vel dissimiles causas civiles, & beneficiales, seu spirituales & profanas, meras & mixtas, ac etiam criminales, citra tamen pœnam sanguinis, & corporis afflictivam, quas de cetero perpetuis futuris temporibus, inter Capitulum, Canonicos, & singulos alios prædictos, ac eorum quemlibet litis consortes, & causam habentes prædictos super bonis, censibus, responsionibus, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, actionibus, creditis, pecuniarum summis, obligationibus, etiam Cameralibus, ceterisque rebus prædictis, etiam in actis causarum hujusmodi latius deductis & deducendis, cujuscumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris, & illorum occasione moveri, & exoriri contigerit, cum omnibus & singulis suis inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis Dilecto filio Marco tituli Sancti Georgii in Velabro presbytero Cardinali Altaemps nuncupato, & aliis pro tempore existentibus Archipresbyteris dictæ Ecclesiæ, tam conjunctim, quam divisim, per se, seu Vicarium, seu Vicarios ad id ab eis deputatos, seu deputandos summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura judicii, sed sola facti veritate inspecta, & quatenus opus sit, executive, & manu regia absque terminorum substantialium, & alicujus telæ judiciariæ observatione, sine confectione regestri, seu extractus, etiam singulis diebus, & horis, ac etiam quarumcumque feriarum, præterquam in honorem Dei indictarum, vel indicendarum temporibus audiendas, cognoscendas, decidendas, & fine debito terminandas committimus & mandamus.

Facultas ejusdem in Curia, & extra citan., & inhiben., & inobedientes coercendi.

§.3. Sibique dictas partes (respective sua), communiter, vel divisim interesse putantes, etiam in executione citationis, seu citationum desuper decernendarum nominandos, in dicta Curia, vel extra, docto tamen etiam extra judicialiter de non tuto accessu, citandi, ac quibus & quoties oportuerit, sub censuris Ecclesiasticis & pecuniariis pœnis suo arbitrio moderan. & amplian. etiam per simile edictum inhibendi, & in eventum non paritionis pœnas, & censuras prædictas incurrisse declarandi, aggravandi, reaggravandi, ac brachii sæcularis auxilium invocandi, vel loco sententiæ, seu sententiarum per eum ferendarum, mandatum, seu mandata executiva in forma solita & consueta decernendi, illudque & illa, ac quicquid per eum judicatum fuerit, exequendi, expensas quascumque taxandi & moderandi.

Canonicosq. & alios ab excom. absolven.

§.4. Necnon Capitulum, Canonicos, & alias dictæ Ecclesiæ personas ab excommunicationis, aliisque sententiis, censuris, & pœnis, simpliciter, vel ad cautelam, prout justum fuerit, absolvendi.

Fataliaque prorogan. & adversus lapsum restituen.

§.5. Necnon adversus lapsum temporis, & fatalium, si necesse fuerit, restituendi, & quatenus lapsa non sint, eorum arbitrio prorogandi.

Attentata revocan. &c.

§.6. Attentataque & innovata quæcumque, prout juris fuerint, revocandi, omniaque alia & singula in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi.

In causis appellationum non obstbn. feriis proceden.

§.7. Necnon Judici, seu Judicibus, coram quibus causas hujusmodi, per viam appellationum a sententiis dictæ Ecclesiæ latis interpositarum introduci contigerit, dictis feriis indicendis, ac modo & forma præmissis ad illarum totalem & celerem expeditionem procedere possint, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & potestatem, & auctoritatem concedimus, & elargimur.

Causæ ab Archipresbytero avocati non possint nisi a Pontifice illo citato.

§.8. Decernentes causas hujusmodi a dicto Cardinali, & pro tempore Archipresbytero existente, vel ejus Vicario prædicto nullo unquam tempore avocari posse, & quascumque illarum avocationes nullius roboris vel momenti fore, nisi illa per speciale rescriptum, nostra vel pro tempore existentis Rom. Pontificis manu signatum, etiam cum præsentium literarum de verbo ad verbum facienda insertione, Motu simili, vocatis & citatis Marco Cardinali, & pro tempore existente Archipresbytero & Capitulo prædictis factæ fuerint.

Decretum irritans.

§.9. Irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.10. Non obstantibus feriis, & aliis præmissis, ac Regula Cancellariæ Apostolicæ prohibente mandata executiva alias, quam sub plumbo expediri, necnon aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, & aliarum dictæ Urbis Curiarum & Tribunalium, ac Universitatum, Collegiorum, & locorum statutis, & consuetudinibus, juramento roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, illorumque Judicibus & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, vel alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus, pro ex-

expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.VI. 13.Junii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 13. Junii 1577., Pontificatus nostri Anno VI.

LXXI.

Erectio Eremitorii del Tardon, in Monasterium Ordinis S. Basilii, ejusque & aliorum Monasteriorum d.Ordinis in Regnis Hispaniarum aggregatio eidem Ordini, cum privilegiorum concessione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Cogit muneris Apostolici ratio de omnium Religiosorum statu Nos esse solicitos, atque eorum curam suscipere diligentem, qui rejectis mundi delitiis & illecebris, antiquorum sanctorum Patrum exemplo in solitudines concesserunt, jejuniis, orationibus, & cœlestium contemplationi assidue insistentes, ut cum talium numerum alicubi auctum intelligimus, ipsorum vitam, & mores sub certa alicujus approbatæ regulæ norma ad Dei gloriam, & eorumdem salutem provide dirigamus.

Matthæus de la Fuente certam religiosam vitam degit & multi eum secuti sunt. §.1. Ad nostram siquidem pervenit notitiam, quod cum viginti ab hinc, vel circiter annis quondam Matthæus de la Fuende Halmiruete Toletan. Diœcesis, dum soli Deo placere studeret, una cum duobus, vel tribus sociis in Eremum del Tardón Corduben. Diœcesis se recepisset, & in ea proprio labore victus parans pauperem vitam duceret, nonnulli alii ejus exemplo, & religiosæ vitæ fama commoti, sæculi curis posthabitis eamdem vivendi rationem amplexi sunt, & se illis socios adjunxerunt, ipsum præterea Matthæum per loci Ordinarium ad sacros, & presbyteratus ordines fuisse promotum.

Qui habita notitia Constit.10.PiiV. quæ est supra fol.47.regula S. Basilii perfecti sunt. §.2. Et licet Eremi cultores inter se distinctas cellulas inhabitarent, eos tamen consuevisse ad eumdem Matthæum tanquam eorum Patrem, & Superiorem, a quo in via Domini instruerentur, recurrere, statutisque horis in quodam Oratorio ad pie orandum simul convenire, ac sub dicti Matthæi voluntaria obedientia degere, huncque vivendi morem eo usque fuisse servatum, donec ad eorum notitiam Constitutio felicis recor. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri deducta fuit, qua sancitum est, ab iis, qui in Congregationibus sub obedientia voluntaria viverent, quorum habitus a presbyteris sæcularibus esset distinctus, prout ipsorum erat, professionem omnino esse emittendam, electa ab ipsis una, sub qua degerent, ex Regulis approbatis.

§.3. Nam postquam idem Matthæus, & socii Constitutionis hujus certiores facti fuerunt, Regulam S. Basilii eorum vivendi instituto, ut censuerint, magis accommodatam, ad cujus præscriptum Altissimo pium exhiberent in habitu humilitatis obsequium, delegerunt. Et deinde Matthæus professionem juxta dictam Regulam emittere volens, presbyterum ex suis sociis Eremitis, in cujus manibus profiteretur, suo arbitrio elegit, & in ejus manibus tria vota juxta regulam prædictam, quantum in se fuit, professus est. Reliqui vero omnes Eremitæ in dicti Matthæi manibus similem professionem emiserunt, & derelicto cellularum usu in domos apud Eremum del Tardon, ut præfertur, & Vallis del Galleguillos Hispalen. Diœcesis propriis eorum manibus ad Monasterii formam constructas, clausuraque munitas numero quadraginta, & ultra demigrarunt, ut Religiosorum, & Monachorum more viverent, prout de præsenti vivunt, horasque canonicas in Choro, & Missas conventualiter quemadmodum in aliis Monasteriis fieri consuevit, juxta Romanum usum celebrarunt, necessariaque ad vitam propriis manuum laboribus juxta eorum institutum parando, nec eleemosynas petierunt, nec oblatas acceperunt. Et domos in ipso Eremo, habitare cœperunt, Monachorum more vivendo & divina conventualiter recitando, necessariaque ad victum propriis laboribus parando.

Ipseque Matthæus Abbatis munere functus fuit. Eoque mortuo Didacus Vidal. Abbas creatus fuit. §.4. Religiosisque in prædictis locis, sic ut præfertur, redactis, idem Matthæus in utriusque domibus, quasi illæ in Monasteria jam erectæ essent, nonnullorum, qui periti habebantur, consilium sequutus, Abbatis munere, donec vixit, sine canonica provisione functus fuit, & post ejus obitum credentes Religiosi prædicti Monasteria veri, & legitimi Abbatis regimine esse destituta, alium Religiosum ex eorum numero, videlicet dilectum filium Didacum Vidal in ejusdem Matthæi locum elegerunt.

Quia tamen eorum professio nulliter emissa erat, & dicta Eremitoria non erat erecta in Monasteria Ordinis. §.5. Cum autem iidem Eremitæ prædictam professionem in manibus ejus, qui illam recipiendi facultatem non habebat, emiserint, eademque professio nulla, & invalida reddatur, ac del Tardon, & Vallis de Galleguillos Domus, & Eremitoria hujusmodi in Monasteria Ordinis S. Basilii adhuc canonice erecta non fuisse, nec esse constet.

Ideo hic Pontifex in Monasteria erigit & in illis dignitatem Abbatialem, & alia officia instituit. §.6. Nos dictorum Eremitarum statui opportune consulendum esse existimantes, ipsosque, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ad Omnipotentis Dei gloriam, & Religionis Christianæ propagationem, prædicta del Tardon, & Vallis de Galleguillos Eremitoria, seu Domos in Monasteria dicti Ordinis S. Basilii, cum suis Ecclesiis, & Conventibus, necnon Mensis, Sigillis, Arcis, aliisque omnibus insignibus ad id requisitis, & consuetis, ac in singulis dignitatem Abbatialem, administrationes

tiones, & officia, in aliis Monasteriis ipsius Ordinis haberi solita pro Abbatibus, & Monacis ad justum numerum Conventus, monasticum cultum, & regularem disciplinam ibidem observaturis, perpetuo erigimus, & instituimus. Ac illis sic erectis, eorumque Mensis, bona, census, actiones, & jura omnia suarum cujusque domorum, seu Eremitoriorum sic in Monasteria erectorum perpetuo applicamus, & appropriamus.

Illisque dat facultatem, in eorum Eccl. Eucharistiam retinendi, & alia officia celebrãdi, juxta Missale, & Breviarium nuper restituta.

§.7. Ac ipsorum Monasteriorum sic erectorum Abbatibus, Conventibus in suis quisque Ecclesiis prædictis sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum cum debitis honore, & reverentia habendi, & retinendi. Missas, & alia divina Officia latina lingua secundum consuetudinem, seu ritum Romanæ Ecclesiæ, & juxta Breviarium, & Missale Romanum ex decreto Concilii Tridentini novissime restituta, & jussu prædicti Pii Papæ edita, donec aliud Sedi Apostolicæ expedire videbitur, celebrandi, recitandi, & cantandi licentiam tribuimus.

Monasteriaque prædicta, & alia in Regnis Hispaniarum construenda subijcit Ordini S. Basilii, & sub protectione Sedis Apostolicæ recipit & ab Ordinariorum jurisdictione liberat.

§.8. Ipsaque sic erecta Monasteria del Tardon, & de Galleguillos, ac etiam Monasteriorum S. Mariæ de Oviedo ejusdem Ordinis S. Basilii Giennen. Diœcesis a fel. rec. Pio Papa IV. erectum, & institutum, & a Nobis per nostras literas in forma Brevis Monacis ejusdem Ordinis in Italia existentibus, sub unius Abbatis, seu Præsidentis generalis in toto Ordine eligendi obedientia subiectum, ac perpetuo conjunctum, & quæcumque alia Monasteria ejusdem Ordinis S. Basilii in Hispaniarum Regnis in posterum construenda, & erigenda, dicto Ordini S. Basilii, sub obedientia futuri, & pro tempore existentis Abbatis, seu Vicarii generalis ejusdem Ordinis aggregamus, annectimus, & incorporamus, eademque sic erecta, & erigenda Monasteria, eorumque Abbates, & Monacos sub immediata nostra, & Sedis Apostolicæ protectione recipimus, illaque & illos ab omni Ordinarii jurisdictione, auctoritate, & potestate eximimus penitus, & liberamus.

Eadem Monasteria constituant inter se unam Provinciam nuncupandam Hispaniarum, in qua provinciale Capitulum fiat quolibet triennio.

§.9. Ita tamen, ut tam del Tardon, & Galleguillos, quam de Oviedo, & alia in dictis Regnis sub eadem Regula in futurum construenda, & erigenda Monasteria, ut præfertur, postquam constructa, & erecta fuerint, unam faciant, & inter se constituant Provinciam Hispaniarum nuncupandam, in qua Provinciale Capitulum unoquoque triennio per Abbates, & Monacos, a Conventibus singulorum Monasteriorum suorum deputandos celebretur, & in eo unus Visitator eligatur, qui cum primum electus fuerit, eo ipso Apostolica auctoritate confirmatus censeatur, nulla alia requisita confirmatione, nisi eidem Capitulo Abbatem, vel Vicarium ejusdem Ordinis generalem contigerit præsidere, vel esse præsentem, cujus auctoritate eo casu omnino debeat confirmari, dictæque Provinciæ Monaci secundum Regulam ejusdem Sancti Basilii, quam profitentur, de cetero vivere.

Habituque nigro Monaci utantur.

§.10. Atque ut Monaci prædicti de Tardon, & Galleguillos in habitu cum reliquis dicti Ordinis Monacis, etiam in Italia existentibus conveniant, loco habitus Grisei, seu Brunei coloris cujusmodi in præsentiarum gerunt, Monasticum habitum nigrum, prout etiam alias Monacis dicti Monasterii de Oviedo per dictas nostras literas concessimus deferre, & ita in posterum reliqui omnes ejusdem Ord., & Provinciæ Monaci futuri, eodem habitu regul. uti debeant.

Privilegia quoque Ordinis S. Basilii, & Congregationis Cassinensis concedit.

§.11. Præterea eisdem, ac Provinciæ Hispaniarum Monasteriis quibuscumque, ac aliis membris, & locis ab ea dependentibus, illorumque Abbatibus, Prælatis, Monacis, & personis, omnia privilegia, indulta, immunitates, prærogativas, exemptiones, libertates, gratias, & indulgentias Ordini S. Basilii prædicti, necnon Congregationi Montis Cassinen. alias Sanctæ Justinæ de Padua Ordinis S. Benedicti, tam per Nos, quam per alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, Sedemque prædictam alias in genere, vel in specie quomodolibet concessa (quatenus usu recepta sint, & Concilii Tridentini Decretis, aliisque sacris canonibus, & ipsius Ordinis S. Basilii institutis non adversentur) concedimus, & elargimur.

Monachi celebrent quanto citius Capitulum Provinciale.

§.12. Ac insuper, ut eadem Monasteria feliciter in via Domini dirigantur, prædictorum omnium Monasteriorum, dictæ Provinciæ Conventibus, & Monacis præcipimus, ut quamprimum Provinciale Capitulum eorumdem Monasteriorum Provinciæ Hispaniarum celebrent, in quo usque ad numerum viginti eorum Abbates, & Conventuum discreti, seu Procuratores, & Monaci habitu, vel professione in eisdem Monasteriis, tam de Oviedo, quam del Tardon, & Galleguillos antiquiores, donec tot Monasteria dicti Ordinis S. Basilii in eadem Provincia erecta fuerint, quot illorum Abbates, & Conventuum Discreti, seu Procuratores in eodem Capitulo congregandi eumdem numerum viginti constituant, conveniant.

Visitatoremque ad Triennium eligant ex Monachis Provinciæ Hispaniæ.

§.13. Atque in eo ex Monacis ejusdem Provinciæ unum, quem magis ad id habilem, & idoneum duxerint eligendum, in eorum Visitatorem ad Triennii tempus, & eo completo successive in Provinciali Capitulo tertio quoque anno, ut præmittitur, celebrando eligant.

Visitatoris Provinciæ Hispaniæ facultates.

§.14. Qui omnem in quibuscumque Monasteriis prædictæ Provinciæ jurisdictionem habeat, & exerceat, ipsorumque Monasteriorum Monacos, tam in capite, quam in membris visitet, corrigat, & reformet, salva semper, & reservata dicti Abbatis, seu Vicarii ejusdem Ordinis generalis pro tempore existentis etiam in præmissis obedientia, auctoritate, & superioritate, ac Capitulis provincialibus hujusmodi præsit, & electioni Abbatum, quorum munus, etiam triennale erit, per Monacos singulorum Monasteriorum faciendæ assistant, vel ad assistendum electioni hujusmodi alium ex dictæ Provinciæ Monacis specialiter deputet.

§.15. Præ-

Visitator Abbati, & ceteri d. Provinciæ Hispaniæ subjecti sint Abbati, seu Vicario Generali Ordinis.

§.15. Prædictus autem Visitator Provinciæ Hispaniarum hujusmodi, necnon Monasteria, Abbates, Monaci, & personæ dictæ Provinciæ Hispaniarum prædicto Abbati, seu Vicario generali universi Ordinis Sancti Basilii in Italia, pro tempore eligendo, constituendo, vel deputando subiecti existant, & ab eo dependeant. Ita ut idem Abbas, seu Vicarius generalis pro tempore existentes, tam in dictum ejusdem Provinciæ Hispaniarum pro tempore Visitatorem, quam in prædicta, & alia omnia ejusdem Provinciæ erecta, & erigenda Monasteria, Abbates, Priores, & alios Prælatos, ac Monacos, & personas pro tempore existentes, plenam, & omnimodam jurisdictionem, auctoritatem, & superioritatem habeat, dictumque Visitatorem, Monasteria, Abbates, Priores, & Prælatos, ac Monacos, & personas, tam in capite, quam in membris visitare, corrigere, & reformare, simul, vel ad partem valeat, ipsique Visitator, Abbates, Priores, & Prælati, ac Monaci, & personæ dicto Abbati, seu Vicario generali pro tempore existenti tamquam membra capiti subiaceant, ejusque monitis, & mandatis in præmissis, & aliis omnibus, omni prorsus appellatione, reclamatione, & recursu postpositis, parere, obedire, illumque, cum ad eos, vel dicta Monasteria divertere, seu pro visitatione hujusmodi, aut alias accedere contigerit, honorifice & benigne recipere, & pertractare teneantur.

Visitator convenire debet in electione Abbatis Generalis, &c.

§.16. Idemque Visitator Provinciæ Hispaniarum in ejusdem Abbatis generalis electione pro tempore facienda, ac aliis rebus ad universum Ordinem S. Basilii pertinentibus, pro quibus pertractandis aliarum Provinciarum Visitatores, & Superiores evocabuntur, convenire debeat.

Et habet vocem activam, & passivam.

§.17. Ac in electione Abbatis generalis hujusmodi idem Visitator activam, & passivam vocem habeat.

In Capitulo Provinciali fieri possint ordinationes Cōcilio Trident. & Ord. constitutionibus, & sacris Canonibus non contrarias.

§.18. Necnon eidem Visitatori, & aliis in Capitulo Provinciali congregatis, tam hac prima vice, quam in posterum singulis Trienniis quæcumque statuta, & ordinationes, licita, & honesta, sacris Canonibus, ac prædicto Concilio Tridentino dictique Ordinis regularibus institutis, ac generalibus illius Ordinationibus, & Constitutionibus non contraria condendi, & postquam condita fuerint, illa in toto, vel in parte, juxta rerum, & temporum qualitates mutandi, reformandi, illaque in toto, vel in parte tollendi, & abrogandi, aliaque de novo statuendi, quæ tamen ab Abbate, seu Vicario dicti Ordinis generali, & in ejus defectum a S. R. E. Cardinale ejusdem Ordinis Protectore, qui tunc erit, approbari debeant, licentiam, & facultatem concedimus.

Degentes in dictis Eremitoriis, si professionem Ordinis S. Basilii emittere voluerint recipiantur in Monachos.

§.18. Ceterum personis Eremitoriorum, seu Domorum, del Tardon, & de Galleguillos sic in Monasteria erectorum, & earum statui quamprimum consulendum esse rati, Dilectis filiis prædictis S. Mariæ, & S.Benedicti Hispalen.Ordinis ejusdem S.Benedicti Monasterio, Abbatibus, per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi, vel alter eorum illos singulos in Monacos, & in Fratres suorum quemque Monasteriorum, del Tardon, & Galleguillos admittant, & ab eis professionem regularem dicti Ordinis S. Basilii, si illam sponte emittere voluerint, recipiant, facientes eos sincera ibi in Domino caritate tractari.

Et post annum professionem emittant.

§.20. Sed & eos qui in prædictis Domibus, seu Eremitoriis del Tardon, & Galleguillos, sub voluntaria obedientia per annum, & ultra tam permanserit, statim ubi præsentium notitiam habuerit, ad profitendum, ut præfertur, omnino teneantur, quod ut faciant, præcipimus per præsentes.

Exemptio a Decimis.

§.21. Postremo animadvertentes eosdem del Tardon, & de Galleguillos post præsentium professionem, in dicti Matthæi manibus sic, ut præfertur, emissam pro vere professis habitos fuisse, decernimus, & declaramus, illos juxta exemptiones, ac privilegia Ordinis S. Basilii, vel alias concessa, ad solutionem decimarum, frugum, & animalium, ac aliarum rerum, quæ ex suarum manuum labore a die professionis prætensæ hujusmodi usque ad hæc tempora collegerunt, ac in posterum usque ad novæ professionis tempora colligent, vel administrabunt, minime teneri, nec obligatos fuisse, aut esse, nec ad id per locorum Ordinarios, aut alios quoscumque, ad quos decimarum earumdem collectio spectat, cogi sive compelli posse.

Decretum irritans.

§.22. Irritumque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quin etiam eos universos, & singulos a solutione prædicta absolvimus, & liberamus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.23. Quocirca Venerabili Fratri nostro Patriarchæ Alexandrino, & dilectis filiis Archidiacono Hispalen., ac Abbati Sanctæ Fidei in Ecclesia Granaten. per Apostolica scripta mandamus; quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædictorum, & aliorum quorum interest, intererit, aut interesse poterit, aut præsentes literæ quomodolibet concernunt, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, in præmissis assistentes, faciant auctoritate nostra easdem literas, & quæcumque in illis continentur, firmiter observari. Non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper a quibuscumque indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per juris & facti remedia opportuna, ac demum per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas appellatione postposita, compescendo. Ac legitimis super his habendis servatis servandis processibus illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§.24. Non

Clausulæ derogatoriæ.

§.24. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis prædicti, illiusque Monasteriorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus habenda esset mentio specialis, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides exemplorum.

§.25. Volumus autem, præsentium exemplis &c.

D.P. An.VI. 24. Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, octavo Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno Sexto.

LXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Absolvit Regem Portugalliæ, & alias personas deputatas a quibusvis censuris, & pœnis ob commercia cum Saracenis, ac Infidelibus habita, & merces ad eos delatas, ac ei, & Successoribus suis, innovando Indulta super hoc a Martino, Eugenio, & Calixto concessa, facultates concedit, licentiam concedendi subditis in futurum cum eisdem Infidelibus commercium habendi.

Carissimo in Christo filio nostro Sebastiano Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Illustri.

GREGORIUS PAPA XIII.

Carissime in Christo fili, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Facti series.

§.1. Exponi Nobis fecisti, quod alias postquam felic. rec. Calixtus Papa III. Prædecessor noster vestigiis similis recor. Martini V., & Eugenii IV. Romanorum Pontificum, etiam Prædecessorum nostrorum inhærendo, & ex certis tunc expressis causis bon. mem. Alfonso Portugalliæ, & Algarbiorum Regi tunc in humanis agenti, ejusque successoribus eorumdem Regnorum Regibus pro tempore existentibus, ac ab eis deputandis, seu quibus id duxissent committendum personis quibuscumque, ut cum quibusvis Saracenis, & Infidelibus de quibuscumque rebus, & bonis, ac victualibus emptiones facere, necnon quoscumque contractus inire, transigere, pacisci, & mercari, & negotiari, ac merces quascumque ad ipsorum Saracenorum, & Infidelium loca, dummodo ferramenta, lignamina, funes, naves, seu aliquarum armaturarum genera non essent, deferri, ea dictis Saracenis, & Infidelibus vendere, aliaque omnia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria, vel opportuna facere, gerere, & exercere absque alicujus spiritualis, vel temporalis pœnæ incursu possent, & valerent Apostolica auctoritate concesserat, & indulserat

Causa Constitutionis edendæ.

§.2. Tu post concessionem, & indultum hujusmodi pro eorumdem Regnorum, & aliorum tuorum Dominiorum vastissimo maris Oceani tractu ex magna eorum parte se protendentium bono publico, ac Castellorum, & populorum ditioni tuæ temporali subditorum utilitatibus, commoditatibusque procurandis, & necessitatibus sublevandis plerosque Incolas, & Habitatores dictorum Regnorum, & Dominiorum, ac etiam Anglos, & forsan alios alienigenas cum Saracenis, & Infidelibus prædictis, ac etiam diversis aliarum nationum a fide Catholica aberrantium hominibus mutua commercia exercere, & ejus rei causa illos ad caput de Guea, & alia in partibus Africæ tuæ conquistæ dicta auctoritate subiectis consistentia loca transire, eosque vicissim ad Regna, & Dominia prædicta venientes recipere, comeatusque, merces, & alias res ad communem vitæ usum pertinentes ultro, citroque vendere, & emere permisisti, eisque per te, & alias ad id a te deputatas personas licentiam desuper concessisti.

§.3. Et licet ex mutuis commerciis prædictis non modica rerum penuria in dictis Regnis, & Dominiis sublevetur, communique utilitati, & commoditati consulatur, nec hujusmodi commercia sine Vassallorum & Subditorum prædictorum damno, & incommodo intermitti possunt, tamen quia per te, & personas deputatas prædictas, etiam ante concessionem licentiarum hujusmodi forsan intellectum fuerat, Anglos prædictos ad partes Saracenorum, & Infidelium hujusmodi arma, & alia prohibita prædicta deferri solitos, & delaturos esse, dubitas tam te, quam personas deputatas prædictas ex concessionibus licentiarum hujusmodi excommunicationis, ac alias censuras, & pœnas in similia perpetrantes a jure, vel sacris Sanctionibus, aut alias promulgatas incurrisse, beneficioque, & usu concessionis, & Indulti prædictorum eo ipso privatos fuisse, & esse.

§.4. Cum autem, sicut eadem petitio subiungebat, tu bellum jamdiu adversus Saracenos, & alios Infideles prædictos pro illis a partibus Africæ, & aliis conquistæ Re-

Regni Portugalliæ subiectis locis propulsandis, & expugnandis, ac Religionis Christianæ finibus dilatandis a tuis progenitoribus cœptum, & etiam per te continuatum, ex qua erga Religionem ipsam devotione magno cum fervore prosequi intendas, & ad id commercia prædicta plurimum opportuna fore noscantur, tam tuo, quam personarum prædictarum nominibus Nobis humiliter supplicari fecisti, quatenus tibi, statuique tuo, ac eisdem personis deputatis pro animarum respective conscientiarum securitate de absolutionis beneficio, & alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Absolutio a censuris forsan incursis, ut in Constitutione.

§.5. Nos igitur, qui non solum salutem, sed etiam utilitatem, ac commoda quærimus singulorum, hujusmodi supplicationibus inclinati, Te, & singulas personas deputatas prædictas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, etiam temporalibus per Te, & dictas personas deputatas forsan incursis, & excessibus hujusmodi in utroque foro, auctoritate Apostolica tenore præsentium absolvimus, & totaliter liberamus, ipsasque personas tibi, & singulis personis prædictis remittimus, ac condonamus, ac omnem inhabilitatis, & Infamiæ maculam, sive notam exinde forsan contractam penitus abolemus, teque, & singulas personas hujusmodi in pristinum, & eum, in quo ante præmissa quomodolibet eratis, statum restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Confirmatio Indultorum, quæ alias hac de re concessa fuerant.

§.6. Et nihilominus concessiones, & Indulta quæcumque tam a Martino, & Eugenio, ac Calixto prædictis, quam aliis quibuscumque Romanis Pontificibus similiter Prædecessoribus nostris, super præmissis commerciis exercendis, pro tempore existentibus Portugalliæ, & Algarbiorum Regibus, & ab eis deputatis, & deputandis personis hujusmodi concessa, singulasque eorumdem Prædecessorum desuper confectas literas, ac in illis contenta quæcumque confirmantes, & approbantes, illasque innovantes Majestati tuæ, tuisque successoribus dictorum Regnorum Regibus pro tempore existentibus, & personis ad id a te, seu ab eis deputandis, ut de cetero quotiescumque expediens fore judicaveris, vel ipsi judicaverint, Incolis, & habitatoribus prædictis cujuscumque status, gradus, ordinis, & nationis fuerint, ad caput de Guea hujusmodi, & ceteras Africæ partes, etiam belli tempore commercii causa, se transferendi, ac ibidem commeatus, merces victualia, & quascumque alias res, non tamen in Literis die Cœnæ Domini legi solitis prohibitas, deducendi, transvehendi, & transportandi, ac ultro citroque vendendi, seu pro aliis mercibus, & rebus quibuscumque permutandi, aut alias distrahendi, necnon emptionis, & venditionis, pactionis, transactionis, distractionis, mercaturæ, negotiationes, & quoscumque alios contractus, a jure tamen alias non prohibitos exercendi, ceteraque in his, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna tantum faciendi, & pertractandi licentiam concedere libere, & licite absque conscientiæ scrupulo, aut aliquarum censurarum, seu pœnarum spiritualium, vel temporalium, aut peccati, seu transgressionis incursu possis, & valeas, ipsique Successores tui, ac deputandæ personæ hujusmodi possint, & valeant, nec tibi, aut illis, seu Incolis, aut Habitatoribus præfatis in culpam, vel noxam imputari debeat, auctoritate, & tenore prædictis de speciali gratia indulgemus.

Exceptio rerum, ut in Bulla Cœnæ Domini.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Apostolicis, necnon in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, prohibitionibus editis, & Decretis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Satisfactio injungitur adimplendo pœnitentiam a Cófessario imponendam.

§.8. Volumus autem, quod tu, & singulæ personæ prædictæ, quæ absolutionem hujusmodi gaudere voluerint, pœnitentiam, quam idoneus, & ab Ordinario approbatus Confessor ad id per te, & singulas personas prædictas eligendus propter præmissa tibi, & eis duxerit iniungendam adimplere teneatis, & personæ ipsæ teneantur.

Dat. die 29. Julii 1577. An. VI.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 29. Julii 1577. Pontificatus nostri Anno VI.

LXXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Collegii Ecclesiastici Adolescentum Neophitorum in Urbe.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

VIces ejus Nos licet immeriti gerentes in Terris, qui vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, nostram in omnes partes Apostolicæ sollicitudinis curam, & charitatis affectum ita debemus extendere, ut non modo Hæreticorum, & Schismaticorum ab Ortodoxæ fidei semita aberrantium resipiscentiam: sed eorum etiam, qui in infidelitatis tenebris ambulantes misere pereunt, præsertim Judæorum conversionem, veramque salutem exoptare, ac totis viribus quærere non cessemus.

Institutio prædicationis diebus Sabbathi ad Hebræos.

§.1. Hoc sane animo Nos jampridem singulis diebus Sabbathi in certo Oratorio, in Alma Urbe Judæis Christum Salvatorem nostrum, olim antiquis eorum Patribus, ac Prophetis promissum, annunciari, & prædicari jussimus: Quo factum est, ut nonnulli ipsorum superna eis gratia, & misericordia affulgente, illuminati Christi fidem susceperint, & baptizati sint, & nunc etiam frequenter tam dicti Judæi, quam alii abnegata mahumetica impietate, quam seque-

sequebantur, eadem gratia inspirante baptizentur.

Causa Constitutionis, & erectionis Collegii Neophitorum.

§. 2. Proinde fidei Christianæ propagatione, & incremento hujusmodi, quantum possumus, incumbentes, atque tam saluti, & eruditioni eorum Puerorum, & Adolescentum, qui ex Judæorum, Turcarum, & Maurorum, similiumque Maumetanorum genere nuper ad Christi fidem conversi sunt, & in dies Deo juvante, convertentur, prospicere, quam etiam providere volentes, ut ex eis prodeant operarii ad opus Evangelii idonei, qui in ipsa Urbe, ceterisque Italiæ locis, atque adeo in omnibus Terrarum Orbis partibus, in quibus Judæi, & infideles degunt, Christianæ fidei misteria, etiam propria illorum lingua sive Hæbrea, sive Arabica, explicare, docere, & prædicare possint, & valeant, nihil opportunius esse censuimus, quam proprium Collegium ad eosdem instituendos erigere. Ad Dei igitur Omnipotentis gloriam, Sanctæque Fidei Christianæ exaltationem in eadem Alma Urbe, & loco ad id eligendo, unum Collegium Ecclesiasticum Adolescentum Neophitorum vocandum, Motu proprio, ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium erigimus, & instituimus, quod quidem pro duabus partibus constet ex iis, qui a Judaismo, pro tertia vero, ex illis, qui a Mahumetismo recedentes, sive Turcæ, sive Mauri, sive alterius cujusvis nationis Christianam Fidem recenter amplexi sunt, vel saltem eis non existentibus ex Parentibus Neophitis procreati sint, ipsique Collegio, donec de aliis redditibus a Nobis sufficienter fuerit provisum, sustentationis causa, & Dotis nomine centum aureos ex nostris, & Cameræ Apostolicæ, seu mensa Datariatus, pecuniis in singulos menses solvendos assignamus.

Designatio redditus.

Privilegia concessa familiaribus, aliisque ejusdem Collegii.

§. 3. Volumus autem idem Collegium, illiusque Rectores, Œconomos, Magistros, Præceptores, atque Scholares pro tempore in eo existentes, & eorum domesticos Officiales, ac Ministros, ipsiusque Collegii, ac illorum bona mobilia, & immobilia cujuscumque qualitatis, & quantitatis in dicta Urbe, & extra, ac alias ubique locorum consistentia, exempta esse ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Senatoris, Conservatorum, Reformatorumque dictæ Urbis, necnon Rectoris studii generalis, Vicarii Urbis, & cujusvis Ordinarii locorum, aliorumve quorumcumque Judicum, & Officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum, ipsumque Collegium, & eos in propriis eorum rebus, & bonis cum ipsis contrahentes a solutione, & exactione quorumcumque (ut vocant) Pedagii, Gabellæ, Bollettini, Decimarum, & cujusvis alterius tam ordinarii, quam extraordinarii, oneris, ex quacumque causa impositorum, & imponendorum eximimus, ac prorsus liberamus, ac sub Beati Petri, & Sedis Apostolicæ, atque Nostra protectione suscipimus, & collocamus, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus.

§. 4. Eidem quoque Collegio, Scholaribus, Rectoribus, & Œconomis, ut quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & Indultis, quibus studium generale Almæ Urbis, & illius Rector, Doctoresque in eo, etiam actu legentes quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ad eorum instar, & pari modo uti, potiri, & gaudere valeant in omnibus, & per omnia, concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus.

§. 5. Necnon Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectorique, & aliis Judicibus, Officialibus, & personis prædictis, ac pro tempore existenti S.R.E. Camerario, Præsidentibus, & Clericis Cameræ Apostolicæ, ac quibusvis Commissariis ad exactionem Decimarum, & aliorum onerum præfatorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum prætextu, Collegium, Scholares, Rectores, Œconomos, Officiales, & Ministros prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quovis modo molestent, seu molestari permittant, districtius inhibemus.

Facultas conferendi scientiarum gradus Regentibus, & Superioribus ejusdem Collegii concessa.

§. 6. Et præterea Regentibus, & Superioribus dicti Collegii, cum assistentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore fuerint, seu alicujus eorum, vel de ipsorum Consilio, & expresso consensu, illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac literarum scientia, & moribus idoneos esse repererint, ad Baccalaureatus, licentiaturæ, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennen. juxta Universitatis ejusdem Urbis consuetudinem, seu alias promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi, quodque sic promoti, facultates, in quibus studuerint, legere, & interpretari, ac de eis disputare, & quoscumque gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac omnibus, & singulis gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi constitutiones, & mores ad gradus prædictos promoti de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possint, ac debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa Universitate juxta consuetudines, & mores prædictos suscepissent, concedendi, & indulgendi, liberam eadem auctoritate damus facultatem, & potestatem.

Protectorum designatio.

§. 7. Ut vero ipsius Collegii conservationi, bonoque regimini tam in his, quæ ad Institutionem, & Disciplinam, quam quæ ad victum, vestitum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur, dilectos filios nostros, Gulielmum Sir-

Sirletum Sancti Laurentii in Palisperna, & Julium Antonium S. Bartholomæi in Insula, S. Severinæ titulorum Presbyteros; necnon dilectum filium Philippum Vastavillanum S. Mariæ novæ Diaconum S. R. E. Cardinales ejusdem Collegii Protectores constituimus, ac deputamus, quorum consilio, & ope supradicta, & alia quæcumque ad eosdem in Collegio admittendos Scholares, retinendosve, ac dimittendos spectantia, agantur, statuantur, & ordinentur, dantes eisdem, & pro tempore existentibus Protectoribus plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem pro salubri directione, & conservatione dicti Collegii, illiusque bonorum, & rerum, ac jurium tam temporalium, quam Spiritualium Œconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque Ministros, & Officiales in eo deputandi amovendique, & alios eorum loco sufficiendi, ordinationesque, & statuta, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilio Tridentino non repugnantia faciendi, & edendi; eaque cum visum fuerit, revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ postquam facta, edita, revocata, immutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac si auctoritate Apostolica approbata, & confirmata essent, illaque ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus, aliisque personis in Collegio servientibus, & ministrantibus inviolabiliter observari, ac juxta eorumdem dispositionem a quibusvis Judicibus, sublata eis quavis aliter judicandi facultate, judicari, & diffiniri debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Derogatio contrariorum

§.8. Volumus quoque, ut idem Collegium non teneatur ad præsentandum, & registrari faciendum has literas in Camera Apostolica, prout Constitutione fel. recordat. Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri octavo idus Augusti Anno VI. sui Pontificatus edita cautum est, seu perinde valere, ac robur, & firmitatem suam obtinere, ac si tempore ab ipsa Constitutione præscripto in eadem Camera præsentatæ, ac registratæ fuissent.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eisdem Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Camerario, Universitatibus, ac eorum Collegii Rectoribus, & personis, aliisque prædictis, necnon prædictæ Urbi, ac Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & Decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.10. Nulli ergo liceat nostræ erectionis, institutionis, assignationis, voluntatis, exemptionis, liberationis, susceptionis, collationis, subjectionis, declarationis, concessionis, Indulti, communicationis, inhibitionis, dationis, Constitutionis, deputationis, Decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, Kal. Septembris, Pontificatus nostri Anno VI.

Dat. die 1 Septem. 1577 An. VI.

LXXIV.

Quod Clerici Regulares Congregationis S. Pauli Decollati, absque licentia ejus Præpositi generalis, ad alium quemcumque Ordinem, præter Cartusianum, transire nequeant.

Hujus Congregationis institutionem, & alia eam tangentia vide apud Clementem VII. Const. XLV. Vota *Tom. IV. Par. I. fol.* 103.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN specula supremæ dignitatis dispositione divina meritis licet insufficientibus constituti, inter multiplices curas, quibus rerum negociorumque varietatibus obruimur, ad ea ex debito pastoralis officii Nobis commissi solicite Nos intendere decet, per quæ personæ religiosæ in regularis vitæ ac Ecclesiasticæ disciplinæ norma coadiuvante Domino salubriter conservari valeant, & quæ his contraria esse noscuntur, per nostræ providentiæ studium penitus evellantur.

Causa hujus Cōstitutionis.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Præpositi generalis, & Clericorum Regularium Congregationis S. Pauli Decollati Barnabitorum nuncupatorum petitio continebat, quod licet ipsi ad animas pretiosissimo Domini Jesu Christi sanguine redemptas eidem Domino lucrifaciendas, semper dictæ Congregationis religiosos, ab eorum abolescentia bonis moribus, ac literis imbuere, omni ratione studuerint, & ea in re nullis umquam sumptibus, neque laboribus pepercerint, nihilominus nonnulli ex dictis religiosis ob scientiam per eos Congregationis prædictæ auspiciis acquisitam, tumidiores effecti, immemoresque officii sui, ac beneficiorum ab ipsa Congregatione acceptorum, cum primum in literis ita versati, & eruditi reperiuntur, ut & proximorum saluti, & dictæ Congregationi adminiculo esse possent, libertatem appetentes, tamquam ingrati filii Congregationem ipsam ad effungiendam

dam obedientiam, & observantiam, quæ in ea arctissime custodiuntur, sub arctioris vitæ prætextu deserunt, ac quod gravius est, etiam ipsius Congregationis personas, ritus, & mores maledictis insequentes, alios quoque variis multisque laxioris vitæ pollicitationibus subvertere non cessant. Quare pro parte Præpositi, & Clericorum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus incommodis hujusm. occurrere, aliasq. in præmissis opportune providere de benignitate Apost. dignaremur.

Prohibitio transeundi ad alios Ordines excepto Cartusiano, &c.

§.2. Nos igitur qui religiosos quoslibet in suis regularibus institutis laudabiliter continere, omni studio affectamus, Præpositum, & Clericos prædictos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus, ac sub excommunicationis sententia per contrafacientes, eisque consilium, auxilium, vel favorem præstantes ipso facto incurrenda, & a qua præterquam in mortis articulo constituti ab alio quam Romano Pontifice, vel ipsius Congregationis Præposito generali pro tempore existente absolvi non possint, districte præcipiendo interdicimus, quod de cetero nullus dictæ Congregationis religiosus cujuscumque conditionis, sive clericus, sive laicus fuerit, ipsam Congregationem post vota per eum secundum illius institutiones emissa, prætextu cujusvis indulti ab eodem Romano Pontifice pro tempore existente, seu illius Majori Pœnitentiario, aut aliquo Sedis Apostolicæ Nuncio, vel Legato, etiam de latere, impetrati, vel impetrandi, absque speciali, & expressa pro tempore existentis Præpositi prædicti licentia desuper obtenta, exire, aut ab ea recedere, etiam ob frugem melioris vitæ, aut strictioris observantiæ, aut alio quæsito colore, ad quemvis alium, etiam Minorum, vel aliorum Fratrum Mendicantium, aut Cistercien., vel S. Benedicti, aut aliorum Monacorum Ordinem transire, vel etiam per Superiores Ordinum, & Monasteriorum hujusmodi (Cartusiensi Ordine dumtaxat excepto) recipi, seu admitti possit, seu præsumat.

Formaque transeūdi præscribitur.

§.3. Quodque his qui pro tempore ab ipsa Congregatione ad Cartusien., vel de licentia prædicta ad alium Ordinem hujusmodi transire voluerit, ad Cartusien. videlicet infra tres menses, a die quo ab ipsa Congregatione recesserit, ad alium vero Ordinem hujusmodi infra tempus, ei a pro tempore existente Præposito prædicto præfigendum, accedere, ac illorum Monasteria, seu domos, & loca actu ingredi. Et si in eis permanere noluerit, aut non possit, absque ulla mora ad dictam Congregationem redire teneatur.

Pœnæ contra venientibus infliguntur.

§.4. Et nihilominus si quis ex Clericis dictæ Congregationis animo indurato contrarium tenere præsumpserit, vel a dicta Congregatione post emissionem votorum hujusmodi absque licentia prædicta exire, & in sæculo, vel alio, etiam sæculari loco degere præsumpserit, liceat præfato Generali, seu aliis dictæ Congregationis Præpositis, & Superioribus, eosdem transgressores, & exeuntes tamquam apostatas, etiam invocato, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, ad dictam Congregationem revocare, eosque capere, & carcerare, ac debitis pœnitentiis subiicere. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum hujus Constitutionis deputatio, & facultates.

§.5. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Patriarchæ Alexandrino, & Archiepiscopo Mediolanen., ac Archipresbytero Ecclesiæ Mediolanen. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præpositi, & Clericorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari, ac Præpositum & Clericos præfatos illis omnibus pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes, per prædictas, ac alias sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ceteraque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, ac pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis omnibus derogatur.

§.6. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices qui a dicta Sede deputati fuerint, contra quoscumque procedere, vel alii, seu aliis vices suas committere præsumant; & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quorumcumque Monasteriorum, Hospitalium, Militiarum, & Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ac exemptionibus, sub quibuscumque tenoribus

ribus, & formis, ac cum quibusvis restitutionibus, præsentationibus, ac mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam intuitu, consideratione, & ad supplicationem Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, necnon S. R. E. Cardinalium, & de illorum consilio, ac matura deliberatione prius habita, seu etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, confirmatis, ac etiam multiplicatis vicibus innovatis, quorumcumque tenorum existant, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Exemplis fides datur. §.7. Ceterum quia difficile foret &c. Nulli ergo &c.

D. P. An.VI. 13. Septemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, Idibus Septembris, Pont. nostri Anno VI.

LXXV.

Prohibitio Sal exterum mercandi, in locis Sedis Apostolicæ mediate, & immediate subiectis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Ex incumbenti Nobis Apostolicæ servitutis officio, ad ea libenter intendimus, per quæ subditorum nostrorum commoditati, & Cameræ Apostolicæ indemnitati opportune consulatur.

Causa hujus Cōstitutionis. §.1. Cum itaque, sicut accepimus, quantitatis salis, quod in salinis Civitatis nostræ Curiæ ob necessariam dilectorum filiorum illius Civium, & incolarum substentationem quotannis conficitur, & a Camera Apostolica certo convento pretio emi consuevit, adeo aucta sit, ut nonnisi congrui temporis spatio distrahi possit, & ex hoc nisi remedium opportunum adhibeatur vel ipsos Cives, & incolas ab ulteriori ejusdem salis fabrica non sine gravi eorum dispendio cessare, vel ipsam Cameram pecuniarum recuperatione, quas pro dicto pretio erogat, frustrari oporteat.

Prohibitio mercandi sal exterum in locis S.R.E. §.2. Nos cupientes, ut par est, non solum eorumdem Civium, & incolarum, quos paterna benevolentia prosequimur, verum etiam indemnitati ejusdem Cameræ opportune prospicere, ac fel. rec. Julii Papæ III. Prædecessoris nostri vestigiis inhærentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, quod de cetero in Civitatibus, Terris, & locis sanctæ Sedi Apostolicæ immediate subiectis, nulli prorsus locorum Universitati, Collegio, Communitati, vel privatis personis quavis dignitate, etiam Archiepiscopali, Cardinalatus, vel majori Ecclesiastica, vel laicali dignitate fulgentibus, sal exterum, & illud præsertim quod ab oris Dalmatiæ, seu Orientalibus, vel Meridionalibus, & aliis mundi regionibus advehitur, in publicos, vel privatos usus mercari liceat, & sub excommunicationis latæ sententiæ, & quoad Communitates, aut Universitates mille, & quoad reliquas privatas personas, & collegia personarum Ecclesiasticarum, centum ducatorum auri de Camera, & amissionis salis exteri hujusmodi, Cameræ præfatæ applican. ipso facto per quemlibet contravenientem, & pro qualibet contraventione incurrendis pœnis, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

Executorum deputatio, & facultates. §.3. Mandantes dilectis filiis Legatis, Præsidentibus, & Gubernatoribus Provinciarum, & illorum Locatenentibus, ac locorum Gubernatoribus, & aliis officialibus, ad quos pertinebit, in virtute sanctæ obedientiæ, ut statutum, & decretum nostra hujusmodi inviolabiliter observari faciant; contemptores, & inobedientes, per opportuna facti, & juris remedia compescendo.

Clausulæ derogatoriæ. §.4. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus tam Apostolicis generalibus, quam provincialibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, quomodolibet concessis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum. §.5. Volumus autem atque decernimus quod præsentium transumptis manu alicujus Cameræ Apostolicæ Notarii subscriptis, & sigillo dilecti filii nostri, & S. R. E. Camerarii munitis, ea prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.VI. 17. Decemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 17. Decembris, millesimo quingentesimo suptuagesimo septimo, Pont. nostri Anno VI.

Sequitur extensio præcedentis Constitutionis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Affertur Constitut. præcedens. Alias emanarunt a Nobis literæ tenoris subsequentis, videlicet: *Ex incumbenti, &c.* ut supra.

Declaratio, & extensio dictæ prohibitionis. §.1. Cum autem mentis, ac voluntatis nostræ fuerit, non modo immediate, sed etiam mediate Nobis, & Apostolicæ Sedis subiectos in præinsertis literis comprehendi, idcirco Motu proprio, & certa nostra scientia similibus tenore præsentium decernimus

nimus, & declaramus, etiam mediate Nobis, & dictæ Sedi subiectos, in dictis literis fuisse comprehensos, easque, etiam ad hoc validas, & efficaces fuisse, esse, & fore, ac illos, qui post earum datam hactenus quomodolibet eis contravenerunt, & ex nunc in futurum contravenient, pœnas prædictas incurrisse, & incurrere in omnibus, & per omnia, perinde, ac si in eisdem literis de mediate, & immediate subiectis specialis, specifica, & expressa mentio facta fuisset. Sicque ab omnibus censeri, & judicari debere, necnon irritum, & inane quicquid secus a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §.2. Non obstantibus omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum. §.3. Volumus etiam quod præsentium transumptis manu Notarii Cameræ Apostolicæ subscriptis, & sigillo nostri, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii munitis, plena ubique fides adhibeatur, ac si originales literæ exhiberentur.

D. P. An. XI. 3. Decemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 3. Decem. 1682. Pont. nostri Anno XI.

LXXVI.

Prohibitio extrahendi de locis Status Ecclesiastici triticum, hordeum, legumina, animalia, & omnis generis fruges, & frumenta, etiam ex bonis Ecclesiasticis collecta, vel impediendi illa afferentes ad Urbem; aut ea emendi, præterquam pro usu suo, suarumque familiarum unius anni. Necnon revocatio licentiarum, & indultorum extrahendi, etiam ex causa onerosa concessorum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. VOlentes pro nostra pastorali solicitudine providere, ut ea quæ communem vitæ usum, & substentationem concernunt, in Statu nostro Ecclesiastico, honesto pretio habeantur, vestigiis quoque fel. rec. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri inhærentes.

Prohibitio extrahẽdi frumenta &c. §.1. Motu proprio, & ex certa scientia nostra omnibus, & singulis Communitatibus, Universitatibus, ac personis, tam laicis quam Ecclesiasticis, etiam quorumvis Ordinum Regularibus, cujusvis status, conditionis, & ordinis existentes, etiam Archiepiscopali, & Episcopali, vel alia majori dignitate fungentibus, ac etiam Baronibus, Domicellis, & Dominis temporalibus Status nostri Ecclesiastici, ac Sanctæ Sedi Apostolicæ immediate subiectis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac excommunicationis latæ sententiæ pœnis, tenore præsentium inhibemus, ne quovis prætextu directe, vel indirecte cujusvis generis frumenta, blada, & legumina, atque animalia quæcumque, extra Statum Ecclesiasticum extrahere, & asportare audeant, seu præsumant. Eos vero, qui contra inhibitionem nostram hujusmodi commiserint, ultra prædictas, etiam ammissionis frumentorum, bladorum, leguminum, & animalium præfatorum, necnon quinque scutorum pro qualibet salma frumenti, bladorum, & leguminum hujusmodi, & duorum scutorum, pro quolibet capite animalis, pœnas Fisco, & Cameræ nostræ Apostolicæ applicandas, ipso facto incurrere volumus, ac decernimus.

§.2. Mandantes dilectis filiis Aloysio tituli S. Marci Presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, nostro, & S. R. E. Camerario, necnon Magistro Andreæ Spinolæ dictæ Cameræ Clerico, & Annonæ Præfecto, quatenus ipsi præcipuam in præmissis curam habentes, præsentes nostras literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, firmiter observari, executionique debitæ demandari, necnon in Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis Status Ecclesiastici præfati, ubi opus fuerit, publicari, & notificari curent, ac ad exactionem pœnarum prædictarum, quacumque appellatione remota, quibusvis opportunis juris, & facti remediis procedant, & procedi faciant. Contradictores, ac præmissorum executionem quomodolibet impedientes per prædictas, alias pecuniarias, ac sibi visas pœnas, etiam omni appellatione cessante, compescant. Super quibus omnibus, aliisque circa ea necessariis, & opportunis plenam, & liberam per easdem præsentes ipsis concedimus facultatem. Executorum deputatio, & facultates.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, consuetudinibus, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis communitatibus, universitatibus, ac personis quibuscumque, etiam ut præfertur, qualificatis, etiam Motu simili, vel alias quomodocumque, & qualitercumque concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac si ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Volumus autem præsentium transumptis &c. Fides exemplorum.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 18. Decemb. 1577. Pont. nostri Anno VI. D. P. An. VI. 18. Decemb.

Sequi-

Sequitur latior Prohibitio extrahendi frumenta, &c. extra Statum Ecclesiasticum, & impediendi afferentes illa ad Urbem, & emendi ultra usum unius anni, & revocatio Indultorum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INter multiplices Nobis ex alto commissi pastoralis officii curas, ad eam libenter intendimus, per quam in Statu nostro Ecclesiastico Annonæ abundantia habeatur, & Subditi nostri in rerum humano victui necessariarum copiosa affluentia late vivant, neque illarum penuria opprimantur. Quod ut fiat, experientia rerum magistra docente, id maxime necessarium esse cognovimus, ut ne ipsa Annona e Statu nostro prædicto extrahatur, utque ad Almam Urbem nostram undique libere afferatur, neque afferentibus ullum impedimentum præstetur, neque aliqui propriis commodis studentes, contra publicam utilitatem de his rebus monopolia facere valeant, omni studio provideamus.

Prohibitio extrahendi, ut in rubr. §.1. Idcirco Nos pro nostri officii debito in præmissis opportune providere volentes, Motu proprio & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, quod nulli Nobis & S. R. E. mediate vel immediate subiecti, cuiuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existant, etiam si Barones, Domicelli, Comites, Marchiones, vel Duces, & Domini temporales, aut Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, vel etiam S.R.E. Cardinales extiterint, sub excommunicationis maioris, ac læsæ maiestatis criminis, dominiorum, & bonorum suorum confiscationis, feudorum amissionis, & quorumvis privilegiorum suspensionis, & aliis etiam pecuniariis arbitrio nostro imponendis, & applicandis, ac etiam in publicis edictis, & proclamatibus per Præfectos Annonæ pro tempore tam hactenus editis & emissis, quam in futurum edendis, & emittendis, quæ Nos ex nunc prout ex tunc Apostolica auctoritate approbamus, & confirmamus, contentis censuris, & pœnis, triticum, hordeum, legumina, ac omnis generis frumenta, & fruges, etiam ex bonis Ecclesiasticis collecta, a terris, & locis dicti Status nostri Ecclesiastici, absque expressa nostra, & a Nobis obtenta in scriptis, & manu nostra signata licentia, extrahere, vel extrahi facere.

Prohibitio impediendi, ut in rubr. §.2. Nulliq. ex prædictis eorum subditos & vassallos, aut alias quascumque personas, quo minus triticum, hordeum, legumina, frumenta, & fruges præfata, a quibus locis eis subiectis, quovis prætextu, etiam molituræ, aut cuiusvis alterius oneris solutionis ad Almam Urbem nostram afferant, prohibere, aut per se, vel alium, seu alios directe impedire audeant, quin potius illis sic afferentibus omnem opem, & favorem præstent.

Prohibitio emendi ultra usum unius anni. §.3. Ac insuper nulli aliquam tritici, hordei, leguminum, omniq. generis frumentorum & frugum quantitatem, nisi pro suo, suarumq. familiarum unius anni dumtaxat usu emere valeant, & contrafacientes pœnas incurrisse declarentur, & aggraventur ipso facto, statuimus, atque decernimus.

Deputatio, & facultates executoris. §.4. Mandantes dilecto filio Aloysio tituli S. Marci presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, nostro & S. R. E. Camerario, ac dictæ Annonæ Præfectis, ut contra eos, qui statuto, & decreto nostro huiusmodi in aliquo contravenerint, manu regia, & nulla tela judiciaria servata procedant, ac eos pœnas prædictas incurrisse declarent, aggravent, interdicant, & brachium sæculare in eos adhibeant.

Licentiæ etiā ex causa onerosa revocantur. §.5. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, literis, ac gratiis Apostolicis, eisdem personis, ac Civitatibus, terris, & locis, ac quibusvis aliis per Cameram, aut per Nos, & Prædecessores nostros, in genere vel in specie, etiam ex causa onerosa, ac sub quibuscumque tenoribus & formis forsan concessis, confirmatis, & sæpius innovatis quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficenter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat latissime derogamus, & ad effectum prædictum ad beneplacitum nostrum suspensa esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Formā & effectus publicandi. §.6. Et ut præmissa omnia ad notitiam omnium deducantur, ne aliquis de eis ignorantiam prætendere possit, volumus, quod præsentes literæ per aliquos Curiæ nostræ Cursores ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ valvas & in acie Campi Floræ affigantur, & cum inde amovebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Mandantes quoque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis dictorum locorum Officialibus, quatenus præsentes publicent, & publicari faciant. Et quod earum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. VI. 1. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Maii 1578. Pontificatus nostri Anno VI.

Exem-

LXXVIII.

Exemptio Religionis Clericorum Regularium Societatis Jesu a solutione, & præstatione decimarum, & aliorum onerum quorumcumque.

Istam exemptionem jam concesserat Paul. III. in Constit.LXIII. Licet *Tom.IV. Par.I. fol.243., & etiam Pius IV. hic relatus. Sed iste Pontifex eam declarat, & ampliat. Cetera autem de hac Societate notata sunt supra in ejusdem Pauli III. Const.XXXI.* Regimini *ibidem fol.185.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAstoralis officii cura Nobis meritis licet imparibus ex alto commissa Nos admonet, ut nostræ provisionis efficiatur ministerio, quod ea, quæ Religiosis quibuslibet, præsertim sub Sacratissimi Nominis Jesu, totius humani generis Redemptoris vexillo, ad illius honorem, & gloriam, proximorumque spiritualem profectum, ac Orthodoxæ Fidei defensionem, & propagationem in terris militantibus, ab Apostolica Sede provide concessa reperiuntur, sublatis quibuslibet impedimentis, suos, ut par est, debitos effectus perpetuis futuris temporibus sortiantur.

Paulus III. dedit exemptionem a Decimis.

§.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Everardus Mercurianus&c. *Omittitur hæc narrativa, quia ipsa Bulla est in loco cit. in rub.*

Pius IV. eam ampliavit, sed ejus Bullam non posui uti hic sufficienter relatam.

§.2. Et successive piæ memoriæ Pius Papa Quartus, etiam Prædecessor noster, exemptionem, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis literas ipsius Pauli Prædecessoris desuper confectas, necnon inde secuta quæcumque, per suas literas ex certa scientia confirmaverit, approbaverit, & etiam plenarie innovaverit. Ac pro potiori cautela universam Societatem prædictam, omniaque, & singula ejus Domos, etiam probationis, & Collegia ubilibet consistentia, præsentia, & futura, eorumque personas, fructus, redditus, proventus, etiam bonorum Ecclesiasticorum, sæcularium, & regularium quorumcumque, illis pro tempore unitorum, aliasque res, & bona quæcumque a quibusvis decimis, etiam Papalibus, prædialibus, personalibus, quartis, medietatibus, & aliis fructuum partibus, subsidiis, etiam caritativis, & aliis ordinariis oneribus, etiam pro expeditione contra infideles, defensione patriæ, ac alias quomodolibet, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, pro tempore impositis, etiam si in illorum impositione caveretur, quod nulla prorsus exemptio cuiquam, adversus illa suffragaretur. Ita quod Societas, ejusque Domus etiam probationis, Collegia, fructus, res, & bona præfata semper ab illis absque declaratione desuper facienda, excepta essent, & esse censerentur, perpetuo liberaverit, & exemerit, prout in singulis literis Prædecessorum hujusmodi plenius continetur.

Sed dubium faciebat quod non erat derogatum cap. nuper de Decim.

§.3. Nihilominus quia in illis nulla de Constitutione recol. memor. Innocentii Papæ Tertii, similiter Prædecessoris nostri, in Concilio generali super decimis edita, quæ incipit: *Nuper* expressa, & specifica mentio facta, nec ei specialiter, & expresse derogatum fuit, idem Præpositus dubitat, singulas literas prædictas de subreptionis, seu nullitatis vitio notari, ac Societati, illiusque Domibus, Collegiis, & personis prædictis minus utiles reddi, aut illa super exemptione hujusmodi molestari, vel perturbari posse tempore procedente.

Hic ideo Pontifex eamdem exemptionem iterato concedit, & ampliat.

§.4. Nos igitur, qui votivum ipsius Societatis profectum sincero paternæ caritatis affectu libenter amplectimur, eisdem Societati, illiusque Domibus, etiam probationis, Collegiis, & personis, ne propterea dictarum literarum frustrentur effectu, opportune providere volentes, ipsumque Præpositum, & singulares personas Societatis hujusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes; necnon singularum literarum prædictarum veriores tenores, ac quarumcumque litium, & causarum super præmissis jam forsan motarum, statum, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, ac titulos, & jura eorum, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ipsius Præpositi supplicationibus in hac parte inclinati, volumus, ac Societati, illiusque Domibus, etiam probationis, Collegiis, & personis prædictis eadem auctoritate concedimus, quod singulæ literæ prædictæ cum exemptionis, ceterisque omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis, processusque habiti per easdem, ac inde secuta quæcumque valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & eis quibus concessæ existunt, perpetuo suffragentur in omnibus, & per omnia, perinde, ac si in illis de Constitutione Innocentii Prædecessoris, & Sacri Concilii generalis hujusmodi specifica, & expressa mentio facta, eique specialiter, & expresse derogatum fuisset, prout Nos eidem constitutioni ad effectum præmissum specialiter, & expresse harum serie derogamus. Decernentes ita in quibuscumque causis, pendentibus, & futuris, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantia tollit.

§.5. Non obstantibus litis pendentiis, si quæ

quæ sint, & aliis præmissis, ac Innocentii Prædecessoris, & seu generalis Concilii hujusmodi, aliisque Apostolicis, necnon provincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in singulis literis prædictis expressum fuit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fidem transumptis tribuit.

§.6. Volumus autem quod earumdem præsentium transumptis.

D. P. An.VI. 1.Januarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1.Januarii, 1578. Pontificatus nostri Anno VI.

LXXVIII.

Confirmatio gratiarum, exemptionum, atque Indulgentiarum Congreg. Fratrum Jesuatorum S. Hieronymi.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causa hujus Constitutionis.

Spectatus, qui in castitatis, paupertatis, & obedientiæ præceptis, diligenter, & exacte custodiendis, in vobis elucet religionis zelus, quo duce cœlestis beatitudinis assidua contemplatione, sive corporis afflictione, sive orationis sanctæ studio, contra humani generis adversarium vos communitis, Nos inducunt, ut his, quæ a Prædecessoribus nostris ad vestræ Congregationis decus, commodum, & ornamentum, ac animarum salutem concessa sunt, Apostolicæ firmitatis robur adiiciamus, aliasque desuper disponamus, prout in Domino conspicimus expedire.

Martinus V. approbavit hanc Congregationem.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Martinus Papa Quintus Prædecessor noster vestræ Congregationis, qui tunc essent, & in posterum forent personas, oratoria, domos, atque loca constructa, & construenda ubicumque forent constituta, cum personis, juribus, & pertinentiis, necnon possessionibus, rebus, & bonis sub Sedis Apostolicæ protectione suscepit.

Alii Pontifices alias gratias ei dederunt.

§.2. Ac deinde piæ memoriæ Eugenius Papa Quartus, Nicolaus Quintus, Pius Secundus, Sixtus Quartus, Innocentius Octavus, Alexander Sextus, Julius Secundus, Leo Decimus, Adrianus etiam Sextus, Clemens Septimus, Paulus Tertius, & Julius etiam Tertius, ac Paulus Quartus, & Pius Quartus, & forsan alii Romani Pontifices Prædecessores nostri, Congregationis ejusdem utriusque sexus personas, variis indulgentiis, etiam plenariis, ac peccatorum remissionibus, & facultatibus, privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & gratiis, tam spiritualibus quam temporalibus, etiam per solam signaturam, ac vivæ vocis oraculo, ac alias per literas sub plumbo, & sub annulo piscatoris concessas in genere, vel in specie, tam principaliter eidem Congregationi, quam per viam communicationis, sive extensionis privilegiorum, tam in Mari magno nuncupatis, quam aliis literis quibuscumque, tam Mendicantium Ordinibus concessorum contentis, ornarunt, & decorarunt, ac locupletarunt, illaque antea concessa confirmarunt, & approbarunt, ac perpetua roboris firmitate consistere voluerunt.

Pius V. Ordinum Mendicantium privilegia communicavit.

§.3. Necnon ultimo loco recol. mem. Pius Papa Quintus, etiam Prædecessor noster, omnia, & singula privilegia, facultates, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, indulta, tam tunc per ipsum, quam quoscumque alios Rom. Pontifi. Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam quomodolibet Mendicant. Ordinibus concessa, ad vos vestramque Congregationem Fratres, Domos, Ecclesias, & loca quæcumque, quoad ea quæ vestræ regulæ, & modo vivendi non repugnarent, extendit, & ampliavit, vosque vere Mendicantes, & sub Mendicantium Ordinibus esse, & comprehendi debere; necnon omnia, & singula Conc. Trid. Decreta pro Mendicantibus hujusmodi declarata, & modificata, etiam pro vestra Congregatione hujusmodi declaravit, & modificatus fuit, & alias prout in singulis prædictorum Prædecess. literis desuper confectis plenius continetur.

Quæ omnia hic Pontifex confirmat.

§.4. Cum autem ea majorem vim, & robur obtinere noscantur, quæ sæpius fuerint auctoritate nostra communita, ac pro parte vestra, qui prædicta auctoritate nostra communiri, & approbari mirum in modum desideratis, Nobis fuit humiliter supplicatum, ut in præmissis petitiones ad exauditionis nostræ gratiam admittere, vobisque satisfacere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur vos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, privilegiorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, indultorum, & cujusvis generis gratiarum per dictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices, quibusvis, etiam specialibus rationibus concessorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, omnia, & singula privilegia, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, libertates, indulgentias, ac peccatorum remissiones (citra tamen clausulam porrigendi manus adiutrices), & concessiones, etiam per vos sufficienti ad id facultate suffultos, ad vestræ Congregationis aggregatos, infraternatos nuncupatos, extensas, ac indulta supradicta quomodocumque, & qualitercumque concessa, & approbata (quatenus sint in usu, ac sacris Canonibus, & Conc. Tridentino non contraria) ex certa nostra scientia denuo in perpetuum Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, præsentisque scripti patrocinio communimus, omnesque, & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausulas præservativas, &

§.5. Decernentes præsentes literas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum

decretum irritans apponit.

tiarum revocationibus, suspensionibus, aut derogationibus indulgentiarum, concessionum, & aliorum quorumcumque nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, &c. Sicque, & non aliter &c.

Executores deputat.

§.6. Quocirca Venerabilibus Fratribus Patriarchæ Venetiarum, Archiepiscopo Mediolanen., ac Episcopo Bononien., sive eorum in spiritualibus Vicariis generalibus per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra, aut alicujus ex vobis, & pro tempore dictæ Congregationis fratribus, nunc, & in futurum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra vos, & pro tempore dictæ Congregationis fratres, & alios quoscumque confirmatione, approbatione, suppletione, decreto, aliisque præmissis juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere: Non permittentes vos, & vestræ Congregationis pro tempore fratres per quoscumque indebite molestari, perturbari, aut inquietari; Contradictores quoslibet, ac rebelles, & in iis, quæ præmissa concernunt, non parentes per opportuna juris, & facti remedia, ac demum per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo. Necnon legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulas derogatorias adjungit.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac similis mem. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac quibusvis aliis Apostolicis, necnon in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon dictæ Congregationis, & Ordinis S. Hieronymi, ac Regulæ S. Augustini, sub qua militatis, necnon aliorum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem, vel alicui eorum sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex simili scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis quæ dicti Prædecessores in eorum literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§.8. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas, &c.

D. P. An.VI. 12. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 1. Feb. 1577., Pont. nostri Anno VI.

LXXIX.

Jurisdictio S. R. E. Cardinalium Protectorum, & Judicum causarum Domus Piæ ad recipiendas, & pie alendas mulieres peccatrices pœnitentes, in Urbe institutæ.

Erecta fuit hæc Domus Pia tempore Pii IV., & ejus regimen spectabat ad Sodalitatem duodecim SS. Apostolorum nuncupatam, ut in ejus Const. CIV. In Apostolicæ *T. IV. Par. II. fol.* 205.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Cupientes Domum Piam nuncupatam in Urbe nostra per fel. rec. Pium Papam IV. Prædecessorem nostrum pro mulieribus peccatricibus, & conversis, ac pœnitentibus institutam, in qua eædem cognoscentes se a via salutis aberrare, se recipere possent, ibidemque deliberare valerent, an vellent nubere, seu moniales effici, ac pro ejusdem Domus regimine, & gubernio erectam Confraternitatem, illarumque personas, specialibus gratiis, & favoribus prosequi, & juxta debitum pastoralis officii eorum occurrere dispendiis, quærimus, & ut in via Domini molestiis quibuscumque quam primum sublatis, proficiant, salubriter intendimus.

Causæ Constitutionis.

§.1. Ne igitur Domus, & Confraternitatis hujusmodi personæ gravibus incommodis, & dispendiis affici contingat, dum per diversa Urbis nostræ Tribunalia, pro variis causis, rebus, & negotiis litigare cogerentur.

Deputatio Cardinalium Protectorum Domus Piæ cum facultatibus infrascriptis, & primo cognoscendi causas ad Domum Piam ejusque Congregationem, Moniales, Mulieresque ibi degentes, vel inde egressas spectantes summarieque &c. procedendi.

§.2. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias, civiles, criminales, profanas, spirituales, meras, & mixtas nomine dictæ Domus, vel in ea degentium personarum, ac Confraternitatis, seu ejus administratorum, Gubernatorum, & Deputatorum, ac monialium, seu mulierum in eadem domo degentium, seu quæ inde egressæ, & nuptui traditæ, vel Monasticam vitam amplexæ fuerint, contra alias quascumque personas cujuscumque gradus, dignitatis, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existentes, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, aut alia loca pia, in quibus Domus, sive personæ

sonæ prædictæ Rei, vel Actoris partes substinuerint, etiam si coram S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, ac Curiæ Causarum dictæ Cameræ Generali Auditore, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Urbis, Causarum Appellationum Capitaneo, & Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & ejusdem S.R.E. Cardinalibus, aliisque Judicibus ordinariis, seu delegatis, hucusque motas, & pendentes, de, & super statu, ac bonis tam dictæ Domus, quam Mulierum in illa degentium, necnon quibuscumque locationibus, venditionibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, ac illarum discussionibus, necnon quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus ad dictam Domum, sive ejus nomine Confraternitatem, ejusque Gubernatores, Administratores, & Deputatos, Moniales, ac Mulieres hujusmodi, tam conjunctim quam divisim, ac tam active quam passive, spectantibus, & pertinentibus, in quacumque instantia, quorum omnium, & singulorum statum, & merita, necnon Judicum & collitigantium nomina, & cognomina, ac qualitates, ceteraque, etiam de necessitate exprimenda, præsentibus pro expressis habentes, in statu, & terminis, in quibus nunc reperiuntur quatenus instructæ non sint, harum serie ad Nos advocantes, illasque omnes, & singulas, motas, & pendentes, ac quam, & quas Domus, & Confraternitas, ac Gubernatores, Administratores, & Deputati, necnon Moniales, & Mulieres ibidem degentes, penitus, & omnino contra easdem personas, Universitates, Collegia, Congregationes, Confraternitates, Monasteria, & alia hujusmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus, & actionibus hujusmodi, dilectis filiis nostris Marco Sitico S. Georgii in Velabro de Altaemps, & Ptolomæo S. Agathæ Titulorum Comen. nuncupatis Cardinalibus Presbyteris, ejusdem Domus, ac Confraternitatis apud Nos Sedemque Apostolicam Protectoribus, una cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, ac sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu, & figura judicii, per se ipsos, aut alios ab eis deputandos, in quacumque instantia, usque ad finem audiendas, cognoscendas, & fine debito terminandas, committimus, & mandamus.

Judices deputandi.

§.3. Ipsosque Marcum, & Ptolomæum Cardinales, ac nunc, & pro tempore existentes Protectores Domus, & Confraternitatis prædictarum, in dictis causis motis, & movendis, pendentibus, & in futurum movendis, in Judices ordinarios, cum facultate easdem causas in quacumque instantia usque ad finem, per se ipsos, vel alios eorum Auditores, illas cognoscendi, decidendi, & terminandi, facimus, constituimus, & deputamus.

Citandi & inhibendi in Curia, & extra.

§.4. Ac cum potestate citandi, & inhibendi quos, & quibus, ac quoties opus fuerit, in Curia, & extra eam, etiam per Edictum publicum, constito, etiam summarie de non tuto accessu, eisdemque, ac quibusvis aliis ejusdem Urbis Judicibus, ac personis, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus, etiam sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac pecuniariis inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes contumaces, & rebelles, ad declarationem incursus pœnarum, & censurarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & alias juxta morem, & stylum Curiarum dictæ Urbis in similibus servari solitum, & prout eis videbitur, procedendi, sententiasque suas debitæ executioni demandandi, sive demandari faciendi, auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque, & singula alia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi.

Diebus etiam feriatis procedendi.

§.5. Ac in omnibus, & singulis causis prædictis, ad Domum, Confraternitatem, Moniales, & Mulieres hujusmodi, ut præfertur, spectantes, singulis diebus, & horis, feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob necessitatem hominum indictarum, & indicendarum, procedere.

Notarium deputandi.

§.6. Ac quemcumque Notarium eis benevisum in causis hujusmodi deputare possint.

Mandatarii & executores omnes eis serviant.

§.7. Quodque citationes, monitiones, & intimationes, quæ in dictis causis fieri opportuerit, etiam per Curiæ Capitolinæ, & quoscumque alios Mandatarios fieri possint. Et quicumque Executores Urbis possint, & debeant effectualiter executioni demandare omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata dictorum Marci, & Ptolomæi Cardinalium prædictorum, & pro tempore existentium Protectorum, sive ab eis Deputatorum; quæ non obstante Regula Cancellariæ, sub eorum parvis sigillis expediri possint.

Alii Judices in his causis non procedát.

§.8. Et insuper Domum, ac Confraternitatem prædictas, ejusque Administratores, Gubernatores, & Deputatos, necnon Moniales, & Mulieres hujusmodi in eadem Domo degentes, & inde egressas, nuptas, seu viduas, ex nunc deinceps occasione præmissorum alibi quam coram dictis Protectoribus conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse, ac processus, sententias, & decreta per alios tam ordinarios quam delegatos Judices in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, latas, & facta, cum inde secutis quibuscumque nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

Clausulę præservativæ.

§.9. Præsentes literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, seu revocationibus similium, vel dissimilium gratiarum, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, vel Sedem Apostolicam, aut ejus Legatos, etiam Cancellariæ Apostolicæ regulas, pro tem-

tempore factas, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse, & censeri debere, necnon per quoscumque literas, etiam quasvis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque, & alia decreta, sub quacumque verborum expressione continentes, derogari posse, & si illis ullo umquam tempore ex aliqua, etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor earumdem præsentium de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas, eumdem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus, Gubernatoribus, Deputatis, & Confratribus hujusmodi omnibus, & singulis legitime insinuata, & intimata fuerint, eorumque expressus ad id accesserit assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari, & nullius esse roboris vel momenti.

Decretum irritans.

§.10. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam Auditores, & Cardinales prædictos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.11. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum Piorum Locorum, & Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos & dictam Sedem, etiam Motu, & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis, etiam disponentibus, quod causæ hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolinam reassumi debeant. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, illorumque totis tenoribus specialis mentio habenda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, seu si prædictis, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, & indultis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa aut totaliter non inserta jurisdictiones dictorum Protectorum impediri valeant quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in præsentibus mentio specialis.

Fides adhibenda transumptis.

§.12. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectorum, seu alterius eorum, seu Confraternitatis hujusmodi munitis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus exhibitis, vel ostensis.

D. P. An.VI. 12. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die duodecima Februarii, millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, Pont. nostri Anno VI.

LXXX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio privilegiorum, & immunitatum Fratrum Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis, ac revalidatio omnium Indulgentiarum eidem Ordini, & ejus Ecclesiis, a diversis Pontificibus concessarum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DUM ad uberes, quos Sacri Mendicantium Ordines in agro Dominico quotidie faciunt fructus attenta mente respicimus, & diligenti indagine perscrutamur, quam mirabilem sese Deus ostendat in illis per voluntariam paupertatem mundum, vigiliis carnem, & orationibus dominicis acerrimum humani generis hostem superando non possumus omni favore, & spiritualibus gratiis ex thesauro Domini, cui divina providentia præsidemus eosdem benigne non prosequi, nec locupletari.

Ordo Servorum B. Mariæ quando initiū habuerit.

§.1. In quorum nomine cum Ordo Servorum Beatæ Mariæ Virginis sub fel. rec. Gregorii Papæ IX. Spiritu Sancto inspirante, & B. Dei Genitrice operante, & deinde ab Alexandro IV., Urbano IV., Clem. IV. Prædecessoribus nostris approbatus, & confirmatus, & variis privilegiis, facultatibus, Indultis, & gratiis jampridem decoratus quotidie in vinea Domini verbo, & exemplo, Jejuniis, orationibus, vigiliisque plurimum laboret, paterna charitate amplectendum a Nobis, & specialibus, spiritualibusque gratiis tam temporalibus, quam spiritualibus, necnon Indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum relaxationibus, ac remissionibus prosequendum esse censemus, ut antiquis exemptionibus, indultis, immunitatibus, libertatibus, & gratiis eidem Ordini Servorum olim concessis nostra accedente auctoritate confirmatis, approbatis, sublatisque quibuscumque impedimentis possint secure fratres, & singuli, etiam Christifideles statutis diebus eo libentius ad Ecclesias Servorum convenire, & orationi ferventius incumbere, & reliqua Christianæ fidei opera sedulo exercere, quo se Cœlestis gratiæ dono conspexerint uberius esse refertos.

§.2. Qua de re dilectus filius Jacobus Tha-

Thavantius Florentinus Sacræ Theologiæ Professor, ac nostra auctoritate ejusdem Ordinis Servorum Generalis Prior supplex ad pedes nostros postulavit, ut præmissa omnia confirmare, & approbare, ac Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes Christifidelibus propositas, in quibus clausula porrigendi manus adiutrices, ac elargiendi eleemosynas contineretur, pridem revocatas, citra eam clausulam Christifidelibus alia forma easdem consequendi præscripta revalidare, approbare, & confirmare Apostolica benignitate dignaremur.

Confirmatio Indulgentiarũ & Privilegiorum, quæ fuerant eidẽ Ordini concessa.

§.3. Nos igitur eumdem Ordinem Servorum specialibus favoribus, & gratiis prosequentes, ac eumdem Fratrem Jacobum Thavantium ejusdem Ordinis Priorem generalem, & dicti Ordinis singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac exemptionum, privilegiorum, Indulgentiarum, libertatum, Indultorum, & gratiarum quorumcumque eidem Ordini Servorum concessarum tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati omnia, & singula privilegia, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, Indulta, libertates dicto Ordini, illiusque Ecclesiis, ac Domibus, ac ab illo dependentibus locis concessa, quatenus sint in usu, & Sacris Canonibus, ac Concilio Tridentino non contraria Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac præsentis scripti patrocinio communimus.

§.4. Indulgentias vero per infrascriptos Romanos Pontifices, videlicet a Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Legatis, cum dicta clausula porrigendi manus adiutrices, aut eleemosynas concessas, & per fel. rec. Pium Papam Quintum, etiam Prædecessorem nostrum revocatas derupta ea clausula, ita tamen quod hi Christifideles, qui illa consequi voluerint Ecclesias visitando sint contriti, & confessi, ac loco eleemosynæ prædictæ juxta Prædecessorum nostrorum voluntatem erogandæ, septies orationem Dominicam, itidemque salutationem Angelicam recitent, vel Vesperas pro Defunctis, aut ante Sanctissimum Domini Nostri Jesu Christi corpus terram exosculentur, ac pro hæresum extirpatione, Sanctæque Matris Ecclesiæ tranquillitate, Christianorumque Principum pace, & unione pias ad Deum preces effundant, & alias juxta Prædecessorum nostrorum Literarum seriem orent, aliaque peragant, in pristinum, & eum in quem ante revocationem hujusmodi erant, statum restituimus, ac revalidamus.

§.5. Summarium, etiam Indulgentiarum sequitur, & est hujusmodi.

I. Clemens Papa IV. visitantibus Ecclesiam Annuntiatæ de Florentia Fratrum Servorum concedit quadraginta dies Indulgentiarum.

II. Latinus S. R. E. Cardinalis Legatus Ætruriæ concessit visitantibus omnes Ecclesias Ætruriæ Fratrum Servorum quadraginta dies Indulgentiarum.

III. Nicolaus Papa IV. visitantibus Ecclesiam Beatæ Annuntiatæ de Florentia Fratrum Servorum in solemnitatibus Beatæ Mariæ Virginis, & inde S. Augustini cum septem diebus sequentibus cujuslibet festi prænominati, & in die Dedicationis ejusdem Ecclesiæ concedit unum annum, & quadraginta dies Indulgentiarum.

IV. Nicolaus de Prato S. R. E. Cardinalis Legatus Tusciæ concedit visitantibus Ecclesiam B. Annuntiatæ de Florentia ejusdem Ordinis in solemnitatibus B. Mariæ Virginis, S. Annæ, S. Blasii, cum septem diebus sequentibus, & in secunda die Veneris Martii centum dies Indulgentiarum.

V. Joannes S. R. E. Cardinalis Legatus Tusciæ audientibus Conciones Fratrum Servorum concedit quadraginta dies Indulgentiarum, & centum quadraginta dies visitantibus eorumdem Ecclesias in Thuscia.

VI. Innocentius Papa VI. visitantibus Ecclesiam dictæ Annuntiatæ de Florentia Fratrum Servorum in omnibus festivitatibus Domini nostri Jesu Christi in quatuor solemnitatibus majoribus B. Mariæ Virginis, in die S. Zenobii, & in Commemoratione omnium Sanctorum annum, & quadraginta dies Indulgentiarum.

VII. Innocentius VIII. concedit Fratribus Servorum, ut semel in vita, & semel in morte possint eligere sibi Confessorem, dummodo sit ex approbatis ab Ordinario, a quo plenariam peccatorum suorum remissionem recipiant.

VIII. Leo X. visitantibus Sacellum dictæ Annuntiatæ de Florentia fratrum Servorum concedit qualibet die Sabbati mille annos, & totidem Quadragenas, & singulis festivitatibus B. Mariæ Virginis, & Nativitatis Domini nostri Jesu Christi Veneris, & Sabbati majoris Hebdomadæ duo annorum, & quadragenarum millia de iniunctis pœnitentiis Apostolica auctoritate relaxat. Visitantibus vero dictum Sacellum dictæ Annuntiatæ, vel per se, vel alium, si fuerint impediti, a primis Vesperis, & die tota Nativitatis B. Mariæ Virginis plenariam Indulgentiam elargitur, & Priori illius Monasterii pro tempore existenti, ac Confessoribus per illum constitutis, qui debent esse ex admissis ab Ordinario, concedit per totam octavam dictæ festivitatis, ut possint pœnitentes absolvere ab omnibus peccatis, exceptis iis, quæ continentur in Bulla Cœnæ Domini, & posse etiam quæcumque vota commutare, exceptis quatuor majoribus, ut in Bulla continetur.

IX. Idem Leo Papa X. concessit, quod universi, & singuli Fratres Mendicantes, Moniales, tertiique Ordinis utriusque sexus

xus personæ, & familiares eorum dumtaxat possint gaudere omnibus, & singulis Indulgentiis, & gratiis per Prædecessores suos & præsertim Domui B. Mariæ de Populo de Urbe concessis, & concedendis perinde, ac si ipsi dictam Domum de Populo personaliter visitarent, illis etiam diebus, & festivitatibus, quibus Indulgentiæ hujusmodi concessæ sunt, aut fuerint.

X. Antonius de Monte tituli S. Praxedis S.R.E. Cardinalis, & totius Ordinis Fratrum Servorum Protector, dum Ecclesiam divæ Annuntiatæ de Florentia Fratrum Servorum consecraret, & mandato dicti Leonis Papæ X. Florentiæ existentis vivæ vocis oraculo quotannis in ipsa die consecrationis dictam Ecclesiam visitantibus plenariam Indulgentiam indixit.

Declaratio præsentium literarum.

§.6. Decernentes præsentes literas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, aut derogationibus similium, vel dissimilium privilegiorum, gratiarum, & aliarum quarumcumque concessionum nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, censerique debere, ac de subreptionis, vel obreptionis vitio, & intentionis nostræ defectu notari, aut impugnari non posse, sed præsentes validas semper, & efficaces existere, ac perpetuo suffragari.

Clausulæ.

§.7. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ac auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.8. Quocirca Venerabilibus Fratribus Maceraten., & Amerin. Episcopis, & dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Jacobi Tavanthii Prioris generalis, vel Fratrum dicti Ordinis fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra Jacobum Tavanthium, dictumque Ordinem, & alios, quos dictæ nostræ literæ respiciunt, confirmatione, approbatione, revalidatione, aliisque præmissis juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eumdem Jacobum Tavantium Priorem generalem, & alios quoscumque indebite molestari, perturbari, vel inquietari, Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.9. Non obstantibus similis mem. Bonifacii Papæ VIII. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres aliquis vigore præsentium ad Judicium non trahatur, ac quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, & indultis quibusvis in contrarium concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quavis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Fides transũptorum.

§.10. Ceterum, quia difficile foret, præsentes literas circumferri, volumus præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, ac dicti Ordinis Generalis Prioris, vel Ordinis sigillo obsignatis, eamdem prorsus fidem in Judicio, & extra haberi, quæ præsentibus exhibitis ubique gentium, & locorum adhiberetur.

Dat. die 20. Aprilis 1578. An. VI.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 20. Aprilis 1578. Pontificatus nostri Anno VI.

LXXXI.

Institutio Collegii Anglici in Urbe, pro Scholaribus Nationis Anglicæ pie ibi educandis, & instruendis, cum annuorum redituum assignatione, Exemptionumque, & Indultorum concessione, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Protectoris, & Judicis in cognoscen. eorum causis jurisdictione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

QUoniam Divinæ bonitati visum est, humilitatem nostram turbulentissimis Christianæ Reipublicæ temporibus, ad excelsum universalis Ecclesiæ culmen sublevare, hæreditatisque, quam pretioso sanguine suo quæsivit, administrationem curæ nostræ commendare, ea nostrum perpetua sollecitudo exacuit animum ad piæ meditandum, quo pacto, & Dei misericordiæ a qua tantum accepimus, Nos gratos exhibeamus, & nostram Ecclesiæ suæ operam, quantum divina benignitate adiuti possimus, non inutilem faciamus.

Causa hujus erectionis.

§.1. Quare cum quotidie, non sine gravi animi nostri dolore, Sanctam Domini No-

Nostri Jesu Christi Sponsam diversorum ejus hostium conspiratione, & violento ex multis partibus incursu oppugnari cernamus, antiquisque hostibus Infidelibus Turcis, Judæis, novosque Hæreticos, & Schismaticos accessisse, qui omni impietate, & scelere imbuti, ac veluti adversarii nostri furiis exagitati, in piæ Matris exitium feruntur, quod officii nostri ratio a Nobis expostulat, ad hominum impetus, quo maxime opus esse videmus, vires Nobis a Domino traditas opponimus, populosque imbecillitati nostræ a divina benignitate concreditos præsidiis contra hostium oppugnationes paratis communimus. Cumque nullum firmius præsidium, aut remedium certius inveniri possit, quam ut Regionum ab hac peste oppressarum juventus, cujus teneros animos facile est ad virtutem flectere, Catholica Religione imbuatur, ab initio usque nostri Pontificatus operam dedimus, ut diversarum nationum Collegia, veluti Catholicæ Religionis, & sinceræ ad eam institutionis seminaria, nostris sumptibus in Urbe erigerentur.

Gregorius I. induxit Anglorum nationem ad Fidem Catholicam.

§.2. Quæ interea dum sedulo agimus, ad Angliæ Regnum magnis quondam opibus, & Catholicæ fidei studio florentissimum, nunc vero a teterrima Hæresis labe, quæ omnes fere ejus partes comprehendit, devastatum, pietatis oculos dirigentes, ejusque calamitatem, ut sæpe alias, miserantes reperimus Anglorum nationem ad Christi fidem a B. Gregorio Pontifice conversam, ex eo tempore singularem fidem, reverentiam, atque obedientiam contra Rom. Pont., Sanctamque Sedem Apostolicam præstitisse, quæ etiam in tanta nostrorum temporum caligine, in aliquibus insignibus illis quidem, & Illustribus viris refulsere, qui pro hujus Sedis dignitate, & Orthoxæ fidei veritate, vitas suas cum sanguine ponere non dubitarunt, versanturque quotidie ante oculos nostros, juvenes, ex illo miserrimo Regno hunc profugientes, qui divino spiritu ducti, patria, parentibus, & bonis relictis, sese Nobis ad Catholicæ Religionis, in qua nati sunt, institutionem suscipiendam miserabiliter offerunt, eo animo, ut salutem sibi primum comparent, deinde vero, ut post adeptam divinarum rerum scientiam in Angliam ad alios, qui a via veritatis declinarunt, erudiendos revertantur.

Hic igitur Pontifex ad imitationem dicti Gregorii I. pro Anglorum ab hæresi revocatione Collegium Anglicum in Urbe erigen.

§.3. Nos igitur Gregorii ejus nominis Primi pia in Anglos officia, ejusque erga illos bonitatem imitari cupientes, ut quemadmodum ipsi concessionis, sic, & Nobis ab errore revocationis beneficium accepisse in Domino lætentur, ac propensam eorum erga Sedem prædictam devotionem adolescentium, item Catholicæ doctrinæ adipiscendæ studium amplectentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & fidei Catholicæ incrementum, dilectæque Nobis nationis Anglicanæ commodum, & salutem, in ædibus Hospitalis Anglorum de Urbe, unum Collegium Anglicanum nuncupandum perpetuo erigimus, & instituimus, in quo non minus, quam quinquaginta Scholastici, ex omni natione, & linguæ idiomate Regni Angliæ cum suo Rectore, & ministris necessariis alantur, qui inibi, in Philosophia, ac Teologia se exerceant, Græcis item, Hebraicisque literis pro captu, cujusque operam dent, in eisque tantum proficere studeant, quantum satis esse videatur.

Annuos redditus eis assignat.

§.4. His porro omnes ii studiis operam navabunt, ad quæ a Superioribus dirigentur, seque præterea in pietate, & devotione, Cantibus Ecclesiasticis, Cæremoniis, & sacris officiis, ut melius ipsis Superioribus visum fuerit, exercebunt. Ad eorum autem omnium sustentationem Nos annuos redditus trium millium scutorum auri in auro ex Apost. Cam., seu Datariatus rationibus singulis mensibus pro rata, donec eis aliunde a Nobis, aut Successoribus nostris de simili annuo redditu prospectum fuerit, libere, & integre præstandos constituimus.

Locum pro Collegio concedit, &c.

§.5. Et præterea eis perpetuo concedimus, & assignamus pro eorum habitatione, & usu ædes prædictas, in quibus Capellani Angli olim habitabant, nunc vero dicti Scholastici jussu nostro habitant, cum duabus domibus dicto hospitali contiguis ad sinistram partem versus Ecclesiam S. Brigidæ Svetiorum, & quæcumque illis circumcedunt. Ac pro divini cultus exercitio Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis, & S. Thomæ Martyris Anglorum, necnon pro dote dicti Collegii, ac Rectoris, Scholasticorum, & ministrorum prædictorum sustentatione, omnes, & quascumque alias domos, tabernas, sive apothecas stabula, hospitia, hortos, areas, proprietates, census, fructus, ceteraque omnia, & quæcumq. bona mobila, immobilia, & semoventia, necnon res, actiones, & iura dicti Hospitalis, tam in Urbe, quam extra eam ubicumque consistentia, cujuscumque qualitatis, speciei, naturæ, pretii, quantitatis, ac etiam annui valoris existentia, quæ omnia, eorumque situationes, nuncupationes, confinia, & latera, ac si nominatim, & in specie describerentur, præsentibus pro expressis haberi, & ædes, ac cetera quæ signari possunt, ut a ceteris internoscantur, quamprimum armis, & signis dicti Collegii forinsecus notari volumus, eaque omnia a dicto hospitale omnino separamus, & ad ipsum Collegium trasferimus, ita ut Protector, & scolastici prædicti corporalem illorum omnium possessionem per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, ac emolumenta omnia percipere, exigere, & levare, ac in suos dicti Collegii communes usus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeant, Vic. Ur. aut cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, Œconomus vero, & alii Ministri, ac servientes dicti Collegii, ipsius Rectori subsint, & ad ejus præscriptum, & man-

mandatum omnino obsequantur, nihilque contra illius voluntatem faciant, vel attentent, ipseque Œconomus Protectori dicti Collegii pro tempore existenti, vel etiam ipsi Rectori volenti, & requirenti, aut ab eorum quolibet deputatis, bis in anno, vel quotiescumque ei, vel eis visum erit, rationem reddere teneatur. Cum eo tamen, quod si aliquo tempore prædictum Collegium ex quacumque causa dissolvi contingat, ædes, Ecclesia, domus, census, ceteraque omnia prædicta perinde prædicti Hospitalis sint, ac si erectio Collegii, & alia præscripta, nunquam emanassent, prout Nos ex nunc in eum eventum Hospitale ipsum, quoad illa omnia in integrum restituimus.

Ministri dicti Hospitalis ne molestent Collegium & ejus personas super prædictis præcipit.

§.6. Eo ipso districtius inhibentes Cappellanis prædictis, necnon dicti Hospitalis Gubernatoribus, & Administratoribus cujuscumque nominis, & dignitatis, ne deinceps in ædibus, Ecclesia, Domibus, apothecis, censibus, fructibus, aliisque rebus, juribus, & actionibus prædictis, directe, vel indirecte, quovis quæsito colore sese interponere, aut Collegium, Rectorem, Scholasticos, & Ministros, præsentes, & futuros molestare audeant, vel perturbare. Ac decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid contra præmissa, & etiam præsentibus contenta per eosdem, aut quosvis alios, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Collegium à jurisd. Ordinariorum, & quorumcumque jud. eximit.

§.7. Præterea Collegium ipsum, ejusque Rectorem, Scholasticos, & Ministros in perpetuum, ac prædicta, ceteraque omnia eorum bona, mobilia, & immobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, in dicta Urbe, & extra, & alio ubique locorum consistentia, sub nostra, beatique Petri, & hujus Sedis protectione suscipientes, ac Nobis, & eidem Sedi protinus subiicientes, illa omnia in universum, & singulatim ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Vicarii, Gubernatoris, Senatoris, Consulum, Conservatorum, & Reformatorum dictæ Urbis, causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, necnon Rectoris Studii generalis, & aliorum quorumcumque Tribunalium, & Judicum, & Officialium, necnon Ordinariorum locorum, Rectorum parochialium ecclesiarum, & quorumcumque aliorum in dicta Urbe, vel alibi constitutorum.

Et à solutione pedagiorũ & gabellarum

§.8. Illiusque, ac etiam in propriis eorum rebus, & bonis, cum eis contrahentes, a solutione, & exactione quorumcumque pedagii, gabellæ, bollettini, etiam ratione vini Ripæ, & Ripettæ, necnon grani, olei, pannorum cujuscumque generis, & quarumcumque aliarum rerum, necnon decimarum, & cujuscumque alterius tam Ordinarii, quam extraordinarii oneris ex quacumque causa impositorum, & imponendorum perpetuo eximimus, & prorsus liberamus.

Indulta Studii Urbis concedit.

§.9. Insuper eisdem Collegio, & Scholasticis, Rectoribus, & Gubernatoribus, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus Studium generale dictæ Urbis, & illius Rector, Doctoresque in eo degentes quomodocumque utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformter, & æque principaliter uti, potiri, & gaudere valeant, in omnibus, & per omnia concedimus, illaque eis communicamus.

Inhibitio contra omnes Officiales ne Collegium, & ejus personas super præmissis molestent.

§.10. Præcipimusque, & interdicimus Vicario, Gubernatori, Auditori, Senatori, Consulibus, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectoribus, Judicibus, Officialibus, & aliis prædictis, necnon Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Præsidentibusque, & Clericis Cameræ Apostolicæ, ac quibusvis Commissariis ad exactionem vectigalium, portoriorum, decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, universe, & singulatim, ne quarumcumque facultatum, privilegiorum, & literarum eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum occasione, vel prætextu, Collegium, Scholasticos, Rectorem, Ministros, Gubernatores prædictos, seu eorum aliquem, etiam super usu, & perceptione prædictorum, & aliis præmissis impediant, vel molestent, nec impediri, vel molestari permittant.

Facultas Superiorũ Collegii, promovendi cum consensu Protectoris scholares ad gradus, &c.

§.11. Ad hæc, Superioribus dicti Collegii cum censura tamen Protectoris prædicti illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac scientia, & moribus idoneos esse repererint, in prædictis facultatibus artium, & Theologiæ Baccalariatus, licentiaturæ, doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennen., & alias juxta universitatis Studii ejusdem Urbis consuetudinem promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi, utque in facultatibus supradictis sic promoti illas publice, & privatim, etiam in omnibus Universitatibus Studiorum generalium interpretari, & alios docere, ac de eis exercere, ac omnibus privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus aliis in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi constitutiones, & mores, ad gradus prædictos promoti de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, & debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa Universitate juxta statuta, consuetudines, & mores prædictos suscepissent, concedendi licentiam tribuimus.

Scholares, & alumni ejusdem Collegii promoveri possint extra tempora, & absque Ordinariorum literis dimisso-

§.12. Postremo cum eosdem Scholares hujus Collegii alumnos post longos studiorum vel cœptorum, vel consumatorum labores, sacerdotali Militiæ pro temporis, vel loci necessitate adscribere conducat, ut ministeriis, & functionibus sacris assuescant, dictaque ecclesiæ SSmæ Trinitatis officia præstent,

riis, & sine titulo, & non obstan. defectu natalium.

stent, seu ut operarii mittantur, eisdem Alumnis, ut de licentia Protectoris, ac dicti Collegii Rectoris consensu, & examine præcedente, etiam extra tempora a jure statuta, interstitiisque temporum a Concil. Tridentino præstitutis non expectatis, & etiam absque suorum Ordinariorum literis dimissorialibus, ac sine aliquo beneficii, vel patrimonii titulo, & non obstante quovis natalium defectu, super quo cum talibus per easdem præsentes dispensamus ad omnes, etiam sacros, & Presbyteratus Ordines promoveri, postquam promoti fuerint, in illis etiam in altaris ministerio ministrare, ac etiam tam ipsi, quam ceteri omnes in dicto Collegio degentes, ut Pœnitentiæ, ac Eucharistię, etiam die Paschatis, & Extremæ unctionis sacramenta a Confessario, aut alio Sacerdote ipsius Collegii a Rectore, illius constituendo, suscipere libere, & licite valeant indulgemus.

Protectoris deputatio, & facultates.

§. 14. Ut vero ejusdem Collegii conservationi, bonoque regimini, tam in iis, quæ ad alumnorum ipsorum institutionem, & disciplinam, quam quæ ad victum, & vestitum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur, utque promptum, paratumque sit eis auxilium, venerabilem fratrem nostrum Joannem Episcopum Ostiensem Cardinalem Moronum nuncupatum, ejusdem Collegii Protectorem, & defensorem constituimus, & deputamus, cujus consilio, & opera, tam supradicta, quam quæcumque alia ad Scholasticos in eodem Collegio admittendos, & retinendos, & ab eo admittentes spectantia agantur, statuantur, & ordinentur, dantes eidem, & pro tempore Protectori existenti prædicti Collegii pro salubri illius conservatione, & directione Scholasticorum, bonorum, & rerum, ac jurium temporalium, & spiritualium ejusdem plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem, Œconomos, Advocatos, & Procuratores in eo deputandos, & amovendos, & alios eorum loco sufficiendos, differentias, lites, & controversias inter quascumque personas, tam alumnorum, quam ministrantium clericorum, & laicorum, non tamen Presbyterorum ipsius Societatis exortas, summarie, simpliciter, & de plano, sine figura aut strepitu judicii, appellatione quacumque remota, decidendi, definiendi, terminandi, & exequendi, ordinationes præterea, & statuta, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilio Tridentino prædicto non contraria faciendi, & edendi, eaque, cum opus fuerit, revocandi, immutandi, & corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ postquam facta, edita, revocata, immutata, & correcta fuerint, perinde habeantur, & observentur, ac si auctoritate Apostolica approbata, & confirmata essent, prout Nos illa ab omnibus dicti Collegii alumnis ita haberi, & inviolabiliter observari mandamus.

Forma recipiendi alumnos Collegii.

§. 15. Quod autem ad dictorum alumnorum admissionis modum, & formam deinceps habendam attinet, statuimus, & ordinamus, eos qui admittendi erunt, prius ab examinatoribus per dictum Protectorem in Gallia, etiam Belgica, aut alibi, prout illi convenientius videbitur, designatis, vel designandis, juxta formam ab ipso Protectore præscribendam examinare, & præhabito hujusmodi examine, si constiterit ipsi Protectori prædictorum examinatorum significatione sibi verbo, vel scripto facienda, eos ingenio aptos, & moribus probatos, & tales, qui recipi debeant, illos admittat.

Forma probationis fienda ab ipsis antequam admittantur, & forma juramenti præstandi post admissionem Rectori Collegii.

§. 16. Postquam vero in Collegio recepti fuerint, non statim Collegii alumni censeantur, sed per quatuor, & sex menses, plus, vel minus, prout Superioribus, & Collegii moderatoribus visum fuerit, eorum conversatio probetur, deinde si Collegio digni videbuntur, juramentum præstent se vitam Ecclesiasticam perducturos, seque omni tempore ad jussum Superiorum in patriam revertendum, & ad animas quantum in Domino potuerint, adiuvandas paratos fore.

Facultas absolven. ipsos alumnos a quibusvis excessibus, etiã reservatis in Bulla Cęnæ Domini, ut hic.

§. 17. Ceterum Rectori Presbytero dicti Collegii pro tempore existenti, ut per se, vel Confessarium idoneum, quem duxerit eligendum, singulos alumnos prædictos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, interdicti, aliisque sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, quavis occasione, vel causa latis, quas ipsi pro tempore quomodolibet incurrerint, & a quibusvis peccatis excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in casibus in literis die Cœnæ Domini legi solitis, contentis, (conspirationis in personam, vel Statum Romani Pontificis, falsitatis scripturarum, & literarum Apost. delationis armorum, vel aliorum prohibitorum ad partes infidelium, injectionis manuum violentarum in Prælatos dumtaxat exceptis) absolvere, ac pro commissis pœnitentiam salutarem injungere, eosdemque super irregularitate ab eis quomodolibet contracta, (homicidii voluntarii, bigamiæ, & hæresis casibus dumtaxat exceptis) dispensare libere, & licite valeat, liberam tribuimus facultatem.

Clausulę præservativæ.

§. 18. Decernentes prædicta omnia perpetuo subsistere, sicque in illis universis, & singulis per quoscumq; Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his per quoscumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§. 19. Non obstantibus nostris de non tollendo jure quæsito, & de vero valore fructuum exprimendo, ac de commission. in hujusmodi unionibus facienda, & vocandis quorum interest, necnon Lateranen. Conc. novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Apostolicis Const., ac Hospitalis Urbis, & Cameræ prædictorum juramen-

ramento, confirmatione Apost., vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & eisdem Senatori, Consul. Reformat. Cam. Universitatibus, ac eorum Collegiis, Rectoribus, & personis, aliisque prædictis, necnon Pop. Rom. vectigalibus, Redemptoribus, & aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam iteratis vicibus, aut etiam in favorem Hospitalium concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Indulgentiarum concessio pro Scholasticis, Rectoribus, & Ministris Collegii.

§.20. Ut vero temporalibus commodis spiritualia quoque munera conjungamus, quibus fidelium devotio eis munita crescere magis, & augeri possit, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum auctoritate confisi, omnibus Scholasticis, Rectoribus, & Ministris, qui in hoc Collegio recepti fuerint, in ipso ingressu, ac etiam quos in eodem Collegio decedere ab humanis contigerit, si pœnitentes, & confessi vere ipsi fuerint, in mortis articulo plenissimam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem in perpetuum concedimus.

Nulli ergo &c.

D.P. An.VII. 23. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1579. nono Kal. Maii, Pont. nostri Anno VII.

LXXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio literarum Pii IV. super solutione Impositionum Cameralium, & revocatio quarumcumque Impositionum non tamen ex causa onerosa, ac ordinatio, quod tam Cives, & Domicelli, ac familiares Cardinalium, vel Thesaurarii Civitatis Assisien., ac Comitatus, & Districtus, & personæ Ecclesiasticæ tam sæculares, quam regulares, etiam exemptæ teneantur ad contribuendum tam Cameralibus, quam aliis pro necessitatibus urgentibus dictæ Communitatis impositis, & imponen. pro bonis, de quibus decimas non solvunt cum derogatione quorumcumque privilegiorum etiam Officialibus Romanæ Curiæ concessis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memorim.

Exordium.

NOstro maxime incumbit officio, qui justitiæ, & æquitatis in terris moderatores sumus providere, ut inter eos, qui temporali dominio Nobis sunt subjecti equalitas servetur, ac eos, qui commoda sentiunt, eos etiam incommoda sequantur.

Facti series.

§.1. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum Communitatis, & Hominum Civitatis nostræ Assisien. fel. rec. Pio Papa Quarto Prædecessori nostro exposito pro urgentibus Sedis Apostolicæ, ac Prædecessorum suorum Romanorum Pontificum necessitatibus, ac illorum, suaque subventione in Civitate prædicta, ejusque Comitatu, & districtu, quemadmodum etiam in aliis locis Romanæ Ecclesiæ subiectis nonnulla subsidia, seu onera necessario imposita fuisse, & ea ab eadem Communitate exigi debere, & sæpenumero evenire, ut qui in dicta Civitate, ac ejus territorio plus possident, seu majores facultates haberent, etiam Clerici, & utriusque sexus Religiosi bona patrimonialia possidentes, prætextu Immunitatum, exemptionum ipsis Apostolica auctoritate concessarum, seu ob alias causas per eos prætensas hujusmodi oneribus pro earum rata contribuere, & subsidia prædicta persolvere recusare in grave ceterorum præjudicium, ac notabile damnum, idem Prædecessor, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, tam Cives, & Nobiles, quam extranei, seu forenses in Civitate, Territorio, Districtu, & Comitatu prædictis bona stabilia possidentes cujuscumque dignitatis, qualitatis, conditionis, gradus, & præeminentiæ, etiam numero decem filiorum gravati existerent, & quacumque nobilitate præfulgerent, bona prædicta in Libris Catastus nuncupatis dictæ Civitatis ad hoc videlicet, ut ipsi pro dictis bonis in solutione onerum, & impositionum a Sede, & Camera prædictis impositorum, & imponendorum pro rata contribuere haberent, accatastare & allibrari, seu annotari facere tenerentur, & quod illos, qui prætextu exemptionum suarum ad solutionem subsidii triennalis quatrini carnis, ac aliorum onerum Cameralium se non teneri prætenderent, omnes, etiam Domicellos, & Nobiles exemptionem hujusmodi quomodolibet prætendentes, ne earum onus aliis accresceret, exceptis tamen illis, qui pecunia numerata liberationem, & exemptionem prædictam ab ipso Prædecessore, seu Sede, & Camera prædictis obtinuissent, & in posterum obtinerent ad eorumdem onerum, ac subsidii, seu impositorum solutionem cogi deberent.

§.2. Quoad vero Clericos sæculares, & cujusvis Ordinis utriusque sexus regulares bona patrimonialia prædicta, de quibus videlicet Decimæ Apostolicæ non solvuntur, in eisdem Civitate, Comitatu, & Districtu seu territorio consistentia possidentes, quod ratione subsidii triennalis Constitutionem piæ mem. Pauli Papæ III., etiam Prædecessoris nostri in impositione subsidii hujusmodi editam servare, qui vere ad alia onera Cameralia, quæ respectu rerum imposita essent, si ordinaria forent, ipsi Clerici sæculares, & alii utriusque sexus cujusvis Ordinis Religiosi ad illa ratione eorumdem bonorum patrimonialium contribuere de cetero deberent.

§.3. Ac insuper quod si bona oneribus his affecta ad Ecclesias, Monasteria, & alia pia loca transirent, illa eisdem oneribus gravata remanerent, perinde ac si translata non essent, ac eorum possessores ad præmissarum

sarum contributionem tenerentur, & obligati essent, & ad id censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac aliis omnibus juris, & facti remediis cogi, & compelli possent, ex certa scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine perpetuo statuit, & ordinavit, necnon Prioribus in dictæ Civitatis pro tempore existentibus, ac prædictæ Communitati, quod bona hujusmodi describere, & accatastare, seu allibrare, necnon extraneos, forenses, Clericos, & alias personas, ac Ecclesias, Monasteria, & alia pia loca præfata pro ipsorum rata ad onerum præfatorum solutionem toties, quoties opus foret, cogere, & compellere libere, & licite valerent, plenam, & liberam concessit facultatem, prout in literis dicti Prædecessoris desuper confectis plenius continetur.

Causæ Constitutionis edendæ.

§.4. Cum autem Communitas, & Homines prædicti, sicut exponi Nobis nuper fecerunt, cupiant præmissa omnia, quæ a dicto Prædecessore statuta, & ordinata fuerunt, approbari, & confirmari, ac prout æquitas suadere videretur, decerni, ac declarari, & ampliari, omnes Clericos, & alios prædictos ad contribuendum impositionibus, & Collectis Cameralibus tam ordinariis, quam extraordinariis teneri ratione eorum bonorum, quæ decimas non solvunt, quodque idem locum habeat, etiam in his, quæ per Civitatem, & Homines prædictos pro instantibus, & urgentibus necessitatibus eorumdem jam imposita sunt, & in posterum imponentur, propterea Communitas, & Homines prædicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus in præmissis auctoritatem nostram interponere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio literarum, de quibus in Constitutione

§.5. Nos igitur æquum esse censentes, ut qui territorii, & bonorum commodum sentiunt, illorum quoque sentiant incommodum, literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes supplicationibus dictorum Communitatis, & Hominum hac in parte inclinati, quæ a prædicto Prædecessore statuta, & ordinata fuerunt, confirmantes, & approbantes, illisque plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicientes, ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnes, & singulas, si quæ sunt, & prætendi possunt, exemptiones, privilegia, gratias, immunitates a quibusvis subsidiis, & oneribus, & aliis impositionibus prædictis, & quibusvis aliis personis, militibusque, Officialibus, aut alias quomodolibet privilegiatis per Nos, & quoscumque Romanos Pontifices, ac Sedem prædictos, & ejus Legatos hactenus, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet ex quavis causa, etiamsi tales existant, de quibus hic expressa, & specifica, ac de verbo ad verbum mentio fieri deberet, non tamen ex causa onerosa, Apostolica auctoritate, quatenus opus sit, revocamus, cassamus irritamus, & annullamus, nulliusque roboris fore, & esse, nec numquam in aliquo suffragari posse, vel debere, aut potuisse, vel debuisse declaramus.

§.6. Necnon ad omne dubium in perpetuum statuimus, ordinamus, & decernimus, ac declaramus, quod tam Cives nobiles, Illustres, Barones, ac Domicellos, aut familiares alicujus Cardinalis, aut Thesaurarii dictæ Civitatis, Communitatis, & Districtus, nec non omnes, & singulos Clericos sæculares, & cujusvis Ordinis Regulares, ac etiam tertiarios, & forenses, ac extraneos, etiam quovis privilegio exemptionis suffultos ad contribuendum oneribus a Camera Apostolica ex quacumque ratione impositis ratione quorumcumque bonorum, pro quibus decimas non solvunt, in Civitate, & Districtu, ac Comitatu prædictis consistentium teneri, & obligatos esse, idemque in oneribus impositis, & imponendis per Nos, & Prædecessores Nostros, ac Successorem, & Cameram, ac Officiales prædictos, ac ex urgentibus, & necessariis eorumdem Communitatis, & Hominum necessitatibus, etiam pro aliquo pietatis Monte ad pauperum subventionem, vel loco pio, seu pia Causa, dum Collectæ, vel alia hujus generis onera imponuntur, juxta distributionem per dictam Communitatem, & Homines factam, seu faciendam, faciendum, & servandum existimamus, ac omnino volumus, & mandamus.

Designatio personarum, quæ imposterum ad solutionem tenentur.

Clausulæ.

§.7. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores, & alios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus irritum, & inane.

§.8. Necnon Prioribus dictæ Civitatis pro tempore existentib., ac prædictæ Communitati, quod bona hujusmodi, pro quibus decimæ non solvuntur, describere, & accatastare, seu allibrare, necnon Clericos sæculares, ac cujusvis Ordinis regulares, ac etiam tertii Ordinis Fratres tertiarios nuncupatos, Milites Sanctorum Petri, & Pauli Lauretan., Sancti Jacobi de Spatha, & Pios, vel alio nomine nuncupatos, seu nominandos, Curiales, forenses, extraneos, & alias personas, ac Ecclesias, Monasteria, & alia pia præfata loca pro ipsorum rata ad onerum prædictorum solutionem juxta distributionem, ordinem, & modum per dictos Priores, seu Communitatem, & Homines factam, & faciendam, moderandam, & ampliandam toties, quoties opus fuerit, cogere, & compellere libere, & licite valeant, plenam, & liberam auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus facultatem, & potestatem.

Mandatur executio præsentis Constitutionis.

§.9. Mandantes dilecto filio moderno, & pro tempore existenti Legato Provinciæ nostræ Umbriæ, ejusque Vicelegato, & Gubernatori, necnon S. R. E. Camerario, Præsidentibus Clericis dictæ Cameræ, Thesaurario, & auditoribus, generalibus Vicariis, Potestatibus, ceterisque Officialibus, & Ministris ejusdem Provinciæ, quatenus per

per se, vel alium, seu alios eorum nomine deputatos, vel deputandos Prioribus, & Communitati, & Hominibus prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes omnibus juris, & facti remediis magis opportunis, ac etiam manu regia omni mora, & appellatione, ac exceptione remotis, faciant, præcipiant, & mandent præmissa omnia, & singula firmiter, & inviolabiliter observari, ac præsentibus literis per quascumque nostras, & quorumcumque Successorum nostrorum literas cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon irritantibus, & aliis Decretis emanatas, & emanandas ad quorumvis instantiam, & ex quacumque causa, etiam probabili, derogari, aut derogatum censeri non posse decernant, & declarent, neque permittant eosdem Priores, ac Communitatem, & Homines per quoscumque quomodolibet gratificatos, & qualificatos molestari, perturbari, seu inquietari, cum facultate per se, vel alium, seu alios, vel eorum alterum breviter, & summarie, ac sine strepitu, & figura Judicii, sola facti veritate inspecta omnes, & quascumque differentias, & contentiones, si quas præmissorum occasione quomodolib. oriri contigerit, audiendi, cognoscendi, decidendi, fineque debito terminandi, Contradictores quoslibet, ac rebelles per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo, necnon etiam super his habendis servatis processibus, sententias, & censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §.10. Non obstantibus præmissis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis dummodo quis vigore præsentium ad Judicium ultra tres dietas non trahatur, & aliqua possessione, vel forsan usurpatione de non solvendo, & contribuendo, ac nostra de non tollendo jure quæsito, & aliis Cancellariæ Apostolicæ regulis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus, etiam municipalibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, etiam per piæ mem. Sixtum Papam IV. similiter Prædecessorem nostrum Fratribus Tertii Ordinis hujusmodi, ac quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & piis locis, Universitatibus, & Militibus, Officialibus, Curialibus, & quibusvis aliis personis, etiam actu officia sua exercentibus, Ecclesiasticis, & aliis privilegiatis personis in genere, vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam per viam Legis, sententiæ, statuti, sive contractus, pacti, & transactionis clausulis, etiamsi tales sint, de quibus hic expressa, & specifica, ac de verbo ad verbum mentio fieri deberet, ac sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, etiam in forma Brevis, sub plumbo tam per Nos, quam per Prædecessores nostros, ac Sedem prædictam, ejusque Legatos, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet in contrarium concessis, approbatis, & innovatis.

§.11. Necnon quacumque inhibitione dictæ Provinciæ de, & super præmissis omnibus, & singulis specialiter loquente, ac etiam quacumque lite, & causa quantumvis instructa, ac Causam, & Causas hujusmodi, & lites omnes super præmissis quomodolibet motas, vel movendas ad Nos dicta auctoritate Apostolica, & ex certa scientia advocantes, illasque ex nunc pœnitus extinguentes, & annullantes, ac pro extinctis, ac annullatis haberi volentes, etiamsi per appellationem, & in quavis instantia nostra quibusvis, etiam Camerario nostro, & dictæ Cameræ Clericis, vel Præsidente, aut ejusdem Palatii Auditore pendentes ceterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque statum, & merita Causæ, & Causarum, si quæ sunt, necnon privilegiorum, Indultorum, Immunitatum, gratiarum, concessionum, & aliorum hic de necessitate exprimendorum tenores, & compendia, ac si de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium pro plene, & sufficienter expressis habentes illis motu, scientia, & potestate præmissis derogamus specialiter, & expresse, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 3. Maii, 1578. Pontif. nostri Anno VI. Dat. die 3. Maii 1578. An.VI.

LXXXIII.

Confirmat Indulta Magistro, & Fratribus Hospitalis B. M. Theutonicorum a Prædecessoribus suis concessa cum suppletione defectuum, præsertim super præsentatione ad Beneficia dicti Hospitalis, & innovat perpetuo, ita quod dicti Magister, & Fratres in collatione, seu præsentatione ad dicta Beneficia, etiam in mense reservato, & apud Sedem vacantia molestari non debeant, & literis Apostolicis impetratis contra eorum Indulta non teneantur respondere, nisi de Indultis ipsis fecerint mentionem. Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Eximia quam ad Nos, Sedemque Apostolicam dilecti filii Magister, Commendatarii, & Fratres Hospitalis B. Mariæ Theutonicorum Hierosolymitan. gerere dignoscuntur, devotio Nos inducit, ut, quæ eis, ac dicto Hospitali Apostolica auctoritate concessa, & approbata fuerunt, quo majore robore stabiliantur, libenter approbamus

bemus, & alia desuper disponamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Facti series.

§.1. Sane uti Henricus Magister, & Commendatarii, & Fratres prædicti Nobis nuper exponi fecerunt, fel. record. Gregorius IX. & Innocentius IV. eisdem Magistro, & Fratribus concesserunt, quod si super indultis, quæ eidem Hospitali ab eadem Sede pro tempore essent concessa, contra eorum tenorem Literas Apostolicas impetrari contingeret, de indultis hujusmodi non fecissent mentionem, ipsi Magister, & Fratres per eas non tenerentur respondere; Et deinde piæ mem: Alexander IV. eisdem indulsit, ut ad provisionem alicujus in pensionibus, vel beneficiis Ecclesiasticis per literas ejusdem Sedis, vel Legatorum ejus impetratas, per quas non sit alicui jus quæsitum, & impetrandas, minime tenerentur, nec ad ea compelli possint, nisi literæ prædictæ de indulto hujusmodi, & toto tenore ipsius expressam facerent mentionem, cujus Alexandri indultum Urbanus IV., & Nicolaus IV. approbarunt, & confirmarunt.

§.2. Ad hæc piæ mem. Bonifacius IX. Motu proprio statuit, & ordinavit, quod de cetero nulli cujuscumque status, gradus, vel conditionis existenti liceret sub excommunicationis sententia eo ipso per contravenientes incurrenda Ecclesias etiam Parochiales, Capellas, Altaria, aut alia Beneficia Ecclesiastica cum cura, vel sine cura eidem Hospitali, aut Domibus ab eo dependentibus ubicumque existentibus Apostolica, vel alia quavis auctoritate incorporata ab eadem Sede, vel aliunde impetrari, vel ea quovis quæsito colore petere, vel super ipsis eos impedire, aut quomodolibet molestare posse; & postremo piæ mem. Martinus Papa V. Prædecessores Nostri eisdem Magistro, & Fratribus, ut ad Ecclesias, & beneficia hujusmodi, quæ in quibusvis Provinciis, sive locis tunc temporis obtinebant, & in futurum obtinerent, etiam per quoscumque regi consueta, quotiescumque illas, & illa vacare contingeret, personas dicti Hospitalis, aut alias Ecclesias prout ipsis melius visum foret, Ordinariis locorum sive aliis, ad quos Institutio earumdem personarum quomodolibet, ut præfertur, spectaret, de consuetudine, vel jure præsentare, & Ordinariis ipsis personas Hospitalis hujusmodi, aut alias Ecclesiasticas instituere, necnon personis prædictis, postquam in illis institutæ forent, illa regere, & gubernare libere, & licite valerent, indulsit, prout, in diversis eorumdem Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur.

Causa Constitutionis edendæ.

§.3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, iidem Magister, & Fratres in usu dictorum privilegiorum, ac conferendi, seu præsentandi personas in indulto ab eodem Martino concesso expressas ad beneficia, & Ecclesias hujusmodi fuerint, & a nemine desuper molestari debuerint, & nihilominus a diversis personis prætextu quorumdam privilegiorum eis concessorum, contra eorum possessionem molestentur. Quare pro parte eorumdem Henrici Magistri, & Commendatariorum, & Fratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eos ab indebitis molestationibus hujusmodi liberare aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Privilegiorũ, de quibus supra.

§.4. Nos igitur eosdem Magistrum Henricum, Commendatarios, & Fratres a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati dictorum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, prædictarum Literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, concessiones, & Indulta, ac desuper confectas literas, necnon omnia, & singula in eis contenta Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, illaque pro potiori cautela innovamus, & eis quatenus opus sit, denuo concedimus, itaut dicti Magister, Commendatarii, & Fratres in collatione, seu præsentatione personarum prædictarum ad Ecclesias, & Beneficia hujusmodi in quocumque mense, etiam dictæ Sedi reservato, & apud Sedem eandem vacantia quovis prætextu, vel occasione quorumcumque privilegiorum ex quacumque causa concessorum etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, aut aliorum Principum instantiam molestari, seu perturbari nequeant, nec debeant.

§.5. Et si super Indultis, quæ eidem Hospitali ab eadem Sede concessa sunt, contra eorum tenorem literas Apostolicas impetrari contigerit, de Indultis hujusmodi non faciendo mentionem, ipsi Magister, & Fratres per eas respondere non teneantur, sed libere possint ad dicta Beneficia quandocumque vacantia personas supra expressas, & alias juxta Decreta Concilii Tridentini idoneas Ordinariis locorum, vel aliis, ad quos institutio hujusmodi beneficiorum de jure, vel consuetudine pertinet, præsentare.

Clausulæ.

§.6. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut quovis alio defectu, etiam ex eo, quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, vel impugnari, seu ad terminos juris reduci, vel in jus, aut controversiam revocari posse; Sicque per quoscumque judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.7. Quo-

Mandatur executio. §.7. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis Magontunen., & Episcopo Frisingen., & dilectis Filiis Decanis Ecclesiæ Colonien., & Sancti Servatii Oppidi Trajecten. Leodien. Diœcesis mandamus, quatenus ipsi vel tres, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Magistri, seu Fratrum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra Magistrum, & Fratres prædictos præmissis omnibus, & singulis juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §.8. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis, de duabus dietis, dummodo vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quoad omnia supradicta quibusvis Indultis, Gratiis, & Privilegiis, Imperatoribus, Regibus, Principibus, & aliis quibusvis personis quocumque etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac quibuscumque universitatibus etiam studii generalis Lovanien. seu Colonien., & facultati artium ejusdem Studii Lovanien. vel Magistratui Colonien. cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus decretis in contrarium quomodolibet etiam ex quacumque prægnantissima causa concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum. §.10. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ &c.

Dat. die 3. Maii 1578. An.VI. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 3. Maii, millesimo quingentesimo septuagesimo octavo Pontificatus nostri Anno sexto.

LXXXIV.

Innovatio pœnarum ab Adriano VI. propositarum contra Mercatores exercentes Monopolia frumentorum, & aliorum ad victum necessariorum in Regnis Aragoniæ, & extensio ad facientes contractus quietamentos nuncupatos, cum prohibitione Notariis, sub pœna falsi, ne aliquod instrumentum super præmissis conficiant. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Facti series. §.1. Quæcumque improbi quæstus cupiditate ab hominibus adinventa, qui non ad commodum Reipublicæ, sed detrimenta pertinent, reprobanda penitus, nec quomodo toleranda esse censemus, prudenti igitur consilio felic. rec. Adrianus Papa VI. Prædecessor noster, dum per dilectos filios Proregem Aragoniæ, ac pauperes, & miserabiles personas Civitatis Cæsaraugustan. sibi expositum fuit, quod & si juxta statuta ejusdem Civitatis, nullus in ipsa Civitate frumentum causa revendendi in dicto Regno ex quavis causa cum anticipatione solutionis pretii retineri posset: nihilominus nonnulli Mercatores dictæ Civitatis, & Regni cupiditatis voragine ducti, ut famem in Civitate, & Regno prædictis, pro eorum libito inducerent, ac Christifidelibus pauperibus frumentum hujusmodi eo, quo voluissent, pretio vendere possent, diversis sub prætextibus, & cautelis in hujusmodi emptione inductis, & excogitatis in dictorum statutorum, & juris communis fraudem, quo annonam cariorem facerent, easdem emptiones exerceant, ex quibus, aut pauperes in dies fame perire constringebant, aut omnia bona sua una die, quo victum sibi parare possent, vendere cogebantur certis personis, quod dum pro parte eorumdem exponentium requisiti fuissent, dictis Mercatoribus ne de cetero super frumento hujusmodi aliquem contractum contra statutorum, ac juris communis dispositionem inirent, seu celebrarent, sub excommunicationis, ac amissionis dicti frumenti, pro una videlicet Regno, & alia executori; reliqua vero partibus denuntianti applicandis pœnis ipso facto incurrendis prohiberent, & si prohibitioni hujusmodi faciendæ paritum non fuisset, contra eos ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum hujusmodi procedi voluit, eosdemque contravenientes, & inobedientes hujusmodi excommunicationis sententiam, ac amissionis frumenti incidisse declarandi, ac sententias consuetas, & pœnas ecclesiasticas prædictas aggravandi, interdictum apponendi, & alia faciendi, & exercendi, quæ in præmissis circa ea necessaria fuissent, seu quomodolibet opportuna, facultatem concessit, volens quod iidem, & eorum quilibet dictos Mercatores de consensu Regis, seu Locumtenentis, & in ipsorum absentia Gubernatorum generalium dicti Regni pro tempore existentibus contractibus illicitis hujusmodi revocatis, & annullatis, & non aliter eos, qui in censuras, & pœnas

nas hujusmodi incurrissent, absolvi possent.

§.2. Verum avaritia malorum omnium radix sic mentes hominum excoecat, ut propriæ salutis immemores nova quotidie adinvenire studeant, quo ea, quæ a dicto Prædecessore sancte sancita, & ordinata sunt, eludant, ac pauperes opprimere quærant; alii vero contra ejusdem Prædecessoris mentem monopolia, quæ civili, ac Pontificio jure prohibita sunt, exerceant, sententiis, censurisque hujusmodi ligati, vel in illis dum insordescunt, in profundum malorum penitus versentur.

Monopolia Civili ac Pontificio jure prohibita.

§.3. Hinc etiam contractus vulgo quietantiarum nuncupatus eo in Regno a Mercatoribus in usum introductus fuit, dum Communitates, vel universitates Oppidorum, locorum, seu Villarum ejusdem Regni ære alieno gravati illud exsolvere quærunt, & Mercatores ad eum effectum pecuniam offerunt, ac loco pecuniæ, frumenti, vini, oleive aliquam quantitatem infra certum temporis, vel plurimum, etiam annorum spatium prout inter ipsos conventum est, ab eisdem exigunt, sive a Communitatibus, & Universitatibus recolligatur, sive non recolligatur, exactasque quantitates vini, frumenti, & olei hujusmodi congerunt, & coacervant, ut magno pretio suo tempore illa vendant; qua ratione eorumdemque mercatorum lucrum, dum nulli periculo, quod sunt obnoxii, in infinitum excrescit, hinc dum de vendendis mercibus agitur, iidem in frumento sibi de earum pretio satisfieri procurant, aliisque veris, aut simulatis locationibus fructuumque arrendationibus fere universum, quod in eorum Regno colligitur, frumentum in eorum potestatem redigunt, ac in propriis horreis congregant, servantque, donec annonæ caritas eo in Regno invalescat, ac tunc demum, vel iniquo pretio illa venalia vix proponant.

Causa Constitutionis edendæ.

§.4. Hæc cum pessima sint, animæque periculum, & detrimentum afferant, ac publicam ejus Regni quietem perturbent, maximisque incommodis, & difficultatibus illud afficiant, Communitatesque, & universitates concepta spe decepti, vini, & frumenti, vel olei quantitatem conventam pro pecunia præstare nequeuntes majoribus debitis, & oneribus se involvant, atque implicent, ac demum eam ob causam omnium facultatum suarum jacturam omnino faciãt. Agricolæ vero, & rustici, dum sibi quæ quotidiano usui necessaria sunt summo labore undique corradunt, semen ad serendos agros in unum redigere nequeunt in eos, qui hujusmodi negotia contra juris rationem pertractare, ac Regnum, & amplissimum his in difficultatibus adducere non erubescunt, nedum antiquitus propositas poenas ad usum revocare, verum etiam severius animadvertendum, vel in his etiam efficacius pro nostro munere Nobis injuncto providendum esse plane censemus.

Innovatio statutorum ab Hadriano PP. eorumque extensio.

§.5. Itaque Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, quæ per Adrianum prædictum statuta sunt, ut præfertur, cum censuris, & poenis prædictis innovamus, easdemque ad eos, qui dictos quietamentos vulgariter nuncupatos, & quascumque alias similes, vel dissimiles accumulationes frumentorum, & fructuum & cujusvis generis contractus, ex quibus publica utilitas lædatur, caritasque annonæ sequatur, necnon addentes eis in his auxilium, consilium, vel favorem, publice, vel occulte extendimus, ac præter a jure communi propositas, & a Prædecessore constitutas poenas in exercentes Monopolia, quibus talia committentes omnino obnoxios esse volumus, præsenti edicto sancimus, ne super contractibus prædictis, quos omnino reprobamus, Tabellionis, vel Notarii publici, sive Apostolica, aut Imperiali, vel alia quacumque creati fuerint auctoritate, aliquod instrumentum conficere, vel in protocollum redigere, aut aliquam scripturam etiam privatam desuper conscribere pro cautela simplici audeant, vel præsumant, si secus fecerint in Tabelliones tanquam crimen falsi committentes animadvertatur, & ad eadem, ac alia quæcumque munera, publicasque functiones perpetuo inhabiles sint.

§.6. Eos vero, qui in aliquo prædictorum contravenerint, prædictas, tam latas sententias, censuras, ac a Nobis innovatas, & extensas poenas excommunicationi, & anathemati, ac maledictioni æternæ, quam ex parte Omnipotentis Dei Nos quoque fecimus in his scriptis, etiam infamiæ perpetuæ, ac crimini Monopolii, & inhibitarum, ac injustarum usurarum, confiscationis, & privationis bonorum quorumcumque immobilium, & jurisdictionalium, & feudorum omnino esse subjectos, & a Christi Corpore, & Ecclesiæ Dei unitate separatos, ac omni, & quocumque beneficio, & Officio Ecclesiastico, vel sæculari sive temporali, sive perpetuo ipso jure privatos, & ad illa inhabiles etiam statuimus, & declaramus, & in casibus prædictis absolutionem a sententia excommunicationis Nobis, & Romano Pontifici, præterquam si in mortis articulo constituti fuerint, reservamus.

Pœna temporalis in Mercatores, de quibus in Cõstitutione.

Reservatio absolutionis.

§.7. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clausulæ.

§.8. Mandantes omnibus, & singulis Venerabilibus Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, ceterisque Ecclesiarum Prælatis quacumque auctoritate, & dignitate fulgentibus, quatenus præsentes literas, & in eis contenta quæcumque in eorum, necnon singulorum Parochialibus, & aliis Ecclesiis, si id necessarium esse judicaverint, publicent, seu publicari faciant, & ab omnibus exacte servari curent.

Executio demandatur.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Or-

Derogatio contrariorum

& Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.10. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca deferri, in quibus eædem publicari debent, volumus, quod illarum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si exhiberentur.

§.11. Et ne aliqui ex eo, quod notitia præsentium literarum ad eos non pervenerit, se excusare possint, volumus, quod earum transumpta etiam, ut præfertur, impressa, & in singulis Cathedralium, & Metropolitanarum Ecclesiarum dicti Regni valvis affixa veræ, & realis publicationis, & intimationis vim, & effectum sortiantur, ac omnes, & singulos, quos illæ concernunt perinde afficere, ac si singulariter, & personaliter singulis intimatæ fuissent.

Dat. die 14. Maii 1578. An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 14. Maii, 1578. Pontificatus nostri Anno VI.

LXXXV.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Revocatio Fratrum Ordinis Minorum de Observantia ab Indiis, eorumque reductio ad propria Claustra, ubi Professi fuerant.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & causa Constitutionis edendæ.

AD compescendam eorum licentiam qui postquam se Religioni addixerunt, variis exquisitisque rationibus, ad sæculum redire contendunt, Nos convenit admodum esse intentos. Hoc in numero nonnullos Professores Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, in partibus Indiarum, tam del Perù quam novæ Hispaniæ ponendos esse, non sine gravi animi nostri molestia accepimus, illi etenim habitu eorum regulari dimisso, & sæculari reassumpto ex partibus præfatis ad Regna Hispaniarum revertuntur, quę res, apud Indos ad fidem Catholicam conversos maximum affert scandalum: inspiciunt enim plerosque ex eis, qui in habitu humilitatis altissimo famulantur, illo dimisso negociis sæcularibus ac congerendis pecuniis admodum esse intentos, & lucri cupiditate Religionis jugum, quod suave esse Dominus testatur, detrectasse, idque apud Nos non mediocrem parit admirationem.

§.1. Huic igitur incommodo, ex quo per horum Virorum pervenit scandalum, præsenti remedio occurrendum esse existimantes Commissariis delegatis a Generali Ministro, seu Commissario Generali Ultramontano dicti Ordinis, seu quavis auctoritate in Fratres ejusdem Ordinis prædito eos, qui habitu regulari dimisso ad sæculum rediisse, etiam prætextu literarum Apostolicarum recognoverit, ex partibus Indiarum expellendi, & ad domos in quibus professi fuerunt, literis Apostolicis, per subreptionem, vel obreptionem obtentis non obstantibus, revocandi, ac ad illas reducendi, ac in eosdem tamquam Religionis Desertores juxta eorum excessus, & delicta, eorumque Regularia instituta animadvertendi, aliaque citra præmissa exequendi, licentiam, & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus.

Clausulæ.

§.2. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari ac definiri debere, irritumque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus quibusvis literis Apostolicis ad eorum favorem, sub quibuscumque sententiis, & pœnis in contrarium concessis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus, pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 14. Maii 1578. An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 14. Maii, 1578. Pontificatus nostri Anno VI.

LXXXVI.

De munere, & electione Prælatorum Congregat. S. Bernardi in Italia Monacorum Ord. Cisterciensis Regularis Observantiæ.

Congregationem istam erexit Alex. VI. ut in ejus Const. X. Plantatus *T. III. P. III. fol.* 240.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

ROmanus Pontifex ex commisso sibi desuper Apostolicæ servitutis officio, circa felicem Statum Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac piorum locorum omnium ex visceribus caritatis intendens, ea per quæ Ecclesiæ, Monasteria, & loca ipsa cum Dei honore, in spiritualibus, & temporalibus, salubribus proficiant incrementis, ac sublatis dissensionum, discordiarumque fomentis, & aliis contrariis quibuslibet, in eis regularis observantia, divinusque cultus inviolabiliter observetur, personæque religiosæ, sub suavi religionis jugo in pace, & pietatis mansuetudine Altissimo vota reddere, & fructus in Dei Ecclesia proferre valeant ampliores, ac Christifidelium animarum saluti consulatur, statuit, & ordinat, & jam desuper statuta, & ordinata approbat, & confirmat, aliaque facit, & disponit, prout pensatis circumstantiis universis id conspicit in Domino salubriter expediri.

Petitio Cardinalis Moro-

§.1. Sane Venerabilis Frater noster Joannes

ni Protectoris, circa mutationem Capituli Generalis, & electionem Prælatorum.

nes Episcopus Ostiensis Card. Moronus nuncupatus, Nobis nuper exposuit quod licet olim salubri ut tunc sperabatur consilio, de Capitulis per Abbates, Prælatos, & Conventus Monasteriorum Cistercien. Ordinis Congregationis S. Bernardi in Italia, Tusciæ, & Lombardiæ Provinciarum insimul unitarum regularis observantiæ, statuto ad id loco, & tempore, quotannis celebrandis, lata decreta, etiam Apostolica auctoritate per felicis record. Alexandrum VI., & Julium II. Romanos Pontifices Prædecessores nostros confirmata fuerint, longe tamen aliter evenire, & cum ubique pauci vix reperiantur ad dignitates, & officia, ac illis ingruentia munera rite obeunda sufficientes, & idonei, nihilominus plerosque nullius meriti, & inhabiles Monacos, inter frequentes Capitulorum hujusmodi celebrationes, & crebras inde provenientes dignitatum, & officiorum, ac munerum attributiones, & translationes, illas hac opportunitate dumtaxat sibi patefacta ambire, & ad illas administrandas, non mediocri totius Universitatis, & Congregationis hujusmodi discrimine, & dedecore pervenire, immensis præterea sumptibus, qui pro continenter commigrantium in hæc Capitula annua delectarum personarum viatico suppeditantur, rem familiarem Monasteriorum prædictorum exhauriri, multiplici hactenus documento compertum est; & sicut ipsius Congregationis Decreta, & statuta, quæ perpetuam illius Universitatis utilitatem continent, immutata manere, & omni peræque tempore observari, similiter illa, quæ aut usus coarguit, aut status ipsius Ordinis inutilia fecit, vel ostendit, pro rerum, & temporum conditione, meliorem accipere formam, & prout conducit, illa accommodari convenit. Ac propterea dictus Joannes Episcopus, & Cardinalis, qui totius Cistercien. Ordinis Protector existit, re mature perspecta, ac ex novissima Monasteriorum, & locorum ejusdem Congregationis de mandato nostro facta visitatione, de illorum, & personarum in eis residentium statu debite informatus, tam Capitulorum hujusmodi celebrationem differri, quam de nonnullis aliis ipsius Congregationis ordinationibus convenienter, & ex utilitate communi statui summopere desiderat. Quare idem Joannes Episcopus, & Cardinalis Nobis humiliter supplicavit, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontificis jussio d. Capitulum celebrandi quolibet triennio.

§.2. Nos igitur qui cunctarum præsertim Religiosarum personarum pacem, quietem, ac salubrem directionem sinceris exoptamus affectibus, hujusmodi supplicationibus inclinati, ut deinceps Capitulum prædictum singulo quoque triennio tantum, in loco ubi singulis annis celebrari antea consueverat celebrari.

Visitatoresque singulis anni destinandi.

§.3. Et ne dilatio temporis hujusmodi efficiat, quod assumpti ad novas dignitates, arbitrio suo, non servatis constitutionibus, res, & negotia dictæ Congregationis, illiusque Monasteriorum administrent, singulis annis loco Capituli annuatim celebrari antea soliti, Visitatores destinari.

Discretos, ut hic eligendi.

§.4. Ac quod socii Prælati, Discreti nuncupati, unus videlicet, isque sacerdos pro quolibet Monasterio per sortes, sine fraude, ac servatis solemnitatibus in novis desuper conficiendis, & renovandis constitutionibus eligi, & ex consuetudine per bursas Monasteriorum ad arbitrium Patrum Regiminis distribui. Ad fraudes autem in sortibus ponendis, illisque distribuendis contingentes evitandas, Superiores utriusque Provinciæ prædictarum, & anno in quo Capitulum celebrandum fuerit, omnes Monacos vocales in eodem Monasterio, in quo eligendi sunt Discreti, infra totam Dominicam Septuagesimæ distribuere, dictasque distributiones ad singula Monasteria ad hoc ut a Prælatis illorum Monasteriorum pro extrahendis postea in una ex tribus proximis feriis Paschalis Sanctissimæ Resurrectionis, ex eis Discretis, qui sacerdotes vocales existant, ad Capituli celebrationem mittendis imbursentur mittere, sin autem in aliquo Monasterio quatuor Sacerdotes vocales ut supra reperti non fuerint, unus, vel plures prout opus fuerit, ad supplendum talem numerum ex alio viciniori Monasterio, in quo ultra quatuor extiterint, assumi, & imbursatio in ipso Monasterio, præsentibus & intervenientibus pro veritatis testimonio ceteris aliis in illo Monasterio commorantibus, inter quos saltem quatuor Sacerdotes interveniant ex alio Monasterio vocandi, si in eo haberi non poterunt fieri, sicque electi Discreti ad Capitulum accessuri, literas testimoniales fidem facientes de legitima eorum electione, ab omnibus Sacerdotibus, seu saltem a quatuor eorum, qui intervenerint electioni, omni invidia, & malevolentia cessantibus, sub utriusque vocis per sexennium privatione omnino, nisi aliqua juxta de causa Patribus Capitularibus notificanda, & ab eis judicanda recusarent, subscribendas, & coram Prælato statim secuta electione subscriptas, aliter sine literis hujusmodi ad Capitulum non admittendi, secum deferre, & habere, ac comitia deinde Capitularia tertia Dominica post Pascha Resurrectionis hujusmodi celebrari. Ad dictum autem Capitulum Visitatores, & singuli Prælati Monasteriorum, seu locorum cum suo Discreto, ut præfertur, electo accedere.

Præsidentem etiam totius Congregationis caput cōstituendi.

§.5. Præsidens autem ætate non minor annis trigintaquinque, qui per decennium Sacerdotis officio functus fuerit, & non minus sexennio in Prælaturis honorifice se gesserit, qui etiam per Definitores Prælatus alicujus Monasterii Provinciæ, in qua Regimen commoratur, videlicet pro Provincia Tusciæ in partibus Florentiæ, & pro Provincia Lombardiæ in partibus Mediolani, auctoritatem, tam in spiritualibus, quam in temporalibus in omnibus Monasteriis d. Congregationis, & tam in Capitibus, quam in membris habiturus, super hujusmodi Congregatione similiter, eligatur, eligi, & dictus Præsidens omnes Prælatos dictæ Congregationis pro emergentibus causis intra suum triennium con-

convocare, & omnia utilia universæ Congregationi de consensu majoris partis, assistentibus, etiam Visitatoribus decernere debeat, ac in Regimine utriusque Provinciæ quoties, ubicumque ipse Præsidens interfuerit, si quid agendum erit, ipse idem licet ex ea Provincia non existat, nihilominus assistat, & vocem habeat, & tamquam caput universæ Congregationis Monacos de loco ad locum mutare, & ex Provincia ad Provinciam legitimis intervenientibus caussis auctoritate etiam propria mittere possit, illosque sic mutatos, & mittendos Superiores locorum perinde recipere, ac si a Definitoribus factum foret, teneantur. Ipsique soli Præsidenti ad Romanam Curiam, etiam non habita a Regimine licentia, sed tantum notificato prius suo recessu accedendi, sit auctoritas; & singulis annis cum Visitatoribus ad visitation. se conferre, etiam caussas terminare, ac decidere, necnon congregatis omnibus Capitularibus æqualiter vocem, & suffragium habentibus, ordinem consuetum omnes Officiales, & se ipsum absolvendi servare debeat.

Eoque infrà triennium decedente, aliū ejus loco, usque ad Capitulum sufficiendi.

§.6. Et si prædictum Præsidentem intra suum triennium decedere contingat, alius Præsidens, in illius locum cum simili potestate ad proxime futurum usque Capitulum tunc duraturus per duodecim Patres Regiminis utriusque Provinciæ insimul congregatos, & de consensu illorum omnium, seu saltem octo ex illis eligi.

Scrutatores duos cum facultate hic enunciata deputandi.

§.7. Præterea duo Scrutatores, qui vota scripta in schedulis singulorum vocalium de Definitoribus eligendis aperiant, & super illis scrutinium faciant, præstito prius coram omnibus juramento de veritate referenda, & servanda fideliter pro qualibet Provincia juxta solitum, ac omnibus Capitularibus eligi, qui casu quo fefellerint, ipso facto excommunicationis sententiam, a qua nonnisi in mortis articulo a Præsidente, vel ab eo, cui ipse Præsidens suam auctoritatem subdelegaverit, absolvi possit, in foro conscientiæ incurrat. Et si fraus manifesta erit, & probata, sint etiam privati in perpetuum voce activa, & passiva, & inhabiles ad quæcumque officia exercenda, nisi ex dispensatione Apostolica, & de consensu Definitorum aliter fuerit decretum. Ipsique Scrutatores utriusque Provinciæ insimul schedulas ipsas, ut legitime adnotentur, Definitores videre debeant; & si ipsi Scrutatores in aliquam fraudem invicem consenserint, eamdem pœnam incurrant.

Diffinitores septem pro qualibet Provincia eligendi.

§.8. Præterea septem Definitores per schedulas pro qualibet Provincia, ab unoquoque vocale, ut moris est sigillatas prius sigillo Præsidentis, & subscriptas a duobus senioribus majoribus, qui astiterint, ut recognoscantur, in quibus schedulis nomina omnium vocalium habeantur, ex quibus nomina illorum, qui in illo Capitulo Prælati accesserint, signata sint in margine paginæ signo Crucis, & ex ipsis signatis eligi, & reliqui in dictis schedulis ad minus quinque, & reliqui duo numerum septenarium conficientes, pro Definitoribus cujusque Provinciæ arbitrio, & secundum conscientiam eligentium eligi; & si aliqua ex illis schedulis a Scrutatoribus reperta fuerit non habens septem nomina relicta pro Definitoribus, & non fuerint in ea quinque signati d. signo Crucis, schedula illa pro nulla habeatur, & ut invalida reiiciatur, ita etiam quod nullus in sui favorem votum dare, aut se ipsum eligere possit.

Qui Diffinitores Præsidentem Capituli ex se ipsis curent.

§.9. Utque electiones faciendæ a Definitoribus mature, & considerate, & non casualiter fiant. In primis prædicti Definitores unum ex ipsis Præsidentem Capituli, qui tamen non sit illius Provinciæ, in qua Capitulum tunc celebratur, ætatis, & qualitatis in Præsidente triennali supradicto requisitæ eligere, ut si contingat postea illum eligi in Præsidentem triennalem, nulla in electione occurrat alia inquisitio.

Et in primo Capitulo, in qualibet Provincia tot approbent Sacerdotes quot sunt Prælaturæ, & alios quatuor.

§.10. Et deinde in isto primo Capitulo pro qualibet Provincia tot sacerdotes, quot sunt Prælaturæ in Provincia, & ultra alios sacerdotes quatuor habiles ad Prælaturam exercendam approbare debeant, qui etiam ad Visitatoris majoris officium similiter approbati intelligantur, quodque ii tantum ad Prælaturam, & ad Visitatoris majoris officium approbentur, qui officia minora digne gradatim saltem biennio in quolibet officio fideliter exercuerit, semel autem approbati semper habiles intelligantur.

Deficienteque approbatorū numero, alii in futuris Capitulis sufficiantur.

§.11. In futuris vero Capitulis numero approbatorum, per obitum, aut ratione perpetrati per aliquem delicti privationem deficiente, & non aliter, alii in illorum locum approbentur. Ita quod semper numerus quatuor tantum extra Prælaturas a quolibet Capitulo habeatur.

Prælato infra triennium decedente, vel privato, alius de numero approbatorum eligatur.

§.12. Et si intra triennium aliquem Prælatorum decedere, vel a Visitatoribus, vel a Capitulo ob aliqua demerita privari contigerit, alius extra numerum approbatorum assumi minime possit, aliterque facta irrita sit, & nulla, & a Capitulo non recipiatur electio, necnon talem Prælaturam acceptans se non probatum, nec in electione sua fuisse probatam formam electionis supra traditam sciens, ipso jure utraq; voce per decennium privatus censeatur, sua electione hujusmodi propterea nulla, & invalida remanēte.

Ex eisdē Diffinitores & Visitatores eligantur.

§.13. Ex illis autem approbatis, & prius publicatis Definitores Provinciarum Prælatos, & Visitatores majores per schedulas, ut moris est eligere.

Præsidensque a Diffinitoribus eligatur.

§.14. Præsidens vero triennalis a Definitoribus utriusque Provinciæ, seu saltem a decem ex ipsis per suffragia fabarum eligi, & nullus Prælatus eodem tempore, & anno, præterquam in isto primo Capitulo approbari, & eligi. Itemque præfati Definitores omnimodam auctoritatem habeant super tota Congregatione.

Diffinitores auctoritatem habent super tota Congregatione durāte officio.

§.15. Ita quod ab eorum sententiis nemini appellare liceat, quinimmo eorum decretis, & terminationibus, quorū acta per Scribam deputatum in libro perpetuo servando a prædicto Præsidente pro tempore existente adnotentur, omnes acquiescere teneantur, habere, ipsorum tamen officio ultra decem dies minime, nec minus quinq. duraturo.

Taxam Præsidentis præfiniant.

§.16. Ac iidem in isto primo Capitulo taxam viatici pro Præsidente ordinare.

Prælatos ad firmandas novas constitutiones deputent.

§.17. Necnon duos ex qualibet Provincia Prælatos, qui infra sex menses constitutiones, & reformationes ipsius Congregationis, quæ necessariæ fuerint, ex antiquis, & novis colligere, illasque ad prædictum Joannem Episcopum, & Cardinalem Apostolica auctoritate postea confirmandas, & reiiciendas mittere, & postquam confirmatæ fuerint, typis cum præsentibus literis excudi, & ab omnibus, & singulis prædictæ Congregationis personis inviolabiliter observari, nec in posterum quidquam desuper maxime in his, quæ stat. publicum ipsius Congregationis concernunt, immutari debeant, eligere.

Vota in eligendis Prælatis, alteri per modum consilii communicare liceat.

§.18. In faciendis autem electionibus Capitularium, Scrutatorum, Definitorum, Visitatorum, Prælatorum, & Præsidentis, quoniam difficillimum est, & quasi impossibile foret votum aliquando non communicari, liceat unicuique pro exoneratione suæ conscientiæ ante votum suum ferendum aliquem magis instructum consulere, & per modum informationis, & consilii vocem suam, si ita videbitur, accommodare, absque alicujus censuræ, aut pœnarum incursu.

Visitatores quatuor eligatur, quorũ Majores professione visitent ut hic.

§.19. Quatuor autem Visitatores, duo ex una Provincia, & duo ex altera eligi, ac majores professione tantum ex ipsis Visitatoribus vocem capitularem habere, qui majores quolibet non autem illo quo Capitulum generale celebratum fuerit anno, de mense Maii assumpto Præsidente, & pro Scriba Visitatore minore illius Provinciæ, cujus fuerit Præsidens, sese ad visitandum Monasteria dictæ Congregationis cum eadem, quam habet Abbas Cistercii, & alii quatuor primi Abbates dicti Ordinis, auctoritate conferre, ac illorum visitatio singulis vicibus per totum mensem Junii absolvi.

Acta Visitationis ad Capitulum referantur.

§.20. Acta autem Visitationis, quæ facta fuerint in duobus annis præcedentibus, singula ad Capitulum generale celebrandum, ut etiam ipsi Visitatores rationem illorum visitationis reddere possint, deferri debeant.

Prælato aliquo privato, Vicarius deputetur usque quo &c.

§.21. Et si contigerit Prælatum aliquem privari suo officio, unus Vicarius tantum a Visitatoribus, usquequo a Patribus regiminis illius Provinciæ alter ex probatis Prælatus in illius locum eligatur, eligi.

Electiones minores permittuntur Visitatoribus.

§.22. Electiones autem minores, videlicet aliquorum officialium Prælaturis exceptis in causa privationis hujusmodi ab ipsis Visitatoribus fieri.

Visitationesque Monialiũ, & deputatio Confessorum. Hoc revocavit idem Pontifex in sua Constitutione quam ommisi nihil aliud cõtinente.

§.23. Moniales a Visitatoribus illius Provinciæ, cujus erunt, visitari, & in illarum Monasteriis Confessores, prout opus fuerit, per triennium deputari, dictoque triennio elapso in aliud triennium prorogari, ita tamen quod quamdiu Confessores extiterint, neque Prælaturam exercere, neque inter Patres regiminis adnumerari possint, eligi.

Prælati quando possint a Visitatoribus, vel Diffinitoribus deponi.

§.24. Prælati autem neque ab ipsis Visitatoribus, neque a Definitoribus, nisi ob notoria demerita, & seu ob incursum alicujus ex infrascriptis erroribus videlicet. In divinorum officiorum, & missarum celebratione notabili negligentia, & Ecclesiæ sibi commissæ, ita quod ejus culpa horæ canonicæ, & alia divina officia non recitentur, semel saltem a Visitatoribus desuper admonitus neglectu, aut de hæresis incursu vel suspicione vehementi, necnon pro falsi testimonii, aut calumniæ, detractionis crimine convicto, aut judicum, & Principum sæcularium, vel non habentium jurisdictionem super Congregatione, & Ordine ad impediendum Ordinis observationes, & tuenda sua crimina imploratione, & refugio petito, vel contagione carnis, ordine juris prius servato verificata, aut enormium suorum subditorum criminum notabili post præcedentem monitionem dissimulatione, vel blasphemiæ, & percussionis consuetudine, vel bonorum Monasterii notabili dissipatione, & contemptu, seu libelli infamatorii editione vel scriptura, necnon mercaturarum propriarum exercitio, ac notabili absentia, aut non residentia in Monasterio cum commisso sibi grege sine Superiorum permissione, monitione etiam præcedente. Ex quibus omnibus casibus privatus, amplius nisi a Capitulo, & tunc visa ejus humiliatione approbari debeat, nec præter hos casus privari vel amoveri, nisi eum ad majorem dignitatem ob supervenientem alicujus mortem assumendi causa non possit.

Et ultra triennium confirmari;

§.25. Ac non modo triennium eidem Monasterio integrum præesse, sed si administratio ejus laudabilis in eo triennio reperta fuerit, & utilis suo Monasterio, a Capitulo in eodem Monasterio per aliud triennium confirmari possit; quod quidem institutum, initium a proxime futuro Capitulo, nulla adhibita temporis præteriti, neque Prælaturarum antea obtentarum consideratione sumere.

Et a Prælatu postea vacare.

§.26. Talis autem per sexennium Monasterio præfectus, tempore sex annorum a Prælatura illius Monasterii per triennium tantum vacare, & postea de novo eidem Monasterio præfici valeat.

Regimen utriusque Provinciæ in quibus Prælatis de Capitulo ad Capitulum consistat.

§.27. Regimen vero utriusque Provinciæ prædictarum de uno Capitulo ad aliud spectet, prout in nostris reformatione, & divisione per quam Capitulo dictæ Congregationis, licentiam, & facultatem concessimus, ut duo regimina singulis annis constituat, quorum unum Lombardiæ, alterum vero Tusciæ provinciis præsit, & quorum quodlibet sex Monacis constet, in hunc videlicet modum, ut quando Præsidens, qui eligitur, erit ex Provincia Lombardiæ, tunc regimen ipsius Provinciæ Lombardiæ consistat ex dicto Præsidente, & duobus visitatoribus Lombardiæ, necnon tribus Abbatibus etiam Lombardis a Capitulo nominandis. Regimen vero Tusciæ eo anno sit penes Abbatem Monasterii Septimi dicti Ordinis, Florentinæ Diœcesis, ac duos Visitatores Tuscos, necnon tres Abbates etiam Tuscos a Capitulo pariter nominandos. Cum vero contigerit Præsidentem eligi unum

unum ex Provincia Tusciæ, tunc regimen illius Provinciæ sit penes ipsum Præsidentem, ac duos Visitatores Tuscos, necnon tres alios Abbates etiam Tuscos a Capitulo, ut supra constituendos. Regimen vero Provinciæ Lombardiæ eo anno habeant Abbas Claravallen. Mediolan., & duo Visitatores Lombardi, necnon tres alii Prælati etiam Lombardi a Capitulo, ut præfertur, eligendi. In quorum omnium electione forma in eligendis dictæ Congregationis Prælatis observari solita omnino observetur, & Superiores electi ultra triennium non durent, & si contingeret unum ex Superioribus electis suo durante officio decedere, & alium in ejus locum subrogatum in proximo sequenti Capitulo confirmari, seu de novo eligi, declaravimus, tempus triennii ad obtinendas Prælaturas concessi, non a die subrogationis, sed a die confirmationis, seu electionis in Capitulo generali factæ incipere debere.

Eorum acta ad Capitulũ deferantur.

§.28. Et acta omnia dictorum Patrum regiminis, fideliter a Scriba notata, ad Capitulum in libro deputato deferantur.

Monasteria reformanda viciniori Provinciæ annexa censeantur.

§.29. Et si contigerit aliquem Commendatarium Monasteriorum Ordinis prædicti, Monasterium sibi commendatum reformare, & mensas peculiares, & separatas in bonis assignare per literas Apostolicas juxta consuetudinem Congregationis, talia Monasteria sub regulari observantia esse per totam Italiam prædictæ Congregationis, & annexa Provinciæ viciniori censeantur, prout in literis Alexandri, & Julii Prædecessorum prædictorum desuper confectis continetur.

Prælati Cistelli & Bonisolatii sint proprie Abbates cum jurisdictione solita.

§.30. Ac quod Prælati Cistelli, & Bonisolatii ad Capitulum cum Discreto accedere, ut moris est. Et quamquam sint Monasteria subiecta Abbati dicti Monasterii Septimi, nihilominus etiam ipsi Abbates cum jurisdictione solita, & consueta ceteris Abbatibus vocari, & illis per Definitores in primo celebrando Capitulo pro Monacorum in eis existentium faciliori substentatione; & ne divinus cultus in eis negligatur bona aliqua ex d. Monasterio Septimi per ipsos Cistelli, & Bonisolatii Prælatos ad instar aliorum Prælatorum ejusdem Congregationis regenda, & gubernanda assignare debeant; Ac eisdem Monasteriis Cistelli, & Bonisolatii, idem pro tempore existens Abbas dicti Monasterii Septimi in spiritualibus tantum præesse, & in Septimi hujusmodi Monasterio residere teneatur.

Prior Morimundi titulo Abbatis utatur.

§.31. Liceatque Priori nunc, & pro tempore existenti Monasterii Morimundi ejusdem Congregat. cujus titulus Abbatialis per bonorum illius mensæ Abbatialis per piæ mem. Pium Papam IV. etiam Prædecessorem nostrum hospitali majori Mediolanen. suppresso d. titulo Abbatiali applicatæ separationem a mensa Monacis assignata factum vacat, & in quo studium existit, ac in eo Novitii ab Abbate benedicendi ad professionem admittuntur, titulo Abbatis Monacorum sui Monasterii, & suæ mensæ uti Apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

Constitutiones Alexandri VI. & Julii II. confirmantur.

§.32. Ad hæc literis piæ mem. Alexandri VI., & Leonis, ac Julii II., per quas inter alia voluerunt, quod Monacus Professus unius Monasterii intelligatur professus aliorum Monasteriorum dictæ Congregationis, & Professus unius Provinciæ non possit ad aliam Provinciam nisi ob demerita, vel ex gratia transmitti. Et Procuratores in Curia ad Capitulum tamquam Prælati accedere, ibique vocem activam, & passivam, quatenus per Patres Definitores decretum ita foret, habere possit, ac privilegia, & indulta in suo robore remanere, & omnibus Monasteriis comunia esse, æqualitasque in negociis Provinciarum administrandis servari debeat.

Constitutio Leonis X. approbatur.

§.33. Necnon recol. mem. Leonis Decimi similiter Prædecessoris nostri, per quas quod nullis dictæ Congregationis personis sub Excommunicationis latæ sententiæ, ac inhabilitatis ad vocem activam, & passivam, necnon ea quam fugitivi ex dicta Congregatione juxta illius instituta, & Sedis Apostolicæ ordinationem incurrunt, pœnas ipso facto si contravenirent incurrentibus, districte præcipiendo mandavit, ne de cetero quispiam eorum, per se, vel alium, seu alios directe vel indirecte, quovis quæsito colore, quodvis ex his, quæ circa dictæ Congregationis, & illius locorum regimen, & bene vivendi normam, sive per dictam Sedem, sive per generale Capitulum Congregationis ejusdem provide essent disposita, & disponerentur in posterum impugnare quoquo modo præsumerent; & si quæ controversiæ inter eos, dum Capitulum generale hujusmodi celebraretur, pro tempore suscitarentur, per illius Capituli Definitores, si vero extra Capitulum orientur, per Præsidem, & Visitatores d. congregationis, qui pro tempore forent, componi eas & terminari libere permitterent, & dictorum Definitorum, ac Præsidentis, ac Visitatorum decreta, & ordinationes desuper facienda inviolabiliter observarent.

Constitutio Pauli III. innovatur.

§.34. Postremo sanctæ mem. Pauli Tertii itidem Prædecessoris nostri per quas statuit, quod de cetero omnes & singuli Prælati, & Superiores, ac etiam dictæ Congregationis Monaci cujuscumque gradus existentes, qui bona seu fructus Monasteriorum Congregationis hujusmodi sibi sub quocumque prætextu sine ipsius generalis Capituli expressa, vel omnium Definitorum hujusmodi Congregationis licentia usurpare præsumerent, ultra pœnas, & censuras in tales per regularia instituta Ordinis, & Congregationis hujusmodi latas, regimine, & administratione omnium Prælaturarum, & officiorum Ordinis, & Congregationis prædictorum, ac voce activa, & passiva eo ipso privati, & ad illa, & alia quæcumque, Prælaturas, & Officia in posterum habenda & exercenda perpetuo inhabiles censerentur. Quodque ipsi Prælati, & Superiores eorum Monacis de victu, & vestitu, ac aliis necessariis juxta eadem instituta providere, ipsosque Monacos, & alios eorum subditos errantes corrigere, ac singu-

li eorum de gestis, & administratis per eos Visitatoribus dictæ Congregationis seu Deputatis ab eis rationem reddere tenerentur; necnon Monasteria Monialium nisi illarum Confessores per ipsius Congregationis Definitores pro tempore existentes deputati forent, ingredi, ac cum ipsis Monialibus conversari nequirent, ac electiones Prælatorum & Superiorum eorumdem, rite, & sine ambitione ac corruptela celebrarentur, nec in hujusmodi electionibus libertas quoquomodo directe vel indirecte impediretur, sed unicuique animi sui sententiam exprimere liceret, robur Apostolicæ confirmationis adjicimus.

Diffinitores possint in una quaque Provincia creare tres tit. Abbatiales.

§.35. Postremo dictis Definitoribus creandi tres titulos Abbatiales, ex unaquaque Provincia pro illis distribuendis inter senes effectos, & inhabiles ob maturam eorum ætatem nominandos quorumdam locorum annexorum aliis Monasteriis majoribus dictæ Congregationis. Et Abbates titulares hujusmodi, privilegiis aliorum Abbatum gaudeant, sed vocem Capitularem non habeant, & locum suum teneant post Prælatum illius loci, in quo resederint, & servitus, ac honor debitus illis exhibeatur. De quibus titulis Abbatialibus unus servetur, & detur illi, qui fuerit electus Visitator major dictarum Provinciarum, qui Visitatoris, non tituli Abbatialis, sed Visitatoriatus causa & respectu ad Capitulum accedat sicut antea, absque tamen socio discreto, sed tantum retineat hujusmodi dignitatem majoris honoris causa, & ad conservandum dicti Ordinis decus, licentiam, & facultatem concedimus ac impartimur.

Impositio perpetui silentii circa quæstiones omnes, nõ detegendas in futuro Capitulo.

§.36. Decernentes quod causarum, seu quæstionum, & differentiarum, quæ non fuerint notæ in novissima visitatione, de mandato præfati Joannis Episcopi, & Cardinalis, Apostolica tamen auctoritate per Præsidentem dictæ Congregationis facta, & in proximo futuro Capitulo non detegentur, & justificatæ non fuerint, nulla in posterum ratio habeatur, sed de eis ac rebus elapsis annis præteritis censeri impositum perpetuum silentium, ad effectum post celebrationem Capituli proxime futuri nemini liceat improperare alicui defectus præteritos verbo vel in scriptis, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, a qua nonnisi per Sedem prædictam, & præterquam in mortis articulo absolvi possit, & privationis utriusque vocis per decennium; quæ vero cognitæ fuerint, & punitæ in dicta visitatione, & quæ forsan cognoscentur, & punientur, in proximo Capitulo observentur, sed nulli liceat eas alteri improperare sub eisdem pœnis, teneanturque Prælati intimare Monacis suis, ut si quis aliquam adversus quempiam habeat querelam, notificet Capitulo proxime celebrando, alioquin amplius non audiantur, & silentium imponatur, sub eisdem pœnis, finito Capitulo ordinario.

Deputatio executorũ hujus Bullæ.

§.37. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, & Venerabilium Fratrum nostrorum Mediolanen. ac Floren. Archiepiscoporum, in spiritualibus Vicariis Generalibus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando expedierit, solemniter publicantes, faciant easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari, contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum.

§.38. Non obstantibus similis mem. Bonifacii Papæ Octavi pariter Prædecessoris nostri, illa præsertim qua inter alia cavetur, ne quis extra suas Civitatem, & Diœcesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, & Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo ultra duas dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Monasteriorum, ac locorum hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ordini, & Monasteriis, ac locis prædictis, illorumque Abbatibus, Prioribus, Prælatis, ac aliis Superioribus, & personis, quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis; quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia, generali vel speciali cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus hujusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Nulli ergo omnino &c.

D.P.An.VII. 23. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, decimo Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno VII.

Con-

LXXXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio nonnullorum statutorum, & Ordinationum Monachorum Congregationis S. Hieronymi Regni Portugalliæ circa electionem Provincialis, Priorum, ac aliorum Officialium &c.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN communi Pastoralis regiminis cura, quam meritis licet imparibus, divina dispositione sustinemus, ad ea, quæ ad quietem Religiosarum personarum statum conservandum, regularisque disciplinæ sinceram observantiam custodiendam pertinent, animum libenter convertimus, & quæ optima ratione, piequæ, ac sancte Nobis præsertim mandantibus, sunt instituta, ut firma perpetuo, & illibata permaneant, nostræ auctoritatis robur adiicimus.

Facti series.

§.1. Exponi siquidem Nobis fecerunt dilecti filii Alvarus de Oliventia, & Paulus Visiensis Religiosi Congregationis, & Ordinis Monachorum, & Heremitarum Sancti Hieronymi Regni Portugalliæ suo, & dicti Ordinis nomine, quod licet alias certa quædam statuta, Ordinationes, seu reformationes, tam circa Provincialis, & Priorum, ac aliorum Officialium electionem, officium & auctoritatem, quam circa alia nonnulla ad dictam Congregationem, & ejus personas pertinentia fuerint promulgata, & per Nos auctoritate Apostolica confirmata, quia tamen ad quietiorem ejusdem Ordinis, ac Congregationis statum nonnulla ex illis immutari, & corrigi, aliqua etiam addi, alia vero detrahi plurimum pertinere videbatur, Nos hujusmodi negocio nonnullis ex Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus de mandato, eoque per ipsos diu, lateque discusso, tandem facta Nobis per eos relatione comperimus, ad eorum regulare institutum conservandum, cultumque divinum augendum plurimum cum Domino posse conferre statuta, & Ordinationes hujusmodi.

Electio Provincialis.

§.2. In primis, quod electio novi Provincialis fiat in Capitulo Provinciali legitime juxta Ordinis statuta congregato, & si Patribus vocem habentibus in dicto Capitulo de more, & ex Sacri Concilii Decretis, & absentium voces non suppleantur.

Munus Provincialis electi.

§.3. Novus Provincialis ubi primum fuerit canonice electus, factis ceremoniis, & consuetis solemnitatibus servatis intelligatur confirmatus, eique debita reverentia, & obedientia exhibeatur, qui cum diffinitoribus Capituli visitet vitam, & regimen Provincialis præteriti, eumque juxta ipsius actiones fide dignorum probatas testimoniis absolvat, vel condemnet, prout Ordinis Constitutiones decernunt, inde deveniat ad electiones Priorum, & Vicariorum Monasteriorum, cum Diffinitoribus, & Procuratoribus Monasteriorum, sed ante Priores, & Vicarii præteriti resignent coram Capitulo eorum Officia de more Provinciæ.

Prior Monasterii de Bethleem.

§.4. Prior Monasterii de Bethleem ante alios Priores eligatur, & primum locum habeat in Capitulo, & extra post Provincialem.

Socius Provincialis.

§.5. Socius Provincialis eligatur ab ipso Provinciali, Diffinitoribus, & Procuratoribus Monasteriorum, qui si longa infirmitate impediri, aut mori contigerit, ante Capitulum eligatur alius a Provinciali, & Diffinitoribus tantum.

Visitatio Monasteriorum.

§.6. Si Prior, aut Vicarius alicujus Monasterii extra tempus Capituli e vita decesserit, Provincialis cum Religiosis tantum dicti Monasterii vocem habentibus alium eligat, cetera negocia in Capitulo pertractanda, sive personas, sive Monasteria tangant, etiam ad morum correctionem pertinentia a Provinciali, & Diffinitoribus expediantur, absque eo, quod ceteri Capitulares Religiosi se intromittant.

Visitatores.

§.7. Expedito Capitulo Provincialis, & Socius Monasteria omnia, tam in capite, quam in membris, inquirendo de vita, & moribus Religiosorum, de statu Monasteriorum toties, quoties ei necessarium videbitur, visitare non desinat, & pro expensis visitationis singulo quoque anno Monasterium de Bethleem 20. mil. Regalia impendat.

Munus Priorum.

§.8. Visitatores autem, qui in Capitulo fieri consueverant, de cetero non fiant, sed Provincialis, & socius id officium exequantur, finita vero visitatione dictus Provincialis residere possit in Monasterio de Bethleem.

Tempus Provincialatus.

§.9. Factis Prioribus, & Vicariis in Capitulo Provinciali quilibet Prior, ut primum Prioratus sui officium adeptus fuerit, juxta Ordinis statuta cum fratribus suis omnes Officiales de more, & juxta Sacri Concilii Tridentini præscriptum instituat in suo Monasterio.

Vicarius Provinciæ.

§.10. Provincialis juxta antiqua Ordinis statuta, triennio tantum maneat in Provincialatu, quo elapso congregabit Provinciale Capitulum in Monasterio de Bethleem, & ibi præsidebit usque ad novi Provincialis electionem, quo habita, & novo Provinciali canonice electo, ipse renunciabit officio, & administrationis suæ rationem novo Provinciali, & Patribus Diffinitoribus reddere teneatur.

§.11. Provincialis, si in Officio Provincialatus infirmari, & mori contigerit ante præfinitum tempus biennii, registrum, ubi notantur acta Provinciæ, & sigillum sub fida custodia, & clavibus recipiantur, & custodiantur, donec per Patres Diffinitores, & Priorem loci, in quo casus occurrit, electus fuerit Vicarius Provinciæ, cui per eos electo registrum, & sigillum consignentur. Is eandem quam Provincialis, pro tempore exercere consuevit, in Ordine habeat facultatem usque ad Provinciale Capitulum juxta Ordinis statuta proxime celebrandum.

Electionis modus.

§.12. Instante Capitulo Provinciali quilibet Prior Monasterii cum fratribus suis teneat electionem Procuratoris ad dictum Capitulum mittendi juxta antiqua dicti Ordinis statuta.

Causæ majores.

§.13. Electio autem teneatur juxta Sacri Concilii Tridentini decretum, quo electo,

cto, detur ei instrumentum Procurationis subscriptum, & signatum a Vicario, & Conventu ad comparendum in Capitulo ad dandam vocem, & ad deferenda Monasterii negotia.

§.14. Causæ majores Provinciæ extra Capitulum occurrentes non expediantur Provinciali: nisi saltem de duorum Diffinitorum consilio, & assensu.

Novitiorum educatio.

§.15. Novitii educentur in Monasteriis de Bethleem, & de Peralonga tantum, & si alibi offerantur, Priores Monasteriorum cum suis fratribus Capitularibus omni tempore de licentia tamen Provincialis eos recipere, & habitum eis dare valeant. Teneantur tamen eos mittere ad Monasterium de Bethleem, vel de Peralonga, qui tempore opportuno professionem juxta Concilii Tridentini decretum emittant, ut filii tamen lo corum, in quibus fuerant recepti. Habeant magistrum literis, & moribus ornatum, qui præter Sancta exercitia Religionis quotidie instruantur, & exerceantur in gramaticis, & cantu Ecclesiastico; facta vero professione in dicto Monasterio, per biennium tantum maneant, quo elapso, ad loca receptionis eorum mansuri remittantur.

§.16. Filii Monasteriorum licet in Monasteriis, in quibus fuerint recepti, & pro quibus fuerint professi, manere, & vitam ducere possint, & eorum eleemosynæ illis Monasteriis acquisitæ, & incorporatæ intelligantur, & ita Monasteria eorum necessitatibus succurrere teneantur, debeant nihilominus, prout opportunum fuerit, Provinciali obedire, si pro tempore etiam aliis Monastariis inservire contigerit, quod Provincialis arbitrio reservetur.

§.17. Constitutiones hactenus a quoquam, vel undecumque emanatæ, quæque vel per Sanctam Sedem Apostolicam approbatæ, & confirmatæ non fuerint, vel in Capitulo de consensu Diffinitorum, Priorum, Procuratorum, & aliorum vocem habentium recepta non fuerint, fratres ad pœnam, vel ad culpam obligare non intelligantur.

§.18. In dictis autem Capitulis, & in quibuscumque aliis teneatur Provincia servare Decreta Sacri Concilii Tridentini.

§.19. Nos igitur, qui Religionis hujusmodi, & illius astrictarum personarum quarumlibet salubrem directionem sinceris affectamus desideriis, tam Alvarum, & Paulum Religiosos prædictos, quam Provincialem, & Superiores dicti Ordinis, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, & ex certa scientia omnia, &

Statutorum confirmatio.

singula statuta, & Ordinationes, aliaque præmissa auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, atque illis plenariæ, & inviolabilis firmitatis Apostolicæ robur adiicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, illasque, & illa valida, & efficacia fuisse, esse, atque perpetuo fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab ipsis Provinciali, & Superioribus, ac aliis quibuscumque eidem Ordini Sancti Hieronymi Regni Portugalliæ astrictis personis nunc, & pro tempore existentibus, & futuris, ac aliis omnibus, & singulis, quos præmissa quomodolibet concernunt, & pro tempore concernent, inviolabiliter perpetuo observari debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Constitutionis executores.

§.20. Quo circa Venerabilibus fratribus Emanueli Dalmada Ulixbonen., & Gaspari Leriensis Civitatum Episcopi, ac dilecto filio Collectori Cameræ Apostolicæ pro tempore existenti in Regno Portugalliæ prædicto per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, vel alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte tam Alvari, & Pauli religiosorum prædictorum, quam Provincialis, & Superiorum, ac aliarum personarum Ordinis prædicti, & eorum quorumlibet fuerint requisiti, solemniter publicantes, & quibus opus fuerit, intimantes, ac denunciantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa omnia, & singula ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes cujuscumque status, gradus, ac conditionis fuerint, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.21. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres aliquis vigore præsentium ad Judicium trahatur, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus dictique Ordinis, seu Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet etiam iteratis vicibus, etiam per Nos, & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam quibusvis personis cujuscumque status, gradus, dignitatis, Ordinis, & conditionis existentibus, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam de latere Legatis, aut alia quacum-

cumque mundana, vel Ecclesiastica dignitate & auctoritate fulgentibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi acti de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis, ac totaliter insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter expresse derogamus, ac latissime derogatum esse volumus. Ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Junii 1578. An. VII. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 14. Junii 1578. Pontificatus nostri Anno VII.

LXXXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmatio Statutorum, & Ordinationum Communitatis, & Comitatus Camerinen. *super dotibus*, & arrediis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. DEcet Romanum Pontificem Civitatum insignium Romanæ Ecclesiæ temporali ditioni subiectarum felici gubernio, & conservationi providere, quod si aliqua ad eum finem maturo consilio statuta sunt, ut illa in mores inducantur, usuque recepta succedentibus temporibus observentur, illis antea visis, & examinatis Apostolicæ confirmationis robur adiicimus.

Facti series, & causa Constitutionis edendæ. §.1. Hinc est, quod cum Dilecti Filii Communitas, & Homines Civitatis Nostræ Camerinen. per Dilectos Filios Herculem Pontium U. J. D., & Camillum Lucarellum Laicos Camerinen. eorum Oratores ad Nos, Sedemque Apostolicam destinatos exponi Nobis nuper fecerint quædam decreta, statuta, & Ordinationes super dotibus, pactisque, & lucris dotalibus, vestibusque, & aliis ornamentis nuptarum Mulierum, & Nobilium Puellarum Civitatis, & Comitatus Camerinen., ac superfluis sumptibus nuptiarum coercendis in Consilio Generali dictæ Civitatis, cum auctoritate, & consensu Dilecti Filii Magistri Julii Sclafenati Referendarii Nostri ipsius Civitatis Gubernatoris sub nostro, & Sedis beneplacito edita, & promulgata, ac ratificata fuisse, existimantes ea ad publicam utilitatem, & commoditatem pertinere, quo illa ad omnium notitiam perveniant, ac ne quisquam illis in futurum temere contravenire audeat, vel præsumat, illaque perpetuo ab omnibus observentur, æquum, & rationi consonum esse judicavimus, eorumdem statutorum, & Ordinationum tenorem, quem examinari, & recognosci fecimus, accurate de verbo ad verbum præsentibus adscribi, qui sequitur, & est hujusmodi.

Summa dotis constituendæ. §.2. Quod in futurum pro dote, & dotis nomine alicujus Puellæ, vel Viduæ, vel alterius cujuslibet Mulieris nubendæ, dotandæque originariæ, Incolæ, & habitatricis Civitatis Camerinen. cujusvis gradus, vel conditionis existat, non possit dari, concedi, vel prommitti sub quovis quæsito colore, vel titulo directe, vel indirecte ab aliquo sive habitatore, vel incola dictæ Civitatis Consanguineo, seu quacumque parentela coniuncto, vel etiam quavis persona extranea cujuscumque gradus, sexus, dignitatis, & conditionis existente ultra, & præter summam florenorum mille monetæ currentis ad rationem quadraginta bolendinorum pro quolibet floreno, sive dos consistat in pecunia numerata, sive credita, solutione promissa, sive in aliis bonis stabilibus, mobilibus, vel semoventibus, Juribus, extra vero Civitatem etiam in Cortinis, & Comitatu dictæ Civitatis Camerinen. similiter, ut supra pro qualibet dote dari, concedi, vel promitti non possit ultra summam florenorum similium trecentorum, sed si aliqua de Cortinis, & Comitatu prædictis acceperit in ejus Maritum aliquem Civem, Incolam, & Habitatorem Civitatis Camerinen. tunc, & eo casu dictus Civis Incola, & habitator Camerini possit habere pro dote mulieris Comitatensis usque ad summam mille, & non ultra, & versa vice, si quæ Civis, vel habitatrix ejusdem Civitatis nuptui tradita fuerit alicui viro Comitatensi possit, & valeat dare, vel promittere pro dote usque ad summam florenorum quingentorum, & non ultra.

Augumentum dotis prohibetur. §.3. Et ne fiat aliqua fraus contra præsentem ordinationem, & statutum, quod summa dotium prædictarum singula singulis referendo nullo prorsus modo accresci, vel augeri possit, vel debeat etiam post magnum, vel parum intervallum sub quovis quæsito colore, vel titulo directe, vel indirecte, etiam ex causa donationis inter vivos, vel causa mortis, etiam legati, vel fideicommissi, vel alia quacumque ultima voluntate, vel quocumque alio contractu, pacto, vel conventione tacita, vel expressa, quibus dotes, & dotium quantitates prædictaque contra hujusmodi Ordinationes, & statuta augerentur, salva semper facultate cuilibet de rebus suis libere disponendi tam inter vivos, quam in ultima voluntate, præterquam in augumentum dotium prædictarum expresso nomine, titulo, vel Jure dotium quantitates prædictas excedentium, nec etiam per mediatores amicabiles, Impositores, proxenetas, vel alias interpositas personas cujuslibet gradus, ordinis, dignitatis, & conditionis existant, quodque proxenetæ, mediatores, & interpositæ personæ inobedientes, & contrafacientes puniantur ipso facto, eisdem personis, quibus tenentur partes principales, & nihilominus in eventum, in quem datum, promissum, conventum, relictum, auctum, vel quomodolibet concessum fuerit pro dotibus hujusmodi, & harum nomine in casibus prædictis, ultra dictas respective summas superius declaratas datio, promissio, conventio, relictum, augumentum, vel alias

alias facta conceſſio in ea parte, quæ dictas ſummas excedit, & ſuperat, & ſit ipſo Jure nulla, inefficax, irrita, & inanis, & tam is, qui dedit, promiſit, convenit, vel quomodolibet conceſſit Dotes hujuſmodi contra tenorem, & formam præſentis ordinationis, & ultra dictas ſummas, quam etiam ille, qui illas recepit, acceptavit, convenit, ſibi, vel alteri dari, vel alias ſibi quomodolibet deberi præſumpſerit, ipſo facto incidant, & eorum quilibet incidat in pœnam dupli ejuſdem quantitatis pecuniarum, rerum, vel bonorum dictas ſummas, ut ſupra declaratas, & taxatas excedentem, pro parte tertia Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ, pro alia tertia Communitati Camerini, pro reliqua vero tertia dicto Judici, & Superiori exequenti, partibus irrimiſibiliter applicandum, necnon qui contra hanc præſentem Ordinationem, & ſtatutum directe, vel indirecte fecerit, aut quomodolibet venire præſumpſerit, tamquam bonarum legum, & utilitatis publicus contemptor omni dignitate Magiſtratus Priorum, necnon ordine, ſive numero Conſiliariorum ejuſdem Civitatis, & ſimiliter officiis, ſeu penſionibus, quæ ſingulis annis Civibus ex buſſulo dari ſolent, perpetuo privatus exiſtat, itaut de cetero nec in Buſſulo Priorum, nec Conſiliariorum majoris publici Conſilii matricula, ſive numero, nec officiorum, penſionumque Buſſulo deſcribantur, & includantur; deſcripti vero, vel incluſi deleantur, revocentur, ac pro non ſcriptis, & imbuſſulatis penitus, & omnino habeantur toto tempore vitæ ſuæ, etiamſi forte per incuriam, vel alias extraherentur tam de Buſſulo Magiſtratus Priorum, quam de Buſſulo Officiorum, ſtatim laceretur ſchedula, ſive *poliza* ut dicunt, & alius ipſius loco incontinenti extrahatur, qui officio, ſive penſione fruatur.

Pactiones dotales a publico Notario ſcribendæ.

§.3. Et ut undequaque fraudibus, quæ contra hanc conditionem fieri, vel excogitari poſſint, quantum poſſibile eſt, obvietur, ſtatuitur, & ordinatur, quod pacta dotalia, pignora, aſſecurationes, promiſſiones dotium puellarum, viduarum, vel mulierum quarumcumque nubendarum debeant deſcribi, & annotari per publicum, & authenticum Notarium, & in forma autentica Inſtrumentum inter partes per eumdem Notarium redigi, qui ſit de numero Collegii Camerinen., in Comitatu vero ſaltem in matricula Notariorum deſcriptus, alias per teſtes, vel alias ſcripturas privatas, vel publicas facta illorum probatio nulla ſit, nulliuſque roboris, vel momenti, & tamen Notarius, qui de dictis pactis, & dotalibus Conventionibus, & conceſſionibus rogatus fuerit, teneatur infra decem dies a die celebrati contractus computandos dare notam Inſtrumenti prædicti cum ſummario quantitatis Dotis conventæ, & promiſſæ Cancellario, & ſcribæ Communitatis prædictæ reſcriben. in libro publico ad id confecto manu ipſius Notarii ſub pœna ſcutorum ducentorum pro mediate Reverendæ Cameræ, pro alia medietate Communitati Camerinen. applican., & inſuper ſub pœna ſuſpenſionis ab Officio per quinquennium, quod ſi iterum in eiſdem contravenerit, etiam Notariatus Officio perpetuo privatus exiſtat.

Quid agendū ſi Notariorum copia defuerit.

§.4. Et quia in Comitatu non poteſt commode haberi copia Notariorum, ſicut in Civitate ne propter hujuſmodi difficultatem Matrimonia impediri, aut differri poſſint, propterea ſtatuimus, & ordinamus, quod in Comitatu prædicto, ubi celebrari contigerit Matrimonium præſentibus Parocho, & iiſdem teſtibus, qui celebrationi Matrimonii interfuerint, debeat a partibus declarari, & exprimi quantitas dotis puellæ nuptæ, & poſtea dictæ partes teneantur dotis quantitates infra triginta dies immediate ſequentes redigi facere in publicum Inſtrumentum, atque authenticum per publicum Notarium, ut ſupra, alias dotis quantitas probari non poſſit, nec per teſtes, nec per aliud quodcumque genus probationis, & probatio alias acta, quam per publicum Inſtrumentum, ut ſupra, ſit ipſo jure nulla, irrita, & inanis; Notarius autem, qui Inſtrumentum dotis hujuſmodi confecerit, teneatur dare notulam, & ſubſcribere in libro publico, ut ſupra, ſub eiſdem pœnis ſuperius expreſſis.

Statutis hujuſmodi renūciari non poſſe.

§.5. Declarantes, quod præſentibus decretis, Capituliſque nullo modo, pacto, vel quovis quæſito colore renunciari poſſit, nec tacite, nec expreſſe, nec in totum nec in aliqua ſui parte, & quælibet renunciatio deſuper facta, vel facienda, ſit ipſo Jure nulla, & invalida.

§.6. Et ad convincendum eos, qui hujuſmodi decretis, & Capitulis contravenerint, ſufficiant etiam præſumptiones, & coniecturæ urgentes, & Magiſtratus, qui pro tempore erit, teneatur, & debeat curare omni induſtria, & diligentia apud quemcumque Dominum Superiorem, & Judicem, ut contra tales tranſgreſſores procedatur omni Juris, & facti vigore, immo in omnibus caſibus prædictis contra tranſgreſſores non ſolum rigoroſiſſime procedatur, ſed nec poſſit peti, vel fieri aliqua gratia, vel remiſſio pœnarum hujuſmodi ab aliquo Præſide, vel Judice Comitatus Camerini, nec a majori generali, vel minori Concilio, & Magiſtratu, immo quod ſuper aliqua gratia remiſſionis pœnarum prædictarum, vel infraſcriptarum, nec in Concilio majori, vel minori pœnes Magiſtratum, vel Dominos Superiores, & Judices hujus Communitatis non poſſit porrigi, vel poni aliqua petitio gratiæ, quæ eſſet directe, vel indirecte contra præſentem ordinem, vel alicujus illius partis, vel capitis, & ſi fiet aliqua gratia, reſcriptum, vel abrogatio quævis præſentis ſtatuti, vel alicujus partis ejus ſit ipſo jure nulla, & nullius roboris, vel momenti, & tamen Priores, Conſiliarii, & quilibet, qui admiſerit ſimiles petitiones, ſupplicationes, & inſtantias puniatur ad pœnam ſcutorum ducentorum pro quolibet, & qualiter vice, & qui hujuſmodi

di supplicationes porrexerint, vel aliquod contra hanc ordinationem petierint, similiter puniantur ad pœnam scutorum ducentorum applicandorum, ut supra, quæ intelligatur, dummodo gratia, & pœnæ remissio non emanaverit a Sanctissimo Domino Nostro Papa.

Bonâ stabilia statutam summâ dotis excedere non debent.

§.7. Et si evenerit, quod pro prædictis maritandis aliquis vellet dare, & tradere pro dote, & dotis nomine res, & bona stabilia, quæ excederent quovis quæsito colore summas dotium prædictarum respective, non possint ea dari, tradi, vel assignari possessio, & tenuta dictorum bonorum, nisi extimatione legitima præcedente facienda a duobus estimatoribus eligendis, & deputandis a publico, & generali Concilio dictæ Civitatis ballottandis, & obtinendis more solito, & consueto, qui teneantur jurare ad Sancta Dei Evangelia in manibus Priorum, & ad eorum delationem prædicta bona æstimare justo, & convenienti pretio.

Declaratio.

§.8. Declarantes ad tollendum fraudes, quæ in præmissis fieri possent, quod hujusmodi dotes alterari, vel augeri non possint, mercatura, mercenariis, exercitio, arte, societate, monetæ censu annuo, aut alio quocumque prætextu, ex quibus dotes prædictæ essent auctæ ante consumationem Matrimonii: sed hujusmodi augumentum, & fructus mercaturæ, aut aliorum prædictorum contractuum, & exercitiorum sint, & pertineant ad illum, vel illos, quæ dotes, & harum pecunias miserint, & posuerint in mercatura, mercenariis, arte, exercitio, & aliis prædictis, & Sponsus, & Sponsa, Maritus, & Uxor non sentiant lucrum, aut damnum, commodum, aut incommodum, nisi post consumationem Matrimonii.

Arredium.

§.9. Item statuitur, & ordinatur, quod pro arredio, mobilibus, seu Camera non possint ad summum dari, & consignari, nisi bona inferius designanda, videlicet Camisiæ sponsarum numero decem, Giuppones numero duo valoris scutorum trium pro quolibet ad plus, Colletti tres absque auro, & argento, & gemmis, seu perlis, vel aliis rebus pretiosis, aut recamis non excedentibus valorem scuti unius auri pro quolibet, pannellæ, seu gremialia decem, cuffiæ duodecim, Capezzoli lini numero viginti; & totidem sudaria omnia sine auro, & argento, & aliis rebus pretiosis, tobalea una telæ rentiæ vel lineæ, longa brachiorum septem de palmis tribus pro quolibet brachio, spatolæ telæ rentiæ, vel alterius telæ lineæ numero duodecim, & aliæ salvietæ omnes numero viginti, speculum unum valoris ad plus unius floreni, guancealia sex telæ rentiæ, vel urtichinæ absque auro, & argento, linteorum paria duo, & quod in portando Capetto, seu Capula Sponsæ non liceat portare donativum, quod non sit conforme prædicto ordini vestiendi, & ornandi Sponsam sub eisdem pœnis, sed liceat tantummodo portare capulam valoris scuti unius, & unum par solearum, seu crepidarum, & unum par calligarum, seu, ut vulgo dicitur, calzettæ, pileum, & ornamenta, quæ vir ejus mittit, non tamen excedentia ordinem supradictum.

Arredii consignationi, qui præsentes esse possint.

§.10. Item, quod tempore, quo fit sponsæ consignatio arredii, mobilium, seu Cameræ non possint adesse, vel esse præsentes nisi pater, mater, sorores, & attinentes usque in secundum gradum secundum Jus Canonicum computando, ac etiam vicinæ proximiores sponso, & sponsæ, & vocetur etiam Cancellarius Communitatis, qui debet esse præsens, & notare in scriptis hujusmodi ordinem ne transgrediatur ordo mobilium prædictorum, & arredii, seu Cameræ, & si casu absit, vel sit impeditus, adhibeatur alius ejus loco arbitrio dictorum Priorum, & qui transgrediuntur hujusmodi ordinationi in dando, vel recipiendo id, quod superius est expressum, incidat ultra pœnam scutorum quingentorum, etiam in pœnam amissionis rerum, & bonorum quorumcumque consignatorum ultra, & præter hujusmodi ordinationem datorum, ut supra applicandorum, & in eventum transgressionis Cancellarius teneatur in prædicto Consilio publicare, & notificare transgressores, & contra eos procedi possit juxta prædictos ordines, ita quod quando sponsa traducitur e Domo Patris, vel fratrum, aut aliorum ad Domum sponsi non liceat, vocare pro ea associanda, nisi solum Consanguineos, & affines, & non possit dari pro jentaculo, seu collatione, nisi fors una confectionis zuccari, seu aromatariorum, & panes, quos speciales appellant, & ciambellas ultra poma, uvas, olivas, & id genus fructuum pro tempore existentes, & quod sequenti die non liceat mittere marsapanos ultra pondus duarum librarum absque pullis gallinaceis, vel alia re, declarantes, quod Patri, & Fratribus etiam per interpositas personas sponsæ in exitu Domus non liceat donare sponsæ, vel alteri pro ea scutum unum auri in auro pro quolibet, & inobedientes puniantur in pœnam scutorum decem, ultra ammissionem summæ excedentis applicandæ, ut supra.

Indumenta Sponsæ.

§.11. Item quod sponsæ, vel mulieri nuptæ non liceat habere, facere, vel portare vestem sericam rubeam, vel violaceam de grana, vel chermisino tinctam, & nihilominus non possit habere nisi unam vestem sericam, vel vellutaceam cujusvis sit coloris, præter chermisini, & violacei de grana, ut supra, & appellatione vestis Zimaria intelligatur, & habentes vestem sericam non liceat habere nisi unam Zimariam panni, vel rasciæ ornatam cum listis sericeis, vel velluti, & aliam Zimariam sine aliquo ornamento similiter panni, vel rasciæ, & generaliter non possint in quibusvis vestibus addi ornamenta præter prædicta, nec possit apponi, ut vulgo dicitur sericum supra sericum, nec alia addi similia pretiosa sub pœna scutorum quinquaginta, & amissionis vestium, & rerum ipsarum, ut supra applicandarum, & nihilominus non liceat alicui puellæ nuptæ, sponsæ, viduæ, vel alicui alteri Mulieri, Civi, seu Incolæ, vel habitatrici Civitatis, & Status Camerini cujusvis

jusvis gradus, & conditionis existat, portare, vel etiam domi retinere, vel habere vestes aliquas caudatas, quarum cauda sit longior uno pede ad mensuram pedis communis Camerini, quam sit pars anterior ipsius vestis, si mulier non possit habere, vel portare vestes cum manicis longis clausis, vel apertis, sed tantum in vestibus, quas zimarras appellant, possint habere dictas manicas longas clausas, & strictas juxta antiquam consuetudinem sub pœna amissionis vestium, vel vestis ipso facto incurrenda, & similiter non liceat alicui sartori, vel vestiario facere, vel vendere vestes habentes caudas longiores, vel manicas longas contra formam prædictam sub pœna scutorum viginti quinque pro qualibet veste pro medietate Sacro Monti Communitatis, pro alia medietate inter accusatores, & executorem dividen., & sub pœna suspensionis ab exercitio per unum annum, & deinde ad beneplacitum Dominorum Priorum, & Consilii generalis dictæ Civitatis, nec insuper liceat portare in capite, collo, pectore, vel ornamento vestium ultra valorem viginti scutorum auri in auro in totum computatis ornamentis margaritis, scuperlis, corallis, granatis, & similibus aliis, negantes eis monilia, & pendentia ab auribus sub jam dictis pœnis, & rerum amissione, ut supra applican., in quibus incurrere etiam Pater, Mater, Avus, Avia, Patruus, & Avunculus, Fratres germani, vel consanguinei, & alii attinentes sponsi, & sponsæ, qui consenserint, vel emerint illa.

§.12. Et ne possit committi aliqua fraus, ordinatur, & statuitur, quod antequam sponsæ, & mulieres nuptæ possint gerere bona prædicta, & similiter ornamenta, debeant illa præsentare coram Prioribus, ac Magistratu pro tempore existentibus, qui debeat ea æstimatoribus singulis annis in publico Consilio deputan., & si absuerit, vel impediti, seu impeditus fuerit eorum loco possint alii arbitrio Dominorum Priorum deputari, & postea annotari a Cancellario Communitatis, & non possint mutari, vel alterari.

§.13. Item conceditur sponsis, vel aliis mulieribus, quod possint gerere pileum coopertum serico, vel veluto, & alio quovis serici genere, absque tamen auro, argento, vel aliis ornamentis factis ex auro, & argento, medaliis, vel aliis impressionibus, & pennis, sive plumis non exceden. valorem inter pileum, & alia ornamenta scutorum trium.

§.14. Item prohibetur, quod tam sponsa, quam aliæ mulieres nuptæ habere non possint modo aliquo ultra para duo solearum, sive crepidarum velluti, vel serici cum passamanis ex serico, prohibendo expresse sub pœnis prædictis, quod in dictis crepidis non possint uti auro, nec argento.

Quo vocandi ad desponsationem.

§.15. Item quod in desponsatione sponsorum non possint, tam ex parte mariti, quam ex parte Uxoris vocari consanguinei, vel affines supra quartum gradum ultra vicinos sub eisdem pœnis, ita quod in nullo penitus actu faciendo, ad ornatum Infantium adhibeatur usus cultrinarum, nisi ad summum ex serico, aut veluto simplici cum simplicibus passamanis, seu frangis sericis una cum cappula, sive lentiolo, sine auro, & argento, & quovis gemmarum genere, vel recamo.

Dona facienda puerperæ.

§.16. Et similiter, ut reprimantur abusus, qui solent fieri in ornandis cunabulis non adhibeantur cultrices, nisi ut supra pernicalia, sive ut vulgo dicitur, cotuni, & linteamina necessaria absque aliquo auri, vel argenti, & gemmarum additamento, sub dictis pœnis, & rerum amissione, supra applican.

§.17. Item, quod non possint mitti ad mulierem puerperam cunæ modo aliquo, quodque, etiam mulieri puerperæ non possint mitti a Cive ultra duo paria Capponum, & duo nochera vini negando expresse omnem aliam rem tradi.

Vestes innuptarum puellarum.

§.18. Item, quod nondum nuptæ puellæ etiam nubiles non possint habere aliquod genus vestium ex velluto, aut serico, sed tantum ex panno, rascia, vel mocajale, & similibus, nec illos ornare, nisi ex passamanis, vel frangiis simplicibus, vel parvulis listis ex veluto in totum brachium unum non exceden., & ornamenta fiant tantummodo in bustis vulgo nuncupatis.

Qui possint accedere ad puerperam.

§.19. Quodque in Comitatu ad mulieres puerperas non possint accedere, nisi mater, & sorores, aut duæ ex propinquioribus in defectum matris, vel sororis, & non possint ad eas deferre plusquam unum par pullorum gallineceorum, & quatuor panes magnos, & vini moderate duo similia vasa.

Qui ad convivium venire possint.

§.20. Item quod in desponsatione Comitatus non possit, nec debeat conducere, seu mandare associari a suis consanguineis, vicinis, & affinibus, nisi in primo, secundo, & tertio, & quarto gradibus conjunctis, & similiter in convivando, & nuptiis faciendis convitatorum non possint comitare, nec vocare nisi eosdem consanguineos, vel affines primi, secundi, tertii, & quarti gradus, nec possint eos gravare, vel eis jubere, ut portent scatulas, vel alias res comestibiles, nec etiam vocare, & id jubere vicinis, & amicis, nec uti in comedendo aliquo genere obsonii, quæ vulgo dicitur: *le vivande*; & aliis similibus delicationibus, sed tantummodo lacteolos, & cariatas, ut vocant.

Revisio facienda a deputatis.

§.21. Item, quod tam in Civitate, quam in Comitatu super transgressione omnium, & capitulorum hujusmodi, tam in rebus dotalibus, quam in arredio, seu Camera, extractione domus, nuptiis, puerperis, & aliis rebus prædictis fiat revisio a Deputatis, qui pro tempore erunt, qui prædicta possint revidere, & cogere transgressores ad solutionem pœnarum juxta Decreta, & Ordines prædictos, rogare, & instare ut superiores adjuvent, & faveant pro executionibus faciendis, & circa vestes, extractiones sponsarum de domo, & aliis hic non expressis fiat juxta ordinem, & capitula, & novas reformationes descriptas in volumine statutorum.

§.22. Item

Capitis ornamentum.

§. 22. Item quod mulieres non possint uti velis croceis, vel alias tinctis, sed velis albis in capite, & etiam in cingulo, & liceat uti burata simplici; viduæ tamen possint uti solito velo croceo, vel alias juxta morem.

§. 23. Item quod omnes sponsæ, & mulieres Civitatis, & Status Camerini, sine distinctione graduum in vestiendo, & portando earum vestes, & jocalia, & alia ornamenta, pari gradu, & passu procedant, præsentis ordinationis metas non exceden. Non obstantibus Ordinibus factis in statuto, de vestibus Capitaneorum, Doctorum, Equitum, & Privilegiatorum.

§. 24. Item quod superior possit, & valeat pœnas prædictas, prout supra, declaratum fuit, & quia experientia compertum est ex magnis expensis, quæ hodie a maritis fiunt, dotes ipsas plerumque in totum, vel in parte consumi, itaut mariti aliquando eas restituere coacti omnem eorum facultatem erogari compellantur, proinde maturo consilio, ac desuper populi consensu pluries habito statuerunt, & ordinaverunt, quod si moriatur Uxor, antequam sit consumatum matrimonium, maritus lucretur sextam partem dotis datæ, vel promissæ, vel conventæ, vel quomodolibet debitæ cum sexta parte Cameræ, & si post moriatur Matrimonii consumationem sine filiis, sive traducta fuerit, sive non maritus lucretur tertiam partem dotis datæ, promissæ, vel conventæ, seu alias quomodolibet debitæ, ut supra. Et e contra, si præmoriatur maritus ante matrimonialem copulam, Uxor lucretur vestes longiores, & viduales, & annulum sponsalitii; post vero copulam lucretur omnes, vestes, annulos, & mobilia, quibus vestita traducta fuit ad domum viri, vel in nuptiis inter ipsos celebrais ornata.

Lucrum dotale.

Munera Sponsæ data.

§. 25. Munera vero quæcumque Uxori in sponsalitio a Viro, vel ejus Patre, Matre, Fratribus, & personis vere proximioribus data, & porrecta, sint, & esse debeant, matrimonio morte viri disoluto hæredum ipsius mariti, cujus contemplatione data fuerunt, præterquam parva illa, quæ dantur a Consanguineis, & attinentibus remotioribus viri in actu desponsationis, quæ vulgo dicitur: *La mancia delli Parenti*.

Munera prolibentium.

§. 26. Item quod Patri, & Matri, vel aliis prædictis ex parte sponsæ non liceat quovis quæsito colore nec possit restituere loco muneris, seu manciæ aliquod donativum, prout hodie utuntur, videlicet Camisias, sudaria, seu sciugatoria, & minus maritus affinibus calligas, crepidas, & alias res sub pœna scutorum viginti quinque, ut supra applican. & minus comitativi sponsi, vel alii pro eis possint, vel debeant portare in domum sponsæ aliquas caligas, calsias, crepidasque affinibus dandas, & e converso sponsa non possit, nec debeat in domum sponsi, seu mariti gerere alicui de ejus domo, vel aliis consanguineis, & affinibus donum aliquod ut Camisias, sudaria, seu sciugatoria & similia recepto viro sub jam dictis pœnis, ut supra applican.

Restitutio dotis.

§. 27. Necnon in restitutione dotis servetur dispositio Juris communis quoad annuum legatum, non obstante quacumque consuetudine contraria, vel etiam stipulatione annui legati, quæ plerumque apponitur partibus insciis, nec vim derogationis considerantibus.

§. 28. Et insuper ad tollenda dubia, quæ oriri possent circa interpretationem statuti dictæ Civitatis positi in libro secundo, sub titulo de dotibus, & dotatis mulieribus Rubric. 119. quoad prædictam partem dicti statuti, videlicet a principio usque ad finem, & si mulier plures habuerit fratres, addimus, illud fore intelligendum in omnibus, & per omnia prout intelligebatur statutum vetus & de verbo ad verbum, prout idem statutum vetus loquebatur, statutum novum in pristinum statum, & sensum restituatur, & pro restituto de cetero habeatur, ac si nunquam mutatum fuisset, & juxta tenorem antiqui debeat in futurum ab omnibus servari, cujus antiqui, & ut supra observandi statutum usque ad dictum finem, & si mulier, ex originali authentico sumpti tenor talis est, videlicet: de Dotibus, & dotatis mulieribus Rubric. 113.

Mulier dotata a dotantis excluditur hereditate favore masculorum.

§. 29. Item statuimus, & ordinamus, quod si aliqua Mulier fuerit, vel erit dotata a Patre, vel Matre, vel Avo paterno, vel Avia paterna, vel materna, vel Fratre carnale, vel Patruo carnali non possit ipsa Mulier dotata, nec descedentes ex ea reverti ad hæreditatem, vel successionem prædictorum, vel alicujus eorum dotantium, vel non dotantium, vel descendentium ab eisdem, vel aliquo prædictorum per lineam masculinam, quoasque supervixerit aliquis masculus legitimus, & naturalis de prædictis, vel aliquo ipsorum, vel eorum descendentibus ab eisdem, vel aliquo prædictorum per lineam masculinam, si vero fuerit dotata ab Avo, vel Ava maternis non possit dicta mulier, nec descendentes ex ea reverti ad hæreditatem, & successionem ipsorum avi, vel avæ maternorum dotantium, vel non dotantium quoad supervenirent aliquis masculus ipsorum, & deinde sequitur dictus §.

Præsumptio dotis solutæ.

§. 30. Et si mulier plures haberet fratres, & insuper ad obviandum malitiis hominum eidem statuto addimus, quod post decem annos inter præsentes; post vero annos viginti inter absentes quælibet mulier maritata quoad effectum exclusivum dicti statuti præsumatur dotata secundum formam, & tenorem dicti statuti, quæ præsumptio non militat, ubi ante dicta tempora mulier, vel alius pro ea in judicio partem citare fecit, & suam actionem intentavit, quo vero ad alium effectum dotis consequendæ post dicta tempora audiri possit & si fuit dotata dotem possit de jure consequi; si vero dotata non appareat, non possit petere aliquam partem, vel hæreditatem bonorum personarum in statuto expressarum, quia præscindi voluerunt ad hunc effectum præsentis ordinationis decreto eam fuisse dotatam, dummodo non excedat summam superius expressam respective, sed possit bene petere, & age-

Limitatio.

& agere, ut congrue dotetur, & si prædictos annos decem inter præsentes, viginti inter absentes mulieri remaneat tantum actio petendi dotem sibi relictam, vel alias promissam, vel demum se congrue dotari juxta tenorem statuti, & prout justum fuerit, statutis prædictis, & aliis contrariis non obstantibus dicto statuto, in reliquis salvo remanente, & in suo robore persistente.

§.31. Pro parte igitur eorumdem Communitatis, & Hominum per dictos Oratores Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus Ordinationibus, & statutis, aliisque præmissis robur Apostolicæ confirmationis adiicere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur cunctarum Civitatum, præsertim quarum fides, & obedientia in Nos, Sedemque Apostolicam apparet singularis, felicem statum sinceris affectibus exoptantes, eosdemque Civitatem, & homines a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati omnia, & singula statuta, & ordinationes hujusmodi, ac prout illa concernunt in dictis statutis, & Ordinationibus contenta, & inde sequuta, & sequenda quæcumque, licita tamen, & honesta, & præterquam quoad dotes Viduarum Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem supplemus, præmissaque omnia, & singula ab omnibus, quos illa concernunt vel concernent quomodolibet in futurum, etiam Clericis, ac Ecclesiastica, vel alia quavis dignitate, officio, aut Magistratu fungentibus, vel prædictis, & tam sæcularibus, quam cujusvis Ordinis regularibus perpetuo inviolabiliter observari debere, nec illis contrafacere, dicere, vel venire licere, nec ab illis resilire ullo unquam tempore posse, necnon contra præmissa disposita, & in posterum disponenda, etiam per viam legis, vel similium statutorum, in quibus etiam juramentum intercesserit, aut alio quovis vinculo nullata fuerint vim omnem juramento prædicto, & aliis articulis adimentes, nulla, & invalida fore, irritumque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Confirmatio statutorũ præfatorum.

Executores.

§.32. Quo circa Venerabili fratri nostro Episcopo Camerinen., & dilectis filiis Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac dictæ Civitatis Gubernatori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Communitatis, & Hominum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa omnia, & singula inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.33. Non obstantibus felic. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad Judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis, & Comitatus prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Communitati, & Comitatui prædictis, illorumque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 5. Augusti 1578 An.VII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 5. Augusti, 1578. Pontificatus nostri Anno VII.

LXXXIX.

Constitutiones, & statuta in Capitulo generali Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli Decollati observanda.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series.

§.1. Circa Religiosarum piarumque Congregationum statum, & mores decet Nos non mediocriter esse intentos ac in his auctoritatem nostram interponere, quæ ad perturbationes in illis summovendas ac quietem, & tranquillitatem parandam pertinent. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Præpositus Generalis, & illi Assistentes & Discreti Congregat. Clericorum Regularium Sancti Pauli Decollati, quod dum eadem Congregatio Autore Domino, Sedisque Apostolicæ intercedente auctoritate initium sumpsit, ac illa tunc primum nascebatur, resque omnis ad paucos redigebatur ac unam tantum domum sive Collegium in Civitate Mediolanen.. habitabant,

bant statuerunt, idemque statutum inter constitutiones ejusdem Congregationis perpetuo observandas redegerunt, ut hi qui in dicta Congregatione professi fuissent, in Capitulis quæ vocalia nuncupantur, interesse ac de rebus ad universæ Congregationis statum pertinentibus agere, & statuere possent.

§.2. Postquam autem ejus Congregationis Constitutiones ejusdem Apostolicæ Sedis auctoritate comprobatæ fuerunt, eademque Congregatio numero personarum augeri cępta fuit, ad evitandam confusionem, quam in unum convenientium, & congregatorum multitudo plerumque parere solet, aliarumque religionum exemplo ducti laudabili hactenusque observata consuetudine, cui aliquo tempore per quemquam adversatum non fuit, eadem in Congregatione usu receptum extitit, ut nullus vel indicta Congregatione professus licet in Sacro, vel presbyteratus Ordine constitutus admittatur in Capitulis vocalibus, nisi præcipue hoc illi per Capitulum generale concessum, indultumque fuisset.

§.3. Nunc autem personarum, ac domorum, vel Collegiorum dictæ Congregationis numero aucto cum animadversum fuerit, difficile, & fere impossibile esse, ut omnes dictæ Congregationis professores, qui in eisdem domibus, vel Collegiis resident, undique convenientes insimul causa celebrandi Capitulum generale annis singulis, ut moris est, congregentur, quo tempore in Ecclesiis domorum, & Collegiorum dictæ Congregationis divinus cultus, & Ministrorum numerus maxime diminueretur, eædemque Ecclesiæ fere destitutæ remanerent, ac universæ Congregationi maximum afferret dispendium, ac incommodum; quare iidem Præpositus, Assistentes & Discreti Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus antiquum dictæ Congregationis statutum inter illius Constitutiones perpetuas eo tempore, quo primum eadem Congregatio initium sumpsit, relatum, quod tanto consensu jam abrogatum fuit, expresse tollere ac laudabilem consuetudinem præfatam in dicta Congregatione usu receptam approbare, & confirmare de benignitate Apostolica dignaremur.

§.4. Nos igitur antiquarum Constitutionum dictæ Congregationis tenorem, ac si de verbo ad verbum insereretur præsentibus pro expresso habentes hujusmodi supplicationibus inclinati præfatum statutum de admittendis singulis professis in Capitulis Vocalium, etiam si in sacris Ordinibus constituti fuerint, eadem Apostolica auctoritate tenore præsentium tollimus, & abolemus, consuetudinemque, quod nemo in eisdem Capitulis vocalibus admittatur, nisi per generale Capitulum id expresse eis concessum fuerit, perpetuo approbamus, & confirmamus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus & solemnitatum etiam substantialium omissarum in præmissis supplemus, eandemque consuetudinem exacte in virtute sanctæ obedientiæ ab omnibus, quos illa concernunt, districte observari præcipimus, & mandamus.

Confirmatio statutorum,

§.5. Et insuper quo eadem Congregatio in dies magis magisque proficiat, statuimus, ut nullus imposterum vocem in eodem Capitulo Generali habeat, qui in dicta Congregatione per Quadriennium laudabiliter post factam professionem vixerit, ac fide dignorum Testimoniis de vita, moribus, Religionisque Zelo probatus, ac tunc demum a Capitulo Generali ad idem Capitulum admissus fuerit, quodque ad idem Generale Capitulum quotannis celebrandum cujuscumque Domus, sive Collegii superior una cum discreto ejusdem Domus, vel Collegii legitime in eadem Domo, vel Collegio ad id electo dumtaxat accedere debeant, nec alii ad idem Capitulum Generale accedere audeant; sive prætendant, præsentesque literas perpetuis futuris temporibus observari, ac de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel ad terminos juris reduci, aut in jus, vel controversiam vocari. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ, Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & deffiniri debere, necnon irritum, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ.

§.6. Quocirca Venerabilibus Fratribus Maceraten., & Amerin. Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præpositi, Assistentium, & Discretorum præfatorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari, non permittentes eos, seu eorum quemlibet desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes, per censuras, sententias, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§.7. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII., Prædecessoris nostri, de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus eorum tenores præ-

præsentibus per expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem, sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 1. Octobr. 1578.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 1. Octob. 1578. Pont. nostri Anno VII.

XC.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Approbatio, & Confirmatio Provinciæ S. Josephi Hispaniarum Ordinis Fratrum Minorum Discalceatorum, & eorum laudabilis Instituti, cum omnibus Monasteriis obtentis, & obtinendis, cum mandato Generali, & Fratribus de observantia, ne illos molestent, aut quicquam super eis innovent &c.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD hoc Nos Deus, licet immeritos militantis Ecclesiæ regimini prætulit, ut quid cuique conveniat, necessariumque sit, & opportunum, provideamus, & præsertim dilectis filiis professoribus Ordinis Fratrum Minorum Discalceatis nuncupatis Provinciæ S. Josephi in Regnis Hispaniarum, quos tanto rerum Cœlestium, & æternarum studio allectos esse intelligimus, ut pro sempiterna earum fruitione austeritatem voluntarie, libenterque amplectantur, ut ab externis curis, & molestiis, quibus ab Instituto, & præscripto regulæ suæ distrahi possunt liberati, illis soluti liberiorem bona Cœlestia, & æterna contemplandi, & consequendi facultatem habeant.

Causa Constitutionis edendæ.

§. 1. Ad aures itaque nostras Fratres prędicti Discalceati nuncupat. nonnullas quęrimonias perduxerunt, quibus se quampluribus molestiis, ac perturbationibus a dilectis Fratribus S. Francisci de Observantia nuncupatis non parum minime sub justis prætextibus vexari conquerebantur.

§. 2. Ea propter Nos illorum quieti, & indemnitati consulere volentes Congregationi Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum negotium hujusmodi audiendum, & cognoscendum commisimus, coram quibus re diu, ac mature discussa, iisdemque Fratribus Discalceatis ex una, & Procuratori Generali prædictorum Fratrum de observantia partibus ex altera semel, & pluries auditis, habitaque super hoc matura deliberatione, de eorumdem Cardinalium consilio Congregationem, sive ut vocant, Provinciam S. Josephi prædictam jam pridem in dictis Regnis erectam, & ordinatam, ac laudabilia instituta eorumdem Fratrum Discalceatorum, & singulis eorum Custodiis, domibus, seu Monasteriis, & locis, quæ nunc obtinent, & in perpetuum obtinebunt, præsentibus, & futuris Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, præcipientes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ, & aliis arbitrio infrascriptorum judicum infligendis censuris, & pœnis generali, & aliis Ministris, Commissariis, Provincialibus, Diffinitoribus, Vicariis, Custodibus, & Guardianis nunc, & pro tempore existentibus dicti Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, & illorum generali proxime, & aliis in futurum celebrandis Capitulis, & personis, in eo congregandis, necnon omnibus, & singulis aliis quacumque dignitate, auctoritate, & potestate fungentibus, ne Provinciam, Custodias, Monasteria, seu Domos, aut loca prædicta ullatenus directe, vel indirecte, seu quovis quæsito colore, vel ingenio dismembrare, vel separare, seu dismembrari, vel separari, aut alias quomodolibet inquietare, vel molestare audeant, seu permittant, nec eorumdem Fratrum Discalceatorum vivendi modum, aut rigorem strictæ eorum Observantiæ habitus vilitatem, & paupertatem contemnere, immutare, seu retractare, aut in eis aliquid innovare, seu attentare præsumant, quinimmo Generalis Minister, Commissarii, & alii prædicti Fratribus dictæ Provinciæ Sancti Josephi, ac eorum Custodiis, Domibus, Monasteriis, seu locis, quibus poterunt modis, auxilium, consilium, & favorem præstent.

Confirmatio Congregationis de qua in Constitutione

Facultas recipiendi quæcumque pro tempore concedenda.

§. 3. Præterea Nos Fratribus dictæ Provinciæ quæcumque loca tam in Regnis Hispaniarum, quam in omnibus Indiis, & alibi existentia ipsis pro tempore concedenda, interveniente Sedis Apostolicæ auctoritate, seu servata forma Concilii Tridentini, necnon Fratres prædictos de Observantia ad eos transeuntes recipiendi licentiam, & facultatem impartimur.

Onus Missarum fratribus Discalceatis injungi non posse ab illis de Observantia.

§. 4. Insuper cum dicti Fratres Discalceati perpetuum aliquod onus Missarum per ipsos celebrandarum ex Instituto suscipere prohibeantur, ac ex officio, & debito charitatis pro suis benefactoribus vivis, atque defunctis Sacras Missas celebrare, & alia Divina Officia peragere habeant, seu sæpius in illis celebrandis, & peragendis plurimum occupentur, statuimus, ut nullus Superior prædicti Ordinis Fratrum Minorum de Observantia ipsis Fratribus Discalceatis aliquod opus Missarum perpetuum, vel temporale iniungere, seu eos ad aliquas Missas pro aliis particularibus personis, seu animabus aliquorum fidelium Defunctorum, etiamsi illi patroni, seu fundatores quorumdam Monasteriorum, aut domorum eorumdem Fratrum de Observantia, seu in quibus memorati Fratres de Observantia commorantur, celebrandas, vel alias ad satisfaciendum in Missis hujusmodi pro iisdem Fratribus de Observan. cogere, seu astringere possit.

Prohibitio transferendi

§. 5. Præterea quod nulli Commissarii Fra-

Fratres Discalceatos superioribus de Observ. injuncta.

Fratrum de Observantia prædictorum nec ipse Generalis Minister pro tempore existens possit aliquos ex dictis Fratribus Discalceatis de prædicta eorum Provincia Sancti Josephi, seu de eorumdem Domibus, vel locis extrahere, vel transferre, aut illos mittere ad quascumque alias partes, vel Provincias, etiam Indiarum, etiam pro Custodia Sancti Gregorii in Indiis Philippinis, ubi Domus, seu Monasteria ipsorum Fratrum Discalceatorum in posterum canonice recepta fuerint, nisi eos, qui a Patribus in Capitulo ejusdem Provinciæ San. Josephi specialiter assignati fuerint, vel alias in eodem Capitulo fuerit ordinatum, quodque Custodia San. Gregorii prædicta eidem Provinciæ S. Josephi subiecta, & incorporata existat, prout Nos illam harum serie subiicimus, & incorporamus donec ea in Provinciam juxta Ordinis Instituta fuerit erecta, ac quod Provincialis dictæ Provinciæ S. Josephi possit, & valeat Fratres ejusdem Provinciæ ad Custodiam prædictam transmittere, ac Commissarium ad illam ministrandam, ibique Capitula habendum juxta Ordinis Institutum, ubi, & quando opus fuerit, & sibi videbitur.

Subjectio Discalceatorum in reliquis Ministro Generali de Observantia.

§.5. Volentes nihilominus, ut salvis supradictis in reliquis dicti Fratres Discalceati subiecti remaneant jurisdictioni Ministri eorumdem Fratrum de Observantia generalis, quod ipse Minister per seipsum, vel alium, seu alios ejusdem Ordinis Discalceatorum tantum possit eosdem Fratres Discalceatos corrigere, visitare, ac in eum jurisdictionem exercere.

Clausulæ.

§.6. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu, etiam ex eo quod omnes interesse habentes, vel Fratres de observantia prædicti, aut quicumque aliis vocati non fuerint, notari, argui, seu impugnari, aut sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam sub eadem Sede Apostolica emanatis, & in posterum emanandis comprehendi non posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungen., etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores.

§.7. Quocirca Venerabilibus Fratribus Mexican., & Toletan. Archiepiscopis, & Episcopo Alciten., necnon dilectis filiis Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Auditori Generali, ac Decano Ecclesiæ Mexican. per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Fratrum Discalceatorum prædictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra eos præmissis omnibus, & singulis juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per Ministrum Generalem, aliosque prædictos quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus illos sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, per quam cavetur expresse ne Professores Ordinum Mendicantium loca ad inhabitandum absque dictæ Sedis licentia speciali de prohibitione hujusmodi expressam mentionem faciente, ac de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad Judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, aut excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.9. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, deferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumpto præsentium literarum, etiam impresso, sigillo alicujus in dignitate Ecclesiastica &c.

Dat. die 12. Novem. 1578 An. VII.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 12. Novembris, 1578. Pont. nostri Anno VII.

XCI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Collegii Ungarici in Monasterio S. Stephani in Monte Cœlio de Urbe.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Procœmium, & causa Constitutionis edendæ.

Apostolici muneris sollicitudo, divina dispensatione, Nobis licet immerentibus delegata indesinenter requirit, ut ad Chri-

Christianæ Reipublicæ vulnera respicientes, quæ apta illis remedia fore intelligimus, quamprimum adhibeamus, conemurque, ut ubi antiqui humani generis hostis ad destructionem malitia supereminet, ibi nostra ad reparationem industria sedulo operetur. Hoc sane consilio, & animo Nos jampridem Germanicum, Græcum, Anglicum, & alia hujusmodi Collegia tam in Alma Urbe, quam extra eam multis in locis ereximus alendæ, bonisque moribus ornandæ, ac vera pietate, sana doctrina, reliquisque Christiano nomine dignis virtutibus imbuendæ, earum Nationum Juventutis causa, quos sibi, & suis aliquando optato usui, & adiumento esse possent, ad depellendam ex eorum mentibus errorum caliginem, & veritatis lucem aperiendum, quod cum jam Nobis ad votum, superna opitulante gratia, succedere videamus, propter magnos, & multiplices labores, & fructus, qui in Vinea Domini colenda, & vepribus perpurganda ex his Alumnis, & operariis nostris assidue constant, non possumus non magnopere lætari, & tanto firmius posthac tali hærere Instituto, quanto intelligimus illud in opere utilius apparere.

Erectio Collegii Ungarici

§.1. Ceterum inter varias horum temporum calamitates cum menti nostræ obversaretur, nobilissimi, atque quondam opulentissimi Hungariæ Regni deploranda conditio, quod partim vi, & dolis Turcarum misere subactum, partim hæresibus pollutum, ac deformatum reperitur, pari cum pernicie animarum, & corporum, ei Nos pro debita omnibus Gentibus sollicitudine nostra, ac præcipua erga tam insigne, & amplum Christiani Orbis membrum charitate subvenire, quantum in Nobis est, omni studio cupientes, peculiare Collegium pro natione Hungarica hic duximus instituendum existimantes hac potissimum ratione posse Sanctam Religionem, fidemque Catholicam, unde vera salus, atque etiam omnis spes redemptionis pendet in eo Regno fulciri, & instaurari, proinde ad Dei Omnipotentis gloriam, Sanctæque fidei Catholicæ incrementum, & ad totius Hungariæ Nationis utilitatem, ac salutem, Motu proprio, ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, unum Collegium Adolescentum Hungarorum vocandum in hac Urbe, & in loco ad id per Protectores illius eligendo, erigimus, & instituimus, cui sumptus necessarios, quo ad aliunde provideatur ex nostris, & Cameræ nostræ Apostolicę pecuniis subministrari jubemus.

§.2. Ceterum cum in ipsa Urbe sit Ecclesia S. Stephani in Cœlio Monte satis antiqua, & nobilis olim a fe. rec. Nicolao Papa V. Prædecessore nostro restaurata, & Ordini Fratrum S. Pauli primi Heremitæ sub Regula Beati Augustini viventium ea, ut dicitur, conditione concessa, ut duodecim ad minus Fratres illi deservirent, quod fortasse per aliquod tempus observatum est, quia tamen longe aliter nunc evenire cernimus, ob memoratas Regni, & Gentis illius calamitates, & corruptam Religiosorum in illis partibus disciplinam, unde ejusmodi Fratres venire huc solent, qui officio suo juxta Prædecessoris nostri voluntatem pie, & laudabiliter fungendo minime apti sunt, atque Ecclesia ipsa solito cultu destituta reperitur, & redditus, bonaque illius magno cum scandalo distrahi, & dissipari contingit, ideo cogitavimus plus ex illa utilitatis, ad Nationem Hungaricam perventurum, si Collegio huic applicetur.

§.3. Quare in dicta Ecclesia S. Stephani in Cœlio Monte Ordinem San. Pauli Primi Heremitæ, omnemque illius statum, ac dependentiam regulares, necnon Conventum, officia, ac ministeria, eorumque omnium qualitates, & essentiam universam regularem, Motu, & scientia similibus perpetuo supprimimus, & extinguimus, ipsamque Ecclesiam ab Ordine S. Pauli, cui sic concessa, aut unita fuerat, separamus, ac liberamus, necnon cujus juris dicta Ecclesia S. Stephani olim fuisse dicitur, Lateranen. Ecclesiæ Capitulo, & Canonicis, inter quos, & Fratres prædictos olim transactum, & concordatum fuisse asseritur, ut si in futurum contigeret Ecclesiam S. Stephani per Capitulum generale Fratrum Sancti Pauli dimitti, & relaxari, id in manibus eorumdem Canonicorum fieri deberet, nihil juris ad eam ex hac transactione, seu concordia, & alia quavis, etiam potiori ex causa competere decernimus, & quatenus opus est, illam cum suis rebus, juribus, & actionibus omnibus a prædicta quoque Ecclesia Lateranen., ejusque mensa Capitulari perpetuo dividimus, & separamus, perpetuum eisdem silentium imponentes, ipsam vero Ecclesiam S. Stephani, ac ejus Domus, ædificia, & membra prope eam, & ubilibet tam in dicta Urbe, quam extra eam existentia, urbanaque, & rustica prædia, ac fructus, redditus, proventus, agros, Vineas, Census, Jura, emolumenta, ceteraque omnia bona mobilia, & immobilia cujuscumque qualitatis, pretii, & valoris annui sint, eidem Collegio in perpetuum concedimus, & assignamus, volumusque, ut Fratres, qui nunc ibi reperiuntur, alio juxta voluntatem, & ordinationem Protectoris illorum traducantur, & locus vacuus Collegio, & Scholaribus reliquatur, cum eo tamen, ut in eadem Ecclesia Cultus Divinus debite exerceatur per Presbyteros sæculares a Protectoribus, seu Rectoribus Collegii pro tempore existentibus deputandos.

§.4. Et quia est etiam apud Basilicam Sancti Petri Hospitale Sancti Stephani Regis Hungarorum nuncupatum, quod a dictis Fratribus possidetur, in quo nullis, vel paucis ejus Gentis Peregrinis ad Urbem venientibus, vix datur facultas exercendæ erga eos Hospitalitatis, hoc quoque Hospitale cum suis ædibus, rebus, suppellectilibus, mobilibus, & immobilibus, ac etiam omnibus, & quibuscumque possessionibus, Vineis, agris, Domibus, Juribus, censibus, redditibus, ac aliis bonis similiter eidem Collegio in perpetuum unimus, & incor-

incorporamus, itaut liceat Protectoribus, necnon Rectori dicti Collegii pro tempore existenti corporalem possessionem tam Ecclesiæ, & Domus S. Stephani, quam Hospitalis, necnon utriusque Domorum, ædificiorum, Vinearum, agrorum, annexorum, membrorum, prædiorum, censuum, Jurium, obventionum, & actionum omnium prædictorum per se, vel alium, seu alios propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque omnium fructus, redditus, & proventus in Collegii prædicti usus, & utilitatem, supportatis tamen oneribus dicti Hospitalis, si quæ sint, convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

Privilegia Collegio, ejusque Rectoribus, & Familiaribus, ceterisque concessa.

§.5. Ceterum idem Collegium, illiusque Rectores, Œconomos, Magistros, Præceptores, atque Scholares pro tempore in eo existentes, & eorum domesticos, officiales, ac ministros, & ipsius Collegii bona mobilia, & immobilia cujuscumque qualitatis, & quantitatis in dicta Urbe, & extra, ac alias ubique locorum consistentia ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Vicarii, Senatoris, Conservatoris, ac Reformatorum dictæ Urbis, necnon Rectoris studii generalis Urbis, & cujusvis Ordinarii locorum, aliorumque quorumcumque Judicum, & officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum, & præterea illud in propriis ejus rebus, & bonis, & alios cum ipso contrahentes a solutione, & exactione omnium, & quorumcumque pedagii, gabellæ, Bollettini, Decimarum, & cujusvis alterius tam ordinarii, quam extraordinarii oneris ex quacumque causa impositorum, & imponendorum perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & Sedis Apostolicæ, atque nostra protectione suscipimus, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus, eisdem quoque Collegio, Rectoribus, Scholaribus, Præceptoribus, Magistris, Œconomis, Officialibus, & Ministris, ut quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & Indultis, quibus studium generale dictæ Urbis, & illius Rector, Doctoresque in eo, etiam actu legentes quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ad eorum instar, & pari modo uti, potiri, & gaudere valeant in omnibus, & per omnia perpetuo concedimus, illaque eis communicamus, districtius inhibentes Vicario, Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectorique, & aliis Judicibus, officialibus, & personis prædictis, ac etiam pro tempore existenti S.R.E. Camerario, Præsidentibusque, & Clericis Cameræ Apostolicæ, ac quibusvis Commissariis ad exactionem Decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumvis literarum, eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum prætextu, Collegium, Rectores, Scholares, Præceptores, Magistros, Œconomos, Officiales, & Ministros prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quovis modo molestent, nec molestari permittant.

§.6. Et præterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegii cum assistentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore erunt, seu alicujus eorum, vel de ipsorum Consilio, & expresso consensu, illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studisse, ac literarum scientia, & moribus idoneos esse repererint, ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennen. juxta Universitatis ejusdem Urbis consuetudinem, seu alias promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi, quodque sic promoti facultates, in quibus studuerint, legere, & interpretari, ac de eis disputare, & quoscumque gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac omnibus, & singulis gratiis, favoribus, prærogativis, & Indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi Constitutiones, & mores ad gradus prædictos promoti de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, ac debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa Universitate juxta consuetudinem, & mores prædictos suscepissent, concedendi, & indulgendi, liberam eadem auctoritate tribuimus facultatem.

Designantur Cardinales Protectores.

§.7. Ut vero ipsius Collegii Conservationi, bonoque regimini tam in his, quæ ad institutionem, & disciplinam, quam quæ ad victum, vestitum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur, Venerabiles Fratres nostros Joannem Ostien. Maronum, & Jacobum Tusculan. Sabellum Episcopos, & dilectos filios nostros Tholomeum S. Agatæ Comen, & Julium Antonium S. Bartholomæi in Insula titulorum S. Severinæ nuncupatos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales ejusdem Collegii Protectores, & Defensores constituimus, ac deputamus, quorum Consilio, & opere, supradicta, & alia quæcumque ad eosdem in Collegium admittendos Scholares, retinendosve, ac dimittendos spectantia agantur, statuantur, & ordinentur, dantes eisdem, & pro tempore existentibus Protectoribus plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem pro salubri directione, & conservatione dicti Collegii, illiusque bonorum, & rerum, ac jurium tam temporalium, quam spiritualium Rectores, Præceptores, Magistros, Regentes, Œconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque Ministros, & Officiales in eo deputandi, amovendique, & alios eorum loco sufficiendi, ordinationesque, & statuta, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilio Tridentino non repugnantia faciendi, & edendi, eaque cum visum fuerit, revocandi, immutandi, & corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ postquam facta, edita, revocata, immuta-

mutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac si auctoritate Apostolica approbata, & confirmata essent.

§.8. Decernentes illa ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus, aliisve personis in Collegio servientibus, & ministrantibus inviolabiliter observari, ac juxta eorumdem dispositionem, & omnino circa ea omnia supradicta a quibusvis Judicibus Ordinariis, & delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus in quavis causa, & instantia, sublata eis quavis aliter judicandi facultate, ubique judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.9. Non obstantibus præmissis, & Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac nostris de unionibus committendis, vocatis quorum interest, & de non tollendo jure quæsito, ac de verificandis causis, propter quas Nos ad præmissa inducimur, coram loci Ordinario, vel aliis, etiam tamquam a Sede prædicta delegatis, itaut Rector, Ministri, ac Collegium prædictum nullibi umquam ad id teneantur, nec propterea, nec etiam pro eo quod supradict., aut alii interesse habentes vocati non fuerint, præsentes per subreptionem obtentæ præsumantur, viribusque, & effectu ob id vel alias careant, aliisque Apostolicis, ac etiam aliorum Conciliorum generalium Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Conventus, & Hospitalis prædictorum fundatione, atque illorum, & Ordinis, ac Ecclesiæ Lateranen. Urbis, & Cameræ Apostolicæ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & Indultis Apostolicis eidem Ordini, Ecclesiæ, Hospitali, & Capitulo Lateranen., ac ipsorum superioribus, & personis, necnon Senatori Urbis, Conservatoribus, Reformatoribus, Camerario, Universitatibus, ac eorum Collegiis, Rectoribus, aliisque prædictis, necnon ipsi Urbi, & Populo Romano sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam Motu proprio, & ex quibusvis causis, atque iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon quacumque contradictione alicujus, seu majoris partis Conventus, & Ordinis præfatorum, seu consensus Superiorum ipsius, & Capituli Lateranen. defectu, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, Constitutionis, jussionis, suppressionis, & extinctionis, liberationis, divisionis, separationis, impositionis, assignationis, voluntatis, unionis, incorporationis, exemptionis, libertatis, susceptionis, subreptionis, concessionis, communicationis, inhibitionis, tributionis, constitutionis, deputationis, decretorum, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo nono. Kalen. Martii, Pontificatus nostri Anno VII.

Dat. die 1. Octob. 1579. An. VII.

XCII.

Inhibitio perpetua sub pœna excommunicationis, ac privationis Officiorum, & vocis activæ, & passivæ Monachis Congregationis Montis Oliveti extorquen. Prælaturas, & Officia dictæ Congregationis favoribus Principum.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUM nihil ita alienum sit ab instituto personarum, quæ sub obedientiæ jugo Altissimo famulari se astrinxerunt, atque effrænata illa dominandi libido, omnes quas possumus vias exquirimus, per quas illa repressa, & a cordibus dictarum personarum eliminata eædem personæ quietius, & tranquillius debitum eidem altissimo exhibeant famulatum.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus nonnulli Congregationis Montis Oliveti Ordinis Sancti Benedicti Monachi ad Prælaturas, & officia dictæ Congregationis improbe sperantes non vereantur, quod sua nequeunt industria assequi, illud favoribus potentum, & magnatum extorquere, Nos præmissis de aliquo opportuno remedio providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia omnes, & singulos dictæ Congregationis Monachos cujuscumque ætatis, gradus, conditionis, præeminentiæ, & literaturæ existentes, & quacumque dignitate præfulgentes, qui ad Prælaturas, tam majores, quam minores, & alia quæcumque, & quomodocumque nuncupata officia dictæ Congregationis assequenda intenti ad Principum sæcularium, vel ecclesiasticorum, aliorumve Prælatorum, aut personarum de gremio dictæ Congregationis non existentium favores per se ipsos, aut interpositas personas recurrerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis directe, vel indirecte, palam, vel occulte ad dignitates, seu officia in eadem Congregatione obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis, & honestis rationibus ea obtinere

Excommunicatio in eos Monachos, qui favore potentum Prælaturas extorquere curaverint.

nere quæsierint, illorumque complices, & fautores, necnon omnes dictæ Congregationis Monachos, etiam Abbates generales, Visitatores, & Vicarios, qui pro tempore regimini dictæ Congregationis deputati erunt, quovis illi titulo designentur, quibus etiam in virtute sanctæ obedientiæ, ne id faciant, districtius inhibentes, qui aliquos precibus, literis, aut favoribus Principum, vel Prælatorum, aut aliorum extra dictum gremium existentium cujuscumque gradus, status, ordinis, vel præminentiæ fuerint, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, vel Patriarchali dignitate, seu Cardinalatus honore, vel Regali, Imperiali, seu Ducali sublimitate censeantur, adducti, seu quos pactis, pollicitationibus, aut aliis quibuscumque minus legitimis viis ambire, aut procurare compererint, ad cujusvis generis prælaturas, dignitates, officia, administrationes, & gradus promovere præsumpserint, laqueo excommunicationis latæ sententiæ, a qua non nisi per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore existentes præterquam in mortis articulo constituti absolvi nequeant, innodamus.

§.2. Decernentes Monachos dignitates, aut officia hujusmodi ambientes, illorumque fautores, & complices, ad quascumque Prælaturas, dignitates, & Officia spiritualia, vel temporalia, & præsertim in ipsa Congregatione obtenta, & obtinenda perpetuo inhabiles, & Prælaturis, dignitatibus, administrationibus, vel officiis eo ipso privatos, pro ut Nos etiam eos privamus, ac voce tam activa, quam passiva carere, necnon electiones, & promotiones, sic ut præfertur, injuste, & indebite extortas, aut factas nullas, invalidasque esse, & adversus eos, qui his minus legitimis rationibus ad quodcumque regimen, aut officium se eligi, vel assumi obtinuerint, per ejusdem Congregationis superiores quandocumque procedi, & rei veritate etiam per indicia, & probabiles conjecturas legitime tamen cognita, condignis pœnis tanquam publice dictæ Congregationis quietis perturbatores affici posse, & debere.

Clausulæ.

§.3. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, vel Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Congregationis, & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & illorum superioribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, & confirmatis. Quibus omnibus etiam si per illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat Motu, & scientia similibus latissime derogamus, ac derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque, aut si prædictis Congregationis & Monachis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.5. Ac ut harum literarum notitia ad omnes dictæ Congregationis Monachos facilius deveniat, volumus illas singulo quoque anno in Capitulo dictæ Congregationis, sive illud generale, sive non generale, fieri contingat, publice legi, illasque in dicto Capitulo lectas sic arctare, ac si legitime unicuique intimatæ fuissent, illarumque exemplis etiam impressis manu Scribæ dicti Capituli, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Præsidentis ipsius Congregationis, vel alterius in dignitate Ecclesiastica constituti obsignatis eamdem prorsus fidem haberi, quæ præsentibus haberetur, si eædem exhiberentur. — Fides transumptorum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 4. Aprilis, 1579. Pontificatus nostri Anno VII. — Dat. die 4 Aprilis 1579 An. VII.

XCIII.

Suppressio quorumdam Monasteriorum, & dignitatum Abbatialium Congregationis Camaldulen., & applicatio aliis Monasteriis, & Ecclesiis pro restituenda regulari disciplina in dicta Congregatione. — Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AB ipso primum die, quo fuimus ad regimen universalis Ecclesiæ divina pietate vocati, sollicitudinem perpetuam habuimus in reparanda Sacrarum Religionum disciplina, ac tollendis incommodis, quæ in eis irrepserint, ut illis nostra opera, & auctoritate quam primum sublatis, Religiones ipsæ fructus magis Domino proferant ampliores.

Causa Constitutionis edendæ.

§.1. Pium igitur hoc, & salutare institutum prosequi, annuente Domino, intendentes ad Venerabilem familiam Camaldulen. olim a Beato Romualdo institutam Eremo, Sanctitate, & Religionis zelo florentem respicimus, & animadvertentes ejusdem Ordinis Monachos numero adeo exiguo esse, atque ordinem ipsum sic angustis prope finibus circumscribi, ut ad ipsius dignita-

gnitates, regendaque Monasteria inhabiles, vel minus idonei, ac literarum ignari plerumque necessario sint eligendi, eosdemque ad eas dignitates assumptos se ipsos non agnoscentes, ac propriis viribus nimium confidentes in dies majoribus administrationibus, ac officiis assequendis studere, eaque cupiditate ductos, aut spe elatos, quæ æquum ab iniquo discerni plene non patitur, illorum electioni, qui vitæ, ac morum sanctitate, scientiarumque cognitione præ ceteris, & in Ordine clarent, aperte adversari, ac aliis novarum rerum auctoribus, ac conditione, rerumque agendarum usu inferioribus facere, suppressione nonnullarum dignitatum Abbatialium Monasteriorum dicti Ordinis, illarumque ad minorem numerum reductione, ut ad illas in posterum viri eligantur magis idonei, aliisque sæcularibus remediis, vel novarum Constitutionum editione prospicere decernimus.

Suppressio, de qua in ipsa Constitutione

§.2. Itaque de Apostolicæ potestatis plenitudine omnes dicti Ordinis Monachos, qui Sancti Nicolai in formibus nuncupati de Urbe, e della Rota Senen., ac S. Michaelis Aretin., necnon Sancti Nicolai Burgi Sancti Sepulchri, ac Sanctæ Margharitæ de Britelli, & de forma Fesulanen., ac Plebanæ de Cellulis, ac Sanctissimæ Trinitatis Feretran., ac Sanctæ Crucis Eugubin. Civitatum, vel Diœcesum Monasteriorum, seu Prioratuum regimina, & administrationes obtinent, vel eorum regimini sub quocumque nomine etiam Plebanorum præsunt, ab eisdem prorsus absolvimus, & ab illorum possessione amovemus, ac pro absolutis, & amotis a regiminibus, & Administrationibus prædictis prorsus haberi debere decernimus, nonnullisque justis de causis adducti in eisdem Monasteriis, Prioratibus, & Ecclesiis Dignitatem Abbatialem, vel Prioratus, aut Plebanatus, vel alio quovis nomine nuncupatam penitus, & omnino supprimimus, extinguimus, & abolemus, ac eorumdem Monasteriorum, Prioratuum & Ecclesiarum fructus, redditus, proventus, jura, res, & bona quæcumque Sancti Nicolai de dicta Urbe, videlicet Monasterio Sancti Gregorii etiam de Urbe, quo ex eisdem Monachis dicti Ordinis eodem in Monasterio Sancti Gregorii benigno hospitio excipere valeant, ac del Archo in Monasterio della Rosa dignitate Abbatiali instituta, ac Prioratus, & Prioris illius dignitate, ac nomine, & denominatione prorsus abolitis, ac Sancti Michaelis Monasterio de Agnano, necnon Sancti Nicolai Burgi sancti Sepulchri, Monasterio Sanctæ Mariæ de Trivio Sarsinaten., ita tamen, quod ejusdem Monasterii Sanctæ Mariæ pro tempore Abbas in Civitate ejusdem Burgi Sancti Sepulchri, ut est moris, resideat, ac Sanctæ Margaritæ Monasterio Angelorum Florentin. juxta antiquam ejusdem Ordinis privilegiorum dispositionem, quam potiori pro cautela per præsentes confirmamus.

Monasteria, in quibus literarum studia vigere debeat

§.3. Ac ad augendam literarum, ac liberalium artium, scientiarumque studium in Monasterio Sancti Salvatoris prope, & extra muros Vulterran. postremis temporibus Institutum plebis de Cellolis, Sanctissimæ Trinitatis Feretran. Monasterio, etiam Beatæ Mariæ Angelorum Pisauren., ac Sanctæ Crucis Eugubin. Monasterio Sanctæ Mariæ, etiam Pisauren. ut ita dispositionem alias a Sede Apostolica emanatam, quam hac in parte etiam confirmandam duximus, perpetuo concedimus, applicamus, & approbamus.

§.4. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ Monachis, ut præfertur, ab eorum administrationibus absolutis, ut cum primum præsentium literarum ad eos notitia pervenerit, Ecclesiarum, ac Monasteriorum, nec non fructuum, redditicum, proventuum, juriumque, & pertinentiarum, & illorum quorumcumque possessionem vacuam, liberam, & expeditam dimittant, itaut liceat dictorum Monasteriorum; quibus illa concessa, & applicata sunt, ut præfertur, Abbatibus, & Conventibus corporalem possessionem Ecclesiarum, ædificiorum, membrorum, Chororum, & proprietatum, ac jurium omnium quacumque ratione possessorum per se ipsos, vel alios ad id deputandos omni mora, & dilatione præcisa libere apprehendere, captamque, & apprehensam etiam perpetuo retinere.

§.5. Ac ad magis obviandum abusui introducen. in eo Ordine majorem numerum Abbatum, & Prælatorum, qui pluribus ab hinc annis eodem in Ordine inolevit, quod in posterum Abbas Sanctorum quatuor Coronatorum similiter de Urbe, qui nudo tantum nomine utitur, dum in Ædificiis dictæ Ecclesiæ triumque Monasteriorum dicti Ordinis, aut status, & essentia Regularis illius Institutum fuerit, verum superioribus annis brevi tantum tempore Cardinale, qui eidem Ecclesiæ tunc præerat, ac cujus titulus Cardinalatus dicta Ecclesia, tunc erat, permittente, aliquot Monachi Camaldulen. prope dictam Ecclesiam Sanctorum Quatuor inhabitaverint, nec apud eam Ecclesiam resederint, ut inde aliquos fructus perceperint, ne unquam eligatur, expresse prohibemus.

§.6. Ac dum regimini, & administrationi Monasterii Sancti Hyppoliti Faventin. pro tempore ejus Ordinis Generalis præest, dumque vice Generalis eodem in Monasterio fungitur nullam vocem in Capitulo generali ejus Ordinis tanquam dicti Monasterii Sancti Hyppoliti Abbatem sibi vindicare valere, verum ad ejusdem Generalis arbitrium ibidem poni, & amoveri posse declaramus.

§.7. Necnon quo certus Monachorum, & ministrorum numerus, inter quos Conventualitas servari possit in Monasteriis dicti Ordinis alatur, pauciorem numerum duodecim Monachis eisdem in Monasteriis educandum non esse censemus, id si secus evenerit, ac in Monasteriis minor numerus duodecim Monachis fuerit, ne Conventuales, quos appellant, Monachos, qui numero duo sunt, & ad generale Capitulum accedunt, causa certiorandi Capitulum de statu

statu singulorum Monasteriorum eligere possint, interdicimus, ac generalem pro tempore dicti Ordinis, cujus munus triennii spatio absolvitur, tertio ejus Magistratus anno Syndicatui duorum Monachorum ætate graviorum, qui ad id per Diffinitores electi fuerint subjacere, debere statuimus.

§.8. Ac postremo de probitate, & prudentia dilecti filii Antonii de Pisa nunc ipsius Ordinis Generalis plurimum in Domino confidentes, ut hac vice dumtaxat, si opus fuerit, idque expedire illi videbitur, omnes dicti Ordinis Diffinitores eligere valeat, facultatem impartimur; Ac omnia, & singula, quæ prudenti, & maturo Judicio dilecti filii Nostri Ptolomei Tituli Sanctæ Agathæ Presbyteri Cardinalis Comen.nuncupat. dicti Ordinis apud Nos, Sedemque Apostolicam Protectoris, ad ejusdem Ordinis Reformationem statuta, & ordinata sunt, quibusque ejus propria manu idem Ptolomæus Cardinalis subscripsit, quorum tenores,ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habemus, approbamus, & confirmamus, ac præsenti scripti patrocinio communimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, præsentesque, ac in dictis statutis, & ordinationibus contenta per quoscumque dicti Ordinis Monachos, & Professores quacumque dignitate præditos observari debere, & ad id per privationem officiorum, & dignitatum, quæ obtinent, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac demum censuris, & pœnis Ecclesiasticis cogi, & compelli posse, sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, dictique Ordinis pro tempore existentes Protectores, causarumque Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ.

Designatio executorum.

§.9. Quocirca venerabilibus fratribus Maceraten., & Amerin. Episcopis, & dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Generalis, vel Monachorum dicti Ordinis fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa omnia, & singula ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obstantibus fel. rec. Bonifatii Papæ VIII. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, ac piæ mem. Leonis X. Prædecessorum nostrorum super electione Diffinitorum dicti Ordinis facien., ac Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac nostra de unionibus committendis ad partes vocatis, quorum interest, & exprimendo vero valore, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, Prioratuum, & Ordinis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Exceptio.

§.11. Ceterum in his, quæ pro salubri dicti Ordinis statu, & felici directione alioquin instituta hucusque reperiuntur, quæque nec præsentibus, nec statutis, aut ordinationibus per dictum Ptolomæum Cardinalem editis contraria sint, nec illorum effectum impedire possunt, nihil omnino detrahere, sed illa omnino immota custodiri intendimus, ac volumus, quod Ecclesiis Monasteriorum etiam Prioratuum suppressorum prædictorum, per Presbyteros sæculares, ab Ordinariis approbare, quibus de congruis salariis, & provisionibus arbitrio ipsorum Ordinariorum statuendis, & declarandis per dictos Monachos omnino satisfieri debeat, in divinis debite deserviatur.

Fides transumptorum fides.

§.12. Quodque præsentium literarum exemplis etiam impressis manu publici Notarii subscriptis, ac personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo &c.

Dat. die 8. Aprilis 1579. An.VII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 8. Aprilis, Pontificatus nostri Anno VII.

XCIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio statutorum, & ordinationum in Capitulo generali factorum super reformatione Congregationis Cassinen.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

CUM in cunctis rebus ea sit humani judicii incertitudo, ut nulla prorsus lex constitutiove, matura quantumvis consideratione, & pio studio componi, & excogitari possit, quin eam propter varietatem & multitudinem rerum emergentium, in quibus omnis hujus seculi operatio constituta est, plerumque etiam quæ Apostolica auctoritate fuerit approbata, & confirmata, refor-

reformari & alia de novo utiliter statui, & provideri experientia rerum magistra suadeat: mirum esse non debet, si quæ præteritis temporibus etiam a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris consulte statuta fuerunt, ex sanctioris inspectione consilii, cum ea pro regularium præsertim a noxiis præservatione, & feliciori in spiritualibus & temporalibus incremento, moderari, vel revocari expedire Nobis constat, in melius reformamus, ut regulares ipsi de virtute in virtutem progredientes, gratiam divinam consequi, & ad cœlestem patriam facilius pervenire mereantur.

Facti series. §.1. Sane sicut accepimus cum dilecti filii Præsidens, Diffinitores, & Abbates Congregationis Monachorum Cassinen. alias Sanctæ Justinæ de Padua, ordinis Sancti Benedicti, hæc prudenter considerantes, & paterno zelantes affectu, ut sicut Congregatio ipsa, ab ejus primæva erectione, optimis, ac salubribus institutis, & constitutionibus usque ad hæc tempora, recta, & gubernata fuit, idem quoque de cetero eorum solerti vigilantia, & studio, gratia divina sibi assistente eveniat, in eorum ultimo generali Capitulo nonnullos Prælatos ex gremio ejusdem Congregationis deputaverint, qui constitutiones, ordinationes, declarationes, & instituta regularia dictæ Congregationis exacte inspicerent, & quæ emendatione, correctione, vel additione indigerent, reformare, corrigere, addere, & alia in id opportuna juxta discretionem a Deo Optimo Maximo sibi datam facere studerent, Prælatique isti munus sibi injunctum prompta devotione suscipientes, post maturam institutionum hujusmodi a se habitam examinationem, nonnulla pro quieto, & felici regimine, solidiorique statu ejusdem Congregationis nuper ordinaverint, ediderint & statuerint; aliqua vero alia jam abrogata innovaverint, & quæ emendatione, vel additione, seu mutatione digna sibi visa fuerint, emendaverint, addiderint, & immutaverint.

§.2. Et præcipue, quod Monachi, Conventuales nuncupati, quos singuli conventus Monasteriorum ipsius Congregationis cum eorum Prælatis ad Capitulum generale pro electione illius Diffinitorum mittere tenentur, de cetero, non sorte dumtaxat, juxta morem a pluribus annis observatum, & dudum a fel. rec. Julio Papa II. Prædecessore nostro, suis in forma Brevis literis, Apostolica auctoritate approbatum, sed postquam sorte extracti, & ad id per singulos conventus, ad quos spectabit, suffragiis secretis, & aliis juxta formam, ordinationibus, ut præfertur, noviter editis, præscriptam, approbati fuerint, eligantur. Qui sic extracti, approbati, & demum Conventuales electi, cum paci, & quieti ipsius Congregationis plurimum consuli verisimile sit, si in illius præcipuis membris constituendis reliquæ partes, quibus misticum corpus ejusdemCongregationis constat, conveniant, etiam quod ab omni voce activa, & passiva in hujusmodi Diffinitorum electione aliis literis recolendæ memoriæ Clementis Papæ VII. similiter Prædecessoris nostri exclusi videantur, vocem in ea activam dumtaxat, & nequaquam passivam, ne homines novi, & inexperti regimini ejusdem Congregationis admoveantur, & auctoritas superiorum minuatur, ac licentia delinquendi præbeatur, habeant. Quas quidem ordinationes, statuta & alia prænarrata Præsidens ipse & regimen ejusdem Congregationis per Nos, & Sedem Apostolicam approbari, & confirmari summopere cupiant.

§.3. Rursus declarationis nostræ oraculo dilucidari perplexitates, quæ in plerisque ejusdem Congregationis Abbatibus, & aliis Monachis oriuntur, si excommunicationis latæ sententiæ & aliæ pœnæ, literis Sanctæ memoriæ Leonis Papæ X. etiam Prædecessoris nostri, adversus eos, qui circa Diffinitorum electionem practicas per se, vel alios directe, seu indirecte quocumque tempore fecerint, ab aliisve practicatos, seu aliter conscios, aut quomodolibet illarum notitiam habentes, & non revelantes inflictæ, afficiant eos, qui tempore celebrationis Capituli generalis immediate in sermonibus, quos ad invicem cum aliis, de negotiis in illo pertractandis conferre contigerit, non ambitus, vel alicujus alterius improbæ intentionis causa, sed ut viri ad istud diffinitorum officium eligantur, consilio, & opera quorum Congregatio ipsa confidenter innixa divinum auxilium in adversis sperare, atque tranquillitatis tempore in suo statu feliciter perseverare possit, explicant literæ, quos idoneos, vel insufficientes ad tale munus obeundem esse existimat.

§.4. Nos zelum, & studium hujusmodi tanquam pium, & laudabile plurimum commendantes, & pro nostra erga eandem Congregationem, illiusque Prælatos, & Professores universos propensa voluntate, honesto huic desiderio, quantum cum Deo possumus, benigne annuentes, necnon prænarratarum Julii, Leonis, & Clementis Prædecessorum literarum, ipsorumque, tam antiquorum, etiam abrogatorum quam nuper sic ordinatorum, innovatorum, & immutatorum, ac aliorum præmissorum, ceterorumque de necessitate magis forsan exprimendorum tenores, modos, formas, causas, qualitates, & compendia veriora, ac si de verbo ad verbum insererentur pro plene, & sufficienter expressis habentes, constitutiones, ordinationes, & statuta quæcumque, ut præfertur, seu alias quomodolibet edita, innovata, emendata, addita, immutata, & reformata cum omnibus quibusvis inde pro tempore secutis, Apostolica auctoritate, tenore præsentium ex certa scientia confirmamus, & approbamus; illisque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adiicimus; supplentes omnes & singulos tam juris, & facti, ac omissarum solemnitatum quarumvis etiam substantialium defectus, qui in eisdem quomodolibet intervenerunt, illaque valida, & efficacia fore, ac esse, & suos plenarios effectus sortiri debere, necnon omnes & singulos quos con- Confirmatio statutorum.

concernunt, ad illorum observationem perpetuo teneri decernimus.

Declaratio censurarum. §.5. Ad servandas vero dictorum Abbatum, & Monachorum conscientias, & ab eis, ac aliis quibuslibet omnem prorsus ambiguitatis scrupulum removendum, quod ob sermones, qui insimul, non ambitus, vel alterius improbæ, sed bonæ intentionis causa de idoneitate, vel insufficientia ad Diffinitorum officium eligendorum habiti, ut præfertur, fuerunt, seu quos in futurum haberi continget, supradictas, aliquasve alias sententias, censuras, & pœnas non incurrerint, aut incurrant, declaramus.

Derogatio contrariorum §.6. Non obstantibus præmissis, ac aliis quibusvis etiam Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ordinis, & Congregationis prædictorum statutis, usibus, naturis, & consuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis, etiam Prædecessorum hujusmodi, in contrarium quomodolibet, sub quibusvis verborum formis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis; Quibus omnibus, & singulis illorum tenores pro plene & sufficienter expressis habentes, latissime derogamus, & ceteris contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Aprilis 1579. An. VII. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 13. Aprilis, 1579. Pontificatus nostri Anno VII.

XCV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Revocat S. Sua alias suas literas Congregationi Clericorum Regularium S. Pauli decollati concessas ea in parte, qua adversantur duabus Constitutionibus pro felici regimine dictæ Congregationis editis, super jure suffragii, & celebratione Capituli generalis, dictasque Constitutiones perpetuo approbat.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Romani Pontificis æqua & circumspecta providentia; & si circa Religiosorum statum, & mores intendens aliquid proximis temporibus statuerit, id nihilominus ubi publice expedire censetur, immutat, sicut in Domino conspicit expedire.

Facti series. §.1. Nuper siquidem dilectis filiis Præposito generali, & illi Assistentibus, ac Discretis Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli Decollati exponentibus per Nos accepto, quod dum eadem Congregatio, autore Domino, Sedisque Apostolicæ intercedente auctoritate, initium sumpserat, resque omnis ad paucos redigebatur, ac unam tantum domum, sive Collegium in Civitate Mediolanen. haberent, statuerant, idemque statutum inter Constitutiones ejusdem Congregationis perpetuo observandas redactum fuerat, videlicet, quod hi, qui in dicta Congregatione professi fuissent in Capitulis, quæ vocalia nuncupantur, interesse, ac de rebus ad universæ Congregationis statum pertinentibus agere, & statuere possent; postquam autem ejus Congregationis Constitutiones ejusdem Sedis Apostolicæ auctoritate comprobatæ, eademque Congregatio numero personarum aucta fuerit, ad evitandam confusionem, quam in unum convenientium, & Congregatorum multitudo plerumque parere solet, aliarumque religionum exemplo ducti eatenus observata consuetudine, cui aliquo tempore per quemquam adversatum non fuerat, eadem in Congregatione usu receptum extiterat, ut nullus, vel in dicta Congregatione professus licet in Sacro, vel Presbyteratus ordine constitutus admitteretur in Capitulis vocalibus, nisi præcipue hoc illi per Capitulum generale concessum, indultumque foret; tunc autem personarum, ac domorum, vel Collegiorum dictæ Congregationis numero aucto cum animadversum fuerit, difficile, & fere impossibile esse, omnes dictæ Congregationis Professores, qui in eisdem domibus, & Collegiis residerent, undique convenientes insimul causa celebrandi Capitulum generale annis singulis, ut est moris, congregarentur, quo tempore in Ecclesiis domorum, & Collegiorum dictæ Congregationis divinus cultus, & ministrorum numerus maxime diminueretur, eædemque Ecclesiæ fere destitutæ remanerent, ac universæ Congregationi exinde maximum afferretur dispendium, & incommodum, statutum de admittendis singulis professis in Capitulis vocalium, etiam si sacris ordinibus constituti fuissent, per alias nostras literas abolevimus, consuetudinemque, quod nemo in eisdem Capitulis vocalibus admitteretur, nisi per Generale Capitulum id expresse eis concessum extitisset, perpetuo approbavimus & confirmavimus, quodque nullus in posterum vocem in eodem Capitulo generali haberet, qui in dicta Congregatione per quadriennium laudabiliter post factam professionem non vixisset, ac fide dignorum testimoniis de vita, moribus, Religionisque zelo probatus tunc demum a Capitulo generali ad idem Capitulum esset admissus, ac ad idem Capitulum generale quatenus celebrandum cujuscumque domus, sive Collegii superior una cum discreto ejusdem domus, & Collegii legitime in eadem Domo, vel Collegio ad id electo accedere deberent, nec alii ad idem Capitulum generale accedere auderent, seu præsumerent, statuimus, & ordinavimus, & alias prout in eisdem literis latius explicatur.

§.2. Verum cum sicut iidem Præpositus, & illi Assistentes, & Discreti Nobis denuo exposuerunt, in Constitutionibus nuper cum dilecto filio nostro Carolo tit. Sanctæ Praxedis Presbytero Cardinali participatis pro felici dictæ Congregationis regimine editis libro quarto earumdem Constitutionum capite primo sub titulo de administratione, in universum, & jure suffragii inter alia disponatur sub his verbis videlicet, non omnes etiam fratres administrationis participes es- Causa Constitutionis edendæ.

se posse, hoc est, non omnes jus suffragii habere, quam vocem habere, seu vocalem esse dicimus, sed quadriennio demum post professionem completo jus suffragii quilibet habere debet, modo esset Sacerdos, & ad id non factus inhabilis, neque in hoc dispensari posset, concedi, ac in eodem libro quarto de Capitulo generali congregando Capite secundo statuatur, ut cum ad Congregationis tranquillitatem, & commodum pertinere videatur, Capitulum generale raro celebrari, ordinarie tertio quoque anno celebraretur, tum ad Præpositi generalis, & aliorum Officialium electionem tum ad ea tractanda, quæ ad Congregationis regimen, disciplinamque conservandam, aut si aliqua ex parte remittatur, restituendam pertinerent, nuper iidem Præpositus, & Assistentes Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus omnia, quæ in dictis literis continerentur, quatenus hujusmodi postremo loco editis Constitutionibus adversentur, tollere, & abolere, easdemque editas Constitutiones auctoritate nostra inviolabiliter eadem in Congregatione observandas proponere, aliasque in præmissis consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

Revocatio Literarum prædictarum, ut in Constitutione.

§.3. Nos igitur qui piarum Congregationum profectum sinceris exoptamus affectibus, literarum prædictarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, literas nostras prædictas ea in parte, qua Constitutionibus prædictis nuper editis adversantur, Apostolica auctoritate tenore præsentium revocamus, & abrogamus, viribusque penitus, & omnino evacuamus, ac Constitutiones prædictas perpetuo approbamus, & confirmamus, omnesque & singulos, tam juris, quam facti, & solemnitatum etiam substantialium omissarum in præmissis defectus supplemus, easdemque novas Constitutiones exacte in virtute sanctæ obedientiæ ab omnibus, quos illa concernunt, districte observari præcipimus, & mandamus,

Clausulæ.

præsentesque literas perpetuis futuris temporibus valere, ac de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel ad terminos juris reduci, aut in jus, vel controversiam vocari posse; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Mandatur executio.

§.4. Quocirca Venerabilibus fratribus Maceraten., & Amerin. Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties, pro parte Præpositi & Assistentium prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari; non permittentes eos, aut eorum quemlibet desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus felic. record. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 25. Aprilis 1579. An. VII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 25. Aprilis, 1579. Pontificatus nostri Anno VII.

XCVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Institutio Confraternitatis Campi Sancti de Urbe Germaniæ inferioris, & superioris ac Flandriæ Nationis in Archiconfraternitatem aliarum Confraternitatum similium, cum facultate aggregandi, & Indulgentiis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pietatis, & Christianæ charitatis opera, quæ Salvator, & Dominus noster Jesus Christus, cujus vices licet immeriti gerimus in terris, fidelibus suis antequam pateretur instanter commendavit, ubique gentium, præsertim in Alma Urbe, quæ ceteris Illustre exemplar præstare debet, exerceri desiderantes, fideles singulos hujusmodi exercitiis maxime sub immaginis pietatis Beatæ Mariæ Virginis Dei Genetricis vexillo pia devotione mancipatos specialibus favoribus, & gratiis confovemus, eorumque Capellas, & Ecclesias Indulgentiarum & remissionum muneribus decoramus, ut illæ a Christifidelibus ferventiori devotione fre-

frequententur, ac ipsi Christifideles exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores.

Facti series, & causa Constitutionis edendæ.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus dilecti filii Magistri, seu Administratores, & Confratres Confraternitatis in Capella, seu Ecclesia Hospitalis ejusdem Beatæ Mariæ Campi Sancti de Urbe rite institutæ Zelo Domini nostri permoti in ipsa Capella plures Capellanos ad eorum nutum amovibiles pro Missarum, & aliorum Divinorum Officiorum singulis anni diebus celebratione, manutenere consueverint, ac quamplurima charitatis, & misericordiæ opera, tum pauperes infirmos visitando, & eis de necessario subveniendo, mortuorumque pauperum Cadavera in celeberrimo ejusdem Capellæ, seu Ecclesiæ Cemeterio gratis sepelliendo, ac illa associando, & hospitalitatem servando, necnon suis solitis vestibus, & insigniis, videlicet saco nigro imagine pietatis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis induti frequentes processiones faciendo hactenus exercuerint, & de præsenti exercent, ac ad ipsam Confraternitatem magnus Prælatorum Illustrium, & nobilium virorum conventus factus fuerit, conveniensque sit, ut sicut Urbs ipsa aliarum Civitatum, & locorum totius Orbis Mater, & Magistra esse dignoscitur, ita etiam dicta Confraternitas aliarum similium Confraternitatum eadem insignia deferentium caput existat, & ab ea tamquam capite ceteræ omnes similes Confraternitates, & membra dependeant.

Erectio in Archiconfraternitatem.

§.2. Nos cupientes, ut dicta Confraternitas, cujus omnimoda administratio penes Germaniæ Inferioris, & Superioris, ac Flandriæ Nationes esse, & spectare dignoscitur, prosperis igitur proficiat incrementis, ac grata dilectorum filiorum Flavii Presbyterorum Cardinalium tituli Sanctæ Priscæ, Orsini, & Christophori tituli S. Onuphrii Madrutii dictarum Nationum Protectorum apud Nos pro eisdem Magistris, seu administratoribus, ac confratribus facta intercessione adducti Confraternitatem Beatæ Mariæ hujusmodi in omnium aliarum Confraternitatum nunc, & tempore ubicumque locorum erectarum, & Insignia pietatis Beatæ Mariæ hujusmodi deferentium in Archiconfraternitatem, a qua illæ omnes, ut membra a capite dependeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus, ac Magistris, seu Administratoribus, & Confratribus prædictis, ut quæcumque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini non contraria a Vicario dictæ Urbis approbanda pro Capellæ, seu Ecclesiæ, & Archiconfraternitatis hujusmodi felici regimine, piorumque operum exercitio, ac alias quomodolibet, & prout eis videbitur, etiam cum quarumcumque pœnarum in contravenientes appositione condere, & condita pro rerum, & temporum varietate revocare, limitare, alterare, & immutare, ac alia, ut præfertur, approbanda denuo edere, ipsasque pœnas executioni demandare.

Concessio Indulgentiarum

§.3. Et insuper, ut dicta Capella, seu Ecclesia in majori reverentia semper habeatur, & Christifideles eo libentius ad illam devotionis causa confluant, quo exinde majora spiritualia dona pro animarum suarum salute adipisci posse cognoverint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Confratribus prædictis vere penitentibus, & confessis dictam Capellam, seu Ecclesiam singulis ejusdem Beatæ Mariæ, & Sanctissimi Corporis Christi festivitatibus a primis Vesperis usque ad occasum solis earumdem festivitatum devote visitaverint, ac inibi ter Orationem Dominicam, & salutationem Angelicam recitantibus, seu pro S.R.E. prospero statu, & Catholicæ Fidei exaltatione, ac conservatione, heresumque extirpatione, vel alias ad Deum, prout unicuique suggeret devotio, effundentibus, quo die ex festivitatibus prædictis id fecerint, necnon aliis omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus de gremio dictæ Confraternitatis non existentibus si vere pœnitentes, & confessi Capellam, seu Ecclesiam prædictam in Festivitate Conceptionis ejusdem Beatæ Mariæ a primis Vesperis usque ad occasum solis posterioris Festivitatis hujusmodi visitaverint, & ibidem, ut præfertur, oraverint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & elargimur.

§.4. Necnon eisdem Christifidelibus utriusque sexus, qui Cemeterium prædictorum ingressi inibi pro animarum Christifidelium Defunctorum ibidem sepultorum salute Psalmum, qui incipit: *De profundis*: si ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam devote recitaverint centum dies de eis iniunctis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis auctoritate, & tenore similibus misericorditer in domino relaxamus, præsentibus, quas sub quibusvis similium, vel dissimilium Indulgentiarum, ac gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam in favorem fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum etiam de Urbe, Cruciatæ Sanctæ, & expeditionis contra Turcas, seu redemptionis captivorum, & alias sub quibusvis verborum tenoribus, & formis, per Nos, & Sedem Apostolicam quomodolibet factis, & faciendis revocationibus nullatenus comprehensis, sed semper ab illis exceptas esse, & censeri, ac eisdem Confratribus, & aliis Christifidelibus suffragari decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

Dat. die 11. Maii 1579. An. VII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 11. Maii, Pontificatus nostri Anno VII.

XCVII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Decretum, quod Capitulares, & aliæ personæ Ecclesiæ Barchinonen. non possint percipere distributiones quotidianas prætextu officiorum Principatus Cathaloniæ.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series. Romani Pontificis providentia circumspecta, circa gesta per eum ubi expedit, desuper adducit officium, prout conspicit in Domino salubriter expedire. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Capitulum Ecclesiæ Barchinonen., quod dudum pro parte tunc existentium Deputatorum, & Auditorum Computorum generalis Principatus Cathaloniæ fel. rec. Eugenio Papæ IV. Prædecessori nostro exposito, quod ad gubernationem, protectionem, & tuitionem Immunitatum, & libertatum, necnon utilitatem communem, & bonum regimen ejusdem Principatus, personæ sex numero, duæ videlicet Ecclesiasticæ, & reliquæ sæculares, quæ in Civitate Barchinonen. moram trahere, & in Domo ad id ibidem ordinata certis diebus insimul convenire tenebantur, quarum tres deputati, aut reliqui tres Auditores Computorum singulis trienniis eligi consueverant, & personæ Ecclesiasticæ sic electæ, quæ etiam quandoque Pontificali, & Abbatiali, seu alia dignitate fungebantur, pro eo, quod gubernationi, protectioni, & tuitioni hujusmodi insisten. ab Ecclesiis, & Monasteriis, quibus præerant, & beneficiis Ecclesiasticis, quę obtinebant, absentes existebant, juxta Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac beneficiorum eorumdem decreta statuta, consuetudines, & ordinationes, illorum fructibus, redditibus, & proventibus, seu aliquibus eorum portionibus privabantur. Idem Prædecessor prædictorum Deputati, & Auditoris Ecclesiasticorum in ea parte inclinatus eisdem, & pro tempore existentibus Deputato, & Auditori Ecclesiasticis eorumdem Computorum, & eorum cuilibet, ut deputationi, & auditioni Computorum hujusmodi tam in dicta Civitate, quam alibi insistendo fructus, redditus, & proventus omnium, & singularum Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum prædictorum per eos pro tempore obtentorum, ipsorumque fructuum, redditumm, & proventuum portiones cum ea integritate libere perpetuo percipere valerent, distributionibus quotidianis dumtaxat exceptis, cumque illos perciperent, si in eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & beneficiis personaliter resederint, & ad residendum in eisdem interim minime tenerentur, nec ad id a quoquam inviti valerent coactari, auctoritate Apostolica indulsit, & deinde piæ mem. Clemens Papa VII., etiam Prædecessor noster Indultum hujusmodi dicta auctoritate approbavit, & innovavit.

Causæ reformationis procedentium literarum. §.1. Postmodum, vero etiam Nobis pro parte tunc existentium deputati, & Auditoris Ecclesiasticorum Computorum hujusmodi exposito, quod ipsi ratione deputationis, & auditionis computorum eorumdem propria domicilia quandoque etiam valde remota derelinquere, & ad dictam Civitatem se transferre, & ibidem triennio moram trahere, ac ut statum suum decenter juxta dignitatis officii hujusmodi exigentiam tenere valerent, magna expensarum munera de necessitate subire cogebantur, & fructus beneficiorum illarum partium, plerumque adeo tenues existebant, ut ex illis absque distributionibus quotidianis commode se sustentare, & onera antedicta, sustinere non possent. Nos ipsorum Deputati, & Auditoris Ecclesiasticorum supplicationibus in ea parte etiam inclinati, eisdem Deputato, & Auditori Ecclesiasticis, tunc, & pro tempore existentibus, ut deinceps triennio prædicto durante non solum fructus, redditus, & proventus Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum prædictorum, sed etiam jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam distributiones quotidianas, & solis præsentibus, & Divinis Officiis interessentibus dumtaxat dari, & per eos lucrifieri solita cum ea integritate, cum qua illa perciperent, si omnibus Divinis, Officiis tam Diurnis, quam Nocturnis interessent, percipere libere, ac licite valerent, ita quod super integra portione hujusmodi per locorum Ordinarios, seu quosvis quomodolibet molestari, impediri, vel perturbari, aut aliqua etiam minima parte distributionum prædictorum propter absentiam hujusmodi privari nequirent, eadem Apostolica auctoritate indulsimus, prout in diversis dictorum Prædecessorum, ac nostris inde confectis literis plenius continetur.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat ad Deputati, & Auditoris Ecclesiasticorum officium, hujusmodi personæ dignitates Ecclesiasticas, etiam Pontificales, & Abbatiales, ut præfertur, in dicta Provincia obtinentes, & præter eas quatuor Canonici singularum Cathedralium Ecclesiarum ejusdem Provinciæ admitti, & convenire, ac per sortem eligi, & deputatus viginti quatuor, Auditores vero Ecclesiastici pro tempore existentes decem, & octo regalia quotidie pro salario fuerint eis præscripta; præterea quilibet eorum durante dicto triennio in singulis Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi duodecim ducatis cum dimidio alterius similis ducati, & in Sancti Georgii viginti alios Ducatos, & totidem solidos, ac in S. Joannis festivitatibus, etiam duodecim alios ducatos, necnon in fine mensis Maii sexdecim alios ducatos, & totidem solidos, & etiam pro Candelis quoque anno vigintiquinque alios ducatos ultra plura alia jura, & emolumenta ipsis ratione deputationis, & auditionis computorum hujusmodi obvenientia, quæ quoad deputatum videlicet octingentos, quo vero ad Auditorem Ecclesiasticos prædictos sexcentos ducatos, vel circa annuatim exce-

excedunt, percipere, ac ex illis omnibus non solum statum suum decenter juxta dignitatis officii hujusmodi exigentiam tenere, & onera eis incumbentia commode supportare, sed etiam plerumque maximum peculium sibi conficere, & acquirere consueverint; præceteris autem Cathedralibus Ecclesiis Principatus hujusmodi Ecclesia Barchinon. præter quatuor illius Canonicos prædictos, etiam magno aliarum personarum non solum inibi, sed etiam extra ipsam Ecclesiam, Dignitates, & Officia, alia beneficia Ecclesiastica, quorum ratione ad officia Deputati, & Auditoris Ecclesiasticorum hujusmodi concurrere possunt, obtinentium numero referta sit, & propterea omnes in illis partibus hujusmodi officium maxime exoptant, ac exinde eveniat, ut sors in Capitulares, & alias personas ipsius Ecclesię, præsertim autem eas, quæ illius servitio minus addictæ existunt, ac a matutinis, & aliis divinis Officiis inibi haberi, & fieri solitis se retrahunt, frequentius cedat, quæ quidem personæ ratione deputationis, & auditionis computorum hujusmodi propria domicilia relinquere, & salvo unius, vel alterius famulorum augumento alia onera extraordinaria subire nullatenus coguntur, nec in aliquo impediuntur, quo minus pro distributionibus hujusmodi percipiendis, & lucrandis in dicta Ecclesia residere, ac inibi, tam matutinis, quæ semper per tres horas vel circa antequam ad domum prædictam deputationi, & auditioni Computorum hujusmodi vacaturi accedant, finiri solent, quam singulis aliis Divinis Officiis hujusmodi, præsertim autem Dominicis, & festivis, ceterisque diebus, in quibus pro deputatione, & auditione computorum hujusmodi insimul conveniri non tenentur, commode si velint, interesse possint, & si eisdem Deputato, & Auditori Ecclesiasticis de Capitularibus, & aliis personis Ecclesiæ Barchinonen. hujusmodi existentibus dictæ distributiones quotidianæ, tam diurnæ, quam nocturnæ juxta dictarum literarum Nostrarum tenorem, citra eorum in dicta Ecclesia Matutinorum, & aliorum Officiorum prædictorum temporibus interessentiam ministrare deberent, hoc profecto non solum in eorum, qui eisdem diurnis, & nocturnis Officiis continue interesse student, malum exemplum, sed etiam aliorum ab ipsius Ecclesiæ servitio propter infirmitates, aut alias graves necessitates inexcusabilium, præsertim circa prædictas nocturnas distributiones, quæ juxta privilegia, & indulta eidem Ecclesiæ canonice concessa, seu illius statuta, & laudabiles consuetudines a tanto tempore, cujus contrarii memoria hominum non existit, inviolabiliter observata nulli, nisi nocturnis Officiis hujusmodi interessenti, etiam si quis infirmitate quantumcumque gravi, & lethali, aut negociis Capituli ipsius Ecclesiæ, vel alio legitimo impedimento detineretur, & antea, infirmitate, & impedimento hujusmodi cessantibus per viginti quinque annos continuam personalem residentiam in dicta Ecclesia fecisset, eisdemque matutinis, & aliis officiis interfuisset, ministrari possint, aut debeant, maximum præjudicium cederet, & gravamen, ipsiusque Ecclesiæ status non parum perverteretur. Quare pro parte Capituli hujusmodi Nobis fuit humiliter supplicatum quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur singulares personas dicti Capituli a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, ac singularum literarum, nec non privilegiorum, & indultotum, & statutorum prædictorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ipsos Deputatum, & Auditorem Ecclesiasticos de Capitularibus, & aliis personis dictæ Ecclesiæ Barchinonen. pro tempore existentes, nec divinis Officiis interessentes sub prædictis Nostris Literis, quoad perceptionem distributionum quotidianarum, tam nocturnarum, quam diurnarum in dicta Ecclesia Barchinonen. per præsentes, & divinis prædictis interessentes tam diurnis, quam nocturnis percipi, & lucrifieri solitarum hujusmodi nullatenus includi, seu comprehendi debere, nec prætextu Literarum Nostrarum prædictarum distributiones hujusmodi percipere, aut lucrifacere posse, ac prædictum Capitulum ad ministrandum eis distributiones hujusmodi minime teneri, nec propter illarum non subministrationem aliquas sententias, censuras, aut pœnas Ecclesiasticas non incurrere Apostolica auctoritate tenore præsentium decernimus.

§.4. Quocirca Venerabili Fratri Episcopo Amerinen., & dilectis filiis Priori Monasterii Sanctæ Annæ Barchinonen., ac Officiali Tarraconen. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Capituli fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Capitulum hujusmodi super præmissis omnibus, & singulis circa præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes dictum Capitulum a quoquam desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Mandatur executio.

§.5. Non obstantibus rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris Nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, Derogatio contrariorum

tis, dummodo quis vigore præsentium ad Judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 11. Maii 1579. An. VII. Datum Tusculi die 11. Maii 1579. Pontificatus nostri Anno VII.

XCVIII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Erectio Collegii Helvetiorum, & Rhetiorum in Civitate Mediolanen.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium. DUM ad amplas Helvetiorum, & Retiorum, populorumque eis subditorum Provincias, quæ perpetuis superioribus sæculis non minus bellicis laudibus, ac præstantia, quam sinceræ fidei, Christianæque Religionis cultu, ac præcipuo quodam erga Romanos Pontifices Sanctamque Sedem Apostolicam devotionis affectu eminere solebant, nunc vero aliqua in parte instigante antiqui generis humani hoste deformatæ existunt, mentis nostræ oculos convertimus, eam potissimum Nobis curam suscipiendam putamus, ut quibuscumque possumus modis, nullis laboribus, nullisve sumptibus parcentes eos ipsos, qui divinæ gratiæ munere in unitate Catholicæ fidei adhuc fortiter persistere dignoscuntur, conservemus, ac tueamur, cadentes autem, & collapsos divina bonitate favente erigamus, eorumque sanandis vulneribus apta remedia adhibeamus.

Causa Constitutionis edendæ. §. 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius noster Carolus Tituli Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Borromæus nuncupatus, qui Ecclesiæ Mediolanen. ex concessione, & dispensatione Apostolica præesse dignoscitur, in partem Apostolicæ sollicitudinis vocatus, cupiens Helvetiorum, & Rhetiorum hujusmodi nationes, quarum ipse Protector existit, Populosque, seu Vassallos eisdem subjectos ad fidei charitatem, & ipsius Sedis unitatem penitus reducere, Nobis insinuari fecerit propter multas causas, & præcipue Nationum, & Populorum hujusmodi vicinitatem opportunum, & expediens esse, ut in Civitate Mediolanen., quæ inter Italiæ præcipuas Urbes merito est censenda, unum Collegium pro Pueris Nationum, & Populorum hujusmodi in Latinis, Græcis, Hebraicisque literis, ac Logica, Phisica, aliisque liberalibus disciplinis, ac demum Sacra Theologia, ac piis, & Christiano homine dignis moribus instituendis, & confovendis erigatur, & instituatur, ac etiam dilectus filius noster Michael Tituli Sanctæ Mariæ supra Minervam Presbyter Cardinalis Alexandrinus nuncupatus, qui Præposituram Sancti Spiritus Mediolanen. olim Ordinis Humiliatorum ex simili concessione, & dispensatione in commendam ad ejus vitam obtinet, a Nobis desuper requisitus opus erectionis, & Institutionis Collegii hujusmodi coadjuvare, dismembrationique Ecclesiæ, necnon Domus, & ædium dictæ Præposituræ, una cum illius continentibus ædificiis, Hortis, Viridariis, ac pertinentiis intra Claustra Domus Præposituræ hujusmodi existentibus, sacraque suppellectili, ac Domus utensilibus, necnon omnibus rebus divino cultui destinatis in Ecclesia, & Domo, continentibusque ædificiis hujusmodi tantum consistentibus ad effectum, ut illa eidem Collegio erigendo applicentur, consentire paratus sit.

§. 2. Nos qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis unire, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem existimationem etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, & semper in unionibus commissio fieret ad partes vocatis, quorum interesset. Quique alias dicto Collegio erigendo postquam erectum foret, Præposituram Sanctorum Jacobi, & Philippi de Rivolta Modætiæ Mediolanen. Diœcesis olim dicti Ordinis, cujus fructus, redditus, & proventus trecentorum ducatorum auri de Camera secundum existimationem prædictam, valorem annuum non excedunt, per alias nostras literas perpetuo univimus, annexuimus, & incorporavimus, hujusmodi pium propositum magnopere collaudantes, & quantum in Nobis est, promovere, ac ad effectum perduci, optimarumque Artium, Disciplinarum, & Sacrarum Literarum studia his nostris temporibus florere mirum in modum cupientes, præsertim, ut exinde viri non pro se solum boni, doctique evadere, sed ad Patriam remeantes habendis concionibus, ac disputationibus, fideique Orthodoxæ veritati delucidandæ, exercendæque animarum curæ, aliisque piis, ac Sanctis operibus apti & idonei esse, & quam maximum in Ecclesia Dei fructum ex se proferre possint. Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia Nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in dicta Civitate unum Collegium per dictum Carolum Cardinalem, & pro tempore existentem Archiepiscopum, seu Præsulem Mediolanen. regendum, & gubernandum, in quo quinquaginta ad minus Pueri ex dictis Helvetiis, & Rhetiis, ac eorum respective subditis colligendi in scientiis, & disciplinis prædictis, ac Sacris Canonibus instituti, & erudiri debeant. Ad Dei Omnipotentis laudem, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ incrementum, & præcipue Nationum, & Populorum hujusmodi salutem, & commodum, Apostolica auctoritate, tenore præsentium sine alicujus præjudicio perpetuo erigimus, & instituimus. Erectio Collegii Helvetiorum.

§. 3. Nec

§.3. Necnon Ecclesiam, domum, & ædes Præpositur̨æ Sancti Spiritus hujusmodi, una cum illius continentibus ædificiis, hortis, viridariis, ac pertinentiis intra dicta claustra existentibus, necnon Sacra suppellectili, utensilibus, ac rebus, & bonis mobilibus, quæ ibidem ad præsens reperiuntur, & per ipsum Michaelem Cardinalem, vel ejus agentes per inventarium consignabuntur dumtaxat ab ipsa Præpositura Sancti Spiritus, illius tamen essentia, statu, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, proprietatibus, honoribus, & prærogativis universis, ac præterquam in Ecclesiam, ac Personas Collegii hujusmodi jurisdictione quibuscumque, & quomodolibet denominatis eidem Michaeli Cardinali, & Successoribus suis dictam Præposituram Sancti Spiritus pro tempore quomodolibet obtinentibus, semper in omnibus, & per omnia perinde ac si præsentes non emanassent, salvis, & reservatis, nomineque, titulo, & denominatione Præpositur̨æ Sancti Spiritus in dicta Civitate, ubi ad præsens consistunt, suppressis, & ad Ecclesiam Sancti Appollinaris Villæ Terzagi Mediolanen. Diœces. ab ipsa Civitate octo milliaribus, vel circa distantem, & eidem Præpositur̨æ subjectam, etiam perpetuo translatis ejusdem Michaelis Cardinalis ad hoc expresso accedente consensu, auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo separamus, & dismembramus, illaque sic separata, & dismembrata, cum omnibus oneribus super illis ex quavis causa forsan impositis, & ad quamcumque summam ascendentibus, ad quæ dictum Collegium teneatur, & Præposituram ipsam pro tempore obtinens ab illis exemptus, & liber omnino remaneat.

§.4. Necnon redditum annuum duorum millium, & quadringentorum scutorum auri, ex Cameræ Apostolicæ pecuniis quot annis per nostrum, & pro tempore existentium Romanorum Pontificum Successorum nostrorum depositarium distributa in singulos menses rata solutionis, donec de alio æquivalente redditu annuo in bonis stabilibus dicto Collegio per Nos, seu dictos Successores nostros provisum fuerit, persolvendum, & numerandum eidem Collegio pro illius dote, & dictorum puerorum sustentatione, ita quod dictus Carolus Cardinalis Ecclesiæ, ac domus, & aliorum bonorum ab eadem Præpositura separatorum, & dismembratorum prædictorum possessionem, etiam propria auctoritate sine alicujus Judicis auctoritate, vel interventu apprehendere, & apprehensam retinere, ac illa necnon redditum annuum duorum millium, & quadringentorum scutorum hujusmodi in dicti Collegii usus, & utilitatem convertere libere, & licite valeat, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo applicamus, & appropriamus.

Privilegia cōcessa Rectori, aliisque de Collegio.

§.5. Necnon eidem Collegio, eiusque Rectoribus, Gubernatoribus, scholaribus, & bonis, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus Ecclesia & Ecclesiasticæ personæ quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere valeant, indulgemus. Ac eidem Carolo Cardinali ejus vita durante pro salubri directione, & conservatione dicti Collegii, illiusque bonorum, & rerum, ac jurium, tam spiritualium, quam temporalium Œconomos, Rectores, Gubernatores, Magistros, Præceptores, Advocatos, Procuratores, Ministros, & Officiales, ac etiam scholares in dicto Collegio deputandi, & amovendi, ac alios eorum loco sufficiendi, necnon ordinationes, & statuta æqua tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non repugnantia faciendi, & edendi, eaque cum opus, & sibi visum fuerit, revocandi, immutandi, corrigendi, atque alia de novo condendi, quæ postquam facta, condita, revocata, immutata, & correcta fuerint, perinde ac si dicta auctoritate Apostolica approbata, & confirmata essent, ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus, aliisque personis in dicto Collegio servientibus, & ministrantibus inviolabiliter observari debeant, liberam, & omnimodam auctoritatem, & facultatem, auctoritate, & tenore prædictis pariter perpetuo concedimus.

§.6. Ac volumus, & eadem auctoritate decernimus, præmissa omnia cum primum fieri poterit, suum effectum consequi, ac propterea Ecclesiam, domum, illiusque continentia ædificia, & pertinentias hujusmodi eidem Collegio ad effectum eorumdem præmissorum vacua, & expedita tradi debere: Collegium autem, sive ejus Gubernatores, Administratores, & Officiales a die habitæ possessionis Ecclesiæ, & ædificiorum, aliorumque dismembratorum, & translatorum prædictorum, ædificia ipsa tam nunc, quam ubi, & quoties illa aliquo casu etiam inexcogitato destrui, aut alio quovis modo ruere contigerit, restaurandum & reædificandum, eaque necnon omnia vasa, & paramenta, & quæcumque alia ad manutentionem divini cultus in dicta Ecclesia Sancti Spiritus necessarie conservandum, & etiam quoties opus fuerit, de novo faciendum, necnon Missas, & alia divina Officia celebrandum, seu celebrari faciendum, aliaque onera quæcumque eidem Ecclesiæ incumbentia supportandum omnino teneri, & ad id adstrictos, & obligatos perpetuo esse, & fore, ita ut in futurum Michael Cardinalis, & ejus Successores prædicti ad aliquid circa dicta ædificia translata hujusmodi, & ea, quæ in ipsa Ecclesia necessaria erunt, præstandum, aut etiam ad fratrum in dicta Præpositura Sancti Spiritus, & illius domo nunc degentium, & existentium alimoniam, vestitum, vel sustentationem, aut subventionem etiam si ipsos fratres inde amoveri, & ad quæcumque alia loca pro tempore transferri, aut eis, vel etiam pro dictis, & infrascriptis, ac quibuscumque aliis oneribus, & expensis alias aliquid etiam quavis auctoritate, & ex quibuscumque causis assignari contigerit, aut ad ali-

ad aliquod simile, vel dissimile onus, etiam quoad expensas, quæ quocumque modo, ac casu in celebratione divinorum officiorum, aut alias ratione cultus divini, ac pro eorumdem fratrum alimonia, sustentatione, vestitu, aut alias fieri in futurum contigerit, nullatenus teneantur; sed ab eisdem oneribus tuta conscientia perpetuo exempti penitus, & in totum liberi, ac immunes existant, omniaque onera, & expensæ hujusmodi ad dictum Collegium perpetuo spectent, & pertineant, eique immineant, & incumbant, & si dicti Fratres inde ut præfertur, amoveantur, & alio transferantur, aut alias pro eis, & dictis oneribus, ac expensis aliquid etiam quavis auctoritate pro tempore assignetur, aut quid vis aliud innovetur, quodque Collegium hujusmodi in domibus, ædibus, ac bonis prædictis perpetuo, & omni tempore manuteneri debeat.

§.6. Et casu quo illud non manuteneatur, aut ejus erectio hujusmodi suum non sortiatur effectum, ex tunc ipsa Præpositura Sancti Spiritus in pristinum, & eum, in quo antequam præsentes emanarent, erat, statum restituta sit, & esse censeatur, perinde ac si dismembratio, & applicatio factæ non fuissent, ac omnia melioramenta nomine dicti Collegii, vel alias inibi quomodolibet facta, eidem Præpositurae S. Spiritus libere cedant, ac Ecclesia, domus, ædificia, & bona prædicta cum omnibus pertinentiis suis, ac quibuscumque melioramentis desuper imposterum faciendis ad eamdem Præposituram Sancti Spiritus libere revertantur, resque ipsa sit, & esse intelligatur in pristino statu restituta, ac nisi consensus per dictum Michaelem Cardinalem super præmissis præstitus non esset, & præsentes non emanassent.

§.7. Mandantes eidem Carolo Cardinali, ut a die adeptæ dictæ possessionis aliquem idoneum locum, sive Ecclesiam etiam sæcularem, in quo, seu qua Presbyteros omnes, & Conversos dicti suppressi Ordinis in dicta domo Sancti Spiritus, illiusque ædificiis nunc degentes insimul, vel divisim conjunctim, vel separatim recipere, & retinere possit, perquirat, ac ipsis pro eorum numero, qui pro tempore erit, de congrua sustentatione provideri faciat eosdem Fratres, ut se de dicta domo, ad alia ab eodem Carolo Cardinali assignanda loca conferant, sub sententiis, censuris, & pœnis arbitrio ejusdem Caroli Cardinalis imponendis cogat, & compellat, super quo eidem Carolo Cardinali amplam, & liberam auctoritatem per præsentes etiam concedimus, & impartimur.

Clausulæ.

§.8. Decernentes easdem præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, seu impugnari nullatenus unquam posse, sed eas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri: sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Designantur executores.

§.9. Quo circa Ven. Fratribus nostris Lauden., & Papien. Episcopis, ac dilecto filio Archipresbytero Ecclesiæ Mediolanen. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Caroli Cardinalis, ac etiam Administratorum, Gubernatorum, Magistrorum, Præceptorum, Advocatorum, Procuratorum, & Ministrorum prædictorum, aut aliorum, quorum intererit, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari, ipsosque Carolum Cardinalem, necnon Administratores, Gubernatores, Magistros, Præceptores, Advocatos, Procuratores, & Ministros prædictos illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras Ecclesiasticas, & etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, & Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede præfata deputati contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis, vices suas committere præsumant, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon dictæ Præpositurae San. Spiritus juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in ge-

in genere, vel in specie etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter vel alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, separationis, dismembrationis, applicationis, appropriationis, indulti, voluntatis, concessionis, impartitionis, decretorum, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 23. Maii 1579. An.VIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Nono Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno VIII.

XCIX.

Ordinationes pro bono regimine Fratrum Minorum S. Francisci strictioris Observantiæ.

Congregationem istorum Fratrum tempore Clementis VII. institutam, approbavit ipse & nonnulla pro ejus gubernio statuit, ut in ejus Const. XLIII. In suprema *Tom. IV. Par. I. fol.* 100.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUM illius vicem, meritis licet minime suffragantibus, geramus in terris, qui pacem in terras intulit, caritatemque ad invicem præ ceteris omnibus ejus fidelibus præcepit, officii nostri debitam prosequimur actionem, si regularium personarum, quæ relicto sæculo, sub suavi voluntariæ paupertatis jugo, Dei obsequio se dedicarunt, pro commisso Nobis officio, concordiæ, ac quieti consulere cupientes, pacem, & caritatem inter ipsos inducere, inductamque confovere, & quæ iis contraria sunt, falce vigilantiæ pastoralis ad radicem posita, prout rerum, & temporum qualitas requirit, quantum Nobis ex alto conceditur, totis viribus curamus.

Clemens VII. approbavit istam Congregationem Reformatorum, & nonnullas edidit ordinationes in Constitutione de qua in rub.

§.1. Sane licet alias per fel. rec. Clementem VII. Prædecessorem nostrum multa ad quietum, & tranquillum statum pertinentia dilectorum filiorum professorum Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de strictiori Observantia Reformatorum nuncupatorum (ut qui Regulam ipsam Beati Francisci pure, & plene juxta illius literam, & declarationes Nicolai Tertii, ac Clem. V. Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ut veri B. Francisci filii, & alumni observare contendant) edita, & statuta fuerint, ut in literis Clementis VII. sub Datum Romæ apud S. Petrum 16. Kal. Decembris, Pontificatus sui Anno nono, latius continetur.

Fratres de Observantia illos desuper molestabant.

§.2. Nihilominus quidam ex Reformatis supradictis Nobis detulerunt, quod ipsis Reformatis, quamplures perturbationes, damnaque non mediocria a dilectis filiis Fratribus Minoribus de Observantia nuncupatis, sub quibusdam prætextibus, etiam contra dictarum literarum Clem. VII. formam, inferebantur.

Hic ideo Pontifex aliqua addit circa.

§.3. Nos igitur eorumdem Fratrum Reformatorum nuncupatorum quieti, & indemnitati, ejusdemque Ordinis prosperitati, ac propagationi consulere volentes, Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus super causis Episcoporum, & Regularium deputatis, atque etiam ejusdem Ordinis prædicti Protectori, causam hujusmodi audiendam, & cognoscendam commisimus. Qui re mature discussa, necnon quorum interest, aut intererat partibus auditis, literisque Clementis Septimi prædicti plene consideratis, Nobis retulerunt, quæ reformationem hujusmodi magis prospere dirigere visa sunt. Quare de eorumdem Cardinalium consilio, literis Clementis Septimi prædicti addenda quædam decrevimus.

Novitiorum professionem.

§.4. Itaque volumus, & Apostolica auctoritate statuimus, & ordinamus, ut Novitii Reformatorum præsentes, & futuri annum continuum inter dictos Reformatos agant, & ad deliberandum an inter Reformatos prædictos permanere velint a die ingressus in Custodias, seu loca Reformatorum. Si vero in familia Fratrum de Observantia professionem emiserint, & ad Reformatos de strictiori Observantia transierint, vel in futurum transire voluerint, habeant itidem annum continuum a die ingressus ad deliberandum, an remanere in hac strictiori Observantia voluerint.

Eorum recessum post professionem.

§.5. Post præsentium aut nostrarum publicationem, & dictum annum completum, declaramus prædictos professos extra reformatos haberi, ut professos inter custodias Reformatorum, nec ipsos, sicut nec alios inter easdem custodias professos, ab iis, sine speciali Apostolicæ Sedis licentia, recedere posse, sine Apostasiæ nota. Quo etiam anno peracto, tam Novitios in Custodiis expresse professos, quam professos in Familia, & in Custodiis annum continuum agentes, vo-

volumus ad puram, & plenam Regulæ Sancti Francisci Observantiam, juxta ipsius literam, ac Nicolai Tertii, & Clementis V. Romanorum Pontificum declarationes, & Clementis Septimi literas prædictas teneri, nec ab ea, Reformatorumque ipsorum obedientia recedere, minusque a Reformatis ipsis expelli valeant, nisi incorrigibiles, juxta antiqua eorum instituta hactenus observata, & nisi qui ad Capuccinos transeundi licentiam in scriptis, juxta Pauli III., & Julii Tertii literas, a proprio Custode obtinuerint.

Custodis munus in recipiendis Novitiis & Fratribus de Observantia.

§.6. Liberum vero sit eidem Custodi, etiam nullo Ministri Provincialis, vel aliorum suorum Prælatorum habito, vel requisito consensu, vel licentia, nulloque cum iisdem verbo facto, per se, vel alium juxta Tridentini Concilii formam, atque Ordinis consuetudinem, Novitios, necnon, & Fratres Ordinis prædicti de Observantia, tam propriæ quam alienæ Provinciæ reformandos, ad Ordinem, ac professionem, & reformationem pro sua Custodia, absque ullo penitus impedimento, de consilio tamen, & consensu Fratrum illius loci, pro quo recipiuntur, admittere.

Loca Reformatis assignanda.

§.7. Teneantur autem Minister Provincialis, vel illo absente Præsidens Capituli, vel Congregationis Provincialis, quando familiæ mutari solent, ad petitionem dictorum Reformatorum, alia etiam Provinciæ loca, sive Monasteria, aliis Reformatorum locis, quantum fieri poterit, contigua, vel commoda, juxta ejusdem Clementis VII. literas, dare, & assignare, & Prioribus eorum locis addere, nec Fratrum Reformatorum paucitatem, (dummodo ad decem Fratres recipiendos sint idonea, vel brevi tempore in ea illos introduci posse sperandum sit) nec aliam quampiam excusationem quo minus id faciant, obiicere possint.

Minister Generalis Fratrum de Observantia, & non alii, facultatem habent visitandi, & corrigendi Reformatos, ut hic.

§.8. Generalis Minister dictorum Fratrum de Observantia tantum, minime autem Provincialis, sive alii dictorum Fratrum de Observantia Prælati, aut Commissarii, in dictos Fratres Reformatos, sive illorum Custodias jurisdictionem, visitandique, & corrigendi facultatem, sive per seipsum, sive per ejusdem Ordinis, etiam alienæ custodiæ reformatos ipsos habeat, minime tamen possit aliquem ad Prælationem, vel officia, etiam in Custodia promovere, aut correctionis, vel quovis prætextu, statutis, censuris, casibus, reservationibus propriis, vel Ordinis Reformatos subiugare, aut Custodiæ, Custodis, vel Fratrum Reformatorum respective potestatem, facultatem, immunitatem, concessiones, gratias, statuta, & pacem, quovis prætextu, modo, & quæsito colore, directe, vel indirecte annullare, suspendere, arctare, alterare, immutare, impedire, contrafacere, aut inquietare, nec etiam de propria eorum Custodia, domibusque, & locis, nisi pro aliarum custodiarum dicta visitatione, dictos Reformatos, vel eorum aliquem amovere, extrahere, mittere, vel transferre, nec illos ad quascumque alias partes, Provincias, vel Custodias, & alia propriæ ipsorummet Custodiæ loca, etiam sub specie prædicationis mittere, collocare, vel retinere, nisi prout in singularum Custodiarum Capitulis, vel ab ipso Custode fuerit ordinatum, locaque hujusmodi eisdem Reformatis fuerint assignata, & multo minus ad Reformatorum, vel Custodiarum loca non Reformatos, etiam Novitios, vel Monialium Confessores, aut alios quoscumque, etiam reformandos a Reformatis non receptos mittere, aut in eisdem collocare, vel retinere.

Reformati non retineant reformandum nisi Lectores, & Prædicatores cum suorum Superiorum licentia.

§.9. Nec etiam Reformati ipsi aliquem prædictorum non reformandum recipere, vel ad convivendum, sive de familia in eorum locis retinere ullo modo possint, exceptis Lectoribus a Prælatis ipsorum licentiatis, propriæ Custodiæ necessariis. Qui tamen in Custodia vocem activam, vel passivam habere non possint, sed illa ad Reformatos tantum in Custodia pertineat; exceptis quoque opportunis Prædicatoribus similiter licentiatis, vel impetratis, & hoc pro tempore tantum necessariis, sed sine consensu Custodis in scriptis, non possint quicumque dicti Ordinis Prælati, Fratres non Reformatos in auditoriis ad ipsorum locorum confines, juxta morem Ordinis pertinentibus ad prædicandum, nec eisdem confinibus quoscumque Fratres ad eleemosynas colligen. destinare.

Custos potest mittere Fratres etiam ad loca extra Reformatorum custodias pro negociis necessariis, & piis causis.

§.10. Pro necessariis autem negociis, & aliis piis causis, possint Custodes ad quæcumque Ordinis, & aliorum loca, etiam extra Reformatorum Custodias, maxime ad Sedem Apostolicam, & ad totius Ordinis Protectorem, & pro prædicatione ire, ac Fratres suos mittere, sed causa manendi de familia in locis Ordinis extra Reformatos, pro studio, vel alia causa, nullo modo Custodes, vel Custodiæ mittere, vel licentiam dare, nec Fratres ire, vel manere, nec Prælati Ordinis eos recipere, vel retinere possint.

Capitula Custodialia singulis annis in locis custodiæ ad electionem Custodis fieri debeant.

§.11. Capitula Custodialia singulis annis in propriis Custodiæ locis distincte, & non extra custodiam per Reformatos, quando, & ubi per proprium Custodem, vel Custodiam fuerit constitutum, fiant, eant tamen & ipsi Reformati ad Capitula etiam provincialia, ut in dictis literis Clementis Septimi statuitur, & in illis vocem non activam tantum, sed passivam posthac habeant. Hujusmodi autem Custodiarum Capitulis, solus Custos qui erit pro tempore, vel eo decedente Commissarius Custodiæ, vel ipse Generalis Minister, si personaliter tantum interesse voluerint, præsidere posthac valeat.

Capitulo præesse possint Custos, vel eo mortuo Commissarius, vel ipse Minister Generalis Fratrum de Observantia.

§.12. In iis autem Capitulis unaquæque Reformatorum Custodia plenam, & absolutam habeat potestatem quæcumque statuta, & ordinationes, dummodo contra Deum, animam, ac regulam, & decreta Concilii Tridentini non sint, juxta literas Clementis Septimi prædictas, condendi, & statuendi, nec in eo per Ministros generales, vel provinciales, vel eorum Commis-

Custodes ad triennium eligantur, & cōfirmationem petant a Ministro Provinciali.

missarios, aut alios dicti Ordinis Prælatos quomodolibet impediri valeat. Electione Custodum per Reformatos ad triennium facta, Custodes per id, vel literas in signum humilitatis confirmationem tantum infra mensem petere teneantur a Ministro provinciali, quandocumque statim facto exhibendam. Possint autem Custodes, etiam dum expectatur, & antequam petatur confirmatio prædicta, cum plena auctoritate libere officio suo fungi, quod si confirmationem hujusmodi intra tres dies non obtinuerint, a Sede Apostolica ipso facto tenore præsentium confirmati censeantur. Guardiani vero in Capitulis electi, vel a Custodibus instituti, a Ministro, vel alio quopiam confirmari deinceps non egeant, sed eorum institutio, in Capitulis, vel extra ab ipsis Custodibus facta sufficiat. Custos pro tempore electus, vel eligendus in suo officio a prima electione continuet ad triennium, videlicet usque ad Capitulum Custodiale, sive citra, sive ultra triennium fiat, absque eo, quod singulis annis rursus eligatur. Custodis autem successoris electio a Custode prædecessore, Guardianis, & Discretis locorum Custodiæ fiat, si tamen etiam intra triennium in singulis annalibus Capitulis Universitati electorum videretur Custodem minime idoneum esse, & Universitati Reformatorum non utilem, alium sibi Custodem ex regulæ ipsius præscripto eligere possint, & teneantur.

Custode decedente, eligatur Commissarius usque ad Capitulum Custodiale.

§.13. Ipso autem Custode decedente, alius Custos extra Capitulum posthac non eligatur, sed aliquis erit custodiæ Commissarius usque ad proximum Capitulum custodiale, prout Reformati in suis Capitulis ordinaverint.

Custodum facultates.

§.14. Potestatem vero eamdem habeant singuli Custodes in suas custodias, & Fratres, quam Ministri provinciales in suas provincias, & Fratres habent, tam ex vigore regulæ, quam ex Romanorum Pontificum concessis gratiis, dummodo hujusmodi strictiori Observantiæ reformatorum non sint contrariæ. Præsertim vero Custodes possint loca ipsa juxta eorum exigentiam resarcire, & augere locis, quæ Guardianum habere non solent, ipsum Guardianum in Capitulis custodialibus constituere, & in eisdem capitulis, sive prout in illis fuerit ordinatum, prædicatores, & confessarios sæcularium, servata forma Concilii Trid. examinare, & approbare, & illius officium prædicationis, & confessionum audiendarum concedere, & ad illa promovere, atque a casibus, & censuris, Prælatis Ord. reservatis, & reservandis, per se absolvere, vel per alium absolvi curare, eos quoque, qui idonei sunt, pro suo arbitrio ad sacros ordines recipiendos approbare, & mittere.

Constitutiones non contrariæ huic Reformationi serventur.

§.15. Volumus tamen, quod si in capitulis generalibus constitutiones aliquæ, vel decreta, præsentibus literis, & huic Observantiæ strictiori non contraria, sed quæ magis ei favere videantur, ordinata fuerint, Reformati ea observare omnino teneantur.

§.16. Quo vero ad vestitum induantur prædicti Reformati vilioribus indumentis, & despecto colore, & possint ea repetiare secundum B. Francisci regulam.

Vestes designantur.

Constitutio Clem. VII. in ceteris approbatur.

§.17. Literas vero prædictas Clementis Septimi, quatenus supradictis non adversentur, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adiicimus.

Clausulæ præservativæ.

§.18. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu, etiam ex eo quod omnes interesse habentes, vel Fratres de Observantia prædicti, aut quicumque alii vocati non fuerint, notari, argui, seu impugnari, aut sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam ab eadem Sede Apostolica emanatis, & in posterum emanandis comprehendi posse, sed illas pro omnibus, & singulis prædictorum Reformatorum custodiis, custodibus, & fratribus Reformatis, præsentibus, & futuris, semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere.

Clausula sublata.

§.19. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E.Card., sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Districtius inhibentes generali, & Provincialibus Ministris dictorum Fratrum de Observantia nuncupatorum, & eorum Commissariis nunc, & in perpetuum pro tempore existentibus, & illorum generalibus, & provincialibus Capitulis, personisque quibuscumque in illis congregandis, ac omnibus, & quibuscumque, quos præmissa concernunt, aut in posterum quomodolibet concernent, & quibusvis aliis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, ne sub indignationis nostræ, & Excommunicationis latæ sententiæ eo ipso, si contrafecerint, incurrendæ poenis, Reformatos prædictos, illorumque Custodias, Custodes, Discretos, Officiales, & Fratres, aut alios quoscumque, quos præmissa quomodolibet concernunt, aut in posterum concernent, quominus prædictis omnibus, & singulis pacifice fruantur, seu prædicta omnia, & singula suum debitum sortiantur effectum impedire, retardare, aut perturbare audeant, vel præsumant, ac & eisdem quacumque Ecclesiastica, seu Mundana præfulgeant dignitate, vel excellentia sub antedictis poenis mandantes, ut in præmissis omnibus, & singulis efficaciter pareant, & assistant.

Executorum deputatio, & facultates.

§.20. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Mediolanensi, & Episcopo Laudensi, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, necnon universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Ecclesiarum Prælatis, ac quibuscumque in dignitate Ec-

Ecclesiastica constitutis per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Fratrum Reformatorum prædictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra eos præmissis omnibus, & singulis, juxta præsentium continentiam, & tenorem, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per Ministrum generalem, aliosque prædictos quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet ac rebelles, & præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, omni appellatione postposita, compescendo; necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.21. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim fel. record. Leonis X. Prædecessoris nostri super unione omnium Fratrum Minorum de Observantia, & nuncupatione eorumdem, & aliis in dictis literis Clementis VII. contentis, & quæ eidem Clementi placuit non obstare, necnon dicti Clementis VII. literis prædictis pro Reformatis, & Bonif. VIII. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, Bulla aurea, Mari magno, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis quibuscumque, dictique Ordinis statutis, consuetudinibus, privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, etiam in forma Brevis, vel sub quibuscumque verborum formis, solemnitatibus, clausulis etiam insolitis, & quantumcumque fortissimis dicto Ordini, vel quibuscumque Prælatis ejusdem in contrarium concessis, approbatis, & innovatis, & in futurum concedendis, approbandis, & innovandis, etiam si talia forent, quod pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales mentio habenda foret. Quibus omnibus eorum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.22. Ceterum quia difficile foret &c.

D.P. A.VIII. 3. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die tertia Junii, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Pontificatus nostri Anno octavo.

C.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Unio Collegii Purificationis B. Mariæ Elboren., & Hospitalis ad recipiendum pauperes Scholares per Regem Portugalliæ institutorum, Collegio S. Spiritus ejusdem Civitatis cum fructibus, & redditibus eis applican., cum facultate Presbyteris Societatis Jesu possessionem capien[illegible], & regendi illorum personas, & bona &c. ac cum oneribus, & ordinationibus &c.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Romani Pontificis providentia circumspecta ea, quæ ad scientiæ, & doctrinæ incrementum, & personarum in illis proficere volentium commoditatem, infirmorumque subventionem ordinata, & instituta fuerunt, ne contentionis materiam, & rerum jacturam, inducant, ac personarum quietem perturbent, interdum alterat, & immutat, Officiique sui partes in his libenter interponit, prout rationabiles causæ persuadent, & Catholicorum Regum vota id exposcunt, ac in Domino salubriter dignoscitur expedire.

Facti series.

§.1. Dudum siquidem postquam Charissimus in Christo Filius Noster Henricus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Illustris, qui tunc ad hujusmodi Regiæ dignitatis fastigium nondum assumptus Ecclesiæ Alboren. ex concessione, & dispensatione Apostolica præerat in Civitate Elboren. unum Collegium sub invocatione S. Spiritus ad Grammaticam, ceterasque artes liberales, & Sacram Theologiam quibuslibet Clericis, & aliis personis studere volentibus legendum, & interpretandum Ordinaria, & seu Apostolica auctoritatibus erexerat, & instituerat, ac postmodum illud in Universitatem Studii Generalis etiam erigi, ejusque curam, regimen, & administrationem pro tempore existentibus Præposito Generali, & Patribus Societatis Jesu concedi, necnon Collegio, seu Universitati hujusmodi inter alias nonnullas proprietates, seu annuos redditus olim ad Mensam Archiepiscopalem seu Capitularem Elboren. spectantes, ac etiam quingentos cruciatos annuos ex fabricæ ejusdem Ecclesiæ redditibus applicari, & applicationi hujusmodi confirmari dicta Apostolica auctoritate procuraverat. Nos supplicationibus ipsius Henrici Regis tunc Præsulis inclinati sibi ut in eadem Civitate pro Collegii, seu Universitatis hujusmodi augumento, ac Scholarium Clericorum, & Presbyterorum inibi studentium commoditatibus, publicaque utilitate unum, duo, vel plura alia Collegia, in quibus aliqui ex ipsis Clericis Scholaribus, & Presbyteris ad certum tempus residerent cum Cappella, seu Cappellis, in quibus Missæ, & alia Divina Officia secundum providam ordinationem ejusdem Henrici Regis tunc Præsulis desu-

desuper faciendam celebrarentur, erigendi, & instituendi facultatem per quasdam concessimus, ac a fabrica, & mensa Capitulari prædictis tot illius bona, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, possessiones, & proprietates, quorum annuus valor ad summam quatuor millium Cruciatorum similium æquis portionibus fabricæ, videlicet duorum, mensæ Capitulari aliorum duorum millium Cruciatorum hujusmodi ascenderet, perpetuo separavimus, & dismembravimus, illaque sic separata, & dismembrata erigendi, postquam erecta fuissent pro eorum dote, necnon S. Spiritus Collegiis prædictis pro illius dotis augumento, ac alias sub certis modo, & forma tunc expressis etiam perpetuo applicavimus, & appropriavimus.

§.2. Ac successive per alias nostras literas, ex certis tunc expressis causis eidem Henrico Regi tunc Præsuli, ut in eadem Civitate unum Hospitale, in quo Collegiales, & alii pauperes Scholares prædicti occurrentibus eorum infirmitatibus recipi, & curari valerent, cum simili Capella erigendi & instituendi, ac illius in spiritualibus, & temporalibus curam, regimen, gubernium & visitationem Presbyteris Societatis Jesu, vel aliis personis ipsi Henrico Regi tunc Præsuli benevisis committendi facultatem, etiam concessimus, dismembrationem vero summæ duorum millium ducatorum ex fructibus, redditibus, & proventibus Mensæ Capitularis, & applicationem illorum Collegiis hujusmodi, quoad summam mille quingentorum ducatorum eisdem dismembratione, & applicatione, in reliquis quingentis Ducatis salvis, & illæsis remanentibus cassavimus, & annullavimus, ac loco summæ mille, & quingentorum Ducatorum hujusmodi quæcumque fructus, redditus, proventus, Jura, obventiones, emolumenta, possessiones, & proprietates in oppido de *Stramoz* Elboren. Diœcesis consistentia, ad dictam mensam Archiepiscopalem spectantia, & pertinentia ab ipsa Mensa Archiepiscopali separavimus, & dismembravimus, ac unam in S. Joannis Baptistæ pro viginti quatuor de sexennio in sexennium, & alteram Capellanias in veræ Crucis Capellis sitis in dicta Ecclesia Elboren. pro aliis viginti octo de biennio, in biennium eligendis Capellanis, seu portionariis, qui in Capellis, seu Collegio Sancti Spiritus, aut Ecclesia prædictis certas Missas qualibet hebdomoda celebrare, ac pueros, videlicet Logicam, & Philosophiam, atque Theologiam per sexennium, posteriores vero Cappellani hujusmodi Casus Conscientiæ in dicto Collegio S. Spiritus doceri, & interpretari solitos per biennium prædictum audire, & ediscere tenebantur, ac pro eorum substentationis subventione certas partes, seu portiones fructuum, redditum, & proventuum a Mensa Archiepiscopali, ac uno, & una ex Canonicatibus, & præbendis Ecclesiæ Elboren. hujusmodi pridem dismembratis, & eis ad id assignatis seu dictis Capellaniis respective applicatis percipere soliti erant, ac alias sub certis modo, & forma ab eodem Henrico Rege tunc Præsule olim institutas, perpetuo suppressimus, & extinsimus, illarumque sic suppressarum, & extinctarum, necnon a Mensa Archiepiscopali per posteriores literas hujusmodi separata, & dismembrata fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, proprietates, & possessiones Sancti Spiritus, ex tunc, & aliis erigendis Collegiis, ac Hospitali hujusmodi postquam erecta forent, juxta providam desuper per ipsum Henricum Regem tunc Præsulem, seu ab eo deputatum, vel deputandum partitionem, divisionem, & ordinationem desuper faciendam similiter perpetuo applicavimus, & appropriavimus, ac tunc existentibus portionariis, seu Capellanis prædictis locum, & habitationem in dictis Collegiis, seu eorum aliquo, prout eidem Henrico Regi tunc Præsuli magis conveníre visum foret, concessimus, & assignavimus. Post completum autem sui cujusque studii cursum, vel alias ipsis inde recedentibus illorum loco tot alios Capellanos, quot eidem Henrico Regi tunc Præsuli visum foret, in d. Collegiis, seu eorum aliquo juxta illius ordinationem, & dispositionem subrogandos, ac manutenendos fore, & esse statuimus, prout in singulis nostris literis prædictis plenius continetur.

§.3. Cum autem sicut dictus Henricus Rex Nobis nuper exponi fecit, ipse vigore dictarum literarum in dicta Civitate prope Collegium S. Spiritus hujusmodi aliud Collegium sub invocatione Purificationis Beatæ Mariæ Virginis pro dictis Capellanis, & certis aliis Collegialibus, ac unum Hospitale, in quo tam Collegiales, quam pauperes scholares universitatis hujusmodi occurrentibus eorum infirmitatibus recipi, & curari debeant, erexerit, & instituerit, ac tam Cappellaniarum suppressarum, quam a fabrica, & Mensa Archiepiscopali separata, & dismembrata fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, possessiones, proprietates, & emolumenta prædicta inter Collegia Sancti Spiritus, & Purificationis, ac Hospitale hujusmodi eorum cuilibet suam ratam partem assignando dividere, & compartiri intendat, seu forsan post factam per eum divisionem, & compartitionem hujusmodi re maturius perpensa animadverteret super regimine, gubernio, & administratione Collegii Purificationis, & Hospitalis hujusmodi, portionibusque redditũum, & bonorum illa, ac dictum Collegium Sancti Spiritus respective tangentibus, earumque exactionibus, & collectionibus, controversias, diffidia, odiique fomenta, & animi inquietitudines cum temporis, & eorum studiorum, ac instituti jactura inter Rectores, Collegiales, Scholares, Œconomos, & Ministros Collegiorum, & Hospitalis hujusmodi facile suboriri, fructus quoque, redditus, proventus, & alia bona prædicta ex illorum divisione, & separatione per manus diversorum Ministrorum exacta, & gubernata majoribus expensis subjacere, nec ita commode,

Causa præsentis Constitutionis.

de, & fideliter recuperari, administrari, & conservari posse, & insuper in Collegio Purificationis, & Hospitalis hujusmodi nullam Cappellam propriam, in qua Cappellani, & alii ejusdem Collegii Purificationis Collegiales Missas, & alia divina Officia, ad quæ ratione dictarum Cappellaniarum suppressarum, seu ex consuetudine, vel statuto, aut alias obligati existunt, celebrare possint, adhuc perfecte extructam & ornatam existere, Collegium vero S. Spiritus hujusmodi Ecclesiam, & diversas Cappellas ad id commodas habere, ac propterea magis expediens fore, ut Collegium Purificationis, & Hospitale hujusmodi eidem Collegio Sancti Spiritus, seu universitati tanquam membra suo capiti perpetuo uniantur, & incorporentur, ac ea ratione bona, & proprietates hujusmodi integra, & indivisa ad communem eorumdem Collegiorum, & Hospitalis usum conserventur, ac Missæ, & divina Officia prædicta in Ecclesia, & Cappellis Collegii Sancti Spiritus hujusmodi celebrentur.

Unio Collegii & Hospitalis prædictorum.

§.4. Nos prædicti Henrici Regis judicio, quod semper plurimi fecimus acquiescendum esse censentes, necnon singularum literarum nostrarum, ac illarum vigore factarum erectionis, institutionis, dismembrationis applicationis, divisionis, & partitionis prædictarum tenores, bonorumque, & redditum hujusmodi confines, situationes, qualitates, ac tam illorum, quam Collegiorum Hospitalis, fabricæ, & mensarum hujusmodi fructuum, redditum, & proventuum veros annuos valores præsentibus pro expressis habentes, ipsius Henrici Regis supplicationibus in hac parte inclinati Collegium Purificationis, & Hospitale hujusmodi, ac tam illis assignata, quam quæcumque alia Cappellaniarum suppressarum, & etiam a fabrica, & mensa Archiepiscopali, seu alias vigore dictarum nostrarum literarum separata, & dismembrata fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, possessiones, proprietates, & emolumenta prædicta cum omnibus, & singulis suis pertinentiis eidem Collegio Sancti Spiritus, seu universitati, ita quod liceat Præposito, Rectoribus, & Presbyteris Societatis hujusmodi pro tempore existentibus corporalem, realem, & actualem possessionem Collegii Purificationis, & Hospitalis, ac jurium possessionum, proprietatum, & pertinentiarum prædictorum per se, vel per alium, seu alios propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, levare, colligere, locare, & dislocare, arrendare, ac in dicti Collegii Sancti Spiritus usus, & utilitatem convertere, Missasque, & alia divina Officia per dictos Cappellanos, & alios Collegiales, ut præfertur, celebranda in Ecclesia, ac Cappellis Collegii Sancti Spiritus hujusmodi celebrari facere, necnon Collegium Purificationis, & Hospitale hujusmodi, Collegialesque, ac Scholares, & alias quascumque personas in illis pro tempore degentes in spiritualibus, & temporalibus regere, & gubernare, ceteraque in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria juxta ordinationem desuper per prædictum Henricum Regem factam, seu facien. gerere, & exercere, Diœcesani loci, seu prædictorum Capituli, vel cujusvis alterius licentia, vel consensu desuper minime requisitis.

§.5. Cum onere tamen, & obligatione, quod Collegium Sancti Spiritus, seu Præpositus, & Rectores, ac Presbyteri Societatis hujusmodi perpetuis futuris temporibus modo, & forma ad hoc per eundem Henricum Regem, seu personam, vel personas ad id ab eo pro tempore deputandas præscriptis, seu præscribendis centum Cappellanos, seu scholares, quorum quinquaginta Theologiæ in dicto Collegio Purificationis, & alii viginti quatuor artibus temporalibus, reliqui vero viginti sex Cappellani, seu scholares hujusmodi casibus conscientiæ extra ipsum Collegium Purificationis in dicta universitate incumbant, assignata eorum singulis annua portione, quæ sit omnino libera, immunis, & exempta, ac modo, & forma, necnon in terminis, ac sub censuris, & pœnis per ipsum Henricum Regem, seu ab eo ad id deputatos, vel deputandos statuendis, absque aliqua contradictione, & exceptione in eodem Collegio Purificationis solvi debeat, Theologiæ videlicet quinquaginta; artibus vero & casibus conscientiæ vacantibus Cappellanis seu scholaribus hujusmodi triginta Cruciatorum monetæ Portugalliæ sustentandi, & numerum centum Cappellanorum, seu scholarium hujusmodi semper, ita quod aliquibus ex eis deficientibus, seu recedentibus, alii loco eorum surrogentur, manutenendi, ac in usum dicti Hospitalis, & Collegialium, ac aliorum pauperum scholarium infirmorum in eo pro tempore degentium summam septingentorum, & quinquaginta Cruciatorum similium, si necessitas ita postulaverit, annuatim erogandi, necnon tam Hospitalis, quam Collegii Purificationis hujusmodi fabricam in suis ædificiis, & structuris necessariis manutenendi, ac eisdem Cappellanis, & aliis Collegialibus prædictis paramenta, & ornamenta, ceteraque omnia pro Missis, ut præfertur, per ipsos celebrandis necessaria suppeditandi, literis nostris prædictis, præsertim circa facultatem, statuta, & ordinationes, felicem, & salubrem directionem, conservationem, regimen, & administrationem Collegiorum, & Hospitalis hujusmodi, illorumque bonorum, & rerum, ac jurium spiritualium, & temporalium, ac qualitates, & obligationes scholarium, & Cappellanorum hujusmodi, necnon modum, & formam visitationis, receptionis, admissionis, seu depositionis illorum, ac tempus, per quod ibidem sustentari, & manuteneri debeant concernentia faciendi, condendi, revocandi, immutandi, corrigendi, & de novo edendi eidem Henrico Regi tunc Præsuli concessam, alias in suo robore permansuris,

Motu

Motu proprio, & ex certa nostra scientia ac de ejusdem Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium perpetuo unimus, annectimus, incorporamus, & applicamus, & appropriamus.

Clausulæ.

§.6. Decernentes easdem præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, vel etiam ex eo, quod interesse habentes vocati non fuerint, aut alio quovis prætextu annullari, invalidari, vel impugnari, aut per locorum Ordinarios examinari, seu revideri, aut causas, propter quas illa emanaverint, verificari, aut ad terminos juris reduci, seu in controversiam revocari posse, aut debere, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & fore; sicque per quoscumque Judices ordinarios, vel delagatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Nuncios Apostolicos, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mandatur executio.

§.7. Quo circa Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Ulixbonen., & Silven. ac Elven. Episcopis, seu dilectis filiis eorum Officialibus Generalibus mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Henrici Regis, ac Rectoris, Collegialium, & scholarium prædictorum, & aliorum, quorum interest, vel intererit, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari, ipsosque Henricum Regem, ac Rectorem, scholares, & Collegiales, ac alios interesse habentes hujusmodi, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per pro tempore existentes Præsules, seu Administratores, ac Capitula Ecclesiæ Elboren. hujusmodi, ac reddituum eorumdem proprietarios, vel quoscumq. alios desuper quomodolibet inquietari, impediri, seu perturbari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, de non tollendo jure quæsito, ac unionibus committendis, ad partes vocatis interesse habentibus, & exprimendo valore etiam beneficii, cui aliud uniri petitur, necnon Lateranen. Concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac felic. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium in judicium non trahatur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon omnibus illis, quæ in singulis nostris literis prædictis noluimus non obstare contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 13. Junii, 1579. Pontificatus nostri Anno VIII. Dat. die 13. Junii 1579 An. VIII.

CI.

Institutio Archiconfraternitatis Pietatis Carceratorum in Alma Urbe, ad eos visitandos, consolandos, & adiuvandos. Cum Indulgentiarum concessione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

PII Patris Altissimi, qui antequam ineffabili pietatis, & caritatis suæ exuberantia, pro peccatorum nostrorum expiatione, acerbissimum Crucis tormentum subiret, opera pietatis, & caritatis hujusmodi fidelibus suis instanter commendavit, vices licet immeriti gerentes in terris, ad ea, per quæ opera ipsa ubique, præsertim in Alma Urbe nostra, quæ ceteris illustre exemplar præstare debet, ad pauperum Carceris incommodis, ac miseriis afflictorum subventionem, & spiritualem consolationem valeant propagari, libenter intendimus, & ad id fideles quoslibet spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus invitamus ac alias desuper officii nostri partes interponimus, prout rerum, & personarum qualitatibus debite pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Quidam Christifideles, Societatem Pietatis Carceratorum in Urbe ad pia cum eis opera exercenda instituere proposuerint Papæ accedente licentia.

§.1. Sane exhibita Nobis nuper, pro parte quamplurium piorum dictæ Urbis Christifidelium petitio continebat: Quod ipsi pia atque sincera devotione ducti, ac de proximi sui salute juvamineque recogitantes, ac re ipsa comperientes, diversos in dies in dicta Urbe varias ob causas carceratos, tempore eorum carcerationis, tanquam ab amicis, propriisque consanguineis derelictos, vel illis in eadem Urbe carentes, & præcipue extraneos diversarum Orbis Christiani Nationum, quorum maxima in eadem

eadem Urbe, tam pro locis Sanctis dictæ Urbis visitandi, quam etiam variis negociis apud Nos, Sanctamque Sedem Apostolicam, & alias peragendis, commorari solet, copia, qui illis in suis necessitatibus tam spiritualibus, quam temporalibus subveniat, eorumque causas, & liberationem procurent, in varios miserrimosque, ac etiam sæpenumero desperationis propriæ salutis, & vitæ incidere casus, ac ibidem longo Carceris tædio affectos, ac pertæsos miserrime vitam finire. Unde, ut his miserandis casibus, infortuniis, & calamitatibus in futurum remedium aliquod salubre adhiberi possit, præfati Christifideles unam utriusque sexus Christifidelium sub denominatione Pietatis Carceratorum Archiconfraternitatem in eadem Urbe, ac quodam ad id congruo, & decenti loco, sub nostra, & dictæ Sedis beneplacito instituendam proposuerunt, cujus Confratrum pro tempore existentium præcipuum sit institutum, pauperes in quovis Carcere dictæ Urbis, tam pro civili, quam pro criminali causis pro tempore detentos, quibus cum colloqui permissum sit, omni cum humanitate, & caritate, ac spirituali consolatione per ipsos ordinatim visitare, & ad patientiam in suis adversitatibus fortiter, & animose pro Christo habendam, necnon confessionem Sacramentalem eorum peccatorum faciendam exhortari, & consolari, eleemosynisque pauperibus subvenire, & qui ex eisdem Confratribus Sacerdotes, & ad Confessiones audiendas approbati fuerint, eorumdem carceratorum confessiones audire, ipsisque carceratis diversos spirituales libros, in quibus legendis, & legere ignorantes alios legentes audiendis occupentur, elargiri, ac ut eisdem carceratis, Dominicis, & aliis diebus Festivis de Præcepto Ecclesiæ servari solitis, Verbi Dei conciones, & exhortationes fiant, & his præcipue diebus, ipsi carcerati ab illicitis ludis, blasphemiis, aliisque Christiana pietate indignis abstineant, ad Dei laudem, ipsorumque carceratorum spiritualem consolationem procurare, pacemque, & concordiam inter ipsos carceratos, & eorum inimicos inire, & componere, aliaque pietatis opera circa eosdem carceratos in dies occurrentia pro viribus exercere. Quare pro parte eorumdem piorum Christifidelium Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus præmissis annuere, ac alias desuper opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic itaque Pontifex dictam Archiconfraternitatem erigit.

§.2. Nos igitur, qui honestis petentium votis, per quæ opera pietatis & caritatis hujusmodi in dies nostris potissimum temporibus, incrementum suscipiant, & ad ceteras nationes hujusmodi dilatentur, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, pium, rectumque eorumdem Christifidelium animum & voluntatem in tam laudabili proposito, quantum cum Deo possumus, confovere & adjuvare volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in dicta Urbe Archiconfraternitatem Pietatis Carceratorum hujusmodi ad munera prædicta, & alia caritatis & misericordiæ officia erga dictos carceratos exercenda, Apostolica auctoritate tenore præsentium sine alicujus præjudicio, erigimus, & instituimus, eamque Archiconfraternitatem Pietatis Carceratorum denominari volumus. Ac illi sic erectæ & institutæ quæcumque bona mobilia, & immobilia, legata, relicta, & alia jura eidem Archiconfraternitati, tam per illius Confratres pro tempore existentes, quam alias quascumque personas cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentes pro tempore quomodolibet elargienda, donanda, & relinquenda, auctoritate & tenore prædictis perpetuo applicamus, & appropriamus.

Statutaque condendi facultatem concedit.

§.3. Necnon eisdem Confratribus pro tempore existentibus quæcumque statuta, & ordinationes, felix regimen & prosperum statum, Archiconfraternitatis, ac pia opera hujusmodi, circa eosdem carceratos, ut præfertur, exercenda, concernentia (sacris tamen Canonibus, Decretisque Concilii Tridentini minime contraria, nec jurisdictionem, officium, & executionem Judicum, aliorumve ministrorum dictæ Urbis, circa ipsos Carceratos impedientia, & per dictæ Urbis Vicarium dicta auctoritate approbanda) condendi, & faciendi, ac condita toties quoties opus fuerit, corrigendi, mutandi, alterandi, & alia de novo faciendi.

Carceres non secretos intrandi, & cum carceratis tractandi, auctoritatem impartitur.

§.4. Necnon quemlibet dictæ Urbis carcerem, non tamen ejus loca, quæ secreta dicuntur, nisi permissu Judicum, toties quoties eis, & eorum cuilibet visum fuerit, ad effectum præmissum ingrediendi, & in eo ad tempus benevisum præmissa opera exercendo commorandi, licentiam eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo concedimus. Districtius præcipientes, & mandantes cujusvis dictæ Urbis Carceris custodi, & quibuscumque aliis personis, cujuscumque status, gradus, conditionis, & præeminentiæ existentibus, ut eisdem confratribus, & ab eis constitutis quemvis dictæ Urbis, & illius Burgi Carcerem non tamen Secretum, toties quoties fuerit requisitus, ingredi permittat.

Indulgentias Confratribus elargitur.

§.5. Et insuper cupientes ut Christifideles, eo libentius dictam Archiconfraternitatem ingrediantur, & piis operibus hujusmodi intendant, quo ex hoc dono cœlestis gratiæ se uberius refectos esse cognoverint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui dictam Archiconfraternitatem pro tempore ingredientur, die eorum ingressus, si tunc vere pœnitentes & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, ac in cujuslibet eorum mortis articulo, si etiam vere pœnitentes, & confessi, Sanctissimum nomen Jesu ore vel corde invocaverint, necnon eisdem Confratribus similiter vere pœnitentibus, & confessis, qui prima quaque die Dominica mensis Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum hujusmodi sumpserint, ple-

plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, auctoritate & tenore prædictis, misericorditer in Domino concedimus. Præterea eisdem Confratribus, quoties se invicem aggregaverint, eleemosynam elargiti fuerint, ipsos carceratos visitaverint, & circa eos aliqua alia pia opera exercuerint, centum dies de eis injunctis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis, auctoritate, & tenore prædictis etiam misericorditer in Domino relaxamus.

Alias Confraternitates aggregandi, & Indulgentias communicandi, auctoritatem tribuit.

§.6. Postremo ipsis Confratribus, ut quascumque alias similes Confraternitates, ubique locorum pro similibus piis operibus exercendis, sub eadem denominatione Pietatis carceratorum erigendas dictæ Archiconfraternitati tamquam membra capiti aggregare, ac in eorum numerum, seu dependentiam recipere, illisque & earum Confratribus, Indulgentias, aliaque privilegia, & indulta eidem Archiconfraternitati per præsentes concessa, prædicta communicare, eosque de illis participes facere, libere & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore pariter perpetuo indulgemus.

Clausulæ præservativæ.

§.7. Decernentes præsentes literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & modificationibus, similium Indulgentiarum, etiam per Nos, & Successores nostros Rom. Pontifices pro tempore editis, etiam in favorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de eadem Urbe, ac Cruciatæ sanctæ, nullo umquam tempore comprehendi, sed ab illis omnino exceptas esse, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum ac validissimum statum restitutas, & de novo, etiam sub data per eosdem Confratres eligenda concessas fore, & censeri, ac perpetuis futuris temporibus durare.

Clausula sublata.

§.8. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, voluntatis, applicationis, appropriationis, concessionis, præcepti, mandati, relaxationis, indulti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D.P. A.VIII. 28. Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, 4. Kal. Julii, Pontificatus nostri Anno VIII.

CII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio literarum Innocentii VIII., per quas Monasteria Monialium Sanctæ Catherinæ, & Sanctæ Mariæ Magdalenæ Perusin. Ordinis Sancti Benedicti invicem unita visitationi, & Congregationi Sanctæ Justinæ Paduan. subiiciuntur, cum confirmatione Indulgentiarum eis ab Alexandro VI., & de novo concessarum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

INter ceteras curas, quæ Nobis imminent, in eam præcipue incumbimus, ut Monasteria Monialium vitæ sanctitate præfulgeant, quod ut succedat, partes nostras libenter interponimus.

Facti series.

§.1. Cum itaque felic. record. Innocentius Papa VIII. Prædecessor noster certis tunc expressis de causis adductis Monasteria Sanctæ Catherinæ extra, & Sanctæ Mariæ Magdalenæ intra muros Perusii Ordinis Sancti Benedicti invicem perpetuo unita, ac eorum Abbatissam, & Conventum tunc & pro tempore existentes ab Ordinarii loci, & cujuslibet alterius visitatione, correctione, punitione, jurisdictione, & superioritate, ita quod Ordinarii, ac alii quicumque nullum in Monasteria, ac Abbatissam, & Conventum hujusmodi, ac illarum servitores, servitrices, res, & bona quæcumque possent jurisdictionem seu superioritatem aliquam quomodolibet exercere, etiam ratione delicti, contractus, aut rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, sed deberent coram Sede Apostolica, & ejus delegatis, seu Prælatis, Præsidentibus, & Patribus pro tempore CongregationisMonachorum Sanctæ Justinæ Paduan. dicti Ordinis, dumtaxat conquerentibus de eis de justitia respondere exemit, & liberavit, necnon curæ, visitationi, correctioni, & directioni Prælatorum, Præsidentium, & aliorum prædictorum pro tempore Congregationi Monachorum Sanctæ Justinæ de Padua dicti Ordinis hujusmodi subjecit, mandans Prælatis, Præsidentibus ac Patribus prædictis, ut Monasteria prædicta sub hujusmodi cura reciperent, illaque, ac Abbatissam, & Conventum hujusmodi visitarent, & reformarent secundum ritus, & mores dictæ Congregationis, ac ejusdem Abbatissæ, & Conventui, ut omnibus & singulis gratiis, favoribus, privilegiis, exemptionibus, & indultis spiritualibus, & temporalibus dictæ Congregationi, ac illius Monasteriis, membris, ac Monasteriis Monialium ejusdem Congregationis ejus curæ similiter commissis in genere concessis, & concedendis, & quibus ipsa Monasteria in genere potiuntur, & gaudet, ac uti, potiri, & gaudere possent quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valerent, indulsit, & deinde piæ mem. Alexander Papa VI. Prædecessores nostri ipsis Abbatissæ, & Conventui, quod in quadragesimæ, & aliis anni

ni temporibus, in quibus stationes majores in Ecclesiis Urbis, & extra muros illius celebrantur, unum, vel duo Altaria, seu loca in Ecclesia dictorum Monasteriorum visitando, & quinquies Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam dicendo easdem Indulgentias consequantur, quas consequerentur visitantes dictas Ecclesias Urbis, & extra illius muros temporibus, quibus stationes hujusmodi celebrarentur, prout in literis dictorum Prædecessorum desuper confectis plenius continetur.

Causa presentis Constitutionis. §.2. Cum autem dilectæ in Christo filiæ modernæ Abbatissa, & Conventus dictorum Monasteriorum laudabiliter hactenus sub gubernio, & regimine dictorum Præsidentium, & Patrum vixerint, ac cum maxima totius Populi Perusin. satisfactione, & desiderent præmissa pro eorum firmiori subsistentia per Nos approbari, pro parte earumdem Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio in præmissis annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio præfatarum literarum. §.3. Nos igitur Abbatissam, & singulares personas Conventus hujusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, necnon dictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes hujusmodi supplicationibus inclinati, literis Innocentii Prædecessoris prædicti robur Apostolicæ confirmationis, ac perpetuæ & inviolabilis firmitatis Apostolica auctoritate tenore præsentium adiicimus, & quatenus opus sit, præmissa omnia, & singula de novo concedimus, & Indulgentias prædictas, prout per dictum Alexandrum Prædecessorem concessa fuerunt, misericorditer in Domino de novo concedimus, & elargimur.

Clausulæ. §.4. Decernentes ex nunc irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mandatur executio. §.5. Quocirca Venerabilibus fratribus Perusin., Amerin., & Narnien. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Abbatissæ, & Conventus hujusmodi fuerint requisiti, solemniter publicent, & publicari faciant, non permittentes eas desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obstantibus rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. similiter Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in dictis literis expressum est non obstare, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum; quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 8. Julii, 1579. Ponficatus nostri Anno VIII. Dat. die 8. Julii 1579. An.VIII.

CIII.

Statutum Collegiorum Sancti Joannis Evangelistæ Portugalliæ ne quis extra dicta Collegia habitum deferat, cum mandato Ordinariis, ut id servari faciant. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memorim.

Exordium, & causa Constitutionis edendæ. §.1. Quæcumque sacrarum Religionum statum offendere noscuntur, nostrum Nos incitat Officium de medio removere. Cum itaque, sicut accepimus, Generalis, & alii Rectores, & Canonici Collegiorum Congregationis San. Joannis Evangelistæ Regni Portugalliæ adinstar San. Gregorii in Alga Venetiarum suis institutis a Sede Apostolica approbatis, & confirmatis, se, moresque suos conformare, ac sub obedientia suorum superiorum Altissimo famulatum exhibere studeant, necnon ingredientes dicta Collegia statutis a jure temporibus habitum ejusdem Congregationis suscipiant, & nonnullæ personæ dicta Collegia non ingressæ, nec de dicta Congregatione exeuntes habitum hujusmodi perinde ac si Canonici dictorum Collegiorum dictæ Congregationis existerent, ubique gerere non formident in Dei offensam, ac animarum suarum periculum, necnon maximum dictæ Congregationis futurum scandalum, dum enim tales personæ aliquod delictum committunt, id dictæ Congregationi facile imputari potest.

§.2. Volentes itaque huic incommodo, de aliquo opportuno remedio providere, harum serie statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singulæ personæ cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentes habitum, quem in dictis Collegiis non susceperint, statim postquam Rector Generalis dictæ Congregationis præsentes nostras literas in illis partibus publicari, & eis intimari fecerit, nullo alio a Nobis desuper expectato Mandato dimittant, qui vero id facere neglexerint, seu recusaverint, excommunicationis laqueo, a quo nonnisi ab Apostolica Sede, præterquam in mortis articulo absolvi possint innodamus eo ipso.

Executio. §.3. Quocirca Venerabilibus fratribus Episcopo Amerin., ac Ordinariis locorum, ubi Collegia dictæ Congregationis existunt, & eorum cuilibet mandamus, quatenus ipsi, & qui-

& quilibet eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectorum seu Canonicorum hujusmodi fuerint requisiti, ab omnibus, & singulis, quos illæ concernunt, & concernent in futurum, firmiter observari, non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus felic. recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac consuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transsumptorum.

§.5. Ceterum, quia difficile foret, præsentes literas ad singula queque loca deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumpto præsentium literarum sigillo dicti Rectoris munito & manu Notarii publici subscripto eadem fides tam in judicio, quam extra illud adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 12. Julii 1579. An. VIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 12. Julii, 1579. Pontificatus nostri Anno VIII.

CIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Constitutionum Fratrum Beatæ Mariæ Servorum per Generalem, & alios Deputatos correctarum, & compilatarum, & per Cardinalem Protectorem revisarum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series.

§.1. CUM sicut accepimus, dilecti filii Fratres Ordinis Servorum Beatæ Mariæ semper Virginis sub Regula S. Augustini viventes in Capitulo Generali nuper mensibus præteritis ab eis Parmæ celebrato simul congregati nonnulla statuta ad felicem statum, & directionem, ac reformationem ejusdem Ordinis fecerint, atque dederint in mandatis dilectis Filiis Alexandro Provinciali Lombardiæ, & Paulo Provinciali Venetiarum, ac Cirillo socio Provinciæ Romandiolæ, ut una cum dilectis Filiis Jacobo de Florentia Priore Generali, & Antonio de Burgo Sancti Sepulchri Procuratore in Romana Curia dicti Ordinis omnes ejusdem Ordinis Constitutiones juxta literas reformationis ejusdem Ordinis per fel. record. Pium Papam V. Prædecessorem nostrum factæ, atque juxta dicti Ordinis Regularia Instituta corrigerent, ac reformarent, & simul cum aliis in dicto Capitulo statutis ederent, & eorum confirmationem a Nobis peterent, ipsi vero simul in Monasterio Sancti Marcelli de Urbe dicti Ordinis convenientes prædictas Constitutiones juxta literas reformationis prædictæ, ac statuta in eodem Capitulo generali decreta correxerunt, reformarunt, & compilarunt, nonnullas dubietates, quæ in eis erant explicantes, ac etiam quædam alia de novo addentes prout, eis visum est expedire, atque illius deinde a Nobis confirmari humiliter supplicarunt.

Confirmatio Constitutionũ de quibus §. præcedenti.

§.2. Nos vero Constitutiones prædictas, & per eosdem Priorem generalem, & secum deputatos Fratres prædictos, ut præfertur, correctas, reformatas, ac compilatas dilecto filio nostro Julio Antonio tituli Sancti Bartholomæi in Insula Presbytero Cardinali Sanctæ Severinæ nuncupato ejusdem Ordinis apud Nos, Sedemque Apostolicam pro Venerabili Fratre Nostro Alexandro Episcopo Portuen. Cardinale Farnesio nuncupato Protectore, Viceprotectori revidendas, & examinandas remiserimus, dictusque Julius Antonius Cardinalis illas accurate, ac omni cum diligentia reviderit & examinaverit, cupientes easdem Constitutiones, & Ordinationes ab omnibus, quos illæ quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, diligenter, & exacte observari, ac Priorem Generalem, & secum deputatos prædictos, atque alios universos ejusdem Ordinis Fratres a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon Constitutionum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, ac revocantes in primis alias ejusdem Ordinis Constitutiones, præsertim editas de an. 1569. hujusmodi supplicationibus inclinati, omnes & singulas Constitutiones, & Ordinationes prædictas a Priore Generali, ac secum deputatis Fratribus prædictis correctas, reformatas, compilatas, & editas, & ab eodem Julio Antonio Cardinale, ut præfertur, revisas, & examinatas, atque omnia, & singula in eis contenta ex certa scientia Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam Juris, quam facti, & solemnitatum, etiam substantialium defectus, si qui forsan intervenerint

nerint in eisdem supplemus; præcipientes quoque in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ pœna omnibus, & singulis dicti Ordinis Fratribus, quatenus de cetero Constitutiones, & Ordinationes prædictas inviolabiliter observent, & observare studeant.

Clausulæ. §.3. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi, seu etiam per Sedis Apostolicæ de Latere Legatos, aut Vicelegatos, seu dictum Alexandrum Cardinalem, & pro tempore existentem Protectorem, seu Viceprotectorem, aut Generalem, aut Superiores dicti Ordinis, vel quoscumque alios quavis auctoritate revocari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus umquam posse; sed Constitutiones, & Ordinationes prædictas a Priore Generali, & secum deputatis Fratribus hujusmodi correctas, & reformatas, ac ab eodem Julio Antonio Cardinale revisas, & examinatas perpetuo validas, & efficaces fore, & esse, necnon suos plenarios, & integros effectus sortiri; sicque in præmissis ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Causarum Palatii Auditores, & alios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis Juramento confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. §.5. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, deferri, volumus, & similiter dicta auctoritate decernimus, quod transumpto præsentium Literarum, sigillo &c.

Dat. die 6. Septem. 1579 An. VIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die sexta Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Pontificatus Nostri Anno VIII.

CV.

Ex Bull. Ordinis Fratr. Prædic. T.V. pag. 67.

Quædam circa Nundinarum libertatem in Viterbien. Cœnobii Ordinis Prædicatorum favorem sancita firmat.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Decet Romanum Pontificem, Sanctæ Religionis Supremum assertorem, ea quæ pro Ecclesiarum, & locorum regularium, ac personarum in illis studio piæ vitæ vacantium profectu, & commoditate devotionisque fidelium augmento, per Sedis Apostolicæ providentiam circumspectam provide concessa sunt, approbationis suæ munimine consolidare, ac alias in his officii partes libenter interponere, prout Ecclesiarum, locorum, & personarum eorumdem qualitatibus, & meritis debite pensatis, conspicit in Domino salubriter expedire.

§.1. Dudum siquidem postquam felicis rec. Sixtus Papa IV. Prædecessor noster ad Christifidelium devotionem erga Ecclesiam Domus B. Mariæ de Quercu nuncupatæ, in Campo Gratiano, prope, & extra Muros Viterbien. Ordinis Fratrum Prædicatorum per amplius augendam, omnibus, & singulis Christifidelibus utriusque sexus, qui dictam Ecclesiam in die Dominico, festivitatem Nativitatis ejusdem B.Marię Virginis de mense Septembri immediate sequente a primis Vesperis usque ad secundas vesperas ejusdem diei Dominicæ visitarent, plenariam omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi forent, Indulgentiam, & remissionem omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi forent, indulgentiam & remissionem perpetuo duraturam Apostolica auctoritate concesserat, ac ut ipsi fideles, ad eamdem Ecclesiam confluentes hujusmodi indulgentiæ facilius participes esse possent; pro tempore existenti dictæ Domus Priori, tot quos vellet Presbyteros idoneos sæculares, & cujuscumque Ordinis regulares, qui Confessiones quarumcumque personarum de Civitate, & Diœcesi Viterbien. non existentium, & eamdem Ecclesiam pro hujusmodi consequenda Indulgentia visitantium per tres dies præcedentes, & totidem sequentes, dictam Dominicam dumtaxat audire, ac eorum Confessionibus diligenter auditis eisdem personis pro commissis per eos criminibus, excessibus, & delictis, ac peccatis omnibus in dictæ Sedi non reservatis casibus debitam absolutionem, ea vice dumtaxat impendere, & pœnitentiam salutarem injungere valerent, deputandi facultatem, dicta auctoritate indulserat, & piæ memoriæ Julius Papa II., etiam Prædecessor noster, etiam Indulgentiam, & facultatem hujusmodi sub quacumque revocatione, seu suspensione per eum, vel Sedem prædictam de similibus Indulgentiis eatenus facta, vel facienda comprehendi, seu revocari, aut suspendi minime posse, neque debere nisi de illis, earumque toto tenore, specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio facta foret, eadem auctoritate statuerat, decreverat, & declaraverat, Idem Julius Prædecessor, tunc & pro tempore existentibus Prioribus dictæ Civitatis, quod ex nunc perpetuis temporibus annis singulis de dicto mense Septembri Nundinas in ipsa Civitate per decem dies dura-

duraturas, in illis Kalendis inchoandas, & nunc finiendas, ac quod conducentes merces, animalia, & alia bona, ad ipsas Nundinas, & deinde illas reducentes, ad aliquam Gabellarum solutionem minime tenerentur, sine tamen præjudicio Cameræ Apostolicæ, & Provincialium celebrare valerent, auctoritate prædicta indulsit.

§.2. Et deinde recolendæ memoriæ Leo Decimus similiter Prædecessor noster, tam Priori, & Conventui dictæ Domus, ac Deputatis illius Fabricæ, quam etiam Civitatis hujusmodi ex tunc perpetuis futuris temporibus Nundinas prædictas libere, non in dictis Kalendis Septembris per decem dies duraturas, ut præfertur, sed per quindecim dies ante Festum Pentecostes inchoandas, & etiam per quindecim dies post ipsum Festum finiendas non solum in dicta Civitate, sed etiam in Campo Gratiano prope dictam Ecclesiam, alias juxta tenorem indulti Julii Prædecessoris hujusmodi, celebrare possent, dicta auctoritate concessit, & etiam indulsit.

§.3. Et successive similis memoriæ Clementi VII. pariter Prædecessori nostro, pro parte Prioris, & Conventus Domus, & Deputatorum Fabricæ hujusmodi exposito, quod ex consuetudine, & ordine Prioris, & Conventus Prædicatorum, ac Dilectorum filiorum Communitatis, & hominum ipsius Civitatis, certos ex eisdem hominibus una cum Priore Domus hujusmodi super Fabrica prædicta, ac administratione, & dispensatione bonorum provenientium ex eleemosynis fidelium ad dictam Ecclesiam propter multa miracula, quæ ibidem Altissimus meritis, & intercessione ejusdem B. Virginis jugiter operabatur, tunc confluentium ad illius honorem, ac ejusdem Ecclesiæ, & divini cultus in ea ampliationem, necnon religiosorum inibi existentium sustentationem pie oblatis, deputari, ipsos Deputatos unius tamen anni spatio officium suum exercere consuevisse, ac ob varias Civium Viterbien. seditiones, & discordias, multitudinesque eorumdem deputatorum, & crebras illorum mutationes sæpe evenerit, ut ipsi deputati invicem discordes, ab incœptis bonis operibus, & rerum administratione cessarent, ideoque pia illorum opera semper interrupta, & imperfecta remanebant, & propterea multitudo ipsa fidelium ad dictam Ecclesiam ferventes concurrere sistebat, & cultus illic Divinus quotidie diminuebatur, ac Prior, & Conventus Domus hujusmodi multa incommoda patiebantur, idem Clemens Prædecessor, Ecclesiæ, & Conventus prædictorum indemnitati consulere volens, inter alia statuit, & ordinavit, quod ex nunc de cetero ad eandem Ecclesiam, seu illius Fabricam duo tantum cives Viterbien. officiales superstantes, deputati nuncupati, prout tunc prædictæ Civitatis Gubernatores ad tunc Prioris dictæ Domus petitionem deputati noscebantur, futuris temporibus deputarentur, quorum officium per triennium, a die deputationis ipsorum, & sine interpellatione computandum perduraret, ipso tamen triennio elapso, Legatus, sive dictæ Civitatis Gubernator, vel alterius eorum vicesgerens pro tempore existentes duos alios cives in superstantes Fabricæ hujusmodi, dummodo idonei essent, cum simili facultate, & potestate deputarent, sive antiquos, si eis videretur, ad aliud triennium confirmarent.

§.4. Præterea bonæ mem. Paulus III. itidem Prædecessor noster, statum, & ordinationem Clementis Prædecessoris hujusmodi dicta auctoritate approbans, & confirmans duos dumtaxat ex Civibus Viterbien. in superstantes Fabricæ Ecclesiæ, seu Domus hujusmodi per Legatum, seu Gubernatorem, aut Vicesgerentem prædictos ad petitionem Prioris Domus hujusmodi ad triennium duraturos, nisi aliquando ipsis Legato, Gubernatori, aut Vicesgerenti, & Priori, ex aliqua rationabili causa aliter videretur, futuris temporibus deputari debere, eosdemque pro tempore Cives Deputatos prætextu officii superstantis Fabricæ in aliis rebus Domus, & Ecclesiæ hujusmodi, præterquam in his, quæ officium Superstantis concernebant, quoquomodo se intromittere, aut aliquam servitutem Domui, & Ecclesiæ, seu Priori, & Fratribus prædictis imponere, vel aliquid ab eis exigere, seu aliquam in eos potestatem exercere, nisi quantum ex aliquo dictæ Sedis privilegio permissum eis foret, minime posse, neque debere, auctoritate prædicta decrevit, & declaravit, ac eisdem Civibus, & quibusvis aliis, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, a qua nisi per Romanum Pontificem præterquam in mortis articulo constituti, absolutionis beneficium obtinere nequirent, se intromittere, aut illos molestare præsumerent.

§.5. Itidemque Paulus Prædecessor voluit, & dicta auctoritate decrevit, quod prædium de Sancto Cataldo, situm in plano delli Orsanelli nuncupato Territorii dictæ Civitatis ad eandem Domum spectans pro incluso, & in numero bannitarum haberetur, vel teneretur, & qui in illo damnum dare reperti forent, pœnas per statuta dictæ Civitatis damnum dantibus in prædiis, & possessionibus inclusis, & bannitis, impositas incurrerent, & ad illarum solutionem tenerentur, & postmodum pro majori commoditate, & utilitate Domus, & Ecclesiæ prędictarum eisdem Priori, Conventui, & deputatis, quod Nundinæ prædictæ non triginta diebus, quindecim vero ante, & quindecim post Festum Pentecostes hujusmodi, sed per octo dies ante, & alios octo post idem Festum Pentecostes, & successive per quinque ante, & alios quinque dies post Dominicam immediate sequentem Festum Nativitatis Beatæ Mariæ hujusmodi, & in Campo Gratiano prædicto, seu alio loco extra, & prope muros Viterbien., tantum celebrari possent, itaut tempore Nundinarum hujusmodi durante, ad illas conducentes, & ab illis deducentes merces, animalia, & alia bona, juxta morem

rem aliarum Nundinarum liberarum ad alicujus Gabellæ, seu alterius oneris solutionem, minime tenerentur, eadem auctoritate concessit, & indulsit, ac demum per eum accepto, quod tempus decem dierum hujusmodi nimis breve erat, ac ob illius brevitatem illi, qui alias ad Nundinas ipsas venturi erant, videntes non posse infra tale tempus ad illas accedere, & inde recedere, ad easdem Nundinas non veniebant, & multi mercatores ad illas propterea venire non curabant, idque in Fabricæ prædictæ præjudicium redundebat, cum necessaria ad prosecutionem, & absolutionem illius provideri non possent, tempus decem dierum hujusmodi ad sexdecim dies, octo vero ante, & octo post ultimo dictam Dominicam, dicta auctoritate prorogavit, & ampliavit.

§.6. Ac denique venerandæ memoriæ Pius Papa Quartus, etiam Prædecessor noster, præmissa omnia, quatenus illa essent in usu, auctoritate prædicta approbavit, & confirmavit, necnon Hospitium ad Domum, & Fratres prædictos pertinens, ac pro commoditate, & necessitate Forensium, ibidem ad vota persolvenda, & Nundinas hujusmodi venientium extra prædictam Civitatem in Campo Gratiano hujusmodi constitutum, perpetuo, ut prius liberum, & exemptum statuit, & declaravit. Ac rursus per eum accepto, quod nonnulli circumvicini dicti prædii de Sancto Castaldo, pro eo quod prædium ipsum non solum in Viterbien., ut præfertur, sed etiam in Castri Vitorchiani Territoriis consistebat, prætendentes, & eam partem ipsius prædii in dicto Territorio Viterchiani consisten. in numero bannitarum dictæ Domus comprehendi, variis modis Priorem, & Conventum prædictos super prædio hujusmodi perturbari, & inquietare præsumebant, herbas bannitas faciendo, pascendo, vendendo, & alia committendo in Domus, Prioris, Fratrum, & Conventus prædictorum præjudicium non modicum, & gravamen, prædictus Pius Prædecessor ad removenda hujusmodi discrimina decrevit, quod prædium hujusmodi de cetero pro incluso in numero bannitarum Prioris, & Fratrum, ac Conventus hujusmodi pariter haberetur teneretur, & intelligeretur, districtius inhibendo Communitati, & hominibus Viterbien., ac Castri Viterchiani, omnibusque, & singulis universitatibus, & particularibus personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, ne sub pœnis in statutis dictæ Civitatis de damna dantibus in prædiis, & possessionibus inclusis, & bannitis contentis, eo ipso, incurrendis, bannitas in præjudicium Domus, & Conventus prædictorum facere, nec herbas prædictorum locorum colligere, incidere pascere, vel vendere auderent, seu præsumerent.

§.7. Et postremo per Sanctæ Memoriæ Pium Papam Quintum similiter Prædecessorem nostrum accepto, quod ante publicationem quarumdam suarum literarum in Religiosorum Domorum, & locorum Ordinis Mendicantium favorem, super exemptione, & immunitate a solutione, & præstatione exactionum, Datiorum, Gabellarum, Pedagiorum, victualium, & aliarum impositionum, necnon facultate administrandi bona Monasteriorum, Conventuum, & aliorum locorum, eorumdem Religiosorum dicti Ordinis Mendicantium, ac de fructibus, redditibus, proventibus, & subventionibus illorum, necnon eleemosynis, & oblationibus, ac prohibitione, ne de cetero tutores, & curatores, seu Protectores, aut alio nomine nuncupati Sanctesii de eisdem bonis, fructibus, & eleemosynis ullo modo disponere possent, concessarum eleemosynæ, & oblationes, quæ in dicta Ecclesia annuatim fieri consueverant, & ex quibus pro majori parte onera Conventus Domus hujusmodi supportabantur, ac in quibus emolumenta, & redditus eorumdem Conventus potissimum existebant, in ipsa capsa duabus clavibus obserata includebantur, & earumdem clavium una penes Priorem, & Conventum Domus hujusmodi, altera vero penes certos Laicos, Sanctesios nuncupatos, annuatim, sive alias a Communitate, sive Concilio dictæ Civitatis electos, retinebantur, dictique Laici administrationem hujusmodi juxta ipsarum literarum tenorem illis interdictam, ac eos ad claves dictæ capsæ eidem Priori, & Conventui restituendum, & consignandum astrictos fuisse ægre ferebant, ac forsan clausulam illam dictis literis adjunctam, ne scilicet Tutores, aut Curatores, seu Procuratores, & alio nomine Sanctesii, aut alias nuncupati, soli, de eisdem bonis ullomodo disponere possent, contra mentem ipsius Pii Prædecessoris sinistre interpretabantur, ac ipsis hujusmodi administrationem non simpliciter interdictam, sed ipsi soli administrarent limitatam fuisse, prætendebant, atque inde desuper Priorem, & Conventum prædictos molestare velle jactabant, occasionemque controvertendi quærebant, idem Pius Quintus Prædecessor literas prædictas cum omnibus in illis contentis clausulis auctoritate prædicta, Motu proprio, & ex certa ejus scientia confirmavit, ac pro potiori cautela officium, & interventum Sanctesiorum, seu alio nomine nuncupatorum Laicorum administratorum hujusmodi in ipsis, Conventu, & Ecclesia, ac illorum nomen, & denominationem suppressit, extinxit, cassavit, & annullavit, necnon Communitati, consilio, & officialibus Civitatis hujusmodi, ac quibuscumque aliis, ad quos similis electio, & deputatio de jure, vel consuetudine spectat & pertinet, ne in posterum in hujusmodi officio, electione, seu administratione, se intromitterent districtius inhibuit, ac eidem Priori, & Fratribus tunc, & pro tempore existentibus, simul, & in solidum omnium, & singulorum dictæ Domus bonorum, ac illius fructuum, redditunm, & proventuum, necnon quarumcumque oblationum, & eleemosynarum eis in posterum

rum faciendarum, liberam, & omnimodam administrationem, distributionem, fabricæque dictæ Ecclesiæ curam, & regimen, ita quod ipsi Prior, & fratres, semotis, & exclusis Sanctesiis, seu Officialibus hujusmodi, qui intervenire consueverant, de ipsis fructibus, proventibus, eleemosynis, & oblationibus disponere, illosque in Ecclesiæ, & Conventus prædictorum utilitatem, ipsorumque sustentationem convertere, & alias juxta ipsarum literarum vim, formam, & tenorem libere possent, & valerent, concessit, irritanti decreto desuper apposito, prout in diversis singulorum Prædecessorum prædictorum literis desuper confectis, plenius continetur.

Confirmatio prædictarum literarum.

§.8. Nos igitur Ecclesiam, & domum hujusmodi, non minori quam dicti Prædecessoris nostri gratia, & liberalitate complecti, ac in suis privilegiis, & immunitatibus confovere volentes, ipsosque Priorem, & Fratres, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon singularum literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad ipsorum Prioris, & Eratrum, vel alicujus eorum pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostris singulas literas prædictas cum inhibitionibus, mandatis, statutis, decretis, derogationibus, privilegiis, indultis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, ac omnibus, & singulis aliis clausulis in eis contentis, auctoritate prædicta, tenore, præsentium, quatenus sint in usu, & sacris Canonibus, ac Tridentino Concilio non contraria, approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus.

Extensio dierum pro nundinis habendis.

§.9. Volumus autem, quod prædictæ nundinæ, quæ alias per octo dies ante, & per totidem post festum Pentecostes, & Nativitatis Beatæ Mariæ haberi, & celebrari consueverunt, de cetero per sexdecim etiam dies qualibet vice, Prima vero per quatuor ante, & duodecim post festum Pentecostes, altera vero vicibus hujusmodi de mense septembris similiter per quatuor ante, & duodecim dies similes post Dominicam immediate sequentem Festum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis hujusmodi, ultra dies in honorem Dei, & illius Sanctorum feriatos, si qui intervenerint, occurrant durare.

Clausulæ.

§.10. Decernentes, præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, & obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu, & ex eo quod interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quacumque alia causa notari, impugnari, vel invalidari, aut in jus, vel controversiam revocari nullatenus posse, easque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus a Nobis, & Successoribus nostris, Romanis Pontificibus, seu dicta Sede, aut illius Legatis, vel Nunciis etiam de latere, pro tempore emanatis nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties ille emanabunt, toties in pristinum & eum, in quo antequam emanarent, erant statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & fore, ac eisdem Priori, & Fratribus suffragari, sicque per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mandatur executio.

§.11. Quocirca Venerabilibus Fratribus Montis Flasconen., & Balneoregien. Episcopis, ac Dilecto Filio Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Prioris, & Fratrum prædictorum, ac aliorum interesse habentium, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes eisdem in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, ab omnibus ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari, ipsosque Priorem, & Fratres, ac alios interesse habentes illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.12. Non obstantibus præmissis, ac fel. record. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, & Generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Villarum, & locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac etiam legibus municipalibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Confraternitatibus, Universitatibus, Prio-

Prioribus, Superioribus, Gubernatoribus, hominibus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie etiam Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine seu alia quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Necnon omnibus illis, quæ in singulis literis prædictis expressum fuit non obstare, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Dat. die 9. Septem. 1579 An. VIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die nona Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Pontificatus nostri, Anno VIII.

CVI.

Usus Altaris portatilis Religiosis Societatis Jesu restituitur, non obstante Concilii Tridentini dispositione, ut in eo inter missiones, quæ a Superioribus de ipsis fiunt, ubique in loco tuto Missam celebrare, & Eucharistiam ministrare possint.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilectis filiis Præposito generali, & Presbyteris Soc. Jesu.

Restitutio, de qua in rubr. USum Altaris viatici Societati vestræ a fel. rec. Paulo Papa III. concessum, deinde a Concilio Tridentino universe sublatum, vobis eatenus restituimus, ut inter missiones, quæ a Superioribus fiunt, Presbyteri vestri, servata alias forma dictæ concessionis, Missæ Sacrificium licite valeant celebrare super hujusmodi Altare ubique gentium, etiam in castris militum, modo loca, & si communia, & profana, tuta, & honesta sint, & Generalis, aut per eum Provinciales Præpositi, eo cum utendum fore judicaverint. Itidemque possint ibi Presbyteri ipsi Sanctissimum Eucaristiæ Sacramentum ministrare fidelibus, ad illud sumendum debite præparatis.

§.2. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Eadem porro fides ubique detur præsentium exemplis, eo quo solent alia, in vestra Societate transumpta modo munitis, quæ daretur ipsis præsentibus, si exhiberentur, vel ostenderentur. Contrariorũ derogatio.

D.P. A. VIII. 1. Octobris. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die prima Octobris, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Pontificatus nostri Anno VIII.

CVII.

Confirmatio institutionis, ac statutorum Collegii Procuratorum Civitatis Perusin. Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. EXponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Decanus, & Vicedecanus, necnon Procuratores Collegii Procuratorum, & causas dicen. in Civitate Perusin. canonice instituti, quod alias dictum Collegium pro causarum celeriori expeditione, & majori utilitate, & commodo litigantium institutum fuit, & pro illius directione, & manutentione Capitula, decreta, Ordinationes, institutiones, statutaque infrascripta promulgata fuerunt, videlicet. Facti series.

§.2. Quod nemo possit in dicta Civitate, illiusque Tribunalibus, & curiis officium Procuratoris, & Causidici gerere, nisi fuerit originarius Civis Perusin., bonorumque morum, laudabilis vitæ, optimæ conditionis, & famæ, & per quinquennium operam dederit Theoricæ, & per biennium practicæ incubuerit. Capitula sive Statuta Collegii Procuratorum Civitatis Perusinæ.

§.3. Quodque antiquior in dicto Collegio receptus semper denominetur Decanus, & sequens Vicedecanus, quibus liceat hujusmodi Collegium, pro peragendis illius negociis convocare, & coadunari facere, & omnes Procuratores, dicti Collegii eis obedientiam præstare, eorumque mandatis parere teneantur, & in procedendo, ac incedendo, omnibusque aliis actis, ac functionibus semper Senioribus omnis reverentia sub pœna suspensionis, & privationis ad tempus præstari debeant.

§.4. Ac qui vult admitti in dictum Collegium, id Decano, seu Vicedecano dicere, ac ab eo licentiam explorandi animos aliorum obtinere debeat, & deinde licentia hujusmodi obtenta Collegium prædictum congregare valeat, & in illius Congregatione deputentur nonnulli Inquisitores, qui de qualitate, conditione, vita, moribus, litera, practica, & sufficientia assumendi se plenius informare, ac habita informatione infra octo dies eidem Collegio relationem facere debeant, qua relatione facta, si favorabilis fuerit, tunc deputentur duo Examinatores exactiores ab eodem Collegio, qui solum Deum, & Charitatem præ oculis hebentes dictum assumendum examinent, & examinatione hujusmodi peracta illinc ad tres,

tres, vel quatuor dies relationem faciant, & deinde, si idoneus repertus fuerit, vota Collegialium personarum assumendo præstentur, & si major illorum pars pro assumptione convenerit, ille intelligatur admissus, & in eodem Collegio descriptus, ac pro hujusmodi admissione solvere teneatur in manibus Depositarii dicti Collegii scuta quinque auri, deponenda antequam examini se subiiciat, & ultra præmissa unum par Chirothecarum cuilibet ex Caussidicis dare, & post admissionem hujusmodi juramentum præstare teneatur, manibus tactis Sacrosanctis Evangeliis sub hac forma, videlicet.

Forma juramenti præstãdi à Procuratoribus admittendis in Collegiũ prefatum.

Ego N. juro per Deum Omnipotentem Patrem, & Dominum nostrum Jesum Christum filium ejus unigenitum, & per Spiritum Sanctum, qui ex Patre, Filioque procedit, & per omnes Sanctos, & Sanctas Dei, ac jurejurando promitto officium procurationis nuper per me assumptum semper, & continue, dum illud exercuero, fideliter, legaliter, bona fide, & cum recta conscientia exercere, justas causas assumere, & defendere, & justitiam, veritatem, & æquitatem amplecti, & quamprimum injustitiam causæ, quam agendam, & defendendam assumpsero, cognovero, illam penitus derelinquere, & in ea amplius me non intromittere, nec cursum justitiæ quovis modo per calumniam, vel vias indirectas impedire, Clientibus, vel aliis ad me venientibus malum consilium ad veritatem occultandum, vel aliquid illicitum admittendum in causis, vel quovis alio negotio, necnon conferendum minime dare, nec in rebus illicitis auxilium, opem, vel consilium præstare, sed potius ab omni malo proposito eos avertere, statuta Civitatis, superiorum Constitutiones, & Decreta, ac Ordinationes nostri Collegii firmiter & inviolabiliter observare, & in nullo contrafacere, vel venire sub pœnis, & censuris, de quibus in eis, pupillos, & viduas, pauperesque miserabiles personas ad me venientes, & eorum Causas gratis, & amore Dei facere, tueri, atque defendere, pactaque de quota litis, vel similia nullo modo facere, vel ut alii faciant, consulere, & mandatis superiorum meorum parere, in consiliis, seu tractatibus contra Sedem Apostolicam, illiusque Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, & Officiales ab eadem Sede deputandos non adesse, nec quicquam in illorum dedecus, vel ignominiam admittere, nec conventiones contra eos facere, sed pro posse omnibus scandalis contra illos imminen. obviare, & cum examinator, vel Inquisitor deputatus fuero, omnia cum charitate, & pro veritate facere, atque exercere, & referre, & in observandis Benedictus Deus me adjuvet, & hæc omnia per hæc Sancta Dei Evangelia, quæ propriis manibus teneo, jurejurando confirmo.

§.5. Insuper, quod quilibet ex dicto Collegio ter in anno ad minus Sacratissimam Eucharistiam assumere debeat in festis Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, & Pentecostes, & Nativitatis ejusdem, quodque singuli vocati ad Congregationem Collegii ex parte Decani, vel Vicedecani teneantur accedere & non accedentes solvant julium unum pro qualibet vice, ac in omni actu, etiam in causis proponendis, & in incedendo semper senior præcedere debeat, & si quis contrafacere præsumpserit, pœna unius auri plectatur.

§.6. Quodque nullus ex junioribus debeat præcurrere seniores, nisi de senioris licentia, nec discedat aliquis ex procuratoribus, nisi prius expostulatis aliis, si quid habeant contra se, ac quod dicti procuratores, tam ad brachium juris, quam ubique inter se, quam cum Clientibus, & aliis, contra quos sunt in causa, se abstineant a superfluis, & verbis incuriosis, & jurgiis omnibus sub simili pœna pro qualibet vice.

§.7. Et qui repulsus est ab alio Collegio in dictum Collegium non affrancatur, nullusque ex eisdem procuratoribus Causam aliquam contra Communitates Perusin. accipiat, nisi petita venia, & ulterius quod omnes Procuratores prædicti sub vinculo juramenti per eos præstiti debeant inter se pacem, & quietem habere, ac illam, & concordiam inter quoscumque litigantes pro posse tractare, & parere, omni spe illiciti lucri explosa.

§.8. Quodque dies Paschatis, Dominicales, Natalis Domini, & alias festivitates ex præcepto servari solitas, ac institutas servare, & ab ingressu Palatii abstineri debeant, ipsique Procuratores incedere debeant togati, vel cum paliis longis desuper, & subtus cum aliis usque ad genua, maxime in actu exercitii, & nisi ita induti fuerint, non audiantur in aliquo actu, & processus, & scripturas, ac alia omnia, statim atque moniti fuerint, reddere, & restituere sub simili pœna unius auri teneantur, possintque inter se Officiales deputare, & eligere Nuncium, & Notarium, sigillumque conficere, & illo uti, decretaque per bonæ memor. Julium Cardinalem de Urbino nuncupatum condita, & facta ab eis servari debeant, ac pauperum procurator, & Communitatis nullo modo durante ejus officio possit, aut & valeat aliquid penitus a pauperibus recipere, etiam a sponte dare volentibus, sed pro illis teneatur omnino gratis omnia facere, & procurare, exceptis commestibilibus, quæ triduo consumuntur.

§.9. Postremo, quod processus non portentur ad audientiam per ipsos Procuratores, sed per Notarios, & tunc non nisi alteri Procuratori id intimatum fuerit, ad hoc, ut possit informare, & postremo, quod de stylo fides, nisi collegialiter fieri valeat, pro ut in diversis desuper confectis scripturis plenius continetur.

§.10. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat Decanus, Vicedecanus, & Procuratores prædicti cupiant institutum dicti Collegii, ac statuta, & alia præmissa, quæ a diversis dictæ Civitatis Gubernatoribus confirmata fuerunt, pro illorum subsistentia nostra ac Sedis Apostolicæ confirmatione roborari, pro parte eorum Nobis fuit humi-

humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio in præmissis annuere de benignitate Apostolica dignaremur; Nos igitur Decanum, Vicedecanum ac Procuratores prædictos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, institutionem Collegii, ac Decreta, & Ordinationes, ac Constitutiones Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus.

Confirmatio dictorum Statutorum.

Designantur executores.

§.11. Quocirca Venerabilibus fratribus Perusin., & Amerin. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Decani, Vicedecani, & prædictorum Procuratorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissis omnibus, & singulis juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quo quam quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.12. Non obstantibus felic. record. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Civitatis, & aliorum Collegiorum ejusdem etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Populo dictæ Civitatis, vel aliis Collegiis prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis specialis mentio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die primo Octobris, 1579. Pontificatus nostri Anno VIII.

Dat. die 1. Octobr. 1579. An. VIII.

CVIII.

Confirmatio, ac inhibitio ne Religiosi Societatis Jesu ad alios Ordines, etiam Cartusien. se possint transferre.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium, & facti series.

§.1. Decet Romanum Pontificem æqui, bonique supremum assertorem aberrantibus tramites occludere, districteque consilia prævaricantia reprimere, ne obcœcatæ menti apparens virtus in damnationis periculum sectantes trahat, aliisque perditionis viam sternat. Dudum siquidem fel. rec. Paulus Papa III. Prædecessor noster inter alia Societati Jesu, illiusque Præposito, ac personis pro tempore existentibus, per eum concessa privilegia per quasdam suas literas sub dat. videlicet quinto decimo Kal. Novembr. Pontificatus sui Anno etiam quintodecimo, voluit, & inhibuit, ne quis in dicta Societate post emissa ab eo secundum illius Constitutiones vota, sive professus, sive scholaris, aut Coadiutor Societatis hujusmodi esset ad quemvis alium Ordinem etiam per Sedem Apostolicam approbatum (Cartusien. dumtaxat excepto) nisi de expressa ejusdem Sedis, vel pro tempore existentis ipsius Societatis Præpositi generalis licentia, transferre, nec in alio recipi, aut retineri posset; ac ipsius Societatis Generalis, & alii inferiores Præpositi per se, vel alios ab ipsa Societate subterfugientes, & egressos, ac quoscumque dictæ Societatis apostatas, reliquosque insolentes, qui id mereri viderentur, in quocumque habitu repertos excommunicare, capere, incarcerare, & alias suæ disciplinæ submittere, & ad id, si opus foret, auxilium brachii sæcularis invocare libere, & licite valerent.

§.2. Et deinde piæ me. Pio PP.IV. etiam Prædecessori nostro pro parte claræ mem. Sebastiani Portugalliæ, & Algarbiorum Regis illustris, & tunc existentis Præpositi, & personarum Societatis hujusmodi exposito, quod nonnullæ ejusdem Societatis personæ animi levitate, ut credebat, ductæ, ac quietem labori, cui pro excolenda, & propaganda Christiana Republica continuo erant expositæ, ac privatum commodum, tam publicæ, quam Societatis hujusmodi utilitati indiscrete præferentes, fucatisque coloribus asserentes, se id facere ob frugem melioris vitæ, aut strictioris observantiæ, seu non obtenta superiorum licentia ad alios Ordines transire posse jactabant, & forsan tunc quidam de facto transierant, alii vero ambitiosa cupiditate moti, postquam se Deo dediderant, sæculi libertatem quærentes, ad illud reverti, & in eo palam degere non dubi-

dubitaverant, nec dubitabant in animarum suarum detrimentum, ac Societatis prædictæ non modicum præjudicium, quodque nisi opportuno aliquo remedio consuleretur, verendum erat, ne Societas ipsa, quæ in erudien. suis impensa, & labore, viris, qui Christianæ Reipublicæ prodessent, & Catholicam fidem in remotissimis partibus propagarent, sedulo intendebat, taliter delusa careret literatis, qui operam in vinea Domini juxta ipsius Societatis instituta præstari solitam, valerent adimplere. Idem Pius Prædecessor sub data videlicet sexto Kalen. Decembris Pontificatus sui Anno VI. quod nullus in dicta Societate admissus post emissa, ut præfertur, vota, sive professus, sive scholaris, sive Coadjutor cujuscumque status, gradus, & conditionis ille foret, a dicta Societate exire, aut recedere, etiam prætextu cujusvis indulti a Sede Apostolica, seu illius majore Pœnitentiario, aut aliquo Nuntio, vel Legato etiam de latere impetrati, & impetrandi, quod etiam ex tunc idem Pius Prædecessor subreptitium declaravit, absque expressa Superioris licentia, etiam quæsito colore, ob frugem melioris vitæ, aut strictioris observantiæ, ad quemvis alium, etiam minorum, vel aliorum Fratrum Mendicantium, aut Cisterciensium, vel Sancti Benedicti, aut aliorum Monacorum Ordinum hujusmodi, suorumve Monasteriorum (præfato Cartusien. Ordine dumtaxat excepto) recipi, seu retineri posset, aut præsumeret, sub pœna excommunicationis, tam per recipientes, quam receptos, ac recedentes præfatos, ipso facto incurrenda, a qua præterquam in mortis articulo ab alio, quam a Romano Pontifice, vel superiore Societatis hujusmodi absolvi non posset, & secus facta non tenerent, nulliusque essent momenti.

§.3. Et insuper, ut qui ab ipsa Societate ad Cartusien. infra tres menses; ad alium vero ordinem de licentia prædicta infra tempus eis a dicto Superiore præfigendum accedere, illosque actualiter ingredi, & si in illis permanere nollent, aut non possent, absque ulla mora ad dictam Societatem regredi tenerentur, sub pœna excommunicationis præfata, quam tam ipsi admissi, quam illos recipientes, vel eis auxilium, consilium, vel favorem præstantes etiam incurrerent, & nihilominus, si quis ex Religiosis ipsius Societatis animo indurato aliquid in contrarium attentare præsumeret, vel a dicta Societate post in ea emissa vota, ut præfertur, absque superioris licentia exiret, & in sæculo, vel alio etiam regulari loco degeret, liceret dicto generali, aliisque dictæ Societatis Superioribus eosdem transgressores, & exeuntes tanquam Apostatas, etiam per auxilii brachii sæcularis invocationem, summarie, & sine figura Judicii ad dictam Societatem revocare, capere, & incarcerare, ac debitæ punitioni subiicere, Apostolica auctoritate perpetuo statuit, ordinavit, & mandavit, prout in prædictis, ac rec. mem. Pii Papæ V. similiter Prædecessoris nostri, super statuto, ordinatione, & mandato hujusmodi, cum dictus Pius IV. Prædecessor antequam ejus literæ desuper conficerentur, sicut Domino placuit rebus fuisset humanis exemptus, confectis literis plenius continetur.

§.4. Et licet nullus præmissis contravenire debuerit, nihilominus sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filii Everardi Mercuriani Præpositi Generalis ejusdem Societatis petitio continebat, non defuerunt, qui versutiis quibusdam literas præfatas tenere interpretantes, & periculose de dictæ Sedis potestate disputan. eamque coarctantes sub prætextu videlicet, quod via perfectionis instinctu Spiritus Sancti suggesta præcludi minime possit, quodque literæ hujusmodi solum intelligantur, quando trasfugæ Societatis prædictæ in sæculo vagarentur, non autem quando ad alia loca regularia præcipue mendicantium se reducerent, habitumque per ipsos mendicantes gestari solitum susciperent, seu professionem per eos emitti solitas emitterent, aut emittere intenderent regulares, ac id circo se excommunicationis latæ sententiæ in prædictis literis irrogatæ vinculo nequaquam innodari, nec affici prætendant in animarum suarum damnabile periculum, dictæque Societatis jacturam, & gravamen, ac plurimorum scandalum, postmodum vero cum ad brachium sæculare recurritur, Principes, ac Magistratus temporales, necnon Judices, & Executores, aut justitiæ Ministri, seu etiam vigore privilegiorum ipsius Societatis assumpti Conservatores contra recipientes, & retinentes hujusmodi, seu dantes consilium, auxilium, vel favorem sub prætextu, quod ipsi sic excommunicati in easdem censuras incidisse prius declarandi veniant, procedere recusant, sicque apostatandi aperitur, & fovetur occasio.

§.5. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat æquum videri non debeat, ut qui ad fidei Catholicæ defensionem, & inter gentiles propagationem cum divina gratia procurandam vocati, & in ea diu educati, & versati sunt, ii levi aliqua illusione, aut etiam gravi quacumque tentatione, vel laboris perferendi tædio, aut etiam honorum, & dignitatum desiderio, & ambitione ab opere juxta suam vocationem incepto desistant, aut ex acie pedem referant, maxime vero in Regionibus illis, in quibus messis quidem copia magna, operariorum vero inopia maxima existit, ubi etiam has omnes spiritus erratici esse illusiones sperimentum docuit; nam eorum, qui ex illius partibus prætextu ingressus in Cartusien. Ordinem se subtraxerunt, nullus hactenus est illum ingressus, sed quidam sano Consilio, & resipiscentia magno Dei beneficio adiuti, ad Societatem regressi sunt, alii vero in sæculo non sine animarum suarum periculo, & multorum scandalo remanserunt, quinimmo simulato in Cartusien. Ordinem, cujus nulla domus in Indiis, tam Orientalibus, quam Occidentalibus reperitur, ingrediendi animo divagari, aut ad alium contra præmissa Religionis Ordinem se traducere non veren-

rentur. Quare pro parte dicti Everardi Nobis fuit humiliter supplicatum, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Inhibitio, de qua in Constitutione.

§.6. Nos igitur, qui piis, ac justis supplicantium votis libenter annuimus, præmissis obviare volentes, ipsumque Everardum a quibusvis excommunicationis &c. censentes necnon singularium literarum præfatarum tenores præsentibus pro expressis habentes, ipsasque literas harum serie confirmantes, & ampliantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ut imposterum tam in Orientalibus, quam & Occidentalibus, quam omnibus, & singulis aliis Regionibus extra Europam nullus ex admissis in ipsa Societate, sive professus, sive scholaris, sive Coadjutor, se ab eadem Societate quavis etiam perfectionis, & melioris vitæ præsumptione, ac strictioris Ordinis prætextu, seu contemplatione, aut alia etiam justa, & probabili, vel legitima causa post emissa in dicta Societate vota etiam simplicia, elapso ab eorum ingressu in Societatem biennio emitti solita absque nostra, aut Sedis prædictæ, seu dicti Everardi, vel pro tempore existentis ejusdem Societatis Præpositi generalis, sive ab eo deputandi, vel deputandorum speciali, & in scriptis obtenta licentia sub apostasiæ, & infamiæ perpetuæ nota, necnon excommunicationis latæ sententiæ, & aliis contra Apostatas quomodolibet inflictis, seu etiam aliis ab ipsis Præposito generali, seu deputan. infligendis pœnis, a quibus excluso mortis articulo, si in illo eos decedere contingat tantum, nonnisi per pro tempore existen. Romanum Pontificem, aut dictæ Societatis Præpositum generalem, seu ab eo deputan. hujusmodi absolvi possint, & aliter facta absolutio non teneat, subtrahere, aut exire, nec se ad quempiam alium etiam Carthusien. Ordinem hujusmodi præmissarum literarum, aut cujusvis contra illarum dispositionem obtenti, & a dicto Præposito generali non approbati indulti vigore transferre audeat, seu præsumat, sed qui ad alios Ordines præterquam Cartusien. in quacumque Orbis parte ab ipsa Societate hactenus se transtulerunt, ad illam se, & postquam moniti fuerint, statim sub eisdem pœnis, nulla excusatione aut infirmitatis, vel mora, aut forensi contentione, seu appellatione interjectis se reducere, & superiorum correctioni subdere teneantur, quodque professio per eos alibi, quam in dicta Societate emissa nullius sit momenti, nec vinculi, & interim dicti effugientes, aut egressi nullis prorsus Ecclesiasticorum, aut sæcularium, sive Patriarcharum, Primatum, Archiepiscoporum, vel Episcoporum, aut Imperatorum, Regum, Ducum, Principum, vel Magnatum quorumcumque servitiis, vel assistentiis se subiicere, & applicare, aut mancipari procurare, nec beneficia Ecclesiastica quæcumque, vel qualiacumque sint, etiam simplicia, aut Pensiones seu quorumcumque fructuum, vel jurium reservationes, nec officia etiam sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia recipere, & retinere, neque scholas tenere, aut pueros instruendos accipere, nec etiam Confessiones audire, Sacramenta ministrare, aut prædicare, sive etiam perfunctorie, ***nullatenus, nusquam, ac nuspiam*** debeant, aut possint, sub iisque pœnis Apostolica auctoritate tenore præsentium decernimus, ac declaramus.

§.7. Necnon eisdem tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus personis, aliisve quavis dignitate, gradu, & honore præfulgen. sub ingressus Ecclesiæ, ac quibusvis Ordinum eorumdem, etiam Cartusien. Protectoribus, Capitibus generalibus, aliisque Superioribus, & particularibus, ne quempiam ex dicta Societate in partibus extra Europam consistentibus ad eorum Ordinem, seu Conventus, aut domos quemlibet transeuntem absque specialibus Præpositi generalis, seu Deputandorum hujusmodi testimonialibus literis, nullo jure, nullo sanctioris vitæ penso, aut conscientia, nullaque necessitatis causa recipere, vel retinere, etiam virtute cujuscumque gratiæ super hoc eis specialiter a Sede præfata sub quibusvis clausulis, & Decretis, ac derogatoriarum derogatoriis, nisi præsentium literarum expressa fiat mentio concessa attentent, sub similis excommunicationis per eos, ac tam ipsis, quam dictis effugientibus auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte directe, vel indirecte dantes ipso facto, & absque alia illarum declaratione, promulgatione, aut denunciatione facienda incurrendis pœnis inhibemus.

Pœna in eos, qui contra Sanctionē hujus Constitutionis Religiosos Soc. Jesu in aliam Religionē receperint.

§.8. Mandantes sub eisdem pœnis, ut hactenus præterquam tamen in dicto Cartusien. Ordine receptos, etiam si habitum per recipientes gestari solitum susceperint, & professionem per ipsosmet emitti consuetam, emiserint, eidem Præposito generali, vel deputan. hujusmodi id petentibus statim, & absque aliquo Judicis Ministerio, aut licentia Capitum Ordinum, eorumque Superiorum expectata, & quod excommunicatio, & pœnæ hujusmodi contra ipsos recipientes, vel retinentes, aut egressos, ac dantes consilium, auxilium, vel favorem inflictæ veniant declarandæ, aut quolibet alio excogitabili prætextu cessante tradere, & consignare, ac in eventum, in quem sic egressos ad alios Conventus, vel domos transportare fecerint, aut permiserint, suis expensis, & periculis eos requirere, & restituere, damnaque ipsi Societati occasione hujusmodi illata resarcire debeant, & teneantur.

§.9. Et insuper pro tempore existentibus Præposito generali, ac aliis Superioribus dictæ Societatis, seu etiam eorum Conservatoribus, aut ad omne calumniæ genus obstruendum, & pro temporum, causarum, & occasionum necessitate in eisdem partibus extra Europam occurrente quascumque censurarum, & pœnarum declarationes pro conservatione, & causa privilegiorum, & jurium, rerum, & personarum ipsius Societatis tantum facere, & contra tales effugientes quibusvis juris, & facti remediis, & viis

& viis etiam per se, vel manu sæcularium obten. appellationis alicujus, quæ ex nunc, prout ex tunc, & e contra irrita sit, & censeatur admissione, procedere, seu procedi mandare libere, & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore concedimus.

Clausulæ.

§.10. Decernentes singulas literas præfatas alias in suo robore pristino remanere, ac præsentes nullo unquam tempore de obreptionis, vel subreptionis vitio, aut intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari, suspendi, revocari, annullari, invalidari, aut ad viam juris reduci, vel contra illas perpetuo validas, & efficaces, ac illibatas existere, & quoties aliquid contra eos extorqueri, & obtineri contigerit, toties easdem in pristinum statum restitutas, confirmatas, & innovatas, & de novo etiam sub data per dictæ Societatis Superiores, vel personas eligenda concessas fore, & esse, ac in suo pleno, & integro robore absque eo quod desuper interpretanda sit a Sede prædicta illarum ulterior confirmatio, restitutio, revalidatio, vel nova concessio permanere. Sicque in omnibus, & singulis præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obstantibus præmissis ac Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Ordinibus, eorumque Superioribus, Conventibus, domibus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, necnon consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quæ ipsi Prædecessores in dictis suis literis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.12. Volumus autem quod præsentium transumptis &c. constitutæ, seu etiam generalis Præpositi ipsius Societatis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ absolutionis, confirmationis, ampliationis, Decretorum declarationis, inhibitionis, concessionis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Nono Kal. Nov., Pontificatus nostri Anno VIII.

Dat. die 24. Octobr. 1579. An. VIII.

CIX.

Reductio Monacorum Ordinis S. Basilii in unam Congregationem, & sub regimine unius Abbatis, cum privilegiorum, & gratiarum elargitione, pro dicti Ordinis reformatione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

S. Basilius Magnus Monachorum Ordinem erexit.

BEnedictus Dominus Deus noster, a quo Sancti sui intelligentiæ spiritu repleti, tamquam imbres sapientæ suæ eloquia emiserunt, eumque in oratione confessi sunt, Quo gratiæ munere B. Basilius cognomento Magnus, a divina benignitate locupletatus, omnis bonitatis, tantæque in se beneficentiæ auctori, quod recepit, fertilissimi agri more, cum centesimo reddidit incremento. Nam præter ea, quæ effudit Theologicæ scientiæ, eloquentiæque flumina, quæque edidit continentiæ, abstinentiæ, & susceptorum pro Christo laborum tolerantiæ documenta, adoptatos sibi novæ sobolis fœtus, in Cœnobiaque procul a communi vivendi ratione segregatos in compositum Ordinem redegit, & salutaribus præceptis instituit, ut perpetua futurorum temporum successione verbo, & opere a se instructi, Deum cofiterentur, Catholicæque Ecclesiæ ornamento essent, atque in dubiis rebus audiumento.

Cujus Ordinis Monaci in sanctitate, & doctrina olim floruerunt nunc autem quasi defecerunt.

§.1. Qui vitæ sanctitate, & doctrina insignes toto terrarum Orbe, maxime vero in Asia, Palestina, Tracia, Græcia, & Italia multis sæculis floruerunt. Postea vero, (quod non sine maximo animi nostri mœrore recensemus) temporum iniuria, totiusque Orientis a dira Turcarum Tyrannide oppressi calamitate, crebrisque ita hominum exigentibus culpis, exorientium schismatum dissensionibus, Ordo ille alibi penitus corruit, alibi ita fuit imminutus, ut disciplina regulari laxata, caritas illa pristina deferbuerit, Monacique alii alio dispersi sine capite sicuti oves sine pastore erraverint, in aliquibus autem ne vestigium quidem Monastici remanserit instituti, Monasteria eversa, & bona fuerint dissipata.

§.2. Cui

Ideo hic Pontifex pro reformatione dicti Ordinis, præcipit fieri Capitulum eligique Abbatem generalē, & alios officiales, inhærendo Constitutioni Innocentii III, quę est in cap. 7. de Stat. Monac.

§. 2. Cui incommodo, quod a Nobis nostri Apostolatus ratio exposcit, providere, ipsumque Ordinem pristinæ dignitati, regularique observantiæ quantum Domino adiuvante possumus, restituere volentes, ut quamprimum in agro Domini uberes fructus majorum suorum, & præcipue tanti Patris, & Magistri exemplo edere valeant, maxime expedire duximus a Monasteriis, quæ in Italia, & in utriusque Siciliæ Regnis consistunt, quorum plagas propius inspeximus, hujusmodi Ordinis instaurationem inchoare, ipsaque Monasteria in unam Congregationem juxta Constitutionem felicis recordationis Innocentii Papæ III. Prædecessoris nostri in Concilio generali editam quæ incipit, *in singulis*, ac Concilii Tridentini Decreta redigere. Et ut hæc facilius optatum consequi possent effectum, primum Generale Capitulum dicti Ordinis celebrari mandavimus, in quo Abbas generalis, qui in singula prædicta, & alia ejus Ordinis Monasteria, Conventus, & regularia loca ubicumque sub obedientia nostra, & S. R. E. illa fuerint, illorumque personas absoluta sit auctoritate præditus. Ac præterea Visitatores, Procurator generalis, & alii officiales, quorum electio in Capitulo generali facienda esset, in Monasterio Sancti Philareti ejusdem Ordinis, Melitensis Diœcesis in festo Pentecostes proxime præterito eligerentur, illo prius de more indicto per dilectum filium nostrum Guillelmum tit. Sancti Laurentii in Panisperna Presbyterum Cardinalem Sirletum nuncupatum, dicti apud Nos Ordinis, Sedemque Apostolicam Protectorem, dilecto filio Paulo Abbate Monasterii Castri Villariis Ordinis S. Benedicti Cassinensis Diœc. Congregationis Cassinensis, eidem Capitulo ejusdem Guillelmi Cardinalis nomine præsidente, ac in ejus manibus, antequam ad electionis negocium procederetur, per Priores, & alios Monacos Monasteriorum dicti Ordinis S. Basilii præsentes, vocemque in Capitulo generali habere debentes, professione regulari, quæ per Monachos ejusdem Ordinis S. Basilii emitti debet, expresse emissa.

In quo Capitulo Abbas, Visitatores, & alii Officiales electi fuerunt.

§. 3. Et tandem cum pro electionibus, ut præfertur, celebrandis jam in unum convenissent, vocatis omnibus, qui voluerunt, potuerunt, & debuerunt electionibus hujusmodi commode interesse, die ad eligendum præstituta, ut mos est, dilectum filium Nicolaum Antonium Abbatem Monasterii S. Nicolai de Butramo dicti Ordinis S. Basilii, Hieracensis Diœcesis in Abbatem generalem, ac duos Visitatores, & unum Procuratorem generalem, aliosque Officiales per secreta suffragia elegerunt.

Et modo hic Pontifex dicti Capituli celebrationem, & dictorum Officialium electiones confirmat.

§. 4. Nos autem reductionem eorumdem Monasteriorum, Priorum, & Monacorum in Congregationem, & Capitulum, dictique Capituli indictionem, & præsidentiam, ac electiones hujusmodi ratas, & gratas habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, easdem tenore præsentium approbamus, & confirmamus, omnesque tam juris quam facti, ac omissarum solemnitatum, etiam substantialium, vel ex Ordinis prædicti S. Basilii statutis requisitarum defectus, siqui intervenerint in eisdem, supplemus.

Abbatemque generalem in eo electum, de novo ipse Pontifex eligit, illique curam, & administrationē concedit, omnium Monachorum, & Monasteriorū Ordinis S. Basilii.

§. 5. Et nihilominus prædictum Nicolaum Antonium Abbatem eidem Congregationi universæ in Abbatem generalem præficimus, curam illius universam, & in spiritualibus, & temporalibus plenissime committendo, ita ut ipse, & Abbas generalis pro tempore electus, æque ut alii aliorum Ordinum in Congregationes reductorum Abbates generales, & præsidentes, in suis Capitulis, Congregationibus, & ordinationibus, de jure, & privilegio, & consuetudine habent, & exercent, habereque & exercere possunt, plenam, & omnimodam superioritatem, jurisdictionem, & auctoritatem habeat, & exerceat, tam in ea omnia, quæ in Italia, & Regnis prædictis sunt, quam etiam in S. Mariæ de Oviedo Genuen. & del Tardon Cordubensis, ac Vallis del Galleguillos Ispalensis Diœcesis, ejusdem Ordinis S. Basilii Provinciæ Hispaniæ, dudum a Nobis in Regnis Hispaniarum institutæ, & prorsus in alia quæcumque Monasteria, Domos, & loca in eadem Provincia sub regula S. Basilii hactenus erecta, & in posterum erigenda, eorumque Abbates, Conventus, Monacos, & personas, quæ Nos pridem cum Monacis ejusdem Ordinis Sancti Basilii in Italia existentibus, & eorum Congregationis prædictæ sub obedientia inde futuri Abbatis, seu Vicarii generalis ejusdem Congregationis perpetuo conjunximus: eaque, necnon Visitatorem ejusdem Provinciæ Hispaniæ Abbati, seu Vicario generali Congregationis hujusmodi in Italia pro tempore eligendo subiecimus, & ab eo dependere decrevimus inter alia, quemadmodum nostris diversis literis prioribus, videlicet Kal. Maii secundo, posterioribus vero octavo Kal. Julii, sexto Pont. nostri annis dat. plenius continetur.

Eique omnes Monacos subjecit.

§. 6. Jubemus itaque universos, & singulos ejusdem Congregationis S. Basilii Abbates, Priores, & Prælatos, necnon Monacos, & alias quascumque personas, ipsi Abbati generali, tamquam membra capiti, & eorum legitimo Superiori, in omnibus, quæ ad officium Abbatis generalis pertinent, eorumque animæ salutem, regularisque observantiæ rationem concernunt, prompte, & humiliter obedire.

Habitum præfinit.

§. 7. Et ut habitus, qui exterius geritur, religiosis mentis affectibus pariter respondeat, statuimus, ut omnes Congregationis ejusdem professores eumdem habitum a Novitiis distinctum ex panno nigri coloris cum caputio sive cuculla monacali omnino deferant, veluti ex antiquo ejusdem Ordinis instituto prisci Patres, & Monaci gestare solebant.

Professionem regularem per omnes emitti mandat.

§. 8. Utque omnes ejusdem Ordinis Sancti Basilii Monaci, & Religiosi, qui in dicto Ordine jam admissi sunt, ad professionem regularem ejusdem Ordinis in manibus

bus Abbatis, si ibi fuerit, vel Prioris Monasterii, in quo reperientur, expresse emittant. Deinceps vero nemo in dicto Ordine, illiusque Monasteriis, ad ejusdem Ordinis habitum regularem, sive tacite sive expresse admittatur, nisi in ætate legitima constitutus, anno demum integro in probatione juxta ejusdem Concilii Tridentini decreta perstiterit.

Capitulum generale quolibet triennio cogi jubet.

§.9. Generale autem Capitulum in quo de Ordinis prædicti reformatione, & regulari Observantia agendum erit, tertio quoque anno celebretur.

Officia sint triennalia.

§.10. Eorumdem, sive Abbatis generalis, sive Visitatorum, sive Procuratoris item generalis munera, sive officia triennalia sint, licebit tamen in eodem Capitulo generali, ubi manifeste cognitum fuerit expedire, eosdem omnes, aut eorum aliquos ad aliud triennium in eodem, quod gesserit, officio, nec ultra confirmare, qui tandem ab eisdem muneribus absoluti, saltem per aliud simile triennii spatium officio vacent.

Capitulo præsideat eligendus a Card. Protectore.

§.11. Ceterum si dicto Guillelmo Cardinali, & pro tempore dicti Ordinis Protectori videbitur opportunum, ac quousque ille id expedire censuerit, consilium, & auxilium alicujus Abbatis Congregationis Cassinensis, in hujusmodi Capitulis celebrandis, ex longa consuetudine, & experientia plenius instructi, ad ipsum Capitulum generale poterit adhiberi, qui ejusdem Protectoris auctoritate etiam eidem Capitulo præsideat generali.

Locus futuri Capit. designetur.

§.12. In singulis vero Capitulis generalibus locus, in quo proxime futurum Capitulum generale celebrandum sit, designetur.

Electiones per suffragia secreta fiant.

§.13. Electiones autem per suffragia secreta fiant, prout Conc. Trid. prædicti decretis est statutum.

In Monasteriis Commendatis, Mensa Conventualis sit disti&a ab Abbatiali, & Commendatarii assignent bona, quæ pro Monachorũ subventione sufficiant.

§.14. Ad hæc, ut ipsi Monaci degentes in Monasteriis, in quibus mensa Conventualis non est ab Abbatiali separata, quæque clericis sæcularibus, & aliis cujuscumque gradus, & dignitatis, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, commendata sunt, obsequiis Altissimi liberius vacare possint, mensam Conventualem a mensa Abbatiali distinguimus, & ab eisdem Monasteriis quousque illa commendata fuerint, eam bonorum stabilium, proprietatum, jurium que partem, quæ tamen inter immobilia censeantur, perpetuo dismembramus, atque dividimus, quæ ad alendum solitum Monacorum, & ministrorum numerum, ac victum, & vestitum, aliaque ad eorum substentationem necessaria comparanda sufficiant, eosdemque Commendatarios ad assignandum totidem bona, proprietates, & jura prædicta intra tempus per eũdem Guillelmum Cardinalem Protectorem præfigendum omnino teneri volumus. Hæc autem bona stabilia, proprietates, & jura sic per Nos dismembrata, necnon omnia alia mobilia, & immobilia, quæ ex piorum fidelium testamentis, legatis, largitionibus, aut alias quomodocumque ipsis Conventibus, & Monacis in posterum donata, concessa, & relicta fuerint, pro quorum consecutione Monaci Conventuum eorumdem nomine, etiam in judicio agere, & experiri, ac illo intervenire valeant, sed & oblationes atque eleemosynas in eorumdem Monasteriorum Eccl. erogandas pro constituenda mensa Conventuali in singulis Monasteriis prædictis, ac pro augmento earumdem mensarum Conventualium etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

Commendatarii Monasteria reparent necessaria ad cultum divinũ assignent.

§.15. Nihilominus tamen Commendatariis incumbat, prout tenentur, in eisdem Monasteriis, quæ Conventum habent, Monasteriorum, & Ecclesiarum eorumdem reparationi, ac aliis ad Divinum cultum necessariis providere, quorum Monasteriorum claustra, & ædificia pro usu Monachorum constructa ad Monacos prædictos in eis permanere contigerit, eorum liberi, atque absoluti juris esse decernimus.

Et Monaci possessionem capiant.

§.16. Liceat porro Abbatibus, Prioribus, ceterisque dicti Ordinis Monacis, & Religiosis, corporalem possessionem bonorum sic dismembratorum, & applicatorum, ac ut præfertur, assignandorum, cum primum illa per Commendatarios assignata fuerint, ac claustrorum, ac ædificiorum Monasteriorum prædictorum Conventum habentium, per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate absque alicujus Judicis ministerio libere apprehendere, & apprehensam retinere, ac eorumdem bonorum, sive proprietatum, & jurium fructus in communes eorumdem Monacorum, & ministrorum usus, & utilitatem convertere, ipsorumque claustrorum, & ædificiorum libero usu pacifice frui, & gaudere, quorumvis licentia super his minime requisita.

Monasteria etiam commendata huic Congregationi aggregata censeãtur salvis remanentibus dignitatibus Abbatialibus, de quibus Sedes Apostolica libere disponere possit.

§.17. Ut autem prædicta Monasteria Ordinis S. Basilii sic in unam Congregationem redacta, eliminatis omnibus abusibus, in via Domini quotidie magis proficiant, Conventus omnium Monasteriorum virorum Conventum habentium dicti Ordinis S. Basilii, quæ tam in Italia, & prædictis Regnis erecta sunt, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque sint, & per quoscumque, etiam S. R. E. Cardinales, in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias obtineantur, dignitatibus Abbatialibus eorumdem semper salvis, ita ut de eis quotiescumque vacabunt per Romanum Pontificem, & Sedem prædictam omni tempore disponi libere debeat, & sine præjudicio jurium ejusdem Sedis, quæ inviolata permanere volumus, ac etiam de Oviedo, del Tardon, ac Vallis del Galleguillos prædictorum, necnon omnium, & quorumcumque aliorum, quæ deinceps a Congregatione, & Monacis prædictis, Deo adiuvante, erigentur, & construentur in eisdem Italia, & Regnis, ac Provincia Hispaniæ, ipsi Congregationi in perpetuum aggregamus.

Hic Ordo privilegiis Congregationis Cassinensis gaudeat.

§.18. Ac Monasteriis, Conventibus, Prioribus, & Monacis prædictis, necnon Conversis, & Oblatis, aliisque etiam dictorum Monasteriorum S. Basilii Religiosis, & personis, ut de cetero omnibus, & quibuscum-

cumque privilegiis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indulgentiis, favoribus, gratiis, & indultis, tam spiritualibus quam temporalibus, Congregationi prædictæ Cassinensi, illiusque personis, & locis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, in genere, & in specie concessis, confirmatis, & innovatis, ac etiam per viam communicationis ad eamdem Congregationem Cassinen. extensis, quibus illi utuntur, potiuntur, & gaudent, & uti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum (quæ tamen usu recepta sint, & Sacris Canonibus, ac dicti Concilii Tridentini Decretis, ipsiusque Ordinis S. Basilii Instituti non adversentur) uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus.

Exemptio a jurisdictione Ordinariorũ, & Commendatariorum, qui Regulam S. Basilii professi non sint.

§.19. Eamdemque Congregationem S. Basilii, illiusque Conventus, Monacos, & personas quascumque, ab omni Ordinariorum locorum, ac etiam eorum, qui Monasteria dicti Ordinis etiam Archimandritatus appellata, in commendam, vel alias quomodolibet obtinuerint, eumdemque Ordinem S. Basilii expresse professi non fuerint, jurisdictione, auctoritate, & potestate penitus eximimus, & liberamus, ac sub nostra, & Beati Petri protectione immediate suscipimus. Ita tamen ut omnes, sub dicta exemptione comprehensi, Abbatis generalis, Visitatorum, Abbatum, Priorum, & aliorum officialium, tam in dicto generali Capitulo quam extra illud canonice electorum, & aliorum, qui pro tempore eligentur, jurisdictioni, visitationi, morumque correctioni juxta eamdem regulam S. Basilii, ac ejus Ordinis instituta omnino, prout eorum incumbit muneri, sint subiecti.

Abbas & Visitatores, visitent & reforment Monachos, & inobedientes corrigant &c.

§.20. Insuper Abbati generali, & Visitatoribus in Capitulo generali deputatis, ut Monasteria, Prioratus, & alia loca, ac Abbates, Priores, Conventus, & personas Congreg. prædictæ, juxta dicti Concilii Decreta, & regularia instituta prædicta visitare, & tam in capite, quam in membris reformare, delinquentes, inobedientes, & rebelles corrigere, punire, & castigare, regularia dicti Ordinis S. Basilii instituta in illis exacte custodienda introducere, ac in dicto Capitulo generali pro tempore congregatis ejusdem Congregationis Monacis, quæcumque statuta, & ordinationes ad salutare ipsius Congregationis regimen, & ad regularem observantiam pertinentia (licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, necnon regulæ S. Basilii prædicti minime contraria) ab ipso tamen Guillelmo Cardinale, & pro tempore existente dictæ Congregationis Protectore antequam promulgentur, examinanda, & approbanda concedere valeant, licentiam tribuimus.

Decretum irritans.

§.21. Decernentes supradicta omnia perpetuo inviolata fore, sicque per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata cuique aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Guillelmus Sirletus Cardinalis Protector, deputatur executor hujus Constitutionis cum facultatibus hic expressis.

§.22. Sed ne præsentium literarum effectus in longum protrahatur, Guillelmo Cardinali prædicto præcipimus, ut per se, vel alium, seu alios ipsas præsentes literas, & quicquid in eis continetur, ab universis, & singulis Ordinis, & Congregationis S. Basilii prædicti Abbatibus, Prioribus, & Monacis, aliisque prædictis, & dictorum Monasteriorum, & Archimandritatuum prædictorum Commendatariis, etiam ut præfertur, qualificatis inviolate faciat observari, & ad assignandum, & cum effectu tradendum pro Monacorum, & Ministrorum numero alendo, ac mensa Conventuali in his Monasteriis, quibus eorum Conventus existunt, partem bonorum, & proprietatum, ac jurium, claustraque, & ædificia prædicta libere consignandum intra duos menses a die publicationis earumdem literarum, hic de more Constitutionum, & Literarum Apostolicarum faciendæ numerandos, etiam per privationem Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum ab eis obtentorum, ceteraque omnia juris, & facti remedia opportuna compellat. Nos enim illi, & pro tempore existenti Protectori, per se, vel alium, seu alios, contra Commendatarios omnes Monasteriorum, & locorum Conventuum prædictorum sic in Congregationem reductorum, qui congruam assignationem bonorum, proprietatum, ac jurium dismembratorum prædictorum præstituto tempore facere distulerint, recusaverint, negaverint, vel etiam quovis modo impediverint, ceterosque omnes sua in præmissis quomodolibet interesse putantes, etiam per edictum locis publicis affigendum citandi, & monendi, ac contra eos, & prorsus contra quoscumque alios contradictores, & rebelles, eisque auxilium consilium, & favorem, publice vel occulte præstantes, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, sed sola facti veritate inspecta, omni, & quacumque appellatione remota, procedi; & ad hunc aliorumque præmissorum omnium executionem, & effectum, tam eisdem quam etiam quibuscumque Judicibus, & personis, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam per simile edictum inhibendi, censuras, & pœnas etiam sæpius aggravandi, interdictum Ecclesiasticum apponendi, auxilium brachii sæcularis, ubicumque opus fuerit, invocandi, necnon partem proprietatum, & possessionum mensarum Abbatialium prædictarum, quæ ad redditum annuum pro victu, & aliis ad usum soliti Monacorum, & Ministrorum numeri satis sint arbitrio ejusdem Guillelmi Cardinalis, & pro tempore Protectoris, vel eorum qui ab eo deputabuntur, eligendorum, pro mensa

sa Conventuali, etiam per subtractionem, & alias prout eis visum erit, perpetuo constituendi, & assignandi, ceteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi, etiamsi talia fuerint, quæ mandatum requirant magis speciale, quam præsentibus est expressum, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem:

Clausulæ derogatoriæ.

§.23. Non obstantibus præmissis, ac nostris de unionibus committendis ad partes, ac valore fructuum exprimendo, necnon de non tollendo jure quæsito, ac generalis, & uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis novissime celebrati Lateranensium Conciliorum, ac piæ mem. Innocentii IV., quæ incipit; *Volentes*, & Bonifacii VIII. Romanorum Pontificum de una, & in eodem Concilio Generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis Constitutionibus, necnon Monasteriorum, & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasteriis, & Ordinibus, eorumque Superioribus, & personis, etiam Monasteria, & Archimandritatus ejusdem Ordinis in Commendam obtinentibus, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & eamdem Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac alias, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, & specie, etiam ab immemorabili tempore quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac etiam usu receptis, ac quocumque tempore factis, & promulgatis, & quibuscumque aliis indulgentiis, & literis Apostolicis specialibus, vel generalibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeant quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia contra earumdem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari, contrariis quibuscumque; aut si Commendatariis, & personis prædictis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Hæc Constitutio ligat duos menses a die publicationis.

§.24. Postremo volumus ut lapsis statim duobus mensibus a publicatione prædicta, literæ prædictæ ita unumquemque supradictorum arctent, ac si singulatim intimatæ fuissent; earum quoque exempla etiam impressa, Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem ubique locorum, in judicio, & extra illud faciant, quam ipsæmet præsentes facerent, exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Kalendis Novembris, Pontificatus nostri Anno VIII.

D.P. A.VIII. 1. Novemb.

CX.

De electione quolibet triennio in Capitulo generali fienda, Prioris Generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canicorum Regularium S. Salvatoris, Ordinis S. Augustini, ejusque bonorum temporalium administratione.

Dilectis filiis Priori Generali, Visitatoribus, Abbatibus, Præpositis, Prioribus, Vicariis, Prælatis, Procuratoribus, ac officialibus quibuscumque, nunc & pro tempore existentibus, quocumque titulo nuncupatis, necnon Canonicis, Novitiis, Conversis, commissis, ac quibusvis aliis personis in Congregatione Canonicorum Regularium S. Salvatoris Ordinis S. Augustini degentibus.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Pius V. decrevit quolibet triennio celebrari Capitulum generale, & ibi eligi Priorem generalem, & alios Prælatos.

QUÆ inter religiosorum coetus dissidia excitant, ea ne altius expullulent, sunt a Nobis radicitus extirpanda. Cum igitur fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster per in forma Brevis literas, super reformatione Congregationis vestræ S. Salvatoris Ordinis S. Augustini emanatas, sub dat. sexta Dec. 1571. Pontificatus vero sui anno sexto, justis, & de gravibus causis inter alia statuisset, ordinasset, & decrevisset, ut de cetero Capitulum Generale ejusdem Congregationis, in quo Prior Generalis, Visitatores, ceterique Prælati, ac etiam Procurator Generalis eligerentur, quolibet triennio tantum, non autem ut antea singulis annis celebraretur.

Et hic Pontifex hoc confirmavit, & officium omnium Prælatorum triennio durare jussit.

§.1. Nosque per alias nostras literas sub datum 23. Martii 1574. licet quo ad rationem eligendi Priores, aliosque Prælatos Conventuales tantum prædictas literas, ita ratione, & novo rerum eventu suadente immutaverimus, ac modificati fuerimus, ceteris tamen omnibus in eisdem literis contentis, & ordinatis, ac præsertim triennali electioni hujuscemodi non solum non aliqua alia ex parte detrahere, aut ullatenus derogare velle professi expresse fuerimus, ut ipsa quoque Conventualium Prælatorum officia ad triennium extendentes, ea omnia confirmaverimus, atque approbaverimus, quemadmodum in dictis nostris literis plenius continetur.

Quidam tamen in his dubium excitabant.

§.2. Nihilominus quia nuper Nobis est insinuatum, nonnullos vestræ Congregationis hujusmodi ordinationi ac statuto a Prædecessore nostro, provida ac matura deliberatione invento, a Nobis confirmato, & in vestro generali Capitulo acceptato, & jam

jam in usu recepto, non solum acquiescere velle, sed colore quodam de hujusmodi literarum nostrarum validitate dubitandi, re autem vera temeritatis, & ambitionis stimulis agitatos de illa immutanda, infirmanda, vel etiam revocanda, verba facere ausos fuisse.

Ideo hic Pontifex denuo eadem statuit.

§.3. Nos ad tollendum omne dubium, & hujusmodi audaciam compescendam, & pacem, tranquillitatemque in dicta Congregatione vestra perpetuo confovendam, & retinendam, Apostolica auctoritate tenore præsentium hac nostra declaratione, determinatione, ac definitione, supradictam de triennali electione, & administratione, ordinationem, constitutionem, & decretum, iterum, & de novo, quatenus opus sit, approbamus, confirmamus, eisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac super eo specialiter, & expresse perpetuum silentium imponimus.

Inhibetque sub pœnis hic expressis ne de cetero tractetur de immutando hoc decreto ejusque confirmatione.

§.4. Mandantes propterea vobis omnibus, & singulis in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub privationis perpetuæ tam officiorum, dignitatum, & administrationum quarumcumque, quam vocis activæ, & passivæ, aliisque Ecclesiasticis censuris arbitrio nostro moderandis, & infligendis pœnis districte præcipientes, & inhibentes, ne quis vestrum publice vel privatim, secreto vel palam, in Capitulis Generalibus, vel Conventualibus, intra Monasteriorum septa vel extra, ac tandem usque vel umquam omnino de supradicto triennio corrigendo, vel mutando amplius loqui, seu tractare præsumant.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Fides transumptorum.

§.6. Volumus autem ad hujus declarationis, & prohibitionis nostræ faciliorem notificationem, præsentium exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel etiam Prioris generalis pro tempore existentis vestræ Congregationis munitis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. A.VIII. 16. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die decima sexta Decembris, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Pontificatus nostri anno VIII.

CXI.

Ex Bullar. Ord. Prædic. Tom. V. p. 375

Vulgat Constitutionem qua S. Pius V. Ordinis Fratrum Prædicatorum LXXIX. Propositiones Michaelis Baii damnaverat.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

PRovisionis nostræ debet provenire subsidio, ut ea, quæ a Prædecessoribus nostris emanarunt, suadente maxime Fidei Catholicæ conservatione, ubicumque ipsis opus est, producantur. Quare Nos tenorem literarum fel. rec. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri in ejus registro repertum describi, & præsentibus annotari fecimus, qui talis est.

Constitutio S. Pii V. contra 79. propositiones Michaelis Baii. Procemium.

§.1. Pius Episcopus, Servus Servorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Ex omnibus afflictionibus, quas in hoc loco a Domino constituti tam luctuoso tempore sustinuimus, ille animum nostrum præcipue excruciat dolor, quod Religio Christiana tantis jam pridem turbinibus agitata, novis quotidie propositis opinionibus conflictetur, Christique Populus antiqui hostis suggestione dissectus in alios, atque alios errores passim, & promiscue deferatur. Quantum vero ad Nos attinet, totis viribus conamur, ut illi simul, atque prosiliunt, penitus opprimantur, magno etenim mærore afficimur, quod plerique spectatæ alioquin probitatis, & Doctrinæ in varias sententias offensionis, & periculi pœnas, cum verbo, tum scriptis prorumpunt, deque eis etiam in Scholis invicem controversantur cujusmodi sunt sequentes.

I. Nec Angeli, nec primi Hominis adhuc integri merita, recte vocantur gratia.

II. Sicut opus malum ex natura sua est Mortis Æternæ meritorium, sic opus bonum ex natura sua est Vitæ Æternæ meritorium.

III. Et bonis Angelis, & primo Homini, si in Statu illo permansissent usque ad ultimum vitæ, felicitas esset merces, & non gratia.

IV. Vita Æterna Homini integro, & Angelo promissa fuit intuitu bonorum operum, & bona opera ex lege naturæ ad illam consequendam per se sufficiunt.

V. In promissione facta Angelo, & primo homini continetur naturalis justitiæ constitutio, qua pro bonis operibus, sine alio respectu, Vita Æterna justis promittitur.

VI. Naturali lege constitutum fuit homini, ut si in obedientia perseveraret, ad eam vitam pertransiret in qua mori non posset.

VII. Primi Hominis integri merita fuerunt primæ Creationis munera, sed juxta modum loquendi Scripturæ Sacræ, non recte vocantur gratiæ, quo fit ut tantum merita, non etiam gratiæ debeant nuncupari.

VIII. In Redemptis per gratiam Christi, nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratis indigno collatum.

IX. Dona concessa homini integro, & Angelo forsitan non improbanda ratione possunt dici gratia. Sed quia secundum usum scripturæ nomine gratiæ tantum ea munera intelligantur, quæ per Jesum mala mærentibus, & indignis conferunt, id eo neque merita, neque merces, quæ illis redditur, gratia dici debet.

X. Solutionem pœnæ temporalis, quæ peccato dimisso sæpe manet, & corporis resurrectionem proprie nonnisi meritis Christi adscribendam esse.

XI. Quod pie, & juste in hac vita mortali usque in finem conversati vitam consequitur æternam, id non proprie gratiæ Dei, sed ordinationi naturali statim initio creationis constitutæ, justo Judicio Dei, depu-

deputandum: nec in hac retributione bonorum ad Christi merita respicitur, sed tantum ad primam institutionem generis humani in lege naturali institutum est, ut justo Dei Judicio obedientiæ mandatorum Vita Æterna reddatur.

XII. Palagii Sententia est: opus bonum citra gratiam adoptionis factum non est Regni cœlestis meritorium.

XIII. Opera bona a filiis adoptionis facta non accipiunt rationem meriti, ex eo quod fiunt per Spiritum adoptionis, inhabitantem corda Filiorum Dei, sed tantum ex eo quod sunt conformia legi, quodque per ea præstatur obedientia legi.

XIV. Opera bona Justorum non accipient in die Judicii extremi ampliorem mercedem, quam Justo Dei Judicio mererentur accipere.

XV. Dicit rationem meriti non consistere in eo quod, qui bene operatur, habeat gratiam, & inhabitantem Spiritum Sanctum, sed in eo solum, quod obedit Divinæ Legi, quam sententiam sæpius repetit, & multis rationibus probat fere toto libro.

XVI. In eodem libro sæpius repetit, quod non est vera Legis obedientia, quæ fit sine charitate.

XVII. Dicit sentire cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum Deificum.

XVIII. Dicit opera Cathecumenorum ut fidem, & pœnitentiam, ante remissionem peccatorum facta esse vitæ æternæ merita, quam vitam non consequentur cathecumeni, nisi prius præcedentium delictorum impedimenta tollantur.

XIX. Videtur insinuare, quod opera Justitiæ, & temperantiæ, quæ Christus fecit, ex dignitate personæ operantis non contraxerint majorem valorem.

XX. Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur pœnam æternam.

XXI. Humanæ naturæ sublimatio, & exaltatio in consortium Divinæ naturæ, debita fuit integritati primæ conditionis, & proinde naturalis dicenda est, & non supernaturalis:

XXII. Cum Pelagio sentiunt qui textum Apostoli Rom. 2. gentes quæ legem non habent, naturaliter, quæ legis sunt, faciunt, intelligunt de gentibus Fidei gratiam non habentibus.

XXIII. Absurda est eorum sententia, qui dicunt hominem ab initio dono quodam supernaturali, & gratuito supra conditionem naturæ fuisse exaltatum, ut fide, spe, caritate Deum supernaturaliter coleret.

XXIV. A vanis, & otiosis hominibus secundum insipientiam Philosophorum excogitata est sententia, hominem ab initio constitutum,& per dona naturę superaddita fuerit largitate conditoris sublimatus, & in Dei filium coadoptatus, & ad Pelagianismum reiicienda est illa sententia.

XXV. Omnia opera Infidelium sunt peccata, &, Philosophorum virtutes sunt vitia.

XXVI. Integritas primæ creationis non fuit debita humanæ naturæ exaltatio, sed naturalis ejus conditio, quam sententiam repetit, & probat per plura Capitula.

XXVII. Liberum arbitrium sine gratiæ Dei adiutorio nonnisi ad peccandum valet.

XXVIII. Pelagianus est error, dicere, quod liberum arbitrium valet ad ullum peccatum vitandum.

XXIX. Non solum fures ii sunt, & Latrones, qui Christum viam, & ostium veritatis, & vitæ negant, sed etiam quicumque aliunde quam per Christum, in viam Justitiæ, hoc est ad aliquam Justitiam conscendi posse dicunt.

XXX. Aut tentationi ulli sine gratiæ ipsius adjutorio resistere hominem posse, sic ut in eam non inducatur, aut ab ea superetur.

XXXI. Caritas perfecta, & sincera, quæ est ex corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta, tam in Cathecumenis, quam in Pœnitentibus potest esse sine remissione peccatorum.

XXXII. Caritas illa quæ est plenitudo Legis non est semper conjuncta, cum remissione peccatorum.

XXXIII. Cathecumenus juxte, recte, & sancte vivit, & mandata Dei observat, ac Legem implet per caritatem ante obtentam remissionem peccatorum, quæ in Baptismi lavacro demum percipitur.

XXXIV. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis, videlicet, quo Deus amatur, ut auctor naturæ, & gratuiti, quo Deus amatur, ut beatificator, vana est, & commentitia, & ad illudendum sacris literis, & plurimis veterum testimoniis excogitata.

XXXV. Omne quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.

XXXVI. Amor naturalis, qui ex viribus naturæ oritur, ex sola Philosophia per elationem præsumptionis humanæ, cum iniuria Crucis Christi defenditur a nonnullis Doctoribus.

XXXVII. Cum Pelagio sentit, qui bonum aliquod naturale, hoc est, quod ex naturæ solis viribus ortum ducit, agnoscit.

XXXVIII. Omnis amor Creaturæ rationalis, aut vitiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, quæ Joanne prohibetur, aut laudabilis illa caritas, quæ per Spiritum Sanctum in corde diffusa Deus amatur.

XXXIX. Quod voluntarie fit, etiam si necessitate fiat, libere tamen fit.

XL. In omnibus suis actibus peccator servit dominanti cupiditati.

XLI. Is libertatis modus, qui a necessitate, sub libertatis nomine non reperitur in scripturis, sed solum nomen libertatis a peccato.

XLII. Justitia qua justificatur per fidem impius, consistit formaliter in obedientia mandatorum, quæ est operum justitia, non autem in gratia aliqua animæ infusa, qua adoptatur homo in filium Dei, & secundum

dum interiorem hominem renovatur, ac Divinæ naturæ consors efficitur, ut sic per Spiritum Sanctum renovatus deinceps bene vivere, & Dei mandatis obedire possit.

XLIII. In omnibus pœnitentibus ante Sacramentum absolutionis, & in Cathecumenis ante Baptismum est vera justificatio, separata tamen a remissione peccatorum.

XLIV. Operibus plerisque, quæ a fidelibus fiunt, ut mandatis Dei pareant, cujusmodi sunt obedire Parentibus, Depositum reddere, ab homicidio, a furto, a fornicatione abstinere, justificantur quidem homines, quia sunt Legis obedientiæ, & veræ Legis justitiæ, non tamen iis obtinent incrementa virtutum.

XLV. Sacrificium Missæ non alia ratione est Sacrificium, quam generali illa, qua omne opus, quod fit, ut sancta societate Deo homo inhæreat.

XLVI. Ad rationem, & definitionem peccati non pertinet voluntarium, nec definitionis quæstio est, sed causæ, & originis, utrum omne peccatum debeat esse voluntarium.

XLVII. Unde peccatum originis vere habet rationem peccati sine ulla relatione, ac respectu ad voluntatem a qua originem habuit.

XLVIII. Peccatum originis est actuali parvuli voluntate voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eo quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

XLIX. Ex habituali voluntate dominante fit, ut parvulus decedens, sine regenerationis Sacramento, quando usum rationis consecutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blasphemet, & Legi Dei repugnet.

L. Prava desideria, quibus ratio non consentit, & quæ homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto non concupisces.

LI. Concupiscentia, sive lex membrorum, & prava ejus desideria, quæ inviti sentiunt homines, sunt vera Legis obedientia.

LII. Omne scelus ejus est conditionis, ut suum Auctorem, & omnes Posteros eo modo inficere possit, quo inficit prima transgressio.

LIII. Quantum est ex vi transgressionis, tantum meritorum malorum a generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitiis, quam qui cum majoribus.

LIV. Definitiva hæc sententia, Deum homini nihil impossibile præcepisse, falso tribuitur Augustino, cum Pelagii sit.

LV. Deus non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur.

LVI. In peccato duo sunt, actus, & reatus, transeunte autem actu nihil manet nisi reatus, sive obligatio ad pœnam.

LVII. Unde in Sacramento Baptismi, aut Sacerdotis absolutione, proprie reatus peccati dumtaxat tollitur, & Ministerium Sacerdotum solum liberat a reatu.

LVIII. Peccator pœnitens non vivificatur ministerio Sacerdotis absolventis, sed a solo Deo, qui pœnitentiam suggerens, & inspirans, vivificat eum, & resuscitat, Ministerio autem Sacerdotis solus reatus tollitur.

LIX. Quando per eleemosynam, aliaque pietatis opera Deo satisfacimus pro pœnis temporalibus, non dignum pretium Deo pro peccatis nostris offerimus, sicut quidam errantes autumant, nam alioquin essemus saltem aliqua ex parte Redemptores, sed aliquid facimus cujus intuitu Christi satisfactio Nobis applicatur, & communicatur.

LX. Per passiones Sanctorum Indulgentiis communicatas non proprie redimuntur nostra delicta, sed per communionem charitatis Nobis eorum passiones impartiuntur, ut digni sumus, qui pretio Sanguinis Christi a pœnis pro peccatis debitis liberemur.

LXI. Celebris illa Doctorum distinctio, Divinæ Legis mandata bifariam impleri, altero modo quantum ad præceptorum operum substantiam tantum, altero quantum ad certum quemdam modum, videlicet secundum quem valeant operantem perducere ad Regnum æternum, hoc est ad modum meritorum, commentitia est, & explodenda.

LXII. Illa quoque distinctio, qua opus dicitur bifariam bonum, vel quia ex obiecto, & omnibus circumstantiis rectum est, & bonum, quod moraliter bonum appellari consuevit, vel quia est meritorium Regni æterni, eo quod fit a vivo Christi membro per spiritum caritatis, reiicienda putatur.

LXIII. Similiter, & illa distinctio duplicis *Justitiæ*, alterius, quæ fit per spiritum charitatis inhabitantem, alterius, quæ fit ex inspiratione quidem Spiritus San. cor ad pęnitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis, qua Divinæ Legis justificatis impleatur, odiosissima, & pertinacissima reiicitur.

LXIV. Denique, & illa distinctio duplicis vivificationis, alterius, qua vivificatur peccator, dum ei pœnitentia, & vitæ novæ propositum, & inchoatio per Dei gratiam inspiratur, alterius qua vivificatur, qui vere justificatur, & palmes vivus in vitæ Christi efficitur, commentitia judicatur, & scripturis minime congruens.

LXV. Nonnisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrii bonus, sive non malus, & gratiæ Christi iniuriam facit, qui ita sentit, & docet.

LXVI. Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.

LXVII. Homo peccat, etiam damnabiliter in eo quod necessario facit.

LXVIII. Infidelitas pure negativa in his, quibus Christus non est prædicatus, peccatum est.

LXIX. Justificatio impii fit formaliter per obedientiam Legis, non autem per occultam communicationem, & inspirationem gratiæ, quæ per eam justificatos faciat implere Legem.

LXX. Homo existens in peccato mortali, sive in reatu æternæ damnationis potest habere veram caritatem, & caritas etiam per-

perfecta potest consistere cum reatu æternæ damnationis.

LXXI. Per contritionem, etiam cum caritate perfecta, & cum voto suscipiendi Sacramentum conjunctum non remittitur crimen extra casum necessitatis, aut martyrii, sine actuali susceptione Sacramenti.

LXXII. Omnes omnino justorum afflictiones sunt ultiones peccatorum ipsorum, unde Job, & Martyres, quæ passi sunt, propter sua peccata passi sunt.

LXXIII. Nemo præter Christum est absque peccato originali. Hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesque ejus afflictiones in hac vita, sicut aliorum justorum fuerunt ultiones peccati actualis, vel originalis.

LXXIV. Concupiscentia in Renatis, relapsis in peccatum mortale, in quibus jam dominatur, peccatum est, sicut & alii habitus pravi.

LXXV. Motus pravi concupiscentiæ sunt pro statu hominis vitiati, prohibiti præcepto, Non concupisces, unde homo eos sentiens, transgreditur præceptum, non concupisces, quamvis transgressio in peccatum non deputetur.

LXXVI. Quandiu aliquid concupiscentiæ carnalis in diligente est, non facit præceptum diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.

LXXVII. Satisfactiones laboriosæ justificatorum non valent expiare de condigno pœnam temporalem post culpam condonatam.

LXXVIII. Immortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, sed naturalis conditio.

LXXIX. Falsa est Doctorum sententia, primum hominem potuisse a Deo creari, & institui sine justitia naturali.

Damnatio prædictarum propositionũ.

§.2. Quas quidem sententias stricto coram Nobis examine ponderatas, quamquam nonnullæ aliquo pacto substineri possent, in rigore, & proprio verborum sensu ab assertoribus intento, hæreticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosas, & impias, aures offensionem immittentes respective, ac quæcumque super iis verbo, scriptoque omissa, præsentium auctoritate damnamus circumscribimus, & abolemus, deque eisdem, & similibus post hac quoque quocumque pacto loquendi, scribendi, & disputandi facultatem quibuscumque interdicimus, qui secus fecerint, ipsos omnibus dignitatibus, gradibus, honoribus, beneficiis, & officiis perpetuo privamus, ac etiam inhabiles ad quæcumque decernimus, vinculo quoque anathematis eo ipso innodamus; a quo nullus Romano Pontifice inferior, valeat ipsos, excepto mortis articulo, liberare.

§.3. Ceterum, ut jam commoti his de rebus tumultus, & contracta odia facilius comprimi possint, simulque animarum saluti plenius consulatur, dilecto filio nostro Antonio tituli Sancti Bartholomæi in Insula Presbytero Cardinali Granvelano nuncupato per Apostolica scripta mandamus, ut ipse quid ad perpetuam dictarum sententiarum, & scripturarum abolitionem, quid ad arcenda hujusmodi proloquia, & disputationes; quid denique ad unionem, & pacem cum communi omnium, & Ecclesiæ Catholicæ satisfactione componendam facto opus sit, in primis diligenter expendat, deinde in iis omnibus, quæ pro communi salute, tranquillitate, & honore optimum Judicaverit, salva semper Ecclesiæ prædictæ unitate etiam per alium, seu alios Fide, Doctrina, & Religione præstantes ocius exequatur, faciatque quicquid decreverit, inviolate ab omnibus observari, contradictores quoslibet per censuras, & pœnas prædictas, ceteraque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus quod forsitan aliquibus ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, Indulgentiis, & literis Apostolicis specialibus, vel generalibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ damnationis, circumscriptionis, abolitionis, interdicti, decreti, mandati, privationis, & innodationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kalendis Octobris, Pontificatus nostri Anno secundo.

Fides transumptorum.

§.6. Ceterum volumus, ut earumdem literarum tenori hic inserto illa ipsa omnino fides adhibeatur ubicumque, & quandocumque, sive in judicio, sive alibi ille fuerit exhibitus, vel ostensus, sicut illius originalibus literis prædictis adhiberetur, si ipsæ exhiberentur, vel ostenderentur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 29. Januar. 1579. An. VIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Quarto Kalendas Februarii, Pontificatus nostri Anno VIII.

Decla-

CXII.

Declaratio quorumdam statutorum, & privilegiorum Militiæ & Religionis S. Joannis Hierosolymitani, circa professionem emittendam, habitumque suscipiendum. Et confirmatio exemptionis a solutione decimarum, & aliorum onerum quorumcumque.

Quo ad primam partem videri potest Const. XI. T. IV. P. II. Pii IV. Circumspecta. *fol.* 20. *Et quo ad secundam partem vid. sup. Pii V.* Et si cuncta *fol.* 49.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUO magis ac firmius Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, Ordini, Sanctæ Sedi Apostolicæ, & Nobis acceptissimi, ac de Christiano nomine, fideique Catholicæ defensione optime merito, illiusque Magno Magistro, Præceptoribus, & Commendatariis hactenus per Sedem Apostolicam concessa privilegia præserventur, quo eumdem Ordinem complectimur, æquum est providere.

Clemens VII. statuit beneficia, & pensiones habentes, habitum suscipere debere, & professionem emittere infra sex menses.

§. 1. Dudum siquidem fel. recordationis Pius Papa IV. Prædecessor noster, dum favore ejusdem Hospitalis, & Religionis, privilegia eidem antea concessa confirmavit, atque approbavit, vel etiam ampliavit, animadvertens piæ mem. Clementem Papam VII. etiam Prædecessorem nostrum statuisse, quod omnes & singuli Bajulivarum, Prioratuum, Præceptoriarum, domorum, & beneficiorum in vim collationum eis factarum possessores, sæculares, aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorum fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi, eatenus etiam per Sedem eamdem reservatas, percipientes, illas & illa infra sex menses a die intimationis dictarum literarum in manibus Magistri, & Conventus prædictorum juxta formam stabilimentorum dictæ Religionis dimittere & transferre, seu illarum cassationi consentire tenerentur, alioquin beneficia & pensiones hujusmodi nisi illa possidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum susciperent, & professionem Regularem ipsius Religionis emitterent, lapsis mensibus ipsis vacarent, ac cassæ & extinctæ essent, & esse censerentur eo ipso.

Paulus III. statuit Cappellanos provideri posse de Ecclesiis hujus Ordinis.

§. 2. Ac deinde recol. mem. Paulum Papam III. etiam Prædecessorem nostrum, ut Magister, & singuli Priores, Bajulivi, Præceptores, Milites, & Fratres Hospitalis huiusmodi pro eorum libito parochiales, ac etiam sine cura Ecclesias, seu earum Vicarias, seu Cappellanias perpetuas, aut Cappellas, vel Altaria, seu alia beneficia simplicia ad eorum collationem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem ratione Prioratuum, Bajulivatuum, Præceptoriarum, etiam Camerarum magistralium nuncupatarum, hospitalium, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, vel alias quomodolibet spectantia & pertinentia, ab ipsis Bajulivis, Præceptoriis, domibus, hospitalibus, & aliis beneficiis dependen. seu illis annexa, quæ dudum forsan Fratribus saltem Cappellanis ejusdem Hospitalis, & ab eisdem Magistro, Prioribus, Bajulivis, ac Præceptoribus, & aliis prædictis conferebantur, a longo tamen & forsan longissimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forsan non existebat, per ipsos Magistrum, Priores, Bajulivos, Præceptores, Milites, & Fratres, per abusum aut ex defectu hujusmodi Cappellanorum, vel aliarum personarum ejusdem Hospitalis ad id idonearum, Clericis, seu Presbyteris sæcularibus collata, aut conferri, & per ipsos Presbyteros, vel Clericos sæculares obtineri solita, etiam Fratribus hujusmodi, præsertim Cappellanis nuncupatis, qui ut asseritur, a Presbyteris seu Clericis, nisi quo ad gestationem Crucis, vel habitu d. Hospitalis ad pectus non deferebant, immo privilegiis Clericorum sæcularium, juxta forsan eorum privilegia, & consuetudines gaudere solebant, si ad id alias idonei & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis providere, & disponere, ipsique Fratres, quibus beneficia hujusmodi conferri contingeret, illa si ibi alias canonice conferrentur, aut ipsi eligerentur, præsentarentur, vel alias assumerentur ad illa, & instituerentur in eis, recipere, & in titulum, etiam quoad viverent, retinere, respective libere & licite valerent, statuta & ordinationes extendisse & ampliavisse, eique desuper indulsisse.

Pius IV. statuit Clericos sæculares non posse cedere beneficiis, nisi certo modo.

§. 3. Idem Pius IV. concessiones, & privilegia dictorum Prædecessorum confirmans, ipsos Magistrum, & Conventum, necnon Priorem Ecclesiæ, aliosque Priores, & Præceptores intra limites suarum jurisdictionum & administrationum veros Ordinarios, juxta formam suorum stabilimentorum, & privilegiorum existere, & esse censeri decrevit, ac beneficia Ecclesiastica, ad præsentationem seu collationem Bajulivorum, Priorum, & Præceptorum Hospitalis hujusmodi suffragari debere, ita quod Presbyteri sæculares illa tunc temporis in Commendam, seu alias quomodolibet obtinen. Commendæ hujusmodi cedere, aut illa alias dimittere non possent, nisi de consensu eorum, ad quos præsentatio, seu collatio spectaret, & in favorem dicti Hospitalis, seu personarum, quæ habitum per fratres Cappellanos ejusdem Hospitalis deferri solitum susciperent, & professionem per eos emitti solitam emitterent, nec illa deinceps ipsi nisi infra sex menses a die intimationis habitum ipsius Religionis suscepissent, & regularem professionem infra alios sex menses emisissent, possidere possent, & si secus fieret, aut cessionem seu resignationem hujusmodi, aut de d. Ordinis beneficiis, etiam in manibus suis in futurum fieri contingeret, hujusmodi cessiones, resignationes, & Provisiones nullius essent roboris vel momenti, nisi in illis expresse diceretur, & de consensu Magni Magistri, & de

de illis juxta formam privilegiorum dictæ Religionis provideretur.

Paulus III. confirmavit quædam Statuta Religionis circa provisiones beneficiorum.

§. 4. Inter statuta etiam ejusdem Religionis per similis mem. Paulum Papam III. similiter Prædecessorem nostrum, approbata & confirmata, ita cautum reperitur. Priores in suis Cameris Prioratibus, Bajulivi, & Commendatarii in suis commendis habeant provisionem, vel præsentationem, beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura animarum, vel sine, a suis commendis dependen. nisi id privilegio vel consuetudine ad alios pertineat. Item frater Claudius de la Sengle Magister statuit, ut omnia beneficia Ecclesiastica ejusdem Ordinis, quorum collatio, aut præsentatio ad dictum Ordinem pertinet, nullis conferrentur, aut nulli ad ea præsentarentur, nisi essent Fratres ipsum Ordinem expresse professi, & alias prout in ejusdem Pii Quarti Prædecessoris præfati literis, ac statutis, & stabilimentis, vel privilegiis dicti Hospitalis plenius continetur. Quæ omnia cum dispositione juris communis maxime congruunt, tum auctoritati sacrosancti Concilii Tridentini nituntur.

Hinc quæstiones aliquæ ortæ sunt.

§. 5. Verum cum, sicut accepimus, Clerici sæculares possessores, cum cura & sine cura beneficiorum eorumdem ad collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem Priorum, Bajulivorum, Commendatariorum, & possessorum aliorum dictæ Religionis bonorum, jure eorumdem Prioratuum, Bajulivatuum, Commendarum, & aliorum bonorum ejusdem Religionis habitum suscipere, & professionem regularem, prout in eadem Religione consuevit, emittere negligant, ac recusent, in statutorum ejusdem Religionis contemptum, ac juris communis dispositioni, & Concilii præfati decretis, privilegiis, quæ ab hac Sancta Sede Apostolica, ut præmittitur, concessis, contraveniendo, ac prætendant ejusdem Pii IV. Prædecessoris nostri, mentis, & intentionis non fuisse ad habitus susceptionem, & professionis emissionem eos teneri, qui post ab eodem Prædecessore obtentam privilegiorum confirmationem & ampliationem, de eisdem sive similibus beneficiis concessiones fieri quomodocumque obtinuerunt, cum de illis qui tunc temporis in commendam seu alias obtinerent, eumdem Pium Quartum Prædecessorem sub isto verbo ad præsens statuisse dumtaxat prætendatur. Allegantes quod commendæ, provisiones, sive alias quomodocumque concessiones de similibus beneficiis eisdem factæ post datam ejusdem Pii Quarti Prædecessoris literarum, sive mentio fiat, sive reticeatur, beneficia esse dictæ Religionis, sunt loco absolutionis, ac derogationis tacitæ statutorum & privilegiorum ejusdem Ordinis, ita ut ad suscipiendum illius habitum, ac professionem emittendam minime teneantur, cum susceptio habitus, & professio ab eis emittenda ex ipsarum literarum serie expresse injunctæ fuisse non appareant; ex quibus eidem Ordini, illiusque Magistro, Prioribus, Bajulivis, & Commendatariis, maxima in dies exoriuntur incommoda, atque perturbationes, præsertim dum eorumdem beneficiorum status ponitur in incerto.

Hic modo Pōtifex inhærendo Concilio Tridentino su prædictorum Pontificū gratias confirmat

§. 6. Quare Nos, ut par est, debito pastoralis officii omnium Christifidelium, præsertim vero eiusdem Ordinis præfatarum regularium personarum pro Jesu Christi nomine, ac Catholicæ fidei tuitione ad interitum usque jugiter laborantium, commodis & indemnitati, quantum in Nobis est, prospicere cupientes, simulque de communi ejusdem Ordinis ac Religionis bono vehementer soliciti, ne quid ei indebite detrahatur, sacrorum Canonum ac decretorum d. Concilii, eorumdemque statutorum & privilegiorum auctoritati, & tenoribus innitentes, eademque privilegia, statuta, & ordinationes, ac dictorum Prædecessorum nostrorum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, illaque omnia approbantes, & confirmantes, præsentisque nostri scripti patrocinio communientes, ac rata & grata habentes, ac quatenus opus sit, innovantes, & de novo concedentes.

Declarat etiā provisos per Sedem Apostolicam teneri habitum suscipere.

§. 7. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate præsentium declaramus, nunquam intentionis Prædecessorum nostrorum, vel nostræ fuisse, in provisionibus, sive commendis, aut quibusvis aliis concessionibus beneficiorum Ordinis, & Religionis hujusmodi, sive illa curata sive sine cura sint, per eosdem Prædecessores nostros, vel per Nos & eamdem Sedem forsan etiam cum simplici derogatione privilegiorum & stabilimentorum Religionis prædictæ, non tamen speciali, de non suscipiendo habitum, & non emittendo professionem mentione, seu per Magistrum, Conventum, Priores, Bajulivos, ac Commendatarios, vel alios, quibuscumque personis cujuscumque status & dignitatis, factis & concessis, tacite illos absolvendi, quo minus juxta ejusdem Ordinis statuta, & privilegia infra tempus præfixum habitum suscipere, & professionem per Fratres ejusdem Ordinis emitti solitam emittere debeant regularem, etiam si hoc explicite in eorumdem Prædecessorum, aut nostris literis adiectum, vel injunctum his, adquorum favorem hujusmodi beneficia concessa extiterint, nequaquam fuerit.

Et non suscipientes infra sex mēses pœnas hic enunciatas incurrunt.

§. 8. Ac quo nostra hæc intentio singulis apertius innotescat, statuimus, ut omnes & singuli, qui vel per Sedem præfatam, vel per Nos aut Romanos Pontifices Prædecessores nostros, etiam cum simplici derogatione privilegiorum, seu per Priores, Bajulivos, & Commendatarios fuerunt de beneficiis hujusmodi provisi, sive hi, quibus eadem commendata, aut quomodolibet concessa extiterunt, etiam si super his in Curia vel extra aliqua lis pendeat, ac de eisdem in posterum perpetuis futuris temporibus providebuntur, aut demum quibus eadem commendabuntur, vel concedentur, etiam per Sedem Apostolicam si post sex menses a die, quo id eis legitime indictum

atque

atque denunciatum fuerit, illico numerandos, professionem non emiserint, & habitum non susceperint Ordinis prædicti, absque alia desuper facienda declaratione & citatione, omni & quocumque jure in dictis beneficiis vel ad illa competente careant eo ipso, ipsique tamquam illiciti detentores & occupatores, & intrusi ab eisdem amoveantur, deque illis tanquam de jure atque de facto vacantibus, Magistrum, ac Conventum, Priores, Bajulivos, & Commendatarios, & alios ad quos spectat, libere providere, ac de illis juxta Magistri & Religionis præfatæ stabilimenta, & consuetudines exequi posse, eorumdemque possessores ob eorumdem beneficiorum possessione, vel potius detentione & occupatione amovendos esse, prout Nos in dictum casum & eventum amovemus, ac regulis de annali & triennali possessore, & aliis privilegiis, remediisque quibuscumque, etiam in corpore juris clausis, quibus diutini beneficiorum possessores utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere non posse, quamvis etiam longissimi temporis præscriptione minime obstante, verum eosdem pro amotis & expulsis habendos esse, & censeri; amotisque & expulsis actionem spolii, nec unde vi, vel aliud quodvis remedium possessorium sive petitorium competere, seu desuper propterea agere non valere.

Suscipientes autem spolia consequi possunt.

§.9. Et quo facilius siqui ad præsens reperiuntur quomodolibet provisi de beneficiis a Prioratibus, Bajulivatibus, & Commendis hujusmodi dependentibus, seu ad illorum collationem, provisionem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem spectantibus, etiam habitum dictæ Religionis non susceperunt, ad habitus ipsius susceptionem, & professionis emissionem inducantur, eisdem Prioribus, Bajulivis, & Commandatariis licentiam, & facultatem concedimus, ipsis condonandi, & relaxandi eorum spolia, quæ ad dictos Priores, Bajulivos, & Commendatarios spectant, ita ut de illis disponere possint, tam in vita quam in mortis articulo, condonationemque ac relaxationem hujusmodi ejusdem roboris, ac momenti esse, ac si ab eadem Sede emanassent.

Confirmat Pii V. exemptionem a decimis, & aliis oneribus.

§.10. Necnon fel. record. Pii Papæ V. etiam Prædecessoris nostri literis inhærentes, illasque approbantes, & confirmantes omnes, & singulas personas in d. Ordinis beneficiis qpomodolibet existentes a seminarii Clericorum in qualibet Civitate juxta dicti Concilii decreta erecti, seu erigendi, ac decimarum subsidii, & aliorum onerum contributione totaliter eximimus, & liberamus, ac liberos, & exemptos esse volumus. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac dicti Ordinis apud Nos, dictamque Sedem Protectores, & alios Sanctæ Rom. Ec. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Deputat executores hujus Bullæ.

§.11. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hispaniarum, & Neapolitani, nostris & Sedis Apostolicæ, pro tempore existentibus Nunciis, aut Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & quibuscumque Conservatoribus per eosdem Magistrum Bajulivos, Priores, & Commendatarios juxta formam privilegiorum Ordinis prædicti in dignitate Ecclesiastica constitutis, electis, & eligendis, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistri, & Conventus, sive Priorum, Bajulivorum, Præceptorum, & Commendatariorum præfatorum, & aliarum personarum, & possessorum præfatorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos præmissis omnibus, & singulis, juxta præsentium continentiam, & tenorem pacifice, frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per opportuna juris, & facti remedia, ac demum per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis.

§.12. Non obstantibus commendis, & provisionibus, aliisque dispositionibus, vel concessionibus, quibuscumque verborum formulis illa concessa fuerint, ac fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi, Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres aliquis auctoritate præsentium ad judicium trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Clausulas præservativas apponit.

§.13. Decernentes præsentibus, & in eis contentis omnibus per quasvis literarum concessiones, provisiones, & alias quaslibet dispositiones, aliter quam ut præmittitur, per Nos, vel eamdem Sedem factas, vel forte quomodolibet faciendas, aut concedendas, etiam Motu proprio, & ex certa scientia derogari non posse, nec derogatum censeri, cujuscumque tenoris, & formæ emanaverint, & cum quibuscumque decretis, clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis fortioribus, & insolitis, etiam si causas quascumque legitimas, & favorabiles continerent, quinimmo per præsentes illis omnibus expresse derogamus, earum tenores pro sufficenter expressis habentes, præsentibus semper in suo robore per-

permansuris, nisi harum tenor de verbo ad verbum in illis esset insertus, & Magistri Conventus consensus accederet.

Transumptis credi jubet. §.14. Volumus autem quod præsentium transumptis, &c.

D.P.A.VIII. 23. Martii. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Martii, 1580., Pontificatus nostri anno VIII.

CXIII.

Ex Regest. in Secret. Brevium. Applicatio unius Caroleni pro qualibet Navi ad Ripam Tyberis appellente pro Manutentione Societatis doctrinæ Christianæ, illiusque Ecclesiæ in Regione Transtyberina institutæ.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series. §.1. ET si erga omnes Christifideles ex assuetæ benignitatis Officio gratiosos, & favorabiles esse debeamus. Illosque tamen potioribus gratiis prosequendos censemus, qui Spiritus Sancti gratia cooperante in jaciendis fundamentis fidei, extra quam nulla est salus mentibus puerorum, se indefessos præbent. Cum itaque sicut Nobis innotuit omnes naves, & naviculæ ad Ripam Fluminis Tyberis Urbis nostræ appellentes, semel quolibet anno unum carolenum pro qualibet ipsarum navium, & navicularum, ab antiquo solvere consueverint, qui carolenus Rectori Ecclesiæ olim forsan Parochialis Sanctæ Mariæ de Turri Regionis Transtyberim ejusdem Urbis, ut idem Rector Ecclesiam ipsam paramentis ornatam teneret, ac ibi Missam quater in hebdomada celebraret, solvi solitus erat, prout ex literis patentibus bo. mem. Francisci Alidosii tituli Sanctæ Ceciliæ Presbyteri Cardinalis Papien. nuncupati, sub cujus titulo dicta Ecclesia Sanctæ Mariæ consistebat, seu ab illo dependebat, apparet, in quibus literis ipse Franciscus Cardinalis asserit se a Personis fide dignis certioratum fuisse, quod hujusmodi carolenus ad dictum Rectorem ipsius Ecclesiæ Sanctæ Mariæ pertinebat. Quare idem Franciscus Cardinalis, qui etiam in Provincia nostra Patrimonii Sedis Apostolicæ Legatus de latere tunc existebat ad hoc ut creditur, dictæ Sedis auctoritate suffultus, licet de ea expressa mentio non fiat in dictis suis literis, prohibet Consulibus & Mercatoribus dictæ Ripæ, & Piscivendulorum sub pœna excommunicationis, ne amplius dictum carolenum a navibus, & naviculis hujusmodi ad Ripam præfatam appellentibus percipere, seu exigere auderent, sed illum per Rectorem Ecclesiæ Sanctæ Mariæ hujusmodi, qui quater in Hebdomada Missam celebrare, & ipsam Ecclesiam Sanctæ Mariæ pro Missæ servitio paratam tenere deberet, ut præfertur, percipi, & exigi sinerent, seu permitterent, prout in literis prædictis anno Domini millesimo quingentesimo septimo confectis plenius continetur.

§.2. Et licet verisimiliter credatur Rectores dictæ Ecclesiæ Sanctæ Mariæ, qui pro tempore fuerunt, etiam post emanatas hujusmodi literas dictum carolenum exegisse. Nihilominus propter bellorum, quæ deinde in dicta Urbe viguerunt, injurias, & novissimum ejusdem Urbis excidium, ac etiam pæstium contagiones, quibus ipsa Urbs oppressa fuit, nulla alia reperiatur scriptura, quæ pro parte dictæ Ecclesiæ Sanctæ Mariæ desuper ostendi possit, nisi dictæ literæ patentes ipsius Francisci Cardinalis, unde dicti Consules carolenum præfatum aliquo tempore exegerunt, veruntamen de præsenti adsunt multi Testes, qui enim pro parte ejusdem Ecclesiæ Sanctæ Mariæ literas monitoriales super præmissis sub pœna excommunicationis contra scientes, & non revelantes a dilecto filio nostro in dicta Urbe Vicario obtentæ, & subsequenter more solito publicatæ fuerint, revelarunt se audivisse a personis, quæ super dicta Ripa per quadraginta annos & ultra conversatæ sunt, quod dictus carolenus eidem Ecclesię Sanctę Mariæ solutus fuit, ac ulterius licet dicti Consules pluries moniti, seu citati, aut alias vocati fuerint coram dilecto filio Rodulpho Bonfiolo Cameræ nostræ Apostolicæ Generali Commissario ad docendum, & ostendendum, qua auctoritate, & quo jure dictum carolenũ exigerent, tamen nihil aliud unquam dixerint, vel allegaverint, nisi quod ipsi Consules in possessione dictum carolenum exigendi existebant. Quapropter tandem novissime eisdem Consulibus ad instantiam d. Cameræ inhibitum fuit, ne dictum carolenum exigere, quin immo illud omne, quod eatenus pro præterito exinde exegerant, restituere & solvere deberent; adeo ut stante hujusmodi inhibitione, neque Consules præfati, nec quisque alius dictum carolenum de præsenti exigant, ipsæque naves, & naviculæ ab eadem Ripa non soluto hujusmodi caroleno recedant.

§.3. Cumque Nos pridem dictam Ecclesiam Sanctæ Mariæ Societati doctrinæ Christianæ in eadem Ecclesia Sanctæ Agathæ institutæ, seu eidem Ecclesiæ Sanctæ Agathæ, quæ etiam ipsi Societati Apostolica auctoritate perpetuo unita, seu concessa est, eadem auctoritate, etiam perpetuo univerimus, annexuerimus, & incorporaverimus, pro ut in nostris inde confectis literis etiam plenius continetur, ipsaque Societas, & dilecti filii illius Socii in eadem Ecclesia Sanctæ Mariæ non solum quatuor Missas in hebdomada, sed quotidie unam Missam celebrent, vel celebrari faciant ad quam Missam quotidianam audiendam, Mercatores, & Nautæ ejusdem Ripæ, qui forsan alias Missam saltem ita frequenter, non audirent, devotissime confluunt, Nos in præmissis pro nostri Pastoralis officii debito opportune providere, ac omnem de cetero super his dubitandi, altercandi, & litigandi materiam, vel occasionem succidere, & de medio prorsus tollere volentes, litemque, & causam, vel controversiam, seu lites & causas, vel controversias super dicto caroleno, & illius exactione, ac jure illum exigendi, sicut præfertur, & alias quomodoli- Applicatio unius Caroleni Societati Doctrinæ Christianæ.

bet tam judicialiter, quam extrajudicialiter, & tam coram eodem Rodulpho, quam quocumque, seu quibuscumque aliis Judicibus ordinariis, vel extraordinariis, Delegatis, & subdelegatis, necnon etiam in eadem Camera, & extra eam ubilibet, & quomodolibet inter Consules, & Societatem præfatos & quoscumque alios motas, & ortas, ac etiam indecisas pendentes in statu, & terminis, in quibus reperiuntur a Rodulpho, & aliis judicibus, ac etiam Camera præfatis, ad Nos harum serie avocantes, illasque sic avocatas perpetuo extinguentes, eandemque Societatem, & illius singulares Personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine dictum carolenum annuatim ab omnibus, & singulis navibus & naviculis præfatis ad dictam Ripam pro tempore appellentibus tam pro toto tempore præterito, quo, ut præfertur, exactus non fuit, quam ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus exigendum Ecclesiæ S. Mariæ, & consequenter Societati hujusmodi, cui ipsa Ecclesia S. Mariæ, ut præfertur, unita est, prædictis, ita quod liceat etiam ex nunc de cetero in perpetuum dictis sociis ipsius Societatis præsentibus, & futuris per se, vel alium, seu alios eorum, & Ecclesiæ S. Mariæ, ac Societatis præfatarum nominibus propria auctoritate, dictum carolenum semel annuatim a quolibet navium & naviculalarum præfatarum, tam pro toto tempore præterito, quo ut præfertur exactus non fuit quam in posterum petere, exigere, recipere, & recuperare ipsumque carolenum in Ecclesiæ S. Mariæ, & Societatis præfatarum usus & utilitatem convertere, etiam Vicarii nostri, & successorum nostrorum in dicta Urbe, nunc & pro tempore existentis, aut cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, cum eo quod ipsi socii in eadem Ecclesia S. Mariæ Missas quater in hebdomoda celebrare, seu celebrari facere, ipsamque Ecclesiam S. Mariæ paramentis ornatam manutenere, ut præfertur, debeant, & teneantur, eadem Apostolica auctoritate tenore præsentium etiam perpetuo applicamus, & appropriamus, ac etiam concedimus, & assignamus.

§.4. Necnon Consulibus præfatis, & quibusvis aliis perpetuum desuper silentium imponimus, præsentes quoque etiam ex eo, quod ipsi Consules, aut alii interesse habentes ad hoc vocati non fuerint, seu quavis, vel quibusvis aliis causis, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, seu impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus unquam posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, ac suos plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus & singulis inviolabiliter perpetuo observari.

§.5. Sicque in præmissis ab omnibus censeri ac ita, & non aliter per præfatos, & quoscumque alios Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, ac etiam in dicta Camera, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Clausulæ.

§.6. Quocirca eidem Urbis Vicario, ac Venerabili Fratri Episcopo Maceraten., & dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta, quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictæ Societatis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant dictam societatem præmissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos per præfatos Consules, & alios quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Mandatur executio.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac felicis recordationis Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri, per quam statuit, & ordinavit, quod omnes, & singuli cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentes, qui aliquas gratias, & concessiones, quæ aliqua ex parte quavis ratione, seu causa directe, vel indirecte, principaliter, secundario, vel accessorie, aut alias quovis modo Cameræ præfatæ, aut qualecumque minimum præjudicium, vel interesse, gravamen, seu detrimentum concernere censerentur illa intra tres menses, a die eorum impetrationis computandos, in eadem Camera præsentare, ac ibidem registrari facere deberent, & tenerentur, alioquin lapsis tribus mensibus eisdem, ac gratiis, vel concessionibus non præsentatis minusque registratis illæ in judicio, & extra nullatenus fidem facere possent, & tamquam non concessæ, nullæque, & ipso jure invalidæ, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, esse, & fore, neminique, ut præfertur, suffragari posse, & regula nostra de non tollendo jure quæsito, si opus sit, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon literis, pendentia, seu controversia, vel differentia, ac etiam Urbis, & Ripæ Cameræque præfatarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia robora- Derogatio contrariorum

boratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis, & illarum ceterisque præfatis, & quibusvis aliis superioribus, & personis, necnon etiam dictis Consulibus, & Piscivendulis, ac quibusvis aliis personis, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam Motu, scientia, & potestate similibus, ac etiam Consistorialiter, ac alias in præmissis quomodolibet concessis, approbatis,& innovatis, quibus omnibus, etsi de illis specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, pro plene, & sufficienter expressis habentes,illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & derogatum esse, ac fore decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Aprilis 1580. An. VIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 8. Aprilis, 1580. Pont. nostri Anno VIII.

CXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Approbatio Institutionis, & Statutorum Confraternitatis Sanctæ Catharinæ de Senis de Urbe, cum facultate eadem innovandi, & Indulgentiarum elargitione.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX debito Ministerii Pastoralis ad ea nostræ operationis studia diligenter convertimus, per quæ charitatis, & misericordiæ opera, ubique locorum præsertim in Alma Urbe nostra omnium virtutum proprio domicilio exerceantur, ac pia Fidelium vota, Divini cultus augumentum, & ipsorum Christifidelium animarum salutem concernentia optatum consequantur effectum, ut ea quæ ad eum finem, per fideles ipsos pie facta, & ordinata fuisse dicuntur, firma perpetuo, & illibata persistant, libenter Apostolico munimine roboramus, eosque ad Sancta opera exercenda Indulgentiis, & peccatorum remissionibus propositis libenter invitamus.

Facti series,& causa Constitutionis. §.1. Cum itaque sicut dilecti filii Gubernator, & Priores Confraternitatis Sanctæ Catharinæ Nationis Senensium de Urbe exponi Nobis nuper fecerunt, dicta Confraternitas a centum annis, & amplius instituta fuerit, ac illius Confratres in piis, & charitativis operibus, prout alii aliarum dictæ Urbis Confraternitatum Confratres, sese exercuerint, & exerceant de præsenti, & literæ Apostolicæ Institutionis, dictæ Confraternitatis confirmatoriæ non inveniantur, pro parte dictorum Gubernatoris, & Priorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus illis in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur, Nos qui pia Charitatis opera omni adhibito studio exerceri, sinceris exoptamus affectibus, dictos Gebernatorem, & Priores, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Institutionem dictæ Confraternitatis, ac Capitula, & ordinationes pro bono, & felici illius regimine, & directione ab eisdem Confratribus hactenus facta, & condita, licita tamen, & honesta, & Sacris Canonibus, ac Decretis Concilii Tridentini non contraria Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, necnon Gubernatori, & Prioribus, ac Confratribus præfatis, & pro tempore existentibus quæcumque alia statuta, ut præfertur, qualificata de novo edendi, & faciendi, seu per eos edita reformandi, mutandi, & alterandi, ac in totum tollendi, & abrogandi toties, quoties, id pro salubri directione, & manutentione dictæ Confraternitatis judicaverint expedire, licentiam concedimus.

§.2. Necnon de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui dictam Confraternitatem ingredientur in die primi illorum ingressus, præterea ipsis Christifidelibus, etiam vere pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesiam Sanctæ Catharine de Senis nuncupatam, in qua dicta Confraternitas instituta reperitur, in festo ejusdem Sanctæ Catharinæ per dictos Confratres celebrando, ac assumptionis Beatæ Mariæ Virginis devote visitaverint, & pias inibi preces,prout unicuique suggeret devotio, effuderint, necnon ipsis Confratribus in articulo mortis nomen Jesu invocantibus, sive aliquod pœnitentiæ signum ostendentibus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem auctoritate, & tenore præmissis elargimur. Concessio Indulgentiarum

§.3. Ad hæc dictæ Confraternitatis utriusque sexus Confratribus, qui in Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, ac Pentecostes, & Omnium Sanctorum Festis, & prima Dominica cujuslibet mensis in Ecclesia præfata, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum devote sumpserint, Decem, quique feria secunda cujuslibet mensis Anniversariis pro animabus Confratrum dictæ Confraternitatis defunctorum celebrandis interfuerint, alios decem annos, & totidem quadragenas, necnon qui audita morte alicujus ex dictis Confratribus ter orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam recitaverint, quique vestibus dictæ Confraternitatis induti cadavera Defunctorum dictæ Confraternitatis, ad Sepulturam associaverint, & orationibus pro Defunctis

functis hujusmodi peragendis interfuerint, alios centum dies, deinde qui confessi, & communicati virgines nubendas, & ad Ecclesiam Beatæ Mariæ Virginis super Minervam de Urbe Processionaliter accedentes, & inde recedentes associaverint, plenariam omnium peccatorum Indulgentiam, necnon qui orationi quadraginta horarum decem annorum Indulgentiam, ac postremo qui Processionibus dictæ Confraternitatis, ex qualibet devotione, & in quovis loco celebrandis interfuerint, & pias inibi preces ad Deum pro S. R. E. exaltatione, ac pace Christianorum effuderint, decem annos de eis iniunctis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus, præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Clausula sive conditio pro validitate Indulgentiarum

§.4. Volumus autem, quod si præmissa peragentibus, aliqua alia Indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per Nos concessa fuerit, præsentes literæ quoad Indulgentias, nullius sint roboris, vel momenti.

Dat. die 10. Maii 1580. An. VIII.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 10. Maii, 1580., Pont. nostri Anno VIII.

CXV.

Statutorum Almæ Urbis confirmatio, cum declaratione, quod Statuta ordinatoria in Curia Capitolina observentur, decisoria vero in omnibus Tribunalibus Urbis, ejusque districtus, ubi non extant particularia statuta, de eisdem casibus disponentia.

Scias autem in causis criminalibus. Senatorem hac Statuta quo ad processum non servare, sed juxta facultates Gubernatoris Urbis procedere posse, ut consuevit a Summis Pontificibus explicari in Brevi, quod pro Senatore expeditur in ejus electione. Et quoad Universitates Artium ponitur hic reintegratio hujusmet Pontificis quoad earum jurisdictionem.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Adfuturam rei memoriam.

Exordium.

URbem Romam, ex qua, veluti a capite, juris civilis prudentia defluxit, atque inde in alias Nationes longe lateque est diffusa, legibus semper atque optimis abundare oportet institutis, ut quæ tot donis, prærogativisque excellit, seipsam in primis optime regat, aliisque deinde Urbibus, exemplo Reipublicæ recta ratione administrandæ antecedat. Quod cum Nobis, pro eo quo illam Principis Apostolorum, ejus Successorum, nostrique & Christianæ Religionis Sedem, prosequimur, veræ dilectionis affectu, debitoque nostræ servitutis officio maxime semper curæ fuerit, plurimum in Domino lætati sumus, dilectos filios populum Romanum, justitiæ colendæ studio, solicitudini huic nostræ respondisse. Illi enim, cum Urbis mores, consuetudines & pleraque omnia negotia ita viderent esse confusa, ut jus sibi, cum ab antiquis tum a junioribus traditum, & denique ipsæmet canonicæ sanctiones, in controversiis, quæ quotidie in judicium vocantur, dirimendis, aliisque rebus explicandis, prout tempus, moresque postulant, non ita conveniant, ne quid ab eis in concessa sibi facultate desiderari contingat, privatas leges sive statuta præsentibus temporibus, ac negociis congruentia sibi condere, nostris auctoritate, & præsidiis freti instituerunt.

§.1. Id vero, dum serio agunt, noviterque in juris hujusmodi compositionem, Nobis annuentibus incumbunt, Statuta Urbis, quæ sibi a majoribus suis relicta habebant, satis perplexa & confusa invenerunt, in quorum libris, ob temporum vetustatem, Magistratuum fortasse negligentiam, multiplicesque superiorum ætatum editas reformationes sæpe, quæ adhuc vigebant, Constitutiones, una cum abrogatis & obsoletis, aliæque aliis contrariæ promiscue continebantur.

Populus Romanus instituit reformare antiqua Urbis, & nova condere Statuta.

§.2. Cupientes itaque iidem Populus, ut jus proprium in certam formam, & quasi non dissentientium inter se Statutorum consonantiam redigeretur, ad præsentiumque temporum mores & negocia accommodaretur, provinciam hanc dilecto filio Lucæ Pæto utriusque juris Doctori, nonnullisque aliis Civibus Romanis demandandam curarunt, eorum vero aliquibus vita functis, aliis diversorum negociorum occupatione districtis, idem Lucas Statuta prædicta in quinque libros prius distributa, supervacaneis amputatis, necnon invicem pugnantibus, & iis quæ vel desuetudine antiquata, vel contraria lege abrogata erant sublatis, additisque nonnullis reformationibus, ad dilectorum filiorum Conservatorum, Populique Romani Officialium regimen & directionem spectantibus, quæ Nobis Populi eiusdem nomine obtulerant, in tres breves admodum libros, certo distinctoque ordine redegit, Nobisque superioribus annis exhibuit.

Lucas Pætus a Populo una cum aliis deputatus, in tres libros statuta redegit, & huic Pontifici exhibuit.

§.3. Qui intelligentes multa in Populum Romanum prædictum commoda, ex nova huiusmodi Statutorum compilatione esse profectura, dilecto filio nostro Julio Antonio tituli Sancti Bartholomæi in Insula Presbytero Cardinali, S. Severinæ nuncupato mandavimus, ut convocatis dilectis filiis Conservatoribus Cameræ Urbis, & Prioribus Capitum Regionum, qui pro tempore fuissent, necnon Hortensio Frangipanio Urbis Cancellario, Antonio Vellio, Fabricio Lazaro, & qui eiusdem Populi Romani Advocatus est, Horatio Burghesio, & Vincentio Parentio Aulæ nostræ Consistorii, necnon Bernardino Biscia, & Horatio de Arrigonibus in Romana Curia Advocatis, Stephano Crescentio, Marcellino Alberino, Petro Paulo Fabio, Hieronymo Alterio, Augustino Palonio, Valerio de Valle, Prospero Cafarello, & Riccardo Mazzatosta, Romanis Civibus, a dicto Populo in suis Consiliis ad hanc rem, diversis, & successivis tem-

Pontifex autem deputavit Cardinalem S. Severinæ, & alios hic nominatos ad illa examinandum, & corrigendum, prout emendarunt & correxerunt.

temporibus, una cum prædicto Luca delectis, congregatis quoque dilectis filiis nostris Alexando tituli S. Mariæ in Aracœli Presbytero Cardinali Riario nuncupato, tunc Cameræ Apostolicæ generali Auditore, deinde Magistro Hieronymo Matthæio in eiusdem Alexandri Cardinalis locum ad munus Auditoris suffecto, necnon venerabili fratre Hieronymo Episcopo Maceratensi, locum unius ex officiis Clericatus Cameræ Apostolicæ ex indulto Apostolico obtinente, ac dilectis item filiis, Magistris Alexandro Frumento, & Pyrrho Tharo, Notariis nostris in utraque Signatura nostra Referendariis, ac etiam Mario Gabrielio eiusdem Aulæ nostræ Consistorii Advocato, a Nobis ad hoc specialiter deputatis, Statuta huiusmodi, per dictum Lucam compilata, diligenter excuterent, atque examinarent, & quæ eis viderentur, supplerent, corrigerent, delerent, & emendarent. Qui frequentissime per plures annos in unum congregati, eisdemque Statutis diligenter visis, & sigillatim examinatis, matureque discussis, alia emendaverunt, alia explanaverunt, nonnulla addiderunt, nonnullaque etiam sustulerunt. Denique Julius Antonius, & Alexander, Cardinales, ac Hieronymus Episcopus, necnon Marius Gabrielius, & Lucas Pætus prædicti, eorumdem Statutorum relectione & recognitione omni studio, & diligentia ab ipsis de mandato nostro facta, postremam illis manum adhibuerunt.

Antiqua igitur Statuta abrogat hic Pontifex.

§.4. Nos volentes ea, quæ tanto labore & maturitate ad publicam utilitatem digesta sunt, inviolabiliter observari, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia & quæcumque antiqua Urbis Statuta, etiam reformata & innovata, ac quibusvis approbationibus & confirmationibus Apostolicis roborata, præsentium auctoritate abrogamus, tollimus, & penitus abolemus, neminemque ad illa deinceps obligari volumus.

Novaque cōfirmat.

§.5. Novissime vero compilata Statuta prædicta, etiam certis in eis expressis casibus, juramenti validitatem restringentia, sicuti prædictis tribus libris digesta sunt, approbamus, & confirmamus.

Observari etiam præcipit in Curia Capitolina generaliter, & in aliis Curiis Urbis, & districtus quoad decisoria tantum.

§.6. Et ut approbatio hujusmodi amplius innotescat, has præsentes, in principio omnium librorum eorumdem voluminum, quæ vel manu scribentur vel imprimentur, omnino describi volentes, statuimus, & Apostolica auctoritate decernimus, ut de cetero, post triginta dies a publicatione præsentium nulla alia Statuta, quam hæc nova ad futurarum causarum decisionem, ac negociorum expeditionem allegari possint, nec quisquam illa allegans, audiri debeat, sed tantum, secundum prædicta nova, a Nobis confirmata, in Curia Capitolina, & apud eam in futuris omnibus causis, in ipsa Curia Capitolina videlicet, etiam quoad causarum processum, & quoad alia ubique in ipsa Urbe, illiusque districtu, ubi particularia Statuta, de eisdem causis, & earum casibus disponentia, non habentur, quavis alia sinistra, dolosa, vel captiosa interpretatione sublata, in quacumque instantia, inviolate, ac perpetuo observentur, ac juxta illa lites, & controversiæ omnes in futurum judicari, decidi, & definiri debeant.

Derogationéque Statutorum sibi reservavit.

§.7. Nec illis nisi per Signaturam nostram, & pro tempore existentis Romani Pontificis manu factam, nequeat derogari. Sitque irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon privilegiis, & indultis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis concessis, confirmatis, & innovatis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transsumptorum.

§.9. Volumus autem ut præsentium transumptis &c.

D. P. An.IX 25. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo Kalen. Junii Pont. nostri Anno IX.

Sequitur reintegratio jurisdictionis, & indultorum Universitatum Artium Urbis, præservata superioritate Gubernatoris, & aliorum Judicum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus Cōstitutionis.

Almam Urbem nostram, dilectosque filios illius cives & incolas, eos præsertim quorum laboribus, & industria, bona & merces ad usum quotidianum necessariæ & utiles ad Urbem ipsam, ex diversis Mundi partibus convehuntur, & conservantur, ac onera ipsi Urbi incumbentia, cura & labore assiduo substinent, paterno affectu prosequentes, in ea libenter intendimus, per quæ privilegia, & gratiæ illis a Prædecessoribus nostris, Nobisque ipsis concessæ, & consuetudine confirmatæ, & approbatæ fuerunt, Apostolica auctoritate roborantur, & hæsitationes circa ea subortæ elucidantur, & de medio tolluntur.

Plures Pontifices diversis Artibus dederunt cognitionem causarum suæ Artis, inter quoscumque.

§.1. Cum itaque dilecti filii Mercatores, Merciarii, Aromatarii, & quamplurimi alii diversi generis Artifices, quorum omnium & singulorum artes, exercitia, denominationes, ac alia hic forsan latius, vel de necessitate exprimenda, ac speciali nota digna, pro expressis, ac de verbo ad verbum pro insertis haberi volumus, perinde ac si specialiter, ac seriatim exprimerentur, ad Urbem ipsam confluentes, illius necessitati, & utilitati, ac decori & ornamento, Altissimo cooperante, maxime prospexerint. Et propterea fel. rec. Martinus V. Paulus III. Julius

Julius etiam III. Pius IV. & nonnulli alii Romani Pontifices Prædecessores nostri, ac etiam Nos ipsi, considerantes Artes hujusmodi, illarumque Artifices ipsi Urbi admodum necessarias & utiles existere, singulosque ipsos Artifices sine Rectoribus & Ducibus, ac sine certis Judicibus degentes, ipsi Urbi parum utiles, sibique ipsis non admodum proficuos futuros, dum pro suorum creditorum consecutione, ad diversa Tribunalia, & quod pejus est, ad Judices de artificio, & minus precio ipsarum artium omnino inexpertos & ignaros distracti, propria eorum negocia & artes ipsas deserere cogerentur, Artificibus ipsis Collegia habere, & Consules, Officiales, ac Judices ex ipsorum corpore creare, & de mercibus & mercedibus, aliisque rebus, causis, & negociis cujusque artis, & ad artem quomodolibet respective spectantibus usque ad certas, in singulis literis, & privilegiis hujusmodi comprehensas, & expressas summas, agnoscere, & judicare concesserunt & indulserunt.

Consuetudo etiam Artibus tribuit eandem jurisdictionem.

§.2. Ac insuper ex antiqua consuetudine, quæ vim legis habere dignoscitur, ut etiam Collegia specialibus privilegiis non munita causas easdem de rebus ad Artes ipsas spectantibus, etiam inter homines extra ipsa Collegia constitutos cognoscere, & decidere consueverint, inductum & observatum fuerit, eademque privilegia, indulta & consuetudo usu ipso approbata, in ipsius Urbis, Artificumque prædictorum utilitatem non parvam cedere comperta sunt. Quo factum est, ut Urbs ipsa civibus & incolis, omnique generis artis excellentium virorum copia redundaverit, & redundet de præsenti.

Sed Statuta Urbis noviter edita lib. 3. cap. 42. talem Consulum jurisdictionem limitarunt ad homines de Arte.

§.3. Cum autem elapsis mensibus antiqua Statuta ipsius Urbis de mandato nostro reformata & innovata, & inter cetera eorumdem Statutorum lib. 3. cap. 12. statutum & decretum fuerit, ut Consules Artium hujusmodi causas tantummodo inter ipsos homines de arte, & de rebus spectantibus ad artem ipsam cognoscere, & judicare possent; ea propter a nonnullis nimium scrupulosis, privilegiis, indultis, & consuetudine cujuslibet artis, & Collegii, circa cognitionem, & decisionem causarum, & negociorum, quæ licet de rebus ad artes ipsas spectantibus, contra homines extra artes, & Collegia degentes pro tempore oriuntur, & agitantur, maxima ex parte derogatum, & præjudicatum extitisse, hæsitatum fuerit, & hæsitatur adhuc. Unde aliqua ex ipsis Collegiis pene dissoluta & dilapsa reperiuntur, Consulum jurisdictione pene, præter & contra mentem & intentionem nostram sublata. Quapropter dilecti filii Angelus Clavarius, Franciscus Calvius, & Curtius Sergardius Cameræ dictæ Urbis Conservatores, necnon Baldasar Cincius Prior Capitum regionum, Nobis ex dubietate & hæsitatione hujusmodi maximum ipsi Urbi, illiusque incolis & præcipue jurisdictioni ipsius Curiæ Capitolii provenisse, ac in futurum provenire posse damnum, & incommodum, non sine animi nostri displicentia suggesserunt.

Hic modo Pontifex declarat hæc Statuta earum jurisdictioni non præjudicare.

§.4. Malis igitur & incommodis hujusmodi quanto citius occurrere, quantum cum Deo possumus, satagentes, Motu proprio, non ad ipsorum Conservatorum & Prioris, nec Consulum, aut Artificum prædictorum, seu alicujus eorum, vel pro eis, aut eorum aliquo, Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex nostra mera & deliberata voluntate, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hæsitationem, & dubitationem prædictam de medio tollentes, intentionis & voluntatis nostræ minime fuisse, nec esse, privilegiis, indultis, statutis, & consuetudinibus singularum artium, earumque Collegiorum, Consulum, & Judicum quorumcumque, circa cognitionem, & decisionem omnium & singularum causarum, de rebus, & bonis ad artes singulas respective spectantibus, etiam inter & contra homines, qui de ipsis Artificibus, & Collegiis non sunt, nec pro tempore erunt, vertentes, & quæ futuris perpetuis temporibus verti contigerit, in aliquo derogare, aut derogatum fuisse declaramus, & attestamur, decernimus, & definimus præsentium per tenorem.

Jurisdictionesque eorumdem reintegrat.

§.5. Et nihilominus pro potiori eorumdem Corporum, & Collegiorum omnium & singulorum, ipsorumque, & cujuslibet eorum privilegiorum, indultorum, statutorum, & consuetudinum circa cognitionem, & decisionem causarum similium, denuo, quatenus opus sit, privilegia, indulta, & consuetudines, Apostolica auctoritate eorumdem tenore præsentium, confirmamus, & approbamus, illisque omnibus & singulis perpetuæ firmitatis robur adiicimus. Decernentes omnes & singulos Consules, & alios quoscumque officiales, & Judices omnium & singularum artium & Collegiorum hujusmodi, de negociis & causis ad singulas quasque Artes respective spectantibus, etiam inter, & contra homines qui de Corporibus & Collegiis Artium ipsarum pro tempore non sint, cognoscere & judicare potuisse & debuisse, posseque & debere, prout & quemadmodum ipsi omnes, & singuli Consules, & Judices singularum Artium ante dictorum statutorum publicationem, & confirmationem per Nos, ut præfertur, editam & promulgatam, & juxta cujusque ipsorum privilegia, indulta, & consuetudines cognoscere, decidere, & judicare poterant & consueverant, de rebus tamen ad singulas artes ipsas respective spectantibus, cognoscere & judicare in prima instantia, dummodo in articulis juris Consultorem, seu assessorem adhibeant, auctoritate & tenore præmissis concedimus & indulgemus.

Appellatique ab eorum sententiis permittit, ut hic. Sed hoc mox infra est immutatum.

§.6. Declarantes a sententiis, declarationibus & decretis Consulum & Judicum prædictorum infra terminum octo dierum a die latæ sententiæ, seu facti decreti, ad Conservatores, & non alios quoscumque Judices appellari, & recurri posse & debere, & aliter, seu ab aliis factæ inhibitiones, & significationes prætextu appellationum & recursuum, nemini suffragari.

Clausulæ præservativæ.

§.7. Præsentesque literas de subreptionis, & obreptionis vitio mentisque, aut intentio-

tentionis nostræ defectu, notari aut impugnari nullatenus posse, sicque per quoscumque Judices, etiam S. R. E. Cardinales judicari & definiri debere; irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §. 8. Non obstan. præmissis statutis ipsius Urbis, ut præfertur, per Nos editis, promulgatis & confirmatis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & Cancellariæ nostræ regulis, etiam de non tollendo jure quæsito; privilegiis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, per Nos & Prædecessores nostros quibusvis dictæ Urbis Judicibus & Tribunalibus quomodolibet concessis, & innovatis, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes; ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.IX. 1. Maii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die prima Maii, millesimo quingentesimo octuagesimo primo, Pontificatus nostri Anno IX.

Sequitur declaratio, quod Constitutio præinserta non præjudicat facultatibus Gubernatoris Urbis, Capitanei Appellationum, & aliorum Judicum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Motu proprio &c.

§. 1 NE per præinsertas literas in forma Brevis nostri aliquod præjudicium bono, & pacifico regimini Almæ Urbis nostræ, & illius Gubernatori, ac aliis Judicibus ordinariis ipsius Urbis inferatur. Dicidimus, & declaramus intentionis nostræ minime fuisse, nec esse, quod per præinsertas literas in aliquo jurisdictionibus, & facultatibus, ac superintendentiæ ejusdem moderni, ac pro tempore existentis ejusdem Urbis nostræ Gubernatoris, ac alio rum Judicum ordinariorum dictæ Urbis, circa causarum cognitiones in præinsertis literis expressas, perinde, ac si præinsertæ literæ a Nobis emanatæ non fuissent, minime præjudicetur. Nec ullo umquam tempore eisdem Gubernatori, & Judicibus, ac eorum Locatenentibus, & eorum cuilibet, præjudicatum esse intelligatur, prout præjudicare nolumus, sed quod eorumdem Gubernatoris, & Judicum, & Capitanei Appellationum jurisdictiones, & facultates, quas per prius habebant, salvas, & illæsas circa præmissa perpetuo maneant, & illis præinsertas eis non obstare volumus, appellationesque, & provocationes omnes ad eos, ceterosque Urbis, & Curiæ ordinarios, & eorum tribunalia, sicut prius videlicet ante dicta statuta, sine ullo impedimento deferantur.

(Constitutio præinserta nõ præjudicat facultatibus Gubernatoris, & Capitanei Appellationis Urbis.)

Decretum irritans. §. 2. Decernentes &c., & sic per quoscumque etiam S. R. E. Cardinales, ac alios Judices &c. Judicari &c. debere; sublata &c. irritum quoque &c. scienter contigerit attentari &c. ac solam præsentium signaturam, in judicio, & extra sufficere, & plenam fidem facere, regula contraria non obstante.

Papæ subscr. Fiat Motu proprio. V.

D. P. An.X. 7. Julii. Datum Romæ apud S. Petrum, Nonis Julii, Anno X.

CXVI.

Quod Fratres Prædicatores Ordinis S. Dominici, ad instantiam cujuscumque personæ extra ipsum Ordinem, aliquam gratiam facere, aut pœnam remittere non possint, neque conquisitis favoribus, & suffragiis officia procurare.

Alia autem de his Fratribus, & eorum Ordine plene scripsi in Const. II. Honorii III. Religiosam *Tom. III. Par. I. fol.* 178.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. CUM nihil magis religiosorum statum perturbet, quam favorum, & suffragiorum sæcularium aucupatio, & conquisitio, quibus Superiorum æqua mens, quæ pro meritis suorum unicuique subditorum tribui debet, pervertatur.

Prohibitio faciẽdi gratiam, aut remittendi pœnam ad instantiã personæ extra Ordinem. §. 1. Nos malum hoc ab Ordine Fratrum Prædicatorum, cujus prosperum regimen, & incrementum ad Ecclesiæ sanctæ utilitatem, sinceris exoptamus affectibus, pro nostra pastorali sollicitudine propellere summopere cupientes, Dilectis filiis Magistro Generali, ac provincialibus, & reliquis ejusdem Ordinis Prælatis nunc, & pro tempore existentibus, per Apostolica scripta, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, ne ad instantiam, & requisitionem quarumque personarum, tam laicarum, quam ecclesiasticarum, extra supradictum Ordinem constitutarum, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque sæculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, & Regali, & Imperiali fulgentium, cuivis dicti Ordinis religioso ullam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere audeant, seu præsumant.

Et conquisitis favoribus, & suffragiis officia procurandi. §. 2. Quinimmo quoscumque ejusdem Ordinis Fratres, & Religiosos, qui contra decreta suarum costitutionum hac via, & iis mediis per mendicatos favores, & suffragia aliquid sibi procuraverint, & alia, & similia, & etiam majora in eodem Ordine consequenda, Apostolica auctoritate, tenore præsentium inhabilitamus, ac inhabiles perpetuo fore, & esse, neque per quoscumque, nisi per Sedem Apostolicam rehabilitari, aut cum ipsis desuper dispensari posse.

Sublata aliter judicandi potestate. §. 3. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid contra præmissa aliquibus concessum fuerit, aut super iis a quoquam contigerit attentari, aucto-

ctoritate, & tenore prædictis decernimus, & declaramus.

Quibuscumque non obstantibus.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, ad earumdem præsentium effectum specialiter, & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.5. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam non impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo dicti Magistri Generalis obsignatis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. An.IX. 1. Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die primo Junii, millesimo quingentesimo octuagesimo, Pontificatus nostri anno IX.

CXVII.

Contra non solventes in Festo SS. Petri, & Pauli, census, canones, & alia jura Reverendæ Cameræ Apostolicæ debita.

Contra non solventes hos census primam sanctionem edixit Innocentius VIII., ut in ejus Const.IV. Apostolicæ, *T.III.P.I.fol.*200.*Et deinde latiorem Constitutionem formavit Paulus IV. in Const.XVI.* Incumbentia. *Tom.IV.Par.I.fol.*336.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romani Pontificis spectat officium boni patrisfamilias exemplo, curare sedulo, ac providere, ne Sedis, & Cameræ Apostolicæ dominia, proprietates, & jura depereant, neve contra jus fasque ab aliis occupentur, ac si qua ex eis vel temporum injuria, vel hominum malitia, & cupiditate, vel aliquo alio casu detineri, & usurpari contingat, illorum recuperationi decenter instare, quo, & ipsius Sedis, ac aliorum Christianorum Principum, atque adeo universæ Christianæ Reipublicæ necessitatibus, & opportunitatibus valeat subvenire.

Plerique Pontifices pœnas imposuerunt non solventibus annatas Cameræ Apostolicæ.

§.1. Hoc sane Consilio, & animo complures Romani Pontifices Prædecessores nostri, & in his piæ mem. Innocentius VIII. sexto Non. Maii, octavo, Alexander VI. quintodecimo Kal. Januarii, sexto, & Paulus IV. octavo Kal. Novembris, secundo Pontificatuum suorum annis editis Constitutionibus, & literis, adversus omnes, & quoscumque S. R. E. & Cameræ Apostolicæ Feudatarios, Vicarios, Gubernatores, Censuarios, Emphyteutas, & alios Cameræ Apostolicæ debitores, eisdem Sedi, & Cameræ debitas solutiones, certis die, & loco statutis re ipsa non facientes, pactaque, & conventiones in eorum investituris, & aliis concessionibus, necnon modos, & formas, aliaque omnia in eisdem Prædecessorum literis contenta non adimplentes, sententias, censuras, & pœnas, tam Ecclesiasticas, quam privationis, & caducitatis Feudorum, Vicariatuum, Guberniorum, Locationum, Censuum, & aliorum bonorum, & jurium per eos a Sede, & Camera prædictis quomodolibet obtentorum imposuerunt.

Fiscus quolibet anno in vigilia, & festo SS. Petri, & Pauli, acceptavit caducitates, & devolutiones, & non solventes morosos, & contumaces declarari a Cameralibus obtinuit.

§.2. Quarum deinde Constitutionum, & literarum vigore, ac etiam juxta antiquam, & laudabilem consuetudinem, singulis annis in vigilia, & festo Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli hactenus in Camera Apostolica servatam coram eisdem S. R. E. Camerario, & Cameræ prædictæ Præsidentibus, Clericis, & aliis Cameram prædictam facientibus, & repræsentantibus, pro recipiendis censibus, & aliis prædictis ibidem congregatis, ejusdem Cameræ & Fisci Procurator pro tempore existens, acceptando prius omnes, & quascumque dictarum concessionum, & investiturarum caducitates, devolut., & privat., necnon contractuum, & Instrumentorum resolutiones, extinctionesq., & alias pœnas legales, seu conventionales, ac aliter per eos incursas, eosdem non solventes, seu non adimplentes promissa, ac in dictis investituris, & concessionibus contenta, seu alias per eos quomodolibet debita, ab eorum feudis, vicariatibus, guberniis, locationibus, administrationibus, censibus, & bonis, ac concessionibus, & investituris cecidisse, & illis privatos fuisse, nec per quamcumque receptionem, in totum, seu in partem de eisdem censib. postea tam in eadem Camera quam extra eam, & tam per ipsum quam alios quoscumque factam, juribus ejusdem Cameræ præjudicari, sed quod semper ad bonum computum, ac eosdem sic, ut præfertur, non solventes, & non adimplentes morosos declarari per Cameram prædictam singulis annis petiit, & institit, ac morosos, & contumaces, vel alias decerni, & declarari obtinuit.

PaulusIV. comprobavit dictas Fisci protestatione, & Cameralium sententias, & decreta, ut habes in dicta ejus Constit. citata in rub.

§.3. Itaque idem Paulus Prædecessor protestationes, declarationes, sententias, & decreta prædicta per easdem suas literas confirmans, & approbans perpetuo statuit, omnes occupatores, & detentores feudorum, & aliorum prædictorum, ad illa eidem Cameræ relaxandum, & restituendum infra certum terminum, quod jampridem præteriit, quacumque præscriptione, etiam centum annorum, & forsan ultra non obstante obligatos esse, cogique posse, & debere, & alias prout in Constitutionibus, & literis, necnon protestationibus, interpellationibus, declarationibus, sententiis, & decretis prædictis latius continetur.

Postea quolibet anno Feudatarii, & alii

§.4. Postea vero tam Pauli Prædecessoris, quam prædictarum, & aliarum Prædecesso-

Cameræ debitores, in vigilia, & festo SS. Petri, & Pauli citati, ut illa solverent, & non solventes, censuris & pœnis, de quibus hic innodati fuerunt.

cessorum nostrorum, constitutionum, & literarum hujusmodi vigore feudatarii, & alii prædicti ad ejusdem Cameræ, Fiscique procuratoris instantiam solemniter singulis annis, in vigilia, & festivitate prædictis, ut moris est, ad legitime in eadem Camera comparendum, ac dictos census, recognitiones, seu responsiones, aliaque per eos promissa, conventa, & quomodolibet debita cum effectu adimplendum, sub sententiis, censuris, & pœnis, tam in ejusdem Pauli, quam dictorum, & aliorum Prædecessorum nostrorum literis contentis, necnon privationis, & caducitatis feudorum, vicariatuum, guberniorum, locationum, censuum, administrationum bonorum, jurium, & aliorum in eorum concessionibus quomodolibet contentorum, sæpe sæpiusque citati, & interpellati fuerunt.

Multi tamen adhuc Terras, & bona Sedis Apost. detinent, & in pœnas prædictas non incurrisse prætendunt, ex causis hic narratis.

§.5. Qui tamen præmissis, ac etiam literis quotannis die Cœnæ Domini legi solitis, quibus detinentes loca, & bona eisqem S.R.E., & illa non restituentes, censuris quoque, & pœnis Ecclesiasticis innodantur minime attentis, non modo census, & alia per eos, ut præfertur, debita solvere, & adimplere cessarunt, & cessant, sed etiam loca, & bona, ac alia prædicta temere, atque indebite, & de facto occupata detinuerunt, & detinent, sententias, censuras, & pœnas ipsas, ac etiam privationis, & ammissionis dictorum feudorum, & aliorum, & alias in eisdem literis contentas damnabiliter incurrendo. Cum autem de mandato nostro, & ad instantiam dilecti filii Rodulphi Bonfioli dictæ Cameræ Commissarii, contra omnes, & singulos morosos occupatores, & detentores hujusmodi, non solum generatim in vigilia, & festo prædictis proxime præteritis, sed postea nominatim contra multos ex eis in eadem Camera, & coram diversis illius præsidentibus, & Clericis, legitime, & cum potestatione, ad devolutiones caducitatesque, & privationes, necnon sententiarum, censurarum, & pœnarum prædictarum incursus agi cœptum fuerit, & in dies agatur, & sicut accepimus, nonnulli eorum ad se, in occupatione, detentione, & intrusione Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, locorum, tenutarum, arcium, fortalitiorum, & aliorum bonorum, & jurium hujusmodi, sic ut præfertur, ac alias ad Sedem, & Cameram prædictas devolutorum confovendum, sub prætextu quod tam Pauli prædicti, quam aliorum Prædecessorum constitutiones, & literæ prædictæ non fuerint nec sint perpetuæ, sed ad tempus, nec vim legis sive constitutionis perpetuæ habuerint aut habent, sed feudatarios, vicarios, & alios prædictos, tunc scilicet tempore emanatarum earumdem constitutionum, & literarum existentes tantummodo comprehenderint, ac quod numquam in usu fuerint, seu esse desierint, & quod ipsi de illis scientiam ex defectu nullitatis, & publicationis earumdem, seu alias non habuerint, quodque ad concessiones, & investituras ex causa onerosa, etiam in vim contractus, seu alias quomodolibet factas, pro quibus certa annua solutio parvi prætii, nempe in cera, vel alia minima re, non commodum, seu utilitatem, sed potius recognitionem superioritatis Sedis, & Cameræ hujusmodi concernente, fiat seu fieri debeat, se non extenderint, seu extendant, & quod in eorum concessionibus, seu investituris prædictis, conventiones, & pacta aliqua expressa inita fuerint, per quæ cautum fuerit, & sit, quod ob non factam censuum, & aliorum prædictorum debito tempore solutionem, seu ob pacta non servata, vel nisi sub certa qualitate, & nisi infra certum tempus, vel alias nisi in certis casibus devolutionem, seu caducitatem, vel privationem, & prædictas, aliasque pœnas non incurrant, vel saltem quod eis quamcumque moram ob præmissa, vel alias quomodolibet incursam, & tunc incurrendam purgare, ac sese ab eisdem devolutione, caducitate, privatione, vel incursu, & aliis pœnis a dictis constitutionibus, & literis, ac jure communi traditis, ex variis, & diversis per eos allegatis prætextibus licuerit, & liceat excusari, & sic istis, aliisque subterfugiis, & cavillationibus, lites, & causas desuper in eadem Camera, ut præfertur, motas, seu movendas in longum protrahere, & quotidie nova impedimenta obiicere conantur, in maximum Sedis, & Cameræ prædictarum præjudicium, ac eorumdem animarum periculum.

Ideo hic Pontifex innovat, & confirmat Prædecessorũ Cõstitutiones, & Fisci protestationes, & sententias, ac decreta prædicta.

§.6. Nos cupientes, quantum cum Deo possumus, pro munere Nobis ex alto commisso, Sedis, & Cameræ prædictarum indemnitati providere, ac oppositionibus, & aliis præmissis opportunum remedium adhibere, de Apostolicæ potestatis plenitudine, certaque scientia nostra, etiam Prædecessorum nostrorum prædictorum vestigiis inhærendo, easdem Innocentii, Alexandri, & Pauli, ac omnium aliorum Romanorum Pontificum Constitutiones super præmissis, & illorum occasione, vel causa quomodolibet editas, & emanatas, ac earum singulas, & desuper confectas literas, ac in eis contenta quæcumque, necnon protestationes, & interpellationes, sententias, & decreta in vigilia, & festo prædictis, præsertim anno proxime præterito in eadem Camera factas, illarum singularum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis, tenore præsentium perpetuo confirmamus, approbamus, & quatenus opus est, innovamus, ac ab omnibus, & quibuscumque feudatariis, aliisque prædictis inviolabiliter observari debere volumus, & mandamus.

Et declarat quoscumque, seu datarios, &c. comprehensos fuisse in dispositionibus dictarũ Constitutionum ejus Prædecessorum.

§.7. Declarantes illa omnia perpetuo fuisse, esse, & fore, vimque, & robur perpetuum legum obtinuisse, & obtinere, & sic omnes, & singulos, præteritos, præsentes, & futuros Feudatarios, Vicarios, Gubernatores, Administratores, & alios censuum, recognitionum, ac jurium debi-

Et Cam. Apostolicæ ad realem locorum incorporationem potuisse devenire.

debitores, etiam antiquos, & antiquissimos diu, ante vel post dictas Constitutiones, seu tempore illarum creatos, seu deputatos, ac futuris deinceps temporibus in perpetuum quomodolibet creandos, & deputandos, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel præeminentiæ Ecclesiasticæ, vel Laicalis fuerint, & sint, etiamsi Cardinalatus honore, seu Regia, Ducali, vel alia etiam majori dignitate, & auctoritate præfulserint, & præfulgeant, singulis dictis Innocentii, Alexandri, & Pauli Prædecessorum nostrorum Constitutionibus, & literis comprehensos fuisse, & esse. Illasque ipsos omnes, & singulos affecisse, & afficere, & propterea singulas literas, clausulas, & conditiones, ac alia præmissa, tamquam talia habenda, & censenda esse, itemque acceptationes; declarationes, protestationes, interpellationes per dictum Fisci procuratorem, ut præfertur, factas, ac sententias, & decreta per dictam Cameram singulis annis in vigilia, & festo prædictis, ut præfertur, latas, & factas; ac in futurum ferendas, & faciendas, omnes, & singulos Feudatarios Vicarios, Gubernatores, Censuarios, & alios prædictos, tam præteritos quam præsentes, & futuros, in ipsis generaliter, & alias specialiter, ac quomodolibet nominatos perinde affecisse, & afficere, ac si in contradictorio judicio causa cognita, & servatis de jure servandis, facta, & lata fuissent, & essent, ac transgressores, & morosos caducitatis, devolutionis, & privationis quorumcumque Feudorum, Vicariatuum, Guberniorum, & aliorum prædictorum eo ipso absque aliqua judicis declaratione, incurrisse, & incurrere, dictosque Camerarium, & Præsidentes, ac Clericos, & alios ad quos spectat, ad realem incorporationem Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, bonorum, jurium, & aliorum prædictorum pro Sede, & Camera prædictis omnibus præmissis, necnon omni, & quacumque appellatione, reclamatione, seu recursu penitus remotis, devenire debuisse, & potuisse, ac teneri, & obligatos fuisse, & esse.

Feudatariosque, & alios decernit anno quolibet in Camera Apostolica, ubi eam adesse contigerit, in vigilia & festivitate SS. Petri & Pauli debita jura Cameræ Apostolicæ solvere debere.

§.8. Et nihilominus omne dubium removere volentes, de potestate, & scientia prædictis, statuimus, & ordinamus, ut omnes, & quicumque Feudatarii, Vicarii, Gubernatores, & alii prædicti superius, & etiam in eisdem prædecessorum literis comprehensi, qui vel quorum auctores, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam quacumque de causa, gratiosa, onerosa, vel mixta, etiam in vim cujuscumque contractus, Regna, Ducatus, Civitates, Castra, Oppida, Terras, Arces, fortalitia, Villas, agros, possessiones cultas, & incultas, casalia, lacus, sylvas, proprietates, bona, & jura quæcumque, ac cujuscumque generis, & conditionis fuerint, & sint, in verum, proprium, vel improprium feudum Regale, Ducale, vel alias quomodolibet nobile, & gentile, seu ignobile, antiquum seu novum, vel in vicariatum, gubernium, censum, vel emphyteusim ad quamcumque agnationem, & nominationem, & in perpetuum, vel ad tempus, aut alias quomodocumque, & qualitercumque a Sede, & Camera prædictis, sub conventione, vel provisione jurata, vel non jurata, ac sub præstatione census, canonis, pensionis, regalium, & aliarum quarumcumque responsionum, & recognitionum, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, etiam parvi, vel minimi valoris, superioritatem, præeminentiam, recognitionem dominii, commodum pecuniarum, aut alium quemcumque effectum, & respectum denotantium receperint, & habuerint, ac habent de præsenti, & hujusmodi census, canones, & responsiones, per seipsos, vel eorum legitimos procuratores, juxta formam dictarum literarum, in vigilia, & festivitate prædictis singulis quibusvis successivis, non autem intermissis annis in ipsa Camera ubicumque eam adesse contigerit, & non alibi, nec alio die, quibuscumque conventionibus in contrarium quomodolibet factis & usu receptis, ac consuetudinibus, etiam immemorabilibus quomodolibet introductis, & aliis quibuscumque processionibus ipsis, vel eorum auctoribus factis non obstantibus, non solverint, & integre non satisfecerint, ac pacta, & conventiones, & ad quæ tam ex forma dictarum concessionum, quam interpellationum, & requisitionum, alias de jure, usu, & consuetudine tenentur, non adimpleverint, & non adimplevisse ibidem docuerint, & ostenderint, eo ipso absque alia monitione, requisitione, vel quavis alia judicis declaratione desuper facienda, feudis, vicariatibus, giberniis, & aliis præfatis omnibus, & singulis privati, ipsaque feuda, vicariatus, gubernia, & alia ad Sedem, & Cameram prædictas devoluta, utileque dominium cum directo consolidatum, etiam absque illorum possessionis apprehensione ad jus, proprietatem, dominium, & omnimodam possessionem ejusdem Cameræ eo ipso rediisse censeantur, & sint, etiam si feuda, vicariatus, gubernia, & alia hujusmodi antiqua, & hæreditaria, formalia vel informalia, ac descendentibus, vel collateralibus, aut quibuscumque aliis hominibus, vel legis providentia eis jus aliquod ad illa competierit, vel competat, seu alias acquisitum foret, & esset, ac omni quamtumvis longo tempore, & quacumque immemorabili præscriptione, etiam centum annorum, & non ultra, non obstantibus fine spolii, aut attentorum, vel alio quocumque vitio illorum possessionem actualem apprehendi, & ad illorum realem incorporationem pro Sede, & Camera prædictis deveniri possit, & solutiones aliter, ac alibi, quam die, & loco præfatis deinceps faciendæ, & recipiendæ, nullæ, nulliusque roboris, & momenti sint, & perinde habeantur, acsi factæ, & receptæ non fuissent, & quod mora etiam modici temporis non admittatur.

§.9. Quodque solutiones, omnes quæ in eadem plena Camera, in vigilia, seu festivita-

Solutionesque semper intelligi factas fine

praejudicio jurium Camerae

vitate prædictis factæ, & receptæ fuerint, & in futurum perpetuis futuris temporibus fient, ac recipientur, semper cum clausula sine præjudicio jurium ipsius Cameræ receptæ intelligantur, & sint, etiam quod clausula ista in aliquibus specialiter apposita, in aliis vero omissa fuerit.

Et post d. Festum recipi non posse.

§.10. Ac præterea quod solutiones, quæ ex aliquo legitimo impedimento in plena Camera, post vigiliam seu festivitatem prædictas oblatæ fuerint, etiam cum eadem clausula, & citato eodem procuratore Fisci, seu Cameræ Commissario, & non aliter, nec alio modo recipi debeant, alias eo ipso nullæ, ac nullius efficaciæ, & effectus habeantur.

Contentaque in prædictis Bullis observari.

§.11. Volentes omnia in dictis, & aliis Prædecessorum nostrorum literis per Nos, ut præmittitur, confirmatis, approbatis, & innovatis, contenta, & narrata præsentibus non contraria perpetuis futuris temporibus, a prædictis, & aliis, quos præmissa, aut eorum aliqua quomodolibet concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, omnino servari.

Sicque & non aliter judicari debere.

§.12. Ac decernentes, ita per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus ab eisdem, & quibuscumque aliis scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuscumque non obstantibus.

§.13. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ac quacumque præscriptione etiam immemorabili, contractibus quoque, investituris, concessionibus, pactis, & conventibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eisdem Vicariis, Feudatariis, Gubernatoribus, & aliis prædictis omnibus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam sub quibusvis verborum formis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, quomodocumque, ac quotiescumque concessis, confirmatis, & innovatis, ac concedendis, confirmandis, & innovandis, etiamsi in eis caveretur expresse, quod Vicariatibus, Feudis, Guberniis, & concessionibus, administrationibus, ac aliis præfatis ob non solutionem vel pacta non servata, vel alia quacumque de causa, seu ut nisi infra certum tempus privari non possint, quibus omnibus ac stylo, usu, & aliis præmissis, etiam si pro eorum sufficienti derogatione, de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi ad verbum, & forma in illis tradita observata insererentur præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis habentes, de simili potestatis plenitudine specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus aliis, quæ iidem Prædecessores nostri in dictis eorum literis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.14. Quæ omnia nolumus cuiquam adversus præmissa in aliquo suffragari, quoad causas tamen tunc in Camera prædicta pendentes nulli per præsentes intendimus præjudicium generari.

Sine præjudicio causarum pendentium.

§.15. Sed ne quisquam præsentium ignorantiam excusare possit, jubemus illas per unum, vel duos cursores valvis Ecclesiæ Sancti Joannis Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, ac Cameræ prædictæ, & in acie Campi Floræ, ubi publicantur, de more appendi, eisque detractis, ipsarum exempla, etiam impressa eis in locis relinqui, & præterea in ipsa Camera dum die statuto illius Præsidens, & Ministri convenient, alta, & intelligibili voce perlegi, & & in libris ipsius Cameræ ad perpetuam rei memoriam describi.

Forma hanc Bullam publicandi, & etiã legendi in Camera &c.

§.16. Volentes etiam, ut illæ præsentes hic in Urbe statim, extra vero eam ubicumque locorum prædictorum mediate vel immediate subiectorum ditionis prædictæ post decem dies, quam in dicta Camera lectæ, & publicatæ fuerint, quemcumque Feudatariorum, Vicariorum, Gubernatorum, Administratorum, & aliorum censuum, recognitionum, & jurium debitorum prædictorum, perinde arctent, atque afficiant, ac si eis singulis præsentibus, ac in propriis eorum personis, & locis intimatæ fuissent.

Dies quã hæc Bulla ligare incipit.

§.17. Utque ipsarum præsentium exempla &c.

Transumptorum fides.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo, Kalendis Junii, Pontificatus nostri Anno IX.

D. P. An.IX. 1. Junii.

CXVIII.

Confirmatio ordinationum, & taxarum in tota Provincia Mediolanen. per Judices Commissarios, & Regularium exemptorum Conservatores, eorumve Notarios observan.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ROmanum decet Pontificem providentiæ suæ partes impendere efficaces, ut illa, quæ pro bono publico, & plurimorum indemnitate prudenter facta, & circumspecte disposita esse noscuntur, perpetuo firma & illibata subsistant, & ab omnibus, quos concernunt, etiam inconcusse observentur.

Facti series.

§.1. Cum itaque sicut accepimus, dilectus filius noster Carolus tituli S. Praxedis Presbyter Cardinalis Borromæus nuncupatus ex dispensatione Apostolica Archiepiscopus Mediolanen. quasdam ordinationes & taxas

taxas in tota Provincia sua observandas per Judices in Synodis Diœcesanis deputatos pro causis Commissariis, necnon per Conservatores Regularium, exemptorumve quorumcumque in causis, coram eis, quovis modo pendentibus, ac eorumdem Notariis non tamen ubi ex aliquo statuto, ac consuetudine laudabili nihil, vel minor taxa exigeretur, ediderit.

Statuta atque taxa a S. Carolo Borromæo edita in causis Diœcesanis.

§.2. Statuens siquidem & ordinans, quod Judices præfati non pronuncient, prout in cedula, neque habeant terminum pro servato, sed sententias suas libere proferant & descripto in die termini, ut statim publicent, easque recitent, vel recitari jubeant, propinas non accipiant, si salarium ordinarium aliquod habent, alias moderatas capiant, juxta taxam inferius descriptam & eo casu per manus Notarii causæ sententia, tamen prius nedum subscripta, sed etiam Notario consignata, & publicata, quæ sportulæ apud Notarium causæ post subscriptionem, & Notario traditam sententiam, & non antea deponantur, Notariusque hujusmodi depositionem in actis notare, & specificare teneatur.

§.3. Pro interlocutoriis, aut aliis decretis vim diffinitivæ non habentibus ante diffinitivam, & pro videndis scripturis, informationibus, aut processibus nihil prorsus accipiant, munera, vel xenia a litigantibus non accipiant, ne quidem esculenta & poculenta, nisi quæ triduo consumi possint.

§.4. Advocatos, Procuratores, aut sollicitatores, quorum opera ad patrocinandum coram ipsis cupiant quemquam uti, neque verbis nominent, neque ullo modo significent, advocantes, procurantes, aut sollicitantes in causis coram eis pendentibus domi non retineant, neque etiam Notarium causæ.

§.5. Notarios assumant ab Ordinariis locorum approbatos, qui non solum cavere debeant de scripturis fideliter custodiendis, sed etiam finitis causis de eisdem consignari in Archiviis Ordinariorum absque tamen præjudicio Notariorum eorumdem, habitis ab eorum Notariis quietantiis, ne morte cujusquam deperdantur.

§.6. Assessores, arbitrive, qui in causa suspicionis Judicibus ordinariis, vel aliis etiam delegatis adjunguntur, nihil aut quid minimum pro videndis scripturis, & processibus, nec etiam pro voto decisivo accipiant.

§.7. Cum in una & eadem causa contra diversos unica citatione agitur, plures non dentur expeditiones, nisi ipsimet petierint, sed unica tantum, & pro ea merces unica solvatur, quod si ex necessitate duplicata occurrant, Notario tantum pro labore scripturæ solvatur, idemque servetur in sententiis quibuscumque etiam absolutoriis, si id commode præstare poterit, attenta qualitate, & diversitate causarum, ut scilicet omnes reos in una causa unica comprehendat sententia, & pro unica tantum solvatur in causis Criminalibus, in quibus de jure ipsius citari debet, non procedatur, nec sententia feratur, nisi ipso legitime citato.

§.8. Pro Sigillo, tam in civilibus quam in criminalibus ad summum capiant realem unum, & in mandatis de excarcerando in capitalibus & pro relaxatione testium nihil, & in expeditionibus etiam, quæ fiunt in Civitate, cum clausula si quis, nihil, pro viatico Judicis in Civitate nihil, si extra Civitatem ultra milliare scuta duo pro prima die, & si ultra scutum unum auri pro qualibet die, ultra expensas honestas cibarias, & equorum vecturam, Notariusque capiat pro medietate.

§.9. Notarii omnes prædictorum Judicum observent taxas Notariis fori cujuslibet Ordinarii præscriptas, ac secundum illas exigant, præterquam in casibus in præsenti reformatione expressis, in quibus eis liceat capere quod hic determinatum est, nisi ordinariorum taxæ minores & moderatiores hic sint, quo casu illas in totum etiam quo ad expressa in præsenti reformatione sequi debeant.

§.10. Notarii nullum quantumvis levem terminum per se ipsos etiam in forma & dicunt, sine Judicis decreto servent, ubicumque, Procuratorem aliquem ad lites constitutum a Principali suo lite pendente revocare contingat, tunc Notarii nullo modo revocationes hujusmodi recipere possint, aut de illis rogari, nisi simul alter Procurator, qui munus illud procurationis suscipiat, ab eodem legitime constituatur, & de alterius constitutione, ejusque susceptione apud acta doceatur.

§.11. Notarius cum Judici acta, seu alias scripturas detulerit, nihil omnino ultra duos solidos, etiam a sponte dantibus sub prætextu bibaliorum, seu regaliorum recipiat, Notarii, eorumque substituti, vel Scribæ non possint esse Procuratores in Curia, seu Tribunali, in quo Notarii sunt, & officium substituti exercent, vel scribunt.

Taxa propinarum, quas Judices possent percipere

§.12. Judices non sint participes aliquo modo emolumentorum, quæ Notarii ex suis laboribus in causis coram eis pendentibus percipiunt. Ac insuper propinas a præfatis Judicibus observandas limitaverit in hunc modum videlicet, quod in causis ubi de summa vigintiquinque scutorum agitur, supra decem reales nihil percipi debeat, a vigintiquinque autem scutis usque ad centum scuta tria scuta percipiantur, seu percipi possint, a centum usque ad ducenta scuta sex, a ducentis usque ad quamcumque summam non ultra scuta decem pro sententia declaratoria.

§.13. Ob non paritionem Monitorii in contumaciam non ultra regalia septem cum dimidio, pro declaratoria in vim literarum, aut alias haberi vim diffinitivæ si summa sit certa, accipiant, ut supra taxatum fuit, ubi autem non est certa, sed agitur ad ipsarum literarum executionem, accipiant secundum causæ, & personæ qualitatem, dummodo non ultra quinque aureos, in beneficialibus vero si redditus annuus, de quo agitur, non excedat summam centum ducatorum, capiant scuta sex, a centum vero usque ad mille scuta duodecim, ab inde supra non ultra scuta viginti accipere valeant, quod si causæ æsti-

æſtimationem facilem non recipiant, moderatæ ſportulæ pro rerum & perſonarum qualitate juxta taxas prædictas recipi poſſint.

Taxa in cauſis criminalibus.

§.14. In cauſis criminalibus, in quibus pœna a deportatione ſupra veniret imponenda non ultra decem aureos accipere poſſint, a deportatione autem infra non ultra quinque, in cauſis autem capitalibus, in quibus fit traditio Curiæ ſæculari, vel alia pœna corporalis imponitur, etiam ſi in illa indemnitati partis conſulitur, & in illius favorem niſi fuerit dives, a qua uſque ad viginti quinque aureos poſſit accipi, etiam pronuncietur non ultra quinque ſcuta accipiant, caveant autem Judices, ne pro extorquendis ſportulis aliquem nolentem, quovis modo abſolvi ad petendam ſententiam hujuſmodi, per cauſarum expeditiones dilationem, vel rei in Carceribus detentionem, vel per cautionis de ſe repreſentando, vel non diſcedendo, ubi alias illis de jure locus non ſit præſtandi cautionem, aut alias quoquomodo inducant.

§.15. Quæ omnia decreta, ſeu taxas Judicibus Synodalibus, & Conſervatoribus ſic præſcriptas ſervent etiam Judices Ordinarii in omnibus cauſis delegatis, niſi ubi de conſuetudine decretis, vel Conſtitutionibus Epiſcopalibus minor taxa ipſis ſervanda propoſita eſſet, quam ſervare teneantur, poſſintque locorum Ordinarii dictæ Provinciæ Mediolanen. tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati prædictorum omnium contemptores, ac ipſi quoquomodo contravenientes admonere, & ſi ſe emendare neglexerint, informationem de exceſſibus hujuſmodi ſumant, ac ad Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, ſeu Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditorem tranſmittant, ut ea ad unguem non obſervantes juxta exceſſuum exigentiam corrigi, & puniri poſſint, niſi ipſi Judices magis ab ordinariis judicari conſenſerint, ac alias prout in inſtrumento, vel inſtrumentis publico, ſeu publicis, aut alio, vel aliis documento, ſeu documentis, aut ſcriptura, vel ſcripturis deſuper confectis plenius dicitur contineri.

Confirmatio ordinationis, ac taxæ, ut ſupra.

§.16. Cumque ſicut etiam accepimus, idem Carolus Catdinalis, & Archiepiſcopus ſeu Præſul ordinationes, & taxas prædictas, per eum, ſicut præmittitur, pro bono publico ſuæ Provinciæ factas a Nobis & dicta Sede Apoſtolica confirmari, & approbari deſideret, Nos in præmiſſis opportune etiam providere volentes, Motu proprio, non ad ipſius Caroli Cardinalis & Archiepiſcopi, ſeu Præſulis, vel alicujus pro eo Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera voluntate, & deliberatione, ac ex certa ſcientia noſtra, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas ordinationes, & taxas hujuſmodi per ipſum Carolum Cardinalem, & Archiepiſcopum ſeu Præſulem, ſic ut præmittitur, factas prædictas Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac etiam innovamus, & etiam de novo perpetuo facimus, necnon illis plenariæ, inviolabilis, & perpetuæ firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem, ſupplemus, illaſque validas, & efficaces perpetuo exiſtere, & fore, ac ſuos plenarios effectus ſortiri, & obtinere, necnon a Judicibus Synodalibus & Conſervatoribus, ac etiam ordinariis, & delegatis, ac Notariis, ceteriſque ſupradictis, ac aliis omnibus & ſingulis dictæ Provinciæ, ad quos ſpectat, & ſpectabit, quoſque præmiſſa concernunt pro tempore quomodolibet in futurum inviolabiliter perpetuo obſervari, ſicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri, & ita & non aliter per præfatos & quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam quavis auctoritate fungentes, etiam noſtri Sacri Palatii cauſarum Auditores, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam legatos de latere, & Sedis prædictæ Nuncios, etiam cum facultate legati de latere, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari, ſententiari, & diffiniri debere, necnon quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, & declaramus; ſicque etiam volumus, & perpetuo ſtatuimus, mandamus, præcipimus, taxamus, & ordinamus, necnon etiam perpetuum deſuper ſilentium imponimus.

Mandatur executio.

§.17. Quo circa Venerabili fratri Epiſcopo Alexandrino ac dilectis filiis cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, & Archipresbytero Eccleſiæ Mediolanen. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Caroli Cardinalis Archiepiſcopi, ſeu Præſulis, vel cujuſcumque, aut quorumcumque aliorum, quorum intereſt, intererit, vel intereſſe poterit pro tempore quomodolibet in futurum, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra omnes & ſingulas ordinationes, & taxas prædictas, ac præſentes noſtras literas & in eis contenta hujuſmodi a Judicibus Synodalibus & Conſervatoribus, ac etiam ordinariis, & delegatis, ac Notariis, ceteriſque ſupradictis in dicta Provincia, omnibuſque aliis & ſingulis, ad quos ſpectat, & ſpectabit, quoſque præmiſſa concernunt, & tangunt, ac concernent, & tangent pro tempore quomodolibet in futurum, inviolabiliter perpetuo obſervari, ac Carolum Cardinalem, & Archiepiſcopum, ſeu Præſulem, Ordinarioſque omnes dictæ Provinciæ Mediolanen. præſentes & pro tempore exiſtentes, alioſque prædictos, quorum ut præfertur, intereſt, & intererit, ac quemlibet ipſorum illis pacifice, & quiete frui, & gaudere, non permittentes eos per Judices Synodales, & Conſervatores, ac ordinarios, & delegatos, ac Notarios, ceteroſque prædictos, aut quoſcumque alios deſuper quomodolibet moleſtari, inquietari, impediri, vel perturbari con-

contradictores quoslibet, & rebelles, per Ecclesiasticas sententias, censuras, & etiam pecuniarias poenas, ac opportuna juris, & facti remedia auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo; ac legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & poenas prædictas incidisse, & incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, excommunicando, interdicendo, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §.17. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis auctoritate præsentium extra suam Civitatem, & Diœcesim ad Judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, necnon etiam in aliis universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis, & edendis specialibus], vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon etiam Civitatis, Dioecesis, & Provinciæ Mediolanen., ac quarumcumque aliarum Civitatum, Diœcesium, & locorum, necnon etiam Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, decretis, & præscriptionibus, etiam immemorabilibus, ac legibus etiam Pontificiis, Imperialibus, Regiis, Ducalibus, & municipalibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Civitatibus, Diœcesibus, Provinciæ, & locis, ac etiam Ecclesiis, Monasteriis, & Ordinibus prædictis illorumque superioribus, Magistratibus, civibus, & incolis, ac Præsulibus, Capitulis, Abbatibus, Conventibus, & Superioribus, necnon Judicibus, Synodalibus Conservatoribus, ordinariis, delegatis, & Notariis, ceterisque supradictis, & quibusvis aliis personis in genere, vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis, irritantibusque, & aliis etiam vim contractus, & statuti etiam perpetui, atque legis inducentibus decretis, ac etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alias etiam pluries, & iteratis vicibus in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, imposterumque etiam concedendis, confirmandis, approbandis, & innovandis.

§.18. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, non autem, per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio ad hoc habenda; aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse, & fore decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si Judicibus, Synodalibus Conservatoribus, ordinariis, & delegatis, ac Notariis, ceterisque supradictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die quarta Junii, millesimo quingentesimo octuagesimo, Pontificatus nostri Anno IX. Dat. die 4. Junii 1580. An.IX.

CXIX.

Confraternitati Sanctissimi Corporis Christi in Ecclesia Sancti Augustini Ordinis Eremitarum de Urbe institutæ quotannis unum Reum, ultimo supplicio damnatum liberandi facultatem concedit. *Ex Regest. in Secret. Brevium.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INducti eximia pietate ac charitate quas dilecti filii Confratres Confraternitatis Sanctissimi Corporis Christi in Ecclesia Domus Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini de Urbe Canonice institutæ erga pauperes impendunt, inducimur ut eos spiritualibus favoribus, & gratiis prosequamur.

Causa Constitutionis edendæ. §.1. Cum itaque sicut accepimus, ipsi Confratres aliquot Puellas pauperes singulis annis in Matrimonium collocare, infirmos curare, & opportuna quæquæ eis ministrare, ac Defunctorum Corpora ad sepulturam associare, aliaque pia, & Charitativa opera ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac Animarum salutem, & Populi edificationem exercere consueverint, & per diversos Romanos Pontifices Prædecessores nostros dilectis Filiis Imagini Sanctissimi Salvatoris ad Sancta Sanctorum Lateranen. Ecclesiæ, Confalonis, Sancti Joannis Baptistæ de Misericordia nuncupati, Sanctissimi Crucifixi, ac Sanctissimæ Trinitatis de Urbe Sodalitatibus, & earum singulis, ut unum, vel plures ex Carceratis, & ex quovis Crimine etiam capitali detentos quibusdam solemnibus diebus liberare possint, concessum, & indultum existat, supplicationibus Venerabilis Fratris Petri Dunyn Volslen. Oppidi Plocen., & Carissimi in Christo filii nostri Stephani Poloniæ Regis Illustris apud Nos, Sedemque Apostolicam Oratoris hac in parte inclinati eisdem Confratribus Confraternitatis Corporis Christi nunc, & pro tempore existentibus ad instar aliarum dictæ Urbis Societatum, ut unum Carceratum, quem maluerint, ex quocumque Crimine damnatum citra tamen hæresis, falsæ monetæ, falsificationis literarum, supplicationum, commissionum, & aliarum gratiarum Apostolicarum, læsæ Majestatis, assassinii, & propinati veneni crimina, etiamsi ultimo supplicio plectendus veniret, habita tamen ab hæredibus offensi, quatenus aliquis existat, pace, ad laudem Sanctissimi Corporis Christi, & ad dictorum Confratrum electionem singulis annis Facultas liberandi reum, unum supplicii capitalis.

nis perpetuis futuris temporibus e carceribus educere, ac eductum à crimine hujusmodi, & pœna exinde proveniente liberare valeant, Apostolica auctoritate per præsentes facultatem, & auctoritatem impartimur.

Mandatur executio Constitutionis.

§.2. Mandantes nunc & pro tempore existenti Almæ Urbis nostræ Gubernatori, & Causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, Senatori, & illorum Locatenentibus, necnon Conservatoribus, ceterisque Justitiæ Ministris, Administratoribus, & Officialibus, ut ad omnem requisitionem, & simplicem petitionem, & instantiam Confratrum præfatorum ipsis in Oratorio ejusdem Confraternitatis constitutis carceratum per eos, ut præfertur, eligendum eidem Confraternitati, seu illius Confratribus singulis annis perpetuis futuris temporibus relaxent, ac realiter, & cum effectu relaxari faciant. Ita quod liceat e Carceribus, ut præfertur, liberato libere ubique Locorum ire, redire, morari, negociaque tractare, eumque Nos ex nunc prout ex tunc absolvimus, & & liberamus, & ad propriam famam, honores pristinos, & bona quæcumque non tamen fisco incorporata, ac pristinum, & eum in quo antequam delinqueret, erat statum absque aliqua pœnæ vel mulctæ solutione restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, volentes ut omnes, & singuli processus, inquisitiones, & Condemnationes contra eum forsan formati per quoscumque Judices cassentur, & aboleantur, ipsosque cassari, & aboleri mandent, & faciant, prout Nos illos cassamus, & abolemus, nulliusque fuisse, seu fore roboris vel momenti decernimus. Ita quod Carceratus relaxandus hujusmodi nullo umquam tempore molestari possit.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus præmissis ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis etiam contra homicidas, aliorumque criminum reos a fel. record. Sixto IV. Innocentio VIII. Alexandro V. Julio II. Leone X. Clemente VII. Pio IV., & Pio V., & aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris etiam contra Contumaces editis Constitutionibus, & Ordinationibus, etiamsi in illis caveretur expresse, quod illis non censeretur derogatum, nisi illorum tenore expresso, & inserto, ac aliis quibusvis clausulis, & decretis, quibus omnibus hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 5. Julii 1580. An.IX.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die quinta Julii, millesimo quingentesimo octuagesimo, Pontificatus nostri anno IX.

CXX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Approbatio Institutionis Confraternitatis, sub Invocatione Sanctissimi Nominis Dei adversus Blasphemos in Hispaniarum Regnis erectæ cum largitione Indulgentiarum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Facti series, & exordium.

Alias per felicis recordationis Pium Papam IV. Prædecessorem nostrum accepto, quod in Burgen., & pluribus aliis Hispaniarum Civitatibus, & aliis locis una saluberrima Confraternitas, sub vocabulo Nominis Dei instituta erat, cujus Confratrum partes potissimum essent diligenter cavere, ne ipsi, vel alii coram eis aliquo modo nisi ob causam gravissimam jurarent, & contrafacientes modeste admonerent, quodque ipsi Confraternitatis plurimi Christifideles se conscribi fecerant, quorum opera, & studio Blasphemiæ, perjuria, & alias illicita juramenta prohibebantur, dictus Prædecessor omnibus, & singulis dictæ Confraternitatis ubivis Terrarum pro tempore diffuse utriusque sexus Confratribus in illa pro tempore descriptis, qui vere pœnitentes, & confessi die festo Circumcisionis Domini Nostri Jesu Christi annis singulis Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum susciperent, & solemnitati per ipsam Confraternitatem dicto die festo ubivis locorum pro tempore celebrari solitæ in toto, vel parte interessent, quoties id agerent, toties, pro quolibet die festo hujusmodi plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem concessit, illis vero dictæ Confraternitatis Confratribus, qui qualibet prima die Dominica uniuscujusque mensis totius anni ad Missam, quam ipsi Confratres audire tenerentur, audiendam convenirent, quotiescumque id agerent, decem annos qui vero temere jurantem, aut alias Divinum Nomen blasphemantem modeste, & charitative admonerent, pro qualibet vice centum dies, & cuicumque Verbi Dei Prædicatori sæculari, vel cujusvis Ordinis regulari, qui Christifideles, ut a juramentorum abusibus caverent, & hanc dictæ Confraternitatis regulam amplecterentur, hortatus foret, decem annos de eis iniunctis misericorditer in Domino relaxavit.

Indulgentiæ, & privilegia Confraternitati Nominis Dei concessa.

§.1. Necnon ipsis Confratribus, ut dicto die festo Circumcisionis quoscumque sibi benevisos, & idoneos Presbyteros sæculares, vel cujusvis Ordinis regulares, per Ordinarium loci approbandos, in suos possent eligere Confessores, qui Confessionibus eorum diligenter auditis, eos, & eorum quemlibet ab omni, & quacumque excommunicationis, etiam majoris, & aliis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, aut mixtim, quavis occasione, vel causa latis, salvo tamen jure Tertii, necnon omnibus excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, & Sedi Apostolicæ reservatis, præterquam in Bulla die Cœnæ Domini legi consueta contentis absolvere, ac vota quæcumque Hierosolimitan. Visitationis liminum Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli præfatorum de Urbe, ac Sancti Jacobi in Compostella, necnon Castitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare valerent, concessit, præterea eisdem Confessoribus, ut ipsis Confratribus juramenta quælibet sine alterius præjudicio relaxare, necnon eidem Confraternitati, illiusque Confratribus, ac Ecclesiis, Cappellis, & Altaribus

taribus ejusdem ubilibet constitutis, quod quocumque tempore cujusvis interdicti, & cessatione a divinis, videlicet dicto die festo Circumcisionis a primis Vesperis, usque ad occasum solis ejusdem diei inclusive Vesperæ, Missæ, aliaque Divina Officia in Ecclesiis, Altaribus, & Cappellis præfatis solemniter, & publice celebrari, qualibet vero prima die Dominica cujuslibet mensis præfati Confratres privatam eorum Missam, ex ejusdem Confraternitatis Instituto celebrari solitam celebrari facere, illique interesse, ac semel in mense Divinum Corpus sumere, & quoties aliquem seu aliquos ex ipsis Confratribus quocumque tempore interdicti, seu cessationis a divinis hujusmodi mori contigerit, dummodo causam non dedisset interdicto, eorum Cadavera cum moderata pompa sepeliri libere, & licite valerent, & interim interdicta, & cessationes a divinis hujusmodi, quæcumque essent, ad effectum præmissum omnino suspenderentur, & suspensa esse censerentur, indulsit.

§.3. Et deinde piæ mem. Pius Papa V. etiam Prædecessor noster, quod in Civitatibus, Oppidis, & Locis totius Orbis Christiani, in quibus forent Ecclesiæ Ordinis Prædicatorum, ibi tantum videlicet in hujusmodi Civitatibus, Oppidis, & Locis, & in dictis Ecclesiis Prædicatorum dumtaxat dicta Confraternitas erigi posset, nec deinceps nova societas, seu Confraternitas hujusmodi institueretur, in Civitatibus, Oppidis, aut Locis, in quibus non foret dicti Ordinis Domus, aut in finitimis Ecclesiis absque licentia Prioris Provincialis, seu Conventualis dicti Ordinis, in cujus districtu sita foret Ecclesia, in qua dicta Confraternitas esset, vel foret erigenda, quod si secus factum esset, Confratres taliter admissi dictæ Confraternitatis Indulgentias non consequerentur, nec favoribus, aut privilegiis gauderent, quæ Confratribus legitime adscriptis, per Sedem Apostolicam concederentur, Motu proprio statuit, & ordinavit, prout in diversis literis dictorum Prædecessorum desuper confectis plenius continetur.

§.4. Quare pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis Sanctissimi Nominis Dei in Ecclesia Beatæ Mariæ Supra Minervam de Urbe Canonice institutæ Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus literis præfatis robur Apostolicæ confirmationis adiicere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictos Confratres a quibusvis excommunicationis suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon tenores dictarum literarum præsentibus pro expressis habentes hujusmodi supplicationibus inclinati literis præfatis, ac omnibus, & singulis in eis contentis, Apostolica auctoritate tenore præsentium, ex certa nostra scientia robur Apostolicæ confirmationis adiicimus, illasque approbamus, & confirmamus.

Confirmatio literarum aliorum Pontificum, de quibus in Constitutione.

§.5. Ut autem Christifideles, eo libentius dictam Confreternitatem in dicta Ecclesia B. Mariæ institutam ingrediantur, quo exinde dono cœlestis gratiæ conspexerint se uberius esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui vere pœnitentes, & confessi, dictam Confraternitatem ingredientur, in die primi illorum Ingressus, ac in mortis articulo plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem Apostolica auctoritate tenore præsentium elargimur.

Ampliatio aliarum Indulgentiarum.

§.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ in dictis literis expressum est non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum

§.7. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca ubi necesse fuerit, deferre, volumus, quod illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo &c.

Fides transsumptorum.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 9. Julii, 1580. Pont. nostri Anno IX.

Dat. die 9. Julii 1580. An.IX.

CXXI.

Approbatio Congregationis Fratrum, & Monialum Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo in Regnis Hispan. sub denominatione Discalceatorum institutæ, Cum declaratione muneris Provincialis eorum Prioris, ac Superioritatis Prioris generalis totius Ordinis, gratiarumque ejusdem Ordinis communicatione.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

PIA consideratione Romanum decet Pontificem, circa statum Religiosorum ita attendere, ut ipsi Religiosi regulam, quam ab initio professi sunt, observare nitentes, ab omni molestia vindicentur.

Exordium.

§.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt carissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, & dilecti filii Religiosi Discalceati nuncupati Ord. B. Mariæ de Monte Carmelo in Regnis Hispaniarum existentes, quod cum alias fel. rec. Innoc. Papa IV. Prædecessor noster supplicationibus Prioris, & fratrum Eremitarum B. Mariæ de Monte Carmelo, ea in parte inclinatus, declarationem, & correctionem regulæ eorum Ordinis a bon. memoriæ Alberto Patriarcha Hierosolymitano sibi traditæ, per bonæ etiam mem. Hugonem tituli S. Sabinæ Presbyterum Cardinalem, & Guillelmum Episcopum Anteradensem de ejusdem Innocentii Papæ mandato fa-

Innocent. IV. confirmavit Regulam mitigatā Ordinis Carmelitarū in Constitutione cit. in rubr.

factam, & per eosdem Fratres firmiter observandam confirmasset.

Eugenius IV. Regulam mitigavit in Cōstit. de qua hic in rubr.

§.2. Ac postmodum piæ mem. Eugenius Papa IV. etiam Prædecessor noster, per eum accepto, quod in quibusdam Capitulis Regulæ inter alia cavebatur, quod Fratres prædicti Ordinis ab esu carnium se abstinerent, nisi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio. Eisdem etiam quod singulis diebus, Dominicis dumtaxat exceptis, a festo Exaltationis S. Crucis usque ad festivitatem Resurrectionis D.N. Jesu Christi jejunare tenerentur. Quodque singuli eorum manere deberent in cellis suis, die ac noctu in lege Domini meditantes, ac in orationibus vigilantes præcipiebatur, rigorem hujusmodi mitigans, ac Regulam ipsam moderans, statuisset, ordinasset, & concessisset, quod dicti Ordinis professores, tunc & pro tempore existentes, tribus singularum hebdomadarum, etiam quibus, ut præfertur, jejunare, juxta eamdem Regulam essent adstricti, præterquam in Adventu & in Quadragesima, & aliis generalibus prohibitis diebus carnibus vesci, ac horis congruis in eorum Ecclesiis manere, & per claustra ac eorum ambitus deambulare, libere & licite valerent. Decernentes eosdem Fratres, & eorum singulos circa præmissa ad arctiorem observantiam, quam supra præmittitur, occasione professionis in dicto Ordine emissæ, vel in posterum emittendæ minime tenerentur. Et alias prout in eorumdem Innocentii & Eugenii literis desuper confectis plenius continetur.

Sed postea de anno 1565. multi ex eis, primitivá regulam Innocentii IV. observare cœperunt.

§.3. Demum de anno Domini, millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, seu alio veriori tempore nonnulli dicti Ordinis professores, divina inspirante gratia, primum dictæ regulæ institutum imitari cupientes, postpositis quibuscumque corporis commodis, dummodo Christum lucrifacerent, cum licentia sui Prioris generalis tunc in Hispaniarum partibus existentis, ibi aliquot Fratrum, & Monialium Monasteria, in quibus primitiva regula prædicta cum omni Observantia, & rigore retinerentur, sub obedientia tamen Provincialis fundare, & ædificare cœperunt. Quam quidem regulam, & Observantiam fundatores prædicti, ac etiam qui pro tempore admittebantur ex mitigatis, renunciando mitigationi, & relaxationi dicti Eugenii Prædecessoris, transacto probationis anno, denuo, ac etiam alii de sæculo venientes profitebantur, & successive benedicente Domino numerus Religiosorum primitivam Regulam hujusmodi profitentium, & observantium adeo hoc tempore excrevit, ut de præsenti viginti duæ domus Fratrum, & Monialium hujusmodi, in quibus fere trecenti Fratres, & ducentæ Moniales existunt, devotum Altissimo famulatum exhibentes in prædictis Regnis Hispaniarum reperiantur.

Immo etiam alia instituta hic enunciatá & Discalceati dicti sunt.

§.4. Religiosi autem hujusmodi ultra contenta in regula prædicta de licentia dicti Generalis, & cujusdam Vicarii ab eodem Generali in Provincia Castellæ deputati, ac cum approbatione Visitatorum Apostolicorum, qui fuerunt dictæ Religionis, quædam instituta ad carnis mortificationem, & populi ædificationem ab initio suæ institutionis observare incœperunt, veluti Discalceatos incedere, unde Discalceatorum nomen sortiti sunt, indui sacco, dormire super tabulis, ad sublevandam suam inopiam manibus propriis operari, multum in oratione se exercere, atque divinum Officium sine cantu, seu modulatione recitare.

Ipsi tamen Discalceati, a Fratribus pro fitentibus Regulam, ut supra mitigatá ab Eugenio IV. diversimode molestabātur, ideo supplicarunt pro separatione

§.5. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ipsis Religiosis Discalceatis quamplures molestiæ & impedimenta, eorum pium institutum turbantia, per fratres mitigatam ab eodem Eugenio Prædecessore regulam, ut præfertur, profitentes, mitigatos nuncupatos, super præmissis illatæ fuerint. Ipsique Discalceati Prælatum ordinarium ex suis Discalceatis, ut par esset, non habebant, sed ad præsens per dilectum filium Angelum de Salaxar ex fratribus mitigatis Vicarium generalem a Venerabili fratre Philippo Episcopo Placentino, in dictis Regnis nostro, & Apostolicæ Sedis Nuncio, donec de idoneo superiore ejusdem professionis Discalceatorum provideatur, deputatum regantur, ac summopere cupiant ad eorum quietem & tranquillitatem conservandam, ac pro Religionis, & strictæ eorum observantiæ, atque instituti progressu & augmento, ut de omnibus Monasteriis, quæ in dictis Regnis nunc sunt, & pro tempore erunt, vel erigentur, ipsorum Discalceatorum, tam virorum, quam mulierum dictam primitivam regulam profitentium, una Provincia fiat, separata a provinciis fratrum mitigatorum hujusmodi, quæ subsit immediate Priori generali dicti Ordinis, & gubernetur per Priorem Provincialem ex ipsismet fratribus Discalceatis, in Capitulo dictæ Provinciæ canonice eligendum, prout alii Priores Provinciales ejusdem Ordinis in similibus Capitulis Provincialibus eliguntur, & deputantur. Propterea tam dicti Religiosi Discalceati, quam dictus Philippus Rex, qui profectum Religiosorum hujusmodi maxime exoptat, Nobis humiliter supplicare fecerunt, ut honestis petitionibus hujusmodi annuere, & alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic igitur Pontifex dictos Discalceatos in Regnis Hispan. ab ipsis Mitigatis sejungit.

§.6. Nos igitur æquum, & rationi consonum ducentes; ut qui arctioris regulæ observantiam sectantur, Superioribus eorum, qui in laxiori degunt, non subjaceant, sed quilibet ejusdemmet professionis Superiores habeant, & ab illis juxta eorum instituta regularia prospere, & feliciter gubernentur, prædictorum fratrum & Monialium Discalceatorum tranquillitati & indemnitati, eorumque instituti propagationi, & profectui consulere cupientes, eosdem Fratres, & Moniales, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie

serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super Visitatione Apostolica, & consultatione Episcoporum, & regularium Reformatione deputatorum, quibus hoc negotium examinandum mandavimus, consilio, institutum hujusmodi, quod juxta primitivam regulam prædictam dicti Fratres Discalceati profitentur, laudantes & approbantes, dictos Bratres, & Moniales primitivam Regulam hujusmodi in Regnis Hispaniarum observantes, Discalceatos nuncupatos, eorumque domus, Conventus, Monasteria, & loca, nunc & pro tempore existentia, a Provinciis Fratrum & Monialium ejusdem Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo regulam per prædictum Eugenium Prædecessorem mitigatam, nunc & pro tempore observantium mitigatorum nuncupatorum, penitus, & omnino in perpetuum, Apostolica auctoritate tenore præsentium sejungimus, separamus, & dismembramus, ipsosque Discalceatos ab omni & quacumque jurisdictione, visitatione, correctione, & superioritate Prioribus, Provincialibus, & aliis Prælatis, & Superioribus mitigatis in ipsos Discalceatos competente, perpetuo eximimus, & liberamus.

Monasteria que eorum in unam Provinciam reducit, regendam a Priore Provinciali Discalceat. sub obedientia Prioris Generalis Ordinis.

§.7. Necnon eorumdem Fratrum, & Monialium Discalceatorum prædictorum domus, Monasteria, & loca quæcumque hactenus erecta, & instituta, ac in posterum erigenda, & instituenda, in unum Provinciam de per se Discalceatorum nuncupandam per unum Priorem Provincialem in Capitulo dictæ Provinciæ, ex eisdem Discalceatis, ut præfertur eligendum, regendam, & gubernandam in perpetuum erigimus, & instituimus. Ac dictam Provinciam Fratrum, & Monialium Discalceatorum sub obedientia, & superioritate Prioris Generalis totius Ordinis prædicti, sicut aliæ Provinciæ ejusdem Ordinis ei subsunt, & subiacent, perpetuo subesse, atque subiectam remanere, & subiacere volumus.

Prioris Provincialis Discalceat. munus describat.

§.8. Qui per se ipsum tantum, vel per alium virum idoneum ex ipsis Fratribus Discalceatis, & juxta eorum primitivam regulam, & instituta regularia ab ipsis Discalceatis observari solita, eos visitare, reformare, corrigere, & punire possit; in Monasteriis tamen, domibus, & locis eorumdem Fratrum Discalceatorum extra nullatenus ipsi Fratres Discalceati, vel aliquis eorum ab eodem Priore Generali, quovis prætextu vel occasione amoveri, assignari, mutari, extrahi, aut transferri, aut ad alias Provincias mitti aut retineri, nisi aliter in eorum Capitulo Provinciali fuerit ordinatum. Ipsi vero dictæ Provinciæ Discalceatorum Fratres in præmissis perpetuo eidem Priori Generali parere, & obedire, & cum ipsum ad eorum Monasteria, domos, & loca divertere, aut pro visitatione hujusmodi, aut alias accedere contigerit, cum omni humilitate, & reverentia benigne recipere, & pertractare, prout decet, teneantur, & debeant. Necnon Priori Provinciali ejusdem Provinciæ Fratrum Discalceatorum ipsos Fratres, & Moniales Discalceatos, illorumque domos & Monasteria, & loca quæcumque, regendi, gubernandi, visitandi, & reformandi, ad Capitulum Provinciale, suis loco, & tempore indicendi, convocandi, congregandi, & celebrandi, & quoscumque officiales necessarios, una cum capitularibus eligendi, ac quæcumque statuta, & ordinationes bonum regimen dictæ Provinciæ ad Dei servitium concernentia in eodem Capitulo condendi, mutandi, alterandi, & in totum, si videbitur, abrogandi, & de novo edendi, dummodo sacris Canonibus, & decretis sacri generalis Concilii Tridentini, & Constitutionibus Apostolicis, ac eorum primitivæ regulæ, & instituto prædictis non adversentur. Et abusus quoscumque tollendi, & emendandi, Monasteria item domos, & Conventus, tam virorum quam mulierum ejusdem Provinciæ in quibuscumque locis, cujusvis licentia desuper minime requisita, de consensu dicti eorum Capituli, & alias servata forma ejusdem Concilii, construi, & ædificari faciendi, ipsique Priori Provinciali, ut postquam electus fuerit, officium suum exercere absque alia confirmatione, quam tamen a Priore totius Ordinis Generali mox petere teneatur, plenam, & liberam facultatem concedimus, & impartimur.

Privilegia Ordinis ei cõmunicat.

§.9. Et insuper omnibus, & singulis dictæ Provinciæ personis utriusque sexus, nunc, & pro tempore existentibus, quod omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, & indulgentiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogativis, favoribus, & indultis, tam spiritualibus quam temporalibus Fratres, seu Moniales, vel Sorores dicti Ordinis, de jure vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, decretis ejusdem Concilii, Constitutionibus Apostolicis ac primitivæ regulæ, & instituto prædictis, & præsentibus literis non contrariis, uti, potiri, & gaudere, libere, & licite valeant indulgemus.

Ad Cartusianor. tantum transire concedit.

§.10. Ne autem instituta dictæ Provinciæ relaxentur, Fratribus, & Monialibus Discalceatis prædictis secundum dictam primitivam regulam professis, ne ad suum Fratrum Mitigatorum, vel alium Ordinem, præterquam Cartusianorum sine apostasiæ nota transire possint absque Sedis Apostolicæ licentia, perpetuo prohibemus.

Officiales Mitigatorum, nõ molestent ipsos Discalceatos super præmissis.

§.11. Inhibentes dicto Angelo de Salazar, & Priori Generali, ac Provincialibus, & Commissariis, aliisque dictorum Fratrum Mitigatorum Prælatis, Ministris, & Officialibus, ne eosdem Fratres Discalceatos, seu Moniales, aut Sorores hujusmodi super præmissis quoquomodo molestare, perturbare, vexare, seu inquietare audeant vel præsumant. Quod si secus fecerint, eos, & eorum singulos, Excommunicationis

nis sententia innodamus. Dicti vero Fratres Discalceati nullo modo parere aut deferre teneantur. Salva tamen in reliquis obedientia dicti Prioris Generalis totius Ordinis, cui eos perpetuo subiectos esse, & subiacere volumus, ut præfertur.

Discalceati possunt habere recursum ad Sedem Apostolicā, vel Ordinis Protectorem.

§.12. Liceatque tam Priori Provinciali dictæ Provinciæ Fratrum Discalceatorum, quam aliis ejusdem Provinciæ Fratribus, de licentia tamen ipsius Prioris Provincialis, ad Sedem Apostolicam, & totius Ordinis Protectorem liberum habere recursum.

Facultates Mitigatis cōcessæ visitandi & gubernādi Discalceatos revocantur.

§.13. Etsi alicui, vel aliquibus ex dictis Fratribus Mitigatis sit concessa facultas visitandi, aut gubernandi, seu puniendi dictos Fratres, sive Moniales Discalceatos, etiam a Nobis, aut nostro, & dictæ Sedis in partibus illis commoranti Nuncio, aut quocumque alio facultatem hujusmodi ex nunc cassamus, revocamus, & annullamus.

Clausulæ præservativæ.

§.14. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ defectu, etiam ex eo quod omnes interesse habentes forsan vocati non fuerint, notari, argui, seu impugnari, aut sub quibusvis revocationibus, suspensionibus limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam ab eadem Sede emanatis, & in posterum emanandis comprehendi posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere.

Decretum irritans.

§.15. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac definiri debere. Necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§.16. Quocirca Venerabilibus Fratribus Toletano, & Hispalensi Archiepiscopis, & Episcopo Palentino, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apstolicæ generali Auditori, necnon universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, ac quibuscumque in dignitate ecclesiastica constitutis per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Fratrum Discalceatorum prædictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos præmissis omnibus, & singulis, juxta præsentium continentiam, & tenorem, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per Priorem generalem, aliosque prædictos quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo. Necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.17. Non obstantibus præmissis, ac aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem mitigatis, vel quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transūptorum.

§.18. Ceterum quia difficile foret, earumdem præsentium literarum notitiam ad quascumque personas pervenire, & ubique illas præsentare, eadem auctoritate volumus, & decernimus, quod transumptis earumdem præsentium literarum manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ sigillatis, eadem fides ubique, tam in judicio quam extra illud adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.IX. 22. Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 22. Junii, 1580. Pont. nostri Anno IX.

CXXII.

Innovatio Constitutionum a Prædecessoribus editarum, contra homicidas, & alios capitaliter bannitos. Et majorum pœnarum inflictio in eorum receptatores, & auxiliantes, Communitatesque eos non persequentes, & capientes.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam

Causa hujus Cōstitutionis.

TAnta, tamque horrenda quotidie succrescunt sanguinariorum, & scelera-

torum hominum maleficia, ut Nos, qui subditos nostros caritatis potius vinculo, quam severitate pœnarum in officio contineri semper optavimus, tandem necesse sit ad ipsos procul a societate humana submovendos, nova remedia adhibere, ac simul cogitare quomodo illos confovendi facultas tolli ab iis possit, sine quorum auxilio impurissimi illi pleraque omnia delicta neque perficere, neque pœnas effugere possent.

Innovatio Bullarum editarum contra Bannitos.

§.1. Quæ fel. rec. Pius Secundus, Paulus item Secundus, Sixtus Quartus, Julius Secundus, Leo Decimus, Clemens Septimus, Pius Quartus, Pius Quintus, & diversi alii Romani Pontifices Prædecessores nostri suo quisque tempore, prout necessitas tulit, bene, & providenter respicientes, Constitutiones suas in exitiale hoc genus, pro temporis, & criminum ratione ediderunt, quas Nos cum suis censuris, & pœnis omnibus, ac si ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expressis, ex certa scientia nostra innovantes, ita ut illæ omnes præsentibus, & vicissim præsentes illis universis, & singulis ad omnes earum omnium casus, & partes subsidio sint.

Subditi Papæ aut in ejus Statu bona possidentes, Bannitos, in Statu vel extra, in locis suis receptantes.

§.2. Hoc edicto perpetuo de Fratrum nostrorum consilio statuimus, ut quicumque etiam ecclesiastica, & quacumque dignitate præditus, sive Dux, aut Comes, Marchio, Vicarius, Feudatarius, Gubernator, sive alius cujusvis conditionis, & & ordinis, hujus status, & ditionis nostræ temporalis S. R. E. in eisdem temporalibus mediate, vel immediate subiectus, etiam dominia, jurisdictiones, & loca extra statum prædictum obtinens, ac etiam quicumque extraneus bona in eodem statu habens, homicidas, latrones, grassatores, & alios quocumque crimine capitali bannitos, vel diffamatos, in suis quisque dominiis, locis, seu domibus tam in ipso statu quam extra eum consistentibus receptaverit, seu quod in hujusmodi locis receptentur permiserit quoquomodo.

Faventesque.

§.3. Ac etiam quicumque, ne ii capiantur, impediverit, captosque eripuerit, vel occultaverit, potestatemve evadendi fecerit, vel carcerem, aut aliam quamcumque custodiam fregerit, conatusque fuerit, sive ad hoc homines, arma, aliave ministraverit, seu alias auxilium, consilium, vel favorem, palam, vel in occulto, aut quocumque modo præstiterit.

Justitiæque ministros in eis perquirendis impedientes.

§.4. Præterea quicumque Judices, ministros, vel executores justitiæ, in perquisitione, captura, seu adductione, ac omnino in libera eorum officii executione impediverit, verberaverit, insecutus fuerit, concusserit, perterrefecerit, ad arma conclamaverit, aliosve concitaverit, seu mandaverit.

Excommunicatur.

§.5. Cum præsentium auctoritate excommunicationis majoris sententia innodamus, a qua solus Romanus Pontifex absolvere possit, nisi in mortis articulo, & satisfactione debita præcedente.

§.6. Ac præterea ipsum læsæ majestatis reum, & S. R. E. rebellem pronunciamus.

Criminisque læsæ majestatis rei sunt. Bonis omnibus privantur

§.7. Necnon Ducatu, Comitatu, Marchionatu, Terris, Oppidis, Castris, Dominiis, vicariatibus, guberniis, feudis, & aliis, quæ a Romana, & quibuscumque aliis Ecclesiis obtinet, ac obtinebit in futurum, ceterisque omnibus bonis immobilibus, mobilibus, & semoventibus, rebus, & juribus suis, necnon omni, & quacumque etiam ecclesiastica dignitate, gratia, exemptione, reali, & personali, honore, privilegio, & beneficio, Ecclesiastico, & temporali privamus eo ipso.

Ad dignitates cum filiis inhabilitantur.

§.8. Ac ipsum, & ejus filios indignos decernimus ad illa, & alia inposterum obtinenda, & quoscumque actus legitimos exercendos, quibus etiam portæ numquam patebunt ullius dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ.

Vassalli liberantur.

§.9. Sintque vasalli, custodes, & populi a fidelitatis juramento, & quocumque alio jure absoluti.

Ædificia destruantur, vel Cameræ applicentur.

§.10. Omnia ejus ædificia disiiciantur, aut aliis Cameræ Apostolicæ juribus adscribantur.

Dominia Cameræ prædictæ acquirantur.

§.12. Ducatus vero, ac Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, ceteraque bona, & jura prædicta, eorumque fructus, & emolumenta, aliis Fisci nostri juribus perpetuo applicamus. Et ita Cameræ Apostolicæ, eo ipso absque declaratione super incursu pœnæ privationis hujusmodi, aut citatione ejus, vel eorum, qui pœnam hujusmodi incurrerint, facienda, aut Judicis sententia, vel decreto, vel alia juris, & facti solemnitate habenda, perpetuo applicata, appropriata, & incorporata, & ad nostram, Romanique Pontificis pro tempore existentis liberam dispositionem pertinere volumus, ac si per lapsum temporis concessionis eorum, aut finitam lineam ad ipsam revertissent.

Privilegia de recipiẽdis bannitis revocantur.

§.12. Nec quisquam exemptionis, vel vetusti privilegii de recipiendis, & non consignandis hujusmodi facinorosis, & bannitis, aut alio quocumque prætextu juvari possit.

Bona confiscata sub Cõstit. LIII. Pii V. T. IV. Par. II. fol. 364. non comprehenduntur.

§.13. Declarantes, Ducatus, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, aliaque prædicta, sub Constitutione dicti Pii Quinti Prædecessoris super hujusmodi dominiis, & jurisdictionibus in feudum, aut alias non concedendis edita, minime comprehendi.

Communitates non capientes Bannitos iisdem pœnis ligantur

§.14. Communitates vero, necnon universitates omnium Civitatum, terrarum, & locorum status prædicti, cum primum de accessu, statione, vel transitu bannitorum, & aliorum prædictorum notitiam habuerint, si statim populos suos armatos pulsu campanarum, & aliis signis non convocaverint, illosque non ceperint, & tute custodierint, vel si illos capere non potuerint, finitimas quasque Communitates, & universitates, aut dominos non commonefecerint, vel ipsi, aut eorum aliqui illos receptaverint, vel toleraverint, vel cibis, commeatu, auxilio, consilio, vel favore,

re, aut quocumque alio modo, etiam ut evadant, per se, vel alios juverint, censuris, & pœnis omnibus supradictis supponimus, earumque etiam res, & bona omnia, necnon fructus, & emolumenta Fisco prædicto, modo, & forma præmissis applicamus eo ipso.

Executorum deputatio, & facultates.

§.15. Et nihilominus dilecto filio Camerario nostro, ceterisque omnibus singularum literarum prædictarum executoribus, & præterea Gubernatori Urbis, ac causarum Curiæ Cameræ prædictæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, ut quisque pro se ad omnimodam illarum, & præsentium nostrarum, ac censurarum, & pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, faciant illas omnes, & in eis contenta quæcumque, semper, & ubique per omnia loca prædicta, & ab omnibus, sub illis comprehensis, juxta singularum literarum earumdem continentiam, & tenorem, inviolabiliter observari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.16. Non obstantibus præmissis, ac omnibus, quæ in singulis literis prædictis concessum est non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus publicandi.

§.17. Ut autem præsentes literæ omnibus amplius innotescant, & ne quisquam illarum ignorationem excusare possit, jubemus illas valvis Ecclesiæ S. Joannis Lateranen., & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, de more appendi, eisque detractis, ipsarum exempla, etiam impressa eisdem in locis affixa relinqui, factaque hujusmodi publicatione, volumus ipsas præsentes hic in Urbe publicatas die sequenti, extra vero eam post decem dies, quoscumque perinde arctare, atque afficere, & contrafacientes pœnas, & alia supradicta omnino incurrere, ac si eis singulis præsentibus in propriis eorum personis, & locis intimatæ fuissent.

Exemplorum fides.

§.18. Insuper earumdem præsentium exempla, etiam impressa, Notarii publici manu, & Camerarii prædicti, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignata, eamdem prorsus fidem ubique locorum in judiciis, & extra illa facere, quæ ipsæmet præsentes facerent, si exhiberentur, vel ostenderentur.

Nulli ergo &c.

D. P. An.IX. 11.Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo, quinto Idus Julii, Pontificatus nostri Anno IX.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Ecclesiæ Epis. subscr.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones.

CXXIII.

Annullatio dispositionum beneficialium, quæ contra canonicas Sanctiones, Statuta, vel Apostolica privilegia fiunt personis prohibitis propter genus, aut hæresim & a Fide Apostasiam. Cum declaratione, quod ad novam Romanorum Pontificum dispositionem pertineant.

*Similem Constitutionem n.XLIV.T.IV.Par.II fol.*348. *edidit Pius V.* Cum ex Apostol. *De aliis pœnis Hæreticorum vide in Pauli IV. Const.XXVII.* Cum ex. *T.IV.Part.I.f.*354.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Cõstitutionis.

IN Ecclesiis, præsertim insignibus, hoc magnopere curandum est, ut sacerdotes, & personæ salubribus etiam institutis convenienter ordinentur, quod quantum in Nobis est, enitimur; atque eos ab illis repellendos in primis contendimus, qui propter genus aut hæresim, & a Fide Apostasiam, sive proprio, sive stirpis, sive cognatorum vitio contaminari, per canonicas sanctiones, aut statuta ab hac Sede firmata, aut Apostolica Privilegia, prædictis Ecclesiis prohibentur. Sed Nobis negociorum magnitudine distentis, hujus generis nonnulli ad illarum Sacerdotia frequenter obrepunt, inter quos quidam existimationis suæ prodigi, etsi se ab illis expulsum iri sciant, spe tamen inconcussa præsumunt, se inde vel permutatione, vel aliquo pacto beneficium, pensionem, aut quid aliud exacturos.

Appellatio dispositionum beneficialium pro personis hic enunciatis

§.1. Nos malum hoc, quo dictæ Ecclesiæ sæpius divexantur, penitus evellere volentes, præsentium auctoritate decernimus omnes, & quascumque Apostolicas, necnon Legatorum dictæ Sedis, & aliorum omnium ab ea facultatem disponendi habentium, ac etiam ordinarias dispositiones dignitatum, præbendarum, beneficiorum, & officiorum ejusmodi Ecclesiarum in quascumque personas sic infectas, & per hujusmodi sanctiones, seu statuta, vel privilegia, ut præfertur, inhabiles, vires, & effectum non habere, personasque hujusmodi illarum prorsus usu, & commodo carere, beneficiaque ipsa ut prius vacare, & quæ ex illis tempore dispositionis Apostolicæ prædictis personis, illi reservata fuerint vel affecta, sub eadem reservatione vel affectione manere.

Reservatio beneficiorum eisdem collatorum, & modus ea impetrandi.

§.2. Et tam illa, quam etiam omnia alia non reservata neque affecta, de quibus ab ipsa Sede, ac Legatis, & aliis facultatem haben. prædictis, in hujusmodi personas quomodocumque dispositum fuerit, ad novam Romanorum Pontificum dispositionem dumtaxat pertinere, eaque ab aliis idoneis ab ipsa Sede dumtaxat, libere impetrari posse. Impetrationes tamen, ac etiam Motu proprio concessiones, nisi modus vacationis, necnon casus ac decretum hujusmodi, non conditionaliter, aut per æquipollens, sed definite, nominatim, ac dispositive

sitive in illis exprimantur, omnino non valere. Ab Ordinariis vero cessantibus reservationibus vel affectionibus Apostolicis, pro tempore collata, devolutioni, juxta Lateranen. statuta Concilii subiacere; necnon irritum, & inane, quicquid secus per quoscumque scienter vel ignoranter contigerit attentari. Reservationibus Apostolicis fructuum, pensionum, & aliarum rerum hujusmodi beneficiorum, in personas idoneas, etiam de hujusmodi contaminatorum consensu factis, eisdemque ab illis interim præstitis vel solutis, nihilominus valituris. Nemo autem ignorationem prætexens valeat excusari, cum prædictæ prohibitiones satis manifestæ sint, & quisque ante petitionem vel acceptionem beneficiorum hujusmodi, num illorum capax sit, debeat se probare. Nulli ergo &c.

D. P. An.IX. 13. Novemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo, Idibus Novembris, Pontificatus nostri Anno IX.

CXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Statuit, ut Prior Generalis, & Visitator Congregationis Sancti Salvatoris Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium, sint triennales, nec nisi elapso triennio reeligi possint.

GREGORIUS PAPA XIII

Ad perpetuam rei memoriam.

Facti series, & Exordium. §.1. CUM alias felic.record.Pius Papa V. Prædecessor noster in generali reformatione Congregationis Sancti Salvatoris Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium edita per ejus literas in forma Brevis sub die 5. Decembris 1571. Pontificatus sui Anno VI. confectas Motu proprio, & ex mera voluntate, & certa scientia suis recte, & salubriter statuit, & ordinavit, quod de cetero ejusdem Congregationis Capitulum generale quolibet triennio tantum, non autem singulis annis, ut antea celebraretur, in eisdem literis de Procuratore Generali, & Visitatoribus creandis, deque eorum electionis forma, & tempore multa provide etiam decrevisset; quia tamen in eisdem de prædictorum Prioris Generalis, & Visitatorum Officiorum, & munerum vacatione nihil statutum, & determinatum esse reperitur.

Declaratio Cōstitutionis fa. me. Pii V. de qua in præsenti Constitutione. §.2. Nos ad dictam Congregationis pacem, & concordiam conservandam, quam dubitandi, & alterandi materiam suggerere possent nostræ declarationis remedio resecanda, & præcidenda esse censentes, Motu simili, & ex mera nostra voluntate, ac deliberatione, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, ordinamus, & præsentium nostrarum literarum tenore declaramus, quod quemadmodum Capituli Generalis celebrandi, in eoque Prioris Generalis, & Visitatorum eligendorum tempus juxta ejusdem Prædecessoris nostri prædictas literas triennale est, & esse debet, prout etiam per varias nostras literas triennale esse voluimus, & confirmavimus, sic eorumdem officiorum Prioris Generalis, & Visitatorum hujusmodi vacatio quoque triennalis esse debeat, itaut quicumque Prior Generalis, vel Visitator ejusdem Congregationis per triennium fuerit, statim post Officii Generalatus, & Visitatoriatus abdicationem, & dimissionem ad eadem munera, officia, vel administrationes nequaquam confirmari, eligi, vel assumi possit nisi per simile triennium ab eodem munere, & officio vacaverint, aliquo modo possit, audeat, vel præsumat. Quo vacationis tempore trium annorum, ut præfertur, elapso liberum esse decernimus eidem Congregationi, & ejus Prælatis, & Personis in Capitulo Generali juxta prædictas reformationis literas congregatis eosdem iterum ad easdem dignitates, officia & administrationes eligere, prout quemque dignum, & idoneum esse judicaverint.

§.3. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & deffiniri debere, præsentesque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari non posse: sed illas semper validas, & efficaces esse, nec per quemquam cujuscumque privilegii, statuti, consuetudinis, vel styli, & usus prætextu, vel colore ullatenus infringi, vel contra illas, & in eis contenta venire non posse, neque debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus, & declaramus. Clausulæ.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam Pii V. Prædecessoris nostri, si quam emanarunt, Pontificatus sui anno quinto, quatenus hujusmodi voluntati, & decreto nostro adversentur, ac dictæ Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, & reformationibus; privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi per quoscumque Romanos Pontifices quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, ceterisque contrariis qubuscumque. Derogatio contrariorum

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die decimaoctava Novembris, millesimo quingentesimo octuagesimo, Pontificatus nostri Anno IX. Dat. die 18. Novem.1580 An.IX.

CXXV.

Jurisdictio Ordinariorum, in puniendis vicariis, familiaribus, colonis, & Ministris Fratrum Militum Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, juxta dispositionem Conc. Tridentini sess. 24. cap. 11.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CIrcumspecta in omnibus actib. suis Romani Pontificis providentia, interdum ea Exordium.

quæ certis, etiam rationabilibus tunc suadentibus causis a Sede Apostolica emanata reperiuntur, alia superveniente ratione, qua præsertim populorum offensioni occurritur, & Episcoporum jurisdictioni rite consulitur, reducere, ac suam declarationem interponere consuevit, & alias desuper disponit, prout temporum, rerum, & personarum qualitate pensata perspicit in Domino salubriter expedire.

Causa hujus Cõstitutionis.

§.1. Cum itaque compertum sit quamplurimos clericos sæculares, nec non laicos gratiis, & privilegiis, quibus Sedes Apostolica dilectos filios Magistrum, Conventum, & Milites Hospitalis S.Joannis Hierosolymitani de Republica Christiana optime semper meritos, ac eorum Ecclesias, & loca liberaliter prosecuta est, abutentes, unde sibi religiosius vivendi legem imponere deberent, inde laxioris vitæ occasionem arripere, dum varios, sæpe etiam vanos exemptionis, libertatisque titulos prætexunt; alii quidem quod pro Vicariis, Capellanis, ministris, & inservientibus Ecclesiis dicti hospitalis quomodolibet adscripti sint, alii vero quod coloni, procuratores, & familiares ipsorum Militum existant, quamvis in propriis domibus licenter degant, nihilominus ex prædictorum Militum privilegiis, illorumque confirmatione, etiam post Concilium Trident. a fel. record. Pio Papa V. Prædecessore nostro obtenta, prætendant se ab omni jurisdictione Ordinariorum exemptos esse, nec ab illis inquiri, visitari, puniri, aut corrigi posse, eoque ipso delictorum suorum sibi impunitate promissa, gravem in populo offensionem præbere, & in Episcoporum jurisdictione perturbationem in dies majorem excitare dignoscantur.

Reductio privilegiorum, & exemptionũ.

§.2. Idcirco Nos huic malo, quod a prædicto Concilio multo ante prævisum fuerat, salubriter providere volentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra voluntate, ac deliberatione, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, exemptiones, gratias, & indulta Magistro, Conventui, Militibus, & Militiæ dicti hospitalis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem prædictam in genere vel in specie quomodolibet concessa, & confirmata, necnon dict Pii V. literas super eorumdem cofirmatione emanatas sub datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 29. Novembris 1568. Pontificatus sui anno tertio, ad prædicti Concilii decretorum terminos tenore præsentium reducimus, ac reducta esse, nihilque ex ipsis privilegiis, exemptionibus, gratiis, & indultis, ordinariis locorum detractum esse, quo minus ipsorum Militum Vicarii, Capellani, Ministri, Servientes, Adscripti, Coloni, Procuratores, & Familiares Militum hujusmodi, quibus ea jam concessa sunt, & in posterum concedi contigerit, ab ipsis Ordinariis tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, etiam extra visitationem, quando, & quoties opus fuerit, inquiri, visitari, puniri, & corrigi possint, ipsorumque Ordinariorum jurisdictioni plene in prædictis subiecti existant, (exceptis tamen iis, qui ecclesiis, aliisque locis dictorum Militum actu serviunt, & intra eorum septa, & domos resident, ac sub eorum obedientia vivunt, quæ omnia debere simul concurrere intelligantur, sive iis, qui legitime, & secundum regulam prædictæ Religionis professionem fecerint, de qua loci Ordinario constare debeat.) Et ita in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & intepretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere.

Clausulæ præservativæ.

§.3. Præsentesque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari non posse, sed illas semper validas, & efficaces esse, nec per Magistrum, Conventum, & Milites prædictos quorumcumque privilegiorum, statutorum, consuetudinum, & styli prætextu ullatenus infringi, vel contra illas, & in eis contenta veniri non posse, neque debere, irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Hospitalis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, necnon declarationibus, sententiis, juramentis, concordiis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Magistro, & Conventui, ac Militibus prædictis, & eorum Vicariis, Capellanis, colonis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipsorum Militum intuitu, vel contemplatione, per quoscumque Romanos Pontifices, & Sedem prædictam quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro sufficienti eorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat specialiter, & expresse, motu simili derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Confirmatio d. Constitutionis Pii V.

§.5. Eisdem Pii Papæ V. literis memoratis, quo ad alia, & in eo maxime quod voluit prædictorum Militum privilegia, illorumque

lorumque confirmationem non comprehendere, neque ecclesias neque personas, in his, quæ ad curam animarum pertinent, sed in his dicti Conc. Tridentini Decreta omnino servari debere, in suo robore permanentibus.

Fides transũptorum. §.6. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides tam in judicio quam extra adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.IX. 25. Novemb. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die vigesimaquinta Novembris, millesimo quingentesimo octuagesimo, Pont. nostri Anno IX.

CXXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Erectio novæ Ecclesiæ Cathedralis S. Severii in Regno Neapolis.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. PRo excellenti præeminentia Sedis Apostolicæ, in qua post Beatum Petrum Apostolorum Principem quamquam imparibus meritis pari tamen auctoritate constituti sumus, Dirutas Ecclesias temporum iniuria, aliisve calamitatibus supprimere, ac illarum loco in Agro irriguo Militantis Ecclesiæ novas Episcopales Sedes, & Ecclesias plantare Rom. Pont. dignum arbitramur, ut per hujusmodi novas plantationes populorum augeatur devotio, divinus Cultus floreat, animarum salus subsequatur, & loca similia illustrentur; idque Nos eo libentius agimus in his locis, in quibus benedicente Domino Incolas, & alios Christifideles multiplicasse noscuntur, ut propagationi novæ Sedis, & assistentia honorabilis Præsulis cum decenti Ministrorum numero Fideles ipsi in devotione persistentes, etiam devotionis hujusmodi augmentum suscipientes æternæ fęlicitatis pręmium, Deo eorum pium propositum adjuvante, facilius consequi mereantur.

Facti series. §.1. Sane cum Civitas Civitaten. in Regno Neapolis penitus destituta, & solo æquata a nullis incolis habitetur, & vix vestigia Cathedralis Ecclesiæ in ea appareant, & ob id Ecclesia Civitaten. amplius in rerum natura non existit. Nos attendentes quod si in ipsa Ecclesia Civitaten. certo modo Pastoris solatio destituta nomen, titulum, & denominatio Cathedralis Ecclesiæ perpetuo supprimerentur, & extinguerentur; Archidiaconatus vero qui major post Pontificalem, & Archipresbyteratus ipsius Ecclesiæ, qui secunda inibi dignitates existunt, ad infrascriptam erigendam Ecclesiam transferrentur, ac Oppidum Sancti Severi nullius Diœcesis ejusdem Regni, quod insigne, ac mœnibus, & turribus cinctum est, nec non frequentem populum, & quod plurimos Incolas nobiles continet, & in quo quatuor Parochiales Ecclesiæ existunt, in Civitatem, & Parochialis Ecclesia Beatæ Mariæ Virginis ejusdem Oppidi, qua satis venusta, ac frequenti numero Sacerdotum, & Ministrorum Ecclesiasticorum referta, necnon omnibus ad Divinum cultum necessariis luculenter instructa, & alioquin insignis existat, in Cathedralem Ecclesiam sub invocatione ejusdem Beatæ Mariæ Virginis cum alia dignitate duodecim Canonicatibus, totidemque Præbendis, duobus perpetuis simplicibus personalem residentiam requirentibus Beneficiis Ecclesiasticis, Beneficiatis nuncupandis erigeretur, & institueretur, necnon Ecclesiæ Civitaten., ac Archidiaconatus, & Archipresbyteratus præfatorum bona, fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, dictæ Ecclesiæ erigendæ illiusque Episcopali, & Capitulari mensis respective, etiam perpetuo applicarentur, & appropriarentur, inde profecto Cleri, & Populi salus cum Ecclesia Sanctæ Mariæ Virginis, ac Oppidi prædictorum decore longe magis proveniret.

§.2. Præmissis itaque, & aliis rationabilibus causis adducti, habita super his cum Venerabilibus Fratribus nostris deliberatione matura de illorum consilio, & assensu ac Apostolicæ potestatis plenitudine in dicta Ecclesia Civitaten., nomen, titulum, & denominationem Cathedralis Ecclesiæ Apostolica Auctoritate tenore præsentium perpetuo supprimimus, & extinguimus: Archidiaconatum vero, & Archipresbyteratum suppressę Ecclesię hujusmodi ad dictam erigendam Ecclesiam transferimus: necnon Oppidum in Civitatem Sancti Severi nuncupandam, ac Ecclesiam Beatæ Mariæ hujusmodi in Cathedralem Ecclesiam, sub invocatione ejusdem Sanctæ Mariæ pro uno Episcopo Sancti Severi nuncupando, qui eidem Cathedrali Ecclesiæ præsit, illiusque ædificia ampliet, & ad formam Cathedralis Ecclesiæ redigat, Episcopalem, & Canonicales Domos construi, ac ædificari faciat, omnimodamque in Clerum, & Populum prædictum jurisdictionem Episcopalem exerceat, necnon omnium, & singulorum beneficiorum Ecclesiasticorum in Civitate Sancti Severi, ac infra assignanda Diœcesi pro tempore vacantium dispositionem ordinario jure, aliaque omnia, qua ad munus Episcopale pertinent, habeat, ac Archiepiscopo Beneventan. jure Metropolitico subsit, necnon in eadem Cathedrali Ecclesia unum Archidiaconatum, qui inibi post Pontificalem Major, & pro Archidiacono olim Civitaten., & unum Archipresbyteratum, pro Archipresbytero, qui in erecta Ecclesia hujusmodi animarum curam hactenus exercuit, & in futurum exercebit, qui secunda, ac unum Primiceriatum pro Archipresbytero, olim Civitaten., qui tertia, & ultima dignitates inhibi existant, & duodecim Canonicatus, & totidem præbendas, pro duodecim Canonicis præbendatis, qui omnes insimul Capitulum dictæ Cathedralis Eccle-

Erectio Cathedralis SanctæMariæOppidi S.Severi.

Ecclesiæ constituant, necnon duo perpetua simplicia, & personalem residentiam requirentia beneficia Ecclesiastica Beneficiata nuncupanda, pro duobus Clericis, Beneficiatis nuncupandis.

Episcopalis Dignitatis institutio.

§.3. Præterea in ea Episcopalem dignitatem cum Sede, præeminentiis, honoribus, privilegiis, & facultatibus, quibus aliæ Cathedrales Ecclesiæ, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, necnon Episcopali, & Capitulari mensis, aliisque Cathedralibus insigniis, ad Omnipotentis Dei, ejusque B. Mariæ laudem, totiusque triunphantis Ecclesiæ gloriam, & fidei Catholicæ exaltationem, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo erigimus, & instituimus, ac Oppidum Sancti Severi Civitatis, & Ecclesiam Beatæ Mariæ Cathedralis, necnon habitatores, & incolas hujusmodi civium nomine, & honore decoramus.

Designatio Diœcesis, & eddituũ pro mensis Episcopali, & Capitulari.

§.4. Ulterius dictæ erectæ Ecclesiæ Oppidum Sancti Severi, pro Civitate, necnon olim Civitatem Civitaten., totumque illius territorium, Oppida, terras, villas, & alia loca, olim in Diœcesi Civitaten. existentia, ac etiam locum Turris majoris, nullius Diœcesis ejusdemque loci Turris majoris, & Civitatis Sancti Severi territoria, & districtus pro Diœcesi; necnon Ecclesiasticas pro Clero, & sæculares personas in Civitate Sancti Severi, & loco Turris Majoris hujusmodi, ac territoriis, Oppidis, Terris, Villis, & aliis locis prædictis habitantes pro populo, auctoritate tenore præmissis pariter perpetuo concedimus, & assignamus, ac Civitatem, Diœcesim, Clerum, & Populum hujusmodi futuro Episcopo Sancti Severi, quoad Episcopalem, & dicto Archiepiscopo, quoad Metropolitanam ordinariam jurisdictionem, & superioritatem, ita quod dictus locus Turris Majoris non amplius nullius Diœcesis, sed post hac S. Severi Diœcesis existat, subiicimus.

§.5. Necnon ruralem Ecclesiam rectoriam, seu Præposituram nuncupatam olim Monasterium Sanctorum Petri, & Severi Ordinis Sancti Benedicti dicti Oppidi Turris Majoris, quam Venerabilis frater noster Jacobus Episcopus Aprutin., nuper in comendam ad ejus vitam ex dispensatione Apostolica obtinebat, ac cujus, & illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus trecentorum ducatorum auri de Camera secundum communem existimationem valorem annuum ut accepimus non excedunt, comenda hujusmodi ex eo quod idem Jacobus Episcopus illi, necnon omni juri, sibi in dicta rurali Ecclesia, vel ad illam quomodolibet competenti hodie in manibus nostris sponte, & libere cessit, Nosque cessionem hujusmodi duximus admittendam, cessante adhuc eo quo ante comendam ipsam vacabat, tunc vacantem, cum annex. hujusmodi prædiis, proprietatibus, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis, omniaque, & singula prædia, proprietates, census, Decimas, primitias, ceteraque bona, fructus, redditus, proventus, & etiam jurisdictiones, actiones, & jura, ac alia emolumenta quæcumque olim mensæ Episcopalis Ecclesiam Civitaten., & quæ hactenus ad ipsam mensam Episcopalem, Episcopum, & Ecclesiæ Civitaten. quomolibet, & ubilibet spectabant, & pertinebant Episcopali pro ejus, & Episcopi Sancti Severi pro tempore existentis, Capitulari autem mensis erectæ Ecclesiæ illiusque massæ communi, pro dignitatum Canonicatuum, & præbendarum, aliorumq. Beneficiorum in ea erectorum dotibus, illaque pro tempore obtinentium alimentis necessariis omnia, & singula fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcunque Beatæ Mariæ in Cathedralem erectæ, necnon Archidiaconatus, & Archipresbyteratus translatorum prædictorum fructus, redditus, & proventus, obventiones, & emolumenta quæcumque, ita ut ex dicta Massa aliquid certum in præbendam dictis Archidiacono, Archipresbytero, & Primicerio, necnon Canonicis, & Beneficiatis constituatur, ac reliqua, quæ de detractis præbendis hujusmodi dictæ Massæ supererunt, pro rata servitii ab unoquoque eorum præstiti postmodum inter ipsos, modo, & ordine a futuro Episcopo Sancti Severi præscribendis dividantur, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ita quod liceat pro tempore existenti Episcopo Sancti Severi olim Mensæ Episcopalis, & Ecclesiæ Civitaten., rectorique prædict. ac Capitulo & Beneficiatis præfatis ipsius erectæ Ecclesiæ, necnon Archidiaconatus, & Archipresbyteratus translatorum hujusmodi fructuum, reddituum, & proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios propria auctoritate respective libere apprehendere, & perpetuo retinere, illaque percipere, colligere, levare, exigere, recipere, & recuperare, arrendare, locare, & in eorum usus, & utilitatem respective convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

Clausulæ & Derogatio contrariorum

§.6. Decernentes ex nunc irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter, contigerit attentari, non obstantibus quatenus opus sit, nostris de non tollendo jure quæsito ac unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, necnon Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictarum Ecclesiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in

in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus ommiſſo, & forma in eis tradita obſervata, inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctonis, translationis, erectionis, inſtitutionis, decorationis, conceſſionis, aſſignationis, ſubiectionis, unionis, annexionis, & incorporationis, decreti, derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo, decimo Kalendas Martii, Pontificatus noſtri Anno IX.

CXXVII.

Ex Regeſt. in Secret. Brev. Confirmatio Erectionis Confraternitat. Sanctæ Mariæ Rotundæ.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Pietatis, & Chriſtianæ charitatis opera, quæ Salvator, & Dominus Noſter Jeſus Chriſtus, cujus vices licet immeriti gerimus in Terris, Fidelibus ipſis antequam pateretur, inſtanter commendavit, ubique locorum, ac præſertim in Urbe noſtra Chriſtianæ Religionis proprio domicilio exerceri cupientes, his, quæ propterea provide, & religioſe ordinata fuiſſe dicuntur, libenter cum a Nobis petitur, Apoſtolici muniminis firmitatem adiicimus, aliaſque deſuper diſponimus, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Facti ſeries. §.1. Exhibita ſiquidem Nobis nuper pro parte dilecti filii Federici Zuccari Regentis, ac Confratrum Confraternitatis S. Joſephi in Eccleſia B. Mariæ Rotundæ de Urbe Canonice inſtitutæ petitio continebat, quod dudum poſtquam quondam Deſiderius de Auditorio, tunc Canonicus dictæ Eccleſiæ devotione ductus ex conceſſione Sedis Apoſtolicæ Sanctum Sepulchrum Dominicum Hieroſolymitanum bis, & Montem Sinai ſemel, & alia loca Terræ Sanctæ diverſos Corporis, & Animæ labores, cum ſummo vitæ diſcrimine perferendo, ad laudem Dei viſitaverat, & exinde nonnullas Venerabiles Reliquias ſecum detulerat, Reliquias præſcriptas in loco devoto, & convenienti collocari, & tam ipſe, quam dilecti filii Capitulum ejuſdem Eccleſiæ attendentes, quod in ipſa Eccleſia a ſiniſtra parte illius ingreſſus erat una ex majoribus Cappellis nondum in titulum perpetui Beneficii Eccleſiaſtici erecta, in qua immunditiæ dictæ Eccleſiæ reponebantur, & quæ a Chriſtifidelibus nullo modo, aut parum frequentabatur, nec in veneratione habebatur, in Eccleſiæ prædictæ dedecus, & Populi inibi confluentis devotionis diminutionem, ipſam Cappellam ad debitam formam, & nobiliorem ſtatum deduci, ac divinum cultum inibi augeri deſiderarent, Capitulum prædicti ad ſonum Campanæ, ut moris eſt, ſuper eo capitulariter congregati, eamdem Cappellam dicto Deſiderio ad effectum illam reſtaurandi, & ibidem dictas reliquias honorifice reponendi, eique per Cappellanum tunc ab eodem Deſiderio ei incertos eventus per Confraternitatem prædictam inibi tunc ipſo Deſiderio procurante, inſtituendam, ac aliis modis, & formis tunc expreſſis deputandum inſerviendi, Miſſaſque certis tunc forſan expreſſis modo, & forma, atque diebus celebrandi, cum facultate in dicta Cappella Confraternitatem hujuſmodi inſtitui faciendi, ita quod dictus Deſiderius, ſi ſibi placeret, eiſdem Confratribus Parochianum dictæ Eccleſiæ, quæ etiam Parochialis exiſtit, in dicta Cappella ſepeliri, quod medietas ceræ, quæ obveniret ratione dictæ Sepulturæ pro una inter Capitulum, & pro altera medietatibus pro divini cultus in ipſa Cappella manutentione inter Confratres præfatos dividerentur, quodque ipſe Deſiderius pro eleemoſynis in Cappella prædicta recoligendis, quarum quinta pars dictæ Eccleſiæ, reſiduum vero ipſius Cappellæ eſſet Cyppum, & Truncum, & pro Cuſtodia paramentorum, & aliarum rerum dictæ Cappellę in Sacriſtia dictæ Eccleſiæ unam capſam habere, & retinere poſſet, & ſub certis aliis pactis, & conditionibus, necnon modis, & formis tunc expreſſis conceſſerunt, & aſſignarunt, prout in diverſis Inſtrumentis deſuper confectis plenius dicitur contineri.

§.2. Cum autem, ſicuti eadem petitio ſubiungebat, prædictus Deſiderius in ſuo propoſito perſeverans ex bonis ſibi a Deo collatis Cappellam ipſam reſtaurare, & in ea unum Altare lapideum formoſiſſimum, ſub Invocatione S. Joſephi de Terra Sancta nuncupati conſtrui, & ædificari, ac ſubtus dictum Altare Reliquias hujuſmodi divinæ pietatis intuitu rite collocari, ac Miſſas juxta conceſſionis, & aſſignationis prædictarum tenorem celebrari. Necnon ad Omnipotentis Dei gloriam, & illius cultus augmentum, ac ejuſdem Sancti Joſephi honorem unam Confraternitatem Chriſtifidelium Deo, & ipſi Sancto Joſepho devotorum præcipue inſignium operantium Architectorum, Picturæ, Sculpturæ, & metallariæ, lignariæ, fuſariæ, & diverſarum Artium, ut præfer- *Erectio & Inſtitutio Altaris, & Confraternitatis S. Joſeph de Terra Sancta nuncupati.*

præfertur, canonice institui, & erigi, ac eidem Confraternitati quandam Cameram supra dictam Capellam existentem per dictos Capitulum concedi, & assignari curavit, pro parte Federici Regentis, ac Confratrum prædictorum asserentium postquam fe. rec. Paulus Papa III. Prædecessor noster concessionem, assignationem, & Institutionem hujusmodi, sub Data videlicet Tertio nonas Octobris, Pontificatus sui Anno Nono confirmari, & approbari concesserat, se literas super concessione hujusmodi non expedivisse, & nihilominus Regentem, & Confratres dictæ Confraternitatis pro tempore existentes, ex tunc dictæ Capellæ in divinis deservire, ac eorum, & ipsius Confraternitatis impensis nonnullas virgines annuatim Matrimonio collocare, ac Missas juxta concessionem, & assignationem hujusmodi celebrari fecisse, necnon pauperum, & infirmorum necessitatibus, & indigentiis subvenire, ac diversa pietatis, & charitatis opera sedulo exercere consuevisse: Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus concessionem, assignationem, erectionem, & Institutionem prædictas, ac alia præmissa pro illorum subsistentia confirmare, & approbare, aliasque desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Confraternitatis præfatæ.

§.3. Nos igitur Federicum Regentem & Confratres prædictos, ac eorum quemlibet a quibusvis excommunicat. &c. censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concessionem, assignationem, erectionem, & institutiones prædictas, sicuti canonice facta fuerunt, eorumdem Capituli ad hoc expresso accedente consensu, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem, supplemus, ac illas validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere decernimus, & nihilominus pro potiori cautela Confraternitatem prædictam de consensu Capituli hujusmodi a dilecto filio nostro in dicta Urbe, & ejus districtu Vicario in spiritualibus generali approbando de novo sine alicujus præjudicio auctoritate, & tenore prædictis perpetuo erigimus, & instituimus, necnon pro tempore existentibus Regenti, & Confratribus prædictis, ut perpetuis futuris temporibus dictam Capellam, ac omnia, & singula illius res & bona mobilia, & immobilia, ac se moventia præsentia, & futura, regere, gubernare, & administrare, illorumque fructus, necnon oblationes, & eleemosynas, aliaque pia suffragia inibi pro tempore erogata percipere, exigere, & levare, ac in ipsius Capellæ usus, & utilitatem, ac illius jurium, & bonorum conservationem, & divini cultus augmentum convertere, necnon unum, vel plures Presbyterum, seu Presbyteros a dicto Vicario approbandos, & ad ipsorum Regentis, & Confratrum nutum ponendos, & amovendos, qui Missas, & alia divina officia juxta providam dispositionem desuper ab eisdem Regente, & Confratribus faciendam in ipsa Capella celebrare teneantur, ac in eadem Capella tam Confratres, quam alios Christifideles sepellire, necnon pro illius, & dictæ Confraternitatis salubri directione, ac rerum, & bonorum eorumdem administratione quæcumque statuta, & Ordinationes, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini non contraria, ab eodem Vicario, pariter approbanda condere, eaque postquam condita fuerint pro temporum varietate corrigere, alterare, immutare, limitare, modificare, & in meliorem formam redigere, seu in totum cassare, & alia, ut præfertur, approbanda de novo condere, & edere, quæ omnia semper a Vicario prædicto sint examinata, & approbata, libere, & licite valeant, quodque dicta Capella, seu illius Altare, etiam a Nobis, vel Sede prædicta, seu illius legatis, etiam de latere, vel eodem Vicario, aut quocumque alio in titulum perpetui Beneficii Ecclesiastici, erigi, seu tamquam Beneficium Ecclesiasticum per quoscumque impetrari, vel alicui alteri Capellæ Ecclesiæ, seu Beneficio Ecclesiastico, vel loco uniri, aut illius fructus, & bona applicare, seu alias ex illis disponere, nequeant, nullusque Apostolica, vel ordinaria, aut delegata, seu mixta auctoritatibus fungentes de legatis, relictis rebus, & aliis prædictis directe, vel indirecte quovis quæsito colore absque expressa licentia pro tempore existentium Regentis, & Confratrum prædictorum in scriptis tradita se intromittere aliquatenus possit, Apostolica auctoritate, & tenore prædictis perpetuo concedimus, & indulgemus.

Clausulæ speciales.

§.4. Necnon quascumque erectiones, provisiones, concessiones, uniones, applicationes, & alias dispositiones de Capella, illiusque Altare, rebus, & bonis prædictis, etiam per Nos, seu quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & dictam Sedem, aut quoscumque alios pro tempore factas, nullas, & invalidas fore, & esse, nec per eas cuiquam jus adquiri, dictosque Regentem, & Confratres nunc, & pro tempore existentes super præmissis omnibus, & singulis nullatenus per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari, vel impediri posse, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Mandatur executio.

§.5. Quocirca venerabilibus Fratribus nostris Amerin., & Maceraten Episcopis, ac dilecto filio Archipresbytero dictæ Ecclesiæ Sanctæ Mariæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Regentis, & Confratrum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes

sistentes faciant auctoritate nostra eosdem Regentem, & Confratres, eorumque singulos confirmatione, approbatione, suppletione, novis erectione, Institutione, Indulto, & Decretis prædictis, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere, ac præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, quos illa concernunt, & quomodolibet concernent in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes Regentem, & Confratres prædictos, seu aliquem ex eis contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas eorum arbitrio imponendas, infligendas, & moderandas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, ac super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, etiam ad hoc, si opus fuerit, invocato auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ juramento roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ecclesiæ, & dilecto filio illius Archipresbytero, ac Capitulo prædictis, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, & etiam consistorialiter, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, & imposterum conceden. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim a dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, Decretorum, erectionis, institutionis, concessionis, indulti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 7. Martii 1580. An. IX. Datum Tusculi Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuogesimo, Nonis Martii, Pontificatns nostri Anno IX.

CXXVIII.

De Confraternitate Annunciationis in Ecclesia Sanctæ Mariæ supra Minervam constituta.

Ex Bull. Ordinis Fratr. Prædic. T.V. pag. 407.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. UT Sanctissimum Glor iosissimæ Dei Genitricis Mariæ nomen, qui salutis nostræ protulit auctorem, & apud Regem, quem genuit, pro nobis omnibus sedulo intercedit, ubique locorum, & gentium, ac præsertim in Urbe nostra, Christianæ Religionis proprio Domicilio in qua Petrus Apostolorum Princeps Vicariorum Jesu Christi, & suorum Successorum Sedem amplissimam divina voluntate locavit, celebretur, dignisque laudibus efferatur, dilectos filios Guardianos, & Confratres Confraternitatis sub invocatione Annunciationis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis supra Minervam de eadem Urbe canonice institutæ, qui piis, & caritatis operibus sub ejusdem Beatæ Mariæ Virginis Vexillo, & nomine sunt intenti, specialibus gratiis, atque favoribus complectendos esse censemus, prout in Domino cospicimus expedire.

Facti series. §.1. Sane pro parte dilectorum Guardianorum, & Confratrum Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum ipsi Guardiani, & Confratres ex proprio eorum instituto annis singulis quamplures pauperrimas Virgines nuptui tradere, hocque in opere, & in pauperibus Virginibus Sanctimonialium vitam ingressuris subveniendis, aliisque chraritatis, & pietatis operibus incessanter, & continue laborare maxima cum diligentia consueverint, adeout eadem Archiconfraternitas propter diligentem custodiam, quam Virgines ipsæ earum pudicitiæ, & eximiam curam, quam earum Parentes, necnon Sorores, & aliæ Consanguineæ, & affines ad honestam vitam peragendam, bonamque conversationem sequendum habent, cum alioquin ad eadem subsidia recipienda pervenire nequirent, a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris pudicitiæ conservatrix appellata fuerit, & ob frequentia, ac continua similium Virginum connubia, quæ, ut sequantur annis singulis per eandem Archiconfraternitatem, procurantur, sit quasi seminarium Artificum ejusdem, unde hoc piissimum, Sanctissimumque opus eisdem Romanis Pontificibus, ac Nobis adeo gratissimum fuit, ut præceteris dictæ Urbis Archiconfraternitatibus, aut Confraternitatibus festum principale ipsius Archiconfraternitatis, quod est Annunciationis ejusdem Beatæ Mariæ, nostra, & Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Collegii præsentia decorare, ipsumque opus honestis eleemosynis ab ipsis Romanis Pontificibus, & Cardinalibus quotannis largiri solitis confoveri, & promoveri consuevit, quod Prædecessorum nostrorum institutum ad Divini nominis gloriam, & exaltationem Nos ipsi una cum prædictis

ctis Cardinalibus constanter retinuimus.

Causa Constitutionis edendæ.

§.2. Quo autem hoc adeo laudabile, & per necessarium opus in dies ad Dei Gloriam, ipsarumque Virginum, & aliarum hujusmodi mulierum pudicitiæ, & honestatis conservationem augeatur, & perpetuo majori cum caritate exerceatur, pro parte Guardianorum, & Confratrum prædictor. Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus erectionem, & institutionem d. Archiconfraternitatis approbare, & confirmare, & eorum petitionibus annuere, aliasque in præmissis opportune providere dignaremur.

Confirmatio Confraternitatis prædictæ

§.3. Nos igitur Guardianos, & Confratres prædictos, ac eorum quemlibet a quibusvis Excommunicationis &c. censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati erectionem, & institutionem dictæ Archiconfraternitatis, sicuti canonice facta fuit, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, & quatenus opus sit, de novo eam in Archiconfraternitatem aliarum Confraternitatum similium sub invocatione Annunciationis ejusdem Beatæ Mariæ, tam erectarum, quam erigendarum, & illi canonice aggregandarum perpetuo sine alterius præjudicio erigimus, & instituimus, ipsisque Guardianis, & Confratribus, ut quascumque alias Confraternitates tam in dicta Urbe, quam extra eam, nunc, & pro tempore existentes dictæ Archiconfraternitati aggregare, & associare, illique, & eorum utriusque sexus Confraternitatibus dictæ Archiconfraternitatis privilegia, indulta, Indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes per præsentes concessa, & in posterum concedenda, non tamen aggregandi, communicare libere, & licite valeant, licentiam concedimus, & impartimur.

Concessio Indulgentiarum

§.4. Ut autem ipsius Confraternitatis, & aliarum illi pro tempore aggregandarum Confraternitatum Confratres tunc, & pro tempore existentes in tam pio, & laudabili instituto eo alacrius persistant, quo ex hoc dono Cœlestis gratiæ conspexerint se uberius esse refectos, de Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui dictam Archiconfraternitatem, & illi aggregatas, & in futurum aggregandas Confraternitates ingredientur, si Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum susceperint, necnon omnibus illis, etiam utriusque sexus pro tempore existentibus, qui etiam vere pœnitentes & confessi in mortis articulo nomen Jesu devote invocaverint, aut aliquod pænitentiæ, signum fecerint, ac in Nativitatis, & Resurrectionis ejusdem Domini nostri Jesu Christi, ac Pentecostes, necnon Conceptionis, Nativitatis, Purificationis, Annunciationis, & Assumptionis ejusdem Beatæ Mariæ Festivitatibus, necnon Sanctæ Catharinæ de mense Maii, Archiconfraternitatis, & Confraternitatum hujusmodi Ecclesias devote visitaverint, necnon Matronis, & aliis Mulieribus, quæ easdem puellas maritandas diebus Annunciationis, & Nativitatis Beatæ Mariæ, & Sanctæ Catharinæ hujusmodi processionaliter associaverint, ipsisque puellis maritandis vere pœnitentibus, & confessis, ac etiam utriusque sexus Confratribus, & aliis Christifidelibus qui eidem professioni interfuerint, & præmissa fecerint, ac pias inibi preces ad Deum, prout unicuique suggeret devotio, effuderint, si Sanctissimum Eucaristiæ Sacramentum sumpserint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem dicta auctoritate, earumdem tenore præsentium elargimur.

§.5. Ac ipsis Confratribus, qui semel in quolibet mense anni dictum Sacramentum dum infirmis defertur, ac Confratrum, & aliorum in eorum Ecclesiis sepeliendorum cadavera ad sepulturam usque associaverint, & Missæ ejusdem Archiconfraternitatis ad Altare ejusdem Beatæ Mariæ Annunciationis situm in Ecclesia dictæ domus devote qualibet secunda die Dominica cujuslibet mensis totius Anni interfuerint, qualibet die centum dies, singulis vero diebus sabbati totius anni dictum Altare devote visitantibus, & inibi prout unicujusque suggeret devotio, ad Deum preces effundentibus, alios centum dies, necnon visitantibus puellas ab eadem Archiconfraternitate nubendas unum Annum de eis injunctis, seu alias quomodolibet debitis pænitentiis misericorditer in Domino relaxamus. Præterea omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, similiter vere pœnitentibus, & confessis, ac sacra communione refectis, dictas Ecclesias in festo Annunciationis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis, ut præfertur, visitantibus, & orantibus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, dicta auctoritate, earumdem tenore præsentium, elargimur.

Derogatio contrariorum & exceptio pro validitate Indulgētiarū.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Volumus autem quod si præmissa peragentibus aliqua alia Indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per Nos concessa fuerit, præsentes literæ nullius sint roboris, vel momenti.

Fides transūptorum.

§.7. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumptis earumdem literarum, etiam impressis, manu Secretarii dictæ Archiconfraternitatis subscriptis, & sigillo ejusdem Archiconfraternitatis munitis eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat. die 10. Martii 1580. An. IX.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incar. Dominicæ 1580. Sexto Idus Martii, Pont. nostri Anno IX.

Finis Partis Tertiæ Tomi Quarti.

IN-

INDEX

NOMINUM, ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus paginam indicat. A. primam columnam B. ſecundam deſignant.

A

B

C

N

P

Re-

R

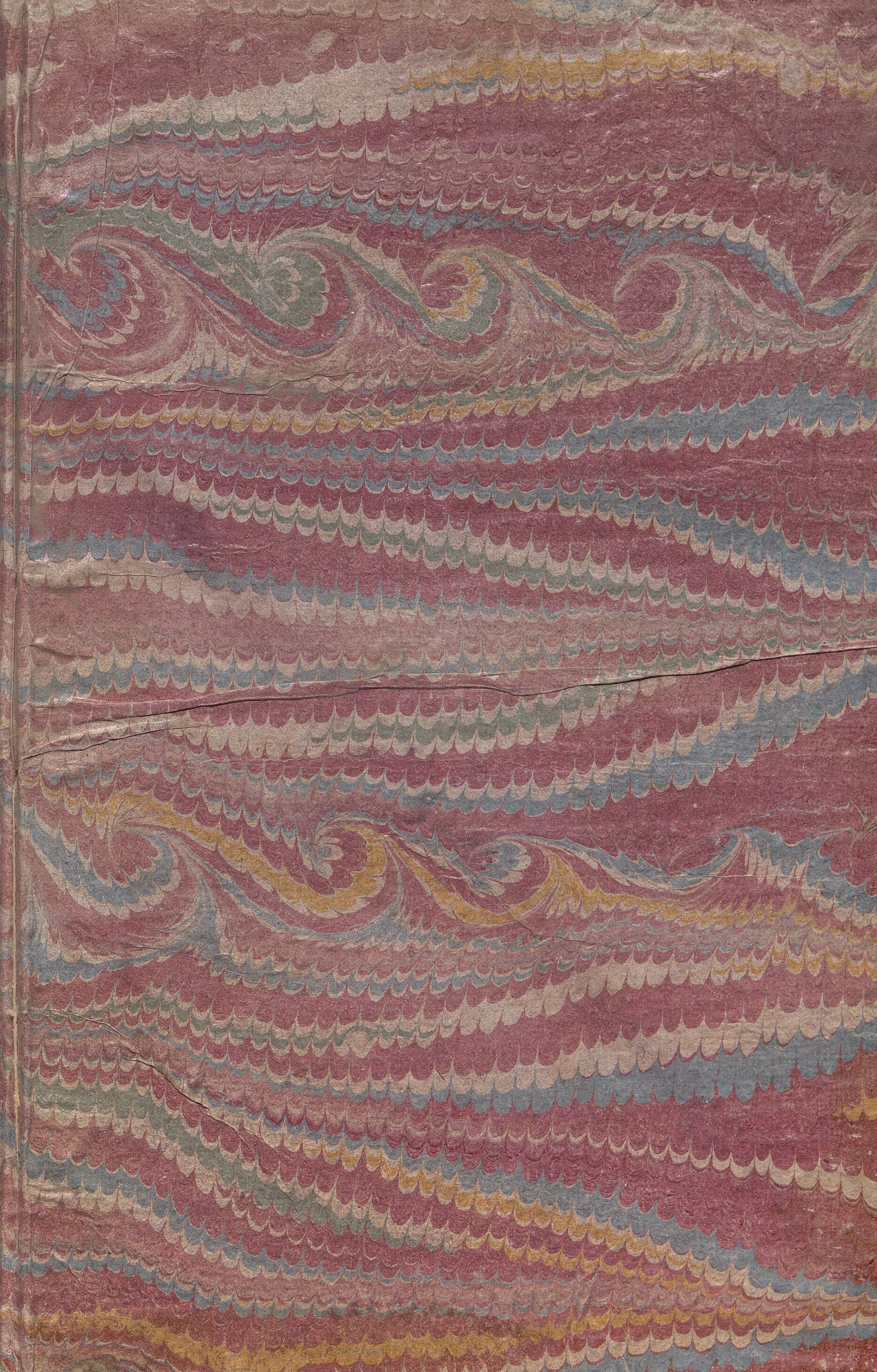
S

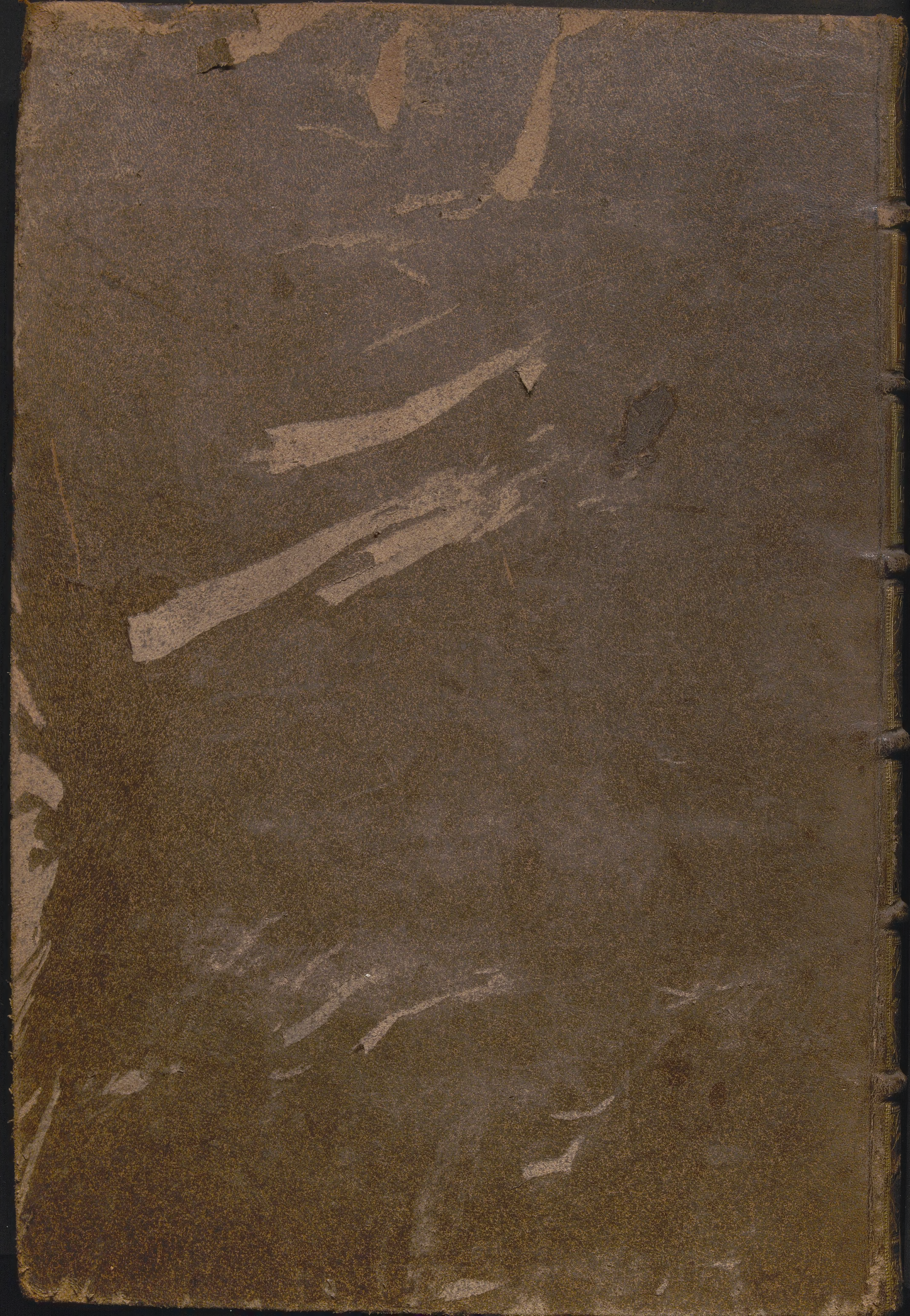
T

V

FINIS.

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm